

KULTURENS FRONTLINJER

Skrifter från forskningsprogrammet KULTURGRÄNS NORR

24

SKELLEFTEÅ

SOCKEN

1650–1790

ULF LUNDSTRÖM (RED.)

UMEÅ 2001

Skellefteå socken 1650–1790

KULTURENS FRONTLINJER

Skrifter från forskningsprogrammet KULTURGRÄNS NORR

24

ULF LUNDSTRÖM (RED.)

Skellefteå socken 1650–1790

En redogörelse för bönder, hantverkare och soldater i en nordsvensk bygd
på basis av Knut Lundbergs material

UMEÅ 2001

I forskningsprogrammet **Kulturgräns norr: Förändringsprocesser i tid och rum**, som finansieras av **Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond**, är basbegreppet *gräns*. Dels granskas kulturgränser som utgör sega, tidsmässigt djupt förankrade strukturer inom ett geografiskt rum, dels krafter som på olika sätt sveper fram över rummet och ibland förmår uttradera en kulturgräns, men ibland lämnar en gammal gräns helt orubbad. För att detta tvärvetenskapliga forskningsfält med framgång skall kunna genomlysas, samlar programmet forskare från åtta ämnen vid främst Umeå universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Projektets redaktion utgörs av professor Lars-Erik Edlund (seriens huvudredaktör) och forskningsassistent Anna Karolina Greggas (redaktör). Skrifterna kan beställas genom Anna Karolina Greggas. Adress: Kulturgräns norr, Institutionen för litteraturvetenskap och nordiska språk, Umeå universitet, 901 87 UMEÅ.

Hemsida: <http://www.umu.se/littnord/KGN>

Omslag: Skellefteå älv med Skellefteå landsförsamlings kyrka i bakgrunden omkring år 1900. Till höger hemmanet Lund 4. Foto Sundberg och Lindberg/Skellefteå museum.

© Forskningsprogrammet KULTURGRÄNS NORR samt redaktören.

ISSN 1402-8506

ISBN 91-88466-32-9

Tryckt av Grafikerna Livréna i Kungälv AB, 2001

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förteckning över diagram, foton, kartor och tabeller.....	13
Orförklaringar.....	17
Arbetets uppläggning.....	18
Territoriella indelningar.....	21
Näringar.....	47
Boskapsskötsel.....	57
Handel.....	63
Sjöfart.....	75
Hantverkare.....	78
Fiske.....	88
Skeppsbyggeri.....	98
Tjärbränning.....	102
Andra näringar.....	105
Allmänningen.....	109
Nybyggen.....	117
Kontakter inom Skellefteå socken och kontakter med andra bygder.....	132
Etniska grupper.....	151
Kommunikationer.....	156
Personnamnsskick.....	160
Studenter.....	171
Kyrkoliv.....	172
Bure älvdal.....	176

SKELLEFTEÅ SOCKEN 1650–1790

Gagsmark.....	179
Källbomark.....	187
Kinnbäck.....	192
Avan.....	196
Åbyn.....	199
Tåme.....	207
Byske.....	212
Fällfors.....	219
Norrlångträsk.....	226
Drängsmark.....	229

Frostkåge.....	247
Ostvik.....	262
Östanbäck.....	274
Boviken.....	289
Storkåge.....	297
Ersmark.....	323
Kusmark.....	339
Storkågeträsk.....	363
Lillkågeträsk.....	371
Stavaträsk.....	376
Ålsån.....	379
Bjurvattnet.....	380
Varuträsk.....	384
Stämmingsgården.....	391
Degerbyn.....	398
Myckle.....	410
Medle.....	422
Klutmark.....	434
Skråmträsk.....	443
Norsjö.....	450
Hemmingen.....	463
Pjäsörn.....	466
Långträsk.....	467
Kattisträsk.....	471
Bastuträsk.....	477
Finnfors.....	481
Lund.....	484
Sunnanå.....	495
Kroksjön.....	504
Gärdsmark.....	509
Gummark.....	515
Ragvaldsträsk.....	524
Hjoggböle.....	534
Falmark.....	546
Holmsvattnet.....	569
Bodan.....	573
Rönnbäcken.....	578
Tjärn.....	582
Böle.....	590

Morön.....	607
Hedensbyn.....	615
Risön.....	633
Tuvan.....	636
Bergsbyn.....	641
Furunäs.....	653
Ursviken.....	657
Innervik.....	670
Yttervik.....	689
Bureå.....	697
Burvik.....	708
Bäck.....	718
Prästbordet – Kyrkobordet.....	733
Nybyggen i Byske och Fällfors nuvarande församlingar.....	763
Nybyggen inom Jörns nuvarande församling.....	774
Nybyggen inom Kågedalens församling.....	792
Nybyggen inom Skellefteå landsförsamling.....	797
Nybyggen inom Norsjö nuvarande församling.....	814
Nybyggen inom Bureå nuvarande församling.....	827
Soldatrotarna.....	829
Noter.....	947
Källor och litteratur.....	955
Register.....	961
Rättelser och tillägg till boken <i>Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650</i>	985

FÖRORD

Föreliggande arbete utgör en beskrivning av Skellefteå sockens gårdar, byar och näringar under åren 1650–1790. Ett syfte med sammanställningen är att komma åt olika typer av gränser, territoriella indelningar samt hur befolkningen rört sig inom detta område och vilka kontakter man haft utåt. Detta är problemställningar som står i fokus inom projektet *Kulturgräns norr*. Arbetet har givits ut inom ramen för projektet *Kulturgräns norr*. Sammanställningen av skriften har gjorts vid Lokalhistoriskt institut i Skellefteå. Grunden till innehållet utgörs av dövtumskonsulent Knut Lundbergs (1907–77) familjeregister över Skellefteå socken 1650–1760. Arbetet är ett livsverk av Lundberg som gått igenom ett stort material – domböcker, skattelängder, kyrkoarkivalier m.m.

Ett varmt tack går till Lennart Redin och Maine Västermark i Skellefteå vilka inom ramen för ett OTA-projekt skrivit in Lundbergs familjeregister på dator. Beträffande deras arbetsinsats hänvisas till kapitlet om arbetets uppläggning nedan.

Professor Lars-Erik Edlund har läst manus och lämnat många värdefulla synpunkter på texten. Han har också möjliggjort sammanställning och tryckning av boken inom ramen för forskningsprojektet *Kulturgräns norr*. Professor Olavi Korhonen har lämnat samiska namnformer till flera ortnamn och förslag till tolkningar av dem. Professor em. Erik Bylund har lämnat värdefulla kommentarer till texten. Förre riksarkivarien professor em. Sven Lundkvist har likaledes bidragit med värdefulla kommentarer till manuskriptet.

Flera släkt- och hembygdsvetare har generöst bidragit med uppgifter om olika personer och utdrag ur domböckerna. Ett varmt tack går till Per André i Skellefteå, Karl-Ivar Andersson i Skellefteå, Staffan Bengtsson i Stockholm, Folke Berglund i Skellefteå, Leif Boström i Stockholm, Birgitte Grönlund i Åbyn, Byske, Ingrid Jansson i Drängsmark, Birger Lindqvist i Gamlakarleby, Sigurd Lundström i Skellefteå, Rolf Tjärnström i Boliden, Stig-Henrik Viklund i Skellefteå, Peter Gustafsson i Skellefteå och Lester Wikström i Uppsala. Många fler har bidragit med uppgifter och till alla dessa går ett stort tack. Ett varmt tack går även till personer som påpekat felaktigheter i boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*. Rättelser och tillägg redovisas längst bak i boken.

Ett stort tack går till Kristina Holmström och Anna Greggas som har korrekturläst boken. De har uppmärksammat språkliga fel men även innehållsliga brister och väsentligt förbättrat boken. Ingvar Engvall i Stockholm har kontrolläst den personhistoriska delen och kunnat lämna många förslag på förbättringar i texten.

Skellefteå i mars 2001

Ulf Lundström

ABSTRACT

The parish of Skellefteå 1650–1790. An account of peasants, craftsmen and soldiers in a district in northern Sweden

The aim of the monograph is to re-create the parish of Skellefteå in northern Sweden as it was during the period 1650–1790. Each farm and village in the parish is described with all the inhabitants, areas of arable land and pastures, cattle, and cottage industries. All the territorial subdivisions of the parish are described and attempts are made to determine the age and significance of these subdivisions and whether they can be found in other areas. The territorial subdivisions are compared with the distribution of dialects and artefacts, for instance boats. The roads of the period are reconstructed and the purpose is to see whether the territorial subdivision may be the result of the communication systems. Other ethnic groups, such as Samis and Finns, are described, as well as the medieval colonisation of the parish. Sami place names in the area recorded in trial records, which may indicate a previous presence, are included. The aim is to see whether ethnic borders have changed during the last millennium and also whether the territorial subdivision is due to colonization during the Middle Ages. Colonization during the 18th century is also described with reference to direction of the colonization and whether settlers from an area chose to settle in the same region as their neighbours. Furthermore, the villages' fishing-waters in the inland area are described, and the pattern of this contact is compared with that of the colonization that took place and the territorial subdivisions.

The background to the territorial subdivision probably varied from case to case. One explanation for some borders is probably related to the history of colonization, e.g. the villages of Fällfors and Norrlångträsk are connected with an area to the south, and the first settlers in the Middle Ages probably came from this here. Colonization from the Middle Ages onwards can be described as a continuous extension of the country settled near the coast of the Gulf of Bothnia and towards the inland regions.

In other cases areas cross old village borders, e.g. Boviken was originally part of the village of Hedensbyn, but was later part of another area to the north. In some cases it is probable that, when territorial subdivisions were established, they were the same size as regards population. But differences in population growth later made the areas unequal in size. In the territorial subdivisions there are some remarkable phenomena. In many of the subdivisions the area around Norsjö in the western outskirts of the parish, like an enclave, forms part of an area south of the parish center around the villages of Gummark and Gärdsmark. Possibly, the settlers in the Norsjö area came from the villages around Gummark.

The Skellefteå area's connections with other parishes and provinces are described. In the 16th century the parish had intense contacts with the capital, Stockholm, and the area around Lake Mälaren, 800 kilometers from Skellefteå. The background to these connections was the trade which was carried out by means of ships between the two areas. At the beginning of the 17th century commercial legislation prohibited this trade, which became the privilege of the cities. The parish of Skellefteå had many contacts with the neighbouring parishes but also with the province

of Österbotten in present-day Finland. At the end of the 18th century shipping and trade began to flourish and farmers from the parish were again able to sell produce to Stockholm. Shipyards and sawmills were established.

FÖRTECKNING ÖVER DIAGRAM, FOTON, KARTOR OCH TABELLER

DIAGRAM

Diagram 1. Antal gårdshushåll i Piteå och Skellefteå socknar 1650.

Diagram 2. Antal gårdshushåll i Piteå och Skellefteå socknar 1721.

FOTON

Foto 1. Kvistgården, Storkåge 21, 1948–49. Foto Ernst Westerlund/Skellefteå museum.

Foto 2. Myckle 3 år 1980. Foto Set Jansson/Skellefteå museum.

Foto 3. Hedensbyn 1–4 på 1930-talet. Okänd fotograf/Skellefteå museum.

Foto 4. Prästbordet i början av 1930-talet. Okänd fotograf/Skellefteå museum.

Foto 5. Krångfors på 1890-talet med Bomansforsens laxfiske och bron över Skellefteälven. Okänd fotograf/Skellefteå museum.

Foto 6. Soldattorpet på roten 101 Stor i Storkåge 1948–49. Foto Ernst Westerlund/Skellefteå museum.

KARTOR

Karta 1. Tänkbara jordbruksbosättningar i slutet av 1200-talet eller början av 1300-talet samt ett tänkbart scenario för den medeltida kolonisationen.

Karta 2. Fjärdingarna i Skellefteå socken år 1681.

Karta 3. Husförhørsrotar i Skellefteå socken år 1724.

Karta 4. Åbyns kapellag 1642–1741.

Karta 5. Distrikt och bostadsort för tunnkrönare år 1774.

Karta 6. Kvarnar i Skellefteå socken år 1631 och det område som de betjänade.

Karta 7. Vägarna inom Skellefteå socken 1650–1790.

Karta 8. Korpralskap vid Skellefteå kompani 1753–70 samt de orter där korpralstörpen var belägna.

Karta 9. Uttal av ordet *vem*.

Karta 10. Distrikt för församlingens äldste år 1762.

Karta 11. Leverans av vadmal 1637 till Piteå stad.

Karta 12. Leverans av torrfisk, gäddor och abborrar till Piteå stad 1637.

Karta 13. Leverans av viltskinn till Piteå stad 1637.

Karta 14. Leverans av smör till Piteå stad 1637.

Karta 15. Leverans av husdjurshudar till Piteå stad 1637.

Karta 16. Leverans av tjära till Piteå stad 1637.

Karta 17. Leverans av lax till Piteå stad 1637.

Karta 18. Leverans av korn till Piteå stad 1637.

Karta 19. Fjällträskfisken 1650–1773.

Karta 20. Gränsen mellan bygden och allmänningen under 1700-talet.

Karta 21. Båttyper i norra Västerbotten.

- Karta 22. Gränsen mellan enfäbodsystem med och utan inhägnad vall.
Karta 23. Byarnas utnyttjande av slättermark på allmanningen under 1700-talet.
Karta 24. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Byske församling 1730–90.
Karta 25. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Kågedalens, Skellefteå och Bureå församlingar 1730–90.
Karta 26. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Jörns församling 1730–90.
Karta 27. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Norsjö församling 1730–90.
Karta 28. Nybyggarnas ursprung på nybyggena i Lappmarken 1758–90.
Karta 29. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom Norsjö församling under 1500-talet.
Karta 30. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom Jörns församling under 1500-talet.
Karta 31. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom en del av Lappmarken under 1500-talet.
Karta 32. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom Skellefteå landsförsamling under 1500-talet.
Karta 33. Åbyns kontaktmönster 1650–1760.
Karta 34. Drängsmarks kontaktmönster 1650–1760.
Karta 35. Storkåges kontaktmönster 1650–1760.
Karta 36. Kusmarks kontaktmönster 1650–1760.
Karta 37. Norsjö kontaktmönster 1650–1760.
Karta 38. Falmarks kontaktmönster 1650–1760.
Karta 39. Hedensbyns kontaktmönster 1650–1760.
Karta 40. Bureås kontaktmönster 1650–1760.
Karta 41. Bäcks kontaktmönster 1650–1760.
Karta 42. Prästbordets kontaktmönster 1650–1790.
Karta 43. Tänkbara samiska namn på allmanningen.
Karta 44. Gagsmarks utmark 1702.
Karta 45. Källbomark 1648.
Karta 46. Kinnbäck 1717–1719.
Karta 47. Avan 1648.
Karta 48. Åbyn 1760–1761.
Karta 49. Tåme 1795.
Karta 50. Byske 1758.
Karta 51. Fällfors 1702.
Karta 52. Fällfors utmark 1702.
Karta 53. Norrlångträsk 1648.
Karta 54. Drängsmark 1758.
Karta 55. Drängsmarks utmark 1703–1704.
Karta 56. Frostkåge 1699–1700.
Karta 57. Ostvik 1759.
Karta 58. Ostviksbrännan 1685.
Karta 59. Östanbäck 1703–1704.
Karta 60. Boviken 1704.
Karta 61. Bovikens utmark 1704.
Karta 62. Storkåge 1788.

- Karta 63. Ersmark 1785.
Karta 64. Ersmarks utmark 1699–1700.
Karta 65. Kusmark 1766–68.
Karta 66. Kusmark 1766–68.
Karta 67. Storkågeträsk 1759.
Karta 68. Lillkågeträsk 1773.
Karta 69. Stavaträsk 1648.
Karta 70. Bjurvattnet 1802–1803.
Karta 71. Varuträsk utmark 1701.
Karta 72. Varuträsk 1755.
Karta 73. Stämninggården 1772.
Karta 74. Degerbyn 1699–1700.
Karta 75. Degerbyns utmark 1699–1700.
Karta 76. Myckle 1762–65.
Karta 77. Myckle 1762–65.
Karta 78. Medle 1753.
Karta 79. Medles utmark 1753.
Karta 80. Klutmark 1756.
Karta 81. Skråmträsk ca 1690.
Karta 82. Norsjö 1774.
Karta 83. Karta över trakten kring Hemmingen och Pjäsörn 1703.
Karta 84. Långträsk 1703.
Karta 85. Kattisträsk 1703.
Karta 86. Bastuträsk 1703.
Karta 87. Finnfors 1703.
Karta 88. Lund 1710–11.
Karta 89. Lund 1710–11.
Karta 90. Sunnanå 1685.
Karta 91. Kroksjön 1797.
Karta 92. Gärdsmark 1756.
Karta 93. Gummark 1797.
Karta 94. Ragvaldsträsk 1752.
Karta 95. Hjoggböle, Sjön 1796–97.
Karta 96. Hjoggböle 1796–97.
Karta 97. Falmark 1768–69. Gamla Falmark.
Karta 98. Falmark 1768–69. Östra Falmark.
Karta 99. Falmark 1768–69. Sjöbotten.
Karta 100. Falmark 1768–69. Långviken.
Karta 101. Falmark 1768–69. Falmarksforsen.
Karta 102. Holmsvattnet 1775.
Karta 103. Bodan 1800.
Karta 104. Rönnbäcken 1774–75.
Karta 105. Tjärn 1798–99.
Karta 106. Böle 1725.
Karta 107. Morön 1765–66.
Karta 108. Norra Hedensbyn 1756.

Karta 109. Södra Hedensbyn 1756.
Karta 110. Tuvan 1723–24.
Karta 111. Bergsbyn 1764–65.
Karta 112. Bergsbyns utmark 1733.
Karta 113. Furunäs 1801–02.
Karta 114. Innerursviken 1807.
Karta 115. Ytterursviken 1751.
Karta 116. Del av Innervik 1757–59.
Karta 117. Del av Yttervik 1759.
Karta 118. Bureå 1788–89.
Karta 119. Burvik 1759–65.
Karta 120. Bäck 1727.
Karta 121. Daglösten 1727.
Karta 122. Kyrkobordet 1764.

TABELLER

Tabell 1. Antal djur i medeltal på gårdarna 1695.
Tabell 2. Antal djur i medeltal på gårdarna 1749.
Tabell 3. Handel 1615–18.
Tabell 4. Leveranser till Piteå stad 1637.
Tabell 5. Borgare i Piteå, Torneå och Umeå vilka kom från Skellefteå socken.
Tabell 6. Skutägare 1650–71.
Tabell 7. Hantverkare i Skellefteå socken 1650–1790.
Tabell 8. Nybyggarnas sociala ursprung 1731–90.
Tabell 9. Ålder på nybyggarna vid utsyningen av nybyggen 1731–90.
Tabell 10. Finnar i Skellefteå socken 1650–1790.
Tabell 11. Socknens företrädare.

ORDFÖRKLARINGAR

Auskultant en tjänsteman vid ämbetsverk, som för sin utbildning åhör verkets förhandlingar, lantmätarbiträde, lärarkandidat.

Bottniska handelstvånget ett förbud för Norrlands och Finlands städer vid Bottniska viken att sända sina fartyg till hamnar söder om Stockholm och Åbo och att ta emot utländska fartyg.

Famn längdmått som i äldre tid i Norrland var $3\frac{1}{2}$ aln eller 2,08 meter. Åren 1855–78 var en famn 3 alnar eller 1,718 meter.

Flakaland område med utlagda fångstfällor, s.k. flakar, vilka bestod av ett tak med sammanfogade plankor eller stockar.

Gatlopp militärt och civilt straff. Den dömd springer med bar överkropp mellan två rader män (vanl. 50 st), som slår honom med spön eller käppar.

Inhysesman person som bor i hus eller ägor som tillhör annan person.

Kronohemman ett skattehemman som lades öde blev efter återupptagandet kronohemman tills alla skulder på skatten var betalda.

Kvinsperson benämning på kvinna som fött barn utom äktenskapet.

Lega anställningsavtal; de i ett sådant avtal överenskomna villkoren.

Lispund vikt som motsvarar 8,5 kilo.

Lägersmål, lönskaläge könsumgänge där bägge parterna var ogifta.

Mor sumpig granskog, vanligen något fastare mark än en myr.

Profoss (mil.) urspr. åklagare i krigsrätt; polisupplyningsman i läger, fångvaktare i armén; senare rättsbetjänt vid regemente; verkställare av kroppsstraff. P. utses av häradet.

Riksrådet ett organ knutet till statens högsta ledning, som fanns från medeltiden och fram till 1789. En föregångare till regeringen.

Risbit ung get.

Rote äldre benämning på ett antal markägare som hade att utföra vissa åtaganden som ålagts dem av myndigheterna. Den mest kända roteringen gällde underhållet av krigsmakten. Medlemmarna i en rote kallades rotebönder och skulle anskaffa, utrusta och underhålla en soldat.

Rotering indelning av jord i rotar för knekthåll av soldat eller båtsman. Genomfördes i Västerbotten 1695.

Rusthållare skattebonde som mot skattefrihet åtagit sig att ställa upp en ryttare med häst. Rusthåll förekom vid kavalleriregementena och de avsuttna kavalleriregementena.

Rödning röjning eller nyodling.

Skälsland $\frac{1}{8}$ tunnland eller 617 kvadratmeter.

Sytningshjon person som avstår sin egendom mot livstids underhåll.

Tredjemanssoldat eller tremänningssoldat ersättningssoldat som tre bönder åläggs att sätta upp.

Vargeringsman reservsoldat som sätts upp under 1700-talet, främst under krig.

Åbo bonde eller arrendator på hemman.

ARBETETS UPPLÄGGNING

Föreliggande arbete har som yttersta syfte att studera gränser av olika slag inom Skellefteå gamla socken. Som underlag till denna studie har framtagits en beskrivning av Skellefteå sockens gårdar, byar och näringar under åren 1650–1790. I arbetet kommer flera gränser av olika slag att presenteras – administrativa gränser, giftermålsgränser, språkliga gränser, gränser i personnamnskicket, gränser för utbredning av föremål, gränser mellan olika näringar, gränser mellan olika byars intresseområden på allmanningen, etniska gränser osv. Vidare kommer även att visas hur befolkningen rört sig inom detta område och vilka kontakter man haft utåt. En gräns som kommer att studeras är Byskegränsen som skiljer gammal finsk kultur från nordisk. För att en kulturgräns ska anses föreligga räcker det inte med gränsfenomen på basis av en variabel. När flera företeelser uppvisar gränser som går i samma område får en gräns större betydelse. Studien avser att presentera olika typer av gränser samt att undersöka hur stor hävd dessa gränser har.

Knut Lundbergs familjeregister har skrivits in på dator av Lennart Redin och Maine Wästermark, Skellefteå, inom ramen för ett OTA-projekt. I sitt väldiga arbete har de dessutom kompletterat med uppgifter rörande utsäde, kreatursantal och mantalssiffror ur roteringen 1695 och jordrannsaktionsprotokollet från 1749. Vidare har Lennart och Maine uppmärksammat inkonsekvenser i materialet och kompletterat vissa luckor. Lennart Redin och Maine Wästermark har arbetat lite olika, så att Lennart har skrivit in 370 av Knut Lundbergs 609 dokumentssidor medan Maine har skrivit 150 sidor. Lennart har skrivit in 38 byar och samtliga 128 soldatrotar, som blivit 256 A4-sidor. Han har också lagt upp en databas för att kunna följa barn som under uppväxten lämnat sina hem. Lennart och Maine har kompletterat och tolkat Knut Lundbergs material. Maine har lagt ner ett stort arbete på att bearbeta texten språkligt, och hon har dessutom kompletterat med uppgifter rörande soldatrotarna och med uppgifter ur Skellefteå sockens fattigvårdsräkenskaper 1729–73.

Knut Lundbergs familjeregister bygger i huvudsak på uppgifter från Skellefteås domböcker 1650–1760, men Lundberg har även utnyttjat mantalslängder, kyrkoarkivalier, fattigvårdsräkenskaper, militära arkivalier, kyrkoräkenskaper m.m. Förståndare Ulf Lundström har sedan kompletterat materialet med uppgifter ur Kenneth Mossbergs arbeten om Skellefteå kompani 1667–95, 1689–1719 och 1720–62, samt Mossbergs avskrifter ur Skellefteås mantalslängder 1654–95. Vidare har han kompletterat med uppgifter ur Demografiska databasens skelleftematerial. Soldatrotarna har förts fram till 1790 och hemmanen har i de flesta fall förts fram till 1770, i några fall ännu längre fram. Ulf Lundström har även från grunden skrivit om Prästbordet och nybyggena under perioden fram till 1790. När det gäller nybyggena har häradsrättens utsyning av nybyggena medtagits i de fall utsyningen funnits i domboken; detta gäller majoriteten av nybyggen. Ulf Lundström har även kompletterat med uppgifter om nämndemän, länsmän, hantverkare och andra befattningshavare.

Skellefteå sockens kommunionlängder 1730–70 har genomgått och kompletterat materialet. I detta material står ibland utflyttningssocken för de personer som flyttat

ut från Skellefteå socken. Vidare finns här vissa personer som saknas i husförhörslängderna. I husförhörslängderna 1724 samt 1720–70 saknas soldaterna. De fanns ursprungligen i en egen bok, vilken sedermera har förkommit. Dessutom saknas olika enstaka hemman samt halva Bäcks by för perioden 1720–70. Dock finns personer som flyttat ofta kvar på den gamla bostadsorten, och därför finns uppgifter om en del soldater i husförhörslängden 1720–70. Kompletteringar har gjorts från en fotostatkopiering av husförhörslängden från 1724 som Lester Wikström har tagit fram. Vissa kompletteringar har gjorts från kyrkoboken 1710–28, vilken registrerar nattvardsgång men även innehåller uppgifter om inventarier, visitationer, prästgårdsräkenskaper, kyrkoräkenskaper och liknande. Boken har avskrivits av Lester Wikström som generöst har ställt materialet till förfogande. I detta material finns även vigselnotiser 1717–18 och 1722–23. I födelse- och dopböckerna finns luckor under perioden 1699–1750 som alltså inte tar upp alla födlsar. Vidare har Skellefteå sockens fattigvårdsräkenskaper lämnat kompletterande uppgifter. I detta material finns dödsår till en mängd personer, men även namn på avlidna barn och hustrur som kan saknas i husförhörslängden. Hustrurna kan även redovisas med sitt fadersnamn. Militära rullor för perioden 1650–67 har genomgått för att täcka in de militära källorna för hela perioden 1650–1790. Kompletteringar har gjorts från Kenneth Mossbergs arbeten som omfattar perioden 1667–1762, samt från Lennart Anderssons arbete om Skellefteå kompani 1695–1895. Vidare har kompletteringar gjorts från kyrkoräkenskaperna 1650–1710. I detta material finns uppgifter om dödsfall och giftermål från tiden före de egentliga kyrkböckerna börjar föras.

Ulf Lundström står som författare till den inledande delen som behandlar olika aspekter på Skellefteå sockens historia 1650–1790. För delen som behandlar byar och gårdar i Skellefteå socken 1650–1790 har Ulf Lundström varit huvudredaktör.

I skriften finns inte alla personer som levat i Skellefteå socken under perioden 1650–1790 med. Knut Lundbergs arbete innehåller de flesta familjer i socknen samt majoriteten av de barn som nått vuxen ålder. Kompletteringar har gjorts från Demografiska databasens material med barn som dött unga och vissa barn som nått vuxen ålder. Det har dock varit omöjligt att få med samtliga familjer och samtliga barn. Detta arbete får ses som en utbyggnad av Knut Lundbergs familjeregister utan ambition att ta upp samtliga personer under den aktuella tiden. Efter 1750 finns luckor när det gäller redovisning av familjer bland hemmanen och bland torpare och inhyssfolk. Endast en del av barnen som finns i familjerna efter 1750 har kunnat följas.

I förhållande till boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* har hemmansnumreringen i en del fall korrigerats. Den hemmansnumrering som förekommer i boken är den som varit gällande från 1760-talet och fram till 1970-talet. Det har känts naturligt att använda denna numrering som varit rådande i över 200 år och som fortfarande lever i äldre personers minne. Denna numrering återfinns även på 1950-talets ekonomiska karta. Att t.ex. Innervik 19 i ett tidigare skede kallats Innervik 13 under några år är mindre intressant, eftersom den numreringen varit i bruk under kort tid. Det som gjort att hemmansnumreringen ändrats under mitten av 1700-talet är hemmansdelningen. Om t.ex. Innervik 12 delades ca 1750 så behöll gamla gården Innervik 12, medan den nya gården fick beteckningen Innervik 13. Den gamla Innervik 13 blev Innervik 14, osv. Vid hemmansdelningar efter 1765 fick bägge delarna vid en hemmansdelning behålla samma nummer, så att numreringen

inte längre påverkades. I boken finns hemman som har bokstavsbeteckningar med, t.ex. Storkåge a. I dessa fall har hemmanet lagts ner, varför det inte finns någon nutida hemmansbeteckning att anknyta till. En del hemman som delats har getts en preliminär beteckning, t.ex. Hjoggböle 1B. Beteckningen visar att hemmanet är en delning från Hjoggböle 1, men att hemmanet inte ligger på den gamla gårdsplatsen. Senare får dessa delade hemman en annan beteckning, t.ex. Hjoggböle 1:21.

I vissa fall har meddelats källhänvisning till uppgifter i gårds- och byadelen av boken. På grund av utrymmebrist har det varit omöjligt att redovisa källorna fullständigt. En allmän hänvisning görs till Knut Lundbergs källuppgifter i hans familjeregister. Tyvärr innehåller SVAR:s renskrivna och mikrofilmade version inga källuppgifter. Dessa finns dock i de fotostatkopior av Knut Lundbergs original som finns på Kunskapskällan på Skellefteå museum. Där finns även Knut Lundbergs domboksutdrag.

Flera släkthistoriska verk om Skellefteås grannsocknar har genomgåts och sålunda kunnat komplettera materialet. Se litteraturlistan nedan. Agneta Olofssons bok om Lövånger 1600–1800 har genomgåts och därifrån har många uppgifter tagits. Tyvärr finns det många fel i hemmansnumreringen i boken, varför har korrigeringar gjorts för vissa byar från Pär Anderssons arbete *Lövångers sockens hemmansägare 1695–1769*. Vidare har flera byaböcker från Lövångers socken konsulterats.

I boken finns flera ansatser till jämförelser mellan Piteå och Skellefteå socknar. Det vore önskvärt med en utförlig jämförelse mellan områdena under lång tid, vilket har påpekats av professor Erik Bylund i samband med dennas granskning av manuskriptet. Det är författarens avsikt att genomföra en sådan jämförelse i nästa del om Skellefteå socken, vilken ska omfatta perioden 1790–1890. I denna del kommer även Skellefteå socken att jämföras med andra socknar för att sätta in området i ett större sammanhang. Detta har påpekats av professor Sven Lundkvist vid läsningen av manuskriptet.

TERRITORIELLA INDELNINGAR

Nedan följer en kartläggning av Skellefteå sockens indelningar i olika distrikt. Kartläggningen påbörjades i boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. XX–XXVII. Syftet med kartläggningen är att komma åt socknens minsta byggstenar och se om dessa mindre gränser äger någon längre livslängd. Genom att jämföra olika indelningar kan man även se om gränser har större eller mindre betydelse. Vidare sker en jämförelse mellan territoriell indelning och utbredningen för olika företeelser, bl.a. språkliga företeelser och föremål.

Inledningsvis kommer ett resonerande avsnitt om hur Skellefteå socken kan ha fått den jordbruksbygd som fanns på 1540-talet. Avsikten bakom kartläggningen är att undersöka om territoriell indelning under nya tiden kan ha en bakgrund i koloniseringsperioden under medeltiden. Den som utförligast behandlat Skellefteå sockens kolonisationshistoria är J.G. Westin i *Skellefte sockens historia från 1953*, samt under senare tid Thomas Wallerström i *Norrbottnen, Sverige och medeltiden*.

I Skellefteå socken fanns under 1500-talet en indelning i fyra fjärdingar, vilka ansvarade för underhållet av kyrka och prästgård. På 1620-talet kom en indelning i rotar, vilka fick ansvar att leja en knekt. Dessa rotar omfattade tio bönder och varierade från år till år. År 1649 kom det första indelningsverket där rotarna fick som ansvar att leja soldater. År 1695 kom det ständiga knekthållet där socknen fick 128 soldater att underhålla. Varje rote utgjordes av 3–4 bönder. I vissa fall ingick gårdar från två byar i en rote.¹

Den medeltida koloniseringen av Skellefteå socken

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* gjordes en presentation av bebyggelsen i Skellefteå socken under 1500-talet. Utifrån ortnamn kan en möjlig bild av läget 1200–1300 göras. Namn på *-mark* som är vanliga i socknen anses ha tillkommit under slutet av 1200-talet eller i början av 1300-talet. Tidsfästningen har kunnat ske på grund av att namnen innehåller nordiska, dvs. förkristna, personnamn. Vidare ligger markbyarna ett stycke väster om mynningsområdet i älvdalarna. Josef (J.G.) Westin ställer upp en relativ kronologi för bynamnen i Skellefteå socken i boken *Skellefte sockens historia*. Man kunde därför dra en gräns öster om markbyarna för att få fram den äldsta bondebebyggelsen som samtidigt sannolikt var nordisk- eller svensktalande. Den nordiska bosättningen vid kusten skulle i denna modell ha denna utbredning. Se karta 1 nedan.

I några fall går det att ställa upp även ickespråkliga indicier för att en mark-by är yngre än den omkringliggande bygden. Från Klutmark finns en tradition att byn har bebyggts från grannbyn Medle på norra sidan av älven.² J.G. Westin anser det troligt att byn Gagsmark tillkommit i ett senare skede än kustbyn Kinnbäck, eftersom sockengränsen mot Piteå gör ett knä just vid Gagsmark. Här kunde man tänka sig att gränsen i ett tidigare skede var rak, men när Gagsmark kom till så har byn kunnat tillägna sig en del mark som tidigare tillhörde Piteå socken.³

Thomas Wallerström anser i sin avhandling *Norrbottnen, Sverige och medeltiden*⁴ att storbyar, dvs. byar med flera än 10 hemman, kan vara resultatet av en organiserad kolonisation efter 1320. I Skellefteå socken finns 10 storbyar, 27 småbyar (byar med 1–5 hemman) och 18 medelstora byar. En bygd som Umeå, som förmodligen är gammal, har fördelningen 7 storbyar, 19 medelstora och inte mindre än 58 småbyar. Wallerström säger att storbyarna i Skellefteå socken ligger perifert i förhållande till kyrkan. Antalet storbyar är 10 och de flesta ligger nära kusten. Storbyarna var Storkåge, Ostvik, Frostkåge, Ersmark, Falmark, Hedensbyn, Ursviken, Innervik, Burvik och Burträsk. Kyrkan i Skellefteå ligger i ett bosättningscentrum och Wallerström menar att kyrkan är resultatet av samfälliga arbetsinsatser i en bygd. Förhållandet i socknarna norr om Skellefteå är enligt Wallerström annorlunda. Här kan kolonisation, etablering av storbyar och kyrkobyggande ha följts åt.

Här vill jag också peka på att flera av de mindre byarna som fanns 1543 tidigare kan ha ingått som del i en större by, men senare har den stora byn delats upp. Se vidare nedan.

J.G. Westin målar upp en annan bild i *Skellefte sockens historia*.⁵ Han menar att kustbyarna är de äldsta bosättningarna. Sedan kommer dalbyar, markbyar och sist insjöbyar. Ett stöd för att kustbyarna är äldst är att namnen ser ålderdomliga ut och en del av dem är troligen av icke-nordiskt ursprung, såsom Storkåge och Kinnbäck. Vid flera kustbyar finns även järnåldersgravar som möjligen kan peka på en kontinuitet i bebyggelsen. Accepterar vi Wallerströms bild av kolonisationsprocessen kanske området från Storkåge och norrut hör ihop med det nordliga området, och skulle innefattas av det område mellan Skellefte och Ule älvar som uppläts till kolonisation år 1327.

Anammar vi Westins scenario så skulle det gå att göra en karta över tänkbara byar som fanns under slutet av 1200-talet eller början av 1300-talet. Byarna skulle kunna vara, från norr till söder: Kinnbäck, Sukubyske som omfattade de senare byarna Åbyn och Avan vilka sannolikt i ett tidigare skede var samma by, eftersom de saknade rågång mellan skogsmarken på 1700-talet. Sukubyske är belagt som namn på Åbyälven på 1330-talet. Vidare Tåme och Byske. Från Tåme finns en vikingatida spännbuckla av skandinaviskt ursprung samt en örring från samma tid som återgår på bysantinska former och som kan ha ett karelskt ursprung. Det kan tänkas att bebyggelsen från Byske till Kinnbäck är något senare i tid än den gamla kärnbebyggelse i Skelleftebygden som tycks finnas vid Kågefjärden och Skellefteälvens nedre del. Kustbyarna i nordligaste delen av Skellefteå socken ligger vid kusten och har endast gett upphov till två senare byar under senmedeltiden. Vidare fanns Ostvik, som även omfattade Östanbäck, samt Frostkåge och Storkåge. Det kunde väl tänkas att Frostkåge är en utbrytning från Storkåge, men säkert är detta inte. De bågge byarna kan ha fått namnet Kåge från Kågefjärden. Storkåge är sannolikt en av socknens äldsta byar. Från byn finns Storkågefyndet, som härrör från 400-talet, och som sannolikt kommer från Finland eller Baltikum. Fast jordbruksbebyggelse i Storkåge behöver inte ha funnits på 400-talet, men Kågefjärden var sannolikt redan då en viktig lokal vid kusten.

Även Holme, som var en ödeby på 1540-talet, kan ha funnits i ett tidigt skede. Visserligen hade byn troligen endast ett hemman, men byn omfattade Romelsön, som har ett arkeologiskt fynd från vikingatiden, ett remändebeslag.

I Skellefteälvens dalgång verkar 1500-talets byar i ett tidigare skede ha tillhört flera storbyar. En storby som sannolikt hade ett centrum i Degerbyn omfattade troligen byarna Myckle, Degerbyn, Stämmingsgården, Orrby, Ön, Prästbordet, Sunnanå och Lund. Byn kan ha burit namnet Skellefteå. Ett indicium för att denna del av älvdalen har en gammal bebyggelse är att de bägge sidorna av älven på 1500-talet tillhör olika byar. Bebyggelsen kan vara så gammal att den har hunnit delas och vardera sidan har blivit en egen by. Under 1500-talet var Sunnanå och Lund en och samma by. Denna bys bygränser i öster och väster går över älven och bildar östgräns för Prästbordet och västgräns för Myckle. Sannolikt har hela detta område ursprungligen innefattat en by. Den gamla bykärnan kan ha legat i Degerbyn, vars namn betyder 'storbyn', men byn var 1539 en av de minsta i socknen. Namnet kan dock vara givet från utflyttade delar i byn och ursprungligen betecknat just bykärnan, dvs. att den skulle ha varit den stora bydelen inom byn. Därigenom kan byn ha tappat sitt gamla namn som kan ha varit Skellefteå. I området finns många urfjällsjordar men endast en av dessa fanns redan på 1500-talet, då Prästbordet hade mark i Stämmingsgården. En utflyttning från Sunnanå kan vara Kroksjön som 1539 hade två hemman. Kroksjön redovisas under samma jordetal som Sunnanå åren 1597–1606. Medle och Myckle brukade på 1700-talet skogen gemensamt och detta kan tyda på att Medle kan vara en utflyttning från Myckle. Att man delade utmarken kan vara ett första tecken på en byadelning. Så var fallet mellan Norra och Södra Hedensbyn under 1700-talet att åkrar och ängar inte var avgränsade mellan de bägge bydelarna, men däremot var skogen det.

En annan by omfattade troligen de senare byarna Böle, Morön, Hedensbyn och Boviken. Här låg troligen ett centrum i Hedensbyn. Norr om bykärnan i Hedensbyn har man grävt ut gravar som daterats från 870-talet. Gravarna kan härröra från byn Hedensbyns äldre tid.⁶ I ett domboksprotokoll från 1753 berättar bybor i Hedensbyn att Boviken tidigare varit en fåbod under Hedensbyn.⁷ Både Böle och Hedensbyn fiskar under 1500-talet i havet utanför Boviken. På 1700-talet har dessa byar inte kvar någon mark vid havet, utan marken tillhör Boviken. Böle är sannolikt en första utflyttning från bykärnan i Hedensbyn med tanke på byns storlek 1539. Böle betyder 'nybygge, nyodling'. Morön omges på både sin östra och södra sida av Hedenbyn och har därför troligen varit en del av den byn. Byn har sannolikt senare än Böle blivit en egen enhet. Moröns jordetal ingick 1547 i Böles jordetal, varför det även finns kopplingar till den byn. Detta kan förklaras av det gemensamma ursprunget.

En tredje by var sannolikt Bergsbyn och Tuvan som tidigare kan ha varit en och samma by. Troligen har även byn haft ett annat namn av äldre typ, kanske Gunsviken, som var det gamla namnet på Furunäsviken. Denna by kan ha en hög ålder, eftersom den södra stranden redan blivit en egen by med namnet Tuvan. I Bergsbyn gjordes omkring år 1900 ett fynd av 13 romerska mynt från perioden 229–321 e.Kr. Depåfyndet kan ha legat kring berget i Bergsbyn, som var en ö under järnåldern. Läget påminner om fyndplatsen för Storkågefyndet.⁸ I slutet av 1500-talet och början av 1600-talet köpte hemmanet på Bergsholmen inom Bergsbyn två hemman på Tuvan, så därför har idag Bergsbyn mark som ligger på södra sidan av älven, öster om Tuvan. Ytterligare ett stycke åt öster köpte Bergsholmen ängen Öndegran av Ursviken. Tuvan var troligen tidigare en ö och söder om byn fanns en vik som gick upp mot Tjärn.

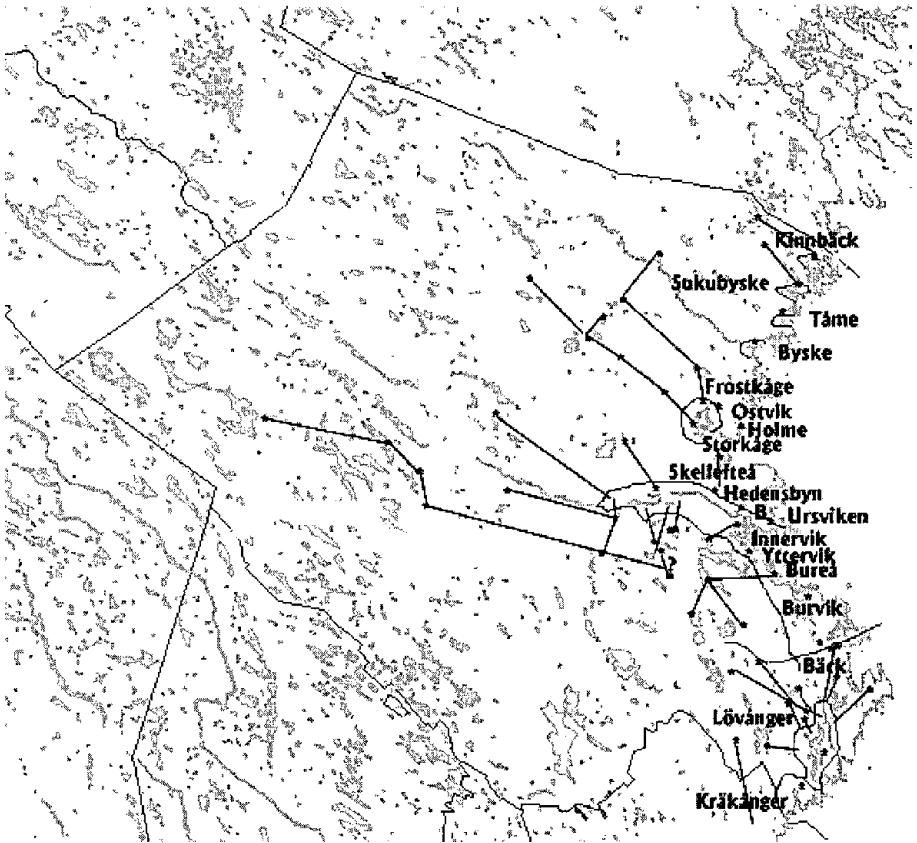
En fjärde by var Ursviken som omfattade Ursviken och Furunäs. Byn ägde även mark på södra sidan av älven, men sålde i slutet av 1500-talet ängen Öndegran till Bergsbyn. Beträffande fler argument för dessa storbyar, se Lundström 1995.

En annan by som senare delats i mindre delar är Innervik, som tidigare troligen även omfattade Bodan, Tjärn, Rönnbäcken samt möjligen Yttervik. Här är det nutida bygränser som pekar på detta förhållande. Byn Bodan som tidigare troligen varit fäbod under en äldre by ligger på norra sidan av Bodaträsket. Byn gränsar i norr mot Innervik, som nästan går fram till Bodaträsket. Innervik gränsar mot Yttervik och den gemensamma gränsen går nästan fram till Bodaträsket. Ännu 1749 hade hemmanen Innervik 9 och 11 ett gammalt fäbodställe på Rönnbäckens skog. Från Innervik gick två stigar till Bodan vilka fanns kvar långt in på 1900-talet. Dessa vägar blev inte kyrkvägar för byn Bodan eftersom det var närmare ta sig till kyrkan genom att färdas mot väster och ansluta till vägen Burträsk – Skellefteå. Bykärnan i Innervik ligger nära en lång vik som fortsatte upp mot Tjärn, och den hade väl tidigare varit en mynningsarm av Skellefteälven. En senare parallell till dessa byadelningar kan vara kända byadelningar från senare tid, såsom Bygdeträsk, Burträsk och Falmark i eller intill Bureälvens lopp. Se vidare under rubriken Fäbodar i kapitlet om allmänningen. Yttervik är på 1540-talet en ganska stor by med 8 hemman och kan därför tillhöra de gamla kustbyarna. Johannes Bureus använder i sitt släktregister namnet *Viken* och namnet tycks syfta på både Yttervik och Innervik. Detta kan vara ett indicium för att de bägge byarna har ett gemensamt ursprung. Ytterligare gamla byar efter kusten är troligen Bureå, Burvik och Bäck. I Bureå finns det vid Harrsjöbacken fynd från romersk järnålder, dvs. århundradena efter Kristi födelse. Stensättningar som kan vara från järnåldern finns vid Hedkammen i Bureå. På Sundsheden vid Bäck finns stensättningar som daterats till romersk järnålder.⁹ Dock har det ännu inte gått att knyta gravarna till en jordbrukande befolkning.

Skulle samma modell appliceras på Lövångers socken så skulle kärnbygden vara Kråkånger, som sannolikt även omfattade byarna Västanbyn och Avan, samt Lövånger, som omfattade bebyggelsen runt nuvarande Gärdefjärden och Högfjärden. Gärdefjärden kallas 1648 för Lövångersviken. Det kan tänkas att detta stora område bestått av flera byar även i tidig medeltid. En by kan då ha omfattat byarna runt Mångbyn, vilken har utpekats som ett tidigare centrum i bygden. En annan bykärna har kanske funnits i Gammelbyn. Från denna kärnbygd skulle sedan de övriga medeltida byarna i Lövånger ha koloniserats. Risböle och Kåsböle i norra socknen kan möjligen ha koloniserats från Bäck. Detta eftersom den byn låg närmast till och gränsen har sannolikt ändrats i området. År 1514 tycks Risböle tillhöra Skellefteå socken. På 1340-talet var Lövånger kapell under Skellefteå men var egen församling år 1413. Möjligen har Lövånger under kapelltiden varit en fjärding under Skellefteå.

I hela Västerbotten var medelantalet 5–7 gårdar i byarna under 1540-talet. Medeltalet för gårdar i byarna var detsamma i västra delen av Hälsingland under samma tid. I mellersta Hälsingland var medeltalet 3–5 gårdar och i östra Hälsingland, där bosättningen sannolikt var äldst, var medeltalet 2–3 gårdar. Vid medelpadskusten var medeltalet mindre än 2 gårdar per by. Dessa siffror antyder att jordbruksbebyggelsen i Västerbotten är av ett yngre datum.¹⁰

Karta 1. Tänkbara jordbruksbosättningar i slutet av 1200-talet eller början av 1300-talet samt ett tänkbart scenario för den medeltida kolonisationen.

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* visades på att området från Bureå och västerut efter Bureälven och upp mot Burträsk och Villvattnet var det största området på 1500-talet när det gäller sammanhängande bygd. Man frågar sig varför inte socknens centrum låg här. I modellen med bebyggelseläget 1200–1300 ligger den största bebyggelsen vid Skellefteälvens nedre del, och i detta läge är det naturligt med ett centrum vid Skellefteälven. Den stora bygden vid Bureälven tillhör då sannolikt ett något senare skede. Samerna fanns troligen närvarande i Bureälvens dalgång vid denna tid, och ett centrum för samehandeln låg kanske i Bureå. I Bureå fanns på 1500-talet flera birkarlar samt antagligen en kyrklig institution. I Bureälvdal finns uppenbarligen samiska ortnamn. I modellen kan vi förutsätta att området väster om gränsen var samiskt. I detta område finns även några samiska ortnamn. Ett motsägelsefullt faktum i modellen är att Falmark med 13 bönder 1543 och bosättningen runt Burträsket med 22 bönder verkligen skulle vara så unga bebyggelser. Det går att tänka sig ett alternativ till att samerna i Bureälvdal lämnar området. De skulle kunna påverkas av nordisk kultur, gå över till boskapsskötsel och åkerbruk och så småningom byta språk. Något större inslag av samiska markörgener är dock inte känt av befolkningen i området. Se Lars Beckmans artikel. Men å andra sidan, om modellen är riktig innebär det att Johannes Bureus' uppgift kan vara riktig, att Herse Falessons son Fale från Bureå skulle ha bosatt sig i gårdens fäbod i Falmark, som därmed fått fast bosättning. Bureus upptecknade denna tradition redan åren 1600–1601 och därför kan detta minne ha varit vid liv år 1600, knappt 300 år efter bosättningen. Fale kan ha levat i början av 1400-talet, om man räknar generationerna i Buresläkten bakåt från 1543. Folktraditionen kan dock ha tappat bort led i släkt-historien varför uppgiften om Falmarks bebyggelse kan ligga i tiden före 1350, som allmänt i Västeuropa var en tid av expansion. Namnen på *-mark* brukar också knytas till samma tid. Dock har Bureus uppgiften att Herse själv skulle ha gift sig med Olof Dalkarlsjättens dotter från Burträsk. Om det finns någon sanning i Bureus' uppgifter skulle det betyda att Burträsk skulle vara bebyggt före Falmark. Men det är ingenting som säger att Burträsk hade en jordbrukande nordisk befolkning, utan platsen kan ha haft en samisk befolkning.¹¹ Trots eventuella inkonsekvenser så kan denna sägen ha en kärna av sanning, nämligen att Falmark från början varit fäbod till Bureå och sedan fått fast bebyggelse. Här kanske vi har en av Tomas Wallerströms storbyar som etableras relativt sent och som snabbt får en stor befolkning. De storbyar som fanns i Skellefteå socken år 1543 kan tänkas ha olika ursprung. En grupp kan vara byar som etableras under en kolonisationsfas på 1300-talet, och som tack vare goda förhållanden i en sparsamt befolkad trakt snabbt kunde få en stor befolkning. En annan typ av storbyar är sannolikt gamla kustbyar som tillväxt sakta under sin långa historia – exempel på sådana kunde vara Ostvik, Storkåge, Hedensbyn, byn vid Skellefteå sockencentrum och Innervik. Sannolikt har det före 1540-talet funnits flera stora byar som efterhand har delats i mindre enheter. Tilläggs kan att Hjoggböle uppges ha varit en fäbod under Falmark.¹²

En sockenkarta över Skellefteå från 1802 med byarnas gränser inritade visar påtagligt hur kustcentrerad bebyggelsen i Skellefteå socken var. Avvittringen hade nyligen ägt rum i byarna vid kusten, så därför fanns det även viss kronomark mellan själva kustbyarna. Bebyggelsen hade sin tyngdpunkt i nedre delen av Skelleftedalen samt vid Kågefjärden. Här fanns det många till ytan relativt små byar. Innanför

dessa byar var byarna som regel större till ytan. De flesta inlandsbyarna låg som öar i den vidsträckt kronoallmänningen. Dessa byar var Norsjö, Kvavisträsk, Hemmingen, Pjäsörn, Långträsk, Bastuträsk, Kattisträsk, Långvattnet, Bjurvattnet, Finnfors, Stavaträsk, Norrlångträsk och Fällfors.¹³

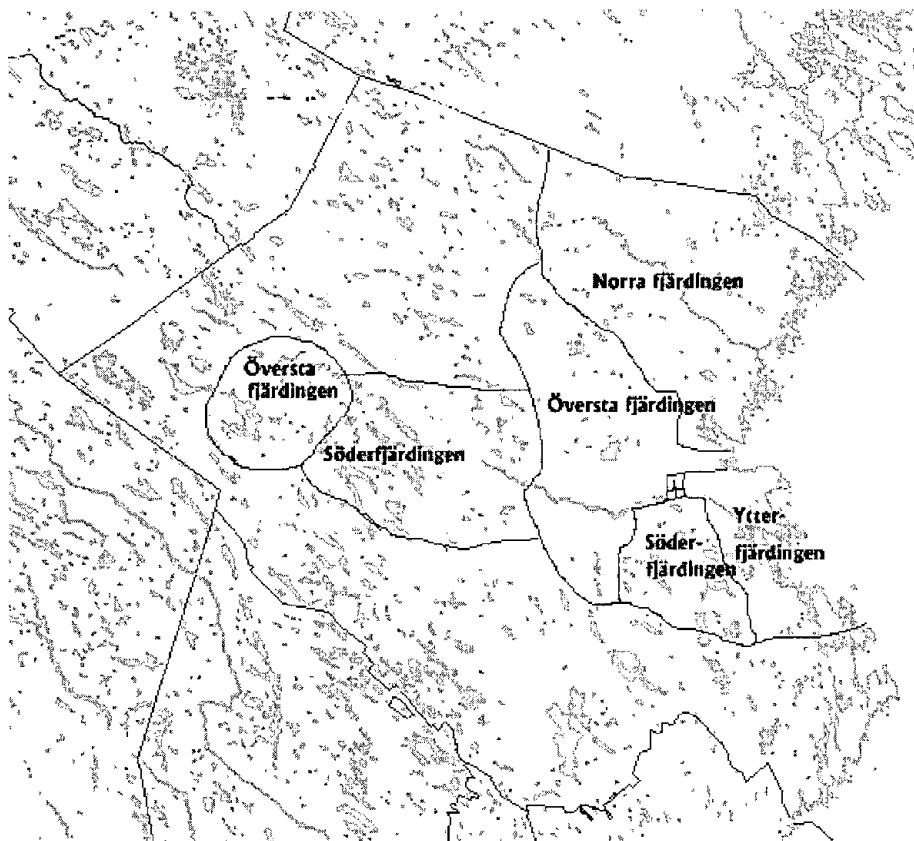
Man kan tänka sig att en första kolonisationsfas ut från vikingatidens eller den tidigare medeltidens byar kan vara markbyarna. Nästa steg i kolonisationen blir de insjöbyar som ligger väster om markbyarna. På karta 1 finns även angivet hur en tänkt kolonisation kan ha gått fram. Norrlångträsk har sannolikt koloniserats från Drängsmark och har i sin tur koloniserat Fällfors, eftersom en gård i den senare byn tillhörde Norrlångträsk ännu i mitten på 1500-talet. Fällforsbornas kyrkväg gick över Norrlångträsk, Drängsmark och Frostkåge. Finnfors har sannolikt koloniserats från Klutmark, eftersom byn redovisas under Klutmark de flesta år på 1500-talet. Byarna i Norsjöbygden kan ha koloniserats från byarna Gärdsmark, Gummark och Ragvaldsträsk, eftersom det senare området hade fjällträsk i Norsjöbygden under 1500-talet och Norsjöbygden senare hörde samman i administrativt hänseende med byarna runt Gummark. Norsjöområdet kan dock ha sitt ursprung i Burträskbygden eller i byarna vid Skellefteälvens mynning.

Jordbruket hade nått norra Västerbotten ca 1000. I Umeå finns belägg för jordbruk redan på 500-talet.¹⁴ I en liknande modell för Umeå socken skulle den gamla tidigmedeltida bygden kunna sträcka sig efter älven upp mot Vännäs. Väster om Vännäs finns Stärkesmark.

Fjärdingar

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* berördes fjärdingsindelningar, och författaren spekulerade över att socknar som hade en indelning i tre tredingar kunde ha "förlorat" en fjärding. När det gäller Nordmaling tycks det vara så att socknen tidigare hört till Umeå, se Daniel Brömsters artikel "Nordmaling en fjärding av Umeå". Brömster visar att om Umeås och Nordmalings folkmängd 1543 summeras så får Umeå en likartad befolkningsutveckling 1413–1543 som de övriga socknarna i det dåtida landskapet Västerbotten. Brömster visar även att antagandet att Nordmaling tidigare hört ihop med Grundsunda bygger på ytterst tveksam grund. Allt tycks peka på att Nordmaling tidigare hört till Umeå socken.

När det gäller Piteå är läget tveksammare. År 1413 har Piteå 30 rökar medan Skellefteå har 60 rökar. Situationen 1543 är den att Skellefteå har 369 bönder och Piteå 274 bönder. I Piteå har folkmängden ökat mera än i Skellefteå, därför är frågan om Piteå verkligen har förlorat en fjärding? Något som förenar Piteå och Skellefteå under äldre tid är att kyrkorna i bägge socknarna är helgade till Johannes Döparen. Frågan är hur detta ska tolkas. Kan Skellefteå och Piteå från början ha varit samma socken? På 1340-talet är Piteå kapell under Luleå medan Skellefteå är egen församling. Detta talar emot att Skellefteå och Piteå varit en enhet. Det kan tänkas att det var vanligt att attribuera kyrkor i ett missionsområde till just Johannes Döparen. Johannes Döparen tillhörde dock Sveriges skyddspatroner.¹⁵ Situationen på 1340-talet visar på tre gamla sockengränser i det bottniska området: a) gränsen mellan Umeå och Bygdeå socknar, vilken fanns redan 1314, b) gränsen mellan Bygdeå och Skellefteå socknar, där Skellefteå var egen socken på 1340-talet men inte 1314

Karta 2. Fjärdingarna i Skellefteå socken år 1681.

c) gränsen mellan Skellefteå och Luleå socknar som gick mellan Skellefteå socken och Piteområdet. Frågan är om det skett några gränsrevideringar mellan Piteå och Skellefteå, eftersom de bägge älvdalarna alltid tycks ha tillhört olika socknar. Det kan dock inte helt uteslutas att området från nuvarande gränsen mellan Piteå och Skellefteå kommuner ner till Byske kan ha tillhört Piteå i ett tidigare skede.¹⁶

Skellefteå prästbord har under 1500-talet mark vid flera älvmyningar, vid Kläppbacken i Frostkåge, vid Kågeälvens mynning och två platser vid Skellefteälvens mynning. Den före detta holmen i Bureå, där en kyrklig institution sannolikt låg under 1500-talet, kan även den ha varit kyrkomark. I så fall är det endast vid Byskeälvens och Åbyälvens mynning som kyrkan saknar mark. Detta kan vara ett indicium på att området vid Byskeälven och Åbyälven har en lösare koppling till den övriga socknen. En alternativ tolkning kunde vara att området mellan Byske och gränsen mot Piteå har fått en jordbruksbebyggelse senare än den sydligare kuststräckan och sålunda tillhörde ett administrativt ingenmansland före kolonisationen.¹⁷

I norra delen av Byskeområdet finns ett finskt ortnamn, *Kinnbäck*, som pekar norrut, liksom tre sjöar med namnet *Finträsk*. Detta senare antyder möjligen, men inte säkert naturligtvis, att området under någon tid stått under ett nordligt inflytande.

En annan möjlighet är att Piteås indelning i tre tredingar år 1543 beror på att socknen förlorat en fjärding eller byar till Luleå socken. Eftersom Piteå varit ett kapell under Luleå är det kanske mera troligt med en gränsförändring mellan Piteå och Luleå. År 1553 var Nils Jönsson, Dag Olsson och Jöns Nilsson i Ersnäs samt Knut Nilsson i Måttsund birkarlar inom Luleå socken, men tillhörde Piteå birkarladistrikt. Möjligen kan dessa byar tidigare ha tillhört Piteå socken, men dessa birkarlar behöll sina rättigheter i Piteå lappmark.

År 1681 brann prästgården i Skellefteå upp och arbetet med att bygga upp den igen lades ut på fjärdingarna. Nu hade man gjort en ny fjärdingsindelning efter det att Burträsk hade blivit egen socken 1606.¹⁸ Fjärdingsindelningen hade gjorts om någon gång efter 1652 då den gamla ordningen med tre tredingar och Burträsk socken tycks ha gällt.

Norra fjärdingen bestod av byarna Gagsmark, Källbomark, Kinnbäck, Avan, Åbyn, Tåme, Byske, Fällfors, Norrlångträsk, Drängsmark, Frostkåge, Ostvik, Östtanbäck och Storkåge. Dessa byar skulle bygga upp brygg- och bakstugan, brännladan, stallet och fårhuset.

Översta fjärdingen omfattade byarna Boviken, Ersmark, Kusmark, Kågeträsk, Stavträsk, Stämmingsgården, Degerbyn, Myckle, Medle, Klutmark, Skrämräsk, Varuträsk samt Norsjöbyn. Dessa byar skulle bygga upp mellanstugan med barnkammare och finstuga, sängstugan norr på gården med förstuga och kammare samt en bastu och forderlada på stallgården.

Söderfjärdingen bestod av byarna Långträsk, Kattisträsk, Bastuträsk, Finnfors, Bjurvattnet, Lund, Sunnanå, Kroksjön, Gärdsmark, Gummark, Ragvaldsträsk, Hjöggböle, Falmark, Holmsvattnet, Bodan, Rönnebäcken samt Sörböle. Fjärdingen skulle bygga storstugan med förstuga och kammare, hela loftbyggningen och porten.

Yttre fjärdingen bestod av byarna Norrböle, Morön, Hedensbyn, Risön, Tuvan, Bergsbyn, Furunäs, Ursviken, Innervik, Yttervik, Bureå, Burvik och Bäck. Fjär-

dingen skulle bygga köket med matkammare och förstuga, drängstugan, storfähuset, källarhuset och västra kornladan.

Byn Tjärn är bortglömd i förteckningen, men den torde ha tillhört Söderfjärdingen eftersom grannbyarna Rönnbäcken och Sörböle hörde dit. År 1687 lagades kyrkmuren och varje del lades ut på de fyra fjärdingarna.¹⁹

Vad som är anmärkningsvärt i fjärdingsindelningen är att söderfjärdingen bestod av två områden, och där det mellanliggande området tillhörde översta fjärdingen. Detta geografiska mönster återkommer även i en del andra indelningar, se nedan.

Församlingens äldste

År 1725 bestod församlingens äldste av 12 personer, dvs. lika många som antalet rotar.

År 1762 beslöt man att utöka antalet äldste till 24 stycken för att få med ledamöter från avlägsna byar. Det står om avlägsna byar "af hwilka man wid wisse tillfällen hade at wänta bättre uplysning, än hitills i et och annat förefallade mål kunnat skje, då desse ei kunde i tilräckeligit antal infinna sig." På sockenstämman utsågs dock endast 20 ledamöter och byarna i inlandet var inte representerade.

De områden som varje ledamot representerade var följande: 1) Gagsmark och Källbomark, 2) Kinnbäck, Åbyn, Tåme, 3) Byske, 4) Frostkåge, 5) Ostvik och Östanbäck, 6) Storkåge och Boviken, 7) Ersmark, 8) Kusmark, 9) Kågeträsk och Stavaträsk, 10) Stämmingsgården, Varuträsk och Degerbyn, 11) Myckle, 12) Medle, 13) Klutmark och Skråmträsk, 14) Gummark och Ragvaldsträsk, 15) Hjoggböle, Falmark, Holmsvattnet och Bodan, 16) Böle, Morön och Hedensbyn, 17) Tuvan och Bergsbyn, 18) Furunäs och Ursviken, 19) Tjärn, Innervik och Yttervik, 20) Bure, Burvik och Bäck. Byar som saknade representation var Avan, Fällfors, Norrlångträsk, Drängsmark, Bjurvattnet, Finnfors, Långträsk, Bastuträsk, Kattisträsk, Pjäsoörn, Hemmingen, Norsjö, Lund, Sunnanå, Kroksjön, Gärdsmark och Rönnbäcken. Det är tänkbart att de fyra ledamöter som inte tillsattes utsågs vid ett senare tillfälle. Det finns visserligen ingen senare anteckning om deras inval, men med tanke på att det annars uppstår enkla utskäl utan representation så är det troligt att ledamöterna utsågs vid ett senare tillfälle. Då bör Fällfors, Norrlångträsk och Drängsmark ha varit ett distrikt. Avan hör sannolikt till samma distrikt som Kinnbäck, Åbyn och Tåme. Ett annat distrikt var Lund, Sunnanå, Kroksjön och Gummark. Området väster om Medle och Skråmträsk har troligen bestått av två distrikt. Rönnbäcken hörde antagligen till Tjärn, Innervik och Yttervik.

År 1777 valdes nya ledamöter i församlingens äldste, vilka nu uppgick till 22. De områden som varje ledamot representerade var följande: 1) Gagsmark och Källbomark, 2) Kinnbäck, Avan, Åbyn och Tåme, 3) Byske, 4) Drängsmark, Norrlångträsk och Fällfors, 5) Frostkåge, 6) Ostvik och Östanbäck, 7) Storkåge och Boviken, 8) Ersmark, 9) Kusmark, 10) Kågeträsk och Stavaträsk, 11) Stämmingsgården, 12) Degerbyn och Varuträsk, 13) Myckle, 14) Långträsk, Bjurvattnet m.fl. byar (här innefattas troligen Bastuträsk, Kattisträsk, Norsjö, Finnfors, Klutmark, Medle, Lund och Sunnanå), 15) Kroksjön, Gärdsmark, Gummark och Ragvaldsträsk, 16) Hjoggböle, Falmark, Holmsvattnet och Bodan, 17) Böle och Morön, 18) Hedensbyn, 19) Tuvan och Bergsbyn, 20) Furunäs och Ursviken, 21) Tjärn, Innervik och Yttervik, (troligen även Rönnbäcken) 22) Bureå, Burvik och Bäck. Kanske utsågs vid ett

senare tillfälle de resterande två ledamöterna. Då har sannolikt distrikt 14 delats i tre enheter.²⁰

Rotar och andra indelningar

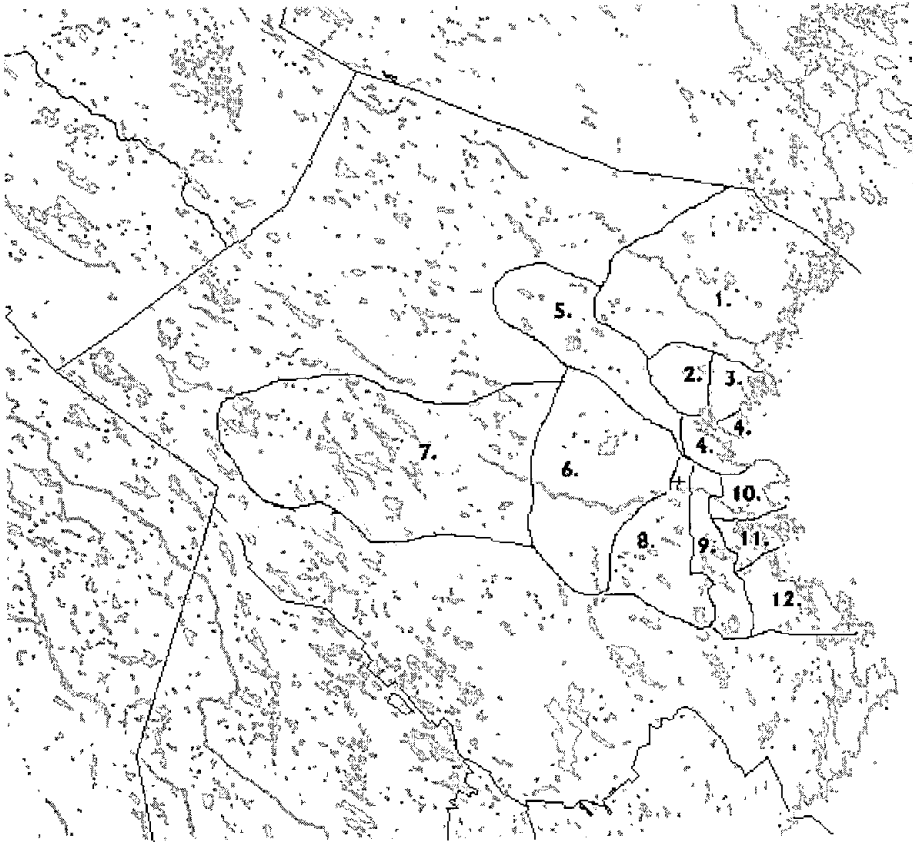
I början av 1700-talet tillkom husförhørsrotar och socknen bestod av 11 sådana. Förutom denna formella indelning fanns det andra mer informella sammanslutningar. Från 1631 finns en längd över vilka byar som nyttjade de olika kvarnarna. År 1774 började socknen att utse tunnkrönare i socknen vilka fick sina distrikt. Dessa tunnkrönardistrikt har varierat under tiden. Dessa distrikt ser också ut att vara mera slumpmässigt tillkomna och följer i mindre grad tidigare gränser och vägarnas sträckning. I sammanställningen nedan får man kanske i någon mån bortse från tunnkrönardistriktet, även om de haft betydelse för handeln med tjära.

Nedan kommer olika byar i socknen att undersökas utifrån tillhörighet till olika mindre områden. Avsikten är att lägga ut olika gränser över socknen och se hur stark eller svag hävd en gräns kan ha. Som utgångspunkt används husförhørsrotarna från 1724.²¹

Husförhørsrote 1. Roten omfattade byarna Gagsmark, Källbomark, Kinnbäck, Avan, Åbyn, Tåme, Byske, Fällfors, Norrlångträsk och tre gårdar i Drängsmark. Ett annat område som nästan omfattade samma antal byar var Åbyns kapellområde, vilket fungerade ca 1640–1740. Kapellområdet omfattade dock inte byarna Norrlångträsk, Fällfors och Drängsmark. Åbyns kapellområde var även ett distrikt för en tunnkrönare 1774. Samma område betjänades 1631 av kvarnarna i Kinnbäck och Tåme. Området bestod 1631 och 1644 av de militära rotarna 1–3, se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. XXVI–XXVII. Husförhørsrote 1 samt byarna Östanbäck, Frostkåge och Drängsmark ingick 1753–70 i sjätte korpralskapet vid Skellefteå kompani. Korpralskapen fanns angivna i Skellefteå kommunionlängd 1753–70.²² Byar som hade en korpralsrote hade säkert fler soldater som kom från andra byar, eftersom soldater som regel blev befordrade till korpral. Därför kom korpralerna på korpralsrotarna ofta från andra byar än den by där torpet låg. Kyrkorote 1 har alltså en stor grad av samhörighet. Gränsen mot byarna i söder, Drängsmark, Frostkåge, Ostvik och Östanbäck, är stabil. Däremot faller i vissa sammanhang byarna Fällfors och Norrlångträsk utanför kärnområdet. Fällfors och Norrlångträsk hade på 1664 års karta en kyrkväg som gick söderut över Drängsmark och ner till kustlandsvägen vid Frostkåge. Det kan vara en orsak till varför byarna faller utanför den övriga roten i vissa sammanhang. Kyrkvägens sträckning i det här området beror sannolikt på kolonisationens förlopp, se ovan.

Enligt Sven Söderströms undersökning i *Folkmål i Skelleftebygden* uttalas ordet *sten* i centrala skellefteområdet stän och gör så även i Norrlångträsk. Från Byske och norrut efter kusten uttalas ordet *stein* och samma uttal har pitemålet. Sven Söderström säger i en kommentar att syftet inte var att försöka dra skarpa gränser mellan uttal, utan snarare att se tendenser. Uttalen på kartan var inprickade efter sagespersonens bostadsort. Från Kulturgräns norr:s samarbete med Vuxenskolans dialekt-cirklar har det kommit fram ytterligare belägg. Ordet *sten* uttalas i byarna Dalmyran och Tåmeträsk som ligger nordväst om kustbyarna Byske och Tåme just *stän*. *Hö* uttalas som *häie*. I Stensjön väster om Byske uttalas *sten* som *stän*.

Janny Grönlund i Åbyn omtalar att i byn uttalas *sten stän*. Han upplever en gräns

Karta 3. Husförhållingsrotar i Skellefteå socken år 1724.

Karta 4. Åbyns kapellag 1642–1741.

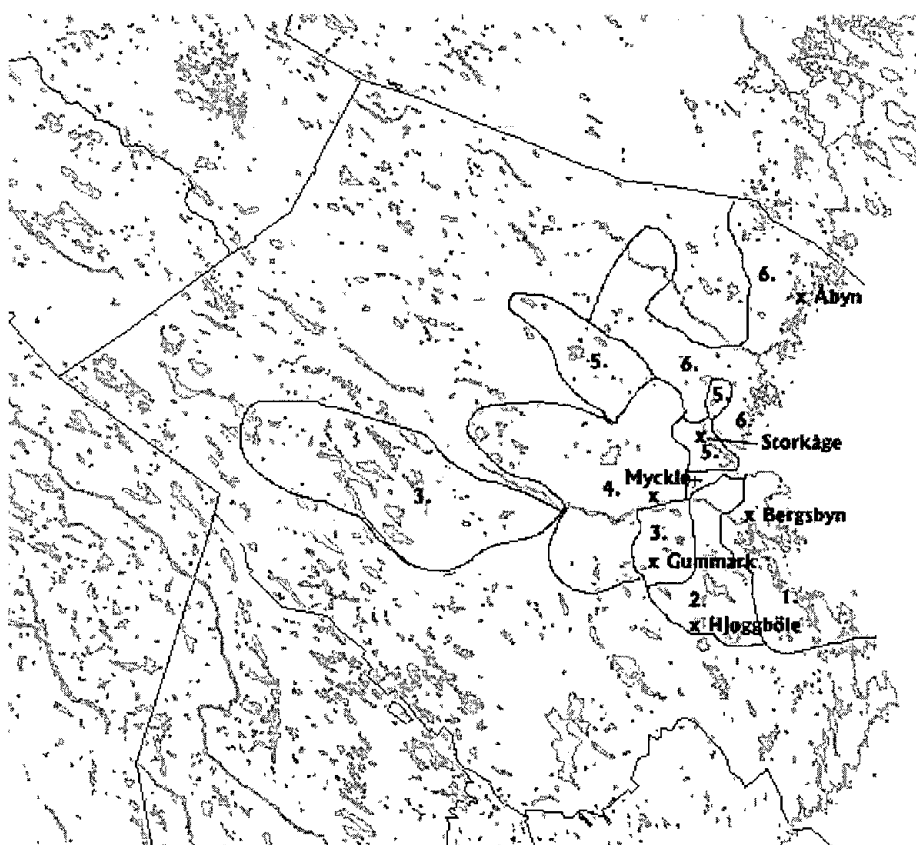
Karta 5. Distrikt och bostadsort för tunnkrönare år 1774.

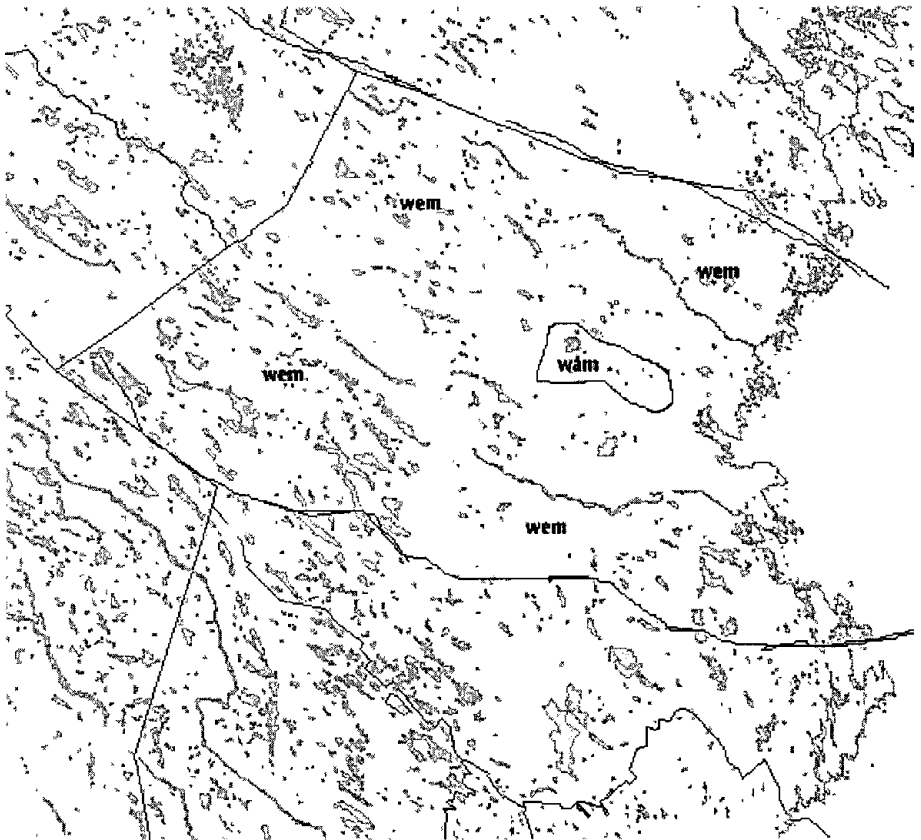
Karta 6. Kvarnar i Skellefteå socken år 1631 och det område som de betjänade.

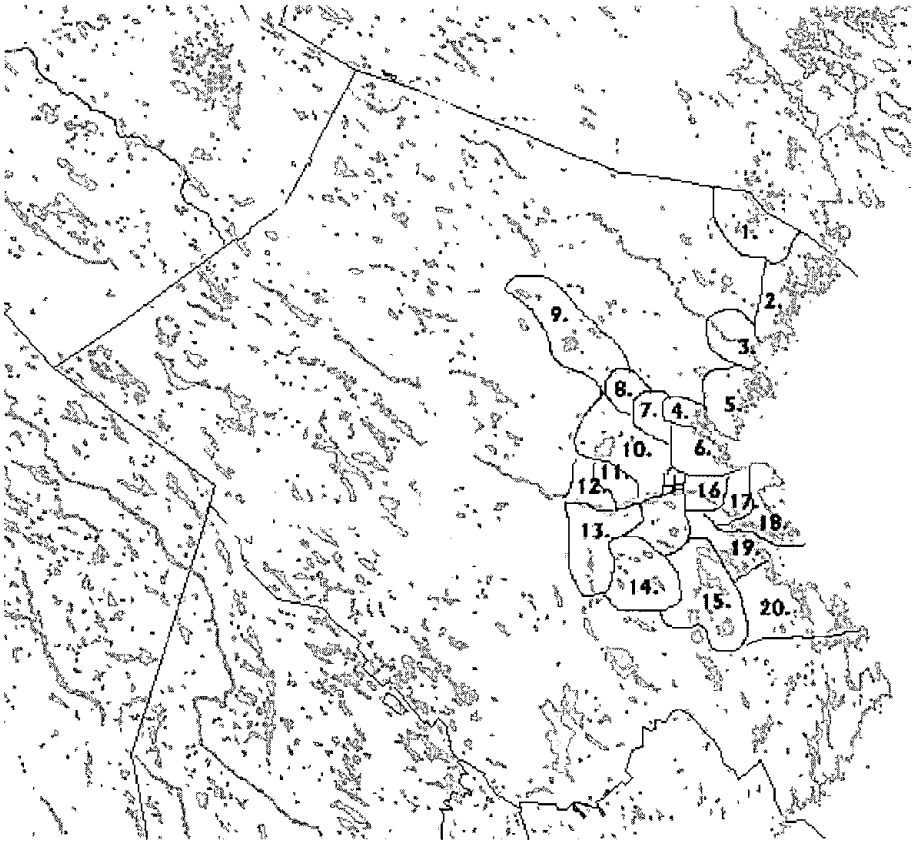
Karta 7. Vägarna inom Skellefteå socken 1650–1790.

Karta 8. Korpralskap vid Skellefteå kompani 1753–70 samt de orter där korprals-
torpen var belägna.

Karta 9. Uttal av ordet *vem*.

Karta 10. Distrikt för församlingens äldste år 1762.

mot Kinnbäck som ligger 7 km norrut. I Kinnbäck finns ett uttal som är påverkat av pitemålet och där uttalas ordet *stein*. Samma uttal, eller möjligen *stain*, återfinns i Gagsmark som också ligger nära gränsen till Piteå. I Byske by uttalas ordet *sten*. En försök till förklaring till variationen av uttal är att de gamla byarna efter kusten från gränsen och ner till Byske kan ha stått under ett inflytande från Piteå. Om detta beror på ett inflytande från Piteå stad under den tid som staden hade monopoli på handeln i området, dvs. 1621–1780, eller om det har äldre rötter, är omöjligt att uttala sig om. Uttalet *stän* i Åbyn kan möjligen komma sig av att Åbyn tidigt var ett sågverkssamhälle och att uttalet kan vara riksspråkspåverkat. Väster om kustbyn Byske är dock uttalet *stain*, så husförhørsrotens sydgräns kan sammanfalla med en språklig gräns.²³

Från 1762 tillhör Fällfors, Norrlångträsk och Drängsmark ett distrikt som utser en av församlingens äldste. Övriga roten består av tre distrikt för församlingens äldste 1762 och framåt.

Husförhørsrote 2 omfattade år 1724 13 gårdar i Drängsmark och 10 gårdar i Frostkåge. Byarna Frostkåge och Drängsmark samsades 1631 om en kvarn tillsammans med byn Fällfors. Drängsmark ingick 1774 i ett tunnkrönardistrikt tillsammans med byarna Ersmark, Varuträsk, Stämmingsgården, Degerbyn och Myckle. Drängsmark och Frostkåge var 1631 och 1644 två egna militära rotar. Gränserna för rote 2 är betydligt mindre stabila än för rote 1. Dock kan tunnkrönardistriktet ha varit av mindre betydelse. Gränsen mellan Drängsmark/Frostkåge och Ostvik är dock stabil. Drängsmark och Frostkåge sammanhålls av en kyrkväg som även går vidare till Norrlångträsk och Fällfors. Gränsen mot Kågeträsk, Kusmark och Ersmark var även gräns mellan Norrfjärdingen och Översta fjärdingen. Beträffande distrikt för församlingens äldste, se ovan. Från 1762 utgör Frostkåge ett sådant distrikt. Roten 1 och 2 samt byn Östanbäck ingick 1753–70 i sjätte korpralskapet vid Skellefteå kompani. Ostträsket vid Drängsmark och Ostvik tycks vara nordgräns för Skelleftebygdens insjöbåt. Men här måste man vara försiktig, eftersom beläggen på vilka båtar som använts i sjöarna norr därom är sparsamma.

Husförhørsrote 3 omfattade 1724 två gårdar i Frostkåge, Ostvik och åtta gårdar i Östanbäck. Byarna Ostvik och Östanbäck delade en kvarn 1631. Dessa byar samt Frostkåge, Storkåge och Boviken utgjorde 1774 ett tunnkrönardistrikt. Större delen av byarna var 1631 och 1644 en militär rote. Dock tillhörde en del av Östanbäck samma rote som Boviken och en del av Storkåge. Husförhørsrote 3 hade en stabil gräns mot Byske och Drängsmark och en tämligen stabil gräns mot Frostkåge. I vissa sammanhang tillhörde Ostvik och Östanbäck samma område som Storkåge och Boviken. I ett fall ingick även Frostkåge i gruppen. Ostvik och Östanbäck var ett distrikt för församlingens äldste från 1762 och framåt. När det gäller den militära indelningen så tillhörde Ostvik femte korpralskapet och Östanbäck det sjätte.

Husförhørsrote 4 omfattade 1724 fem gårdar i Östanbäck, 16 gårdar i Storkåge samt Boviken. Storkåge hade 1631 en egen kvarn medan Boviken malde sin säd i Stämmingsgården. Boviken och Storkåge tillhörde 1774 samma tunnkrönardistrikt som Frostkåge, Ostvik och Östanbäck. När det gäller den militära indelningen tillhörde Storkåge, Ostvik, Boviken, Kusmark, Storkågeträsk, Lillkågeträsk samt Stavräsk femte korpralskapet vid Skellefteå kompani. Gränsen mellan Storkåge och Ersmark var stabil, även om en del av Storkåge 1724 tillhörde samma husförhørsrote

som Ersmark. Ersmark hade kyrkväg som gick direkt till Stämninggården. En kärrväg fanns mellan Ersmark och Storkåge år 1777. Den användes bl.a. av Kusmarksborna för att föra tjärtunnor till Storkåge. Det är ovisst hur hög ålder vägen hade. Den finns första gången markerad på en karta som upprättades 1760. Ågorna på kartan skiftades 1765 och jämkades 1785.²⁴ Storkåge har varit hamn för Kågedalen och en stor samhörighet uppefter älvdalen torde ha funnits. Gränsen mellan Storkåge och Ersmark utgjorde även gräns mellan Norrfjärdingen och Översta fjärdingen, men det är möjligt att det fanns en stig mellan byarna före mitten av 1700-talet. I Storkåge hölls även marknader under 1600- och 1700-talen, och kontakterna med grannbyarna torde ha varit livlig. Det kan tänkas att fjärdingsindelningen inte speglar naturliga områden, utan indelades vid en tidpunkt rent matematiskt så att varje fjärding då innehöll en fjärdedel av gårdarna. Ofta hörde Storkåge och Boviken ihop. Så var fallet under 1500-talet då gränsen för Norrfjärdingen gick söder om Boviken. Detta trots att Boviken tidigare varit en fäbod under Hedensbyn. I det här fallet har inte den historiska utvecklingen spelat någon roll för fjärdingsindelningen. Åren 1631 och 1644 utgjorde delar av Storkåge en militär rote, medan delar av byn tillhörde samma rote som Boviken och Östanbäck. Kopplingen mot delar av Östanbäck fanns kvar 1724. Söder om Boviken gick en tämligen stabil gräns, dock inte då det gällde kvarnar 1631. Boviken hade kyrkväg mot Böle. Någon väg finns inte på gamla kartor som går till Storkåge, men någon stig måste väl ha funnits? Eller färdades man med båt? Storkåge och Boviken tillhörde samma distrikt för församlingens äldste från 1762 och framåt.

Husförhørsrote 5 omfattade 1724 9 gårdar i Storkåge, Ersmark, Kusmark, Stor- och Lillkågeträsk samt Stavaträsk. Samma byar (utom Storkåge) delade kvarn 1631. När det gäller tunnkrönardistrikt tillhörde Kusmark, Kågeträsk, Norrlångträsk och Fällfors ett stort inlandsdistrikt 1774. Ersmark tillhörde ett annat distrikt tillsammans med Drängsmark, Varuträsk, Stämninggården, Degerbyn och Myckle. Byarna i Kågedalen var stora och utgjorde åtminstone en egen militär rote 1631 och 1644. Delar av byarna Kusmark och Ersmark kunde dela rote med grannbyn liksom med Storkåge. Hela Kågedalen tillhörde 1753–70 det femte korpralskapet vid Skellefteå kompani, utom Ersmark som hörde till ett sydligare område. Även när det gällde distrikt för tunnkrönare så tillhörde Ersmark ett sydligare distrikt. Orsaken till att Ersmark i vissa sammanhang tillhörde ett sydligare distrikt kan vara att byn hade sin kyrkväg som gick direkt till Stämninggården som låg intill sockenkyrkan. Gränserna mot Varuträsk, Stämninggården, Drängsmark, Storkåge och Norrlångträsk är tämligen starka. En sammanhållande faktor inom husförhørsroten kan ha varit kyrkvägen som gick genom dessa tre byar och sedan via Stämninggården till kyrkan. Gränsen mot Drängsmark och Norrlångträsk var även gräns mellan Norrfjärdingen och Översta fjärdingen. När det gäller distrikt för församlingens äldste är Ersmark, Kusmark och Kågeträsk med Stavaträsk vardera ett distrikt från 1762 och framåt. Byarna i övre Kågedalen, dvs. Kusmark, Kågeträsk samt nybyggen fram till gränsen mot Jörns socken, uttalade under första halvan av 1900-talet ordet *vem* som *wäm* medan hela övriga norra delen av Västerbotten har uttalet *wem*.²⁵ Möjligen är uttalet *wäm* ett sätt för befolkningen inom området att markera sin särart genom s.k. naboopposition. I Kågedalen uttalas *kn-*, enligt Gunnar Enqvist i Skellefteå, som *n*. *Knutsberget* i Ersmark uttalas sålunda *Nussberg* och *Knutsfäbodarna Nussbodarna*.

Husförhørsrote 6 omfattade 1724 Varuträsk, Stämninggården, Degerbyn, Myckle, Medle, Klutmark och Skråmträsk. När det gällde kvarnar malde alla byar vid Skellefteälvens nedre lopp, från Medle och Klutmark i väster till älvens mynning, i Stämninggården. Ett undantag var Kyrkobordet och Varuträsk. År 1774 tillhörde Skråmträsk och Klutmark ett tunnkrönardistrikt och Myckle, Degerbyn, Stämninggården, Varuträsk, Ersmark och Drängsmark ett annat. Det fjärde korpralskapet vid Skellefteå kompani omfattade byarna Ersmark, Stämninggården, Degerbyn, Varuträsk, Myckle, Medle, Klutmark, Skråmträsk och Bjurvattnet. En stabil gräns var den mellan Skråmträsk och Klutmark å ena sidan och Gummark å den andra sidan. En tämligen stabil gräns gick mellan Kusmark och Ersmark i Kågedalen och Stämninggården och Varuträsk i Klintforsåns dalgång. En annan tämligen stabil gräns var den mellan Skråmträsk och Bastuträsk, Långträsk och Kattisträsk. År 1762 utgjorde Stämninggården, Varuträsk och Degerbyn ett distrikt för församlingens äldste. År 1777 tillhörde Stämninggården ett distrikt och Degerbyn med Varuträsk ett annat. Myckle var ett eget distrikt vid bägge tillfällena vilket Medle var år 1762. År 1777 tillhörde Medle sannolikt ett större distrikt.

Husförhørsrote 7 omfattade 1724 byarna Norsjö, Långträsk, Bastuträsk, Kattisträsk, Bjurvattnet och Finnfors. Hemmanet Bastuträsk 2 tillhörde 1724 roten 8, men möjligen har man satt markeringen för rote 8 på fel sida i husförhörslängden, för annars skulle Bastuträsk 2 ligga som en ö inne i rote 7. Området för rote 7 (utom Norsjö) delade 1631 kvarn med Skråmträsk, medan Norsjö märkligt nog delade kvarn med Gärdsmark, Gummark och Ragvaldsträsk. Gummark och Ragvaldsträsk hade under 1500-talet fjällträsk i Norsjöområdet. Möjligen kan band ha funnits kvar sedan den här tiden. Ragvaldsträsk heter på dialekt "RaNschräske" och Norsjö heter i 1617 års tiondelängd "Ranszträsk: Norsjö". Möjligen kan Norsjö ha koloniserats från trakten av Ragvaldsträsk? Norsjö, Långträsk, Bastuträsk, Kattisträsk, Hemmingen och Pjäsörn tillhörde tredje korpralskapet vid Skellefteå kompani tillsammans med Gummark, Gärdsmark, Kroksjön, Lund och Sunnanå. Detta samröre mellan byarna i Norsjöbygden och byarna Kroksjön, Gärdsmark, Gummark och Ragvaldsträsk återfinns även i fjärdingsindelningen från 1671, där Långträsk, Bastuträsk, Kattisträsk, Hemmingen, Pjäsörn, Finnfors samt Bjurvattnet tillhörde samma fjärding som byarna runt Gummark och Ragvaldsträsk. Norsjö tillhörde samma fjärding som Skråmträsk, byarna på norra sidan av Skellefteälven väster om kyrkan samt större delen av Kågedalen. Husförhørsrote 7 utgjorde 1774 ett tunnkrönardistrikt som även innefattade några nytillkomna nybyggen. Gränsen mot Varuträsk och Kågeträsk är stabil. Gränsen mot Skråmträsk är tämligen stabil. Under 1630-40-talen utgör området 2-3 militära rotar och i dessa ingår även Skråmträskområdet. Hela husförhørsrote 7 utom Bjurvattnet var 1703 karterad tillsammans. Sommarvägen från kyrkan till Norsjö gick på norra sidan älven över Degerbyn, Myckle och Medle. Vid Krångfors fanns en bro över älven där vägen gick över. Under vintern hade man en vinterväg, som från Norsjö gick fram mot Krångfors men sedan följde södra sidan av älven och kom fram i Klutmark. Sannolikt tillhörde detta område två olika distrikt för församlingens äldste från 1762 och framåt.

Husförhørsrote 8 omfattade 1724 byarna Lund, Sunnanå, Kroksjön, Gärdsmark, Gummark, Ragvaldsträsk, Hjoggböle och Gamla Falmark. En sammanhållande faktor inom roten har sannolikt kyrkvägen mellan Sunnanå och Ragvaldsträsk varit.

I slutet av 1700-talet rodde dock Hjoggböleborna på Bureälven till Långviken och nyttjade därifrån kyrkvägen över Gummark och Gärdsmark till kyrkan. Vägen mellan Hjoggböle och Ragvaldsträsk kom till efter 1790-talet. Mellan Hjoggböle och Ragvaldsträsk gick även gränsen mellan Översta fjärdingen och Ytterfjärdingen. År 1631 malde byarna Gärdsmark, Gummark, Ragvaldsträsk och Norsjö i kvarnen i Gummark. Hjoggböle malde i kvarnen i Falmark och Lund malde i Stämningssgården. Gummark, Ragvaldsträsk och Långviken tillhörde 1774 ett tunnkrönardistrikt medan Hjoggböle tillhörde samma distrikt som Falmark. Bodan, Gärdsmark, Kroksjön, Lund och Sunnanå tillhörde ett annat distrikt. En stabil gräns gick mellan Gummark å ena sidan och Skråmträsk och Klutmark å andra sidan. En annan stabil gräns är den som gick mellan Gummark och Gärdsmark å ena sidan samt Falmark och Bodan å andra sidan. Här gick även gränsen mellan Översta fjärdingen och Ytterfjärdingen. Mellan byarna Sunnanå och Kroksjön inom Översta fjärdingen gick gränsen mot Böle, Tjärn och Rönnbäcken inom Ytterfjärdingen. En tämligen stabil gräns gick mellan Ragvaldsträsk och Hjoggböle, trots att byarna tillhörde samma husförhørsrote. Som vi sett ovan hade Hjoggböle många kontakter mot Falmark och dess område. År 1762 var Skråmträsk och Klutmark ett distrikt för församlingens äldste. Ett annat distrikt var Lund, Sunnanå, Kroksjön och Gärdsmark. Ett tredje distrikt var Gummark och Ragvaldsträsk. Ett fjärde distrikt var Hjoggböle, Holmsvattnet, Falmark och Bodan. År 1777 var sannolikt Skråmträsk, Klutmark, Lund och Sunnanå ett distrikt för församlingens äldste. Ett annat distrikt var Kroksjön, Gärdsmark, Gummark och Ragvaldsträsk. Ett tredje distrikt var Hjoggböle, Holmsvattnet, Falmark och Bodan. Större delen av husförhørsroten ingick 1753–70 i det tredje korpralskapet tillsammans med Norsjöbyarna. Under 1500-talet hade Ragvaldsträsk samröre med byarna i Burträskområdet. Byn nyttjade fjällträsk tillsammans med Burträskbönderna och det fanns släktförbindelser mellan områdena, vilket finns dokumenterat i Johannes Bureus material. I början av 1900-talet förekom i byn även visst inslag av Burträskmål. Platsen *Mele* uttalades i byn dels *mele* vilket var Skelleftemål, och dels *mjele* som var Burträskmål.²⁶ Under 1600-talet och 1700-talet hade Ragvaldsträsk och Gummark i likhet med Burträsk socken vissa kontakter med Umeå.

Husförhørsrote 9 omfattade 1724 byarna Holmsvattnet, Sjöbotten, Östra Falmark, Falmarksforsen, Långviken, Bodan, Rönnbäcken, Tjärn, Böle, Morön och Norra Hedensbyn. Från Långviken på Falmarksträskets västra sida fanns en kyrkväg över byarna Gummark och Gärdsmark till kyrkan. Bodan hade sin kyrkväg över Kroksjön. En annan väg gick över Rönnbäcken, Tjärn och Böle till kyrkan. Holmsvattnet hade kyrkväg norrut förbi Sjöbotten och Yttervik. En annan förenande väg var vattenvägen efter Bureälven som förenade byarna Hjoggböle, Falmark och Bodan. En väg som sannolikt varit viktig för sammanhållningen inom roten var vintervägen från byarna runt Falmarksträsket och vidare norrut över Ökvattnet och Bodaträsket och sedan via Bodans kyrkväg till kyrkan. År 1631 malde Bodan, Falmark, Hjoggböle och Holmsvattnet i kvarnen i Falmark. Tjärn och Böle malde i Stämningssgården. År 1774 tillhörde Falmark, Hjoggböle och Holmsvattnet ett tunnkrönardistrikt, medan Långviken inom Falmark tillhörde ett annat. Bodan, Rönnbäcken och Tjärn tillhörde ett tredje, medan Böle tillhörde ett fjärde. Stabila gränser var mellan Bodan och Falmark å ena sidan och Innervik, Yttervik och Bureå å den andra. En annan

stabil gräns är den mellan byarna Falmark och Bodan och byarna Ragvaldsträsk, Gummark och Gärdsmark. År 1762 och 1777 var Tjärn (och sannolikt Rönnbäcken), Innervik och Yttervik ett distrikt för församlingens äldste. År 1762 var Böle, Morön och Hedensbyn ett annat distrikt. År 1777 var Hedensbyn ett eget distrikt. Större delen av husförhörsrote 9 tillhörde 1753–60 det andra korpralskapet vid Skellefteå kompani.

Husförhörsrote 10 omfattade 1724 byarna Södra Hedensbyn, Risön, Tuvan, Bergsbyn, Furunäs, Innerursviken och en gård i Ytterursviken. Hela området malde 1631 sin säd i Stämninggården tillsammans med andra byar vid Skellefteälven. Även Boviken malde i Stämninggården. Området utgjorde tillsammans med Innervik och Yttervik ett tunnkrönardistrikt 1774. Dock hörde Tjärn till ett annat distrikt. Området har hört ihop under lång tid. Ibland ingick dock husförhörsrote 10 i ett större område. En tämligen stabil gräns var den mot Boviken och Kyrkobordet. En viktig plats i området var hamnen på Bockholmen, som var utskeppningsplats för hela Skelleftedalen. Hamnen fanns 17901, enligt Nordenanckars sjökort. Bockholmen ligger söder om byn Furunäs, vilken ligger väster om Ursviken. Åren 1762 och 1777 var Tuvan och Bergsbyn ett distrikt för församlingens äldste, medan Furunäs och Ursviken var ett annat. Det verkar som om byarna efter älven färdats till kyrkan på älven. På vintern körde man med häst på isen och sommartid användes båt. Se under Vägar, nedan. Kalk har transporterats efter älven på skutor, i alla fall från Morön och Bergsbyn.

Husförhörsrote 11 omfattade 1724 fyra gårdar i Ytterursviken, Innervik och Yttervik. En stabil gräns var den mot Bodan och Falmark. Dock torde Yttervik ha haft många kontakter mot Bodan, Falmark och Hjöggböle på grund av den vattenväg efter Bureälven som kom fram i Båtvik vid Yttervik. Bl.a. transporterades tjära den här vägen, för att sedan skeppas ut i Yttervik. En tämligen stabil gräns gick mot Bureå och Ursviken. Ytterursviken saknade väg under slutet av 1700-talet, till skillnad mot de övriga byarna på norra sidan av Skellefteälven, och var hänvisad till älven för sina transporter. De byar som låg vid älven verkar endast ha använt vägen när isen varken bar eller brast. Man rodde även till kyrkan från Yttervik och sannolikt från Innervik. Åren 1762 och 1777 var Tjärn, Innervik och Yttervik ett distrikt för församlingens äldsta.

Husförhörsrote 12 omfattade 1724 byarna Bureå, Burvik och Bäck. Området utgjorde 1774 ett tunnkrönardistrikt. Bäck och Burvik hade 1631 en kvarn tillsammans i Bäck. I Bureå fanns en kvarn som nyttjades av byarna Bureå, Yttervik och Innervik. Husförhörsrotarna 10–12 utgjorde första korpralskapet vid Skellefteå kompani 1753–60. Byarna Bureå, Burvik och Bäck rodde till kyrkan i Skellefteå. Byarna Bäck och Burvik har haft mycket gemensamt. En stabil gräns var området gräns mot Falmark. Åren 1762 och 1777 var Bureå, Burvik och Bäck ett distrikt för församlingens äldste. Dialekten i Bäck är påverkad av Lövångersmålet. *Sten* heter i likhet med Lövångersmålet *stein*, till skillnad mot övriga Skellefteå socken som har *stain*. I Bureå uttalas idag *sten stein*, *hö* uttalas *häje* (övriga Skellefteå har *haje* och lövångersmålet har *höje*), och *vägg* uttalas *vaiggen* medan övriga Skellefteå i genuint mål har *vaidjen*. Dessa exempel kommer från Gunnar Enqvist som är född och uppvuxen i Bureå. Bureå är ett gammalt industrisambälle och Enqvist tror att dialekten kan ha påverkats av detta förhållande. I vissa drag kan dialekten ha påverkats

av riksspråket (t.ex. vaiggen), men den kan även ha påverkats av inflyttade från Lövånger. I en uppteckning av Lambert Norqvist f. 1898, i Bureå, använder han formen *stain*. Det kan tänkas att bondebefolkningen i Bureå uttalade *sten* som *stain* och arbetarbefolkningen hade uttalet *stein*. I Burvik var uttalet *stain*. Formen *häje* för *hö* förekommer även i norra delen av Lövångers socken.²⁷ Ernst Westerlund skriver att Lövångersmålet har haft lättare att sprida sig norrut än Skelleftemålet söderut. Han ansåg 1973 att denna påverkan norröver hade ökat under de senaste decennierna.²⁸

När det gäller indelningen i fjärdingar under 1500–1700-talen så verkar vägnätet ha spelat roll för hur gränserna har dragits mellan de olika fjärdingarna. Gränserna gick mellan olika vägar och korsade dem inte. Ett undantag var dock Boviken som tillhörde Norrfjärdingen men som hade kyrkväg söderut genom Böle by. Hjoggböle och Gamla Falmark, som låg inom rote 8, hade dock genom vattenvägen Bureälven sannolikt mera kontakter mot rote 9.

Roteindelningen från 1724 uppvisar en del märkliga drag eftersom storleken på rotarna varierar. Sju av rotarna omfattar 22–25 gårdar medan en rote innefattar 38 gårdar och fyra rotar 45–49 gårdar.

Det är oklart hur gammal gränsen mellan Byske å den ena sidan och Drängsmark, Frostkåge, Ostvik och Östanbäck å den andra kan vara. Ett förhållande som kan ha påverkat hur byar slutit sig samman i större områden kan vara graden av kontakt med Piteå stad. Kontakterna med Piteå blev starkare efter det att staden grundades år 1621. Något som är oklart är om bestämmelsen att staden hade monopol på hantverk inom en radie av 4 gamla mil (ca 42 km) från staden har spelat någon roll. Om lagen fungerade i praktiken torde det ha inneburit att hantverkarna i Piteå stad hade ensamrätt i området från gränsen mot Piteå till och med byn Byske.

Gränsen kan möjligen vara äldre än från 1600-talet och förklaras av de stora avstånden inom Skellefteå socken. Det finns giftermål mellan invånare i norra delarna av Skellefteå socken och invånare i Piteå socken under 1500-talet. På grund av brister i källmaterialet är det svårt att dra några slutsatser om frekvens och geografisk variation när det gäller dessa kontakter. I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* spekulerades i att den norra fjärdingen i Skellefteå socken tidigare tillhört Piteå socken. Detta är endast ett antagande, men ett sådant förhållande skulle sannolikt påverka området under lång tid framåt i tiden. Under den tid som Skellefteå socken tillhörde Piteå handelsområde, dvs. 1621–1780 och i viss mån fram till 1845, hade hela Skellefteå socken täta kontakter med Piteå stad. Kontakterna var troligen än tätare från Byskeområdet som låg nära staden. Dessa nära kontakter kan ha funnits redan under 1500-talet men fördjupats efter 1621. En grupp som också hade mycket täta kontakter med Piteå stad var de familjer som hade medlemmar som flyttat till staden för att bli borgare, hantverkare eller tjänstefolk. Här fanns ofta kontakterna kvar mellan staden och den gamla hembygden. Piteåborgaren träffade skelleftebor, förutom vid marknaderna i Skellefteå och Storkåge, även vid de fiskelägen som staden utnyttjade i havsbandet.

Ser man på kontakterna mellan Bureåområdet och Lövångers socken verkar dessa vara livliga redan på 1500-talet. Även här är det svårt med frekvens och att få fram kvantitativa siffror, men det finns klara kontakter mellan områdena i äldre tid. Här har vi ingen stadsgrundning som kommer in och påverkar förhållandet mellan områ-

dena. Före 1413 tillhörde Lövånger Skellefteå socken, men gränser mellan bl.a. fjärdingar kan ha ändrats i området och Bureåområdet kan tidigare ha haft en territoriell samhörighet med Lövånger.

Det finns ett exempel i norra Västerbotten på en by som bytt socken redan på 1500-talet och där spåren funnits kvar ännu på 1900-talet. Det rör sig om Vebomark i Lövångers socken som tillhörde Bygdeå socken ännu i mitten av 1500-talet. Gösta Holm uppger 1942 att typiska nysätraformer som *kömma* och *fera* tidigare varit vanliga i Vebomark. Ännu kring år 1942 uttalades i byn *ben* just *ben* i likhet med nysätramålet mot lövångersmålets *bein*. Vidare *föttren* mot *fötrern* och *lyssnen* för 'norrsken', ett ord som inte används i det inre av Lövångers socken.²⁹ Men för att dessa gamla nysätraformer har bevarats är en förutsättning sannolikt att kontakterna över sockengränsen funnits kvar genom århundradena. Språket i byn hade säkert varit annorlunda om byn hade tillhört Lövångers socken hela tiden. Detta exempel visar att gamla territoriella gränser kan leva kvar länge och påverka dialekten långt fram i tid.

Den ökade befolkningen under slutet av 1700-talet har sannolikt lett till att församlingens äldste har fått fler ledamöter och socknen har delats in i allt mindre geografiska områden. Man kan misstänka att de geografiska kontakterna snävades in efterhand som befolkningen ökade och mindre geografiska indelningar kom till. De geografiska äktenskapsfälten uppvisar sannolikt samma mönster. Denna utveckling skulle under 1800-talet leda till en uppdelning av den stora socken som Skellefteå utgjorde: 1834 Norsjö med Jörn, 1845 Skellefteå stad och 1875 Byske.

NÄRINGAR

Nedan följer en beskrivning av olika näringars betydelse i delar av Skellefteå socken samt viktiga näringar i socknen som helhet. Syftet är här att få fram olika näringsmässiga områden i socknen som sedan kan jämföras med territoriella indelningar.

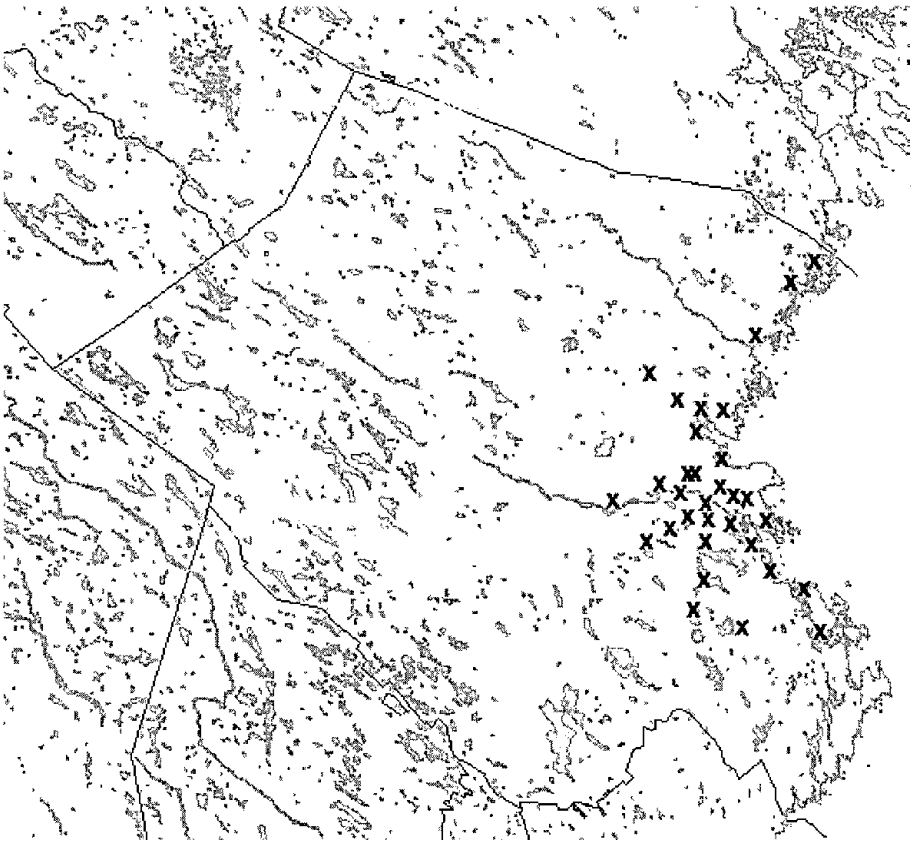
Utifrån situationen under 1500-talet och tullängden från Piteå stad från år 1637 går det att skissa upp olika näringars betydelse i Skellefteå socken. Det måste betonas att längden från Piteå stad omfattar månaderna januari till april, och varor som avsatts annan tid på året finns inte med.

Den vanligaste varan som levereras är vadmal som tillverkas i många byar, dock inte i inlandsbyarna. Under slutet av 1600-talet och under 1700-talet är fårskötseln viktig i inlandet. I inlandet är ekorrskinn och fisk från insjöarna viktiga – det rör sig om gädda och abborre. Fisken torkades och benämns vanligen torrfisk. Ett viktigt område som levererar torrfisk är Kågedalen, där fjällträskfisket levde kvar. Fisket levde kvar i Kusmark fram till omkring 1750. Troligen upphörde det tidigare i Ersmark och Storkåge. I tullängden saknas torrfisk från byarna Norsjö och Bjurvattnet där fjällträskfisket var viktigt och levde kvar långt fram i tiden, sannolikt ända farm till början av 1800-talet. Sannolikt har dessa byar avyttrat fisken under annan tid på året. Torrfisk levereras även från byarna Falmark, Bodan och Åbyn – här har man kanske fiskat i sjöar på byarnas områden. Handeln med ekorrskinn, eller gråverk som de kallades, var viktig i inlandets byar samt i Kågedalen, men även i byar i nedre delen av Skellefteälven och i insjöbyar som Falmark och Gummark. Smör var en viktig produkt som levererades från de flesta byarna. Husdjurshudar såldes främst från byarna vid Skellefteälvens nedre lopp och byar söder därom, vidare från byarna Bureå, Byske, Ersmark och Kusmark. Under 1700-talet har inlandet stora bestånd av husdjur. Tjära levereras främst från byar nära kusten och vid Skellefteälvens nedre del. Kustbyarna i norra delen av socknen som ligger nära Piteå stad levererar samtliga tjära. Här har kanske närheten till staden spelat in. Tjärbränningen skulle sedan spridas till de flesta byarna i socknen. Lax levereras från några kustbyar och byar vid Skellefteälvens nedre del. Det är märkligt att inte Byske har levererat någon lax. Kanske hade de avyttrat laxen under hösten. Storkåge har levererat få varor under januari till april och de har säkert avyttrat sina produkter under annan tid på året. I Storkåge hölls en marknad i augusti under den aktuella tiden. Tran och späck har endast sålts från Ursviken och Burvik där säljakten varit viktig, men troligen har säljakten produkter sålts vid något annat tillfälle, kanske på våren. Krampsill har endast levererats från Innervik och Bäck, men sannolikt har sommaren och hösten varit den tid när den mesta fisken sålts. Prosten Nikolaus Buscherus berättar i sina brev, se vidare under kapitlet om fisket, att Piteborgarna köpte upp fisk under sommaren från de fiskelägen som de nyttjade inom Skellefteå socken. Korn har inte varit någon stor vara att sälja. Västerbotten var inte självförsörjande på spannmål utan måste importera denna vara, bl.a. köptes råg från Österbotten. Hampa odlas under 1600-talet och säljs bl.a. till kyrkan. Hampan användes till rep och till textilier. Kyrkan behövde rep till klockstapeln.

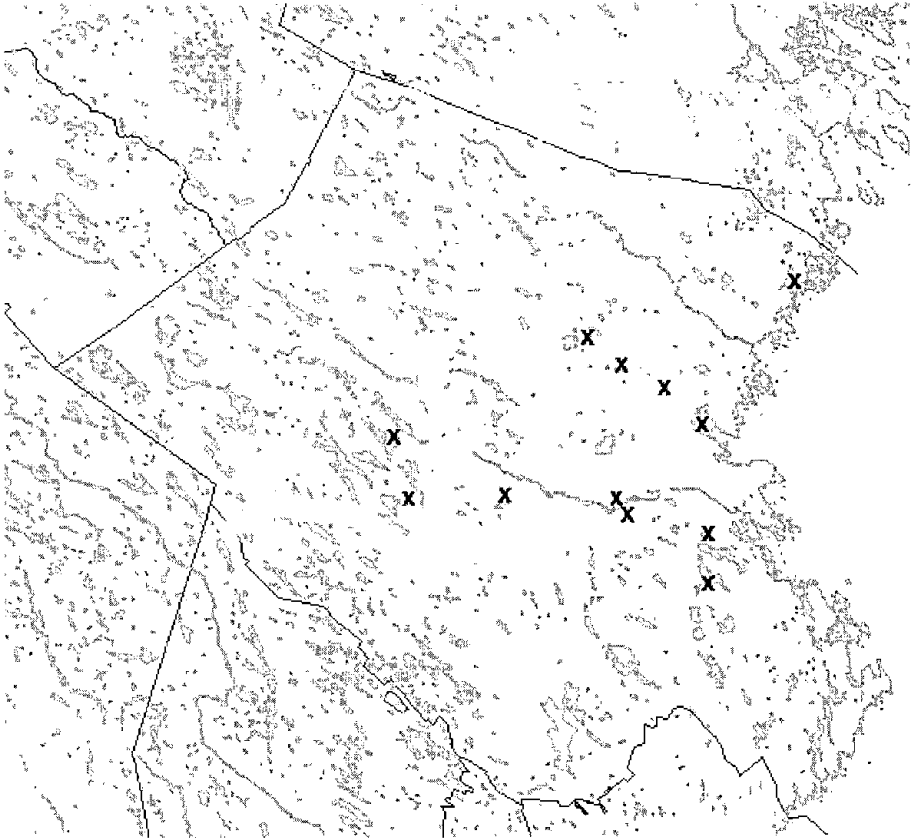
Från några byar avyttras hantverksprodukter, t.ex. slädar från Gagsmark samt lädertömmar från Ostvik, Östanbäck och Kusmark, men omfattningen av denna produktion syns ha varit obetydlig.

Några byar, såsom Kusmark, Gummark, Falmark, tycks vara gynnade av naturen och levererar många olika produkter. Flera av dessa byar ligger en bit in i landet och nära allmanningen. Närheten till allmanningen har troligen gett ett tillskott av resurser att utnyttja. Dessa byar kunde kombinera både kustlandets och inlandets näringar.

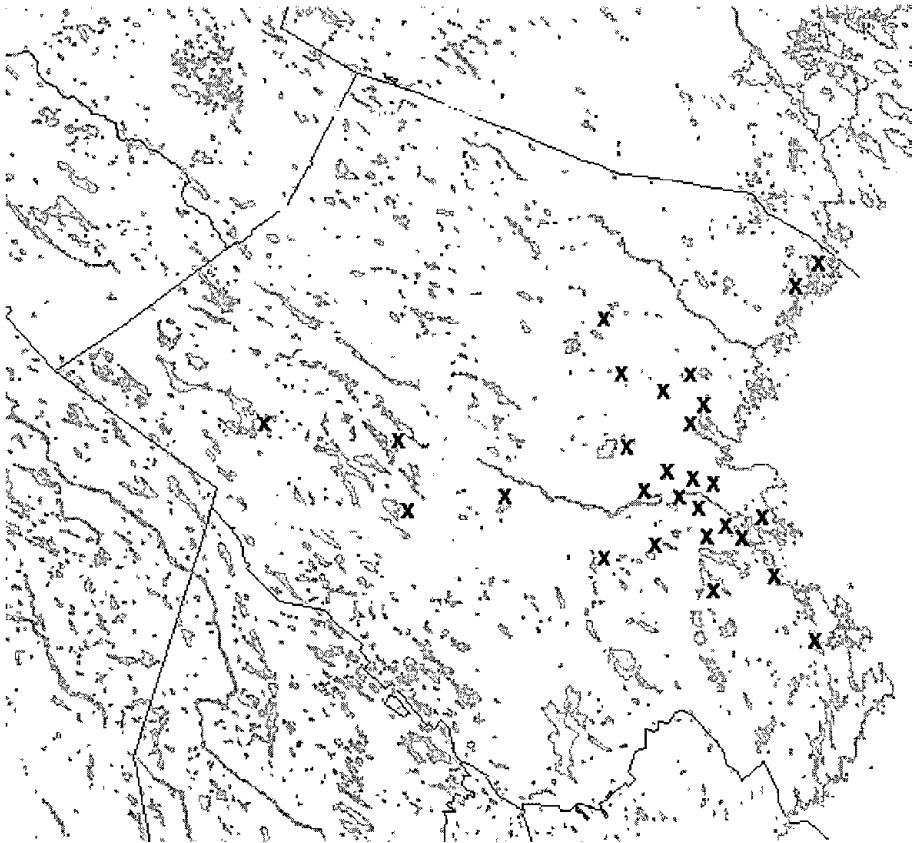

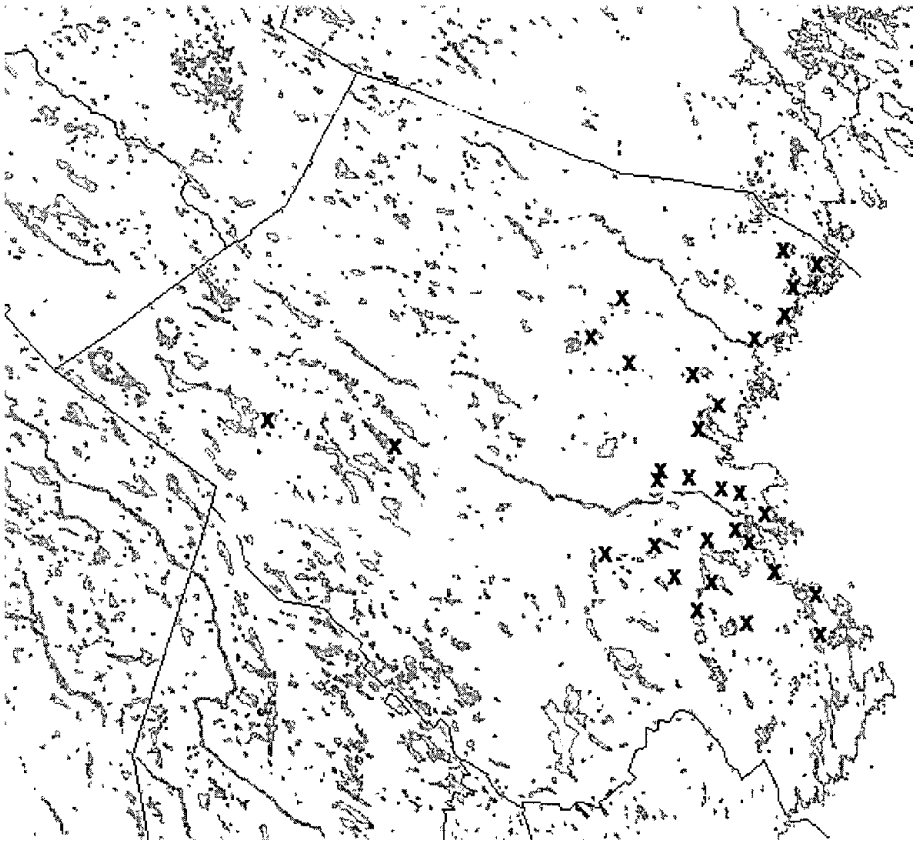
Karta 11. Leverans av vadmål 1637 till Piteå stad.

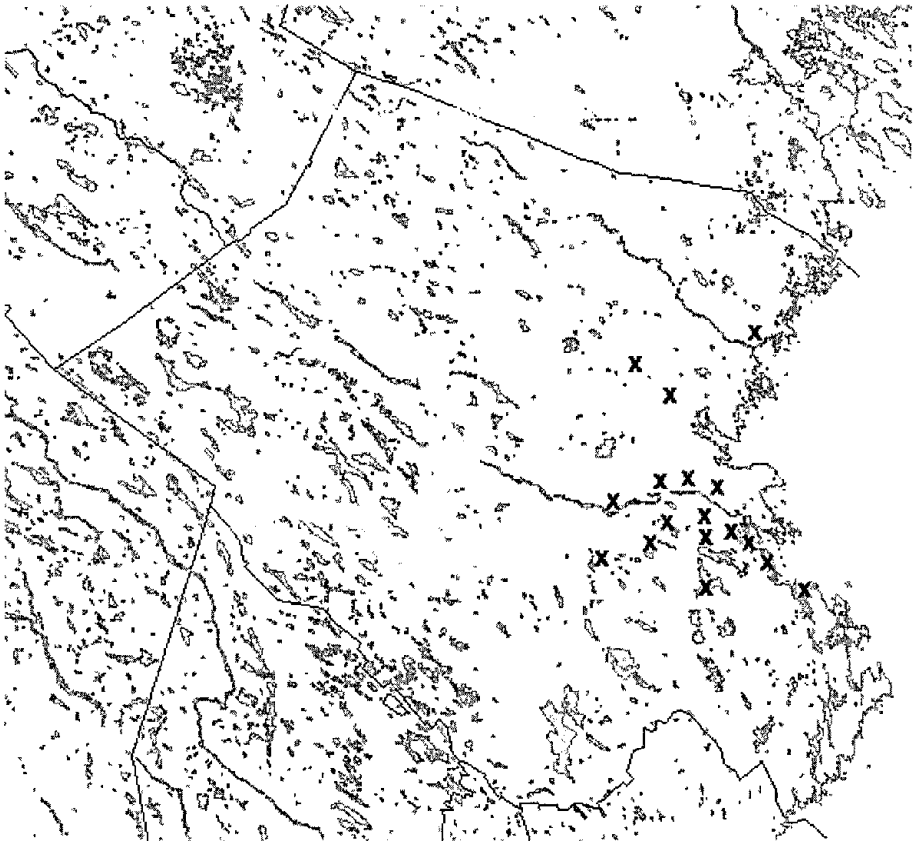
Karta 12. Leverans av torr fisk, gäddor och abborrar till Piteå stad 1637.

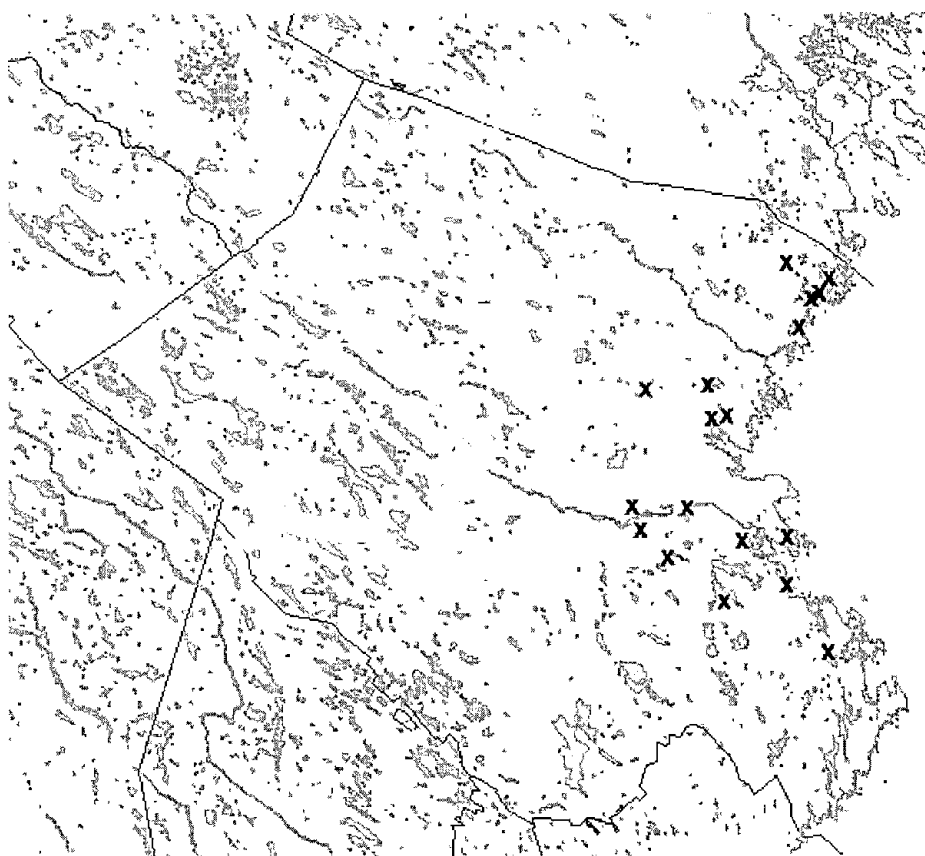
Karta 13. Leverans av viltskinn till Piteå stad 1637.

Karta 14. Leverans av smör till Piteå stad 1637.

Karta 15. Leverans av husdjurshudar till Piteå stad 1637.

Karta 16. Leverans av tjära till Piteå stad 1637.

Karta 17. Leverans av lax till Piteå stad 1637.

Karta 18. Leverans av korn till Piteå stad 1637.

BOSKAPSSKÖTSEL

Nedan följer en beskrivning av innehav av husdjur inom Skellefteå socken 1695 och 1749. Syftet med genomgången är att komma åt skillnader inom socknen vad gäller antal djur för olika byar, men även att upptäcka eventuella skillnader gentemot grannsocknarna. Förhoppningen är att studien kan visa upp olika områden inom socknen vad gäller inriktning på kreatursskötseln. Boskapsskötseln inom Skellefteå socken har tidigare beskrivits av J.G. Westin i *Skellefte sockens historia*, 1. Här följer en fördjupning för åren 1695 och 1749 vad gäller husdjursinnehav i de olika byarna.

Situationen 1695

Antalet kor varierar mellan byarna. Det största antalet kor finns i byarna Hjoggböle 19, Hemmingen 17, Finnfors 15, Risön 14, Norsjö 13, Bergsbyn 13, Åbyn 12 och Skråmträsk 12. De flesta av byarna ligger i inlandet. Övriga inlandsbyar har 10–12 kor per gård (Kattisträsk, Långträsk, Bastuträsk och Pjäsörn). Byarna vid Skellefteälven har 6–9 kor, undantaget byarna Risön, Tuvan och Bergsbyn.

År 1695 finns ett betydande antal får i vissa byar, särskilt byarna i Norsjö där antalet kan gå upp till 30–60 per gård. De största antalen fanns i Hemmingen 60, Finnfors 47, Kattisträsk 34, Långträsk 33, Bastuträsk 31, Norsjö 31, Bjurvattnet 29, Skråmträsk 26, Avan 28, Stavaträsk 23, Risön 22, Hjoggböle 21 och Innervik 20. Dessa stora fårskockor antyder att fåren använts till avsalu, möjligen i form av vadmal.

Från 1637 finns en tullängd från Piteå bevarad. Bönderna i Skellefteå besökte staden endast under månaderna januari till april. Övriga tider på året kom Piteå borgare till de marknader som hölls i Storkåge och vid Skellefteå kyrka. Den viktigaste vara som Skelleftebönderna sålde i Piteå var vadmal. Under januari månad levererades 1 034 alnar (610 m) och under februari månad 408 alnar (240 m). Vadmal är viktigt under Nasafjällsepoken som avlöningsmedel till samerna vilka använde vadmalen till kåtadukar och kläder. Kenneth Awebro har redovisat att 383 alnar vadmal delades ut till skattelappar 1638 (1649 2 672 alnar). 275 alnar vadmal köptes in 1637 (3 210 alnar 1649).³⁰

Vadmal var viktig i handeln med samerna även när inte Nasafjäll var i drift. Enligt klagomål från borgare i Piteå på ett förslag 1731 att tidigarelägga vintermarknaderna i lappmarken, sägs att handelsmännen i Piteå köpte vadmal i Skellefteå socken som var klar vid nyårstiden. Därefter köptes vadmalen upp av handelsmännen, vilka sedan sålde den till samerna på marknaderna i lappmarken. Skulle marknaderna i lappmarken tidigareläggas skulle det innebära att handelsmännen tvangs vara i Skellefteå mellan jul och nyår, vilket kunde "ohelga" helgdagarna med köpenskap och "andra onda påföljder och förargelser". Vadmalen tycks ha varit en begärlig vara för köpmännens lappmarkshandel, och just Skellefteå socken utpekades som producent av vadmalen.³¹ Men år 1637 verkar det vara allmogen i Skellefteå som kommer med vadmalen till Piteå stad. År 1637 är det endast Skellefteå socken som

levererar vadmal till Piteå stad, och förhållandet verkar vara det samma 1731. Socknen har tydligt specialiserat sig på vadmalen.

År 1636 fanns i Skellefteå socken 1 306 får och 890 getter. Antalet stiger kraftigt fram till 1695 då det fanns 6 232 får och getter i Skellefteå socken, där fåren dominerade. År 1750 fanns 5 880 får och getter. Antalet får har gått ner efter 1695, och frågan är vad som ligger bakom detta faktum. Har det kommit andra utkomstmöjligheter som är mera givande, såsom tjärbränning? Eller har avsättningen för vadmalen sviktat? Fårhållningen var av störst betydelse i inlandets byar. År 1830 förs fortfarande en del vadmal ut från Skellefteå, enligt det arkiv på Karlgård vid Skellefteå som berör skeppsbyggeri och redarverksamhet. Men mängden verkar dock ha minskat kraftigt. Johannes Bureus skriver i början av 1600-talet om Karl Mosessons hustru Anna från Boteå i Ångermanland, som levde under mitten av 1500-talet, att hon ”vov så mäktä väl”. Notisen syftar på att Anna vävde, men sannolikt valkades stor del av vävarna till vadmal. Att förädla ullen i form av vadmal verkar ha varit en viktig källa till inkomster i äldre tid. I Skellefteå socken har den varit viktig just på grund av den kulturgräns mot samerna som gick i området. Denna begränsade inblick i varuströmmarna gör det sannolikt att vadmalen har varit viktig.

Redan 1571 verkar fårskötseln ha varit viktig i Skellefteå. Socknen hade då 2 252 får medan Piteå hade 1 010, dvs. hälften, trots att Piteå hade ca 70% av Skellefteås befolkning.

I socknen fanns ingen färgare före 1780-talet. Bönder verkar ha skickat vadmalen till Stockholm för färgning. Sannolikt färgades den vadmal som skulle användas till finkläder. Prosten Högström skriver att en del sockenmän färgade själva sin vadmal. Nils Olofsson i Bergsbyn skickade 1716 vadmal till Stockholm med borgaren Erik Jonsson Tuva i Piteå. Vadmalen skickades till Stockholm och färgades, men ryska trupper skövlade Piteå i julveckan 1716 och vadmalen försvann.³²

Situationen 1749

När det gäller boskapsinnehav 1749 så har byar i inlandet stort innehav av kor. Inlandsbyarna och byarna efter Bureälven äger 11–24 kor i genomsnitt. De byar som har det största antalet kor är Hemmingen 24, Hjoggböle 18,7, Bjurvattnet 17, Pjäsoörn 16, Norrlångträsk 16, Finnfors och Bastuträsk 14, Falmark 13,9, Yttervik 13,5, Långträsk 13,3, Källbomark 13,25, Holmsvattnet och Risön 13. Övriga inlandsbyar ligger mellan 11 och 12 liksom flera byar i Bysketrakten. Områden som har lägre antal kor är Skellefteå älvdal, där medeltalet kor är 5–8 (om Medle undantas). Tuvan och Bergsbyn har ett högre antal kor än andra byar i älvdalen. De byar som har lägst antal kor är Ytterursviken som har 4,1, Kroksjön 5 och Furunäs 6,3. Byarna i nedre delen av Skelleftedalen har brist på ängar, enligt roteringen från 1695 och jordrannsaktionsprotokollet från 1749. I en tvist om ängarna vid Tarsmyran på 1750-talet nämns i ett domboksprotokoll att Degerbyn och Sunnanå vid Skellefteälven har dåligt med ängar. I Skåne hade man på 1750-talet i genomsnitt 1–2 kor per gård samt 1 kviga, i Västergötland 3–4 kor samt 1–2 kvigor, i Uppland 4 kor samt 1–2 kvigor, i skogsbygden mellan Västergötland och Småland 4 kor samt 2 kvigor och slutligen i nedre Luledalen 8 kor. Siffrorna visar att boskapsskötseln var viktigast i norra Sverige. I södra Sverige var spannmålsodlingen viktig vilket visar sig i antalet hästar som var högt.³³

Några byar har ett stort antal hästar, som Åbyn 2,1 hästar per gård och Hemmingen, Pjäsörn, Långträsk, Bastuträsk, Bjurvattnet, Finnfors, Gummark, Risön, som alla har 2 hästar per hushåll. Inlandet har också högst antal får per gård: Pjäsörn 30, Långträsk 26,6, Avan 25, Kattisträsk 23,3, Bastuträsk 22,5, Hjoggböle 22,2, Kinnbäck 21, Bjurvattnet, Finnfors och Norrlångträsk 20. I förhållande till 1695 har dock antalet får gått ner.

Inlandet har gott om slättermarker och byarna utnyttjar även myrar på allmänningen, men när nybyggesutsyningarna ökar efter mitten av 1700-talet förlorar de gamla byarna delar av denna resurs. En del slättermarker på allmänningen finns kvar till dess avvitrningen ägt rum i slutet av 1700-talet. Att man har litet antal kor efter Skellefteå älv och vissa kustbyar kan även bero på att här fanns andra näringar som sjöfart och havsfiske, möjligen även hantverk när det gäller Skellefteå älvdal.

Att man i Österbotten i genomsnitt hade 2 hästar på gårdarna i socknarna Pederöre och Kronoby på 1600-talet och i Lappfjärd på 1700-talet förklaras av att skogsbruket var viktigt. Man tog ut skeppstimmer och sågtimmer samt brände tjära. När tillgången på skog för dessa ändamål minskade behövde man inte längre lika många hästar som tidigare. För jordbrukets del räckte det med en häst innan mer avancerade redskap kom i nutid.³⁴

I Skellefteå socken fanns ett stort antal hästar redan 1571 då det fanns 500 stycken. Piteå socken, med två tredjedelar av Skellefteås folkmängd, hade 264 hästar. Skellefteå överträffades i antal hästar i Västerbotten endast av Luleå socken, som hade 521. Men där var också folkmängden större. Det är möjligt att skogsbruket varit viktigt redan på 1500-talet i socknen. Man kan även tänka sig att andra transporter med häst har varit viktiga.

Under senare delen av 1700-talet börjar man försöka förbättra tillgången på hö genom att anlägga dammängar. Första gången dammängar förekommer är ca 1765, då bruksbokhållaren vid Brännfors såg i Åbyn, Sivert Lundberg, anlägger en damm intill Bastuträsket vid Ålund.

Sammanfattningsvis kan sägas att inlandsbyarna har ett högre antal djur än övriga delar av socknen, i likhet med byarna efter Bureälven. Byarna efter Skellefteälven, särskilt några småbyar vid älvens mynning, har däremot det lägsta antalet djur. I några byar nära Skellefteälvens mynning såsom Bergsbyn, Tuvan och Risön har man dock fler djur. Övriga byar i Skellefteå socken ligger i antal mellan byarna i inlandet och byarna vid Skellefteälven.

Tabell 1. Antal djur i medeltal på gårdarna 1695.

<i>By</i>	<i>Hästar</i>	<i>Kor</i>	<i>Får</i>
Gagsmark	1,2	7	12,8
Källbomark	1	9,6	14
Kinnbäck	0,6	8,3	10
Avan	1,5	10,5	28
Åbyn	1,1	12,1	21,5
Tåme	1	8	14
Byske	1,3	9,1	13,3

<i>By</i>	<i>Hästar</i>	<i>Kor</i>	<i>Får</i>
Fällfors	1,25	5,75	8,5
Norrlångträsk	1	7	12
Drängsmark	1,3	11	11,1
Frostkåge	1	6,9	6,7
Ostvik	1	5,8	8,7
Östanbäck	1	5,7	10,2
Boviken	1,5	12	19,25
Storkåge	1,1	8,9	15,4
Ersmark	1,06	8,6	16,8
Kusmark	1,1	7,7	13,5
Storkågeträsk	1,2	9,6	19,8
Lillkågeträsk	1	6	7
Stavaträsk	1	11	23
Bjurvattnet	1,5	11,5	29,5
Varuträsk	1	6	10
Stämninggården	0,8	7,6	13,2
Degerbyn	1,1	7,7	17,8
Myckle	1,3	7,8	19,75
Medle	1	8,4	18,6
Klutmark	1	7,7	14,4
Skrämträsk	1,6	12,4	26,4
Norsjö	1,6	13,3	31
Hemmingen	2	17	65
Pjäsörn	1	7	20
Långträsk	1,3	11,6	33,3
Bastuträsk	1,5	9	31
Kattisträsk	1,3	9,6	34,6
Finnfors	2	15	47
Lund	1,3	6	12,6
Sunnanå	1	7	13,8
Kroksjön	1	4	10,3
Gärdsmark	1	10	17,5
Gummark	1,1	10,1	16,4
Ragvaldsträsk	1,25	10,8	19,1
Hjoggböle	2	19,5	21,3
Falmark	1,1	12,3	14,4
Holmsvattnet	1	12,5	15,5
Bodan	1	10,3	13
Rönnbäcken	1	10,5	19
Tjärn	1,1	10,1	18,8
Böle	1	8	13,4
Morön	1	6,2	9

<i>By</i>	<i>Hästar</i>	<i>Kor</i>	<i>Får</i>
Hedensbyn	0,9	6,7	12
Risön	1	14	22
Tuvan	1	10,6	12,3
Bergsbyn	1	13,1	14,7
Furunäs	0,6	6,6	12,6
Ursviken	1,1	8	13,8
Innervik	1,5	12,7	20,6
Yttervik	1,3	11,1	18,8
Bureå	1,6	11	13,7
Burvik	1,1	9	17,6
Bäck	1	8,5	16,9

Tabell 2. Antal djur i medeltal på gårdarna 1749.

<i>By</i>	<i>Hästar</i>	<i>Kor</i>	<i>Får</i>
Gagsmark	1	9	11,5
Källbomark	1,25	13,25	16
Kinnbäck	1	10,6	21
Avan	2	12	25
Åbyn	2,1	11,1	18,3
Tåme	1,6	12,3	18
Byske	1,1	12,5	17,6
Fällfors	1	11	14,75
Norrlångträsk	2	16	20
Drängsmark	1,06	12,1	15,6
Frostkåge	1,2	7,1	11,3
Ostvik	1,25	7,9	14,4
Östanbäck	1,2	7,7	11,5
Boviken	1,25	12	15
Storkåge	1,1	8,12	14,5
Ersmark	1,2	11,5	14,7
Kusmark	1,09	10,3	15,2
Kågeträsk	1,1	11,4	12,5
Stavaträsk	1	10	16
Varuträsk	1	10	10,6
Stämningsgården	0,8	7,2	9,2
Degerbyn	1,1	8,2	10
Myckle	1	8,2	12,5
Medle	1,2	10,2	13,4
Klutmark	1	8,4	10,6
Skråmträsk	1,3	12,3	17,5

<i>By</i>	<i>Hästar</i>	<i>Kor</i>	<i>Får</i>
Norsjö	1,36	12,7	15,5
Hemmingen	2	24	24
Pjäsörn	2	16	30
Långträsk	2	13,3	26,6
Kattisträsk	1	13	23,3
Bastuträsk	2	14	22,5
Bjurvattnet	2	17	20
Finnfors	2	14	20
Lund	1,1	7,5	12
Sunnanå	1	5,4	7,6
Kroksjön	1	5	10,3
Gärdsmark	1,25	11,25	14,25
Gummark	2	9	14,25
Ragvaldsträsk	1,25	12,1	15
Hjoggböle	1,5	18,7	22,2
Falmark	1,3	13,9	14,1
Holmsvattnet	1,5	13	14,5
Bodan	2	12	16
Rönnbäcken	1	11	17
Tjärn	1,1	12,1	15,3
Böle	1,08	8,75	9,5
Morön	1	8,2	10,6
Hedensbyn	1	8	10,7
Risön	2	13	14
Tuvan	1	12,3	15,3
Bergsbyn	1,2	11,2	16,1
Furunäs	1	6,3	9,3
Innerursviken	1,3	9,3	15,3
Ytterursviken	1	4,1	8,3
Innervik	1,3	12,9	15,1
Yttervik	1,3	13,5	15,6
Bureå	1,8	11	14,8
Burvik	1,25	11,25	16,25
Bäck	1	9,9	13,8
Selet	1	3	7
Krångfors	1	6	12

HANDEL

En omdiskuterad fråga är varför inte Skellefteå blev stad 1621–22 när Västerbotten fick sina första städer. En sak som förts fram är att handeln var störst i de fyra socknar som blev städer, dvs. Umeå, Piteå, Luleå och Torneå. Till skillnad från de socknar som etablerade en stad inom sitt område saknade Skellefteå egen lappmark. Frågan har tidigare behandlats av Sven Ingemar Olofsson i *Övre Norrlands historia I*. Frågan varför Skellefteå inte blev stad på 1600-talet behandlas ingående nedan.

År 1543 fanns i Skellefteå socken 369 bönder medan Piteå hade 274. Samma år hade Piteå 13 landsköpmän som handlade med ryssarna. De erlade 30 öre i köpmanspengar. Skellefteå hade 4 landsköpmän som erlade 34 öre. År 1549 hade Piteå 12 landsköpmän som lade 23½ mark och Skellefteå hade 12 landsköpmän som lade 35½ mark. År 1553 hade Piteå lappmark 16 birkarlar varav 4 birkarlar fanns i Luleå socken, 10 birkarlar i Piteå socken och 2 stycken i Skellefteå socken. Antalet birkarlar var lågt i Piteå lappmark detta år. I en längd från mitten av 1540-talet hade Piteå lappmark 23 stycken. År 1580 fanns i Piteå socken 17 birkarlar och i Skellefteå socken endast en säkert fastställd birkarl (bostadsort för birkarlarna saknas nämligen i längden).³⁵

År 1590 hade Piteå 10 landsköpmän och av dessa var 9 även birkarlar. De lade tillsammans 37 mark i köpmanspengar. Skellefteå hade 11 landsköpmän, varav 7 var birkarlar. De lade sammanlagt 57 mark. I Lövångers socken fanns samma år 7 birkarlar.

Under 1610-talet hade Piteå betydligt flera skutor som åkte till Stockholm. År 1615 besökte 6 skutor från Piteå huvudstaden. Från Skellefteå kom endast 2. Anders Persson på Bergsholmen var 1615 med en skuta till Stockholm. På hemväg förde han 20 tunnor salt, 27 tunnor råg, 30 tunnor mjöl, 3 tunnor öl, 10 lispund hampa, ett skeppspund humle, "saltuelph" 3 strängar (troligen något tyg). Anders Persson hade till Stockholm med sig 5 tunnor lax, 21 skeppspund torr fisk, 12 tunnor strömming, 8 kohudar, 16 rökta laxar och 16 tunnor tjära. Han var den enda köpman från Skellefteå som av källorna att döma, besökte Stockholm detta år.

År 1617 seglade 8 skutor från Piteå till huvudstaden, men från Skellefteå kom endast 3. År 1618 är siffrorna för Piteå 9 och Skellefteå 4. Även beträffande mängden varor som köps och säljs har köpmännen i Piteå ett stort övertag, se tabell nedan. De viktigaste varorna som fördes ut från området var smör, lax, strömming, torr fisk, ekorrskinn (gråverk), hudar från kor och getter samt tjära. Viktiga varor som köptes i Stockholm var spannmål, salt, hampa, humle, öl och järn.

Under 1500-talet tycks antalet köpmän och handelsomsättningen i Skellefteå socken inte vara mindre än i Piteå. En faktor som är viktig för Piteå är det stora antalet birkarlar, i alla fall är detta fallet under vissa år. Det fanns tre birkarladistrikt nämligen Torneå, Luleå och Piteå. I Piteå birkarladistrikt fanns några birkarlar i Skellefteå och Lövångers socknar. Just den lukrativa lappmarkshandeln kan ha gett köpmännen i Piteå socken ett ekonomisk försprång, och dessa har kunnat köpa upp attraktiva varor i Stockholm som man sedan sålt i Skellefteå socken. Antalet han-

deismän avtar i Skellefteå socken efter 1590-talet. Möjligen är det de svåra tiderna med missväxt och krig som ligger bakom nedgången. Piteås kapitalstarka birkarlar kanske har klarat de hårda tiderna bättre.

Sven Lundkvist har studerat skattetryck och fattigdom i Sverige på 1610-talet. Han har jämfört några socknar i Övre Norrland med socknar i Östergötland. Skellefteå och Burträsk socknar är värst drabbade av ödeläggelse och skattebefrielse bland de västerbottniska socknarna åren runt 1620. I Burträsk var 80% av dem som upptas i restlängden skattebefriade. Detta förhållande beror sannolikt på att Skellefteå och Burträsk drabbades hårdast av knektutskrivningar. Burträsk låg högst i restlängden till Älvsborgs lösen omkring 1620 och knektarna utgjorde 21% av dem som nämndes i längden. I Luleå socken utgjorde knektarna 8% av alla namn i restlängden och i Piteå socken 10%.³⁶

År 1543 låg Skellefteå på tredje plats i landskapet Västerbotten när det gällde jordskattens storlek. Luleå låg i topp med 2.428 mark och 4,5 öre, därefter Umeå med 2.424 mark. Skellefteå hade 2.012 mark och 4,4 öre samt Piteå 1.251 mark. År 1607 hade man gjort en ny jordrevning vilket gav nya jordetal som i sin tur utgjorde underlag till mantalet. Detta år hade Umeå 199 1/4 mantal, Skellefteå 192 5/16 mantal, Luleå 177 3/8 mantal och Torneå 171 5/8 mantal. Nyordningen innebar en skattehöjning.³⁷

Sven Ingemar Olofsson har kommenterat egendomsinventeringen 1571 i samband med Älvsborgs lösen. Han menar att handeln har varit viktig i Piteå, Luleå och Torneå socknar. Tabellen över silverinnehav och egendom 1571 visar att handeln varit av stor betydelse i Torneå, Luleå och Piteå. Olofsson menar att det är landsköpmännens och birkarlarnas aktiviteter som skapat den påfallande förmögenhetskillnaden mellan socknarna i nuvarande Norrbotten och nuvarande Västerbotten. Socknarna har haft omfattande handelsverksamhet med ryssarna på Torne marknad och med stockholmare och andra borgare från södra Sverige. I Torneå har jordbruket varit svagt medan handeln varit viktig. I Luleå har både handeln och jordbruket haft en betydande omfattning.³⁸

En förklaring till att Skellefteå hade få birkarlar kan vara att socknen låg i ett gränsområde mellan ett sydligt och ett nordligt område. Det sydliga området hade legat längre under den svenska kronan och samernas skatteuppbörd handhades av kungliga fogdar. I det nordliga området sköttes skatteuppbörden av birkarlarna som även hade rätt att handla med samerna. Mellan Skellefteå och Piteå socknar går en gammal kulturgräns mellan nordiskt (även västligt nordiskt) och finskt. Denna gräns kan avläsas i språkligt material, se Edlund 1989. Skellefteå skulle rent hypotetiskt kunna tänkas ha varit ett gränsområde som blev koloniserat från två håll och därför inte hade någon egen lappmark. Det är dock ännu inte säkert klarlagt hur jordbruksbosättningen vid själva kusten har uppstått och dess ålder. Jämför med resonemanget ovan om jordbruksbygdens rötter i Skelleftebygden. Det finns noard för sälbeteckningar i västerbottensdialekterna som lånats från samiskan, nämligen *alg* och *morsa*. Bakgrunden till lånet kan vara att samer och nordisktalande levde nära varandra i Västerbottens kusttrakter.³⁹

Det går dock att göra invändningar mot detta resonemang. Omkring 1340-talet gav Luleå med kapellen Piteå och Torneå 12 öre i korstågshjälp, medan Skellefteå med kapellet Lövvånger gav en mark, dvs. 8 öre. Befolkningen i Skellefteå och Löv-

ånger kan ha varit ungefär 66 % av befolkningen i det nordliga området. År 1413 fanns i Skellefteå socken 60 rökar medan antalet i Piteå socken var 30. Vid denna tidpunkt syns jordbruksbebyggelsen ha varit dubbelt så stor i Skellefteå. Luleå med Kalix hade 1413 120 rökar och Torneå 30 rökar. År 1543 har Skellefteå 369 bönder och Piteå 274. Thomas Wallerström vill i sin avhandling också se en storskalig kolonisation i Pitebygden, som väl i så fall äger rum under 1300-talet.

Bakom denna nyodling i Piteå kan ligga topografiska förhållanden. Flera byar i Piteå ligger nära havet och har därför kunnat öka sina odlingar på uppgrundningsmark. Detta kan även vara bakgrunden till varför så liten del av kolonistörerna i Arvidsjaurns socken under 1700- och 1800-talen kom från Piteå socken. På grund av uppgrunden kunde byarna i Piteå socken försörja en ökande befolkning medan alternativet i Skellefteå socken blev att ta upp nybyggen på allmänningen.

En annan teori, som förts fram av Erik Bylund, pekar på bebyggelsestrukturen i Piteå socken med många storbyar. Dessa storbyar kunde bereda plats till avskedade soldater som kunde finna en utkomst bl.a. som hantverkare. I storbyarna fanns ett underlag för specialisering. Här kunde hantverkare etablera sig eftersom en marknad fanns inom den stora byn. Befolkningen kunde därför i större utsträckning livnära sig inom socknen till skillnad mot befolkningen i Skellefteå socken. Denna struktur har kanske även gett en bättre jordmån för handeln i Piteå socken. Dock måste sägas att staden låg alldeles i närheten av de centrala byarna i Piteå socken, och det kan tänkas att staden gav möjlighet till en utkomst för andra grupper än bönder.⁴⁰ Bylund anför att år 1775 fanns i Skellefteå socken 1,6 personer per bebyggelseenhet som tillhörde gruppen soldater, inhyses och hantverkare, medan siffran för Piteå var 5,1. Se vidare kapitlet hantverk.

Bystrukturen såg helt annorlunda ut i Skellefteå socken jämfört med Piteå socken. I Skellefteå socken fanns många byar som bestod av 1–7 hemman år 1650. I Piteå socken fanns flera byar som innehöll 15–26 bönder. Andelen små byar var här betydligt mindre. År 1721 hade byarna växt, men samma mönster fanns kvar. Se vidare diagram 1 och 2 på följande sidor.

Om siffrorna från 1340-talet rörande korståghjälpen kan användas för att indikera skillnader i folkmängd mellan Skellefteområdet och nuvarande Norrbottens kustland, så visar tendensen att Skellefteå och Lövånger hade en relativt stor befolkning. Den befolkningsmässiga tyngdpunkten i nuvarande Norrbotten låg under 1300- och 1400-talen i Luleå med Kalix, som 1413 hade dubbelt så stor befolkning som Piteå och Torneå. Under 1400-talet och början av 1500-talet skulle utvecklingen i Norrbotten vara expansiv, framför allt i Torneå och Piteå, och området fick en kraftigare befolkningsökning än Skellefteå. Skellefteå verkar på 1340-talet ha haft en förhållandevis talrik befolkning. Detta talar emot att Skellefteområdet skulle ha saknat en fastboende jordbruksbefolkning och att området skulle ha tagits i anspråk från norr och söder. Även upplåtelsen 1328 av området mellan Skellefte och Ule älvar för kolonisation talar för att bosättningen var relativt etablerad i Skelleftebygden jämfört med området norr därom. Som antytts ovan så verkar Luleå socken haft en stor befolkning under 1300- och 1400-talen. Därför har sannolikt inte Skellefteå varit det sista område som nåddes av jordbrukskolonisation i större skala vid Bottenviken. Kan det ha varit fallet när det gäller Piteå? Ett sätt att förklara situationen är genom följande hypotes som jag ställer upp. Man kunde tänka sig ett scenario

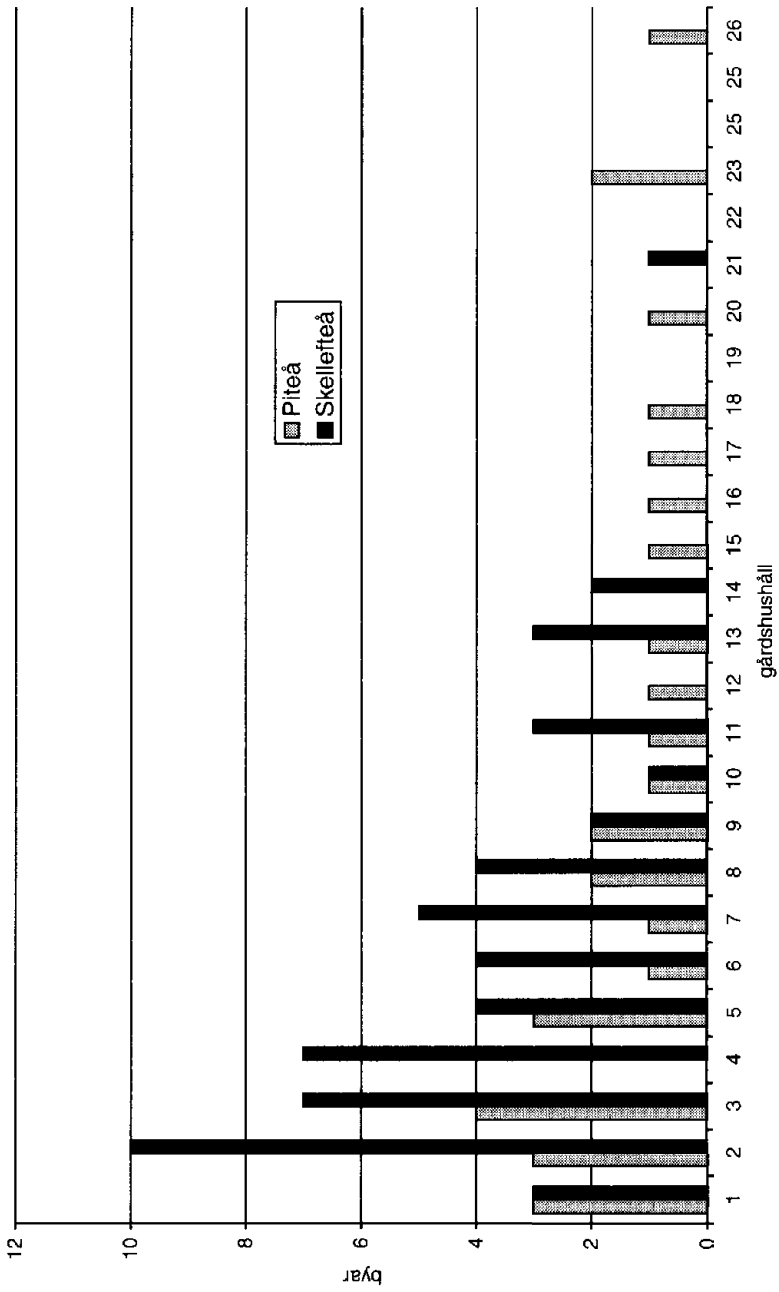

Diagram 1. Antal gårdshushåll i Piteå och Skellefteå socknar 1650.

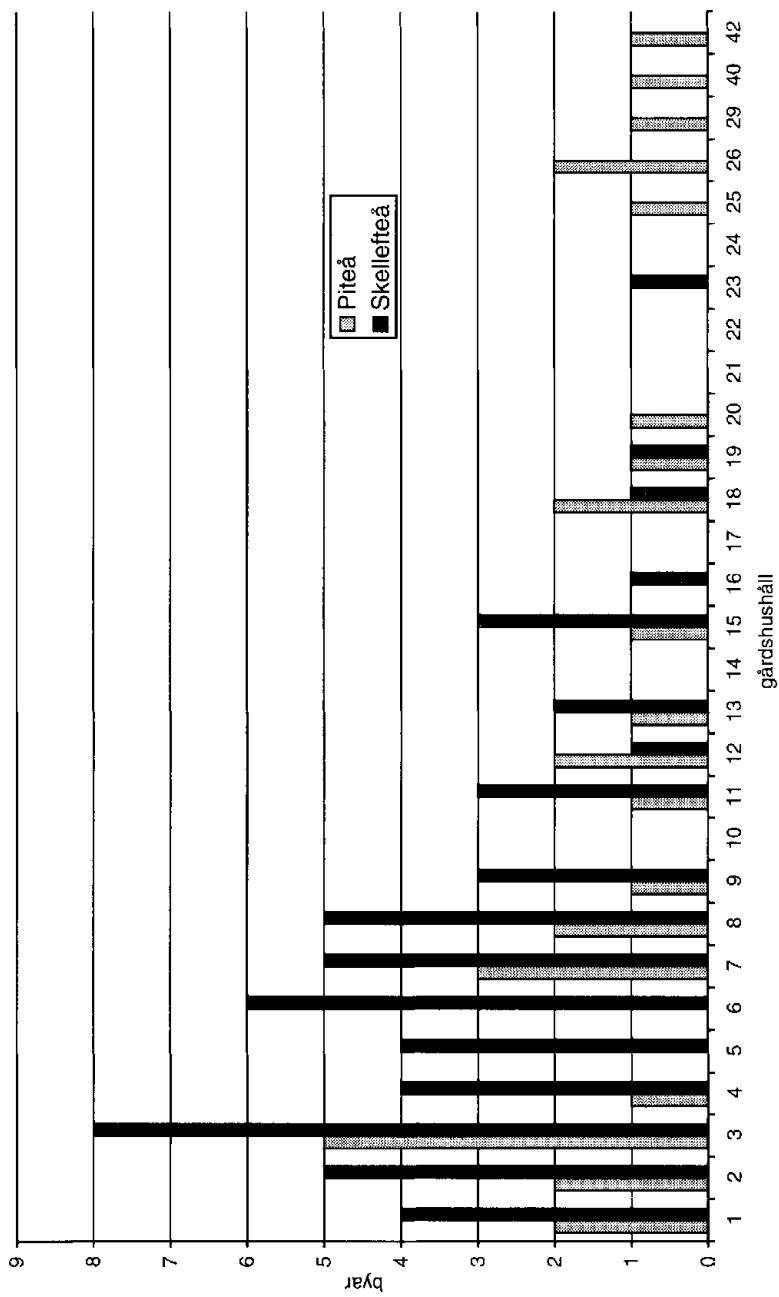

Diagram 2. Antal gårdshushåll i Piteå och Skellefteå socknar 1721.

där Skelleftebygden koloniserats söderifrån av (i huvudsak) nordisktalande, medan Piteområdet och Pite lappmark (nuvarande Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner) fortfarande var samiskt under en tid. Piteområdet och Pite lappmark skulle då ha varit ett gemensamt område. I ett senare skede, kanske under perioden från 1100-talet till början av 1300-talet, nås Piteå socken av en finsk inflyttning, och dessa inflyttare kunde då skaffa sig kontroll över handeln med samerna i hela lappmarken. Detta skulle kunna vara en förklaring till varför Skellefteå saknar lappmark till skillnad från Piteå. Alternativt kunde tänkas att det är karelare som slagit sig ner i Piteområdet, eftersom dessa var expansiva från 1100-talet och framåt. Det måste dock sägas att även nordisktalande funnits tidigt i Piteå älvdal vilket bl.a. ortnamn indikerar, t.ex. *mark*-namnen.

En annan förklaring till att handeln var viktigare i norr kunde vara att den största samiska befolkningen fanns här och därigenom ett större underlag för denna viktiga handel. I området var erämarks-kulturen viktig och jordbruket var svagare, varför handeln blev viktigare.

Under perioden före stadsgrundandet i Västerbotten 1621–22 kunde landsköpmännen i Skellefteå socken fritt utöva sitt värv. Under den här tiden var kontakterna goda mellan Skellefteå och Stockholm med Mälardalen. Efter stadsgrundandet förbjöds i princip landsköpet. Dock kunde bönder i Västerbotten handla med andra städer i Norrland. Att döma av den bild som domböckerna ger, ersätts kontakterna med Stockholm med kontakter med städerna i Norrland. Däremot kunde personer i socknen ta tjänst som båtsmän på Piteborgares skutor som gick till Stockholm, t.ex. Sven Johansson från Ostvik som tjänstgjorde 1730.⁴¹ Efter det att det bottniska handelstvånget upphörde 1765 blev det åter möjligt för bönderna att segla på Stockholm.

Piteborgarnas fiskelägen, bl.a. Skötgrunnan, har haft en funktion i handeln. Borgarna köpte upp fisk av bönderna som sedan såldes söderut. Men man transporterade även varor till Skellefteå socken via fiskelägena. År 1668 fick Anders Jönsson i Lund betalt för att han hade fört vin från Skötgrunnan till kyrkan. Anders Jönsson i Lund var sannolikt och fiskade strömning på Skötgrunnan och förde hem vinet i sin båt. Troligen hade han en skuta, för 1671 hämtade han vinet i Härnösand. Olof Eriksson i Innervik var 1699 hamnfogde på Skötgrunnan. Även marknaden i Storkåge hade en viktig roll inom handeln. År 1660 fick Nils Olofsson i Degerbyn betalt för att han förde ett åm (157 liter) vin från Storkåge till kyrkan. Han for två gånger under 1651 till Piteå för att hämta vin till kyrkan. Sannolikt hade Nils Olofsson en skuta. Dessutom for han en gång till Umeå i samma ärende. Även andra år förekommer det att kyrkan köper sitt vin från Umeå. Tydligt kunde kyrkan köpa sitt vin även från andra städer än Piteå. De vanligaste leverantörerna var Piteå och Umeå, men vin köps även från Luleå, Torneå, Härnösand och Stockholm. Ibland händer det att man köper vin från grannsocknarna Burträsk, Lövånger och Bygdeå. Det kan tänkas att vinet var slut i Skellefteå och att andra socknar hade över och var villiga att sälja. Vinet verkar många gånger levereras av skutägare inom socknen. Leverantörerna i tabellen nedan torde ha ägt en skuta.

Bönder fraktade inte bara vin, utan även andra varor förekom. Önde Christierson på Ytterursviken 1 levererade järn och spik till kyrkan 1652–65. Olof Larsson i Degerbyn och Olof Persson i Byske levererade järn till kyrkan 1665–68.

Flera landsköpmän i Skellefteå hade 1621 blivit borgare i Torneå stad och förbindelserna fanns tydligen kvar. År 1705 stämde borgmästaren och rådet i Piteå borgarna Samuel Olofsson Öman och Erik Ersson Orre i Torneå för olaga handel och landsköp i Skellefteå. Men personer i Skellefteå kunde även senare bli borgare i städerna och i första hand Piteå stad. Från domböcker och den militära hemmansransakan från 1728 framgår att det var vanligt att bondsöner från Skellefteå blev drängar i Piteå stad och därifrån var kanske inte steget så stort till att bli borgare. Se tabell nedan.

Viktiga varor som socknen producerade under perioden var sågade bräder och tjära. Abraham Hülphers berättar i slutet av 1700-talet (troligen 1760-talet till 1780-talet) att borgarna i Piteå lastade tjära och bräder i socknen. De lade till i hamnar som Ostvik, Storkåge, Yttervik och Romelsön. Frågan är hur mycket av dessa varor som utfördes på skutor från Skellefteå socken.

År 1724 blev Per Mosesson i Ursviken och soldaten Jöns Zackrisson i samma by åtalade för att de sålde tjära till borgare från Umeå. De hade inte kunnat vara med på sommarmarknaden i Storkåge och hade därför sålt tjäran i Gräsviken på gränsen mellan Skellefteå och Lövångers socknar som besöktes av borgare från Umeå. Nämndemännen ansåg inte att de skulle betala böter, men däremot fick de betala rättegångskostnaderna.

Borgaren Jonas Vikman i Piteå blev 1734 åtalad för att han 1733 hade rest från gård till gård i socknen och köpt upp varor vilket var förbjudet. Varor som han köpt upp var gråverk, talg, 2 kalvskinn, 15 harskinn och 2 skäl korn.⁴² Östen Olofsson, som var bonde på Storkåge 19 på 1730-talet, var även sjöman. Han anklagades på tinget för att ha sålt tobak till flera bybor i Storkåge.⁴³

Som exempel på produkter som infördes till Skellefteå socken kan tas följande varor som åren 1816–21 tagits ut av nybyggaren Nils Andersson i Jörn. Han hade tagit ut dem hos handelsmannen Jonas Brännström i Kusmark som förskott på tjärleveranser. Varorna var: hammare, spik, liar, österbottensråg, korn, ärtor, lin, kattun, indigo, knappar, sirap, tobak, brännvin och en silkesklänning för 34 riksdaler riksgälds.⁴⁴

År 1807 seglade Jonas Brännström från Kusmark med en skuta till Stockholm och lasten hade följande ägare:

Nils Andersson i Jörn 25 tunnor tjära.

Sven Andersson Åselet 66 tunnor tjära.

Nils Zackrisson i Långnästräsk 30 lispund smör.

Johan Andersson Glommerträsk 18 tunnor tjära.

Jon Jonsson i Kusmark 35 tunnor tjära (med Jonas Lundström i Kusmark).

Anders Johansson i Kåtaselet 30 tunnor tjära.

Johan Andersson i Bureå 80 tolfter 6 alnar grovsågade furubräder. (På sitt skepp tog han 50 tunnor tjära från Jon Brännströms skepp.)

Johan Larsson Lappträsk 14 tunnor tjära.

Per Eriksson 33 tunnor tjära.

Jon Brännström i Kusmark (redaren) 20 tunnor tjära.

Unge Per Johansson i Kusmark 12 tunnor tjära.

Carl Olofsson i Kusmark 10 tunnor tjära.

Lastens sammansättning visar hur viktig tjäran var som binäring och medel för att få kontanter till hushållet. Man ser också att tjära även brändes vid inlandets nybyggen. Men även smör och sågade bräder kunde ge kontanta inkomster. Jon Brännström anklagades för olaga handel och därför finns i domboken en omfattande dokumentation kring resan. Johan Larsson i Lappträsk skulle som betalning för varorna få spannmål och salt. Man kunde byta lantmannavaror mot spannmål och salt av Jon Brännström. Jon Jonsson fick spannmål, salt, hampa och kattun i dellikvid för tjäran. Unge Per Johansson skulle få salt i utbyte. Carl Olofsson fick 1½ skäl salt i förskott. Fraktsedlar fanns på 226 tunnor tjära. Egen avel var 94 tunnor och egen tjärtillverkning 40 tunnor.

Målet kring resan visar att järnbränning förekom in i lappmarken, dvs. Glommersträsk och Lappträsk. Tjärbränning var viktig för nybyggarna i inlandet.

Handelsmän från Borås kom till Skellefteå socken under 1700-talet. Det rörde sig om västgötaknallarna, vilka främst sålde textilier. Under perioden 1750–1800 har fyra köpmän från Borås gett pengar avsedda för de fattiga till kyrkan. Handelsmannen Nils Hultenberg gav 1754 en gåva till kyrkan. Under 1780- och 1790-talen var tre köpmän från Borås bosatta på Prästbordet under en kortare tid, nämligen Per Häggberg, Magnus Kullman och Paul Strömberg. Dessa personer gifte sig med kvinnor från Skellefteå socken. År 1784 fanns västgötahandelsdrängen Hallen på Prästbordet. Antalet besökande knallar kan vara större än dessa belägg. En annan kringresande köpman var porslinshandlaren Anders Sjöberg från Stockholm, som gav en gåva till fattigkassan i socknen 1750 och 1760.

I kyrkans fattigvårdsräkenskaper nämns ofta handelsmän från Piteå. Här redovisas några exempel: Anders Klom, borgare i Piteå, gav 1730 pengar efter sitt barn som dött. Anders Norström, som var borgare i Piteå, gav 1769 pengar efter sonen Erik. Katarina Arihouan, som var hustru till Samuel Rosenius i Piteå, dog 1745 och det gavs pengar till kassan. Bertil Hagell, som var soldat från Piteå, dog 1759. Borgaren Samuel Degerman från Piteå gav 1737 pengar efter sonen Hans. Borgaren Olaus Dyhr från Piteå gav 1752 pengar till kyrkan. Jonas Hernelius, stadsfiskal Härnösand, dog 1757.

Landhövdingen skickade frågor till allmogen 1776 för att höra om de var intresserade av att inrätta köpingar. Från Skellefteå svarade allmogen att man inte insåg nyttan av köpingar, eftersom det endast var lite över 8 mil till Piteå stad. Borgarna i Piteå reste till marknaden i Skellefteå i mars, september och december, men allmogen ville att även andra städers borgare skulle få besöka dessa marknader för att ”öka handelsrörelsen samt att allmogen skulle få bättre betalt för sina varor”.

Marknaden i december hölls andersmässotid. År 1781 hade länsmannen Markus Sundström beslagtagit vissa smidesvaror, men enligt 1739 års manufakturprivilegier räknades försäljning av manufaktursmiden inte som landsköp utan fick säljas i öppna bodar, i minut. Länsmannen fick återlämna varorna och betala 1 riksdaler i domlösen, stämningsspengar och stämplat papper.

Under slutet av 1700-talet ökade bondeseglationen och den fick stor betydelse i början av 1800-talet. En samtida betraktare som Petrus Laestadius målade på 1830-talet en bild av Skellefteå där landköpet var mycket viktigt och gav ett välstånd åt socknen. I en kommande bok avses att försöka tränga in i den processen.

Tabell 3. Handel 1615–18.

<i>Utförsel</i>	<i>Piteå</i> 1614	<i>Skellefteå</i> 1614	<i>Piteå</i> 1615	<i>Skellefteå</i> 1615
smör	8 lispund			
lax	4,25 tunna	½ tunna	5 tunnor	5½ tunna
rökta laxar			16 st.	16 st.
torrfisk	23 skpund		4 skpund	2½ sk-
	5 lispund		102 lispund	pund
strömning	1½ tunna		3 tunnor	12 tunnor
sik	3½ tunna			
gråverk	2320 st.	400 st.	2240 st.	400 st.
kohudar	74 st.	30 st.	186 st.	38 st.
bockhudar	148 st.	30 st.	137 st.	30 st.
kalvskinn		10 st.		10 st.
tjära	2½ läster	12 tunnor	154 tunnor	28 tunnor
sälspäck	4 tunnor			
tran	1 fjärding			
lappskor	16 par			
	<i>Piteå</i> 1617	<i>Skellefteå</i> 1617	<i>Piteå</i> 1618	<i>Skellefteå</i> 1618
smör	6 lispund		1 tunna	
lax		5 tunnor	2 tunnor	5 tunnor
torrfisk	10 skpund		5½ skpund	3 skpund
strömning	46 tunnor	24 tunnor	6 tunnor	46 tunnor
krampsill		32 tunnor		
gråverk	380 st.			
kohudar	36 st.	20 st.	65 st.	5 st.
bockhudar	96 st.	40 st.	185 st.	30 st.
tjära	150 tunnor o. 6 läster	120 tunnor	212½ tunnor	14 tunnor

<i>Införsel</i>	<i>Piteå</i> 1615	<i>Skellefteå</i> 1615	<i>Skellefteå</i> 1617	<i>Piteå</i> 1618	<i>Skellefteå</i> 1618
spannmål	391 tunnor		50 tunnor	21 tunnor	24 tunnor
råg	215 tunnor	27 tunnor	27 tunnor	112 tunn.	32 tunnor
mjöl		30 tunnor	30 tunnor		
hampa	5 skpund 18 lispund	10 lispund	17 lispund	3 skpund 8 lispund	
saltvelsk	1½ skpund o. 16 alnar	3 skpund	6 st.		
salt	131 tunn.	20 tunnor	70 tunnor	125 tunn.	53 tunnor
pjuk			½ st.		
giörlesk			1 st.		
humle	1 skpund	1 skpund	1 skpund		
Sundsöl			8 tunnor	4 tunnor	
öl		32 tunnor	3 tunnor		
osmundjärn	2 fat			4 fat	
stångjärn	3 skpund 5 lispund			4 fat	

Tabell 4. Leverans av varor till Piteå stad januari–april 1637.

<i>Varor</i>	<i>Januari</i>	<i>februari</i>	<i>mars</i>	<i>april</i>
vadmal	1034 alnar (610 m)	408 alnar (240 m)		
blaggarn	14 alnar (8,2 m)			
smör	6 lispund (51 kg)	4,1 lispund (34 kg)	26,25 lisp. (223,1 kg)	
ost				4 lispund (34 kg)
tjära		19 tunnor	78 tunnor	78 tunnor
gråskinn	1980 st.	630 st.		200 st.
rödräv	2	1		
harskinns- fäll		1		
lax				6,37 tunn.
salt lax				3 lispund
rökta laxar				13 st.
krampsill		1 tunna	1 tunna	
tran	2 tunnor			
sälspäck				1/3 tunna

Tabell 5. Borgare i Piteå, Torneå och Umeå vilka kom från Skellefteå socken.

Borgare i Piteå stad

Aron Abrahamsson	Morön 1
Nils Ambrosiusson	Bureå 3
Sven Nilsson Bolin	Böle 8
Erik Nilsson Bolin	Böle 8
Erik Olofsson Burman	Hjoggböle 1
Hans Johansson Burstrand	Burvik 1
Jon Larsson Burvik	Burvik 3
Abraham Carlsson	Drängsmark 9
Nils Clausén	Kyrkobordet
Samuel Johansson Degerman	Degerbyn 4
Johan Larsson Degerman	Degerbyn 5
Lars Eriksson Falberg	Falmark 10
Moses Mosesson Fahlgren	Falmark 11
Josef Andersson Forsberg	
Nils Persson Hedman	Hedensbyn 14
Hindrik Hermansson	Ersmark 8
Anders Jakobsson	Storkåge 22
Moses Matsson Kågström	Storkåge 16
Anders Larsson	
Jakob Larsson	
Nils Matsson	Ytterursviken 4
Mats Persson Målare	
Benjamin Olofsson	Hjoggböle 1
König Persson	Falmark 14
Abraham Sjulsson	Storkåge 11
Jöns Larsson Skräddare	Gagsmark
Jakob Olofsson Stenberg	Stämninggården 2
Erik Jonsson Uddman	Böle 5
Nils Svensson Varg	Innervik 6
Lars Wibom	Frostkåge 11
Anders Viklund	Yttervik 1
Anders Nilsson Vikman	Innervik 3 el. 4
Erik Svensson Vikman	Yttervik 2
Per Nilsson Åman	Åbyn 1
Clemet Öndesson	Hedensbyn a
Johan Öndesson	Ytterursviken 1
Moses Öndesson	Ytterursviken 1

Borgare i Torneå stad

Anders Degerström

Degerbyn 5

Anders Persson

Bergsbyn 7

König Persson

Risön

Per Persson

Bergsbyn 7

Borgare i Umeå stad

Per Danielsson Bäck

Bäck 6

Per Larsson Nyström

Böle 3

Anders Sundström

Prästbordet

SJÖFART

En viktig transport som ägde rum på skutor var kalktransporter. Kalken såldes bl.a. till Ångermanland. Sven Hermansson i Degerbyn och Bergsbyn samt Olof Larsson i Tjärn hade 1697 en skuta som hade fört kalk till Ångermanland. Den var kvar i Ångermanland över vintern till våren 1698.

År 1710 ägde Lars Olofsson och Johan Persson i Furunäs en farkost. Lars Olofsson sålde halva delen till Johan Svensson i Degerbyn. Tvist uppstod om tillträde av egendomen.⁴⁵ Johan Persson i Furunäs hade 1713 en skuta som gick med kalk till Vasa i Österbotten. Besättningen bestod av gamle klockaren Olof Andersson och Anders Karlsson i Hedensbyn. Fartyget gick under utanför Björkö vid Vasa. Från skutan räddades några persedlar såsom ett ankare, ett överslag av fockmasten, fockseglet, en "törewarpe" som var 10 famnar lång, en äsping (esping) eller julle. Besättningsmännen pantsatte äspingen och andra persedlar hos Isak Andersson i Stubbe på Björkö för att få mat. Sedan lånade de en lätt båt av Anders Matsson i Replot för att kunna ta sig hem. Därefter kom de till Ratan där de verkar ha fått åka med en skuta från Piteå tillbaka till Skellefteå.⁴⁶

År 1774 hade två bönder i Morön kalkugnar, nämligen Olof Persson och Jon Johansson. I Bergsbyn hade samliga 9 bönder kalkugnar. År 1799 hade bönderna i Bergsbyn, Sven Olofsson, Per Johansson, Johan Johansson och Lars Olofsson, en kalkhaxe. De hade fått lov av de övriga byamännen att ta virke på byns mark till en reparation av den gamla haxen eller till en nybyggnad. Men efter uthuggningen tyckte byamännen att haxägarna tagit ut för mycket skog. Tvisten gjordes upp i godo så till vida att haxägarna fick bygga en ny haxe som hade längden 22 alnar (13 meter) mellan stävarna. Under första sommaren skulle de föra en läst kalk per tunmland skatt för de olika bönderna i byn. Skulle ägarna vilja sälja haxen skulle de först erbjuda den till byn.⁴⁷

Handelsmän i Piteå kunde ha skutor förtöjda i socknen. År 1724 hade en handelsman i Piteå sin skuta förtöjd i Burvik. Flera personer i byn hade lånat skutan för att åka till Umeå där de skulle timra landshövdingeresidenset.⁴⁸ Enligt ett mål från 1683 var det vanligt med sjötransporter mellan Skellefteå och Umeå. En typ av transporter var frakten av kronans spannmål.

Före 1765 förekommer aldrig notiser i domböckerna om att sockenbor seglat till Stockholm. Det är enbart borgare från Piteå som sköter dessa transporter. Borgare från Piteå fraktar gods som tillhör kronan och som ska transporteras från Skellefteå till Stockholm. År 1656 skickades kronogods med en skuta från Piteå som ägdes av Daniel Olofsson. Skutan gick under utanför Åland. Kronogodset från Skellefteå socken hade lastats i Storkåge hamn.⁴⁹

Under 1600-talet och första delen av 1700-talet finns ett antal skutor i socknen. Det tycks som om personer vilka beträdde poster som länsmän och nämndemän ofta hade en skuta. Länsmannen Olof Larsson Degerman köpte en skuta 1697. Han hade lånat 80 daler kopparmynt av klockaren Samuel Bolin. En del av återbetalningen bestod av 20 skötar och sju skäl salt. Han besökte 1709 Härnösand och hade bl.a.

med sig lin från staden. Samma år lovade han betala tillbaka en skuld med varor, sannolikt kom de från hans handelsverksamhet. Sockenskrivaren och furiren Jonas Berger var i Härnösand 1710 och köpte lärft. Det är oklart om han var handelsman eller om han var där i privata ärenden.

Notiser i kyrkans räkenskaper visar lite av den sjöfart som försiggick i Bottenviken. År 1653 fick en "sjöskadad" borgare från Torneå 2 daler av kyrkan och samma år fick en "väderdriven" student från Härnösand 3 daler. År 1665 fick Mårten Hansson från Härnösand en liten summa pengar från kyrkan då han hade lidit skeppsbrott.

En del mål på tinget visar kontakter som personer i Skellefteå hade. År 1667 uppträdde Lars Olofsson i Degerbyn som ombud för Håkan Eriksson i Nora (troligen Nora socken i Ångermanland) mot Nils Olofsson i Degerbyn. Nils Olofsson hade uppburit 45 daler av handelsmannen Abraham Sjulsson i Piteå på Carl Bokbindares vägnar. Carl Bokbindare var skyldig Håkan Eriksson pengar.⁵⁰ Före 1766 syns bönderna ha seglat med små odäckade skutor. När Bottniska handelstvånget avskaffas 1766 verkar beslutet uppfattas bland bönder som så att de fått fri seglation för sina varor, men fortfarande var däckade fartyg förbjudna för bönderna. Länsstyrelsen i Västerbotten kommer även med ett förbud att använda större fartyg än de som hade 18 alnars köl. År 1786 fick allmogen i Västerbotten, Österbotten samt i Åbo och Björneborgs län genom Kungl. Maj:ts beslut använda däckade fartyg som inte översteg 50 läster. År 1789 fick bönderna rätt att även ta med grannars produkter från den egna gården, men fortfarande fick man inte köpa upp varor från andra personer och sälja dem. Givetvis försökte bönderna kringgå detta genom att hävda att de varor de hade i lasten transporterades för grannars räkning. Bondeseglationen släpptes helt fri 1832.⁵¹

Bonden Mats Boman i Bäck blev 1783 anklagad för olaga landsköp. Han hade till Stockholm fört smör, tjära, lax och skinn. Tillbaka från Stockholm hade han fört handelsvaror och specerier såsom salt, järn och tobak. Boman hade sålt varorna dels i en stuga vid kyrkan, dels på resor ute i socknen. Dessutom hade han sålt varor i Lövångers socken. Boman försvarade sig med att han endast köpt varor som andra personer tingat.⁵² I ett ting året därpå erkände Boman olaga landsköp.

År 1783 blev några bönder och deras drängar inkallade till tinget för att de låtit personer skriva sig som drängar trots att de sommartid var båtsmän och seglade till Stockholm och vintertid arbetade på skeppsvarv. Samma år hade bymännen i Yttervik en haxe som kom hem från Stockholm. Den var lastad med drev, lin, hampa, spannmål, järn och tobak. På grund av att haxen var för hårt lastad kunde inte besättningen ta hand om varorna på ett riktigt sätt.

Fartyget Sundqvist byggdes 1807 av Mats Boman i Bureå och Lars Samuelsson Degerman i Degerbyn. Skomakaren Johan Westermarck på Kyrkobordet var intressent i fartyget som gick från lastageplatsen vid Kågefjärden till Göteborg. Lars Samuelsson Degerman hade fartyget Svanen som förolyckades på resa från Stockholm. Skeppare och styrman var Carl Petter Brännström, vilken blev anklagad för att ha tagit in okunnigt folk på fartyget. På galeasen Anna Britta var Mattias Steinwall skeppare och soldaten Kusberg i Kusmark matros. Kusberg fick frakta egen tjära på fartyget.

Omkring 1812 utgick fler fartyg från socknen till Stockholm än från Piteå stad.⁵³ Anläggningen av finbladiga sågverk under andra halvan av 1700-talet innebar en ökad sjöfart, då det sågade virket främst exporterades.

Tabell 6. Skutägare 1650–71.

<i>Namn</i>	<i>By</i>	<i>År</i>
Önde Christierson	Ytterursviken 2	1644
Mårten Persson	Yttervik 5, Hälla	1644
Olof Olofsson	Storkåge 21	1663
Lars Tomasson	Burvik	
Olof Larsson	Degerbyn 1	1672
Nils Olofsson	Degerbyn 5	1644
Herman Jönsson	Degerbyn 3	1652
Anders Jakobsson	Storkåge e	1653–55
Lars Nilsson	Falmark 16	1656
Anders Matsson	Avan 1	1666
Aron Abrahamsson	Morön 1	1665
Anders Jonsson	Lund 2	1668, 1671
Peder Abrahamsson	Storkåge	1666
Lars Persson	Storkåge	1668
Jon Svensson	Bergsbyn	
Jon Andersson	Hedensbyn	1652
Herman Jönsson	Degerbyn	1652

HANTVERKARE

När Piteå blev stad 1621 fick staden ensamrätt när det gällde hantverk inom 4 gamla mils radie från staden. Avståndet motsvarar 42 kilometer. Det är ovisst i hur hög grad bestämmelsen efterlevdes och om byar inom Skellefteå socken som ligger inom radien var närmare knutna till Piteå än övriga delar av socknen. Stadens hantverkare skulle ha ensamrätt till hantverk inom detta område.

En lämplig uppgift vid lokalhistorisk forskning är att undersöka hur folk har försörjt sig. Det officiella arkivmaterialet är otillfredsställande när det gäller att se hantverkets betydelse och omfattning. Studien av Carl-Johan Gadd, *Självhushåll eller arbetsdelning: svenskt lant- och stadshantverk ca 1400–1860* visar endast hur en mycket liten del av hantverkarna skattar som sådana – sockenhantverkare enbart. Hantverket har varit långt viktigare än vad det officiella källmaterialet visar. Där rubriceras hantverkare utifrån ett jordbruksperspektiv – vanligen som inhysesman. Kompletterande material, som ger en sannare bild av hantverkets betydelse, finns i militära generalmönsterrullor, födelse- och dopböcker, domböcker samt sockenbeskrivningar, se tabell nedan. För soldater syns hantverk och fiske ha varit av stor betydelse för överlevnaden. En kartbeskrivning över Kågnäset från 1802 berättar att torpare och soldater utnyttjade strömmingsfisket, liksom borgarna i Piteå stad. Soldaterna behövde inte skatta för fisket, men däremot skulle de betala tionde till kyrkan. Det finns inga tiondelängder bevarade som visar vad torpare och soldater betalat. Situationen var sannolikt densamma på 1690-talet. Se Buscherus' kamp för att få in tionde från soldater och borgare, under kapitlet om fisket, nedan.

Gadd säger i sin bok: ”En större folktäthet ger ökade förutsättningar för specialiserade hantverkare att etablera sig. Mycket av den redskapsutveckling vi kunnat följa förutsatte att bönderna utnyttjade specialiserade hantverkare, t.ex. smeder. Detta minskade böndernas självhushållning”.⁵⁴ Efter 1750, när befolkningen ökar och olika sektorer av samhället utvecklas, försörjer sig en större andel på hantverk.

Från generalmönsterrullorna finns från vissa enstaka år uppgifter om soldaternas hantverkskunnighet. År 1735 är 81 av Skellefteå kompanis 128 soldater förtecknade som kunniga i ett eller flera hantverk eller andra färdigheter. Sannolikt är hantverket en viktig utkomstmöjlighet för soldaterna. Skellefteå skiljer ut sig från de övriga socknarna i Västerbotten. I Umeå kompani finns det av 150 soldater 21 bönder, 3 smeder och 7 snickare. Summa 31 yrkesverksamma, vilket var drygt 30% men bara 7% hantverkare. Vid Skellefteå kompani finns bland de 128 soldaterna: 12 bönder, 12 snickare, 1 hjulmakare, 5 skomakare, 8 tunnbindare, 8 spelmän, 6 sämskare, 22 timmermän, 24 laggare, 4 smeder, 1 klensmed, 3 svarvare, 2 skräddare, 1 kopparslagare och 7 skyttar. En person kunde ha färdigheter i flera hantverk. 70 soldater sysslar med ett eller flera hantverk, dvs. ca 54 %. Dessutom tillkommer 9,3% bönder samt några personer som enbart är spelmän eller skyttar. För de sistnämnda torde jakten ha varit viktig. De vanligaste hantverkarna var laggare, timmermän och snickare. Kunskaperna om bearbetning av trä var sålunda stora. Andra hantverk är ovanligare med en enda utövare t.ex. hjulmakare och klensmed.

När soldaterna lämnade soldattjänsten måste de klara försörjningen på annat sätt. Det verkar inte vara ovanligt att soldater flyttade till någon annan socken för att finna en bättre utkomst. Många flyttade till Piteå socken eller till Österbotten. Efter 1750 fanns alternativet att ta upp ett nybygge på allmänningen.

I tabellen över hantverkare kan utläsas att antalet hantverkare var större i bygden runt kyrkan. Här bodde de flesta sockenhantverkarna. Här är det sannolikt koncentrationen av folk som gör det lättare att försörja sig som hantverkare; underlaget var större. Från senare delen av 1700-talet gör befolkningsökningen och utvecklingen av jordbruksredskap att hantverkare även kan etablera sig i andra delar av socknen. Före 1750 var de flesta hantverkare skomakare, skraddare, smeder och snickare, men sedan tillkommer många nya hantverkare – färgare, urmakare, målare. Under 1500-talet och början av 1600-talet var de flesta hantverkare i Skellefteå socken som gått att identifiera i skattematerialet även bönder, se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. LII–LIII. Under 1700-talet verkar hantverkaren vara antingen en soldat eller en person som inte är bonde utan lever på hantverket, men troligen i kombination med annan näring, som t.ex. fiske. Några bönder fortsätter att vara hantverkare vid sidan av jordbruket. Denna grupp är svår att hitta i arkivaliskt material, men en del av denna grupp utför arbeten till kyrkan och finns sålunda i kyrkans räkenskaper.

Pehr Högström menar 1765, i sitt tal om lantmannanäringarna i Västerbotten och särskilt Skellefteå socken, att de långa avstånden till städerna gör att det är viktigt att inom socknen förfärdiga hantverksprodukter. Dessutom fanns det perioder under jordbruksåret när bönderna hade tid över att ägna till hantverk. Högström skriver att under senare år har man börjat väva finare ylletyger som man i städerna låtit skära, färga, trycka osv. En del personer har dock själva färgat tygerna. Av hampa som odlas i socknen och lin som köps in utifrån spinns och vävs lärft och dräll till bättre och sämre behov. Under senare år har man även börjat väva flammiga och randiga tyger av bomull. En del soldathustrur och inhysinghustrur sysselsätter sig med att spinna mot betalning. Kvinnorna på bondgårdarna spinner till gårdens behov. Bors-tar görs främst av gamla kvinnor. Vid sidan av antagna sockensmeder finns i de större byarna en eller flera smeder till byns behov. I socknen hade funnits stolmakare som härmat modeller från Stockholm. I socknen fanns 2 bleckslagare och flera glasmästare. Högström ger en bild där hantverket är viktigt och utövare finns inom många olika hantverk. Flera av dessa har inte gått att finna i arkivmaterial.⁵⁵

Under kapitlet handel diskuterades skillnader mellan Piteå och Skellefteå socknar. Där berördes Erik Bylunds teori om att bebyggelsestrukturen i Piteå socken verkat gynnsamt för en sysselsättning utanför jordbruket bl.a. som hantverkare. I storbyarna fanns ett underlag för specialisering.

I mitt Skelleftematerial om hantverkare ser man tydligt att närheten till en stor kundkrets spelar roll för hantverkarens bostadsort. De flesta hantverkare bor på Prästbordet eller i byar i närheten. Frågan är om storbyar genererar ett större underlag för hantverk och andra näringar eller om det är så att socknens befolkningstal bestämmer antalet hantverkare, men att bebyggelsens täthet är av stor betydelse för var i socknen hantverkarna bestämmer att slå sig ner. Jag har tittat på mantalslängden för 1749 för Piteå och Skellefteå socknar, men denna källa gav inte något eftersom hantverkarna till stor del saknas i mantalslängden. För att kunna jämföra Piteå

och Skellefteå socknar skulle det behöva göras en omfattande kartläggning även för Piteå socken, och detta faller utanför denna studies ramar. Avsikten är att göra en sådan jämförelse i den tredje delen om Skellefteå socken; denna volym ska omfatta perioden 1790–1890.

Tabell 7. Hantverkare i Skellefteå socken 1650-1810.

Namn, by, yrke, år samt diverse

Olof Olofsson Stem, Stämmingsgården smed, 1640-75, bruksknekt
Erik Matsson, Kyrkobordet, skomakare, 1651
Hindrick Svensson, Stämmingsgården, smed, 1630-53
Peder Andersson Smed, Böle, smed, 1652-73
Olof Andersson Tättsmed, Böle, smed, 1639-75
Jon Andersson Nasamed, Böle, smed, 1637-69
Olof Jonsson, Stämmingsgården, smed, 1653-68
Johan Andersson, Myckle, laggare, 1653
Herman Svensson, Ersmark, smed, kopparslagare, 1653-65
Hindrick Andersson, Myckle, smed, 1653-76
Olof Larsson, Böle, smed, 1653-56
Jakob, Frostkåge, laggare, 1654
Lars Olofsson, färgare, 1654
Jöns Pedersson, snickare?, 1654
Jon Nilsson, Kusmark, smed, 1654
Jöns Andersson, Ersmark, botar kyrkoglasen, 1657-67
Anders Tomasson Konst, Yttervik, smed och bruksknekt, 1650-60
Kjell Tomasson, Frostkåge, kopparslagare, 1653
Sven Hermansson, Degerbyn, kopparslagare, 1654-93
Olof Andersson Svarvare, Ragvaldsträsk, svarvare, 1658, soldat
Per Andersson, Böle, snickare, 1659,
Moses Svensson, Böle, skomakare, 1666-94, soldat
Per Olofsson, Böle, smed, 1665
Erik Guldsmed, Kyrkobordet, guldsmed, 1657-60,
Jon Andersson, Bergsbyn, smed, 1661-78, bruksknekt
Jon Andersson, Medle, svärdsmed, 1664
den ofärdige urmakaren, urmakare, 1660
Berendt Olofsson, Frostkåge, smed, 1668
Anders Jonsson, Lund, repslagare?, 1668
Johan Hindersson, Myckle, smed, 1668-1703

Johan Eriksson, smed, 1675
Erik Markusson, Boviken, repslagare?, 1677
Jöns Olofsson, Ersmark, kopparslagare, 1677, soldat
Nils Hermansson, Ersmark, kopparslagare, 1679
Jon Andersson, Medle, repslagare?, 1662-94
Nikodemus Mårtensson, Kyrkobordet, sockenskräddare, 1700-31
Abraham Olofsson, Bureå, skräddare, slutet av 1600-talet
Axel Larsson, Norrlångträsk, skräddare, 1681, f.d. soldat
Anders Svensson, Degerbyn, smed, 1682
Olof Jakobsson, Kusmark, lässmed, 1682
Tomas Olofsson Skräddare, Frostkåge, skräddare, 1683
Lars Jönsson, Ersmark, glasmästare, 1688-1704
Anders Persson Smed, Böle, smed, 1683-98
Tomas Persson Smed, Böle, smed, 1686-95
Johan Svensson Degerman, Degerbyn, kopparslagare, smed, 1693-1744
Per Göransson, mässingsmed, 1693
Anders Persson, Hedensbyn, skomakare, 1693
Jon Andersson, Medle, tunnbindare, 1687
Johan Johansson, Östanbäck, skomakare, 1680-90-talen, soldat
Nils Carlsson Härling, Pyhäjoki i Österb., sämskmakare, 1688
Jon Hansson, Tuvan, smed, 1694
Jöns Östensson Smed, Drängsmark, smed, 1695, soldat
Johan Persson Skytt, Hedensbyn, skomakare, ca 1695, soldat
Johan Nilsson, Ersmark, kopparslagare, 1702-67
Olof Hansson, Bergsbyn, smed, 1703
Jon Nilsson, Gummark, smed, 1703
Lars Johansson, Falmark, smed, 1703
Nils Eriksson, Falmark, spelman, 1707
Erik Andersson, smed, 1710
Anders Grönlund, Kyrkobordet, skräddare, 1716
Mårten Gertsson Furman, skomakare, 1719, soldat
Johan Johansson Skotte, skräddare, 1719, soldat
Anders Östensson Skarp, smed, 1719-35, soldat
Nils Johansson Smed, skomakare, 1719, soldat
Anders Jonsson Palm, skräddare, 1719, soldat
Anders Olsson Lax, skräddare, 1719, soldat
Hans Larsson Frisk, skomakare, 1719, soldat

Nils Hermansson Knipa, Ersmark, kopparslagare, 1719-35, soldat
Johan Pålsson Kopparslagare, skomakare, 1719, soldat
Jon Isaksson Junkare, Storkåge, smed, 1719, soldat
Jon Olsson Lång, skomakare, 1719, soldat
Bengt Henriksson, Kyrkobordet, skomakare, 1719-38
Philip Philipsson Varg, Kyrkobordet, murmästare, 1725
Per Olofsson Stål, Kimnbäck, laggare, 1728, soldat
Per Johansson Dyr, skomakare, 1728, soldat
Carl Zackrisson Hägg, skomakare, 1728, soldat
Lars Eriksson Strand, Byske, snickare, 1728-35, soldat
Per Andersson Skytt, Ragvaldsträsk, laggare, 1728, soldat
Johan Philipsson Wahlberg, Storkåge, klensmed, 1735, soldat
Johan Johansson Spännare, Kyrkobordet, skomakare, 1728- , sold.
Lars Johansson Gädda, skomakare, snickare, 1735-40, soldat
Johan Nilsson Bäck, snickare, 1735, soldat
Lars Johansson Tjörbåga, tunnbindare, 1735, soldat
Per Jonsson Hurtig, snickare, svarvare, 1735, soldat
Moses Andersson Kuse, snickare, spelman, 1735, soldat
Esaias Eriksson Ros, spelman, 1735, soldat
Lars Persson Orre, sämskare, tunnbindare, 1735, soldat
Nils Nilsson Vik, spelman, 1735, soldat
Jon Zackrisson Trumpetare, tunnbindare, timmerman, 1735, sold.
Olof Mosesson Lekatt, laggare, 1735, soldat
Olof Eliasson Furman, laggare, sinkare, 1735, soldat
Lars Olsson Bergman, skomakare, 1735, soldat
Erik Mosesson Brav, timmerman, 1735, soldat
Daniel Persson Tuva, spelman, timmerman, 1735, soldat
Jon Danielsson Ryss, sämskare, 1735, soldat
Anders Larsson Skytt, sämskare, laggare, 1735, soldat
Hans Johansson Sik, smed, 1735, soldat
Jakob Andersson Åberg, timmerman, laggare, spelm., 1735, sold.
Johan Larsson Rot, timmerman, tunnbindare, 1735, soldat
Anders Persson Smed, timmerman, 1735, soldat
Mikael Johansson Bergskråva, timmerman, 1735, soldat
Anders Svensson Humla, sämskare, 1735, soldat
Jöns Johansson Palm, timmerman, 1735, soldat
Johan Jönsson Falk, skytt, timmerman, 1735, soldat

Johan Olsson Tartare, tunnbindare, 1735, soldat
Nils Nilsson Storm, sämskare, 1735, soldat
Moses Olsson Ryttare, laggare, 1735, soldat
Anders Andersson Gärs, timmerman, 1735, soldat
Johan Persson Vippa, snickare, svarvare, skomakare, laggare, 1735, soldat
Samuel Jakobsson Krus, svarvare, laggare, 1735, soldat
Johan Olsson Skytt, svarvare, 1735, soldat
Lars Andersson Styv, timmerman, 1735, soldat
Anders Andersson Dryg, laggare, 1735, soldat
Jakob Olsson Kock, laggare, skytt, 1735, soldat
Johan Jonsson Lund, laggare, 1735, soldat
Olof Ersson Dyr, snickare, 1735, soldat
Olof Olofsson Bur, laggare, 1735, soldat
Jakob Jonsson From, spelman, skytt, 1735, soldat
Johan Olofsson Lamm, laggare, 1735, soldat
Erik Nilsson Kvick, laggare, 1735, soldat
Jon Persson Klut, laggare, 1735, soldat
Erik Danielsson Orre, laggare, 1735, soldat
Anders Jonsson Lutter, skräddare, 1735, soldat
Anders Persson Håman, snickare, timmerman, 1735, soldat
Mikael Olofsson Järnhäst, tunnbindare, skytt, 1735, soldat
Nils Larsson Kopparslagare, tunnbindare, 1735, soldat
Carl Nilsson Mölnare, tunnbindare, spelman, 1735, soldat
Johan Nilsson Strål, timmerman, 1735, soldat
Anders Jönsson Lillkuse, timmerman, 1735, soldat
Tomas Mårtensson Klockare, timmerman, 1735, soldat
Mårten Andersson Kruskopp, laggare, sämskare, timmerman, 1735, soldat
Johan Olofsson Skryt, tunnbindare, snickare, 1735, soldat
Erik Tomasson Hedman, timmerman, hjulmakare, 1735, soldat
Olof Jonsson Utter, laggare, 1735, soldat
Anders Svensson Tysk, laggare, 1735, soldat
Lars Olofsson Rejare, smed, 1735, soldat
Jon Olofsson Lustig, smed, 1735, soldat
Hans Persson Junkare, timmerman, 1735, soldat
Jon Andersson Knabb, skräddare, 1735, soldat
Per Jonsson Brännare, laggare, 1735, soldat
Johan Persson Bäck, timmerman, tunnbindare, 1735, soldat

Olof Zackrisson Skräddare, snickare, laggare, 1728-35, soldat
 Anders Holgersson Panna, laggare, 1735, soldat
 Nils Olofsson Dunder, skytt, 1735, soldat
 Erik Nilsson Lång, laggare, 1735, soldat
 Anders Eriksson Forsman, svarvare, snickare, 1735, soldat
 Anders Tomasson Sund, laggare, snickare, 1735, soldat
 Petter Gabrielsson Kring, spelman, 1735, soldat
 Christian Olofsson Winnberg, mässingsmed, 1736-
 Olof Persson, mässingsmed, 1736-
 Olof Lund, Kyrkobordet, sadelmakare, 1728-62
 Per Bengtsson, Kyrkobordet, skomakare, 1738-72
 Tomas Björnklo, Kyrkobordet, pistolsmed, 1728-39
 Johan Jakobsson Plogman, Morön, glasmästare, 1739-50
 Tomas Philipsson Wahlberg, klensmed, 1740
 Lars Johansson Skarp, skomakare, 1739-40
 Sven Nilsson Vikner, Kyrkobordet, skräddare, 1740-83
 Henrik Tillberg, Storkåge, bleckslagare, 1744-48
 Anders Westermark, Skråmträsk, Holmsvattnet, smed, 1747-56
 Britta Andersdotter Tillberg, Storkåge, tygtryckare
 Mikael Östensson, Lund, smed, 1747-60
 Anders Nilsson, Storkåge, smed, 1750-51
 Johan Wiman, Kyrkobordet, trädgårdsmästare, 1751-54
 Herman Nilsson, Ersmark, kopparslagare, 1751
 Johan (Jonas) Östman, Kyrkobordet, skräddare, 1752-60
 Nils Jonsson, Böle, smed, 1750-57
 Katarina Jonsdotter, Kyrkobordet, barnmorska, 1757-
 Per Johansson Sjöstedt, Kyrkobordet, sockensnickare, 1758
 Nils Matsson Tysk, Storkåge, smed, 1758, soldat
 Zackarias Eriksson, Lund, smed, 1760
 Johan Larsson, Storkåge, smed, 1761,
 Jakob Falk, Kyrkobordet, sockenskräddare, 1762-70
 Sven Benjaminsson, Böle, sockensvarvare, 1763-82
 Johan Schelfting, Frostkåge, garvare, -1764
 Zackarias Hähne, Kyrkobordet, sockengarvare, 1764-67
 Anders Vallberg, Kyrkobordet, sockenmurmästare/gesäll 1765-67
 Olof Olofsson, Storkåge, sadelmakare, 1767
 Jakob Nilsson Tjärnberg, Tjärn, Hedensbyn, svärdslipare, målare, 1746-88

Johan Nilsson Bergström, Böle, Kyrkobordet, urmakare, 1759-70
Erik Eriksson Bergsten, Böle, bössmed, 1765-67
Johan Eriksson Stenlund, Bodan, Kyrkobordet, Degerbyn, sockenskräddare, 1760-97
Per Olsson, Myckle, snickare, 1764-68
Jon Andersson, sadelmakare, Storkåge, 1767
Nils Schillmark, Drängsmark, porträttmålare, 1769
Anders Persson, Bergsbyn, kopparslagare, 1770-99
Gert Nilsson, Drängsmark, hjulmakare, 1771
Olof Andersson Eklund, Tjärn, glasmästare, 1771
Jonas Södermark, Kyrkobordet, trädgårdsmästare, 1757-75
Anders Persson Burstrand, Burvik, Tuvan, Hedensbyn, 1761-85
Lars Lindskog, Holmfors, smed, 1763-83, även soldat
Nils Sandman, Stämninggården, Kyrkobordet, skomakare, 1765-73
Lars Persson Hedberg, Degerbyn, sockensmed, 1765-87
Jonas Hörnberg, Kyrkobordet, skräddare, 1769
Britta Lisa Clausén, Kyrkobordet, oblatbagerska, 1769-82
Per Hansson, Degerbyn, sockenslaktare (även garvare), 1769-1802
Jakob Jonsson Westermark, Kyrkobordet, sämskmakare, körsnär, fiskköpare, 1775-78
Manasse Wikström, Ostvik, Åbyn, sågsmed, pistolsmed, 1775-78
Olof Hedbom, Hedensbyn, skräddare, 1765-75
Jakob Benzelberg, Kyrkobordet, skomakare, 1775-1809
Jonas Jonsson Lundstedt, Kyrkobordet, sockenskrädd., 1775-90
Jon Jonsson Söderström, Frostkåge, sockenskräddare, 1777
Olof Andersson, Kyrkobordet, sockensmed, 1757-89
Olof Jonsson, Ersmark, smed och troligen kopparslagare, 1760-1800
Anders Boman, Kyrkobordet, sockenbokbindare, 1778
Nils Nilsson, Tjärn, sockenläkare, 1780,
Johan Tillberg, Kyrkobordet, sockenskräddare, 1775-81
Olof Olofsson, Drängsmark, skräddare, 1782
Anders Andersson Åman, Kyrkobordet, sockenskomakare, 1782-1801
Hans Olofsson Långström, Norrlångträsk, urmakare, 1777-1808
Jon Svensson, Kyrkobordet/Storkåge, sockensmed, 1765-83
Per Jakobsson, Furunäs, skräddare, 1779
Nils Persson, Storkåge, bleckslagare, sadelmakare, 1779-82
Olof Coldin, Kyrkobordet, skräddare, 1783
Jakob Nilsson, Böle, snickare, 1783
Östen Östenson Stålberg, Drängsmark, 1783, även soldat

Anders Landström, Tjärn, skräddare, 1786
Jon Åberg, Morön, urmakare, slutet av 1700-talet
Nils Nilsson Degerström, Degerbyn, skräddare, slutet av 1700-talet
Per Öman, målare, 1785
Erik Eriksson Stenmark, Gärdsmark, sockenskräddare, 1785-94
Carl Blåberg, Kyrkobordet, violmakare, 1785
Lars Eriksson Degerman, Kyrkobordet, sockenskrädd. 1790-1808
Per Norborg, Prästbordet, färgare, 1786
Johan Larsson Westermark, Kyrkobordet, skomakare, 1761-1801
Hans Asplund/Aspgren, Böle, silversmed, 1775 och 1791
Anders Klingberg, Kyrkobordet, skräddare, 1783-1803
Abraham Olofsson, Boviken, smed, 1782-84
Helena Bjur, oblatbagerska, 1783
Anders Andersson Burenstrand, Bergsbyn, sockenglasmästare, 1785-1809
Anders Larsson, Degerbyn/Kyrkobordet, smed, 1785-86
Ekström, Kyrkobordet, perukmakare, 1786
Jonas Olofsson Lundmark, Falmark, urmakare, 1786
Britta Laestander, Kyrkobordet, barnmorska, 1788
Maria Andersdotter Pamp, Kyrkobordet, barnmorska, 1788
Jonas Ransberg, Kyrkobordet, skomakare, 1789-1802
Anders Boman, Kyrkobordet, sockensmed, musikanter, 1789-1808
Anders Hällberg, Hedensbyn, skomakare, 1790-talet
Lars Westermark, Kyrkobordet, skomakare, 1783-1808
Anders Nilsson, Böle, skomakare, 1792
Jöns Jakobsson, Storkåge, målare, 1793
Nils Jakobsson, Storkåge, Burträsk, målare, 1790-talet
Anders Persson, Storkåge, vagnmakare, 1793
Anders Ståhlberg, Drängsmark, sockenskomakare, 1793
Moses Gröuberg, Gummark, musikanter, 1793-1804
Anders Granström, Norrböle, Kyrkobordet, sockenskomakare, 1796-1808
Erik Bodin, Bodan, skeppsbyggmästare, 1798
Erik Persson Burstrand, Kyrkobordet, 1799
Jonas Brännlund, urmakare, 1807
Lars Dahlberg, Norrböle, Tuvan, urmakare, 1807
Anders Iggebom, urmakarlärling, 1807
Anders Viklund, Sörböle, skinnberedare, 1807
Abraham Fahlborg, skräddarmästare, 1807

Gustav Lövdal, Kyrkobordet, sockenskomakare, 1807-08
Per Holmlund, Kyrkobordet, skräddare, 1807
Johan Berglund, Kusmark, sockenskräddare, 1808
Lundström, Åbyn, byggmästare, 1808
Lars Hällberg, Hedensbyn, skomakare, 1808
Johan Petter Berg, Kyrkobordet, skomakare, 1808
Jonas Mårtensson Marklund, Kyrkobordet, skräddare, 1808
Nils Granström, Böle, skomakare, 1808
Zackarias Berglund, Lund, skräddare, 1808
Johan Jakobsson, Falmark, skräddare, 1810
Abraham Nyström, Gagsmark, skräddare, 1808-10
Anders Lundmark, Kusmark, urmakare, 1808
Erik Åström, Frostkåge, skräddargesäll, 1809

FISKE

Syftet med följande framställning är dels att kartlägga utnyttjande av allmänningen när det gäller fjällträskfisket, dels att undersöka hur nybyggesutsyningarna och fjällträskfisket påverkar varandra. Även fiskeplatsernas namn har dokumenterats med syfte att spåra kulturella impulser och gränser.

Fjällträskfisket

Under perioden 1650–1790 har bönderna lämnat de fjällträsk som låg inom lappmarken. Fjällträsk brukades nu endast av några inlandsbyar. År 1687 blir Stora Anders Larsson och Sven Andersson i Kusmark samt alla grannar i Norsjö, Jon Olofsson och Elias Mikaelsson i Kattisträsk, Nils Karlsson, Jon Olofsson och Olof Persson i Långträsk åtalade för gudstjänstförsummelse. De friade sig genom att de kunde bevisa att de varit i "fjällen" för att fiska.⁵⁶ Stavaträsk och Kågeträsk fiskade 1709 i Degerträsket.⁵⁷ År 1713 blev några samer åtalade för att de gjort intrång på Stavaträsks och Kågeträsk's fjällträskfiske i Storvattnet och Ullbergsträsket i Jörns nuvarande socken. Jon Olofsson och Olof Matsson i Kattisträsk tvistade 1696 med Lars Tomasson i Långträsk angående fisket i Braxträsket, som tidigare tillhört gården Kattisträsk a. Kattisträskbönderna menade att Lars Tomasson hade tillräckligt med fiskevatten till sitt hemman. Jon Olofsson och Olof Matsson fick tillbaka sitt fiske.⁵⁸ Twisten fortsatte dock. Anders Danielsson i Pjäsörn och Jon Olofsson i Kattisträsk tvistade 1697 om fisket i Braxträsket, men ingick förlikning.⁵⁹

Fjällträsk i Skellefteå socken 1650–1773

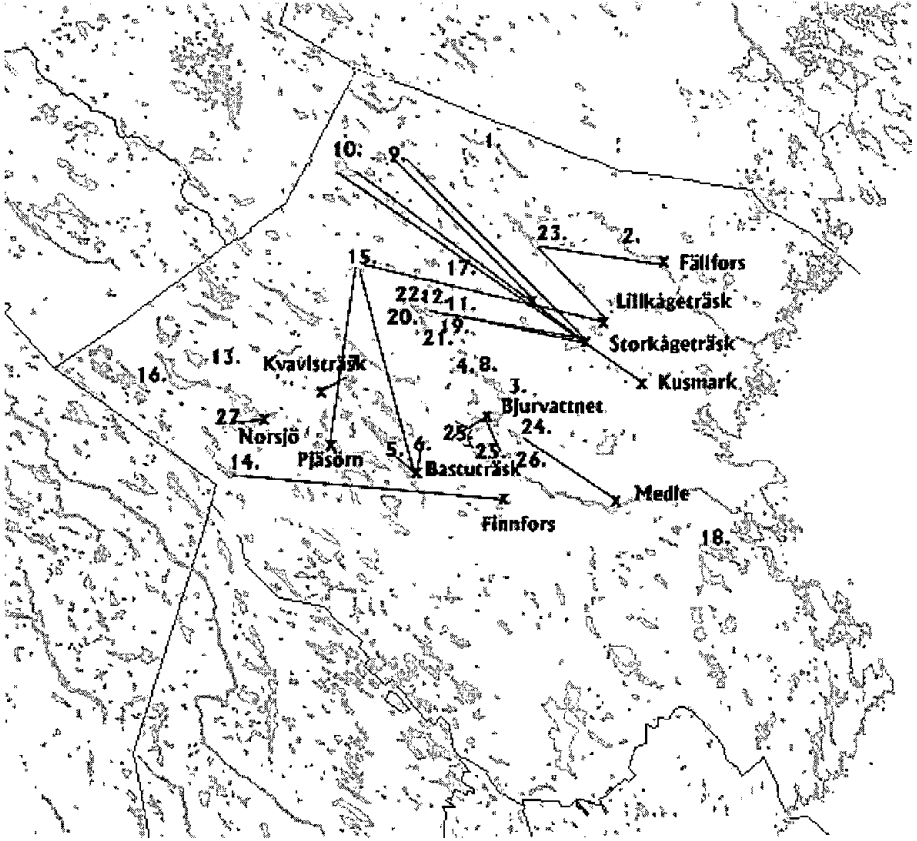
Grunden till nedanstående förteckning är en lista över fjällträsk från 1773 som har kommenterats, och tidigare belägg från främst jordeböcker har bifogats. Sjöar som betecknas med * har ett namn som inte är i bruk idag.

1. *Vitforsen (Hwijt och Fiälforsen 1650, Hwith och Fällforsenn 1680, Hwit och fällfarsen 1680, Hwit och Fällforsen 1773). 1–2 brukades av samma fiskare. Vitforsen är sannolikt ett äldre namn på Blankforsen.
2. Fällforsen (Fiälforsen 1650, Fällforsenn 1668, fällfarsen 1680, Fällforsen 1773). Forsen var under 1500-talet ett viktigt laxfiske, men sedan fällforsborna 1620 sålt fisket till bönderna i Byske så spärrades älvfåran i Byske och ingen lax kunde gå upp. År 1773 fångas endast gädda i forsen.
3. Bastuträsket (Bastu och Långträsh 1650, Bastu och Långträsk 1668, 1680 och 1773 dito).
4. Hedträsket (Långträsh 1650, Långträsk 1668, 1680 och 1773). 3–4 brukades av samma fiskare. Långträsket är sannolikt sjön Hedträsket väster om Klockträsket. Nybygget Hedträsk anlades 1819 vid den nuvarande sjön Vänträsket, som då hette Hedträsket. Kort därefter flyttades nybygget till sjön Långträsket, men ny-

bygget behöll namnet Hedträsk. Sedan gick namnet Hedträsk över på sjön Långträsket.⁶⁰

5. Månträsket (Måns och grunträsh 1650, Måns och Brunträsk 1668, Mens och Brunträsk 1680, Måns och Brunträsk 1773). Under perioden 1553–1617 var Menträsket och Grundträsket fjällträsk och det vore frestande att anta att de skulle vara identiska med Månträsket och Grundträsket. När Menträsket blev nybygge 1776 står det dock klart att sjön kallades just Menträsket. När lappmarksgränsen fastställdes 1752 hade inte bönderna några fjällträsk väster om gränsen. Därför kunde man tänka sig att Månträsket är sjön med detta namn som ligger mellan Långträsk och Bastuträsk. Sjön Månträsket var sannolikt upptaget som fjällträsk 1561 och brukades då av Burträsk.
6. Grundträsket (grunträsh 1650, Brunträsk 1668, Brunträsk 1680, Brunträsk 1773). Sjöarna 5–6 brukades av samma fiskare. De brukades 1709 troligen av Bastuträsk. År 1709 gjorde samnen Måns Samuelson i Arvidsjaur inbrott i ett stabbur vid sjöarna "Måns- och Burträsket". Stabburet ägdes av Anders Larsson i Bastuträsk. Fisket i sjöarna nyttjades 1773.
7. Kedträsket (Kiederträsh 1650, Kinderträsk 1668, Tiedderträsk 1680, Tjäderträsk 1773). Kedträsket skrivs 1703 "Kätter eller Käärträsket". År 1761 anhöll en bonde i Norsjö om ensam fiskerätt i "Bjurträsket, Röträsket och Tjäderträsket", vilka låg nära hans nybygge. Sjöarna uppgavs ligga nära hans nybygge och eftersom han inte hade andra fiskesjöar bifölls hans ansökan. Han skulle lägga sedvanlig taxa. Bonden är sannolikt identisk med Johan Zackrisson från Kvavisträsk som var nybyggare i Bjurträsk. År 1773 brukades fisket i sjön av Johan Zackrisson som då var bonde i Kvavisträsk. Kvavisträsk räknades till Norsjö by.
8. Klockträsket (Klocke bergzträsh 1650, Klokbergzträsk 1668, Kläckbärgträsk 1680, Kågbergsträsk 1773).
9. Storvattnet (Storwattuträsh 1650, Storwattuträsk 1668, 1680 och 1773). Storvattnet brukades 1699 av Stavaträsk och Kågeträsk byar.
10. Ullbergsträsket (Ulbarhträsh 1650, Uhlbergsträsk 1668, Ulberkträsk 1680, Ullbergsträsk 1773). Ullbergsträsket brukades 1699 av Stavaträsk och Kågeträsk. År 1737 berättas att fisket i sjön tidigare hade nyttjats av Måns Olofsson i Kusmark och Olof Ambrosiusson i Kågeträsk.
11. *Holmträsket (Holms och Hörns watnes träsh 1650, Holms t(resk) och Hörnträsk 1668, Hollms och Horn träsk 1680, Holms och Hornträsk 1773). Sjöarna brukades av Kågeträsk 1732. Holmträsket är med stor sannolikhet ett annat namn på Jörnträsket. Under perioden 1835–50 brukades Jörnträsket, Hornträsket och Stryckträsket av samma brukare. Stryckträsket avser sannolikt dagens Vällingträsket. Både Stryckselet och Stryckträsket genomrinns av Vällingån, vilken kallades Ströckträskälven 1778. Stryckträsket omnämns även 1778 då Jörn utsynas. Nybyggaren i Jörn hade fiske i Stryckträsket. När Mossarotträsk utsynades 1780 fiskade nybyggaren både i Stryckselet och i Stryckträsket. I 1825 års jordebok omtalas under Jörn att fiskelägenheterna Horns-Jörns- och "Ströckträskan" står öde och ska därför, enligt order av den 7 maj 1824, utbudas på auktion varje år till den högstbjudande.
12. Hornträsket (Hörnträsh 1650, Hörnträsk 1668, Horn träsk 1680, Hornträsk 1773). Sjöarna 11 och 12 brukas av samma brukare. Sjön brukas som fjällträsk ännu 1850.

Karta 19. Fjällträskfiskan 1650–1773.

13. Gissträsket (Giesseträsh 1650, Giädeträsk 1668, 1680 dito, Gädd el. Gisträsk 1773). I likhet med andra träsknamn har det spårat ur.
14. Storträsket (Storträsh 1650, Storträsk 1668, Storträsk 1680, Storträsk 1773). År 1756 brukades sjön av Nils Andersson i Finnfors, men byamännen i Norsjö hävdade att fisket var deras och ville starta en process för att återfå det.
15. Granbergsträsket (Granbergzträsh 1650, Granbergsträsk 1668, Greenbergträsk 1680, Granbergsträsk 1773). År 1678 brukades sjön sannolikt av Storkågeträsk 5. Bonden på gården hade kommit bort i ödemarken mellan byn och Granbergsträsk. Sannolikt var han till Granbergsträsk för att fiska. År 1727 sägs att Granbergsträsket hade brukats av Lillkågeträsk 3, men hemmanet lades öde och då tog Johan Nilsson på Bastuträsk 2 över fisket. Båt och redskap hade kommit bort. År 1729 ville Östen Palmgren i Ostvik och Hindrik Hansson i Kågeträsk få igen fiskevattnen Granbergsträsket och Petikträsket (Grännebergs- och Pettis träsk) från Anders Danielsson i Pjäsörn och Johan Nilsson i Bastuträsk. År 1738 nyttjades sjön av Johan Nilsson på Bastuträsk 2 och Anders Andersson i Pjäsörn.
16. *Raggeelet (Raggeselet 1650, Rageselet 1668, Raggeelet 1680, dito 1773). Namnet avser en fiskeplats vid Raggssjön. I 1825 års jordebok skattar Raggssjö nybygge för fiskelägenheten Raggselet, vilken räntar för 10 mark gäddor.
17. Buträsket (Bodhe träsh 1650, Bodheträsk 1668, 1680 dito, Bodträsk 1773).
18. *Bäckerbodaträsket (Bäckerboträsh 1650, Barkarträsk 1668, bäckerbooträsk 1680, Bäckerbodträsk 1773). Namnet avser sjön Bodaträsket vid byn Bodan, ca 5 km söder om Skellefteå. Byn Bodan kallas för Bäckerboda i Alsens dödbok år 1698. I 1825 års jordabok är byafisket Bäckerbodaträsket upptaget under byn Bodan. Det står att fisket brukas efter gammal hävd och man fångar gädda, gös och löja med not. Det är märkligt att ett fiske som ligger så nära kusten och nära en gammal by betraktas som ett fjällträsk. Sjön finns inte med bland fjällträsk under perioden 1553–1617. Däremot har Bodan hemträskfiske i "Suapeträsk" år 1558.
19. Kågeträsktjärnen (Kågeträsk tjärn 1773). Sjöarna 19–22 brukades av samma fiskare. Någon fångst fanns inte redovisad.
20. Älgräsket (Älgräsk 1773).
21. Myrträsket (Myrträsk 1773).
22. Stavträsket (Stavträsk 1773).
23. Degerträsket (Degerträsk 1773). Någon fångst fanns inte redovisad 1773. Sjön omnämns som fjällträsk i domböcker från åren 1713 och 1729. Hemmanet Lillkågeträsk 1 uppges i domboken från 1729 ha köpt fisket i sjön från Fällfors i mitten av 1600-talet. Tomas Matssons farfarsfar Markus Markusson genomförde köpet, och fjällträsket nyttjades 1729 även av Hindrick Hansson på Lillkågeträsk 3. Gabriel Persson och Lars Eriksson som nyligen tagit upp Stavaträsk försökte få rätt till fisket. Domstolen tog inte upp ärendet.⁶¹
24. Bjurlidträsket (Lill Bjurvattnet 1773). Sjöarna 24–26 brukades av samma fiskare. Medleborna brukade Bjurlidträsket före 1758 och fick betala 20 skillingar silvermynt i taxa. År 1758 tog nybyggaren i Bruträsk över taxan och fiskerätten. På en karta över Bjurvattnet från 1802–03 finns sjöarna med på byakartan. Någon fångst fanns inte redovisad 1773.
25. Två små sjöar (Två små sjöar 1773). Sjöarna är troligen Njusträsket och Bastutjärn. Andra sjöar som Bjurvattnet fiskar i är Gillervattnet och Stavträsket,

men dessa sjöar ligger delvis inom byns gränser varför de sannolikt inte betraktats som fjällträsk.

26. Bruträsket (Brurträsket 1773).

27. *Storträsket (Storträsket af Anders Jonsson och Anders Andersson i Norsjön 1773). Fjällträsket avser sannolikt Storstorviken, som är Norsjöns västra vik. Viken var fjällträsk redan på 1500-talet och kallas ibland för Storstorviksträsk. Formen Storträsk kommer troligen från ett *Storstorviksträsk. Sjölistan från 1773 innehåller några fel.

De fjällträsk som brukas är nästan oförändrade 1668–1773, men 1773 finns ett antal sjöar som inte tidigare förekommit. Detta kan dock bero på att sjöar som från början varit fjällträsk sedan räknats som byarnas hemträsk och därefter på nytt som fjällträsk. Byn Bjurvattnet brukar på 1500-talet sjöarna Njusträsket och Bjurlidträsket (Lilla Bjurvattnet) som fjällträsk, sedan tycks de räknas till byns hemträsk. De finns på byakartan från 1802–03. År 1773 räknades Bjurlidträsket, Bruträsket och två små sjöar, vilka sannolikt är Njusträsket och Bastutjärn, som fjällträsk på nytt, men tydligen endast under en kort tid. På laga skifteskartan över Bjurvattnet från 1881 finns dessa sjöar inte inom byns gränser.

År 1730 sägs i en dombok att alla insjöar och havsvikar vid byarna, utom Klintträsket på allmänningen en mil ovanför Stavaträsk var skattlagda. Bönderna i Kågeträsk och Drängsmark tvistade om fisket och drängsmarksborna ville ha fisket mot 1 lispund torra abborrar i taxa. Samma år ropade Tomas Andersson i Hemmingen in fisket i Kipträsket, som låg en mil från hans bostad.⁶²

När Hornsträsk utsynas som nybygge 1732 protesterar Kågeträsk by som har fjällträskfiske i Hornsträsket och Holmträsket. Utslaget blir att nybyggaren och Kågeträskborna får samsas om fisket. Troligen blev detta en praxis, för någon mera tvist om fisket uppkom inte vid kommande utsyningar.

När Ullbergsträsk utsynas 1737 protesterar inte ägarna av fjällträskfisket som sannolikt även i detta fall är Kågeträsk. Det framgår dock att fiske bedrivs i sjön och att samerna tidigare försökt göra intrång i fisket, men att de hade stoppats. Nämndemannen Erik Persson från Kågeträsk, som var med vid utsyningen, berättade att intrånget skett när hans svärfar ägde hemmanet. Erik Persson var även kunnig om var gränsen mot lappmarken gick. Sannolikt har hans hemman i Kågeträsk nyttjat fjällträskfisket i sjön eller nyttjade det fortfarande 1737. Bonden i Stavaträsk by tillfrågades angående utsyningen av nybygget, men han hade inget att invända mot utsyningen.⁶³

När Bruträsk utsynas som nybygge 1758 tar nybyggaren över Medlebornas fjällträskfiske i Bjurlidträsket. Medleborna hade betalat 20 skillingar silvermynt i taxa för fisket, en skatt som nybyggaren i Bruträsk övertog.

När Jörn utsynas som nybygge 1778 förekommer inte heller några protester mot utsyningen. I utsyningshandlingen framgår att nybyggaren hade fiske i Jörnsträsket, Hornsträsket och Ströckträsket, dvs. samma sjöar som fortfarande 1850 är fjällträskfisket.⁶⁴ När Mossaroträsk nybygge anläggs 1780 har nybyggaren fiske i Nyträsket, Vällingträsket (Ströckträsket), Stryckselet (Ströckselet) och Ostträsket. Sannolikt har nybyggarna samsats med de bönder som nyttjade fjällträsket. När Hornsträsk

utsynades 1732 blev ju domen att nybyggaren och de fiskande bönderna fick bruka fiskevattnen tillsammans. Denna dom har tydligen sedan gällt liknande mål.

Den fisk som fångades i fjällträskan var enligt 1773 års längd gädda.

Strömmingsfisket

År 1652 fick Piteå stad öarna Skötgrönnan och Romelsön utanför Skellefteå sockens kust av kronan. På dessa ställen hade staden viktiga fiskelägen. Vid Skötgrönnan bedrevs strömmingsfiske och vid Romelsön både laxfiske och strömmingsfiske. Vidare hade Piteå stad fiskelägen på Norrskär, omnämnt 1658–1820, Pite-Rönnskär, omnämnt 1665–1872, Malören, omnämnt 1747–68, Bredskär, omnämnt 1658–1821, Sandviken, omnämnt 1693–1764, Tåmeklubben eller Tåmsvarthen, omnämnt 1731–64, Långviken, omnämnt 1786–1790-talet och Skallösundet, omnämnt 1731. År 1752 berättas att man arrenderar Rönnskär och Malören medan Norrskär, Bredskär och Sandviken ligger på kronans mark. Vid dessa fiskehamnar som borgarna från Piteå stad besökte, sålde fiskare från trakten fisk till borgarna, som sålde den vidare i Stockholm.⁶⁵

Fiskeplatsen på Kågnäset besöktes enligt beskrivningen till en karta från 1803 av ”åtskilliga av Piteå stads fiskeborgare” och soldater och inhysesmän i Skellefteå socken.⁶⁶ Strömmingsfisket i havet var fritt för alla och envar och därför viktigt som försörjning för soldater och obesuttna.

Laxfiske

Bergsbyn hade laxfiske med stakanät i Snäckhamnen, men detta fiske var svårt att dela mellan byamännen. Därför beslöt man 1768 att samfällt anställa en fiskare och förse honom med nät. Om någon bonde inte ville vara med i kostnaden så skulle han förlora sin lott.⁶⁷ Näten kallades även patanät och sattes ut på stänger intill stranden av havsviken.

Intressenterna i Bomansforsens kronofiske klagade över de ”lax- och idegårdar och många patugårdar” som hade uppsatts ovanför forsarna. Lunds, Myckles, Medles, Klutmärks, Sunnanås och Degerbyns nya laxpator, ”sikegångar och idegårdar” skulle rivas, och byarna skulle tvingas att skatta för notdräkten, vilket var det fiske som förekom tidigare. Böles, Tuvans och Bergsbyns anläggningar skulle få bli kvar.

År 1691 klagade sockenskrivaren Lars Larsson Bjur över de id- och andra ”fiskevånor” av ris som byggdes trots förbud. De bidrog till uppgrundningen av älven och skadade kronofisket i Bomansforsen. Den som överträdde förbudet skulle böta 40 riksdaler silvermynt.

I Lund bedrev man fiske efter sik med håvning och notdragning med ena, som var en finmaskig och mindre not. Sikfisket var oskiftat i byn och varje bonde i byn skulle, enligt en överenskommelse 1758, få lika stor del i fångsten.⁶⁸

Träskfiske

På gården Hjoggböle 4 finns 1802 en liten lagnbåt, som var värd 2 riksdaler, en större båt, en träsknot av värde 3,24 riksdaler, en 12 fots gäddlagn samt 6 st 8 fots gäddlagnar.⁶⁹

Ålfiske

År 1730 ville byamännen i Sunnanå få tillbaka ett ålfiske i Falkbäcken, vilken rann mellan Falkträsket och Skellefteälven. Fisket hade sålts av deras förfäder år 1676 till Aegidius Otto på Lund 4. Nuvarande ägare var borgmästaren i Uleåborg, Josef Klowensik, som tydligen fått det genom sin hustru Britta Hiller, vilken tidigare varit gift med Olaus Svanborg som ägt hemmanet. Sunnanås byamän blev tilldömda fisket, eftersom en kunglig förordning från 1677 stadgade att fiskevatten inte fick avsöndras från hemman.⁷⁰

Ett ålfiske fanns i Falmark 1756 i Falmarksforsen. Det innehades av Sven Hansson och det blev en tvist med övriga byamännen i byn om vatten till kvarnen i forsen. Ålen fångades i ett ålhus. Slutet blev att samtliga fick del i kvarnen och ålfisket.⁷¹

Annat fiske

Fisket i Åviken (Åvikssundet) avlystes 1804 för byamännen i Tjärn och Innervik. De hade hittills erlagt 1 lispund gädda årligen. Genom uppgrundning hade sundet blivit till land. Fisket utbjöds på auktion, men ingen hågad spekulant anmälde sig.

Buscherus och fisket

Nikolaus Buscherus var kyrkoherde i Skellefteå socken under åren 1697–1703. Hans tjänstgöring inföll under en svår period med missväxt och krig. När Buscherus tillträdde sitt pastorat hade Prästbordet råkat i förfall. Buscherus visade en stark iver när det gällde många frågor. En av dessa var fisket. Det gällde för honom att hävda kyrkans rätt till tionde av fisket. Men Buscherus ville även att fiskarna skulle komma i kontakt med kyrkan under sommarhalvåret. Hans brev ger en värdefull beskrivning över olika fiskemetoder och hur de beskattades.

Bomansforsens kronofiske

Den 22 mars 1698 anhöll Buscherus hos landshövdingen om att få arrendera Bomansforsens kronofiske tillsammans med regementsskrivare Olof Svensson. Sökandena tycks ha fått arrendet, för i brev från den 10 juni klagar Buscherus hos kamreren Georg Hillman (landshövdingen var bortrest) över att bönderna i byarna nedströms Bomansforsen låter sina notar gå över kungsådran, dvs. den tredjedel i mitten av älven som ska vara fri från fiskeredskap för att möjliggöra laxens uppgång. Någon lax hade ännu inte gått upp till Bomansforsen, och Buscherus var orolig för att arrendatorerna inte skulle kunna erlagga taxan. Därför ville han ha ett förbud mot notfisket. Dessutom ville han att notfiskarna skulle betala den del av arrendatorernas taxa som återstod att betala, samt ersätta intressenterna i Bomansforsen för nedlagt arbete och utlägg.

I ett annat brev till landshövding Gustaf Douglas berättar Buscherus att byarna nedströms Bomansforsen är skattlagda efter sina gamla stakagårdar. Bönderna i dessa byar kallas för nederbyggare. Taxan är rätt ringa. En del är taxerade för 18 mark och andra för 2 lispund till 1 lispund och 5 mark. Alla dessa byar nyttjade numera not i stället för stakagårdar vid laxfiske. Stakagårdarna bestod av långa nät som hölls på plats av långa stakar eller pålar. De hade kvar samma låga taxa till

kronan. Bruket med notar hade börjat i äldre personers livstid. Buscherus vill ha kungsådran fri från fiske. Dessutom vill han att kungsådran ska märkas ut. I brevet framgår att Buscherus arrenderar Bomansforsen tillsammans med Olof Svensson och bönderna Hans Larsson och Herman Hansson i Myckle.

Tydligen bär Buscherus ansträngningar frukt, för i ett brev från den 20 februari 1699 omtalas en resolution från herr Lars Grubb som var daterad Skellefteå 1698. Där slås fast att notfiskarna nedströms Bomansforsen inte får fiska i kungsådran. Buscherus återkommer till stakagårdarna, vilka gav små fångster och blev ringa taxerade. I brevet omtalar Buscherus att notdräkten inte förekom i älven i äldre tid.

I ett annat brev berättar Buscherus att bönderna måste återuppta sina gamla stakagårdar och sluta med notdräkten över kungsådran. Han omtalar även att bönderna är ute efter arrendet av Bomansforsens fiske för att fritt kunna nyttja kungsådran.

I ett brev till landshövding Douglas från 6 juni 1702 berättar Buscherus att kronans befallningsman "tillhåller" nederbyggarna att avstå med allt olagligt notfiske i älven. Buscherus klagar dock för landshövdingen över att beslutet aldrig blir genomfört. I brevet omtalas att bönderna i Bergsholmen, Bergsbyn, Tuvan och Hedensbyn inte använder någon kolk (kolknoten läggs ut och tas upp ute på älven i två båtar), utan har stora notar som de drar upp på land. Nu vill Buscherus att landshövdingen ingriper. Befallningsmannen Isberg hade sagt i sockenstugan att det vore rådigt att märka ut kungsådran med stockar, men han kunde inte göra detta utan en order från landshövdingen. Buscherus upprepar argumentet att notfisket gör det omöjligt för arrendatorerna att betala arrendet. Han pekar även ut Högstlunda vid Medle som en lämplig plats att bygga en stakagård.

I ett brev från den 12 juni 1700 berättar Buscherus att under den tid som stakagårdarna var i bruk prövades längden av befallningsmannen. Om stakagårdarna rörde kungsådran blev den avhuggen och innehavarna dömdes till böter. Buscherus konstaterar uppgivet att kungsådran nu är bortglömd.

Buscherus' ansträngningar att få kungsådran utmärkt gav så småningom effekt. År 1757 utsynades kungsådran och en ny mätning företogs 1827, då även en karta upprättades. Kungsådran skulle årligen utmärkas med stakar i älvsbotten, vilka utsattes av en "kronobetjänt". Men tvister om notdragning på förbjudet område blev det ändå, t.ex. Sunnanå 1790 och Klutmark 1819.⁷²

Buscherus uppger i sina brev att notfiske inte förekom i äldre tid, men i fiskeräkenskaperna från 1550- och 1560-talen omtalas notfiske efter lax. Notar användes i samtliga byar vid Skellefteälven, dvs. Klutmark, Medle, Myckle, Lund, Degerbyn, Sunnanå, Böle, Morön, Hedensbyn, Tuvan och Bergsbyn. I Lund och Degerbyn används vissa år stakanät. I havet används som regel stakanät i laxfisket. Fasta fångstanordningar eller laxgårdar finns i Ursviken och Tuvan, som ligger i eller nära mynningen av Skellefteälven. En laxgård finns även i Kåge vid Kågeälvens mynning. Möjligen har fiske med not legat nere en tid före Buscherus blev kyrkoherde i socknen.

Tionde av strömmingsfisket

I ett brev till landshövdingen från den 5 juni 1698 beklagar Buscherus att inte hamnfogdar brukas i fiskelägena efter kusten. Hamnfogden skulle hålla bön och skriva upp dem som slåss, svär och bannas, både i hamnarna och på fiskegrunden. Hamn-

fogden skulle dessutom ha uppsikt över tiondena. Buscherus omtalar att hamnfogdar är vanliga i övriga Sverige. Somliga fiskare kommer inte till kyrkan på hela sommaren. Ingen läser för dem på stora helgdagar. Enligt Buscherus strider detta mot "Guds heliga ord, kyrko- och sabbatsbrottsförordningen samt 19 och 20 punkten i det Hamnskrå som fordom Directeuren Carl Gripenhielm mycket väl författat". Buscherus ber nu landshövdingen tillsätta hamnfogdar i varje fiskeläge. Dessutom vill han att de soldater som "roo hela tiden i fisket" bör ge tionde utöver de 12 öre silvermynt, samt att de även ger tionde i smör om de har kor. Buscherus vill även att tionderäknare ska avlägga ed på tinget.

I ett brev av den 19 juli 1698 berättar Buscherus för landshövding Douglas att han förra året endast fick tionde av några få borgare i Piteå, trots att uppemot 200 båtar fiskar i Skellefteå socken. Vissa bönder fiskar på fiskegrund men vill inte bli "anskriven" till någon viss hamn. Dessa fiskare säger att de endast fiskat någon natt. Mången borgare löper härifrån om hösten med 200 tunnor som han köpt upp av bönder. Prästen blir utan tionde. Bönderna i Skellefteå socken har årligen gett 8 skäl färsk strömming (3/4 tunna) för varje båt. Detta kallar bonden för en tunna. Buscherus menar att fick man en riktig tunna skulle bonden ge 12 skäl strömming. På andra håll ger man var tionde fjärding och 1/4 tunna salt strömming av främmande fiskare. Buscherus vill att landshövdingen strängeligen anbefaller fiskarna att utgöra sitt tionde innan de reser från hamnen för året.

I ett brev från 13 september samma år återkommer Buscherus till frågan om strömmingstiondet. Han berättar att strömmingstionden och smörtionden inte är levererade för 1697–98. Buscherus vill nu att befallningsmannen ska kräva in fordringarna. Av borgarna från Piteå är det endast 7–8 stycken som har erlagt tionde, trots att över 50 båtar från Piteå har fiskat längs Skellefteå sockens kust. I brevet frågar Buscherus hur det är med soldater som fiskar strömming och som dessutom har 2–3 kor. Enligt en förordning från 1687 ska varje soldat ge 12 öre silvermynt i påskpenningar och annat. Buscherus berättar att om en soldat fiskade tillsammans med en borgare eller en bonde så gav de sistnämnda tionde efter halva båten. Sedan sade de att soldaten hade varit dräng.

Nikolaus Buscherus var vid den här tiden inte ensam om att kräva reglering av fisket och tillsättning av hamnfogdar. I Piteå stad föreslog tullinspektoren 1668 att hamnfogdar skulle tillsättas i fiskehamnarna. I Luleå stad medverkade kyrkoherden när hamnfogdar tillsattes och en hamnordning upprättades 1682. I Bygdeå socken begärde sockenskrivaren 1690 att ett hamnskrå skulle upprättas för dem som rodde i fiske i Bygdefjärden, för att förekomma den "oreda, bannskap och förargelse" som brukade förekomma i hamnen och på skötgrunden. Myndighetskontroll infördes även tidigt i de fiskelägen som nyttjades av Umeå borgerskap. Redan 1676 upprättades där förteckningar över borgarnas fångster.

Hamnfogdar tillsattes av Piteå stad 1668 för att förteckna den fångst borgarna själva hade tagit upp och den fångst de hade köpt från andra. Den egna fångsten behövde de endast förtulla i den stad där de sålde fisken. Den inköpta fisken skulle de betala tull på även när de kom hem till Piteå. De fiskelägen som fick hamnfogdar var Skötgrönnan, Norrskär, Romelsön och Rönnskär. Att det inte fanns några fogdar 1698 berodde möjligen på den missväxt som rådde.⁷³ Det är dock oklart om dessa

hamnfogdar verkligen rapporterade fångstens storlek till kyrkoherden för bestämmande av tiondet.

År 1699 fördes hamnfogdarnas namn in i domboken på begäran av kronofogden Johan Isberg. På Skötgrundet var Olof Ersson i Innervik hamnfogde, Bredskär Mats Nilsson i Ursviken, Norrskär Moses Olsson i Ursviken, Sandviken Olof Danielsson i Storkåge, Romelsön Olof Olofsson i Kusmark och på Rönnskär Mats Andersson i Avan.⁷⁴

Det verkar som att Buscherus ansträngningar rörande tillsättningar av hamnfogdar till slut burit frukt.

Fisketvisten med Sunnanåborna

Åren 1698–99 är Nikolaus Buscherus engagerad i en tvist med sunnanåborna om ett laxnotvarp mellan Storön och älvens södra strand. Sunnanåbornas krav är att de ska ha hela varpet. Buscherus menar att sunnanåborna olagligen har lagt under sig hela notdräkten. Han argumenterar att eftersom Storön tillhör Prästbordet och strand följer land så tillhör halva varpet Prästbordet. Notvarpet hade inte brukats av Prästbordet en tid, och då hade sunnanåborna nyttjat hela varpet och betalat taxa till kronan. Buscherus hänvisar till prästgårdsinventarier, där det framgår att Storön är upptagen som Prästbordets egendom. Enligt Buscherus styrks detta av vittnesmål från gamla män. Buscherus menar att kungsådran går mellan Storön och södra stranden av Skellefteälven. Kungsådran ska inte gå där en lastad båt kan gå somliga tider på året, utan där största djupet är. År 1685 hade sunnanåborna blivit frändömda ett laxnotfiske (kolkfiske) som låg inne på Prästbordets område mellan Långgrunden och Storön. På grund av gamla kyrkoherdens godhet hade sunnanåborna tidigare fått lov att nyttja fisket.

Tvisten inleds i Buscherus brev när han den 5 juni 1698 i ett brev till landshövdingen begär att en syn ska hållas på öarna i älven för att utröna vem som äger dem. I ett nytt brev till landshövdingen den 10 juni svarar Buscherus på sunnanåbornas krav. De sistnämnda menar att Prästbordet äger endast en sjättedel i notvarpet. Buscherus brev präglas av en stridbar retorik. I ett brev av den 22 juni beskriver han Anders Nilsson, som är Sunnanås talesman, sålunda: ”Denne dheras uthskickade Anders Nilsson i Sunnanå är af en dåhdrijftig wälltaligheet, och en dräng, som med mera odygd är beträdder än redeligheet och dugel. Har intet mera att framwijsa än en yppig mund”.

Buscherus tycks ha haft framgång i tvisten om notvarpet.

SKEPPSBYGGERI

År 1757 hade soldaten Lars Larsson Lekatt i Furunäs och två andra byggt en haxe tillsammans. Dessa tre personer tycks ha byggt den själva. Lekatt, som dog i pommerska kriget, hade en tredjedel i haxen, 160 daler kopparmynt. Det påstods att haxen var illa byggd, eftersom den var för smal på mitten. Därför var den svår att sälja.⁷⁵

Under F. H. Chapmans resa i Bottenviksområdet 1758–59 för ”att bese skogarna”, finner han god skogstillgång vid Burvik, där även övriga förhållanden talar för anläggande av varv. Han skriver om skogen: ”Bureviksskogen har lidit stor skada av storm. En myckenhet stora träd låg omkull och större delen spruckna av stormen som velat kröka dem” (språket lätt moderniserat). Trots stormen fanns det rundhult åt små fartyg, master till små skepp och jakter, träd till plankor om 36 fots längder, kölar, kölsvin, master, intimmer och berghult till stora skepp. Skogen ligger dessutom inom rimligt räckhåll från sjön. Chapman pekar även ut en lämplig plats i Burvik där skeppsbygge kan ske.⁷⁶

Under slutet av 1700-talet ökar skeppsbyggeriet och i byarna kan man sälja virke till skeppsbyggena. År 1799 sålde Johan Nyman i Bergsbyn skeppsvirke till skeppsbyggmästaren Jonas Björkman från Piteå och handlaren Skog. Virket skulle avverkas nära stranden vid Grundskataklinten och Skorvören. Virket bestod av nittio träd för vilka betalades 13 riksdaler, 42 skillingar och 8 runstycken gångbart mynt. Bonden fick även biträda med huggning och körning mot dagsersättning. Men Nyman hade ingen rätt att sälja från samfälld ägd skog varför han stämdes av grannarna till tinget. Nyman försvarade sin åtgärd med att han inte nyttjat byaskogen till hus- och fartygsbygge, vilket andra grannar i byn gjort. Vid avverkningen hade tagits ut mera virke än kontraktet tillät, nämligen 112 träd med rötter och 26 träd utan rötter. Både Nyman och Björkman fick böta för avverkningen.⁷⁷

Uttaget av skeppstimmer gick hårt åt skogarna. I en syn på Kågnäset från 1799 berättas att det tidigare fanns timmerskog på några få ställen men den hade försvunnit på grund av avverkning för skeppsbyggeri. Avverkningen hade Piteås handelsmän och Storkåge byamän stått för.⁷⁸

Bergsskärs varv

Bergsskärs varv i Risbölefjärden (kallades då Grundfjärden), på Lövsångers sida om sockenrådet, grundades 1773 av lantmätaren och handelsmannen Henric Holst i Umeå. Denne lät skriva kontrakt med byamännen i byarna Burvik och Bäck inom Skellefteå socken, samt Risböle och Uttersjön inom Lövsångers socken, om försörjning av skeppsvirke. Holst skulle betala 16 skilling kopparmynt för varje träd han behövde i stubbören. År 1777 fick Bäckes byamän 8 riksdaler specie eller 150 daler kopparmynt för ensamrätten på byns skeppsvirke. År 1778 blev handelsmän i Gamla Karleby förbjudna av landshövdingen att köpa och föra bort skeppsvirke från Bergsskärs varvs kontrakterade område. Konkurrenten om råvaran var sålunda hård.

Henric Holst kände sannolikt till trakten runt Bäck eftersom borgarna i Umeå arrenderade fiskehamnen i Gräsviken av byamännen i Bäck och Risböle. År 1782 var följande personer delägare i varvet: Henric Holst, majoren Fredrik Holmström i Skellefteå, löjtnanten Holst i Gamla Karleby och majoren Johan Fredrik Carpelan i Skellefteå. Handelsmannen Jonas Esberg hade varit delägare i varvet, men hade 1777 sålt sin andel till Holst. Det framkom i ett mål som berörde personer på varvet att på Bergskäret fanns flera hus och bl.a. en stuga.

De anställda på Bergskärs varv besökte krogar i närheten, vilka fanns hos bonden Mats Boman i Bäck, Nils Nilsson i Kåsböle samt Jöns Larsson i Uttersjön. På hösttinget 1782 blev krogarna i Uttersjön och Risböle av häradsrätten i Skellefteå ålagda att inte sälja sprit till timmermän vid varvet under vardagar och efter klockan 9 på helgdagskvällar.

År 1782 byggdes vid varvet det tredje barkskeppet i Sverige, vilket fick namnet Åkers bruk. Skeppsbyggmästare under året var Carl Fredrik Fordell från Gamla Karleby i Österbotten. En av timmermännen var Isak Sari från Ojana by inom Gamla Karleby socken.⁷⁹

Ett skepp som sannolikt byggts på varvet är Fahle Bure, vilket troligen gick under 1783. Delägare i fartyget var gästgivaren Per Larsson i Bureå, majoren Johan Fredrik Carpelan i Skellefteå och överstelöjtnanten Fredrik Holmström i Skellefteå. Vidare var följande personer sannolikt delägare i skeppet, nämligen majoren Simon Wilhelm Carpelan i Torneå, löjtnanten Holst i Gamlakarleby, herr Risna i Stockholm och troligen en Rosenberg. Fartygets namn visar att Johannes Bureus' uppgifter om Bureätten var kända på 1700-talet.⁸⁰

I Johan Fredrik Carpelans brev till brodern Carl Efraim får vi en del upplysningar om varvet. Kapten Heldt skulle under vintern 1782 komma till Bergsskärs varv, och Johan Fredrik beställer från brodern en kage holländsk sill och några toppar socker, eftersom sockerförrådet inte skulle räcka tills det blev öppet vatten. Brodern ombads även skicka med "det nymodiga Caffé". I ett senare brev från den 6 mars berättas att Heldt hade kommit fram. Men det nya kaffet "duger intet" varför Johan Fredrik avhållit sig från kaffedrickning. Bröderna har kontakt med skeppsbyggmästare Holm. I ett brev från 30 januari berättar Johan Fredrik att skeppsbyggmästare Holm hade skaffat drev, så brodern behövde inte skaffa detta. Johan Fredrik hade förhoppningen att Holm kunde skaffa beställningar på flera skepp till nästa år och även skepp på 20 famnars köl. Ett sådant skepp kan inte byggas bil- och bolfärdigt för mindre än 160.000 daler. När ett skepp var färdigbyggt skulle skeppsbyggmästaren tillsammans med ett par förtroendemän bland timmermännen intyga att beställaren inte häftade i skuld till timmermännen. Detta intyg lämnades till magistraten i närmaste stad som utfärdade ett bilbrev, som var ett intyg om ett fartygs byggare, byggort, byggnadsår, tonnage m.m. Bil- och bolfärdigt innebär att ett fartyg var färdigbyggt och hade alla tillstånd. Johan Fredrik Carpelans bror får rådet att inte inlåta sig med Falcrantz, som lär vara ganska grälaktig och konstig. Johan Fredrik Carpelan ägde 1/5 i varvet. Han berättar i ett brev av den 13 februari 1782 att järn och spik tas från Galtströms bruk i Medelpad. Byggmästare Holm hade ännu inte kommit med drev, så nu ber Johan Fredrik sin bror köpa 200 lispund och betalar med pengar som han ska få av Juhlén, som tagit in det årliga tillskottet från delägarna i Nasafjälls-bolaget. Johan Fredrik vill att brodern skaffar några beställningar på skepp till hös-

ten. Virke finns till 3 fartyg. Skeppsbyggmästare Holm skulle under våren komma med ett fartyg till Bergsskäret som hade med sig tacklaget till det nya fartyget. Johan Fredrik skriver i ett brev från den 2 mars 1782 att köparen får föreskriva krav på fartyget så beräknas sedan priset. Om bolaget fick en beställning på ett fregattskepp med 20 famnars köl så skulle det vara klart i juli 1783. Bolaget höll just på att bygga ett mindre skepp där man inte hade någon beställare. Det kunde inte säljas under 13.500 daler kopparmynt. Man planerar att bygga ett likadant fartyg under 1783. Johan Fredrik Carpelan klagade över att allting var dyrt. Dagslönen för en timmerman var 4 daler med mat, en sup och tobak. Smeden tjänade 5 daler.

I ett brev av den 13 mars berättar Johan Fredrik Carpelan att kapten Heldt dagen innan var och såg på skeppet på Bergsskäret. Carpelan säger att "så grovt och moget virke har inte blivit satt i ett dylikt skepp som detta". Heldt gillade virket som låg på platsen och skulle skaffa beställare till fartygen. Skeppet kunde inte byggas bil- och bolfärdigt under 130.000 daler kopparmynt och med en 20 famnars köl inte under 165.000 daler. Johan Fredrik ber sin bror vara flitig och skaffa beställare och då kan 2 stora och ett mindre skepp förberedas på stapeln och vara klara året därpå. Brodern Simon Wilhelm Carpelan hade planerat några egna skepp i Kalix. På grund av skeppsbyggmästare Holms försumlighet blev drevet ganska dyrt. Brodern Simon Wilhelm väntade att få sitt drev från Göteborg till priset 11 daler per aln. Och 600 alnar skulle gå åt. Priset per läst blir 550 daler.

I ett brev från 1 april säger Johan Fredrik att Esberg sålt sin andel i varvet och hade hösten innan anlagt ett skeppsvarv i Burvik i lag med Erik Forssell. Det nya varvet tar bort virke från Bergsskärs varv som varvet hade rätt till enligt landshövdingens resolution. Det nya varvet medför högre priset på virke och plankor eller 12 daler mera per tolft än vad ackordet innehöll. Bolaget hade tänkt stämma Esberg hösten 1781, men avskyn för processer gjorde att man avstod och kom överens med Esberg att han skulle hålla sig inom Burviks skog med köp av virke. Esberg höll inte avtalet utan köpte även virke från bäcksborna. Nu hade Holst stämt honom samt byborna i Burvik och Bäck. På grund av invändningar blev saken uppskjuten och det var ovisst när den kunde avgöras. Bolaget ska nu ansöka om att få privilegium på driften. Man söker dels ett privilegium på Bergsskäret, dels ett allmänt privilegium där man inte vill ha med Holst som medintressent. Warendorff och kompani är villiga att beställa ett skepp av 300 till 350 läster, men ägarna av varvet vill hellre leverera ett fartyg med 20 famnars eller 120 fots köl. Skeppet kan inte byggas under 10.000 riksdaler eller 180.000 daler kopparmynt eftersom priserna på drev, järn och dagsverken stigit. Carpelan menar att priset är gott då fartyget är på 330 svåra läster, och priset blir 545 daler per läst. Det skepp som byggdes i april 1782 och som Warendorff skulle köpa innehöll dessutom "ståteligt" virke och ½ alns längre köl än vad kontraktet innehöll. För detta extra väntar Carpelan "att han gör oss eller våra hustrur hederlig procent". Fartyget var på 235 läster och priset blev 470 daler per läst. Carpelan säger att varvet förlorat minst 20–30.000 daler eftersom det kostar varvet 600 daler per läst.⁸¹

Burviks varv

Varvet anlades hösten 1781 och ägdes då av handelsmännen Erik Forssell och Jonas Esberg i Umeå. Trots att Bergsskärs varv hade ensamrätt till skeppsvirke från byarna

Burvik och Bäck, hade Esberg bjudit över Bergsskärs varv när det gällde ersättning för virket. Byamännen i Bäck och Burvik högg skeppsvirke och förde fram till varvet i Burvik. År 1782 drog delägarna i Bergsskärs varv saken inför rätta. Vid rättegången framkom dessutom att Burviks byamän hade sålt ett parti skeppsvirke som häradsrätten 1778 hade förklarat vara i kvarstad. Byamännen menade dock att landshövdingeämbetet hade upphävt kvarstaden och gett tillstånd till rådmannen Risna att föra virket till Gamla Karleby. År 1781 hade Burviks byamän skrivit kontrakt med varvet om leveranser av skeppsvirke samt gett löfte att ställa upp som timmermän.

På avvitringskartan över byn finns på nuvarande Bygnäsudden platserna By-näset och Skeppsvarvudden utmärkta. I beskrivningen till kartan står att arbetarnas förnämsta näringsfång är "fiske och skogens förädlande till skeppsbyggnad och tjärbränning".⁸²

Bäcks varv

Åren 1781–82 stämde handelsmannen Jöns Ulf i Piteå bonden Mats Boman i Bäck för kontraktsbrott. De bägge männen hade kommit överens om att tillsammans bygga ett fartyg i Bäck. Boman skulle även anskaffa en skeppsbyggmästare, men hade inte gjort något. Saken gjordes upp i godo genom att Boman betalade Ulf 3 riksdaler specie.⁸³

Mats Boman var ägare till brigantinskeppet Cridzens som byggdes i Skellefteå 1786, sannolikt i Bäck. Fartyget, som var byggt av furu, var på 57 svåra läster. Längden var 71 fot och 5/12 tum och största bredd 21 fot och 5 tum. Djupgående akteröver 11 fot och föröver 10 fot. Skeppare på båten var Zackarias Durekman i Brahestad. Vid Bäckfjärden finns ännu idag en plats som kallas Bomansbrädden, där skeppet kan ha byggts.

TJÄRBRÄNNING

Eftersom Skellefteå socken tillhörde Piteå handelsområde hade borgarna där monopol på att köpa upp tjära inom socknen. Detta gällde fram till 1779 då även umebor och andra handelsmän fick vara med och konkurrera. Skellefteborna hade också en möjlighet att själva segla söderut med sina varor, en rätt som var starkt begränsad och flitigt diskuterad. Med tiden släppte dock många av restriktionerna för bondeseglationen.⁸⁴ Även böndernas egna skutor svarade tidvis för en del av transporterna. Enligt sjötullen i Stockholm ankom 1780 5 fartyg från Skellefteå socken, 1797 19 stycken och 1812 32 stycken. Sistnämnda år var seglationen direkt från Skellefteå större än från Piteå (21 fartyg) och Umeå (31 stycken).⁸⁵

Många platser för tjärleveranser finns antecknade i domböckerna. Storkåge var den vanligaste, men även andra lastageplatser är nämnda, såsom Byske, Renholmen, Frostkåge, Bockholmen, Yttervik och Bureå. Tjära kunde också levereras var som helst efter kusten, såsom Morön och Boviken. En ofta förekommande plats där tjäran avlämnades var Körran på Prästbordets ägor. Här har tjära avlämnats åtminstone sedan 1834.

Tjära brändes normalt vid midsommartid och skulle om möjligt levereras samma sommar. På grund av de dåliga vägarna var det möjligt att leverera tjäran på barmark endast helt nära kusten. Tillverkare inne i landet måste köra sina tunnor på snöföret. Denna tjära kallades vintertjära och gav sämre betalt än sommartjäran. Från kyrkan ned till Skellefteälvens mynning flottades tjärtunnor hoplagda i flottar. Dessutom flottades tjärtunnor på Bureälven till Båtvik vid Yttervik. Därefter forslades tunnorna på land till lastageplatsen i Yttervik. På vissa vägar förbjöds sommartransporter av tjärtunnor på vägarna, som t.ex på vägen Varuträsk – Degerbyn år 1789. Det berättas 1777 att kärrvägen mellan Ersmark och Storkåge är i dåligt skick p.g.a. kusmarkbornas transporter av tjära på vägen. Kusmarksborna blir ålagda att laga vägen.⁸⁶

Johan Olofsson i Ersmark hade 1702 levererat 18 tunnor tjära som kontrollerats av tjärvräkare Jöran Eriksson i Piteå. Tunnorna var dock oriktiga.⁸⁷ Tjäran vräktes, dvs. kvaliteten skulle kontrolleras, av tjärvräkare i Piteå stad. Vanligen skedde detta på marknaden i Storkåge och köpmännen från Piteå hade med sig en tjärvräkare. Så gick det till 1708. Några av leverantörerna på marknaden kom från Norrlångträsk, Drängsmark och Kusmark.

År 1749 omtalas tjärbränning från byarna Gagsmark, Källbomark, Kinnbäck, Avan, Åbyn, Tåme, Fällfors, Norrlångträsk, Drängsmark (även 1695), Frostkåge, Ostvik, Östanbäck (även 1695), Boviken, Ersmark, Kusmark, Kågeträsk, Stavaträsk, Stämninggården, Medle, Klutmark, Skråmträsk, Varuträsk, Kroksjön, Gärdsmark, Gummark, Ragvaldsträsk, Hjoggböle, Falmark, Holmsvattnet, Bodan, Rönnbäcken, Bergsbyn, Furunäs, Ursviken, Yttervik, Bureå, Burvik och Bäck.

De byar som inte idkade tjärbränning var Byske, Storkåge, Degerbyn, Myckle, Ullbergsträsk, Granbergsträsk, Hornsträsk, Krångfors, Norsjö, Långträsk, Kattisträsk, Bastuträsk, Bjurvattnet, Finnfors, Lund, Sunnanå, Tjärn, Böle, Morön, He-

densbyn, Risön, Tuvan och Innervik. De byar som av källorna att döma inte idkade tjärbränning 1749 ligger vid Skellefteälvens nedre lopp och har dåligt med skog. Vidare bränner inte inlandsbyarna i Norsjö och Jörns nuvarande församlingar tjära, liksom byarna i västra delen av Skellefteå landsförsamling. Här är det kanske avståndet till köparna som varit avskräckande. Under senare delen av 1700-talet verkar dock tjärbränningen spridas till samtliga byar och även till nybyggen på kronoallmänningen.

Abraham Hülphers skriver i slutet av 1780-talet att tjärbränning är en betydande näring och särskilt under senare år då priset stigit. Hülphers berättar att 1765 hade Skellefteå och Piteå socknar försålt 21.000 tunnor tjära på fyra år. Han beräknade att allmogen i Skellefteå socken årligen tillverkade 2.000 tunnor, men att tillverkningen ibland varit högre. Hülphers berättar att då tjäran steg i pris skulle på ett år 12.000–15.000 plåtar ha inlutit för tjäran.

År 1774 tillsatte tingsrätten tunnkrönare enligt en kungörelse från landshövdingen från 1773. I socknen tillsattes 11 tunnkrönare som verkade i var sitt distrikt. Det är rimligt att anta att beslutet att tillsätta tunnkrönare i socknen innebar att invånare i Skellefteå socken lättare kunde föra ut sin egen tjära.

De tunnkrönare och distrikt som fanns 1774 var följande:

1. Per Eriksson i Åbyn, som verkade i alla byar mellan Gagsmark och Byske.
  2. Olof Olsson i Storkåge, vars område var Storkåge, Ostvik, Östanbäck, Frostkåge och Boviken.
  3. Jakob Jonsson i Ersmark, vilken tjänstgjorde i Ersmark, Drängsmark, Varuträsk, Degerbyn, Myckle och Stämmingsgården.
  4. Christoffer Johansson i Kusmark, vars distrikt var Kusmark, Kågeträsk, Norrlångträsk, Fällfors och Stavaträsk, samt dessutom nybyggen i närheten.
  5. Nils Andersson i Skrämräsk verkade i Skrämräsk, Klutmark och Medle.
  6. Gamla Anders Nilsson i Bastuträsk hade alla byarna i Norsjömarken till och med Krångfors som distrikt, samt även byarna Bjurvattnet och Hornsträsk.
  7. Per Olofsson i Gärdsmark tjänstgjorde i Gärdsmark, Bodan, Tjärn, Rönbäcken, Kroksjön, Lund och Sunnanå.
  8. Olof Olofsson i Gummark krönte tunnor i Gummark, Ragvaldsträsk samt i bydelen Långviken i Falmark.
  9. Olof Eriksson i Hjoggböle verkade i Hjoggböle, Falmark och Holmsvattnet.
  10. Johan Nilsson i Ytterursviken, vars distrikt utgjorde byarna Ursviken, Yttervik, Innervik samt alla andra byar vid älven upp till och med Böle.
  11. Anders Persson i Bäck verkade i byarna Bäck, Burvik och Bureå.
- Olof Eriksson i Hjoggböle blir samma år ersatt av Johan Nilsson i Ursviken.

Det vill synas som om utnämningen av tunnkrönare år 1774 får en betydelse för handelns organisering. Krönaren kontrollerade att tunnorna höll måttet. Detta skedde genom att mäta tunnornas inre mått. Tunnkrönaren Christoffer Johansson i Kusmark har en son, Jonas Christoffersson Brännström, som handlar med tjära. Hans leverantörer kommer från samma område som faderns tunnkrönardistrikt omfattade. Det är tänkbart att detta mönster går igen i de övriga tunnkrönardistrikten. Bönderna inne i landet som skickar tjära med skeppare till Stockholm levererar sin tjära till

skepparen under vintern på snöföret. Jonas Christoffersson Brännström, som bor en bit in i landet, har sin skuta i Kåge hamn.

Hjoggböle by levererar under 1790-talet sin tjära sommartid genom flottning i Bureälven till Båtvik. Sedan transporteras tjäran på land till lastageplatsen i Yttervik.

ANDRA NÄRINGAR

Kalkbrytning

I Bergsbyn, och sannolikt på de övriga platserna i socknen där man bröt kalk, skedde brytning och bränning i förhållande till varje hemmans skattetal. En dom med denna innebörd hade avkunnats redan den 19 oktober 1675 och bekräftades 1764. Domen följde lagens bestämmelser om nyttjande av oskiftad mark. År 1764 hade ett nytt kalkberg tagits i bruk i Bergsbyn.⁸⁸

År 1766 framkom att gamla kalkberget var delat i ”tegar”, vilkas storlek stod i proportion till varje hemmans skatt. Däremot skulle nya kalkberget ”i vänlighet” fördelas i lika stora lotter för varje hemman, trots rättens utslag. Berget skulle fördelas i tre större områden, s.k. fall, vilka innehöll tre lotter som gemensamt skulle brukas av vardera tre bönder. Beslutet att varje hemman skulle få lika andel var grundat dels på att ett stort hemman i byn skulle delas, dels på att arbetet skulle underlättas. Tidigare hade man haft problem med att vissa bönder fick sämre lotter i berget, så trots skattetalet varierade arbetsinsatsen och resultatet av brytningen mellan de olika bönderna. Genom den nya fördelningen skulle riskerna fördelas.⁸⁹

I kyrkans räkenskaper finns leveranser till kyrkan antecknade. Olof Johansson i Furunäs levererade 1653 6 tunnor kalk för 3 daler och 12 öre. Önde Christierson i Ursviken levererade 1655 6 tunnor för 3 daler. Åren 1666–67 levererade Johan i Bergsbyn kalk för 12 öre för vardera året.

Lars Svensson i Innervik var 1675 med en kalkbåt till Umeå. Han var anklagad för gudstjänstförsummelse. År 1755 fraktade Olof Persson och Per Eliasson i Ursviken kalk till Själeved i Ångermanland för komminister Erik Nettrins räkning.

År 1747 levererades kalk till kyrkan från samtliga bönder i Bergsbyn, Salomon Johansson och Erik Persson i Furunäs, Per Andersson i Morön samt Olof Persson och Per Eliasson i Ursviken. År 1757 fördes kalk från Bergsbyn till kyrkan i en gammal skötbåt.

Under 1790-talet eller åren kring 1800 börjar Anders Larsson Markstedt på Storkåge 2 att bryta kalk i övre Kågedalen.

Gruvor

Gruvbrytningen var viktig i Skellefteå under 1600-talet. Åren 1624–30 drevs Kåge-träsk gruva. Åren 1634–59 var Nasafjälls silvergruva i drift, och socknens invånare var i hög grad inblandad i driften av gruvan. Ett stort antal bruksknektar deltog i driften, och denna bruksrörelse har sannolikt påverkat socknen starkt på många områden. Gruvbrytningen fortsatte från 1660 i Kedkeväre och Alkavare med smältning i Kvikkjokk. Socknens bruksknektar var inblandade i driften fram till 1675.

Efter 1675 drevs ingen gruva av socknens befolkning, men försök att hitta nya fyndigheter gjordes. Myndigheterna var mycket intresserade av bergsbruket och

satte stor tilltro till möjligheterna att öppna gruvor. Smältaren Jakob Pfundt, som varit verksam i Nasafjäll och var bosatt i socknen, bl.a. på Risön, letade 1667 efter malm på Kågnäset och hade bränt på ett berg. Hans Hansson hittade 1671 ett kopparstreck i Kågeträsk. En rapport inlämnades till bergmästaren av Aegidius Otto på Lund 4, som tidigare hade varit gruvfogde i Nasafjäll. Landskamreren Nils Kröger upprättade 1734 en förteckning över de malmyndigheter som ännu inte blivit undersökta. I Skellefteå socken fanns i Kågeträsk Gruvberget eller Södra berget, där sergeanten Wikman och hans hustru Sara Ersdotter hittat silvermalm. Samma personer hade hittat silvermalm i Norrlångträskberget och kopparmalm i Avahällorna.⁹⁰

Kågeträsk gruva

Kågeträsk gruva var första gången i drift under 1620-talet och fram till 1630. Se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. LXXXII–LXXXIII. År 1704 gjordes ett nytt försök i Kågeträsk. Man försökte bryta kopparmalm i två gruvor och hade inrättat ett smältverk vid Storfallet i Kågeälven. År 1710 rapporterades att Tomas Matsson på Lillkågeträsk 1 hade levererat prover från ett malmstreck. År 1737 sägs i en syn över ödehemman att det i Kågeträsk fanns 2 berg som påstods innehålla malmstreck. Prover hade skickats till förre landshövdingen Löwén och till den dåvarande Gyllengrip.⁹¹ Det första provet uppgavs innehålla koppar.

Ett nytt försök att återuppta gruvdrift vid Kågeträsk gjordes 1767 av ett konsortium som bestod av ståndspersoner och allmoge i socknen. Man försökte återuppta den gamla gruvan, men även försök att undersöka andra fyndigheter inom byn, i synnerhet kopparfyndigheten på Storheden, gjordes. Bergmästaren undersökte samma år den gamla gruvan som låg ”på översta spetsen av det i byn liggande berget”. Vid Kågeälven, ca ½ mil från byn, fanns rester efter en smälthytta. Bergmästaren E.R. Prinzell skrev 1767, att i konsortiet ingick 50 lotter och vardera lotten hade satsat 450 daler under två år. Prinzell skrev vidare: ”Det var en fågnad att finna allmogen, vilken i allmänhet sökt hindra Bergwårks fortkomst, att före ställingar och betänkligheter eller avrådan, skulle bara framkalla misstänksamhet”. Prinzell tvivlade dock på att intressenterna hade hittat fyndighetens rätta huvudstråk. Han uppmärksammade särskilt tre drängar eller lärlingar för deras flit och läraktighet. De var söner till intressenter i bolaget och var Olof Persson från Kusmark, Lars Olofsson i Kågeträsk samt Anders Jakobsson i Drängsmark.

Under åren 1766–67 försökte bolaget att få nybyggare att vid utsyningen förbinda sig att utföra kolningsarbeten och körslor åt det tilltänkta kopparverket. I dessa situationer företrädde bolaget av fänrik Petter Holmström. Detta förekom vid utsyningen 1766 av Degerträsk, samt 1767 vid utsyningarna av Rörträsk och Hebbersfors. Vid utsyningen av Hebbersfors gick bolaget emot utsyningen då man menade att det kunde finnas kopparförekomst på markerna, men man drev inte frågan särskilt hårt, utan var tillfredsställd om nybyggaren kunde utföra kolningsarbete och körslor åt bolaget.⁹²

Under 1768 köpte intressenterna i gruvan bergsprängningskrut från Stockholm. I bergmästarens ämbetsskrivning för 1770 skriver han att smältningsförsöken under 1769 hade misslyckats. Samma år beslutade man att fortsätta med brytning vid gamla öde skärpningar i Dödmansberget vid Skellefteå kyrka, som blev inmutade 1768.⁹³

Nasafjälls silvergruva

Gruvan var i drift 1774–1810. Initiativtagare till gruvan var landssekreterare Bergström i Umeå. Johan Fredrik Carpelan, som var major och bosatt på Nyborg inom Prästbordet, hade en ledande befattning i rörelsen. I Carpelans brev finns flera upplysningar om gruvdriften och man märker hur han försöker finna utvägar att hålla liv i det olönsamma företaget. Brevet ger även en inblick i det nätverk som företagarna ingick i. Inslaget av officerare är påfallande stort.

I ett brev till brodern Carl Efraim den 24 januari 1782 berättar Johan Fredrik Carpelan att man nyss tagit ett bancolån. Man ger pengar till malmlätaren Laestadius. Ett bekymmer är att sälja andelar eller lotter i rörelsen som "hemfallit". Sannolikt har innehavarna inte betalat in sitt årliga tillskott. Johan Fredrik ber brodern sälja en lott som Johan Fredrik köpt utom bolaget, samt 2 lotter för den tredje brodern Simon Wilhelm. Brodern skulle ta pengar från Juhlén av 22 mark silver som resterade från influtna medel från delägarnas årliga tillskott. Johan Fredrik ligger ute med pengar i förskott och dessa vill han att brodern skickar med post eller med kapten Heldt. Men först ska brodern betala till "änke Pupill Cassan" som Johan Fredrik är skyldig över 200 riksdaler. Johan Fredrik vill också veta sin skuld till kassan, liksom för Turdfjell (som troligtvis var kapten vid Västerbottens regemente) och Gyllengahm (som var kapten vid Västerbottens regemente). Johan Fredrik har tydligen lagt ut årets tillskott till bolaget för sin bror som är skyldig honom 50 daler. Johan Fredrik hade fått 100 daler för brorsonens soldatrote. Johan Fredrik säger också att grosshandlaren och kommercerådet Joakim Daniel von Warendorff i Stockholm, såsom Wespings patron, torde vara hågad att ta 4 lotter i Nasafjällsbolaget från honom.

Redan den 30 januari ber Johan Fredrik sin bror att få Juhlén att skicka pengar till Nasabolaget. Brodern ska ta pengarna och ge dem till Klingspor (troligen Mauritz Klingspor) mot "assignments erhållande" på överstelöjtnant Fredrik Holmström i Skellefteå, på lika stor summa som skulle skickas till Johan Fredrik Carpelan. Juhlén ska driva in pengarna från delägarna i bolaget. Innan brodern sänder pengarna ska han gottgöra "änke Pupill Cassan" samt betala rekvirerade saker. Brodern skulle köpa 3 gula nankin (gult bomullstyg, ursprungligen från Kina) och 2 lädersnörliv för ett ettårigt och ett tvåårigt barn. Brodern skulle skicka varorna med Islander som nyligen hade rest till Stockholm. I brevet bad Johan Fredrik brodern tala med Klingspor om ett accord på 10–12.000 plåtar. "Han kan ej som hederlig karl vela hindra min lycka, som ej vid Regementet kan vinnas: ty förr växer måsan på hufvudet innan jag kan så transport till lön än mindre niuta befordran." I ett brev av den 23 februari är Johan Fredrik bekymrad över att hemfallna lotter i bolaget inte har sålts.

Den 2 mars 1782 ber Johan Fredrik brodern sälja en av hans lotter eftersom han behöver pengar. Han är beredd att sälja till underpris eller 1800 daler. Den 6 mars berättar Johan Fredrik att lagman Juhlén nu fått fullmakt att utsöka det lån på 22.222 riksdaler, 10 skillingar och 8 runstycken som Nasafjällsbolaget fått i Rikets ständers bank. Bolaget hade svårt att få arbetare till sommarens drift vid silververket, och det verkade inte som om bolaget kunde få nyttja de 12 soldater från Västerbottens regemente till driften som man begärt. Överstelöjtnant af Donner hade avslagit begäran. De kunde endast få arbetskraft genom frivillig överenskommelse, vilket Johan Fredrik Carpelan trodde skulle bli svårt, eftersom arbetskarlar nu var begärliga då det skedde många byggnationer på orten. Frågan om soldater var inte slutgiltigt

avgjord utan överlämnad till överste Klingspor. Johan Fredrik säger att soldater är väl lönade med 2 daler om dagen då de får mat och persedlar till nedsatt pris och kostar inte mer än 19 skillingar om dagen. Arbetarna får fri skjuts fram och tillbaka. Utöver skjutsen kostar de bolaget 3 daler om dagen. Vid olika beting kan arbetarna erhålla dubbel dagspenning. Johan Fredrik säger att med dessa villkor har soldater och andra arbetare varit nöjda under tidigare år.

Textilhantering

Länsmannen Olof Larsson Degerman hade 1711 en väv liggande på "bleket" vid färjestället på Sunnanå. Vid Eriksmässotid blev 20 alnar lärft stulet från väven. Sockenskrivaren och furiren Jonas Berger blev dömd för stölden då det uppdagades att han gett ett stycke av lärften till gästgivaren Erik Mårtenssons hustru i Daglösten, Lövångers socken. Berger var på väg till Härnösand och hade övernattnat i gästgivargården.

Sågverk

År 1675 slöts ett kontrakt om byggande av en såg i Bureå mellan byamännen och regementsskrivare Olof Svensson.

År 1749 har man börjat använda skogen till att såga bräder och sälja. Det är särskilt byarna i norra delen av socknen som är aktiva. Möjligen är det närheten till Piteå stad som spelar in, för staden exporterar bräder. De byar som säljer bräder är Kinnbäck, Avan, Tåme, Byske, Drängsmark, Ostvik, Östanbäck, Varuträsk, Gummark, Holmsvattnet, Bureå och Burvik.

Byske byamän begärde 1752 att få avverka mer än de 70 tolfter bräder som de nu fick. Abraham Hülphers skrev 1781 att "små brädsågar har åtskilliga byalag på tjänliga ställen i smärre åar, varvid merändels sågas vårtiden med viss ordning av tolf-tetal, efter hemmanens storlek, likaså med den tjärved som tas av samfälld skog" (språket lätt moderniserat). Hülphers skrev vidare, att under senare år hade allmogen sålt enkla och dubbla furubräder samt s.k. utskott-eller granbräder till 6 till 7000 tolfter årligen. År 1765 uppgick Piteå och Skellefteå socknars tillverkning för 4 år till 16.000 tolfter dubbla och 54.000 enkla bräder. Bönderna hade berättat att de 1758 fick 6 daler per tolt dubbla bräder och 3 daler per tolt enkla bräder.

Brännfors finbladiga sågverk grundades år 1762 av ståndspersoner i socknen och några handlare från Piteå stad. Sågen sågade enligt Hülphers årligen 1.000–2.000 tolfter. Bräderna fördes endast ¼ mil landvägen till lastageplatsen vid Åbyn. Vid Skellefteå kyrka anlades 1780 Lejonströms såg, som var ett finbladigt sågverk. Under 1790-talet kom finbladiga sågar i de flesta vattendragen – Holmfors i Kågeälven 1796, Ytterstfors i Byskeälven 1795 och Bureå i Bureälven 1796.

ALLMÄNNINGEN

Väster om det band av byar som låg nära kusten började allmänningen. Gränsen mellan bygden och allmänningen var tidigare möjligen en etnisk gräns mellan samer och nordbor. Inger Zackrisson argumenterar för sin del efter liknande linjer när det gäller gränsen mellan fångstkultur och jordbrukskultur i södra Norrland under vikingatiden. ”Man bör alltså arbeta efter hypotesen att gränsen eller snarare gränserna mellan samer och germaner i mellersta Norrland under vikingatiden i grova drag gått mellan de agrara bygderna och fångstmarken, och att dessa gränser var såväl socio-ekonomiska som etniska.”⁹⁴ Inom forskningen råder dock ingalunda enighet rörande denna slutsats.

Christer Westerdahl resonerar i liknande banor när han diskuterar Övre Norrland. Den zon han kallar kustzonen sträcker sig 6–7 mil in i landet från kusten och motsvarar medeltidens kolonisationszon. Gränsen som går här är av etnisk och ekonomisk karaktär. Zonen torde inte ha existerat före tidig medeltid då det endast fanns en gräns mellan kustzonen (1 km innanför havet) och inlandet väster därom. Denna gränsszon motsvarar järnålderns kolonisationszon i Övre Norrland.⁹⁵

Gränsen ger ett avtryck när det gäller båtar, eftersom inlandssnipan i norra Västerbotten gör halt vid denna gräns. Öster om gränsen finns Skelleftebygdens insjöbåt och ekan. Ekan finns i Västerbottens län endast i ett band ca 4–6 mil innanför kusten. Denna gräns för ekans utbredning kan möjligen vara ett minne från en gammal etnisk gräns. Inlandssnipan kan möjligtvis ursprungligen ha varit en samisk båttyp, även om nordborna tidigt verkar ha använt sig av båttypen på sina färder till fjällträskfiskena i Västerbottens inland. I södra Västerbotten går dock inlandssnipan ända fram till havet. Se vidare på kartan nedan samt i författarens *Traditionella bruksbåtar i Västerbotten*, (Kulturens frontlinjer 15), Umeå 1999.

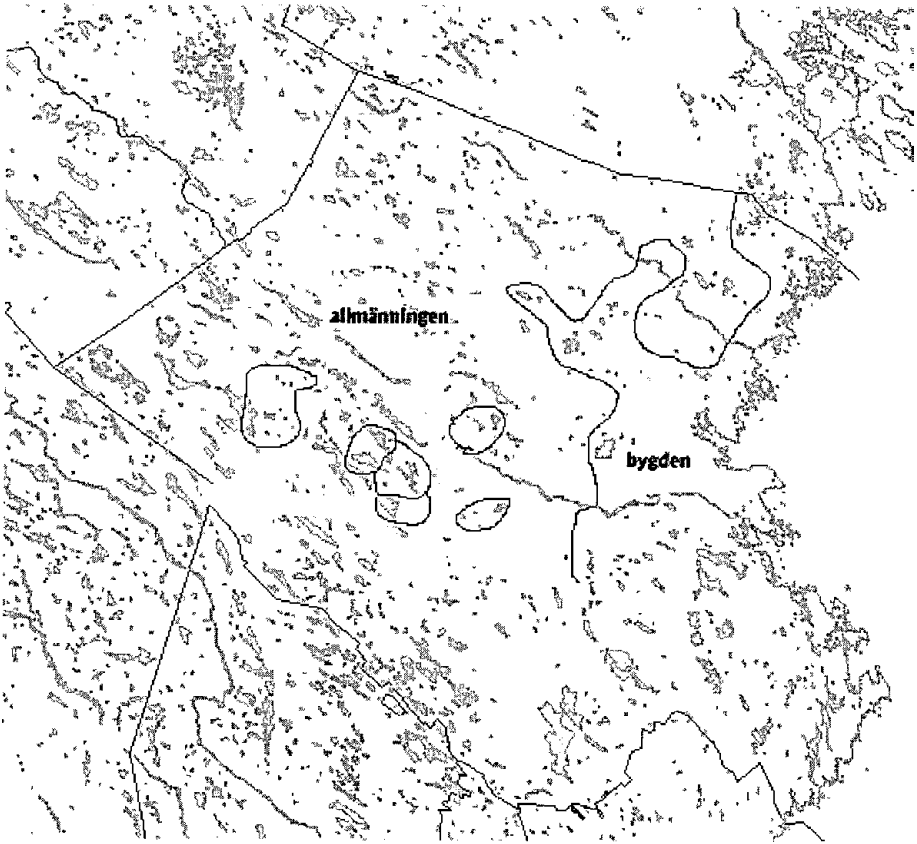
Fäbodrar

En annan kulturell gräns som går mellan kusten och inlandet är gränsen mellan en fäbodsystem med inhägnad vall i inlandet, och utan inhägnad i kustlandet. Gränsen går ca 5–6 mil från kusten och går i nordsydlig riktning. *Sveriges nationalatlas*, bandet *Kulturminnen och kulturmiljövård* (1994), s. 94. Orsaken till denna skillnad uppges där vara att slätter inte var huvudsaken på fäbodarna längs Bottenviken och vallen saknade därför stängsel. Från Skelleftebygden nämns i ett syneprotokoll från 1790 att Norsjö 13 i Kläppen hade fäbodrar som kallades Hästjärnbodarna. I dokumentet nämns att gården vid fäbodhusen var inhägnad.⁹⁶ Denna skillnad mellan inlandet och kustlandet verkar vara reell. När Stabäcken utsynades som nybygge 1778 nämns i protokollet att Klutmark hade sina fäbodrar vid Årsbodarna, och att fäbodvallen inte var inhägnad. Finnfors by hade på 1700-talet det mesta av sina ängar vid byns fäbod vid Stora Orrträsket, våra dagars Finnforsbodträsket. Sannolikt var även denna fäbodvall inhägnad.

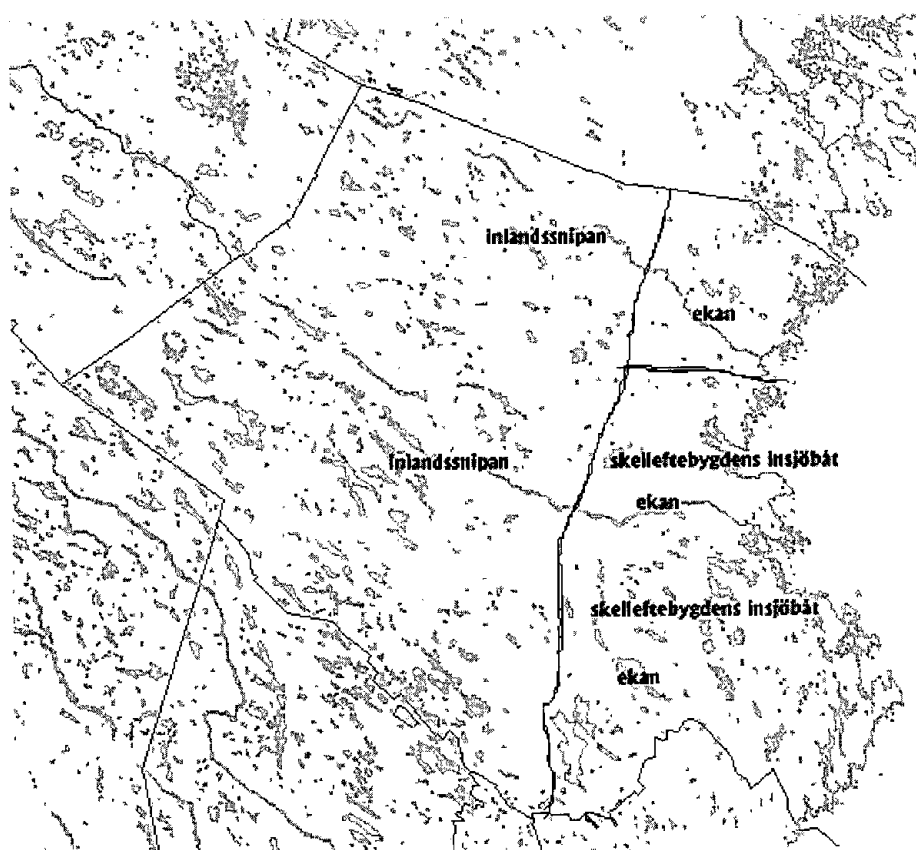
John Frödin har forskat om skillnader mellan dessa bägge fäbodtyper. Han kallar fäbodtyperna för den västsvenska respektive östsvenska fäboden. Frödin säger att gränsen mellan de bägge systemen går från Kalix älv i norr och ner till Uppland. Gränsen mellan de bägge typerna varierade från trakt till trakt. Den västsvenska fäbodtypen kunde i vissa fall anträffas i kustområdet vid Bottniska viken, men det var sällsynt. Frödin menar att denna skillnad i fäbodtyper även haft en bebyggelsehistorisk betydelse. ”Den västsvenska fäboden med sina ofta rika slättervallar, som lätt uppodlades till verkliga åkrar, beboddes ej sällan av hela familjen långt in på vintern. Till sist övergick den gärna till fast bebyggelse. Den blev därför en av de viktigaste hävstångarna för den fasta bosättningens utbredning. Denna utveckling kunde ej tjänas på samma sätt av den östsvenska. Där ej ens den ringaste ansats till hötäkt fanns utan skogen gick ända fram till stugknuten, där kunde det ej vara anledning att slå sig ned för hela året, sedan byggnaderna upphört att användas till fäbod. Dessutom voro åbyggnaderna på dessa fäbodor alltför enkla, mycket primitivare än i Dalarne, Värmland och Härjedalen.” Frödin säger att det är svårt att yttra sig om orsaken till differentieringen mellan de två typerna och deras inbördes ålder. Frödin menar att i alla fall i Gästrikland sammanfaller gränsen mellan dessa bägge fäbodsystem med den 150–200 m höga brant som avslutar den bottniska kustslätten i väster.⁹⁷

Inom Skellefteområdet finns några fäbodor som utvecklats till fast bosättning. Rönjoret var tidigare fäbod under Bastuträsk och blev nybygge 1770. Då hade Bastuträsk redan upphört att bruka fäboden, och den låg så pass långt från byn att en nybyggare fick slå sig ned där. I Norsjö har flera fäbodvallar utvecklats till fast bosättning – Norsjövallen (Tornabbfäbodarna), Berget, Finnäs, Bodan samt fäbodarna vid Holktjärn.⁹⁸ De fäbodor som ovan behandlats har tillhört den västra typen med inhägnad fäbodvall. År 1695 hade Jon Olofsson på Kattisträsk 2 ett fäbodställe som hade 3 skälslands utsäde samt ängar. Nils Johansson på Finnfors 1 hade samma år ett fäbodställe på 1½ skäls utsäde. Även dessa fäbodor tillhörde sannolikt den västra typen av fäbodor.

Ett annat område där fäbodor omvandlats till fast bebyggelse är trakten kring Bureälven. Det är dock oviss om detta område tillhört den västra typen. Det verkar som om fäbodor spelade en större roll i kolonisationsprocessen från mitten av 1600-talet och bakåt. Långviken och Falmarksforsen, som var fäbodor under Falmark, fick fast bebyggelse 1648–64 genom att hemman flyttade ut från Gamla Falmark. Flera hemman flyttade även till fäbodarna i Sjöbotten. Sjöbotten tycks ha haft fast bosättning redan 1543, då sannolikt ett hemman fanns där. Ytterligare ett hemman tillkom under slutet av 1500-talet. Det är väl troligt att hemmanet som fanns i Sjöbotten 1543 inte funnits till någon längre tid. Östra Falmark verkar också ha varit bebyggt under 1500-talet, men var väl tidigare fäbod under Gamla Falmark. År 1648 hade fäbodarna i Långviken, Falmarksforsen och Sjöbotten både åker och slätterängar. Där fanns enligt 1648 års karta även god lägenhet till skog, utmark och fiske. Möjligen har fäbodarna runt Falmark tillhört den västra fäbodtypen, trots läget nära Bottevikens,⁹⁹ men Falmark tycks ursprungligen ha varit en fäbod under Bureå. Se vidare i kapitlet om territoriella indelningar ovan.

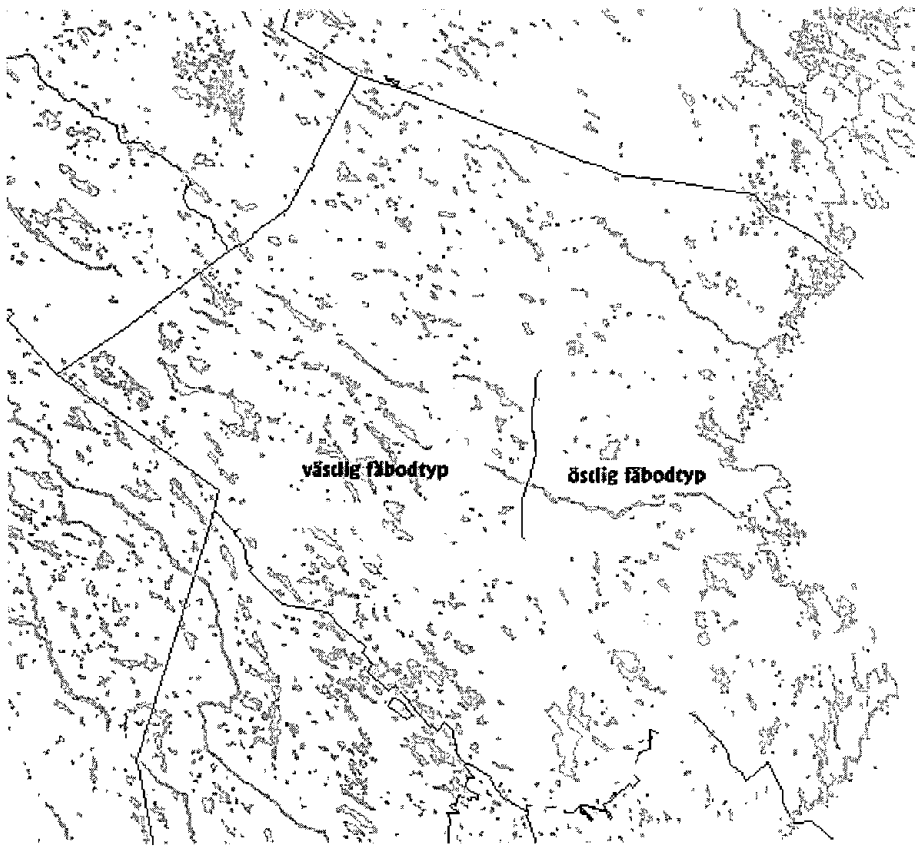

Karta 20 Gränsen mellan bygden och allmänningen under 1700-talet.

Karta 21. Båttyper i norra Västerbotten.

Karta 22. Gränsen mellan enfäbodsystem med och utan inhägnad vall under perioden.

Den medeltida byn Bodan, som ligger nära Falmark, torde ha varit en fäbod någon gång före 1539. Men byn hade 3 gårdar vid detta tillfälle, så fäbodtiden kan ligga rätt långt bakåt i tiden. Bodan var troligen fäbod under Innervik, eftersom gränser mellan byarna i området gör detta troligt. Innervik och Yttervik gränsar mot varandra från Innerviksfjärden och nästan fram till Bodaträsket, men strax norr om Bodaträsket efterträds Innervik av Bodan. Under Bodans fäbodtid ägdes sannolikt norra stranden av Bodaträsket av Innervik och Yttervik. Flera andra fäboddar i Innervik har också fått fast bosättning, såsom Hästhagen och Södra Innervik, vilka på 1648 års karta kallades för Innerviks fäboddar. Hemmanen fanns redan 1539, varför fäbodtiden sannolikt ligger långt bakåt i tiden. Fast dessa bosättningar har fortsatt att ligga inom byn Innervik. Byn Rönnbäcken hörde långt in på 1600-talet till Tjärns by, och Rönnbäcken kan ursprungligen ha varit fäbod under Tjärn. Möjligen har Tjärn i ett tidigare skede varit fäbod under Innervik, eftersom gränserna mellan byarna i området gör detta troligt. Om Bodan tidigare hört till Innervik så har sannolikt även Tjärn med Rönnbäcken gjort detta. Gården Båtvik som låg inom Ytterviks by uppges i ett tingsprotokoll tidigare ha varit en fäbod.

En annan by i närheten av Falmark, vars delar kan ha varit fäboddar i ett tidigare skede, är Hjoggböle, där bosättning under tiden före 1790 fanns i Västra Hjoggböle, Hjoggböleforsen, Sjön samt Östra Hjoggböle. Möjligen är Västra Hjoggböle den äldsta bosättningen, men Hjoggböle uppges ha varit fäbod under Falmark. Byn Boviken som hade 4 bönder 1539 uppgavs 1753 ha varit fäbod under Hedensbyn.

En annan by som troligen expanderat via sina fäboddar är Burträsk (som tillhörde Burträsk socken efter 1606), som under 1500-talet omfattade all bebyggelse runt Burträsket. Bosättning fanns då i Åbyn, Gammelbyn, Mora, Skarviken, Bodbyn, Kvarnriset och Lappvattnet. Den enda bydel som i namnet har anknytning till fäboddar är dock Bodbyn. Senare uppstår även fast bybyggelse i Gammelbyns fäboddar. Även i Bygdeträsk (som likaså tillhörde Burträsk socken efter 1606) kan bebyggelsen ha expanderat genom att fäboddar fick permanent bosättning. I byn fanns på 1500-talet bosättning i Bygdeträsk, Bygdeträskliden, Innansjön och Kvarnbyn. I Bygdeträskliden fanns även fäboddar, så bydelen kan ursprungligen ha varit en fäbodvall. Efterhand expanderar bebyggelsen till nya delar av byn, såsom Västanträsk, Rotsjön, Avaborg, Blisterliden och Rödningsheden, vilka alla tidigare varit fäboddar.

Hemmanet nr 10 i Drängsmark tillkom på 1690-talet efter en hemmansdelning då en son i familjen flyttade till gårdens fäbod i Brännan. I byn Bäck kan de två hemman som låg i Daglösten och de två hemman som fanns i Bäckån tidigare ha varit fäboddar. Ett av hemmanen i Daglösten kallas 1617 för Vallen, vilket torde syfta på fäbodvall.

Under 1700-talet gjordes några försök att anlägga nybyggen i närheten av fäboddar. Stormark vid Drängsmark och Stavbäck vid Klutmark låg nära fäbodarna Gråbergets fäboddar och Årsbodarna. Men dessa ansökningar underkändes. I området utanför det område som berörts ovan verkar det inte som om fäboddar utvecklats till fast boende i någon större utsträckning. Anledningen kan vara den som John Frödin anför ovan. Redan under medeltiden tycks fast bebyggelse ha etablerats i fäboddar, se kapitlet om territoriella indelningar ovan. Möjligen var det då vanligare att fäboddar fick fast bosättning. Men även motsatsen förekom, dvs. att nedlagda hemman blev fäboddar.

Karta 23. Byarnas utnyttjande av slättermark på allmänningen under 1700-talet.

Se i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 87–88 och 352–353 rörande byn Holme samt hemmanet Bergsbyn a. Alternativt kunde man tänka sig att hela området under medeltiden och kanske 1500-talet tillhörde det västliga området, men att en förändring sedan sker och det blir en skillnad mellan inland och kustland.

Boskapsskötsel

Under mitten av 1700-talet tar byarna mer slättermark i anspråk, både inom byarna och på allmanningen. När nybyggena utsynas, används många myrar som slättermark och det blir tvister vid utsyningen. Det är särskilt byar som ligger nära allmanningen som utnyttjar denna mark, och trots nybyggena kan man i många fall behålla slättermyrarna fram till dess avvitringen genomförs. Om byn ligger långt från slättermarken på allmanningen så förlorar man myrarna redan vid utsyningen. Redan i jordrannsaktionsprotokollet från 1749 kan man se att antalet djur har ökat på gårdarna, särskilt i byarna i inlandet och i byarna som ligger nära allmanningen. Efter utsyningar och avvitring torde hemmanen ha förlorat denna mark.

Klutmark hade slättermarker vid Lillkrångmyran som låg vid Krångfors, och dessutom hade man fåbodskog runtom. Finnfors nyttjade slätter på Storkrångmyran vid Krångfors.

Myckle och Medle använde Annön vid Krångfors för slätter och fiske. Några hemman i byarna fick ön som belöning på 1500-talet för att man tog kål på Finnforsrövarna. År 1524 hade 8 rövare från Norge tagit sin hemvist i en grotta vid Finnfors laxfiske och Albrekt i Myckle samt Mårten Jonsson Strål i Medle med sina husfolk dödade rövarna. Källbomark hade Flarkarna norr om Tåmeälven intill Finnräsk. Selet hade ängar vid Finnräsket och norr om Långsjöberget. Vid Ålund hade byn Gagsmark ängar, samt även sågbokhållaren Sivert Lundberg från Brännfors såg i Åbyn. Vid Norra Bastuträsket hade Kågeträsk och Kusmark ängar. Medle har slättermark och mulbete vid Krångsvarvet, Dalfors och Holmfors. Fällfors nyttjade slätter vid Tväråträsket intill Degerträsk samt Åselet och Stryckfors. Byar i inlandet hade vidsträckta marker där man nyttjade slätter, såsom Norsjö, Bjurvattnet, Fällfors och Hornsträsk. Byarna Kusmark, Lund, Degerbyn och Sunnanå hade slättermark på allmanningen vid Tarsmyran i mitten av 1700-talet. Byarna vid nedre delen av Skellefteälven hade dåligt med slättermark. Major Daniel Lagerbom på Körran inom Prästbordet lät senare utsyna nybyggena Nyholm och Tarsmyran för att få tillgång till slättermark. Se även karta ovan där byarnas slättermark på allmanningen finns inprickad.

Slätterängarna var mycket viktiga även före 1700-talet. När hemman lades öde, verkar ängsmarken utan undantag ha brukats vidare av någon annan person. Dessa ödelagda hemman var som regel eftertraktade på grund av den slättermark som där kunde erhållas. Däremot lades åkerbruket ner. Se vidare i registret under ödehemman.

NYBYGGEN

Med begreppet *nybygge* avses här bosättning som av nybyggaren anmälts till länsstyrelsen, som gett i uppdrag till häradsrätten att göra en syn eller utsyning av området. Efter utsyningen har länsstyrelsen lämnat immission på nybygget. Det första nybygget som etablerades i Skellefteå socken var Hornsträsk år 1731. Sedan sker utsyningarna i en långsam takt – Krångfors 1736, Ullbergsträsk 1737, Selet 1738, Granbergsträsk 1739, Finnträsk 1756, Bjurträsk och Bruträsk 1759. Under perioden 1731–40 utsynas 7 nybyggen, 1741–50 inget alls, 1751–60 7 nybyggen, 1761–70 20 nybyggen, 1771–80 40 nybyggen och 1781–90 13 nybyggen. Det är att märka att alla nybyggesansökningar inte fullföljdes; en del fick dessutom avslag. Höjdpunkten för utsyningarna kom under 1760-talet och framförallt under 1770-talet. Man kan spekulera i varför det inte sker några nybyggesanläggningar under 1740-talet. Detta kan bero på kriget med Ryssland 1741–43 och de stora förluster som kriget orsakade. Efter Pommerska kriget 1758–61 sker inte samma nedgång i antal nybyggesutsyningar. Vid ryska kriget 1741–43 stupade 145 soldater i Skellefteå kompani. Totalt deltog 270 soldater från kompaniet. Vid Pommerska kriget stupade 54 soldater från kompaniet och totalt deltog 203 soldater från kompaniet.¹⁰⁰

Tabell 8. Nybyggarnas sociala ursprung 1731–90.

<i>Nybyggarens ställning vid utsyningen</i>	<i>Antal</i>
Soldat	12
Avskedad soldat	6
Dräng (ung man eller legodräng)	49
Bonde	17
Nybyggare på annat nybygge	10
Inhysesman	4
Torpare	1
Hantverkare	2
Övriga	3

De som blev nybyggare var i de flesta fall legodrängar eller unga män, 49 nybyggare under perioden 1731–90 faller inom denna kategori. Av dessa var 41 bondsöner, 7 soldatsöner och en nybyggarsön. 18 nybyggare var soldater eller f.d. soldater. 17 nybyggare var bönder, och till denna kategori räknas även majoren Daniel Lagerbom vid Skellefteå kompani som lät utsyna 2 nybyggen under sitt majorsboställe. De flesta av bönderna avstår sedan sitt nybygge till någon son eller någon annan person. I något fall har nybygget fortsatt att brukas under hemmanet, t.ex. Grannäset

i Norsjö församling. Byn har i två fall anlagt ett nybygge under perioden. Avsikten var sannolikt att förhindra ett intrång på marken från någon annan nybyggare, men efter ett tag har dessa nybyggen övergått i en enskild nybyggares ägo. 10 nybyggen har utsynats av nybyggare på andra nybyggen och 7 nybyggen har tagits upp av inhysesmän, torpare och hantverkare.

Bland övriga märks en kyrkoherde, en klockare och en person med obekant bakgrund. Se vidare tabell 10. Bland de skelleftebor som tog upp nybyggen i lappmarken verkar andelen soldater vara något större. Under perioden togs nybyggen upp av 8 soldater, en f.d. soldat, 8 bondsöner, en soldatson, 5 bönder, en nybyggare samt 2 hantverkare. I lappmarken rådde frihet från skyldigheten att sätta upp soldater.

Genomsnittsåldern för de nybyggare som lät insyna nybyggen under perioden var drygt 34 år, se tabell 9 för detaljer. Bönder som tog upp nybyggen var som regel äldre. Den äldste nybyggaren var Mikael Olofsson som lät utsyna Melsträsk när han var 77 år. Soldaterna som tog upp nybyggen gjorde vanligen detta när de avgått ur tjänsten eller stod i begrepp att göra detta. Drängarna kunde vara yngre än 34 år när de tog upp sina nybyggen.

Tabell 9. Ålder på nybyggena vid utsyningen av nybyggen 1731–90.

<i>Ålder</i>	<i>Antal</i>
15–19	1
20–24	9
25–29	26
30–34	21
35–39	15
40–44	7
45–49	16
50–54	1
55–59	1
60–64	1
65–69	0
70–74	0
75–79	1

Genomsnittlig ålder är 34,3 år.

När det gäller nybyggen som låg långt från gamla byar var det aldrig några problem – dessa nybyggen fick sina tillstånd. Exempel på detta är Missenträsk, Ullbergsträsk, Kåtaselet, Änäset, Granbergsträsk, Melsträsk och Klintträsk. Även Risleden väster

om Norsjö fick tillstånd trots att bönderna i Norsjö nyttjade slättermarkerna. Dessa ansågs dock ligga allt för långt från byn. Dessutom kunde bönderna i Norsjö inte bevisa att ängarna legat under deras gårdar under lång tid.

Nybyggen som låg på byamark kunde inte få tillstånd, i alla fall så länge inte avvitringen hade ägt rum. Exempel på nybyggesförsök på byamark var Stormark vid Drängsmark 1763, Stabäcken vid Klutmark 1778, Stensträsket vid Skråmträsk 1778 och Sidbergsliden vid Hjoggböle 1756. Vid Stormark uppstod 1771 och 1777 två torpbosättningar som kom att ligga inom byn. Vid laga skiftet i Drängsmark kom hemman att flyttas ut till Stormark. Stabäcken blev ett nybygge först 1829 under namnet Stavbäck, men då hade avvitringen genomförts och en gräns hade dragits mellan byamark och kronans allmänning. Stensträsket vid Skråmträsk kom aldrig till stånd. Sidbergsliden ansågs ligga på skatteskog och dessutom låg platsen nära byarna Hjoggböle, Renbergsvattnet, Mjödvattnet och Lappvattnet. Efter avvitringen kom ett nybygge till stånd här.

Nybyggen som låg nära de gamla byarna var problematiska. Som regel nyttjade byarna slätterängar på allmänningen, och särskilt sådana platser som låg nära byn. Det verkar som om utnyttjandet av slätterängar på allmänningen ökar efter 1750. En del slätterängar var av äldre datum, såsom Fällfors byamäns ängar i Åselet som fanns åtminstone 1720. En bys rättigheter till slätterängar var starkare ju närmare byn marken låg. Rätten frågade även om det fanns lador, vilket sannolikt stärkte rättigheten till marken. En by som hade slätterängar långt från byn var Bjurvattnet, som på 1760-talet nyttjade ängar vid Petiknäs, Bastunäs och Kankberg. Efterhand förlorade byn alltmera av sina slätterängar, så när Bastunäs utsynades 1770 underkändes nybygget, eftersom rätten var rädd för att byn Bjurvattnet allvarligt skulle försvagas. När Krångsvervet utsynades 1778 riskerade Medle att förlora sitt mulbete på platsen. Byn upplevde sig trängd eftersom byn förlorat mark till nybyggerna Dalfors och Holmfors. Arrendatorn av Bomansforsens laxfiske ville ha skogen till fiskebyggnaderna, och socknen ville behålla skogen att nyttjas till underhåll av bron vid Krångfors. Ansökan till nybygge blev därför avslaget, och nybygget kom inte till stånd förrän 1799. I många fall fick de gamla byarna ha kvar slätterängar i de nybyggen som fick tillstånd, men denna rätt gällde fram till att avvitringen hade ägt rum. Då försvann sannolikt denna rättighet för de gamla odalbyarna.

Ibland låter bönder i de gamla byarna inhysesmän, torpare och soldater nyttja slättermark på allmänningen. Detta var fallet 1756 när två personer försökte utsyna Sidbergsliden söder om Hjoggböle.

De gamla byarna försökte behålla mark på allmänningen genom att själva utsyna ett nybygge. Tåme byamän utsynade Tåmeträsk 1778, Kusmarks byamän Grånäs (Gräcktjärn) 1791 och Pjäsörn (som bestod av ett enda hemman) utsynade Grannäset 1778. Enskilda bönder i Varuträsk utsynade nybyggen i Bjurån och Klintforsliden. Efterhand övergick dessa nybyggen i regel till en enda nybyggare. Byalagen eller enskilda bönder i de gamla byarna torde ha haft svårt att klara av uppodlingen av nybyggerna samtidigt som man hade egna hemman att sköta. En förutsättning att behålla nybygget var att man klarade att arbeta upp nybygget i enlighet med länsstyrelsens tillstånd. I något fall kunde en bonde behålla sitt nybygge tillsammans med hemmanet. Bonden i Pjäsörn kunde behålla nybygget Grannäset.

En möjlighet för en nybyggare att få tillstånd till nybygget var genom kompromisser. Mikael Olofsson i Finnträsk kunde tänka sig att avstå avlägset liggande ängar till Selet, som tidigare haft ängar vid sjön Finnträsket, där gårdsplatsen för nybygget var tilltänt. Överenskommelsen accepterades och nybygget fick sitt tillstånd. Även Carl Ståhlberg, som utsynade Norra Bastuträsk 1777, lät Kusmark behålla ängar i närheten av nybygget. När Ålund utsynas 1777 lyckas Gagsmark få uppskov för att skaffa fram vittnen som stöd för sin sak. Nybygget blev inte verklighet förrän 1781.

Några byar är flitiga när det gäller att anlägga nybyggen. Från Kusmark har under perioden 1730–90 anlagts 10 nybyggen av enskilda personer från byn, och från Norsjö 14 stycken, varav 7 inom Lappmarken. Bägge dessa byar har utnyttjat allmänningen när det gäller slättermark och fjällträskfiske, kanske även för tjärutvinning. Kusmark var en stor by varför det inte är förvånande att många sökte sig en utkomst som nybyggare. Några andra byar som utnyttjar allmänningen är Bjurvattnet och Storkågeträsk. Från Bjurvattnet har grundats två nybyggen och från Storkågeträsk och Lillkågeträsk 3 nybyggen. I dessa tre sistnämnda byar fortsatte fjällträskfisket att vara viktigt, och kanske har detta verkat hindrande för nybyggesanläggningar som skulle komma att konkurrera med de egna grannarnas intressen.

De nybyggen som grundades i nuvarande Byske församling har i de flesta fall anlagts från gamla byar i området. Nybyggena har i många fall gränsat till den gamla byn. Undantag är Hällfors, som grundats av en nybyggare från Yttervik, och Finnträsk, som grundats från Ersmark. Även en by som Drängsmark, som nyttjat allmänningen till fjällträskfiske, har anlagt nybyggen i närheten till byn.

Nybyggena i nuvarande Jörns socken har anlagts från Kusmark och Storkågeträsk, 5 stycken, byarna Bastuträsk, Långträsk, Finnträsk och Bjurvattnet i närheten av Norsjö, 4 stycken, samt från byar i Skellefteälvens nedre dalgång, 7 stycken. En nybyggare har kommit från Burträsk socken. Norsjöområdet och övre Kågedalen hade tidigare utnyttjat allmänningen.

Nybyggena i Norsjö socken har främst anlagts från äldre byar i området. Norsjö har grundat 6 nybyggen i området, Kattisträsk 2 stycken, Pjäsoörn 1 nybygge, Långträsk 1 nybygge och Kvavisträsk inom Norsjö by 1 nybygge. Även nybyggen inom området börjar anlägga nybyggen, som Svanssele som utsynar Petiknäs nybygge och Petiknäs som anlägger Gumboda. Från Kågedalen anläggs 3 nybyggen i området, från nedre Skelleftedalen 2 nybyggen och från Burträsk socken 3 nybyggen. Risliden anläggs från Villvattnet i Burträsk socken, och även under 1500-talet hade byar i Burträskområdet intressen i södra delen av Norsjöområdet.

När det gäller Skellefteå socken, kommer nybyggaren som regel från området. Från Kusmark anläggs 4 nybyggen i relativ närhet till byn: Norra Bastuträsk, Hebersfors, Grånäs och Svanfors. En man från byn utsynade Stavbäck, men ansökan blev dock inte godkänd eftersom marken låg inom Klutmarks by. En person i byn utsynade 1780 ett nybygge i Högdal, men byamännen i Kusmark protesterade och lyckades stoppa nybygget, i alla fall tills avvittningen ägt rum. Nybyggaren i Hebersfors utsynade senare mera mark vilken sedan blev ett eget nybygge under namnet Sandfors. Förste nybyggaren i Sandfors kom från Kusmark. Major Daniel Lagerbom på Nyborg inom Prästbordet låter utsyna två nybyggen, Nyholm och Tarsmyran, vilka används till att förstärka hemmanets höslätter. Nyborg hade sin jord på

Sunnanå. Från Klutmark utsynas två nybyggen väster om byn, nämligen Krångfors och Krångsvarvet. Krångsvarvet blir dock underkänt som nybygge för att inte åderlåta Medle, som tidigare förlorat slättermyrar och mulbete. Socknen vill också behålla skogen som användes till underhåll av bron över Skellefteälven vid Krångfors samt vid underhåll av Bomansforsens fiskeanläggning. Från Varuträsk anläggs två nybyggen i närheten av byn: Bjurån och Klintforsliden. De första ägarna är bönder som vill ha tillskott av slättermark till sina ängar. Ena bonden som hade 21 barn tänkte också överlåta nybygget till ett av barnen. Några nybyggare kommer utifrån, t.ex. förste nybyggaren i Bastunäs som kom från Avan vid Byske och nybyggaren i Holmfors som kom från Norsjö.

Nybyggare som tog upp flera nybyggen var Mikael Olofsson, som tog upp Finnträsk och Melträsk samt Anders Mikaelsson som tog upp 8 nybyggen. Nybyggarna var bl.a. Malåträsk, Lidträsk och Rentjärn. Jakob Nilsson tog upp Pärleström och Mossarotträsk.

Träskfisket var ett intresse som kolliderade med utsyningen av Hornträsk 1731. Kågeträsk fiskade i Hornträsk och Holmträsk (troligen Jörnträsket). Både nybyggaren och de fiskande bönderna fick dela på sjöarna. Troligen blev detta en praxis, ty någon ytterligare tvist om fisket uppkom inte vid kommande utsyningar.

En fråga är om utnyttjandet av allmänningen har följt ett liknande mönster som utnyttjandet av fjällträskens företer på 1500-talet. Under 1500-talet var fjällträskfisket en vanlig företeelse och fisket idkades i alla inlandsbyar, byar vid Kågeälven och Skellefteälvens nedre lopp samt insjöbyarna söder om Skellefteälvens nedre lopp. Byarna vid kusten utnyttjade vanligen inte detta fiske. På 1700-talet hade fjällträskfisket gått tillbaka kraftigt och nyttjades främst i inlandets byar.

Ett mönster som finns kvar mellan 1500-tal och 1700-tal är att Burträsk och Lövångers socknar har intressen i södra delen av Norsjöområdet. Risliden utsynas från Villvattnets by i Burträsk socken medan sjön Kipträsket hade nyttjats av bönder från Lövångers socken på 1500-talet.

Byarna i Norsjöområdet tog över många fjällträsk från slutet av 1500-talet. I Norsjö togs nya bosättningar upp under 1600-talet, och området är ensamt inom det vidsträckta Skellefteområdet om att expandera under denna svåra tid. När nybyggesutsyningar sker i Norsjöområdet på 1700-talet så kommer de flesta nybyggarna från de gamla byarna i området, dvs. 11 nybyggen. Tre nybyggare kommer från Burträsk socken, två från Gärdsmark och Medle nära Skellefteälvens nedre lopp och tre från Kågedalen. Flera av nybyggarna i Norsjöområdet som tagits upp från Skellefteå och Burträsk ligger i utkanten av området, vid Skellefteå älv. Det verkar som man undvikit att ta upp nybyggen i Norsjöområdet från det övriga Skellefteområdet.

Byarna vid Skellefteälvens nedre lopp och byarna söder därom tar flitigt upp nybyggen i Jörns, Arvidsjaur och Skellefteå socken, men inte i Norsjö socken. Riktningen har gått från sydost mot nordväst. Man har inte tagit upp nybyggen i Malå socken i någon nämnvärd utsträckning, endast två, utan det är i nuvarande Arvidsjaur kommun som nybyggesutsyningarna sker. Norsjö socken tar upp många nybyggen i Lappmarken, men nästan enbart inom Pite lappmark och då inom Malåområdet. Endast ett nybygge tas upp i Sorsele socken, nämligen Sandsele. Vardera ett nybygge i Sorsele tas upp från Ursviken och från Burträsk socken, nämligen Skatträsk eller Aha och Bockträsk. 13 personer har flyttat till Lycksele inom Ume

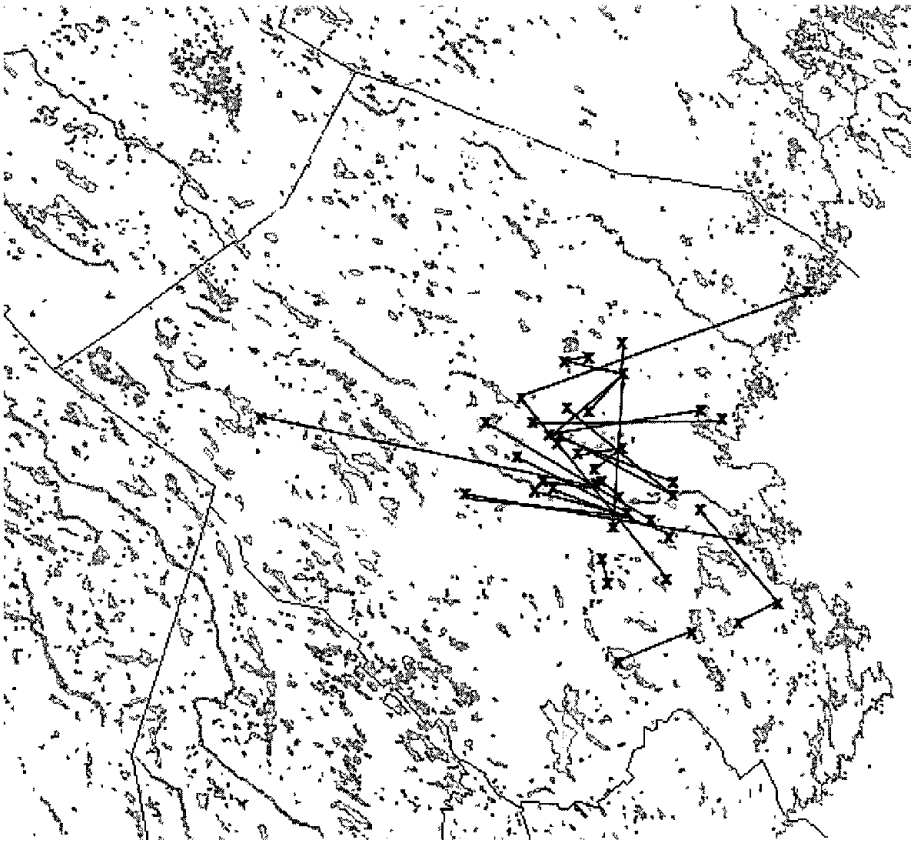
lappmark. Några av dessa blir nybyggare och andra gifter sig i Lycksele socken. Ume lappmark lockar betydligt färre nybyggare från Skellefteå än vad Pite lappmark gör.

Kusmark och Kågeträsk fortsätter med fjällträskfiske på 1700-talet och nyttjar i stort samma område som på 1500-talet, dvs. stora delar av Jörnsområdet. Kusmark är flitigt på att ta upp nybyggen i Skellefteå och Jörns socknar. Nybyggen i Arvidsjauras socken tas upp från byar i nedre Skelleftedalen, från några insjöbyar söder därom, samt från byarna Östanbäck, Ostvik, Drängsmark och Ersmark.

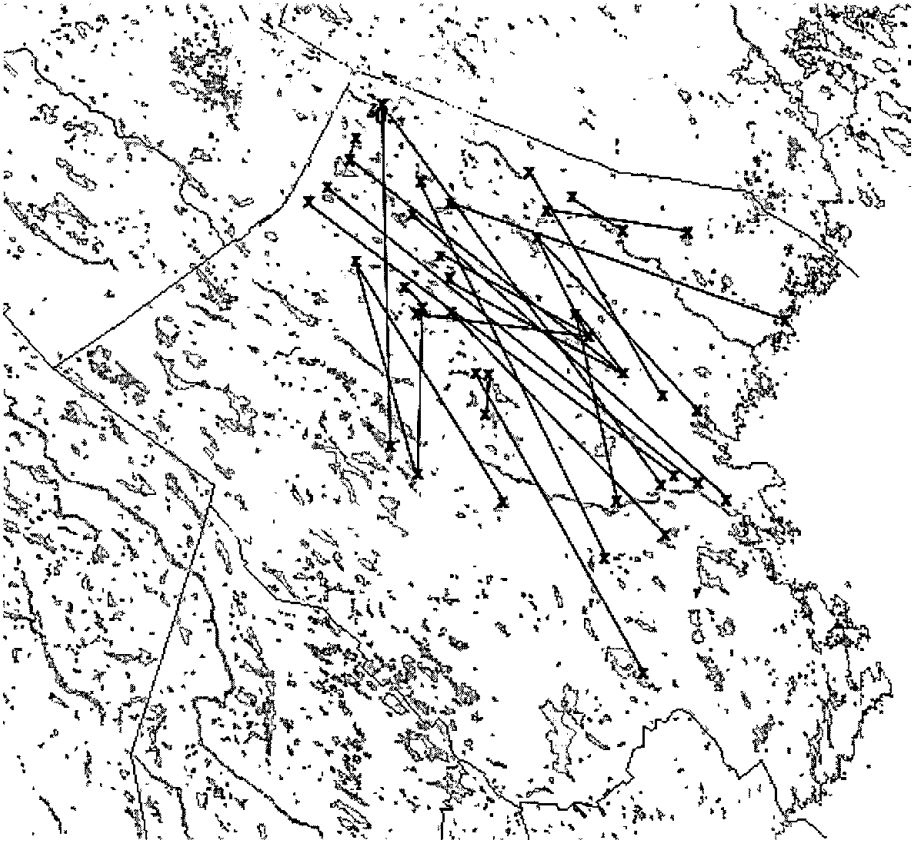
Från byar i Byske socken har tagits upp nybyggen i närheten av de gamla byarna. Vardera ett nybygge har från området tagits upp i Jörns socken respektive Lappmarken. Dock har från södra delen av Byske socken, byarna Drängsmark, Ostvik och Östanbäck, tagits upp 4 nybyggen i Lappmarken.

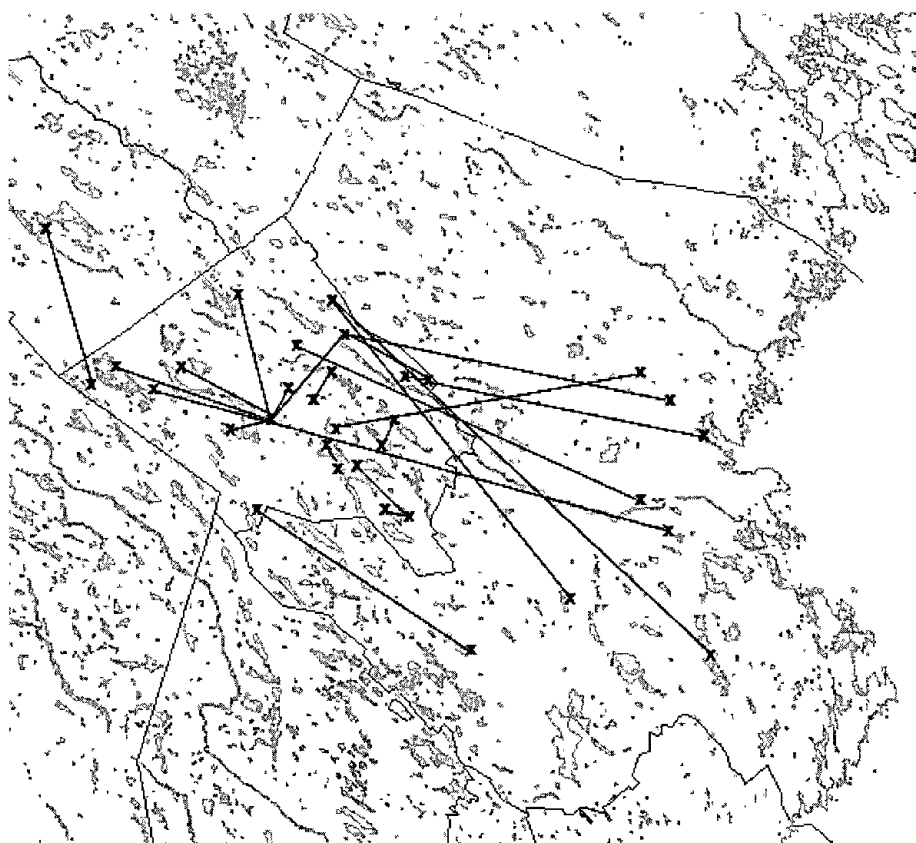
Karta 24. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Byske församling 1730–90.

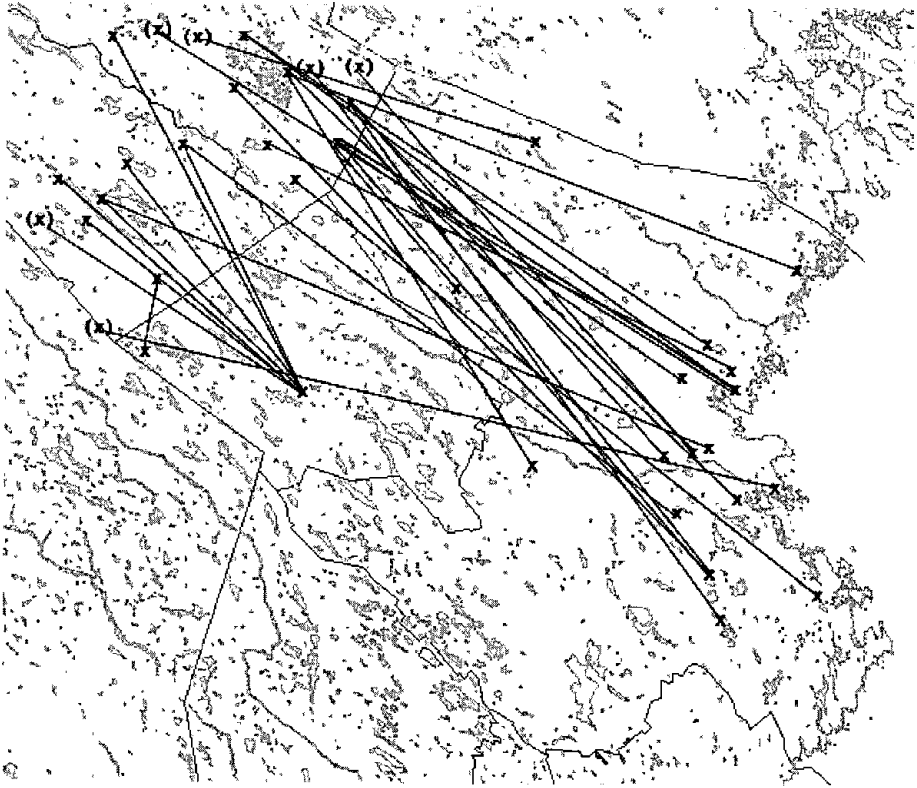
Karta 25. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Kågedalens, Skellefteå och Bureå församlingar 1730–90.

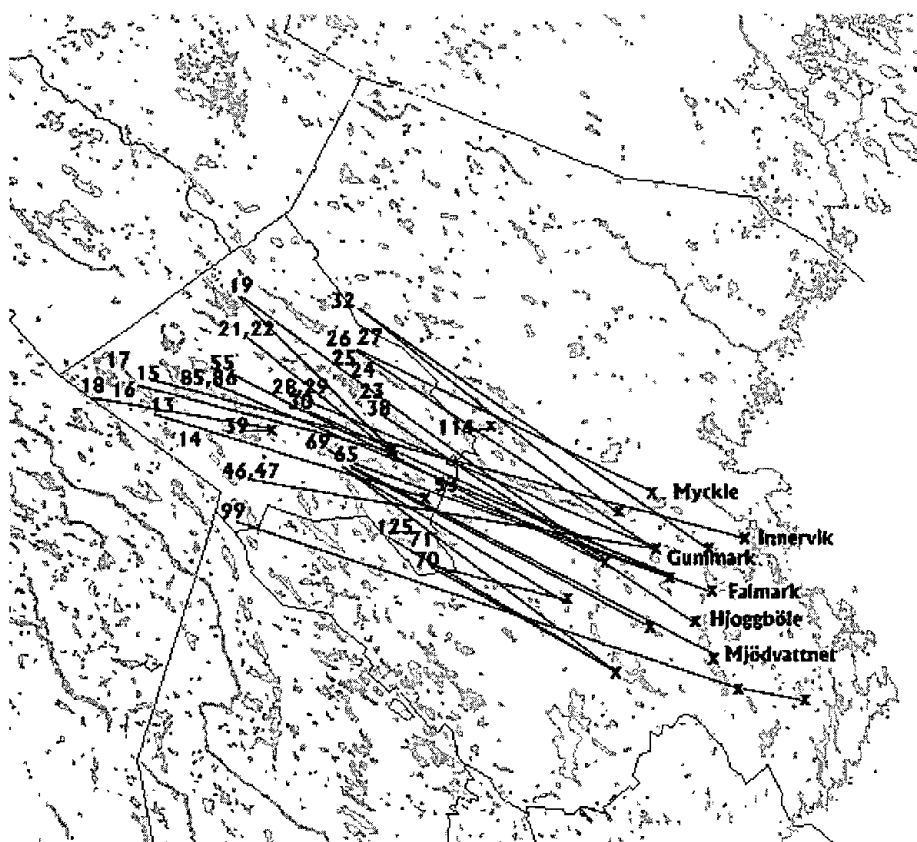
Karta 26. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Jörns församling 1730–90.

Karta 27. Nybyggarnas ursprung på nybyggena inom Norsjö församling 1730–90.

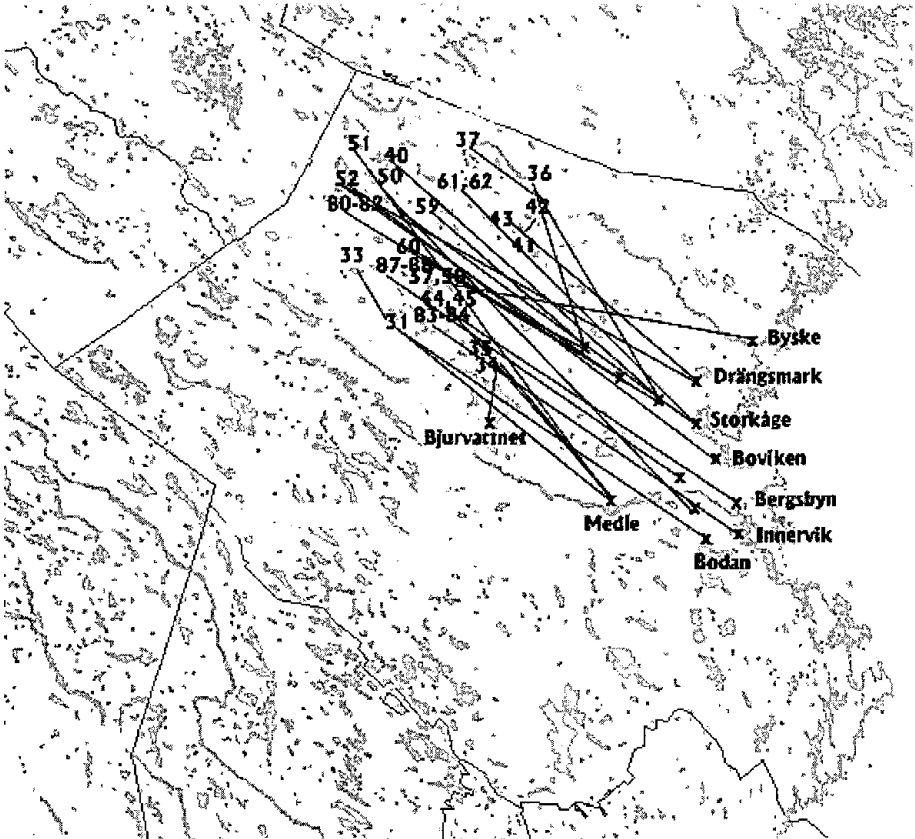

Karta 28. Nybyggarnas ursprung på nybyggena i Lappmarken 1758–90.

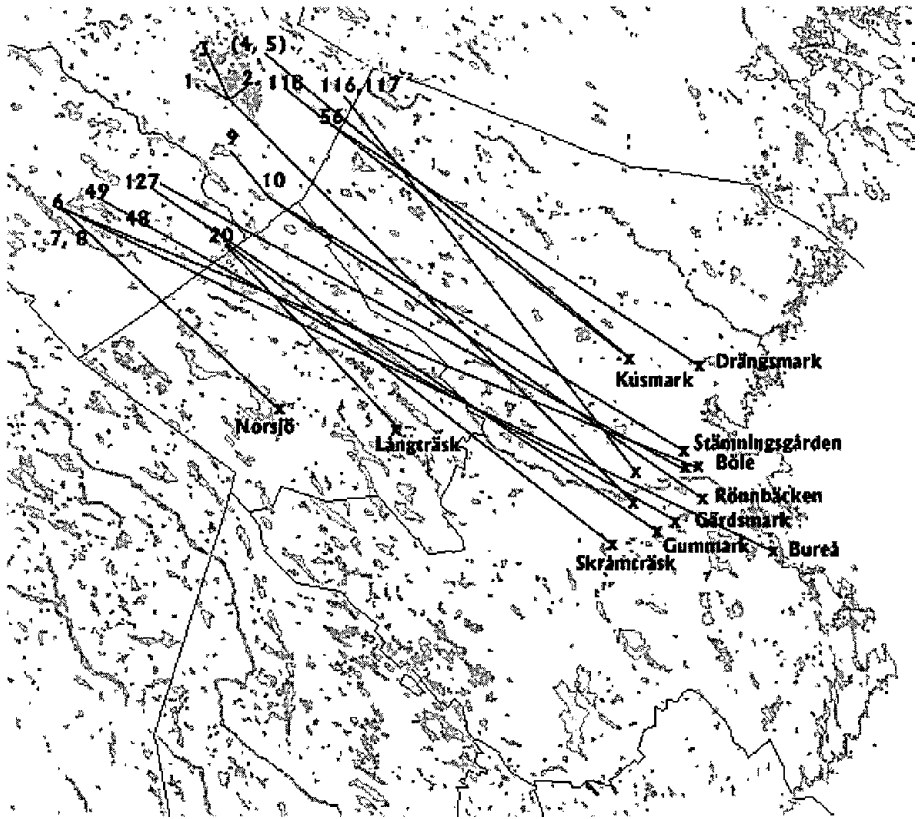

Karta 29. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom Norsjö församling under 1500-talet. Siffrorna på kartan finns förklarade i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. LV–LXIII.

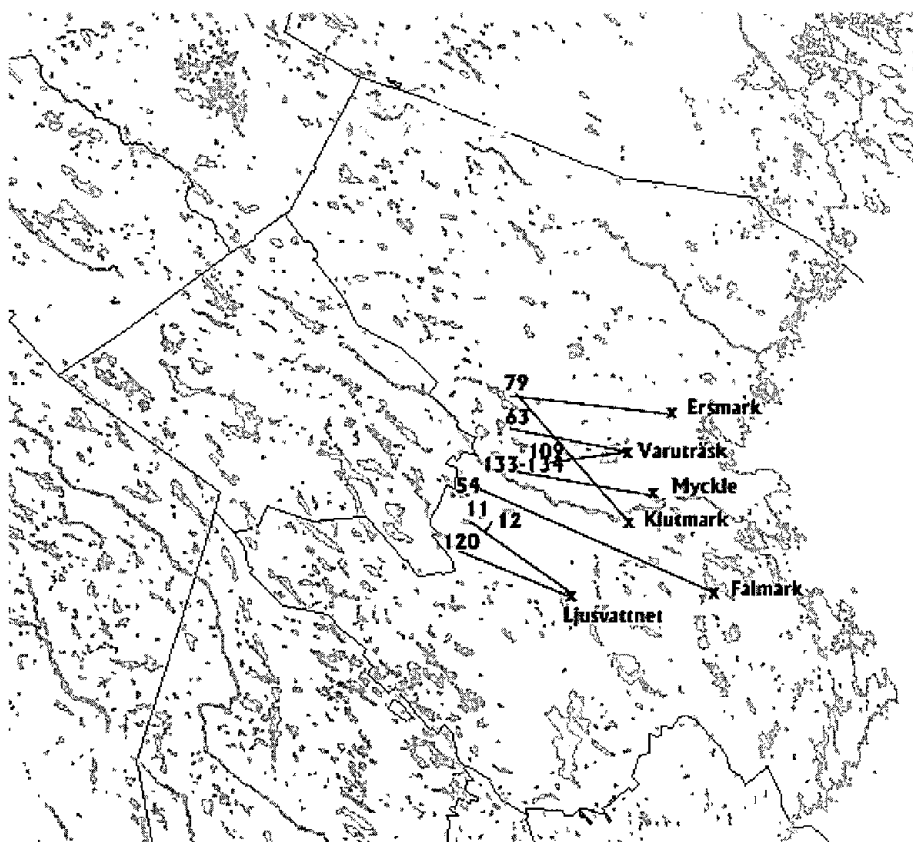

Karta 30. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom Jörns församling under 1500-talet. Siffrorna på kartan finns förklarade i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. LV–LXIII.

Karta 31. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom en del av Lappmarken under 1500-talet. Siffrorna på kartan finns förklarade i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. LV–LXIII.

Karta 32. Bostadsort för nyttjarna av fjällträskan inom Skellefteå landsförsamling under 1500-talet. Siffrorna på kartan finns förklarade i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. LV–LXIII.

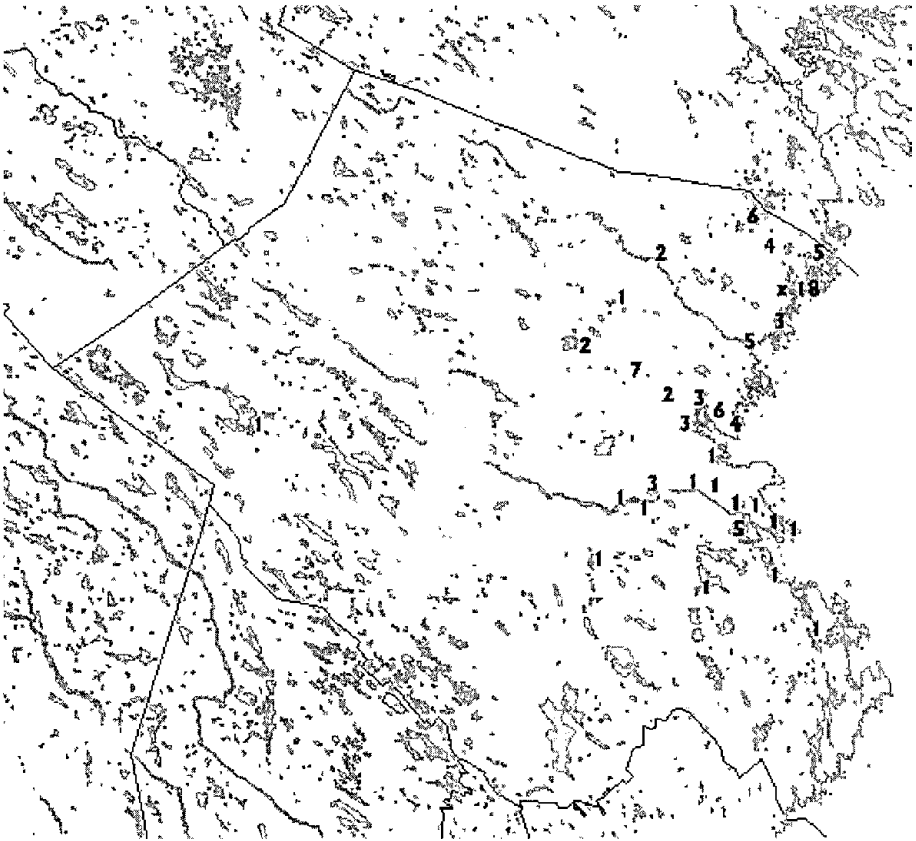
KONTAKTER INOM SKELLEFTEÅ SOCKEN OCH KONTAKTER MED ANDRA BYGDER

Byarnas kontaktmönster

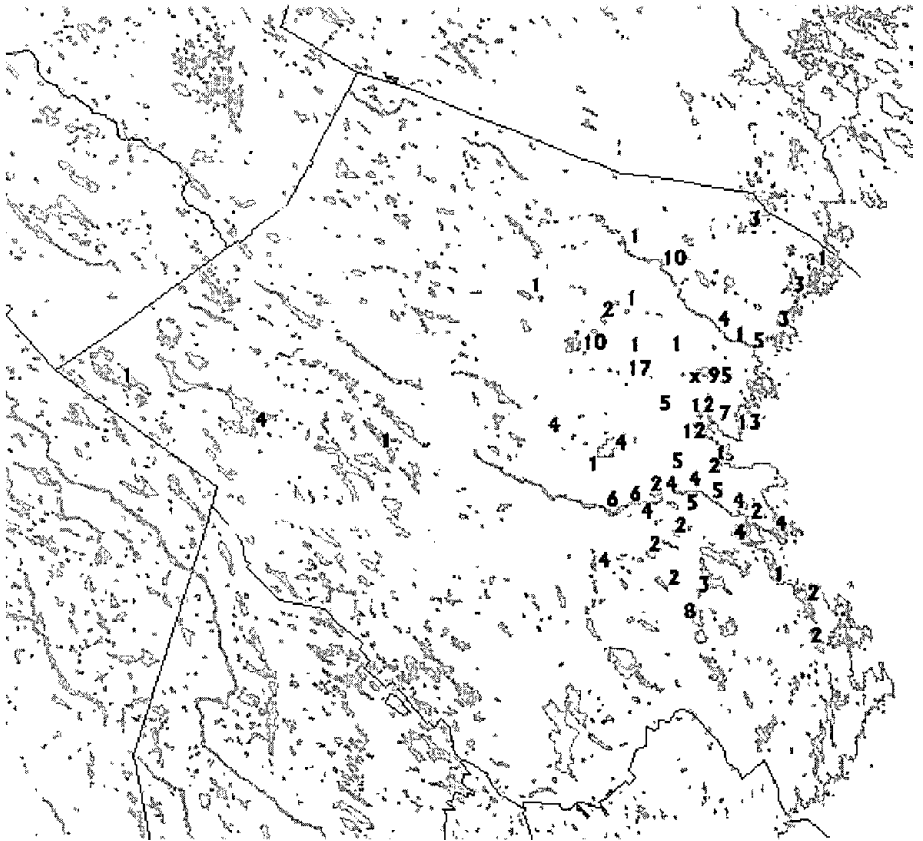
Inom projektet Kulturgräns norr har Anders Brändström utfört en studie om giftermålsfält, vilken har Demografiska databasens kyrkboksmaterial från Skelleftebygden såsom källa (*Kulturens frontlinjer* 19). Där har Brändström bearbetat ett stort material som innefattar alla belagda giftermål under perioden 1720–1890. Det finns dock luckor i kyrkboksmaterialet under perioden 1720–70. Här nedan görs ett försök att mäta några byars kontaktmönster under perioden 1650–1790. Som underlag finns Knut Lundbergs material, som även har domböckerna som källa, samt i vissa fall uppgifter från andra socknar. Det måste sägas att det finns stora brister i materialet, eftersom långt ifrån alla giftermål finns med. Nedan redovisade siffror måste anses som minimisiffror. Förhoppningsvis kan uppgifterna visa på kontakter mellan byar i Skellefteå socken och över sockengränserna. I denna studie noteras giftermål samt flyttningar mellan orter.

Åbys kontaktmönster. I Åbyn har 18 personer gift sig eller flyttat inom byn. De flesta kontakterna har byn haft med grannbyarna Gagsmark, Källbomark, Kinnbäck och Byske. Kontakter har man även haft med byar i Kågedalen och vid Kågefjärden samt byn Innervik. Dessutom har man haft god kontakt med Piteå socken, 8 kontakter.

Drängsmarks kontaktmönster. Man har i mycket stor utsträckning gift sig eller flyttat inom den egna byn, 95 kontakter. De flesta kontakterna har funnits med övre Kågedalen, såsom Kusmark 17 kontakter och Storkågeträsk med 10 kontakter, samt vid älvdalens nedre del – Storkåge 12 kontakter, Frostkåge 12 kontakter och Östanbäck 13 kontakter. Vidare Fällfors med 10 kontakter och Hjoggböle med 8 kontakter. Även med Piteå socken har kontakterna varit täta, 11 kontakter. Många av kontakterna med annan socken torde dessutom avse Piteå socken. Andra kontakter har skett med byarna längs Skellefteälven samt byar söder därom, men även kustbyarna från Byske och norrut. Från byn har viss kolonisation skett inom Arvidsjaurns socken – 5 kontakter.

Karta 33. Åbyns kontaktmönster 1650–1760. Piteå socken 8 kontakter, Arvidsjaurs socken 2, Österbotten 2, Kalix socken 1 och annan socken 3.

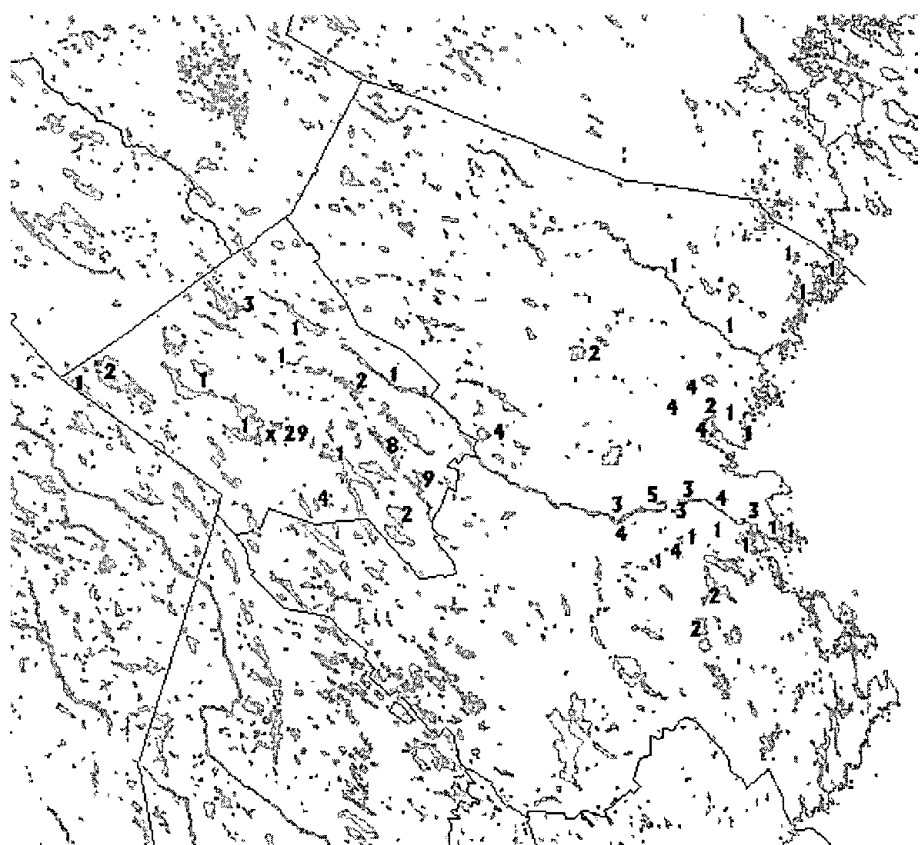
Karta 34. Drängsmarks kontaktmönster 1650–1760. Piteå socken 11, Arvidsjaurs socken 5, Burträsk socken 4, Österbotten 2, Lövångers socken 2, Finland förutom Österbotten 1, Torneå socken 1, Umeå stad 1, Luleå socken 1 och annan socken 9.

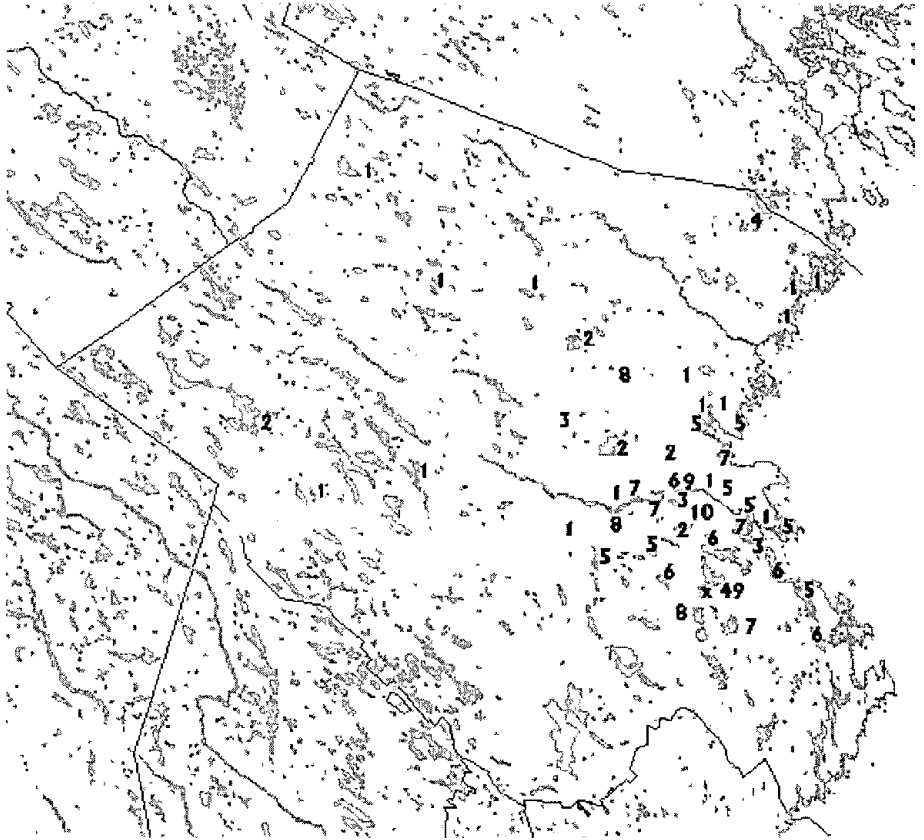
Karta 35. Storkåges kontaktmönster 1650–1760. Arvidsjaurs socken 10 kontakter, Piteå socken 7, Burträsk socken 7, Umeå socken 6, Piteå stad 4, Luleå socken 2, Råneå socken 2, annan socken 15, Stockholm 2, Finland 1, Östergötland 1 och Tyskland 1.

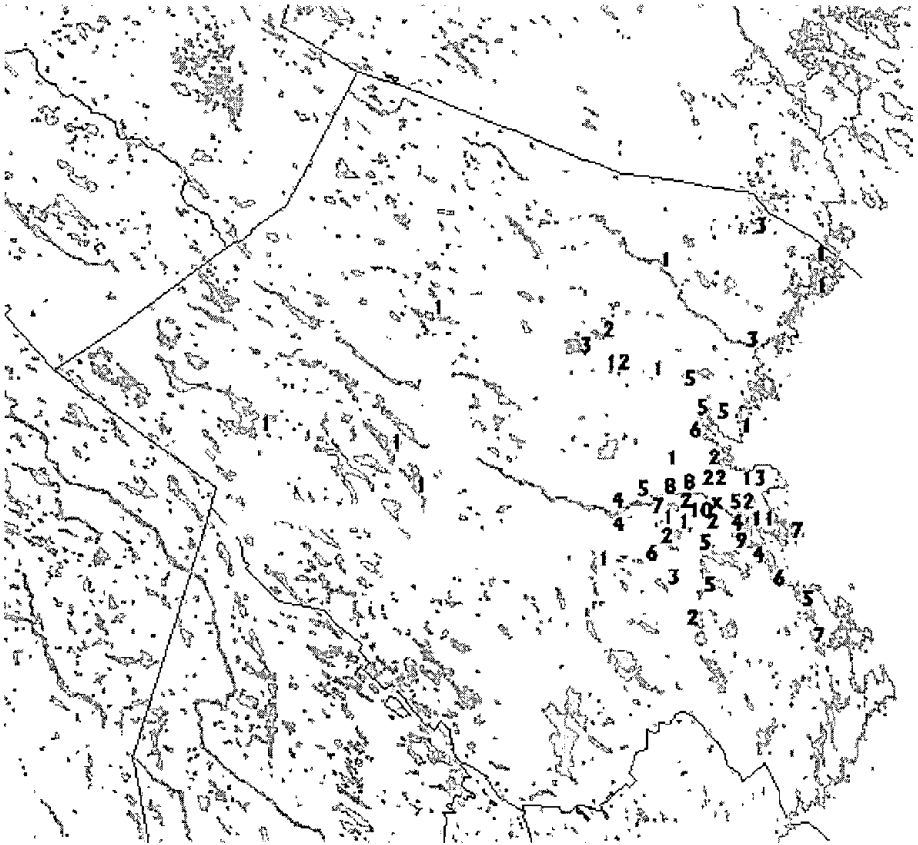

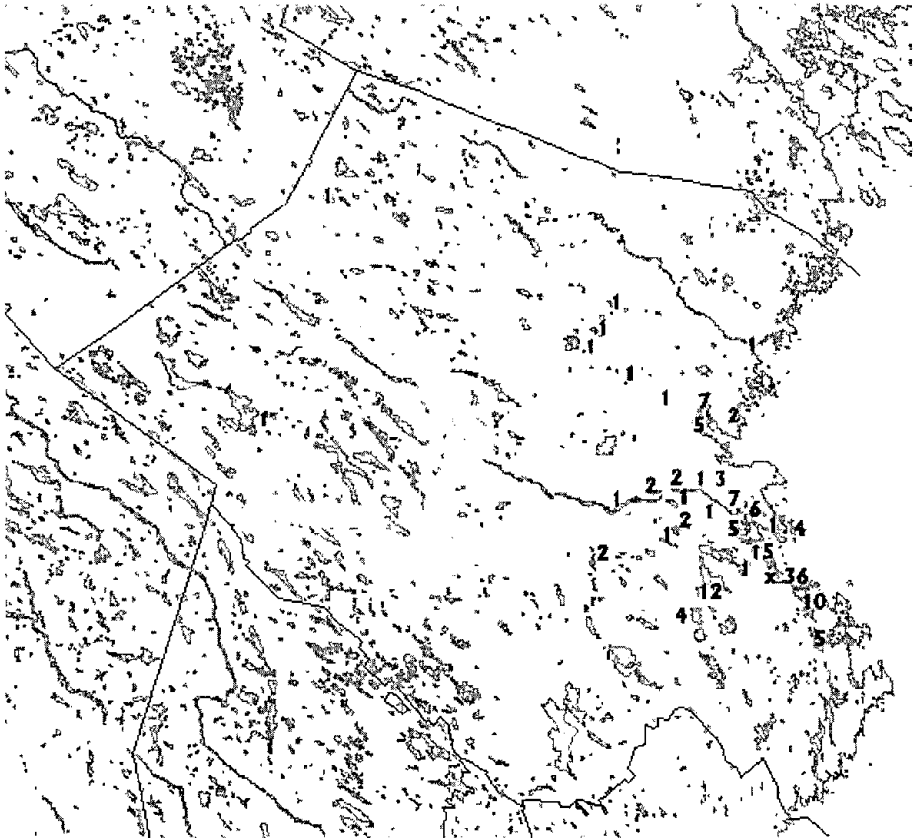
Karta 37. Norsjö kontaktmönster 1650–1760. Kontakter med Arvidsjaurns socken 10 stycken, Burträsk socken 5, Lycksele socken 2, Löfvångers socken 2, Sorsele socken 1 och annan socken 3.

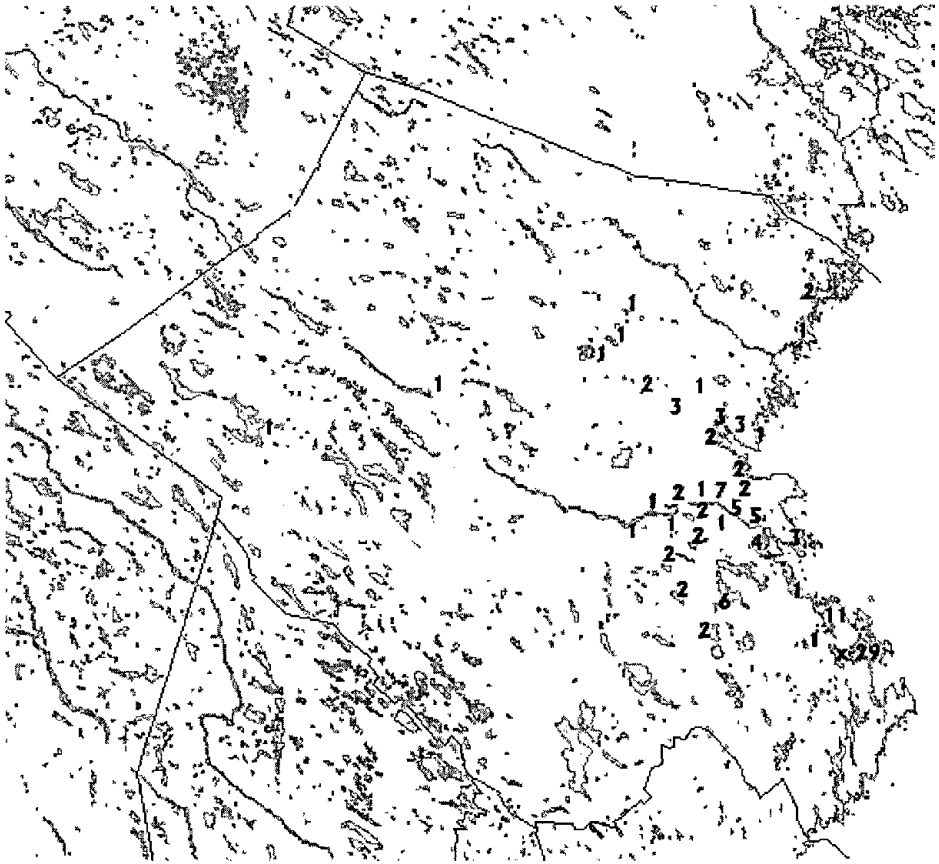
Karta 38. Falmarks kontaktmönster 1650–1760. Kontakter med Lövångers socken 13 stycken, Piteå socken 10, Burträsk socken 8, Piteå stad 4, Umeå socken 3, Umeå stad 1, Arvidsjaurs socken 1, annan socken 4, Stockholm 1 och Östergötland 1.

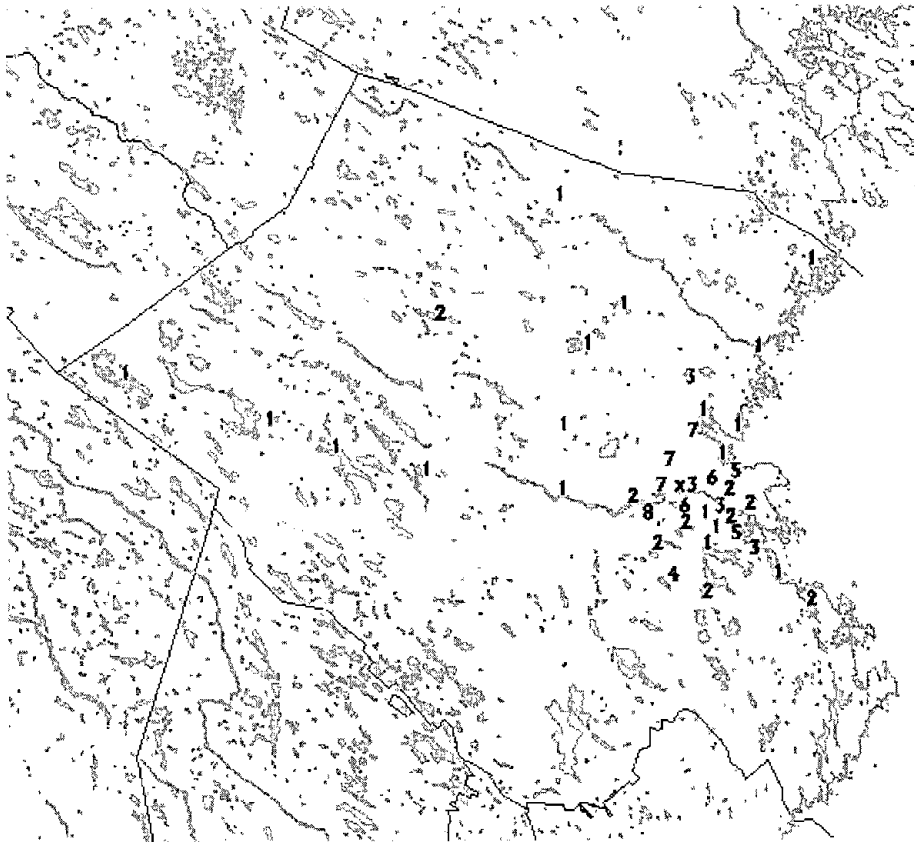
Karta 39. Hedensbyns kontaktmönster 1650–1760. Lövångers socken har 9 kontakter, Burträsk socken 8, Umeå stad 4, Luleå socken 3, Piteå socken 3, Umeå socken 2, Kalix socken 1, annan socken 8, Stockholm 2, övriga Finland 2, Österbotten 1, Piteå stad 1, Västergötland 1, Halland 1 och Jämtland 1.

Karta 40. Bureås kontaktmönster 1650–1760. Med Lövångers socken finns 18 kontakter, Burträsk socken 5, Piteå stad 5, Österbotten 3, Stockholm 2, Piteå socken 2, Råneå socken 1, Umeå socken 1, annan socken 12, samt söderut 1 kontakt.

Karta 41. Bäcks kontaktmönster 1650–1760. Med Lövångers socken finns 31 kontakter, Burträsk socken 5, Umeå socken 2, Umeå stad 2, Arvidsjaur socken 2, Piteå socken 1, Piteå stad 1, annan socken 4, samt Österbotten 1 kontakt.

Karta 42. Prästbordets kontaktmönster 1650–1790. Prästbordet har 21 kontakter med Stockholm, 21 kontakter med Ångermanland, Umeå socken 15, Medelpad 14, Burträsk socken 12, Piteå stad 12, Lövångers socken 11, Piteå socken 11, Umeå stad 10, Västergötland 8, Bygdeå socken 7, Österbotten 6, Finland utom Österbotten 6, annan socken 6, Norge 5, Luleå socken 4, Östergötland 4, Gästrikland 3, Livland 3, Torneå socken 3, Lycksele socken 3, Jämtland 2, Skåne 2, Tyskland 2, Uppland 2, utlandet (obekant vilka länder) 2, Torneå stad 1, Stensele socken 1, Pajala socken 1, Luleå stad 1, Karl Gustafs socken 1, Jokkmokks socken 1, Halland 1, Dalarna 1, Bohuslän 1, Arvidsjaurs socken 1 samt Arjeplogs socken 1.

Storkåges kontaktmönster. Byn har många kontakter inom byn, inte mindre än 102 stycken, men Storkåge är en stor by med 24 stamhemman. Den största kontakten har byn haft med Kågedalen – Drängsmark 18 kontakter, Ersmark 17, Kusmark 16, Östanbäck 16 och Frostkåge 11. Goda kontakter har byn också haft med Byske 11 kontakter, Ragvaldsträsk 10 samt Tjärn 7. I övrigt finns många kontakter med byarna efter Skellefteälven. Byn har kontakter med Piteå socken 7 och Piteå stad 4. Kontakterna med Piteå stad är sannolikt en yttring av handelns tidigare betydelse i byn då där bodde flera köpmän, men även marknaden i Storkåge har troligen spelat in. Byn har vissa kontakter med Burträsk och Umeå socknar, 7 respektive 5 kontakter. Med andra socknar har Storkåge haft 15 kontakter, många av dessa är sannolikt med Piteå. Byn har 10 kontakter med Arvidsjaurs socken där många personer blivit nybyggare.

Kusmarks kontaktmönster. Giftermål och flyttningar inom byn uppgår till 93 kontakter. De tätaste kontakterna har Kusmark med grannbyn Ersmark med 25 kontakter, Storkåge 19, Innervik 19, Hedensbyn 18, Storkågeträsk 17, Drängsmark 19, Fällfors 11 samt Skråmträsk 10 kontakter. De flesta av dessa byar ligger i Kågedalen, men det är oklart varför kontakterna med Fällfors, Hedensbyn, Innervik och Skråmträsk varit så omfattande. Många personer från Kusmark har tagit upp nybyggen på allmänningen, vilket avspeglas i de många ettorna väster om byn på kartan.

Norsjös kontaktmönster. De flesta giftermålen har skett inom byn, som är noterad för 29 kontakter. Många kontakter finns även med andra byar i Norsjöområdet, såsom Hemmingen, Långträsk, Bastuträsk, Kattisträsk samt Bjurvattnet. Sedan finns vissa kontakter i byarna nära kyrkan vid Skellefteälven. Kontakterna mot Lappmarken är starka och visar sig vid kolonisationen. Med den gamla Arvidsjaurs socken finns 10 kontakter, Lycksele 2 och Sorsele 1 kontakt. Även mot Burträsk socken finns många kontakter. I territoriella indelningar har Norsjöbygden ofta samband med byar söder om Skellefteälven, som Ragvaldsträsk, Gummark, Gärdsmark och Kroksjön. När det gäller giftermål och flyttningar finns vissa kontakter med Gärdsmark och en kontakt med Kroksjön och Gummark. Dock har man ingen kontakt med Skråmträsk, som ligger mellan dessa byar och Norsjö.

Falmarks kontaktmönster. Studien visar att många personer gifte sig inom byn, i Falmarks fall hela 49 personer. Den verkliga siffran är sannolikt betydligt större. De starkaste kontakterna har man mot grannbyar som Holmsvattnet, Hjoggböle, Ragvaldsträsk, Klutmark, Tjärn, Innervik och Böle. De flesta kontakterna finns med området söder om Skellefteälven samt Skellefteälvens dalgång. Starka kontakter finns även mot Burträsk och Lövångers socknar. Kontakter finns även mot Piteå socken och stad samt Umeå socken. Möjligen kan kontakterna med städerna vara en påminnelse om Falmarks starka ställning inom handeln under 1500-talet.

Hedensbyns kontaktmönster. Inom byn finns 52 kontakter, giftermål och flyttningar. Den by som Hedensbyn haft mest kontakt med under perioden är Böle med 22 kontakter. Sedan kommer Morön med 13 kontakter, Kusmark med 12, Bergsbyn med 11, Tjärn 10 samt Innervik 9 kontakter. Det område som Hedensbyn har de flesta

kontakterna med är Skellefteå älvdal. Byn har också utvecklade kontakter med Lövångers och Burträsk socknar samt Umeå stad. 8 kontakter är med annan socken. Möjligen var det Skellefteälven, som var seglingsbar, som ligger bakom kontakterna utåt.

Bureås kontaktmönster. Inom byn finns 36 kontakter, flyttningar och giftermål. Byn har mycket täta kontakter med Lövångers socken, 18 stycken finns belagda. 12 kontakter finns med annan socken, och många är troligen med Lövångers socken. I övrigt har byn täta kontakter med grannbyarna Burvik 10 stycken, Yttervik 15 stycken samt Falmark 12 stycken. Nära kontakter finns även med Hedensbyn 7, Frostkåge 7, Bergsbyn 6 och Bäck 5 samt Burträsk socken 5 stycken. Med Piteå stad har byn 5 kontakter – möjligen är kontakterna med staden en reminiscens av Bureås aktiva handel under 1500-talet.

Bäcks kontaktmönster. Inom byn finns 29 kontakter som är giftermål inom byn eller flyttningar. Byn har täta kontakter med grannbyn Burvik 11 stycken samt med Lövångers socken, hela 31 kontakter. Dialekten i byn är påverkad av lövångersmålet. Mindre kontakter finns med Falmark samt med byar längs Skellefteälvens nedre lopp, från havet och upp till kyrkan. Mest kontakt har man i detta område haft med Böle. Möjligen kan det ha spelat in att byn tidigare rodde till kyrkan efter Skellefteälven. Spridda kontakter finns även med byarna fram till Skellefteälven samt byar vid Kågefjärden. Byn har även kontakter med Burträsk socken. Vidare finns mindre kontakter med Umeå socken och stad. Umeå stads borgare besökte hamnen Gräsviken som låg på gränsen mellan Bäcks by i Skellefteå och Risböle by i Lövångers socken.

Prästbordets kontaktmönster. Prästbordets kontaktmönster skiljer sig markant från andra byars. Prästbordet, som var centrum i Skellefteå socken, hade betydande kontakter utåt och särskilt med Ångermanland och Stockholm med 21 kontakter. Från Ångermanland kom många präster och från Stockholm militärer och andra tjänstemän. Många personer från Prästbordet flyttade också ut till Stockholm och Ångermanland. Andra viktiga kontaktområden var Umeå stad och socken samt Piteå stad och socken. Skellefteå låg under större delen av perioden under Piteå handelsdistrikt, men kontakterna har också varit många med Umeå, kanske för att Umeå var residensstad i Västerbotten och kontakter har varit nödvändiga med länsförvaltningen. Andra områden med betydelsefulla kontakter var Medelpad med 14 kontakter, de flesta var inflyttade präster och utflyttade prästbarn. Ångermanland och Medelpad tillhörde Härnösands stift tillsammans med Västerbotten och Jämtland. När det svenska stormaktsväldet krympte så upphörde kontakterna med de områden som avträdde. En del militärer kom från Livland under stormaktstiden, troligen flera än de som finns redovisade här. Under 1700-talet är kontakterna livliga med Finland, och kanske större än vad som här finns angivet. Från övriga Finland kom främst ryttare som stannade kvar efter 1721, då finska armén lämnade Skellefteå. Men officerare kom till Skellefteå kompani även vid andra tidpunkter, t.ex. släkterna Carpelan och Schildt. Grannsocknarna Burträsk och Lövånger med 12 respektive 11

kontakter var viktiga. Inom socknen hade Prästbordet främst kontakt med andra byar vid Skellefteälven samt Storkåge.

Kontakter med socknarna i Västerbotten

Piteå socken och stad tycks vara det område som Skellefteå socken haft mest utbyte med under perioden. En bidragande orsak är troligen det faktum att Skellefteå socken tillhörde Piteå stads handelsområde och att handelsmän från Piteå stad regelbundet vistades i Skellefteå socken och hade byggnader i kyrkstaden. Dessutom hade Piteå stads borgare ett flertal fiskelägen efter Skellefteå sockens kust där man fiskade strömming sommartid samt troligen bedrev någon form av handel. Även med Piteå socken fanns många kontakter, i registret finns 106 kontakter och med Piteå stad 46 kontakter samt med Piteå 98 kontakter (kan vara Piteå socken eller stad). Särskilt i den norra delen av Skellefteå socken är det vanligt med giftermål med personer från Piteå socken eller flyttningar till Piteå. Många drängar och pigor tjänar i Piteå stad och socken, och en del etablerar sig som handelsmän i staden.

Med Burträsk socken finns 173 kontakter noterade i registret. Särskilt goda kontakter hade byarna efter Bureälven med Burträsk socken. Byarna Norsjö, Bastuträsk, Långträsk, Kattisträsk, Hemmingen, Pjäsörn och Finnfors hade goda kontakter med byarna Ljusvattnet och Villvattnet i västra delen av Burträsk socken. Villvattnet omfattade en mängd bosättningar. Större delen av Burträsk socken hade tidigare tillhört Skellefteå socken (före 1606), varför dessa goda kontakter knappast är förvånande.

Med Lövångers socken finns 142 kontakter i registret. Särskilt starka var kontakterna med Lövånger i de södra delarna av Skellefteå socken. Dialekten i byn Bäck är påverkad av lövångersmålet.

Med Umeå socken hade Skellefteå socken 42 kontakter under perioden, med Umeå stad 41 och med Umeå 36 kontakter. Kontakterna med Umeå ökar sannolikt efter 1780 när Umeå stad kan handla i socknen tillsammans med Piteå stad.

Med Luleå socken finns 21 kontakter i registret och med Luleå stad 4 stycken. Med Luleå fanns 15 kontakter.

Med Bygdeå finns 17 kontakter noterade i registret och med Nysätra socken 5. Med Torneå finns 14 kontakter, med Torneå socken 2 och Torneå stad 3 kontakter. Med Nederkalix har Skellefteå socken 11 kontakter och Kalix 2 stycken. Råneå har 4 kontakter och Överkalix och Pajala vardera 1.

Lappland

5 personer flyttar under perioden till Sorsele socken och tar upp nybyggen. Till Malå nuvarande kommun flyttar 15 personer och tar upp nybyggen. De flesta av dessa kom från Norsjöområdet. Med Arvidsjaur socken (utom Malå nuvarande kommun) finns ca 85 kontakter, de flesta av dessa flyttade från Skellefteå och tog upp nybyggen i Lappmarken. Med Arjeplogs socken fanns 6 kontakter, de flesta var personer i Skellefteå som flyttade till Arjeplog. Till Jokkmokk flyttar 3 personer och till Gällivare flyttade 2 prästbarn. Till Stensele socken flyttade 3 personer och till Lycksele 15 personer och från Lycksele flyttade 3 personer.

Övriga norrländska landskap

Förbindelser med Jämtland verkar ha etablerats i samband med att soldater från Skellefteå socken var placerade där. I registret finns 28 kontakter med Jämtland under perioden, men 19 av dessa tjänstgjorde som tremänningssoldater 1675–77. Med Hammerdal finns 4 kontakter, Offerdal 2, och Alsen, Sunne och Offerdal vardera en kontakt. Anders Christierson från Lund 6 verkar ha bott i Hammerdals socken under 1620-talet, och han kan ha kommit dit som soldat 1611–13. Detta är dock ännu inte helt bevisat, men han har två söner som sedan flyttar till Hammerdals socken och blir länsmän. Se under Lund 6. I mitten av 1670-talet blir många tremänningssoldater placerade i Jämtland, och sannolikt är det denna kontakt som leder till att personer från Skellefteå flyttar till landskapet. Efter det att Jämtland blivit svenskt 1645 verkar det också möjligt att göra karriär i landskapet. Två personer som tar tjänst som ryttare flyttar på 1690-talet till Jämtland. De kommer sannolikt från Lund 6.

Med Härnösand finns 11 kontakter under perioden. 3 kontakter hade att göra med Skelleftebors handel i staden och 3 personer vistades vid Härnösands gymnasium. En person tjänade piga i staden. Från Härnösand kom en häradshövding, en präst och en prästfru samt en färgare. Med Ångermanland finns minst 15 kontakter varav 5 är utflyttade kvinnor och män. Två personer bedriver handel i Ångermanland och en person hantverk. Inte mindre än 6 präster kom från Ångermanland samt ett flertal prästfruar, en officer i armén samt en organist. Flera prästbarn flyttade till Ångermanland.

Från Medelpad kom 5 präster. Två personer varav ett prästbarn flyttade till Medelpad. Med Gästrikland finns 8 kontakter – 2 utflyttade personer. Resten är inflyttare, varav en präst, 2 prästfruar, 2 officersfruar samt en hantverkare. Till Hälsingland utflyttade 2 personer, varav en var soldat. Jon Persson på Morön var i Hudiksvall 1690.¹⁰¹ Troligen hade han rest dit med skuta för att sälja kalk. År 1695 var han till Österbotten med en kalkskuta.

Stockholm

Under 1500-talet var kontakterna mellan Skellefteå socken och Mälardalen med Stockholm utvecklade tack vare den omfattande handel som förekom. Efter 1620 koncentrerades handeln till städerna, och allmogen i Skellefteå socken kunde inte fortsätta med handeln. Under perioden fanns ca 60 kontakter med Stockholm dokumenterade, men av dessa rörde 15 kontakter soldater från Skellefteå socken som vistades i huvudstaden. Ca 40 personer i materialet, ungefär hälften vardera kvinnor och män, flyttade till Stockholm. Några personer utbildade sig i Stockholm från mitten av 1700-talet såsom porträttmålaren Nils Schillmark, bildhuggaren Herman Nordström, trädgårdsmästaren Jonas Södermark och barmorskan Katarina Jonsdotter. En del hantverkare som flyttade in till socknen hade utbildat sig i Stockholm. Från Stockholm inflyttade även utbildade personer, såsom häradshövding Furtenbach och 3 befäl i armén. Mot slutet av perioden började skelleftebor åter att bedriva handel med huvudstaden. Soldaterna Olof Ål och Olof Hägg var 1736 till Stockholm men hade inte skaffat pass. Olof Hägg hade varit i Stockholm ett år. Några Tjörnbor

hade hamnat i slagsmål och målet kom upp på vårtinget 1732. En av deltagarna i slagsmålet, Olof Nilsson, var då i Stockholm.¹⁰²

Landskapen i södra och mellersta Sverige

De flesta inflyttare från dessa landskap är militärer. Från Halland kom ett underbefäl, från Bohuslän en officer och en trumslagare/soldat. Med Västergötland fanns 8 kontakter – ett utflyttat prästbarn, samt bland inflyttarna 2 officerare, en militärmusiker, en soldat och 3 köpmän från Borås. Med Västmanland fanns 7 kontakter. Ett officersbarn flyttade till Västmanland och bland inflyttarna märks 2 officerare, en smältare, troligen en organist, en länsman samt en soldat. Från Värmland kom tre soldater. Från Dalarna kom en inflyttad gruvfogde samt en soldat. Två personer flyttade till Dalarna från Skellefteå socken varav en var soldat. Från Östergötland kom en officer, en soldat samt en hantverkare. Till Östergötland flyttade ett prästbarn. Hans Mosessons syster på Falmark 1 gav 1682 en carolin till kyrkan, vilken gavs till en löjtnant från Östergötland.

Från Södermanland kom 2 officerare. Till Uppland flyttade 3 studenter samt en tjänsteman som fått tjänst där. Från Uppland kom 2 soldater, en piga, en organist samt en prästfru. Till Skåne flyttade en person som blev officer.

Andra orter

Skellefteå socken besöktes även av tillfälliga gäster från mera avlägsna orter. Många av dessa var sannolikt endast på genomresa. En del av dessa personer fick ett penningbidrag från kyrkan och finns därför förtecknade i kyrkans räkenskaper. År 1651 fick följande utsocknes personer bidrag från kyrkan, nämligen: en fattig köpman från Lübeck, en tysk hustru, Olof Perssons hustru i Nolbyn i Lövånger, vardera en tiggare från Lövånger, Södertälje och Bygdeå, dessutom två tiggare från Umeå och Ångermanland. Vidare fick två fattiga studenter bidrag. År 1652 fick t.ex. en lapp från Trondheim bidrag från kyrkan och 1660 en fattig man från Nyens skans vid nuvarande S:t Petersburg som var ”spolierat av ryssen”. En fattig man från Holland fick 1656 en daler av kyrkan. Året därpå får den tyske ”zhulanten?” (kan vara exsulant ’landsflyktig’) Michel Schröder 12 daler av kyrkan. En lappdjäkne fick 1 daler i understöd år 1660.

År 1665 hade Sven Hermansson i Degerbyn planer på att sälja hemmanet och flytta utom landet. Planerna blev dock aldrig förverkligade, men möjligen hade Hermansson kontakter med andra bygder.¹⁰³ ”Landet” torde betyda landskapet Västerbotten.

Sjöfarten har varit en förmedlare av idéer och nyheter. År 1764 fick garvargesäl-len Zackarias Kähne höra av sjöfarande skelleftebor att socknen behövde en ny sockengarvare. Han erbjöd då via ombud sina tjänster och blev sockengarvare. Han kunde uppvisa intyg från Norrköping.

Finland – Österbotten

Till Finland utom Österbotten utflyttade 5 personer och därifrån inflyttade 12 personer. Av de inflyttade var 3 officerare, 3 ryttare, 2 soldater och 4 övriga. Två av de inflyttade ryttarna kom från Karelen.

Österbotten tycks ha varit det område utanför landskapet Västerbotten som Skellefteå socken hade mest intensiv kontakt med. 42 personer flyttade ut från Skellefteå socken, varav 4 reste till Uleåborg och Vasa, 3 till Vörå, 2 till Pedersöre och en till Kronoby. I de flesta fall anges inte vart personerna tog vägen i Österbotten. 20 personer flyttade in från Österbotten, varav 5 tog tjänst som soldater. Av inflytarna kom 4 från Vasa, 3 från Mustasaari (Korsholm), 2 från Nykarleby och Limingo samt en från Gamlakarleby. En viktig kontakt mellan Skellefteå och Österbotten var utförseln av kalk. En annan viktig kontakt var inköp av råg i Österbotten. Ett källmaterial där dessa kontakter registreras är notiser i domböckerna som handlar om personer som rest utan pass. År 1692 var Per Josefsson i Morön, Erik Nilsson i Böle och Nils Persson i Hedensbyn till Österbotten utan pass. De fick böta 40 mark silvermynt vardera.¹⁰⁴ Ett par soldater reste 1736 till Österbotten för att köpa råg, nämligen trumslagaren Erik Wikman och Jon Lustig. Erik Wikman hade åkt på uppdrag av fadern, sergeant Olof Wikman, för att köpa råg på marknaden i Vasa.¹⁰⁵ Det var också vanligt att västerbottningar bytte fisk mot råg i Österbotten. Det verkar ha varit vanligt att personer flyttade mellan Skellefteå och Österbotten. Kontakterna tycks ha varit djupgående och omfattat de flesta grupperna i samhället. Många tar dräng- eller pigtjänst i Österbotten och stannar något år. År 1693 tvistade Lars Andersson i Storkåge om ett arv till sin svägerska Britta Nilsson, som nu fanns i Österbotten. Hon hade varit gift med Anders Andersson i Gärdsmark.¹⁰⁶ Johan Andersson i Bergsbyn begav sig till Österbotten när han var 15 år gammal, men enligt en kunglig resolution skulle sådana personer återsändas. Detta blev också fallet, men kostade mycket pengar.¹⁰⁷ Ibland kom flyktingar över från Österbotten och gifte sig i Skellefteå. Särskilt många flyktingar kom i samband med Stora nordiska ofreden 1700–21, men även 1741–43 kom flyktingar från den östra sidan av Bottenviken. Ett exempel är hustru Ingeborg i Östanbäck som gifte sig med en flykting och åkte med honom till Österbotten.¹⁰⁸ Många finska ryttare gifte sig och stannade kvar efter krigsslutet 1721. Jöran Eriksson från Karelen var gift med en dotter på Kusmark 7.

Det förekom även att personer som skulle gå ut som soldater rymde till Österbotten. År 1687 rymde Johan Persson tillsammans med sin bror till Österbotten. Johan Persson var "knektämne" hos Hans Larsson i Myckle. Bröderna blev fasttagna och hemskickade via Stockholm. Hemfärden från Stockholm ägde rum på en skuta från Piteå.¹⁰⁹

Andra flyttade över till Österbotten för att skaffa sig en bättre utkomst. Soldat-änkan Magdalena Fredriksdotter, f. 1723 och änka efter Anders Andersson Lundström (1725–58) på roten 73 Lundström, flyttade till Österbotten tillsammans med flera av barnen. Hon bodde i Kvevlax 1772, medan sonen Fredrik Johan var soldat på Replot. Dottern Margareta bodde troligen i Österbotten och sonen Jonas f. 1755 var soldat i Petsmo. Hustru Valborg från Uleåborg skänkte 1659 2 daler och 16 öre till Skellefteå kyrka.

Från Österbotten kom i vissa fall utbildade tjänstemän, såsom befallningsmannen Carl Björk på Sunnanå 4. Österbotten var länge framstående när det gällde skeppsbyggeri. Under 1770-talet och 1780-talet var österbottniska skeppsbyggmästare och timmermän verksamma på Bergsskärs skeppsvarv i Risbölefjärden. Handelsmän från Gamlakarleby köpte också upp skeppsvirke eller stod för avverkningar.

Noteringar om finländare i Skellefteå kyrkobok 1710–28

Namnen finns i Skellefteå kyrkobok 1710–28. Originalen finns på Uppsala universitetsbibliotek. Kyrkboken innehåller noteringar om nattvard samt i några fall gåvor till kyrkan. Avskriften är gjord av Lester Wikström i Uppsala.

1714

15 augusti. Anders Tegmans piga från Vasa.

31 oktober. Bonden och Flychtingen Matts Ersson i från Österbotten och Ny Carleby med sine 5 personer.

1 november. Bonden och flychtingen Hans Hvittson ifrån Christina 3 personer samt och Bonden Isak Allexsanderson ifrån Österbotten och Björnborg län 3 personer.

28 december. 7 flychtande Personer ofrån Nyland och Hälsingfors.

1715

30 januari. 4 Personer ifrån Vasa och 2 ifrån Ny Carleby.

6 mars. En Flyckting ifrån Christina.

18 april. Flychtingen Simon Ersson ifrån Wöro Sockn.

15 maj. Hr Qwarter-Mästaren ifrån Wijborg 2 personer.

2 juli. Flychtingen Anders Mattsson ifrån Nyland 4 personer.

26 december. Mönsterskrifr af Carallän och Nylän Regemente 2 personer.

1716

5 februari. Petter Bergman ifrån Wijborg kom 2 personer.

1 juni. Flychtingen Hend: Henderson 2 personer.

1 juli. Anders Mattsson ifrån Nyland 4 personer.

1717

13 januari. Olof Jacobsson ifrån Pedersöre 3 personer.

17 mars. Johan Olsson ifrån Pedersöre 3 personer.

24 mars. Kiöningsmos dräng ifrån Pedersöre 1 person.

9 juni. En pijga ifrån Pedersöre Sockn.

2 juli. En flycktings Pijga ifrån Nymoby 1 person.

1 november. En flyckting And: Olofsson 2 personer.

1718

23 mars. Olof Jacobsson ifrån Pedersöre.

4 maj. En flyckting Hustru ifrån Österbotten och Pedersöre 2 personer.

4 maj. Johan Johansson från Sijkajoki 2 personer.

1719

21 mars. Flycktingen Jacob Andersson 2 personer.

29 mars. Flycktingen Bängt 2 personer.

12 april. Herr A: Fontelius ifrån Nyland 2 personer.

18 maj. 3 Flyckting borgare 12 el. 2 personer.

18 maj. Flycktingen Olof Jacobsson 1 person.

1724

8 april. And: Ersson ifrån Cronoby 1 person.

8 april. Gabriel Jacobsson ifrån Cronoby 1 person.

8 april Anders Simonsson ifrån Cronoby 1 person.

1725

21 mars. Burwijk. Hindrick Bengts en Flychting 2 personer.

Utlandet

Tre söner till bonden Mats Johansson på Innervik 8 flyttade utomlands under mitten och senare delen av 1700-talet. Uppgiften finns i en levnadsbeskrivning hos brodern Arvid Steinwall.¹¹⁰ Bröderna är sannolikt Lars (f. 1730), som "avvikit 1748" och Jonas (f. 1735), vilken flyttade ut ur socknen 1755 men flyttade in igen 1758. År 1760 rymde han från sin husbonde i Stockholm. Den tredje brodern är Olof (f. 1739), som flyttade ut ur socknen 1757. Salomon Johansson på Furunäs 1 bodde i utlandet under 1720-talet.

Till Norge har 2 personer från Skellefteå flyttat och från Norge har kommit 8 personer. Från Livland, som tillhörde Sverige 1629–1721, kom 3 officerare och en soldat. Från Tyskland kom en smältare och malmetare, och från Svenska Pommern en trumslagare.

ETNISKA GRUPPER

Samer

Efter 1650 tycks inte samer ha bott inom Skellefteå socken stadigvarande och bedrivit sina traditionella näringar, dock med undantag av området runt Kåtaselet i socknens nordvästra hörn. Här låg ett lappskatteland. Se Per Andrés genomgång i *Kulturens frontlinjer* 13. Under perioden 1539–1650 finns inga säkra belägg på att samer stadigvarande bott i socknen, förutom området runt Kåtaselet. Dock är källmaterialet bristfälligt, särskilt vad gäller domböcker. Inga samer förekommer dock i skattelängderna 1539–1750. Några bönder i Bastuträsk och Kattisträsk uppges 1620 bo ”bland lapparna i fjällen”. Det är dock oklart om notisens innebörd är att samerna fanns öster om lappmarksgränsen. Se vidare i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 221–222, 224 och 226.

Under första delen av perioden 1650–1790 förekommer samer i närheten av Norsjö, men inom Lappmarken. År 1699 stämde Norsjöbönderna Erik Tomasson, Jon Olofsson och Erik Olofsson samen Ture Turesson som bodde vid ”Ormträsket”, sannolikt dagens Vormträsk i Lycksele kommun. Orsaken till stämningen var att renarna hade skadat årsväxten.¹¹¹ På Jonas Gäddas karta över Ume lappmark från 1671 kallas lappskattelandet för ”Staggo wari”. Sjön benämns då ”Wuorm tresch”. År 1673 berättas att samerna gör intrång med sina renar hos bönder som bodde ”uppåt fjällen”. Rätten utfärdar visst förbud mot sådan åverkan.¹¹² Lappmannen Måns Samuelsson från Arvidsjaur hade 1714 gjort åverkan på ett stabbur vid Måns- och Burträsket som låg intill byn Långträsk i Norsjö nuvarande kommun.¹¹³

Samer arbetar även som drängar och pigor. Kyrkoherde Erik Fluor hade 1671 i sin tjänst lappigan Karin Olofsdotter.¹¹⁴ Östen Tomasson i Medle får 1674 böta för lägersmål med Britta Pedersdotter från Arjeplog.¹¹⁵ Efter en lapp som drunknade gavs 1682 20 öre till kyrkan. Lappen Lars Perssons hustru Ingrid Tomasdotter stämde 1704 Anders Nilsson på Sunnanå för att denne hade misshandlat henne och kallat henne *lappsticka*. Detta hände i prostinnan Stecksenius kyrkstuga. Anders Nilsson fick böta.¹¹⁶

På 1730-talet och 1740-talet fanns flera samer anställda i socknen som drängar och pigor. De redovisas i kommunionlängden. År 1784 tjänade lappigan Maria Enarsdotter i Hedensbyn. Hennes lön för 9 veckors vallgång var mat, ett par skor samt 3 riksdaler och 16 skilling i pengar. Dessutom hade en bonde givit henne 16 skillingar i pengar och 1¼ aln lärft.¹¹⁷

I socknen tycks några samer vistas tillfälligt åren 1708–28. Anund Mårtensson blir 12 november 1709 far till sonen Nils. Nils Tomasson och en person till tog nattvarden kyndelsmässodagen 2 februari 1710. Alla helgons dag 1 november 1710 tar Olof Alrimsson och en person till nattvarden. Lappigan Sara var dopvittne 1711. Lappmannen Olof Svensson blir far till sonen Erik vid allhelgonatid 1712. Lapp-Britta tar nattvarden på trettondedagen 1714 och Olof Anundsson med hustru 2 juli

samma år. "Herr Probstens lapptolck" tar nattvarden 29 mars 1725. Sällskapet är på 8 personer. Samer tar även anställning som soldater, såsom Abraham Krus som tar nattvarden på Palmsöndagen den 21 mars 1714. Han var soldat på roten 48 Krus i Ragvaldsträsk. En föregångare till honom på roten var Tomas Turesson Krus, vilken också var same. Han var soldat 1712, men rymde i Gävle. I domboken för 1726 framkommer att samer begravdes för sig på kyrkogården, och det ansågs mindre hedrande att bli begravnen där. En fältväbel klagade att hans barn hade begravts bland samer och inte där han själv velat.

Blinda lappigan Anna Persdotter fick 1773 komma in i fattigstugan. Hon hade sedan 10 eller 11 års ålder tjänat som geterska i socknen. På grund av blindhet kunde hon inte längre gå och tiggja mellan gårdarna.

En anledning till konflikt mellan samer och bönder var fjällträskfisket. Under denna period har bönderna lämnat de fjällträsk som låg inom lappmarken. Fjällträsket brukades nu endast av några inlandsbyar. År 1713 blir några samer åtalade för att de gjort intrång på Stavaträsks och Kågeträsks fjällträskfiske i Storstvattnet och Ullbergsträsket i Jörns nuvarande socken.

En gång förekom även en same som ägde ett hemman. Samen Lars Nilsson från Gråträsk i Piteå socken gifte sig 1690 med änkan Britta Persdotter på Kinnbäck 3. Lars Nilsson stod som ägare till hemmanet 1693–95.

Sockenrådet mellan Skellefteå socken och lappmarken gick 1737 enligt nämndemannen Erik Persson från Kågeträsk över sjön Stora Lappträsket väster om Ullbergsträsket. Skellefteå socken skulle föra underhållsspännmålen för prästerna i lappmarken till lappmarksrådet. Eftersom de inte kunde komma fram till Stora Lappträsket med häst så hade de kommit överens med samerna om att överlämna spännmålen till samerna i Kågeträsk. Samerna i Piteå lappmark skulle också höras angående utsyningen av nybygget eftersom lappmarksgränsen var oklar.¹¹⁸

Samer tjänstgjorde som profosser i Skellefteå socken. Profossen hade som uppgift att verkställa kroppsstraff. År 1733 tjänstgjorde Anders Andersson från trakten av Skeppträsk i Malå nuvarande kommun. År 1771 innehade Per Persson sysslan. Han var same och kom från Lycksele. Förbudet mot att slakta hästar tycks ha varit i kraft även i Västerbotten. År 1661 blev Anders Andersson i Rönnbäcken anklagad för att han själv slagit hjäl och flått två hästar. I ett mål från Piteå 15 år senare framgår att samerna skulle få hästar, det kunde inte en svensk göra. Det är oklart om profossen hade någon uppgift i samband med slakt av hästar.

Ortnamn på allmanningen som kan vara av samiskt ursprung

Följande lista över tänkbara samiska namn har kommenterats språkligt av professor Olavi Korhonen vid Institutionen för arkeologi och samiska studier vid Umeå universitet. Namnen återfinns i de flesta fall vid nybyggesutsyningar 1750–1800. Se vidare under respektive nybygge i senare delen av boken.

1. Brännäs, Byske socken – *Kuljomyran* 1781 [jfr lulesam. *goalljo*, 'lång, smal, rak fura utan kvistar' (som skulle motsvara umesam. *gálljuo)].
2. Petiknäs, Norsjö socken. Namnet skrevs 1769 *Pädikenäs*. Petikåns samiska namn är *Beditje*. Det kan tänkas att Petikåns mynning i Skellefteälven har varit en viktig plats för samerna. Vid mynningen finns idag namnet *Lappsågan*.

3. Grånäset, Skellefteå socken – *Gräcktjärn* 1779, *Storgräggtjern* 1779, *Gräktjern* 1791, *Gräcktjärn* 1805, *Gräggtjern* 1890 och 1910, *Grättjärn* 1955, *Grånästjärnen* idag. Dialektalt uttal 'Gröckutjenn', 'aust i Gröckeln' [jfr. umesam. *kruöhkkie* 'krok, krök', ett vanligt namnelement i umesamiskan].
4. Bastunäs, Skellefteå socken – *Belsälfven* 1770 [jfr lulesam. *bielas* 'gaffelformat stöd' (t.ex. under torkstäng till not, upphöjd lave för hö el.dyl.)].
5. Kåtaselet, Jörns socken – *Garaselet*, som uttalas "Gairaselet", skrivs *Kajraselet* 1785 [*Gájrásuvvane*, av *gájrå* 'kil, våd' (nordiskt lån), *suvvane* 'sel']. Här fanns lappskattelandet Kåtaselet fram till senare delen av 1800-talet.
6. Rörräsk, Jörns socken – *Stor-Bälltjärnen* och *Lill-Bälltjärnen*, vilka skrivs *Belstjernarne* 1779, kan vara samiskt. Dagens dialektuttal är: 'beljt tjenn' [jfr betydelse ovan under nr 4]. Intill tjärnarna fanns en myr, vars namn 1799 skrevs *Bjelstjernmyran*. Den låg inom Norrlångsträsks marker. Intill myren låg Renmossakläppen, så marken där var sannolikt beväxt med renlav och var troligen betesmark för renar.
7. Klockträsk, Jörns socken – *Belstjärnen*, skrivs *Belstjern* 1776. Uttal: 'belschtjenn' [jfr ovan].
8. 9. Stensjön, Byske socken – *Boskobäcken* som är det nutida namnet. Namnet skrevs 1778 *Djupbäcken* [lulesam. *bässkå* 'kvanne, blomstängeln i Angelica-örten']. *Sikelsiden*, *Sikelsmyran* och *Sikelsbäcken* [jfr lulesam. *svijkul* el. *svijko* 'spöke, vålnad' (nordiskt lån)]. Förleden i de senare ortnamnen uttalas "sitjesch". Myrens namn skrivs på moderna kartor *Sidkålsmyran*.
10. Storräsk, Jörns socken – *Pjässörbäcken*, *Piässörbäcken* 1776 [jfr umesam. *Beässure* 'Näversjön' i Arvidsjaur].
11. Pärilström, Jörns socken – *Visttjärnen*, *Wisttjern* 1780 [jfr umesam. *visstie* 'renlav' i förleden *Visstie-* i flertal ortnamn].

De samiska namnen på allmanningen kan indikera att detta område i äldre tid varit samiskt. Det tycks som om de samiska namnen främst finns på allmanningen norr om Skellefteå älv. Beträffande flera belägg se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. XXXIX–XL. Där finns bl.a. flera belägg från Norsjö socken och från området söder om Skellefteälvens nedre del. Andra indicier för att samerna tidigare funnits väster om de gamla kustbyarna, är att enligt byatraditionen i Skråmträsk var byns förste invånare en fiskelapp som bodde på platsen för gården Skråmträsk 1. I Skråmträsk finns ett misstänkt samiskt namn, *Selasberget*. Vid Bomansforsens kronofiske vid Krångfors försökte en same år 1525 att bygga för kronans fiske, men stoppades av myndigheterna. Detta visar att samer fortfarande fanns i närheten år 1525. Bomansforsen vid Krångfors var en viktig plats i Skellefteå älvadal, eftersom det viktigaste laxfisket låg här. Här var även älven smal och lätt att ta sig över. Fisket tycks ha hamnat i händerna på en uppländsk stormannasläkt i mitten av 1300-talet. Möjligen var samerna ägare till fisket innan dess.¹¹⁹ Beträffande de samiska ortnamnen som redovisas ovan, så kan en del vara gamla. Andra kan härröra från den samiska invandring som sker i slutet av 1700-talet. Ett namn som Boskobäcken kan kanske härröra från den senare perioden. Det kan dock inte uteslutas att samerna sedan tidigare haft egna namn på olika lokaler inom allmanningen och att dessa namn aktualiserats vid inflyttningen på 1700-talet. De samiska namnen har aldrig

tidigare skrivits ner på papper. Inom Jörnsområdet tycks det som om sjönamn kan ha alternativa namn, ett på svenska och ett på samiska. Exempel för detta är *Holms-träsket* – *Jörnsträsket*, *Hedträsket* – *Vänträsket*, *Stryckträsket* – *Vällingträsket*. I det sistnämnda exemplet är det ovisst om *Vällingträsket* verkligen är ett samiskt namn. En annan sjö med namnet *Vällingträsket* ligger visserligen i Sorsele socken på gammalt samiskt område. *Vänträsket* är inte heller entydigt samiskt, även om det skulle kunna jämföras med *Vänjaur* i Lycksele socken.

Med alla reservationer kan man belägga spår av samiskt inflytande i området öster om lappmarksgränsen. Det finns dock olika tolkningsmodeller. Det är svårt att veta vilken ålder de samiska ortnamnen har i området och om alla namn verkligen är samiska. Jag har ändå velat presentera den ovanstående namnlistan som kan vara en utgångspunkt för fortsatt diskussion.

Finnar

Finsktalande personer har flyttat in till Skellefteå socken under hela perioden, men antalet tycks inte ha varit så stort. En grupp kommer som flyktingar under det stora nordiska kriget 1700–21. Med inflyttarna kommer finska kulturdrag in. Carl Björk, som kom från Vasa, ägde Sunnanå 4 i mitten av 1700-talet. Där hade han byggt en ria. När socknen köpte hemmanet för att använda det till militärboställe sägs i handlingarna att ingen annan i socknen hade en ria. Se även i kapitlet om Skellefteå sockens kontakter med andra bygder samt tabellen nedan.

Tabell 10. Finnar i Skellefteå socken 1650-1790.

Mikaelsson, Mikael	Åbyn 3	1718–78	fr. Karlö
Andersson, Mats	Boviken 2	1720–49	
Eriksson, Göran	Kusmark 5	1730–32	fr. Karelen, avskedad ryttare
Hansson, Hindrik	Lillkägeträsk 1	från 1727	
Jakobsson, Johan	Degerbyn 2/Varutr 2	1720–47	
Larsson, Hindrik	Hemmingen	1649–81	
Larsson, Johan	Hemmingen	1647–52	
Sigfridsson, Sigfrid	Lund	1641–68	
Hattu, Stefan	Ragvaldsträsk 4	1730	dragon
Tomasson, Lars	Ragvaldsträsk 8	1657–74	fr. Limingo
Hindriksson, Hindrik	Falmark	1671–93	
Gillberg, Jakob?	Böle 5	1721–42	
Lisa	Burvik 8	1724	
Henriksson, Bengt?	Prästbordet	1719–38	
Björnklo, Tomas	Prästbordet	1722–39	f.d. ryttare
Eriksson, Tomas	Granbergsträsk	1730-tal	fr. Limingo
Göransson, Hans	Rote 54 Järpe	1717–35	fr. Karelen, till Vörå
Boije, Casper Johan	Rote 78 Hägg	1740–41	fr. Tavastehus
Pålsson, Johan	Rote 84 Kopparslagare	1716–28	

Karta 43. Tänkbara samiska namn på allmänningen.

KOMMUNIKATIONER

Vägar

Nedan kommenteras de olika vägar som finns på karta 7.

a) Kustlandsvägen bröts i mitten av 1600-talet upp till kärrväg. Den var länge den enda kärrvägen i socknen. Vid militärens rekognosering 1811 beskrivs den som farbar med alla sorters åkdon. Bredden är 8–10 alnar.¹²⁰ Efter kustlandsvägen hade man vintervägar på vissa sträckor. I Bäck gick vägen över sjön Ljusvattnet 1701. Bäckborna blev åtalade för att de inte ”vägat” vintervägen över Ljusvattnet fastän de stakat och ”wålat” den. Bäckbornas försvar var att isen var svag och därför hade de uppkört en annan väg som gick över myrar.¹²¹

b) Kyrkvägen från Gagsmark och Källbomark mynnade ut i Åbyn.

c) Kyrkvägen från Fällfors till Norrlångträsk är utmärkt på Johan Persson Gäddas sockenkarta från 1664. Vägen från Norrlångträsk och ned till Frostkåge är inte markerad. Sannolikt har kyrkvägen från Norrlångträsk kommit ner på vägen Arvidsjaur – Frostkåge i närheten av Tällberg, strax väster om Drängsmarks område.¹²² Där kom den ner ännu i början av 1900-talet.

d) Från Frostkåge har en väg gått västerut som passerat Drängsmark och sedan vidare förbi Lillkågeträsk och till Stavaträsk. Sedan fortsatte vägen upp till kyrkan i Arvidsjaur. En översiktlig karta över vägen finns från 1638. Vägen kan ha funnits under den tid som kyrkan i Arvidsjaur existerat, dvs. från slutet av 1500-talet. Efter 1640 byggs från denna väg en ny väg till Avaviken, vilken skulle användas i transporter till och från Nasafjäll. På en karta över Kågeträsk från år 1700 passerar vägen förbi Lillkågeträsk.¹²³ Vägens sträckning på Drängsmarks bys område ser man på kartan över Drängsmark från 1703–04.¹²⁴ Vid militärens rekognosering 1811 beskrivs vägen som en god kärrväg från Frostkåge genom Drängsmark till Kågeträsk och Norrlångträsk byar. Därifrån beskrivs den som en något sämre kärrväg från Lillkågeträsk till Stavaträsk och Degerträsk byar samt från Norrlångträsk till Fällfors. År 1811 gick en gångstig från Degerträsk över Åselet till Gråträsk i Piteå socken.

e) Från Storkågeträsk har en kyrkväg gått över Kusmark, Ersmark och Stämninggården. Vägen från Storkågeträsk finns utmärkt på kartan över Kågeträsk från 1703–04. Från Kusmark går vägen på norra sidan av Kågeälven. I centrala Ersmark går vägen över till södra sidan av älven och sedan mot sydost och till Stämninggården. Kyrkvägens sträckning över Ersmark finns utmärkt på kartan från 1699–1700. Vägen över Stämninggårdens skog finns på kartan över byn från 1699–1700. Vägen kom fram på kustlandsvägen i Dalkarlsleden intill Stämninggården.

f) En kärrväg finns mellan Ersmark och Storkåge år 1777. Den används bl.a. av Kusmarksborna för att föra tjärtunnor till Storkåge. Det är ovisst hur hög ålder vägen har. Den finns första gången markerad på en karta som upprättades 1760. Ägora på kartan skiftades 1765 och jämkades 1785.¹²⁵ Vägen finns sannolikt redan 1749 då

Ersmarksborna och Storkågeborna blir ålagda att underhålla vägen efter ett utslag av landshövdingen. Det är sannolikt att det fanns en väg mellan byarna före mitten av 1700-talet. I Storkåge hölls en marknad och kontakterna med grannbyarna torde ha varit livlig. Dessutom fanns i Storkåge en viktig hamn. År 1787 hade man brutit en ny väg över Ersmarks ägor mellan Kusmark och Storkåge. Kusmarksborna förbjöds att använda den gamla vägen som gick genom Ersmarks åker, eftersom den p.g.a. blött landskap blev nästan ofarbar med tunga transporter.¹²⁶

g) En väg fanns från Varuträsk till Degerbyn. Vägen finns utmärkt på kartan över Degerbyn från 1699–1700.¹²⁷ Från Degerbyn går i mitten av 1700-talet en väg till Stämmingsgården som även nyttjas av personer som bor väster om Degerbyn. Vägen över Stämmingsgården var mindre backig än den väg som gick österut genom Degerbyn till kyrkan.

h) Från kyrkan gick en väg västerut som passerade Degerbyn, Myckle och Medle. Därefter fortsatte den till Krångfors där det fanns en bro över Skellefteälven. Bron är den första bron över Skellefteälven och finns utmärkt på sockenkartan från 1664. Denna del av vägen var kärrväg 1811, enligt militärens rekognosering.¹²⁸ Vägen fortsatte sedan som ridväg till Norsjö. Vägnätet i Norsjöbygden finns utmärkt på en karta från 1703.¹²⁹

i) Från brofästet på norra sidan av Skellefteälven vid Krångfors gick en väg över Granfors till Bjurvattnet. Denna sträckning är sannolikt Bjurvattnets gamla kyrkväg. År 1811 var den farbar med kärria till Granfors. Sedan fortsatte den som ridväg genom byarna Bjurvattnet, Klockträsk, Hornsträsk, Granbergsträsk, Missenträsk och vidare till Arvidsjaur och Arjeplogs kyrkor. Vägen förbi Bjurvattnet var utsynad 1771 samtidigt som driften vid Nasafjälls silvergruva återupptogs.¹³⁰ Troligen fanns vägen till nybyggena väster om Bjurvattnet sedan den tidpunkt då boplatserna kom till. Hornsträsk blev nybyggd 1731.

j) Vintervägen från Norsjö till kyrkan gick på södra sidan av Skellefteälven från Krångfors till Klutmark. Vägen finns markerad på byakartan över Klutmark från 1699–1700.¹³¹

k) Vägen till Skråmträsk finns markerad på kartan över Klutmark från 1699–1700.

l) Vägen från kyrkan till Burträsk finns markerad på Johan Persson Gäddas sockenkarta från 1664. Den var ridväg före 1781. År 1760 betraktades vägen som ”nästan ofarbar och swår”. Från Gummark fanns dock god ridväg ett stycke, medan sämsta avsnitten sträckte sig över Gärdsmarks och Kroksjöns mark. Inom Burträsk socken var vägen sannolikt lika dålig. Kronolänsman C. Björk ansåg 1763 att man inte utan största fara och besvär kunde framkomma med häst.¹³² Från slutet av 1770-talet började man att bryta upp en kärrväg som blev klar 1781. Vägen fick på vissa partier en något annorlunda sträckning än den gamla vägen. År 1811 beskrivs vägen vara farbar med alla sorters hjuldon. Den är smalare och backigare än kustlandsvägen, men är kortare om man kommer kustlandsvägen söderifrån och åker över Änäset, Burträsk och Skellefteå.

m) En väg fanns från Bodan och fram till kyrkvägen Skellefteå – Burträsk. Det är oklart hur hög ålder vägen har, men sannolikt har den funnits sedan lång tid. I början av 1800-talet hade byarna runt Falmarksträsket vinterväg över Falmarksträsket och

vidare över Ökvattnet och fram till Bodaträsket. Sedan följde vägen Bodans kyrkväg.¹³³

n) I Långviken finns anslutning till en vattenled längs Bureälven. Den har använts av Hjöggböle och sannolikt av byar som Falmark och Sjöbotten.¹³⁴ Förutom att ta sig till kyrkan har vattenleden använts för att transportera tjärtunnor till Båtviken i Bodaträsket. Sedan transporterades tunnorna på land till lastageplatsen i Yttervik. En fördel med flötning av tjärtunnor efter älven var att det kunde göras sommartid. Vägarna var vanligen för dåliga för att tillåta tjärtransport, i varje fall några längre sträckor. Vintertid färdades man på isarna. År 1801 bestäms att en väg ska brytas upp från Långviken till Gamla Falmark.¹³⁵

o) År 1811 gick en vinterväg, ”god slädväg”, från Svarttjärn i Lövångers socken till Holmsvattnet. Från Holmsvattnet gick en god kärrväg som följde stranden till Yttervik. Denna väg kan vara Holmsvattnets gamla kyrkväg. På sockenkartan över Lövånger från 1660-talet finns en väg markerad som går norrut från Svarttjärn och till gränsen mot Skellefteå. Vägen till Holmsvattnet fanns därför åtminstone på 1660-talet.

p) Från kustlandsvägen söder om sjön Ljusvattnet gick en avtagsväg till Bäck. Från Daglösten vid kustlandsvägen gick likaså en väg in till Bäck. Från Bäck gick en väg till grannbyn Burvik. Det är oklart om det gick någon väg mellan Burvik och Bureå. Om det fanns en väg så var den dålig. Under 1700-talet rodde man till kyrkan från byarna Bäck, Burvik, Bureå och Yttervik.¹³⁶ Man följde leden väster om Degerön och Bockholmen.

r) Från kyrkan gick en väg österut till Furunäs. År 1811 var vägen en kärrväg. På kartor kring år 1700 finns en väg markerad inom Hedensbyn, och sannolikt har den gått till Bergsbyn eftersom vägen är dragen förbi byarådet mellan Hedensbyn och Bergsbyn. Det är dock oklart om vägen gick ända fram till Furunäs vid denna tid. År 1790 berättas att Ytterursvikensborna sommartid färdades med båt till kyrkan, och under vintern körde man på Skellefteälvens is. Men nu ville byborna ha en kärrväg som anslöt till den existerande kärrvägen i Furunäs. Orsaken till att man ville ha en väg var att det under vår och höst var besvärligt när isen inte bar. På grund av motstånd från bönder i Bergsbyn blev saken uppskjuten till ett senare ting.¹³⁷ Från Furunäs fanns 1811 en ridväg eller stig till Ursviken. På södra sidan av älven använde man sig av älven för transporter mellan kyrkan och hemmet. Vägen använde man endast när älven varken bar eller brast. Sommartid åkte man båt till kyrkan, och vintertid körde man med häst och släde på älvens is. Detta förhållande kan även ha rått på norra sidan av älven.¹³⁸ År 1731 har tydligen en större olycka skett på älven då tre personer från Tjärn drunknade.

s) Boviken hade en kyrkväg som gick söderut till Böle. Norrut mot Storkåge finns ingen väg markerad under perioden.

t) På södra sidan av Skellefteälven gick år 1811 en kärrväg från kustlandsvägen på Sörböle till byn Tuvan. Väg till Hedensbyn finns åtminstone 1756. År 1739 omkom en man från Hedensbyn genom drunkning i en bäck på södra Hedensbyns ägor. I domboken framkommer att vägen användes till och från kyrkan endast när isen varken bar eller brast. Övrig tid på året använde man älven, på vintern med häst och släde på isen, och sommartid användes båt.

u) På 1790-talet fanns en kärrväg från Långviken vid Falmarksträsket och över byarna Gummark och Gärdsmark och vidare till kyrkan. I Långviken hade t.ex. Hjoggböleborna kärrbodar där kärrorna förvarades.¹³⁹

Gästgiverier

År 1750 fick gästgivarna bränna denna kvantitet brännvin för året, nämligen Sunnanå 2 ankare/år, Frostkåge 1, Byske, Åbyn och Bureå ½ ankare. På de tre sistnämnda gästgivargårdarna fick endast resanden uppehålla sig, och inga publika sammankomster för allmogen var tillåtna.¹⁴⁰

Hamnar

Under 1600-talet och 1700-talet tycks hamnen i Storkåge ha varit den viktigaste hamnen i socknen. Bönderna i Storkåge kunde ta på sig transporter till och från hamnen, t.ex. transporter som skulle till kyrkan. Kyrkan hämtade vanligen sitt vin sommartid från piteborgare som vistades vid sina fiskelägen inom Skellefteå socken. År 1761 hämtades vinet från Norrskär och 1771 från Bredskär. Åren 1773–74 förde Jon Andersson Tysk i Storkåge vinet från Piteå till Storkåge och sedan forslades vinet på landsvägen till kyrkan av andra personer i Storkåge. År 1775 hämtades vinet i Yttervik och 1777 åter från Norrskär. Från 1781 hämtades vinet i Stockholm av bureborna som hade en egen skuta. Åren 1783–85 levererades vinet av skepparen Lars Hellberg i Yttervik. Han var troligen skeppare på ytterviksböndernas skuta. Troligen fanns vid denna tid även någon hamn vid Skellefteälvens mynning för i Furunäs hade man en skuta under 1700-talet.

År 1811 fanns lastageplatsen på norra sidan av Bockholmen för dem som bodde vid Skellefteälven. Denna plats saknade väg och därför måste gods transporteras med mindre båtar uppför älven. Större fälbåtar kunde gå upp till Tuvan i älven. Bockholmen användes fram till mitten av 1800-talet då hamnen flyttades till Ursviken. Hamnen fanns redan 1790 på Bockholmen, enligt Gustaf Ankarkronas sjökort.

Andra lastageplatser i Skellefteå socken vid denna tid var Skeppsholmen vid Bureå, Tällholmen vid Yttervik, Kågeälvens mynning, Byskeälvens mynning samt Åbyälvens mynning. Som hamnar betecknas Tällöfjärden, Burefjärden, Ytterviksfjärden, Furunäsfjärden, Kågefjärden, Romelsön och Åbyälvens mynning.

PERSONNAMNSSKICK

Nedan följer en redogörelse för personnamnsskicket i Skellefteå socken under perioden. Genom att följa personnamnen kan man bl.a. se hur ett borgerligt drag som familjenamn tränger in bland allmogen i socknen. Vi kan även se vid vilka tidpunkter detta sker. Antagandet av släktnamn kan peka på en förändring i samhället. Antagandet av släktnamn är kopplat till den personliga identiteten och vill kommunicera något till omgivningen. Släktnamnet blev en statussymbol och alla som eftersträvade en etablerad ställning i dåtidens samhällsliv var benägna att skaffa sig ett sådant. Med hjälp av personnamnen kan konturer av kulturella gränser skönjas.

Familjenamn

Under 1500-talet förekommer några binamn, dvs. av typen *Clemet Smed*. Dessa används mera tillfälligt och utvecklar sig inte till släktnamn. I Bureå förekommer släktnamnet *Burman* första gången i mitten av 1500-talet. Birkarlasonen Olof Andersson, som flyttar från byn och sedan blir lappfogde i Piteå och Luleå lappmarker, tar upp namnet. Brodern Ambrosius Andersson som är köpman i Bureå tar sedan upp namnet. Det används endast en gång i de skriftliga källorna, nämligen av kungen Johan III i ett brev till en fogde. Släktingen Jakob Olofsson tar upp namnet *Burman* i början av 1600-talet. Han studerar i Stockholm och blir sedan lappfogde. I Bureå bibehålls namnet på Bureå 8 som bebos av gästgivare och länsmän. Namnet används fram till mitten av 1700-talet. Den siste i släkten som bor på hemmanet, Karl Olofsson, verkar inte använda namnet.

Släktnamn blir vanligare efter 1621, när städerna i Västerbotten grundas. Ett vanligt mönster är att en person i Skellefteå socken som tillhör de mer välbärgade familjerna blir borgare i Piteå och tar då upp ett släktnamn. Sedan verkar namnet finnas latent i släkten och tas upp senare. Länsmännen tar upp släktnamn i mitten av 1600-talet. Namnen bildas med orten som grund. Även inflyttade personer med yrken som gästgivare och klockare tar sig släktnamn från slutet av 1600-talet.

Olof Ambrosiusson från Bureå 3 blir bonde på Hjoggböle 1 efter 1630. Hans far, som var köpman, hette Ambrosius Burman, och han använde släktnamnet i slutet av 1500-talet. Olof har två söner som flyttar till Piteå stad och de använder släktnamnet *Burman*. Olof Ambrosiusson har en sonson, Olof Jonsson, vars son Erik (f. 1695) blir borgare i Piteå och Uleåborg. Han använder också släktnamnet *Burman*. Men det dröjer fram till mitten av 1800-talet innan släkten på hemmanet i Hjoggböle använder släktnamnet, vilket ligger latent i släkten hela tiden.

Per Nilsson (f. 1631) från Åbyn nr 1 blir borgare i Piteå 1687 och tar sig namnet *Åman*. Hans bror Hans Nilsson blir länsman, gästgivare och postbonde. Även han tar sig namnet *Åman* och det lever kvar inom släkten.

Erik Svensson från Yttervik 2 blir borgare i Piteå 1685 och tar sig namnet *Wikman*. Grannen Nils Persson blir på 1690-talet länsman och tar sig namnet *Wikman*. Här kan alltså samma släktnamn användas inom en by.

Lars Nilsson Degerman var ägare till Degerbyn 5 i slutet av 1600-talet. Han tillhörde där en betydelsefull släkt. Sonen Olof, som blev länsman i Burträsk socken från 1693 och från 1707 i Skellefteå socken, använde släktnamnet, liksom brodern Johan som blev borgare i Piteå stad 1707. En tredje bror som blev fänrik tog sig namnet *Degerfelt*. Släktingen Samuel Johansson Degerman från Degerbyn 4 blev borgare i Piteå och antog släktnamnet, men även hans far Johan Svensson använde namnet *Degerman*. Från slutet av 1700-talet användes namnet på Degerbyn 1. En gren från det hemmanet flyttade till Varuträsk där namnet använts sedan dess.

Nils Svensson Varg från Innervik 6 var soldat på 1670-talet. Han blev senare borgare i Piteå stad och tog *Varg* som släktnamn. Brodern Johan Svensson kallade sig också *Varg*, men namnet användes inte av senare generationer på hemmanet. Sven Nilsson Varg på Innervik 18 använde släktnamnet i mitten av 1600-talet, liksom sonen Lars Svensson Varg. Något släktskap är inte känt mellan dessa familjer, så det kan tänkas att namnet *Varg* användes i byn Innervik.

Något senare började flera gästgivare att använda släktnamn. Gästgivaren vid Skellefteå kyrka hette i slutet av 1600-talet Johan Andersson Bertsell och var inflyttad från Umeå stad. Hans mågar, gästgivarna Jon Jonsson och Anders Svensson på Sunnanå, hade flera barn som tog sig namnet *Sundström* i början av 1700-talet. Namnet var bildat efter bynamnet *Sunnanå*. Sonen Markus blev klockare och hans bror Johan blev länsman. Slakten *Sundström* innehade sedan tjänster som lantmätare, länsman och klockare, samt befäl i armén.

En annan gästgivare som tog släktnamn mot senare delen av 1700-talet var Lidman i Frostkåge. Mot slutet av 1700-talet var det vanligt att de som var skeppare, handelsmän, tjänstemän och hantverkare tog upp släktnamn. Nu kom många namn på *-mark*, t.ex. *Marklund*, *Markstedt*, *Markström*. Så gjorde även personer som flyttade ut ur socknen, även om de var drängar och pigor. Släktnamnet använde man även om man flyttade tillbaka till hemssocknen. Efternamnen i en socken blev som en geografisk karta: Berget i Gagsmark? – *Bergmark*; Berget i Stämninggården – *Bergsten*, *Stenberg*; Bergsbyn – *Berglund*; Bodan och Boviken – *Boman* och den förstnämnda byn *Bodin*; Brännan i Drängsmark och Kusmark – *Brännström*; Bureå – *Burman*; Burvik – *Burstrand*, *Burenstrand*; Byske – *Buscherus*, *Buschman*; Bäck – *Bäckström*, *Bäcklund*; Bäckänget i Kusmark – *Engström*; Böle – *Bolin*; Degerbyn – *Degerman*, *Degerström*, *Degerstedt*, *Degerfelt*; Falmarksforsen – *Forsman*; Falmarksheden – *Hedlund*; Furunäs – *Furberg*, *Furman*; Hedensbyn – *Hedberg*; *Hedbom*, *Hedenström*, *Hedman*; Hjoggböle – *Bolin*; Hällbacken i Yttervik – *Hellberg*; Krångfors – *Forssell*, *Forssén*; Kåge – *Kågeman*, *Kågström*; Liden i Frostkåge – *Lidman*; Lund – *Berglund*, *Grönlund*, *Lund*, *Lundell*, *Lundstedt*, *Lundström*, *Stenlund*; Medle – *Melander*; Morön – *Öström*; Noret i Gummark – *Normark*; Ragvaldsträsk (Ransträsket) – *Ransberg*; Rönnbäcken – *Rönnberg*, *Rönnbäck*; Norrlångträsk – *Långström*; Myckle – *Myckelström*; Sjön i Hjoggböle – *Sjöström*; Storkågeträsk – *Kågberg*; Sunnanå – *Sundqvist*, *Sundström*; Sörböle – *Söderström*; Tjärn – *Tjärnberg*, *Tjärngren*, *Tjärnlund*, *Tjärnström*; Vikmoran i Innervik – *Morén*; Åselet – *Åström*; Östanbäck – *Bäckström*, *Östlund*. Alla markbyar – *Marklund*, *Markstedt*, *Marklin*, *Markgren*, *Stenmark*. Alla byar som slutar på *-vik*, dvs. Boviken, Innervik, Ostvik, Ursviken, Yttervik – *Viklund*, *Vikman*, *Viksten*, *Vikström*.

Soldatnamn

Under mitten av 1600-talet började man använda soldatnamn i Skellefteå socken. Det verkar som om särskilt soldater som var engagerade i driften av gruvorna i Nasafjäll och Kedkeväre var benägna att anta soldatnamn. Möjligen kan bruket vara en påverkan från experter på gruvbrytning och smältning som kom söderifrån, bl.a. från Sala silvergruva och Kopparberget vid Falun. Några av dessa tidiga soldatnamn lever kvar till indelningsverkets införande 1695 och antas då som namn på soldatrotar. Soldatnamnen kunde leva kvar inom en släkt, men det hände också att om en soldat hade ett soldatnamn och han lyckades leja en efterträdare i soldattjänsten, så kunde efterträdaren anta soldatnamnet. Lars Svensson Varg i Innervik lejde 1683 Josef Eriksson till soldat och efterträdaren kallade sig också *Varg*.

De namn som började bäras 1695 vid indelningsverkets införande i Västerbotten kommer från den första soldaten. Namnet kan ha burits som soldatnamn redan tidigare under det äldre indelningsverket, som började 1649 i Västerbotten. De flesta namnen är från slutet av 1680-talet, men några går tillbaka till 1640-talet. Soldatnamnet kan vara bildat av byns namn, ett gårdsnamn, mindre platsnamn, fåglar, djur, yrken, egenskaper eller annan bakgrund.

Soldatnamn tas ibland efter byns namn och soldatnamnet kan på något sätt anspela på bynamnet. I Falmark fanns t.ex. namnen *Falk* och *Palm*. Byns namn skrivs i äldre källor ibland Phalmark. Några soldatnamn är yrkesbeteckningar och sannolikt har den förste soldaten som burit namnet varit verksam inom yrket.

Tyvärr var det flera rotar som hade samma namn – tre rotar hette *Bäck*, två *Falk*, *Smed*, *Kuse*, *Utter*, *Lekatt*, *Berg* och *Skytt*. I mitten på 1700-talet döper man om många rotar och främst sådana där namnet fanns på flera rotar. Nr 3 *Bäck* blir *Dalbäck*, nr 110 *Bäck* blir *Bäckström*, nr 113 *Bäck* blir *Bäckman*, nr 24 *Falk* blir *Patron* och nr 39 *Falk* blir *Falkman*, nr 10 *Kuse* blir *Vikberg* (ligger i Yttervik), nr 90 *Kuse* blir senare *Färm*, nr 41 *Lekatt* blir *Lokatt*, nr 95 *Utter* blir *Utterman*, nr 98 *Berg* blir *Berggren*, nr 26 *Skytt* blir först *Storskytt* och sedan *Rask*, nr 49 *Skytt* blir *Jägare*. I vissa nya namn finns ett innehållsmässigt samband med det gamla namnet, eller också lägger man till en efterled. Paret *Skytt* – *Jägare* visar ett samband liksom *Smed* – *Vallon*. Några rotar byter till helt nya namn, t.ex. *Duva* blir *Lundström* p.g.a. att en son till länsman Lundström blir soldat på roten och överför sitt släktnamn till roten.

En typ av soldatnamn som användes som ärfiliga efternamn var de namn som officerare och befäl tog sig. Sergeanten Lars Larsson tog sig namnet *Schelfting* efter sockennamnet. Soldaten Johan Furman blev underbefäl och tog sig namnet *Furmark*. Soldaten Olof Dyr blev befördrad och kallade sig *Dyrén*. Östen Jonsson Tröger tog sig namnet *Palmgren*. Erik Andersson och Olof Eriksson i Östanbäck blev bägge sergenter och tog sig namnet *Vikman*. Namnet är sannolikt taget efter byn Ostvik, eftersom de bägge byarna Ostvik och Östanbäck i äldre tid kallades för Ostvik. Östanbäck är en senare utbrytning från Ostvik.

Bakgrunden till några soldatnamn

Nr 6 *Gran*. Per Gran/Grän från Drängsmark var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652. Han fanns i Medle 1657 och i Kågeträsk 1664. Han ägde Kågeträsk 5 1647–79. Från 1648 var han bruksknekt i Silbojokk. En son kan Per Persson vara

som blev soldat på roten 6 Gran i Bureå 1695. Alternativt är namnet *Gran* bildat efter området Gran i Bureå.

Nr 9 *Trana*. Olof Tomasson Trana från Långträsk 1 var bruksknekt från 1646. Han tjänstgjorde 1652 vid Piteå silververk i Silbojokk. Per Olofsson Trana som var soldat i Bureå 1675–79, och som dog det sistnämnda året, var sannolikt en son till Olof Tomasson Trana. Jon Jönsson Trana var soldat i Finnfors från 1672. Johan Jonsson i Yttervik blev soldat 1689 och blev soldat på roten 9 Trana 1695.

Nr 13 *Ros*. Hans Johanson på Östanbäck 12 var bruksknekt från 1646 och bar namnet *Ros*. Sonen Johan Hansson Ros var soldat 1683–90 och dog det sistnämnda året i Göteborg. Anders Nilsson Ros blev soldat på roten Ros 1695.

Rote 19 *Lekatt*. Anders Lekatt var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1657. Han kan vara identisk med Anders Jonsson från Bureå 2 som var bruksknekt från 1642. Anders Jonsson kan vara far till Samuel Andersson Lekatt som 1695 blev soldat på roten 19 Lekatt.

Nr 23 *Tuva*. Anders Tuva i Böle var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652. Han var sannolikt son till Anders Larsson på Böle 3 och identisk med den Anders Andersson som var bergsknekt från 1646. Nils Andersson, som troligen var son till Anders Andersson, blev soldat 1695 på roten 23 Tuva.

Nr 25 *Ryss*. Herman Hermansson Ryss från Tuvan 1 var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1657. Sonen Tomas Hermansson Ryss var soldat på roten 25 Ryss från 1695 och gav namn åt roten.

Nr 30 *Skarp*. Lars Skarp i Falmark var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1657. Han är sannolikt identisk med den Lars Matsson från Falmark 21 som var bergsknekt från 1646. Jöns Larsson Skarp var soldat 1669–89 och lejd till Källbomark. Han var korpral från 1689 och på roten 30 Skarp från 1695. Jöns Larsson var sannolikt son till Lars Skarp i Falmark.

Nr 38 *Palm*. Mats Olofsson från Falmark 12 bodde i Innervik i slutet av 1600-talet och bar namnet *Palm*. Jakob Östensson Palm i Falmark var bruksknekt vid Luleå silververk från 1673 och ute i kriget från 1675. Nils Olofsson Palm från Furunäs 2 var soldat i Falmark från 1689 och på roten 38 Palm från 1695. Namnet *Palm* tycks komma från bynamnet *Falmark*, som i äldre tid kunde skrivas *Phalmark*.

Nr 39 *Falk*. Nils Nilsson Falk från Falmark 9 var soldat från 1683. Jon Johansson i samma by var soldat från 1689 och på roten 39 Falk från 1695. Namnet *Falk* är bildat från bynamnet *Falmark*. Gabriel Jonsson Falk var soldat i Innervik 1663–76, men bör ha varit från Falmark med tanke på namnet *Falk*. Möjligen kom han från Falmark 13.

Nr 41 *Lekatt*. Per Tomasson Lekatt blev soldat i Falmark 1677. Han var lejd av Per Jönsson Lekatt på Falmark 8. Per Tomasson blev 1695 soldat på roten 41 Lekatt.

Nr 50 *Hybäck*. Per Mårtensson Hybäck på Storkåge 13 var soldat från 1643 och tjänstgjorde från 1646 som gruvdräng i Nasafjäll. Han tjänstgjorde sedan vid Luleå silververk fram till 1670-talet. Jon Jonsson i Gummark blev soldat 1683 och hamnade 1695 på roten 50 Hybäck.

Nr 55 *Grubb*. Roten fick sannolikt sitt namn efter hemmanet *Grubban* på Sunnanå som ingick i roten. Förste soldaten Olof Persson kom från Innervik.

Nr 56 *Kock*. Abraham Andersson Kock från Gummark 4 var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1646–59 samt vid Luleå silververk på 1660-talet. Han blev

soldat på nytt på Sunnanå 1679 och kom sedan på roten 56 år 1695. Han gav då sitt namn åt roten.

Nr 58 *Dyr*. Mikael Andersson Dyr från Norsjö 8 var bruksknekt i Nasafjäll från 1646. Fr.o.m. 1660-talet och fram till 1671 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjökk. Mikael Andersson hade sannolikt sonen Tomas Mikaelsson som var soldat 1677–78 och som dog det sistnämnda året. Tomas Mikaelsson hade sannolikt sonen Jöns Tomasson som blev soldat på roten 58 Dyr 1695.

Nr 59 *Bur*. Anders Jonsson på Bureå 5 var bergsknekt från 1642 och hette 1657 *Bure*. Per Regertsson från Östanbäck 15 var soldat i Bureå 1689–94 och bar soldatnamnet *Bur*. Lars Olofsson, som möjligen var från Kattisträsk 2, var soldat på roten 59 Bur från 1695. Bureälven eller Buran rinner upp vid Kattisträsk.

Nr 75 *Orre*. Nils Mårtensson Orre på Medle 2 var bruksknekt på 1650-talet. Hans son Olof Nilsson Orre blev förste soldat på rote 75 Orre och gav sålunda namn åt soldatroten. Roten bytte sedan namn till *Orrfelt* och *Medelström*, vilket berodde på att det fanns ytterligare en rote med namnet *Orre*.

Nr 83 *Knipa*. Olof Andersson på Ersmark 5 var bruksknekt vid Piteå silververk från 1646 och framåt. Han kallas 1646 för *Kråppa* och 1652 för *Knipa*. Han hade sannolikt sönerna Jakob Olofsson Knapp eller Knipa, som var soldat 1663–76, och Nils Olsson Knipa, som var soldat 1660–76. Olof Jakobsson som ägde Ersmark 5 på 1640-talet bar också namnet *Knipa*. Nils Andersson från Drängsmark blev soldat på roten 83 Knipa 1695.

Nr 84 *Kopparslagare*. Jöns Olofsson från Ersmark 1 var soldat från 1677 och på roten Kopparslagare från 1695. I Ersmark fanns flera kopparslagare vid denna tid, men Jöns och hans far finns inte noterade som sådana.

Nr 92 *Skryt*. Johan Andersson Skryt från Böle 9 var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojökk från 1646. Han tjänstgjorde från 1661 vid Luleå silververk i Kvikkjökk. Johan Andersson hade sannolikt sonen Johan Johansson Skryt, som 1695 blev soldat på roten 92, och som gav namn till roten.

Nr 101 *Lustig*. Johan Matsson Lustig (–1676) från Falmark 2 var soldat 1660–76 och bar namnen *Lustig* och *Glader*. Han dog i slaget vid Lund, 4 december 1676. Johan Matsson Lustig hade troligen sönerna Lars Johansson Lustig, som var soldat i Morön från 1689, och Olof Johansson Lustig, som var soldat i Hedensbyn 1672–90. Olof Johansson Lustig kan dock vara son till Johan Olofsson Trast i Hedensbyn, eftersom Olof även hade efternamnet *Trast*. Olof Johansson Trast flyttade sedan till Bäck 2.

Nr 107 *Bonde*. Johan Andersson på Ostvik 3 var soldat 1658–76. Han var bonde och hade soldatnamnen *Barr* och *Bonde*. Arvid Persson från Ostvik 9 gick 1683 ut för sin bror Östen Persson. År 1695 blev han soldat på rote 107 Bonde. Arvid Persson var bonde på Ostvik 9 vilket har lett till soldatnamnet *Bonde*.

Nr 109 *Brännare*. Anders Andersson Brännare, som blev soldat på roten 1695, kom från Kusmark 8, som kallades *Brännan*.

Nr 116 *Polack*. Anders Jönsson på Drängsmark 16 var bruksknekt i Silbojökk från 1648. Sonen Jakob Andersson Polack var soldat från 1673 och tjänstgjorde först vid Luleå silverbruk i Kvikkjökk, men gick ut i kriget från 1675. Han blev soldat på roten 116 Polack år 1695. Olof Larsson Polack var soldat i Ostvik 1666–75.

Förnamn

Pigan Margareta Nilsson (f. 1686) i Bureå, som kom från Yttertavle i Umeå socken, hade 1704 bytt namn till *Kerstin* för att undkomma fallandesjukan (epilepsi). Ärendet togs upp vid häradsrätten som beslutade att hänskjuta frågan till hovrätten eftersom det inte fanns någon namnlag. Margareta Nilsson fick rådet att byta namn av gamle skarprättaren Petter Galle 1½ år tidigare. Han vistades 1704 i Österbotten. Men förra hösten hade Margareta känt att beslutet var fel och hade tagit tillbaka namnet *Margareta*. Efter namnbytet till *Kerstin* hade Margareta sluppit anfall under ett halvt år, men sedan hade hon haft några mindre anfall. Margaretas matmoder Malin Persdotter menade att Margareta Nilsson hade varit svag både till hälsan och till förståndet.¹⁴¹

Öknamn

Barn i Hjoggböle använde 1733 öknamn på flera personer i omgivningen. *Staffan ryggvärk* användes troligen om Staffan Nilsson. Erik Olofsson hade kallat soldaten Per Sjöman för *knylen*, dvs. det dialektala ordet *knil*, 'puckel'. Erik Olofsson försvarade sig med att han hade använt pigan Margareta Olofsdotters i Yttervik ord. Erik hade 1733 kallat grannarna i byn för: Olof Jonsson – *Tomtjuden*, nämndeman Jon Persson – *Gastjuden*, Lars Larsson (Olof Larssons far) – *Stackerjuden*, sin farmor *Råttjuderska*. Olof Larssons barn hade kallat häradshövdingen *Tjockoxen*, prosten *Njugg-* och *Surpär*, prostinnan *Speckflamsan*. Häradshövdingen förklarade att han inte kunde handlägga målet.

År 1758 anklagar Nils Nilsson i Hjoggböle sin svåger, drängen Anders Eriksson, för att ha kallat Nils Nilsson för *Prinsen från Bure*. Anders Eriksson skulle ha kallat Nils Nilssons hustru för *Storläpatacka*.

År 1672 blev borgaren Mårten Matsson i Piteå åtalad för att han kallat alla Burträskbor för skälmar och tjuvar. Möjligen brukade han Ortsboöknamnet *Tjuvburträskare*.¹⁴²

I Kusmark fanns följande öknamn år 1754: Sven Olsson kallades *alebarkare*, Nils Olssons son Olof kallades *bultenbrok*, Johan Johansson *garvare*, Anders Jonssons söner Jon och Anders *vällingglupare*, Abraham Anderssons son *hyskie* eller *hemlig-hus*, Per Perssons son Olof *pontsiöpp*, Erik Svensson *Suneliten*, Anders Johanssons son Jöns *slingerböl*, Olof Svensson *kankröfwelkyt* och Marta som var dotter till soldaten From *halta tomasvalpen*.¹⁴³

Tabell 7. Socknens företrädare

<i>Namn</i>		<i>År</i>	<i>Diverse</i>
<i>Sockenskrivare</i>			
Olof Carlsson	Bureå	1651	
Lars Larsson Bjur	Risön		
Johan Plogman	Morön	1708–10, 1713–19	
Jonas Berger	Kyrkobordet	1711	
Jakob Plogman	Morön	1719–	
Johan Nyman	Bergsbyn	1724–40	
Anders Klingberg	Kyrkobordet	1740–57	
Petter Appeldorff	Kyrkobordet	1757–73	
Anders Lövbom	Kyrkobordet	1778–79	
Johan Hedbom	Morön	–1781	
Erik Schalin	Kyrkobordet	(1773)–94	
Johan Forssén	Kyrkobordet	1792–1817	
<i>Häradsskrivare</i>			
Anders Klingberg	Kyrkobordet	1746–57	
Jakob Bergstedt		1769–73	vice 1769
Gabriel Holmbom		1769	
Jöns Vesterberg		1786–96	
<i>Länsman</i>			
Johan Hermansson	Bergsbyn	1650–52	
Anders Jonsson	Tåme	1654	
Jon Andersson	Tåme	1657	
Olof Carlsson	Bureå	1654–90	
Lars Olofsson	Gärdsmark	1675	
Erik Larsson	Hjoggböle	1678–81	
Nils Persson Wikman	Böle	1690–1705	
Olof Degerman	Tjärn	1707–13	
Hans Nilsson Åman	Åbyn	1681–1702	
Nils Hansson Åman	Åbyn	1701–25	
Jon Andersson Lund	Medle	1706, 1713–19	
Mattias Djurman	Kyrkobordet	1715–16	vice länsman
Jakob Gillberg	Myckle	1725–27	
Petter Rönberg	Myckle	1722–	
Anders Lundström	Medle	1736–46	

Sven Sundström	Kyrkobordet	1750–73	
Anders Sundström	Kyrkobordet	1770	vice
Markus Sundström	Kyrkobordet	1779	vice
Gabriel Hedlund	Kyrkobordet	1782–	infl.

Fjärdingsman

Per Mosesson		1692	
Anders Jonsson		1697	
Augustin Johansson?	Åbyn?	1707	
Sven Kräk	Kyrkobordet	1710	
Christier Andersson	Holmsvattnet	1727	
Jon Danielsson	Storkåge?	1734	
Hans Jonsson	Stämmingsgården	1734	
Per Gertsson	Hedensbyn		
Anders Johansson	Medle	1743	
Jakob Nilsson		1765–73	
Lars Ersson	Sunnanå	1773	
Johan Jakobsson		1780–82	
Johan Öström	Kyrkobordet		
Nils Jakobsson	Kyrkobordet	1796–1807	

Kronobefallningsman

Aegidius Otto		1665–88	
Carl E. Björk		1754–79	
Mikael Lindemark		1790-tal	

Lantmätare

Jonas Edvard Törnsten		1769–73	
Olof Clausén	Kyrkobordet	1753–	
Peter Sundström	Sunnanå	1758–73	
Lars Wallmark	Kyrkobordet	1763–	
Anders Steinwall	Innervik	1783–	
Per Klingberg	Kyrkobordet	1786–	

Gästgivare

Jon Andersson	Tåme	1652–57	
Jakob Larsson	Storkåge	1652	
Carl Andersson	Sunnanå	1652	
Olof Carlsson	Bureå	1652–57	
Anders Christierson	Lund	1657	
Erik Olofsson	Ragvaldsträsk	1671	på Änget

Nils Hansson	Åbyn	1671	
Olof Nilsson	Ostvik	1657–71	
Olof Carlsson	Bureå	1671	
Nils Persson	Kyrkobordet	1674–	på Änget
Erik Mårtensson	Daglösten	1687	
Johan Bertzell	Kyrkobordet	1687–1702	på Änget
Hans Nilsson	Åbyn	1699	
Jon Johansson	Frostkåge	1699	
Olof Olofsson	Bureå	1699–1701	
Jon Jonsson	Sunnanå	1713	
Christier Jonsson	Frostkåge	1728	
Carl Olofsson	Bureå	1773	
Olof Hansson	Innervik	1773–76	
Per Sundström	Sunnanå	1773	
Lars & Peter Lidman	Frostkåge	1773	
Olof Samuelsson	Byske	1773	
Lars Larsson	Åbyn	1773	
Johan Eriksson	Kinnbäck	1773	

Organist

Erik Olofsson	Kyrkobordet	1647–
Olof organist	Kyrkobordet	1652
Lars Larsson Bjur	Risön	1653–
Nils Caström	Kyrkobordet	1702–18
Gabriel Rönnberg	Kyrkobordet	1728–56
Israel Tiderström	Kyrkobordet	1740–56
Samuel Larsson	Degerbyn	1756–73

Klockare

Anders Erlandsson	Kyrkobordet	1651–1675
Olof Andersson	Kyrkobordet	1677–97
Samuel Bolin	Lund	1697–1730
Markus Sundström	Kyrkobordet	1740–76
Markus Sundström	Kyrkobordet	1776–

Häradshövding

Olof Anzenius	Sunnanå	1732–73
Carl Furtenback	Böle	1773

Kyrkvård

Herman Jonsson	Degerbyn	1650–52
Jon Andersson	Medle	1650–52
Anders Andersson	Myckle	1652–60
Lars Jonsson	Rönnbäcken	
Lars Persson	Storkåge	1669–75
Anders Jonsson	Lund	1669–71
Erik Olsson	Ragvaldsträsk	1675
Larsson	Myckle	1681
Johan Christiersson	Frostkåge	1681
Olof Persson	Drängsmark	
Sven Persson	Falmark	1688
Jon Svensson	Bergsbyn	1693
Lars Persson	Hedensbyn	1693–1709
Jon Hansson	Bergsbyn	1700
Jakob Svensson	Myckle	1723
Anders Ersson	Skråmträsk	1723–26
Lars Samuelsson	Degerbyn	1725–31
Nils Johansson	Böle	1726–34
Sven Persson	Myckle	1731–36
Olof Eriksson	Degerbyn	1734–64
Anders Larsson	Myckle	1736–79
Erik Olofsson	Degerbyn	1764–1802
Lars Hansson	Myckle	1779–97
Johan Nilsson	Stämmingsgården	1797–1802

Kyrkvaktare

Nils Christiersson		1653	
Josef Andersson	Böle	1667–76	
Anders Lekatt		1678–90	
Per Jonsson		1692–95	
Jakob Svensson	Kyrkobordet	1696–1709	
Sven Kräk	Kyrkobordet	1733	
Olof Olofsson	Sunnanå	1750–	
Nils Larsson	Innervik	1754–60	
Johan Spännare	Kyrkobordet	1760–78	
Johan Olofsson	Kyrkobordet	1778	vikarie

Riksdagsman

Anders Christierson	Lund 6	1643	
Nils Olofsson	Degerbyn 5	1644	
Erik Larsson	Hjoggböle 4	1670-talet	
Nils Johansson	Böle 8	1727	
Lars Degerman	Degerbyn 5	1734	
Anders Nilsson	Lund 1	1756	
Per Larsson	Hedensbyn 1	1778	
Olof Jonsson	Falmark 18	1689	

Profoss

Anders Hindricksson	Ostvik	1691	
Anders Andersson		1733	same
Olof Persson	Morön	1739–46	
Sven Olofsson		–1768	
Per Jonsson	Kyrkobordet	1769	
Per Persson	Kyrkobordet	1771–	same
Lars Lindskog	Holmfors	–1795	
Jon Gabrielsson	Nyholm	1795–1801	straffkarl

Färjekarl

Anders Dubblare	Byske	1654–65	
Nils Nilsson	Kyrkobordet	1658–66	
Nils Persson	Kyrkobordet	1671–82	
Johan Bertzell	Kyrkobordet	1699–1702	
Gabriel Jonsson	Kyrkobordet	1736	

STUDENTER

Skolelever och studenter träffar man på i kyrkans räkenskaper, eftersom de fick bidrag av kyrkan. År 1659 fick socknens egna djäknar, som reste till Härnösand gymnasium, 7 daler. De reste den 1 september. Kyrkan gav även bidrag till studenter och skolelever från andra socknar och län. År 1657 fick två "scholares" från Härnösand 6 daler och två "scholares" från Skellefteå fick 2 daler. År 1653 fick fem studenter som var födda i socknen 2 daler och 25 öre. År 1660 fick socknens djäknar som reste till Härnösands gymnasium 7 daler och 16 öre. År 1663 fick en infödd "scholaris" som reste till Åbo 4 daler. År 1693 fick en djäkne 3 daler. De flesta djäknar verkar ha studerat i Härnösand på gymnasiet där, men några studerade även i Åbo.

Djäknen Anders Jonsson från Ersmark omkom 1656 på Piteskuta på väg till Uppsala universitet. På samma skuta omkom Nils Jönsson som troligen kom från Tåme 4. Även han var på väg till Uppsala universitet.

Arvid Steinwall, som blev lantmätare i slutet av 1700-talet, berättar i sin levnads-skildring att han fick undervisning av prästerskapet i Skellefteå i konsten att räkna och skriva samt början i latin. Steinwall hade aldrig gått i någon trivialskola. Sedan gick han i ett "publikt lärohus" i Köping och därefter på gymnasium i Linköping. Steinwall kom sedan i lära hos en lantmätare i Kalmar. Hans bror Anders läste på trivialskolan i Piteå och var sedan elev hos lantmätaren Fredrik Bodin. Därefter studerade han på gymnasiet i Härnösand och en kort tid på Uppsala universitet. Anders Steinwall reste sedan till Stockholm för att studera i de vetenskaper som erfordrades för att bli lantmätare, men hans sparkapital blev stulet på Djurgården. Hans välgörare riksjusteringsinspektören Plantin lyckades skaffa honom en plats hos kommissionslantmätaren Anders Forssman i Södermanland. Efter flera års tjänstgöring avlade han examen vid lantmäteriet.

KYRKOLIV

Läseriet

Den 7 februari 1778 kallades sockenskrivare Appeldorff och skepparen Johan Morén till kyrkorådet för att svara för att de inte bevistat gudstjänsten och tagit nattvard. Appeldorff angav ohälsa och en del andra orsaker som skäl samt lovade att bättra sig. Morén lämnar en skrivelse till kyrkorådet, men hans skäl ansågs som otillräckliga. Den 3 april var skepparen Morén åter borta och man skulle nu begära att Morén kom till sakristian efter högmässan. Dessutom beslutades att kalla Appeldorff, hans hustru och grannar samt några andra personer till sakristian kommande söndag. Den 5 april 1778 var sockenskrivare Appeldorff åter borta. Skeppare Morén var närvarande, men ville inte ange orsaken till sin tidigare frånvaro. John Holmgren menade att Morén stått under visst radikalpietistiskt inflytande.¹⁴⁴

En av läsarna på 1790-talet var Anders Zackrisson i Kattisträsk. Han uppgavs 1794 ha övergivit arbetet under två års tid och endast sysslat med läsandet. Anders Olofsson i Krångfors hade uppgivit att Anders Zackrisson hade varit tyst och besynnerlig och suttit tyst för sig själv i någon vrå, när han då och då kommit in i Olofssons hus vid någon kyrkresa. År 1793 hade Anders Zackrisson sagt sig må bättra och ville nu ta över hemmanet.¹⁴⁵

Husförhör

År 1667 klagade de som bodde långt från kyrkan över att de stäms till kyrkan mitt i veckan för ”skriftehåll”. De som bodde nära kyrkan fick dock komma lördags- eller söndagsafton. När prästgården brann 1681 förstördes den gamla kyrkoboken.¹⁴⁶

På ett husförhör i Bodan 1751 är det klockaren Markus Sundström som håller förhöret.¹⁴⁷

I domboken finns en redogörelse för ett husförhör eller ”catechismiexamen” i Degerbyn som hölls 27 januari 1768 i bonden Lars Hanssons gård. Bondens far Hans Jonsson hade då varit drucken och svurit åt prästen, samt farit ut med ”oanständiga utlåtelse” mot komminister Haqvin Mellin. Bonden förnekade senare detta vid tinget. Han hade sedan prästen läst välsignelsen frågat honom vad han läste tyst efteråt. Tydligt var byborna från Degerbyn och Varuträsk närvarande på husförhöret. I alla fall kom vittnen från dessa byar. Vittnet Erik Olofsson i Degerbyn berättade att Hans Jonsson också frågat Mellin varför han inte straffade pigorna för grannlåten och högfärden eftersom den var orsaken till Sodoms undergång. Prästen hade då svarat att fylleri hjälpte till. Då hade Hans Jonsson sagt: ”Jag vet att ni är ond på mig kära far, men kära far var ej ond, ty annars ska din ondska falla på din egen hjässa, som det i min egen bok skrivet står.” Efter det ledde Hans Jonssons son Lars ut fadern ur salen. Hans Jonsson ville inte gå ut och svor vid utgången. Vittnet hade inte varit inne hela tiden varför han kan ha missat något i skeendet. Vittnet

Anders Jonsson från Varuträsk berättade att Haqvin Mellin hade påmint församlingen att efter råd och lägenhet ge pengar till en orgel. Då hade Hans Jonsson sagt att han ville inte ge något. Prästen hade då svarat att han visste att Hans Jonsson hade pengar och att han kunde ge en sedel eller en plåt.¹⁴⁸

Bänkläggning

En ny bänkläggning företogs 1749. Bänkläggningen skedde tidigare genom lottdragning. Kyrkoherden menade dock att lottdragning fördelade platser enbart på lycka, och många fick en plats som var "för dem ock deras tillstånd otjenliga". Kyrkoherden förslog att de äldre skulle ha de främsta platserna, eftersom de hade svag syn och hörsel samt var allmänt svaga till hälsan. Dessutom hade de äldre kostat på kyrkan mera. Sockenstämman föredrog det gamla systemet med lottdragning. Ett problem var att hitta bänkar till nybyggare och personer som delat hemman. Dessa personer fick nu betala 6 daler kopparmynt vardera för en plats. Några bänkar fördelades dock på annat sätt än lottdragning. Fördelningen av platser skedde 16 september 1749 kl. 8.00 på morgonen. Fördelningen gick till på så sätt, att efter morgonbön blev varje byalag kallat fram till koret för att hämta sina lotter. De uppropades efter röklängden. Befallningsmannen Carl Björk läste upp deras lottnummer som blev antecknade i de två längderna. Sannolikt rör det sig om kvinno- och manssidan. Klockaren Markus Sundström skötte anteckningarna i den ena listan och komminister Mellin i den andra listan. Klockan 13.00 var bänkläggningen klar.

År 1756, den 4 september, samlades församlingens äldste i sakristian: "Som bänkeläggning för Pastoris bortresa til Riksdagen ei kunde förledit År företagas, beslöts at med det första låta den skie på det sätt som År 1749, men med den ändring, at 2:ne fribänkar, en på Mans och en på qwinssidan komma at anslås til Borgerskapets samt de resandes ock andras tienst: jämwäl at de, som sedan sista Bänkeläggning klufwit sina hemman och någre Nybyggare, ei få, som förra gången, inlösa sig bänkerum, utan skola få sina rum på Korskyrko-Lectaren. Detta beslöts at gifwa Almogen tilkänna wid almän Soknestämma."

Den 25 september 1756, som var storböndagslördagen, skedde en ny bänkläggning "på lika sätt som 1749, igenom lotters uttagande af Sochnemännen sielfwa och några få genom fullmäktige, hwilka lotter Herr Comminister Mellin och Herr Comminister Ahlstedt öppnade och upläste, samt derpå uti längderne anteknade blefwo af Herr Magister Olof Hamrén och Kläckaren Marcus Sundström. Den 1 Nowember föredrog i Sochnestufwan Pastor för den närwarande Almogen."

Begravningar

Ännu under Nicolaus Martinis tid som kyrkoherde (1625–50) hölls likpredikningar på kyrkogården för både fattiga och rika. År 1667 var sedvänjan bortlagd, utom på lördagarna "efter epistelns förklaring" då endast den dödes födelse, levnad och död upplästes, men ingen "särdeles liktext predikades". Detta uppskattades inte av allmogen som ändå måste ge likstol- och uppsjunningspengar.¹⁴⁹ I likstol måste alla ge ½ riksdaler.

Samerna begravdes tydligen för sig på kyrkogården. År 1725 klagade en fältväbel över att hans barn hade begravts bland lappar och inte där han själv ville att barnet

skulle bli begravd. Tydligt hade släkterna sina egna gravställen. Samma år hade kyrkoherden och kyrkans föreståndare beslutat om avgift för den som ville ha ett visst gravställe för sig och sina efterkommande. För alla andra skulle det vara avgiftsfritt, men platsen skulle vara på västra och östra sidan. Samtidigt ville man ha slut på oskicket att gräva ner de döda var man själv ville, t.o.m. där kropparna ännu inte förruttnat i jorden. Kapten Magnus Dahlberg ville 1726 att de soldater som dessutom var bönder skulle åtnjuta sina förfäders gravställen utan avgift.

Bröllop

Det finns få beskrivningar av bröllop i äldre tid, men 1739 anmälde prosten Petrus Anzenius ett bröllop till tinget eftersom han menade att det varat längre än 2 dygn. Anders Jonsson i Rönnbäcken gifte sig med Margareta Hermansdotter (1716–97) från Ersmark 8. Prosten menade att bröllopet pågått 3 dygn. Vigseln ägde rum på söndag i kyrkan i samband med en nattvardsgudstjänst. På grund av nattvarden kom man sent från kyrkan och for till kyrkstaden och till brudgummens mor Britta Olofsdotter (1675–1776) i Rönnbäckens kyrkstuga. Bruden avkläddes och paret sänglades av prosten. Britta bjöd gästerna på lite brännvin (en kanna), några kakor bröd och en liten tårta. Sedan for alla till brudens far Herman Nilsson i Ersmark dit följet kom kl. 6 eller 7 på kvällen. Där stannade följet kvar till kl. 10 på tisdag förmiddag. Släktingen Lars Samuelsson i Degerbyn hade varit talesman på bröllopet och berättat vilka gåvor som brudparet fått. Drängen Lars Olofsson från Hjoggböle var spelman på bröllopet. Några av bröllopgästerna kom under hemresan till brudgummens mor i Rönnbäcken där de stannade till tisdag kväll. Hon hade bjudit på en liten aftonmåltid och härbärgerat dem över natten, samt bjudit på frukost morgonen efteråt. Dessa gäster hade varit på hemväg och passerat Rönnbäcken eller bjudits in av någon anledning. Matsedeln hustru Britta hade bjudit på bestod av en grynvälling och strömming samt svagdricka till. På onsdagsmorgonen hade de fått lite brännvin och bröd innan de reste.

Prästbordet

Underhåll och nybyggnad av hus på prästgården var en angelägenhet för fjärdingarna. År 1656 fick Malin Plantin, som var änka efter kyrkoherde Nicolaus Martini, 200 daler i ersättning för några hus som hennes man på egen bekostnad hade uppfört på prästgården.¹⁵⁰

Hustru Margareta Plantin på Morön, som var änka efter kyrkoherde Petrus Linne-rius, gjorde oblater till kyrkan. Åren 1669–72 fick hon 12 daler per år för oblaterna. Åren 1677–95 var det prostinnan som levererade oblaterna.

Från 1667 finns Prästbordet beskrivet i detalj. Utsädet var 16 tunnor korn och 3 tunnor råg vartannat år. Dessutom fanns en åker och en slätterholme i Storkåge som var bortlejd. Ängarna gav 90 vinterlass hö. Prästbordet hade god skog och gott mulbete. Vidare hade man eget laxfiske, och goda år fick prästen 12 tunnor lax i tionde. Prästbordet hade möjlighet till strömmingsfiske och fick gott tionde i strömming. Dessutom fick man tionde av löja och sik. Prästbordet hade gott nättingsfiske och möjlighet till sälfiske. Vidare fick man tionde av säl, humle, hampa och alla skogsdjur.¹⁵¹

Prästbordet, som var kyrkbyn i Skellefteå socken, uppvisar en rad drag som skiljer ut den från de övriga byarna i socknen. På Prästbordet bor präster, andra kyrkliga tjänare, militärer, tjänstemän och hantverkare. Dessa grupper har kontakt med andra bygder, och många av dessa personer har flyttat in i socknen. Tjänstemännen har utbildat sig på annan ort och hantverkarna har gesällbrev från städer. Vanliga ursprungsorter för bosatta på Prästbordet är Umeå, Löfvånger, Piteå m.fl. Under 1700-talet tillkommer olika hantverksyrken, såsom sockenträdgårdsmästare, sockenbokbindare, bleckslagare, sockenläkare och sämskare. Även kvinnor på Prästbordet har yrken som barnmorskor och krögerskor. I slutet av 1700-talet tillkommer sågverksarbetare och tjänstemän vid sågverken. Efter 1765 tycks seglationen öka, sannolikt genom uppluckring i handelsbestämmelserna, men även som en följd av de nyetablerade sågverken. En stor del av befolkningen på Prästbordet bär borgerliga efternamn. Bruket att döpta barn får två förnamn kommer tidigt.

BURE ÄLVDAL

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* har Bureälvens betydelse som en viktig färdled berörts. Till det redan sagda kan fogas uppgiften att vägen mellan Burträsk och Lövånger under 1600-talet gick mellan Lövånger och Bursiljum vid Bureälven. Sedan fortsatte vägen som en vattenväg på Bureälven mellan Bursiljum och Burträsk.¹⁵² Bureälven var viktig som kommunikationsled inom Burträsk socken, och in på 1900-talet nyttjades kyrkbåtar på älven. Under 1700-talet användes båtar även från byarna Mjödvattnet och Ljusvattnet.

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. XC–XCIX tecknas en bild av dalgångens betydelse. Den handel som funnits i Bure älvadal tycks försvinna efter 1621, då städerna tillkom i Västerbotten. Bureå har inte längre kvar sin ställning som handelsplats med förmögna bönder. Gästgivarna på Bureå 8 verkar vara betydelsefulla även under 1600-talet och 1700-talet, medan de övriga hemmanen i Bureå liknade de andra hemman i socknen. Men mot slutet av 1700-talet verkar Bureå komma tillbaka. Bönderna börjar då bedriva handel med en gemensam skuta, och ett finbladigt sågverk anläggs i byn 1796.

Falmark och Hjoggböle tycks vara ganska välbärgade byar under perioden 1650–1790. Man har många djur, och runt 1650 verkar Falmark kunna utnyttja många olika näringar eftersom man ligger en bit in från kusten. Handeln har försvunnit i byarna, men några personer i byarna blir borgare i Piteå och kanske i Umeå.

Skellefteå socken

1650–1790

GAGSMARK

Byn drabbades av skogseld och våldeld 1657, då tre gårdar blev lågornas rov. I rote-ringen från 1695 sägs att byn har medelmåttiga ångar, åkrar och mulbete. Byn har inget fiske.

I jordrannsakingen från 1749 noteras att byn har frostaktiga åkrar och svaga ångar. Det finns ingen möjlighet att utvidga ägorna. Skogen är tillräcklig till husbyggnad och flera husbehovsändamål. Det idkas tjärbränning och i byn finns en såg. Mulbetet är gott. I byn finns en kvarn som alla grannar äger del i. Något fiskevatten finns inte och byn har någorlunda flakaland men liten djurfångst.

Gagsmark nr 1. Nolbyss (Nölböiss)

Sven Olofsson (1594 –) var bonde på gården 1627–44. En bror till honom kan Johan Olofsson Isberg vara, som är soldat från 1643 och fortfarande i mitten av 1670-talet. En tredje bror kan Lars Olofsson vara. Han var soldat i byn 1654–68. Ytterligare bröder kan vara Jakob Olofsson, som var soldat i byn 1663 och Per Olofsson, som var soldat 1659–63. Sven Olofsson hade barnen Karin, Margareta och Jakob. Hustru Kerstin ägde gården 1645–63. Gården drabbades av våldeld 1657, då husen, gårdsgårdarna och största delen av säden gick upp i rök. Mantalet var 1654 på 17/64. Margareta piga ägde gården 1665.

Brodern Jakob Svensson (– ca 1696) innehade hemmanet 1667–96. Han var gift med Cecilia och makarna hade barnen Dordi, som var gift med soldaten Jon Jonsson från Gummark 2, Karin, gift med soldaten Olof Persson, Sven samt Jakob, som var soldat på roten 91 Kruskopp i Kusmark 1702. Jakob Svensson hade varit knekt 1643–54 och gick 1678 ut som knekt igen. Hustrun och de fyra barnen fanns på gården samma år. Hustrun var mycket fattig och kunde inte betala skatten. Hustru Cecilia stod för hemmanet 1679. Jakob Svensson stod för gården 1695, då han har en häst, 10 kor och 23 små kreatur. Skatten är på 2 tunnor och 1 skäl, och mantalet är 5/16. Cecilia ägde gården på nytt 1697–99.

Sonen Sven Jakobsson (1677–1717) ägde gården 1700–17. Han var gift med Sara Jönsdotter (– 1754). Makarna hade barnen Margareta, som dog senast 1754, Kerstin, som bodde på gården 1753–70, Jakob f. 1701, Sara f. 1705, Cecilia f. 1707, Olof f. 1708, Karin f. 1711, som var döpt i Piteå, Nils f. 1711 samt Maria f. 1713, som möjligen blev gift till Innervik 4. Sven Jakobsson var soldat på roten 126 Kring 1713–17 och dog det sistnämnda året i Blomsholm. Hustru Sara brukade hemmanet från 1713. Hon mäktade inte med att bruka hemmanet, som blev öde 1720. Det togs upp igen 1723 på 3 frihetsår. Jakob Svenssons hustru hade 1722 ansökt om att få ta upp hemmanet och familjen verkar ha börjat bruka hemmanet det året. Åkerjorden hade vuxit igen till äng, förutom ett tunnland som hade upparbetats våren innan.

Soldaten Fredrik Johan Kring hade brukat två skälsland av åkern eftersom hans egen åker var oduglig. År 1721 hade länsmannen Nils Hansson i Åbyn arrenderat höslättern för 13 daler och 21 skilling kopparmynt.

Sonen Jakob Svensson var bonde på hemmanet 1722–52. Han var gift med Margareta Johansdotter (1701–58) från Böle 8. Makarna var tydligen barnlösa. När de tog upp hemmanet 1723 var gården i ett bedrövligt skick. På gården fanns två stugor med förstuga. Den östra stugan kunde brukas en tid. Två fönster var trasiga, skorstenen var i någorlunda skick men taket var trasigt. Västra stugan kunde också brukas en tid och hade skorsten av gråsten. Två stolpbodar fanns på gården, varav den ena kunde användas. En kornlada hade odugligt tak och lika illa ställt var det med portboden. Bakstugan hade nästan fallit ihop och bastun saknade ugn. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 12 småkreatur. Mantalet var 21/64 och hemmanet var ett kronohemman. Hemmanet ansågs vara försvarligt bebyggt och hävdad och besåddes årligen med 3 tunnor. Hemmanet hade ½ tunnland jord från hemman 5 i byn. Jakob Svensson var soldat på roten Smed i Böle 1720–28. Han gifte om sig efter 1758.

Anders Larsson (1726–1804) från Drängsmark 2 ägde gården från 1753 och fortfarande 1786. Han var gift med Elisabet Eriksdotter (1731–76) från Fällfors 3. Makarna hade barnen Jakob (1755–90), som var soldat på roten 119 Frimodig, Britta, f. 1757 och gift i Sjöbotten, Anna, f. 1758 och gift i Båtfors, Erik f. 1761, Lars f. 1764, Jonas f. 1766, som blev soldat 58 Dyr, Anders f. 1768, som bodde i Lundfors, Lisa f. 1769, som flyttade till Kinnbäck, Lars f. 1771, som bodde i Norrlångträsk och blev far till nylåsaren Anders Larsson, Margareta f. 1773, som dog ung, samt Östen f. 1776, som bodde i Gagsmark.

Sonen Jakob Andersson Frimodig (1755–90) var sedan bonde på gården. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1766–1809) från Boviken 2. Makarna hade dottern Lisa (1790–1874). Jakob Andersson hade varit soldat på roten 119 Frimodig i Fällfors. Brodern Erik Andersson (1761–1814) var också bonde på gården. Han gifte sig 1788 med Lisa Jonsdotter (1761–1845). Makarna hade dottern Lisa (1789–1884).

Gagsmark 2. Oppgårds

Jon Andersson (1617–1678) var ägare till gården 1630–74. Hustrun dog 1675. Gården drabbades av våldeld 1657, då husen, gårdsgårdarna och mesta delen av säden gick upp i rök. Jon Andersson hade brodern Anders Andersson Sprint, som var soldat 1639 och bruksknekt vid Piteå silververk 1640–52. Mantalet var 1654 på ½. Jon Andersson hade barnen Lars och Malin (1663–1748) som blev ägare till Gagsmark 3.

Sonen Lars Jonsson (1637–79) ägde hemmanet 1675–79. Han var soldat 1661–66, och gick ut på nytt 1678. Han gifte sig omkring 1673 med Sigrid, som ägde hemmanet 1679–99. År 1678 beskrevs hon leva i stor fattigdom och hon hade tre kor och två små barn. Maken dog i soldattjänsten 1679. År 1695 hade hustru Sigrid en häst, 5 kor och 4 småkreatur. Gården var ett kronohemman, som hade 2 tunnor och 6 skäl i skatt. Mantalet var på 7/32. Hustru Sigrid levde ännu 1707. Makarna hade barnen Malin, f. omkring 1673, som blev gift på Innervik 3 samt Jon, f. 1678.

Sonen Jon Larsson Sund (1678–1718) var bonde på gården 1700–15. Han var gift med Karin Nilsdotter (1673–1739) från Norrlångträsk 1. Makarna hade barnen Sigrid (1703–86) som gifte sig med Östen Jönsson på Drängsmark 2 och flyttade 1747 till Visträsk i Piteå socken, Olof (1705–90), Nils, f. 1708, som for till Piteå, Britta (1709–92) som gifte sig till Gagsmark 5 samt Kerstin, f. 1712, som blev gift till

Gärdsmark 1. Jon Larsson var soldat på roten 125 Sund 1713–18. Roten bestod av bönder i Gagsmark och Avan. Jon Larsson dog 4 maj 1718 i Västergötland.

Sonen Olof Jonsson (1705–90) ägde gården från 1725. Han gifte sig 1738 med Kerstin Persdotter (1715–94) från Gagsmark 5. Makarna hade barnen Katarina, f. 1738 och gift med Per Johansson i Hortlax, Piteå socken, Jon f. 1742, Per, f. 1744 och död som barn, Stina, f. 1745 och gift till Falmark 8, Margareta, f. 1747 och gift till Yttervik 6, Olof f. 1749, Maria, f. 1752 och gift till Drängsmark 10, Britta, f. 1753 och gift till Byske 5, Magdalena, f. 1756 som utflyttade ur socknen 1778, samt Olof f. 1757. På gården fanns 1749 en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Olof Jonsson sådde 3½ tunna korn årligen och mantalet var 11/32. Åkerjorden ansågs vara "nöjelig" hävdad och gården var försvarligt bebyggd.

Sonen Lilla Jon Olofsson (1742–1820) ägde sedan hemmanet och var fortfarande ägare 1786. Han gifte sig 1777 med Kristina Eriksson (1756–98) från Boviken 3. Makarna hade barnen Kristina (1779–93), Katarina (1785–85), Maria (1786–1809), Olof (1789–90) samt Jonas f. 1795. Jon Olofsson gifte om sig 1799 med änkan Margareta Andersdotter f. 1749, som var änka efter soldaten Nils Eriksson Sundbom. Omkring 1815 delades hemmanet mellan sonen Jon (1795–1875) och Östen Andersson från Gagsmark 1.

Gagsmark 3

Hemmanet tillkom 1688, då knektänkan Malin Jonsdotter (1663–1748) från Gagsmark 2 stod för hemmanet. Hon hade delat sina föräldrars hemman. Hon gifte sig 1689 med Johan Eriksson från Skramträsk 3, vilken ägde hemmanet 1690–1703. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 3 kor och 4 små kreatur. Hemmanet hade 1 tunna och 2 skäl i skatt, och mantalet var på 7/32. Johan Eriksson var soldat för någon rote 1703–07. Makarna hade barnen Erik f. 1695, Kerstin f. 1695 och Margareta f. 1698, som blev gift till Åbyn 6. Malin Larsdotter hade i ett tidigare äktenskap med soldaten Tomas Stål dottern Karin (1685–1776), som dog i Kinnbäck.

Dottern Karin piga står för hemmanet 1705–09. Halvbrodern Erik Johansson (1695–1768) ägde hemmanet från 1714. År 1714 fanns på gården systemen Kerstin och pigan Mariet. Åren 1714–1725 var Erik Johansson soldat på roten 87 Strål som låg i Kusmark. Från 1722 ägde Erik Johansson Gagsmark 4. Per Olofsson från Kinnbäck 2 ägde hemmanet 1722. År 1727 äger Britta piga gården.

Olof Jonsson från Gagsmark 2 köper hemmanet och säljer sedan till sin svåger Östen Jonsson (omkring 1702–1775) som äger hemmanet 1733–47. Östen Jonsson var från Drängsmark 1. Han gifte sig 1728 med Sigrid Jonsdotter (1703–86) från Gagsmark 2. Makarna flyttade 1747 till Vistträsk i Piteå socken. Makarna hade barnen Magdalena f. 1731, Karin (1732–35), Jöns f. 1733, Kerstin f. 1736, Jon f. 1739, Östen f. 1740, Olof f. 1745 och Margareta f. 1746.

Gården ägdes från 1748 av soldatänkan Beata Johansson (1710–91), som varit gift med Johan Johansson på roten 127 Kolare i Källbomark. Johan Johansson dog 28 augusti 1742 i kriget i Finland. Han kom från Myckle 5. Makarna hade barnen Johan (1728–29), Hindrik f. 1731, Johan f. 1732, som gifte sig före 1755, Lisbet f. 1733, som troligen blev gift på Östanbäck 12, dotter död 1734, Anna (1733–35), Nils (1736–36), Margareta (1737–37), Karin f. 1738, som flyttade till Byn i Piteå socken, Katarina (1740–1832), som gifte sig på Tåme 3, samt Östen. År 1749 hade

Beata Johansdotter en häst, 5 kor och några småkreatur. Gården var någorlunda hävdad och bebyggd, och mantalet var 5/32. Årligen såddes 2 tunnor korn. Beata Johansdotter kom från Österbotten som flykting när hon var liten. På 1720-talet tjänade hon under 7 år i Åbyn med att valla kreatur och vara piga på gästgivargården. Under slutet av sin levnad bodde Beata Johansdotter i Tåme. Hennes syster Anna fanns på gården 1751. Sonen Johan och en dotter bodde på gården på 1750-talet.

Sedan var Erik Andersson Panna ägare en tid. Moses Mosesson (1715–79) ägde gården från 1756. Han var soldat på roten 102 Junkare i Storkåge och kom från Storkåge 16. Moses Mosesson var gift med Mareta Mosesdotter (1710–85) från Storkåge 4. Makarna hade barnen Britta f. 1747, som blev gift på Gagsmark 5, samt Moses (1750–1809).

Sonen Moses Mosesson (1750–1809) var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1780 med Katarina Larsdotter (1755–1845) från Hedensbyn 4. Makarna hade barnen Lena (1781–1854), Moses Bergmark (1783–1857) som flyttade till Ersmark 13, Lars (1786–1850), Karl (1789–1871), Britta (1792–93), samt Anna (1795–1809).

Gagsmark 4. Västgårds

Gården ägdes 1647–63 av Cilla piga. Mantalet var 1654 på 11/32. År 1665 ägdes gården av Anna Jakobsdotter från Gagsmark 6. Hon dog omkring 1670.

Jon Hermansson (– 1679) ägde gården 1667–78. Han var troligen en son till Herman Jakobsson på Källbomark 2. Han var gift med Kelu, som dog 1675. Makarna hade barnen Herman, Kelu, som var gift på Frostkåge 7, och Kerstin f. ca 1660, som var piga i Storkåge 1697. År 1675 betecknades Jon Hermansson som utfattig, och han hade flera moderlösa barn att föda och inget att tillgå. Han hade sått lite detta år, men inte fått någon säd. Jon Hermansson fick anstånd med skatten, som var på 3 tunnor och 2 skäl. Jon Hermansson var soldat 1677–79 och dog sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. År 1679 bodde hans syster Kelu piga på gården och tog hand om sina 4 brorsbarn. Det fanns endast två kor på gården, och Kelu var på väg att överge hemmanet för att försöka överleva på tiggeri. Kelu stod för hemmanet 1678–90.

Jon Hermanssons son Herman Jonsson (– omkring 1715) ägde gården 1692–1709. Han var första gången gift 1691. Hustrun dog 1693. Andra gången var han gift med Elsa Matsdotter (1664–1762) från Frostkåge 14, dit makarna flyttade 1709. Herman Jonsson hade barnen Nils (1693–1740), som var bonde på Storkåge 4 ett tag och sedan på Frostkåge 14. Vidare barnen Cecilia (1706–40), som blev knekthustru på roten 113 Bäck, Britta (1706–88), som blev gift till Kusmark 5, Per (1710–88), som blev bonde på Frostkåge 8, Jon f. 1709, som gifte sig med Anna Matsdotter från Österbotten och flyttade till Hemmingsmark 9 i Piteå socken, samt Anna f. 1713, som var gift med Olof Olofsson i Hemmingsmark. År 1695 hade gården en häst, 6 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var 5/16. Herman Jonsson var soldat på roten 113 Bäck år 1710.

Christier Matsson (1666–1763) från Frostkåge 14 ägde gården från 1709. Han var gift med Britta och makarna hade barnen Anna f. 1705/06, Sigrid (1707–63), som gifte sig 1732 med soldaten Elias Andersson Järpe från Blåsmark i Piteå socken, Jon

f. 1708, Margareta, Britta f. 1712 och Anna. År 1722 flyttade familjen till Hemmingsmark 9 i Piteå socken.

Erik Johansson Strål (1695–1768) från Gagsmark 3 ägde gården från 1722. Han var första gången gift med Margareta (1703–39). Makarna hade barnen Marit (–1764), Karin f. 1723, Margareta (1725–36), Olof (1728–1815), Johan f. 1728, Erik f. 1732, som for till Hedensbyn 2, Johan f. 1734, som möjligen blev soldat på roten 94 Hedman, Margareta f. 1736, samt Margareta f. 1738. Erik Johansson gifte sig 1740 med Sara Olofsdotter (1696–1776). År 1749 hade Erik Johansson en häst, 12 kor och 15 får. Han hade försvarligen bebyggt och hävdat hemmanet och uppbrukat åkern så att han kunde så 4 tunnor korn årligen. Mantalet var 13/32. Erik Johansson hade varit soldat på roten 87 Strål 1714–25.

Sonen Olof Eriksson ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1752 med Britta Eriksdotter f. 1726 från Kinnbäck 1. Makarna hade barnen Erik f. 1753, Johan f. 1754, Erik (1756–1817), som tog över hemmanet och gifte sig 1785 med Karin Olofsdotter f. 1763 från Blåsmark 7 i Piteå socken, Johannes f. 1758, Sara f. 1759, Abraham (1763–98), Isak (1763–1842), Magdalena (1766–1839), som blev soldathustru på rote 39 Falk, samt Jakob (1768–1844). Olof Eriksson var fortfarande ägare 1786.

Gagsmark 5. Framgårds

Jon Östensson (1592–1664) ägde gården 1624–56. Hustrun dog också 1664. Mantalet var 1654 på ½.

Makarna hade sannolikt sonen Jon Jonsson (1616–1683), som innehade hemmanet 1657–1683. Hans hustru dog 1675. Makarna hade barnen Elsa, Per, Mareta, som blev gift på Avan 1, samt Olof, som var soldat från 1683 och 1686 gift i Hemmingsmark i Piteå socken med Kerstin Jonsdotter. Han hade soldatnamnet Storm.

Sonen Per Jonsson (–1687) ägde gården 1684–87. Han gifte sig i Piteå 1684 med Kerstin Larsdotter (–1702) från Piteå. Makarna hade barnen Olof, som blev soldat, Kerstin f. 1685, som blev gift på Åbyn 2, och Per f. 1687. Per Jonsson var soldat 1679–83. Hustru Kerstin ägde gården 1688.

Kerstin gifte om sig med Per Matsson (1659–1739) från Frostkåge 14, som var bonde på gården 1690–1705. År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 22 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl, och mantalet var 3/8. Hustru Kerstin dog 1702. Per Matsson gifte om sig med Margareta Nilsdotter (1681–1771). Makarna flyttade sedan till Gagsmark 6 och Frostkåge 11.

Per Persson (1687–1761), som var en son till Per Jonsson, ägde hemmanet 1706–48. Han gifte sig 1705 med Kerstin Olofsdotter från Kusmark 10. Makarna hade barnen Johan f. 1707, Karin f. 1711, Olof (1712–84), Per f. 1713, som for till Kusmark 16, Karin f. 1713, Kerstin (1715–94), som for till Gagsmark 2, Jakob, som flyttade ut ur socknen 1752, Malin f. 1722, som blev gift på Selet 1, och Margareta f. 1724, som gifte sig 1752 med Anders Eriksson på Hemmingsmark 6 i Piteå socken och 1760 på Boviken 1. Per Persson var 1712–13 soldat på roten 126 Kring i Gagsmark. År 1714 fanns på gården, förutom familjen, även pigan Karin och knekt-hustrun Karin, som var änka efter Stefan Kring. Hemmanet blev öde 1720 men togs upp 1723 på 3 frihetsår.

Sonen Olof Persson (1712–84) ägde gården från 1749. Han gifte sig 1738 med Britta Jonsdotter (1709–92) från Gagsmark 2. Makarna hade barnen Karin (1738–

1822), som gifte sig med Per Johansson Hortman på Hortlax 6 i Piteå socken, Per f. 1741, som blev bonde på Medle 6, Olof f. 1742, som for till Boviken 1, Jonas f. 1746 och Abraham f. 1751. År 1749 fanns på gården en häst, 12 kor och 15 får. Mantalet var 3/8 och årligen såddes 4 tunnor korn på gården. Olof Persson hade försvarligen bebyggt hemmanet. Han var fortfarande ägare 1775.

Senare ägdes hemmanet av sonen Jonas Olofsson f. 1746. Han gifte sig 1776 med Britta Olofsdotter f. 1745 från Kinnbäck 3.

Gagsmark 6. Berget

Hustru Anna ägde hemmanet 1644–62. Hon var sannolikt identisk med den Anna Jakobsdotter som ägde Gagsmark 4 år 1665. Mantalet var 1654 på 1/16. Gården drabbades av våldeld 1657, då husen, gårdsgårdarna och mesta delen av säden gick upp i rök. Senare ägdes hemmanet av Sigrid piga, som var ägare 1663–69.

Anders Johansson (– 1676) från Ersmark 4 ägde gården 1671–76. Han var gift med hustru Sigrid, som tidigare stod för hemmanet. År 1670 gav Anders Johansson pengar till kyrkan efter svärmodern, som sannolikt var identisk med hustru Anna. Anders Johansson var soldat 1657–76 och dog sistnämnda året. År 1675 sägs att Anders Johansson har rest iväg och hustrun och barnen inte har sått något detta år eller kunnat bruka hemmanet. Därför kunde hustrun inte betala skatten och fick anstånd med denna, som var på 2 tunnor och 4 skäl. Senare ligger hemmanet öde, enligt länsräkenskaperna från 1692. Kerstin piga brukade gården 1686 och 1688. År 1692 låg gården fortfarande obrukad.

Per Matsson (1659–1739) som närmast kommer från Gagsmark 5 äger gården 1707–10. Familjen flyttar sedan till Frostkåge 11. Beträffande familj, se under Frostkåge 11.

Jon Matsson (1671–1767), som var bror till Per Matsson, ägde hemmanet 1710–26. Han kom från Frostkåge 11 och var andra gången gift med Britta Andersdotter (1670–1760). Makarna hade barnen Anders (1705–84), Johan (1707–43), som for till Åbyn 2, Mats f. 1708, Mariet (1709–73) som for till Åbyn 4, Cecilia f. 1713 och Kerstin f. 1716.

Sonen Anders Jonsson (1705–84) ägde gården från 1727. Han gifte sig 1728 med Britta Andersdotter (1703–85). Makarna hade barnen Britta f. 1730, som 1759 flyttade till Pitholm 18 i Piteå socken, Jon (1733–1809), Karin f. 1736, som flyttade ut ur socknen 1760, Margareta f. 1739 och Anders f. 1741, som utflyttade 1767 och gifte sig 1768 i Piteå socken med Anna Jonsdotter f. 1744 från Hemmingsmark 9, men som härstammade från Gagsmark 4. Makarna bodde först på Hemmingsmark 8 och sedan på nr 10. Vidare hade Anders Jonsson dottern Margareta f. 1745, som utflyttade 1769. År 1749 hade Anders Jonsson en häst, 9 kor och 12 får. Hemmanet var på 5/16 mantal krono och på gården kunde man årligen så 3½ tunna korn. Anders Jonsson hade försvarligen bebyggt gården.

Sonen Jon Andersson (1733–1809) var senare ägare till hemmanet. Han gifte sig 1758 med Britta Persdotter (1734–1821), som kom från Kinnbäck 2. Jon Andersson var ägare åtminstone 1775–86. Makarna hade barnen Britta (1763–1818), Kerstin (1764–1854), Anders (1766–98), Magdalena (1770–1837), Per Nyström f. 1772, som var soldat på roten Frimodig och sedan snickare i Jävve i Piteå socken, Johan

(1773–1841), Katarina (1775–97), som var soldathustru på roten 128 Stål, samt Abraham Nyström (1778–1868), som var skräddare.

Gagsmark övriga

Lars Axelsson var soldat i byn 1666–71. Han var sannolikt son till Axel Larsson från Drängsmark och/eller Kusmark.

KÄLLBOMARK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har frostaktiga åkrar men goda ängar. I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att det finns möjlighet att utvidga ängarna och åkrarna. Åkerjorden är frostaktig, vilket beror på en myr som ligger mellan åkern och Åbyälven. Genom att myren dikas ut kan problemet åtgärdas. Byn har inga utägor. Skog finns tillräckligt till husbyggnad och flera husbehovsändamål, även till avsalu. Nu idkas även tjärbränning. Byn har gott mulbete och någorlunda flakaland. Byn har ingen såg och inget fiskevatten, men däremot en kvarn som går mest hela året.

Från byn har nybyggena Brännlund och Ålund tagits upp.

Litteratur: *Källbomark, Brännlund, Ekenäs 1500-1994*. Artemis förlag. Skellefteå 1994, 320 s. ill.

Källbomark I

Lars Olofsson äger gården 1631–83. Mantalet var 1654 på 5/16. En bror till Lars kan Håkan Olofsson vara. Han var soldat 1660–76 och dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Lars Olofsson hade barnen Jakob, som var soldat i Bodan, en son med obekant namn, Olof, Britta (1645–1736), Anna (1660–1751) och Karin, som gifte sig 1691 med Jakob Olofsson från Byske 1 i Piteå socken. Vigseln ägde rum i Piteå socken. Lars Olofsson gifte sig 1662 med Anna Jakobsdotter från Källbomark 3 som dog 1690. Han hade tidigare varit gift med en annan kvinna. Lars Olofsson var fjärdingsman 1672. År 1680 var Lars Olofsson gammal och orkeslös och ville att någon av hans två fullvuxna söner som var i tjänst i Piteå socken skulle överta gården. I synnerhet ville han att Jakob skulle bege sig hem.

Dötrarna Britta och Anna står för hemmanet 1684 och Britta står ensam som ägare 1688. Britta står för en del av hemmanet 1692–94. Hustru Anna ägde gården 1686. Brodern Olof Larsson (– 1694) ägde hemmanet 1687 samt 1690–94. Han var soldat i Lövvångers socken och betecknas som gift 1675. Han gifte sig 1681 med Karin, vilken ägde hemmanet 1695.

Olof Johansson, som var gift med Britta Larsdotter (1645–1736) på gården, ägde hemmanet 1695–99. Britta Larsdotter betecknas som änka 1694 och hade sålunda varit gift tidigare. År 1695 fanns på gården 7 kor och 5 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl, och mantalet var 9/32.

Nils Jonsson (1670–1729), som var gift med Anna Larsdotter (1660–1751) på gården, ägde hemmanet 1700–29. Makarna hade barnen Kerstin (1702–77) samt Anna (1705–93), som for till Tåme 1. År 1714 fanns här pigan Britta. Nils Jonsson var nämndeman 1720.

Mågen Olof Nilsson (1701–72) ägde gården från 1730. Han var gift med Kerstin Nilsdotter (1702–77). Makarna hade barnen Anna f. 1726, Nils (1728–87), Kerstin (1732–33), Anders (1733–1807), vilken blev soldat på roten 121 Lång, samt Erik (1740–90). År 1749 hade Olof Nilsson en häst, 15 kor och 20 små kreatur. Mantalet

var 5/16 och årligen såddes 4 tunnor korn. Olof Nilsson var sannolikt soldat på roten 104 Pipare 1721–28.

Sonen Nils Olofsson (1728–87) ägde sedan gården till 1786. Han var gift 1754 med Katarina Larsdotter (1730–1813) från Frostkåge 3. Makarna hade barnen Stina f. 1755, som blev gift 1785 i Gagsmark, Britta f. 1757, som var gift med Olof Larsson på Böle 9, Anders (1758–1809), som blev ägare till halva hemmanet, Anna f. 1760, som flyttade ut från socknen, Lars f. 1763, som blev ägare till halva hemmanet, Nikolaus (1766–66), Katarina f. 1767, Maria (1769–69), Nils f. 1771 och utflyttad till Piteå ca 1805, och Olof f. 1774, som blev gift i Kinnbäck.

Sonen Lars Nilsson f. 1763 gifte sig 1793 med Anna Greta Gerhardsdotter, f. 1772 i Avan. Lars Nilsson ägde halva hemmanet 1787–1806. Andra halvan ägdes av brodern Anders Nilsson (1758–1809). Han gifte sig 1788 med Kristina Jonsdotter, f. 1754 i Åbyn.

Källbomark 2

Anders Björnsson ägde gården 1647–79. Mantalet var 1654 på ½. Han blev soldat 1679 och verkar ha dött samma år. Hustru Elin ägde gården 1679–87. Sonen Anders blev soldat 1683 och hade soldatnamnet Svart. Vissa år finns 3 döttrar på gården.

Dottern Elin (1655–1739) var gift med efterträdaren på gården, Anders Matsson, som var ägare 1688–98. Makarna hade barnen Jon, Mariet f. 1687, Malin, som flyttade till Alvik i Luleå socken, samt en dotter som sannolikt är den Britta som nämns 1714. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 5/16. Anders Matsson hade gått ut soldat för roten Bagge i Umeå socken. Elin ägde gården 1699–1707.

Sonen Jon Andersson ägde gården 1708–10. Han blev soldat för roten 127 Kolare 1710 och dog sannolikt samma år i Estland. Jon Andersson var gift med Karin Matsdotter, som kom från Storkåge 16. Makarna hade dottern Cecilia (1710–73), som var gift med Johan Hansson från Östanbäck 6. Makarna bodde i byn.

Per Persson (1695–1758), som var gift med Mariet Andersdotter f. 1687 på gården, var ägare till hemmanet från 1714. År 1714 fanns på gården förutom makarna Mariets mor Elin och syster Britta. Makarna hade barnen Helena (1718–1803), som blev gift på roten 125 Sund, Anders (1721–1803) och Britta f. 1722, som finns på gården 1753–70. Helena och Mikael hade barnen Anna f. 1739 och Maria (1740–1823). Helena Persdotter gifte om sig med Jon Tomasson (1723–1815) på roten 100 Klint.

Per Perssons son Anders Persson (1721–1803) ägde hemmanet från 1749. Han var gift med Anna Persdotter (1722–64), som kom från Frostkåge 11. Makarna hade barnen Maria (1747–1809), som gifte sig med Jon Gabrielsson 1781, Margareta f. 1751, Britta f. 1751, Per (1755–1809), som blev nybyggare i Ålund, Jonas (1754–1825), Karl f. 1756, Anders (1757–1831), Britta (1760–1826) och Magdalena f. 1761. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Mantalet var ¼ och årligen såddes 3 tunnor korn.

Sonen Johan Andersson var ägare till halva hemmanet från omkring 1786. Han gifte sig 1785 med Anna Andersdotter från Gagsmark 1. Per Christoffersson Brännare (1763–1845) ägde hemmanet ca 1794–1800. Han var soldat på roten 109 Brännare i Östanbäck 1790–91, och bosatt i Ålund 1792. Han var född i Roknäs i Piteå.

Karta 45. Källbomark 1648. Geometrisk avmätning av Erik Eriksson Widman. Utgåvans numrering motsvarar kartans numrering.

Per Brännare var gift med Anna Jonsdotter (1762–1818). Hon var tidigare gift med soldaten Anders Johansson Boström (1760–89) i Östanbäck, och de hade barnen Margareta f. 1785, som blev gift i Sandfors i Arvidsjaurns socken, och Johan (1788–1838), som var bosatt i Pjesker i Arvidsjaurns socken. Per Brännare och Anna Jonsdotter hade barnen Andreas f. 1790, som blev bosatt i Storlångträsk i Arvidsjaur, Per f. 1792, som bodde i Akkavare, Britta Kristina f. 1795, Jonas f. 1798, Gustav f. 1801, Carl f. 1803 och Anna Katarina f. 1805. Per Brännare (1763–1845) blev sedan nybyggare i Akkavare i Arvidsjaurns socken.

Den andra halvan av hemmanet ägdes från ca 1786 av Per Matsson (1749–1835) från Källbomark 4. Han gifte sig 1779 med Britta Nilsdotter Forsman (1752–1821) från Åbyn 5. Makarna bodde från ca 1782 i Brännlund. De hade barnen Nils Peter f. 1779, Mattias Markus (1782–83), Margareta (1784–1835), som döptes i Piteå, Johan f. 1786, Salomon (1788–88), Anna (1789–89) och Anna (1794–98).

Källbomark 3

Källbomark 2 delades omkring 1735. Cecilia Jonsdotter (1710–73) från Källbomark 2 var gift med Johan Hansson (1710–1772), som var från Östanbäck 6. Makarna hade barnen Hans f. 1732, Jonas f. 1733, Johan f. 1734, Markus (1737–37), Johan f. 1738, Jon f. 1740, Sara f. 1742, Hans f. 1744, Markus (1746–1816), Stina (1747–1834) och Nikolaus f. 1753. År 1749 hade Johan Hansson en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Mantalet var $\frac{1}{4}$ och årligen såddes 3 tunnor korn.

Stina Johansdotter var gift med Anders Jonsson (1736–1817) från Bergsbyn 3. Makarna tog över hemmanet ca 1772. De hade barnen Jonas (1765–65), Margareta (1766–1847), som gifte sig 1789 med Karl Petter Boberg på Hortlax 14 i Piteå socken, Johan f. 1767, som tog över hemmanet, Sara (1771–71), Sara f. 1772, som var bosatt hos brodern Johan, Stina f. 1773, som var bosatt hos brodern Johan, Anders f. 1774, som var bosatt på Källbomark 3, Anna f. 1776, som blev gift i Blåfors, Maria, f. 1777 och gift i Kusmark, Nils (1780–80), Magdalena, f. 1781 och bosatt hos brodern Anders, Marta Agata f. 1782, som flyttade till Kusmark, Abraham (1784–84), Jakob (1789–91), Eva f. 1791, som var bosatt hos brodern Johan, samt Katarina Lovisa f. 1793, vilken var bosatt hos brodern Johan.

Källbomark 4

Hustru Britta Andersdotter ägde gården 1647–51. Hon var änka efter Jakob Andersson och sannolikt dotter till Anders Larsson på gården. Jakob Andersson och Britta hade två döttrar. Den ena gifte sig med efterträdaren på gården och den andra, som hette Anna, gifte sig till Källbomark 1.

Anders Nilsson, som var gift med en dotter i gården, ägde hemmanet 1654–91. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{2}$. Makarna hade barnen Kerstin f. 1652, Anders (1654–1740) och Britta f. 1654. Britta piga fanns på gården 1693. Anders Nilssons son Anders Andersson (1654–1740) ägde gården 1692–1729. År 1695 fanns på gården två hästar, 14 kor och 21 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet 13/32. Anders Andersson var första gången gift med en Andersdotter som troligen kom från Avan. Makarna hade barnen Malin f. 1689, Anders f. 1694, som blev soldat på roten 127 Kolare samt troligen Britta som 1719 gifte sig i Piteå stad med soldaten Anders

Jonsson Skarp på roten 29 i Svensbyn i Piteå socken. Anders Andersson var andra gången gift med Karin Nilsson (1659–1744). År 1714 fanns på gården Anders Andersson och hustru Karin, samt pigorna Kerstin och Malin.

Mats Samuelsson (1704–81) från Degerbyn 5 ägde hemmanet från 1730. Han gifte sig 1728 med Margareta Andersdotter (1712–81) från Avan 1. Makarna hade barnen Anders f. 1729, som flyttade till Lillpite i Piteå socken 1765 och senare bosatte sig i Kroksjön, Skellefteå socken, Margareta (1731–31), Samuel, f. 1732 och utflyttad 1761 till Pitholm 6 i Piteå socken där han gifte sig med Britta Gabrielsdotter f. 1736 från Avan 1, Lars (1733–35), Nils (1734–1816), som flyttade 1765 till Hjuken i Degerfors socken och senare till Tavelnsjö i Umeå socken, Abraham f. 1737, som dog ung, Anna (1739–1810), som gifte sig 1769 med Sven Svensson Berg från roten 32 Berg och flyttade till Björkfors i Nederkalix socken 1768, Margareta (1740–54), Jakob (1743–86), som blev ägare till halva hemmanet, Sara f. 1745, som flyttade ut ur socknen, Johan f. 1746, som blev ägare till halva hemmanet, Katarina (1746–87), som gifte sig med Johan Andersson på Myckle 8, Markus (1749–1819), som först försökte utsyna Ålunds nybygge 1777 och sedan flyttade till Alter, Holmträsk 1 och Rognäs 7 i Piteå socken, Per (1749–1835), som blev bonde på Källbomark 2, Magdalena (1751–85), som blev gift på Kusmark 16, samt Margareta f. 1755, som blev gift i Byske. Mats Samuelsson hade sonen Jon f. 1738 med Anna Nilsson i Källbomark. Mats Samuelsson hade 1749 två hästar, 18 kor och 20 små kreatur. Mantalet var $\frac{1}{2}$ och årligen såddes 6 tunnor korn.¹⁵³

Bröderna Johan och Jakob delade hemmanet och var ägare från ca 1781. De hade vardera 2 tunnors skatt. Johan Matsson (1741–1818) ägde halva hemmanet. Han gifte sig 1778 med Katarina Jonsdotter (1752–1818) från Falmark. Makarna hade barnen Mattias (1779–88), Margareta (1781–81), Sara (1782–82), som döptes i Piteå, Anna f. 1784, Marta (1785–1854), som blev gift på Avan 2, Jakob f. 1787, som senare flyttade till Piteå stad, Isak (1789–1867), Abraham f. 1791, Johan f. 1793, som döptes i Piteå, Katarina (1794–95) och Magdalena (1797–97).

Jakob Matsson (1743–86) ägde den andra delen av hemmanet. Han gifte sig 1777 med Margareta Jonsdotter Åman (1746–1822) från Åbyn 1. Makarna hade barnen Markus el. Mattias f. 1777, Lars (1779–79), Jonas f. 1780, Eva Margareta f. 1784, Lars f. 1784 och Natanael (1786–90). Margareta blev änka 1786 och gifte 1791 om sig med Johan Andersson Bryggman f. 1765 från Pitholm i Piteå socken, som blev ägare till hemmanet. Han kallades även Stora Johan Andersson.

Källbomark övriga

Johan Johansson, som sannolikt var son till Johan Östensson som ägde Källbomark 2 1624–34, var soldat 1657 och lejd av Lars Olofsson i byn. Johan Jönsson var soldat i byn 1676 och dog samma år på Dalarö. Mickel Knordt var soldat 1689–90 och dog det sistnämnda året i Göteborg.

KINNBÄCK

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn har möjlighet ta upp flera åkrar, men dessa var frostaktiga. Det gick dock inte ta upp mera ängar, varför ingen utvidgning av åkrar kunde ske. Skogen var tillräcklig för husbehov, tjärbränning och till sågande av brädor, något som redan görs av byamännen. I byn finns gott mulbete och något flakaland. Byn har en mjölkvarn som går höst och vår. I byn finns inga otaxerade fisken.

Från byn har nybygget Ålund tagits upp.

Litteratur: *Kinnbäck, Gravlund, Perstorp och Rönnskärs fyrplats*, Artemis förlag. Skellefteå 1992, 144 s. ill.

Kinnbäck 1

Nils Andersson (1602 – före 1653) ägde gården 1624–51. Första hustrun dog 1635 och sedan gifte Nils Andersson om sig med Sara. Nils Andersson har sonen Anders Nilsson som finns på gården 1644. Vidare har han en dotter som dör 1653.

Hustru Karin som äger gården 1654–69 kan vara änka efter Anders Nilsson. Hos hustru Karin bor år 1654 Britta piga som inhyses, och hon har en ko och en get. Nils Andersson hade troligen brodern Per Andersson, som var soldat 1659–61.

Per Nilsson (1637–1727) är möjligen son till Nils Andersson och Sara. Han äger hemmanet 1671–1709. Han var soldat 1679–83 och det sistnämnda året gick hans dräng Olof Larsson Skiähl ut som soldat för honom. Per Nilsson var gift med Margareta. Makarna hade barnen Karin f. 1672, som blev gift till Kinnbäck 3, Erik (1684–1772), Margareta, som bodde på gården 1714–18, Nils (– 1710), som blev soldat på roten 128 Stål, samt möjligen Gabriel f. 1690, som blev soldat på roten 88 Lillkuse. År 1728 sägs att från gården har gått ut en soldat för den egna roten och 2 soldater för andra rotar. Hustru Karin stod för hemmanet 1679–80. Hon kan ha bott på hemmanet och varit gift med en soldat. År 1695 fanns på gården en häst, 9 kor och 13 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 1/4.

Sonen Erik Persson (1684–1772) ägde hemmanet från 1710. År 1714 fanns på gården hans mor Margareta och systern Margareta. Erik Persson gifte sig 1722 med Britta Johansdotter (1695–1730) från Skråmträsk 3. Makarna hade barnen Marta f. 1722, som flyttade till Stockholm 1744, Karin f. 1724, Johan f. 1727 och Britta f. 1727, som blev gift till Gagsmark 4. Erik Persson gifte sig 1732 med Malin Jonsdotter (1706–1740), som också hon kom från Skråmträsk 3. Erik Persson gifte sig 1745 med Britta Nilsson Åman (1706–1787) från Åbyn 1. År 1749 hade Erik Persson en häst, 11 kor och 22 småkreatur. Mantalet var ¼ och årligen såddes 3 tunnor korn. Erik Persson var nämndeman 1718–26.

Sonen Johan Ersson (1727–1806) ägde sedan gården. Han gifte sig 1757 med Sara Jakobsdotter (1733–85) från Drängsmark 7. Makarna hade barnen Erik f. 1765, Kristina f. 1767 och Magdalena f. 1774, som flyttade till Piteå. Johan Ersson gifte

om sig 1790 med Anna Andersdotter f. 1735, som var änka efter soldaten Per Hansson Sund i Avan. Johan Ersson var gästgivare 1786. Sonen Erik Johansson f. 1765 tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1795 med Lisa Andersdotter (1769–1809), som kom från Gagsmark 1. Makarna hade barnen Elisabet f. 1801, Britta f. 1804, Eva f. 1805, Magdalena f. 1807 och Lovisa f. 1808.

Kinnbäck 2

Bengt Nilsson äger gården 1639–50. Brodern Olof Nilsson, som var bruksknekt i Silbojokk och Kvikkjokk 1646–75, äger hemmanet 1651–87. Han har soldatnamnet Kinnbäck och är bruksknekt ännu 1675. Hustrun hette Samuelsdotter och dog 1690. Makarna hade barnen Per (– 1676), som var knekt 1676 och dog samma år i slaget vid Lund, Britta, som blev gift på Storkågeträsk 4, Nils, som for till Storkågeträsk 4 och sedan till Norrlångträsk 1, samt Olof. Möjligen kan Bengt Olofsson som blir bonde på Tåme 4 vara en son i gården, med tanke på det ovanliga förnamnet. Mantalet var 1654 på 9/32.

Sonen Olof Olofsson (– omkring 1720) är bonde på gården 1688–1719. Han gifte sig 1689 med Malin Olofsdotter (1659–1734). Makarna hade barnen Karin, Nils (1694–1753), som for till Piteå och gifte sig 1718 med Sara Mårtensdotter från Pit-holm 15, Anna f. 1699, Malin (1702–81), Per (1703–61), som blev soldat på roten 128 Stål i Kinnbäck, samt Samuel f. 1703. Olof Olofsson var soldat 1693–94. År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 17 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet var 9/32. År 1714 finns på gården förutom makarna även dottern Karin och sonen Nils i mantalslängden.

Sonen Samuel Olofsson Stål (1703–42) ägde hemmanet 1720–27. Han var gift med Mariet Nilsdotter (1693–1769), och makarna hade barnen Olof (1724–42), som var soldat på roten 35 Holm, Kerstin f. 1724, Nils (1728–90), som blev soldat på roten 128 Stål, samt Jon (1728–56), som blev soldat på roten 125 Sund i Avan. Samuel Olofsson blev 1728 soldat på roten 128 Stål i Kinnbäck. Mariet Nilsdotter bodde på gården 1753–69.

Brodern Per Olofsson Stål (1703–61) ägde gården från 1727. Han hade 1727 köpt hemmanet från rådman Højjer i Piteå stad. Åren 1712–28 hade han varit soldat på roten 128 Stål. Han gifte sig omkring 1721 med Kerstin Johansdotter (1694–1774) från Gagsmark 3, och makarna hade barnen Malin (1722–1808), vilken blev gift på Åbyn 4, Olof (1724–56), som var soldat på rotarna 127 Kolare i Källbomark och 122 Fiskare i Tåme, Per f. 1729, Jonas f. 1731, Erik (1733–1808), som flyttade ut ur socknen 1760, Britta (1734–1821), som blev gift på Gagsmark 6, samt Maria (1736–1825), som dog ogift. Per Olofsson betecknades i generalmönsterrullan från 1728 som bonde och laggare. År 1749 hade Per Olofsson en häst, 12 kor och 25 småkreatur. Mantalet var 9/32 och årligen sådde man 3 tunnor korn.

Sonen Per Persson blev sedan ägare till hemmanet. Han gifte sig 1768 med Anna Jonsdotter f. 1740 från Storkåge 1. Makarna hade barnen Kristina f. 1770, Margareta f. 1771 och Britta f. 1779.

Kinnbäck 3

Per Anundsson ägde gården 1644–78. Han var gift med Britta och de hade barnen Anund, som var soldat 1663–76 och dog sistnämnda året i sjöslaget vid Öland och Jon som var soldat 1665–1676 och dog i sjöslaget vid Öland. Han hade soldatnamnet Sten och betecknas som gift 1675. Vidare hade de sonen Anders som var soldat 1678 och som dog samma år. Vidare hade makarna dottern Britta. Möjligen är hon gift med den Nils Nilsson som betecknas som måg till Per Anundsson. Han var knekt från 1677. Per Anundsson var soldat 1659–63 samt 1679, och dog samma år i Ystad. Hustru Britta stod som ägare till gården 1662. Mantalet var 1654 på 24/64. Hustru Britta äger gården 1679–83.

Dottern Britta Persdotter äger gården 1684–88. Hon kallas Britta kona. Nils Hermansson var ägare 1690. Möjligen var han gift med Britta. Britta Persdotter gifte sig i Piteå 1690 med samten Lars Nilsson från Gråträsk i Piteå socken. Han står som ägare till hemmanet 1692–95. Lars Nilsson hade 1695 5 kor. Skatten var på 1 tunna och 3 skäl. Mantalet var 3/16. År 1698 ägdes gården av regementsväbelen Christier Drake, vilken inte ansågs vara så duktig hemmansbrukare.

Nils Ersson (1641–1733) ägde gården 1699. Han var från Falmark 5 och gift 1663 med en Matsdotter från Falmark 20. Nils Ersson gifte sedan om sig med Karin Persdotter (1672–1735) från Kinnbäck 1. Makarna finns på gården 1714. Hon står för hemmanet 1720–29. Nils Ersson hade barnen Kerstin, som blev gift på Ragvaldsträsk 9, Mats, som var bonde på Ragvaldsträsk 9 och Falmark 5, Karin, som var soldathustru på roten 36 Käck i Rönnbäcken, Lisbeta f. 1711, som flyttade ut ur socknen 1740, samt Olof f. 1713.

Sonen Olof Nilsson (1713–58) ägde hemmanet från 1730. Han gifte sig 1735 med Britta Nilsson, f. 1703, från Åbyn 5. Makarna hade barnen Magdalena f. 1739, Katarina f. 1740, Britta f. 1745, som blev gift på Gagsmark 5, och Stina f. 1748, som blev soldathustru på roten 127 Kolare i Källbomark. År 1749 hade Olof Nilsson en häst, 9 kor och 16 små kreatur. Mantalet var på 11/64 och årligen sådde man 2 tunnor korn. Hemmanet sades inte vara väl hävdat, men man hade hopp om förbättring.

Mågen Jakob Persson f. 1733, som troligen kom från Piteå socken, ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1757 med Magdalena Olofsdotter. Jakob Persson flyttade ut ur socknen 1778.

Hemmanet ägdes från 1775 av Sivert Lundberg (1737–1802) från Ljungå, Hällesjö församling i Jämtland. Sivert Lundberg var bokhållare och senare inspektör på Brännfors såg i Åbyn. Han gifte sig 1775 med Katarina Eriksdotter (1750–98) från Åbyn 3. Sivert Lundberg bodde 1764–70 på Kyrkobordet.

Kinnbäck övriga

Olof Larsson Skiähl var soldat i byn 1683. Innan han blev soldat var han dräng hos Per Nilsson i byn. Jon Tomasson Stål blev soldat 1691. Han fanns i Piteå 1694 och blev 1695 soldat för rote 128 Stål i Kinnbäck. Malin från Kinnbäck flyttade 1734 till Piteå socken.

AVAN

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker men dåliga ängar. I byn idkas lax- och strömmingsfiske. Man har nödtorftig skog och medelmåttigt mulbete.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn har frostaktiga åkrar och i övrigt kunde ägorna inte utvidgas. Skogen var tillräcklig till tjärbränning och till sågning av bräder, vilket idkades. Det fanns även gott mulbete, flakaland och djurfångst. En mjölkvarn fanns i byn.

Från byn har nybygget Bastunäs grundats.

Avan 1

Anders Matsson (– 1696) äger gården 1640–91. Han var gift två gånger och hade barnen Anders, som flyttar till Österbotten, Mats, Per, som var soldat 1678 och som dog samma år, samt Barbro (1657–97), som var gift med Erik Hansson på Långnäs 3 i Piteå socken. Anders Matsson var nämndeman 1664–85. Hans andra hustru dog 1691. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Mats Andersson (– 1712/13) ägde hemmanet 1692–1704. Han var första gången gift med en Markusdotter. Andra gången var han gift med Mareta Jonsdotter (1643–1734) från Gagsmark 5. Mats Andersson hade barnen Anders f. 1678, Britta f. 1686, som blev gift på Holmsvattnet 2, Per, som blev soldat på roten 38 Palm i Falmark, Anna f. 1690, som blev gift på Storkåge 22, samt Malin. År 1695 fanns på gården två hästar, 11 kor och 33 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var 13/32. Mats Andersson var hamnfogde 1699 på Rönnskärs fiskeläge.

Sonen Anders Matsson (1678–1767) ägde gården 1705–41. Han var gift med Anna Nilsson (1683–1767). Anders Matsson hade barnen Nils (1707–07), Anders f. 1708, Margareta f. 1712, vilken blev gift på Källbomark 4, Per f. 1717, som blev gift till Ersmark 8, Karin f. 1721, som blev gift till Kusmark 3, Britta f. 1726, som blev gift till Yttervik 6, samt Anna f. 1727. Anders Matsson var soldat på roten 125 Sund i Avan 1712–13. År 1714 finns bägge makarna på gården i mantalslängden, men hustrun skrivs först. Möjligen är det hon som brukar gården. Maken var kanske sjuk efter soldattjänsten. På gården fanns 1724 pigan Lisbeta som flyttade till Österbotten.

Sonen Anders Andersson (1708–90) var bonde på gården 1742–78. Han gifte sig 1740 med Elsa Jonsdotter (1710–82) från Kusmark 10. Makarna hade barnen Anna (1741–50), Elsa (1742–1816), Margareta f. 1744, Anders f. 1745, Maria f. 1747, Britta f. 1749, Anders f. 1750, Britta f. 1751, Markus (1752–61), Per (1753–1835), Anna f. 1755, Jonas f. 1757, Anders Norlund (1758–1827), Maria f. 1759 samt Nils f. 1765. År 1749 fanns på gården 2 hästar, 13 kor och 30 små kreatur. Mantalet var på ½ och årligen såddes 5 tunnor korn. Det var dock brist på nyodlingsmark då marken var stenbunden.

Dottern Elsa Andersdotter och mågen Jon Larsson f. 1730 från Drängsmark 2 finns på gården 1768–76. Elsas bror Per Andersson (1753–1835) ägde gården från 1778. Han gifte sig 1776 med Katarina Svensdotter (1756–1830) som kom från Yttervik 5.

Avan 2

Mickel eller Mikael Johansson (omkring 1625–75) äger gården 1648–75. Han var gift två gånger och andra gången gift 1655 med Malin. Mikael Johansson hade barnen Johan, som blev soldat 1677 och som dog följande år, Gabriel, som blev soldat 1691 och på roten 125 Sund i Avan från 1695, samt Hans f. 1657. Mantalet var 1654 på 7/16. Hustru Malin står som ägare till hemmanet 1677–90. Mikael Johansson hade brodern Hans Johansson, som var soldat till sin död 1658 i Landskrona.

Mikael Johanssons son Hans Mikaelsson (1657–1736) äger gården från 1692. Han gifte sig första gången 1687 med en Gabrielsdotter, men hustrun dog följande år. Han var andra gången gift med Kelu Jonsdotter (1669–1741). Hans Mikaelsson hade barnen Johan (1684–1765), som for till Ytterursviken 3, Britta f. 1696, som flyttade ut ur socknen 1727 och sedan sannolikt är gift med skräddaren Lars Lövdal i Själevads socken i Ångermanland som 1740 uppges vara sväger till Johan Hansson, Gabriel (1707–92), Jon f. 1712, som for till Ersmark 12, och Malin. År 1695 fanns på gården en häst, 10 kor och 23 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 3/8. År 1714 nämns i mantalslängden Hans Mikaelsson, hustru Kelu och dottern Britta.

Sonen Gabriel Hansson (1707–92) ägde hemmanet från 1730. Han gifte sig 1730 med Anna Gertsdotter (1714–66) från Bergsbyn 7. Makarna hade barnen Magdalena f. 1731, som var gift med Anders Olofsson i Medle, Barbro (1732–1808), som var ogift och bodde på hemgården, Hans (1734–34), Britta f. 1736, som flyttade till Pitholm i Piteå socken och var gift med Samuel Matsson från Källbomark 4, Gert f. 1738, Hans (1741–1814), som for till Varuträsk 3, Gabriel (1744–90), som under namnet Avander blev sjöman i Piteå stad där han bodde från 1767, Jonas (1745–1827), som blev soldat på roten 122 Fiskare, Anna f. 1746, som blev gift till Drängsmark 10, Nils f. 1749, som blev nybyggare i Bastunäs, Johan (1752–91), som blev dräng och sjöman i Piteå stad under namnet Avander, samt Mikael f. 1754, som flyttade ut ur socknen 1779. År 1749 hade Gabriel Hansson 2 hästar, 11 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 7/16 och årligen såddes 4½ tunnor korn. I Byske hade hemmanet äng till 4 lador, vilka av ålder hört till hemmanet.

Sonen Gerhard eller Gert Gabrielsson (1739–1822) blev sedan ägare till gården och var ägare 1775–97. Han gifte sig 1774 med Katarina Esaiasdotter (1743–1825) från Drängsmark 3. Makarna hade barnen Anna Maria f. 1772, som blev gift på Källbomark 1, Gabriel f. 1774, Sara (1777–77), Esaias (1779–80), Esaias Avander (1781–1864), Sara (1782–84), Hans (1784–85) och Sara f. 1786.

Avan övriga

Per Hermansson Ryss som var soldat i byn 1660–76 kan vara son till Herman Hermansson Ryss på Tuvan 1. Per Hermansson dog i slaget vid Lund den 4 december 1676.

ÅBYN

Vid roteringen 1695 sägs att byn har medelmåttig åker och äng, god skog och dåligt mulbete. I byn idkas lax- och strömmingsfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 står att byns åkrar har ett frostaktigt läge och mer åkrar kunde tas upp, om det inte varit brist på ångar. Detta ledde även till brist på gödsel. Skogen var av någorlunda omfång och nyttjades till husbehov, men även till avsalu av bl.a. tjära. Byn hade medelmåttigt mulbete och något flakaland. Byn hade en mjölkvarn som gick hela året och som var belägen i Tåmeälven.

Under senare delen av 1700-talet nyttjar byn laxnätstället Sandlån vid mynningen av Åbyälven. Under åren 1775–88 äger en rättslig tvist om nätstället rum med grannbyn Avan. Andra laxnätställen som brukas under 1700-talet är Granholmen och Renholmen.

Från Åbyn har Ålunds nybygge tagits upp, samt Myrträsk i Arvidsjaurs socken.

Litteratur: *Åbyn förr och nu – byn vid älvens mynning*. Artemis förlag. Skellefteå 1994, 288 s. ill.; Carlsson, C. G.: *Åbyns byhandlingar* d. 1-3, Åbyn 1977, 196 s.+ 188 s. + 31 s. + 65 s.; Fellström, K.A.: *Det gamla kapellet, i: Från kyrkbacken*, Skellefteå 1950, s. 101–105.

Åbyn 1

Nils Hansson (1607–88) äger hemmanet 1635–81. Han är gift med en Olofsdotter (– 1676) från Furunäs 1. Makarna hade barnen Per Nilsson Åman f. 1631, som blev borgare i Piteå stad 1687, Hans, möjligen Anders Nilson, som var soldat 1659–61 (denne kan dock ha bott i Åbyn i Burträsk socken), Nils, som for till Storkåge 8, Anna, f. omkring 1656 och som blev gift på Byske 5, Johan, som möjligen for till Östanbäck 9, samt Olof som gifte sig 1666. Nils Hansson, som var länsman och gästgivare, var andra gången gift med en Jonsdotter. Per Nilsson Åman hade sannolikt sonen Johan Persson f. 1664, som gifte sig i Piteå 1693 med Malin Johansdotter från Blåsmark 3 i Piteå socken. Mantalet var 1654 på ½.

Nils Hanssons son Hans Nilsson Åman ägde gården 1681–1702. Han var gift med Karin Olofsdotter från Storkåge 4. Före 1681 bodde makarna på hustruns födelsegård Storkåge 4. Makarna hade sonen Nils f. 1679. Hans Nilsson var länsman 1681–1702 och dessutom gästgivare. År 1685 uppgick åkern till 3½ tunnland och 2½ kappland. Ängen uppgick till 70 lass. Hemmanet hade laxfiske i Åbyälven tillsammans med grannarna, ett laxfiske som var taxerat till ½ tunna och ½ lispund salt lax årligen. Man är även skattlagd tillsammans med grannarna till 1 lispund torraborrar. Hans Nilsson är postbonde 1685 och norrut kör han posten till Hans Olofsson i Jävre och söderut till Lars Olofsson i Ostviksbrännan. Samma år ligger gården på södra sidan om Åbyälven intill bron. År 1695 fanns på gården en häst, 15 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet 1/4.

Karta 48. Åbyn 1760–1761. Karta över delning av inägor av Olof Clausén. Siffrorna på kartan motsvarar hemmansnumreringen i utgåvan.

Sonen Nils Hansson Åman (1679–1743) ägde hemmanet 1703–41. Han var länsman 1701–25 och gift med Margareta Jonsdotter (1679–1749). Hon var troligen från Tåme eller från Gagsmark 5. Makarna hade barnen Hans (1704–79), vilken delade hemmanet och blev bonde på en del av faderns hemman, Katarina (1705–71), som blev gift till Byske 1, Britta (1706–87), som blev gift till Kinnbäck 1, samt Jon (1706–58). I mantalslängden från 1714 finns på gården drängen Anders och pigorna Anna, Malin och Britta. Pigan Britta reste 1724 till Österbotten.

Sonen Jon Nilsson Åman (1706–58) ägde gården 1742–58. Han gifte sig 1746 i Själevad med Kristina Andersdotter Broman (1714–88), som tidigare hade varit gift med soldaten Per Johansson på roten 123 Broman. Kristina Andersdotter kom från Kusmark 12. Makarna hade barnen Margareta Åman (1746–1828), som gifte sig med Jakob Matsson på Källbomark 4, Katarina (1749–82), Adam (1751–1824) samt Kristina f. 1754.

Efter makens död gifte Kristina Andersdotter om sig med Lars Larsson Schelfting (1725–87) från Frostkåge 3. År 1749 hade bröderna Jon och Hans Nilsson kommit överens om att dela hemmanet, som var på ½ mantal. Rannsaktions-nämnden godkände delningen. Bröderna skulle dock i lag driva gästgiveriet som fanns på hemmanet. Gården hade 4 hästar, 16 kor och 24 små kreatur. Hans Nilsson hade en äng i Källbomark om 5 skindland hö som av ålder hört till hemmanet. År 1752 tituleras Hans Nilsson gästgivare. Schelfting ägde fortfarande hemmanet 1778. Han hade varit soldat på roten 6 Rank-Stridbar i Pitholm i Piteå socken 1746–71. Han var gift med Margareta Matsdotter f. 1724 och hade barnen Margareta f. 1750, Lars f. 1753, Anders f. 1757 och Johan f. 1766 vilken blev soldat på roten 123 Åman.

Senare tog Adam Jonsson (1751–1824) över hemmanet. Han gifte sig 1779 med Britta Persdotter f. 1756 från Kusmark 4. Makarna hade barnen Lars f. 1780, Stina (1782–1865), Carl (1783–1820), Anna (1784–1816), Britta (1786–1873) och Jonas (1795–1846). Adam Jonsson var gästgivare och postförare 1786. Omkring 1788 bytte Adam Jonsson hemman med Per Eriksson på Åbyn 3.

Åbyn 2

Per Hindersson äger gården 1610–41. Han är köpman under 1610-talet, och har en skuta med vilken han besöker Stockholm. Per Hindersson hade enligt en dombok från 1641 en skuld till Stockholmsborgare.

Sonen Johan Persson äger hemmanet 1644–94. Han hade barnen Malin f. 1653 och Augustin (1659–1724), vilken från 1677 var soldat på rotan 123 Broman i Åbyn. Han blev senare korpral och fick avsked 1699. Vidare Britta, som blev gift på Åbyn 6 och Nils f. 1669, som var soldat i byn från 1691. Johan Persson hade brodern Hindrick Persson, som var soldat 1647–56 och som dog det sistnämnda året vid Warszawas belägring. Johan Persson fick 1660 2 daler kopparmynt från kyrkan i Nederkalix, eftersom han sommaren innan, dvs. 1659, mist sin egendom genom en vådeld. Mantalet var 1654 på 3/4.

Johan Perssons son Augustin Johansson (1659–1724) var bonde på gården 1695–1724. Han var soldat 1677–94 och korpral från 1694. Augustin Johansson var korpral på roten 123 Broman 1695–99. Ett kort tag var han på roten 121 Lång i Byske år 1695. Han gifte sig första gången 1684 och hustrun dog 1710. Makarna bodde 1688 i Källbomark, så troligen kom hustrun därifrån. De hade barnen Johan

(– 1718), som 1711 blev soldat och korpral på roten 123 Broman, och Kerstin f. 1701, som flyttade till Piteå socken 1730. De hade även sannolikt dottern Britta Augustindotter f. 1688, som flyttade till Hortlax 20 i Piteå socken tillsammans med dottern Margareta f. 1719. Augustin Johansson gifte om sig 1710 med Kerstin Persdotter (1685–1745) från Gagsmark 5. Makarna hade barnen Lisbet f. 1716, Britta, f. 1721 och gift till Innerursviken 2, samt Johan (1723–1802), som 1743–44 var soldat på roten 128 Stål i Kinnbäck. Han var 1744–68 soldat på roten 124 Forsman i Åbyn, år 1768 soldat på roten 104 Pipare och 1768–89 på roten 123 Nybyggare i Åbyn. Kerstin Persdotter stod för hemmanet 1725–31.

År 1731 var Anders Jönsson Fiskare f. 1696 landbonde på gården. Han var född på Lund 6 och hade 1715–31 varit soldat på roten 122 Fiskare i Tåme. Fiskare var gift med Margareta Olofsdotter (1705–71) som kom från Byske 1. Makarna for sedan till Bäck 7.

Hemmanet övertogs av Johan Jonsson (1707–43) som kom från Gagsmark 6. Han var gift med Lisbet Augustinsdotter (1716–94) från gården. Makarna, som hade gift sig 1732, hade barnen Augustin f. 1733, Jonas (1737–1805), som var soldat på roten 13 Rosengren, Britta f. 1739, som gifte sig 1763 med soldaten Lars Olofsson Flinta, och Kerstin f. 1744, som for till Frostkåge 3. Johan Jonsson ägde gården 1732–43. Han var soldat på roten 123 Broman i byn 1742–43 och dog sannolikt i kriget i Finland. Lisbet är ägare till hemmanet 1744.

Hon gifter om sig 1745 med Jöns Eriksson (1721–96) från Kalix. Han står för hemmanet från 1745. År 1749 fanns på gården 2 hästar, 10 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 7/16 och årligen såddes 4½ tunnor. Det sägs att åbon inte har ägt hemmanet så länge och har därför inte hunnit bebygga och uppodla det i någon större utsträckning. Genom röjning av ängarna kan fler kreatur födas. Makarna hade sonen Johan f. 1749.

Augustin Johansson (1733–90) tar sedan över hemmanet och är fortfarande ägare 1778–86. Han gifte sig 1763 med Lisbet Jonsdotter (1737–1809) från Östanbäck 13. Makarna hade sonen Johan f. 1764, som sedan blev soldat på roten 75 Medelström i Medle. Senare övertog han Åbyn 6. Vidare barnen Lisa f. 1766, som flyttade ut ur socknen 1786, Jonas f. 1768, som dog tidigt, Magdalena f. 1769, som gifte sig med Johan Persson från Piteå vilken blev bonde i Åbyn, Jonas f. 1774 och Adam f. 1776. Dessa bägge söner delade sedan hemmanet. Vidare barnen Jöns (1777–77), Anders (1778–83), Britta Katarina (1780–80) och Margareta (1781–1851), som gifte sig 1803 med korpralen Augustin Johansson Stålbäck på roten 114.

Åbyn 3

Hemmanet bröts ut ur Åbyn 4 år 1661. Olof Andersson, som var son till Anders Nilsson på Åbyn 4, ägde gården 1661–77. Olof Andersson gifte sig 1655 med Kerstin, vilken stod för hemmanet 1678–86. Makarna hade sonen Anders.

Anders Olofsson var ägare till gården 1687–1709. Han gifte sig 1683 med Britta och makarna hade barnen Olof (– 1715), Per, som var soldat på roten 124 år 1710, och Anders, som 1710 var soldat på roten 106 Skråma i Ostvik. Han dog samma år i Reval. Anders Olofsson hade 1695 en häst, 11 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet 11/32.

Sonen Olof Andersson (– 1715) ägde gården 1710–15. Han var soldat på roten 124 Forsman i Åbyn 1712–14. Olof Andersson blev utbytt det sistnämnda året. Han var gift med Anna Eriksdotter (1685–1740) som troligen kom från Falmark 9. Makarna hade barnen Anders (– 1710), Erik (1711–85), Per f. 1713, Anders f. 1714, Britta f. 1715, som blev soldathustru på roten 124 Forsman i byn, och Karin. Anna Eriksdotter stod för hemmanet 1716–19. I mantalslängden från 1714 finns på gården hustru Anna, mannens mor Britta, fadern och pigan Anna. Mannen är soldat.

Mickel Mickelsson (1693–1778) från Karlö i Österbotten gifte sig 1718 med Anna Eriksdotter, och han stod för hemmanet 1719–40. Enligt en levnadsbeskrivning som finns i kyrkoboken tog Mickel Mickelsson tjänst som dräng i Limingo när han var 15 år och tjänade tills han fyllt 30 år, då han gifte sig med en änka. (Denna uppgift är dock fel eftersom han är 30 år 1724). Änkan hade en egen gård och hon hade tidigare två barn och fick tre barn med Mickel. Under kriget mot Ryssland blev gården nedbränd och hustrun och barnen brann inne. Mickel var under två år på flykt undan ryssarna i skogarna, men blev sedan tillfångatagen och satt i fångenskap. Sedan blev han frigiven och flyttade till Piteå. Därifrån kom han till Åbyn. Mickel Mickelsson och Anna Eriksdotter hade sönerna Mickel (1718–42), som blev soldat på roten 125 Sund, och Jon f. 1719. I husförhörslängden från 1724 står att Mickel Mickelsson inte kan något annat än finska. Hans mor Beata (1663–1740) bodde också i familjen.¹⁵⁴

Olof Anderssons och Anna Eriksdotters son Erik Olofsson (1711–85) tog över hemmanet 1740. Mickel Mickelsson gifte om sig med pigan Sara Hermansdotter från Bureå och flyttade dit, se Bureå övriga. Erik Olofsson var gift med Karin Persdotter (1713–92) från Gagsmark 5. Makarna hade barnen Anna f. 1735, Per (1737–1809), Margareta f. 1739, Anders (1744–62), Stina f. 1747, Katarina f. 1750, som gifte sig med sågbokhållaren Sivert Lundberg och bodde på Kinnbäck 3, Olof f. 1754 samt Erik f. 1757. År 1749 hade Erik Olofsson 2 hästar, 10 kor och 20 småkreatur. Mantalet var på 3/8 och årligen såddes 4 tunnor korn. Erik Olofsson var nämndeman 1742–44.

Sonen Per Ersson (1737–1809) tog sedan över gården och var ägare åtminstone 1760–86. Han gifte sig 1768 med Kerstin Nilsson (1747–1815) som kom från Byske 2. Makarna hade barnen Erik Lundström (1770–1825) som blev gästgivare, Katarina (1773–77), Nils Lundström (1775–1842) som blev inspektör vid Brännfors såg, Eva (1778–1841), Per Lundström (1781–1863) som blev riksdagsman, Anna (1784–93) Maria Lundström (1787–1826) samt Lena Lundström (1792–1834). Per Ersson bytte omkring 1788 hemman med Adam Jonsson på Åbyn 1 och blev gästgivare där.

Åbyn 4

Anders Nilsson (1587–1676) ägde gården 1613–56. Hans hustru dog 1653 och makarna hade barnen Nils, Anders, som var soldat 1647–56 och som dog det sistnämnda året vid Warszawas belägring, samt Olof, som bröt ut en del ur hemmanet som blev Åbyn 3. Mantalet var 1654 på 3/4.

Sonen Nils Andersson (– 1696) ägde gården 1657–88. Han hade barnen Elias (1654–1740), som blev bonde på Tåme 2, och Per, som troligen flyttade till Innervik 7. Nils Andersson var nämndeman 1662.

Per Eriksson (1638–1733) ägde gården 1689–1713. Han gifte sig 1683 med Mariet Nilsson från Innervik 7. Makarna hade barnen Erik f. 1683 och Barbro f. 1685. År 1695 hade Per Eriksson två hästar, 15 kor och 25 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 5/16. Per Eriksson var nämndeman 1689–1701.

Sonen Erik Persson (1683–1738) ägde gården 1714–29. Han hade varit soldat på roten 84 Kopparslagare i Ersmark 1712–16. Erik Persson var gift med Britta Jakobsdotter f. 1671 från Ostvik 12. Makarna hade dottern Mariet f. 1708. År 1714 nämns i mantalslängden hustru Britta, Erik Perssons mor Mariet och pigan Britta. Erik Perssons syster Barbro Persdotter (1685–1746) och hennes man Gabriel Persson (1690–67) ägde hemmanet från 1730.

Gabriel Persson (1690–1767), som troligen kom från Kinnbäck 1, hade varit soldat på roten 88 Lillkuse i Kusmark åren 1714–28 och hade barnen Per (1714–99), Katarina f. 1723, som bodde på gården 1753–70, Maria (1725–1807), som flyttade till Piteå socken 746 och gifte sig 1753 på Visträsk 5 i Piteå socken, samt Margareta (1730–1810), som blev soldathustru på roten 100 Klint i Storkåge. När Maria föddes 1725 var Erik Persson på Kinnbäck 1 fadder. Som mor står i födelseboken Malin, en uppgift som troligen är felaktig. År 1714 heter Gabriel Lillkuses hustru Barbro, enligt mantalslängden över Kusmark, och hon bor då hos rotebonden Anders Mosesson på Kusmark 3. År 1718 finns knekthustrun Barbro boende hos Anders Andersson på Kusmark 12 och 1724 hos Anders Mosesson på Kusmark 3, vilka tillhörde roten 88 Lillkuse. Denna Barbro är lika gammal som Barbro Persdotter och är med största sannolikhet samma person. Från ca 1730 finns Gabriel Persson och Barbro Persdotter i husförhörlängden under detta hemman. Gabriel Persson var nämndeman 1737–41. Han gifte om sig 1749 med Margareta Jonsdotter (– 1773).

Sonen Per Gabrielsson (1714–99) blev senare ägare till hemmanet och var fortfarande ägare 1760. Han gifte sig 1735 med Mariet Jonsdotter (1709–73) från Gagsmark 6. Makarna hade barnen Barbro (– 1737), Gabriel (1738–75), Britta f. 1740, som gifte sig med Jöns Andersson på roten 123 Broman och omgift med Per Larsson på roten 10 Vikberg, Jonas f. 1745, som gifte sig 1774, Katarina (1747–1809), som blev soldathustru på roten 25 Ryss i Hedensbyn, samt Per (1749–1809). Per Gabrielsson gifte sig 1774 med Malin Persdotter f. 1722 från Kinnbäck 2. År 1749 fanns på gården 2 hästar, 10 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 3/8 och årligen såddes 4 tunnor korn.

Sonen Gabriel Persson (1738–75) ägde sedan hemmanet åtminstone 1773–75. Han gifte sig första gången med Sara Nilsson (1734–71) från Ostvik 1. Gabriel Persson gifte om sig 1772 med Maria Nilsson f. 1738 från Innervik 7. Brodern Jonas Persson f. 1745 ägde hemmanet 1778–86. Brodern Per Persson (1749–1809) ägde gården 1797–1807.

Åbyn 5

Nils Olofsson (1602–64) äger hemmanet 1627–64. Han var silverbruksknekt 1652–61 och soldat till 1663. En dotter är gift med Mats Olofsson som är soldat i byn 1660–76. Han dör det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Mantalet var 1654 på 7/16.

En annan måg är Jon Olofsson som äger hemmanet 1664–78. Han var soldat från 1663 och gick ut för sin svärfar som var soldat 1663. Makarna hade sonen Anders.

Jon Olofsson är andra gången gift med Mariet Jakobsdotter eller Mårtensdotter (1654–1732). Jon Olofsson har barnen Märet f. 1668 och Britta. Mariet Jakobsdotter äger hemmanet 1679–95.

Olof Olofsson, som är gift med dottern Märet Jonsdotter f. 1668, äger hemmanet 1695–98. År 1695 har han en häst, 13 kor och 38 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 13/32. Märet Jonsdotter står för hemmanet 1699. Sedan gifter hon om sig med Nils Johansson Forsman (1669–1738), som troligen kom från Falmark 12. Sedan 1695 var han soldat på roten 124 Forsman i byn. Han verkar ha lämnat soldattjänsten i slutet av 1690-talet. Nils Johansson äger hemmanet 1700–27 och är nämndeman 1710–17. Makarna har barnen Johan (1703–67), som var soldat på roten 124 Forsman 1720–28, Britta f. 1703, som blev gift till Kinnbäck 3, samt Margareta f. omkring 1704. I mantalslängden från 1714 nämns makarna, och hustrun kallas då Margeta. På gården finns även pigorna Justina och Elsa. En Justina Jonsdotter flyttar 1717 till Piteå socken.

Sonen Johan Nilsson Forsman (1703–67) ägde hemmanet 1728–46. Han gifte sig 1722 med Britta Johansdotter (1696–1766). Makarna hade barnen Magdalena, f. 1723 och utflyttad ur socknen 1758, Nils (1725–95), som var soldat på roten 124 Forsman 1742–44, Kerstin f. 1726 och Johan f. 1727, som blev gift till Norsjö 13.

Sonen Nils Johansson Forsman (1725–95) ägde hemmanet från 1747 och fortfarande 1786. Han gifte sig första gången 1747 med Anna Nilsson som troligen kom från Piteå, och makarna hade barnen Sara (1750–1831), Johan (–1751), Britta (1752–1821), som blev soldathustru på roten 127 Kolare i Källbomark, Johan (1759–1809), samt Magdalena (–1761). Nils Johansson gifte sig 1762 i Piteå stad med Margareta Jonsdotter Degermark (1727–91) från Umeå. Makarna fick barnen Anna (1763–1811), Jonas (1765–1806) och Margareta (1766–67). År 1749 hade Nils Johansson 2 hästar, 14 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 7/16 och årligen såddes 5 tunnor korn. Sonen Jonas Nilsson (1765–1806) ägde hemmanet 1797.

Åbyn 6

Hemmanet kom till 1682 genom en delning av Åbyn 2. Britta Johansdotter, som var dotter till Johan Persson på Åbyn 2, var gift med Mårten Olofsson (–1696). Han ägde hemmanet 1682–96. Makarna hade barnen Malin, Maria, Britta och Per f. 1695. År 1695 hade Mårten Olofsson en häst, 7 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var 5/16. Britta Johansdotter ägde gården 1697–1703.

Dottern Malin piga stod för hemmanet 1705–14. System Britta finns också på gården 1714. Brodern Per Mårtensson (1695–1739) ägde gården 1715–39. Åren 1720–28 var han soldat på roten 123 Broman i Åbyn. Han gifte sig 1722 med Margareta Johansdotter (1698–1790) från Gagsmark 3. Makarna hade barnen Britta (1724–72), Johan f. 1725, Johan f. 1727, Mårten (1728–1803), Magdalena f. 1728, Malin f. 1729, som fanns på gården 1753–70, Petrus f. 1730, Margareta f. 1733, Olof (1735–1805), som bodde på gården 1753–70 och var inhyset samt gift 1768, samt en dödfödd dotter 1738. Ett barn dog 1734.

Sonen Mårten Persson (1728–1803) ägde hemmanet från 1749 och fortfarande 1778. Han gifte sig 1749 med Karin Andersdotter (1723–86) från Falmark 8. Makarna hade barnen Per (1751–76), Margareta (1752–1829) och Olof (1755–83), som

gifte sig 1768 med Margareta Eriksdotter från Östanbäck 2. År 1749 hade Mårten Persson en häst, 7 kor och 16 små kreatur. Mantalet var på 5/16 och årligen såddes 2 tunnor och 6 skäl korn. Ägorna sades ha varit förfallna under den tid som Mårtens mor förestod hemmanet. Därför fanns det anledning att tro att utsäde och bohag skulle förökas eftersom hemmanet nu var bättre hävdat. Gården hade en äng om 5 skindland hö i Källbomark. Sonen Olof Mårtensson (1755–83) ägde sedan gården. År 1786 är Olof Augustinsson från Åbyn 2 ägare.

TÅME

Vid roteringen 1695 sägs att byn har dålig åker och äng, men god skog. Byn har gott mulbete samt idkar laxfiske och sälfiske.

I byn finns en såg 1728. I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att inga utjordar finns under byn. Varken ängarna eller åkrarna går att utöka och åkrarna är frostaktiga. Skogen är någorlunda tillräcklig och används till tjärbränning och sågning av bräder. Det finns gott mulbete och lite flakaland. Byn har en kvarn i Tåmeälven i lag med Åbyborna.

Byn har 4,8 hektar åker 1648. Från byn har nybyggerna Klinträsk och Tåmeträsk tagits upp. Tåmes byamän tog gemensamt upp nybygget Tåmeträsk 1778.

Litteratur: *Tåme byn vid havets rand*. Skellefteå 1986. 236 s. ill. Duplic.

Tåme 1

Olof Eriksson (1607–85) var ägare till gården 1631–62. Hans hustru dog 1688. Makarna hade sonen Hans (– 1676), som stod för hemmanet 1642–48 och som var soldat 1663–76. Han dog i sjöslaget vid Öland. Vidare Mats, som var soldat 1647–63, Erik och Per. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Erik Olofsson ägde gården 1663–64. Brodern Per Olofsson var bonde på hemmanet 1665–98. Han var gift med Sara Jakobsdotter som dog 1684. Makarna hade sonen Olof f. 1661. År 1678 sägs att Per Olofsson är soldat och hustrun lider stor fattigdom och har endast 2 kor. Därför kan hon inte betala årliga räntan. År 1695 hade Per Olofsson en häst, 8 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 9/32.

Sonen Olof Persson (1661–1749) ägde gården 1699–1727. Han gifte sig 1690 med Kerstin Jakobsdotter (1671–1755), som var dotter till soldaten Jakob Fiskare i byn. Makarna hade barnen Per f. 1690, Sara (1695–1767), Britta f. 1697, som var gift med korpralen Johan Augustinsson i byn och senare utflyttad till Piteå, Jakob (1700–1700) och Karin f. 1707, som flyttade ut ur socknen 1729. År 1714 nämns makarna i mantalslängden, men dessutom fanns på gården soldaten Johan Bromans hustru Britta och dottern Sara som var sjuklig. År 1728 hade Olof Persson och sonen Per Olofsson sågat bräder på en såg i Tåme, vilken låg ½ fjärdingsväg från byn. De hade sågat efter helgens inträdande kl 6 på en lördagskväll. Olof Persson var sexman 1724.

Sonen Per Olofsson (1690–1762) ägde gården från 1728. Han gifte sig 1724 med Karin (1695–1746). Makarna hade barnen Kerstin f. 1725, som var borta från gården 1756–68 varefter hon gifte sig med Måns Jonsson i Östanbäck år 1769 och makarna blev nybyggare i Strömfors, Olof (1727–27), Margareta f. 1728, som tjänade ett tag i Piteå och sedan blev soldathustru på roten 8 Hurtig i Bureå, Karin (1731–31), Jakob f. 1732, Lisbet (1733–33), Lisbet (1735–82) samt Jonas (1735–35).

Karta 49. Tåme 1795. Storskifteskarta av L. Clausén. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan, 2=B, 3=C, 4=D och 5=F.

Per Olofsson var sexman 1722. Han gifte om sig 1747 med Anna Nilsson (1705–93) från Källbomark 1. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 18 små kreatur. Mantalet var på 3/8 och årligen såddes 4 tunnor korn. Bostadshuset var gammalt och bristfälligt och ägarna var något vanhävdade, vilket berodde på ägarens fattigdom. Det fanns hopp att när Per Olofssons barn var vuxna skulle en förbättring ske.

Sonen Jakob Persson (1732–82) tog sedan över gården. Han gifte sig 1754 med Margareta Jonsdotter (1726–1804) från Östanbäck 13. Makarna hade sonen Per Åman f. 1755, som blev gästgivare på Sunnanå och i Innervik. Han var gift med Katarina Mosesdöter. Vidare barnen Jonas (1759–59), Magdalena f. 1762, vilken blev gift med Lars Nilsson på Byske 3, Jakob (1764–1838), vilken gifte sig 1788 med Katarina Nilsson (1764–1832) från Byske 3. Makarna blev bönder på Frostkåge 6. Vidare Jonas (1767–1801) och Anna f. 1771, som gifte sig med Jakob Jofsson. Per Jakobsson ägde hemmanet 1786.

Tåme 2

Hemmanet bildas 1662 när Peder Jonsson från Tåme 4 delar broderns hemman. I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 31 kallas Tåme 4 felaktigt för Tåme 2. Peder Jonsson (– 1675) ägde hemmanet 1662–75. Han gifte sig 1661 med Kerstin. Makarna hade barnen Nils, som blev bonde på Tåme 3, och Anna f. 1669. År 1675 sägs att Peder Jonsson dött och hustrun sitter med många små barn i stort elände och stor hunger. Familjen lider av en smittsam sjukdom. Änkan fick anstånd med skatten som var på 4 tunnor. Hustru Kerstin ägde gården 1676–87. År 1678 sägs att Kerstin var en gammal och fattig hustru som hade 3 små barn. Hon hade ingen manshjälp och endast en ko, varför hon inte kunde betala årliga räntan.

Dottern Anna Persdotter (1669–1755) gifte sig 1687 med Elias Nilsson (1654–1740) (f. 1645 enl. db 1723) från Åbyn 4, vilken äger hemmanet 1687–1720. Makarna hade barnen Per, Kerstin f. 1691, Jon f. 1692, vilken var soldat på roten 122 Fiskare i Tåme 1709–15. Han tjänstgjorde senare vid Hälsinge regemente och bosatte sig där nere och gifte sig. Vidare barnen Karin (1700–74), Margareta f. 1710, som flyttade till Piteå 1742 men som bodde på gården 1753–70, och Gabriel f. 1713, som flyttade till Piteå 1734 där han var dräng. Elias Nilsson hade 1695 en häst, 7 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 5/16. År 1714 nämns i mantalslängden makarna och dottern Kerstin.

Sonen Per Eliasson ägde hemmanet 1721. Svågern Nils Davidsson (1695–1766) från Byske 4 ägde hemmanet 1722–48. Han gifte sig 1724 med Karin Eliasdöter (1700–74). Makarna hade barnen Erik (1725–25), David (1727–27), Nils (1729–91), Petrus (1731–31), Anna f. 1734, som var gift med Anders Andersson på Lund 1, Elias (1735–35) och Per (1739–89), som blev ägare på halva hemmanet. Kerstin Eliasdöter f. 1691 bodde på gården 1730–52. Nils Davidsson var sexman 1726.

Sonen Nils Nilsson (1729–91) ägde gården från 1749 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1752 med Lisa Jakobsdöter f. 1725 från Byske 3. Makarna hade barnen Jakob f. 1755 och Katarina f. 1758. År 1749 hade Nils Nilsson två hästar, 13 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 7/16 och årligen såddes 4½ tunna korn. Hemmanet hade en röjning som låg på Åbyns mark. Gästgivarhemmanet i Åbyn hade 1749 del i en röjning på Åbyns mark, vilken Nils Nilsson dock påstod sig vara ägare till.

Tåme 3

Per Nilsson (1739–89), som var bror till Nils Nilsson på Tåme 2, ägde en del av hemmanet från ca 1760 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1761 med Marta Persdotter (1737–1809) från Frostkåge 7. Makarna hade barnen Nils (1762–62), Katarina f. 1767 och Per (1770–1842), som blev ägare till hemmanet. Per Persson gifte sig 1793 med Katarina Olofsdotter (1770–1849) från Boviken 2.

Tåme 4

Hemmanet kallas i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 31 felaktigt för Tåme 2. Jon Andersson (– 1663) ägde hemmanet 1630–58. Han var länsman och postbonde. År 1654–55 var han gästgivare. Jon Andersson var gift två gånger och hans första hustru dog 1627. Den andra hustrun dog 1671. Jon Andersson hade barnen Peder, som bröt ut en del av hemmanet som blev Tåme 2, Johan, Anders, Nils och en dotter som var gift med Jakob Pfundt som senare bodde på Risön. De fyra första barnen hade han med den första hustrun. Det är oklart vem som är mor till dottern. Mantalet var 1654 på 1 1/8.

Sonen Anders Jonsson (– 1694) var bonde på gården 1659–71. Hans hustru dör 1673. Makarna har dottern Sigrid. Hemmanet delades 1662 och Anders bror Per Jonsson blev ägare till halva hemmanet som får beteckningen Tåme 2.

Mågen Per Carlsson (död senast 1686) från Burträsk socken, som är gift med dottern Sigrid, äger hemmanet 1674–78 samt 1681–86. År 1675 sägs att han inte har sätt annat än 1½ skäl och åkern är lagd i linda. Per Carlsson hade nyss köpt hemmanet och han fick anstånd med skatten som var på 4 tunnor. Per Carlsson går ut som soldat 1677 och är fortfarande i tjänst 1683. I en dombok från 1735 påstås han ha rymt sin väg och lämnat hustrun värmlös. Hustru Sigrid står som ägare till gården 1678 och 1680. År 1678 beskrivs hon som en fattig soldathustru som inte har någon manshjälp, och har därför inte kunnat så mera än 3 skäl. Dock hade torkan förstört skörden. Hon hade endast 2 kor och kunde inte betala skatten för halva hemmanet eller 2 tunnland. På gården fanns hustru Sara åren 1678–79. Hon beskrevs som en utfattig änka med 4 små barn och levde mest på tiggeri. Hon hade inga kor utan endast 2 getter, och hon kunde inte betala den skatt som resterade på ett tunnland. Per Carlsson är ägare på nytt 1681–86.

Nils Persson (– 1691) från Tåme 2, som var Sigrids kusin, äger hemmanet 1687–88. Han gifte sig 1686 med Anna Pålsdotter, som stod för hemmanet 1690–92. Anna Pålsdotter gifter om sig 1692 med Bengt Olofsson Tåman, vilken står som ägare till hemmanet 1692–95. Bengt Olofsson Tåman var soldat i Tåme sedan 1689. År 1695 blir han förflyttad till roten 2 Tåman i Bäck. Han var möjligen från Kinnbäck 2.

Nils Olofsson med hustru bodde på gården 1684 och Nils Hermansson från Byske 3 med hustru fanns här 1692–94.

Per Jonsson från Yttervik 4 äger hemmanet 1695–1703. Han var soldat på roten 122 Fiskare i byn från 1704. Per Jonsson gifte sig 1686 med Margareta Abrahamsdotter (– 1691) från Yttervik 1. Per Jonsson gifte om sig 1692 med Sara Persdotter (1670–1739) från Tjärn 1. Per Jonsson hade barnen Anders, f. omkring 1687, Anna, Sara, Kelu f. 1703, som blev soldathustru på roten 120 Strand och sedan bosatt i

Hornsträsk, Per f. 1696 och Britta. År 1695 hade Per Jonsson en häst, 9 kor och 8 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var 3/8.

Sonen Anders Persson, f. ca 1687, stod för hemmanet 1705. Han var gift med Anna Persdotter (1687–1740) från Drängsmark. Makarna hade barnen Per (1711–71), som blev bonde på Morön 2, samt Margareta. Systemen Sara Persdotter ägde gården 1706–17. På gården fanns i mantalslängden från 1714 förutom hustru Sara även sonen Per och pigan Anna.

Brodern Per Persson (1696–1782) ägde gården från 1718. Han gifte sig 1726 med Britta Jonsdotter (1709–86) från Frostkåge 13. Makarna hade barnen Per f. 1727, som blev bonde på Byske 5, Jon f. 1728 och Isak f. 1736, som delade hemmanet och blev förste ägare till Tåme 5. År 1749 hade Per Persson 2 hästar, 14 kor och 16 småkreatur. Mantalet var på ½ och årligen såddes 5 tunnland. Per Persson var nämndeman 1752–56. Per Persson d.y. ägde hemmanet 1752.

Brodern Jon Persson (1729–87) blev sedan ägare till hemmanet. Han gifte sig 1761 med Katarina Johansdotter (1738–1832) från Gagsmark 3. Jon Persson var fortfarande ägare 1786.

Tåme 5

Isak Persson (1736 –), som var en son till Per Persson på Tåme 4, ägde hemmanet från cirka 1760 och fortfarande 1786. Han gifte sig samma år med Britta Larsdotter Schelfting (1738–89) från Frostkåge 3.

Tåme övriga

Bengt Olofsson Tåman var soldat i byn från 1689. Han ägde sedan Tåme 4 ett tag. Därefter blev han soldat på roten 2 i Bäck. Bengt Olofsson kan vara från Kinnbäck 2, med tanke på det ovanliga förnamnet. Jon Jakobsson Fiskare var soldat i byn från 1691.

BYSKE

Vid roteringen 1695 sägs att Byske har dålig åker och medelmåttiga ängar. Vidare har man lax- och pärlfiske, samt gott mulbete och skog till husbehov.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att det fanns möjlighet att utvidga ägorna men åkern var frostaktig, särskilt på södra sidan av Byskeälven. Skogen var tillräcklig och användes till att såga bräder. Det fanns nödortfött flakaland och gott mulbete. Byn hade två mjölkvarnar som gick höst och vår.

Byn har 5,7 hektar åker 1648. Från byn har nybygget Bjurselet tagits upp.

Litteratur: Andersson, Inga-lill, *Bilderbok från Byske*, Artemis förlag, Skellefteå 1991, 150 s. ill.; *Norra och södra Byskeby: samt Fällan, Broarna, Kälen, Simons-
torp*, Artemis förlag, Skellefteå 1999, 206 s. ill.

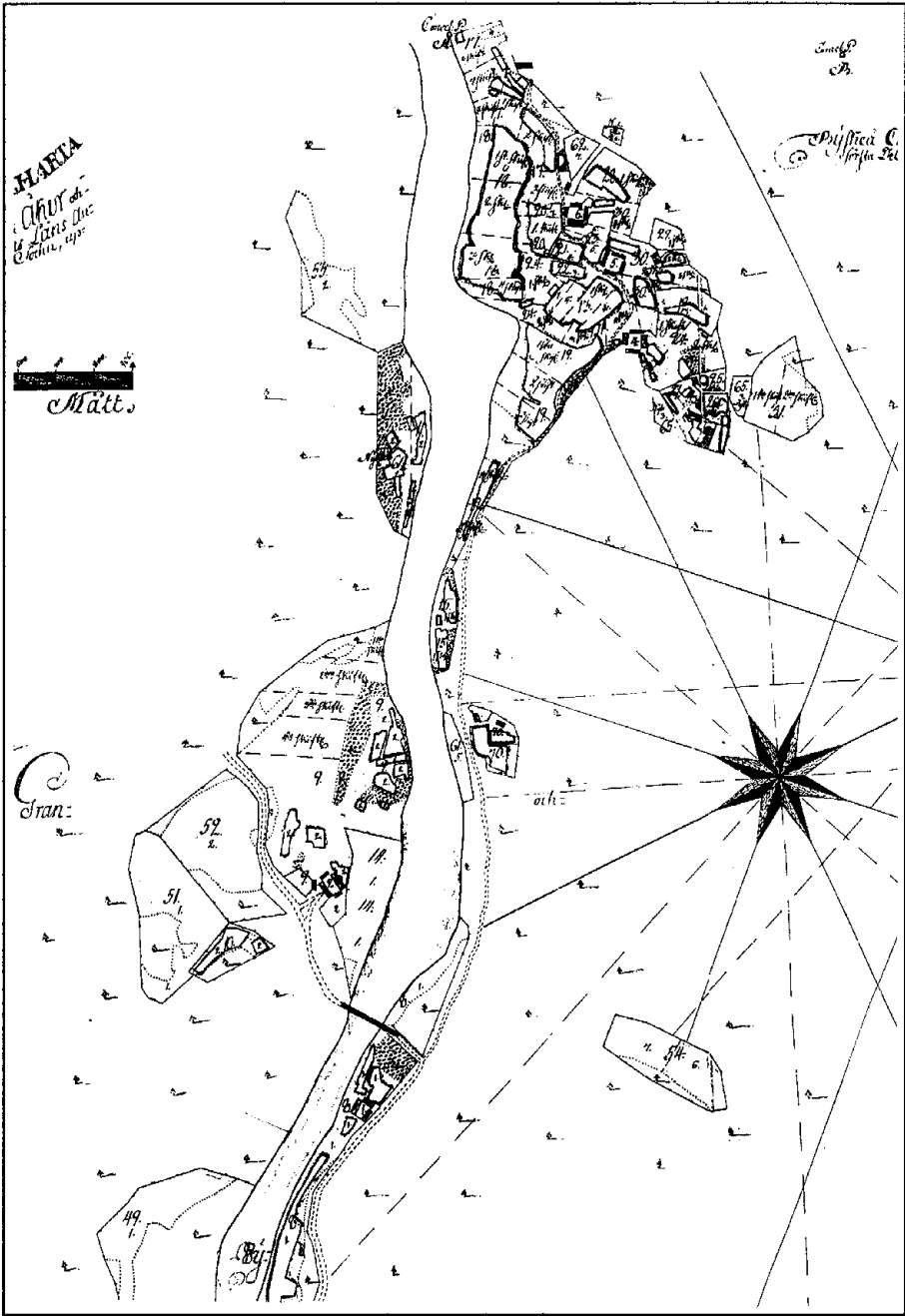
Byske 1

Olof Hanssons Karin ägde hemmanet 1644–50. Per Olofsson (– 1667) ägde gården 1651. Han kan vara den bror till Olof Olofsson i Ostvik som var blind och som fick 3 daler i understöd av kyrkan 1660. Per Olofsson var soldat 1659–63 och betecknas som sjuk det sistnämnda året.

Åren 1654–58 samt 1663 ägs gården av Anders Nilsson Dubblare, som även var färjkarl. Hemmanet hade endast 4 skäl skatt, men Anders Nilsson utökade arealen med ett tunnland från Tåme 4. Anders Nilssons första hustru dog 1653 och han gifte om sig 1654. Anders Nilsson tycks vara gift med Sara piga på Byske 3 1649–53. I en längd från 1654 betecknas han som inhysesman, och han hade ett sto, 3 kor, 4 får och 3 getter. Han har dock haft ett eget hushåll. Anders Nilsson for sedan till Stockholm där han fanns 1674. En son var troligen Nils Andersson Wikman, som var soldat 1666–76. Han dog det sistnämnda året i slaget vid Lund. Han betecknas som gift 1675.

Olof Olofsson (– 1690) ägde hemmanet 1655–62 då mantalet var 3/32. Han är sannolikt identisk med den person med detta namn som ägde gården 1647–49. Olof Olofsson är knekt 1648–57. Möjligen är han son till Olof Hansson, som tidigare ägt hemmanet. Olof Olofssons hustru ägde hemmanet 1662 och Anders Nilsson stod som ägare 1663. Hemmanet tycks vara öde 1665–69.

Anders Dubblare ägde gården på nytt 1671–75. Nils Olofsson köpte hemmanet 1675. Han kom från Byske 4 och fanns på hemmanet 1680–84 och 1694–95. Nils Olofsson var gift med Margareta, som äger hemmanet 1686–93 och 1695–1701. Makarna hade barnen Sara f. 1668, som blev gift till Byske 4, Anders (– 1710), som var soldat på roten 120 Strand i Byske 1709–10, Karin f. omkring 1674, Olof f. 1677 och Britta f. 1681, som troligen blev gift till Byske 7. Hustru Margareta hade 1695 en häst, 8 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet 9/32. Margaretas hemman hade förvärvat jord från Tåme 4 och skattetalet bestämdes till 2 tunnor från att ha varit 4 skäl eller ½ tunna.

Karta 50. Byske 1758. Karta över delning av inägor av Per Sundström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 1 på kartan. Utgåvans nr 2=kartans nr 4, 3=3, 4=5, 5=6 och 7=2.

Sonen Olof Nilsson (1677–1728) ägde hemmanet 1702–28. Han var gift med Kerstin Nilsson (1677–1758) från Tjärn 4. Makarna hade barnen Margareta f. 1705, som blev gift till Bäck 7, och Nils f. 1708. I mantalslängden från 1714 nämns förutom makarna även pigan Sara.

Sonen Nils Olofsson (1708–79) ägde hemmanet från 1729. Han gifte sig 1727 med Katarina Nilsson (1705–71) som kom från Åbyn 1. Makarna hade barnen Kerstin f. 1729, som for till Myckle 1, Jon f. 1738, Anna f. 1748, som for till Lillkågeträsk 1, Margareta (1741–1809), Olof f. 1745, Britta (1745–1822) och Karin (1749–1808). Nils Olofsson hade före giftermålet sonen Olof f. 1726 med pigan Sara Persdotter. Olof Nilsson blev soldat på roten 113 Bäck. År 1749 hade Nils Olofsson en häst, 12 kor och 24 små kreatur. Mantalet är $\frac{1}{4}$ och årligen sås $3\frac{1}{2}$ tunna korn.

Sonen Jon Nilsson (1738–1809) tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1769 med Britta Larsson (1747–1832) från Ersmark 1. Makarna hade barnen Katarina f. 1770, som for till Blåfors, Nils f. 1775, som tog över hemmanet, Britta (1777–79) och Lars f. 1779, som flyttade till Ytterstfors bruk 1840. Jon Nilsson var fortfarande ägare 1786, då han var postförare.

Byske 2

Nils Hermansson (1592–1663) ägde gården 1622–51. Sonen Herman Nilsson (–1663) ägde gården 1652–63 och var nämndeman 1660–62. Han var gift med Märet (–1671), som stod för hemmanet 1663. Makarna hade två döttrar samt sönerna Elias och Nils, som blev bonde på Byske 7. Gården drabbades av våld 1654. Skatten var nu på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på $11\frac{1}{32}$. Herman Nilsson var soldat 1639–55 och bergsknekt med namnet Nabb från 1648.

Herman Nilssons måg Samuel Jakobsson ägde hemmanet 1665–75. Han hade 1665 gift sig med en dotter till Herman Nilsson, som dog 1675. Samuel Jakobsson ägde troligen Ostvik 3 1678–82 och han dog det sistnämnda året.

Elias Hermansson ägde hemmanet 1676–1702. Han var gift med Malin Jonsdotter och makarna hade barnen Nils f. 1677, en dotter samt Margareta (1694–1777), som blev gift 1739 med kyrkvaktaren Sven Kräkman på Kyrkobordet. År 1695 hade Elias Hermansson en häst, 8 kor och 8 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var $11\frac{1}{32}$.

Sonen Nils Eliasson (1677–1767) ägde gården 1703–41. Han var första gången gift med Kerstin och andra gången med Karin (1679–1740). Nils Eliasson hade barnen Nils f. 1710, Anna f. 1716, vilken möjligen blev gift på Östanbäck 7, och Marjet f. 1723, som dog 1740. I mantalslängden från 1714 nämns Nils Eliasson och Karin. Nils Eliasson var nämndeman 1727–36.

Sonen Nils Nilsson (1710–57) var bonde på gården från 1742. Han gifte sig 1738 med Maria Larsson f. 1720 från Tjärn 3. Makarna hade barnen Katarina f. 1741 och Kerstin f. 1748, som blev gift till Åbyn 3. År 1749 hade Nils Nilsson en häst, 12 kor och 16 små kreatur. Mantalet var på $11\frac{1}{32}$ och årligen såddes $3\frac{1}{2}$ tunna korn.

Katarina Nilsson gifte sig 1760 med Anders Olofsson (1734–71) från Byske 5. Han är ägare till hemmanet 1760–71. Katarina Nilsson gifte om sig 1772 med Lars Hansson (1745–1800) från roten 106 Skråma/Storfält, som sedan ägde hemmanet och var ägare fortfarande 1786.

Byske 3

Herman Andersson (–1688), som troligen kom från Ostvik 4, ägde hemmanet 1652–86. Hans hustru dog 1683. Hon var sannolikt den Sigrid piga från gården som ägde hemmanet 1647–50. Makarna hade barnen Nils, Sara (1656–1731), Margareta (1657–1737), Karin (1667–1745 och Lisbet f. 1674, som var gift med soldaten Jon Jakobsson Fiskare i Tåme. Herman Andersson var soldat 1642–72 och hade soldatnamnet Kiörking/Kiörling. Han var bergsknekt från 1646 och arbetade då vid Piteå silververk i Silbojokk som gruv- och kolvedshuggare. Herman Andersson arbetade sedan vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Herman Andersson beskrivs 1675 som utfattig och han har inte sått något detta år. Hela familjen har en smittsam sjukdom. Han fick anstånd med skatten som var på 1 tunna och 4 skäl. År 1678 beskrivs Herman Andersson som förlamad och sjuklig. Han har inga djur utan söker sin föda genom tiggeri. Hustrun lider av en smittsam sjukdom. Mantalet var 1654 på 3/16. År 1687 ägs gården av Elisabet piga och 1688–93 av Mariet piga.

Sonen Nils Hermansson ägde hemmanet 1694–1720. Han var första gången gift med Kerstin, som dog 1691. Andra gången var han gift med Karin, som möjligen hette Jakobsdotter och var knektänka från Gagsmark 1. Nils Hermansson hade barnen Jakob och Mariet. År 1695 hade Nils Hermansson en häst, 6 kor och 9 småkreatur. Skatten var på en tunna och 4 skäl och taxeringen var 1/32. I mantalslängden från 1714 nämns Nils Hermansson och dottern Margeta som är identisk med Mariet.

Systersonen Jakob Jonsson (1699–1776) var bonde på gården 1721–51. Han var son till soldaten Jon Jakobsson Fiskare på roten 122 i Tåme och Lisbet Hermansdotter från gården. Jakob Jonsson var soldat på roten 35 Holm i Bodan 1720–25. Han gifte sig 1721 med Kerstin Andersdotter (1692–1770) från Rönnbäcken 2. Makarna hade barnen Jon (1724–24), Elsa f. 1726, som var gift med Olof Svensson på Rönnbäcken 1, Elisabet, f. 1727 och gift med Nils Nilsson på Tåme 2, Anders (1729–29), Nils f. 1730 samt Kerstin (1733–33). År 1749 hade Jakob Jonsson som var nämndeman en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Mantalet är 3/16 och skatten var 2½ tunna. Jakob Jonsson var nämndeman 1745–51.

Sonen Nils Jakobsson (1730–99) ägde hemmanet från 1752 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1751 med Kristina Larsdotter (1731–97) från Byske 4. Makarna hade barnen Lars f. 1755, Stina f. 1757, som gifte sig 1775 med Per Andersson, Magdalena f. 1762, som gifte sig med Samuel Olofsson, Katarina (1764–1832), som blev gift till Tåme 1, Johan f. 1766, som gifte sig 1796 med Margareta Persdotter, samt Lisa f. 1770, som gifte sig 1801 med Erik Olofsson.

Hemmanet övertogs sedan av sonen Lars Nilsson som gifte sig med Magdalena Jakobsdotter från Tåme 1.

Byske 4

Olof Nilsson (1619–63) ägde hemmanet 1640–63 och var nämndeman 1652. Hans andra hustru hette Britta och ägde hemmanet 1665–70. Olof Nilsson hade barnen Anders, Nils, som blev bonde på Byske 1, Kerstin, Per, som blev bonde på Storkåge 23, och Märet, som blev soldathustru på roten 121 Lång i Byske. Ytterligare en son kan den Olof Olofsson vara som var soldat 1673–77 och som dog det sistnämnda

året i Landskrona. Han var sannolikt bonde på Östanbäck 6. Olof Nilsson Byske var bruksknekt i Silbojokk och Kvikkjokk 1657–66 och arbetade som vaskare. En bror till Olof Nilsson var sannolikt Per Nilsson, som var soldat från 1639 och bruksknekt i Silbojokk 1646–59. Mantalet var 1654 på 9/16.

Olof Nilssons son Anders Olofsson (– 1684) var bonde på gården 1671–84. Han gifte sig första gången 1666 och hustrun dog 1677. Han var andra gången gift med Kelu Jakobsdotter, som kom från Storkåge 22. Efter makens död flyttade Kelu Jakobsdotter till Storkåge 23. Anders Olofsson var bruksknekt 1661 och hade soldatnamnet Lax.

Anders Olofssons syster Kerstin Olofsdotter var först gift med Lars Davidsson (– 1668) från Storkåge 5. Makarna hade barnen David (1664–1726), som ägde hemmanet 1700–20, samt Britta. Kerstin Olofsdotter gifte om sig 1685 med Johan Larsson Falk. Makarna fanns då i Ostvik. Johan Larsson som ägde hemmanet 1686–99 var från Kusmark och sannolikt son till Lars Östensson på Kusmark 12. Johan Larsson Falk var soldat från 1672 och lejd av Olof Olofsson i Ostvik. År 1695 hade han två hästar, 10 kor och 19 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 3/8. Mellan 1680–95 har mantalet minskat från 5/8 till 3/8.

David Larsson (1664–1726) som var son till Kerstin Olofsdotter och hennes förste man Lars Davidsson, ägde hemmanet 1700–20. David Larsson gifte sig 1690 med Sara Nilsson (1668–1726), som möjligen kom från Byske 1. Makarna hade barnen Lars f. 1692, som var soldat på roten 120 Strand i Byske 1711–20, Nils f. 1695, som blev bonde på Tåme 2, Kerstin f. 1701, som blev gift på Byske 5, Olof, Karin och Anna (1706–06). I mantalslängden från 1714 nämns makarna, sönerna Nils och Olof samt systemen Britta. David Larsson var nämndeman 1702–09.

Sonen Lars Davidsson Strand (1692–1749) ägde hemmanet 1721–48. Han gifte sig 1721 med Malin Svendsdotter (1702–84) som kom från Yttervik 5. Malin Svendsdotter ägde gården 1749–53. Makarna hade barnen David (1723–1740), Sven (1724–24), Olof (1725–25), Sara (1726–27), Sven (1728–28), Lars (1730–30), Kristina (Kerstin/Stina) (1731–97), som blev gift med Nils Jakobsson på Byske 3, Johan f. 1733 och Anna (1734–34). År 1749 hade Malin Svendsdotter två hästar, 15 kor och 20 små kreatur. Mantalet var 7/16 och årligen såddes 6 tunnor korn.

Sonen Johan Larsson (1733–1809) ägde gården från 1754 och fortfarande 1786. Han gifte sig samma år med Britta Samuelsdotter (1725–1809) från Byske 7. Makarna hade barnen Samuel f. 1757 och David f. 1758. David Johansson tog sedan över gården. Han gifte sig 1785 med Katarina Andersdotter (1763–1823) från Frostkåge. Makarna hade dottern Greta-Kajsa f. 1807, som 1831 gifte sig med Anders Markstedt.

Byske 5

Olof Persson (1607–92) var ägare till hemmanet 1631–89. Han var gift två gånger och den andra hustrun dog 1690. Olof Persson hade sonen Johan som blev soldat i Ostvik 1676. Åren 1695–1704 tjänstgör han på rote 105 Ål i Ostvik. Vidare sönerna Per, Olof, f. omkring 1644, och Samuel, som var soldat 1678–83. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Stora Olof Olofsson (omkring 1644 – ca 1720) ägde gården 1690–1713. Han var gift med Anna Nilsson (1646–1730), som kom från Åbyn 1. Makarna

hade sonen Olof f. 1692. År 1695 hade Olof Olofsson två hästar, 15 kor och 17 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet 13/32.

Sonen Olof Olofsson d.y. (1692–1754) ägde gården 1714–54. I mantalslängden från 1714 nämns Olof Olofsson, modern Anna, pigan Karin och fadern, som är 70 år och sytningshjon. Olof Olofsson gifte sig 1721 med Kerstin Davidsdotter (1701–71) från Byske 4. Makarna hade barnen Olof (1724–53), Anna (1726–92), David (1728–1803) och Anders (1733–71), som blev bonde på Byske 2. År 1749 hade Olof Olofsson en häst, 16 kor och 20 små kreatur. Mantalet är på ½ och årligen sås 6 tunnor korn.

Sonen David Olofsson (1728–1803) ägde halva hemmanet från 1754 och fortfarande 1786. Han gifte sig samma år med Stina Mårtensdotter (1732–1819) från Bergsbyn 7. Makarna hade barnen Olof (1755–1829), Magdalena (1757–1839), Stina (1760–1834), Anna f. 1763, Margareta (1765–1844), Martin (1766–97), Lars f. 1767, Lars (1774–1844) och Nils (1776–1817), som blev nybyggare i Åviken (Stensjön 3) 1798. David Olofssons syster Anna Olofsdotter, som var gift med Per Persson, delade hemmanet 1754 och det nya hemmanet fick nummer 6.

Sonen Olof Davidsson (1755–1829) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1786 med Britta Olofsdotter f. 1754 från Gagsmark 2. Makarna hade sonen Olof f. 1787, som sedan tog över hemmanet. Han gifte sig 1810 med Kristina Andersdotter f. 1792.

Byske 6

Hemmanet tillkom 1754 i samband med att Anna Olofsdotter (1726–92) på Byske 5 gifte sig med Per Persson f. 1727 från Tåme 3. Han var fortfarande ägare 1775. Sonen Olof Persson (1755–1820) som sedan äger hemmanet, gifter sig 1776 med Margareta Matsdotter (1755–1815) från Källbomark 4. Makarna hade barnen Per f. 1778, Per f. 1779, Markus f. 1782, Anna Greta f. 1782, Maria Kristina f. 1784, Magdalena f. 1789, Sara Katarina (1792–92) och Johan (1796–1862). Olof Persson var fortfarande ägare 1786.

Byske 7

Hustru Karin (– 1653) ägde gården 1642–50. Hon hade barnen Olof och sannolikt Anders Andersson, som var soldat till sin död 1658 i Landskrona.

Sonen Olof Andersson ägde hemmanet 1651–71. Han var gift med Britta, som levde 1683 men var död 1690. Makarna hade barnen Jakob, som var gift med Karin Larsdotter i Kalamark i Piteå socken, Anders, som var soldat 1677–78 och som dog det sistnämnda året, Olof, som ett tag var bonde på Ostvik 7. Vidare Samuel (1657–1758), som blev bonde på Storkåge 4, och Kerstin, som var gift med Jöns Olofsson på Ostvik 2.

Anders Olofsson Dubblare var gift med Kerstin (– 1687) och makarna tycks ha bott på gården 1675–78. Hustru Britta äger gården 1674–81. År 1675 lever hustru Britta i stor fattigdom och har inte sått något detta år. Hon får nedsatt skatt till för den del av hemmanet som hon brukade som uppgick till 1 tunna och 2 skäl. Hela hemmanet hade 2 tunnor och 4 skäl. Makarna hade en dotter som var ”dumba”, dvs. dövstum.

Kerstin, som varit gift med Anders Olofsson Dubblare, gifte om sig 1681 med Nils Hermansson från Byske 3 som ägde hemmanet 1682–87. Sedan Kerstin avlidit 1687 frånträder han hemmanet. Nils Hermansson flyttar senare tillbaka till Byske 3. Nils Hermansson var soldat 1680–87.

Olof Anderssons son Lilla Olof Olofsson är bonde på gården 1688–95. Möjligen är han gift med Elsa från Ostvik 7. År 1695 har han en häst, 8 kor och 12 småkreatur. Skatten är på 2 tunnor och mantalet är 3/32. Lilla Olof Olofsson ägde 1682–88 Ostvik 7. Olof Olofsson hade barnen Karin f. 1669 och Samuel f. 1689. Olof Olofsson dör efter 1695 och änkan gifter om sig med Johan Jakobsson från Storkåge 6. Johan Jakobsson äger gården 1699–1709.

Olof Olofssons son Samuel Olofsson (1689–1754) äger hemmanet från 1714 och fortfarande 1749. Han gifte sig 1709 med Britta Nilsson (1681–1768), som troligen kom från Byske 1. Makarna hade barnen Margareta, Elsa (1709–09), Elsa f. 1711, som blev gift till Ostvik 5, Malin f. 1712, som blev gift till Ostvik 9, Olof f. 1716, Katarina f. 1721, som blev gift till Stämninggården 5, Nils (1722–22), Britta f. 1724, som blev gift till Byske 4, samt Johan (1728–98), som flyttade till Bureå. I mantalslängden från 1714 nämns Samuel Olofsson, hans hustru Britta och styvfadern Johan Jakobsson. År 1736 blir gården gästgivargård. År 1749 hade gästgivaren Samuel Olofsson en häst, 10 kor och 14 småkreatur. Mantalet är ¼ och årligen sås 3 tunnor korn.

Sonen gästgivaren Olof Samuelsson (1716–84) äger senare gården. Han gifter sig 1751 med gästgivar-dottern Magdalena Olofsdotter (1726–86) från Bureå 8. Makarna har barnen Samuel (1754–1823), Olof (1756–1809), Anna Buschman f. 1758, som flyttar ut ur socknen och gifter sig med skräddaren Petrus Gerdman i Umeå stad, Britta f. 1759, Magdalena (1762–1854) och Katarina f. 1766. Kung Adolf Fredrik åt middag på gästgivargården år 1752 och en minnestavla över händelsen fanns uppsatt i gården 1758.¹⁵⁵ Sonen Samuel Olofsson äger hemmanet 1786 då han är gästgivare.

Byske övriga

Johan Johansson Häfmäster var soldat från 1660. Han var fortfarande soldat 1675. Moses Hermansson var soldat 1675. Han kan ha kommit från Byske 2 eller 3. Per Davidsson var soldat 1675–76 och dog det sistnämnda året i Stockholm. Elias Persson Lång var soldat från 1689 och troligen till 1704. Erik Larsson Falk var soldat från 1689 och finns från 1695 på rote 24 Falk i Hedensbyn. Han tjänstgjorde troligen till 1704. Olof Klint var soldat 1689–90 och dog det sistnämnda året i Göteborg. Hindrick Andersson Strand var soldat från 1689. Från 1695 tjänstgjorde han på rote 120 Strand i Byske.

FÄLLFORS

I roteringen från 1695 står att Fällfors har frostaktig jord, medelmåttiga ängar, god skog och mulbete samt lite träskfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkern är frostaktig och tar skada av älvens översvämningar. Man har inte möjlighet att ta upp åker på annat ställe. Ängarna var svaga och kunde inte uppodlas eftersom marken var så steril. Skogen var tillräcklig och omfattande och gränsade till lappmarken. Där fanns gott mulbete och i byn idkades någon djur- och fågelfångst samt tjärbränning. Byn hade en mjölkvarn som gick hela året.

Byn har 3,0 hektar åker 1648 och 4,6 hektar år 1700. Byn nyttjar åtminstone från 1720 slätterängarna vid Åselet. Från byn har grundats nybygget Stryckfors.

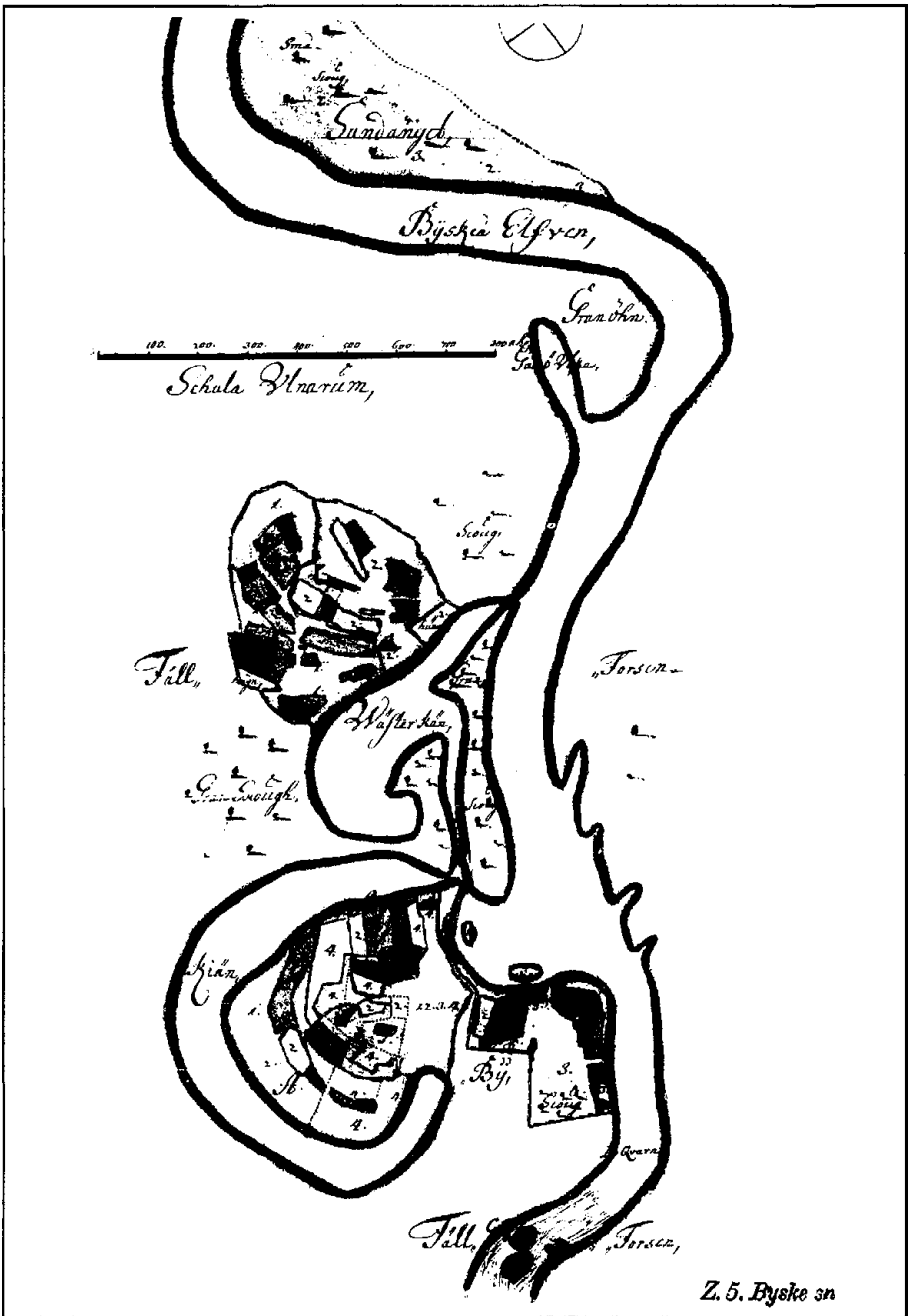
Fällfors 1

Olof Persson (1592–1656) ägde hemmanet 1624–56. Han var gift med Cecilia Johansdotter (– 1677), som ägde gården 1657–64. Hon var möjligen dotter till Johan Larsson på Fällfors 3. Makarna hade sonen Johan, som troligen for till Kusmark 18. Mantalet var 1654 på 11/32.

Lars Olofsson (– omkring 1679) ägde gården 1665–79. Han är troligen den son som enligt mantalslängderna finns på gården 1662–63. Lars Olofsson var gift med Sara, och makarna hade barnen Sara f. 1677 och Kerstin, som 1705 får ett barn utom äktenskapet med soldaten Olof Jonsson From på roten 64. Lars Olofsson var soldat 1678 och dog sannolikt året därpå. År 1678 berättas att hustrun sitter med fyra barn i stort armod på hemmanet. Hon har ingen hjälp med skötseln av gården, är mycket skyldig och kan inte betala skatten. Året därpå betecknas hon som soldatänkan Sara. Hustru Sara äger gården 1679–99. År 1695 har hon en häst, 3 kor och 6 små kreatur. Skatten är på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet är 7/32.

Mågen Ambrosius Nilsson (1660–1710), som kommer från Drängsmark 10, äger hemmanet 1700–10. Han är gift med Sara Larsdotter (1677–1745). Ambrosius Nilsson är soldat på roten 119 Frimodig i Fällfors 1710. Han dör i november 1710, sannolikt i Estland. Sara Larsdotter äger gården 1711–16. Makarna har barnen Nils (1700–59), Olof (1707–94), som blir bonde på Storkågeträsk 4, samt Sara (1711–35). Sara Larsdotter gifter om sig med Karl Andersson på Fällfors 2. På grund av fattigdom tvingas hon lämna hemmanet. Sara Larsdotter lät slå ängarna på gården 1721 mot lön och lega till en soldat.

Gården ligger öde 1716–21. Sonen Nils Ambrosiusson (1700–59) tar upp gården 1722 och är ägare 1722–59. Vid hans tillträde finns ingen öppen åker på gården.

Karta 51. Fällfors 1702. Geometrisk avmätning av P. Häggström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 2 på kartan. Utgåvans nr 2=kartans nr 1, 3=4 och 4=3.

Nils Ambrosiusson är gift med Sara Östensdotter (1700–49) från Fällfors 3. Makarna har barnen Ambrosius (1724–75), Östen (1727–58), vilken blir soldat på roten 119 Frimodig i byn, Lars f. 1730, som flyttar ut ur socknen 1755, Sara f. 1738, som flyttar till Arvidsjaur socken 1757, Elisabet f. 1740, som blir soldathustru på roten 33 Bergskråva i Tjärn, och Anna f. 1743, som blev gift med Daniel Danielsson på Drängsmark 4. Nils Ambrosiusson hade 1749 en häst, 12 kor och 15 små kreatur. Mantalet är 11/32 krono och årligen sås 3½ tunna korn. Nils Ambrosiusson gifte sig 1750 med Malin Nilsson (1710–80), som var änka efter soldaten Nils Olofsson Dunder på roten 117. Hon gifte sig 1765 på Norrlångträsk 2.

Sonen Ambrosius Nilsson (1724–75) äger hemmanet 1759–75. Han gifte sig 1758 med Ingeborg Nilsson (1732–1810) från roten 117 Dunder i Drängsmark. Makarna hade barnen Nils f. 1759, Olof (1761–61), Ambrosius f. 1762, Magdalena f. 1764, Östen (1767–1804), som var soldat på roten 128 Stål, Sara (1770–90), Katarina (1773–89) och Lisa (1773–76). Efter makens död gifte Ingeborg Nilsson om sig med Jon Andersson på Fällfors 4.

Sonen Nils Ambrosiusson (1759–1832) blev senare ägare till hemmanet. Han gifte sig 1781 med Britta Svensdotter (1762–1820) från Myckle 3. Makarna hade barnen Anders (1782–1811), som blev soldat på roten 119 Frimodig, Johan (1784–1807), Inga Greta (1786–86), Ambrosius (1787–97), Ingeborg (1788–1812), Britta Katarina (1789–1811), som blev gift med soldat Källmark i Källbomark, Eva Magdalena (1790–1818), som blev gift med Lars Jonsson i Brännlund, samt Anna Margareta (1799–1861).

Fällfors 2

Samuel Jonsson äger gården 1640–56. Det sistnämnda året byter han hemman med Hans Eskilsson (1604–80) från Ersmark 13, som äger hemmanet 1656–64. Hans första hustru dog 1667 och den andra hustrun 1696. Hans Eskilsson hade sonen Hans f. 1630. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Hans Hansson (1630–1717) ägde hemmanet 1665–1700. Hans första hustru dog 1689. Hans Hansson gifte sig på nytt 1690 med Sara Larsdotter (1679–1745) från Fällfors 1. Hans Hansson hade inga barn. År 1695 hade Hans Hansson två hästar, 11 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 13/32.

Änkan Sara Larsdotter gifte sig med Karl Andersson (1669–1749) från Drängsmark, som ägde hemmanet 1702–35. Han var andra gången gift med Sara Larsdotter. Makarna hade barnen Anders f. 1714, Margareta (1716–95), vilken for till Kusmark 15, och Hans (1718–78).

Sonen Hans Karlsson (1718–78) ägde hemmanet från 1736. Han gifte sig samma år med Anna Johansdotter (1712–94) från Kusmark 15. Makarna hade barnen Karl (1738–1819), Sara (1741–1809), Anna f. 1745, Katarina (1747–1821), Johan (1748–94), Olof f. 1750, Margareta f. 1751, Hans f. 1753 samt Anna f. 1758. Hans Karlsson hade 1749 en häst, 13 kor och 20 små kreatur. Mantalet var 3/8 och årligen såddes 4½ tunnor korn.

Sonen Karl Hansson (1738–1819) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1778 med Marta Jakobsdotter (1749–1832) från Drängsmark 16. Brodern Johan Hansson ägde halva hemmanet 1786.

Fällfors 3

Johan Larsson (före 1577–1655) ägde hemmanet 1610–55. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$. Johan Larsson var soldat 1654. Hans hustru dog 1649 och makarna hade sonen David Johansson, som var soldat 1643–63. Det sistnämnda året kallas han David Gast. År 1652 var David Johansson bruksknekt, men sedan blir han vanlig soldat. Hans hustru Karin finns sedan på Fällfors 4. David Johansson ägde hemmanet 1655. Davids Karin fanns på Fällfors 4 1668–69. Hon bor 1680 i kyrkstaden.

Nils Eriksson var bonde på gården 1656. Han blev samma år soldat för sitt gamla hemman i Kusmark och betecknas som sjuk samma år. Nils Eriksson flyttade troligen till Kusmark 6.

Axel Larsson f. 1625 var ägare till gården 1658–62. Han kom från Kusmark och flyttade sedan till Norrlångträsk. Han var gift med Karin. Hustru Mariet innehade hemmanet 1663. Sedan var hemmanet öde till 1664.

Lars Tomasson (– 1674) från Ragvaldsträsk 8 ägde hemmanet 1665–74. Han kom ursprungligen från Limingo socken i Österbotten. Lars Tomasson hade barnen Johan f. 1660 och Erik f. 1667, som 1677 är angivare i ett häxerimål. År 1675 berättas att Lars Tomasson nyligen har dött och hustrun sitter på hemmanet med många små barn. Hon har inte sätt något korn och tigger sin föda. Hon fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor. Hemmanet är öde 1678–94.

Per Mosesson ägde gården 1694–97. Han gick ut som soldat 1697 för en annan rote. År 1695 hade Per Mosesson en häst, 6 kor och 3 små kreatur. Skatten var på två tunnor och mantalet 7/32.

Nils Andersson ägde hemmanet 1699–1707. Han kom från Kusmark 21 och bytte sedan hemman med Östen Andersson på Kusmark 14 1707–08. Beträffande familj, se under Kusmark 14.

Östen Andersson (1672–1713) ägde hemmanet 1709–12. Han var gift med Lisbet Nilsson (1672–1734) från Kusmark 4. Makarna hade tillsammans barnen Erik (1696–1748), som var soldat på roten 94 Hedman åren 1716–28, Margareta (1699–1753), Sara (1700–49), som gifte sig till Fällfors 1, Lisbet (1708–90), som gifte sig 1729 med en soldat på roten 119 Frimodig, samt Kerstin (1710–29). Östen Andersson var soldat på roten 91 Kruskopp i Kusmark 1712–13. Han dog det sistnämnda året. Lisbeta Nilsson ägde gården 1713–15. Sedan var gården öde till 1721.

Sonen Erik Östensson Hedman (1696–1748) ägde hemmanet 1724–48. Han gifte sig omkring 1725 med Britta Tomasdotter (1702–58) från Lillkågeträsk 1. Makarna hade barnen Elisabet f. 1726, Margareta f. 1727, Britta f. 1728, Östen (1729–1808), Lisbet (1731–76), som blev hustru på Gagsmark 1, samt Tomas (1737–1805), som var soldat på rote 119 Frimodig i Fällfors från 1758 och senare nybyggare i Stryckfors. De fick också ett barn som dog 1733 och en dödfödd son 1735. Erik Östensson var soldat på roten 94 Hedman 1716–28.

Sonen Östen Eriksson (1729–1808) ägde hemmanet från 1749. Han gifte sig 1751 med Sara Nilsson (1731–88) från roten 117 Dunder i Drängsmark. Makarna hade barnen Erik (1752–1836), som blev nybyggare i Klöverfors, Nils (1755–1816) och Östen (1762–88), som var soldat på roten 114 Stålbjerg. Östen Eriksson hade 1749 en häst, 11 kor och 12 små kreatur. Mantalet var $\frac{1}{4}$ krono och årligen såddes 3 tunnor korn.

Sonen Nils Östensson (1755–1816) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1783 med Margareta Andersdotter (1758–1847) från Frostkåge 14. Makarna hade barnen Östen f. 1786, Magdalena f. 1793, Anders f. 1795, Nils f. 1797 och Greta Kajsa 1799.

Fällfors 4

Jöns Olofsson äger hemmanet 1650–59. Under hans tid är mantalet 3/16. Jöns Olofsson blev soldat 1656. Samuel Persson äger gården 1662. Hemmanet är öde 1663–68. Davids Karin från Fällfors 3 ägde hemmanet 1668–69. Hemmanet var åter öde 1669–72.

Per Svensson äger gården 1672–77. Han blir soldat 1677, men dör samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustru Britta äger gården 1677–80. Makarna har troligen dottern Karin f. 1669.

Abraham Persson äger hemmanet 1681–1700. Han är troligen son till Per Persson på Storkåge 24. Abraham Persson är soldat 1683– omkring 1702 och kommer från Storkåge. År 1695 finns han som soldat på roten 100 Klint i Storkåge, men blir förflyttad till rote 119 Frimodig i Fällfors. Han tycks dö omkring 1702. Abraham Persson gifter sig 1680 i Storkåge med Britta Andersdotter (1639–1727), som sannolikt var änka efter Per Svensson. Abraham Persson hade sonen Anders f. 1688. År 1695 hade Abraham Persson en häst, 3 kor och 9 små kreatur. Skatten är på 1 tunna och 4 skäl krono och mantalet är 5/32.

Per Svenssons dotter Karin Persdotter f. 1669 är gift med Herman Johansson, vilken äger hemmanet 1702–03. Han går ut 1703 som soldat för roten Frimodig i byn. Karin Persdotter äger gården 1703–14. Sonen Per f. 1702 blir bonde på Frostkåge 2. Karin flyttar med sonens familj till Hemmingsmark 8 i Piteå socken 1754.

Karin Persdotter halvbror Anders Abrahamsson (1688–1772) ägde gården från 1715. Han gifte sig 1721 med Lisbet Jonsdotter (1700–55) från Frostkåge 13. Makarna hade barnen Britta f. 1724, som flyttade ut ur socknen 1760, Jon f. 1727, Lisbet f. 1730, som blev gift till Frostkåge 12, Abraham (1733–1804), som blev bonde på Lund 4, Anders (1736–51), Per (1739–59), Isak f. 1744, som flyttade till Degerbyn, samt Jakob f. 1745, som flyttade till Kågeträsk.

Anders Abrahamsson gifte om sig 1762 med Anna Persdotter f. 1708, som kom från Ostvik 2. Anders Abrahamsson var soldat på roten 67 Skilling i Varuträsk 1711–14. Anders Abrahamsson hade 1749 en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Mantalet är 3/16 krono och årligen sås 2½ tunnor korn.

Sonen Jon Andersson (1727–94) ägde sedan hemmanet och var fortfarande ägare 1786. Han gifte sig 1761 med Katarina Östensdotter Palmgren (1728–76), som var änka efter soldaten Östen Tröger i Drängsmark. Makarna hade barnen Lisa f. 1761, som blev bondhustru på Gagsmark 1, Anders (1769–85) och Aron (1771–83). Jon Andersson gifte om sig 1777 med Ingeborg Nilsson f. 1732, som var änka efter Ambrosius Nilsson på Fällfors 1. Makarna hade dottern Britta f. 1781, som flyttade till Åselets nybygge.

Fällfors övriga

Olof Larsson Skryt var soldat i byn 1684–90. Han dog det sistnämnda året i Göteborg. Olof Larsson hade tidigare varit 1:a trumslagare vid Lövångers kompani.

NORRLÅNGTRÄSK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har dåliga åkrar och ängar. Man har god skog och gott fiske, mulbete och djurfångst.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att det finns möjlighet att uppodla åker och äng. Skogen är tillräcklig och gränsar till lappmarken. Den är tillräcklig till husbehov, men dessutom idkas tjärbränning till avsalu. Byn har gott mulbete och någorlunda fågel- och djurfångst. Byn har en liten skvaltkvarn som går höst och vår. Byn hade 1648 1,9 hektar åker.

Litteratur: Lindqvist, Bertil: *Historik över Norrlångträsk by – från äldsta tid till mitten av 1900-talet*, Skellefteå 1973, 269 s. Duplic.

Norrlångträsk I

Per Jakobsson (f. före 1577–1652) äger gården 1628–54. Hustrun dör 1654. Makarna har barnen Jakob och Olof. Sonen Olof Persson (1623–) äger hemmanet 1654–59. Gården drabbades av våldeld 1654, då skatten var på 2 tunnor och 2 skäl. Mantalet var på 5/16. Olof Persson var soldat under samma tid. Hustru Lisbet äger hemmanet 1660.

Axel Larsson (1625–) från Kusmark äger gården 1663–83. Hans hustru heter Karin och äger hemmanet 1678 och 1684. Makarna har barnen Lars, som var soldat i Gagsmark 1666–71, Johan, som var soldat i Norrlångträsk 1669–76. Han dog det sistnämnda året på Dalarö. Vidare Per, Britta f. 1655 och Karin, som blev gift till Stavaträsk 1. År 1675 sägs att Axel Larsson har varken häst, boskap eller annat att tillgå. Han har inte sått något och åkern har blivit gräsbärande mark. Han fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor och 4 skäl. Axel Larsson gick ut som tredje-manssoldat 1676 och skickades till Jämtland. Han var tillbaka 1678 och hade då endast en ko samt 2 kor som han lånat av andra. Därför kunde han inte betala skatten. Axels hustru Karin beskrivs samma år som fattig av missväxt. Axel Larsson arbetade som skräddare 1681 när han högg ihjäl soldaten Anders Johansson Kuse. Han dömdes till döden, men blev benådad och fick böta 100 mark silvermynt för dråpet, samt fick betala 100 mark kopparmynt till Kuses änka. Enligt Knut Lundberg var Axel Larsson från Hjoggböle 4.

Sonen Per Axelsson äger hemmanet 1685–87. Han hade gift sig 1682. Makarna flyttar 1688 till Överkalix socken, där Per Axelsson sökte bli klockare 1689.

Nils Olofsson äger gården 1687–1702. Han kom närmast från Storkågeträsk 4 men var född på Kinnbäck 2. Nils Olofsson var första gången gift med Margareta, som troligen kom från Storkågeträsk 4, och andra gången med Britta Persdotter (1684–1766), som kom från Frostkåge 8. Nils Olofsson hade barnen Karin (1673–1739), som blev bondhustru på Gagsmark 2, Olof (1674–1767), som blev bonde på Bureå 7, Johan f. 1679, Nils (1692–1718), som var soldat på roten 58 Dyr i Lund 1712–18, och Per (1707–72), som var bonde på Frostkåge 7.

År 1695 hade Nils Olofsson en häst, 7 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet på 5/16. Nils Olofsson var sannolikt soldat på roten 121 Lång 1704 och framåt. Han levde ännu 1709. Britta Persdotter bodde på Frostkåge 7 1753–66.

Sonen Johan Nilsson (1679–1749) ägde hemmanet 1703–43. Han var gift med Britta Nilsson (1679–1754). Makarna hade barnen Margareta f. 1706, Samuel f. 1707, Margareta (1710–82), vilken blev bondhustru på Frostkåge 4, Per (1711–41), vilken blev soldat på rote 123 Broman i Åbyn 1740–41, Britta f. 1714, Johan (1716–76), Karin f. 1717, vilken blev soldathustru på roten 88 Lillkuse i Kusmark, Olof (1720–1803), vilken delade hemmanet och blev bonde på Norrlångträsk 2, samt Maria f. 1723.

Sonen Johan Johansson (1716–76) ägde hemmanet från 1743. Han gifte sig 1745 med Stina Larsdotter Schelfting (1723–94) från Frostkåge 3. Makarna hade barnen Johan f. 1747, Lars f. 1749, Anna Britta f. 1752 och Erik (1758–94), som blev sockenskrivare och hade efternamnet Schelin samt var bosatt på Kyrkobordet. År 1749 hade Johan Johansson 2 hästar, 16 kor och 20 småkreatur. Mantalet var 5/16 och årligen såddes 4 tunnor korn. Bröderna Johan och Lars ägde var sin halva av hemmanet 1780–90. Johan hade vardera 5/64 mantal.

Norrlångträsk 2

Olof Johansson från Norrlångträsk 1 delade faderns hemman 1752. Han flyttade till Piteå socken 1742 och gifte sig 1743 med Anna Hansdotter (1721–62) från Högsböle i Piteå socken. Makarna flyttade in till socknen 1752 från Högsböle. Hennes mor Margareta (1684–1760) kom från Degerbyn 3. Makarna hade barnen Britta f. 1743, som flyttade ut ur socknen 1768, Katarina (1744–1809), som flyttade ut ur socknen 1770 men som senare blev nybyggarhustru i Klöverfors, Hans Långström (1746–1808), som blev urmakare och var torpare i byn från 1785, Johan (1747–96), Margareta f. 1749, och utflyttad ur socknen 1769, Anna (1752–1829), vilken flyttade ut ur socknen 1769 och sedan blev nybyggarhustru i Svanström, Eleonora (1753–1829), Maria (1755–1820), Ulrika f. 1757, Olof f. 1760, Anders (1762–89) och Magdalena f. 1762. Olof Johansson gifte om sig 1765 med Malin Nilsson (1710–90) från Drängsmark 13. Hon hade med soldaten Nils Dunder dottern Ingeborg (1738–1810). Olof Johansson gifte sig 1791 för tredje gången med Katarina Andersdotter (1751–1829) från Myckle 8.

Sonen Johan Olofsson (1747–96) gifte sig 1782 med Margareta Persdotter f. 1757 från Falmark 6, Långviken. Makarna hade barnen Anna f. 1783, Olof f. 1784, Per f. 1786, Ulrika f. 1789, Johan f. 1790, Carl f. 1792, Nils f. 1796 samt Jonas f. 1797. Olof Johansson ägde hemmanet 1780 och Olof och brodern Johan Olofsson ägde var sin halva av hemmanet 1785–90.¹⁵⁶

DRÄNGSMARK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har goda ängar och medelmåttig åker. Det finns god skog som bl.a. används till tjärbränning. Byn har lite mulbete.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn har tämligen god åker som är någorlunda fri från frost. Skogen används förutom till husbehov även till tjärbränning och sågning av bräder. Byn har gott mulbete och nödortföttigt flakaland. I byn finns två mjölkvarnar som går mest året om.

Byn har 1648 13,5 hektar och 1700 21,8 hektar åker. Från byn har nybyggena Orrtjärn, Stormark, Selet samt Grundträsk i Arvidsjaurs socken tagits upp. Litteratur: *Drängsmarksbygden*. Artemis förlag. Skellefteå 1993, 438 s. ill.; Lindmark, K. H.: *Ur Drängsmarks historia: från äldsta tid till 1900-talets början*. Skellefteå 1988, 125 s. Duplic.

Drängsmark 1

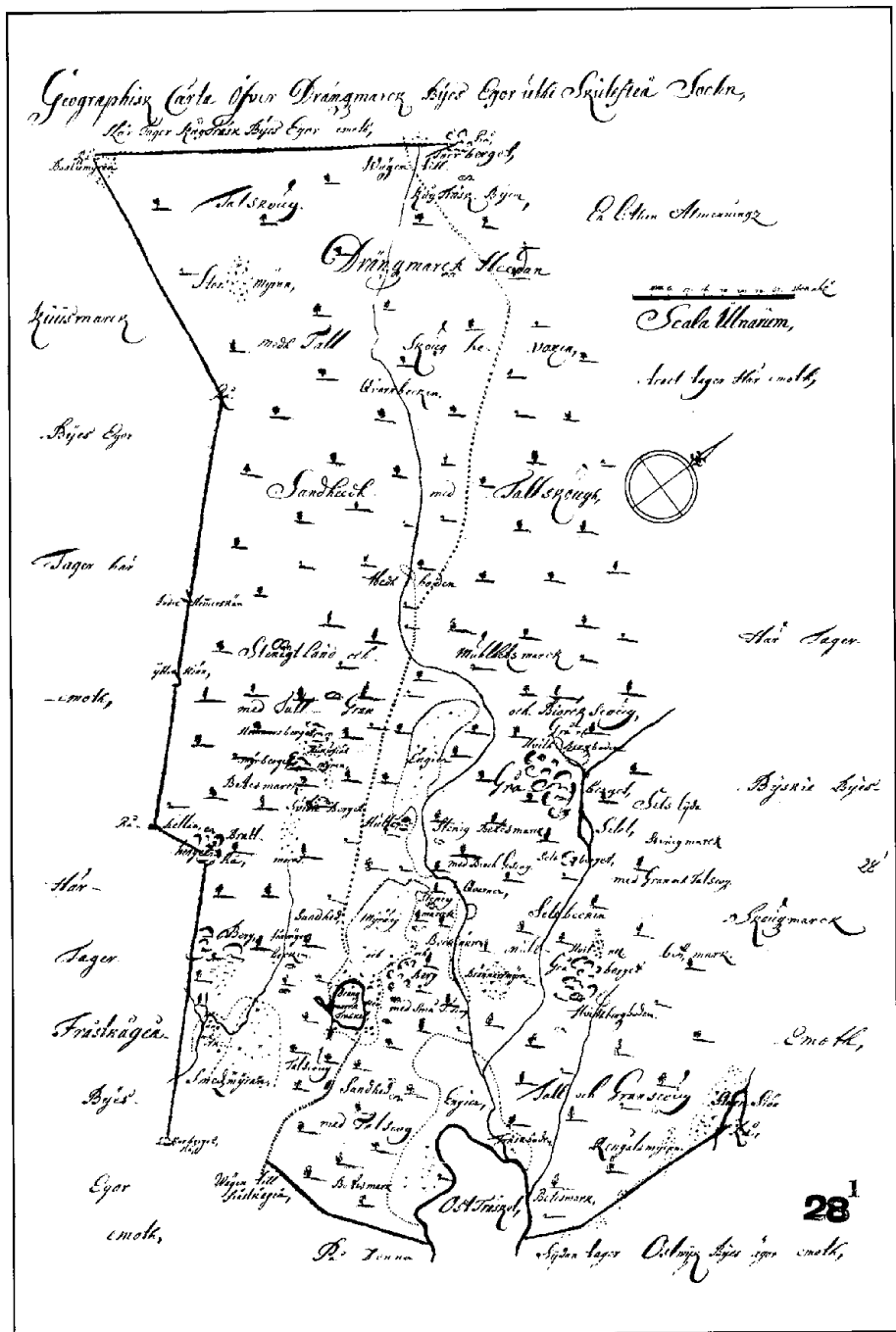
Gården tillkom 1661 genom en delning av Drängsmark 2. Abraham Persson (omkring 1607–77) som var son till Per Nilsson på Drängsmark 2 blev ägare till det nya hemmanet. Abraham Persson Fal var bruksknekt och tjänstgjorde vid Silbojokk och Nasafjäll 1643–59. Åren 1660–66 arbetade han vid silververket i Kvikkjokk som vaskare. Abraham Persson ägde hemmanet 1661–69. Han nämns även i 1656 års mantalslängd. Abraham Persson hade sonen Per, som var soldat från 1671 och fortfarande 1677. Han hade soldatnamnet Falk. Vidare sonen Jakob, som var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark, en dotter, som sannolikt for till Drängsmark 9, Elias, som var soldat från 1689 och senare på roten 89 Örn i Skråmträsk, samt en dotter som gifte sig med efterträdaren på hemmanet.

Mågen Östen Jönsson, f. ca 1640 och från Ålsån, äger hemmanet 1671–98. Han gifte sig 1664 med en dotter till Abraham Persson. Hustrun dog 1696. Makarna hade en dotter, som blev gift på Frostkåge 1, Jöns f. 1665, Karin (1667–1744) och Anna (1673–1736). År 1695 hade Östen Jönsson en häst, 8 kor och 6 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och ett skäl och mantalet var 11/32.

Sonen Jöns Östensson (1665–1740) var bonde på gården 1699–1726. Han var gift med Britta Andersdotter från Drängsmark 15, som sedan flyttade till Visträsk i Piteå socken. Makarna hade barnen Abraham (1699–1751), som blev soldat på roten 115 Smed, Östen (1702–75), som bodde på Gagsmark 3 och sedan i Visträsk i Piteå socken, Anna f. 1705, som flyttade ut ur socknen 1750, Karin f. 1706, som först var piga i Kusmark och som 1746 gifte sig med Olof Augustinsson Tolvman i Hortlax i Piteå socken, Erik f. 1709, som var soldat på roten 115 Smed 1726–42, Anders f. 1710, samt Margareta f. 1714, som gifte sig med Nils Olofsson i Hortlax i Piteå socken 1750. Jöns Östensson var soldat från 1689 och på roten 115 Smed i Drängsmark 1695–96. Han var sannolikt smed.

Karta 54. Drängsmark 1758. Delning av inägor av Olof Clausén. Utgåvan och kartan stämmer 1-9. Utgåvans 11 är kartans 10, 13=11, 12=12, 14=13, 15=14, 16=15, 10=16 (utanför kartan).

Karta 55. Drängmarks utmark 1703–1704. Geometrisk avmätning av Hans Kruse.

Sonen Abraham Jönsson var bonde på gården 1727–45. Han gifte sig omkring 1725–26 med Elisabet Jonsdotter (1704–52) från Ostvik 10. Makarna hade barnen Östen (1726–43), Jon (1728–58), vilken var soldat på roten 75 Orre i Medle 1748–58, Benjamin f. 1730, som 1761 blev dömd för lägersmål med Helena Tomasdotter, Britta (1733–1819), som var gift med Anders Jonsson Polack på roten 116, Anders (1735–99), vilken blev soldat på roten 88 Krigsman från 1758, Abraham f. 1738, som blev soldat på roten 108 Herre i Östanbäck 1758–62, Jöns (1740–43), Jakob f. 1747, som blev nybyggare i Malåträsk i Malå socken år 1790, Erik f. 1749, Stina f. 1749, samt Johan f. 1752. Abraham Jönsson var soldat på roten 115 Smed 1720–26. Han gick i konkurs 1745, då hans skuld var 936 daler och 12½ skilling kopparmynt. Bl.a. var han skyldig rådman Anders Höijer i Piteå 307 daler kopparmynt.

År 1749 står Kerstin Johansdotter (1710–53) från Bastuträsk 2 för hemmanet. Hon har då en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Mantalet är 17/64 och årligen sås 3 tunnor. Gården var vanhävdad, eftersom änkan (syftar troligen på Britta Andersdotter) inte kunnat upprätthålla skötseln, men eftersom hon nu var gift så fanns det hopp om förbättring. Kerstin Johansdotter var gift med soldaten Erik Eriksson på roten 54 Järpe. Erik Eriksson gifte om sig 1753 med Karin Persdotter (1723–1800) från Falmark 1. Makarna tog upp nybygget Ullbergsträsk 1752 och verkar ha lämnat Drängsmark ca 1754.

Nils Nilsson från Drängsmark 10 var ägare till gården 1765. Senare ägdes hemmanet av sonen Jakob Nilsson (1745–1805). Han gifte sig 1768 med Karin Jakobsdotter (1735–80) från Drängsmark 7. Jakob Nilsson ägde gården 1775–86. Senare tas gården över av sonen Nils Jakobsson f. 1774.

Drängsmark 2

Per Persson (1607–72) var ägare till gården 1629–68. Han var gift med Sigrid som levde ännu 1679. Makarna hade barnen Per Persson Kråka, som var soldat 1658–69, och Johan Persson, som ägde hemmanet 1669–77. Mantalet var 1654 på ½.

Johan Persson (~ 1677) gifte sig 1661 med Anna Johansdotter (~ 1711) från Bergsbyn 3. Makarna hade barnen Margareta f. 1670, som blev soldathustru på roten 77 Lütter i Myckle, Johan och Kerstin f. 1674, som blev hustru på Klutmark 1. Margareta piga nämns i mantalslängderna 1687–88. Johan Persson var soldat 1669–77 och dog det sist-nämnda året i Landskrona. Johan Persson hade soldatnamnet Kråka och tjänstgjorde en tid under Luleå silververk i Kvikkjokk, bl.a. år 1675. Anna Johansdotter äger gården 1678–95.

Sonen Johan Johansson (~ 1708) ägde gården 1695–1705. År 1695 hade han en häst, 9 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 7 skäl och mantalet var 3/8. Johan Johansson var gift med Karin Jonsdotter (~ senast 1708) från Drängsmark 4. Makarna hade barnen Margareta, Anna f. 1693, som blev gift på gården, samt troligen Johan f. 1700/01, som var soldat på roten 79 Spännare och sedan skomakare på Kyrkobordet. Johan Johansson hade gått ut som soldat 1691. Efter 1695 tjänstgör han på rote 114 Dubblare i Drängsmark. År 1707 blir han korpral och blir förflyttad till rote 77 Lütter i Myckle. Johan Johansson dör 31 augusti 1708 vid Moljatitji eller Malatysze söder om Smolensk i Ryssland. Hans mor Anna kvitterar ut 1708 års lön, varav man kan sluta sig till att hustru Karin måste vara död.

Mågen Lars Davidsson (1690–1740) ägde gården 1709–40. Han gifte sig 1709 med Anna Johansdotter (1693–1740) på gården. Makarna hade barnen Margareta f. 1711, Sara f. 1717, vilken blev gift till Storkåge 15, Anna f. 1724, Anders (1726–1804), som blev bonde på Gagsmark 1, Jon f. 1730, som blev bonde på Avan 1, Lisbet f. 1734, som blev bondhustru på Gagsmark 5, samt Johan f. 1737.

Mågen Mats Andersson (1716–86) från Medle 2 äger hemmanet från 1741. Han gifte sig samma år med Margareta Larsdotter (1711–86) på gården. Makarna har barnen Marta f. 1743, Anna f. 1744, som blir bondhustru på Drängsmark 11, Margareta f. 1746, Katarina f. 1749, Anders f. 1752, dotter f. 1753, Lars f. 1754 samt Lisa f. 1758. År 1749 hade Mats Andersson en häst, 12 kor och 16 små kreatur. Mantalet var 23/64 och årligen såddes 4 tunnor korn.

Sonen Lars Matsson (1754–1809) tog sedan över en del av gården som var på 23/128 mantal. Han gifte sig 1782 med Kristina Eriksdotter (1753–1841) från roten 82 Dalkvist i Ersmark. Makarna hade barnen Mattias (1783–84), Margareta (1784–1856), som gifte sig 1813 med Östen Östensson Marklund på roten 114, Erik (1786–1861), som tog sig namnet Westerlund och som gifte sig 1826 med Marta Magdalena Forssén från Kyrkobordet, Lars (1788–1868), som gifte sig 1812 med Helena Greta Jakobsdotter i Medle, Barbro (1789–93) och Johan Westerlund (1796–1880), som gifte sig 1833 med Magdalena Olofsdotter i Hjöggböle.

Brodern Anders Matsson (1752–1827) ägde den del av gården som var på 5/32 mantal. Han gifte sig 1778 med Marta Persdotter (1755–1831) från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Per (1780–97), Margareta (1781–83), Katarina (1784–1820), Lars (1785–86), Jonas (1787–1809), Margareta (1790–97), Anna Kristina f. 1791, Anders f. 1795 och Marta f. 1799.

Drängsmark 3

Anders' Britta (–1663) äger hemmanet 1644–56. Hon är sannolikt änka efter Anders Olofsson. Mantalet var 1654 på 3/8. Åren 1657–63 ägs gården av dottern Sara piga som senare gifte sig till Drängsmark 4. Olof Andersson som sannolikt var en son till Anders Olofsson var soldat och dog 1658 i Helsingör. Åren 1665–68 äger Johan Persson från Drängsmark 2 gården, och 1669–71 ägs den av Olof Persson.

Nils Larsson äger hemmanet 1673–95. Han var gift med Margareta, som möjligen kom från Drängsmark 14 och var dotter till Olof Persson. Makarna hade barnen Karin f. 1655, Per, Lars, som blev bonde på Frostkåge 5, samt en dotter. Nils Larsson blev soldat 1677 och tjänstgjorde ännu 1683. Nils Larsson betecknades som fattig år 1675 och hade inte sått något. Han hade upptagit ett vanbrukat hemman och fick därför anstånd med skatten som var på 1 tunna och 4 skäl. År 1678 berättas att Nils Larsson är soldat och hustrun finns på hemmanet med sina fyra barn och lever i stor fattigdom. År 1695 har Nils Larsson en häst, 7 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl och mantalet var 3/32. Nils Larsson kan vara identisk med den person med detta namn som gifte sig i Kusmark 1666. Troligen kom han från Kusmark 12.

Nils Larssons son Per Nilsson var bonde på gården 1699–1721. Han gifte sig 1693 med Karin Jonsdotter (–1710) och makarna hade dottern Sara f. 1709. Per Nilsson gifte om sig efter 1710 med Karin Olofsdotter f. 1695 från Drängsmark 7.

Makarna hade barnen Per f. 1712, Malin, Maria f. 1713, Sara f. 1717 och Lisbeta f. 1719, som blev hustru på Ostvik 7.

Per Nilsson dör efter 1721 och änkan gifter om sig med Nils Persson Dubblare (1695–1745) från Bäck, som var soldat på roten 114 Dubblare i Drängsmark 1711–25. Nils Persson Dubblare ägde gården 1725–39.

Per Nilssons och Karin Jonsdotters dotter Sara Persdotter (1717–99) gifter sig 1736 med Esaias Eriksson (1712–70) från Tjärn 1. Han var soldat på roten 13 Ros 1731–35. Makarna hade barnen Karin (1739–40), Kerstin (1740–41), Katarina (1743–1825), som blev gift till Avan 2, Eva f. 1744, Erik (1746–1820), vilken blev bonde på Drängsmark 10, Sara (1750–1824), vilken blev soldathustru på roten 122 Fiskare i Tåme och sedan nybyggarhustru på Nyholm 2, Per (1754–1836), som blev nybyggare på Nyholm 1, Marta f. 1756, som blev gift på roten 106 Storfelt, samt Margareta (1758–1809). Esaias Eriksson var spelman 1735. Han hade 1749 en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Mantalet var 3/16 och årligen såddes 2½ tunnor korn. Esaias Eriksson äger gården 1742–52. Han bytte hemman 1752 med Nils Nilsson från Drängsmark 10. Bägge hemmanen hade en skatt på 1 tunna och 4 skäl, men Esaias Eriksson fick betala 600 daler kopparmynt emellan. Eftersom hemmanet var Sara Persdotters arvhemman krävdes hennes samtycke till bytet.

Nils Nilsson (1703–81) från Drängsmark 10 var ägare till gården 1753–57/58. Beträffande familj, se under Drängsmark 10. Familjen bor på gården ännu 1770.

Åren 1757–58 blir Erik Johansson (1731–96) från Varuträsk 4 ägare till gården genom köp. Han är fortfarande ägare 1786. Erik Johansson gifte sig 1758 med Kerstin Svendsdotter (1733–1815) från Drängsmark 11. Erik Johansson beskrivs 1748 när han var 17 år som klen till växten. Makarna hade barnen Johan f. 1759, Anders (1761–1850), Magdalena f. 1763, Margareta f. 1764, Erik f. 1767, Sven f. 1768, Kristina f. 1771, Anna f. 1775, Katarina f. 1775, Maria f. 1776, Britta f. 1779 samt Johan f. 1780.

Senare tas gården över av sonen Anders Eriksson (1761–1850) och Margareta Persdotter (1768–1846) från Pitholm i Piteå socken. Makarna, som gifte sig 1790, hade barnen Erik, f. 1792 och död samma år, Per f. 1792, Anders f. 1795 och Britta Kristina f. 1796.

Drängsmark 4

Per Eriksson (1607–72) äger gården 1625–71. Hans hustru dör 1676. Mantalet var 1654 på ¼. Makarna har sonen Jon, som äger hemmanet 1674–95. Han gifter sig 1663 med Sara Olofsdotter (– 1674/75) från Drängsmark 3. Makarna hade barnen Kerstin f. 1668, som blev gift till Drängsmark 15, Mariet f. 1673, och Karin f. 1675, som blev gift till Drängsmark 2. På gården finns även Malin f. 1659, vilken var född före äktenskapet och som möjligen kan vara barn till någon av makarna. Malin blir sannolikt gift till Drängsmark 5. Jon Persson gifter om sig 1675 med en Persdotter. Eventuellt har makarna sonen Per som dör 1697. Dottern Karin f. 1675 kan vara dotter till Jon Perssons andra hustru. År 1695 hade Jon Persson en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 3 skäl och mantalet var 3/8.

Mågen Daniel Jonsson (1678–1744) från Bergsbyn 3 ägde hemmanet 1699–1739. Han var gift med Jon Perssons dotter Mariet Jonsdotter (1673–1737). Makarna hade barnen Jon f. 1699, vilken blev soldat på roten 25 Ryss i Hedensbyn 1716–18, Johan

(1703–43), Anders f. 1706, vilken blev soldat på roten 114 Dubblare i Drängsmark 1725–41, Per (1708–42), som var soldat på roten 122 Fiskare i Tåme 1731–42, Erik (1709–41), som var soldat på roten 121 Lång i Byske 1728 samt på roten 75 Orre i Medle 1728–40 och rote 45 Gärs i Hjoggböle 1740–41, Olof f. 1711 och Daniel f. 1712, som blev soldat på rote 68 Lamm i Skråmträsk 1743–44 och sedan blev bonde i Selet.

Sonen Johan Danielsson (1703–43) var bonde på gården 1739–43. Han gifte sig 1730 med Karin Larsdotter (1706–42) från Drängsmark 6. Makarna hade sonen Lars f. 1733, som utsynade ett nybygge i Stormark. Johan Danielsson var nybyggare i Selet från 1738 och soldat på roten 117 Dunder från april till juli 1743. Han dog 16 juli 1743 i Torneå.

Brodern Daniel Danielsson (1712–85), som varit bonde på Selet 2, ägde hemmanet 1743–73. Han gifte sig 1738 med Britta Nilsson f. 1708 från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Daniel f. 1740, Nils, som dog 1745, Maria (1746–1816), Marta f. 1747, som gifte sig 1767, Jon (1750–1834) samt Sara f. 1752, som flyttade ut ur socknen 1773. År 1749 hade Daniel Danielsson en häst, 12 kor och 16 små kreatur. Mantalet var 19/64 och årligen såddes 3½ tunnor korn.

Sonen Daniel Danielsson f. 1740 gifte sig 1765 med Anna Nilsson f. 1743 från Fällfors 1. Makarna hade barnen Britta f. 1766, som gifte sig med soldaten Mattias Courage i Lillpite i Piteå socken, Daniel f. 1768, som blev soldat på roten Nordström i Norsjö, Sara f. 1769, som gifte sig med Jonas Johansson i Nyvall i Arvidsjaur socken, Nils, som blev nybyggare i Grundträsk i Arvidsjaur socken, Magdalena f. 1772, som gifte sig med Carl Nilsson och makarna bodde på Gullön i Arvidsjaur socken, Lars (1775–1843), som bodde i Ånäset i Arvidsjaur socken, Per f. 1777 och Maria f. 1780. År 1772 flyttar familjen till Arvidsjaur socken och tar upp Grundträsk nybygge.

Brodern Jon Danielsson och hans hustru Maria Persdotter f. 1740 från Tjärn 1 tog över hemmanet 1773. De hade bl.a. sönerna Per f. 1774 och Daniel Marklund (1775–1846), som var organist i Bygdeå socken och sedan i Pedersöre i Österbotten. Jon Danielsson är ägare åtminstone åren 1775–86.

Per Jonsson f. 1774 tar över gården i början av 1800-talet.

Drängsmark 5

Anders Jonsson (1620–95) är bonde på gården 1636–86. Han är gift med Karin Olofsdotter från Storkågeträsk 5. Makarna har barnen Karin f. 1645, Margareta, Nils, som blir soldat i byn 1689 och från 1695 på rote 83 Knipa i Myckle, Erik f. 1658, Olof Berg, som blir soldat i Lillkågeträsk 1688 och bonde på Lillkågeträsk 1 1681–88. Vidare hade makarna sonen Jon f. 1654. Möjligen var ytterligare en person i syskonskaran Karl Andersson Berg, som var lejd i Ersmark till trumslagare 1669–72 och soldat från 1672. Anders Jonsson gifter om sig med en Matsdotter från Stavaträsk. Mantalet var 1695 på 3/8.

Sonen Jon Andersson, f. 1656, äger hemmanet 1687–94. Han gifter sig 1680. Makarna har barnen Olof, som blir soldat på roten 64 From i Norsjö från 1704, och Anders, som är soldat på roten 81 Häman i Stämningsgården 1697–1704. Jon Andersson hade 1676 gjort två falska tolvöresmynt som han gjutit av tenn. Han klarade sig från dödsstraff och fick löpa gatlopp.

Korpralen Anders Johansson Utter, som troligen kom från Gummark 2 äger hemmanet 1694–95. Han var gift med Margareta Mårtensdotter från Bergsbyn 7. Familjen flyttar sedan till Porsnäs i Piteå socken. Anders Uppers köp klandras av Jon Anderssons bror Erik Andersson, vilken får överta hemmanet. Han döms ersätta Anders Utter med 253 daler kopparmynt. Anders Utter med familj flyttar till Östanbäck 8.

Jon Anderssons bror Erik Andersson (1658–1732) ägde hemmanet 1695–1728. Han var första gången gift med en Olofsdotter från Lillkågeträsk 1. Makarna hade ägt Lillkågeträsk 2 fram till 1694. De hade barnen Karin f. 1691, Malin f. 1694, som gifte sig med Östen Jonsson på Drängsmark 3, Margareta (1709–36) samt Anna f. 1710, som flyttade till Piteå socken 1745. Erik Andersson var soldat från 1691 och på roten 81 Håman 1695–97. Han var andra gången gift med Malin Jönsdotter (1659–1758) från Storkågeträsk 3. År 1695 hade Erik Andersson en häst, 9 kor och 9 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 13/32. Under nödåren i slutet av 1690-talet blir Erik Andersson alltmer skuldsatt, och 1705 är skulderna större än hemmanets värde. Erik Andersson var sexman 1709.

Mågen Östen Jonsson (1704–37) ägde hemmanet 1729–37. Han var gift med Malin Eriksdotter (1694–1769). Makarna hade barnen Anders f. 1727, Jon f. 1729 och Malin (1730–44). Östen Jonsson dog 1737 och änkan gifte om sig året därpå med Jon Jönsson (1713–94) från Burvik 2. Han hade varit soldat på roten 90 Kuse i Kusmark 1728–35. Makarna fick barnen Anders, som dog 1738, och Malin, som dog 1743. År 1749 hade Jon Jönsson en häst, 14 kor och 17 små kreatur. Mantalet var 3/8 och årligen kunde man så 4 tunnor korn.

Östen Jonssons och Malin Eriksdotters son Jon Östensson (1729–1818) ägde hemmanet från 1753 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1753 med Margareta Nilsdotter (1733–1826) från Drängsmark 10. Makarna hade barnen Östen f. 1754, Nils (1756–81), Magdalena f. 1758, Sara f. 1759, Jonas f. 1760, Jonas f. 1761, Margareta f. 1762, vilken var gift med Jonas Sundström på Kyrkobordet i Skellefteå, Jonas (1763–1818), Erik (1764–65), Johan (1765–85), Anna (1767–67), Isak (1767–67), Abraham (1767–67) Jakob f. 1769, Anna f. 1770, Erik f. 1774 samt Marta f. 1777.

Sonen Jonas Jonsson (1763–1818) ägde senare hemmanet. Han gifte sig 1792 med Anna Katarina Svensdotter f. 1767 från Falmark. Senare delades hemmanet och brodern Erik Jonsson blev ägare till ett hemman på 1/8 mantal.

Drängsmark 6

Jöns Ersson (1607–73) äger hemmanet 1631–73. Han var första gången gift med en Olofsdotter från Storkågeträsk 4. Jöns Ersson är andra gången gift med Ingeborg Larsdotter (– före 1707) från Hjoggböle 4. Jöns Ersson hade barnen Karin f. 1635, vilken for till Gummark 5, möjligen Lars, som var soldat 1663, möjligen Moses, som var soldat 1663, Britta f. 1647, Erik, vilken blev soldat i byn 1678, Olof (– 1665), som var bruksknekt i Kvikkjokk 1663–65, Kerstin f. 1652, vilken blev gift på Kusmark 19, Sara, som blev anklagad för lönskaläge 1672 men frikänd, Vendela, en dotter som blev gift på Drängsmark 15 och Per, som var soldat 1656. En son var född 1658. Jöns Ersson ägde möjligen Storkågeträsk 4 1631–35. Mantalet var 1654 på ½.

Mågen Per Olofsson (– 1713/14) som möjligen kom från Böle 5 ägde gården 1674–99. Han gifte sig omkring 1672 med Britta Jönsdotter (1647–1731) som var dotter i gården. Makarna hade barnen Britta, som möjligen for till Sunnanå 4 och Degerbyn 1, Lars f. 1672, en dotter, Barbro (1675–1744), vilken blev gift på Ragvaldstråk 2, Ingeborg (1679–1740), som blev gift på Drängsmark 13, samt Erik f. 1682, som for till Storkågeträsk 3. År 1695 hade Per Olofsson två hästar, 15 kor och 6 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var ½.

Sonen Lars Persson (1672–1740) var bonde på gården 1703–35. Han var gift med en Olofsdotter t.o.m. 1710. Lars Persson hade barnen Karin f. 1706, vilken blev gift på Drängsmark 4, Britta f. 1706, som blev gift till Drängsmark 14, Erik (1708–87), Margareta f. 1710, Jöns (1710–13), Jöns (1713–40) och Olof (1717–42), som var soldat på roten 100 Klint 1742. Lars Persson gifte sig andra gången med Malin Eriksdotter (1674–1747), vilken kom från Skråmträsk 3. Paret var gifta åtminstone 1711.

Sonen Erik Larsson (1708–87) ägde hemmanet från 1735. Han gifte sig 1730 med Anna Persdotter (1709–83) från Drängsmark 14. Makarna hade barnen Lars f. 1732, Per (1734–1815), Lars Wallmark (1737–1816), som blev lantmätare och var bosatt på Kyrkobordet, Malin f. 1740, Erik f. 1741 samt Markus f. 1746. Erik Larsson hade 1749 2 hästar, 16 kor och 20 små kreatur. Mantalet var ½ och årligen såddes 5 tunnor korn. Lars Wallmark fanns på gården 1753–70. Erik Larsson kunde 1724 hela Svebelii katekes utantill.

Sonen Per Ersson (1734–1815) ägde sedan gården åtminstone 1775–86. Han gifte sig 1762 eller 1768 med Britta Jönsdotter f. 1746 från Storkåge 10. Deras son Jon Persson f. 1771 var ägare till gården i början av 1800-talet.

Drängsmark 7

Hustru Cecilia som var änka efter Olof Nilsson var ägare till gården 1640–59. En son finns på gården 1659. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Olof Olofsson ägde gården 1660–75. Han gifter sig 1659 med Cecilia som äger gården 1678–85. Makarna hade sonen Jon, vilken var soldat i byn 1683–90. Han hade soldatnamnet Stor och dog det sistnämnda året i Göteborg. Vidare barnen Nils, Olof f. 1669 och sannolikt Kerstin f. 1676, vilken troligen blev gift till Storkåge 5.

Sonen Olof Olofsson (1669–1736) ägde gården 1686–1717. Han gifte sig 1691 med Sara Andersdotter (1658–1741), vilken kom från Drängsmark 16. Makarna hade barnen Jon f. 1695, som blev soldat på rote 92 Skryt i Kusmark 1714–34 och sedan bonde på Storkågeträsk 4, Karin f. 1695, vilken blev gift på Drängsmark 3, Anders (1696–1773), som blev gift till Kusmark 19, Nils (1697/1700–41), som blev soldat på rote 117 Dunder i Drängsmark 1725–41, och Jakob (1700–63), som tog över gården. År 1695 hade Olof Olofsson en häst, 10 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 11/32.

Sonen Anders Olofsson ägde hemmanet 1718–20 varefter han flyttade till Kusmark 19. Brodern Jakob Olofsson (1700–63) ägde gården 1720–56. Han gifte sig första gången 1725 med Kerstin Håkansdotter (1705–40) från Drängsmark 12. Makarna hade barnen Josef f. 1728, Jon f. 1730, som flyttade ut ur socknen 1757, Sara f. 1733, som blev gift på Kinnbäck 1, Karin f. 1735, som blev gift på Drängsmark 1,

och Marta (1739–73). Jakob Olofsson gifte om sig 1740 med Margareta eller Marta Hermansdotter (1705–54) från Varuträsk 4. Makarna fick sonen Nils (1745–1804), som under namnet Schillmark blev en känd porträttmålare och var verksam i Lovisa i Finland. I födelse- och dopboken står att Nils' mor heter Cecilia, men det verkar som om man förväxlat namnen på modern och en fadder som uppges vara Maret Hermansdotter. I andra källor framgår att Jakob Olofssons andra hustru heter Marta Hermansdotter. Nils Schillmark bodde i Stockholm 1762–69 och bodde sedan på gården under några år. År 1749 hade Jakob Olofsson en häst, 14 kor och 17 småkreatur. Mantalet var 3/8 och årligen kunde sås 4 tunnor korn. Jakob Olofsson var nämndeman 1752–53.

Sonen Josef Jakobsson (1728–98) övertog gården 1756. Han gifte sig 1757 med Britta Jönsdotter f. 1732 från Ersmark 15. Makarna hade barnen Jakob f. 1759, Jonas f. 1761, Sara f. 1762, Jakob f. 1767, Jonas f. 1768, Nils (1771–78) och Britta f. 1774. Sönerna Jakob och Lars tog sedan över var sin del av hemmanet och var ägare åtminstone 1786.

Drängsmark 8

Hemmanet tillkommer 1678 då Drängsmark 9 delas. Lars Olofsson, som var en son till Olof Larsson på Drängsmark 9, äger detta hemman 1678–95. Han var första gången gift med en Persdotter, vilken dog 1686. Makarna hade sonen Olof f. 1678. Lars Olofsson gifte om sig 1687, troligen med Anna Nilsson från Gummark 1. År 1695 hade Lars Olofsson en häst, 7 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 5/32.

Sonen Olof Larsson (1674/78–1748) ägde hemmanet 1699–1735. Hans första hustru är inte känd till namnet, men makarna hade dottern Kerstin (1700–83), som blev hustru på Tjärn 2. Olof Larsson var andra gången gift med Mariet (1680–1736), som var mor till sonen Lars f. 1718. Mariet hade en arvsfordran år 1708 hos Lars Tomasson i Kräkånger i Lövångers socken. Möjligen kom hon därifrån. Olof Larsson gifte sig tredje gången 1739 med Sara Mikaelsson (1670–1755), som tidigare varit gift på Boviken 1. Enligt en dombok från 1737 var Olof Larsson född 1674, men i husförhörslängden står det 1678. Efter Olof Larssons död blev hon gift på Storkåge 3. Olof Larsson var nämndeman 1720–25.

Sonen Lars Olofsson f. 1718 ägde gården från 1736 och åtminstone 1775. Han gifte sig 1735 med Marta Nilsson i Drängsmark. Makarna hade barnen Marta f. 1739, en dotter f. 1740, Sara (1743–1812), som blev hustru på Drängsmark 14 och Margareta (1749–1818), som gifte sig med Jonas Persson (1753–1815) från Kusmark 16. Efter hustruns död gifte Lars Olofsson om sig 1754 med Maria Nilsson (1710–82) från Innervik 6. År 1749 hade Lars Olofsson en häst, 10 kor och 14 småkreatur. Mantalet var 1/4 och årligen kunde man så 4 tunnor korn.

Jonas Persson och Margareta Larsson tog sedan över gården. Deras son Per Jonsson (1777–1845) blev ägare till hemmanet i början av 1800-talet.

Drängsmark 9

Olof Larsson (1611–71) ägde hemmanet 1631–63. Hans första hustru hade Karlsdotter som fadersnamn och dog 1661. Makarna hade sönerna Karl och Lars vilka

delade hemmanet och blev ägare på Drängsmark 8. Olof Larsson gifte om sig 1662 men makarna fick inga barn. Den andra hustrun hade tidigare varit gift, enligt en dombok från 1673. Olof Larsson var möjligen bror till Anders Larsson, som var soldat till 1658 då han dog i Landskrona. En tredje bror var Per Larsson Grän, som hade tjänstgjort i Silbojokk 1637 och var soldat från 1648. Han blev ägare till Storkågeträsk 5 1647. Mantalet var 1654 på ½.

Olof Larssons son Karl Olofsson (– 1714) ägde hemmanet 1665–1702. Han var första gången gift med en Abrahamsdotter som troligen kom från Drängsmark 1. Makarna hade sonen Abraham, som for till Piteå stad. Karl Olofsson gifte om sig 1667 och hustrun dog 1710. Makarna hade barnen Jon f. 1667, Karin f. 1675, som blev gift till Stämmingsgården 2, samt Johan. År 1695 hade Karl Olofsson två hästar, 13 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 3/8.

Sonen Jon Karlsson (1667–1740) var bonde på gården 1703–30. Han gifte sig första gången 1694. Sedan gifte han om sig med Mariet Jonsdotter (1672–1748) från Storkåge 10. Han är gift med henne 1709. Jon Karlsson hade barnen Göran f. 1699, Karin f. 1704, som blev gift till Drängsmark 12, Karl (1705–77), Nils f. 1709, Mariet f. 1710 och Per (1712–90), vilken blev nybyggare i Selet. Jon Karlsson var nämndeman 1714–19 och sexman 1726.

Sonen Karl Jonsson (1705–77) äger hemmanet från 1735. Han gifte sig 1728 med Karin Jonsdotter (1708–1763) från Böle 7. Makarna hade barnen Jon (1731–95), Marta eller Margareta Markblad (1734–1810), som flyttar ut ur socknen 1770 men flyttar tillbaka året därpå, Abraham f. 1736, Kristoffer (1737–55), vilken dog av en timmerstock som föll över halsen på honom, Margareta f. 1741, Karl f. 1742, Magdalena (1744–1821), vilken blev gift till Ostvik 4, och Sara (1746–90), vilken blev soldathustru på roten 116 Polack i Drängsmark. Karl Jonsson hade 1749 en häst, 10 kor och 14 småkreatur. Mantalet var ¼ och man kunde årligen så 3 tunnor korn.

Sonen Jon Karlsson (1731–95) ägde gården senare. Han gifte sig 1766 med Stina Jonsdotter (1740–79) från Hjoggböle 1. Jon Karlsson gifte om sig 1780 med Anna Henriksdotter. Han var fortfarande ägare 1786.

Drängsmark 10. Brännan

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 57 står felaktigt att hemmanet nr 10 fanns sedan 1539. Stamhemmanet är nr 11 som funnits så länge. Hemmanet nr 10 tillkommer 1699 då Drängsmark 11 delas.¹⁵⁷

Nils Nilsson, som var en son till Nils Ambrosiusson på Drängsmark 11, delade hemmanet och flyttade ut till gårdens fäbod vid Brännan som låg söder om Smedsmyran. Hemmanet låg avlägset från byn med god odlingsmark i närheten. Enligt ett vittne i en tvist om odlingar under 1700-talet hade Nils Ambrosiusson flyttat med sonen till det nya gårdsstället. Nils Nilsson var bonde på gården 1699–1705. Han var gift med Sigrid Eriksdotter (1673–1763) och kom troligen från Skråmträsk 3. Makarna hade barnen Sara f. 1699, Anna, som troligen blev gift med Johan Spännare på Kyrkobordet, Nils f. 1703, Margareta (1706–84), som blev gift på Drängsmark 12, och Mareta f. 1710. Hustru Sigrid ägde hemmanet till 1722.

Sonen Nils Nilsson (1703–81) ägde hemmanet 1722–52. Han gifte sig 1722 med Sara Jakobsdotter (1701–46) från Ersmark 15. Makarna hade barnen Anna (1723–61), Sara (1726–1804), som gifte sig 1753 med Gerdt Olofsson på Storkåge 12,

Sigrid (1727–68), som gifte sig 1751 med Olof Olofsson på Storkåge 3, Margareta (1732–1812), vilken gifte sig 1753 med Jon Östensson på Drängsmark 5, Nils (1736–36), Katarina (1736–91), Ambrosius (1737–37) och Markus (1739–59), som dog när han skulle hugga bort is från ett vattendrag varvid han föll i och drunknade. Händelsen ägde rum den 18 januari 1759. Vidare hade makarna sonen Jakob (1745–1805), vilken gifte sig 1768 med Karin Jakobsdotter från Drängsmark 7. Nils Nilsson gifte om sig 1747 med Maria Johansdotter (1722–81) från Ytterursviken 1. Makarna hade barnen Kristina (1749–49), Maria (1749–1814), som gifte sig 1788 med Per Hansson i Ostvik och makarna blev nybyggare i Stensjön, Kristina f. 1751, som flyttade ut ur socknen 1782, Johan (1751–1809), vilken gifte sig 1773 med Anna Johansdotter i Ersmark, Nils (1752–53), Marta (1754–1842), vilken gifte sig med nybyggaren i Nyholm Per Esaiasson från Drängsmark 3, Britta f. 1756, som flyttade ut ur socknen 1772 och troligen gifte sig med soldaten Per Zakrisson Studsare från Kalamark i Piteå socken, samt Eva f. 1758. Nils Nilsson hade 1749 en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Mantalet var 3/16 och årligen kunde man så 3 tunnor korn. Nils Nilsson bytte 1752 hemman med Esaias Eriksson från Drängsmark 3. Bägge hemmanen hade en skatt av 1 tunna och 4 skäl. Nils Nilsson fick 600 daler kopparmynt emellan. Nils Nilsson var nämndeman 1741–48.

Gården ägdes från 1752 av Esaias Eriksson (1715–70) från Tjärn, vilken tidigare ägt Drängsmark 3. Han hade gift sig 1736 med Sara Persdotter (1717–99) från Drängsmark 3. Beträffande barn se under Drängsmark 3.

Sonen Erik Esaiasson (1746–1820) blev senare ägare till hemmanet. Han kom från Drängsmark 3 och gifte sig 1773 med Anna Gabrielsdotter (1748–89) från Avan 2. Erik Esaiasson gifte om sig 1790 med Maria Olofsdotter (1752–98) från Gagsmark 2. Sonen Esaias Eriksson f. 1775 blev ägare till gården i början av 1800-talet.

Drängsmark 11

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 57 har gården felaktigt nummer 10. Drängsmark nr 11 har funnits åtminstone sedan 1539. Ambrosius Jakobsson (1601–77) äger hemmanet 1627–55. Han var gift två gånger och den andra hustrun dog 1669. Han hade söner Nils, Jakob, som troligen blev bonde på Ersmark 11, samt Anders, som var soldat 1656–60 och hade gått ut för sin bror. Ambrosius Jakobsson flyttar troligen till Burvik 8. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Jakob Ambrosiusson ägde gården 1656. Brodern Nils Ambrosiusson f. omkring 1630 var bonde på gården 1657–98. Han gifte sig 1659 med en kvinna som var född omkring 1640 och möjligen kom från Drängsmark 16. Nils Ambrosiusson hade barnen Ambrosius som blev bonde på Fällfors 1, Lars som blev soldat på rote 119 Frimodig i Fällfors, Nils, som delade hemmanet och blev bonde på Drängsmark 10, Anders f. 1658, som nämns i 1694 års mantalslängd, samt troligen Rågel, som blev gift på Storkåge 8. År 1695 hade Nils Ambrosiusson två hästar, 20 kor och 19 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 1/2. När hemmanet delas 1699 har vardera delen 1 tunna och 4 skäl i skatt. Nils Ambrosiusson var sexman 1677.

Sonen Anders Nilsson (1658–1739) som behåller gamla gården äger hemmanet 1699–1728. Anders Nilsson har med första hustrun barnen Sven (1694–1767), Malin, Nils f. omkring 1703, Anna (1703–82), Johan f. 1709, som är bonde på Storkå-

geträsk 2 1732–34 och korpral på roten 17 Utter i Ursviken 1734–42, samt Kerstin f. 1709. Anders Nilsson gifter om sig 1710 med Karin (1673–1739). Makarna har barnen Mariet (1713–95), som blev soldathustru på roten 24 Falk, samt Jakob f. 1716.

Sonen Sven Andersson (1694–1767) äger gården från 1729. Han gifte sig 1728 med Margareta Håkansdotter (1709–80) från Drängsmark 12. Makarna hade barnen Anna (1729–1803), som blev gift på roten 115 Smed och Kusmark 5, Karin f. 1731, Kerstin f. 1733, vilken blev gift till Drängsmark 3, Anders f. 1736 och Margareta (1740–51). Sven Andersson hade 1749 en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Mantalet var 3/16 och man kunde årligen så 2½ tunnor korn.

Sonen Anders Svensson f. 1736 ägde sedan gården. Han gifte sig 1767 med Anna Matsdotter f. 1744 från Drängsmark 2. Makarna hade barnen Margareta (1773–73), Anna Greta f. 1774 och Sven (1777–77). Sedan Anders Svensson avlidit gifte änkan om sig på 1780-talet med Nils Mosesson f. 1753.

Dottern Anna Greta gifter sig 1799 med Daniel Östensson f. 1773 från Östanbäck 6 och makarna tar över hemmanet.

Drängsmark 12

Hustru Karin, som är änka efter Erik Andersson, ägde gården 1642–54. Mantalet var 1654 på 5/12. Sonen Anders Eriksson (omkring 1635– omkring 1657) äger gården 1655–57. Hans hustru innehar hemmanet 1658–60.

Herman Christiersson (1636–1709), som sannolikt kommer från Frostkåge 13, äger gården 1661–1701. Han gifter sig 1661 och första hustrun dör 1687. Herman Christiersson gifter om sig 1688 med änkan Margareta Johansdotter (– före 1704) från Ljusvattnet i Burträsk socken. Herman Christiersson gifter sig tredje gången före 1704 med Marit Håkansdotter från Burträsk socken som avlider före 1704. Hon avled barnlös. Herman Christiersson går 1678 ut som soldat för sitt eget hemman. År 1695 har han en häst, 13 kor och 9 små kreatur. Skatten är på 1 tunna och 1 skäl och mantalet är 5/16.

Herman Christierssons måg, Håkan Josefsson (1666–1740) från Åbyn 4 i Burträsk socken, äger hemmanet 1702–25. Han är gift med en Hermansdotter från gården som avlider omkring 1703. Makarna har barnen Josef f. 1693, vilken blir bonde på Kusmark 2, Christier (1696–1770), vilken blir soldat på roten 56 Kock på Sunnanå 1717–25, och Johan f. 1699, som blir bonde på Östanbäck 4. Håkan Josefsson gifter om sig 1704 i Burträsk med Karin Hermansdotter (1662–1743) från Burträsk socken och troligen Mjödvattnet 8. Makarna har barnen Kerstin f. 1705, som blir hustru på Drängsmark 7, Margareta (1705–80), vilken blir gift på Drängsmark 11, Herman f. 1707 och Gabriel (1711–40), vilken blir bonde på Kusmark 7, Klutmark 1 och Skråmträsk 7.

Sonen Christier Håkansson (1696–1770) ägde hemmanet från 1726. Han gifte sig 1724 med Karin Jonsdotter (1704–40) från Drängsmark 9. Makarna hade barnen Josef (1724–66), Sara (1727–1806), vilken blir gift på Östanbäck 3, Jon (1731–1801), Kerstin (1734–78), som blir soldathustru på roten 119 Frimodig i Fällfors och nybyggarhustru i Stryckfors, Salomon f. 1738, Elisabet f. 1739, samt Christier f. 1739. Christier Håkansson gifter om sig 1740 med Margareta Nilsdotter (1706–84) från Drängsmark 10. Makarna har barnen Katarina (1741–92), som blev gift på

Myckle 4, Sigrid f. 1747, samt Margareta (1751–89), som gifte sig 1780. År 1749 hade Christier Håkansson en häst, 9 kor och 14 små kreatur. Mantalet var 9/64 och årligen kunde man så 2½ tunnor korn.

Sonen Josef Christiersson (1724–66) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1751 med Margareta Tomasdotter f. 1730, som kom från Norsjö 8. Makarna hade barnen Christian (1753–1827), som blev nybyggare på Selet 2, Margareta (1755–1834), som var gift med Anders Eriksson på Frostkåge 12, Jon (1759–1828), Katarina (1763–1804), Elsa (1767–1851) och Lars (1770–1841).

Efter Josef Christierssons död togs hemmanet över av brodern Jon Christiersson (1731–1801). Han gifte sig 1758 med Magdalena Olofsdotter (1731–1810) vilken kom från Drängsmark 14. Makarna hade barnen Christier f. 1759, Olof f. 1760, Christier f. 1761, Olof f. 1763, Jonas f. 1764, Per f. 1765, Erik f. 1767, som tar sig namnet Markström och gifter sig 1793 med Anna Persdotter på Drängsmark 6, Britta f. 1770 och Jon f. 1771. Jon Christiersson var fortfarande ägare 1786.

Sonen Christier Jonsson gifter sig 1780 med Magdalena Johansdotter (1750–1807) från Östanbäck 8, och makarna tar över hemmanet vid denna tid. De hade barnen Jonas f. 1782, Johan f. 1783, Erik (1785–93), Lars f. 1786, Britta Magdalena f. 1789, Anna Katarina f. 1793 och Christier f. 1795.

Drängsmark 13

Nils Persson (– 1677) är bonde på gården 1640–77. Han är gift med Malin Jakobsdotter från Drängsmark 16. Nils Persson har barnen Jakob och Per, som blir soldat från 1683 och på roten 118 Tröger i Drängsmark 1695–1704. Mantalet var 1654 på 1/3.

Malin Jakobsdotter äger hemmanet 1678–85. År 1675 berättas att Nils Persson är utfattig och har en stor skuld. Därför kan han inte betala skatten. Han hade inga tillgångar och var inte betrodde att låna pengar till skatten. Han fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor och 4 skäl. Malin kallas 1678 för en gammal och fattig änka. Nils Persson har sannolikt brodern Abraham Persson Dubblare, som var bruksknekt i Piteå och Luleå silververk 1647–66. Han blev avdankad 1666.

Nils Perssons son Jakob Nilsson, f. omkring 1650, äger gården 1686–1703. Han är gift med Sara Olofsdotter (1648–1725) från Drängsmark 14. Jakob Nilsson har barnen Nils f. 1685, som blev gift med Ingeborg Persdotter på Drängsmark 6, Olof f. 1696, som blev bonde på Klutmark 7, Malin (1698–1761), som blev gift på Klutmark 4, och Johan f. 1700. År 1695 hade Jakob Nilsson en häst, 9 kor och 10 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var 5/16.

Sonen Nils Jakobsson (1685–1755) ägde gården 1704–39. Han var första gången gift med Ingeborg Persdotter (1679–1740) från Drängsmark 6. Makarna hade barnen Sara (1706–06), Britta f. 1708, som blev gift till Drängsmark 4, Sara f. 1709, som bodde på gården ännu 1770, Malin (1710–90), som blev gift med Nils Olofsson på Drängsmark 7 vilken var soldat på roten 117 Dunder, Per (1712–89), Jakob (1721–93), som var soldat på roten 27 Sik och dessutom bonde på Furunäs 3, Margareta (1723–1812), som blev gift 1745 med Johan Andersson Bäcker på roten 72, samt Annika (1726–1809), som blev soldathustru på roten 17 Utter i Ursviken. Nils Jakobsson gifte om sig efter 1740 med Marta Jakobsdotter (1690–1767). Han var soldat på roten 118 Tröger 1712–20 och nämndeman 1733–40.

Sonen Per Nilsson (1712–89) ägde gården från 1742. Han gifte sig samma år med Maria Johansdotter (1711–52), som kom från Innervik 15. Makarna hade barnen Nils (1744–44), Anna f. 1745, som blev gift till Storkågeträsk 2, Johan f. 1749 och Anders (1750–50). Per Nilsson gifte om sig 1754 med Karin Larsdotter (1730–92) från Storkåge 20. Makarna hade barnen Marta f. 1755, som blev gift med Anders Matsson på Drängsmark 2, Lars (1757–1833), Nils (1760–60), Katarina (1762–87), som var soldathustru på roten 13 Ros, och Nils f. 1764. År 1749 hade Per Nilsson en häst, 12 kor och 22 små kreatur. Mantalet var 5/16 och man kunde årligen så 3½ tunna korn.

Sonen Lars (1757–1833) tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1779 med Kristina Olofsdotter (1758–1846) från roten 44 Sjöman i Hjoggböle. Makarna hade barnen Per f. 1780, Olof f. 1782, Anna Katarina f. 1785, Lars (1788–88), Kristina f. 1789, Lars f. 1791 och Märta f. 1794.

Drängsmark 14

Per Olofsson (1597 –) äger gården 1613–71. Han var gift två gånger, och den andra hustrun dör 1679. Per Olofsson hade sonen Mikael, vilken var soldat 1669–1677. Mikael Persson, som hade soldatnamnet Dyr, dog vid Köge bukt i Danmark 1677. Vidare hade Per Olofsson sonen Olof. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Olof Persson (omkring 1630 – före 1710) ägde hemmanet 1673–1702. Han gifte sig första gången 1663 och hustrun dog 1681. Makarna hade barnen Sara, Margareta, som troligen blev gift på Drängsmark 3, Mariet, Per f. 1668 och Anna. Olof Persson gifte om sig 1682, men hustrun dog 1697. År 1695 hade Olof Persson två hästar, 16 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 15/32. Olof Persson var kyrkvård 1688.

Sonen Per Olofsson (1668–1745) var gift med en Andersdotter från Kusmark 21. Sedan gifter han om sig, senast 1698, med Anna Nilsson (1668–1745) från Gummark 1. Per Olofsson hade barnen Karin, som möjligen blev gift på Drängsmark 15, Kerstin (1697–1767), som blev soldathustru på roten 117 Dunder, Märet f. 1699, Mariet (1700–77), som blev hustru på Tjärn 1, Olof (1702–84), Anna (1705–83), vilken blev gift på Drängsmark 6, Anders f. 1708, som dog som liten, Malin f. 1708, Anders f. 1711, Britta f. 1711 och Britta (1715–91). Per Olofsson var nämndeman 1727–32.

Sonen Olof Persson (1702–84) ägde gården från 1729. Han gifte sig 1728 med Britta Larsdotter (1708–99) från Drängsmark 6. Makarna hade barnen Anna (1729–1810), vilken var soldathustru på rote 83 Knipa i Myckle och senare hustru på Myckle 5, Magdalena (1731–1812), som blev gift på Drängsmark 12, Sara f. 1734, Per Markström (1736–90), som var organist i Torneå, Lars f. 1739, Erik (1740–1815), vilken utsynade ett nybygge i Stormark och gifte sig med Magdalena Nilsson från Stämmingsgården 2, Lars (1744–1819), Anders (1746–46), Maria f. 1748 och Olof f. 1751, som gifte sig med Margareta Nilsson från Falmark. Olof Persson hade 1749 en häst, 14 kor och 17 små kreatur. Mantalet var 3/8 och årligen kunde man så 4 tunnor.

Sonen Lars Olofsson f. 1744 ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1769 med Sara Larsdotter f. 1743 från Drängsmark 8. Makarna hade barnen Britta (1770–1839), som blev soldathustru på roten 112 Panna, Maria (1772–1818), Olof (1773–1844),

som tog över halva hemmanet, Anna (1776–77), Marta (1777–1820), Anna (1778–1854), Sara (1781–81), Margareta (1781–82), Per (1782–83), Lars (1781–1849), som tog över halva hemmanet, och Sara (1787–1839).

Drängsmark 15

Britta (– 1672), som var änka efter Jakob Andersson, äger gården 1639–54. Mantalet var 1654 på 5/16. Sonen Anders Jakobsson var bonde på gården 1655–95. Han gifter sig före 1653 med en Jönsdotter från Drängsmark 6. Hustrun dör 1653. Anders Jakobsson gifter sig en andra gång och vigseln sker sannolikt utanför Skellefteå socken. Han blir sedan gift en tredje gång. Anders Jakobsson hade sonen Jakob, som går ut som soldat 1679 och sedan finns på rote 94 Hedman i Storkågeträsk 1695–1706. Vidare barnen Jöns, Kerstin, som blev gift på Drängsmark 16, Olof, som blev soldat på 117 Dunder i Drängsmark 1691–1709, och Britta, som blev gift på Drängsmark 1. År 1695 hade Anders Jakobsson två hästar, 12 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var 13/32.

Sonen Jöns Andersson (– före 1713) ägde hemmanet från 1699. Han hade gift sig 1693 med Kerstin Jonsdotter (1668–1741), som troligen kom från Drängsmark 4. Makarna hade barnen Jon f. 1695, Margareta f. 1700, vilken blev hustru på Östanbäck 7, Sissla (Cecilia) f. 1702, som blev soldathustru på rote 110 Bäck i Östanbäck, och Anders f. 1704, vilken blev bonde på Ostvik 2. Jöns Andersson var soldat 1699. Hustru Kerstin ägde gården 1714.

Sonen Jon Jönsson (1695–1742) var bonde på gården 1714–38. Han gifte sig 1718 med Karin Persdotter (1697–1776), vilken troligen kom från Drängsmark 14. Makarna hade barnen Jöns (1720–42), som var soldat på roten 117 Dunder, Per (1721–80), Olof f. 1726, vilken var soldat på rote 117 Dunder i Drängsmark 1743–60, Kerstin (1727–1803), som blev soldathustru på rote 108 Herre i Östanbäck, 121 Lång i Byske och 113 Bäck i Frostkåge, Jon (1730–82), vilken blev soldat på rote 115 Smed i Drängsmark från 1758, Karin (1734–1814), som blev soldathustru på rote 117 Dunder i Drängsmark, samt Anders f. 1738.

Sonen Per Jonsson (1721–80) var bonde på gården från 1739. Han gifte sig 1738 med Mareta Larsdotter (1716–50) från Östanbäck 10. Per Jonsson hade 1749 en häst, 12 kor och 22 småkreatur. Mantalet var 5/16 och årligen kunde man så 3½ tunna korn. Per Jonsson gifte om sig 1751 med Britta Nilsson (1722–1800) från Kusmark 8. Makarna hade barnen Katarina (1753–79), Nils f. 1755, Jonas (1757–1831), vilken gifte sig 1781 med Britta Johansdotter som möjligen kom från Varuträsk, Per (1759–98), Marta f. 1761, Britta f. 1762, Anna f. 1763 och Sara (1766–1810), som 1785 gifte sig med Jakob Johansson i Varuträsk och makarna blev nybyggare i Bjurån. Per Jonsson var sexman 1778.

Sonen Nils Persson (1755–1842) tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1782 med Maria Mosesdotter (1755–1819) från Kusmark 3 och makarna hade barnen Per (1782–83), Britta (1783–83), Per (1785–87), Katarina f. 1787–1840), Moses f. 1788, Britta f. 1790, Nils f. 1792, Jonas f. 1794, Maria f. 1795, Per f. 1797 och Anders (1799–1809).

Drängsmark 16

Anders Jönsson (1621–96) äger hemmanet 1635–86. Anders Jönsson som har soldatnamnet Polack tjänstgör vid Piteå silververk i Nasafjäll och Silbojokk under 1640- och 1650-talen. Under 1660- och 1670-talen arbetar han vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Anders Jönsson är gift med en kvinna som möjligen kommer från Drängsmark 6. Anders Jönsson har barnen Jakob, Sara (1658–1741), som blir gift på Drängsmark 7, Lars, en dotter som blir hustru på Drängsmark 13 samt Malin. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$.

Sonen Jakob Andersson (– omkring 1709) äger hemmanet från 1687. Han blev soldat 1673 och tjänstgjorde de första åren vid Luleå silververk. Sedan blir han vanlig soldat och deltar i de olika krigen. Jakob Andersson, som hade soldatnamnet Polack, blir 1695 soldat på roten 116 Polack i Drängsmark. Han är soldat till 1709. Jakob Andersson gifte sig första gången 1684 och andra gången 1685 med Kerstin Andersdotter från Drängsmark 15. Hon levde ännu 1711. Jakob Andersson hade barnen Anders (1685–1753), Anna, Mariet, Kerstin f. 1698, och utflyttad ur socknen 1737, Anna och Johan. År 1695 hade Jakob Andersson en häst, 8 kor och 9 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var $\frac{3}{16}$.

Sonen Anders Jakobsson Polack (1685–1753) äger hemmanet 1709–41. Han är soldat på roten 116 Polack i Drängsmark 1712–16. Anders Jakobsson gifter sig med Mariet Eliasdotter (1680–1744) från Kusmark 19. Makarna har barnen Kerstin f. 1710, som dör före 1712, Kerstin (1712–1800), som blir soldathustru på roten 1 Gädda i Bäck, Anna f. 1713, som blir hustru på Medle 4, Maria f. 1716, vilken dog som barn, Jakob f. 1718, Jöns (1720–48), Marta f. 1724, som blir soldathustru på roten 101 Rejare i Storkåge och sedan hustru på Storkåge 22, samt Lisbet (1726–1816), som blir gift på Långträsk 2. Anders Jakobsson som hade svårmodiga tankar hängde sig den 23 maj 1753.

Sonen Jakob Andersson (1718–1811) ägde hemmanet från 1742 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1742 med Margareta Mårtensdotter (1723–99) från Bergsbyn 7. Makarna hade barnen Anders (1743–90), vilken blev soldat på roten 59 Gärs i Lövångers socken 1773 och 1767 hade troligen varit med i försöken med att öppna en gruva i Kågeträsk och fått vitsord av bergmästaren för flit och läraktighet, Mårten f. 1744, vilken dog som barn, Lars f. 1746, som tog sig namnet Markström och flyttade ut ur socknen men gifte sig 1798 med Kristina Tomasdotter i Kroksjön, Magdalena (1748–77), som blev soldathustru på roten 12 Stålbröst, Marta f. 1749, Kristina (1752–1832), som blev gift på Frostkåge 4, Margareta f. 1755, Anna f. 1756, Jakob f. 1758, Nikodemus f. 1759, som flyttade ut ur socknen, Mårten f. 1760, Jöns f. 1762, Maria f. 1766 och Martin (1768–71). Jakob Andersson hade 1749 en häst, 10 kor och 14 småkreatur. Mantalet var $\frac{1}{4}$ och årligen kunde man så 3 tunnor korn. Jakob Andersson var sexman 1745. Han var troligen delägare i bolaget som ville starta en gruva i Kågeträsk 1767.

Sonen Jakob Jakobsson tog sedan över gården. Han gifte sig 1784 med Anna Margareta Johansdotter f. 1759 från Östanbäck. Makarna hade barnen Jakob f. 1785, som flyttade till Luleå socken, Anna Greta f. 1787, Johan f. 1789, Anders f. 1790, Katarina f. 1792, Lars (1793–93), Jöns f. 1795, Marta f. 1798, Lars f. 1800 samt Anna Magdalena (1804–09).

Stormark

I Stormark grundades några torp på 1770-talet. År 1775 ägdes torpen av Lars Johansson och Erik Olofsson.

Drängsmark övriga

Nils Johansson var soldat i byn från 1663. Han var lejd av Per Persson. Efter 1672 tjänstgör han vid Luleå silververk. År 1675 betecknas han som gift soldat. Olof Johansson Skryt var soldat 1669–76 och dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Anders Jakobsson var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Han kommer möjligen från Hedensbyn.

Karin Olofsdotter från Drängsmark hade 1676 tjänat hos tobaksinspektören Peder Rokman i Umeå stad och var detta år i tjänst i Ångermanland. Hon anklagades av Rokman för häxeri, men blev frikänd. Johan Johansson Skryt blev soldat i byn 1691. År 1695 blir han soldat på roten 92 Skryt i Kusmark och han tjänstgör till 1704. Jeremias Larsson Strykare blev soldat 1677. År 1678 rymde han hem från Medelpad. Efter 1695 tjänstgör han på rote 34 Strykare i Tjärn. Jeremias Larsson, som sannolikt kom från Drängsmark, tjänstgjorde fram till 1709. Han ägde Tjärn nr 2 1684–95.

Kerstin Andersdotter flyttade till Piteå socken 1734. Rustmästaren Östen Segerstedt bor i byn 1775.

FROSTKÅGE

Vid roteringen 1695 sägs att byn är en frostby som har medelmåttiga ängar och dåligt mulbete. Skog finns till vedbrand och dessutom idkas havsfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att Frostkåge har den mest frostaktiga åkermarken av alla byar i hela socknen. Åkermarken är även stenig. Byn hade även svaga slättermyrar och liten möjlighet att ta upp mera ängar. Men det går att ta upp mera åkermark på vissa ställen som dock är frostaktiga. Byn hade inga utjordar, förutom Per Hermansson och Per Nilsson som hade en röjning på Storkåges skog i lag med Daniel Jonsson i Östanbäck. Skogen är inte särskilt omfattande men räcker till husbehov. Någon tjärbränning har idkats. Mulbetet är svagt och byn har i Ostvik, 2 mjölkvarnar som de har i lag med grannarna där. Kvarnarna går mest hela året. Det finns inga otaxerade fisken i byn. Från byn har nybyggena Degerträsk och Svanström grundats. Markens frostlänthet ligger sannolikt bakom det faktum att hemman ofta läggs öde och innehavarna växlar flitigt.

Litteratur: *Frostkåge by*. Skellefteå 1981. 83 s. ill. Duplic.

Frostkåge 1. Marken

Johan Tomasson äger gården 1648–54. Han kommer från Frostkåge 7. År 1650 är mantalet på 11/64. På 1648 års karta ligger gården vid fäbodarna eller i Marken. I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 63 kallas gården felaktigt för Frostkåge 2. Tomas Jonsson, som sannolikt är en son, går 1657 ut som soldat för sitt eget hemman och är fortfarande soldat 1659.

Per Persson (– före 1685) var bonde på gården 1655–83. Han var gift två gånger och första hustrun dog ca 1681–82. Hans andra hustru hette Sigrid (– 1690), vilken ägde hemmanet 1684–86. Hon kom möjligen från Innervik 13. Per Persson hade barnen Lars (1653–1734), som bodde i Ytterhogdals socken i Hälsingland åtminstone från 1690, en dotter som var gift med Olof på Storkåge 21, samt Britta. Per Persson var soldat 1655–56.

Per Persson (1657–1716), som är styvson till Per Persson d.ä., äger hemmanet 1687–1714. Han gifte sig 1683 med en Östensdotter från Drängsmark 1. Per Persson gifte sedan om sig med Margareta (1654–1733). Per Persson hade barnen Karin f. 1686, som blev hustru på Storkågeträsk 5, Östen f. 1688 och Kerstin. Hemmanet delas ca 1687, och Frostkåge 2 kommer till. Skatten var 1689 1 tunna och 7 skäl och mantalet 7/32. År 1695 hade Per Persson en häst, 13 kor och 26 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet var 3/8. Per Persson var nämndeman 1702–13. Gården ligger 1699 i Marken.

Sonen Östen Persson (1688–1740) ägde hemmanet 1714–30. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1676 – före 1729) från Rönnbäcken 1. Makarna hade barnen Margareta (1709–87), vilken blev hustru på Tuvan 3, Per (1710–82) och Olof f. 1712. Östen Persson gifte om sig 1729 med Anna Persdotter (1687–1740). Pigan Sara flyttade 1724 till Piteå.

Sonen Per Östensson (1710–82) var bonde på hemmanet från 1735. Han gifte sig 1728 med Karin Larsdotter (1710–84) från Östanbäck 10. Makarna hade barnen Margareta f. 1729, Magdalena f. 1730, som blev hustru på Furunäs 3, Stina f. 1732, som blev gift till Bureå 8, Katarina f. 1733, som blev hustru på Böle 4, Lars f. 1743, Jöns f. 1744, Östen f. 1747, som var i Piteå 1761–65 och gifte sig 1776, Maria f. 1749, vilken blev hustru på Ostvik 5, Anna f. 1752 samt Eva f. 1755. Per Östensson hade 1749 en häst, 12 kor och 20 små kreatur. Mantalet var 7/32 skatte och 1/16 krono. Årligen såddes 5 tunnor korn.

Sonen Lars Persson f. 1743 blev sedan bonde på gården. Östen Persson ägde gården 1786.

Frostkåge 2. Backen

Hemmanet tycks komma till ca 1687 genom en delning av Frostkåge 1. Jakob Andersson äger gården 1687–95. Han kommer troligen från Frostkåge 11. Mantalet var 1689 på 5/64. Jakob Andersson gifter sig 1668 och hustrun dör 1686. Jakob Andersson gifter sedan om sig med Kerstin Olofsdotter från Kusmark 15. Kerstin Olofsdotter, som lever ännu 1711, äger hemmanet 1696–1707. Jakob Andersson hade sönerna Anders, som var tremänningssoldat 1702, och Moses. Jakob Andersson hade 1695 en häst, 5 kor och 2 små kreatur. Skatten var på en tunna och 2 skäl och mantalet var 5/32.

Sonen Moses Jakobsson (– 1710) ägde hemmanet 1709–10. Han var gift med Lisbet Persdotter (– 1741). Makarna hade dottern Kerstin f. 1709. Moses Jakobsson gick 1710 ut som soldat för roten 112 Panna i Frostkåge och han dog samma år. Lisbet Persdotter ägde hemmanet 1711–17. Sedan låg gården öde 1718–23.

Mågen Per Hermansson f. 1702 från Fällfors 4, som var gift med Kerstin Mosesdotter, ägde gården 1724–56. Makarna hade barnen Moses f. 1729, Herman f. 1730, som flyttade till Hemmingsmark 8 i Piteå socken 1754, Lisbeta f. 1730, som blev hustru på Frostkåge 9, Jon f. 1733, Per f. 1736, Karin f. 1738, Sara f. 1740 och Kerstin f. 1743. Per Hermansson hade 1749 en häst, 7 kor och 10 små kreatur. Mantalet var på 5/32 och årligen såddes 2½ tunna korn. Per Hermansson var nämndeman 1749–51. Familjen flyttade till Hemmingsmark 8 i Piteå socken 1754. Per Hermanssons mor Karin f. 1669 följde med.

Johan Olofsson (1701–59) från Bäck 2 ägde hemmanet 1754–59. Han gifte sig 1729 med Anna Mosesdotter (1708–88) från Bodbyn i Burträsk socken. Makarna hade barnen Olof (1729–95), Moses (1732–47), Karin f. 1734, Maria f. 1735, Johan (1738–1828) samt Anders Dunderberg f. 1742 som är soldat på roten 117 Dunder och sedan utflyttad till Luleå socken. Johan Olofsson dog 1759. Han kallades Trast 1753 när han bodde på Kyrkobordet.

Änkan Anna Mosesdotter gifter om sig 1761 med Nils Samuelsson (1713–88), som närmast kom från Stämninggården 2. Nils Samuelsson hade från ett tidigare äktenskap barnen Margareta f. 1745, som blev gift på hemmanet, Maria f. 1747, vilken blev hustru på Ersmark 1, Magdalena f. 1749, som flyttade till Stormark inom Drängsmark, Samuel f. 1752, som blev bonde på Stämninggården 5, samt Katarina f. 1755.

Senare togs hemmanet över av Johan Olofssons och Anna Mosesdotters son Johan Johansson (1738–1828) vilken 1763 gifte sig med Nils Samuelssons dotter

Margareta Nilsson (1746–1829). Makarna hade barnen Anna f. 1772, som blev gift med Nils Nilsson Tysk i Myrträsk i Arvidsjaurs socken, Maria f. 1775, vilken blev gift till Frostkåge 8, och Marta Helena (1789–1852).

Frostkåge 3. Sörbyn

Per Olofsson (1607 –) är bonde på gården 1634–82. Han var gift två gånger och hade barnen Olov och Lars, som delade hemmanet och blev bonde på Frostkåge 5. Hustrun äger hemmanet 1683. Per Olofsson var soldat 1654–57. Han hade varit bergsknekt 1642–48.

Sonen Olof Persson (– 1676) finns på gården 1664. Han var soldat 1659–63 och 1669–72, men bytte ut sig mot en annan soldat. Olof Persson är troligen identisk med den person med detta namn som blev soldat 1676 och som dog den 4 december i slaget vid Lund samma år. Olof Persson var gift två gånger och hade barnen Per samt Lars Panna, som blev soldat 1683 och soldat på roten 113 Panna år 1695. Åren 1695–1704 tjänstgör han på rote 112 Panna i Frostkåge. Olof Perssons andra hustru dog 1676.

Sonen Stora Per Olofsson äger hemmanet 1684–95. Han gifter sig 1680 med Karin Jonsdotter (1659–1732) från Storkåge 15. Makarna hade barnen Margareta som troligen blir soldathustru på rote 66 Rännare i Bjurvattnet, Britta f. 1684, som blir hustru till soldaten Nils Korp, Jon f. 1692, Karin, samt Anna, som blir soldathustru på rote 82 Järnhäst i Ersmark. Per Olofsson var soldat 1678–83 och hade gått ut för sin farfar Per Olofsson. Dessutom var han soldat från 1691 samt på roten 48 Krus i Ragvaldsträsk från 1695. År 1695 hade Per Olofsson en häst, 12 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 13/32. Möjligen är han soldat fram till Poltava 1709. Karin Jonsdotter äger hemmanet 1696–1714. Gården låg 1699 i Sörbyn.

Sonen Jon Persson f. 1692 var ägare till gården 1715–27. Han var gift med Stina (1683–1729). Jon Persson var soldat på rote 112 Panna i Frostkåge 1712–14. År 1727 bytte Jon Persson hemman med sergeanten Lars Larsson Schelfting i Jävve, Piteå socken. Makarna hade sonen Per f. 1707.

Lars Larsson Schelfting (1693–1783) var född på Hjoggböle 4. Han var soldat på roten 127 Kolare i Källbomark 1712–14, sedan rustmästare 1714–15 då han tog namnet Schelfting. Lars Larsson var förare 1715–18, sekund sergeant 1718–19. Det sistnämnda året tog han avsked. År 1721 bodde Lars Larsson Schelfting i Hjoggböle. År 1722 flyttar han till Jävve i Piteå socken. Lars Larsson gifte sig 1721 med Britta Johansdotter (1702–72) från Innervik 15. Makarna hade barnen Stina (1722–94), vilken blev hustru på Norrlångträsk 1, Anna f. 1724, Lars (1725–87), som blev soldat på roten 6 Rank-Stridbar i Pitholm i Piteå socken 1746–71 och sedan bonde på Åbyn 1, Johan f. 1727, som var garvare och bodde på Kyrkobordet 1761–62 men flyttade till Piteå 1764, Katarina (1730–1813), som gifte sig 1753, Erik (1732–88), Anna f. 1732, Sven (1735–89), som var i Piteå 1761–64 och gifte sig 1774, Olof f. 1737, Britta (1738–89), som blev gift på Tåme 4, dotter f. 1742, Fredrik (1743–1817), Olof (1745–91) samt Aron (1747–1813). Lars Larsson hade 1749 en häst, 8 kor och 10 småkreatur. Mantalet var på 3/8 och 4 tunnor korn såddes årligen.

Sonen Erik Larsson (1732–88) blev sedan ägare till en del av hemmanet som uppgick till 2 tunnor i skatt. Han gifte sig 1761 med Stina Johansdotter (1744–89)

från Åbyn 2. Makarna hade barnen Britta, f. 1762 och död som liten, Britta (1763–1806), Johan (1765–1826), som var soldat på roten 112 Panna och sedan bosatt i Aspliden och Fällfors, Lisa f. 1767, Lars (1769–1843), Kristina (1770–1850), Katarina f. 1771, Jöns Svärd (1774–1844), Erik (1775–86), Aron f. 1777, Anna f. 1779 och Greta (1784–1866).

Erik Larssons bror Olof ägde en del av hemmanet som var på 1 tunna i skatt.

Frostkåge 4. Kjellsbacken

Hemmanet bildas 1658 då Kjell Tomasson från Frostkåge 7 bryter ut en del av faderns hemman. Kjell Tomasson äger Frostkåge 4 1658–65. Han gifter sig efter 1655 med änkan Dordi Jonsdotter från Ersmark. Hon har troligen varit gift på Frostkåge 9. Hon levde ännu 1704. Makarna har sonen Elias (1660–1754) samt en dotter. Kjell Tomasson får 1660 en tunna korn av kyrkan p.g.a. sin sjukdom och stora fattigdom. Dordi Jonsdotter äger hemmanet 1667–88. År 1675 berättas att hon har en sjuk och bräcklig dotter att sköta. Hustru Dordi har inte sått något detta år och har inget kreatur. Hon fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor och 6 skäl. Kjell Tomasson var soldat 1661. Han är sannolikt identisk med Kjell Funke som var bruksknekt 1646–52. Kjell Tomasson var kopparslagare 1653.

Sonen Elias Kjellsson (1660–1754) äger hemmanet 1688–1725. Han gifte sig 1688 med en Matsdotter (– 1696) från Frostkåge 14. Efter hennes död gifter Elias Kjellsson om sig med Lisbeta Jonsdotter (1661–1750), som möjligen kom från Vatruträsk 2. Lisbetas födelseår anges i husförhörslängden 1720–70 till 1646, vilket sannolikt är felaktigt. År 1724 är hon ett år yngre än sin make. Makarna hade barnen Dordi (1698–1776), Gabriel (1707–80) samt Britta (1710–95), som blev hustru på Degerbyn 7 och 1753–70 bor på födelsegården. År 1695 hade Elias Kjellsson en häst, 6 kor och 3 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var 1/4. Gården ligger 1699 på södra sidan av bäcken.

Sonen Gabriel Eliasson (1707–80) ägde hemmanet från 1730. Han gifte sig 1732 med Margareta Johansdotter (1710–82) som kom från Norrlångträsk 1. Makarna hade barnen Elias f. 1734, Salomon f. 1737, Alexander (1738–1808), som blev nybyggare i Svanström, Markus (1741–1816), som sedan ägde halva hemmanet, Gabriel (1744–1814), som bodde i Norsjö, Johan f. 1747, Maria f. 1751, Elias (1753–1805), som sedan ägde halva hemmanet, samt Magdalena (1754–1809). År 1749 hade Gabriel Eliasson en häst, 10 kor och 16 småkreatur. Mantalet var på 11/32 och årligen såddes 3½ tunnor korn.

Sonen Elias Gabrielsson (1753–1805) var senare ägare till halva hemmanet som var på 1 tunna och 2 skäls skatt. Han var gift med Stina Jakobsdotter (1752–1832) från Drängsmark 16. Makarna hade barnen Stina (1784–1832), Gabriel Eliasson Svanborg (1785–1837), som var lantmätarlärling 1810 och senare ägare till gården samt verksam som självlärd läkare, Maria (1787–1860), Marta (1788–1814), Jakob (1790–90), Magdalena (1791–93) och Britta (1793–93). Markus Gabrielsson ägde halva hemmanet 1786. Hans hemmansdel uppgick till 1 tunna och 4 skäl i skatt.

Frostkåge 5

Hemmanet bildas 1678 då Lars Persson delar fadern Per Olofssons hemman, Frostkåge 3. Lars Persson gifter sig 1664. Hans hustru heter på 1670-talet Karin Olofsdotter. Lars Persson har dottern Britta (ca 1680–1760). Lars Persson var soldat 1661–63 och hade gått ut för sin bror Olof. År 1676 blir han tremännings soldat och åker till Jämtland. Han är sannolikt identisk med den Lars Persson som 1679 lejs till soldat av Jon Andersson i Medle. Lars Persson torde ha dött kort därpå. Karin Olofsdotter ägde gården 1678–99. År 1695 hade hon en häst, två kor och 3 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och mantalet var 3/32. Gården låg 1699 öster om Frostkåge 3, söder om bäcken.

Mågen Lars Nilsson (– 1709) från Drängsmark 3 ägde hemmanet 1702–08. Åren 1708–09 var han soldat på rote 113 Bäck. Lars Nilsson dog 1709 vid Poltava. Lars Nilsson var gift med Britta Larsdotter som var född på gården. Makarna hade dottern Märeta f. 1710, som först var gift med Per Danielsson (– 1741) från Gumboda i Nysätra socken och makarna var bosatta i Innertavle i Umeå socken. Märeta gifte om sig med Gudmund Nilsson i Bjännsjöå i Bygdeå socken. Troligen var Märeta född 1709, men året 1710 anges i Bygdeås kyrkböcker. Britta Larsdotter ägde hemmanet 1709–15. Sedan låg gården öde 1716–21. Britta Larsdotter tjänade sedan i Härnösand under 20 år samt i Umeå under en lång tid. De sista åren bodde hon hos dottern i Bjännsjöå. Uppgifterna om henne och om maken kommer från Bygdeå dödbok.

Landskaptenen Jakob Fabricius hade slagit ängarna 1721 mot 10 daler kopparmynt. Någon öppen åker fanns inte nu på gården.

Trumslagaren Hans Johansson Wiggman (1694–1729) från Stockholm ägde gården 1722–29. Han blev trumslagare vid Skellefteå kompani 1711. Wiggman var gift med Anna Hermansdotter (1695–1781) från Ersmark 8. Makarna hade barnen Helena, Katarina f. 1722, Katarina f. 1723, vilken flyttade ut ur socknen 1740, Herman f. 1724, som blev bonde på Skråmträsk 3, Anna (1725–92), som blev gift på Myckle 9, samt Margareta (1729–1814), som blev gift på Norsjö 6. Familjen verkar finnas på Kyrkobordet 1728. Anna Hermansdotter bor på gården 1753–70.

Anders Andersson (1712–91), som troligen kom från Bäck, ägde hemmanet från 1732. Han gifte sig 1732 med Lisbeta Persdotter (1711–81) vars mor Kerstin bodde på gården 1753–69. Makarna hade barnen Anders (1733–1814) och Lars (1744–76). Anders Andersson var sexman från 1750.

Sonen Anders Andersson (1733–1814) tog sedan över gården. Han gifte sig 1768 med Margareta Olofsdotter f. 1734 från Bäck 6. Anders Andersson hade 1749 en häst, 4 kor och 6 småkreatur. Mantalet var på 1/8 krono och årligen såddes 1½ tunna korn. Anders Andersson var nämndeman 1754–62.

Frostkåge 6

Per Andersson (1592–1674) ägde hemmanet 1620–59. Han var gift med Kerstin eller Margareta (bägge uppgifterna förekommer) och makarna hade barnen Margareta, sannolikt Jon, som var soldat 1648, en dotter som 1663 blev gift till Östanbäck 4, Elsa, som blev hustru på Östanbäck 12, samt troligen en dotter som blev gift med Daniel Olofsson på Storkåge 1.158 En make till en hustru Margareta i Frostkåge dör

1661 enligt kyrkans räkenskaper. Enligt en domboksnotis från 1679 gifter Per Anderssons dotter Margareta sig med Mats Olofsson.

Mågen Mats Olofsson (- 1667) som sannolikt kommer från Frostkåge 9 äger hemmanet 1660-65. Han var gift med Margareta Persdotter (- 1694) som var född på gården. Makarna har barnen Per, som är soldat 1678-83, Anders, som blir bonde på Ostvik 3, och Jon, som blir bonde på Östanbäck 7. Margareta Persdotter äger gården 1667-88. År 1675 betecknas hon som en fattig änka utan manshjälp. Hon har många små barn och har inte sått något detta år. Hon fick anstånd med skatten som var på 4 tunnor och 3 skäl.

Sonen Per Matsson (- 1695) är bonde på gården 1690-95. Han var gift med Britta Matsdotter (1645-1726), som möjligen kom från Lillkågeträsk 1. Makarna har sonen Olof f. 1691. Per Matsson har 1695 en häst, 7 kor och 10 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var 11/32. Efter makens död 1695 gifter Britta Matsdotter om sig med Lars Tomasson (1646-1729), vilken sannolikt kommer från Frostkåge 7. Han hade från ett tidigare äktenskap dottern Britta f. 1670, vilken blev soldathustru på roten 113 Bäck i Frostkåge.

Per Matssons och Britta Mattsdotters son Olof Persson (1691-1768) ägde gården 1709-44. Åren 1712-16 och 1719-21 var han soldat på rote 113 Bäck i Frostkåge. Olof Persson gifte sig före 1714 med Britta Jakobsdotter (1677-1735) som kom från Yttervik 7. Efter hennes död gifte Olof Persson 1737 om sig med Maria Olofsdotter (1710-44) från Tuvan 2. Makarna hade dottern Maria (1740-1806) som blev gift på Storkåge 23. Efter Maria Olofsdotters död 1744 gifte Olof Persson om sig med Karin Persdotter (1713-68), vilken kom från Ostvik 12. År 1744 bytte Olof Persson hemman med Nils Nilsson på Frostkåge 14.

Nils Nilsson (1720-1806) från Frostkåge 14 ägde hemmanet från 1744. Han gifte sig 1742 med Karin Christiersdotter (1720-1811), som var född på Frostkåge 13. Makarna hade barnen Jonas f. 1744, Maria f. 1746, vilken blev hustru på Bäck 6, Nils (1749-1824), Margareta f. 1749, Lars f. 1750 och Christoffer f. 1753, vilken dog vid födseln. Nils Nilsson hade 1749 2 hästar, 10-12 kor och 15 små kreatur. Mantalet var 1/2 och årligen såddes 5 tunnor korn. Nils Nilsson klagade över Daniel Jonsson i Östanbäck som innehade 3 skälsland jord från hans hemman.

Sonen Nils Nilsson (1749-1824) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1779 med Kristina Olofsdotter (1752-1809) från Storkåge 3. Makarna hade sonen Per (1786-1858). Hemmanet tas över ca 1788 av Jakob Jakobsson (1764-1838) från Tåme 1. Han gifte sig 1788 med Katarina Nilsson (1764-1832) från Byske 3. Makarna hade barnen Margareta f. 1790, Kristina f. 1792, Magdalena f. 1794, Katarina f. 1796, Anna f. 1799, Jakob Lundström f. 1802 och Elisabet f. 1805. År 1772 sålde han halva hemmanet till sergeanten Zackarias Tjärnberg. Nils Nilsson var ägare ännu 1786.

Nils Nilssons bror Jonas Nilsson Söderström f. 1744 bodde på en del av hemmanet. Han gifte sig 1774 med Magdalena Olofsdotter f. 1747 från Bäck 6. Makarna flyttade 1777 till kyrkstaden i Lövängers socken där Jonas Söderström arbetade som skräddare.

Sergeanten Zackarias Tjärnberg eller Enberg från Kyrkobordet köpte halva hemmanet av Nils Nilsson år 1772 för 1500 riksdaler riksmünt. Hemmanets skatt var en tunna och 4 skäl. Han var ägare fortfarande 1786.

Frostkåge 7

Olof Tomasson (1602/07 –) äger hemmanet 1629–77. Han var andra gången gift med Karin. Olof Tomasson hade sönerna Per och Tomas. Mantalet var 1654 på $\frac{3}{4}$. År 1675 hade Olof Tomasson inte sätt något och på gården fanns endast en ko. Han fick anstånd med skatten som var på 3 tunnor och 2 skäl. Olof Tomasson är sannolikt identisk med den Olof Frusen som var bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1661–66. År 1666 betecknas han som gammal och får lämna tjänsten. Sonen Per Olofsson brukar halva hemmanet 1678 vilket blir Frostkåge 8. Troligen äger han bägge hemmansdelarna 1679–83. Åren 1684–94 äger Olof Tomassons hustru Karin denna del av hemmanet.

Olof Tomassons son Tomas Olofsson (omkring 1650–1710) ägde hemmanet 1695–1705. Han var soldat från 1675. Från 1695 var Tomas Olofsson soldat på rote 111 Skräddare i Frostkåge. Han torde ha tjänstgjort fram till 1709. Tomas var tydligen skräddare och fick soldatnamnet Skräddare. Tomas Olofsson hade barnen Anders och Karin, f. 1685, som möjligen for till Gagsmark 3. På gården fanns 1695 en häst och 4 kor. Skatten var på 1 tunna och 5 skäl och mantalet var $\frac{5}{32}$. Gården betecknades som öde 1699. Gården låg samma år söder om bäcken. Per Matsson på Frostkåge 14 brukade hemmanet 1706. Anders Persson brukade hemmanet 1707–08. Han blev soldat för rote 97 Wahlberg i Storkåge 1710 och verkar ha dött kort tid därefter.

Olof Andersson fanns på gården 1709–10. Han var gift med Malin f. 1679 som flyttade ut ur socknen 1743. Makarna hade dottern Malin (1694–1771) som sedan fanns på gården. Hustru Kelu, som möjligen kom från Gagsmark 4, fanns på gården 1710–15, men hemmanet var öde 1712–15. Hon var troligen änka efter Anders Persson.

Hustru Britta f. 1684 från Frostkåge 8 fanns på gården 1718. Hon hade dottern Marjeta. Hustru Britta var sannolikt identisk med den Britta på gården som flyttade till Piteå 1732. Olof Zackrisson f. 1688, som var soldat på roten 111 Skräddare i byn, fanns på gården 1720.

Anders Tomasson (1698–1741), som är son till Tomas Olofsson, ägde hemmanet 1720–26. Han tog upp hemmanet från öde 1720. Anders Tomasson var soldat på roten 85 Fältskär i Ersmark 1716–25 och på roten 125 Sund i Avan 1725–41. Tomas Olofsson var gift med Malin Olofsdotter (1694–1771), vilken var en dotter till Olof Andersson på gården. Makarna hade barnen Jonas f. 1719, Malin f. 1723, Britta (1726–71) samt Eva f. 1727, som blev gift på roten 125 Sund.

Per Nilsson (1707–72) från Norrlångträsk 1 äger hemmanet från 1727. Han gifter sig samma år med Marjeta Jonsdotter (1706–79) från Frostkåge 13. Hennes mor fanns på gården 1718. Makarna hade barnen Britta (1727–62), vilken flyttade till Piteå socken 1762, Nils (1731–1813), Maria f. 1736, Marta (1736–1809), vilken blev hustru på Tåme 2, och Magdalena eller Malin f. 1740, som blev gift på roten 48 Södermark. Per Nilsson hade 1749 en häst, 4 kor och 10 små kreatur. Mantalet var på $\frac{13}{64}$ krono och årligen såddes $2\frac{1}{4}$ tunnor korn. Hemmanet hade en röjning på Storkåges skog. Innan Per Nilsson blev bonde på gården hade han ägt ett hemman i Kågeträsk och sedan i Norrlångträsk. Först därefter kom han till Frostkåge.

Sonen Nils Persson (1731–1813) ägde gården från 1760. Han gifte sig samma år med Sara Svensdotter (1733–1816) från roten 70 Kvick. Hon hade tidigare varit piga på Skråmträsk 7.

Frostkåge 8

Hemmanet var en utbryning ur Frostkåge 7 och ägdes 1678–96 av Lilla Per Olofsson (– 1697) som var en son till Olof Tomasson på Frostkåge 7. Detta är dock inte säkert, eftersom Per Olofssons mor verkar ha hetat Gölug. År 1690 uppbygger Per Olofsson sytningsslön för sin mor Gölug. Hon tycks avlida 1691 då hon ger pengar till kyrkan i sitt testamente. Gölug kan dock vara svärmor eller någon annan släkting. Per Olofsson var gift med Karin och makarna har barnen Johan, som blev soldat på rote 27 Sik på Morön efter 1703, och Britta f. 1684, som blev hustru på Norrlångträsk 1. Senare fanns hon på Frostkåge 7. Per Olofsson hade 1695 en häst, 3 kor och ett små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 5 skäl och mantalet var 3/16. Sedan har Per Olofsson övergivit hemmanet som ligger öde 1696–1719. Gården låg 1699 söder om bäcken strax väster om Frostkåge 7.

Anders Holgersson (1695–1773) från Hedensbyn 8 ägde hemmanet 1720–31. Han var soldat på roten 112 Panna i Frostkåge 1713–44. Anders Holgersson var gift med Anna Persdotter (1687–1760), som möjligen kom från gården. Makarna hade barnen Margareta (1717–98), som blev gift på Norsjö 8, Per (1720–1802), vilken blev soldat på rote 26 Storskytt i Hedensbyn, Erik (1724–1813), som blev bonde på Frostkåge 9, Anders (1725–58), som blev soldat på rote 111 Skräddare i Frostkåge, Jonas f. 1726, som blev soldat på rote 66 Rännare i Bjurvattnet, Johan f. 1728, Katarina (1730–1816), som gifte sig 1750 och gifte om sig 1759, Anna (1730–30) samt Karin f. 1731. Anders Holgersson gifte sig andra gången 1761 med Elsa Persdotter (1707–89) från Boviken 2.

Jon Jonsson (1700–37) ägde gården 1732–37. Han var troligen son till soldaten Jon Jonsson Gärs i Hjoggböle. Sedan Jon Jonsson Gärs dött 1707 flyttade änkan Karin Jönsdotter till Frostkåge. Jon Jonsson gifte sig 1732 med Mariet Persdotter (1699–1771) från Boviken 2.

Mariet Persdotter gifte om sig 1738 med unga Per Hermansson (1710–88) som kom från Frostkåge 14. Hos makarna bodde Per Hermanssons systerdotter Sofia Olofsdotter Kämpe f. 1737 från Hemmingsmark i Piteå socken. Per Hermansson hade 1749 en häst, 3 kor och 8 små kreatur. Mantalet var på 13/64 mantal krono och årligen såddes 1½ tunna korn. Hemmanet hade en röjning på Storkåges skog. Per Hermansson fick ett skattebrev 1752, vilket innebär att hemmanet övergick från krono- till skattehemman.

Sedan ägdes hemmanet av Jon Jonsson (1730–1802), som kan vara en son till soldaten Jon Simonsson Rut i Långträsk. Jon Jonsson gifte sig 1762 med Sofia Olofsdotter Kämpe (1737–1813). Jon Jonsson hade varit dräng på gården. Makarna hade sonen Herman f. 1774.159

Senare ägdes hemmanet av Herman Jonsson (1774–1809), som 1795 gifte sig med Maria Johansdotter, f. 1775 och från Frostkåge 2. Makarna hade sonen Jon f. 1797. Sonen Jon Hermansson gifte sig 1818 med Britta Stina Persdotter f. 1790 från Östanbäck 15.

Frostkåge 9

Olof Matsson som troligen kommer från Östanbäck äger hemmanet 1640–55. Han har troligen sonen Mats som blir bonde på Frostkåge 6. Per Persson, som troligen var svåger till Olof Matsson, var soldat 1656. Mantalet var 1654 på 22/64 och 1648 var skatten på 4 tunnor och 4 skäl. Hustru Dordi ägde gården 1656. Hon verkar sedan gifta om sig på Frostkåge 4. Dordis ödehemman bjöds upp på tinget under hösten 1657, andra gången hösten 1658 och tredje gången våren 1659.

Anders Jakobsson äger gården 1659–62. Han är gift med Mariet. Han hade tagit upp hemmanet från öde. Han hade inlöst hemmanet på våren 1660. Anders Jakobsson rymmer till Norge. Sedan ägs gården av Lars Olofsson (omkring 1627 –) 1663–65. Han hade barnen Jon och Olof. Lars Olofsson lever ännu 1711. Hemmanet är öde 1672 och befallningsmannen försöker få någon som erlägger skatten och tar emot hemmanet. Hemmanet kallas 1667–69 Anders Jakobssons hemman.

Sonen Jon Larsson (– 1695) är bonde på gården 1673–95. Han tog upp hemmanet från öde 1673. Han är gift med Karin, vilken står för hemmanet 1690–93. Jon Larsson har sonen Olof. Jon Larsson kunde inte betala skatten 1678, eftersom skörden slagit fel.

Sonen Olof Jonsson (1665–1729) äger hemmanet 1695–1729. Han var gift med Kerstin Göransdotter (1667–1736) från Tjärn 3. Makarna har barnen Jon (1699–1733), Mikael (1703–41), som var soldat på rote 113 Bäck i Frostkåge 1721–41, Lars f. 1707, Lars f. 1708, som var soldat på rote 99 Rejare i Storkåge 1728–35, Johan f. 1709, Olof f. 1711 och Karin f. 1712. Olof Jonsson var möjligen soldat på rote 34 Strykare i Tjärn omkring 1709. Hemmanet, som var ett kronohemman, uteslöts ur roteringen 1695. Skatten var på 3 tunnor och 3 skäl.

Sonen Jon Olofsson Strykare (1699–1733) ägde hemmanet 1730–33. Han var gift med Anna Nilsson (1679–1761). Makarna hade barnen Karin f. 1715, som flyttade ut ur socknen 1722, och Malin f. omkring 1720 som flyttade ut 1726. Jon Olofsson var soldat på roten 34 Strykare i Tjärn 1720–28. År 1728 fick han avsked eftersom han fått ett hugg över foten och inte kunde marschera.

Efter Jon Olofssons död 1733 gifte änkan om sig 1734 med Jakob Andersson (1713–97) från Kusmark 12. Jakob Andersson hade efterträtt Jon Olofsson på roten Strykare där han var soldat 1729–35. Jakob Andersson gifte om sig 1761 med Britta Matsdotter (1732–86), som troligen kom från Frostkåge 13 och Storkåge 16. Jakob Andersson gifte sig för tredje gången 1787 med Lisa Andersdotter f. 1733. Han hade barnen Anders f. 1762, Anna f. 1764 samt Stina (1767–1813). Jakob Andersson hade 1749 2 hästar, 7 kor och 14 små kreatur. Mantalet var på 27/64 krono och årligen såddes 4 tunnor korn. Hemmanet ansågs ha svaga förmåner i förhållande till den höga taxeringen. Jakob Andersson sålde hemmanet ca 1759 till Erik Andersson. Jakob Andersson verkar sedan äga halva hemmanet och uppförde sannolikt nya gårdsbyggnader. Det nya hemmanet fick beteckningen Frostkåge 10.

Erik Andersson (1724–96) kom från Frostkåge 8 och gifte sig 1751 med Lisa Persdotter (1730–89) från Frostkåge 2. Makarna hade barnen Per (1753–1819), Anna (1755–1822), vilken blev gift med Nils Hansson på Falmark 3, Anders f. 1758, Jonas f. 1760, Johan f. 1763 samt Erik (1767–1853). Erik Andersson var soldat på rote 112 Panna i Frostkåge 1744–57. Familjen fanns på gården från 1759 och ännu 1786.

Frostkåge 10

Jakob Andersson från Frostkåge 9 ägde halva hemmanet från ca 1760. Han uppförde nya gårdsbyggnader och var ägare ännu 1786.

Frostkåge 11

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 65–66 kallas gården felaktigt för Frostkåge 10. Jon Andersson (1592–1655) äger gården 1614–55. Han var gift med Britta, som ägde gården 1656–57. Jon Andersson har sonen Anders Jonsson (–1678), som äger hemmanet 1658–78. Anders Jonssons första hustru dör 1667 och han gifter om sig med Kerstin. Anders Jonsson har barnen Abraham och Britta f. 1670 vars mor var Kerstin. Anders Jonsson är soldat 1663–76 och antecknas som död det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. År 1675 betecknas Anders Jonsson som utfattig och äger inget kreatur. Han har inte sått något detta år och kan inte betala skatten. Han fick anstånd med skatten som var på 1 tunna och 6 skäl. Tydli- gen var notisen om dödsfallet felaktigt. Från 1678 berättas att Anders Jonsson är ute i fiendeland och hustrun lever i största armod. Hon har ingen hjälp på gården och har ett sytningshjon att försörja. Hustrun har varken ko eller so. Anders Jonsson är soldat på nytt 1677–78 och dör det sistnämnda året. Hustru Kerstin äger sedan gården 1678–80.

Sonen Abraham Andersson äger gården 1681–94. Han var gift med Kerstin och makarna hade barnen Kerstin och Anders, som blev soldat på rote 112 Panna i Frostkåge 1704–05. Abraham Andersson var soldat 1681–94. Han är troligen iden- tisk med Abraham Andersson Kock, som blev lejd till soldat på Sunnanå 1679 och var soldat på roten 56 Kock på Sunnanå 1695.

Jon Matsson (1671–1767) från Frostkåge 14 ägde hemmanet 1695–1710. Han var gift med Britta Andersdotter (1670–1760), som var född på gården. På gården fanns 1695 1 häst, 2 kor och 2 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl och mantalet var på 1/8. År 1710 bytte Jon Matsson hemman med sin bror Per från Gagsmark 6.

Brodern Per Matsson (1659–1739) från Gagsmark 6 ägde hemmanet 1710–33. Han var första gången gift med Kerstin från Gagsmark 5. Per Matsson var andra gången gift med Margareta Nilsson (1681–1771), som var en syster till Johan Nilsson i Storkåge. Per Matsson hade barnen Abel f. 1706, som var bonde på Frost- kåge 12 och sedan på denna gård, Margareta f. 1711, som var gift på Myckle 5, Karin (1712–44), Mareta f. 1717, som var hustru på Frostkåge 12, Anna f. 1719, Gabriel (1720–41), som var bonde på Frostkåge 12, Karl (1721–42), som var soldat på rote 111 Skräddare i Frostkåge, Per f. 1721, Anna (1722–94), vilken var gift på Källbomark 2, Jonas (1722–42), Britta f. 1725, Per (1726–42) och Britta f. 1731, som flyttade ut ur socknen 1765.

Sonen Abel Persson f. 1706 ägde hemmanet 1734–41. Han gifte sig 1728 med Karin f. 1700 från roten 4 Nyman. Familjen ägde tidigare Frostkåge 12 och flyttade 1741 till Jävre 3 i Piteå socken. Makarna hade barnen Margareta f. 1728, Karin f. 1732, Johan f. 1736 och Per f. 1738. Abel Persson köpte fastigheten 1730 för 139 daler kopparmynt enligt häradsrättens småprotokoll.

Jon Larsson (1714–88) från Tjärn 2 ägde hemmanet 1742–73. Han gifte sig 1741 med Karin Olofsdotter f. 1721 från Bureå 8. Makarna hade barnen Katarina f. 1742,

Britta f. 1743, vilken blev gift på Burvik 3, Olof (1745–1830), som sedan tog över gården, Anna (1746–84), vilken blev hustru på Innervik 9, Margareta f. 1748, Lars (1750–1815), Stina f. 1752, Magdalena (1754–1837), Maria f. 1755, Carl Berglund f. 1756, som var skeppare, Jon f. 1757, vilken blev bonde på Gärdsmark 1, Maria f. 1759, Jon f. 1760, Margareta (1761–88) och Erik f. 1763. Jon Larsson hade 1749 en häst, 5 kor och 7 små kreatur. Mantalet var på 7/32 och årligen såddes 2½ tunna korn. Olof Jonsson ägde gården 1773–86.

Frostkåge 12

Gården kallas felaktigt i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 61 för Frostkåge 1. Jakob Andersson (–1656) ägde gården 1638–56. Han var gift med Mariet, som ägde gården 1657–62. Mantalet var 1654 på 3/16. Jakob Andersson var soldat 1654–55. Jakob Andersson är troligen identisk med den Jakob i Frostkåge som var laggare 1654.

Berendt Olofsson Smed (–1696), vilken troligen kom från Frostkåge 9, äger gården 1663–87. Han gifte sig första gången 1662, troligen med hustru Mariet som dog 1664–65. Han gifte sig ca 1667 med Jakob Pfundts änka Lisbeta, som blev änka omkring 1667. Hon hade tidigare bott på Risön och hade med Jakob dottrarna Lisbeta och Karin. Berendt Smed hade 1668 gjort lås till kyrkkistan och fick 3 daler av kyrkan. Hustru Lisbeta dog 1678 eller något år senare. Berendts tredje hustru hette Malin. År 1675 betecknas Berendt Smed som fattig och hela hushållet lider av en smittsam sjukdom. Därför fick han anstånd med skatten som var på 1 tunna och 5 skäl.

Per Johansson (–omkring 1708), som möjligen kom från Frostkåge 13, ägde hemmanet 1687–1706. Han gav sytning till Berendt Olofsson 1687. Per Johansson gifte sig 1682 med Margareta Jonsdotter (1646–1740). År 1695 hade Per Johansson en häst, 8 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och mantalet var 7/32. Gården låg 1699 norr om bäcken i byn. Per Johansson var sexman 1696–97. Margareta Jonsdotter ägde hemmanet efter 1709.

Sedan köptes hemmanet av Per Matsson på Frostkåge 11. Sonen Abel Persson f. 1706 ägde gården 1724–33. Han gifte sig 1728 med Karin f. 1700. Familjen ägde efter 1734 Frostkåge 11. Brodern Gabriel Persson (1720–41) ägde gården 1734–41.

Svågern Erik Andersson (1711–63) från Klutmark 4 var bonde på gården från 1741. Han gifte sig 1738 med Mareta Persdotter (1717–), vilken var en syster till Gabriel och Abel Persson. Makarna hade barnen Anders (1741–1825) och Per f. 1746. När Erik Andersson köper hemmanet kallas det för Margareta Jonsdotters hemman. Erik Andersson hade 1749 en häst, 4 kor och 6 små kreatur. Mantalet var på 1/8 och årligen såddes 1½ tunna korn.

Sonen Anders Eriksson (1741–1825) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1761 med Lisa Andersdotter (1730–63) från Fällfors 4. Makarna hade dottrarna Marta f. 1761 och Juliana (1762–62). Anders Eriksson gifte om sig 1763 med Margareta Larsdotter (1736–90). Hon var dotter till en Lars och Britta Johansdotter (1710–98) från Ostvik, som senare var gift på roten 113 Bäck. Makarna hade barnen Erik (1764–1842), Lars Wibom f. 1766, som blev borgare i Piteå stad och som förliste med sitt fartyg *Ensamma Fågeln* i Ålands hav 1801, Britta f. 1768, Lisa (1770–1824), Anders Widbom (1772–1853) och Johan Widbom (1777–1853). Anders

Eriksson gifte sig en tredje gång 1799 med Margareta Johansdotter från Drängsmark 12. Anders Eriksson var soldat på roten 111 Skräddare 1759–64.

Frostkåge 13. Liden

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 66–67 kallas gården felaktigt för Frostkåge 12. Christier Jonsson (1602–61) ägde hemmanet 1627–59. Hans hustru dog 1670 och makarna hade barnen Herman, som sannolikt blev bonde på Drängsmark 12, Johan och Sissla, som blev hustru på Frostkåge 14. Mantalet var 1654 på 3/8. Sannolikt läggs Frostkåge f, se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 69, till gården. Hemmanet hade 1699 ägor i Marken där Frostkåge f låg 1648. Från det sammanslagna hemmanet gick sedan 5 skäls jord till Sissla som blev bondhustru på Frostkåge 14.

Sonen Johan Christiersons (– omkring 1695) ägde hemmanet 1660–95. Han var gift två gånger och hade sannolikt med första hustrun sonen Christier (1658–1733), vilken var soldat från 1683 och hade namnet Buse. Sedan blev han bonde på Medle 10. Vidare sönerna Jon f. 1658 och Per, som var soldat 1678–83. År 1695 hade Johan Christierson en häst, 15 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var 15/32. År 1654 bodde Mariet piga som inhyses hos Johan Christierson och hon hade ett sto och 2 kor. Johan Christierson var kyrkvärd 1681 och var dessutom gästgivare.

Sonen Jon Johansson (1658–1741), som var gästgivare, ägde hemmanet 1696–1720. Han var första gången gift med en Larsdotter. Andra gången var han gift med Britta Hansdotter (1667–1743). Jon Johansson hade barnen Karin (1684–1762), Christier (1695–1759), Lars, Lisbet (1700–55), som blev gift till Fällfors 4, Per, som var soldat, Marjeta (1706–79), vilken blev hustru på Frostkåge 7, Daniel (1706–74), som blev bonde på Ostvik 1 och Östanbäck 12, samt Britta f. 1709, som blev gift på Tåme 3.

Sonen Christier Jonsson (1695–1759), som även han var gästgivare, ägde hemmanet från 1725. Han gifte sig 1719 med Margareta Larsdotter (1698–1780) från Tjärn 3. Makarna hade barnen Karin f. 1720, vilken var hustru på Frostkåge 6, Jonas f. 1722, Jonas (1723–94), Lisbeta (1725–59) som blev gift till Lillkågeträsk 1, Britta Margareta (1727–88), Christiern f. 1731, Anna f. 1732, Johan Liberg (1733–1801), vilken flyttade till Vallen 8 i Lövängers socken 1757 och blev gift där, Helena f. 1736, Lars f. 1740 och Per f. 1741. Christier Jonsson hade 1749 2 hästar, 12 kor och 15 små kreatur. Mantalet var på 3/8 och årligen såddes 5 tunor korn.

Sonen Jonas Christiersons (1723–67) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1757 med Margareta Persdotter från Holmsvattnet 2, som dock troligen var från Lövängers socken. Jonas Christiersons och Margareta hade barnen Christoffer f. 1759, Per f. 1761, Greta f. 1762, Jonas f. 1764, Christier f. 1765, vilken blev soldat på roten 106 Storfeldt, och Lars, som dog 1766. Jonas Christiersons ansökte 1766 att grunda ett nybygge i Degerträsk men hann aldrig flytta dit. Makarna bodde i Holmsvattnet 1759.

Brodern Lars Christiersons Lidman (1740–1809) som var gästgivare ägde en del av hemmanet. Han gifte sig 1762 med Katarina Eriksdotter (1737–1801) från Svarttjärn 1 i Lövängers socken, vilken hade flyttat in till socknen 1762. Makarna hade barnen Christoffer (1762–1836), Anna (1765–1807), Katarina (1767–1813), Per

(1770–1830), Eva (1774–1855), Britta (1776–1854), Lars (1780–1836) och Erik (1783–83).

Brodern Per Lidman (1741–1813) ägde en annan del av hemmanet. Han gifte sig 1776 med Kristina Nilsson (1753–1834). Makarna hade barnen Ulrika (1777–78), Sara (1779–79), Stina (1780–1852), Sara (1784–1846), Ulrika (1786–92) och Karl f. 1795.

Frostkåge 14

Hemmanet kallas i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 66 felaktigt för Frostkåge 11. Per Nilsson (1592 –) äger hemmanet 1627–40. Hans hustru Margareta var ägare 1642–54 och 1658–62. Mantalet var 1654 på 1/8. Makarna hade troligen sonen Mats som blir bonde på gården.

Sonen Mats Persson (– 1697) ägde hemmanet 1655–60. Mats Persson var gift med Sissla Christiersdotter från Frostkåge 13. Hon levde ännu 1710. Makarna hade en dotter som blev gift på Frostkåge 4. Vidare barnen Christier, Per f. 1659, som blev bonde på Gagsmark 5, en dotter, Elsa f. 1664, som blev gift på Gagsmark 4, och Jon f. 1671, som blev bonde på Frostkåge 11. Mats Persson blev knekt 1657 och hade soldatnamnet Brav. Efter 1672 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han var fortfarande bruksknekt 1675. År 1658 hade Mats Persson fått fastebrev på 2 skälslands åker som han köpt av sin svärfar.

Nils Eriksson ägde gården 1661–74. Sedan tycks Mats Persson äga gården 1684–96. År 1695 hade han en häst, 6 kor och 9 småkreatur. Skatten var på 5 skäl och mantalet var 3/32. År 1699 låg gården i Stenbacken väster om Frostkåge 13.

Mats Perssons son Christier Matsson (1666–1763) ägde gården från 1696. Han var gift med Britta. Christier Matsson bytte 1709 hemman med svågern Herman Jonsson på Gagsmark 4. Herman Jonsson ägde hemmanet 1709–10 och blev det sistnämnda året soldat för rote 113 Bäck i Frostkåge. Herman Jonsson dog 1710. Hans andra hustru Elsa Matsdotter (1664–1762) ägde hemmanet 1710–15. Hon var syster till Christier Matsson.

Herman Jonssons son i första äktenskapet, Nils Hermansson (1697–1740), ägde hemmanet 1718–20 samt 1730–41. Han gifte sig 1718 med Mariet Olofsdotter (1679–1761) från Storkåge 4. Makarna ägde Storkåge 4 1720–28 och återkom sedan till Frostkåge. På hemmanet i Frostkåge fanns under tiden 1721–29 änkan Elsa och hemmavarande barn. Sonen Jon Hermansson flyttade 1733 till Hemmingsmark i Piteå socken.

Nils Hermanssons son Nils Nilsson (1720–1806) ägde hemmanet 1742–44. Han gifte sig 1742 med Karin Christiersdotter (1720–1811) från Frostkåge 13. År 1744 bytte Nils Nilsson hemman med Olof Persson på Frostkåge 6. Olof Persson hade 1749 en häst, 4 kor och 8 småkreatur. Mantalet var på 5/64 och årligen såddes 1½ tunna korn. Makarna dog 1768. Jakob Jakobsson (1725–92) från Storkåge 24 bodde på gården 1757–60. Han var gift med Dorotea Mikaelssdotter f. 1731

Soldaten Anders Persson Brännare (1722–1807) från rote 109 i Ostvik bodde på gården från 1759. Han gifte sig 1746 med Karin Jönsdotter f. 1725 från Östanbäck 5. Makarna hade barnen Per (1750–1809), Jöns (1752–1819), Anders (1755–1837), Margareta (1758–1847), vilken blev hustru på Fällfors 3, Jonas (1760–1832), Katarina (1763–1823) samt Magdalena (1764–1837).

Frostkåge d

Ödehemmanet förvärvades sannolikt i början av 1630-talet av kyrkoherde Nikolaus Martini, som något senare blev ägare till Lund 4. Hemmansdelen, som var på ¼ mantal och bestod av två tunnor skatt, låg under Lund 4 fram till 1706, då hela hemmanet blev öde. De delar av hemmanet som låg i Lund och Stämmingsgården togs 1709 upp av prosten Olof Segersson Svanberg. Övriga delar av hemmanet låg fortsättningsvis öde. Vid rannsakingen över ödehemman 1737 förklarade sig drängen Nils Persson som vistades i Ersmark villig att ta upp hemmanet i Frostkåge. En syn hölls av en länsman och två nämndemän, och då Persson såg vilka svaga ägor hemmanet hade så var han inte längre intresserad att ta upp hemmanet. Höslåttern hade arrenderats av landskaptenen Johan Fabricius 1721, Jon Johansson i Frostkåge 1722, löjtnant Christoffer Svanberg 1723–24 och major Lars Dahlberg 1725–34. Vid Lars Dahlbergs tillträde fanns varken lador eller gårdsgårdar utan allt låg för fädot. Dahlberg hade satt upp lador och gårdsgårdar samt röjt marken. Som kompensation för sitt arbete fick Dahlberg sin arrendesumma sänkt.

Nils Persson var fattig, halt och menför, varför han inte ansågs kunna klara sig på hemmanet. Ingen annan ville heller ta upp hemmanet. Men komminister Netrin som ägde Lund 4 kunde tänka sig att inlösa hemmanen till sitt hemman i Lund. Så blev också fallet.

Frostkåge övriga

Johan Andersson var soldat 1659–67 och dog det sistnämnda året i Kristianstad. Johan Tomasson fanns i byn 1682–90. Hans hustru dog 1690. I en dombok från 1703 omtalas Johan Tomassons hustru Karin Johansdotter i Ostvik. Mårten Jonsson Bäck var soldat från 1689. Från 1695 tjänstgjorde han på rote 113 Bäck i Östanbäck. Mårten Jonsson var soldat till 1706. Anders Lund var soldat 1689–90 och dog det senare året i Göteborg. Nils Spännare var soldat från 1695 och blev förflyttad samma år till rote 79 Spännare i Degerbyn. Han tjänstgjorde fram till omkring 1709.

Jon Persson flyttade till Piteå socken 1718. Kristina Larsdotter flyttade till Piteå 1727. Anna Matsdotter från Frostkåge flyttade 1733 till Piteå socken. År 1741 flyttade Karin till Piteå socken.

Alexander Gabrielsson från Frostkåge 4 ansökte 1763 om att få anlägga ett nybygge vid Hansbäcken, som enligt domboken låg mellan Frostkåge, Ersmarks, Kusmarks och Drängsmarks byar. Alexanders far Gabriel Eliasson hade för 20 år sedan fällt skog i området. En slåttermyr kallades ”Tjällutermiran”. På dagens kartor skrivs namnet Kälottermiran. Namnet uttalas ”tjeLåttermira”. De berörda byarna protesterade mot nybygget, men häradsrätten ville att byarna skulle anta Alexander Gabrielsson som nybyggare. Nybygget verkar inte ha kommit till stånd.

OSTVIK

I roteringen från 1695 sägs att Ostvik var en frostby med medelmåttiga ängar. Mulbetet beskrivs som "elakt" och skog finns till nödtröft. I byn idkas tjärbränning och tegelbruk. Dessutom fiskas strömming och lax mot taxa till kronan.

År 1707 sades i ett domboksprotokoll att skogen var borthuggen mellan byn och Brännträsket. Åkern hade som en konsekvens blivit hårdare utsatt för kyla och frost.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkern är utsatt för frost och det finns ingen möjlighet att utöka åkern och ängen. Skogen ger ett någorlunda gott mulbete och annars idkas tjärbränning och försäljning av sågade bräder. I byn slås tegel och där finns två mjölkvarnar.

Från byn har nybyggena Stensjön samt Sandträsk i Arvidsjaurs socken tagits upp. Byn är tydligen ensam om att slå tegel i socknen från 1600-talet och fram till i början av 1800-talet.

Litteratur: Marklund, Oscar, *Ostvik genom tiderna*, 2 uppl., Skellefteå 1983, 127 s. ill.

Ostvik 1. Brännan

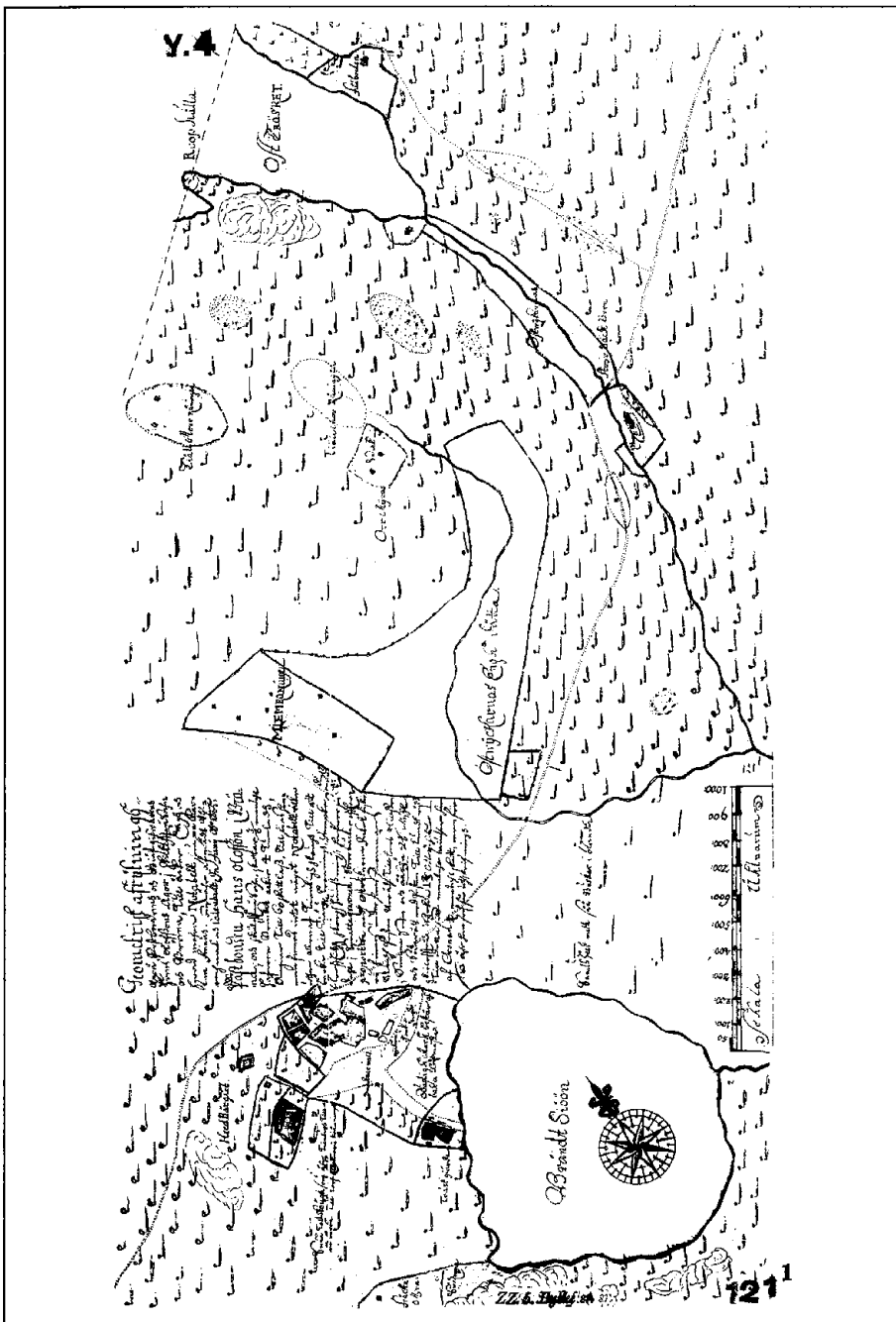
Olof Nilsson (1612–83) ägde hemmanet 1637–75. Hans hustru dog 1686. Olof Nilsson hade barnen Hans och Nils (– 1677). Olof Nilsson var postbonde och 1655–71 var han gästgivare. Olof Nilsson hade brodern Lars Nilsson, som var soldat till sin död 1651, och möjligen brodern Erik Nilsson, som var soldat 1659–66. Mantalet var 1654 på 3/8. Gården låg vid kustlandsvägen några kilometer väster om Ostviks by.

Olof Nilssons son Hans Olofsson var ägare till hemmanet 1678–99. Han var gästgivare och postbonde. Hans första hustru dog 1683. Hans Olofsson gifte sig andra gången 1684 och hustrun dog omkring 1696. Han var tredje gången gift med Marena, som dog omkring 1723. Hans Olofsson hade barnen Elsa f. 1667, som blev hustru på Östanbäck 12, Nils f. 1672, Britta f. 1683, som blev hustru på Kusmark 6, Erik f. 1692, som blev bonde på Ostvik 3, samt Karin. År 1695 hade Hans Olofsson två hästar, 12 kor och 19 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var 13/32.

Sonen Nils Hansson (1672–1752) ägde gården 1700–48. Han gifte sig omkring 1696–98 med Sara (1659–1730). Makarna hade dottern Kerstin f. 1706, som blev hustru på Storkåge 11. Nils Hansson gifte om sig 1730 med Karin Persdotter (– 1744). Makarna hade barnen Olof (1731–1819), som gifte sig 1749 med Britta Jonsdotter, Hans (1732–32), och Sara (1734–71), som 1771 gifte sig med Gabriel Persson. Nils Hansson gifte sig 1745 för tredje gången med Margareta Persdotter Burman f. 1705 från Östanbäck 4, vilken tidigare varit gift med soldaten Olof Olofsson Bur (1707–58) på roten 59. Daniel Jonsson (1706–74) från Frostkåge 13 ägde hemmanet 1726–30. Jonsson som tycks ha gett sytning åt Nils Hansson var gift med Kerstin Hansdotter från Östanbäck 12. Familjen bodde 1732–42 på Storkåge 11, och från 1743 på Östanbäck 12.

Karta 57. Ostvik 1759. Delning av inägor av Per Sundström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 1 på kartan (utanför kartbilden). Utgåvans nr 2=kartans nr 7, 3=3, 4=5, 5=12, 6=10, 7=11, 8=2, 9=6, 10=8, 11=9 och 12=4.

Karta 58. Ostviksbrännan 1685. Geometrisk avritning på postbondehemmanet och gästgivarhemmanet.

Nils Hanssons son Olof Nilsson (1731–1819) ägde hemmanet från 1749. Han gifte sig samma år med Britta Jonsdotter (1725–94) från Yttervik 4. Makarna har barnen Nils f. 1751, Margareta f. 1752, Katarina f. 1753, Erik f. 1761 och Katarina f. 1776, som gifte sig 1804 med Anders Markusson från Storkåge 16 som blev bonde på Ostvik 5. Olof Nilsson hade 1749 2 hästar, 10 kor och 15 små kreatur. Mantalet var på 11/32 och årligen såddes 4 tunnor korn. Hemmanet hade 3 ängar som gav 10 skrindland hö på Frostkåges mark och en äng som gav 5 skrindland i Drängsmark. Olof Nilsson var nämndeman 1775.

Ostvik 2

Lilla Olof Olofsson (1612–) var ägare till hemmanet 1624–1673. Han var soldat 1628–72 och från 1642 var han bergsknekt vid Piteå silververk. Olof Olofsson hade soldatnamnet Svart och tjänstgjorde i Kvikkjokk 1661–72. Olof Olofssons hustru hette Karin och makarna hade sonen Jöns och troligen sonen Olof. Mantalet var 1654 på ¼.

Sonen Jöns Olofsson (– 1680) ägde hemmanet 1674–80. Han var gift med Kerstin Olofsdotter från Byske 6 som innehade hemmanet 1680–84. Lars Göransson stod för hemmanet 1684, och korpralen Anders Andersson Frisk 1687. Anders Frisk var från Klutmark 1 och flyttade till Östanbäck 11.

Jöns Olofssons son Stora Olof Jönsson ägde hemmanet 1688–1705. Han gifte sig 1687 med Anna (1658–1737). Makarna hade barnen Jöns och Britta f. 1699. År 1695 hade Olof Jönsson en häst, 5 kor och 10 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 7/32. Hustru Anna ägde gården från 1709.

Sonen Jöns Olofsson, som var gift med Karin, ägde hemmanet 1710–11. Han gick sedan ut som soldat för roten 16 Ström i Ursviken och tjänstgjorde 1712–18. Han dog 24 mars 1718 i Bohuslän. I generalmönsterrullorna står att Jöns Olofsson har ett hemman. Hustru Karin stod för hemmanet 1712–20. Makarna hade dottern Karin f. 1708. Hustru Karin blev gift till Österbotten ca 1722 och titulerades då inhyses-hustru.

Jöns Olofssons syster Britta Olofsdotter (1699–1773) var gift med Anders Jönsson (1704–73) från Drängsmark 15, som ägde hemmanet 1721–46. Makarna hade sonen Jöns (1725–82). Anders Jönsson var soldat på roten 107 Bonde i Ostvik 1742–44. Anders Jönsson var nämndeman 1747–48.

Sonen Jöns Andersson (1725–82) ägde hemmanet från 1747. Han gifte sig 1746 med Maria Persdotter (1713–1807) från Drängsmark 3. Makarna hade barnen Britta f. 1747, Per (1748–81), Maria f. 1750, Jonas (1754–81), Katarina (1756–1844) och Östen f. 1758. Jöns Andersson hade 1749 en häst, 6 kor och 13 små kreatur. Mantalet var på ¼ och årligen såddes 3 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade hemmanet en äng som gav 3 skrindland.

Ostvik 3

Anders Nilsson (f. före 1577–1664) var bonde på gården 1613–62. Han var gift och hade åtminstone en dotter och en son. Mantalet var 1654 på 15/64.

Johan Andersson, som enligt 1661 års mantalslängd troligen var en måg till Anders Nilsson, ägde gården 1663–78. Han var soldat 1658–76 och dog det sistnämnda

året i sjöslaget vid Öland. Johan Andersson hade soldatnamnen Barr, Borr och Bondh. År 1675 betecknades han som soldat och han hade rest bort från hemmanet som var utan manshjälp. På gården fanns endast en piga, dvs. ung kvinna. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl.

Samuel Jakobsson (– 1682), som var gift med Malin, ägde hemmanet 1678–82. Han hade troligen tidigare ägt Byske 2. Malin var troligen änka efter Johan Andersson. Samuel Jakobsson betecknades 1678 som gammal soldat och han var sjuk. Han hade endast 2 kor och kunde inte betala årliga räntan. Anders Jonsson brukade en del av hemmanet 1678. Han var sjuklig och gick runt och tiggde tillsammans med hustrun. Anders Jonsson hade endast en ko och kunde inte betala årliga räntan. Hustru Malin ägde hemmanet 1683–84.

Anders Matsson från Frostkåge 6 ägde hemmanet 1686–1700. Han gifte sig 1685 med Malin, som troligen var änka efter Samuel Jakobsson. Makarna hade dottern Margareta, f. omkring 1687. År 1695 hade Anders Matsson en häst, 4 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och ett skäl och mantalet var 7/32. Anders Matsson var soldat från 1683. År 1695 blev han förflyttad från rote 113 Bäck i Frostkåge till rote 106 Skråma i Ostvik. Anders Matsson dog i Polen någon gång efter 1702. Hustru Malin stod för hemmanet till 1703.

Dottern Margareta Andersdotter, f. omkring 1687, ägde gården 1705–17. Sedan var gården öde till 1721 då den togs upp av Erik Hansson (1692–1750) från Ostvik 1. Erik Hansson, som ägde gården 1721–35, var gift med Elisabet Larsdotter (1689–1769), som möjligen kom från Innervik 18. Makarna hade barnen Marta f. 1718, Britta f. 1725 och Margareta f. 1727, som blev gift på Ostvik 10.

Dottern Marta Eriksdotter (1718–1800) gifte sig 1735 med Erik Johansson (1709–59) från Innervik 15, vilken ägde hemmanet 1736–59. Makarna hade barnen Anna f. 1737, vilken blev soldathustru på rote 41 Lekatt i Falmark, Johan f. 1744, Erik f. 1747, Lisa f. 1750, Katarina f. 1753 och Hans f. 1757. Erik Johansson hade 1749 en häst, 7 kor och 14 småkreatur. Mantalet var på 17/64 mantal krono och årligen såddes 3 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade hemmanet 4 skrindland äng.

Sonen Johan Eriksson (1744–71) ägde hemmanet 1760–71. Brodern Erik Eriksson (1747–77) blev senare ägare till gården.

Ostvik 4

Den gård som i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 73 redovisas under Ostvik 4 är Ostvik 7. Ostvik 4 tillkom 1661 då Ostvik 5 delades. Peder Jonsson från Ostvik 5 ägde hemmanet 1661–65. Hans hustru Mariet ägde gården 1666–84. År 1675 kallas hon hustru Mariet och betecknas som knektänka. Hon och hela hushållet lider av en allvarlig sjukdom och har inga tillgångar annat än 1–2 kor som hon uppehåller livhanken med. Hon fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor. År 1678 hade hon endast sått ½ skäl, men torkan hade tagit den mesta skörden. Sonen Anders Persson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året. Han hade gått ut för sin mor hustru Mariet.

Brodern Johan Persson (1659–1749) ägde gården 1686–1720. Han gifte sig omkring 1682 med Elsa Regertsdotter (– 1689) från Östanbäck 15. Makarna hade barnen Per f. 1687, som blev bonde på Östanbäck 15, och Britta f. 1689. Efter 1689

gifte Johan Persson om sig med Anna, som tidigare hade varit gift med en Nils. Anna, som dog senast 1697, hade tidigare sonen Olof Nilsson på Östanbäck 11. Johan Persson gifte sig för tredje gången 1699 och hustrun dog någon gång mellan 1710 och 1713. Johan Persson hade även dottern Mariet. År 1695 hade Johan Persson en häst, 5 kor och 8 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 6/32.

Dottern Britta Johansdotter (1689–1771) var gift med Anders Olofsson (1681–1748) från Östanbäck 1. Anders Olofsson ägde gården 1721–32. Makarna hade barnen Olof f. 1710, Anna (1712–72) samt Jonas f. 1726. Anders Olofsson var soldat på roten 105 Ål i Ostvik 1710–19. Han blev korpral 1713 och 1719 blev han förflyttad till korpralsroten 77 Lütter i Myckle där han fanns 1719–25. Anders Olofsson får avsked för att han är oduglig i fötterna.

Dottern Anna Andersdotter (1712–72) gifte sig 1732 med Jon Andersson (1711–88) från Östanbäck 2. Jon Andersson, som ägde gården från 1733, var soldat på roten 116 Polack i Drängsmark 1746–48. Makarna hade barnen Anders (1732–1810), vilken var soldat på roten 116 Polack i Drängsmark 1749–1758, Margareta (1735–1828), som gifte sig 1763, Adam (1736–36), Jonas (1737–1825), som blev soldat på roten 113 Bäckman i Frostkåge 1759–89, Adam (1739–1834), Anders f. 1741, Johan f. 1742, som blev soldat på rote 108 Herre i Östanbäck 1767–74 och 1778 nybyggare i Sandträsk i Arvidsjaurs socken, Britta f. 1743, som gifte sig 1768 och Manasse f. 1745, som flyttade ut ur socknen 1770. År 1775 blev han sannolikt sockensmed i Skellefteå socken under namnet Manasse Wikström. Vidare Erik f. 1747, som flyttade till Piteå socken 1768, Anna f. 1749 samt Eva f. 1754. Jon Andersson hade 1749 en häst, 7 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på ¼ och årligen såddes 3 tunnor korn. Gården hade på Smedsmyran i Frostkåge 3 skrindland äng och i Frostkåge dessutom åker och äng till 7 tunnlands avkastning. I Östanbäck hade gården 3 skälsland jord.

Sonen Adam Jonsson (1739–1834) blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1767 med Magdalena Karlsdotter f. 1745 från Drängsmark 9.

Ostvik 5

Jon Andersson (1585 –) ägde gården 1613–56 och 1659. Hans hustru dog 1669 och makarna hade barnen Jon, som var knekt 1630, Per, som var knekt 1641–42, Nils, som var prästknekt 1631, Jakob, som var knekt 1661–66, och Olof, som övertog hemmanet. Jakob Jonsson gick ut som soldat 1661 för sin far Jon Andersson och var 1666 förklarad och blev hemförlovad. Jon Andersson var soldat 1654–55. Mantalet var 1654 på 39/64.

Jon Anderssons son Olof Jonsson var ägare till gården 1657–58 och 1660–88. Han gifte sig 1657 med en Persdotter från Ostvik 9. Olof Jonsson var andra gången gift med Anna Olofsdotter från Östanbäck 14, som ägde gården 1690–98. Olof Jonsson hade barnen Jon, som var soldat från 1675 och på roten 105 Ål från 1695 och ännu 1699, Anna (1667–1759), som bodde ogift på Östanbäck 8, Kelu, Olof (1676–1764) och Johan (1681–1753), som blev bonde på Östanbäck 8. År 1695 hade Anna en häst, 7 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 3/8. Olof Jonsson var soldat 1663–65.

Sonen Olof Olofsson (1676–1764) var bonde på gården 1699–1735. Han var första gången gift med Sara (1678–1732). Makarna hade barnen Anna (1699–1769),

gift med Anders Östensson på Ostvik 8, Jon (1702–82), Margareta (1706–46), som blev hustru på Kattisträsk 2, Olof (1707–07), Anders (1710–10), Anders (1711–95), som blev soldat på rotarna 85 Fältskär och 105 Ål samt bonde på Burvik 8, Sara (1713–13), Sara (1715–99), Karin f. 1715, Olof (1716–42), som sannolikt var soldat, Karin f. 1717, som blev soldathustru på roten 62 Norberg, Erik (1718–18), Erik f. 1719, som flyttade ut ur socknen 1734 och troligen till Umeå, Elisabet (1722–1809), som var gift med Jon Hansson på roten 4 Nyman, samt Jakob (1725–37). Olof Olofsson gifte om sig 1733 med Margareta Olofsdotter (1696–1774) från Yttervik 4. Makarna hade sonen Johan (1736–1805), som blev soldat på rote 112 Panna i Frostkåge. Margareta Olofsdotter hade tidigare varit gift med soldaten Anders Persson på roten 9 Trana i Yttervik. Olof Olofsson var nämndeman 1715–20.

Sonen Jon Olofsson (1702–82) ägde gården 1739–74. Han gifte sig 1731 med Elsa Samuelsdotter (1711–75) från Byske 7. Makarna hade barnen Olof (1731–31), Samuel (1733–1820), vilken blev soldat på rote 105 Ål i Ostvik och senare nybyggare i Stensjön, Sara (1733–33), Jon (1735–79), som blev bonde på Burvik 7, Olof (1737–67), Marta (1737–37), Per f. 1739, som gifte sig 1780 med Malin Persdotter, Erik (1744–44), Anders (1745–88), Anna (1747–1822), som gifte sig 1773 med Lars Johansson i Norrlångträsk, samt Erik (1751–92), som gifte sig 1781 med Katarina Östensdotter och var soldat på roten 105 Ål. Jon Olofsson hade 1749 2 hästar, 12 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 7/16 och årligen såddes 5½ tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade gården 5 skindland äng och 4 skindland äng i Frostkåge.

Sonen Anders Jonsson (1745–88) ägde hemmanet från 1774. Han gifte sig 1776 med Maria Persdotter f. 1749 från Frostkåge 1. Makarna hade dottern Katarina, f. 1776, som blev hustru på Storkåge 16.

Ostvik 6

Stora Olof Olofsson äger gården 1636–54. Hans hustru hette Elin och makarna hade barnen Nils, som var knekt 1643–44, Per, som var knekt 1643–54, och Anders f. 1645. Hustru Elin ägde gården 1655–56. Mantalet var 1654 på ¼. Olof Olofsson var soldat 1654.

Per Eriksson från Östanbäck 2 ägde gården 1657–75. Han gifte sig 1656, troligen med en dotter till Olof Olofsson. Per Eriksson flyttade senare till Östanbäck 7. Han var soldat 1663–65.

Anders Olofsson (1645–1736), som var en son till Olof Olofsson, ägde hemmanet 1678–1718. Han var gift med Kelu (1647 – omkring 1723). Anders Olofsson hade barnen Britta f. 1691, Anders och Elin. Anders Olofsson betecknades som fattig 1678. År 1695 hade Anders Olofsson en häst, 9 kor och 9 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 3/8.

Dottern Britta Andersdotter (1691–1752) gifte sig 1718 med Anders Svensson (1695–1724), som ägde hemmanet 1718–1724. Anders Svensson kom troligen från Kusmark 17. Makarna hade barnen Elsa f. 1718, som bodde på gården ännu 1770 och hade dottern Katarina Adamsdotter (1751–1801), Malin (1721–1804), som blev soldathustru på roten 83 Knipa, och Britta (1724–1809), som gifte sig 1754 med Samuel Jonsson Ål. På roten 105.

Britta Andersdotter gifte om sig 1725 med Anders Andersson (1695–1778) från Östanbäck 2. Makarna hade barnen Anders (1726–92), Margareta (1728–1806), som blev soldathustru på roten 107 Bonde i Ostvik, och Kelu (1731–1832), som blev hustru på Östanbäck 15. Anders Andersson var nämndeman 1742–46. Britta Andersdotter frös enligt Skellefteå kyrkobok till döds under ”det starka yrväder som var natten mot d. 25 Octob: 1752”.

Sonen Anders Andersson (1726–92) ägde gården från 1749. Han gifte sig samma år med Anna Johansdotter (1714–91) från Innervik 15. Makarna hade dottern Katarina, f. 1751. Stora Anders Andersson hade 1749 en häst, 8 kor och 12 får. Mantalet var på $\frac{1}{4}$ och årligen såddes 3 tunnor korn. Hemmanet hade 5 skrindland äng på Smedsmyran i Frostkåge.

Ostvik 7

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 73 benämns hemmanet felaktigt för Ostvik 4. Peder Andersson ägde gården 1647–79. Han var gift med Karin (1645–1733), vilken ägde gården 1679–80. Makarna hade barnen Anders, som var soldat 1667, och Elsa. Peder Andersson hade bröderna Erik Andersson, som var soldat till 1652, och Herman Andersson Körling, som var brukssoldat 1657–63. Per Andersson kallades gammal och utfattig år 1675. Han livnärde sig på tiggeri. Han fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$. Jakob Andersson stod som ägare till hemmanet 1671, men detta kan vara en felskrivning i mantalslängden.

Dottern Elsa piga stod för hemmanet 1681. Olof Olofsson från Byske 7 innehade hemmanet 1682–88. Möjligen hade han gift sig med Elsa. Familjen flyttade tillbaka till Byske 7.

Lilla Olof Jönsson (1664–1752) från Medle 8 ägde hemmanet 1688–1725. Han köpte en hemmansdel 1686 av Arvid Persson i Ostvik. Åren 1686–88 ägde han Ostvik 8. Olof Jönsson gifte sig 1686 med Margareta Jakobsdotter (1662–1735) från Yttervik 7. Makarna hade barnen Jakob f. 1700 och Karin. Olof Jönsson var nämndeman 1707–14.

Sonen Jakob Olofsson (1700–78) ägde hemmanet från 1726. Han gifte sig 1724 med Lisbeta Johansdotter (1703–51) från Östanbäck 13. Makarna hade barnen Margareta (1725–60), som ”hade fel på förståndet”, Olof f. 1727, Johan (1728–49), Olof (1731–1819), som var soldat på roten 107 Boström och sedan sergeant, Anders (1732–1800), som blev soldat på roten 97 Utterman i Storkåge, Kerstin f. 1736, som blev hustru på Ersmark 8, David (– 1739), Katarina (1740–99), som blev soldathustru på roten 83 Knipa i Myckle och nybyggarghustru i Bjursele, Israel (1744–44) och Jakob (1745–45). Jakob Olofsson gifte om sig 1752 med Lisbeta Nilsdotter (1721–98) från Drängsmark 3. Makarna hade barnen Lisa (1752–88), Elsa f. 1753, Jakob (1755–1818), som övertog gården, Per f. 1758 och Sara f. 1764. År 1749 hade Jakob Olofsson en häst, 8 kor och 12 får. Mantalet var på $\frac{1}{4}$ och årligen såddes 3 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade hemmanet 3 skrindland äng.

Sonen Jakob Jakobsson (1755–1818) övertog sedan hemmanet. Han gifte sig 1777.

Ostvik 8

Hemmanet kom till 1688 genom en delning av Ostvik 9. Östen Persson (– 1703) delade faderns hemman och ägde gården 1688–1700. Östen Persson gifte sig 1682 med Märeta Andersdotter (1653–1741), vilken troligen kom från Ostvik 11. Makarna hade barnen Per (– 1710), som var soldat, och Anders (1695–1768). År 1695 hade Östen Persson en häst, 5 kor och 5 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 3/16. Östen Persson var soldat i kapten Per Larsson Knaggs tremänningskompani 1676–78 och vanlig soldat 1678–96. Från 1695 tjänstgjorde han på roten 108 Herre i Östanbäck. Östen Persson var korpral på roten 95 Utter i Storkåge från 1697 till sin död 18 mars 1703. Hustrun Märeta Andersdotter ägde gården 1700–20. Under hennes tid blev hemmanet öde.

En del av hemmanet ägdes 1693–95 av soldaten Anders Andersson Brännare från Kusmark 8. Han var första gången gift med Karin Persdotter från Ostvik 9 och andra gången med Mariet Danielsdotter från Östanbäck 12. Anders Brännare var från 1695 soldat på roten 109 Brännare.

Östen Perssons son Anders Östensson (1695–1768) tog upp hemmanet från öde 1722. Vid hans tillträde fanns ingen öppen åker. Han hade bärgat ängen från ett tunnland åren 1720–21. Kapten Dahlberg hade 1721 slagit resterande ängar på gården. Anders Östensson gifte sig 1724 med Anna Olofsdotter (1699–1769) från Ostvik 5. Makarna hade barnen Östen f. 1724, som blev soldat på roten 121 Lång i Byske, Olof (1727–90), Per f. 1729, Petrus f. 1730, Erik (1733–1809), som blev soldat på roten 120 Strand, son f. 1733 och Sara (1738–1817), som blev nybyggargustru i Stryckfors. Anders Östensson hade 1749 en häst, 8 kor och 15 små kreatur. Mantalet var ¼ skatte och 1/6 krono. Årligen såddes 4 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade gården 3 skrinland äng.

Sonen Olof Andersson (1727–90) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1762 med Magdalena Andersdotter (1743–1801) från Ostvik 11.

Ostvik 9

Per Påvelsson (1610 –) var ägare till gården 1637–78. Han var gift med Karin Persdotter (– 1694). Makarna hade barnen Östen, som blev bonde på Ostvik 8, Arvid och Karin, som bodde på en del av hemmanet, samt Påvel Persson Ryttare, som var soldat 1672–89 och ägare till Innervik 19. Per Påvelssons bror Abraham Pålsson var brukssoldat vid Piteå silververk 1657. Mantalet var 1654 på 5/8.

Sonen Arvid Persson ägde gården 1678–99. Hans första hustru dog 1682 och han gifte om sig 1683 med Karin Ingevaldsdotter. Makarna hade dottern Sara. Arvid Persson gick ut som soldat 1683 i stället för sin bror Östen. Från 1695 fanns han på rote 107 Bonde i Ostvik. Arvid Persson var soldat till ca år 1700. År 1695 hade Arvid Persson 2 kor och 8 små kreatur. Skatten var på en tunna och mantalet var 3/32. Efter Arvid Perssons död 1702 delades det ena tunnlandet mellan den andra delen på nr 9 och hemmanet nr 8.

Svågern Anders Andersson Brännare från Kusmark 8 ägde en del av hemmanet 1688–1713. Han var gift med Karin Persdotter på gården. Senare gifte Anders Brännare om sig med Mariet Danielsdotter, som utom äktenskapet hade sonen Anders med Erik Jonsson i Ostvik. Anders Andersson hade tagit hand om svärföräldrarnas

förgångsjord. År 1695 hade Anders Brännare en häst, 4 kor och 5 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 3/16. Anders Brännare var soldat i Kusmark från 1683. Sedan fanns han på rote 109 Brännare i Östanbäck 1695 – omkring 1709. Anders Brännare hade skrivit ett brev hem från Posen (dagens Poznan i Polen) som var daterat 28 februari 1707. Sara piga, som var dotter i gården, ägde hela hemmanet 1714–17. Mickel Mickelsson från Österbotten ägde hemmansdelen 1718. Han var gift med en brorsdotter till Anders Brännare. Mickel Mickelsson lämnade p.g.a. fattigdom hemmanet till öde 1718. Han flyttade då tillbaka till Österbotten.

Östen Jonsson Palmgren från Ostvik 10 tog upp hemmanet 1722 och var ägare 1722–24. Han blev 1722 beviljad fyra frihetsår. Palmgren återvände sedan till Ostvik 10.

Svågern Sven Johansson (1704–73) från Innervik 15 ägde gården från 1725. Han gifte sig 1747 med Malin Samuelsson (1714–67) från Byske 7. Makarna hade barnen Johan f. 1748 och Samuel f. 1750. Sven Johansson hade 1749 en häst, 8 kor och 15 småkreatur. Mantalet var 5/16 krono och årligen såddes 4 tunnor korn. Hemmanet ägde Killingsholmen i Drängsmark som gav 1 skindland hö.

Hemmanet övertogs sedan av sonen Johan Svensson f. 1748. Han gifte sig 1767 med Elsa Andersdotter f. 1746 från Ostvik 11.

Ostvik 10

Jakob Nilsson (1592–1672) ägde gården 1625–60. Han var sannolikt gift med en dotter till Anders Persson, Kerstin eller Ingeborg. Makarna hade sönerna Per, som var soldat 1648 och 1663 och Anders som var bergsknekt 1642–50 och soldat 1652–72. Han dog det sistnämnda året i Kristianstad. Vidare Jon, som var bergsknekt 1646, Philip, som ägde hemmanet i tiondelängderna 1644–46, och Nils. Mantalet var 1654 på 37/64.

Nils Jakobsson (– 1677) ägde hemmanet 1661–77. Han gifte sig 1672 i Burträsk socken med Mariet Andersdotter från Mjödvattnet. Nils Jakobsson var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustru Mariet fanns på hemmanet med ett barn och en ko. Hon kunde inte betala skatten. Hon ägde gården 1677–81. Efter 1681 var gården öde ett kort tag.

Sedan var nämndemannen Per Eriksson (– 1691) från Östanbäck 2 ägare 1683–90. Han var nämndeman 1673–92.

Jon Ersson (1662–1747) från Bäck 1 var bonde på gården 1690–1724. Han gifte sig 1690 med Dordi Östensdotter (1664–1726) från Bäck 4. Makarna hade sonen Östen f. 1694, vilken blev soldat på rote 106 Skråma i Ostvik 1711–18. Han blev korpral 1714, furir med namnet Palmgren 1718, förare 1721, rustmästare 1722–26. Vidare barnen Kerstin f. 1699, Lisbet (1704–52), som troligen blev hustru på Drängsmark 1, samt Johan f. 1709, som blev bonde på Östanbäck 12. Jon Ersson hade möjligen sonen Erik som var soldat på rote 105 Ål i Ostvik år 1713. Barn som nämns i mantalslängderna är Anders och Kerstin. Jon Ersson gifte sig för andra gången med Anna Olofsdotter, som flyttade ut ur socknen 1743.

Sonen Östen Jonsson Palmgren (1694–1754) ägde gården från 1724. Han var första gången gift med Katarina Johansdotter (1701–41) från Innervik 15. Makarna hade barnen Jonas f. 1724, Eva (1726–1808), som blev soldathustru på rote 123 Broman i Åbyn, Katarina (1728–76), som blev soldathustru på roten 119 Frimodig i

Fällfors och hustru på Fällfors 4, Adam (1731–55), Dorotea (1732–1801), som blev soldathustru på roten 110 Bäckström i Östanbäck och flyttade ut ur socknen 1788, Johan f. 1734, samt Aron (1740–1814), vilken blev soldat på roten 106 Skråma i Ostvik. Östen Jonsson hade ägt Ostvik 9 1722–24. Han hade 1749 2 hästar, 8 kor och 18 små kreatur. Mantalet var 33/64 krono och årligen såddes 5½ tunnor. I Smedsmyran i Frostkåge hade gården 6 skrindland äng och i Degeränget mellan Frostkåge och Ostvik hade gården 7 skrindland äng. Östen Palmgren gifte sig 1742 med Elsa Persdotter (– 1758) som var änka från Lillpite i Piteå socken.

Sonen Adam Östensson (1731–55) ägde sedan gården. Han gifte sig 1752 med Margareta Eriksdotter (1727–1808) från Ostvik 3 och makarna hade dottern Katarina f. 1752.

Efter makens död gifte Margareta Eriksdotter om sig 1756 med Nils Larsson (1730–84) från Kusmark 4. Han ägde hemmanet till sin död 1784. Margareta Eriksdotter ägde gården 1786. Makarna hade barnen Katarina f. 1757, Erik (1759–1832), Lars f. 1760, Per (1762–1843), Lisa (1763–1809), Lars Holmbom (1766–1813), Magdalena f. 1768 och Nils (1772–1848). Lars Holmbom ägde andelar i Holmfors såg, Bondhammars järnbruk, Ytterstfors såg och Moröns silvergruva. Han var bokhållare vid Holmfors såg, Ytterstfors såg och Bondhammars järnbruk. Lars Holmbom var först bosatt i Storkåge, sedan i Byske och i Bondhammar. En mangårdsbyggnad från hemmanet som är uppförd 1777 är numera hembygdsgård i Byske.

Ostvik 11. Viken

Anders Philipsson (1607–75) ägde hemmanet 1647–73. Hemmanet hade tillkommit 1647 genom en utbrytning från Ostvik 12. Anders Philipsson och hustrun hade barnen Märeta f. 1653, som troligen blev hustru på Ostvik 8, och Jakob, som var soldat från 1669 och till åtminstone 1675. Han hade soldatnamnet Ostman. Vidare hade makarna sonen Jon. Mantalet var 1654 på 5/32.

Sonen Jon Andersson ägde hemmanet 1674–78. Han gifte sig 1671 i Burträsk socken med Sigrid Mosesdotter från Bodbyn 12. Makarna hade barnen Moses, som var soldat och som dog i fält någon gång 1700–08, samt Anders f. 1670. Jon Andersson betecknades som fattig år 1675 p.g.a. att han hade lidit skada av våld 1673. Han hade inte tidigare fått någon lindring i skatten. Nu hade Jon Andersson ingenting, så han fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor och 1 skäl. Jon Andersson blev soldat 1679 och torde ha dött samma år. Hustru Sigrid Mosesdotter ägde hemmanet 1679–99. År 1695 hade hon en häst, 5 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och ett skäl och mantalet var 7/32.

Sonen Anders Jonsson (1670–1747) ägde hemmanet 1700–35. Han gifte sig senast 1697 med Malin Andersdotter (1670–1749) från Bergsbyn 1. Makarna hade barnen Anders f. 1699, som blev soldat på roten 106 Skråma i Ostvik 1720–38, Sigrid (1700–49), Jonas f. 1704, som blev bonde på Östanbäck 6, Moses (– 1711), Johan f. 1712, Östen (1713–79), vilken blev bonde på Östanbäck 9, och Britta f. 1717. Anders Jonsson var sexman 1709.

Sonen Anders Andersson Skråma (1699–1750) ägde hemmanet från 1735. Han gifte sig med Karin Hansdotter (1711–1804) från Östanbäck 12. Makarna hade barnen Anders f. 1736, Moses (1739–81), Jonas Viksten f. 1741, vilken flyttade till Finland 1764, Magdalena (1742–1831), som blev hustru på Ostvik 8, Elsa (1745–

1839), Katarina (1747–87) samt Britta f. 1749. Lilla Anders Andersson hade 1749 en häst, 7 kor och 16 små kreatur. Mantalet var 17/64 och årligen såddes 3 tunnor och 2 skäl korn. I Smedsmyran i Frostkåge hade gården 2 skälsland äng. Efter Lilla Anders Anderssons död 1750 gifte änkan om sig 1752 med Johan Jonsson (1727–1801) från Östanbäck 14. Makarna hade sönerna Johan (1754–1834) och Anders f. 1755. Makarna flyttade före 1775 till Böle 3.

Anders Anderssons och Karin Hansdotters son Moses Andersson (1739–81) blev senare ägare till gården. Han gifte sig 1767 med Magdalena Andersdotter (1746–1833) från Östanbäck 10. Makarna hade barnen Katarina f. 1768, dotter f. 1770, Anders (1771–1851), Johan (1775–1840), Moses (1777–77) och Jon (1779–1840).

Ostvik 12

Per Philipsson (1601–64) ägde gården 1631–64 och var nämndeman 1663. Han hade sonen Jakob. Mantalet var 1654 på 17/64.

Jakob Persson (– 1677) ägde hemmanet 1665–77 och han gifte sig 1661 med Anna Nilsson (1643–1729) från Innervik 7. Jakob Persson hade barnen Per f. 1660, Lisbeta f. 1662, som blev hustru på Innervik 7, och Britta f. 1671, som var soldathustru på roten 84 Kopparslagare i Ersmark och sedan hustru på Åbyn 4. Jakob Persson betecknades som utfattig 1675 och hade många små barn. Han hade inte sått något detta år och var inte betrodd att låna pengar till skatten. Han fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor. Jakob Persson var soldat 1677 och dog 1 juli samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustru Anna ägde gården 1678–95. År 1678 står om henne att hon lever i stor fattigdom med några små barn. Hon har att försörja sin gamla mor. Hustru Anna satt på halva hemmanet som bestod av 2 tunnland. År 1695 hade hustru Anna en häst, 6 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl och mantalet var 3/16.

Sonen Per Jakobsson (1660–1749) ägde gården från 1699. Han var gift med Mariet (1665 – omkring 1719). Per Jakobsson hade barnen Per (1705–99), Britta f. 1706, Anna f. 1708, som blev hustru på Fällfors 4, Karin f. 1708 och Karin (1713–68).

Sonen Per Persson (1705–99) var bonde på gården från 1730. Han gifte sig samma år med Elin Andersdotter (1690–1777), som troligen kom från Östanbäck 2. Makarna hade barnen Kerstin f. 1728 och Margareta (1733–1816). Per Persson hade 1749 en häst, 7 kor och 16 små kreatur. Mantalet var 3/16 och årligen såddes 2 tunnor och 2 skäl korn. I Smedsmyran i Frostkåge hade gården 3 skindland äng. Senare tog dottern Margareta Persdotter (1733–1816) över gården. Hon gifte sig 1752 med Jöns Nilsson (1730–1810) från Lund 6. Makarna hade barnen Nils f. 1762, Per f. 1763, Sara (1766–1809), Olof (1767–1843), Anders f. 1769, Nils f. 1770, Jakob f. 1772, Helena (1775–78) och Adam (1777–78).

Ostvik övriga

Johan Olofsson var soldat 1661. Han kan även ha bott i Östanbäck. Hustru Anna bodde i byn 1684. Konan Märeta Jonsdotter blev 1719 dömd för lönskeläge med finske ryttaren Bertil Pålsson.

ÖSTANBÄCK

I roteringen från 1695 sägs att byn har frostaktiga åkrar och medelmåttiga ängar. Mulbetet är ”elakt” och skog finns till husbehov. I byn idkas tjärbränning. Man fiskar strömming samt lax mot taxa till kronan.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkern är utsatt för frost och det finns ingen möjlighet att ta upp mera åkrar och ängar. Skogen är av någorlunda omfång och medger att tjärbränning och sågning av bräder kan bedrivas. Byn har ett gott mulbete och en mjölkvarn som går höst och vår.

Från byn har nybyggena Strömfors samt Avaviken, Grundträsk och ett hemman i Glommersträsk i Arvidsjaurs socken anlagts.

Litteratur: *Östanbäcks by*, Skellefteå 1985, 262 s. ill.; Nording, A. W., *Handlingar rörande Östanbäcks by i Byske sn*, Skellefteå 1959, 375 s. Duplic.

Östanbäck 1

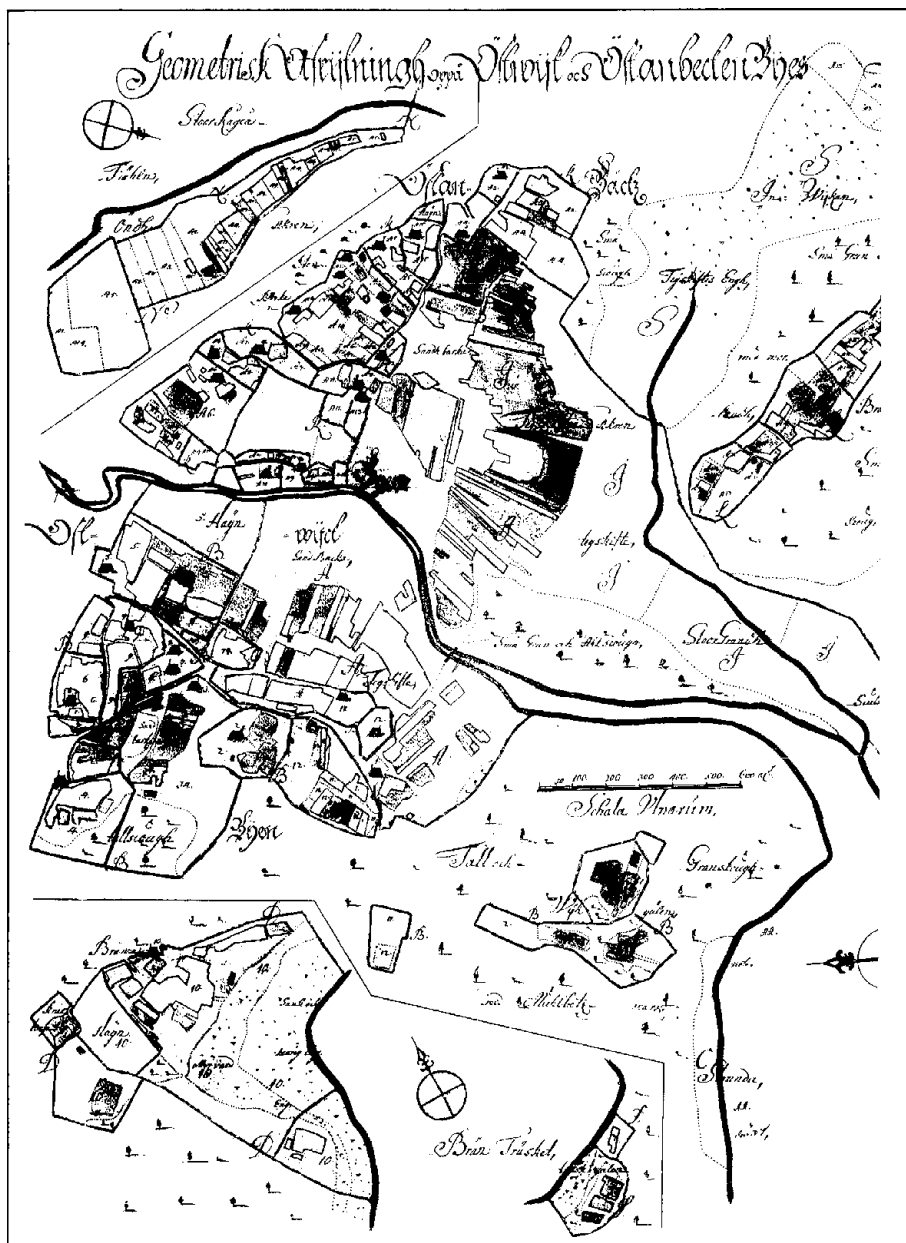
Hustru Barbro ägde gården 1628–56. Hon var änka efter Tomas Nilsson. Mantalet var 1654 på 13/64. Per Olofsson ägde gården i tiondelängderna 1647–48. Han var sannolikt gift med Margareta, som ägde hemmanet 1657–78. Hon var möjligen född på gården. Makarna hade sönerna Olof, som tog över hemmanet, och Nils, som var soldat från 1667.

Sonen Olof Persson (– omkring 1710) ägde gården 1679–99. Han var första gången gift med Kerstin Andersdotter från Kusmark 20. Makarna har barnen Per f. 1680 och Anders f. 1685, som blev bonde på Ostvik 4. Olof Persson gifte om sig 1694 eller 1696 och hustrun var född 1675. År 1695 hade Olof Persson en häst, 5 kor och 10 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 7 skäl och mantalet var 1/4.

På gården fanns 1678 hustru Mariet Berg. Hon var sannolikt gift med soldaten Jon Larsson Bom eller Berg, som var soldat 1663–76 och stupade i slaget vid Lund 4 december 1676. Han var lejd av Per Eriksson i Ostvik. Måns Margareta bodde på gården 1682 och soldaten Jon Snabb 1686–87.

Olof Perssons son Per Olofsson (1680–1757) ägde gården 1700–39. Han var första gången gift med Karin Regertsdotter från Östanbäck 15. Per Olofsson var andra gången gift med Dordi eller Dorotea Johansdotter (1676–1764). Per Olofsson hade barnen Kristina (1703–73), som blev gift till Klutmark 8, Margareta (1713–1801), som blev hustru på Östanbäck 9, Dordi f. 1715, Anna (1718–92), som blev gift på Östanbäck 14, Anders (1720–1805) och Per f. 1722.

Sonen Anders Persson (1720–1805) ägde sedan gården. Han var gift med änkan Margareta Jönsdotter (1714–85) från Burvik 2. Makarna hade dottern Dorotea (1746–1808) (Dordi i födelseboken), som gifte sig ca 1775 med färgaren Johan Larsson Ström (1717–93) i Umeå. Dorotea, som bar efternamnet Östermark, uppgavs i 1783 års dombok i Umeå vara dotter till Anders Persson i Östanbäck. Dorotea hade syskonen Anna f. 1750, Katarina f. 1752, Per f. 1753, vilken 1776

Karta 59. Östnabäck 1703–1704. Geometrisk avmätning av Östviks och Östnabäckens byar av P. Häggström. Östnabäck: Hemmanet nr 1 i utgåvan är A13 på kartan. Utgåvans nr 2=kartans A11, 3=A12, 4=A9, 5=10, 6=A6, 7=A8, 8=A7, 9=14, 10=A1, 11=2, 12=A5, 13=A15, 14=A4 och 15=A3.

gifte sig med Katarina Johansdotter f. 1743, samt Margareta f. 1759. Anders Persson hade 1749 en häst, 6 kor och 9 små kreatur. Mantalet var 15/64 och årligen såddes 3 tunnor korn. I Smedsmyran i Frostkåge hade gården äng till 4 skrindland.

Östanbäck 2

Erik Eriksson (1592–1668) ägde hemmanet 1624–58. Hans hustru dog 1671. Erik Eriksson hade barnen Per, som blev bonde på Ostvik 6, och Anders. En tredje son kan Hans Eriksson (– 1678) vara, vilken var soldat 1677–78. Mantalet var 1654 på 15/32.

Sonen Anders Eriksson (– omkring 1700) ägde hemmanet 1659–94. Han hade barnen Johan f. 1658, som blev bonde på Östanbäck 13, Erik, som blev bonde på Östanbäck 9, och Anders f. 1661. Anders Eriksson var nämndeman 1672–92.

Sonen Anders Andersson (1661–1738) var bonde på gården 1694–1718. Han gifte sig 1693 med Margareta Eriksdotter (1669–1754) från Skråmträsk 3. Makarna hade barnen Anders (1692–1778), som blev bonde på Ostvik 6, Karin f. 1698, som tjänade i Piteå på 1740-talet och flyttade ut ur socknen 1751, Erik (1699–1767), Mariet f. 1704, som gifte sig 1736 med Per Eriksson från Burträsk socken och flyttade dit, Jon f. 1708, Jon (1711–88), som blev bonde på Ostvik 4 och soldat på roten 116 Polack, samt Johan (1712–40), som blev soldat på roten 106 Skråma i Ostvik. Johan Andersson flyttade till Piteå socken 1731, men kom sedan tillbaka. Anders Andersson var nämndeman 1715–16.

Sonen Erik Andersson (1699–1767) ägde hemmanet från 1718. Han gifte sig 1735 med Margareta Jonsdotter (1713–49) från Gummark 7. Makarna hade barnen Anders f. 1736, Margareta (1738–40), Barbro (1739–1816), vilken blev hustru på Östanbäck 11, Margareta (1741–1824), som blev hustru på Åbyn 6, Erik (1742–83), som var soldat på roten 40 Renfors och gift med Dorotea Olofsdotter från Östanbäck 14, Jonas (1745–47) samt Britta (1749–49). Erik Andersson gifte 1749 om sig med Sigrid Persdotter (1712–78). Hon var dotter till Barbro Olofsdotter (1671–1751), från roten 44 Sjöman, som bodde på gården. Möjligen var Sigrid född redan 1706 och årtalet 1712 skulle då vara felaktigt. Makarna hade barnen Maria (1750–51), Per f. 1752, som blev nybyggare i Sandträsk i Arvidsjaurs socken, samt Britta (1753–54). Erik Andersson var soldat på roten 101 Lustig i Storkåge 1720–25. Erik Andersson hade 1749 2 hästar, 12 kor och 15 små kreatur. Mantalet var 15/32 och årligen såddes 6 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade gården ängar till 8 skrindland.

Sonen Anders Ersson (1736–1809) ägde sedan hemmanet. Han var gift med Dorotea Östensdotter (1740–1815) från Östanbäck 9.

Östanbäck 3

Peder Jakobsson Klut (– ca 1678) från Klutmark 9 ägde gården 1647–78. Han var gift med Margareta Larsdotter. Peder Jakobsson var knekt 1639–78. Hustru Margareta ägde gården 1678–82. Det förstnämnda året beskrevs hon som en gammal och utfattig knekthustru. Hon hade ingen manshjälp och hade endast en ko. Därför kunde hon inte betala skatten. Senare samma år beskrevs hon som en soldatänka. Makarna hade sonen Nils, som var soldat 1665–75 och dog det sistnämnda året i Göteborg.

Han hade soldatnamnet Klut och var gift med Margareta Larsdotter. Makarna bodde i Böle. Vidare hade makarna sonen Samuel.

Sonen Samuel Persson ägde hemmanet 1683–1701. Han gifte sig 1682 och makarna hade barnen Per och Margareta. År 1695 hade Samuel Persson en häst, 2 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 3/16. Samuel Persson utgick 1702 till tremänningssoldat.

Sonen Per Samuelsson ägde hemmanet från 1702. Han var gift med Kerstin (1653–1733). Per Samuelsson gick 1710 ut som soldat för roten 109 Brännare i Östanbäck. Troligen dog han samma år. Samuel Perssons syster Margareta Persdotter ägde hemmanet 1711–16. Sedan låg gården öde några år. Enligt en rannsaking över ödehemman från 1737 hade Samuel Perssons hustru hemmanet till 1716 och hon lämnade gården på grund av fattigdom.

Olof Andersson (1700–85) ägde gården från 1722. Han övertog hemmanet mot att han betalade den resterande räntan. Då fanns ingen öppen åker på gården. År 1721 hade flyktingen rådman Daniel Ala från Gamlakarleby slagit ängarna på gården för vilket han betalade 34 daler kopparmynt. Olof Andersson var gift med Margareta Johansdotter (1694–1767), som troligen kom från Östanbäck 5. Makarna hade barnen Anders f. 1722, Anders f. 1725, som var soldat på roten 114 Dubblare i Drängsmark 1743–68, Jon (1730–99), Johan (1731–1814), vilken blev bonde på Myckle 3, Margareta (1734–1810), Barbro (1736–68), som bodde på Myckle 2b, samt Olof f. 1738. Olof Andersson var soldat på roten 108 Herre i Östanbäck 1719–34. Olof Andersson hade 1749 en häst, 6 kor och 10 småkreatur. Mantalet var på ¼ krono och årligen såddes 3 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge fanns äng till 5 skridland.

Sonen Jon Olofsson (1730–99) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1753 med Sara Christiersdotter f. 1727 från Drängsmark 12. Makarna hade barnen Margareta f. 1753, Stina f. 1760, Olof, som dog 1761, Christier f. 1762 och Anders f. 1765. Jon Olofsson var nämndeman 1760–63.

Sonen Anders Jonsson (1765–1824) ägde sedan gården. Han gifte sig andra gången 1793 med Magdalena Persdotter (1767–1809) från Ersmark 5. Makarna hade bl.a. sonen Jon Andersson Wikström (1794–1874), vilken gifte sig 1820 med Britta Stina Larsdotter (1795–1881). Han tillhörde den radikala grenen av nyläsarna ("separatisterna").

Östanbäck 4

Lars Nilsson (– 1674) ägde gården 1626–56. Han var knekt 1629 samt 1646–56. Den senare perioden tjänstgjorde han vid Piteå silververk. Lars Nilsson hade söner Tomas Larsson, som var knekt 1636, och Nils Larsson. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Nils Larsson Brask (1609–76) var knekt 1643–66. Senare på 1640-talet tjänstgjorde han som gruvsdräng i Nasafjäll. Under 1660-talet tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han blev avdankad 1666 då han betecknades som gammal. Nils Larsson ägde hemmanet 1657–76. Han var gift med Britta Nilsson (– 1696), som ägde gården 1676–78. Nils Larsson betecknades 1675 som fattig och ålderstigen och fick därför nedsättning i skatten. Han hade ingen manshjälp och hade inte sått något detta år. Det sägs att Nils Larsson lever i stort elände. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl men hans andel av hemmanet var på 2 tunnor. Nils Lars-

son hade troligen sonen Samuel Nilsson, som var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark.

Lars Johansson ägde hemmanet 1678–92. Han gifte sig 1663 med en Persdotter från Frostkåge 6. Makarna hade barnen Nils, som sannolikt var soldat på roten 110 Bäck i Östanbäck 1714–17, Johan, som gifte sig 1685 och som sannolikt blev bonde på Byske 4, Kerstin och Per. År 1678 sägs att Lars Johansson nyligen kommit till detta vanbrukade hemman och har drabbats hårt av oår. Han har endast 2 kor och 3 barn och ett sytningshjon att försörja. Därför kan han inte betala skatten.

Sonen Per Larsson ägde hemmanet 1692–1706. Han var gift med Sara Johansdotter (1665–1738). Makarna hade barnen Malin (1695–1754) och Margareta f. 1705, som blev hustru på Ostvik 1. Per Larsson hade 1695 en häst, 2 kor och 5 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 5/32. Per Larsson var soldat på roten 110 Bäck i Östanbäck 1689–1704. Efter Per Larssons död gifte änkan om sig med Olof Persson (1661–1740), som var soldat på roten 55 Grubb i Sunnanå 1689 – omkring 1703. Olof Persson, som var från Tuvan 3, ägde hemmanet 1707–20. Makarna hade sonen Per f. 1712 som flyttade till Piteå 1736.

Malin Persdotter (1695–1754), som var en dotter till Per Larsson och Sara, gifte sig med Johan Håkansson (1699–1741) från Drängsmark 12. Johan Håkansson ägde hemmanet efter 1725. Makarna hade barnen Anders f. 1723, som var soldat på rote 110 Bäckström i Östanbäck 1743–62 och sedan nybyggare i Glommersträsk i Arvidsjaurns socken, Per (1726–58), som var soldat på rote 125 Sund i Avan 1757–58, Johan f. 1730, vilken flyttade till Piteå socken 1756, Lars (1733–81) och Josef f. 1738, som flyttade ut ur socknen 1755. Malin Persdotter hade 1749 en häst, 6 kor och 10 småkreatur. Mantalet var ¼ och årligen såddes 3 tunnor. På Smedsmyran i Frostkåge fanns äng till 3 skrinmland och i Moråningen i samma by äng till ½ skrinmland.

Sonen Lars Johansson (1733–81) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1757 med Kelu Larsdotter, f. 1735, från Östanbäck 10.

Östanbäck 5

Johan Öndesson (1617–95) från Storkåge 10 var förste ägare till gården, som var en utbrytning från Östanbäck 4. Han var gift före 1650, sannolikt med en dotter till Lars Nilsson. Hustrun dog 1663 och Johan Öndesson gifte om sig med Anna, som dog 1696. Johan Öndesson hade barnen Lars, som möjligen blev bonde på Bureå 1, Johan samt möjligen Sara (1671–1729) som fick ett barn med soldaten Lars Jonsson på roten 56 Kock. Johan Öndesson var soldat 1642–69. År 1652 bodde han i Storkåge medan han fanns i Östanbäck 1661–66. På 1660-talet tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk. När han fick avsked var alla tår avhuggna på högra foten. Johan Öndesson var bonde på gården efter 1663. Första gången han nämns i mantalslängden är 1684.

Sonen Johan Johansson (1655–1739) var bonde på gården 1686–1709. Han gifte sig 1680 med Kelu Larsdotter (1658–1740). Johan Johansson hade barnen Lars f. 1680, som blev bonde på Östanbäck 10, Johan (1692–1754), som blev soldat på roten 20 Furman 1722–28 och sedan rustmästare med namnet Furmark och bosatt på Kusmark 12, samt Jöns f. 1689. Johan Johansson var soldat 1680–94 och hade soldatnamnet Skomakare. Han arbetade sannolikt även som skomakare. Åren 1676–80

hade han varit soldat i kapten Per Larsson Knaggs tremänningskompani som var förlagt till Jämtland. Johan Johansson hade 1695 en häst, 5 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl och mantalet var 3/16.

Sonen Jöns Johansson (1689–1769) ägde hemmanet 1714–45. Han var gift med Margareta Månsdotter (1688–1758), som troligen kom från Storkåge 19. Makarna hade barnen Måns (1715–43), som var soldat på roten 110 Bäck, Johan f. 1718, Jonas f. 1724 och Karin f. 1726, som blev hustru på Frostkåge 14. Jöns Johansson gifte om sig 1759 med Margareta Andersdotter (1705–82), som hade flyttat in på Sunnanå 1736. Jöns Johansson var nämndeman 1736–41.

Sonen Johan Jönsson (1718–63) ägde hemmanet från 1749. Han gifte sig samma år med Barbro Olofsdotter (1709–81). Hennes mor hette Cecilia och dog 1746. Makarna hade dottern Margareta f. 1747, vilken gifte sig 1764 med Per Larsson f. 1740 från Skråmträsk 5. Per Larsson äger sedan hemmanet. Johan Jönsson hade 1749 en häst, 5 kor och 10 småkreatur. Mantalet var på 3/16 och årligen såddes 2 ¼ tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade gården 3 skrindland äng.

Östanbäck 6. Mois eller Måis

Anders Davidsson (1581–1654), som ägde gården 1624–54, hade barnen David, som var knekt 1645 och som dog samma år utanför Köpenhamn, Karin och Margareta. Pigan Karin ägde gården 1656–58. Alternativt kan hon ha varit en dotterdotter till Anders Davidsson. Mantalet var 1654 på 17/64.

Tidigare fanns på gården Mats Olofsson som var soldat 1621–29 och som dog det sistnämnda året i Ränder. En son till honom var sannolikt Olof Matsson som var soldat 1659–60.

Mikael Hansson, som troligen kom från Östanbäck 10, ägde hemmanet 1655 samt 1660–62. Han gifte sig före 1654 med Margareta Andersdotter som var född på gården. Senare flyttar familjen till Östanbäck 10.

Johan Öndesson från Storkåge 10 innehade hemmanet 1659. Johan Öndesson blev sedan ägare till Östanbäck 5.

Olof Olofsson Byske (– 1677) var bonde på gården 1663–77. Han var gift med Karin, som troligen var identisk med Karin piga som ägde gården 1654. Olof Olofsson Byske kom troligen från Byske 4 och var bruksknekt i Kvikkjokk under 1660-talet. År 1675 var han först bruksknekt och sedan gick han ut som vanlig soldat och fanns i Jämtland. Han beskrevs samma år som utfattig och hade inte sätt sin åker. Dessutom hade han lite boskap. Han var inte betrodd att få låna till skatten. Därför fick han anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och ett skäl. Troligen dog Olof Olofsson i kriget. Det fanns i Byske en soldat Olof Olofsson som var soldat från 1673 och var brukssoldat 1675 då han var gift. Han dog i Landskrona 14 juli 1677. Sannolikt var han identisk med Olof Olofsson Byske. Hustru Karin var ägare till gården 1678. Makarna hade sonen Johan Olofsson som var soldat från 1676.

Hustru Elsa Hansdotter, som troligen kom från Östanbäck 12, ägde gården 1679–81. Hennes man var tydligen soldat 1680. Johan Olofsson (– 1689) ägde gården 1682–89, men han var troligen gift med Elsa redan 1679. Makarna hade sonen Hans. Elsa Hansdotter ägde gården 1690–94.

Per Tomasson (omkring 1622 –) ägde gården 1695–1701. Han hade gift sig med Johan Olofssons änka Elsa Hansdotter. År 1695 hade Per Tomasson en häst, 5 kor och 6 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl och mantalet var 7/32.

Hans Johansson (– 1710) som var född på gården ägde hemmanet 1702–10. Han gifte sig 1705 med Kerstin Jonsdotter (1679–1740) från Burträsk socken. Makarna hade barnen Johan (1710–72), som blev bonde på Källbomark 3, samt Marta (1711–77). Hans Johansson var soldat på roten 108 Herre i Östanbäck 1710 och han torde ha dött samma år i Estland. Gården låg sedan öde 1709–27.

Dottern Marta Hansdotter (1711–77) gifte sig 1728 med Jon Andersson (1704–85) från Ostvik 11. Jon Andersson ägde gården från 1728. Makarna hade sonen Hans f. 1730, som 1763 flyttade ut ur socknen. Han blev nybyggare i Glommersträsk i Arvidsjaurs socken. Vidare barnen Östen (1732–83), Magdalena f. 1738, som flyttade till Lappmarken 1765, Johan f. 1738, Kerstin (1742–1822), som flyttade till Lappmarken 1763 och gifte sig med Johan Andersson Renberg i Abborträsk i Arvidsjaurs socken, Marta f. 1744, som blev hustru på Östanbäck 14, Jonas (1746–96), som blev nybyggare i Sandträsk i Arvidsjaurs socken omkring 1769, Margareta f. 1750, vilken blev hustru på Lund 4, samt Anders f. 1753. Jon Andersson hade 1749 en häst, 7 kor och 10 små kreatur. Mantalet var på 17/64 och årligen såddes 3 tunnor korn. På Smedsmyran i Frostkåge hade gården 4 skridland äng.

Sonen Östen Jonsson (1732–83) ägde sedan gården. Han gifte sig 1763 med Britta Danielsdotter (1739–75) från Östanbäck 12. De hade sönerna Daniel, d. 1766, och Hans, d. 1770.

Östanbäck 7

Lilla Olof Andersson (1612–63) ägde gården 1637–63. Mantalet var 1654 på 11/32. Han hade barnen Karin och Britta (1640–1732). Olof Andersson kallades 1660 för Olof "gräffwar", dvs. grävare. Gården brukades 1664–77 av hustru Anna, som dog 1677. Samma år såldes gården av Olofs döttrar Karin och Britta till tolvmannen Per Eriksson i Ostvik, som gifte sig 1656 och dog 1691. Han ägde gården till 1682. Per Eriksson kom från Östanbäck 2, och var ägare till Ostvik 6 åren 1656–78 och Ostvik 10 åren 1682–90. Per Erikssons hustru hette Anna år 1678. Makarna hade två söner 1675 och 1682 bor soldaten Per Persson på gården. Han var sannolikt var en son till makarna.

Sonen Per Persson (– ca 1710) ägde gården 1682–1700. Tillsammans med hustrun Malin (ca 1643– ca 1710) hade han barnen Anna (1681–1760), Malin (1685–1725), som möjligen gifte sig till Östanbäck 10, och Barbro, som gifte sig med en soldat på roten 47 Vipp i Ragvaldsträsk. År 1695 fanns på gården en häst, 7 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet ¼ skatte. Per Persson var soldat från 1678 och var i tjänst fortfarande 1683.

Sannolikt bodde Johan Mattsson från Frostkåge 6 på gården ca år 1700, och han var troligen gift med dottern på gården, Anna Persdotter. Hon blev änka och gifte om sig med Lars Jönsson (1674–1744), som var ägare till gården 1701–34. De fick barnen Per (1707–85), Kerstin (1715–89), Malin f. 1715 och Hans (1725–58). Kerstin gifte sig till Storkåge 7, och Hans gifte sig och var soldat på roten 106 Skråma/Storfeldt i Ostvik åren 1742–58.

Per Larsson övertog fädernegården 1737. Han gifte sig 1735 med Margareta Jönsdotter (1700–39), sannolikt från Drängsmark 15, och hade med henne döttrarna Anna (1737–97), som blev nybyggarhustru i Finnträsk, och Kerstin (1739–91), som gifte sig 1764 med en soldat på roten 109 med namnet Brännström. Sedan gifte Per Larsson om sig 1740 med Malin Olofsdotter (1700–41), sannolikt från Yttervik 7. År 1742 gifte han sig med Anna Nilsson (1716–49), som troligen kom från Byske 2, och tillsammans med henne hade han barnen Lars (1743–72), Katarina (1746–1811) och Magdalena (1748–1806). År 1750 gifte han sig med Anna Jönsdotter (1721–73) från Östanbäck 14 och tillsammans med henne hade han barnen Jonas (1751–76) som ägde gården 1775, Britta f. 1752, Per (1753–89) som ägde gården 1780–89), Margareta (1755–57) och Anders (1758–59). År 1749 hade Per Larsson en häst, 8 kor och 10 små kreatur. Mantalet var 11/32 skatte och man hade 4 tunnors utsäde samt 3 skindland hö på Smedsmyran i Frostkåge. Per Larsson hade gått i Piteå skola och varit soldat på roten 109 Brännare. Sonen Lars Persson övertog sedan föräldragården och ägde den till 1772.

Östanbäck 8

Stora Olof Andersson (1613–95) ägde gården 1650–78. Han var gift tre gånger, den första hustrun dog 1654 och han gifte 1659 om sig med en hustru som dog 1676. Olof Andersson gifte sig för tredje gången med Kerstin Nilsson. Han hade sannolikt sonen Anders, som blev soldat 1663, samt döttrarna Anna, Sara och Margareta. Olof Andersson var soldat 1661. Mantalet var 1654 på ½. År 1678 sägs att Olof Andersson är oduglig och utfattig. Han har endast 2 kor och kan inte betala den årliga räntan.

Mågen Jon Persson ägde gården 1678. Han var soldat och hade gått ut samma år för sin svärfar Olof Andersson. Sannolikt dog han samma år. Hans änka hustru Anna ägde gården 1679–82 och Margareta piga åren 1683–85. Sara piga innehade hemmanet 1686–88. Sara och Margareta var sannolikt döttrar till Olof Andersson. År 1674 fanns det enligt mantalslängden 3 döttrar på gården.

Per Andersson Utter övertog skulden på gården 1690 och brukade den till 1694, och han blev soldat på roten 95 Utterman i Storkåge från 1695 och framåt. Han var troligen från Ostvik 4 och var gift med Elsa Johansdotter. Per Andersson lämnade hemmanet 1695 och blev soldat i Bygdeå kompani.

Johan Andersson ägde gården 1694–95. Mantalet var 1695 på ¼. År 1695 var Stora Olof Andersson åter ägare till gården fram till sin död samma år. Detta år fanns 1 häst, 4 kor och 10 små kreatur på gården. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 5/16 skatte.

Anders Johansson Utter ägde gården 1695–96. Dessförinnan var han soldat och han ägde Drängsmark 5 under år 1695. Han gifte sig 1681 i Bergsbyn med Margareta Mårtensdotter, och de hade troligen en son som hette Johan. Korpral Anders Johansson Utter hade skyldighet att försörja Olof Andersson och hustru Kerstin. Olof Andersson dog i juni 1695. Hemmanet var näst intill förfallet. På våren eller sommaren 1696 övergav Anders Utter gården. Osämja rådde mellan honom och hustru Kerstin. Anders Utter med familj flyttade till Burträsk socken, och 1697 köpte han ett hemman i Skarviken.

År 1700–41 var Johan Olofsson (1681–1753) från Ostvik 5 ägare. Hans första hustru hette Margareta (1683–1749), och änkan Margareta Andersdotter (1716–93) från Storkåge 22 blev 1750 hans andra hustru. Han hade barnen Malin (1716–76), som flyttade till Piteå 1743 och kom tillbaka 1761, Johan (1718–96), som blev soldat på roten 109 Brännare, Margareta f. 1720, Margareta (1722–48), Sara (1725–1816), som gifte sig till Lund 6, Anna (1726–1811) och Jonas f. 1727.

Sonen Johan Johansson Brännare (1718–96) tog över hemmanet 1742. Han gifte sig 1741 med Karin Larsdotter (1715–77) från Kusmark 1, och de fick barnen Johan (1743–90), Margareta f. 1744, Marta (1745–1832), som gifte sig 1778 på Östanbäck 9, Lars (1747–1827), Katarina (1748–1830), Magdalena (1750–1807), som gifte sig 1780 till Drängsmark 12, Erik f. 1753, Kristina (1755–57), syster (1755–55) samt Anna (1759–1844). Makarna fick också några barn som dog små – Jonas som dog 1753, en dödfödd dotter 1755, Stina som dog 1758 och Jonas som dog 1758. Johan Johansson hade år 1749 två hästar, 12 kor och 18 små kreatur. Han sådde 6 tunnor på sin åkerjord i Östanbäck och hade ½ tunnland åker i Frostkåge. Han hade dessutom 4 skrindland ängar på Smedsmyran i Frostkåge och 1½ skrindland i Degeränget i Ostvik. Mantalet var 1/2 skatte.

Sonen Lars Johansson (1747–1827) tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1785 med Lisa Olofsdotter Boström (1766–1844) och fick med henne barnen Johan f. 1786, Kajsa Lisa f. 1789, Anna Greta f. 1791, Olof f. 1793 och Britta Kristina f. 1795.

Östanbäck 9

Gården ägdes 1648–75 av Erik Hansson från Östanbäck 10 som dog 1679. Han var soldat 1633–44, korpral 1644–, sergeant 1660–69, soldat 1669–71, sergeant 1671–76 och fältväbel 1676–78. Han var gift med Mariet Andersdotter och hade barnen Hans, som blev knekt, och Mariet, som troligen gifte sig med sergeant Erik Andersson Vikman. Hustru Mariet Andersdotter (– 1691) stod som ägare till gården 1678.

På en del av gården fanns 1682–88 trumslagaränkan Sigrid. Hon hette Sigrid Mosesdotter och var änka efter trumslagaren Johan Johansson Tiörbåga (– 1677). Han var soldat 1656–58, trumslagare 1658–69 samt 1672–76 och soldat 1669–72. Han var pipare vid livkompaniet (Luleå kompani) 1676–77. Han hade suttit i 3 års fångenskap på Bornholm, och hade 1672 hustru och små barn.

Erik Hanssons dotter Mariet piga innehade hemmanet 1680–89. Hon gifte sig troligen med näste ägare. Åren 1689–1709 ägdes hemmanet av sergeant Erik Andersson Vikman (– senast 1722), som kom från Östanbäck 2. Enligt en uppgift hade han gift sig 1682. På gården fanns 1695 en häst, 7 kor och 9 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 5/16 skatte. Makarna fick barnen Sara f. 1695, Olof, som var soldat på roten 63 Norman i Norsjö 1710–11 och sen på roten 46 Slumpare i Hjoggböle och sedan ägde Östanbäck 11 åren 1722–35, samt Margareta f. 1697, som gifte sig med en soldat på roten 104 Pipare i Boviken. Eriks andra hustru Sara Olofsdotter (1658–1741) brukade gården mellan 1710–32.

F.d. länsman Per Gabrielsson Kring (1699–1741) från Västmanland var gårdens ägare 1733–37. Han gifte sig första gången 1718 med Brita Johansdotter Bertzell (1693–1731) från Lund 3 och andra gången 1733 med Sara Eriksdotter f. 1695. Under sin tid som länsman hade han brukat Myckle 1 under åren 1722–32, och haft

tillnamnet Rönberg, och sedan hade han varit soldat för roten nr 126 Kring i Gagsmark 1734–41. Sara Eriksdotter flyttade till Piteå 1743.

Östen Andersson (1713–79) från Ostvik 11 ägde gården från 1738, samma år som han gifte sig med Margareta Persdotter (1713–1801), som kom från Östanbäck 1. Makarna hade barnen Magdalena f. 1739, Dorotea, f. 1740 och gift 1754 med en soldat på roten nr 110 Bäck i Östanbäck, Anders f. 1742, Olof (1746–1808), Brita f. 1748 och Östen f. 1751. De hade också sonen Moses som dog 1753. Östen Andersson hade 1749 en häst, 7 kor och 9 små kreatur. Årligt utsäde var 6 tunnor och 6 skäl. Han hade 3 skandinaviska äng på Smedsmyran i Frostkåge och 1½ skandinavisk i Degerängen i Ostvik. Mantalet var 5/16 skatte. Östen Andersson var sexman 1745.

Olof Östensson övertog fädernegården. Han gifte sig 1778 med Marta Johansdotter f. 1745, som kom från Östanbäck 8. De hade barnen Margareta f. 1778, Katarina f. 1780 och hon var gift med läsaren Anders Gerhardsson f. 1751 från Drängsmark 8, Magdalena f. 1783 samt Östen (1787–1832).

Östanbäck 10

Nils Hansson ägde hemmanet 1639–75. Hans första hustru dog 1663 och samma år gifte han om sig. Han hade dottern Margareta. Nils Hansson hade bröderna Erik, som var ägare till Östanbäck 9, Mikael, som var bonde på Östanbäck 7 och senare på detta hemman, samt Anders, som tidigare hade ägt detta hemman. År 1675 sägs att Nils Hansson inte har sått något korn, äger inga kreatur och har ingenting i förråd. Hemmanet ligger i vanbruk, men har nu tagits upp av en annan man som inte hade någonting. Denne fick nu anstånd med skatten, som var på 2 tunnor och 7 skäl.

År 1675–80 var Nils Pålsson ägare till gården. Namnet på hustrun är okänt. År 1678 sägs att Nils Pålsson nyligen har tagit emot detta vanbrukade hemman. Föraren Mikael Hansson (– 1695) var näste ägare till gården som han ägde 1681–87. Han var en bror till Nils Hansson och var soldat 1642–60, rustmästare 1660–69, soldat 1669–71, rustmästare 1671–76, furir 1676 och förare 1676–89. Mikael Hansson blev dömd till döden för stöld 1669, men blev benådad och degraderad. Hans första hustru var inte från Skelleftetrakten och hans andra hustru var Mariet Andersdotter. Han hade döttrarna Karin (– 1710) och Britta. Mikael Hansson ägde tidigare Östanbäck 7. Mariet Andersdotter ägde gården 1690 och dottern Britta Mikaelsson år 1692.

Per Regertsson ägde gården 1688 och 1693–1701. Han kom från Östanbäck 15 och var soldat 1689–94 i Bureå med soldatnamnet Bur. Han avgick p.g.a. en förlamning i högra foten. Per Regertsson gifte sig med dottern Karin (– 1710) på gården. På gården fanns 1695 en häst, 3 kor och 6 små kreatur. Mantalet var på 3/16 skatte och skatten var 2 tunnor och 4 skäl.

Johan Jönsson kan ha brukat gården 1701–02 och gett de tidigare ägarna underhåll, s.k. förgånga, och så gjorde även Zackarias Jonsson en kort period innan han blev soldat.

Lars Johansson (1680–1744) från Östanbäck 5 ägde gården 1703–44. Han gifte sig första gången med Malin Persdotter (1685–1725) från Östanbäck 7, och hade tillsammans med henne barnen Karin f. 1710, som gifte sig 1728 till Frostkåge 1, Mariet (1716–50), som gifte sig 1738 till Drängsmark 15, Anders (1718–92) och Malin, f. 1721 och gift 1757 till Furunäs 8. Lars Johansson gifte sig andra gången 1727 med Britta (1696–1740), och hade tillsammans med henne barnen Hans

(1729–44), Johan (1733–51), Kelu f. 1735, som gifte sig 1757 till Östanbäck 4, Lars (1737–1807), som blev nybyggare i Finnträsk, och Magdalena f. 1746, som gifte sig 1767 till Ostvik 11. Lars Johansson var nämndeman 1721–29.

Från 1744 ägdes gården av sonen Anders Larsson (1718–92), som 1744 gifte sig med Maria Persdotter (1715–92) från Östanbäck 15. De fick barnen Magdalena (1746–1833), Lars (1748–48), Per (1749–1828), Anders (1751–72) samt Lars (–1759). År 1749 hade Anders Larsson ett utsäde på 3 tunnor och 6 skäl som födde en häst, 7 kor och 9 små kreatur. Han hade 5 skindland äng på Smedsmyran i Frostkåge. Anders Larsson bestred att Erik Andersson skulle ha åker i Jönså kern i byn, vilket han menade tillhörde detta hemman. Mantalet var 5/16 krono.

Östanbäck 11

Hemmanet bildades omkring år 1692. Rustmästare Anders Andersson Frisk var ägare till gården 1692–95. Han var gift 3 gånger och sista gången med Malin Andersdotter. Han var soldat 1666–78 i Skråmträsk och senare bonde på Klutmark 1 och 3, korpral 1678–90 och rustmästare 1690–94. Anders Andersson Frisk var troligen från Klutmark 1.

Gården ägdes 1695–98 av Olof Nilsson, som var gift med en kvinna som möjligen hade fadersnamnet Andersdotter. Olof Nilssons moder Anna var gift med Johan Persson på Ostvik 4. Olof Nilsson hade köpt 1 tunnans skatt från Östanbäck 13. På gården fanns år 1695 en häst, 5 kor och 6 små kreatur. Skatten var 1 tunna och 4 skäl och mantalet var på 5/32 skatte. Olof Nilsson lämnade 1698 hemmanet, som blev öde.

Rasmus Nilsson tog upp gården 1708 och var ägare till 1710. Han var gift med Ingeborg Eriksdotter, som innehade gården 1711–12. Hon gifte sig med en flykting, Bertil från Österbotten, varefter makarna flyttade tillbaka dit och lämnade hemmanet öde.

Sergeant Olof Eriksson Vikman (ca 1686–1742) från Östanbäck 9 tog upp hemmanet 1722 och var ägare 1722–35. Han hade ropat in höslåttern på hemmanet 1721 och då fanns det ingen öppen åker på gården. Olof Vikman var korpral på roten 46 Slumpare i Hjoggböle åren 1711–12, furir 1712–14, förare 1714–15, sergeant 1715–19, förare 1719–21, sergeant 1721–22, furir 1722–31, förare 1731–42. Hans hustru hette Helena Höjer (1684–1740) och kom från Piteå stad. Makarna hade barnen trumslagare Erik Vikman (1714–41), som flyttade till annan socken 1738 och till Piteå socken 1741, Margareta f. 1721, som flyttade till annan socken 1741 (troligen är hon identisk med Maria Bäckström [(1721–85)] som bor i Lillpite i Piteå socken och är gift med arklämästaren Abel Schmalz), Elisabet f. 1724, som flyttade till annan socken 1742, Johan f. 1725, som flyttade ut ur socknen 1740, Anna-Britta f. 1727, som sägs ”inte vara vid sunt förstånd”, Sofia f. 1729, som flyttade till annan socken 1742, samt Sara (–1730). Olof Vikman gifte om sig med Britta Olofsdotter. Olof Vikman var i Nyköping i oktober 1737. Han åkte till Finland vid krigsutbrottet 1741.

Ny ägare 1739–49 var Johan Jönsson (1718–63) från Östanbäck 5 och hans hustru. De återvände 1749 till Östanbäck 5. Från år 1749 var änkan efter Mårten Andersson Kruskopp (1707–42) från Kusmark 7 gårdens ägare. Han hade varit soldat på roten 91 Kruskopp i Kusmark 1726–42 och varit gift med Britta Olofsdotter

(1705–85) från Storkåge 4. Makarna hade barnen Anna (1731–86), som flyttade till annan socken 1756, Olof (1734–89), Maria (1736–1823), som gifte sig 1765 med en soldat på roten 106 Storfeldt i Ostvik från 1762 och framåt, Stina f. 1739, samt Anders (1741–95) som var soldat på roten 66 Blylod i Bjurvattnet från 1762 och gift med en dotter på Medle 3. År 1749 fanns på gården en häst, 5 kor och 8 småkreatur. Man hade sått 2 tunnor och 2 skäl och bärgat 3 skrindland hö på Smedsmyran i Frostkåge och 1½ skridland i Morråningen av Degerånget i Ostvik. Mantalet var på 3/16 krono. Sonen Olof Mårtensson tog över gården efter modern. Han gifte sig 1769 med Barbro Eriksdotter från Östanbäck 2.

Östanbäck 12

Johan Hansson (1597–1658) ägde gården under åren 1628–57. Han gifte sig med Malin och med henne hade han barnen Per och Hans. Mantalet var 1654 på 21/64. Sonen Per Johansson ägde gården 1659–62 och gifte sig 1658 med en dotter på Storkåge 19.

Brodern Hans Johansson (– 1678) ägde gården 1658 och 1663–78. Han var bruksknekt 1639–68, och tjänstgjorde från 1660 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Åren 1659–63 tycks Hans Johansson ha varit vanlig soldat. Han hade soldatnamnet Ros. Andra hustrun hette Mariet och hon brukade gården 1679–81. Hans Johansson hade barnen Mariet (1669–1763), som var gift med soldaten Erik Jonsson Åman (– 1709) som dog i slaget vid Poltava och han bodde i Ostvik, Johan Ros (– 1690), som var soldat 1683–90, och Daniel (– ca 1721), som brukade gården 1682–1702. Mariet Hansdotter (1669–1763) hade två söner och den ene var Anders Norlund (1709–81) som var vaktknekt och sockensnickare på Västra Backen i Umeå socken. Mariet Hansdotter flyttade på 1730-talet till Umeå socken. Hon gifte sig vid 24 års ålder med Erik Jonsson.

Daniel Hansson var gift med Elsa Persdotter (1638–1726) från Frostkåge 6. Daniel Hansson hade 1695 en häst, 11 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 7/16 skatte. Daniel Hansson var soldat 1679–83. Han hade barnen Hans och sannolikt dottern Mariet som var gift med soldaten Anders Andersson Brännare-Slumpare på rotarna 109 och 46. Daniel Hansson var nämndeman 1694–1701.

Hans Danielsson Bonde (1669–1764) ägde gården 1703–27. Han var soldat 1711–19 på roten 107 Bonde. Han var gift med Elsa Hansdotter (1667–1758) från Ostvik 1, och med henne hade han barnen Mariet (Marta) (1704–87), som gifte sig 1725 till Lillkågeträsk 1, Kerstin (1706–88), som gifte sig på gården, Sara f. 1707, som gifte sig på gården, Karin (1711–1804), som gifte sig 1732 till Ostvik 11 och som möjligen gifte om sig på samma gård 1752 samt Anders f. 1712, som flyttade till annan socken 1739.

Johan Jonsson f. 1709 från Ostvik 10 ägde gården 1728–43, men flyttade 1743 med sin familj bestående av hustrun Sara Hansdotter samt barnen Jon f. 1729 och Daniel f. 1731 till Pitholm 10 i Piteå socken.

Daniel Jonsson (1706–74) från Frostkåge 13 ägde gården från 1743. År 1749 hade han 4,5 tunnors utsäde och födde en häst, 10 kor och 18 småkreatur. Till gården hörde även 3 skäls åker i Frostkåge, vilket Nils Nilsson i sistnämnda by menade vara hans. Hemmanet hade även 2 skrindland äng i Morråningen på Frostkåges skog

och ett skrindland äng i Norsjöråningen på Ostviks mark. Mantalet var 3/8 skatte. Tidigare var han ägare till Ostvik 1 åren 1726–30 och Storkåge 11 åren 1732–42. Han var gift med Kerstin Hansdotter (1706–88). Tillsammans hade de barnen Nils (1727–55), Hans (1731–60), Daniel (1734–34), Jonas (– 1735), Elsa (1735–1810), Britta (1739–75), som gifte sig 1763, Stina (1741–52) och Daniel (1743–1809). Daniel Jonsson var nämndeman 1749–58.

Sonen Daniel Danielsson (1743–1809) övertog fädernegården efter sin far. Han var gift med Lisa Johansdotter (1733–1821), som möjligen var dotter till en soldat på roten 127 Kolare i Källbomark. De hade barnen Stina (1765–70), Magdalena f. 1767, Anna-Greta, som dog 1770, Daniel (1770–1846), som blev gift med Marta Christiansdotter på Myckle 1, Johan (1771–1853), Anna (1774–1854) samt Britta (1776–1860).

Östanbäck 13

Gården ägdes 1642–56 samt 1660–63 av Sara som var änka efter Moses Olofsson f. 1605. Makarna hade sonen Sven och sannolikt dottern Margareta. Mantalet var 1654 på 23/64. Åren 1657–59 ägdes gården av sonen Sven Mosesson. Han var gift och hade en son och en dotter. Från år 1665 ägde Lars Olofsson gården. Han var gift och var soldat från 1665.

Johan Olofsson Tobak (– 1676) blev ny ägare 1667. År 1675 sägs att han rest ut till fiendeland. Hustrun sitter hemma med många små barn och har inte sått något. Johan Olofsson Tobak, var soldat i Medle 1675–76 och dog i slaget vid södra Öland sistnämnda år. Gården ägdes 1678–88 av hans hustru Margareta (ca 1643– ca 1724), som troligen var en dotter till Moses Olofsson. År 1678 sägs att hon saknar manshjälp på hemmanet och har endast 3 kor. Därför kan hon inte betala årliga räntan. Senare samma år kallas hon knektänka. Ett av barnen hette Margareta.

Lilla Johan Andersson (1658–1731) från Östanbäck 2 ägde hemmanet 1690–1720. Han gifte sig 1687 med Margareta Johansdotter (1659–1740), som troligen kom från gården. År 1688 finns en dotter och måg på gården. De hade barnen Johan, en son som blev soldat för annan rote, Barbro (1695–1754), som gifte sig 1739 till Ytterursviken 5, Margareta, Lisbet, f. 1704 och gift till Ostvik 7, samt Jon f. 1706. Johan Andersson hade 1695 en häst, 5 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl skatte och mantalet på 3/16 skatte.

Sonen Jon Johansson ägde fädernegården 1725–58. Han gifte sig omkring 1725–28 med Malin Månsdotter (1698–1768), som kom från Storkåge 19. Makarna hade barnen Margareta, f. 1728 och gift 1754 till Tåme 1, Katarina, Karin, f. 1730 och gift 1765, Johan (1734–92), Lisbet, f. 1737 och gift 1763 till Åbyn 2, samt Måns f. 1742. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 12 småkreatur och man sådde 4 tunnor säd och hade 3 skrindlands äng på Smedsmyran i Frostkåge. Mantalet var 29/64 skatte.

Sonen Johan Jonsson blev ägare till gården 1758. Han gifte sig 1760 med Kerstin Olofsdotter (1734–95) från Risön. De fick sonen Jonas, som dog 1762, och dottern Magdalena, som dog 1767. Brodern Måns Jonsson (1742–92) övertog sedan föräldragården. Han gifte sig 1769 med Kerstin Persdotter f. 1725 från Tåme 1. Måns Jonsson var 1771 nybyggare i Strömfors.

Östanbäck 14. Årsgården

Olof Olofsson (– 1666) ägde gården 1647–66 och han var gift med Margareta Matsdotter. Hustrun stod för hemmanet 1666–81. Olof Olofssons bror Staffan Olofsson var soldat 1647–56 och dog det sistnämnda året i Polen. Mantalet var 1654 på ½.

Olof Olofssons son Olof Olofsson var gårdens ägare 1682–1706. Han var gift med Karin (1652–1725). Makarna hade barnen Jon (1679–1773), Anna, som gifte sig med en soldat på roten 105 Ål i Ostvik som sen ägde Ostvik 5 åren 1690–98, samt Per, som blev soldat på roten 108 Herre. Olof Olofsson hade år 1695 1 häst, 13 kor och 17 små kreatur. Skatten var 3 tunnor och 5 skäl och mantalet på 13/32.

Sonen Jon Olofsson ägde föräldragården 1707–45. Han gifte sig 1707. Under 1720-talet var han gift med Britta Andersdotter (1685–1769), som möjligen kom från Gummark I. Hon kan antingen vara hans enda eller hans andra hustru. Jon hade barnen Olof (1710–83), Anders (1714–89), som gifte sig 1737 till Storkåge 21, Per (1720–30), Anna (1721–73), som gifte sig 1750 till Östanbäck 7, samt Johan f. 1725, som gifte sig till Ostvik 11. Makarna hade också dottern Katarina, som dog 1757. Jon Olofsson var nämndeman 1760–62.

Gården övergår 1749 till sonen Olof Jonsson. Detta år fanns på gården 2 hästar, 10 kor och 16 små kreatur och man sådde 5,5 tunnor säd. Mantalet var 29/64 skatte. Olof Jonsson gifte sig 1739 med Anna Persdotter (1716–92) från Östanbäck 1. De hade tillsammans barnen Jon (1740–90), Britta f. 1742, som gifte sig 1767 med nybyggaren Hans Jonsson i Glommerträsk i Arvidsjaur socken, Dorotea (1746–1837), gift 1769 med Erik Eriksson från Östanbäck 2 som var soldat på roten 40 Renfors, Katarina f. 1752, som blev nybyggarghustru på Selet 2, Anna f. 1756, samt Olof f. 1761, som blev nybyggare i Grundträsk i Arvidsjaur socken. De hade också barnen Karin som dog 1746, Anna och Per, som dog 1748, och en dödfödd son 1751. Sonen Jon Olofsson tog sedan över gården. Han gifte sig 1769 med Marta Jonsdotter f. 1744 från Östanbäck 6.

Östanbäck 15. Henners eller Henders

Nils Persson (– 1658) ägde gården 1637–60. Med hustrun (– 1656) hade han barnen Anna och Mats, som var soldat 1668 och åtminstone till 1677 då han fanns i Degerbyn. Han var måg på Degerbyn 1. Mantalet var 1654 på 5/16. Åren 1659–60 fanns en son och en dotter på gården i Östanbäck.

Åren 1662–71 ägde Nils Perssons bror Rogert eller Regert Persson (– 1671) gården. Han var gift och hustru dog några år efter maken. De hade barnen Britta, som dog omkring 1699, Elsa, som gifte sig till Ostvik 4, Karin, som gifte sig till Östanbäck 1, och Per, som gifte sig till Östanbäck 10. Regert Persson var bruksknekt 1636–71 och tjänstgjorde från 1660 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han hade soldatnamnet Brunner och Bur.

Nils Perssons dotter Anna piga brukade gården 1672–84. År 1675 sägs att Anna är utfattig och har mist bägge sina föräldrar. Hon är skyldig för tidigare års skatter och har ingen boskap. Därför fick hon anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 6 skäl. Per Regertsson stod för hemmanet på nytt 1686–87.

Profossen Anders Hindriksson Wind, som troligen kom från Klutmark 1, ägde en del av gården 1692–94. Han var soldat 1675–90 och var soldat i Storkåge och i

Klutmark. Anders Hindriksson var andre gemen profoss vid staben 1690–99. Han hade sonen Olof f. 1665.

Olof Andersson (1665–1757) ägde gården 1690–1709. Hans trolige far var Anders Hindriksson Wind. Olof Andersson ägde också Ersmark 5 åren 1710–35. Han gifte sig först med Britta Rogertsdotter som var dotter på gården. När hon dog 1699, gifte han om sig med Kelu Nilsson från Varuträsk 3 och sedan med Malin Eriksdotter år 1710. Olof Andersson hade barnen Karin, f. 1707 och gift 1730 till Stava-träsk 1, Anders (1711–96), Britta (1712–76), som gifte sig på Ersmark 11, Nils, f. 1714 som gifte sig 1746 till Falmark 6, samt Olof (1718–42). År 1695 hade Olof Andersson en häst, 6 kor och 12 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl och mantalet $\frac{1}{4}$ skatte.

Per Johansson (1687–1739) från Ostvik 4 var näste ägare 1710–39. Han var soldat på roten 110 Bäck i Östanbäck 1712–14. Per Johansson gifte sig 1710 med Barbro Mosesdotter (1689–1770) från Innerursviken 3 och hade tillsammans med henne barnen Mariet f. 1714, Maria (1715–92), som flyttade till annan socken 1734 och flyttade tillbaka 1740 och gifte sig 1747 till Östanbäck 10, Johan (1721–97), samt Margareta, f. 1728 och gift 1770 på Frostkåge 13.

Sonen Johan Persson (1721–97) tog över gården 1742 och gifte sig 1753 med Kelu Andersdotter (1731–1832) från Ostvik 6. Tillsammans hade de barnen Britta (1754–1839), Per (1755–1815), Barbro (1757–1844), Margareta (1759–1825), Anders (1760–89), som var soldat på roten 107 Boström 1780–89, Johan (1762–1846), som tog sin hustru från Myckle, Maria (1764–90), Magdalena (1765–1852), Katarina f. 1767, som blev nybyggarhustru i Röjnoret, Kristina f. 1768, Moses (1771–71), Aron (1772–1862) och Helena (1775–75). Johan Persson hade år 1749 1 häst, 7 kor och 9 småkreatur. Han sådde 3 tunnor och 6 skäl och hade även 2 skindland äng på Smedsmyran i Frostkåge. Mantalet var på $\frac{5}{16}$ skatte.

Sonen Per Johansson tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1785 med Kristina Johansdotter (1766–1844). De hade dottrarna Katarina f. 1787, som gifte sig med Johan Persson f. 1766 på Östanbäck 5, och Britta-Stina f. 1790, som gifte sig 1818 till Frostkåge 8.

Östanbäck övriga

Johan Johansson Tiörbåga i Ostvik/Östanbäck var förste trumslagare 1663–69, soldat 1670–72, förste trumslagare 1672–76 och pipare vid livkompaniet (Luleå kompani) 1676–77. Han dog 1677. Johan Johansson hade suttit i fångenskap på Bornholm i 3 år. Han var möjligen från Östanbäck 12 och gift med Sigrid Mosesdotter, vilken möjligen var från Östanbäck 13. Makarna hade år 1672 små barn. Ett barn var möjligen Sven Jonsson eller Johansson som var soldat från 1683 och på roten 5 Tiörbåga från 1695. Alternativt var Johan Johansson en son till föraren Johan Olofsson Tiörbåga vid Piteå kompani, vilken var bosatt i Långnäs och hade åtminstone söner Olof och Erik.

BOVIKEN

Vid roteringen 1695 sägs att byn har svaga åkrar och medelmåttiga ängar. Mulbetet beskrivs som "elakt" och skog finns till husbehov. Byn har strömmingsfiske och något laxfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn har åkrar som lider av frost och det finns inget utrymme att ta upp fler ägor från utmarken. Skog finns till husbehov, men även tjärbränning bedrivs i byn. Byn har gott mulbete och något fiskevatten. Byn har ingen mjölkvarn.

Råmärken mot Bergsbyn 1753: mitt på höjden av Grundskataklinten, ner till havsstranden och tvärs över landfasta ändan av "Skorförn", öster om denna och till viken vid Innanberget.

Boviken hade samma år förfallna fiskarhus vid Kallholmsviken där Boviken fiskat i äldre tid. Även hedensbyborna påstod att de fiskat där vilket bestriddes av Bovikenborna. Enligt ett vittne hade Sven Persson i Böle satt upp husen. Bovikens krav på gränsmärken 1755 mot Storkåge: Bjässviksstenen, Svart- eller Snedhällan, Ladumyran, Fougsmýran, Storbrånan, Ståndsmyran och Granbomyran.

Litteratur: Lindmark, Elof: *Byarna kring Skellefteå stad*, Bd 2 *Morön, Bodviken och Fällbäcken*, PUSH-förlaget, Skellefteå 1987, 188 s. Duplic.

Boviken 1

Johan Christiersson från Kattisträsk ägde gården 1644–56. Mantalet var 1654 på 5/8. Åren 1657–79 var gården i sergeant Lars Tomassons ägo. Han var född på Yttervik a (ev. kan han vara född i Ursviken) och ägde den gården åren 1650–54. Han var förmodligen gift två gånger, den första hustrun var från Yttervik och den andra hette Elsa (– 1695). Lars Tomasson hade barnen Anders (1644–1731), som var bruksknekt 1666–69 och tjänstgjorde vid Luleå silververk, Per Höök, som var soldat 1683–90 och som dog det sistnämnda året i Göteborg, Britta (1670–1754), som var ogift samt Karin.

Sonen Anders Larsson ägde gården 1681–1707. Han var soldat igen från 1679 och åtminstone till 1682. Anders Larsson var gift två gånger, först med Karin Larsdotter och sedan med Sara Mikaelsson (1670–1758). Karin förestod hemmanet 1679–80. Anders hade barnen Elsa, som eventuellt gifte sig till Myckle 2, Lars (1682–1772), Per, som gifte sig till Myckle 1, och eventuellt fanns en dotter Malin f. 1705, som for till Boviken 4. År 1695 hade Anders Larsson två hästar, 14 kor och 30 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och mantalet var på 1/2 skatte.

År 1708–41 ägde Lars Andersson (1682–1772) fädernegården. Han var soldat på roten 103 Knabb i Boviken 1713–15. Han gifte sig 1708 första gången med en kvinna med fadersnamnet Johansdotter och andra gången ca 1709 med Britta Svensdotter (1690–1765), som sannolikt kom från Yttervik 2.

Tillsammans med Britta Svensdotter hade Lars Andersson barnen Sven f. 1709, Karin f. 1710, som gifte sig 1731 med soldaten Jon Andersson Knabb, Anders (1712–96), Kristina (Kerstin) (1713–86), gift 1734 till Klutmark 2, Britta (1714–65), Elsa f. 1715, Sven (1718–66), som var soldat på roten nr 2 Tåman i Bäck 1743–67, Margareta f. 1720, Beata (1721–64), Malin (1722–63), Lars f. 1723, Petrus f. 1724, Sara f. 1725, Lars (1727–58), som var soldat på roten 19 Lekatt 1747–58, Maria f. 1731, som gifte sig 1754 med en soldat på roten 14 Orre i Innervik och gifte om sig till annat rote 1760, Margareta f. 1732, som gifte sig 1768 med en soldat på roten 34 Storman, samt Eva (1733–34).

Anders Larsson ägde gården 1742–74. Han var soldat på roten 35 Holm 1742–44. Anders Larsson gifte sig 1743 med Karin Andersdotter (1723–59) från Boviken 3 och 1760 med Margareta Persdotter (1723–1813) från Gagsmark 5, som tidigare hade tidigare varit gift med Anders Eriksson i Hemmingsmark i Piteå socken och från det äktenskapet hade dottern Stina (1755–1824). Anders Larsson hade tillsammans med sin första hustru barnen Britta (1744–44), Lars (1745–54), Maria (1746–48), Britta (1748–1832), som gifte sig med Olof Olofsson från Gagsmark 5 och övertog en del av hemmantet, Anders (1750–51), Maria (1751–1832), som blev gift i Norsjö, Anders (1755–56), Jon (1756–1832), som övertog hemmanet, samt Katarina (Karin) (1759–59). Tillsammans med sin andra hustru hade Anders Larsson barnen Karin (1761–62), Erik (1761–61), Per (1762–63), Margareta (Greta) (1764–1853), vilken blev gift på Boviken 3, och Eva (1765–1852), som blev gift på Boviken 3. År 1749 hade Anders Larsson 2 hästar, 15 kor och 16 små kreatur. Han hade 7 tunnor utsäde och mantalet var på 5/8 skatte

Sonen Jon Andersson övertog hemgården 1774 och han gifte sig 1779 med Magdalena Larsdotter från Myckle 9. Makarna hade barnen Anders (1785–1809), Lars f. 1786, som tog över hemmanet, Jonas f. 1789, som för till Stockholm, Per (1792–92), Per (1794–95), Anna f. 1795, Per Viklund f. 1798, som tog över en del av broderns hemman, och Maria (1802–02). Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen och Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Boviken 1b

Anders Larssons måg Olof Olofsson f. 1742 tog över ¼ mantal ur hemmanet och var ägare 1766–1806. Han gifte sig 1766 med Britta Andersdotter. Makarna fick barnen Lars (–1767), Katarina f. 1768, som blev gift i Falmarksforsen, Margareta f. 1770, Britta f. 1773, som var gift med soldaten Jonas Forsman, Olof (1775–75), Anders f. 1776, Olof (1778–79), Jonas (1779–79), Eva Maria f. 1780 och Marta Helena f. 1780. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Boviken 2

Olof Jonsson (1619–95) ägde gården 1649–81. Han kom från Hedensbyn och blev änkling 1685. Han hade möjligen dottern Malin (men hon är troligen en sondotter), och sönerna Jöns samt Anders Blächt (–1677) som var soldat 1661–63 och 1672–77. Han var gift 1675. Olof Jonsson hade möjligen en dotter som var gift med

Augustin Hansson i Hedensbyn. Olof Jonsson hade troligen brodern Erik Jonsson som var soldat 1652–54. Mantalet var 1654 på ¼.

Olof Jonssons son Jöns Olofsson ägde hemmanet 1681–99. Han var soldat 1666–72 och 1678–83. År 1695 fanns en häst, 11 kor och 7 småkreatur på gården. Skatten var 2 tunnor och mantalet 11/32 skatte. Johan (Jöns) Olofsson ägde Böle 3 åren 1700–11. Han gifte sig 1681 med Kerstin Andersdotter (– 1696), som varit gift på Bergsbyn 4 år 1680, och därefter gifte han om sig med Anna Larsdotter f. ca 1660 från Böle 3. Jöns Olofsson hade barnen Margareta f. 1682, Karin (1688– ca 1739) och Kerstin.

Per Johansson f. 1674 från Bergsbyn 4 ägde gården 1700–10. Han var en son till Kerstin Andersdotter och var soldat på roten 104 Pipare före 1710. Per Johansson gifte sig med Anna Larsdotter från Ersmark 5. Han hade barnen Kerstin, Margareta f. 1699, som gifte sig 1732 till Frostkåge 8, Elsa f. 1706, som gifte sig 1761 till Frostkåge 8, samt Karin f. 1708. År 1711–21 innehades gården av pigan Margareta, dotter till Jöns Olofsson. År 1718 tycks Olof Olofsson ha funnits på gården. Hans hustru hade fadersnamnet Persdotter.

Mats Andersson, f. 1684 och 1720 inflyttad från annan socken blev ny ägare från 1722. Han gifte sig samma år med Margareta Jönsdotter från gården. År 1732 gifte han om sig med Margareta Andersdotter (1702–40) från Falmark 1, och 1741 med Mariet eller Margareta Olofsdotter (1695–1771) från Falmark 12. Inga barn fanns angivna. Mats Andersson läste på finska 1724 och höll på att lära sig läsa svenska. Hans syster Karin f. ca 1692 bodde på gården 1724 och hans faster Malin f. ca 1632 bodde hos soldat Lekatt i Bäck.

Margareta Olofsdotters bror, Johan Olofsson Tartare (1700–65), köpte gården 1749 för 500 daler kopparmynt och var ägare till 1759. År 1749 hade han en häst, 10 kor och 12 småkreatur, och han sådde 3 tunnor utsäde och bärgade hö på gården och hade en äng i Frostkåge som gav 2 skrindland. Mantalet var på ¼ skatte. Johan Olofsson kom från Falmark 12 och var soldat på roten nr 40 Tartare i Falmark 1720–44. Han gifte sig 1748 med Britta Svensdotter (1705–58), som var piga på Myckle 2. Hon kom möjligen från Yttervik 5. Johan Olofssons dödsbo skänkte 1769 3144 daler som skulle gå till inrättande av en skola i socknen.

Olof Nilsson (1736–80) från Hedensbyn 7 ägde gården 1759–80. Han hade köpt hemmanet för 1200 riksdaler kopparmynt. Olof Nilsson gifte sig år 1759 med Anna Mikaelsson (1729–1819), som troligen kom från Burträsk socken. De hade barnen Johan (1760–71), Margareta (1762–64), Anna (1763–1835), som gifte sig med Lars Larsson från Innervik vilken sedan blev bonde på gården, Greta (1766–1809), som var soldathustru på roten 119 Frimodig och bondhustru på Gagsmark 1, Maria (1768–1804), Katarina (1770–1849), Kerstin (1773–74) och Magdalena f. 1779. Olof Nilsson drunknade 1780 och Anna Mikaelsson ägde gården 1780–90. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Boviken 3

Markus Olsson (– 1672) är ägare på gården 1613 och 1622–51. Sonen Erik Markusson ägde hemmanet 1654–86. Han blev änkeman 1684 och gifte om sig 1685. Hans andra hustru dog 1710. Erik Markusson hade barnen Kerstin, som gifte sig till Bäck

4, Anders och Olof (1660–1727), som var soldat 1678–83 och sedan gift till Innervik 11. Mantalet var 1654 på 3/8. Erik Markusson gjorde rep till klockstapeln 1677.

Sonen Anders Ersson ägde hemgården 1687–1709. Han var gift med Margareta Andersdotter, som dog före 1714, och sedan med Karin. Anders Ersson hade barnen Erik, som blev soldat på roten 104 Pipare 1704, Anders (1688–1756), eventuellt sonen Per, Jonas f. 1703, som var soldat på roten 102 Strand i Byske 1721–22 och 103 Knabb efter 1722, Johan f. 1707, som 1728 var dräng på Sunnanå 5 samt Margareta. Anders Ersson hade år 1695 2 hästar, 12 kor och 32 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och mantalet var på 7/16 skatte.

Anders Andersson (1688–1756) övertog hemgården 1714 och var dess ägare 1714–45. Tillsammans med hustrun Margareta Nilsson (1689–1773) från Hjoggböle 7, som han gifte sig med 1713, hade han möjligen sonen Anders, Margareta f. 1713, Margareta (1715–1802), som troligen gifte sig 1741 till Klutmark 6, Erik (1721–87), Karin f. 1723, som gifte sig 1743 på Boviken 1, Maria (1729–96), Anna (1729–47) och Nils f. 1731. Makarna hade också en son som dog 1732 och sonen Jonas som dog 1735. Anders Andersson var nämndeman 1730–36.

Erik Andersson tog över gården efter sin far 1749. Detta år fanns en häst, 12 kor och 12 små kreatur på gården och man sådde 4,5 tunnor utsäde. Mantalet var på 3/8 skatte. Erik Andersson sade sig även ha en äng i Jönså kern i Östanbäck, vilket klandrades av Anders Larsson på Östanbäck 10. Erik Andersson gifte sig 1745 med Kerstin Nilsson (1722–93) från Böle 8. Med henne hade han barnen Maria (1746–1827), som gifte sig 1776 i Klinträske, Erik, som dog 1749, Anders och Nils (1748–48), Anders (1749–49), Anna (1750–58), Nils (1751–52), Anders (1752–1818), som gifte sig 1780 och var ägare till Gärdsmark 3 efter fadern, Margareta (1754–1827), som gifte sig 1788 och blev bosatt i Mossaroträske, Kristina (Stina) (1755–98), som gifte sig 1777 till Gummark 2, Katarina (1756–1800), som gifte sig 1785 och blev nybyggarhustru i Småträske, Anna (1759–60), Johan (1760–60), Erik Stenmark (1761–1841), som gifte sig 1785 och var sockenskräddare i Gärdsmark, samt Nils som dog 1763.

Lars Andersson (1728–1800) från Lund 1 ägde gården 1773–90. Lars Andersson gifte sig 1753 med Sara Andersdotter (1734–70) från Gärdsmark 3 och var den gårdens ägare en tid. Makarna hade tillsammans barnen Lars f. 1757, som tog över halva hemmanet, Anders Boman f. 1760, som var sockensmed och bosatt på Kyrkobordet, Jonas f. 1763, som tog över halva hemmanet, samt Johan f. 1770. Efter att ha blivit änkeman gifte Lars Andersson om sig 1771 med Magdalena Andersdotter (1741–1802) från Kusmark 20. Makarna hade barnen Nils f. 1771, som blev nybyggare i Högdalsås, Abraham f. 1773, som var sjöman, Isak (1775–75), Magdalena f. 1779, Jakob f. 1782, och Salomon f. 1783, som flyttade till Bjurvattnet. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Boviken 4

Nils Jonsson (1579 –) var ägare till gården 1614–60. Han var gift och hade en dotter som gifte sig till Storkåge 1, samt söner Arvid Duva, som var soldat 1648–56 och bruksknekt i Piteå silververk och Luleå silververk 1657–61, troligen Per, som var soldat 1656, Anders, som blev korpral och Jon. Mantalet var 1654 på 11/32. Nils Jonsson var soldat 1654.

Sonen Jon Nilsson Duva ägde hemgården 1661–88. Han var gift. Nils Andersson, som var Jon Nilssons brorson, tog sedan över släktgården vilken han innehade 1690–95. Han hade 1695 en häst, 11 kor och 7 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på 11/32 skatte. Nils Andersson hade soldatnamnet Klut och var sannolikt från Klutmark. Möjligen hade han varit soldat i Medle 1678–83. På gården fanns 1694 Anna tiggerska.

År 1699–1720 var Anders Simonsson (1660–1738) från Ytterursviken 5b gårdens ägare. Han gifte sig 1685 med Lisbet Jakobsdotter (1660–1728) från Kusmark 10. Alternativt kan hon vara en dotter till Jakob Pfundt på Risön. Anders Simonsson hade barnen Simon (1691–1712), som var soldat på roten 104 Pipare, yterligare en son som nämns i 1709 års mantalslängd samt Britta (1701–67).

År 1725–39 var Nils Nilsson f. 1702 ny ägare. Han kom möjligen från Byske och han gifte sig med dottern Britta (1701–67) på gården, som brukade gården 1745. Makarna hade barnen Anders f. 1724, Nils (1725–1810), Lisbet f. 1726, som gifte sig 1753 med soldaten Jon Jönsson på roten 19 Lekatt, Anders f. 1728, Anders (1729–1810), som gifte sig 1754 och flyttade till Vallen 8 i Lövångers socken 1755, Simon f. 1730, som flyttade till Lövångers socken 1751 där han blev soldat på roten 43 Lustig-Lättvikt, Britta (1735–91), som blev soldathustru på roten 124 Forsman, Jonas (1736–36), Margareta (1736–37) samt Anna (1739–1821).

Sonen Nils Nilsson var ägare till hemgården från 1749 och till mitten av 1780-talet. År 1749 fanns på gården en häst, 11 kor och 20 småkreatur. Man sådde 4 tunnors korn och mantalet var 11/32 skatte. Nils Nilsson gifte sig med Margareta Jonsdotter (1723–85), som var från Yttervik 4. Tillsammans hade de barnen Nils (1747–1831), som övertog hemmanet, Jon f. 1750, som flyttade ut ur socknen 1767, Britta (1752–1819), som var gift med Olof Kågberg på Kyrkobordet, Anders (1753–61), Simon (1755–73), Olof (–1757), Margareta (1758–1834), som blev gift med Jonas Furmark på Kusmark 12, Lisa (1760–1832), som hade en son med en person Carlander och bodde på Norrböle, dödfödd son 1763, Anders (1763–63) och Maria f. 1765, som flyttade ut ur socknen 1792.

Sonen Nils Nilsson övertog gården ca 1780. Han gifte sig 1779 med Stina Andersdotter (1755–1824), som var styvdotter till Anders Larsson på Boviken 1. Makarna hade barnen Nils (1779–81), Anders (1781–81), Nils (1782–82), Margareta f. 1783, Kristina f. 1784, Nils (1786–86), Anders (1787–1807), Nils Boström f. 1790, som ägde en del ur hemmanet, Jöns Boström f. 1792, som tog över större delen av hemmanet, samt Per (1794–94). Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Boviken övriga

Jakob Andersson Fiskare var soldat i Boviken 1660–77 och han dog det sistnämnda året i Malmö. Han var brukssoldat vid Luleå silververk 1672–75. Jakob Andersson var lejd av Johan Jonsson i Skrämrträsk och omlejd av Nils Johansson i samma by. Lars Olofsson var soldat i Boviken från 1669 och var 1675 brukssoldat. Han var lejd av Anders Larsson i Boviken. Lars Andersson Pipare var soldat från 1683 och lejd av Jöns Olofsson i Boviken. Han blev soldat 1695 på roten 104 Pipare. Per Philipsson Krus Knabb var soldat från 1683. Han blev soldat 1695 på roten 103 Knabb. Per

Philipsson som kom från Ragvaldsträsk 1 var dräng 1683 hos Erik Markusson i Boviken.

Abraham Olofsson var smed i Boviken 1782–84. Han var gift med Katarina Persdotter Åman f. 1769 från Piteå stad.

STORKÅGE

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker och medelmåttiga ängar. Mulbetet beskrivs som medelmåttigt och skog finns till husbehov. Byn har litet lax- och havsfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att Storkåge har god åkerjord som är frostfri utom när det är allmänna frostår. Det går inte att utvidga åker- och ängsmarken. Byn har ringa skog och svagt mulbete. I byn finns 3 mjölkvarnar som går hela året.

Råmärken mot Frostkåge 1734: stora stenen på Bödwijsudden, Brännkläppen, Nolamyrrödningen, Mullbacken. Storkåges krav på råmärken mot Boviken 1755: Bjässviksstenen (Biäswiks steen), Storåstjern, Långrödningen, Hässjemyrrödningen, Hässjemyran, Storbrånet, Lumptjern och Jönsbodvallen. Från byn har nybygget Petiknäs anlagts.

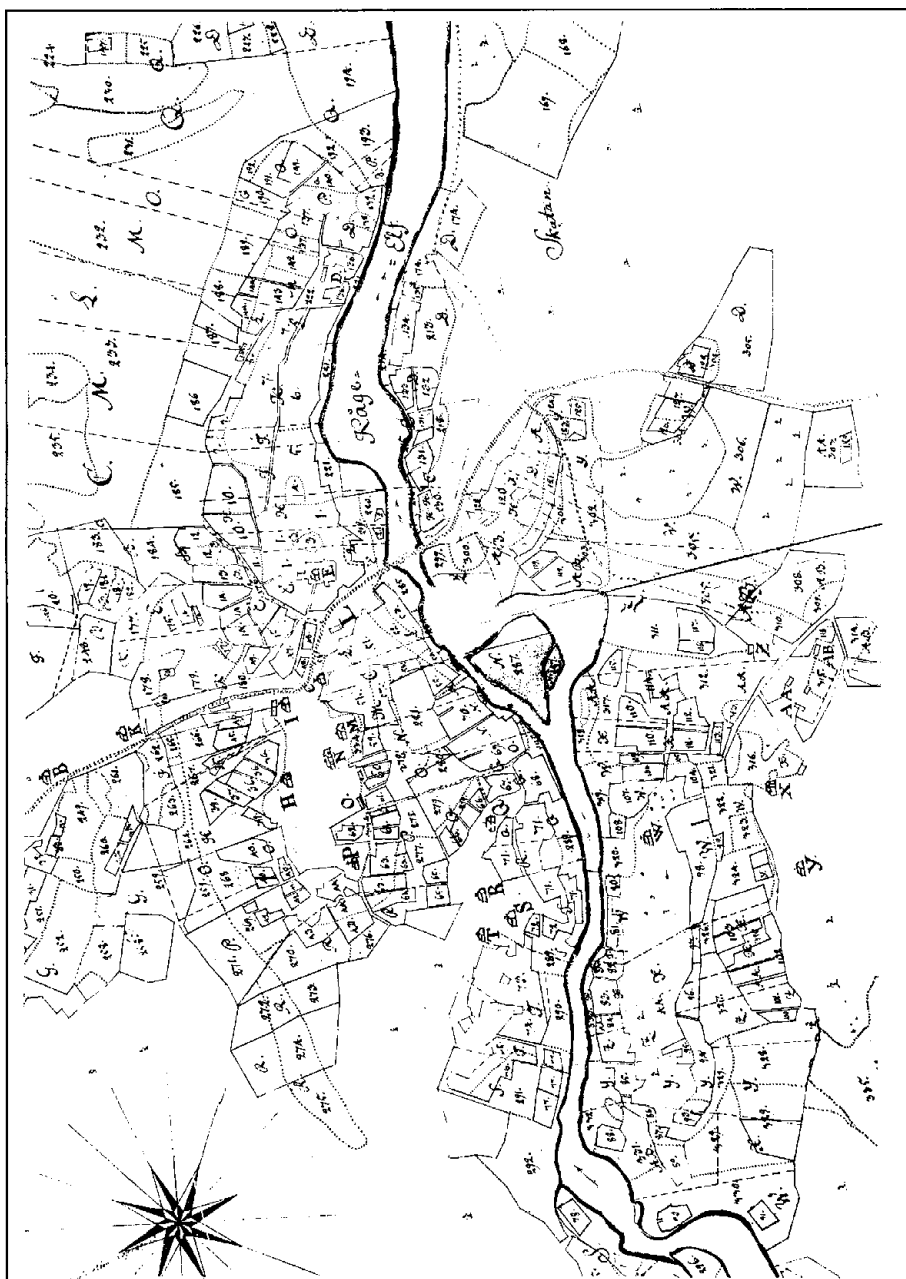
Storkåge hade en viktig hamn och folk i byn var engagerade i sjöfart samt i transporter till och från hamnen. En marknad hölls i byn från ca 1625 och till senare delen av 1700-talet. År 1811 sägs i militärens recognosering att invånarna i byn lever mest av sjöfart, handel och skeppsbyggeri.

Litteratur: *Boken om Kåge*, Artemis förlag, Skellefteå 1988, 264 s. ill.; Westerlund, Ernst: *Storkåge by*, d. 1-2, 1960-1962, duplic.

Storkåge 1. Strömsnäs. Bostället

Daniel Olofsson f. 1609 ägde gården 1642–71. Hans första fru var möjligen en syster till Nils Jonsson i Bureå. Efter att ha blivit änkling 1660 gifte han om sig 1661 med en dotter från Frostkåge 6. Hans svärmor hette Kerstin och var bosatt på Tjärn 3. Daniel Olofsson hade barnen Olof (1637–eventuellt 1727), Lars, som fanns i Storkåge 1661, Jon Stark (– 1677), som var soldat 1663–77 och som dog sistnämnda året vid Köge bukt i Danmark, Mikael, som gick ut som soldat 1679, Margareta, som gifte sig till Tuvan 3 och sedan flyttade till Tjärn 3 samt troligen Johan som blev bonde på Storkåge 18. Daniel Olofsson var nämndeman 1652–66. Gården hade 1648 8 tunnor och 1 skäls skatt. Mantalet var 1654 på 1 1/16. Daniel Olofsson berättades 1637 ha varit ”svagsint” och hemmanet brukades av en annan person.

Sonen Olof Danielsson tog vid på gården efter sin far och ägde gården 1669–1701. Han betecknades som fattig år 1678 och kunde inte betala skatten på sitt stora hemman utan fick nedsättning med 4 tunnland. År 1695 fanns på gården 2 hästar 20 kor och 20 småkreatur. Skatten var på 8 tunnor och mantalet på 5/8 skatte. Olof Danielsson var gift med Kerstin (ca 1637– efter 1702) och omgift med Elsa Nilsdotter från Lappvattnet 2 i Burträsk socken, som efter att ha blivit änka gifte om sig till Bodan 1. Olof Danielsson hade sonen Daniel (1661–1739). Olof Danielsson var nämndeman 1692–1706. Gården var på ett helt mantal 1703. Olof Danielsson var 1699 hamnfogde vid Sandvikens fiskeläge.

Karta 62. Storåge 1788. Storskifte på inågor av G. Håkansson. Nummer 1 i utgåvan är A på kartan (utanför kartbilden), 2=B, 3=C, 4=D, 5=E, 6=F, 7=G, 8=H, 9=I, 10=K, 11=L, 12=M, 13=N, 14=O, 15=P, 16=Q, 17=R, 18=S, 19=T, 20=W, 21=X, 22=Y och 23=Z.

Daniel Olofsson ägde gården 1702–25. Hans tredje hustru hette Malin Olofsdotter (1683–1763) och var från Falmark 18. Olof hade barnen Margareta f. 1690, som gifte sig till Storkåge 2, Olof (1704–74), gift 1724 till Storkåge 3, Jon f. 1708, Karin, f. 1708 och utflyttad 1736 till annan socken, Kerstin (1709–73), gift 1734 med en son på Innervik 13 som blev soldat på roten 94 Hedman, Sara (1716–1805), gift 1750 till Ytterursviken 3, samt Daniel, f. 1721 och gift 1742 till Storkåge 23. Han hade ett tag bott på Håkansön 11 Piteå socken.

Jon Danielsson f. 1708 ägde gården 1730–70. Han gifte sig 1733 med Margareta Andersdotter (1709–68) från Gammelbyn 13 i Burträsk socken. Makarna hade barnen Daniel f. 1734, Malin f. 1736, som flyttade till Luleå 1770 men gifte sig samma år till Innervik 9, Anna (– 1739), Magdalena (1739–1812), som var gift med Mats Boman på Bäck 9, Anna (1740–1809), gift 1768 till Kinnbäck 2, samt Margareta (1741–41). År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 20 småkreatur och man hade 6 tunnor utsäde. Mantalet var ½ skatte. Jon Danielsson gifte sig i Luleå socken 1770 och flyttade dit.

Sonen Daniel Jonsson (1734–86) bodde ett tag på gården. Han gifte sig 1762 med Maria Mosesdotter (1732–76) från Storkåge 4. De flyttade till Luleå socken 1770. Jon Danielsson finns troligen i Alvik, där en person med detta namn dör 1777 då han är 72 år gammal. Jons syster Kerstin bodde på gården 1753–70 med sina barn.

Militären köpte hemmanet 1771 för att använda det till kaptensboställe. Det gamla kaptensbostället på Nyborg förändrades till majorsboställe, och kaptenen fick flytta till Storkåge. Köpesumman var 6000 daler kopparmynt. En ny mangårdsbyggnad uppfördes som stod klar 1774.

Simon Wilhelm Carpelan var kapten och bosatt på Strömsnäs 1771–74. Han var född i Reso socken i södra Finland och blev löjtnant vid Västerbottens regemente 1761, kapten 1770, major 1778, överstelöjtnant 1785 och landshövding 1788. Carpelan dog i Finland 1814.

Fredrik Ulrik Hård af Segerstad bodde på bostället 1775–79. Han blev löjtnant vid Västerbottens regemente 1762 och kapten 1775. Han satt i fångenskap i Pommern efter slaget vid Fehrbellin. Mantalet var 1775 på ½. Fredrik Ulrik Hård, som var ogift hade med trumslagaränkan Maria Rode på Kyrkobordet dottern Maria Fredrika som föddes 1775.

Fredrik Holmström var bosatt här 1779–84. Han tog tjänst i armén 1749, blev sergeant 1756 och fänrik 1759. Han bodde sedan på Lund 5.

L. M. Moritz bodde på Strömsnäs 1784–86. År 1787 blev han regementskvartermästare och dog i lungsjuka 1795 i Notviken i Luleå socken.

Per Anton Fjellström bodde på gården 1784–91. Han blev sedan major och dog 1824.

Storkåge 2

Hemmanet bröts ut 1725 från Storkåge 1. Tomas Philipsson Wahlberg (1701–83) blev från 1725 den förste ägaren till gården. Han kom från Varuträsk 2 och var soldat på roten nr 97 Wahlberg i Storkåge 1720–31 och 1735–40. Han var först gift med Margareta Danielsdotter (1690–1728) från Storkåge 1, och gifte om sig 1729 med Kerstin Olofsdotter (1703–92) från Skråmträsk 7. Tomas Philipsson hade barnen Jon eller Johan Wahlberg f. 1722, som var murarmästargesäll och bosatt på

Kyrkobordet, Maria (1723–69/70), som gifte sig 1756 med Jonas Jonsson (1731–74) från Kattisträsk 2, samt Sara (1727–92) som gifte sig 1755. Han hade möjligen också en dotter som dog 1751. År 1749 födde gården en häst, 6 kor och 10 småkreatur. Man hade 3 tunnors utsäde och mantalet var ¼ skatte. Tomas Philipsson var klensmed 1740.

Dottern Maria Tomasdotter tog över gården tillsammans med sin man Jonas Jonsson (1731–74) från Kattisträsk och de hade barnen Jon (1761–1829), Tomas (1762–1841) och Olof Kåglund (1766–1841), som insynade Nylands nybygge och sedan var bosatt i Myckle och Nyborg vid Långviken. De hade också barnen Karin, Margareta och Lars som dog 1760. När Jonas Jonsson blev änkeman gifte han om sig 1771 med Katarina Gabrielsdotter f. 1723.

Gruvfogden Anders Larsson Markstedt (1746–1809) blev ägare till gården 1784 och han kom från Kusmark 4. Hans hustru Katarina Jönsdotter (1768–1810), som han gifte sig med 1793, kom från Kusmark 9. Tillsammans hade de barnen Katarina f. 1795, Maria f. 1796 och Britta f. 1801. Hemmanet hade 1786 2 tunnors skatt. Anders Markstedt var gruvfogde 1775 vid Gustafsfälts silvergruva i Arjeplogs socken som drevs av Nasafjällsbolaget, senare kanske även på andra håll. Anders Markstedt tog initiativ till Ytterstfors finbladiga såg, var med och startade Holmfors såg i Storkåge och var mycket aktiv vid anläggandet av Bondhammars järnbruk. Han var dessutom delägare i Moröns silvergruva och i en kalkanläggning vid Hebersfors. Dessutom hade han andelar i skepp. Anders Larsson Markstedt försökte 1780 anlägga ett nybygge i Högdal men det blev inte godkänt. Han började dock utvinna kalk i närheten.

Storkåge 3

Rådgerd var ägare 1650 och gården hade 1648 2 tunnor i skatt. Jakob Björnsson (– ca 1675) var ägare till gården 1651–59 och 1667–75. Han var gift med Sigrid, som ägde gården 1675–86. Hon var troligen en dotter till Rådgerd och hennes man Anders Andersson. Hustru Rådgerd hade en dotter 1650. Jakob Björnsson och Sigrid hade barnen Karin och Sven. Jakob Björnsson Mag eller Måg var soldat 1659–63. Jakob Björnsson beskrivs som död 1675, och han hade lämnat sin sjukliga hustru med många små barn. Han hade inte sått något korn och änkan fick anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor. Mantalet var 1654 på 9/32. Möjligen var Jakob Björnsson från Yttervik 1. Hustru Sigrid beskrevs 1678 som en fattig knektänka som saknade manshjälp på gården och inte hade sått något. Hon hade endast en ko och kunde inte betala skatten.

Soldaten Per Östensson Blund stod för hemmanet 1659–65. Han var bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–69.

Åren 1687–1703 fanns Jakob Björnssons och Sigrids dotter Karin på gården. År 1695 hade hon 3 kor och skatten var 1 tunna och 1 skäl och mantalet 1/16 skatte. Samuel Olofsson (1657–1740) ägde gården 1703–20. Han hade tidigare ägt Storkåge 4 och var gift med Kerstin Nilsson (1653–1744). De hade barnen Nils, f. 1682 och gift till Storkåge 9, samt Anna (1688–1744), som gifte sig 1722 med Olof Eliasson. Olof Eliasson (1699–1739) från Innerursviken 2 ägde gården 1725–39. Makarna hade inga barn.

Olof Larsson (1678–1748), som ägde gården 1740–48, hade tidigare ägt Drängs-
mark 8. Hans andra hustru hette Mariet (1680–1736), och efter att ha blivit änkeman
gifte han 1739 om sig med änkan Sara Mikaelsson (1670–1758), som tidigare
varit gift på Boviken 1.

År 1749 blev det en ny ägare som var född på en del ur Storkåge 1 och som sedan
slog ihop hemmanen. Han hette Olof Olofsson (1732–96) och han hade samma år en
häst, 4 kor och 6 småkreatur. Man hade 2 tunnors utsäde och mantalet var 9/64
skatte. Detta gamla hemman lades sedan ihop med en del från Storkåge 1 och det
nya hemmanet fick numret Storkåge 3. Gården låg 1648 på norra sidan av Kåge-
älven strax väster om nuvarande Storgatan. Den gamla gårdens gårdsplats blev även
det nya hemmanets gårdsplats.

År 1730 bröts en del ut ur Storkåge 1. Olof Danielsson (1704–74) från Storkåge 1
ägde gården 1730 och framåt. Han gifte sig 1724 med Kerstin Olofsdotter f. 1703
från Storkåge 4, och hon flyttade till annan socken när hon blivit änka 1792. Ma-
karna hade barnen Magdalena (Malin) (1726–1808), som gifte sig 1752 till Ursviken
(övriga), och Olof (1732–96), som var ägare till gården från 1749. Detta år 1749
fanns på gården en häst, 6 kor och 10 småkreatur. Man hade 3 tunnors utsäde och
mantalet var ¼ skatte.

Olof Olofsson gifte sig 1751 med Sigrid Nilsson (1727–68) från Drängs-
mark 10, och hade tillsammans med henne barnen Nils (1752–90), Kristina (Stina) (1752–
1809), som gifte sig till Frostkåge 6, Sara (1754–1827), Magdalena f. 1756, Marga-
reta (1758–1845), som gifte sig 1787 till Tjärn 6, Anna (1760–1848), Katarina
(1762–66), Olof (1763–63), Eva och Olof (1765–65), Eva Kågström f. 1766, som
var piga i Piteå stad, och Jakob Nyström (1768–1823), som tog över gården och var
delägare i Holmfors såg, Bondhammars järnbruk samt tidvis i olika skepp. Efter att
ha blivit änking gifte Olof Olofsson om sig 1769 med Britta Jonsdotter (1740–
1812) från Storkåge 7 och hade tillsammans med henne barnen Maria (1771–1838),
Jonas Nyström f. 1774, som var skeppare och styrman, Marta (1777–78), Britta
(1780–1828) och Marta f. 1782. Olof Olofsson var fortfarande ägare 1788. Han var
även sadelmakare och erlade 1767 gårningsören till Piteå stad. Hemmanet var på
25/64 mantal och skatten var på 3 tunnor och ett skäl.

Storkåge 4. Granden

Olof Mosesson (1618/21–65) ägde gården 1641–65. Hans första hustru dog 1657
och två år senare gifte han om sig med Britta, som brukade gården efter Olofs död
1666–75. Gården hade 6 tunnors skatt 1648 och mantalet var 1654 på ¾.

Olof hade sonen Moses (– 1682) som ägde gården 1675–78 och 1680–82. Han
var gift med Kerstin Nilsson (1653–1744) som kom från Åbyn 1. Hon stod för
hemmanet 1679 och 1682–83. Moses Olofsson var soldat från 1678 och åtminstone
till 1681. Han hade sonen Olof (1677/79–1716). År 1675 stod Moses Olofsson för
hemmanet. I en restlängd stod att en änka brukade 2 tunnland ur hans hemman. Hon
var fattig och hade inte mera än en ko. Hon hade sått lite korn men fått igen litet.
Därför fick änkan anstånd med skatten som uppgick till 5 tunnor för hela hemmanet.

När Kerstin Nilsson blev änka 1682 drev hon gården vidare till 1683. Hon gifte
om sig 1683 med Samuel Olofsson (1657–1740) från Byske 7. Gården var i hans
ägo 1684–1703. År 1695 fanns en häst, 9 kor och 18 småkreatur på gården. Skatten

var 4 tunnor och mantalet var 7/16 skatte. Makarna hade barnen Nils (1682–1758), som gifte sig till Storkåge 9, och Anna f. 1688. År 1704 flyttade familjen till Storkåge 3. Gården var 1703 på ½ mantal. Samuel Olofsson var sexman 1698.

Sonen på gården, Olof Mosesson Berg (1677/79–1716), var gårdens ägare 1703–16. Han var soldat på roten 98 Berg 1712–13, men blev utbytt eftersom han var bonde. Han var gift med Mariet Olofsdotter (1679–1761) från Storkåge 17. De hade barnen Kerstin f. 1703, och gift till Storkåge 3 år 1724, Britta f. 1705, som gifte sig med en soldat på roten 91 Kruskopp i Kusmark som sedan blev ägare till Östanbäck 11, son f. 1706, Moses (1709–96), Olof (1710–76), som var soldat på roten 98 Berg 1728–35 och gifte sig 1737 till Porsnäs i Piteå socken där han var gästgivare, samt Johan f. 1712, som troligen var soldat på roten 49 Skytt.

Näste ägare till gården var Nils Hermansson (1693–1740) under åren 1718–28. Han var från Frostkåge 14 och stod som ägare till den gården 1718–20 och 1730–40. Åren 1721–29 fanns hans mor, änkan Elsa, och hennes hemmavarande barn på Frostkåge 14. (År 1727 ägde en bördsrättstvist rum angående den gården). Nils Hermansson gifte sig 1718 med änkan på gården, Mariet Olofsdotter. De hade sonen Nils f. 1720.

Moses Olofsson övertog föräldragården 1729 och gifte sig samma år med Anna Nilsson (1705–84) från Kusmark 8. Makarna hade barnen Maria, f. 1732 och gift 1762 till Storkåge 1, Olof (1734–36), Ingeborg (1736–36), Nils f. 1737, Olof f. 1738, som var dräng och bodde på 1770-talet i Furunäs men flyttade ut ur socknen 1779, Moses f. 1740, som gifte sig 1764 och var soldat på roten 93 Kågström i Storkågeträsk från 1767, Johan (1742–88), Anders (1744–1809), som gifte sig med Sara Jonsdotter på Bygdeträsk 5 i Burträsk socken, Samuel (1746–46) och Anna (1748–48). År 1749 sådde Moses Olofsson 6 tunnor och födde en häst, 9 kor och 16 små kreatur. Mantalet var på ½ skatte. Moses Olofsson var nämndeman 1758–62 och sexman från 1750.

Sonen Johan Mosesson (1742–88) övertog gården efter fadern. Han gifte sig 1766 med Britta Arvidsdotter (1747–1819) från Ersmark 11, och makarna hade barnen Moses Lindberg (1767–1853), som blev delägare i Holmfors såg och Bondhammars järnbruk samt blev riksdagsman, Anna (1770–1850), Aron (1773–1831), Britta (1775–1843) och Johan (1779–1857). Johan Mosesson levererade ljus till kyrkan 1779. En mangårdsbyggnad som uppfördes omkring 1720 finns nu på Nordanåområdet i Skellefteå och kallas Kågegården.

Storkåge 5. Hängengården

David Persson (1608–63) var ägare till gården 1635–63. Han var gift med Mariet som skötte gården efter mannens död 1663–69. David Persson hade barnen Lars (–1667), som var soldat 1659–61, Olof (–1679), en dotter som gifte sig till Medle 8, samt Johan, som gifte sig till Storkåge 22 och var soldat från 1683 och på roten 100 Klint från 1694.

Lars Davidsson (–1667) var gift med Kerstin Olofsdotter och makarna hade barnen David f. 1664, som blev bonde på Byske 4, Britta och troligen Erik, som var soldat på roten 24 Falk. Kerstin Olofsdotter gifte om sig med Johan Larsson Falk på Byske 4. Gården hade 1648 3 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på 13/32.

År 1671 övertog David Perssons son Olof Davidsson hemmanet och ägde det till 1678. Han var gift med Mariet Andersdotter (1649–1736) från Ersmark 15. Olof Davidsson hade barnen Mariet f. 1671, och gift till Storkåge 6, David (1674–1761), en dotter som möjligen gifte sig till Storkåge 17 och ytterligare en son. Olof Davidsson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Mariet Andersdotter ägde gården 1679.

Jakob Andersson (1648–1735) från Myckle ägde gården 1680–1703. Han gifte sig med änkan efter Olof Davidsson, Mariet Andersdotter. År 1695 fanns på gården en häst, 9 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 1 skäl och mantalet på 15/32 skatte.

Mariet Andersdotters son David Olofsson var ägare 1703–35. Han var gift med Kerstin Olofsdotter (1676–1741), som möjligen kom från Drängsmark 7, och andra gången med Mariet (Marta) Johansdotter (1697–1773) från Skråmträsk 8. David Olofssons barn hette Kerstin (1706–46), som gifte sig till Storkåge 9, Jakob f. 1707, Olof, Lars (1712–31) samt Margareta f. 1713. Gården var 1703 på 25/64 mantal. Den låg på norra sidan av Kågeälven på östra sidan av landsvägen. David Olofsson var församlingens äldste 1740.

Sonen Jakob Davidsson tog hand om fädernegården 1739–51. År 1749 sådde han 4,5 tunnor och födde 2 hästar, 12 kor och 20 småkreatur på gården. Mantalet var på 25/64 skatte. Jakob Davidsson flyttade ut ur socknen 1751 med sin familj och verkar sedan finnas i Glommerträsk. Han gifte sig 1730 med Mariet Olofsdotter f. 1711 från Innervik 15. De hade barnen Kerstin f. 1731, Karin f. 1732, David f. 1734, Olof (– 1739), Marta (1739–73), Britta (1741–41), Britta f. 1742, Jakob f. 1745, Olof f. 1747, Margareta f. 1748 samt Magdalena f. 1751. David Olofsson sålde 1750 hemmanet till Nils Nilsson från Drängsmark. Men köpet klandrades av David Olofssons bror och svåger Anders Nilsson på Storkåge 9 året därpå.

Nils Persson (1725–1807) från Storkåge 7 var ägare till gården från 1751. Hans första hustru var från Myckle 9 och hette Magdalena Persdotter (– 1765), och andra hustrun som han gifte sig med 1766 hette Malin Andersdotter (1734–1809) från Norsjö 4. Nils Persson hade barnen Britta f. 1753, Magdalena f. 1754, Margareta (1755–90), Per (– 1757), Sara f. 1758, Kristina (1759–60), Per (1760–61), Magdalena (1761–61), Britta f. 1763, Nils (1765–66), Per Åström (1767–1815), som övertog gården och var delägare i Holmfors såg och Bondhammars järnbruk, Anders f. 1769, Nils f. 1771, Anders Åström (1772–1839), som bodde på Tuvan 2 och var delägare i Holmfors såg och Bondhammars järnbruk, Britta (1773–78), Magdalena (1775–75), Nils (1776–78), Anna (1778–1809), Stina (1779–1870), Jonas 1780–1809 och Magdalena (1781–81). Nils Persson var nämndeman 1766–75. Han var bleckslagare 1779 när han levererade bleckljusplåtar till kyrkan och ansökte 1767 om att få etablera sig som sadelmakare.

Storkåge 6

Hemmanet kom till ca 1677 genom en delning av Storkåge 4. Korpral Jakob Mosesson Kågman (– 1677) var gårdens ägare 1677. Han kom från Storkåge 4 och hade delat faderns hemman. Jakob Mosesson var korpral 1660–77. Jakob Mosesson var gift med Elsa Jonsdotter från Kusmark (– efter 1693) som ägde gården 1679 och 1682–91. Makarna hade barnen Britta som gifte sig till Storkåge 20, Johan, som

gifte sig till Byske 7, Anna (1662–1734), Elsa (1667–1724), som ägde gården 1680–81 och som bodde de sista åren i kyrkstaden, Moses, Olof (– 1715), som var ägare till Yttervik 7, samt Karin f. 1683.

Sonen Lilla Moses Jakobsson Berg (– 1710) ägde hemgården 1692–1710. Han gifte sig 1692 med Mariet Olofsdotter (1671–1765) från Storkåge 5. År 1710 var han soldat på roten 98 Berg men dog samma år i Estland. Mariet Olofsdotter brukade gården 1714–16. De hade barnen Jakob (– 1719), som var soldat på roten 98 Berg 1715–19 fram till sin död i Göteborg 1719, Olof (1699–1743), Jonas (1705–42), som också var soldat på roten 98 Berg 1736–42, Britta f. 1705, Margareta, f. 1707 och gift till Gagsmark 3, Marta f. 1710 och Anna (1710–34). Moses Jakobsson hade år 1695 en häst, 6 kor och 7 små kreatur på gården. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var 1/8 skatte. År 1703 var mantalet på 1/4. Gården låg på östra sidan av landsvägen norr om bäcken.

Sonen Jakob Mosesson som var gift brukade gården 1711–13 och 1717. Sedan tog hans bror Olof Mosesson över gården som han ägde 1718–43. Olof gifte sig 1737 med Kerstin Holgersdotter (1704–64) från Hedensbyn 8 och hon brukade gården efter makens död. Tillsammans hade de barnen Moses (1738–39), Marta (1740–1832) och Margareta f. 1742. Kerstin Holgersdotter hade år 1749 en häst, 6 kor och 10 får och hade 3 tunnors utsäde. Mantalet var 1/4 skatte.

Marta Olofsdotter gifte sig 1760 med Jakob Jonsson Grönlund (1736–84) från Bjurvattnet 3, och han blev gårdens näste ägare. Makarna fick barnen Jon (1761–1828), Olof (1763–1822), Anders (1764–65), Jakob Grönlund (1766–1849), Per (1767–70), Fredrik f. 1769, som var soldat på roten 99 Österman, Kajsa (1775–1867), Anders (1777–1838) och Kristina (1779–94).

Storkåge 7. Kläppgården

Lars Jönsson var ägare till gården 1630–58. Gården hade 1648 2 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på 1/4. Dottern Mariet eller Margareta piga ägde gården 1659–62 och Lars Jönssons hustru Margareta Larsdotter (– 1670) innehade hemmanet 1663–70. Möjligen hade makarna sonen Olof Larsson. En man med detta namn var soldat i Storkåge 1652–54.

Lars Andersson Skrapa (1632–1712) kom från Gärdsmark 2. Han var gårdens ägare 1671–78 och 1681–98 och gifte sig med Margareta som ägde gården 1678–80. Makarna hade sonen Anders (– 1696), vilken drunknade tillsammans med sin maka 1696. Lars Andersson var soldat 1679 och åtminstone till 1682. År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 17 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet 3/8 skatte. Anders Larsson gifte sig 1690 och hade tillsammans med sin hustru dottern Margareta (– 1707).

Dottern Margareta Andersdotter gifte sig 1699 med Per Olofsson (1673–1738) från Kusmark 6, som ägde gården 1700–38. Efter hustruns död gifte han om sig med Britta Jonsdotter (1681–1748). Per Olofsson hade barnen Sara (1703–71), som gifte sig 1729 till Ersmark 4, Anna (1706–97), som gifte sig till Storkåge 5, och Jon (1707–74) tillsammans med sin första hustru, och tillsammans med sin andra hustru barnen Britta (1710–59), som gifte sig till Skråmträsk 3, Margareta f. 1712, Britta (1712–59), Olof f. 1716, som flyttade till annan socken 1733, Per f. 1717, Per (1721–33), Lars (1724–42), som var soldat på roten 88 Lillkuse, samt Nils (1725–

1807), som var soldat på roten 84 Kopparslagare 1743–57 och bonde på Storkåge 5. Mantalet var 1703 på ¼. Per Olofsson var sexman 1726.

Sonen på gården, Jon Persson, blev ägare 1738. Han gifte sig 1738 med Maret Johansdotter (1715–82) från Storkåge 10. De hade barnen Britta (1740–1812), som gifte sig 1769 till Storkåge 3, Per (1744–1809), Kerstin (1748–49), Johan (1749–50), Johan (1752–1813), Jonas (1752–1808), som blev nybyggare i Melsträsk, Kristina (1755–74) och Magdalena (– 1758). Jon Persson hade 1749 en häst, 7 kor och 10 småkreatur och hade 3 tunnors utsäde. Mantalet var ¼ skatte. Sonen Johan Jonsson övertog fädernegården.

Storkåge 8

Gården kom till ca 1655 genom en delning av Storkåge 11. Gården lades på norra sidan av Kågeälven väster om landsvägen genom byn. Johan Sjulsson (– 1670) var ägare till gården 1655–58. Han kom från Storkåge 11 och tillsammans med hustrun som dog 1668, hade han dottern Cecilia (1668–1759).

Johan Nilsson brukade gården 1659–81. Han var troligen gift med Cecilia Johansdotter, vilken dog 1675. Makarna hade sonen Jon Rupa (– 1691), som var soldat 1679–91 och gifte sig till Storkåge 9. År 1675 sägs att Johan Nilsson ständigt ligger till sängs och hela hans hushåll är smittat av en obotlig sjukdom. Han har inget kreatur och har inte fått någon säd. Därför får han anstånd med skatten som uppgår till 3 tunnor och 1 skäl. Johan Nilsson beskrivs som sjuk även 1678 och det berättas att han har en liten son som föder fadern genom fiske och annat arbete. Hustru Mariet finns troligen på gården 1678–81. Hemmanet blir sedan öde.

Nils Nilsson (– före 1699) från Åbyn 1 ägde gården 1681–95. Han var gift med Rågel Nilsdotter, som troligen kom från Drängsmark 11. Nils Nilsson hade barnen Johan (1684–1739), Nils f. 1686, som gifte sig 1710 till Böle 11 och sedan var soldat på roten 29 Rot i Böle 1712–17, samt Margareta (1698–1750). Nils Nilsson tog upp hemmanet från öde och hade skattefrihet 1681. Han började skatta 1682. Nils Nilsson hade år 1695 två hästar, 13 kor och 16 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 4,5 skäl och mantalet var 7/16 skatte.

Anders Svensson (1657–1738) från Böle 10 ägde gården 1700–09. Han gifte sig omkring 1699 med Nils Nilssons änka Rågel Nilsdotter och de hade barnen Margareta (1701–87), som gifte sig 1740 till Storkåge 24, och Karin (1704–71), som gifte sig 1728 till Storkåge 15.

Johan Nilsson ägde hemgården 1710–29. Under åren 1712–13 var han även soldat på roten 96 Tysk. Han var gift första gången med en dotter till Olof Mosesson på Storkåge 6 och andra gången med Anna Persdotter (1670–1750), vars mor Elsa (1648–1748) hade flyttat in från en annan socken 1725 och bodde på gården. Johan Nilsson hade barnen Nils f. 1711, som övertog föräldragården, Per f. 1712, som 1738 flyttade till Piteå, samt Olof f. 1714, som flyttade till Piteå socken 1730. Johan Nilsson var nämndeman 1720–26. Mantalet var 1703 på 57/128.

Nils Johansson blev ägare till hemmanet 1730. Han gifte sig 1732 med Margareta Jönsdotter (1711–68) från Ersmark 9. De hade barnen Kerstin f. 1733 och Johan (1741–50). Dottern Anna dog 1739, sonen Jöns dog 1748 och så fick de en dödfödd son 1749. Nils Johansson hade år 1749 en häst, 10 kor och 20 småkreatur. Man sådde 5 tunnor och mantalet var på ½ skatte. Nils Johansson betalade skatt för en bit

mark som hörde till Storkåge 12. Saken reglerades nu så att han slapp betala denna skatt. Marken hade tidigare tillhört ett nedlagt hemman.

Dottern Kerstin gifte sig 1755 med Olof Jonsson (1735–1804) från Innervik 15, som blev ny ägare till gården. De fick barnen Stina f. 1756, Margareta f. 1757 och Johan. De hade möjligen barnen Nils, som dog 1758, Katarina, som dog 1766, och Anna och Katarina, som båda dog 1772. Olof Jonsson var sexman 1778.

Storkåge 9

Olof Andersson f. 1603 ägde gården 1631–86. Hans hustru dog 1674 varefter han gifte om sig. Olof Andersson gifte sig för tredje gången 1687 och blev åter änkeman 1695. Han hade barnen Lisbet (1671–1754), som gifte sig på gården, Anders, som möjligen var ägare till Klutmark 6 åren 1714–17 och soldat på roten 99 Rejare i Storkåge 1713–17, Malin (1669–1736), som gifte sig på gården, och Margareta, som gifte sig och bodde på gården för någon period. Olof Andersson var soldat från 1639 och blev bruksknekt vid Piteå silververk 1646. Han hade soldatnamnet Tolvman och tjänstgjorde efter 1660 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han betecknades 1666 som gammal och blev avdankad. Gården hade 1648 2 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på 3/8.

Soldaten Jon Johansson Rupa (– 1691) från Storkåge 8 ägde gården 1687–91. Han var soldat 1679–91 och dog sistnämnda året i Storkåge. Jon Johansson var svåger till Abraham Sjulsson från Storkåge 11, vilken var borgare i Piteå stad. Jon Johansson var gift med Malin Olofsdotter från gården, som var ägare till gården 1692–1703. År 1695 hade hon en häst, 7 kor och 6 små kreatur. Skatten var på 1 tunnor och mantalet var på 5/16 skatte. Mantalet var 1703 på 18/64.

Soldaten på roten 99 Rejare Per Tomasson (– 1702) brukade gården 1699. Han var soldat från 1683 på Morön och hade namnet Ripa. Per Tomasson var gift med änkan Malin Olofsdotter från gården. Han kan möjligen också ha varit gift med hennes syster Margareta Olofsdotter. Dottern Karin f. 1671 bodde i byn 1722.

Nils Samuelsson Rejare (1682–1758) från Storkåge 4 ägde gården 1702–04 samt 1722–28. Han var soldat på roten 99 Rejare 1704–07 och återkom från fångenskap 1722. Under tiden skötte hustrun Lisbet Olofsdotter (1671–1754) om gården. Hon var bördig till gården. Makarna hade sonen Anders (1703–61).

Anders Nilsson Rejare ägde hemgården 1728–61. År 1749 sådde han 4,5 tunnor och födde en häst, 8 kor och 15 små kreatur. Mantalet var 3/8 skatte. Åren 1720–28 var Anders Nilsson soldat på roten 99 Rejare. Först var han gift med Kerstin Davidsdotter (1706–46) från Storkåge 5 och hade tillsammans med henne barnen Nils (1728–1802), som gifte sig 1754 till Storkåge 5, Kerstin (Stina) (1731–1816), som gifte sig 1753 till Storkåge 20, Lisbet (Lisa) (1733–1815), Maria (1736–1826), som gifte sig 1762 till Storkåge 21, samt David (1744–44). Sedan gifte han om sig 1746 med Kerstin Larsdotter (1715–89) från Östanbäck 7 och hade tillsammans med henne barnen Anna (1747–50), Lars (1751–57) samt Anders (1755–1809). Anders Nilsson var smed 1750. När Kerstin Larsdotter blev änka gifte hon 1762 om sig med Isak Abrahamsson (1725–85) från Kusmark 18, som var ägare till gården från samma år.

Storkåge 10

Sonen på gården, Erik Öndesson (1607–70), ägde hemmanet 1635–70. Han blev änkring 1679 och hade barnen Jon (–1698), Anders, Erik, möjligen Moses, som var soldat 1659–63, och Peder Eriksson, som var bruksknekt från 1661 och åtminstone till 1666. Erik Öndesson hade brodern Johan Öndesson som var soldat 1644–66 och bruksknekt vid Piteå silververk 1646. Han flyttade till Östanbäck 5. Ytterligare ett syskon var troligen Kerstin Öndesdotter (1631–1710) från Storkåge i Skellefteå socken, som var gift med Anders Andersson i Böle i Råneå socken. Hennes far sägs i Råneås dödbok heta Önde Andersson och vara från Storkåge. Möjligen är namnet en felskrivning för Önde Jonsson. Gården hade 1648 4 tunnor och 5 skäl i skatt och mantalet var 1654 på 19/32.

Erik Öndessons son Jon Eriksson ägde gården 1671–98 och även han var gift två gånger. Hans första hustru dog 1696–97 och han gifte om sig 1698 med Lisbeta, men hann enligt en domboksanteckning vara gift i endast 14 dagar innan han dog. Lisbeta gifte sedan om sig med Olof Andersson på Kusmark 8. Jon Eriksson hade barnen Mariet f. 1672, som gifte sig till Drängsmark 9, Johan (1679–1763), troligen Britta (1682–1752), som blev gift på Innervik 9, Mariet (1683–1738), troligen Anna f. 1685, som blev gift på Burvik 2, Lisbet f. omkring 1688, en son som blev soldat på roten 97 Wahlberg någon gång 1700–09, samt troligen Jon f. 1691, som var soldat på roten 97 Wahlberg 1712–18 och sedan blev rustmästare med namnet Berg och bosatt på Ersmark 15. Jon Erikssons bror som var bruksknekt brukade 1675 en del av jorden som uppgick till 1 tunna och 3 skäl. Han hade inte sått något korn. Han hade övergivit hemmanet med hustru och barn och levde på tiggeri. Brodern fick anstånd med skatten, som för hela hemmanet var 4 tunnor och 1 skäl. Brodern var sannolikt Peder Eriksson. Jon Eriksson hade år 1695 två hästar, 12 kor och 18 småkreatur. Skatten var 4 tunnor och 1 skäl och mantalet 3/32 skatte.

Johan Jonsson ägde hemgården 1699–1739 och han var gift med Karin Olofsdotter (1679–1754), som troligen var syster till Jon Olofsson på Medle 11. Johan hade barnen Jon (1702–78), Olof (1705–81), som flyttade till Skråmträsk 7, Erik Sundberg f. 1712, som gifte sig 1744 och flyttade till Umeå socken där han var båtsman och sedan bodde med hustrun Kerstin Olofsdotter på gården 1753–56 varefter de flyttade till Ångermanland, Maret (1715–82), som gifte sig 1738 till Storkåge 7, och Kerstin f. 1721, som var gift. Gården var 1703 på ½ mantal. Johan Jonsson var nämndeman 1727–38. År 1728 sägs att två soldater från gården hade gått ut för roten 97 Wahlberg under perioden 1695–1728.

Sonen Jon Johansson övertog hemmanet 1740. Han var gift med Lisbet Nilsson (1709–94) från Tjärn 4. De hade barnen Kerstin (Stina) (1731–1802), som gifte sig 1761 till Ersmark 15, Nils (1733–1804), Margareta (1738–97), som möjligen gifte sig 1761 till Innervik 11, Lisa (1741–50), Britta (1745–1809), som gifte sig 1768 till Drängsmark 6, och Maria (1748–1824). De hade också sonen Johan som dog 1737. Jon Johansson hade år 1749 en häst, 12 kor och 20 småkreatur. Han sådde 6 tunnor och mantalet var 33/64 skatte. Jon Johansson, som hade betalat skatt för en bit mark som Storkåge 16 brukat, slapp nu denna skatt. Sonen Nils Jonsson tog över gården efter fadern. År 1788 var gården flyttad ett stycke mot norr, men låg fortfarande vid landsvägen.

Storkåge 11

Isak Sjulsson (– 1688) ägde gården 1632 och 1647–85. År 1648 var gården på 4 tunnor och 7 skäl och mantalet var 1654 på 39/64. Brodern Abraham var borgare i Piteå stad. Isak Sjulsson var gift och hade barnen Olof (–senast 1688), som blev soldat, Isak, som ägde gården 1687–1700, Anna, samt Mariet, som bodde i Umeå socken åtminstone 1665–77 och var gift med en soldat. Gården brann 1660 och Isak Sjulsson fick en halv tunna korn av kyrkan. Han fick 1675 anstånd med skatten vilken uppgick till 2 tunnor. Isak Sjulsson hade vanbrukat jorden, hade inte sått något korn och hade inget kreatur. Därför fanns det inga tillgångar på hemmanet. År 1678 beskrevs Isak Sjulsson som förlamad och han hade endast ett kreatur. Han hade frihet från skatten 1680–82 på grund av att gården hade brunnit. Anna piga ägde gården 1686.

År 1695 hade Isak Isaksson (– 1709) 1 häst, 6 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 3,5 skäl och mantalet 3/32 skatte. Isak Isaksson var soldat från 1683 och på roten 102 Junkare 1695–1706 och korpral på roten 95 Utter 1706–09. Isak Isaksson dog 1709. Han gifte sig 1686 med Margareta Johansdotter och hon brukade gården från 1701. Gården var 1703 på 39/128 mantal. Makarna hade barnen Johan (1689–1732) samt Jon, som var soldat på roten 102 Junkare före 1711.

Sonen Johan Isaksson Junkare var ägare till gården 1725–31. Innan dess var också han soldat på roten 102 Junkare 1711–25. Han var gift med Lisbet Hansdotter (1675–1731), och tillsammans hade de dottern Margareta f. 1715, som gifte sig 1731 och flyttade från socknen samma år.

Daniel Jonsson (1706–74) från Frostkåge 13 ägde gården 1732–42. År 1725 hade han gift sig med Kerstin Hansdotter (1706–88) från Östanbäck 12. Makarna ägde Ostvik 1 1726–30 och från 1743 Östanbäck 12. Beträffande barn, se under Östanbäck 12.

Sara Jonsdotter (1703–72) brukade gården 1743–61. Hon var änka efter Per Jonsson Sjöman (1698–1741) från Hjoggböle 2, som först var soldat på roten nr 6 Gran 1720–25 och sedan på roten 44 Sjöman 1725–41. Makarna hade barnen Anna, f. 1729 och gift 1758 till Burträsk socken, Karin, f. 1733 och gift 1759, Malin, f. 1733 och gift 1767 i Storkåge, Per, f. 1737 och gift 1762 med en dotter på Storkåge 12, samt Olof f. 1739, som flyttade till annan socken 1770. År 1749 fanns en häst, 6 kor och 12 småkreatur på gården. Utsädet var 3,5 tunnor och mantalet 39/128 skatte. Sonen Per Persson ägde gården från 1762. Han hade dottern Sara som dog 1766.

Storkåge 12

Abraham Eriksson (– 1663) ägde gården 1624–60. Han var gift och hade barnen Mariet, som gifte sig till Yttervik 1, Per, Jakob, som gifte sig till Yttervik 7, Nils, som tog över gården, Elias, som var soldat från 1689 och på roten 69 Örn i Skråmträsk från 1695, och Malin. Gården hade 1648 2 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på ¼.

Malin piga ägde gården 1662–65. Åren 1667–77 var brodern Nils Abrahamsson ägare till gården. Han gifte sig 1663 och hans hustru hette Margareta. Nils Abrahamsson Dunder var soldat 1656–77 och dog det sistnämnda året i Landskrona. Efter 1672 tjänstgjorde han några år vid Luleå silververk i Kvikvjokk men var sedan

tvungen att gå ut i kriget. Efter Nils Abrahamssons död ägde hustru Margareta gården 1677–87.

Makarna hade dottern Anna (1665–1735) som gifte sig med Mårten Larsson (1658–1737) från Storkåge 20, och han ägde gården 1688–1727. Gården var 1703 på 5/16 mantal. Makarna hade inga barn. År 1695 fanns på gården 1 häst, 7 kor och 18 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl och mantalet 11/32 skatte. Mårten Larsson var nämndeman 1714–19.

Stora Olof Olofsson Järnhäst (1700–68) från Myckle 7 var ägare från 1728 och framåt. Han hade varit soldat på roten 82 Järnhäst 1720–25. Han gifte sig 1722 med Kerstin Gertsdotter (1695–1763), som var från Bergsbyn 7. De hade barnen Olof (1724–36), Mårten f. 1725, Gert (1726–97), Annika (Anna) f. 1728, som gifte sig 1751 och flyttade till annan socken, en dödfödd son 1730, Malin (1732–36), Kerstin (1735–36) samt Kerstin (1737–1803), som gifte sig 1762 till Storkåge 11. År 1749 fanns på gården 1 häst, 9 kor och 18 småkreatur. Man sådde 4 tunnor och mantalet var 5/16 skatte.

Gert Olofsson tog över gården efter fadern och gifte sig 1750 med Sara Nilsson f. 1727 från Drängsmark 10. De har barnen Olof (1753–1814), som var soldat på roten 96 Tysk, Sara (1755–1818), Stina (1757–1819), Nils (1759–1819), Markus f. 1760, Mårten (– 1761), Margareta f. 1762, Gerhard Granstedt f. 1765, som var bosatt på Kyrkobordet och som flyttade 1806 till Finland, samt Margareta (1769–1809). Sonen Mårten dog 1761.

Storkåge 13

Hustru Gunborg ägde gården 1635–56. Gården hade 1648 1 tunna och 4 skäl i skatt och mantalet var 1654 på 5/32. Dottern Kerstin piga ägde gården 1657–58 och Lars Olsson ägde den 1659–62.

Per Mårtensson, som var son till tidigare ägaren Mårten Persson, ägde gården 1663–76. Han var gift med Anna Hindricksdotter, som brukade gården 1676–88. Per Mårtensson Hybäck var soldat från 1639 och tjänstgjorde från 1672 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han var fältväbel 1660–76 och dog i april 1676. Han hade även soldatnamnet Kling. Möjligen har han tagit namnet Hybäck efter någon bäck i närheten av hemmanet. År 1690 fanns pigan Anna på gården.

Per Mårtenssons son Per Persson Tysk brukade gården 1693–99. År 1695 fanns på gården inga djur. Skatten var 1 tunna och 3 skäl och mantalet 3/32 skatte. Per Persson var soldat från 1677 i Ersmark och på roten 96 Tysk 1695–1709 då han dog i fält. Åren 1696–1705 brukade hans hustru Karin Jakobsdotter (1658–1740) gården. Hon var möjligen från Ersmark 11. Makarna hade barnen Per (– 1716), Elsa (1697–1760) och Anna (– 1730).

Sonen Per Persson Tysk (– 1715) ägde gården 1709–15 och hustrun Sara Nilsson (– 1716), som möjligen kom från Byske, brukade gården 1712–15 medan maken var soldat på roten 28 Åberg 1712 och roten 96 Tysk 1713–15. De hade dottern Karin f. 1714. Gården var 1703 på 11/64 mantal.

Anders Svensson Tysk (1699–1736) ägde gården 1725–36. Han kom från Degerbyn 6 och var soldat på samma rote 1720–36. Hustrun Elsa Persdotter (1697–1760) brukade gården 1737–40. Makarna hade barnen Sven (1724–40), Per, f. 1724 och gift 1748 till Storkåge 22, Jonas (1725–1809), Anders f. 1727, som dog tidigt, An-

ders (1729–36), Susanna (1732–74), gift med Johan Andersson (1727–55) på Storkåge 14 och omgift 1759 på samma gård, Karin f. 1733, som dog samma år, Jakob och Isak födda 1734, Elsa (1735–36) samt Johan, som dog 1734.

Sonen Jonas Andersson tog över föräldragården 1745. År 1749 hade man en häst, fem kor och 12 små kreatur. Man sådde 2,25 tunnor och mantalet var 11/64 skatte. Jonas Andersson gifte sig med Kerstin Östensdotter från Storkåge 19 och de hade barnen Anders f. 1749, Maria (1751–1801), som blev gift med Carl Olofsson Stålborg som var nybyggare i Norra Bastuträsk, Elsa (1754–1836), som var gift med skomakaren Anders Andersson på Kyrkobordet, Kristina (1758–1834), Östen (1759–1809), som var soldat på roten Sjöman, Jonas f. 1761, Sara f. 1763, Per f. 1764 samt Jon f. 1765.

Storkåge 14

Jöns Hindricksson (– 1678) ägde gården 1643–78 och han gifte sig andra gången 1668 med Margareta Andersdotter från Storkåge e. Jöns Hindricksson hade sonen Anders Jönsson Panna som var soldat 1672–76. Han dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Jöns Hindricksson hade troligen även sonen Jöns Jönsson Rännare, som var soldat från 1666, och dottern Sara. Jöns Hindricksson var soldat 1677–78. En bror till Jöns var Johan Hindricksson Ryss som var soldat 1648–66 och korpral vid Skellefteå kompani 1666–76 och korpral vid Luleå kompani 1676. Han dog den 1 juli i sjöslaget vid Öland. Åren 1676–77 hette hans hustru Sara Olofsdotter. Gården hade 1648 2 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på ¼. Margareta Andersdotter innehade hemmanet 1679–84 och dottern Sara 1686–88.

Ägare till hemmanet under åren 1690 till omkring 1723 var Johan Andersson (1662–1743) från Gagsmark 1. Han var gift med Sara Jonsdotter (– efter 1714), som sannolikt kom från gården. Johan Andersson gifte sedan om sig med Britta Andersdotter (1663–1747). Johan Andersson hade sonen Jöns f. 1694, som blev soldat på roten 100 Klint 1713–16, och dottern Sara (1700–67). Han hade en häst, 7 kor och 17 små kreatur år 1695. Skatten var 2 tunnor och mantalet ¼ skatte.

Anders Olofsson (1704–74) från Kattisträsk 1 blev ägare till gården omkring 1724 då han gifte sig med Sara Johansdotter på gården. De hade barnen Kerstin 1725, som gifte sig på Medle 4, Johan (1727–55), som var gift med Susanna Andersdotter från Storkåge 13 och drunknade 1755, Olof (1730–89) samt Britta f. 1731, som gifte sig till Kusmark 20. De fick också ett dödfött barn 1734. År 1749 hade Anders Olofsson en häst, 7 kor och 18 får. Han sådde 3 tunnor och mantalet var ¼ skatte. Anders Olofsson var soldat på roten 100 Klint 1743.

Olof Andersson gifte sig med Susanna Andersdotter (1732–74) från Storkåge 13 och tog över gården efter fadern. De hade döttrarna Sara f. 1761, Elsa, som dog 1766, och Helena, som dog 1771.

Storkåge 15

Nils Persson (– 1674) gifte sig med en dotter på gården och var dess ägare 1647–74. Han hade dottern Sara Nilsdotter som gifte sig med Jon Jonsson. Gården hade 1648 1 tunna och 4 skäl i skatt och mantalet var 1654 på 3/16.

Jon Jonsson (– ca 1696), som eventuellt kom från Frostkåge 3, stod som ägare 1675–97, och hustrun brukade gården 1698. År 1695 fanns en häst, 11 kor och 18 småkreatur på gården. Skatten var 2 tunnor och 5 skäl och mantalet var 3/8 skatte. Makarna hade barnen Jon (– 1718), Anna, Sara (1677–1733) och Margareta.

Sonen Jon Jonsson ägde gården 1699–1714 och blev sedan soldat på roten 100 Klint 1717–18. Han gifte sig med Anna Jonsdotter (1683–1744) och hade barnen Sara f. 1707, Jon f. 1709, Lisbeta (1711–92), Anna (1712–89) och Kerstin f. 1716. Gården var 1703 på 11/32 mantal. Hustrun Anna brukade gården 1715–25.

Sonen Jon Jonsson (1709–54) var ägare till gården 1725–54, och han gifte sig 1728 med Karin Andersdotter (1704–71) från Storkåge 8. Makarna hade barnen Anna (1729–1813) och gift 1759 till Böle 10, Katarina f. 1730, Jon (1731–88), Anders, f. 1732 och gift 1761, Nils f. 1734, Nils (1736–1821), som gifte sig första gången 1760 och andra gången 1769 till Böle 10, Sven (1739–39), Marta (1740–98), Sara (1740–88), Katarina (1744–1817) samt Sven (1746–1805). Makarna hade också en dödfödd son och dotter år 1738. Jon Jonsson hade år 1749 en häst, 10 kor och 15 får. Han sådde 4 tunnor och mantalet var 11/32 skatte. Sonen Jon Jonsson övertog gården 1755 och gifte sig 1757 med Sara Larsdotter (1717–97) från Drängsmark. De hade sonen Jon f. 1758.

Storkåge 16. Kvarnbacken

Per Jonsson (1619–74) ägde gården 1633–74. Han gifte sig med Sara som brukade gården 1675, och hade med henne barnen Per, en dotter som gifte sig till Drängsmark 8, Britta, som troligen gifte sig till Ersmark 11, och Sara, som gifte sig till Böle 9 eller möjligen till Morön 4. Per Jonsson hade troligen även sonen König Trygg som var soldat från 1672 och lejd av Anders Östensson i Åbyn, Burträsk socken. Gården hade 1648 3 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på 3/8. Per Jonsson var soldat 1654–57 och 1665–69. År 1675 sägs att Sara var en fattig änka utan manshjälp och att hon hade sått litet korn men endast fått igen ogräs. Sonen hade gått ut som tremännings soldat till Jämtland. Sara fick anstånd med skatten som uppgick till 3 tunnor.

Sonen Per Persson fanns på gården 1675–76 tillsammans med sin hustru Cecilia Nilsdotter (– 1696). År 1675 beskrevs han som utfattig och hade inte sått någon säd. Han hade inte någon boskap och var inte betrodd att få låna pengar till skatten. Per Persson var utskrivnen till soldat och hustrun satt hemma med små barn. Därför fick Per Persson anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 6 skäl. Han var tredjemans knekt i Jämtland från 1676 och blev soldat i Skellefteå kompani 1678. Han torde ha dött 1678 i fält.

Cecilia Nilsdotter ägde gården 1677–78. Hon gifte om sig 1678 med Mats Persson från Burvik 7, som var ägare till gården 1679–96. År 1695 fanns en häst, 9 kor och 18 småkreatur på gården. Skatten var 3 tunnor och mantalet 10/32 skatte. Då Mats Persson blev änkeman 1696 gifte han om sig 1697 med Britta Andersdotter från Bodan 2 och blev den gårdens ägare fram till år 1700 då hustrun dog. Mats Persson hade barnen Britta (1678–1753), Sara f. 1684 och Karin, som gifte sig till Källbomark 2.

Dottern Britta Matsdotter gifte sig med Moses Jakobsson (– ca 1715) som kom från Kusmark 10. Han var ägare till gården åren 1697–1715. Mantalet var 1703 på

3/8. Efter makens död skötte hustrun Britta gården 1716–20. Makarna hade barnen Malin, f. 1697 och gift 1731 till Kroksjön 1, Olof f. 1699, Cecilia (1701–88), som gifte sig 1737 med en soldat på roten 102 Junkare, Mats (1703–90), som gifte sig 1730, Britta (1708–86), som gifte sig 1756 till Storkåge 20, samt Moses (1715–79), som gifte sig 1745 och var soldat på roten 102 Junkare fr.o.m. 1742 och ägare till Gagsmark 3 från 1756. Cecilia flyttade till Piteå socken 1730, men kom tydligen tillbaka.

Mats Mosesson övertog hemmanet efter fadern och han gifte sig 1730 med Katarina Andersdotter (1712–1803) från Ragvaldsträsk 6. Makarna hade barnen Moses f. 1731, Anders (1732–99), som blev nybyggare i Petiknäs 1769, Britta f. 1734, Britta f. 1736, Moses Kågström (1739–81), som flyttade till annan socken 1768 och sedan finns som borgare i Piteå stad, Sigrid (1739–39), Katarina (1740–1823), Mattias, som dog 1745, Malin (1746–46), Anna (1747–47), Markus (1748–1834), Magdalena (1750–1821), Cecilia (1753–1824), Nils (1751–52) samt Anna f. 1755. Mats Mosesson ägde 1749 en häst, 8 kor och 12 småkreatur. Han sådde 4,5 tunnor och hade 3/8 mantal skatte.

Sonen Markus Matsson tog över hemmanet och gifte sig 1771 med Anna Nilsdotter (1747–1834) från Hedensbyn 7. Makarna hade barnen Katarina (1773–1860), Nils Kågström (1775–1845), som tog över hemmanet, Anders f. 1777, som gifte sig 1804 till Ostvik, Maria (1780–1810), Anna (1783–1872), Sara (1786–1869), Johan (1789–1823) samt Marta f. 1791. Markus Matsson är fortfarande ägare 1786. Han var med och startade Holmfors såg och Bondhammars järnbruk.

Storkåge 17. Jörnkläppen

Olof Jonsson ägde gården 1654 då mantalet var på 3/32. Han var soldat samma år. Johan Olofsson Kälare ägde gården 1647–53 och 1655–78. Han var från Storkåge e och gifte sig troligen med en dotter till Anders Månsson på Tjärn 3. Efter hustruns död gifte han om sig med Kerstin. Alternativt var han gift en gång och hustrun hette Kerstin Månsdotter. Johan hade barnen Måns f. 1656, som gifte sig 1680 och blev ägare till Storkåge 19, samt Olof. Gården hade 1648 på 2 tunnor i skatt. Olof Olofsson stod som ägare till gården 1679.

Johan Olofssons son Olof Johansson var ägare till gården 1680–1701, 1703–09 och 1713–17. Olof Johanssons första hustru hette Olofsdotter och var från Ersmark 2. Hans andra hustru hette Kerstin Larsdotter (1640–1732) och var från Hjoggböle. Sannolikt gifte de sig 1710 då Olof Johansson gifte sig enligt kyrkoräkenskaperna. Olof hade barnen Mariet, f. 1672 och gift till Storkåge 4, Johan, Lars, Ingeborg f. 1675, som gifte sig till Kusmark 8, Kerstin, f. 1676 och gift till Ersmark 3, Elsa (1680–1766), Per, samt troligen Britta, som gifte sig till Bureå 8 och som var död 1710. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 12 kor och 22 småkreatur. Skatten var 4 tunnor och mantalet var 15/32 skatte. Gården låg 1703 på Jörnkläppen då mantalet var ½. Mellan 1648–95 har gården ökat med 2 tunnor i skatt. Sannolikt har ägarna till gården förvärvat Storkåge e som låg på Jörnkläppen.

Johan Olofsson innehade fädernegården 1702–03 och blev eventuellt soldat senare. Han var möjligen gift med Britta och hade dottern Britta. Brodern Lars Olofsson var ägare till gården 1710–12. Han var eventuellt soldat på roten 96 Tysk under samma tid och dog omkring 1712. Han gifte sig 1710 med Margareta Nilsson från

Hjoggböle 7, som gifte om sig 1713 med Anders Andersson på Boviken 3. Johan Olofssons syster Elsa gifte sig med Lars Svensson (1679–1754), som möjligen kom från Degerbyn 6, och han innehade gården 1718–39. De hade sonen Erik (1723–1807).

Erik Larsson övertog föräldragården 1742. Han gifte sig 1745 med Margareta Nilsson (1718–45) från Falmark 10 och andra gången med Kerstin (Stina) Andersdotter (1723–1809) från Lund 1, och han hade barnen Kerstin (1745–47), Anders (1749–49), Lars (1750–50), Anders (1751–1801), Maria (1753–53), Sara (1754–1821), Olof f. 1756, Per (– 1757), Erik (1758–58), Lars (1758–1838), Margareta (1760–1809), Erik (1762–62), Helena (1763–64), Elisabet (1765–65) samt Karl (1766–66). Erik Larsson hade år 1749 två hästar, 12 kor och 20 små kreatur och sådde 6 tunnor utsäde. Till gården hörde också slätterängar i Ersmark. Mantalet var ½ skatte. Lars Eriksson ägde gården 1788.

Storkåge 18. Jörnkläppen

Hustru Rågerd var ägare till gården 1642–52. Gården låg 1648 på Jörnkläppen och på kartan finns noterade som ägare Anders Andersson eller Anders Isaksson, vilka bägge hade 2 tunnors skatt. Åren 1654–78 var Fåle Persson (– 1678) ägare. Första hustrun var en Olofsdotter och han gifte sig andra gången 1665 med Malin. År 1675 sägs att Fåle Persson skaffade sig föda genom tiggande. Han hade många små barn och var ofärdig i sin hand. Fåle hade legat sjuk länge och hade inte sått någon säd. Därför fick han anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 6 skäl. Fåle Persson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året. I en förskoningslängd från 1678 berättas att hustrun satt med sex små barn i största fattigdom. Hon hade bara kunnat så ett skäl och hade inga djur. Hustru Malin brukade hemmanet 1678–99. På gården fanns 1695 1 häst, 2 kor och 5 små kreatur. Skatten var 1 tunna och 4 skäl och mantalet var 1/8 skatte. Fåle Persson hade barnen Hans, Per, som var soldat från 1689 och från 1695 på roten 97 Wahlberg i byn, Anna (1673–1739) och Margareta (1677–1742). Ytterligare en son kan Jon Fållsson eller Pålsson vara som var soldat i Medle från 1689 och på roten 73 Duva från 1695. Fåle Persson hade troligen brodern Hans Persson, som var soldat 1652–56. Mantalet var 1654 på 5/32.

Vid roteringen 1695 hade hustru Malin pantsatt 9 skälslands jord till Lars Olofs-son på Storkåge 20, som han även betalade skatt för. Därför fick han behålla jorden. Hon hade dessutom pantsatt några ängar och lägdor, men dessa skulle återgå till hemmanet.

Hans Fållsson ägde gården 1700–01 och han var gift med Elsa, som brukade gården 1702. Margareta Fållsdotter ägde gården 1702–16. Mantalet var 1703 på 3/8. Hon gifte sig med Nils Persson och han stod som ägare till gården 1720–23. Åren 1724–26 var Margareta Pålsson åter ensam ägare.

Åren 1726–32 ägde Johan Danielsson Dubblare (1659–1735) som troligen kom från Storkåge 1 och hans hustru Margareta Nilsson (1687–72) gården. Hon var en dotter till Nils Nilsson Berg och Margareta Persdotter på Storkåge 24. Makarna hade dottern Margareta (1710–75) som 1732 gifte sig med Jon Jonsson (1710–62), som kom från en annan socken.

Jon Jonsson (1710–62) övertog gården 1733 och 1749 hade han en häst, 6 kor och 10 små kreatur. Utsädet var 2,5 tunnor och mantalet 13/64 skatte. Makarna hade

barnen Johan f. 1732, som flyttade till Umeå 1757, Maria (1735–90), Jonas (1745–1828), som övertog gården, Margareta f. 1751, samt Nils (1756–1801). Johan f. 1732 är sannolikt identisk med "lärodrängen" Johan Berggren från Storkåge som 1756 ansökte om tjänsten som organist i Skellefteå, dock utan att få tjänsten. Han blev sedan organist i Umeå och dog 1760.

Sonen Jonas Jonsson, som blev näste ägare, gifte sig 1768 med Malin Persdotter Sjöman f. 1734, som var dotter till en soldat på roten 44 Sjöman i Hjoggböle. Makarna hade barnen Jon (1768–1820), Per (1770–1844) och Johan (1772–1838). Jonas Jonsson var ägare ännu 1786. Per Arvidsson (1738–1803) från Ersmark 11 ägde gården 1788.

Storkåge 19. Jörnkläppen

Lars Persson (1619–96) ägde gården 1647–81. Han var en son till tidigare ägaren Per Mosesson. En syster till Lars Persson var gift på Östanbäck 12. Lars Perssons hustru dog någon gång före 1647, och Lars Persson gifte om sig detta år. Lars Persson var nämndeman 1650–59. Han hade barnen Jakob, som var soldat 1679, Per Larsson (– 1676), som var soldat 1676, Karin (1658–1728), samt ytterligare en dotter. Lars Persson hade en bror, Anders Persson Köpman, som var bergsknekt vid Piteå silververk från 1646 och tjänstgjorde från 1660 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han tjänstgjorde till ca 1675. Gården hade 1648 5 tunnor skatt och mantalet var 1654 på 39/64. Lars Persson var kyrkvård från 1669.

Dottern Karin Larsdotter (1658–1728) gifte sig med Måns Johansson (1656–1736), som förmodligen var från Storkåge 17, och de tog över föräldragården år 1682. År 1683 tycks hemmanet delas och det gamla hemmanet blev på ½ mantal och det nya, som ägdes av Lars Olofsson, blev på 3/16 mantal. Det nya hemmanet blev Storkåge 20. På gården fanns 1695 2 hästar, 13 kor och 28 småkreatur. Skatten var 5 tunnor och mantalet 15/32 skatte. Makarna hade barnen Mariet (1681–1733), Britta (1683–1731), som gifte sig till Kusmark 6, Margareta (1688–1758), som sannolikt gifte sig till Östanbäck 5, Karin (1694–1754), som gifte sig till Storkåge 20, samt Malin (1699–1769), som eventuellt gifte sig till Östanbäck 13. Mantalet var 1703 på 5/8. Gården låg 1648 och 1703 på södra sidan av Kågeälven, mitt emot Kvarnbacken.

Dottern Mariet Månsdotter gifte sig år 1703/1704 med Östen Olofsson (1680–1759) från Ragvaldsträsk 4, och han blev gårdens näste ägare. År 1733 gifte han om sig med Britta Simonsdotter (1664–1735) från Flurkmark i Umeå socken, som var änka efter Nikodemus Mårtensson från kyrkstaden. År 1738 gifte Östen Olofsson om sig med Anna Mosesdotter (1671–1739) från Ersmark 2, och år 1739 gifte han om sig med Sara Persdotter (1698–1773) från Storkågeträsk 3. Östen Olofsson hade tillsammans med första hustrun barnen Måns (1707–81), Anna (1707–39), som gifte sig till Storkåge 24, Karin f. 1708, Olof f. 1711, som flyttade till Kopparnäs 4 i Piteå socken, Karin (1712–71), som gifte sig 1738 till Tjärn 5, Margareta (1714–1803), som gifte sig 1734 på Ersmark 3, Mariet (1718–98), som gifte sig 1746 med en soldat på roten 97 Wahlberg, Johan, f. 1721 och sannolikt soldat på roten 101 Lustig/Västerbottning från 1742, Per (1723–43), Kerstin (Stina) (1726–1808), som gifte sig 1748 till Storkåge 13, samt Jon f. 1728, som gifte sig 1755 och flyttade till Piteå socken 1756. Östen Olofsson var på sjön en tid i mitten av 1730-talet och han sålde

dessutom tobak olagligen. Han var sexman från 1725. År 1750 levererade han en hud till kyrkan och var troligen garvare.

Måns Östensson tog över gården efter sin far. Han gifte sig 1735 med Margareta Johansdotter (1712–88) från Ersmark 3 och hade med henne barnen Maria (1737–1829), gift 1760 till Kusmark, Johan (1739–39), Kerstin (1740–1811), gift 1762 till Kusmark 21, Johan (1743–1809), som tog över hemmanet, Olof (1746–1823), som blev bonde på Medle 5, Britta (1749–50), Östen (1750–50), Marta (1751–1812), samt Jonas (1755–92), som blev nybyggare i Bjurån. Måns Östensson hade på gården 1749 2 hästar, 14 kor och 30 småkreatur och sådde 7 tunnor utsäde. Han hade 5/8 mantal skatte. Johan Månsson bodde 1788 på Jörnkläppen, så hemmanet måste ha bytt gårdsplats någon gång mellan 1703 och 1788.

Storkåge 20

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 103 finns felaktiga uppgifter om hemmanet 1610–50. Det hemman som i den boken redovisas under Storkåge 20 är Storkåge e, se nedan.

Hemmanet kom till 1683 efter en delning av Storkåge 19. Hemmanet var på 3/16 mantal. Lars Olofsson, f. ca 1627 och son till Olof Larsson i byn, var ägare till gården 1683–98. Han var gift och hade sönerna Mårten (1658–1737), som gifte sig till Storkåge 12, och Johan (1666–1752). Möjligen hade han även sonen Olof Larsson Lustig som var soldat från 1691 och på roten 101 Lustig från 1695. Lars Olofsson var möjligen gift med den Karin soldathustru som troligen fanns på Storkåge 19 1679. En Lars Olofsson lejdes 1679 av Jöns Olofsson i Ostvik till soldat. Möjligen är han identisk med bonden på denna gård.

Lars Olofsson köpte 1690 Storkåge a (som det betecknas i boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 106) av Daniel Olofsson, vilket var på ¼ mantal. Lars Olofsson hade år 1695 en häst, 9 kor och 24 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 3 skäl och mantalet 11/32 skatte.

Johan Larsson (1666–1752) ägde hemgården 1699–1722. Han var enligt Knut Lundberg först gift med Britta Jakobsdotter från Storkåge 6, och sedan med Britta Olofsdotter (1661–1739). Möjligen var Johan Larsson gift endast en gång och då med Britta Olofsdotter, som kan ha kommit från Storkåge 5 och var dotter till Olof Davidsson. Johan Larsson hade barnen Kerstin f. 1700 som troligen var gift med soldaten Johan Johansson Glad i Svensbyn i Piteå socken samt Lars f. 1703. Johan Larsson föll ner i en brunn 27 oktober 1752 och drunknade. Vattennivån var 3 alnar (ca 1,8 meter). Gården låg 1703 på södra sidan av Kågeälven, söder om Storkåge 19. Mantalet var på 19/64.

Nämndemannen Lars Johansson blev 1723 gårdens nye ägare. Han gifte sig 1722 med Karin Månsdotter (1694–1754) från Storkåge 19 och 1756 med Britta Mosesdotter (1708–96) från Storkåge 16. Tre barn fanns i hemmet: Johan f. 1724, Britta (1726–92), som gifte sig 1753 till Skråmträsk 5, och Karin (1730–96), som gifte sig 1754 till Drängsmark 13. Lars Johansson hade år 1749 en häst, 10 kor och 20 småkreatur, och han sådde 4 tunnor. Mantalet var på 19/64 mantal skatte. Lars Johansson var nämndeman 1725 och 1741–56.

Sonen Johan Larsson (1724–1802) övertog sedan fädernegården. Han gifte sig 1753 med Kerstin Andersdotter (1731–1816) från Storkåge 9. De hade barnen Kata-

rina f. 1755, Stina (1756–1828), Britta (1758–58), Lars (1759–1814), som tog över hemmanet, Britta f. 1762, Lisa (1764–66), Anders Hällberg (1766–1851), som var skomakare i Hedensbyn, Magnus Stenman (1768–1821), som var handlare och disponent med andelar i Bondhammars järnbruk samt Ytterstfors och Holmfors sågar, Johan (1770–70), samt Lisa (1771–1840). Johan Larsson var smed 1761 då han tillverkade spadar till kyrkan. Han var fortfarande ägare 1788. Hemmanet var på 19/64 mantal och skatten var på 2 tunnor och 3 skäl. År 1788 låg hemmanet söder om Kågeälven, mitt emot Kvarnbacken, på gamla gårdsplatsen för Storkåge 19.

Storkåge 21

Olof Olofsson f. 1622 ägde gården 1647–80. Hans första fru hade fadersnamnet Persdotter och sedan gifte han om sig 1655. Han hade sonen Olof (1648–1733), som ägde gården 1681–1705, och möjligen sonen Per. Gården hade 1648 2 tunnor i skatt och låg på södra sidan av Kågeälven. Mantalet var 1654 på 11/32. År 1675 sägs att Olof Olofsson hade lejt en soldat och kommit i stor skuld. Han hade sått lite korn och levde i stor hunger och nöd. Han var inte betrodd att låna pengar till skatten. Olof Olofsson fick därför anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 4 skäl. År 1678 sägs att en fattig och gammal knektänka på gården blev förskonad från sin skatt.

Sonen Olof Olofsson gifte sig med Margareta (1659–1733) och hade barnen Karin (1687–1738), Per (1687–1728), Malin (1697–1728), Anna f. 1705, Margareta f. 1706 samt Kerstin f. 1706. Olof Olofsson hade år 1695 en häst, 9 kor och 20 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl och mantalet 5/16 skatte.

Foto I. Kvistgården, Storkåge 21, 1948–49. Foto Ernst Westerlund/Skellefteå museum.

Jon Larsson (1675–1754) var ägare till gården 1709–36. Han gifte sig med Karin Olofsdotter, som var dotter på gården. Jon Larsson hade barnen Lars f. 1709, Margareta f. 1711, Olof f. 1718, Kerstin f. 1723, Kerstin (1724–96), som gifte sig 1761 på Ragvaldsträsk 8, och Johan (1726–1804), som blev soldat på roten 91 Kruskopp från 1743.

Anders Jonsson Rejare (1715–89) från Östanbäck 14 blev ny ägare år 1737, samma år som han gifte sig med dottern Margareta på gården. Han var soldat på roten 99 Rejare några år fram till 1742. De hade barnen Britta (– 1738), Karin (– 1740), Jon (1740–1802), Johan f. 1743, Olof (1744–46), Olof f. 1746, Maria (1750–1814), samt Britta (1753–1817), som gifte sig 1780 med en soldat på roten 48 Södermark i Ragvaldsträsk. Anders Jonsson hade 1749 en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Han sådde 4 tunnor och hade 5/16 mantal skatte. Sonen Jon Andersson tog sedan över hemgården. Han gifte sig 1762 med Maria Andersdotter f. 1736, som kom från Storkåge 9. Jon Andersson ansökte 1767 om att få etablera sig som sadelmakare.

Storkåge 22

Jakob Larsson (1602–89) ägde gården 1632–71. Han var gift två gånger och hade barnen Samuel (– 1684), Anders, som var i Stockholm 1650 i något ärende, Britta, som var förlovad med organisten i Skellefteå Erik Olofsson från Uppland, vilken hade hustru och barn i Stockholm, Lisbet, som gifte sig till Klutmark 4, Kelu, som gifte sig till Storkåge 23 och som änka gifte om sig till Byske 4, och Rågel (1662–1737), som var gift på Storkåge 23. Anders Jakobsson var gift med Anna Otto från Lund 4, och var borgare i Piteå stad 1662–67. Anders Jakobsson var ägare till Storkåge e 1646–57. Organisten Erik Olofsson påstod att han var ogift och hade förlovat sig med Britta Jakobsdotter. Han blev dömd för saken 1650. Jakob Larsson var nämndeman 1645–46, 1649–51 och 1672. Han var dessutom gästgivare 1654 och sexman 1650–52. Skatten var 1648 på 4 tunnor och 5 skäl. Gården låg på södra sidan av Kågeälven, söder om det sel som finns söder om Prästholmen. Mantalet var 1654 på 13/32.

Sonen Samuel Jakobsson ägde gården 1674–78 och 1680–84. Han var gift med Anna Persdotter, som troligen kom från Ostvik. Hon brukade gården 1678–80 samt 1686–1700. År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 14 små kreatur. Skatten var 1 tunna och 7 skäl och mantalet på 7/32 skatte. Samuel Jakobsson hade barnen Margareta, Per (1671–1749), Samuel samt Johan, som ägde gården år 1701. År 1690 hade han ägt Storkåge 23. Samuel Jakobsson mördade 1684 sin svägerska Anna Otto från Lund 4 och blev sannolikt avrättad eftersom han försvann ur längderna detta år. Mordet ägde rum i kaplansgården på Kyrkobordet. Samuel Jakobsson var soldat från 1678 och korpral från 1679.

Per Samuelsson var ägare till hemgården 1702–36. Mantalet var 1703 på 15/64. Han gifte sig 1708 med Anna Matsdotter (1690–1733) från Avan 1, 1733 med Kerstin Jonsdotter (1680–1740) från Åbyn 6 i Burträsk socken och 1740 med Margareta Andersdotter (1716–93) från Medle 3. När Margareta Andersdotter blivit änka gifte hon om sig till Östanbäck 8. Per Samuelsson hade tillsammans med första hustrun

barnen Mattias f. 1706, Margareta f. 1708, som 1730 gifte sig till Falmark 15, Anna f. 1711 samt Per f. 1713.

Josef Eriksson Spännare f. 1711 ägde gården 1736–48. Han var från Storkåge-träsk 3 och var soldat på roten 79 Spännare i Degerbyn 1736–38. År 1748 flyttade han till Stöcke i Umeå socken med sin familj. Familjen bestod av hustrun Anna Persdotter från gården och barnen Josef (– 1737), Erik (1736–39), Per f. 1736, Erik f. 1739, Jon f. 1745 samt Samuel f. 1746. Familjen bodde 1760 i Stöcke i Umeå socken och hemmanet togs då över av sonen Per Josefsson.

Per Andersson Rejare (1724–89) från Storkåge 13 ägde gården från 1748 då han gifte sig med Marta Andersdotter (1724–1802) från Drängsmark 16. Han hade varit soldat på roten 99 Rejare/Österman 1742–57. De hade barnen Elsa (1748–1822), Anders (1749–1810), Jakob (1752–89), som blev soldat 1769 på roten 101 Västerbottning, Jonas f. 1757 samt Lars f. 1761. Marta Andersdotter, som stod som ägare i 1749 års jordrannsaktionsprotokoll, hade en häst, 6 kor och 10 små kreatur på gården. Hon sådde 3 tunnor på gården och 2 skäl på åkermark i Frostkåge. Till gården hörde även slätterängar i Ersmark. Mantalet var på 16/64 skatte. År 1788 låg en bra bit väster om det gamla läget, på södra sidan av Kågeälven.

Storkåge 23

Hemmanet kom till ca 1674 genom en delning av Storkåge 22. Gabriel Hermansson från Ersmark 8 ägde gården 1674–76. Han gifte sig 1674 och efter hans död 1676 brukade hustrun Kelu Jakobsdotter från Storkåge 22 gården fram till 1684. De hade sonen Herman (1674–1729). Kelu Jakobsdotter gifte om sig med Anders Olofsson (– 1684) på Byske 4.

Per Olofsson från Byske 4 ägde gården 1684. Han var gift med Rågel Jakobsdotter (1662–1737) från Storkåge 22. Kelu Jakobsdotter var åter ägare från 1687. Hon gifte sig med änkemannen Johan Davidsson Klint från Storkåge 5, som var gårdens ägare 1690–95. Johan Davidsson hade varit soldat från 1683 och på roten 120 Strand år 1695 samt på roten 100 Klint från 1695. Kelu Jakobsdotter brukade gården fram till 1699. På gården fanns 1695 en häst, 9 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 5/16 skatte.

Herman Gabrielsson ägde gården 1700–29. Mantalet var 1703 på $\frac{1}{4}$ och hemmanet hade ännu inte en egen mangårdsbyggnad utan nyttjade byggnaderna på Storkåge 22. Åren 1712–13 var han soldat på roten 100 Klint. Han gifte sig 1699 med Karin Andersdotter (1680–1743) och hade med henne barnen Kerstin f. 1701, som flyttade från socknen 1729, Gabriel (1707–39), Margareta (1708–10), Anders f. 1712, Lisa f. 1715, som gifte sig till Granbergsträsk, Jakob f. 1716, Karin (1724–80), som var piga, samt Per f. 1735, som gifte sig 1757 och eventuellt var soldat på roten 99 Österman och dog i Pommern 1758.

Sonen Gabriel Hermansson ägde gården 1730–39. Han gifte sig 1734 med änkan Anna Persdotter f. 1703 från Morön 3. Makarna fick barnen Per f. 1734, som flyttade ut ur socknen 1758, Johan (1736–36), Johan (– 1737), Jon (1738–39) samt Karin (1739–39).

Daniel Eriksson (– 1742) från Ljusvattnet 5 i Burträsk socken ägde gården 1742. Han gifte sig 1742 med Gabriel Hermanssons änka Anna Persdotter, som ensam brukade gården 1743–44.

Näste ägare under åren 1744–57 var Daniel Danielsson f. 1721 som kom från Storkåge 1. Han gifte sig 1742 med Anna Andersdotter f. 1719 som flyttat till Sunnanå nr 4 från Burträsk socken. De hade barnen Magdalena f. 1744, Anders f. 1745, Daniel f. 1747, Jonas f. 1748, Olof (– 1750), Nils (1750–50), Stina (– 1751), Anna (– 1751), Olof f. 1752 samt Erik (1754–55). Daniel Danielsson hade år 1749 en häst, 3 kor och 6 små kreatur. Han sådde endast 18 skäl. Till gården hörde även åkermark i Frostkåge. Mantalet var på $\frac{1}{4}$ skatte. Familjen flyttade 1757 till Håkansön 13 i Piteå socken och fanns 1770–89 i Borgfors.

Jon Persson (1729–98) från Myckle 9 ägde gården 1757–95. Han var gift med Maria Olofsdotter (1740–1806) från Frostkåge 6. Makarna hade barnen Magdalena f. 1758, Katarina (1759–1831), Per f. 1762, Maria (1766–1841), som gifte sig med Lars Andersson och tog över gården, Magdalena (1768–94), Anna Stina (1773–78), Eva f. 1777, Anna (1779–1843) samt Ingeborg Margareta (1782–1834).

Storkåge 24

Anders Hermansson ägde gården 1630–55. Hans andra hustru dog 1665. Anders Hermansson hade troligen dottern Mariet. Gården hade 1648 3 tunnor i skatt och mantalet var 1654 på $\frac{11}{32}$. Lilla Olof Olofsson ägde gården 1656–67. Han var gift två gånger.

Under åren 1669–76 var soldaten Per Persson Hurtig ägare till denna gård och han fanns 1679–99 på Storkåge övriga. Per Persson var gift med Britta Hermansdotter som ägde gården 1678. Hon levde ännu 1693. Per Persson var gift för andra gången med Rakel (Rågel) Jakobsdotter (1662–1737) från Storkåge 22, vilken tidigare varit gift med Per Olofsson från Byske 4. Per Persson hade barnen Kerstin, Herman Hurtig, som blev soldat 1689 i Stämmingsgården och på roten 8 Hurtig från 1695, samt troligen Abraham Persson, som blev soldat på roten 119 Frimodig och bonde på Fällfors 4. Per Persson Hurtig var soldat från 1675 och fram emot 1698.

Hustru Mariet ägde gården 1679. Herman Olofsson (1642–1726) från Stämmingsgården 5 ägde gården 1680–81. Han var korpral vid Umeå kompani och blev sedan fältväbel. Herman Olofsson var sedan ägare till Stämmingsgården 5 1680–1702. Han var gift med Mariet Jonsdotter och andra gången med Karin Olofsdotter (1662–1736), som möjligen kom från Boviken 2. Herman Olofsson hade barnen Olof (1669–1729) och Margareta (1672–1740), som gifte sig till Stämmingsgården 5. Herman Olofsson köpte gården redan 1676 för 300 daler kopparmynt. Herman Olofsson bodde innan dess i Piteå och var troligen borgare 1671–75.

Fänrik Nils Nilsson Rishag Berg (1630–98) var gårdens ägare 1682–98. Han kom från Orrbyn i Råneå socken och han gifte sig med Margareta Nilsson f. 1656 som brukade gården efter makens död till 1707. Makarna hade barnen Per (– ca 1707) samt Margareta (1689–1762), som gifte sig till Storkåge 18. Nils Nilsson var fänrik till 1678. Efter avgången fick han från Vadstena krigsmanshus underhåll som uppgick till 18 daler silvermynt årligen. År 1695 fanns på gården en häst, 10 kor och 19 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på $\frac{3}{8}$ skatte. Nils Nilsson hade ett avhyst hemman som var på 7 skäl. Se Storkåge b.

Nils Nilsson Berg reste i juni 1698 med sin hustru och tre små barn från Riga och kom till Stockholm, där han dog på Skeppsholmen den 19 juni. Han begravdes dagen därpå i Skeppsholmens kyrka. Efter 1707 fanns hustrun på Storkåge övriga

tillsammans med dottern. Sonen Per Nilsson ville 1705 ha ut 12 daler kopparmynt som fadern hade innestående i lön. Han krävde summan av regementsskrivare Olof Svenssons änka Kerstin Otto på Lund 4. Han brukade hemmanet 1703 då mantalet var på 11/32.

Rustmästare Lars Nilsson Stoor från Gummark 1 fanns på gården år 1698–1702. Han gifte sig andra gången 1680 med Britta Andersdotter (– ca 1703), som eventuellt var från Tjärn. Makarna bodde tidigare på Ragvaldsträsk 2. Lars Nilsson hade tre döttrar.

Per Nilsson som var son på gården ägde den 1701–07. Han var gift men barnlös. Jakob Jakobsson Smed (1667–1738) ägde gården 1707–26. Innan dess fanns han på Storkåge övriga 1702–07. Han var gift andra gången med Barbro (1663–1732) och hade barnen Elsa (1699–1765) och Jakob (1706–70). Jakob Jakobsson var även smed.

Jakob Jakobsson övertog fädernegården 1727. Han gifte sig samma år med Anna Östensdotter (1707–39) från Storkåge 19 och hade tillsammans med henne barnen Jakob (1728–99), Katarina f. 1730, Karin f. 1732 och Östen (1734–73). År 1740 gifte han om sig med Margareta Andersdotter (1701–87) från Storkåge 8 och hade tillsammans med henne barnen Olof (1737–78), som gifte sig 1763, Anders (1742–1809), Johan (1744–98), som var soldat på roten 111 Skräddare 1764–79, Nils (1745–1829), som gifte sig med Britta Jonsdotter på Falmark 18 och flyttade ut ur socknen 1768 och sedan var bosatt i Altjärnsliden i Burträsk socken samt verksam som målare, samt Jöns (1748–1829), som blev målare och var bosatt på gården som inhysesman. Sonen Måns dog 1740. Jakob Jakobsson sådde år 1749 4 tunnor och födde en häst, 9 kor och 12 småkreatur. Till gården hörde även ängar i Frostkåge. Mantalet var 11/32 skatte.

Sonen Jakob Jakobsson blev ägare därefter. Han gifte sig 1753 med Dorotea (Dordi) Mikaelssdotter (1731–1803) från Frostkåge, som troligen var dotter till en soldat på roten 82 Järnhäst. Tillsammans hade de barnen Margareta (1754–95), Anna f. 1757, Anna f. 1759, Marta (1760–61), en son f. 1761, Anna (1762–1824), Jakob (1763–64), Katarina (1765–66), Marta (1767–67), Katarina (1768–1831) samt Sara (1772–1842). Familjen brukade ett hemman i Frostkåge 1757–60.

Dottern Anna och mågen Anders Persson Wahlberg f. 1756 från Furunäs 2 övertog hemmanet 1783. Anders var soldat på roten 97 Walberg 1781–87. Han var även vagnmakare 1793.

Storkåge övriga

Den tyske malmlätaren Jakob Pfundt fanns i Storkåge 1651, enligt domboken. Se vidare Risön. Ingrid piga fanns i byn 1652. Jon Persson var soldat 1641–56 och dog det sistnämnda året vid Warszawas belägring. Hustru Britta fanns i byn 1662 och hon efterträddes av Per Eriksson 1665. År 1678 fanns hustru Sigrig i byn.

Per Persson Hurtig ägde en liten jordlott på 4 skäl 1679–99. Han hade tidigare varit ägare till Storkåge 24 åren 1669–76. Han var gift med Britta Hermansdotter men blev änkeman 1677 och gifte sedan om sig med Rakel Jakobsdotter, f. 1662 på Storkåge 22 och änka på Storkåge 23. Han hade barnen Kerstin och Herman, som var soldat på roten 8 Hurtig år 1689. Åren 1695–1701 står Per Abrahamssons hustru Margareta som sannolik ägare till jordlotten. Hon kom från Storkåge 12.

Jakob Jakobsson Smed (1667–1738) fanns i byn 1702–07, då han hade ett hemman om 1/32 mantal. Gården låg intill marknadsplatsen på södra sidan av Kågeälven alldeles intill tullstugan. Jakob Jakobsson ägde sedan Storkåge 24 åren 1707–26. Beträffande familj, se under Storkåge 24. Efter 1707 fanns Nils Nilssons änka Margareta Persdotter (1656–1736) i byn. En gårdstomt vid tullhuset såldes från Storkåge 4 till Margareta Persdotter år 1683. Någon gång efter 1707 hade tomten sålts av Margareta Nilsson till Olof Danielsson på Storkåge 1. Han tvingades 1733 återlämna jordavsöndringen till Storkåge 4.

Johan Danielsson Dubblares (1659–1735) änka, Margareta Nilsson (1687–1762) från Storkåge 24, bodde också i byn. Beträffande familj, se under Storkåge 18. Britta Jonsdotter fick 1716 ett barn med finske ryttaren Mårten Mårtensson Immala.

Bleckslagaren Hindrick Tillberg och hustrun Britta Andersdotter f. 1714 som var flyktingar från Österbotten bodde i byn 1744–49. Tidigare hade de bott i Nykarleby. Britta Andersdotter arbetade med tygtryck. Makarna hade barnen Anna Maria f. 1735, Kristina f. 1739, Katarina f. 1743, Helena f. 1745 och Ulrika f. 1747. Hindrick Tillberg lagade 1747 kyrkans kopparkittel. Familjen flyttade 1749 till Piteå socken.

Storkåge a. Jörnkläppen

Hustru Kälug ägde gården 1629–48. Gården låg på 1648 års karta väster om Jörnkläppen. Skatten var då på 2 tunnor. Sonen Anders Andersson var bonde på gården 1647–71. Mantalet var 1650 på ¼.

Hustru Gölug ägde gården 1674–75. År 1675 sägs att hon inte hade något i förråd och hon hade inte fått någon säd. Därför fick hon anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 6 skäl. Hon brukade hela hemmanet utom 6 skäl.

Göran Andersson, som sannolikt var en son till Anders Andersson, var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Han ägde gården 1677. Åren 1677–92 ägde Görans Elsa gården. År 1678 var skatten på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var på 1/32.

Fastigheten, som 1690 ägdes av Daniel Olofsson på Storkåge 1, köptes av Lars Olofsson på Storkåge 20 och lades ihop med den fastigheten. Gårdsplatsen väster om Jörnkläppen som kallades Vallgården lades då ner.

Storkåge d. Heden

Sigrid piga ägde 6 skäl jord i byn 1647–58. Det låg på 1648 års karta söder om Kågeälven vid nuvarande Högåsen. Hemmanet kallades för Per Matshemmanet och hade brukats av en bruksknekt som en förgånga under Storkåge 24.

Storkåge e. Jörnkläppen

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 103 kallas gården felaktigt för Storkåge 20. Anders Jakobsson ägde gården 1646–58. Gården låg 1648 på Jörnkläppen och skatten var på 2 tunnor. Mantalet var 1654 på 3/8. Gården var borta på 1703 års karta över Storkåge. Anders Jakobsson flyttade till Piteå stad där han var borgare. År 1665 stämde Anders Jakobsson i Piteå genom ett ombud Olof Larsson i Storkåge angående ett hemmansköp som ”honom resterade på hans förbättring”.

Beslutet blev att Anders Jakobsson gav tillbaka Olof Larssons erlagda 64 daler och sedan behöll hemmanet. Anders Jakobsson kom troligen från Storkåge 22. Någon gång mellan 1665 och 1691 har Storkåge 17 som ligger på Jörnkläppen förvärvat hemmanet.

ERSMARK

Vid rotering 1695 sågs att byn har medelmåttig åker men goda ängar. Byn har tillräcklig skog till tjärbränning och till mulbete.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkerjorden är något frostlänt och det finns möjlighet att ta upp mera ängar. Det går inte ta upp fler åkrar. Skogen är tillräcklig till husbehov och någon tjärbränning bedrivs. Mulbetet är gott. I byn fanns 3 kvarnar som gick höst och vår. Byn saknade fiskevatten.

Ett utmärkande hantverk för byn är kopparslageriet. Under perioden 1610–1760 finns åtminstone 8 kopparslagare i byn. En kopparslagare från Ersmark 8 flyttar till Degerbyn 4 där han och hans son bedriver hantverket.

Råmärken mot Varuträsk 1758: hällan vid "Römyran" och sedan i rät linje till Nyänget vid Kågeälven. En myr i närheten, "fogelmyran", gjorde Stämmingsgården anspråk på. Två fåbodvallar som byn nyttjade 1729 var Kornsvedjebodarna och Knutsfåbodarna. Den sistnämnda nyttjades även av soldaterna.

Från Ersmark har upptagits nybyggena Finnträsk, Svansele, Åselet samt ett nybygge i Glommerträsk i Arvidsjaurs socken.

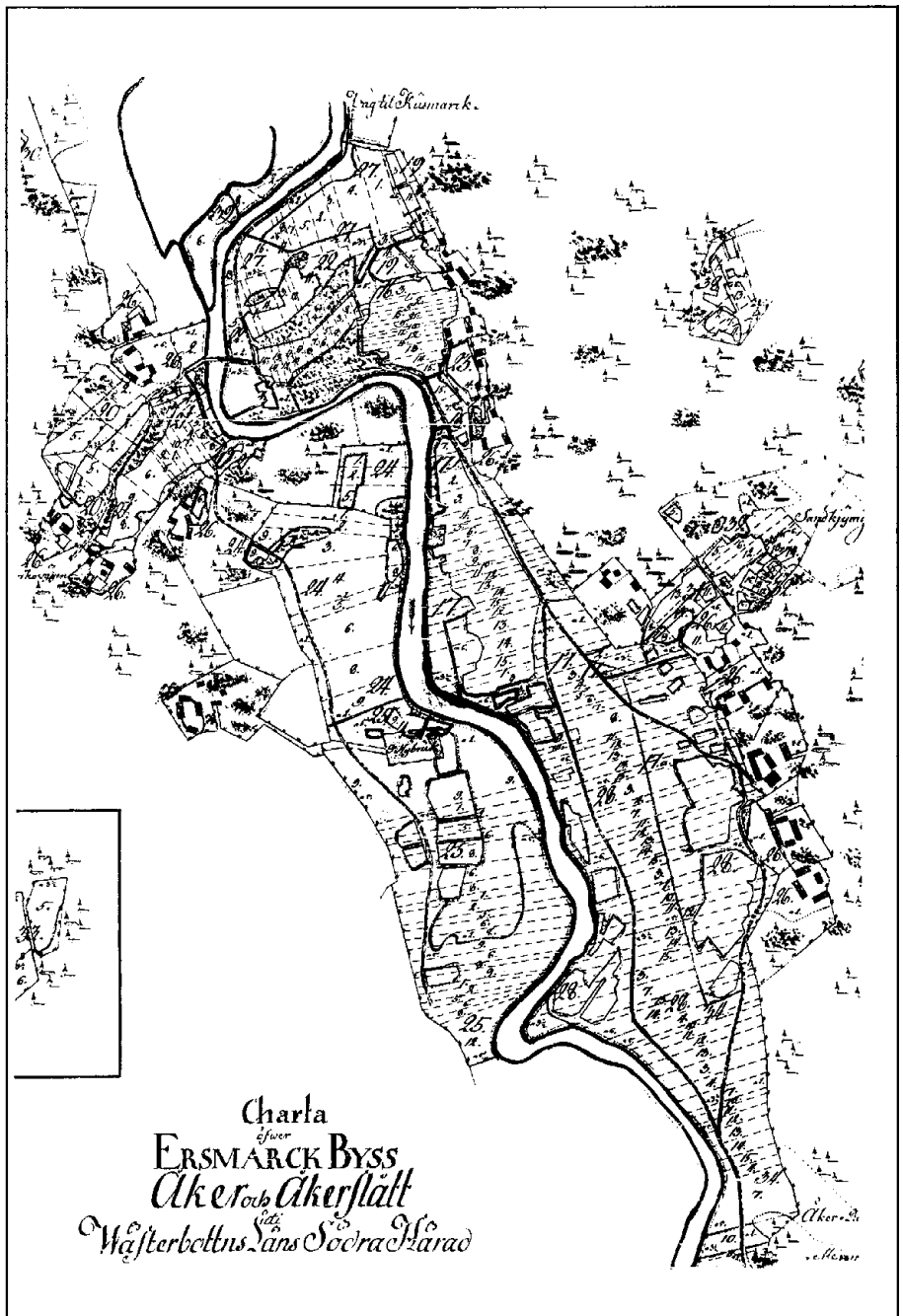
Litteratur: Westerlund, Ernst: *Byar och folk*, d. 1. *Ersmark*, Skellefteå 1982, 261 s. ill.

Ersmark 1. Lasshemmanet

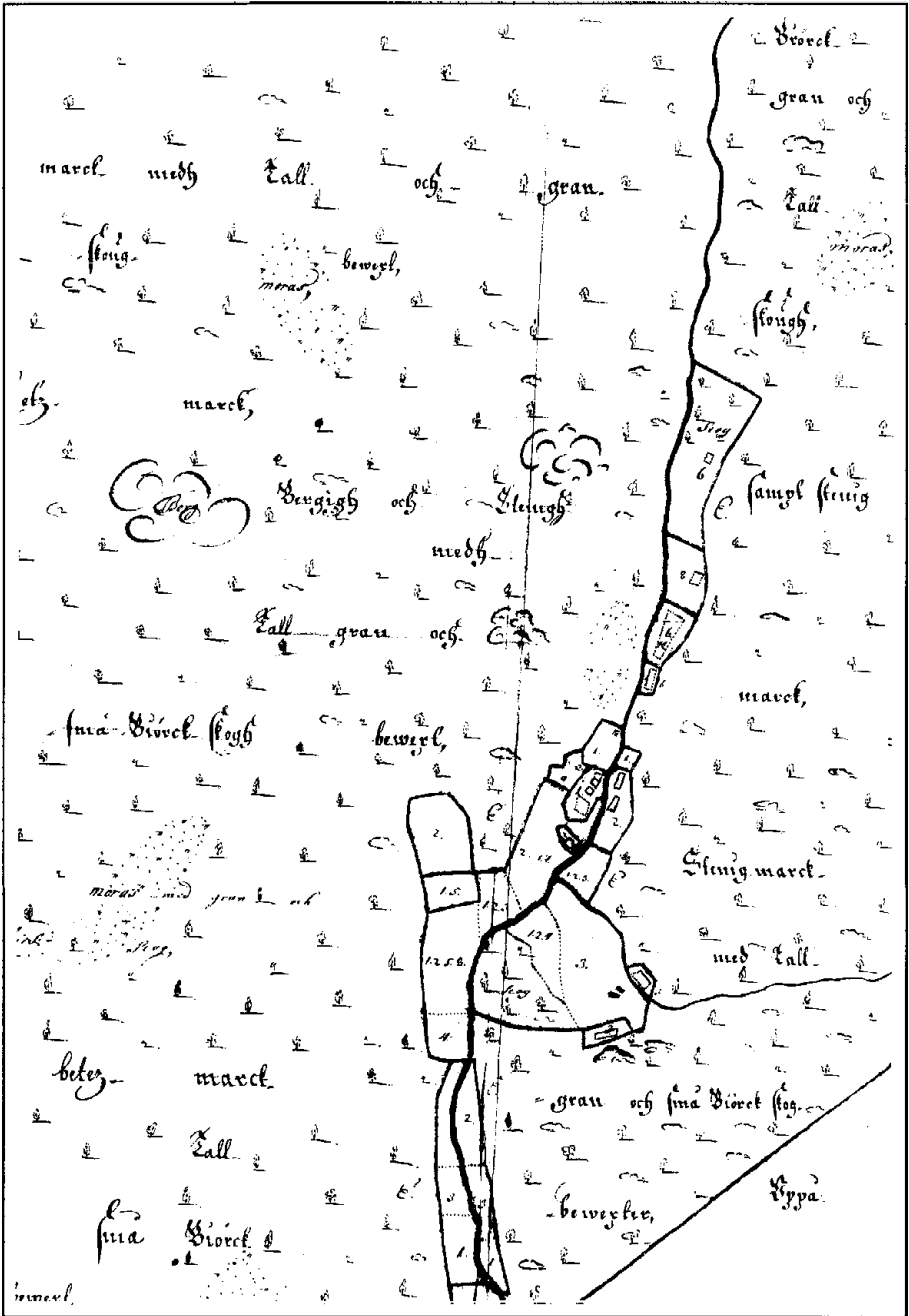
Olof Olofsson ägde gården 1629–53. Han var gift två gånger och hade sonen Olof. Lilla Olof Olofsson var bonde på gården 1654–95. Han var också gift två gånger och hade sönerna Daniel, Johan och Jöns, som var soldat från 1677 och på roten 84 Kopparslagare från 1695. Sannolikt var Jöns Olofsson kopparslagare eftersom han är den förste som bär detta soldatnamn. Olof Olofsson var soldat 1647–55. Mantalet var 1654 på 21/64. Olof Olofsson fick anstånd med skatten 1675, eftersom han var utfattig och satt med många små barn. Han hade endast en ko, ingen häst och han hade inte sått något korn under året. Skatten uppgick till 2 tunnor och 7 skäl. Olof Olofsson hade 5 barn 1678 och hade endast sått en del av ägorna. Därför kunde han inte betala skatten. År 1695 fanns på gården 6 kor och 5 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 5 skäl. Mantalet var ¼ skatte.

Sonen Daniel Olofsson ägde gården 1699–1706. År 1709 blev han ägare till Ersmark 13. Han var gift med Anna Persdotter, som var änka efter Samuel Jonsson från samma gård.

Lars Larsson (1670–1739) från Degerbyn 5 var ägare till gården åren 1707–24. Tidigare hade han ägt gårdarna Tjärn 2 åren 1700–03 och Ragvaldsträsk 9 åren 1705–07. Hans andra hustru, Britta Andersdotter (1669–1729), var född på Tjärn 2. De hade barnen Lars (1704–88), en son som föddes 1706 och Nils f. 1707, som blev soldat på roten 84 Kopparslagare från år 1728.

Karta 63. Ersmark 1785. Tegskifte på byns inägor av Olof Clausén. Gårdarna saknar numrering.

Karta 64. Ersmarks utmark 1699–1700. Geometrisk avmätning av Hans Kruse. Odlingarna vid Bodbäcken är nuvarande Ersmarksbodarna, som var fäbodar 1699–1700.

Sonen Lars Larsson tog över fädernegården 1725 och gifte sig 1727 med Britta Gertsdotter (1705–88) från Bergsbyn 7, och de fick barnen Lars (1728–90), som gifte sig 1752 med Karin Olofsdotter på Kåsböle 2 i Lövångers socken och blev soldat på roten 59 Gärs i Lövångers socken, Magdalena f. 1730, Gert (1734–1810), Anders (1736–88), som var soldat på roten nr 1 Söderman i Bäck från 1759 och framåt och gifte sig 1766, Samuel (1740–84), som betecknas som ”ursinnig” på 1770-talet, samt Britta (1747–1832), gift 1769 till Byske 1. De hade också dottern Malin som dog 1735. Lars Larsson sådde år 1749 så mycket att han kunde föda en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Mantalet var på 21/64 skatte.

Sonen Gert Larsson blev sedan ägare till gården. Han gifte sig med Maria Nilsdotter (1747–1817) från Frostkåge 2 och hade med henne barnen Anna-Greta som dog 1770, Nils och Britta f. 1774, som gifte sig 1804 med Olof Olofsson f. 1776 från Burträsk socken. Sonen Nils Gertsson blev näste ägare till gården.

Ersmark 2. Sjulshemmanet

Stora Olof Olofsson (1602–70) som var son på gården ägde den 1633–71. Hans hustru dog 1691. Han hade barnen Johan, som var soldat 1659–63, Sjul, som gifte sig till Myckle 7, en dotter som blev gift på Storkåge 17, och Nils, som var soldat 1661–63 och var avliden 1672. Olof Olofsson var nämndeman 1655–59. Mantalet var 1654 på 5/8.

Johan Olofsson ägde gården 1671–1702 samt 1704–07. År 1695 hade han 2 hästar, 15 kor och 38 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet 13/32 skatte. Johan Olofsson var nämndeman 1685–99 och sexman 1681. Han var gift med Sara Mikaelsson och makarna hade barnen Sara, som gifte sig med en soldat på roten 104 Pipare och som 1680 blev beskylld för att vara trollpacka, en son som gick ut som soldat för en annan rote, Nils, som var ägare till gården 1702–04, men som sedan gick ut som soldat för en annan rote, samt Mikael (1683–1727), som var soldat på roten 85 Fältskär 1706–29. Olof Johansson blev sedan ägare till Storkåge 17.

Sonen Mikael Johansson Fältskär var ägare till gården 1707–29. Han var först gift med Elsa, vars fadersnamn möjligen var Nilsdotter, och ca 1723 med Anna Mosesdotter (1671–1737) som sedan gifte om sig på Storkåge 19. Han hade barnen Jonas (Jon) (1709–87), Mariet f. 1709, Mariet (1711–83), som gifte sig 1741, Elsa f. 1712, Erik (1714–42), Mikael f. 1714, Elsa (1714–46), Nils f. 1716, som for till Piteå, Johan f. 1718, som fanns på gården under 1730- och 1740-talen samt Erik (1719–42), som var soldat på roten 87 Stråle.

Jonas (Jon) Mikaelsson övertog föräldragården 1730. Han gifte sig 1739 med Sara Larsdotter (1721–67) från Innervik 15 och år 1769 med Kerstin Andersdotter (1725–1812) som var född på Storkåge 15 och änka på Medle 4. Jonas Mikaelsson hade barnen Britta (1742–1828), Helena (1744–44), Kerstin (1745–45), Stina (1746–1823), Mikael (1747–89), som möjligen blev ägare till Ersmark 7, Lars (1749–79), Margareta (1751–1817), Jonas (1753–53), Johan (1754–55), Nils (1755–1830), Sara (1757–1839), som blev soldathustru på roten 17 Utter, samt Helena f. 1764. Han hade också sonen Lars som dog 1742. På gården fanns 1749 två hästar, 16 kor och 21 småkreatur. Jonas Mikaelsson sådde 4,5 tunnor. Mantalet var på 25/64 skatte.

Ersmark 3. Måschhemmanet

Mårten Mårtensson (1602–75) ägde gården 1630–72. Han var gift med en kvinna med fadersnamnet Johansdotter och de hade dottern Britta, f. 1637, och möjligen sonen Jon. En bror till Mårten var Olof Mårtensson Fågel som var soldat 1639–72. Från 1646 var han bruksknekt vid Piteå silverbruk, där han tjänstgjorde till 1659. Åren 1660–72 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk. En son till honom var sannolikt Jöns Olsson Fågel (– 1676), som var soldat 1671–76 och som dog det sistnämnda året i sjöslaget vid södra Öland. Mantalet var 1654 på 25/64.

Kopparslagaren Nils Hermansson från Ersmark 8 var ägare till gården 1673–1701. Han var soldat 1678. På gården fanns 1695 en häst, 15 kor och 20 små kreatur. Skatten var 3 tunnor och 1 skäl och mantalet var på 7/16 skatte. Nils Hermansson gifte sig 1664 med Britta Mårtensdotter (1637–1727), och de hade barnen Mårten, som flyttade till Sjulnäs 9 i Piteå socken och vars dotter Britta f. 1702 blev gift på Bastuträsk 1, Herman f. 1663, som blev ägare till Ersmark 8 under åren 1693–1738, Johan (1666–1767), samt Margareta f. 1668, som gifte sig till Ersmark 7. Möjligen hade även Nils och Britta dottern Karin f. 1677 som flyttade till Sjulnäs 9 i Piteå socken.

Sonen Johan Nilsson ägde gården 1702–39 och han gifte sig andra gången med Kerstin Olofsdotter (1676–1767) från Storkåge 17. Makarna hade barnen Nils (1705–60), Olof (1707–50), som gifte sig 1731 till Kusmark 10, Britta f. 1708, samt Mariet (1712–88), som gifte sig 1735 till Storkåge 19. Johan Nilsson var kopparslagare.

Nils Johansson var ägare till hemgården 1742–60 och han gifte sig 1734 med Margareta Östensdotter (1714–1803) från Storkåge 19. De hade barnen Stina, som dog 1739, Maria f. 1740, Eva, f. 1741 och gift 1772 med soldaten på roten 82 Dahlqvist, Stina (1747–1829), Johan (1748–1813), Östen (1749–50), Marta (1751–1811), Nils, som föddes 1755 och dog samma år, samt Margareta, som föddes 1758 och troligen dog 1760. De hade också barnen Stina som dog 1739, Johan som dog 1744 och Margareta som dog 1751. År 1749 fanns på gården två hästar, 16 kor och 22 små kreatur. Man sådde 4,5 tunnor utsäde. Mantalet var på 25/64 skatte.

Nils Andersson (1731–1802) från Kusmark 17 blev ägare till gården 1761 och han gifte sig 1762 med änkan Margareta Östensdotter. Johan Nilsson (1748–1813) som var son till Margareta blev näste ägare och han gifte sig 1774 med Kerstin (Stina) Johansdotter (1754–1829) från Böle 8. Makarna hade bl.a. dottern Magdalena (1778–1864) som bodde i Frostkåge. Drängen Jakob Persson från Åsele lappmark fanns på gården 1764–68.

Ersmark 4. Hanshemmanet

Johan Andersson (– 1689) ägde gården 1654–84. Hans första hustru dog 1664. Han gifte om sig 1665 och hans andra hustru dog 1690. Johan Andersson hade sonen Anders Johansson Wåghals som var soldat 1656–63. Han fanns 1675–77 på Gagsmark 6. Johan Andersson hade vidare sonen Johan Johansson Grubb, som var soldat från 1689 och på roten 55 Grubb från 1695, och Per Johansson, som var soldat från 1679 och fortfarande 1683. Mantalet var 1654 på 5/16.

Johan Johansson var bonde på gården 1686–1718. Han gifte sig första gången 1686 med en Andersdotter (– 1692), och gifte om sig med Karin Jakobsdotter (1662–1733). Johan Johansson hade tillsammans med andra hustrun barnen Kerstin. Mariet (1697–1769), Jakob (1700–42), Johan (1705–78), Karin (1711–77), som gifte sig på Tuvan 1, samt Nils (1711–42), som var soldat på roten 24 Falk 1735–42. Johan Johansson bar namnet Grubb redan 1686. Han ägde år 1695 en häst, 12 kor och 15 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 6 skäl och mantalet på 5/16 skatte.

Sonen Jakob Johansson ägde gården 1720–24 och han var soldat på roten 100 Klint 1725–40. Första hustrun hette Britta Jonsdotter (1692–1733) och var från Ersmark 6. Makarna ägde den gården fram till 1733 då hustrun dog och Jakob Johansson gifte om sig med Malin Persdotter (1711–93) från Ersmark 11. Jakob Johansson hade döttrarna Karin (1730–32), Karin f. 1734, Katarina f. 1737, som flyttade till Tuvan, och Britta (1737–1804), som blev gift till Norsjö 8.

Brodern Johan Johansson (1705–78) övertog föräldragården 1724 och gifte sig 1729 med Sara Persdotter (1703–71) från Storkåge 5. De hade barnen Karin (1730–1810), gift till Stämmingsgården 1, Britta (1733–91), gift 1761 till Ersmark 14, Johan f. 1736, Johan (1738–65) samt Per (1741–1809). Makarna hade också dottern Katarina som dog 1753. Johan Johansson ägde 1749 en häst, 12 kor och 15 småkreatur. Han sådde 3 tunnor och 6 skäl och mantalet var 5/16 skatte.

Sonen Per Johansson blev näste ägare till gården och han gifte sig 1770 med Magdalena Hansdotter f. 1745 från Falmark 3. Dottern Lisa f. 1775 blev gift i Gallejaur i Arvidsjaurns socken.

Ersmark 5. Jåsshemmanet

Olof Andersson ägde gården 1647–60. Han var bruksknekt 1646–52 vid Piteå silververk i Silbojokk. Han kallades Kråppa 1646 och Knipa 1652. Han var även soldat 1654–56 men det är oklart var. Åren 1659–60 var han soldat i armén och betecknades sistnämnda året som sjuk. Olof Andersson hade sannolikt barnen Margareta, Nils Olsson Knipa (– 1676), som var soldat 1660–76, och Jakob Olofsson Knapp eller Knipa (– 1676), som var soldat 1663–76. Bägge sönerna dog 1676 i sjöslaget vid södra Öland. Sannolikt var de ombord på regalskeppet Kronan. Mantalet var 1654 på ¼.

Hemmanet ägdes 1662–71 av pigan Margareta eller Mariet. Anders Persson (– 1678) ägde gården 1674–78. Sannolikt har han gift sig med Margareta. Anders Persson var soldat 1677–78 och dog i tjänsten. Hustru Mariet ägde gården 1678, då hon betecknades som en utfattig knektänka. Hon hade ingen hjälp på hemmanet och hade sått lite säd. Mariet hade varken ko eller so och kunde inte betala skatten. Hustru Anna, som möjligen var änka efter Nils eller Jakob Olofsson, ägde gården 1679–84.

Nils Persson (– 1705) från Luleå socken var ägare till gården 1684–94. Han var gift med Anna Larsdotter från Ersmark 9. Sedan Anna blev änka gifte hon om sig på Boviken 2. Från år 1695 var Lars Larsson ägare till gården. Han var gift och hade 1695 en häst, 8 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på ¼ skatte.

Nils Zackrisson var gårdens ägare år 1699–1702. Han kom möjligen från Sunnanå 1. Han var gift med Margareta och hade barnen Anders (1697–1768), som

flyttade till Lund 1, samt Zackarias f. 1699. Nils Zackrisson hade gett förgånga till Lars Larsson. Hustru Margareta ägde gården 1703.

Anders Andersson (– 1710), som möjligen kom från Kusmark 7, ägde gården 1705–09. Han gav också förgånga till Lars Larsson. Anders Andersson blev möjligen 1710 soldat för roten 82 Järnhäst. Han var gift med Anna Mårtensdotter (1671–1734) som ägde Kusmark 7 1718–25. Hon var född på Bergsbyn 7 och hade varit gift på Bergsbyn 3 och roten 22 Brav. Anders Andersson hade med henne barnen Kerstin f. 1701, som gifte sig 1734 till Innervik 3, och Johan (1704–83), som flyttade till Kusmark 7. Anders Andersson och Anna Mårtensdotter hade barnen Mårten f. 1706, som var soldat på roten 91 Kruskopp 1726–42, samt Dordi (1709–94), som gifte sig på Kusmark 7. Anders Andersson var troligen ägare till Bergsbyn 3 år 1702.

Åren 1710–35 var Olof Andersson (1665–1756) från Östanbäck 11 ägare till hemmanet, och han hade bördsrätt till gården. Han var gift med Britta Rogertsdotter (– ca 1699) från Östanbäck 15, sedan med Kelu Nilsson från Varuträsk 3 och 1710 med Malin Eriksdotter (1670–1753). Olof Andersson hade barnen Karin (1707–90), gift 1730 till Stavaträsk 1, Anders (1711–96), Britta (1712–76), som gifte sig på Ersmark 11, Sara f. 1714, Nils (1715–89), som blev bonde på Kusmark 8, samt Olof (1718–42), som sannolikt var soldat på roten 84 Kopparslagare. Olof Andersson och Britta Rogertsdotter hade ägt Östanbäck 15.

Anders Olofsson tog över hemgården 1739. Han gifte sig 1734 med Karin Persdotter (1711–95) från Böle och de hade barnen Olof (1736–1821), som gifte sig 1764 och blev nybyggare i Åselet, Per (1738–39), Magdalena (1740–75), Per (1742–1814), som gifte sig 1764 och bodde på Norsjö 7 några år, Anders f. 1746, som gifte sig 1770, samt Nils f. 1749, som gifte sig 1777. De hade möjligen också Anders, som dog 1739, och dottern Britta, som föddes 1747 och dog samma år. Anders Olofsson hade år 1749 en häst, 4 kor och 6 små kreatur. Han sådde 1,5 tunnor och mantalet var på 1/8 skatte.

Ersmark 6. Erikshemmanet

Hustru Malin ägde gården 1629–56. Mantalet var 1654 på 1/8. Dottern Sara piga innehade hemmanet 1657–67.

Hustru Sara ägde gården 1684–87. På gården fanns en dotter som möjligen var identisk med den Malin som senare ägde gården. Soldaten Olof Andersson (– 1693) var bonde på gården 1692–93. Han var gift med Malin (1668–1748) som ägde gården 1694, då hon betecknades som soldatänka. Makarna hade sonen Olof som senare blev ägare till gården. Olof Andersson Västervik var soldat 1683–93 och dog i augusti sistnämnda år. Han var lejd av Arvid Tomasson i Ersmark och var 1683 dräng hos Mats Persson i Storkåge. År 1695 brukade hustrun Malin gården och hon hade då två kor och 7 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och mantalet på 1/8 skatte. Änkan Malin gifte om sig med Jon Jonsson från Stämninggården. Han var soldat i Stämninggården från 1689 och på roten 86 Mölnare från 1695. Han ägde gården 1695 och Malin ägde gården 1702–14.

Knekten Olof Olofsson (– 1717) var troligen soldat på roten 81 Häman 1714–17. Han ägde gården 1714 och han var gift med Britta Jonsdotter (1692–1733) och fick med henne dottern Britta (1716–96). Britta Jonsdotter ägde gården 1714–25 och hon

gifte om sig med Jakob Johansson (1700–42) från Ersmark 4, som var soldat på roten 100 Klint i Storkåge 1725–42. Han var ägare till gården 1725–33 och hade också ägt Ersmark 4 från 1720 och några år därefter. Makarna hade dottern Karin (1730–32). När Jakob Johansson blev änkeman gifte han 1733 om sig med Malin Persdotter (1711–93) från Ersmark 11 och de fick döttrarna Karin f. 1734, dödfött barn 1734, Katarina f. 1737 samt Britta (1737–1804), som gifte sig till Norsjö 8.

Jon Johansson (1709–60) var möjligen från Kusmark 17 och han ägde gården 1734–60. Han gifte sig 1734 med Britta Olofsdotter från gården och tillsammans hade de barnen Anna (1735–1837), gift 1760 med soldaten Johan Svensson Kuse på roten 90, Olof (1738–38), Johan f. 1739, Britta (1740–1809), som bodde i Kusmark, Kerstin f. 1743, Magdalena (1745–65), Stina (1746–64), Jon (1746–46), dödfödd son 1747, Marta (1748–48), Jonas (1749–51), Maria (– 1751), Anders Markström (1752–1831), som var organist och gifte sig 1778 till Degerbyn 5, Katarina (1753–57), Johan f. 1755, Katarina f. 1756 samt Jon f. 1757. Jon Johansson hade år 1749 en häst, 4 kor och 6 små kreatur. Han sådde 1,5 tunnor och mantalet var 1/8 skatte.

Olof Johansson (1729–95) från Bäck övriga blev gårdens ägare år 1760. Samma år gifte han sig med Margareta Andersdotter (1730–99) från Myckle 8. De hade dottern Sara f. 1761 och dottern Maria som dog 1770. Olof Johansson var fortfarande ägare 1775 då mantalet var på 1/8. Jon Andersson ägde gården 1786.

Ersmark 7. Håkarshemmanet

Håkan Östensson, f. omkring 1613, ägde gården 1654–73. Han var son till en tidigare ägare. Han blev änkeman 1686 och gifte 1687 om sig med Margareta Nilsdotter f. omkring 1646, som efter makens död innehade gården 1699–1700. Mantalet var 1654 på 11/32.

Åren 1674–78 var sonen Östen Håkansson (– 1679) gårdens ägare och han gifte sig med Elsa Persdotter som brukade gården 1679–81. Östen Håkansson var soldat 1678–79 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Östen Håkansson och Elsas son, Håkan Östensson, var bonde på gården 1683–84.

Lars Jonsson Fältskär (ca 1659 –) var ägare till gården 1682, 1686–87 och 1692–97. Han var soldat från 1678 och på roten 85 Fältskär från 1695. Lars Jonsson var möjligen från Kusmark, där han åtnjöt boskapspengar 1683. Han var först gift med änkan Elsa Persdotter och sedan med Sigrid, och med henne hade han dottern Britta f. 1699, som flyttade till Piteå 1744.

År 1695 fanns på gården en häst, 2 kor och 10 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 5/32 skatte. Håkan Östensson ägde gården igen 1698–99 och 1701 stod hustru Margareta som ägare. Hon var sannolikt hustru till Håkan Östensson. Håkans farbror Nils Håkansson sålde gården till näste ägare.

Lilla Herman Nilsson (1665–1726) från Varuträsk 3 fanns på gården 1701–20. Han köpte den 1708 av Nils Håkansson. Hermans hustru hette Margareta Nilsdotter (1668–1758) och kom från Ersmark 3. Hon gifte om sig 1734 med en bonde på Kusmark 1. Makarna hade barnen Britta (1706–91), Herman (– 1711), Nils f. 1712, Margareta (1714–89), som gifte sig till Lillkågeträsk 3, och Nils f. 1715. Margareta Nilsdotter dog på gården 1758. Herman Nilsson fick före äktenskapet med Margareta Nilsdotter ett barn 1701 med Malin Johansdotter från Rognäs i Piteå socken.

Mikael Olofsson (1700–90) från Kattisträsk 1 var gårdens ägare 1725–27. Efter 1727 ägde han Ersmark 14 och sedan blev han nybyggare i Finnträsk. Han var gift med Britta Hermansdotter från gården och de hade barnen Kerstin (1725–1802), som gifte sig 1747 till Kusmark 1, Olof (1727–1816), Margareta (1731–1819), som gifte sig 1755 till Varuträsk 3 och gifte om sig 1767 på samma gård, Britta (1734–1810), som gifte sig 1757 till Lillkågeträsk 3, Karin (1736–1815), som gifte sig 1760 i Finnträsk, Erik (1739–1836), som gifte sig 1763 i Finnträsk, Maria (1745–1813), som gifte sig till Medle 8 och sedan flyttade med maken till Finnträsk, samt Nils (1746–46).

Jon Jonsson (1689–1760) från Kusmark 15 ägde gården 1727–41. Dessförinnan innehade han Ersmark 14. Han var gift två gånger och första hustrun var Karin (1688–1755). Han hade barnen Olof f. 1712, Olof (1714–33), Jonas (1714–82), som gifte sig med en dotter på Stämmingsgården 2 och som var soldat på roten 86 Mölnare/Markberg från 1741, Johan (1720–1800), Kerstin (1723–93), som gifte sig på Innervik 6, Maria (1727–47) samt Karin f. 1732, som gifte sig 1786. Jon Jonsson hade även barnen Johan som dog 1739 och Karin som dog 1740.

Sonen Johan Jonsson (1720–1800) gifte sig 1741 med Mariet Mikaelssdotter (1711–83) och övertog föräldragården 1742. Han var soldat på roten nr 105 Ål 1743–44 och på roten 8 Fältskär 1744–47. Hustrun var från Ersmark 2 och när hon dog gifte Johan om sig 1783. Johan Jonsson hade barnen Jon (1742–1827) som gifte sig på Böle 2, Johan Edström (1745–1824), som blev nybyggare i Glommersträsk i Arvidsjauras socken, Mikael, f. 1749 och gift 1778, samt Erik, f. 1752 och gift 1782. Han hade också barnen Karin som dog 1746, Helena som dog 1748, Adam och Eva som dog 1750, Nils som dog 1751 samt Maria som dog 1754. Johan Jonsson hade år 1749 en häst, 12 kor och 15 får. Han sådde 3 tunnor och mantalet var på 11/32 skatte. Johan Jonsson var ägare fortfarande 1775.

Sonen Jon Johansson (1742–1827) äger gården 1786. Han gifte sig 1772 med Margareta Andersdotter (1749–1831) från Böle 2. Makarna hade barnen Marta (1773–1848), som gifte sig med med klockaren Anders Renberg i Abborrträsk i Arvidsjauras socken, Johan (1775–1815), Margareta (1777–1865), Kristina (1782–82), Anders (1784–1866) samt Katarina (1787–93).

Ersmark 8. Hermanshemmanet

Herman Svensson (– 1694) ägde gården 1632–78. Hans första hustru hade fadersnamnet Hindriksdotter och var född på gården. Herman Svensson var svåger med Mats Palm på Innervik 11 och kan vara gift med en syster till denne eller med en syster till Malin Johansdotter, som var Mats Palms hustru. Herman Svensson hade barnen Hindrik, som var borgare i Piteå stad 1669–81, Johan, Nils, som gifte sig till Ersmark 3, Sven, som gifte sig till Degerbyn 4, Gabriel Gisla (– 1676), som var soldat 1666–76 och gifte sig till Storkåge 23, Jöns, som var soldat 1659–63 och som gifte sig 1667 och var möjligen borgare i Luleå stad 1685–95, Göran, som gifte sig samma år, samt Mariet (– 1685) som hade dottern Britta som var gift på Kusmark 19. Herman Svensson var kopparslagare och han hade 1653 gjort om en kittel till kyrkan. Mantalet var 1654 på 11/32. Herman Svensson var soldat 1678.

Sonen Johan Hermansson ägde gården 1679–84. Han var gift med Mariet, som ägde gården 1686. Johan Hermansson var soldat från 1678.

Brorsonen Johan Svensson (1659–1744) ägde gården 1687–90. Han var son till Sven Hermansson som ägde Degerbyn 4 som han övertog och ägde 1693–1715. Beträffande familj, se under Degerbyn 4.

Johan Hermanssons brorson Stora Herman Nilsson (1663–1751) från Ersmark 3 var ägare till gården 1692–1738. Han gifte sig 1690 med Karin Olofsdotter (1670–1740) från Bureå 8 och hade med henne barnen Nils (1692–1743), som var soldat på roten 83 Knipa 1712–35 samt 1743 och dessutom kopparslagare, Anna (1695–1781), som gifte sig till Frostkåge 5, Britta (1703–83), som gifte sig 1724 till Kattisträsk 1, Johan f. 1711, Karin (1712–91), Margareta f. 1714 samt Margareta (1716–97), som gifte sig 1739 till Rönnbäcken 2. På gården fanns 1695 en häst, 9 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 5/16 skatte. Herman Nilsson var kopparslagare samt sexman 1722–24.

Per Andersson (1717–40) ägde gården 1739–40. Han kom från Avan 1 och gifte sig 1735 med Karin Hermansdotter på gården. De hade sonen Anders (1736–1834) som blev soldat på roten 64 From 1758–62 samt nybyggare i Svanselse.

När Karin blev änka 1740 gifte hon om sig 1741 med Johan Olofsson (1719–1806) från Kusmark 6 och han blev gårdens ägare från 1741. År 1749 sådde Johan Olofsson 4 tunnor och födde en häst, 12 kor och 15 får. Mantalet var på 11/32 skatte. Makarna hade barnen Britta (–1745), Olof (1747–1803), Per (1749–1823), Johan (1750–50), Katarina (1750–50), Katarina (1752–54) samt Britta (1754–1835).

Ersmark 9. Jöns väst i Berget

Jöns Andersson (1602–80) ägde gården 1629–71. Han var gift två gånger och han hade sönerna Johan, som 1674 gifte sig med Cecilia i Åbyn i Burträsk socken, Lars och troligen Samuel Jönsson (–1659), som var soldat 1659 och som dog samma år. Jöns Andersson var nämndeman 1637–45 samt 1650–59. Mantalet var 1654 på ½. Jöns Andersson ”botar kyrkoglasen” 1657 och 1667, så troligen var han glasmästare. Han var sexman 1650–52.

Lars Jönsson (–1705) var gårdens ägare 1674–1701. Han hade år 1695 två hästar, 15 kor och 26 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 7/16 skatte. Hans första hustru dog 1670 och sedan gifte han troligen om sig kort därpå. Lars Jönsson gifte sig igen 1681 och hade barnen Lars, Anna som gifte sig på Ersmark 5 och blev änka och gifte om sig till Boviken 2, samt troligen sonen Jöns. Lars Jönsson var nämndeman 1679–99. Han var sannolikt även glasmästare för han ”botar kyrkoglasen” 1688.

Åren 1702–35 var Jöns Larsson (1675–1761) gårdens ägare. Han var gift första gången med en kvinna med fadersnamnet Nilsdotter, som möjligen var från Ersmark 3, och andra gången gifte han sig senast 1707 med Kerstin Jakobsdotter (1680–1754) från Innervik 9. Med den sistnämnda hade Jöns Larsson barnen Karin (ev. Kerstin) (1707–93), som blev gift på Kusmark 17, Anders (1708–63), som gifte sig 1727, Margareta (1711–68), som gifte sig 1732 till Storkåge 8, samt Sara (1714–80), som gifte sig 1736 till Kusmark 8.

Sonen Anders Jönsson (1708–63) övertog gården 1739 och var sedan 1733 gift med Margareta Johansdotter (1715–99) från Innervik 9. Makarna hade barnen Jöns (1733–1809), Britta (1735–1808), gift 1766 till Burvik 2, Kerstin (1736–92), gift 1757 till Innervik 15, Margareta (–1742), Anders (1745–1809), som var soldat på

roten Fältskär 85 från 1768, Johan (1747–79), Lars (1749–89), som var soldat på roten 82 Järnhäst, Nils (1752–61), Margareta (1754–55) samt Katarina (1756–1845). Anders Jönsson hade år 1749 två hästar, 8 kor och 12 små kreatur. Han sådde 5,5 tunnor och mantalet var på $\frac{1}{4}$ skatte. Jöns Andersson blev sedan ägare till hemgården. Han gifte sig 1764 med Marta (Margareta) f. 1731 från Bodan 2. Makarna hade dottern Marta som dog 1765, Margareta som dog 1768, Margareta som dog 1771 och en dödfödd son 1771.

Ersmark 10. Jöns in på Svedjan

Pigan Anna ägde gården 1632–67. Mantalet var 1654 på 7/32. Möjligen fanns också Olof Larsson på gården före 1674.

Anders Olofsson och hans hustru var ägare till gården 1669–74. Jon Olofsson (–1678) var bonde på gården 1675–78 och dog det sistnämnda året. Hustrun Dordi Andersdotter innehade hemmanet 1678–88. Hustru Dordi kallades för knektänka 1678. Makarna hade sonen Anders Jonsson som blev ny ägare 1688, samma år som han gifte sig med Mariet Olofsdotter (1655–1740). De hade sonen Jon (1689–1750). År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på $\frac{1}{4}$ skatte. Anders Jonsson dog 1702 och hustrun brukade gården till 1709.

Sonen Jon Andersson (1689–1750) ägde gården 1714–39. Han gifte sig med Karin Larsdotter (1680–1756) och de hade barnen Anders (1714–73), Malin f. 1719, Lars (1721–42), som var soldat på roten 58 Dyr 1741–42 i Lund, och Elsa f. 1721. Karin Larsdotters mor hette Sigrid och dog på gården 1748.

Anders Jonsson ägde hemgården från 1739 till 1742, då han blev ägare till Kusmark 20 efter hemmansbyte. Beträffande familj, se under Kusmark 20.

Anders Nilsson (1703–61) ägde gården 1742–48, då han skadades så illa att han blev tvungen lämna ifrån sig gården. Anders Nilsson var son på Kusmark 20 och den gårdens ägare 1722–41. Han gifte sig 1729 med Malin Nilsson f. 1711 från Byske 2 och hade tillsammans med henne barnen Nils (1731–1802), som gifte sig 1762 och blev ägare till Ersmark 3 från 1761, Karin f. 1733, som gifte sig 1760 och flyttade till annan socken 1757, Karl (1736–1815), som gifte sig 1760 och bodde på gården, Anders (1739–40), Magdalena (1741–1802), som gifte sig 1770 till Gärdsmark 3 och sen flyttade familjen till Boviken 3, Anders (1744–1821), som var soldat och sedan nybyggare i Åselet, samt Maria (1749–1809).

Sonen Nils Andersson övertog hemmanet 1748. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Han sådde 3 tunnor och mantalet var på $\frac{1}{4}$ skatte. Nils Andersson gifte sig 1762 med änkan Margareta Östensdotter på Ersmark 3 och blev den gårdens ägare från 1761.

Ersmark 11. Falshemmanet

Jon Jonsson (1597–1683) var ägare till gården 1642–54. Han blev änklings 1669 och hade en dotter som troligen är identisk med hustru Malin, nedan. Jon Jonsson var nämndeman 1645 samt 1649–51. Mantalet var 1654 på 11/32.

Tomas Mårtensson (–1658) var gårdens ägare 1655–58. Han kan vara från Norsjö 11 och är i så fall född 1622. Han var sannolikt även identisk med den person

med detta namn som var soldat i Myckle 1641–42. Tomas Mårtensson var gift med dottern på gården och de hade sönerna Arvid, som tog över hemmanet, Mårten Lutter, som var soldat 1669–76 och dog i slaget vid Lund 1676, och Olof Lutter, som blev korpral och som gifte sig till Myckle 1 och var dess ägare 1691–1700. Hustru Malin ägde gården 1659–60.

När hustrun blev änka gifte hon om sig med Jakob Ambrosiusson, som troligen kom från Drängsmark 11. Han ägde gården 1662–71 och makarna hade barnen Karin f. 1658, som möjligen gifte sig till Storkåge 13, Rågel, som gifte sig till Böle 7 och sedan flyttade till Stämmingsgården 5, samt Kerstin (1680–1754), som for till Ersmark 9. Jakob Ambrosiusson bodde på Kyrkobordet 1682–87 och hustrun tycks ha dött 1683.

Tomas Mårtenssons son Arvid Tomasson ägde gården 1674–95. Han var soldat 1666–69 och 1678. Han hade år 1695 en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var 5/16 skatte. Arvid Tomasson var gift med Britta, som troligen hade fadersnamnet Persdotter och kom från Ersmark 5. Hon stod som gårdens ägare 1679 och 1699–1702. Makarna hade barnen Malin (1670–1740) och Per (1685–1736). På gården bodde soldathustrun Karin år 1678.

Per Arvidsson var ägare till hemgården 1703–35. Han gifte sig 1703/04 med en Johansdotter som möjligen kom från Ersmark 2 och hade tillsammans med henne barnen Arvid (1705–86), Katarina f. 1706, Britta f. 1708, Anders f. 1709 och Mårten (1709–09). Han gifte om sig 1710 med Karin Andersdotter (1679–1737) från Gummark 5 och hade tillsammans med henne barnen Malin, f. 1711 och gift 1733 med en soldat på roten 100 Klint, Karin (1712–81), som var gift med Hans Larsson på roten 106 Storfelt, Margareta f. 1714, Britta (1716–85), som gifte sig 1748 till Ersmark 13, samt Erik f. 1717.

Sonen Arvid Persson (1705–86) blev ägare till gården 1737 samma år som han gifte sig med Britta Olofsdotter (1712–76) från Ersmark 5. De hade tillsammans barnen Per (1738–1803), Olof (1740–41), Katarina, f. 1742 och gift 1761 till Gummark 5, Magdalena (1744–1808), som gifte sig 1766 med Anders Johansson Utterström, Britta (1747–1819), som gifte sig 1766 till Storkåge 4, samt Olof (1750–1838). Makarna fick också ett dödfött barn 1753. Arvid Persson sådde 3 tunnor 1749 och ägde en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på ¼ skatte.

Per Arvidsson (1738–1803) tog sedan över fädernegården. Han gifte sig 1761 med Elsa Larsdotter (1734–79) från Medle 1 och de fick barnen Britta (1762–91), Helena f. 1764, Katarina f. 1767, Magdalena (1768–77), Lars f. 1770, Aron (1772–72), Eva Maria (1775–75), Magdalena (1776–77) samt Eva Maria f. 1778.

Ersmark 12

Anders Nilsson f. 1603 var gårdens ägare 1632–52. Han var bergsknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1642–52. Anders Nilssons hustru hette Barbro och hon var gårdens ägare 1654–58. Makarna hade förmodligen sönerna Nils Andersson, som var gårdens ägare 1659–62, och Anders. Från 1663 och fram till sin död 1678 var Anders Andersson Beställare gårdens ägare. Han var gift. Anders Andersson var soldat 1660–65 och 1677–78 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Dottern Kerstin piga ägde gården 1679–80 och framåt. Mantalet var 1654 på ¼.

Erik Nilsson, som troligen var en son till Nils Andersson, ägde gården 1681–1701 och därefter var han ägare till Ersmark 13 1702–03. Han hade år 1695 en häst, 6 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 7/32 skatte. På gården bodde en blind syster till Erik Nilsson. Han gick ut 1703 som femtemans soldat. Erik Nilsson gifte sig två gånger och första gången 1680. Han hade sonen Nils Eriksson, som var gårdens ägare 1702–03. Denne gick sedan ut som soldat.

Sedan står Nils Erikssons hustru Britta (1671–1760) som ägare 1704–18. Makarna hade tillsammans sonen Erik Nilsson (1701–41), som blev soldat på roten 85 Fältskär och som var ägare till hemgården 1720–38. Han var gift med Anna Nilsson (1693–1766) från Tåme 3. Makarna hade barnen Kerstin f. 1726, Johannes (Johan) (1727–58), som gifte sig 1750 och blev soldat på roten 94 Hedman samma år och dog 1758 i Pommern, Per (1731–1805) samt Britta f. 1731. De hade också ett barn som dog 1734.

Ny ägare år 1739 blev Jon Hansson (1712–82) från Avan 2. Han köpte hemmanet av borgaren Anders Fluur. År 1749 hade han en häst, 8 kor och 12 småkreatur på gården. Han sådde 3 tunnor och mantalet var ¼ skatte. Han gifte sig 1739 med Mariet Olofsdotter (1706–64) från Ytterursviken 4 och tillsammans med henne hade han sönerna Hans (1740–1800) och Olof (1742–1820), som var soldat på roten 84 Kopparslagare. År 1765 gifte han om sig med Margareta Tomasdotter (1718–86) som kom från Norsjö 11.

Sonen Hans Jonsson (1740–1800) tog över gården och han gifte sig 1763 med Sara Eriksdotter (1740–1809) från Medle 3. Makarna fick barnen Marta (1765–66), Jonas (–1766), Margareta (1766–66), Jonas (1767–1806), Sara (1769–69), Marta (1770–70), Marta f. 1771, Erik f. 1772, Olof (1773–1852), Hans (1776–1857), Gabriel Marklin (1777–1857), som blev vetenskapsman vid Uppsala universitet och en stor litteratursamlare, Anders f. 1779, Anna (1780–1855), Johan (1782–1862), som var soldat på roten Rönqvist, samt Anders (1784–1851).

Brodern Olof Jonsson (1742–1820) levde sannolikt som inhyses på gården. Han gifte sig 1764 med Margareta Eriksdotter (1733–1823), som var dotter till en soldat på roten 121 Lång. Makarna hade barnen Erik Mårtensson (1757–1809), som var en styvson, Jonas (1764–1841), som var soldat på roten 86 Mölnare, Marta f. 1765, Lisa (1766–1847), Olof (1768–1825), som var soldat på roten 84 Kopparslagare, Marta (1769–1828), Anders (1772–1815), som var soldat på roten 82 Dalkvist, Greta (1774–1855), som gifte sig 1797 med Olof Östensson Segerstedt från Storbrännan, Erik f. 1777 samt en dotter f. 1780. Olof Jonsson var smed och sannolikt kopparslagare.

Ersmark 13. Jakob-Jonsahemmanet

Hans Eskilsson (1604–80) ägde gården 1647–56. Innan dess var han ägare till Klutmark 7 under åren 1637–43. Han for vidare till Fällfors 2 och var den gårdens ägare 1656–64. Han var gift två gånger och blev änkeman 1667 och hans andra hustru dog 1696. Hans Eskilsson, som hade sonen Hans f. 1630, var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1646–52. Mantalet var 1654 på 11/32.

Samuel Jonsson var ägare till gården 1657–60 och hade tidigare varit ägare till Fällfors 2 åren 1640–56. Han var gift med Mariet som brukade gården 1661–67, och

makarna hade sannolikt sonen Jon som var ägare till gården 1674–75. Jon Ersson ägde gården 1669–71.

Jon Samuelsson Beställer var soldat i Kusmark 1669–75 och dog i Göteborg sistnämnda år. Han var gift och hustrun innehade gården 1676–77. År 1675 fick hon anstånd med skatten, eftersom hon inte hade något kreatur och inte hade sått något korn. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl. Makarna hade sannolikt sonen Samuel. Hustru Mariet, som sannolikt var Jon Samuelssons hustru, brukade gården 1678–95. På gården fanns 1695 en häst, 3 kor och 14 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var 3/16 skatte.

Sonen Samuel Jonsson ägde gården 1697. Han var gift med Anna Persdotter som ägde gården från 1698.

Erik Nilsson var ägare till gården 1702–03. Han kom närmast från Ersmark 12 som han innehåft under åren 1681–1701. Han gifte sig första gången 1680 och hade sonen Nils.

Sedan Anna Persdotter blivit änka gifte hon om sig med Daniel Olofsson från Ersmark 1, och han var gårdens ägare 1710–19. Soldathustrun Sara Persdotter (1659–1738) fanns på gården 1718 och hon hade tillsammans med maken Johan sonen Jakob (1702–69).

Lilla Jakob Johansson ägde gården från 1720 och framåt. Han gifte sig 1724 med Dordi Eliasdotter (1698–1776) från Frostkåge 4. Makarna hade barnen Johan (1726–95), som övertog hemgården, Elias (1727–54), som flyttade till annan socken 1747, Nils f. 1731, samt Gabriel f. 1733. På gården fanns 1749 en häst, 8 kor och 12 småkreatur. Jakob Johansson sådde 3,5 tunnor och mantalet var 5/16 skatte. Till gården hörde även slätterängar belägna mellan Kusmark och Ersmark.

Sonen Johan Jakobsson (1726–95) var soldat på roten 86 Mölnare 1758–62 och gårdens näste ägare. Han gifte sig 1748 med Britta Persdotter (1716–85) från Ersmark 11 och de hade barnen Jakob (1749–61), Per (1750–50), Anna (1753–1831) som gifte sig med Johan Nilsson (1751–1809) från Drängsmark 10 vilken blev ny ägare till gården, Elias (1756–57) samt Katarina (– 1761).

Ersmark 14. Finnhemmanet

Johan Johansson ägde gården 1650–86. Han var gift två gånger och dog 1696. Mantalet var 1654 på 8/32.

Jöns Johansson var ägare till gården 1687–95 och var gift med Britta, som skötte gården ensam efter makens död fram till 1699. År 1695 fanns på gården en häst, 10 kor och 11 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var 5/16 skatte. Makarna hade sonen Johan, som troligen blev soldat och gårdens ägare.

Johan Jönsson (– 1710) ägde gården 1700–09 och han var gift med Margareta, som brukade gården mellan 1710–14. Hon ägde Kusmark 23 mellan åren 1714–16. Johan Jönsson blev troligen soldat 1710 för en annan rote. Makarna hade sonen Lars f. 1705.

Jon Jonsson (1689–1760), som var född på Kusmark 15, var gårdens ägare 1714–27. Han hade ägt Kusmark 23 åren 1711–14 och åren 1727–41 ägde han Ersmark 7. Han var gift med Karin (1688–1755).

Mikael Olofsson (1700–90) från Kattisträsk 1 var ägare till gården 1727–56. Han sådde år 1749 3 tunnor och 6 skäl och födde en häst, 12 kor och 20 småkreatur.

Mantalet var 5/16 skatte. Han hade gift sig 1722 med dottern på Ersmark 7, Britta Hermansdotter (1706–91), och var den gårdens ägare 1725–27. Familjen blev nybyggare i Finnträsk 1756. Beträffande barn, se under Ersmark 7.

Sonen Olof Mikaelsson (1727–1816) övertog föräldragården ca 1756. Han gifte sig 1761 med Britta Johansdotter (1733–91) från Ersmark 4 och hade tillsammans med henne en dödfödd dotter 1762, Britta f. 1763, Sara (1765–1838), som blev soldathustru på roten 86 Mölnare, Mikael (1767–1839) som gifte sig 1792 och 1801 och som sedan tog över gården, Johan (1769–98), Olof (1772–1810) samt Erik (1775–1847).

Ersmark 15. Svidihemmanet

Anders Jakobsson (– 1686) ägde gården 1647–83. Han gifte sig före 1649 med Kerstin Olofsdotter och hade barnen Jakob (1648–1731) och Mariet som gifte sig på Storkåge 5 och bodde kvar där även som omgift. Mantalet var 1654 på 13/32.

Sonen Jakob Andersson (1648–1731) ägde gården 1684–1720. Han blev änke-man första gången 1695 och gifte 1710 om sig för tredje gången med Sara Jonsdotter (1668–1756). Jakob Andersson hade barnen Karin (1689–1763), Kerstin (1695–1773), som gifte sig med en soldat på roten 20 Furman i Bergsbyn, Britta (1701–84), som blev kvar på gården, Sara (1701–46), som gifte sig 1723 med Nils Nilsson på Drängsmark 10, Mariet (1702–87), som gifte sig 1728 till Tjärn 4, samt Olof. Möjligen var även Nils Jakobsson som var soldat på roten 82 Järnhäst en son till Jakob Andersson. På gården fanns 1695 2 hästar, 16 kor och 30 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var 7/16 skatte. Johan Andersson var nämndeman 1700–07.

Rustmästare Jon Jonsson Berg (1691–1769), som troligen kom från Storkåge 10, ägde gården från 1725. Han hade varit soldat på roten 97 Wahlberg i Storkåge 1712–18. Hans styvmoder hette Lisbeta och var gift med Olof Andersson på Kusmark 8. Jon Jonsson Berg var gift med Britta Jakobsdotter (1701–84) från gården och hade tillsammans med henne barnen Kerstin (1723–99), som gifte sig 1744 till Tjärn 5, Sara (1726–1809), som gifte sig 1747 till Kusmark 2, Katarina (Karin) (1727–1811), som gifte sig 1756 till Kusmark 4, Britta f. 1728, som dog ung, Erik (1729–44), Britta (1732–1806), som gifte sig 1757 till Drängsmark 7, Jonas (1734–55), som var soldat, Jakob (1737–38), Margareta (1737–42) samt Jakob (1741–1811). Jon Jonsson hade år 1749 en häst, 16 kor och 20 småkreatur. Mantalet var 13/32 skatte. År 1737 begärde Jon Berg att få flytta sin gård till utmarken och därför lät han mäta gårdstomtens och fåtäets "vidd och bredd". Nämndemännen och grannarna skulle se till att han inte fick en större gårdstomt av utmarken än den han nu hade. Gården låg år 1648 på södra sidan av Kågeälven alldeles vid stranden. Möjligen har älven hotat byggnaderna genom att skära bort stranden. På kartor från 1700-talet ligger gården sydväst om denna plats, längre bort från älven.

Sonen Jakob Jonsson ägde gården efter sin far. Han gifte sig 1763 med Kerstin (Stina) Jonsdotter f. 1731 från Storkåge 10. De fick en dödfödd son 1766.

Myckles ängar

Ängarna hade uppjudits 1648–50 av Lars Jönsson i Myckle, som bodde på de hemman där Anders Larssons och Lars Persson bodde 1758. Lars Jönsson ärvde av Herman Svensson på Ersmark 8 55 daler silvermynt och en halv laduäng.

Ersmark övriga

Anders Andersson Skrapan var soldat 1660–76 och dog det sistnämnda året i sjöslaget vid södra Öland. Carl Andersson Berg var soldat 1663–69 och var lejd av Johan Olofsson i Ersmark. Han var möjligen från Drängsmark 5. Carl Andersson blev trumslagare 1672. Erik Hansson tjänstgjorde som soldat 1675–76 och dog det sistnämnda året på Dalarö. Han var lejd av Johan Johansson i Ersmark. Hans Svensson var soldat från 1683 och på roten 10 Kuse i Yttervik från 1695. Hans Svensson var lejd av Anders Jakobsson och var dräng hos Per Svensson i Yttervik 1683. Möjligen var Hans Kuse från Yttervik 5. Johan Månsson var soldat 1694.

KUSMARK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker och äng. Byn har nödortftig skog och kan bedriva någon djurfångst. I byn bedrivs tjärbränning och en del har träskfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkern ger en god årsväxt och det finns möjlighet att odla mera åkrar. Möjligheten att uppodla ängar är dålig, varför även uppodling av åkrar måste stå tillbaka. Byn har god skog och mulbete och något flakaland. Skogen räcker förutom till husbehov även till tjärbränning. I byn finns två kvarnar som går höst och vår. I byn bedrivs träskfiske.

År 1737 berättas att i Namnlösberget i byn finns ett metallstreck. Ett prov hade skickats till landshövdingen.

Byamännen i Kusmark hade i samband med avvittningen låtit utsyna ett nybygge vid namn Gräcktjärn, som låg vid nuvarande byn Grånäs. Tjärnens namn skrivs ca 1900 *Gräggtjärn* på generalstabskartan och heter idag *Grånästjärnen*. År 1791 ansökte bönderna i Erik Johansson, Jon Johansson, Nils Karlsson och Jon Hansson i Ersmark samt Lars Johansson och Måns Johansson i Storkåge om att få anlägga en grovbladig såg vid sammanflödet av Tarsmyrbäcken och Gräcktjärnsbäcken. Den 27 augusti 1791 höll häradsrätten en syn på platsen och inga protester förekom mot anläggningen.

Från Kusmark har följande nybyggen tagits upp: Bjursele, Grånäs, Hebbersfors, Högheden, Norra Bastuträsk, Rörträsk, Sandfors, Stavbäck, Svanfors och Ullbergsträsk. Kusmark nyttjade under senare delen av 1700-talet slätterängar vid Grånäs, Hebbersfors och Norra Bastuträsk. Fjällträskfisket levde kvar i byn ännu på 1730-talet, då Måns Olofsson på Kusmark 6 fiskade i Ullbergsträsket. Fisket i en del andra träsk hade inte upphört 1749.

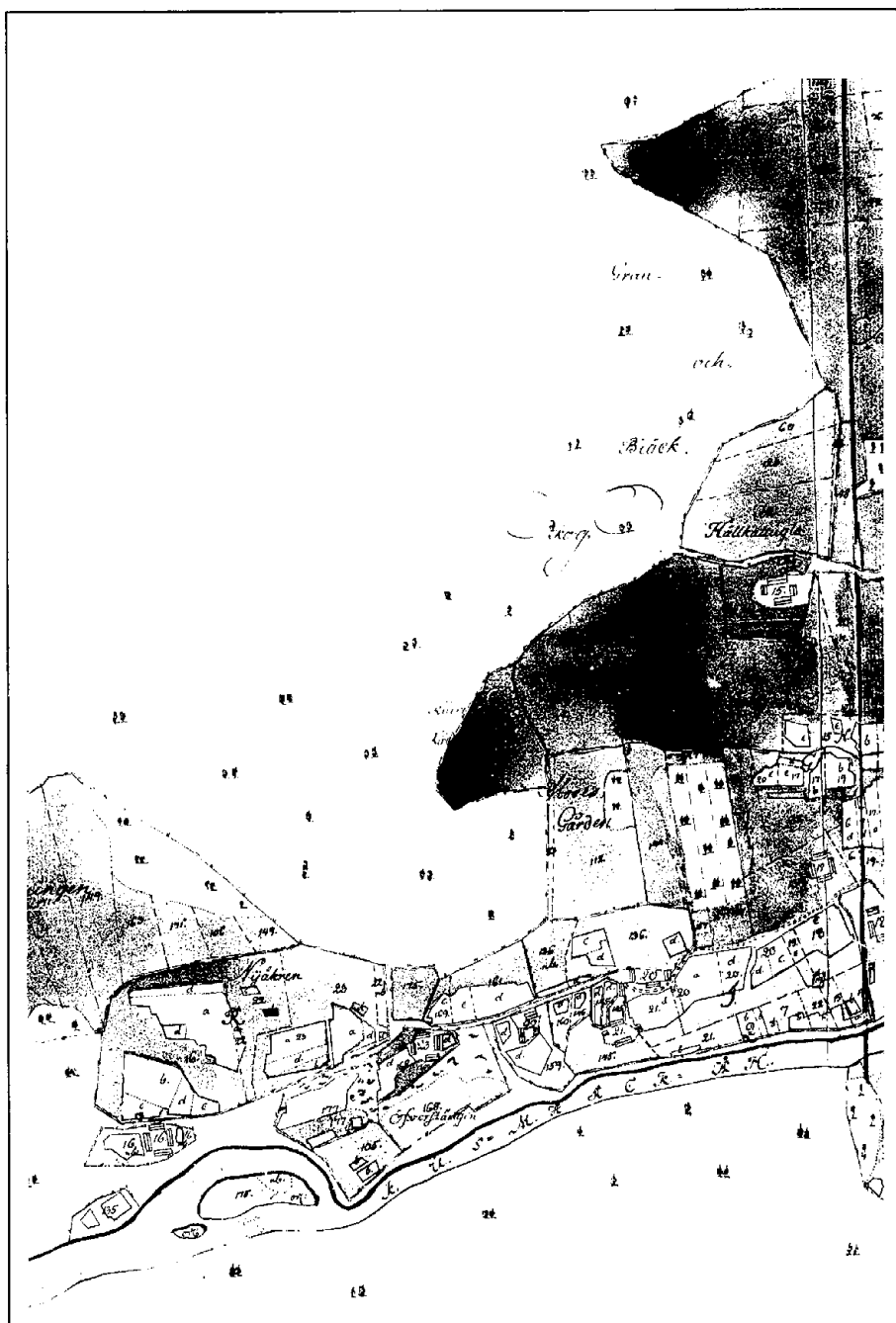
Litteratur: Lundgren, Åke: *Kusmark – djurdolkens by*, Artemis förlag, Skellefteå 1993, 200 s. ill.

Kusmark 1

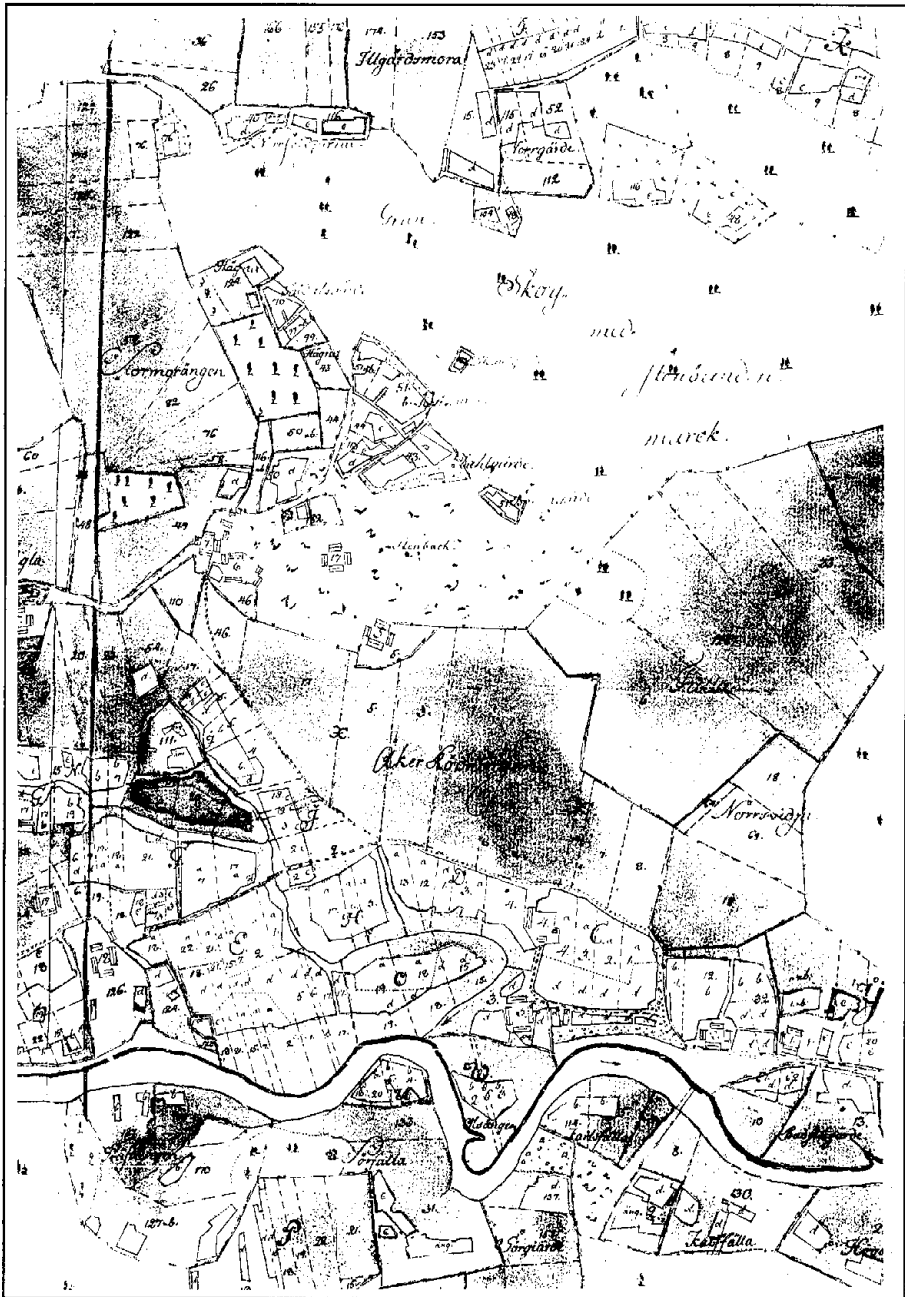
Nils Persson f. 1581 ägde gården 1629–54. Han var gift och hade barnen Nils Kussell, som blev bruksskrivare, Anna f. 1615, som var halvsyster med Nils, och Anders, som var soldat 1660–61. Mantalet var 1654 på 21/64. Nils Persson blev borta söderut.

Soldaten Erik Clemetsson brukade hemmanet 1655–56. Åren 1646 och 1652 fanns han i Stämmingsgården och var bergsknekt. Han finns på Hedensbyn a 1649–50 och i Gårdsmark 1639–42. Han kan vara en son till Clemet Öndesson på Hedensbyn a.

Anders Nilsson försökte 1661 återfå hemmanet som hade varit öde och sedan brukats av Erik Klementsson och Gustav Larsson. Han måste i så fall betala kronan för omkostnader och Gustav Larsson för förbättringar på gården. Tydligt mäktade Anders Nilsson inte med detta.

Karta 65. Kusmark 1766–68. Storskifte på inägor av A. Bergström. Västra delen av centrala Kusmark. Numreringen motsvarar bokens numrering.

Karta 66. Kusmark 1766–68. Storskifte på inägor av A. Bergström. Östra delen av centrala Kusmark. Kartans numrerung överensstämmer med bokens numrerung.

Gustav Larsson (1622–73) var gårdens ägare 1658–73. Han kom från Hjoggböle där han ägt Hjoggböle 4. Han gifte sig 1652 med sin första hustru, och sedan gifte han om sig med änkan Sigrid Eriksdotter f. 1631 som varit gift på Kusmark 20. När Gustav Larsson övertog hemmanet låg 3 tunnor och 1 skäl öde och de övriga 2 tunnorna och 5 skälen var pantsatta. När Sigrid blev änka var hon ensam ägare till gården 1674–78. År 1675 sägs att hustru Sigrid hade upptagit ett vanbrukat hemman och inte mäktade med att betala alla skatter. Därför fick hon nedsättning till hälften av skatten som var på 6 tunnor och 2 skäl. Gustav Larsson hade barnen Kerstin (1661–1731) och Johan. År 1678 sägs att hustru Sigrid hade blivit fattig p.g.a. flera års missväxt, och under året hade vilddjuren rivit ihjäl 4 kor för henne, så nu fanns endast en ko kvar. Sigrid fick nedsättning i skatten till hälften.

Dottern Kerstin Gustavsdotter gifte sig med Johan Hermansson, som var näste ägare till gården från 1678 och fram till sin död 1698. Kerstin Gustavsdotter brukade gården 1699–1700. Johan Hermansson hade 1695 två hästar, 14 kor och 35 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 7 skäl krono och 2 tunnor och 5 skäl skatte. Mantalet var 3/16. Vid roteringen diskuterade man hur man skulle göra med länsmäns, postbönders och gästgivares hemman. Johan Hermanssons kronohemman fick frihet från att delta i knekthållningen med hemmanets hela skatt som var på 3 tunnor och 7 skäl. Däremot skulle han delta med de 2 tunnor och 7 skäl som han måste skatta för. Johan Hermansson kom troligen från Tuvan 1 och hade varit länsman.

Makarna hade barnen Per, som var soldat på roten 89 Klockare från 1704 och som gifte sig med en dotter på Kusmark 3 och var den gårdens ägare år 1700 och några år framåt, Gustav, som var soldat på roten 24 Falk, Lars (1681–1753), Kerstin (1689–1773), som gifte sig till Kusmark 2, Karin, samt Sigrid f. 1693, som gifte sig till Kusmark 23.

Kerstin Gustavsdotter gifte om sig 1701 med änkemannen Erik Nilsson (1670–1740) som ägde gården 1701. Han kom från Kusmark 4, men redan samma år flyttade makarna till Kusmark 2 och blev ägare till den gården fram till år 1715. År 1734 gifte Erik Nilsson om sig med Margareta Nilsdotter (1668–1758) från Ersmark 3 som tidigare varit gift på Ersmark 7.

Lars Johansson (1681–1753), som var son till Johan Hermansson, ägde gården 1701–47. Han gifte sig 1708 med Mariet Olofsdotter (1680–1753), som sannolikt var från Kusmark 16. Makarna hade barnen Kerstin f. 1706, Olof f. 1708, Kerstin (1709–88), Mariet f. 1711, Margareta f. 1713, som gifte sig 1739 till Ersmark 10, Johan f. 1714, Karin (1715–77), som gifte sig till Östanbäck 8, Elisabet f. 1718, Erik (1722–1803), Britta (1724–67) samt Lars f. 1729. De hade också en son som dog 1730.

Sonen Erik Larsson (1722–1803) övertog fädernegården 1747 och var fortfarande ägare 1786. Han gifte sig 1747 med Kerstin Mikaelssdotter (1725–1802) från Ersmark 14. Han hade varit soldat på roten 111 Skräddare 1742–44. År 1749 fanns på gården en häst, 9 kor och 15 småkreatur. Man sådde 5 tunnor och mantalet var 21/64 skatte. Makarna hade barnen Marta (1750–1807), som blev nybyggarghustru i Nyholm, Britta (1751–1811), Lars (1754–99), som blev nybyggare i Nyholm, Mikael (1757–57), Margareta f. 1758, Margareta (1760–1812), som gifte sig 1789 med Olof Persson i Sandfors, Erik (1764–1800) och Stina (1768–1812).

Kusmark 2

Gården kom till 1701 genom en delning av Kusmark 1. Erik Nilsson (1670–1740) från Kusmark 4 var gårdens ägare 1701–15. Innan dess hade han gift sig med dottern Kerstin Gustafsdotter på Kusmark 1 år 1701 och varit den gårdens ägare en kort tid samma år. Sedan Erik Nilsson blivit änkeman gifte han om sig 1734 med änkan på Ersmark 7 och flyttade dit. Erik Nilsson var nämndeman 1708–13.

Josef Håkansson (1693–45) från Drängsmark 12 ägde gården 1716–45. Han gifte sig med Kerstin Johansdotter (1689–1773) från Kusmark 1 och tillsammans hade de barnen Johan (1718–84), Kerstin (1723–45), Elsa (1725–98), som flyttade till Luleå socken 1745 och blev soldathustru på roten 49 Jägare 1759, Karin f. 1728, som gifte sig och flyttade till annan socken 1752, Abraham f. 1731, samt Britta (1732–1807), som gifte sig 1754 till Kusmark 18. Josef Håkansson var sexman 1724.

Sonen Johan Josefsson (1718–84) tog över hemgården 1746. Han gifte sig 1747 med Sara Jonsdotter (1724–1809) från Ersmark 15 och hade med henne barnen Jon (1746–1820), Kerstin f. 1748, Stina (1750–84), Britta (1750–1808), Johan (1752–52), Katarina (1756–57), Erik Brodin (1758–1832), som var skomakare och år 1800 blev nybyggare i Högdal, Katarina f. 1759, Katarina (1764–66), Sara (– 1766) samt Johan (1768–1835). Johan Josefsson hade 1749 en häst, 12 kor och 20 små kreatur. Han sådde 5 tunnor och hade 31/64 mantal skatte. Johan Josefsson var fortfarande ägare 1775. Sonen Stora Jon Johansson (1746–1820) ägde gården 1786.

Kusmark 3

Jon Nilsson (1607–91) var ägare till gården 1637–75. Hans hustru dog 1686. Jon hade dottern Karin, som gifte sig med Mårten Håkansson (– 1678) från Ljusvattnet i Burträsk socken, vilken blev näste ägare till gården, troligen Christoffer som var soldat från 1689 och på roten 67 Skilling från 1695, troligen Sven som var korpral på roten 77 Lutter från 1697 samt troligen Britta. Mantalet var 1654 på 39/64. Gården låg 1648 ungefär där Kusmarks kyrka ligger idag. Jon Nilsson var smed 1654.

Mårten Håkansson (– 1678), som ägde gården 1678, var soldat 1677–78 och dog i oktober 1678. Han hade dottern Britta (– 1715), som gifte sig och blev kvar på gården, samt Nils f. 1679. Karin Jonsdotter, som innehade hemmanet 1679, gifte om sig med Lars Andersson (– 1698) som ägde gården 1680–97. På gården fanns 1695 en häst, 6 kor och 10 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 5 skäl och mantalet var 3/16 skatte. Makarna hade barnen Johan och Anna f. 1682, som blev gift till Gärdsmark 2.

Mårten Håkanssons son, Nils Mårtensson, fanns på gården 1697, då han sålde hemmanet till Nils Nilsson från Kusmark 4 utan tillstånd från förmyndaren. Nils Nilsson innehade gården till 1699 då köpet upphävdes och släkten tog över hemmanet. Nils Nilsson var gift och hade sonen Erik (1698–1741) som var soldat först på roten 75 Orre i Medle 1714–28 och sedan på roten 121 Lång 1728–41 och slutligen blev korpral. Han gifte sig 1722 med en dotter på Medle 3.

Näste ägare år 1700 och framåt var Per Johansson Klockare (– 1707) från Kusmark 1, som var soldat på roten 89 Klockare 1704–07. Han gifte sig 1700 med Britta Mårtensdotter (– 1715) från gården och hade med henne dottern Kerstin f. 1702, som troligen gifte sig med en soldat på roten 70 Kvick.

Anders Mosesson (1687–1765) var gårdens ägare 1709–39. Han var son till en soldat på roten 88 Lillkuse, där även han själv var soldat 1712–14. Han var gift första gången med änkan Britta Mårtensdotter på gården men blev änkeman 1715 och gifte om sig med Karin Nilsson (1670–1749), som var änka efter en soldat på roten 19 Lekatt i Furunäs. Anders Mosesson hade sonen Moses (1712–96).

Moses Andersson gifte sig 1737 med Karin Andersdotter f. 1721 från Avan 1, och tog över hemgården 1739. Makarna hade barnen Anna (1738–39), Katarina (1739–1824), som blev gift på Skråmträsk 8, Anders (1741–1819), Elsa (1744–1818), gift 1769 med en soldat på roten 85 Fältskär i Ersmark, Anna (1745–1814), Moses (1750–1822), som 1778 ansökte att få ta upp ett nybygge i Stavbäck, Britta (1751–1845), Erik (– 1751), Margareta (1753–1856), Maria (1755–1819), Stina (1759–69) samt Eva (1761–62). På gården fanns år 1749 en häst, 12 kor och 16 småkreatur. Moses Andersson sådde 5 tunnor korn och mantalet var på 21/64 skatte. Till gården hörde även en slätteräng i Ersmark som gav 20 skindland. Kusmark 16 hade brukat ett skäls jord som låg under hemmanet, men nu fördes jorden över till det hemmanet. Detta hemman blev nu på 5/16 mantal. Moses Andersson var fortfarande ägare 1775.

Sonen Moses Mosesson (1750–1822) var ägare till gården 1786. Han var gift med Maria Johansdotter (1763–1843) från Kusmark 10 och makarna hade barnen Katarina (1790–1868), Johan (1791–1868), Sara (1792–1858), Anna Margareta (1793–1864), Eva Maria (1798–1889), Moses (1800–09), Anders f. 1803 samt Britta (1808–09). Familjen flyttade till Östanbäck 1811.

Kusmark 4

Erik Nilsson f. 1610 från Kusmark 3 ägde gården 1637–78. Han hade sönerna Jakob, som var gift med en dotter till Per Persson Klut som bodde på Kusmark 6, samt Nils (– 1698). Mantalet var 1654 på ½. Till hemmanet lades Kusmark 6 efter 1660. Det hemmanet var 1660 på 7/64. Erik Nilssons hemman var 1669 på 19/32.

Sonen Nils Eriksson var ägare till gården 1679–98. Han hade ägt Kusmark 16 1658–60. På gården fanns 1695 två hästar, 13 kor och 29 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 15/32 skatte. Nils Eriksson gifte sig 1666 med Sara Persdotter (1632–1723) från Storkågeträsk 3 och hade tillsammans med henne barnen Olof, Karin, som gifte sig till Lund 6, Per (– 1719), som tog över hemgården, Nils, som ägde Kusmark 3 åren 1697–99, Erik f. 1670, som gifte sig till Kusmark 1 och var den gårdens ägare år 1701 och sedan for till Kusmark 2 åren 1701–15, Lisbet (1672–1734), som gifte sig till Fällfors 3, samt Malin (1689–1732), som gifte sig till Storkågeträsk 4. Sara Persdotter innehade gården 1699 efter makens död.

Per Nilsson Klockare ägde hemgården 1700–18. Han var soldat på roten 89 Klockare 1717–19. Hustrun Britta Erikdotter (1675–1756) var från Skråmträsk 3 och med henne hade han barnen Karin (1704–94), som blev kvar på gården, och Nils, som också var soldat på roten 89 Klockare från januari 1719 till mars samma år då han dog. Britta Erikdotter innehade gården efter makens död, åren 1719–28. Hon kallas 1723 Britta på Brönet eller på Bron. Gården låg 1648 en bit norr om den plats där Kusmarks kyrka ligger idag.

Lars Persson (1702–63) som 1725–26 gifte sig med Karin Persdotter (1704–94) var ägare från 1730. Möjligen kom han från roten 11 Blank. Lars Persson Blank är

den ende med namnet Lars Persson i Skellefteå socken som skulle kunna vara identisk med denne bonde. Makarna hade barnen Per (1726–1801), Britta f. 1728, Nils (1730–84), gift 1756 till Ostvik 10, Magdalena (1731–1800), som gifte sig 1761 till Degerbyn 2, Johan f. 1734, som gifte sig 1760 till Kusmark 22, Erik (1736–81), som blev soldat på roten 89 Klockare från 1762 och som gifte sig år 1764, Katarina (1737–87), gift 1769 till Kusmark 21, Jonas (1740–86), som blev nybyggare i Hebersfors 1767, Lars (1743–1807), som blev soldat på roten 83 Knipa 1770 och gifte sig 1775, Olof (1745–1806), som gifte sig 1769 och var soldat på roten nr 70 Kwick från 1767, samt Anders Markstedt (1746–1808), gift till Storkåge 2 år 1793. Lars Persson hade år 1749 två hästar, 16 kor och 16 små kreatur. Utsädet var 7 tunnor och mantalet 7/16 skatte. Till gården hörde en äng på Ersmarks ägor som gav 20 skrindland.

Sonen Per Larsson var den som övertog föräldragården. Han gifte sig 1756 med Katarina Jonsdotter (1727–1811) från Ersmark 15 och de hade barnen Britta f. 1758, som gifte sig till Åbyn 1, Magdalena f. 1762, som gifte sig 1788, Lars f. 1765, som gifte sig 1797, Katarina f. 1766, som gifte sig 1791, och Per f. 1767, som gifte sig 1795. De hade också Lars som dog 1761 och Katarina och Jonas som dog 1762. Per Larsson var fortfarande ägare 1786. På gården fanns 1764 lappigan Karin Sjulsdotter.

Kusmark 5. Brönet

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 136–137 kallas gården felaktigt för Kusmark 16. Anders Eriksson (1608–79) ägde gården 1635–79. Hans bror Sven Eriksson tog sedan över gården. Anders Eriksson var gift två gånger, första gången med en Matsdotter och andra hustrun hette Britta. Anders hade barnen Erik som var soldat, Anders (–1677) som var soldat 1676–77 och dog det sistnämnda året i Malmö, Sven, Kerstin samt troligen Jakob Andersson Strål, som var soldat från 1689 i Myckle och på roten 87 Strål från 1695. Han var bonde på Kusmark 14. Mantalet var 1654 på 35/64. År 1678 sägs att Anders Eriksson var gammal och utfattig. Det lilla som han hade sått hade torkan förstört. Han hade endast en ko och kunde inte betala skatten.

Sonen Erik Andersson (–1676) var soldat 1663–76 och dog sistnämnda år i sjöslaget vid Öland. Erik Andersson, som bar soldatnamnet Strål, var gift två gånger och hade sonen Johan (–1717).

Brodern Sven Andersson ägde gården 1680–83. Sedan delas hemmanet och Kusmark 17 uppstår. Sven Andersson tog över Kusmark 17 och uppförde nya gårdsbyggnader.

Anders Erikssons bror Sven Eriksson Kuse (–ca 1690) hade varit soldat 1641–1669, korpral vid Skellefteå kompani 1669–71, korpral vid Kalix kompani 1671–72, korpral vid Skellefteå kompani 1672–78. Han gifte sig 1663 med Karin Hansdotter, som dog omkring 1690. De hade barnen Olof, som var soldat från 1691 och på roten 90 Kuse från 1695, Johan, Erik (1662–1744), Anna (1667–1757), som gifte sig till Innervik 15, samt troligen sonen Hans, som var soldat på roten 10 Kuse. Karin Hansdotter ägde gården 1684. Sven Eriksson ägde den gamla gården 1684.

Sonen Olof Svensson Kuse, som var ägare till gården 1686–87 och 1690–92, var gift med Anna Matsdotter. Olof Svensson var soldat från 1691 och på rote 90 Kuse från 1695.

Brodern Erik Svensson gifte sig och var bonde på gården 1688 samt 1693–1727. På gården fanns 1695 en häst, 6 kor och 9 små kreatur. Skatten var 1 tunna och 4 skäl och mantalet 3/16 skatte. Hustrun hette Malin Josefsdotter (1672–1745) från Morön 3 och de hade barnen Sven (1696–1757), Hans f. 1699, Josef samt Olof (1708–78), som var soldat på roten Dyr från år 1728 till efter 1735 och befordrades till sergeant med namnet Dyrén. Han hade flyttat till Piteå 1727. Olof Eriksson var ägare till Hedensbyn 13 från år 1746. Erik Svensson hade troligen sonen Erik som var soldat på roten 90 Kuse 1716–17, då han dog. Erik Svensson var nämndeman 1716–19. Från hemmanet hade 1695–1728 två soldater gått ut för roten och en för en annan rote.

Sven Eriksson (1696–1757) ägde gården från 1728. Han hade året före gift sig med Britta Hermansdotter (1706–88) från Gagsmark 4. Sven Eriksson ägde Hedensbyn 13 år 1744. Makarna hade barnen Erik (1729–1801), gift 1758 till Bäck 8, Herman f. 1730, Olof (1731–1804), som tog över gården, Kristier (1732–83), som gifte sig till Kroksjön 2, Elsa (1734–1804), som gifte sig på Kusmark 14, samt Jonas (1739–39). Makarna hade också Malin som dog 1739. Sven Eriksson hade år 1749 en häst, 16 kor och 8 små kreatur. Han sådde 2,5 tunnor och mantalet var 3/16 skatte. På gården bodde även Brittass syster Cecilia, som var soldatänka från roten 113 Bäck. På gården fanns 1730–32 inhysesustrun Maria och pigan Maria Göransdotter, men bägge flyttade 1732 till Finland. Maria kom troligen från Kusmark 7 och var dotter till Anders Larsson. Hon var gift med Göran Eriksson från Karelen som var avskedad ryttare.

Nils Zackrisson f. 1709 fanns på gården en kort tid 1742–44. Han hade fått tillträda hemmanet för att han blev soldat för roten 90 Kuse där han tjänstgjorde 1742–44. Men 1744 flyttade Nils Zackrisson till kronohemmanet Hedensbyn 13 och dess innehavare Sven Eriksson flyttade tillbaka till sitt hemman i Kusmark. Nils Zackrisson var född på Norsjö 14 och gifte sig med dottern på Storkågeträsk 2, som hette Britta Jonsdotter (1702–83) och var den gårdens ägare 1734–44. Nils Zackrisson var soldat på roten 90 Kuse 1742–44. Åren 1745–60 ägde han Storkågeträsk 1 och 1744 på Hedensbyn 13. Beträffande barn, se under Storkågeträsk 2.

Sven Eriksson blev på nytt ägare till hemmanet 1744 och var ägare till sin död 1757. Hans söner Erik, Olof och Kristier kastade sedan lott om hemmanet och Olof vann och blev gårdens ägare. Han gifte sig 1760 med änkan på soldatroten 115 Vallon, Anna Svendsdotter f. 1728 från Drängsmark 11. Makarna fick sannolikt barnen Erik (– 1761) och Magdalena (– 1768). Hustrun hade dottern Lisa Matsdotter (1756–84) från sitt tidigare äktenskap. Olof Svensson var fortfarande ägare 1786.

Kusmark 6. Brönet

Hustru Agnes var ägare till en hemmansdel ur Kusmark 16 1647–58. Mantalet var 1654 på 1/16.

Enligt Skellefteå dombok 1699 s. 246 lades Kusmark 16 under Kusmark 4 vars mantal ökar från ½ 1654 till 19/32 år 1669. Ökningen är på 3/32 eller 6/64. En del som var på 5 skälsland övergick dock inte till Kusmark 4 utan brukades av soldaten

Per Persson. Denna hemmansdel torde motsvara hustru Agnes hemman. En dotter till Per Persson var gift med Jakob Eriksson på Kusmark 4. Per Persson har sedan utökat hemmanet till 2 tunnlands jord. En del kommer ur ödehemmanet Kusmark a, se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 140.

Mantalet var 1689 på 7/64. Olof Olofsson Kodd (1644–1730) ägde gården 1682–1705. Han var brukssoldat vid Luleå silververk i Kvikkjokk från 1666 och åtminstone till 1675. Han var gift med Britta Persdotter första gången och andra gången med Karin (1647–1729). Olof hade barnen Per (1673–1738), gift till Storkåge 7, Olof f. 1683 och Jon f. omkring 1684. På gården fanns 1695 en häst, 6 kor och 8 små kreatur. Skatten var 7 skäl och mantalet var 1/8 skatte. Olof Olofsson var hamnfogde på Romelsöns fiskeläge 1699.

Sonen Olof Olofsson (1683–1764) tog över hemgården 1709 och innehade den till någon gång efter 1735. Han gifte sig med Britta Månsdotter (1683–1731) från Storkåge 19 och hade tillsammans med henne barnen Måns (1706–86), Karin f. 1712, Karin f. 1714, som flyttade till Pitholm i Piteå socken 1760, Jon f. 1716, Johan (1719–1800), som gifte sig till Ersmark 8, Olof f. 1722, samt Per f. 1726, som flyttade 1747 till Pitholm i Piteå socken där han var smed. Olof Olofsson gifte om sig 1732 med Britta Larsdotter (1683–1753) från Innervik 18, som hade bott hos sin syster på Ostvik 3. Olof Olofsson var nämndeman 1720–32 och drucknade 1764 i ett träsk, sannolikt vid träskfiske.

Måns Olofsson ägde gården före 1739 och fram till 1741. Hans hustru Marta Johansdotter (1715–80) kom från Kusmark 17. De hade barnen Britta (1734–1808), som gifte sig 1753 till Innervik 5, Anna (1736–1808), Johan (1738–95), som gifte sig 1765 till Innervik 13, Katarina (Karin) (1741–1818), som gifte sig 1762 till Stavaträsk 1, Olof (1742–1809), som gifte sig 1764 till Innervik 13, Jon f. 1746, Markus (1748–66), som betecknas som krympling, Jonas f. 1751, samt Anders (1753–94), som gifte sig 1774 och blev soldat på roten 19 Lekatt. Måns Olofsson hade nyttjat fjällträskfisket i Ullbergsträsket men slutat med detta 1737 när ett nybygge utsynades där. Familjen flyttade 1742 till Innervik 13.

Israel Jonsson Bergström (1688–44) från Tuvan 2 ägde gården 1742–44. Han hade varit soldat på roten 19 Lekatt 1712–15 och sedan ägare till Bergsbyn 2 åren 1719–39. Han var gift med Karin Persdotter (1698–1788) från Innervik 13 och hon brukade gården efter makens död. Hon hade år 1749 en häst, 6 kor och 10 små kreatur och sådde 2,5 tunnor. Mantalet var på 7/64 skatte. Makarna hade barnen Jonas (1721–32), Per (1722–1805), som var soldat på roten 87 Strål/Rönnkvist från 1742 och framåt, Maria f. 1724, Karin f. 1728, Anders f. 1731, som gifte sig 1757 och flyttade till Piteå socken 1758, Sigrid (1732–1812), som gifte sig 1763, Anna (1737–1811), som gifte sig med en soldat på roten 88 Lillkuse, samt Jon (1740–1811), som köpte hemgården av sin bror Per 1767. Hustrun hette Britta Jonsdotter f. 1741. Makarna fick tre dödfödda söner 1767, 1768 och 1769 och dottern Karin som dog 1770. Jon Israelsson var fortfarande ägare 1786. Brodern Per Israelsson hade ägt gården 1753–67.

Kusmark 7. Brönet

Mats Persson ägde gården 1647–54. Han var gift. Mantalet var 1654 på 3/8.

Åren 1655–62 var Lars Larsson ägare till gården. Han gifte sig första gången 1653 och han hade sönerna Anders f. ca 1658 och Erik som bägge blev ägare till gården. Lars Larsson var soldat 1655. Åren 1663–71 ägde hustru Margareta gården.

Sonen Erik Larsson (– 1677) var bonde på gården 1674–77. Han beskrevs 1675 som utfattig och hade inga djur. Därför fick han anstånd med skatten som var på 2 tunnor och 6 skäl. Erik Larsson var soldat maj–juli 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Hans hustru ägde hemmanet 1678.

Lilla Anders Larsson Köld (ca 1658– ca 1718) ägde gården 1679–1718. Han hade varit soldat 1665–69. På gården fanns 1695 en häst, 7 kor och 8 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och mantalet var på 5/16 skatte. Anders Larsson hade eventuellt också varit ägare på Kusmark 16. Han var gift två gånger och andra gången med Sigrid f. ca 1657. Anders Larsson hade barnen Anders, som blev bonde på Bergsbyn 3 och troligen på Ersmark 5 samt soldat på roten 82 Järnhäst, troligen sonen Abraham, som blev soldat på roten 91 Kruskopp och bonde på Kusmark 18, Mariet, som var gift med avskedade ryttaren Göran Eriksson från Karelen, samt Margareta. Mariet Andersdotter bodde ett tag på Kusmark 5 men flyttade 1732 till Finland tillsammans med dottern Mariet. År 1728 hade 3 soldater från hemmanet gått ut för roten 91 Kruskopp.

År 1718 stod även dottern Margareta piga som ägare till gården, men samma år övergick ägandeskapet helt till brodern Anders Anderssons änka, Anna Mårtensdotter (1671–1754), som var ägare fram till 1725. Hon var född på Bergsbyn 7 och Anders Andersson hade med henne och med Margareta eller Karin Jonsdotter på Bergsbyn 3 barnen Kerstin (1701–80), som gifte sig till Innervik 3, Johan (1704–83), som var soldat på roten 91 Kruskopp 1725–26, Mårten f. 1706, som också blev soldat på samma rote 1726–43, samt Dordi (1709–94), som gifte sig och blev kvar på gården.

Johan Andersson Kruskopp blev gårdens ägare 1726 och han gifte sig samma år med Mariet Nilsson (1714–86) från Kusmark 8. De hade barnen Ingeborg f. 1728, Maria (1729–1801), som gifte sig 1760 till Innervik 3, Anna f. 1731, Kerstin (1733–1820), som gifte sig 1760 till Storkågeträsk 5, Nils (1734–1817), som senare kom att äga gården, Anna (1737–1815), Johan (1738–1800), Ingeborg (1741–1818), som var soldathustru på roten 1 Gädda, Anders (1746–1820), som 1782 var nybyggare i Högheden, samt Marta (1746–1835). Ett barn dog 1731 och en dotter dog 1732 och dessa var troligen Ingeborg och Anna. De fick möjligen sonen Olof som dog 1743. Johan Andersson var soldat på roten 91 Kruskopp 1725–26. År 1749 fanns på gården 10 kor och 15 får. Man sådde 4,5 tunnor utsäde och mantalet var på 3/8 skatte.

Gabriel Håkansson f. 1713 från Drängsmark 12 blev näste ägare innan han flyttade till Skråmträsk 7. Han gifte sig 1734 med Margareta Jonsdotter (– 1735) från Bjurvattnet 1 och 1736 med Dordi Andersdotter från gården. Dordi Andersdotter gifte om sig på Skråmträsk 7 efter makens död. Gabriel Håkansson hade med sina hustrur barnen Jon f. 1735, som gifte sig 1757 och blev soldat på roten 102 Junkare från 1758 och framåt, och Gabriel f. 1740, som blev ägare till Skråmträsk 7. Han fick också ett dödfött barn 1734.

Nils Johansson tog sedan över föräldragården. Han gifte sig 1767 med Kerstin Olofsdotter f. 1745 från Storkågeträsk 5. Nils Johansson var fortfarande ägare 1786.

Kusmark 8. Brännan

Stora Anders Andersson (1603–71) ägde gården 1629–71. Han gifte sig åtminstone två gånger och han blev änkemän 1653 och 1668. Han hade barnen Anders Andersson Brännare, som var soldat från 1683 och på rote 109 Brännare i Östanbäck från 1695, och Olof Andersson f. 1651, som var näste ägare. Mantalet var 1654 på 5/8.

Olof Andersson (1651–1734) innehade hemmanet 1672–1701. År 1695 hade han 2 hästar, 16 kor och 28 små kreatur på gården. Skatten var 5 tunnor och mantalet 9/16 skatte. Olof Andersson gifte sig för andra gången efter 1698 med Lisbeta (1641–1734), som tidigare varit gift på Storkåge 10. Han hade barnen Britta, som gifte sig till Drängsmark 15, Johan, Nils f. 1675, Maria och Margareta. Hustru Britta ägde ett tunnland ur hemmanet 1679.

Sonen Nils Olofsson (1675–1735) ägde gården 1702–35 och han gifte sig andra gången med Ingeborg Olofsdotter (1675–1754) från Storkåge 17. Han hade barnen Ingeborg, som dog ung, Mariet f. 1703, som dog ung, Anna (1705–84), som gifte sig till Storkåge 4, Olof 1708, som dog ung, Nils (1710– efter 1800), som delade faderns hemman och 1736 blev bonde på Kusmark 9, Elisabet f. 1713, Lisbet (1714–76), som gifte sig med Jon Eriksson från Storkågeträsk 3 men bodde på gården en tid innan de blev ägare till Storkågeträsk 3, Mariet (1714–86), som blev gift på Kusmark 7, och Anders, som hade "halssjuka" och inte kunde vistas i köld. Han var oduglig till krigstjänst och ville därför lämna socknen för att utbilda sig till hantverkare. Vidare barnen Olof (1715–44), Ingeborg (1718–58), som blev gift på Böle 3 och Britta (1722–1800), som gifte sig till Drängsmark 15.

Sonen Olof Nilsson (1715–44) var gårdens ägare omkring 1736. Han gifte sig 1736 med Lisbet Erikdotter från Storkågeträsk 3 (1714–79). De hade barnen Ingeborg (1737–1813), som blev kvar på gården, Anna f. 1740 och Nils f. 1742. De hade sannolikt även dottrarna Karin och Lisbet, som dog 1740 resp 1741.

När Lisbet Erikdotter blev änka gifte hon om sig 1746 med Nils Olofsson (1715–89) från Ersmark 5. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 20 små kreatur och han hade 4,5 tunnor i utsäde. Mantalet var på 3/8 skatte. Makarna hade tillsammans barnen Olof f. 1746, Magdalena f. 1748, som gifte sig till Yttervik 7, Katarina (1752–94), Erik (1752–1826), Nils (1755–1841) samt Olof (1757–1847), som var soldat på roten 35 Holm. Nils Olofsson blev 1758–59 nybyggare i Svanfors och flyttade 1766 till Falmark 6.

Christoffer Johansson (1735–90) från Myckle 3 ägde gården 1764–90. Han gifte sig 1764 med Ingeborg Olofsdotter (1737–1813) från gården som tidigare varit gift med Jöns Andersson (– 1762) från Kusmark 17. Makarna hade gift sig 1758 och hade barnen Anders Landström (1760–1837), som var skraddare och bosatt i Kusmark och Tjärn, samt Olof f. 1761. Christoffer Johansson var nämndeman 1775. Skatten var 1786 på 2 tunnor och 4 skäl. Christoffer Johansson hade barnen Johan (1764–86), Katarina f. 1766, Nils (1768–1846), Lisa (1770–1855), Christoffer f. 1772, Jonas Brännström (1775–1857), som tog över hemmanet och var fartygsägare, skeppare och redare, Erik Brännström (1778–1838), som var skeppare och sågverksägare i Storkåge, Carl Petter Brännström (1781–1838), som var skeppare, styrman och kapten i Storkåge, samt Ingeborg (1783–84).

Kusmark 9. Brännan

Hemmanet kom till ca 1735 efter en delning av Kusmark 8. Nils Nilsson (1710–efter 1800) från Kusmark 8 var ägare från 1735. Han gifte sig 1735 med Sara Jönsdotter (1714–80) från Ersmark 9 och de hade barnen Nils (1737–37), Jöns (1738–1807), Olof (1743–51), Nils f. 1745, Anders (1749–50), Magdalena (1750–1817) och Sara (1753–1811). Makarna hade möjligen också en dotter Ingeborg som dog 1748. Gården var på 5/16 mantal skatte och hade delats från Kusmark 8 och hade likartade förhållanden. Sannolikt fanns även på denna gård en häst, 10 kor och 20 småkreatur.

Jöns Nilsson tog över hemgården och gifte sig 1764 med Marta Johansdotter (1744–1807) från Myckle 3. Makarna hade bl.a. barnen Katarina f. 1768, som gifte sig 1793 till Storkåge 2 och Olof Kusberg (1774–1822). Jöns Nilsson var fortfarande ägare 1786. Skatten var då på 2 tunnor och 4 skäl.

Kusmark 10. Bäckänget

Jon Olofsson (1579–1661) ägde gården 1622–52. Hans hustru dog 1657 och makarna hade sannolikt barnen Maria, Jon, som var soldat 1652–56, möjligen Anders Jonsson, som var soldat 1660, och möjligen Olof Jonsson, som var soldat 1663.

Jakob Mattsson (– 1688), som troligen kom från Avan 1, var ägare till gården 1654–78. Han var gift två gånger och första hustrun hette Maria Jönsdotter och kom troligen från gården. Jakob Mattsson hade barnen Britta, sannolikt Nils (1645–1725), som var bosatt i Persön i Luleå socken, sannolikt Moses, som gifte sig till Storkåge 16, sannolikt Jon, som var soldat 1676 och som dog i slaget vid Lund samma år, Lisbet (1660–1728), som gifte sig 1685 till Ursviken övriga men sedan flyttade med familjen till Boviken 4 (oklart ev. dotter till Jakob Pfundt), samt Margareta, som dog 1735. Mantalet var 1654 på 9/16.

Olof Jakobsson från Falmark 10 ägde gården 1678–1705. Han gifte sig med dottern Britta Jakobsdotter på gården och sedan med Anna Persdotter (1659–1736), som möjligen hade varit gift med en soldat. Olof Jakobsson hade barnen Margareta (1674–1740), som gifte sig till Lillkågeträsk 1, Kerstin (1682–1764), som gifte sig till Gagsmark 5, och Jon (1684–1760). Olof Jakobsson hade 2 hästar, 12 kor och 17 småkreatur på gården 1695. Skatten var på 4 tunnor och 3 skäl och mantalet var på 15/32 skatte. Olof Jakobsson var låssmed 1682 när han gjorde lås till kyrkan.

Sonen Jon Olofsson (1684–1760) ägde hemgården från 1709 och framåt och han var först gift med Britta Olofsdotter f. 1674 från Kusmark 8. Efter att ha blivit änkeman gifte han om sig senast 1712 med änkan Elsa Jönsdotter (1681–1751) från Kusmark 15. Jon Olofsson hade barnen Mariet f. 1708, Jon f. 1711, Maria f. 1713, Jonas f. 1714, Kerstin f. 1719, Malin f. 1721 samt Elsa (1722–82), som gifte sig 1740 till Avan 1. Namnet på gården skrivs 1710 "Bäckänge".

Stora Olof Johansson (1707–50) från Ersmark 3 ägde gården 1742–50. År 1749 hade han 2 hästar, 12 kor och 20 får. Utsädet var på 6,5 tunnor och mantalet 35/64 skatte. Han gifte sig troligen 1731 med Maria Jönsdotter från gården och de hade barnen Jon (1734–87), som delade faderns hemman och blev ägare till Kusmark 11 från 1756, Johan (1736–96) och Olof f. 1748. Makarna hade även barnen Nils f. 1739, Kerstin f. 1741, Elsa (1745–45) samt Maria (1745–45). Änkan Maria innehade gården en tid från 1751. Hemmanet delades sedan mellan sönerna Johan och

Jon. Den sistnämnde blev ägare till Kusmark 12. Knektänkan Anna bodde på gården på 1730-talet och dog 1743.

Olof Johanssons son, Johan Olofsson (1736–96), ägde sedan halva hemmanet och han gifte sig 1761 med Sara Olofsdotter (1740–1828) som var från Kusmark 15. De fick barnen Olof (1762–63), Maria (1763–1843), som blev gift på Kusmark 3, Jonas f. 1766, Olof (1768–1846), Margareta (1770–1854), Johan (1772–1856), som blev nybyggare i Sandfors, Katarina (1774–1855), Jon (1776–1864), Stina f. 1780, samt Sara f. 1780. Johan Olofsson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet hade 2 tunnors skatt och var på 35/128 mantal.

Kusmark 11. Bäckänget

Jon Olofsson (1734–87) från Kusmark 10 delade faderns hemman och var ägare till detta hemman ca 1756–87. Hemmanet hade 2 tunnors skatt och var på 35/128 mantal. Jon Olofsson gifte sig 1756 med Britta Svendsdotter (1730–1815) från Kusmark 23, och de hade tillsammans barnen Maria (1757–1836), som blev nybyggarghustru i Nyholm, Magdalena (1759–1833), Olof (1760–1809), Britta (1763–1809), som blev nybyggarghustru i Grånäs, Johan (1766–1839), Elsa f. 1769, samt Jon (1771–1818) som blev ihälskjuten av sonen som övade målskytte mot dassdörren och fadern satt innanför. Gården övertogs sedan av sonen Johan Jonsson Engström som gifte sig med Sara Greta Olofsdotter f. 1772.

Kusmark 12. Liden

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 135 kallas gården felaktigt Kusmark 11. Lars Östensson (1615–88) ägde gården 1637–71. Hans hustru dog 1694. Lars Östensson hade sonen Anders och sannolikt sonen Johan Larsson Falk, som blev soldat i Ostvik från 1672 och sedan bonde på Byske 4. En tredje son var troligen Nils Larsson, som gifte sig 1666 i Kusmark, och flyttade troligen till Drängsmark 3. Mantalet var 1654 på 33/64.

En bror till Lars Östensson var Clemet Östensson Lom, som var soldat 1637–69. Han tjänstgjorde från 1660 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Clemet Östensson bröt ut en del av hemmanet 1684 som blev Kusmark 14.

Stora Anders Larsson (– 1722) var ägare till gården 1674–1706. På gården fanns 1695 en häst, 11 kor och 16 små kreatur. Skatten var 3 tunnor och 3 skäl och mantalet var 15/32 skatte. Anders Larsson var gift och hade barnen Anna f. 1666, som gifte sig till Kusmark 17, Kerstin, som gifte sig till Kusmark 15, Östen (– 1713), som ägde Kusmark 17 åren 1696–98, Kusmark 14 åren 1698–1707, Fällfors 3 åren 1709–12 och var soldat på roten 91 Kruskopp efter 1710 till 1713, samt Anders (– 1718), som tog över hemmanet.

Stora Anders Andersson ägde gården 1706–12 och 1715–18. Han var gift för första gången med Karin Larsdotter från Tjärn 3 som dog 1718. Karin Larsdotter stod som ägare till gården 1712–14 då Anders Andersson var tremännings soldat. Anders Andersson hade med Karin Larsdotter barnen Jakob (1710–97), som var soldat på roten 34 Strykare och bonde på Frostkåge 9, Anders f. 1711, vilken dog som liten, Daniel (1712–58), som uppfostrades av häradshövding Markus Bostadius i Umeå och gifte sig 1736 i Umeå med Malin Nilsson från Gubböle och tjänstgjorde som

soldat på roten Boman, Kerstin f. 1714, som blev gift med soldaten Per Johansson på roten 123 Broman, samt Östen, f. 1716 och troligen död senast 1721. Anders Andersson gifte sig en andra gång med Britta Matsdotter (– 1759?) från Stavaträsk 1, som ägde gården 1719–20 men fanns kvar där till 1724. Britta och Anders hade sonen Anders (1718–96), som gifte sig 1741 och var ägare till Storkågeträsk 2 efter 1753 och till Norsjö 13 före 1768. År 1720 var Anders Andersson död och änkan mäktade inte med att bruka gården. Hon tog hand om sonen Anders och styvdottern Kerstin. Mårten Jonsson i Bergsbyn uppfostrade styvsonen Jakob.

Gården blev öde 1720, men togs upp av Johan Svensson (– 1723) från Hedensbyn som brukade hemmanet 1721–22 då det åter blev öde. Johan Svensson och hustrun var rädda att Anders Anderssons arvingar skulle ta tillbaka gården. Johan Svensson var född på Innervik 15 och sedan ägare till den gården 1699–1720 och 1720–23 ägare till Hedensbyn 6. Johan Svensson var gift med Anna Svendsdotter (1667–1757) från Kusmark 5. Makarna hade barnen Katarina (1701–41), som gifte sig till Ostvik 10, Sven (1704–1773), som gifte sig 1747 till Ostvik 9, Britta (1704–92), som gifte sig till Frostkåge 3, Maria (1708–53), som gifte sig till Drängsmark 13, Erik (1709–59), som gifte sig till Ostvik 3, samt Malin (1712–93), som gifte sig till Myckle 5. När Anna Svendsdotter blivit änka flyttade hon till dottern Katarina och sonen Sven Johansson som bodde på Ostvik 9.

Mågen, förare Östen Palmgren från Ostvik 10, hade arrenderat höslåttern 1722 och soldaten Gabriel Lillkuse för 1723. År 1721 hade Gabriel Persson i Åbyn begärt att få uppta hemmanet. Östen Palmgren som var måg till Johan Svensson hade också erbjudit sig att ta upp hemmanet.

Johan Johansson Furmark (1692–1754) var ägare till gården 1724–45. Han tog upp hemmanet 1724 och fick 3 frihetsår. När han tillträdde hemmanet fanns ingen öppen åker. Johan Johansson var född på Östanbäck 5 och var soldat på roten Skotte 1712–17 och på roten 20 Furman 1719–21. Johan Johansson var gift med Margareta Östensdotter (1691–1780) från Innervik 3. Han hade barnen Johan Furmark (1720–98), Katarina Furmark (1724–93), som gifte sig på hemgården, Magdalena (1727–96), Lars eller Laurentius Furmark f. 1731, som blev student vid Uppsala universitet 1754 och hade sedan förordnanden som pastorsadjunkt, senast i Bygdeå. Han blev avsatt på grund av tjänstefel. Han fanns i Burträsk 1760. Vidare hade Johan Furmark barnen Margareta f. 1732, som flyttade till Stockholm 1753 samt troligen Anna, som gifte sig 1748 med borgaren Lars Lund i Piteå stad.

Sonen Johan Johansson Furmark tog över hemmanet 1746. Han var soldat på roten 88 Lillkuse 1742–48 och korpral på roten 95 Utterman 1748–57. Johan Johansson Furmark gifte sig 1744 med Karin Johansdotter (1716–85) från Hedensbyn 14 och sedan med Greta Persdotter (1736–1820). Johan Johansson hade tillsammans med första hustrun barnen Marta, som dog 1743, Margareta f. 1746, Margareta (1747–77), Jonas (1750–1806) samt Marta (1754–1830). De fick också en dödfödd son 1737, Marta som dog 1742, möjligen Kerstin som dog 1745, Stina som dog 1749, Magdalena som dog 1752 samt Britta som dog 1753. På gården fanns 2 hästar, 14 kor och 20 småkreatur år 1749. Utsädet var på 7 tunnor och mantalet på 27/64 skatte. Hemmanet delades sedan, och mågen Jon Simonsson blev ägare till halva hemmanet. Vardera delen blev nu på 27/128 mantal och en skatt på 1 tunna och 5/2 skäl. Johan Johansson ägde hemmanet ännu 1775.

Sonen Jon Johansson (1750–1806) tog sedan över hemmanet och var fortfarande ägare 1786. Han var gift för första gången med Magdalena Matsdotter (1751–85) från Källbomark 4. Makarna hade barnen Margareta (1779–1866), Anna (1781–1859) och Marta (1782–1827). Jon Johansson gifte om sig med Margareta Nilsson (1758–1834) från Boviken 4. Makarna hade barnen Magdalena f. 1787, Britta (1789–1858) och Nils Marklund (1793–1842). Margareta Nilsson hade även fosterdottern Stina Olofsdotter (1810–85).

Kusmark 13. Liden

Hemmanet kom till 1755 genom en delning av Kusmark 12. Jon Simonsson (1731–99) från Yttervik 4, som gifte sig 1755 med Katarina Johansdotter Furmark från Kusmark 12, delade hemmanet och var fortfarande ägare 1786. Hemmanet var på 27/128 mantal och hade en skatt på 1 tunna och 5½ skäl.

Kusmark 14. Liden

Hemmanet kom till ca 1684 genom en delning av Kusmark 12. Clemet Östenson ägde gården 1684–88. Han var gift två gånger och andra hustrun dog 1690. Clemet Östenson, som kom från Kusmark 12, var soldat 1637–69. Han tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk från 1660. År 1666 var han kolare.

Pigan Anna Abrahamsdotter innehade gården 1690. Åren 1692–95 var Jakob Andersson Strål från Kusmark 5 ägare till gården. Han hade år 1695 två kor på gården och betalade 1 tunna i skatt. Mantalet var på 1/8 skatte. Jakob Andersson var soldat från 1689 och på roten Strål från 1695. Han var gift med Mariet, som dog 1717.

Östen Andersson (1672–1713) ägde gården 1698–1707. Han var född på Kusmark 12, ägare till Kusmark 17 åren 1696–98, ägare till Fällfors 3 1709–12 och 1712–13 var han soldat på roten 91 Kruskopp. Beträffande familj, se under Fällfors 3.

Nils Andersson Kuse (–1710) var ägare till gården 1708–09. Han var född på Kusmark 21, ägare till Fällfors 3 1699–1707 och soldat på roten 90 Kuse 1710. Han dog sannolikt 1710 i Estland. Han var gift med Kerstin Jonsdotter (1667–1748), som sannolikt kom från Bjurvattnet 1. Hon innehade gården 1714–26. Nils hade barnen Anders (1700–42), som blev soldat på roten 118 Tröger 1720–42, Johan (1702–41), som var soldat på roten 39 Falk 1720–25 och på roten 89 Strål 1725–41 och ägare till Kusmark 16 efter år 1737, Erik (1705–41), som blev soldat på roten 70 Kvikk från 1725, Mariet f. 1707, Nils (1709–82), samt Jonas (1709–47).

Sonen Nils Nilsson övertog hemmanet 1726 men var ägare till Klutmark 8 någon gång efter 1728. Han var gift med Kerstin Persdotter (1703–73) från Östanbäck 1. Nils Nilsson hade barnen Kristina (Stina) f. 1731, som gifte sig 1764 till Hedensbyn 14, Olof (1734–1813), som blev ägare till Klutmark 8, Nils f. 1735, Johan (1737–38), Dordi (1738–40), Jon (1741–88), som också ägde Klutmark 8 för en tid, samt Margareta (1744–1829).

Lilla Anders Jonsson (1711–68) från Medle 1 ägde gården efter 1726. Anders Jonsson sådde 2 tunnors utsäde och hade 1/8 mantal skatte. Han kom från Klutmark 8 som han ägt från 1725. Han gifte sig första gången 1728 med Karin Persdotter (1698–1759), som var dotter på Klutmark 8, och hade tillsammans med henne bar-

nen Jonas eller Jon (1730–87), Margareta (1733–89), som gifte sig 1755 till Drängsmark 14 och som sedan flyttade till soldatroten 117 Dunder, samt Per (1738–1821), som 1767 ansökte om att få bli nybyggare i Rötråsk intill Lillkågeträsk. År 1749 fanns på gården en häst, 6 kor och 10 får. Anders Jonsson blev nybyggare i Granbergstråsk 1761. Han gifte om sig 1760 med Lisa Hermansdotter f. 1715 som var änka i Granbergstråsk.

Jon Andersson tog sedan över hemgården 1761. Han var gift med Elsa Svendsdotter f. 1735 från Kusmark 5. Jon Andersson var fortfarande ägare 1786. Skatten var på en tunna och mantalet på 1/8.

Kusmark 15. Hällorna, Hallen eller Haljan

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 136 kallas gården felaktigt Kusmark 14. Olof Jonsson f. 1611 ägde gården 1639–79. Han var gift och hade dottern Kerstin, som möjligen gifte sig på Frostkåge 2. Han var soldat 1654–57. Olof Jonsson är sannolikt identisk med bruksknekten Olof Jonsson Strål vid Luleå silververk, som tjänstgjorde 1661–63. År 1663 lejde han Erik Andersson Strål. Troligen hade Olof Jonsson brodern Johan Jonsson som var soldat 1635–38 och som var i Greifswald sistnämnda året. Han kan vara identisk med den Johan Kuss eller Kuse som var soldat 1646 och bergsknekt vid Piteå silververk 1652. Mantalet var 1654 på ¼.

Åren 1680–1709 var Jon Olofsson ägare till gården. Sannolikt var han en son till Olof Jonsson. Han gifte sig med Kerstin Andersdotter (1639–1734) från Kusmark 12 och han hade barnen Anders, Elsa f. 1681, som gifte sig till Kusmark 10, Olof (1683–1758), Erik (1685–1740), som möjligen var soldat på roten 4 Nyman fram till 1713 och ägare till Burvik 7 åren 1705–41, samt Jon f. 1689, som blev bonde på Ersmark 14 och Ersmark 7. År 1695 fanns en häst, 7 kor och 18 småkreatur på gården. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl. Mantalet var på 7/32 skatte.

Sonen Olof Jonsson ägde gården 1714–20 och han var ägare till Innervik 15 efter år 1720. Han var gift andra gången med Karin Johansdotter (1692–1763) från Skråmträsk 5. Beträffande barn, se under Innervik 15.

Johan Matsson (1670–1765) ägde gården 1721–39. Han var född på Stavatråsk 1 och var den gårdens ägare 1709–20. Första hustrun hette Anna Olofsdotter f. 1677 och kom från Kusmark 16, andra hustrun hette Marieta (1671–1732) och tredje hustrun hette Karin Jonsdotter (1685–1762) som kom från Bodan 1 och var änka i Falmark. Johan Mattsson hade barnen Britta f. 1700, som dog tidigt, Britta (1706–82), som gifte sig 1734 till Kusmark 2, Jakob f. 1707, Olof (1709–69), Per f. 1710, Anna, f. 1712 och gift 1736 till Fällfors 2, Mattias f. 1714, Elsa f. 1718 samt Märta.

Lilla Olof Johansson (1709–69) övertog hemgården 1742 och hade 1736 gift sig med Margareta Karlsdotter (1716–95) från Fällfors 2. De hade barnen Johan (1737–1818), Sara (1740–1828), som gifte sig till Kusmark 10, Karl (1744–1813), som var soldat på roten 114 Stålberg och nybyggare i Norra Bastutråsk 1777, Anna f. 1746, Olof (1748–88), Anders f. 1751, som blev soldat på roten 90 Kuse, Katarina f. 1751, Margareta (1755–93) samt Jonas (1758–1808), som var soldat på rotarna 92 Skogsman och 13 Rosengren samt nybyggare i Sandfors. Olof Johansson sådde år 1749 3,5 tunnor och födde en häst, 8 kor och 15 får. Mantalet var på 7/32 skatte.

Sonen Johan Olofsson (1737–1818) tog sedan över gården och han gifte sig 1775 med Magdalena Nilsson (1746–95) från Finnfors 1. Han var fortfarande ägare 1786. Mantalet var på 7/32 och skatten på en tunna och 6 skäl.

Kusmark 16

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 133 kallas gården felaktigt för Kusmark 6. Hustru Agnes var ägare till gården 1647–58. Mantalet var 1654 på 1/16. Axel Larsson innehade en annan del ur hemmanet som 1654 var på 3/32. Han var ägare 1654–57. Nils Eriksson innehade hemmanet 1658–61. Han kom från Kusmark 4 och är troligen identisk med den Nils Eriksson från Kusmark som ägde Fällfors 3 år 1656 då han var soldat. Nils Eriksson var gift med Margareta eller Mariet som stod som ägare 1662, och hon efterträddes av Jon Larsson som var bonde på gården 1663–67. Mantalet var 1660 på 7/64 och i jordeboken 1668 sägs att hemmanet hade tagits upp från öde. Men hemmanet verkar läggas ned på nytt 1668. Hela hemmanet tycks på 1648 års karta ägas av hustru Agnes. Gården ligger då söder om Brönet och har 4 tunnors skatt.

Enligt *Skellefteå dombok 1699*, s. 246, lades detta hemman under Kusmark 4, vars mantal ökar från ½ 1654 till 19/32 år 1669. Ökningen är på 3/32 eller 6/64. En del som var på 5 skälsland övergick dock inte till Kusmark 4, utan brukades av soldaten Per Persson. Denna hemmansdel torde motsvara hustru Agnes hemman. En dotter till Per Persson var gift med Jakob Eriksson på Kusmark 4. Per Persson har sedan utökat hemmanet till 2 tunnlands jord. Beträffande denna hemmansdel, se Kusmark 6.

Åren 1685–1703 ägde Olof Eriksson (– ca 1704) gården. År 1695 hade han en häst, 8 kor och 29 småkreatur på gården. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl och mantalet 5/16 skatte. Olof Eriksson var gift andra gången med Margareta Persdotter f. 1658, och hon stod som ägare av gården 1705. Olof Eriksson hade barnen Anna (1677–1732), som gifte sig till Stavaträsk 1, Kolu f. 1680, som flyttade till Luleå 1740, Mariet (1680–1753), som möjligen gifte sig till Kusmark 1, Maria eller Margareta (1681–1738), som gifte sig på roten 87 Stråle, Olof (1683–1739), Erik f. omkring 1684, samt troligen Lars, som var soldat på roten 90 Kuse från 1697. Olof Eriksson var nämndeman 1699–1704. Gården låg enligt 1702 års karta, strax norr om den nuvarande vägkorsningen mellan genomfartsvägen i Kusmark och vägen till Drängsmark.

Stora Olof Olofsson (1683–1739) ägde gården 1706–37. Han var troligen den son som fanns på gården i mantalslängden 1705. Han var gift två gånger och första frun hette möjligen Nilsson och hans andra fru hette Mariet Jakobsdotter (1681–1739). Olof Olofsson hade möjligen dottern Kerstin (1704–36), som gifte sig på Lund 2, Mårten f. 1708 samt Karin (1710–73). Johan Nilsson Strål (1702–41) fanns också på gården 1737. Han kom från Kusmark 14 och var soldat på roten 39 Falk 1720–25 och roten 87 Strål 1725–41. Hans första hustru var Maria Olofsdotter från gården och hans andra hustru var Sara Pålsson från Innervik 19, som var änka på Gummark 8. Beträffande barn, se under roten 87 Strål.

Per Persson (1713–84) var ägare till gården 1737–75. Han kom från Gagsmark 5 och gifte sig 1738 med Britta Olofsdotter (1714–79) från Bureå 8. Makarna hade barnen Margareta (1739–39), Olof (1740–1807), Per (1742–43), Kerstin (1744–50),

Per (1746–48), Katarina (1749–1831), Jonas (1751–1815) samt Per (1754–1818). År 1749 fanns på gården en häst, 12 kor och 20 småkreatur. Per Persson sådde 5 tunnor utsäde. Mantalet var på 21/64 skatte. Hemmanet hade brukat ett skäls jord som låg under Kusmark 3, men nu fördes jorden över till detta hemman. På 1766 års karta är gården flyttad och ligger vid Kågeälven i byns västra ända. Den gamla gårdsplatsen kallas Gammalgården. På gården fanns 1764 lappdrängen Erik Sjulsson. Per Persson tycks 1767 ha varit intressent i Kågeträsk gruva.

Olof Persson (1740–1807) ägde hemmanet från ca 1777. Han var gift första gången 1772 med Britta Stina Johansdotter (1748–84) från Kusmark 2 och andra gången 1785 med Marta Persdotter (1747–1809) från Selet. Olof Persson hade i första äktenskapet barnen Britta f. 1772, Per (1773–1855), Sara f. 1775, Katarina (1777–77), Johan (1778–83), Jonas f. 1779, Johan f. 1780, Kristina f. 1782, Olof (1783–86) samt Katarina (1784–86). I andra giftermålet hade Olof Persson barnen Marta f. 1785 och Olof (1787–88). Olof Persson, kallad Ol-Persa, byggde 1793 ett hus av tegel som ritats av arkitekten Jakob Riif, vilken byggde Skellefteå landsförsamlings kyrka. Han fick patriotiska sällskapets silvermedalj för sin odlargärning. Olof Persson hade stora arealer svedjebbruk och konstruerade en harv, s.k. "al" och en plog. Olof Persson var 1767 troligen inblandad i försöket att starta en gruva i Kågeträsk och fick vitsord av bergmästare E.R. Printzell för flit och läraktighet.

Kusmark 17. Brönet

Hemmanet uppstod 1684, när Sven Andersson som ägde Kusmark 5 delade hemmanet. Hans farbror, Sven Eriksson Kuse, tog över den gamla gården. Själv uppförde han nya gårdsbyggnader vid Kågeälven inne i centrala byn. Sven Andersson ägde gården 1684–95. Han var gift och hade troligen sonen Anders (1695–1724) som flyttade till Ostvik 6. År 1695 hade han en häst, 6 kor och 9 småkreatur på gården. Skatten var 3 tunnor och 1 skäl och mantalet var 3/16 skatte. Östen Andersson köpte sedan gården och var ägare 1696–98. Han kom från Kusmark 12 och innehade Kusmark 14 åren 1698–1707, Fällfors 3 åren 1709–12 och 1712–13 var han soldat på roten Kruskopp. Han var gift med Lisbet Nilsdotter (1672–1734) från Kusmark 4.

Johan Eriksson från Kusmark 5 ägde gården 1699–1717. Som arvsberättigad till gården lyckades han få Östen Anderssons köp upphävt. Johan Eriksson var gift med Anna Andersdotter f. 1666 från Kusmark 12, och med henne hade han barnen Erik f. 1699, Kerstin f. ca 1704, Johan (– 1761), som gifte sig och blev ägare till Kusmark 22 och före det låtit utsyna nybygge i Ullbergsträsk, Anders (1701–81), Jonas (1709–60), som 1734 gifte sig till Ersmark 6, Erik f. 1709, Mariet f. 1711, Marta (1715–80), som 1733 gifte sig till Kusmark 6, samt Karin.

Anders Johansson ägde hemgården från 1722 och gifte sig 1727 med Karin Jönsdotter (1709–93) från Ersmark 9. Tillsammans fostrade de barnen Johan (1728–1800), Kerstin (1730–1805), som gifte sig 1760 till Kusmark 23, Jöns (1731–62), som var gift med Ingeborg Olofsdotter på Kusmark 8, Erik (1732–32), Magdalena (– 1733), Erik (– 1737) samt Anders och Malin (1739–39). Anders Johansson var sexman 1726. Han hade år 1749 en häst, 14 kor och 18 småkreatur på gården. Han sådde 5 tunnor och hade 25/64 mantal skatte. Till gården hörde även en slätteräng i Ersmark. Hemmanet flyttade 1752 sin gårdsplats till Brönet. Gårdsplatsen var då bevuxen med skog. Gården låg tidigare intill Kusmark 18 i centrala byn.

Sonen Johan Andersson (1728–1800) tog över hemmanet och han gifte sig 1760 med Maria Månsdotter (1737–1829) från Storkåge 19. De hade barnen Anders (1764–1809), Katarina (1767–70), Magnus (1770–70), Johan (1771–90), Marta (1774–1811) samt Jon (1776–1838). Johan Andersson var fortfarande ägare 1786. Mantalet var på 25/64 och skatten på 3 tunnor och ett skäl.

Kusmark 18

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 137 står felaktigt att gården kallas Kusmark 17 och att den kom till 1643 genom en utbrytning från Kusmark 19 (i boken kallat Kusmark 18). Kusmark 18 har funnits ända sedan 1539 och ägarna före Johan Olofsson redovisas i boken under Kusmark 18. Johan Olofsson, som troligen var son på gården, var ägare 1643–60. Han var gift med Britta, som sannolikt kom från Kinnbäck 2, och hon innehade gården 1662–86. Makarna hade sonen Olof, samt troligen sonen Anders Johansson, som var tremänningssoldat 1676–78 och soldat från 1678 och åtminstone till 1680. År 1675 berättas att ur hemmanet brukade bruksknekten Per Skott 1 tunna och 6 skäl och han fick anstånd med skatten på grund av hans stora fattigdom. Per Skott hade ingen boskap och hade inte sått något detta år. Hela hemmanet var på 4 tunnor och 3 skäl. Per Skotts del blir sedan Kusmark 19. Mantalet var 1654 på 15/32. Johan Olofsson var soldat 1643–57.

Olof Johansson f. 1644 var gårdens ägare 1691–1714. Han var gift med Kerstin Svensdotter (1657–1737) från Innervik 18. Olof Johansson hade barnen Britta (–1742), Sven (1692–1730) och Malin (1691–1767). År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 3 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 5 skäl och mantalet på 7/16 skatte.

Sonen Sven Olofsson (1692–1730) ägde gården 1714–19 och sedan Kusmark 23 under åren 1719–30. Han var gift med Sigrid Johansdotter (1693–1787) från Kusmark 1, och när hon blev änka gifte hon om sig och stannade kvar på Kusmark 23. Makarna hade barnen Johan f. 1715, Kerstin (1719–40), Anders, f. 1719 och gift 1741, Maria f. 1722, Malin (1724–1807), Anna (1727–1816), och Britta (1730–1815), som gifte sig 1756 på Kusmark 15.

Nämndemannen Abraham Andersson (1694–1762), som sannolikt kom från Kusmark 7, ägde gården från 1720 och framåt. Han var 1714–25 soldat på roten 91 Kruskopp och han gifte sig med Malin Olofsdotter (1691–1767) från gården. De hade barnen Kerstin f. 1715, Anders f. 1720, Anders (1723–42), som troligen var soldat på roten 61 Rut, Johan (1723–63), Isak (1725–85), som bodde i Lövångers socken 1760–61 men kom tillbaka och gifte sig 1762 med änkan på Storkåge 9 och blev den gårdens ägare, Olof (1728–72), Magdalena f. 1730, samt Magdalena (1731–86). Abraham Andersson var nämndeman 1741–56 och köpte 1747 järn till kyrkan från Luleå.

Sonen Olof Abrahamsson övertog hemgården. Han var soldat på roten 70 Kvick från 1747 och gifte sig 1754 med Britta Josefsdotter (1732–1807) från Kusmark 2. Makarna hade barnen Abraham (1755–1839), som blev nybyggare i Hebbersfors från 1794, Kristina (1758–1817), som gifte sig 1792 med en soldat på roten 123 Nybyggare, och Maria (1761–1839). År 1749 fanns på gården en häst, 7 kor och 12 småkreatur. Olof Abrahamsson sådde 4 tunnor och ägde ett mantal på 21/64 skatte.

Britta Josefsdotter ägde gården 1775. Abraham Olofsson ägde gården 1786. Mantalet var på 21/64 och skatten på 2 tunnor och 5 skäl.

Kusmark 19

Hemmanet kom till 1675 efter en utbrytning från Kusmark 18. År 1675 berättas att ur hemmanet nr 18 brukade bruksknekten Per Skott, som kom från Falmark 14, 1 tunna och 6 skäl, och han fick anstånd med skatten på grund av hans stora fattigdom. Per Andersson Skott hade ingen boskap och hade inte sått något detta år. Hela hemmanet var på 4 tunnor och 3 skäl. Per Andersson Skott var knekt 1638 och fanns då i Greifswald, åren 1646–47 tjänstgör han vid Nasafjäll som gruvsdräng och 1661–64 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Per Andersson Skott var gift med Britta, som var en dotter till Mariet Hermansdotter (– 1685) från Ersmark 8. Mariet var möjligen gift på Kusmark 6.

Sonen Elias Persson (1644–1724) ägde gården från 1682. Han gifte sig 1680 med Kerstin Jönsdotter (1652–1749) och hade barnen Margareta (1680–1744), som gifte sig till Drängsmark 16, Ingeborg (1684–1740) och Per, f. omkring 1684. Möjligen är Elias Persson far till den Märeta Eliasdotter (1680/86–1771) vilken 1714 gifte sig med en Nils i Bygdeträsk i Burträsk socken. Hon var sedan bosatt i Västerhiske i Umeå socken. Elias Persson hade år 1695 två kor och 4 små kreatur. Skatten var 1 tunna och 6 skäl. Mantalet var 5/32 skatte.

Per Andersson Klockare, som sannolikt var en son till klockaren Anders Erlands-son på Kyrkobordet, blev näste ägare. Han var soldat från 1679 och på roten 89 Klockare från 1695. Hans första hustru hette Ingrid och var möjligen från Ersmark 8. Sedan var han gift med Ingeborg Eliasdotter (1684–1741) från gården.

Ingeborg gifte om sig 1723 med Anders Olofsson (1696–1773) som var soldat på roten 89 Klockare 1720–25. Han kom troligen från Drängsmark 7. När sonen Per föddes var Anders' syskon, Karin Olofsdotter och Jakob Olofsson från Drängsmark 7 faddrar. Tillsammans hade Anders Olofsson och Ingeborg barnen Olof (1723–43), som var vargeringkarl på roten 89 Klockare 1742 och soldat på roten 91 Kruskopp 1742–43, Per (1725–1800, samt Sara (1727–88), som gifte sig 1749 till Falmark 1. Efter att ha blivit änkeman gifte han om sig 1742 med Marta Jönsdotter (1690–1767).

Per Andersson övertog sedan hemgården och gifte sig två gånger, första gången 1761 med Britta Nilsson (1732–62) och andra gången 1772 med Kerstin Johansdotter (1740–97). Per Andersson hade barnen Ingeborg (1773–1851), Kristina (1775–1839), Anders Lundmark (1776–1815), som var urmakare, Magdalena (1779–1855), Johannes (1781–1814), samt en dödfödd son 1783. År 1749 fanns på gården en häst, 5 kor och 10 får. Man sådde 3 tunnor och mantalet var på 7/32 skatte. Per Andersson var fortfarande ägare 1786.

Kusmark 20

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 138 kallas gården felaktigt för Kusmark 19. Nils Eriksson ägde gården 1647–55. Hustru Kerstin innehade hemmanet 1656.

Karin piga, som troligen var en syster till Nils Eriksson, stod som ägare 1657–58. Hon kallas 1662 för hustru Karin. Sven Nilsson, som sannolikt var en son till Nils Eriksson och Kerstin, var bonde på gården 1659–60. Hans hustru Lucia ägde gården 1662. Lilla Anders Andersson (– 1671) ägde gården 1663–71. Han var gift med Karin Eriksdotter (– 1670) från gården och hade tillsammans med henne dottern Kerstin, som gifte sig på Östanbäck 1.

Lars Olofsson ägde gården 1671–73 och han var gift. Han var soldat maj – juli 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Lars Olofsson tycks bo i Ersmark 1677.

Nils Andersson från Skråmträsk 1 var ägare till gården 1673–75 och han tog upp ett vanhävdad hemman. Efter hans död övertogs gården av hans hustru Sigrid Eriksdotter, (1631 – ca 1724), som brukade den 1675–95. År 1675 sägs i en restlängd att Nils Anderssons hustru nyligen mist sin man som för kort tid sedan hade tagit upp ett vanbrukat hemman. Änkan satt nu med 3 små barn och hade lite boskap. Därför fick hon anstånd med skatten som var på 3 tunnor och 5 skäl. År 1695 hade Sigrid Eriksdotter en häst, 3 kor och 6 små kreatur på gården. Skatten var på 3 tunnor och 5 skäl och mantalet på $\frac{1}{4}$ skatte. Sigrid Eriksdotter var dotter till en tidigare ägare på gården och hon hade varit gift på Kusmark 1. Makarna hade tillsammans dottern Ingeborg (1664–1745), som gifte sig på gården, Karin f. 1674, samt troligen sonen Per Nilsson f. 1673/74, som gifte sig ca 1697 med Margareta Jonsdotter från Storkågeträsk 3 och makarna flyttade till Rognäs i Piteå socken. Per Nilsson blev sedan riksdagsman. Han hade barn som hette Sigrid och Nils.

Åren 1699–1709 var Nils Karlsson Mölnare (– 1710) från Sunnanå 1 ägare till gården. Han var soldat på roten 86 Mölnare år 1710 och dog sanolikt samma år i Estland. Han gifte sig med Ingeborg Nilsdotter (1664–1745), som var ensam ägare till gården 1710–22. Makarna hade barnen Sigrid f. 1699, Karl f. 1700, Karl (1705–85), som gifte sig 1730 och blev soldat på roten 86 Mölnare 1725–41 och sedan ägare till Stavaträsk 1 från 1742, Anders (1703–61), som troligen blev soldat och sedan hemmansägare, Johan f. 1706, Nils f. 1710, som flyttade till Piteå socken 1736 och var bonde i Öjebyn, Sigrid f. 1710, samt Ingeborg f. 1711, som gifte sig 1759.

Sonen Anders Nilsson ägde gården 1722–42 och bytte sedan hemman och blev ägare till Ersmark 10 som han ägde 1742–48. Han gifte sig 1729 med Malin Nilsdotter (1711–82) från Byske 2. Beträffande familj, se under Ersmark 10.

Stora Anders Jonsson (1714–73) var ägare till gården fr.o.m. 1742. Han var född på Ersmark 10 och ägde den 1739–42. Han gifte sig 1739 med Margareta Larsdotter (1713–91) från Kusmark 1. Tillsammans hade de barnen Olof (1734–44), Jon f. 1740, Katarina (1742–1809), Lars (1743–43), Esaias (1745–45), Jon f. 1746, som övertog gården, Anders (1747–63), Lars (1748–49), en dödfödd dotter 1750, Marta (1752–1808), en dödfödd son 1754, samt Margareta (1755–80). År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 20 får. Utsädet var 5 tunnor och mantalet 29/64 skatte.

Sonen Jon Andersson tog över hemmanet ca 1769 och var fortfarande ägare 1786. Han gifte sig 1769 med Britta Andersdotter f. 1731 från Storkåge 14, och de fick sonen Anders som dog 1770. Efter 1775 delas hemmanet och Per Johansson blev ägare till halva hemmanet som hade en skatt av en tunna och 4 skäl. Han var fortfarande ägare 1786.

Kusmark 21

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 138 kallas gården felaktigt för Kusmark 20. Stora Nils Andersson f. 1622 ägde gården 1647–63 och hans hustru Karin ägde den 1665–67. Mantalet var 1654 på 13/32.

Sonen Anders Nilsson (– 1679) var ägare till gården 1669–79. År 1675 fick han anstånd med halva skatten, eftersom han var fattig. Hemmanets skatt uppgick till 3 tunnor och 2 skäl. Anders Nilsson gick ut som soldat 1678 och dog året därpå. Hustrun Margareta Larsdotter var ägare 1679–99. I en förskoningslängd från 1678 berättas att hustru Margareta hade tre små barn, en ko samt en ko till låns. Hon hade endast kunnat så lite, men det mesta hade torkan tagit och därför kunde hon inte betala årliga räntan. På gården bodde soldaten Anders Clemetsson år 1678. Makarna hade en dotter som gifte sig till Drängsmark 14, Lars (– 1717), som tog över gården, och Nils, som var ägare till Fällfors 3 under åren 1697–1707 och Kusmark 14 under åren 1708–09. Dessutom var han soldat på roten 90 Kuse år 1710. Margareta Larsdotter hade år 1695 en häst, 7 kor och 8 små kreatur på gården. Skatten var 3 tunnor och mantalet $\frac{1}{4}$ skatte.

Sonen Lars Andersson Klockare ägde gården 1700–09. Han var soldat på roten 89 Klockare 1712–17 och gift med Anna Svendsdotter (1665–1740), möjligen från Kusmark 5. Makarna hade barnen Margareta (1699–1772), Annika f. 1703, Anders (1706–80) samt Malin, (1708–78) och gift 1731 med en soldat på roten 32 Berg. Anna Svendsdotter innehade gården 1714–25.

Anders Larsson ägde hemgården från 1726. Han gifte sig 1730 med Sara Olofsdotter (1705–60) från Tjärn 5 och hade med henne barnen Lars (1730–31), Manasse (1732–50), Lars f. 1735, som dog tidigt, Lars (1736–99), Per (1737–97), Olof (1740–40), Olof, som föddes 1743 och dog samma år, samt Sara (1745–1808), som gifte sig 1774 till Klutmark 6. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Man sådde 4 tunnor utsäde. Mantalet var $\frac{3}{8}$ skatte. Till gården hörde en äng i Ersmark som gav ett skrindland hö.

Sonen Lars Andersson gifte sig 1762 med Stina Månsdotter (1740–1811) från Storkåge 19. Makarna hade barnen Anders (1763–64), Olof (1764–1828), Magnus f. 1768, Sara (1770–71), Marta (1772–1808), Lars f. 1775, Johan (1778–80), Per (1779–1824), Andreas, f. 1782 och död samma år, samt Kristina (1784–1829). Brodern Per Andersson bodde som inhyses på gården. Han var gift med Katarina Larsdotter (1737–89) från Kusmark 4. Lars Andersson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet var på $\frac{3}{8}$ mantal och skatten var på 3 tunnor.

Kusmark 22

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 138 kallas gården felaktigt för Kusmark 21. Jakob Andersson f. 1621 ägde gården 1642–58. Han var gift med Dordi och hade barnen Olof, Elsa (– 1707) och sannolikt sonen Anders Lekatt (– 1676), som var soldat 1660–76 och som dog sistnämnda år i sjöslaget vid Öland. Dordi ägde gården 1659–65. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$.

Sonen Olof Jakobsson (– 1677) var gift och ägare till gården 1667–77. Han var soldat maj – juli 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustru Karin (– 1689) innehade gården 1677–81.

Pigan Elsa Jakobsdotter innehade hemmanet 1682–92. Hon gifte sig 1692 med Per Persson (– 1707) från Hedensbyn 14, vilken var bonde på gården 1692–1707. År 1695 fanns på gården en häst, 5 kor och 8 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 3/16 skatte. Makarna hade dottern Margareta (– 1741) som gifte sig 1738 till Ytterursviken 3. Per Persson och hans hustru drunknade år 1707. Därefter var gården öde till 1719. Tre grannar hade under ödesåren låtit föra bort en gammal stuga som finska kavalleriet hade börjat riva för att använda till ved.

År 1714 tycks Olof Persson från Sunnanå ha vistats på gården. Han var gift med Dordi Johansdotter, som varit gift och blivit änka på roten 92 Skryt. Korpralen Anders Jonsson Palm (1690/98–1767) från roten 38 tycks ha vistats på gården 1719.

Pigan Anna Andersdotter (1698–1765) tog upp hemmanet och var ägare till gården 1720–28. Efter tillträddandet satte hon upp en stuga och en kammare samt uppförde 300 famnar gårdsgård. Anna Andersdotter gifte sig 1728 med Lars Svensson (1709–42), som var gårdens ägare 1730–38. Han kom från Myckle 9. Anna gifte om sig till Kroksjön 3 när hon blivit änka. Hennes mor hette Kerstin (1662–1755) och bodde på gården. Lars Svensson verkar byta hemman med nästa ägare och flyttar till Ullbergsträsk.

Johan Johansson (– 1761) från Kusmark 17 blev ny ägare 1739. År 1749 hade han en häst, 6 kor och 12 får på gården. Han hade 2,5 tunnor i utsäde. Mantalet var ¼ krono. Han gifte sig 1734 med Britta Johansdotter (1706–82) från Kusmark 15 och hade med henne barnen Anna f. 1736, dödfödd son 1737, Katarina (Karin) (1738–84), Britta (1740–53), Marta (1742–42), Marta f. 1743, Kerstin (1745–45), Johan (– 1748), Kerstin (1749–49) samt Magdalena (1751–52). Johan Johansson ansökte 1736 om att ta upp nybygget Tarsmyran men ändrade sig året därpå och ville istället ta upp Ullbergsträsk. Han fick tillstånd till nybygget och han bodde troligen där en kort tid. 160

Katarina Johansdotter gifte sig 1760 med Johan Larsson f. 1734 från Kusmark 4, som blev näste ägare. Han fanns som ägare 1765 och var fortfarande ägare 1786. Hemmanet var på ¼ mantal och hade 2 tunnors skatt.

Kusmark 23

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 139 kallas gården felaktigt för Kusmark 22. Lars Olsson f. 1622 ägde gården 1642–69. Han var gift. Lars Olofsson Kuse var bergsknekt vid Piteå silververk 1643–59 och vid Luleå silververk 1660–66. Han blev avdankad 1666. Lars Olsson hade sannolikt brodern Per Olofsson som var soldat 1661. Mantalet var 1654 på 13/64.

Nils Johansson (– 1679) var gårdens ägare 1670–79. I en restlängd från 1675 sägs att hos Nils Johansson brukar en fattig bruksknekt 7 skälsland jord som han nyss köpt. Han hade inte sått något och därför fick han anstånd med skatten, som var 2 tunnor och 6 skäl för hela hemmanet. Nils Johansson var soldat 1679 och dog samma år i Ystad. Han var gift med Sigrid och hade sonen Johan. Sigrid innehade gården 1679–98. Hon hade år 1695 en häst, 5 kor och 12 småkreatur på gården. Utsädet var 1 tunna och 2 skäl. Mantalet var på 3/16 skatte.

Johan Nilsson ägde hemgården 1699–1711. Han gifte sig med Sigrid Johansdotter som var en dotter till soldaten Johan Gustavsson från Kusmark 1. Johan Nilsson påstods ha rymt till Norge. Jon Jonsson (1689–1760) från Kusmark 15 ägde gården

1711–14. Han var ägare till gårdarna Ersmark 7 under åren 1714–27 och Ersmark 14 åren 1727–41. Jon Jonsson var gift med Karin (1688–1755).

Änkan Margareta på Ersmark 14 ägde hemmanet 1714–16. Gården var sedan öde till 1719 då Sven Olsson (1692–1730) blev ägare fram till 1730. Därefter innehade hans hustru hemmanet till 1734. Sven Olsson var född på Kusmark 18 och han gifte sig med Sigrid Johansdotter (1693–1787) från Kusmark 12. Han hade barnen Johan f. 1715, Kerstin (1719–40), Anders, f. 1719 och gift 1741, Maria f. 1722, Malin (1724–1807), Anna (1727–1816), som var soldathustru på roten 99 Rejare, samt Britta (1730–1815), som gifte sig 1756 till Kusmark 15.

Nils Olofsson (1714–88) från Myckle 7 blev gårdens ägare 1735. Han gifte sig samma år med änkan på gården, Sigrid Johansdotter, och de fick sonen Olof (1736–88) tillsammans.

Sonen Olof Nilsson övertog hemgården ca 1760 och var ägare till sin död 1788. Han gifte sig 1760 med Kerstin (Stina) Andersdotter (1732–1805) från Kusmark 17. Makarna hade tillsammans barnen Katarina (1760–1809), Nils (1766–1827), som flyttade till Böle, och Anders f. 1771. År 1745 fanns en häst, 5 kor och 12 får på gården. Olof Nilsson sådde 2,5 tunnor och hade 5/32 mantal krono. Till gården hörde även en slätteräng på Kågeträskskogen som gav 2 skindland hö. Hemmanet var på 18/64 mantal och hade en skatt av 1 tunna och 7 skäl.

Sonen Nils Olofsson blev sedan ägare till hemmanet och han gifte sig 1793 med Lisa Kristoffersdotter (1770–1835) från Kusmark 8. Makarna hade barnen Olof f. 1794, Kristina f. 1796, Ingeborg f. 1798 och Kristoffer f. 1801.

Kusmark övriga

Axel Larsson ägde en gård i Kusmark 1651 och framåt samt 1657–60. Han var född 1625 på Hjoggböle 4 och gifte sig med Karin. Axel Larsson var sedan ägare till Norrlångträsk 1 åren 1663–80. Han bötdades för dråp 1681 men benådades. Axel Larsson arbetade som skräddare 1681.

Anders Håkansson var soldat 1647–56. Han dog det sistnämnda året i Polen. Johan Persson Berg var bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1673–75. Han tvangs sedan gå ut i kriget och rymde 1676 ”på Dal”, dvs. i Dalsland. Nils Persson Lustig var bergsknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1673–75. Han tvangs sedan gå ut i kriget och dog 1679 i Ripa vid Åhus i Skåne. Erik Olofsson var tremännings-soldat 1676–78 och soldat från 1678 och fortfarande 1683. Anders Andersson i Kusmark gifte sig 1683. Moses Andersson var soldat från 1683 och på roten 88 Lillkuse från 1695. Han var lejd av Anders Larsson i Kusmark där han även tjänat som dräng. Anders Olofsson tjänstgjorde som soldat från 1691 och på roten 91 Kruskopp från 1695.

STORKÅGETRÄSK

I roteringen från 1695 sägs att byn har medelmåttig åker och äng, gott mulbete och skog. I byn idkas träskfiske.

I en rannsaking från 1737 berättas att det i byn finns två berg som innehåller malmstreck. Prover hade skickats in både under landshövding Löwens tid (1705–12) och under Gyllengrips tid (1733–53). Flera av gårdarna har periodvis legat öde.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkern är frostaktig och på grund av den steniga marken kan inte mera åker och äng tas upp. Vid byn finns kopparmalmstreck. Tidigare bedrevs pärlfiske, men detta hade upphört. Skogen är tillräcklig till husbehov vad gäller timmer, ved och mulbete. Dessutom bedrivs tjärbränning till avsalu. Skogen sträcker sig ända upp till lappmarken och därför finns det någorlunda med fågel och djur att fånga. Byn bedriver träskfiske och betalar taxa till kronan för detta.

Från Storkågeträsk har nybyggena Hornsträsk och Långnästräsk tagits upp. År 1713 fiskar byn i fjällträskan Storvattnet och Ullbergsträsket. Byn fiskar senare under 1700-talet i fjällträskan Hornsträsket, Jörnsträsket och Ullbergsträsket.

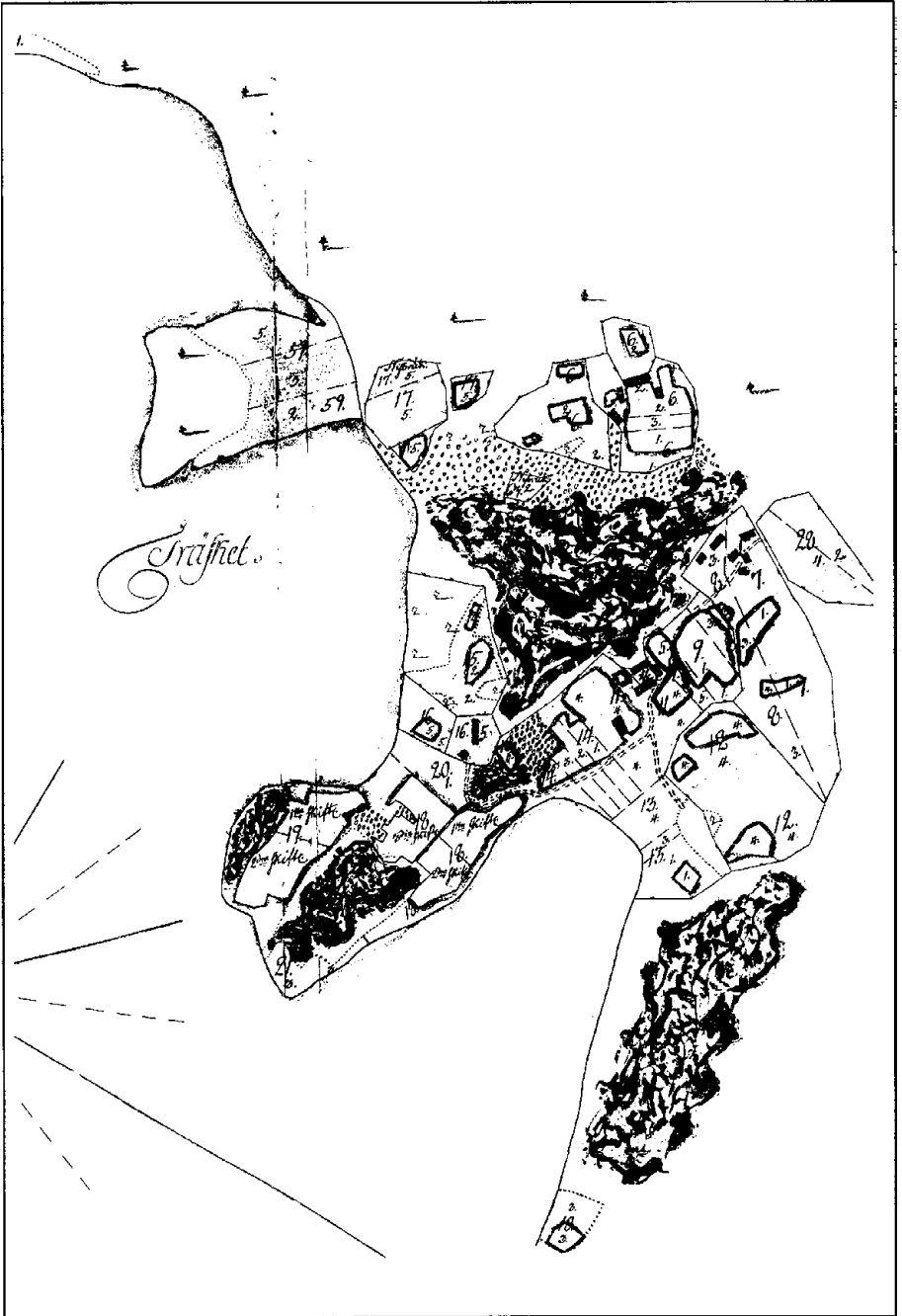
Litteratur: *Storkågeträsk – Kågedalens pärla*, Skellefteå 1995, 295 s. ill.

Storkågeträsk 1

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 142 kallas gården Kågeträsk 1. Nils Eriksson f. 1605 ägde gården 1640–75 och han var gift. Han hade barnen Anders, och sannolikt Olof Nilsson Bergman (– 1690), som var soldat i Bjurvattnet 1683–90. Han dog det sistnämnda året i Göteborg. Olof Nilsson var tidigare dräng hos Anders Nilsson i Storkågeträsk. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$.

Anders Nilsson var ägare 1678–1709. Han hade tagit upp hemmanet från öde och var skattebefriad 1681. Anders Nilsson gifte sig med Margareta f. 1643 och han hade sönerna Anders och troligen Nils, som blev soldat på roten 92 Skryt år 1710. År 1695 fanns på gården en häst, 9 kor och 13 små kreatur. Skatten var 3 tunnor krono och 1 tunna skatte och mantalet 7/16. Hemmanet låg sedan öde 1709–26. Anders Andersson verkar sedan tillfälligt ha vistats på hemmanet. Han var gift.

Sven Olofsson (1699–1768) ägde gården från 1726. Han var tidigare ägare till Böle 6 under åren 1719–27 och soldat på roten 92 Skryt 1743–47. Han gifte sig med Sofia Persdotter (1694–1769) från Böle 6 och han hade barnen Kerstin f. 1724, som flyttade till Piteå 1745, Karin f. 1724, som flyttade till annan socken 1742, Anders Kågberg f. 1725, som flyttade till Burträsk socken 1742 där han var bosatt på Åbyn 4 samt hade varit trumslagare, Anna f. 1727, som flyttade till annan socken 1747, Britta f. 1729, Olaus f. 1730, Maria f. 1731, Olof Kågberg f. 1732, som flyttade till annan socken 1757 och sedan var bosatt på Kyrkobordet där han var trossdräng, Adam f. 1732 samt Helena f. 1738. Han fick också en dotter som dog 1732 och en son som dog 1733.

Karta 67. Storkågeträsk 1759. Storskifte på inägor av Per Sundström. Kartans numrering överensstämmer med bokens numrering.

Sven Olofsson fick 10 frihetsår på hemmanet som började skatta 1736. År 1726 fanns ingen öppen åker på hemmanet. År 1721 hade hemmanet bärgats av rådmannen Daniel Ala från Gamlakarleby i Österbotten, 1722–23 av Johan Jönsson i Storkågeträsk och 1724–25 av soldaten Gabriel Lillkuse. De hade betalat till kronan för att få bärga hemmanet. Sven Olofsson med familj bodde 1753–69 på Storkågeträsk 2.

Nils Zackrisson Kuse (1709–1803) var ägare till gården 1745–60. Han var född på Norsjö 14 och var soldat på roten 65 Gök i Norsjö 1728–33 och roten 90 Kuse i Kusmark 1744. Nils Zackrisson fanns möjligen på Kusmark 5 en kort tid. Han ägde Storkågeträsk 2 åren 1734–44 och slutligen Hedensbyn 13 år 1744. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 2. Nils Zackrisson hade 1749 en häst, 12 eller 14 kor och 20 småkreatur på gården. Han sådde 3 tunnor och hade ett mantal på ½ krono.

Zackarias Nilsson (1733–1817) tog över hemgården ca 1760 och var ägare till slutet av 1790-talet. Han gifte sig 1761 med Britta Andersdotter (1741–1812) från Norsjö 13 och senare bosatt på Storkågeträsk 2. De hade tillsammans barnen Britta (1762–1802), som blev nybyggarghustru i Nyholm, Katarina f. 1764, Nils (1766–1849), som blev nybyggare i Långnästräsk, Anders (1767–1841), som var blind och levde som inhysesman i Storkågeträsk, Johan (1769–70), Katarina (1770–71), Johan (1772–1853), som tog över halva hemmanet, Zackarias (1774–1820), vilken gifte sig 1799 och blev bonde på halva hemmanet, Jon (1776–1851), som bodde i Krok-sjön och Burvik, Olof (1778–78), Katarina (1780–80), Jakob Ek (1782–1863), som bodde i Drängsmark, samt Erik (1785–85).

Storkågeträsk 2

I Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650 s. 142 kallas gården Kågeträsk 2. Jakob Andersson (1615–56) ägde gården 1640–56 och den innehades av hans hustru Margareta eller Mariet 1657–69. Mantalet var 1654 på 19/32. År 1665 fanns på gården en son och en dotter.

Sonen Anders Jakobsson var ägare till gården 1671–75 då han övergav hemmet. I en restlängd från 1675 sägs att Jon Andersson är en fattig bruksknekt och hans hustru brukar en tredjedel av Anders Jakobssons hemman som denne övergivit. Hon hade ingenting i förråd och hade inte sått något under året. Därför fick hustun anstånd med skatten som uppgick till 4 tunnor och 4 skäl. Jon Andersson var sannolikt identisk med bruksknekten Jon Andersson Friare, som blev lejd till knekt i Böle 1655. Han tjänstgjorde ännu 1675 som bruksknekt. Han kan mycket väl komma från Storkågeträsk och vara född på gården. I längden står att Jon Andersson ”är utres-ter”, så sannolikt har han gått ut i kriget och dött. Hustru Cecilia (Silla) brukade hemmanet 1676–84. År 1678 sägs att hon har inte sått något och endast har en ko. Därför kan hon inte betala årliga räntan. Tre tunnland av hemmanet ligger öde. Jordböcker ger vid handen att ¼ mantal av hemmanet blev öde år 1679 och upptogs av Anders Nilsson år 1680 och införlivades med Storkågeträsk 1.

År 1686 brukade Karin piga gården. Hon var troligen en dotter till Jon Andersson och Cecilia. Hon har samma år en syster som bor på gården. Soldaten Olof Olofsson brukade hemmanet 1687. Troligen har han gift sig med Karin piga.

Mats Olofssons (1640–80) från Lillkågeträsk 1 hustru Britta Tomasdotter ägde gården 1688–95. Det sistnämnda året var mantalet på 9/32. På gården fanns 1695 en

häst, 7 kor och 10 småkreatur. Skatten var på en tunna och 6 skäl och mantalet var på 9/32. Efter 1696 låg hemmanet öde till dess Johan Andersson blev ägare 1732.

Hemmanet bärgades 1721 av landskaptenen Fabricius, 1722 av Erik Persson i Storkågeträsk, 1723 av soldaten Anders, 1724 av Erik Persson igen, 1725–30 av soldaten Gabriel Lillkuse och 1731 av Erik Persson. Befallningsmannen Jöns Nortman hade svårt att få någon brukare till gården.

År 1732–34 var Johan Andersson Utter (1709–42) ägare. Han brukade gården till 1734, då han lät leja sig till soldat på roten 17 Utter, där han tjänstgjorde 1734–42. Han var född på Drängsmark 11 och gifte sig omkring 1732 med Sara, som troligen var från Ursviken. Makarna fick barnen Karin (1732–1812), som blev soldathustru på roten 36 Käck, Anders f. 1734, Olof f. 1735, Lisbet (1737–38), Lisbet f. 1738 samt Johan f. 1740.

Nils Zackrisson (1709–1803) från Norsjö 14 övertog gården som han ägde 1734–44. Han hade varit soldat på roten 65 Gök 1728–33 och på roten 90 Kuse fram till 1744. Han blev sedan ägare till Storkågeträsk 1 åren 1745–60 och hade möjligen funnits på Kusmark 5 någon gång efter 1728 och på Hedensbyn 13 år 1744. Han gifte sig 1733 med Britta Jonsdotter (1702–83), och de hade barnen Zackarias (1733–1817), som tog över gården, Jakob (1735–1824), som gifte sig 1759 och blev nybyggare i Hornsträsk 1761, Lisbet (1738–1809), som 1762 gifte sig med Johan Olofsson på roten 92 Skogsman, Sara f. 1742, som 1765 gifte sig med Sven Ersson och bosatt i Åviken, Nils (1745–58), Jöns (1747–1826), som 1768 gifte sig på Bastuträsk 1 och var soldat på rotarna 33 Tjärnström och 12 Skotte, samt Katarina (1748–1830), som gifte sig 1773 på Myckle 7 med Erik Persson och makarna bodde som inhyses i Kusmark.

Nils Persson (1710–52) från Ersmark 7 ägde gården från 1745 och fram till sin död 1752, varefter hustrun brukade hemmanet. Nils Persson gifte sig 1735 med Anna Eriksdotter (1695–1773), som sannolikt kom från Gummark 7. De hade sonen Per (1736–89), som gifte sig 1760 och var soldat på roten 52 Styv i Gummark 1759–88. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 8–10 småkreatur. Man hade 2,5 tunnors utsäde och mantalet var 5/16 krono.

Anders Andersson (1710–96) från Kusmark 12 blev ny ägare 1758. Han hade ägt gården Norsjö 13 1740–58. Han gifte sig 1741 med Karin Olofsdotter (1709–44) från Långträsk 1 som var änka på Norsjö 13, och andra hustrun dog möjligen 1778. Anders Andersson hade barnen Britta (1741–1812), som 1761 gifte sig till Storkågeträsk 1, Erik (1743–90), som 1767 gifte sig och sedan tog över gården, Anders f. 1745, Olof (1747–1833), som blev nybyggare i Långnästräsk, Sara f. 1750, Östen (1751–58), samt Kristina f. 1753.

Sonen Erik Andersson (1743–90) övertog hemgården och gifte sig 1767 med Anna Persdotter f. 1745 från Drängsmark 13. De hade barnen Katarina (1768–1836), som var gift med soldaten Lars Nilsson Degerfeldt på roten 79, Maria f. 1770, Anders f. 1771, som blev nybyggare i Storträsk, Per f. 1774, som var soldat på roten From, Erik (1775–78), Olof (1778–79), Anna (1778–79), Anna (1780–81), Anna f. 1782, Marta f. 1782, Anna Margareta f. 1784, samt Erik f. 1788. Erik Andersson och hustrun köpte nybygget Storträsk, men hann inte flytta dit innan Erik dog. Anna Persdotter och sonen Anders Eriksson flyttade dit och drev gården.

Storkågeträsk 3

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 144 kallas gården Kågeträsk 3. Per Jakobsson (1602–86) ägde gården 1635–60. Han blev änkemän 1685 och han hade barnen Jon, som levde till minst år 1707, Nils, som var soldat 1656, Sara f. 1632, som gifte sig till Kusmark 4, och en dotter som gifte sig till Hjoggböle 3. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Jon Persson ägde gården 1662–97. Han gifte sig 1655 och hade barnen Per (1656–1736), Malin f. 1659, som gifte sig till Drängsmark 5, Elsa f. 1660, som var piga och dog någon gång efter 1724 samt Margareta, som gifte sig med Per Nilsson från Kusmark 20 och makarna flyttade till Roknäs i Piteå socken. År 1695 fanns på gården två hästar, 19 kor och 40 små kreatur. Skatten var 4 tunnor och mantalet var på 9/16 skatte. Jon Persson levde 1707.

Per Jonsson ägde gården 1699–1701. Han gifte sig andra gången 1681 med Karin Olofsdotter (1657–1740), som var en släkting till Britta Andersdotter på Stämmingsgården 1. Per hade döttrarna Karin f. 1681 och Sara f. 1698, som gifte sig till Storkåge 19.

Erik Persson (1682–1772) från Drängsmark 6 var ägare till gården 1702–39. Han gifte sig år 1700 med Karin Persdotter (1681–1758) och tillsammans hade de barnen Jon (1705–82), Josef f. 1711, som var dräng i Umeå stad och soldat på roten 79 Spännare i Degerbyn 1735–37 samt bonde på Storkåge 22 åren 1736–48, Per (1712–37), Lisbet (1714–79), som gifte sig 1736 till Kusmark 8, Britta (1719–1804), som gifte sig 1738 till Gummark 8, Margareta f. 1719, Margareta (1721–1813), som blev gift 1741 till Hemmingen, samt Erik f. 1725, som flyttade till Piteå 1744 och 1755. Erik Persson var nämndeman 1736–40.

Sonen Jon Eriksson ägde gården 1739–60 och han hade 1735 gift sig med Lisbet Nilsdotter (1714–76) från Kusmark 8. De hade barnen Erik f. 1737, som övertog gården, Nils (1739–40), Per (1741–89), Nils (1743–51), Jonas Lundstedt f. 1746, som blev sockenskräddare på Kyrkobordet, Olof (1749–51), Anders f. 1752, samt Katarina (1755–1822), som blev gift med Per Andersson i Frostkåge. År 1749 fanns två hästar, 16 kor och 20 små kreatur på gården. Utsädet var 6 tunnor och mantalet ½ skatte.

Sonen Erik Jonsson (1737–1805) övertog hemgården, som han ägde 1760–95. Han gifte sig 1761 med Sara Olofsdotter (1736–1815) från Storkågeträsk 5 och makarna fick barnen Jonas f. 1764, som blev bonde på en del av hemmanet, Margareta (1765–67), Elisabet eller Lisa (1767–1801), Olof (1770–90), Erik (1772–1824), som blev bonde på en del av hemmanet, Johannes (1776–1837), som övertog en del av hemmanet med gamla gården, Per f. 1778, som flyttade till Högtjärn, och Nils (1781–82). Hemmanet delades 1795 i tre delar.

Storkågeträsk 4

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 145 kallas gården Kågeträsk 4. Olof Andersson (–1652), som eventuellt kom från Östanbäck 6, ägde gården 1635–52. Han var gift med Sigrid (–1675) och efter makens död drev hon gården 1653–56. Olof Andersson hade barnen Karin, som gifte sig till Drängsmark 5, Erik, som blev gårdens ägare ca 1674, Britta, som möjligen gifte sig till Lillkågeträsk 1,

och en dotter som 1656 gifte sig med Jon Andersson som var ägare till gården 1662–71. Mantalet var 1654 på 11/32.

Mågen Jon Andersson från Storkågeträsk 2 ägde gården 1662–71. Hustru Ingrid Olofsdotter, som troligen var en dotter till Olof Andersson, finns på gården 1671. Hon var tydligen en knekthustru som bodde där tillsammans med sin man. Omkring år 1674 blev svågern Erik Olofsson gårdens ägare fram till 1705. En av hans systrar hade sonen Olof Larsson, som var soldat på roten 101 Lustig. Erik Olofsson var soldat från 1669 och fortfarande 1683. Fram till 1675 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk, men sedan var han tvungen att gå ut i kriget. I ett domstolsmål från 1676 tituleras Erik Olofsson malmletare. Erik Olofsson var gift med Karin Karlsdotter från Bureå (1656–ca 1722). Hon stod för hemmanet 1678–80. På gården fanns en häst, 9 kor och 23 små kreatur år 1695. Skatten var 3 tunnor och mantalet 3/8 skatte.

Johan Jönsson (1679–1750) från Byske var ägare till gården 1705–35. Han köpte hemmanet och var inte släkt med de tidigare ägarna. Han uppges i köpehandlingarna vara från Byske, men någon med detta namnet har inte återfunnits i Byske. Möjligen var Johan Jönsson dräng i Byske en kort tid. Johan Jönsson var gift med Kerstin Persdotter (1686–1746) från Frostkåge 1, och de hade döttrarna Margareta (1713–87) och Kerstin (1716–81), som gifte sig 1738 på Tjärn 3. Johan Jönsson var nämndeman 1733–35.

Dottern Margareta Johansdotter gifte sig 1730 med Olof Ambrosiusson (1709–94) från Fällfors 1, som ägde gården 1735–59. Makarna hade barnen Johan (1732–1809), Nils, som föddes 1733 och dog tidigt, Lars (1733–89), som var inblandad i försöket att starta gruva i Kågeträsk 1767 och fick vitsord av bergmästaren att vara flitig och lärlig. Sara (1736–1815), gift 1760 till Storkågeträsk 3, Kerstin (1738–38), Ambrosius (1739–39), Margareta (1741–43), Östen (1742–1821), som flyttade till Tjärn 2, Stina (1745–1810), gift 1767 till Kusmark 7, Olof (1747–48), Nils f. 1749, som troligen flyttade till Piteå, Margareta (1751–99), som gifte sig med Nils Johansson på Innervik 15, samt Anna f. 1754, som blev nybyggarhustru i Högheden och gifte sig med Per Persson Bur f. 1758. På gården fanns år 1749 en häst, 12 kor och 6 små kreatur. Utsädet var 2,5 tunnor och mantalet 3/8 skatte. Olof Ambrosiusson hade haft fjällträskfiske i Ullbergsträsket, men hade slutat med detta när nybygget kom till 1737. Olof Ambrosiusson var troligen delägare i bolaget som försökte öppna en gruva i Kågeträsk 1767.

Sonen Johan Olofsson (1732–1809) övertog 1759 hemgården efter sin far. Han betalade 800 riksdaler kopparmynt. Johan Olofsson gifte sig 1761 med Kerstin Johansdotter (1733–1820) från Kusmark 7, och de hade barnen Margareta (1762–1815), som var gift med Nils Zackrisson i Långnästräsk, Olof (1765–65), Marta (1766–1820), som var krympling och levde ogift, Olof (1769–69), Johan (1769–69), Kristina (1770–1846), som var gift med soldaten Anders Andersson på roten 120 Strand som senare tog över halva hemmanet, samt Johan (1773–1846), som tog över den andra halvan av hemmanet 1797. Hemmanet delades 1795.

Storkågeträsk 5

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 146 kallas gården Kågeträsk 5. Per Larsson (–ca 1678) var ägare till gården 1647–78. Mantalet var 1654 på ¼.

Han var ägare till Kusmark 19 från år 1642. Per Larsson var bruksknekt vid Piteå silververk i Nasafjäll 1648–59 och vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–66 och hade soldatnamnet Gran/Grän. Per Larsson var på nytt soldat 1678. Han hade en dotter som gifte sig och blev kvar på gården och dottern Cecilia. Möjligen hade Per Larsson även sonen Per Persson Gran, som var soldat i Bureå från 1689 och på roten 6 Gran från 1695. År 1675 kallades Per Larsson för utfattig och sjuklig. Han hade inget förtroende för att låna pengar till skatten, så han fick anstånd med detta. Skatten var på 2 tunnor. År 1678 sägs i en längd att Per Larsson hade kommit bort mellan byn och Granbergsträsk. Möjligen var han på väg till Granbergsträsk för att fiska. Hustru Britta hade 3 små barn och 2 gamla sytningshjon att dra försorg om. Hon hade 2 kor och var alldeles utfattig så hon kunde inte betala den årliga räntan.

Hustru Britta, som troligen hade fadersnamnet Olofsdotter och var från Kinnbäck 2, stod som ägare till gården 1678–84 och 1687–88, och därefter för hon sannolikt till Lillkågeträsk 1. Hon var troligen dotter till bruksknekten Olof Nilsson Kinnbäck på Kinnbäck 2 och fanns på Kusmark 19 från 1643 och framåt. År 1686 fanns brodern Nils Olofsson som ägare till gården. År 1690 var soldaten Per Tomasson från Lubboträsk i Burträsk socken ägare till gården. Han var gift med en dotter till den tidigare ägaren Per Larsson.

Per Persson (–1713) från Burvik var ägare till gården 1692– ca 1713. Han gifte sig 1683 med Margareta Andersdotter (1659–1732). Per Persson hade döttrarna Elsa (1687–1740) och Anna, som 1719 gifte sig med en soldat på roten 93 Kryst. År 1695 fanns på gården en häst, 7 kor och 19 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och mantalet ¼ skatte. Per Persson hade troligen brukat en del ur Burvik 4. Per Persson blev dömd 1709 för att ha skjutit en ren som tillhörde rådman Höjer i Piteå stad och en ren som tillhörde samén Erik Persson i Arvidsjaur socken. Jakten hade ägt rum i samband med fjällträskfiske.

Omkring 1714–16 var Jon Jönsson Forsman (1699–1718) gårdens ägare. Han var soldat på roten 124 Forsman i Åbyn åren 1716–18 och var gift med Elsa Persdotter från gården. Hon ägde gården 1716–31. Lars Andersson (1708–60) från Bastuträsk 1 gifte sig 1732 med Elsa Persdotter och de flyttade till Hornsträsk. När han blev änkeman 1740 gifte han om sig till Bastuträsk 2 år 1742.

Jon Olofsson Skryt (1694–1772) ägde gården från 1731 och framåt. År 1749 hade han en häst, 9 kor och 10 små kreatur på gården. Han sådde 2,5 tunnor utsäde och hade ¼ mantal skatte. Han var född på Drängsmark 7 och var soldat på roten 92 Skryt. Han gifte sig med Malin Nilsdotter (1689–1732) från Kusmark 4 och 1739 med änkan Kerstin Jonsdotter (1692–1767) från Långträsk 3. Jon Olofsson hade tillsammans med första hustrun barnen Sara (1722–1800), Olof (1724–95), som var soldat på roten 94 Hedman 1742–50, Karin (1725–1800), samt Kerstin (1729–44).

Sonen Olof Jonsson Hedman (1724–95) övertog hemmanet som han ägde 1760–96. Han gifte sig 1763 med Margareta Nilsdotter (1740–1809) från Falmark 8. Hon hade tidigare varit gift med sockensnickaren Per Sjöstedt på Kyrkobordet och hade dottern Margareta Persdotter (1757–1832) som blev gift till Norrlångträsk 1. Olof Jonsson och Margareta hade barnen Jonas Lundmark (1764–1836), som blev urmakare och var bosatt i Långviken inom Falmark och på Kyrkobordet, Lisa (1766–1854), Nils (1768–90), Magdalena (1771–1852), som var gift med Johan Johansson

i Storkågeträsk, Olof (1773–97), Per (1776–1853), som övertog hemmanet, samt Johan (1780–1808), som bodde i Piteå stad en tid.

Storkågeträsk övriga

Jöns Andersson var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Anders Olofsson var soldat från 1689 och på roten 66 Rännare i Bjurvattnet från 1695. Bergsmannen Anders Persson fanns i byn 1768. Sannolikt var det med tanke på det planerade kopparverket. Han flyttade från byn samma år.

Kågeträsk övriga

Jöns Larsson var bergsknekt vid Piteå silververk 1652. Hustru Malin i Kågeträsk hade 1678 sonhustrun Dordi i Risvattnet i Nysätra socken.

LILLKÅGETRÄSK

Lillkågeträsk byamän hävdade i en process på tinget 1755 att byn var skild från Storkågeträsk. De menade att i en process 1720 hade byn tillerkänts status som egen by, men utslaget kunde inte återfinnas i häradskistan år 1755. I en förening 1702 mellan Lillkågeträsk och Norrlångträsk hade samma sak konstaterats och Storkågeträsk hade ingenting med denna förening att göra. Mellan Lillkågeträsk och Norrlångträsk hade en uppgörelse om rågångarna träffats 1732. År 1757 kom häradsrätten med ett utslag att Lillkågeträsk var egen och självständig by.

Från byn har Klöverfors tagits upp som nybygge. Byn hade slåttermarker under 1700-talet intill Degerträsket och Rörträsket.

Lillkågeträsk 1

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 146 kallas gården Kågeträsk 6. Olof Mattsson (1602–79) övertog föräldragården 1632 och ägde den fram till 1679. Mantalet var 1654 på 7/16. Åren 1635–36 ägde han Tjärn 6. Hans familj kom från Stavaträsk 1. Olof gifte sig med Britta Olofsdotter (– 1695), som sannolikt kom från Storkågeträsk 5. Han hade en icke namngiven son, som kan vara identisk med den Johan Olofsson som var soldat 1663, Erik, som var soldat 1659–66, Olof (– 1678), som var soldat 1677–78, Mats (1640–80), som gifte sig 1669 med Britta Tomasdatter och tillsammans hade de sonen Tomas (1671–1730) som blev soldat på roten 94 Hedman 1715–16, Karin, och en ej namngiven dotter som gifte sig till Lillkågeträsk 3. Britta Tomasdatter flyttade sedan till Storkågeträsk 2. År 1675 kallades Olof Matsson för utfattig och hade inga tillgångar. Han hade sått litet men inte fått någon skörd. Därför fick han anstånd med skatten som var på 3 tunnor och 4 skäl. Hustru Malin ägde gården 1679. Hon kan vara en sonhustru till Olof Matsson och Britta. Deras dotter Britta stod för gården 1680.

Olof Andersson Berg var ägare till gården 1681–88. Han var född på Drängsmark 5 och var soldat 1688. Olof var gift med Karin Olofsdotter från gården. Karin bodde på Kyrkobordet 1693–1713. Olofs bror Erik delade hemmanet 1686 och Lillkågeträsk 3 bildades. Cecilia piga stod för hemmanet 1690 och hon var sannolikt en dotter till Olof Matsson och Britta.

Ambrosius Andersson ägde gården 1692–96. Han var gift och makarna fick en son som dog 1731. Mantalet var 1695 på 3/16. På gården fanns samma år en häst, 4 kor och 4 småkreatur. Skatten var på en tunna och 4 skäl.

Tomas Matsson Hedman (1671–1730) ägde släktgården 1696–1725 och han var gift med Margareta Olofsdotter (1674–1740) från Kusmark 10. Tillsammans hade makarna barnen Britta (1702–58), som gifte sig till Fällfors 3, Olof (1703–40), Jakob f. 1706, som var soldat på roten 104 Pipare och som senare flyttade till Piteå, Erik f. 1709 samt Erik (1713–88), som var soldat på roten 94 Hedman åren 1728–41 och bonde på Bodan 3 någon gång efter år 1718. Tomas Matsson omkom genom drunkning vid träskfiske.

Sonen Olof Tomasson ägde gården 1726–40. Han var gift med Marta Hansdotter (1704–87) från Östanbäck 12 och de hade barnen Tomas (1725–1800), Hans f. 1728, Margareta f. 1730, som flyttade till annan socken 1760 och senare var gift med Jon Andersson i Ostvik, Helena f. 1731, som också flyttade till annan socken 1760, Daniel (1734–1813), som 1756 gifte sig till Hedensbyn 12, Hans (1736–1813), som gifte sig 1770, samt Olof (1738–67), som led av epilepsi och drucknade 1767. Marta Hansdotter var ägare 1740–49.

Tomas Olofsson var ägare till gården 1749–70. År 1749 fanns på gården en häst, 12 kor och 12 små kreatur. Utsädet var 2,5 tunnor och mantalet $7/32$ skatte. Tomas Olofsson gifte sig första gången 1750 med Lisa Christiärsdotter (1725–59) från Frostkåge 13 och tillsammans hade makarna barnen Maria (1750–1848), som gifte sig med Johan Jonsson på Morön 4, Katarina (1754–1834), som gifte sig med Erik Stenmark från Boviken 4, och Kristian (1756–1811), som gifte sig 1786 med Britta Jonsdotter från Broträsk 1 i Löfvångers socken. De fick också barnen Margareta, som dog 1753, och Olof, som dog 1755. Tomas Olofsson gifte sig andra gången 1760 med Britta Olofsdotter (1727–89) från Hökmark 10 i Löfvångers socken och fick tillsammans med henne barnen Britta (1761–63), Lisa (1763–1840), Olof, som dog 1765, Lars, som dog 1770, samt Johan f. 1770. Tomas Olofsson gifte sig tredje gången 1795.

Hemmanet delades omkring 1760 då Tomas' bror Daniel Olofsson tog över halva hemmanet, se under Lillkågeträsk 1b. Tomas Olofsson efterträddes som ägare till hemmanet av mågen Johan Jonsson (1744–1809) från Morön 4, som ägde gården 1773–85. Mantalet var 1775 på $7/64$ och skatten var 1786 på 7 skälsland. År 1785 ägdes gården, som då var på $3/64$ mantal, av Johan Jonsson. Han bytte hemman med Erik Mikaelsson från Lillkågeträsk 3, som bytte bort Klöverfors nybygge. Erik Mikaelsson ägde gården 1786. Olof Danielsson från Hedensbyn 12 innehade hemmanet 1790.

Lillkågeträsk 1b

Hemmanet bildades omkring 1760, då Daniel Olofsson (1734–1813) från Lillkågeträsk 1 blev brukare av på halva hemmanet. Han var gift med Karin Göransdotter (1736–1803) från Hedensbyn 12. Lars Göransson från Hedensbyn 12, som var sväger till Daniel Olofsson, köpte halva hemmanet av Tomas Olofsson år 1766 för 1200 daler kopparmynt. Jorden omfattade 7 skälslands skatt. I köpet ingick gården, fårhuset, sommarfåhuset, jordboden, hälften i ängsladorna och hälften i båtarna. Lars Göransson (1733–1813) gifte sig 1760 med Britta Nilsson (1732–1806) från Böle 8. Makarna hade barnen Nils (1762–62), Nils (1763–74), Anders (1764–1841), som blev ägare till gården, samt Johan f. 1770. Lars Göransson var soldat på roten 33 Tjärnström 1758–68. Gården brukades 1773 av Nils Nilsson, enligt kartan över byn. Lars Göransson var fortfarande ägare 1785 då mantalet var på $7/64$.

Lars Göranssons son Anders Larsson (1764–1841) blev ägare till hemmanet ca 1785. Han gifte sig 1783 med Katarina Jonsdotter (1753–1814) från Morön 4. Makarna hade barnen Britta (1784–1835), Margareta (1785–1859), Katarina (1787–1850), Anders (1790–92), Lars (1790–91), Jonas (1791–93), Elisabet (1793–93), Kristina (1795–1822) samt Gustav Hedman (1796–1869). Skatten var 1786 på 7 skälsland.

Lillkågeträsk 2

Erik Andersson (1658–1732) ägde gården 1686–95. Hemmanet kom till efter en delning av Lillkågeträsk 1. Erik Andersson kom från Drängsmark 5 och var soldat i Ersmark från 1691 och på roten 81 Håman från 1695. Åren 1695–1728 var han ägare till Drängsmark 5. Erik Andersson var gift med en Olofsdotter från Lillkågeträsk 1.

Daniel Larsson var möjligen från Bureå 1 och han ägde gården 1695–1704. Daniel Larsson var gift med Margareta Jonsdotter, som var en dotter till Jon Persson på Storkågeträsk 3. Hon skötte gården 1705. År 1695 fanns på gården en häst, 5 kor och 4 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl skatte. Mantalet var på 3/16 skatte. Daniel Larsson gick ut som trossdräng 1704 och hemmanet låg öde 1705–26.

Hemmanets ängar hade brukats 1721 av löjtnanten Gustaf Enhielm, 1722 av soldaten Anders Kvist, 1723–24 av Tomas Matsson i Lillkågeträsk, 1725 av Östen Persson i Frostkåge och 1726 av Johan Persson i Frostkåge. Därefter var gården öde till 1727 då Hindrik Hansson (1695–1786) från Finland blev ny ägare. Vid hans tillträde fanns ingen öppen åker och han fick 9 frihetsår. Han gifte sig troligen 1725 med Margareta Larsdotter (1694–1758) från roten 56 Kock och hade tillsammans med henne barnen Sara (1727–29), en dotter som dog 1729, Margareta f. 1730, som gifte sig 1750 med Per Andersson och makarna fanns på gården åtminstone fram till 1770, Hans (1730–40), Lars (1733–1817), som blev nybyggare i Finnräsk, Zackarias, som dog 1736, samt Hans, som dog 1740. Hindrik och Margareta bodde tidigare på Bureå 4. Möjligen hade Hindrik Hansson kommit till Sverige med härads-hövding Tornstedt som tidigare hade bott i Österbotten. Margaretas mor Sara Johansdotter (1671–1729) bodde också på gården. Hindrik Hansson gifte om sig 1761 med Margareta Hermansdotter (1708–89) från Ersmark 7. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 10 småkreatur. Hindrik Hansson sådde 2,5 tunnor utsäde och mantalet var på 7/32 krono. Hindrik Hansson läste endast på finska, enligt husförhörslängden.

Sonen Lars Hindriksson tog över hemmanet därefter. Han gifte sig 1757 med Britta Mikaelssdotter (1734–1810) från Ersmark 14. Makarna hade barnen Greta f. 1758, som blev nybyggehustru i Rörträsk 1779, Britta (1760–1841), som blev nybyggehustru i Hällfors, Olof (1762–98), som var nybyggare i Hällfors och Klöverfors, Lars (1765–90), Hans (1766–97), Sara (1769–1809), Kristina (1733–1852), Katarina f. 1777, som var nybyggehustru i Hällfors, samt Maria (1779–1819).

Lars Hindriksson bytte hemman 1773 med svågern Erik Mikaelsson (1739–1809) från Finnräsk. Lars Hindriksson flyttade till Medle 9. Erik Mikaelsson, som ägde gården fram till 1787, gifte sig 1763 med Anna Persdotter (1737–97) från Östanbäck 7. Makarna hade barnen Britta (1765–1834), Mikael (1769–1840), Per (1770–84), Magdalena (1774–1810), Anna (1777–1857) samt Greta (1779–1852). Erik Mikaelsson gifte sig andra gången 1798 med Margareta Jonsdotter (1756–1804) från Falmark 1 och för tredje gången med Anna Larsdotter (1757–1842) från roten 77 Lindskog. Hemmanet hade 1 tunna och 1 skäl i skatt och mantalet var på 3/64. Erik Mikaelsson tog 1779 upp Klöverfors nybygge. Han ägde 1786 även Lillkågeträsk 1. Hustrun stod som ägare till gården 1785. Familjen flyttade 1787 till Bäck 4.

Lillkågeträsk 3

Lars Svensson ägde halva Lillkågeträsk 2 år 1775. Hemmanet var på 1 tunna och ett skäl och mantalet var på 3/64. Nils Olofsson ägde det hemmanet 1785–86.

STAVATRÄSK

I roteringen 1695 sägs Stavaträsk ha frostjord, dåliga ängar, god skog och träskfiske. Dessutom gott mulbete och djurfångst. År 1713 fiskar byn i fjällträskan Ullbergs-träsket och Storrattnet.

Vid jordrannsakingen 1749 sägs att Stavaträsk vid denna tidpunkt inte har så mycket öppen åker, vilket beror på att åkrarna är frostlänta. Skogen gränsar till Lappmarken och är tillräcklig till husbehov, men man bränner tjära till avsalu. Mulbetet är gott och det finns nödortfött flakaland och möjlighet till djurfångst. Vid gården finns en liten mjölkvarn som går vår och höst. Det var inte möjligt att utöka åkern och ängen eftersom utmarken bestod av grov sand.

Stavaträsk I

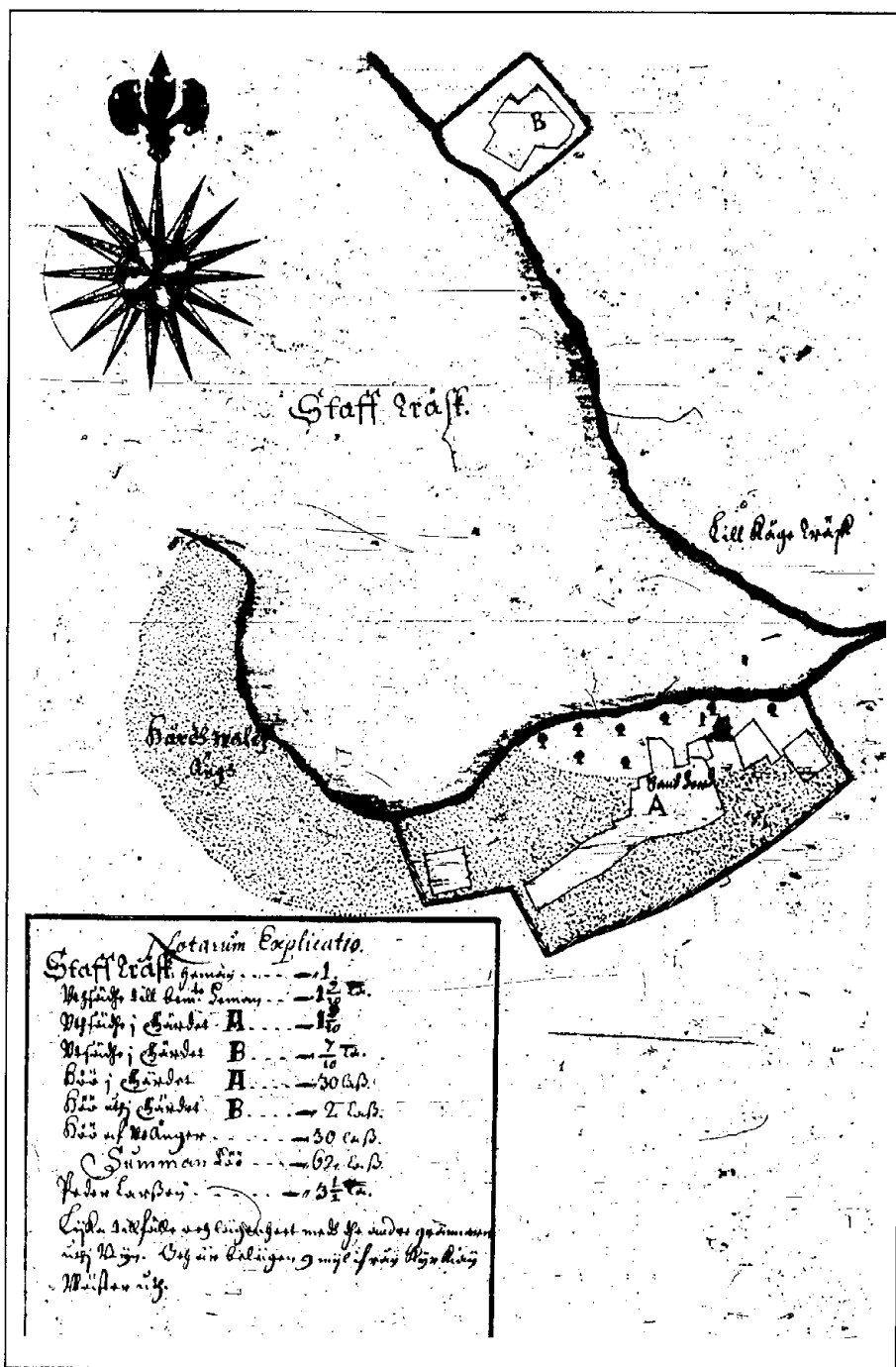
Jon Olofsson (– 1703) ägde gården 1647–83. Han kom från Bjurvattnet 3 och gifte sig med Britta Matsdotter (– 1695) från gården, och han gifte om sig år 1700 med Karin Axelsdotter från Norrlångträsk 1. Jon Olofsson var soldat 1660–69. Han hade barnen Olof Skiött (– 1677), som var soldat 1669–77, troligen sonen Per, Mats f. 1654, som gick ut som soldat 1678, Tomas, Britta, som gifte sig med en soldat på roten 94 Hedman, och Sara. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Mats Jonsson (1654–1730) var gårdens ägare 1683–1705 och han gifte sig 1681 med Britta (1648–1732). Mats Jonsson hade barnen Margareta (1685–1758), som möjligen gifte sig till Medle 2, Johan (1670–1765), Olof och Britta, som gifte sig till Kusmark 12. År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 23 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 15/32 skatte.

Sonen Johan Mattsson ägde gården 1709–20 och blev sedan ägare på Kusmark 15 åren 1721–39. Första hustrun hette Anna Olofsdotter (1677–1732) och kom från Kusmark 16, andra hustrun hette Margareta (1671–1732) och tredje hustrun, Karin Jonsdotter (senast 1685–1762) från Bodan 1, gifte han sig med 1733. Johan Mattsson hade tillsammans med första hustrun barnen Britta, som föddes 1700 och dog tidigt, Britta (1706–82), som 1734 gifte sig till Kusmark 22, Jakob f. 1707, Olof (1709–69), som blev soldat och sedan ägare till hemmanet, Per f. 1710, Märta f. 1712, Anna (1712–94), som 1736 gifte sig till Fällfors 2, Mattias f. 1714, samt Elsa f. 1718. Johan Mattsson lämnade hemmanet 1720 eftersom det var svagt och köpte ett nytt hemman i Kusmark.

Gården var sedan öde 1720–29 då Lars Eriksson Lustig (1691–1776) blev ägare. Han var född på Skråmträsk 1, soldat på roten 101 Lustig i Storkåge åren 1712–26 och blev kvar på gården till 1741, men blev sedan ägare till Ragvaldsträsk 1. Han var gift med Elsa Eriksdotter (1691–1762) och tillsammans hade de barnen Sara (1723–1805), som gifte sig 1755 till Ragvaldsträsk 8, Annika f. 1724, Anna, f. 1725 och gift 1757, Erik (1726–1812), som gifte sig 1761 till Ragvaldsträsk 1, Olof (1727–97), som gifte sig 1760 till Ragvaldsträsk 7, Gabriel (1729–90), som gifte sig 1760 till Innervik 3, samt Lars f. 1732, som flyttade till annan socken 1759.

Karta 69. Stavaträsk 1648. Geometrisk avmätning av Erik Eriksson Widman.

Lars Eriksson fick 7 frihetsår 1729. Han hade börjat ta upp hemmanet tillsammans med nämndemannen Gabriel Persson från Åbyn, men då hade de upptäckt att hemmanet hade svaga ägor som inte kunde rymma två hushåll. Gabriel Persson hade lämnat gården 1730. Handelsmannen Anders Fluur i Piteå stad hade borgat för Lars Eriksson så att han kunde fortsätta som ensam ägare. Någon öppen åker fanns inte på gården när Lars Eriksson och Gabriel Persson kom dit. Men ängarna hade brukats 1721 av Johan Jönsson i Storkågeträsk, 1722–23 av Tomas Matsson i samma by, 1724 av Johan Jönsson igen, 1725 av Östen Persson i Frostkåge, 1726–27 av Johan Jönsson i Storkågeträsk och 1728 av Anders Mosesson i Kusmark.

Karl Nilsson (1705–85) från Kusmark 20 blev ny ägare 1742 och ägde hemmanet till 1760. Han hade dessförinnan varit soldat på roten 86 Mölnare 1725–41. Han gifte sig 1730 med Karin Olofsdotter (1707–90) från Ersmark 5 och tillsammans fostrade de barnen Ingeborg f. 1731, som gifte sig 1759 och flyttade till Piteå socken 1755, Olof (1732–1800), Nils (– 1734), Lars (1735–88), som gifte sig 1761 och blev soldat på roten 94 Hedman 1758, Malin (1737–38), Katarina (Karin) (1739–1830), som gifte sig 1764 till Innervik 13, Magdalena (1740–1829), som gifte sig 1765 till Innervik 13, Karl f. 1742, Britta (1746–1806), Karl f. 1748, samt Maria (1750–1818). År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 16 små kreatur. Karl Nilsson sådde 4 tunnor utsäde och mantalet var 7/16 krono.

Sonen Olof Karlsson övertog hemgården 1760 och betalade 600 riksdaler kopparmynt. Olof Karlsson gifte sig 1762 med Karin Månsdotter f. 1741 från Kusmark 6.

Stavaträsk övriga

Olof Persson (– 1670) fanns i byn 1663–65. Han var tidigare ägare till Bjurvattnet 3 åren 1635–60. Hans första hustru dog 1663 och han gifte om sig samma år med Mariet Olofsdotter. Beträffande barn, se under Bjurvattnet 3. Sonen Tomas Olofsson bodde i byn från 1665 till omkring 1682. Han var gift och hade dottern Sara.

ÅLSÅN

I domboken från 1674 (s. 951) står att Erik Göransson har slagit sig ner vid "Ulfån" för några och 20 år sedan. Han hade brutit upp åkrar, men sedan hade stället blivit öde. Möjligen kan Erik Göransson vara en son till Göran Hindersson Finne som fanns i Stavaträsk 1619. Det kan även tänkas att "Erik Jörensso" är en felskrivning för Erik Jönsson. I så fall är kanske Jöns Ersson nedan, den den förste som bor i Ålsån.

Jöns Ersson i Olsån nämndes i kyrkoräkenskaperna 1664–65. Hustrun dog 27 december 1670. Jöns Ersson fanns i mantalslängderna 1658–62 och han var silverbruksknekt 1661. Östen Jönsson i Ålsån gifte sig 1664 och gav brudpenningar till kyrkan. Han blev gift på Drängsmark 1.

Erik Jönsson, som var en bror till Östen, gifte sig 1659 och dog 1675. Erik Jönsson fanns i mantalslängderna 1663–75. Erik Jönsson hade i början av 1660-talet 2 hästar, 2 kor, 6 getter och 3 får. Efter 1675 försvinner anteckningarna om gården vid Ålsån.

Det är dock möjligt att gården varit bebodd senare. År 1719 var Britta Larsdotter från Ålsån död och Jöns Östensson från Drängsmark ville ha ut arv efter sin faster Britta Larsdotter. Hon torde ha varit gift med en farbror till Jöns Östensson. Det uppgavs att hon de sista åren bodde hos Lars Johansson på Kusmark 1. Jöns Östensson hade inte lämnat något stöd till henne utan Lars Johansson hade på egen omkostnad gett henne mat och husrum och därför avslogs Jöns Östenssons krav på arv. Troligen var Britta Larsdotter gift med Erik Jönsson.

BJURVATTNET

År 1695 berättas att Bjurvattnet har medelmåttig åker och äng och byn nyttjar träskfisken. Byn har god skog och mulbete samt har tillfälle till djurfångst.

År 1749 berättas i jordrannsaktionsprotokollet att det inte finns några utjordar som hörde till hemmanen i byn. Det fanns inte tillfälle till att utöka utmarkerna. Skogen är tillräcklig för husbyggnad, vedvärme och gårdsgårdsstörar, men även bra till mulbete, som flakaland och till djurfångst. Mjöl kvarn är också anlagd i byn och det finns inga otaxerade fisken.

Från Bjurvattnet har anlagts nybyggena Flocktjärn och Kankberg. Bjurvattnet hade i mitten av 1700-talet slåtterängar vid Kankberg, Bastunäs och Petiknäs.

Bjurvattnet 1

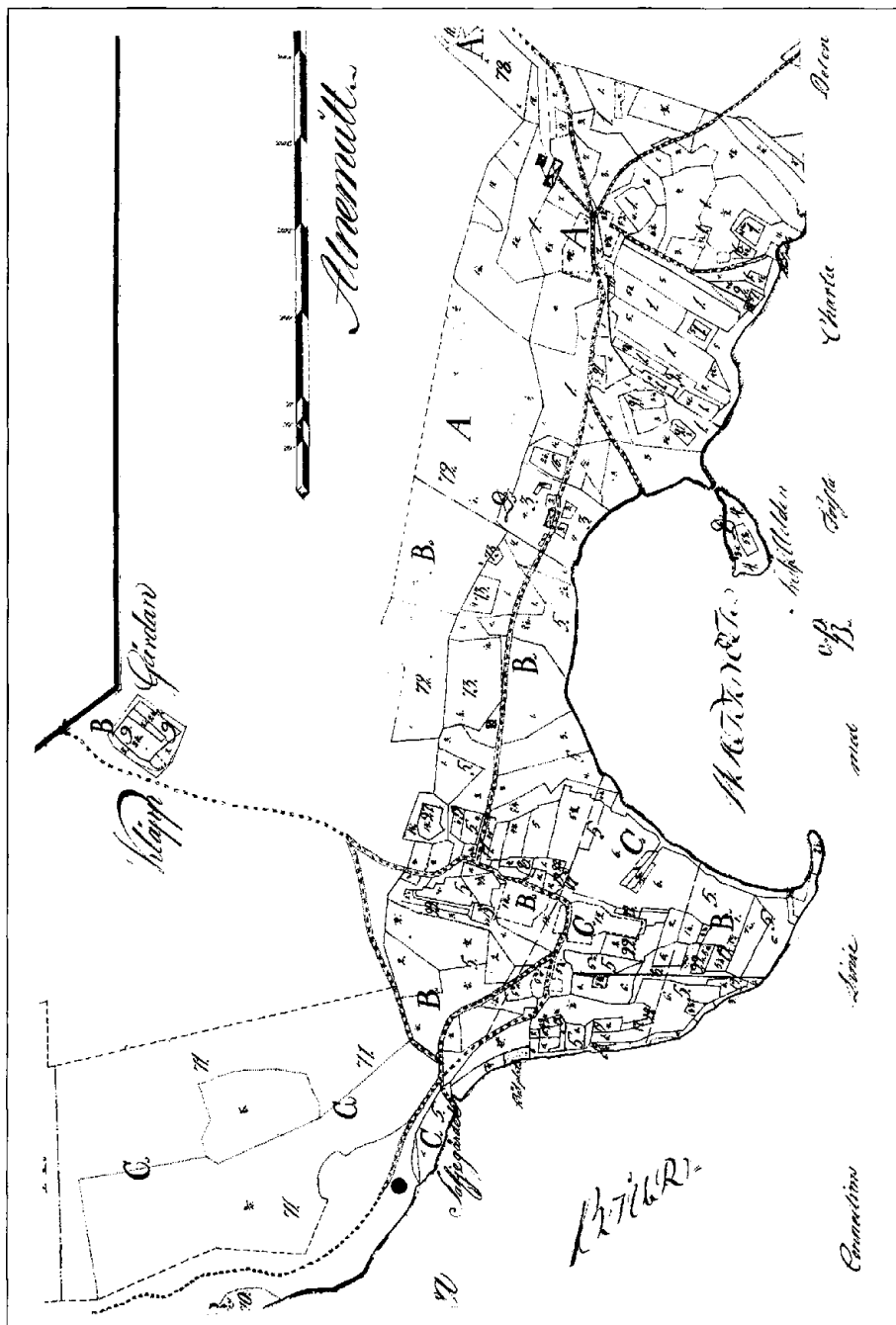
Herman Persson (ca 1609– ca 1691) var ägare till gården 1640–80. Hans första hustru dog 1679. Herman Persson var sedan gift en andra gång. Mantalet var 1654 på ¼.

Sonen Jon Hermansson ägde hemmanet 1681–1701. Han var gift med Mariet Eriksdotter. Jon Hermansson hade barnen Per, Britta f. 1671, som blev gift till Stämmingsgården 3, Margareta, som blev gift till Klutmark 1, och Kerstin f. 1667, som troligen blev gift till Kusmark 14. År 1695 hade Jon Hermansson 2 hästar, 14 kor och 33 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 7/16 skatte.

Sonen Per Jonsson Rännare var ägare till gården 1702–06. Han blev 1706 soldat på roten 66 Rännare. Per Jonsson var gift med Karin som ägde gården 1706–10. Makarna hade barnen Jon f. 1704, som blev soldat på roten 64 From och roten 71 Klut, Per f. 1711, som troligen var soldat på roten 66 Rännare, samt Karin. Gården låg senare öde fram till 1720.

Nils Persson (1702–82) från Kattisträsk 3 var ägare till gården från 1720. Han gifte sig 1720 med Sigrid Olofsdotter (1688–1756) från Bjurvattnet 3. Nils Persson gifte sig andra gången 1764 med Karin Östensdotter (1710–83), som troligen kom från Norsjö 13. Karin Östensdotter var änka efter soldaten Anders Andersson på roten 79 Spännare, som kom från Bastuträsk 1. Makarna hade varit nybyggare på Hornsträsk 2. Nils Persson hade barnen Olof f. 1724, Anders (1729–97), Malin f. 1732, samt Maria f. 1736, som blev gift till Norsjö 14. År 1749 var utsädet på 3 tunnor korn och på gården fanns 2 hästar, 16 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på ¼ krono.

Sonen Anders Nilsson (1729–97) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1748 med Maria Mikaelssdotter (1725–1812), som inflyttade 1748 från Ljusvattnet 11 i Burträsk socken. Hennes bror, Per f. 1733, bodde också på gården. Makarna hade barnen Katarina f. 1749, Sigrid (1750–1824), Anna (1753–1829), Maria (1756–1829), Nils f. 1759, Anders (1761–1836), Nils f. 1763, som övertog hemmanet i Bjurvattnet, Margareta f. 1765, Mikael f. 1767, samt Magdalena f. 1769.

Karta 70. Bjurvattnet 1802–1803. Storskifteskarta av Per Klingberg. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan, nr 2=B och nr 3=C.

Anders Nilsson blev 1776 nybyggare i Kankberg. På gården fanns 1756 lappigan Elsa Persdotter. Anders Nilsson ägde gården ännu 1786.

Sonen Anders Andersson ägde gården 1790. Brodern Nils Andersson f. 1763 blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1787 med Anna Stina Olofsdotter f. 1766 från Bjurvattnet 3. Makarna hade sonen Carl Olof, f. 1803, som flyttade till Petiknäs.

Bjurvattnet 2

Hemmanet var en utbrytning från Bjurvattnet 3 och mantalet var 1780 på 3/32. Johan Nikodemuson (1736–82) från Myckle 4 bodde på gården 1777–80. Han var gift med Maria Andersdotter (1736–77) som var inflyttad till socknen. Makarna hade barnen Magdalena (1761–1843), Nikodemus f. 1763 och Anders f. 1764. Johan Nikodeumsson blev 1780 nybyggare i Strömfors. Han gifte om sig med Katarina Olofsdotter f. 1747 från Bjurvattnet 3. Soldaten Anders Mårtensson Blylod (1741–95) från roten 66 ägde gården 1780. Lilla Anders Nilsson (1760–1815) från Bjurvattnet 3 ägde gården år 1785–90. Han var gift med Maria Andersdotter (1756–1829) från Bjurvattnet 1.

Bjurvattnet 3

Olof Persson (– 1670) var ägare till gården 1635–50. Han flyttade 1663 till Stavaträsk övriga. Hans hustru dog 1663. Han gifte om sig 1663 med Margareta Olofsdotter. Olof Persson hade barnen Jon, som flyttade till Stavaträsk 1, Tomas, som flyttade till Stavaträsk övriga, Mats, troligen Johan, samt tre döttrar. Per Larsson fanns på gården 1651–54. Mantalet var 1654 på 5/16. Tomas Olofsson var ägare till gården 1655–56. Han var soldat 1655.

Johan Olofsson (– 1679) ägde hemmanet 1657–79. Han var gift med Dordi som var ägare till gården 1680–83. Johan Olofsson Lamb var bruksknekt 1666–71 och tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han bytte ut sig 1671. Johan Olofsson levde 1675 i stor fattigdom och hade sått lite under året, men kornet var nu förbrukat. Han hade inget i förråden och många små barn och därför fick han uppskov med skatten, som var på 2 tunnor och 4 skäl. Johan Olofsson gick på nytt ut som soldat i februari 1679 och dog i Ystad i oktober samma år. Hustrun fanns på gården med sju barn och slapp betala den årliga räntan. Ett av barnen var sannolikt Olof. Hustru Dordi ägde hemmanet 1679–83. Soldathustrun Sara bodde på gården 1681. Hon fanns på gården redan 1675, och året innan bodde en soldat på gården.

Johan Olofssons son Olof Johansson (– ca 1720) ägde hemmanet 1685–1714. Han var gift med Malin Olofsdotter (1662–1735), som troligen kom från Långräsk 2. Olof Johansson hade barnen Sigrid (1688–1756), som blev gift till Bjurvattnet 1, Johan (1692–1719), som blev soldat på roten 66 Rännare, Olof, som troligen var soldat, Malin, som fanns på gården 1714, Elsa f. 1699, Mariet f. 1699, som bodde på Bjurvattnet 3, Jon (1702–42 samt Britta f. 1708). År 1695 hade Olof Johansson en häst, 9 kor och 26 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 3/16 skatte. I slutet av 1740-talet arbetade lappdrängen Lars Persson på gården.

Olof Johanssons son Olof Olofsson (– 1715/16) var ägare till gården 1715. Brodern Jon Olofsson (1702–42) var bonde på gården 1720–43. Han gifte sig 1722 med Karin Jakobsdotter (1700–40). Jon Olofsson hade barnen Olof (1723–83), som blev

soldat på roten 66 Rännare, Malin f. 1724, som blev soldathustru på roten 66 Rännare, Jonas f. 1727, Magdalena f. 1729, Petrus f. 1729, Karin f. 1730, som blev gift med Per Tomasson på Norsjö 1 och makarna blev nybyggare i Sandsele i Sorsele socken 1755, Margareta (1732–95), som blev gift till Norsjö 9, Jonas f. 1733, Jakob f. 1734, Jon (1735–58), som blev soldat på roten 122 Fiskare, Jakob (1736–84), som gifte sig 1760 med Marta Olofsdotter f. 1740 på Storkåge 6, Johan f. 1739, samt Anders f. 1742.

Sonen Olof Jonsson (1723–83), som varit soldat på roten 66 Rännare, var ägare till gården 1744 till efter 1780. Han gifte sig 1744 med Margareta Jonsdotter (1724–1809) från Medle 11. Olof Jonsson hade barnen Katarina f. 1747, som var gift med Johan Nikodemusson på Myckle 4, Marta f. 1750, Jon f. 1753, Adolf (1755–1824), som ägde gården 1785–86 och sedan flyttade till Klockträsk, Sofia (1756–88), Maria f. 1756, Susanna f. 1758, Helena (1759–1831), Olof f. 1760, Alexander f. 1762, som flyttade till Ullbergsträsk, Anna f. 1766, samt Lisa (1769–82). År 1750 var mantalet på 5/16 och utsädet på fyra tunnor. På gården fanns 2 hästar, 18 kor och cirka 20 småkreatur. Lappdrängen Lars Persson bodde på gården 1749–50.

Nils Andersson (1728–60) från Kattisträsk 3 ägde senare hemmanet. Han gifte sig 1758 med Magdalena Nilsson f. 1736 som 1758 flyttade in från Kalvträsk i Burträsk socken. Makarna hade sonen Anders (1760–1815) som blev ägare till Bjurvattnet 2.

Per Persson f. 1736 från Myckle 9 var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1761 med Magdalena Nilsson f. 1736, som var änka efter förre ägaren Nils Andersson. Familjen flyttade 1769 till Kattisträsk 3. Nils Andersson ägde gården 1790.

Bjurvattnet övriga

Olof Larsson var bruksknekt i byn 1660–68. Han tjänstgjorde i Luleå silververk i Kvikkjokk. Olof Philipsson Bjur, som sannolikt kom från Ragvaldsträsk 1, var soldat i byn 1675–94. Han lever ännu 1698, då han får underhåll från Vadstena krigsmanshus. Olof Nilsson Bergman, som troligen kom från Storkågeträsk 1, var soldat i byn 1683–90. Han dog det sistnämnda året i Göteborg.

VARUTRÄSK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har frostaktig åker och dåliga ängar. Skogen och mulbetet är gott.

År 1749 beskrivs byn på följande sätt: Åkrarna bestod av medelmåttig god årsväxtsjord och det fanns inga möjligheter till nyodling, men däremot kunde ängen utökas. Skogen innehöll bra mulbete och nödortfött flakaland, samt var tillräcklig för både försäljning och husbehov. Det fanns också en sågkvarn och i byn idkades tjärbränning. I byn fanns en skvaltkvarn som gick året runt, men inga andra fisken än träskfiske.

När Bjuråns nybygge utsynas 1775 framkommer att Varuträsk byamän har ängar på Bjurmyran som gav 87 skrindor hö. Av dessa hade Anders Jonsson 13 skrindland äng och 4 hölador. Tre av dessa hade han i lag med Johan Johansson. Daniel Danielsson hade 13 skrindland äng och 3 hölador. Varuträsk fick behålla ängarna trots att ett nybygge utsynades, men tillståndet gällde endast fram till dess att avvitrningen ägde rum. Då skulle gränsen dras mellan byns ägor å ena sidan samt nybyggen och kronoallmänningar å andra sidan. Sannolikt förlorade Varuträsk ängarna efter avvitrningen.

Från Varuträsk har nybyggena Bjurån och Klintforsliden anlagts. Byn hade i mitten av 1700-talet slätterängar vid Bjurån.

Litteratur: *Varuträsk genom 500 år*, Skellefteå 1999, 372 s. ill.

Varuträsk 1. Sörgården

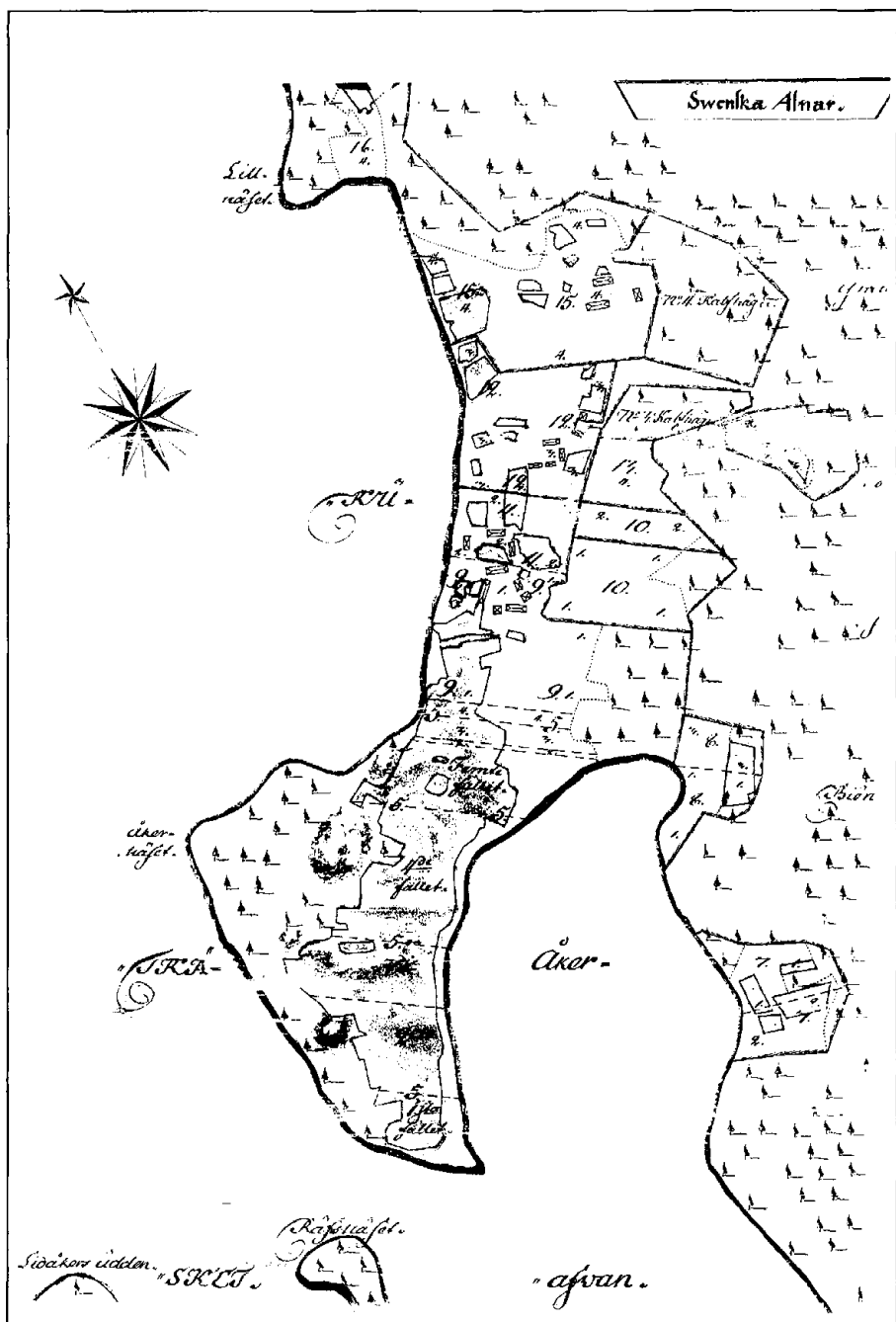
Anders Persson (1612/13–92) var ägare till gården 1635–78 och 1680–83. Hans hustru Ingeborg, som ägde hemmanet 1679, dog 1690. Anders Persson hade barnen Karin (1641–1730), Jon, som troligen delade hemmanet och blev ägare till Varuträsk 2, och en dotter som blev kvar på gården. Anders Perssons bror, Nils Persson, var soldat och dog 1659. Mantalet var 1654 på 9/16.

Anders Philipsson (ca 1658–1732) från Ragvaldsträsk 1 var ägare till gården 1684–1720. Han gifte sig 1680, då i Myckle, med en dotter till Anders Persson. Anders Philipsson var soldat i Myckle 1680–83. Han och hustrun hade barnen Lisbeta f. 1695 och Lars f. 1697, som blev soldat på roten 67 Skilling. Anders Philipsson gifte om sig med Mariet, som dog omkring 1723. Anders Philipsson hade brodern Philip, som blev ägare till Varuträsk 2. År 1695 hade Anders Philipsson en häst, 6 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 5/16 skatte.

Anders Philipssons bröder, Philip och Per, bodde också en tid i Varuträsk. Karl Fahlgren har återberättat en tradition i byn om de tidigaste invånarna som folktraditionen kände till i byn. Den som berättat traditionen för Fahlgren var E.V. Degerman. Det skulle ha varit tre bröder Filip. En hette Per och en Anders. Vad den tredje hette var glömt. Denna tradition syftar med största sannolikhet på bröderna Philipsson. Traditionen säger visserligen att bröderna bodde i byn i slutet av 1400-talet eller i början av 1500-talet, men tidsangivelsen kan vara gjord i efterhand. Sannolikt var

Karta 72. Varuträsk 1755. Delning av inägor av Olof Clausén. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 1 på kartan, utgåvans nr 2 är nr 2 på kartan, 3=4 och 4=3.

bröderna de äldsta personer i byn som det fanns kvar minnen efter.

Per Olofsson (1698–1758) var ägare till gården från 1725. Han var gift med Lisbeta Andersdotter (1695–1756), som var dotter till Anders Philipsson. Per Olofsson gifte sig för andra gången år 1757 med Karin Johansdotter. Per Olofsson hade barnen Margareta f. 1724, Karin f. 1725, Kristina f. 1727, Anna f. 1728, Anders f. 1730, Lisbeta (1731–1801), vilken gifte sig 1744 och 1752, samt Erik f. 1733. Lisbeta Andersdotter hade före äktenskapet dottern Maria (1715–77) vilken gifte sig 1735 och 1752 och som bodde på Morön 5. Fadern var enligt Lisbeta, Petter Häggman från Piteå stad, vilken dock nekade till faderskapet. Per Olofsson hade 1749 4 tunnor utsäde, en häst, 10 kor och ett antal småkreatur. Hans mantal var på 3/8 skatte.

Lars Persson (1724–1750) från Falmark 1 var ägare till gården 1750. Han gifte sig 1748 med Lisa Persdotter (1731–1801), som var en dotter till förra ägaren Per Olofsson. Makarna hade barnen Lisa f. 1749, Britta f. 1749 samt Anna f. 1751.

Anders Jonsson (1726–1789) från Kattisträsk 2 var sedan ägare till hemmanet. Han gifte sig 1752 med Lisa Persdotter som, var änka efter förra ägaren Lars Persson. Makarna hade barnen Katarina (1752–93), som blev nybyggarghustru i Klintforsliden, Petter (1754–54), Jonas, som dog 1755, Margareta (1756–98), Lisa f. 1757, Magdalena (1758–58), Marta (1759–60), Maria f. 1761, Lisa, som dog 1761, Markus (1762–62), Anders (1763–1845), Lisa (1765–66), Anna f. 1767, Lars (1768–68), Magdalena (1769–69), Eva (1770–1850), Jon (1772–1843), Olof (1773–74) samt Sara f. 1776. Lisa Persdotter födde år 1776 sitt 22 barn. Anders Jonsson grundade 1775 Klintforslidens nybygge.

Varuträsk 2

Hemmanet kom till ca 1679 genom en delning av Varuträsk 1. Jon Andersson från Varuträsk 1 var ägare till gården 1679–86. Han var gift och hade barnen Nils, Lisbeta f. 1646, som flyttade till Frostkåge 4, Per, som fanns i Böle 1693, Anders, Karin (1665–1756), som flyttade till Varuträsk 3 samt Maret (– 1767) som var gift med Erik Andersson Kläppenbergs på Kläppen inom Kyrkobordet. Jon Andersson gick ut som tremänningssoldat 1676 och åkte till Jämtland.

Sonen Anders Jonsson var ägare till gården 1687–96. Han gifte sig 1684. År 1695 hade Anders Jonsson en häst, 4 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl, och mantalet var på 1/8 skatte. Gården var öde 1697–98.

Per Eriksson (– 1710) var ägare till gården 1698–1703. Han flyttade 1703 till Myckle 2b. Per Eriksson var gift med Sara Hermansdotter (1673–1751) från Myckle 2. Makarna hade barnen Karin f. 1701, Sara f. 1706, Hans f. 1706, Erik f. 1711 och Britta f. 1712. En granne berättade att Per Eriksson ”hållit hemmanet för dyrt” och därför lämnat det. Han gick sedan ut som soldat.

Philip Philipsson (1660–1740) från Ragvaldsträsk 1, som tidigare ägt Medle 10b, var ägare till gården 1704–06. Han gifte sig 1683 med Sara Tomasdotter. Philip Philipsson gifte om sig 1700 med Mariet Tomasdotter (ca 1670–1759) från Långträsk 1. Makarna hade barnen Tomas f. 1701, som var soldat på roten 97 Wahlberg och bonde på Storkåge 2, Karin f. 1711, som gifte sig 1738 och var soldat-hustru på roten 74 Varg och bondhustru på Medle 9, samt Johan f. 1714, som blev soldat på roten 97 Wahlberg och senare trumslagare. Philip Philipsson och hustrun

flyttade sedan till Kyrkobordet. Gården låg därefter öde 1707–23. En granne berättade 1737 att Philip Philipsson lämnat hemmanet på grund av fattigdom och "oförmögenhet". Hemmanets ängar brukades 1721 av löjtnanten Enhielm och 1722 av kapten Fabricius.

Johan Jakobsson (1690–1770) från Degerbyn 2 var ägare till gården 1723–47. Han gifte sig med Lisbeta Persdotter (1685–1729) från Degerbyn 2. Makarna hade barnen Jakob (1719–85), Margareta (1721–99), som blev gift 1749 till roten 10 Kuse, en dotter f. 1724 och Britta (1725–1809). Johan Jakobsson blev omgift med Sara 1730, som dog någon gång före 1770. Enligt en notering i husförhörslängden läser Johan Jakobsson på finska. Johan Jakobsson tog upp hemmanet 1723 och fick 7 frihetsår. När han tillträdde fanns ingen öppen åker på gården.

Sonen Jakob Johansson (1719–1785) ägde hemmanet 1747–58. Han gifte sig första gången 1743 med Elsa Mikaelssdotter (– 1746) och andra gången 1746–47 med Britta Persdotter (1717–1784) från Innervik 4. Makarna hade barnen Lisa (1743–1809), Elsa f. 1746, Erik f. 1746, Marta (1747–1815), vilken blev gift 1767 och flyttade till Klutmark 1, Per f. 1750, Jakob Höglund (1750–1835), Britta f. 1752, Sara (1752–1830), Johan f. 1755, Margareta Höglund (1757–1847), Maria f. 1757 samt Johan Höglund (1762–1819). Jakob Johansson hade 1749 2 tunnor och 2 skålslands utsäde. Han kunde föda en häst, 6 kor och 8 små kreatur. Gården var väl bebyggd. Mantalet var 3/16 skatte. Jakob Johansson med familj flyttade till Klutmark 1 omkring år 1758.

Daniel Larsson (1710–1782) från Tjärn 1 ägde gården från 1758 och han var gift med Britta Samuelssdotter (1713–1789) från Tjärn 1. Sonen Daniel Danielsson ägde gården 1773 men han sålde den till brodern Samuel Danielsson. Samuel Danielsson bytte 1783 hemman med Lars Persson i Svanfors. Mantalet var på en tunna och 4 skål. Lars' bror Johan Persson köpte hemmanet senare samma år.

Varuträsk 3. Norrgården

Herman Jakobsson Källarsven var ägare till gården 1637–67. Han var gift och hade barnen Nils, Jakob (– 1675) och Johan. Herman Jakobsson var bergsknekt vid Piteå och Luleå silververk 1640–61 och bar soldatnamnet Källarsven. Han fick avsked 1661, då han hade tjänat i 20 år och var "utgammal". Mantalet var 1654 på 5/16.

Sonen Nils Hermansson flyttade 1669 till Medle 4. Han gifte sig före 1661 med Karin Andersdotter. Efter makens död flyttade hon till Gummark 4 och blev gift med Olof Andersson. Nils Hermansson och Karin hade sonen Herman (1665 –) som flyttade till Ersmark 7. Nils Hermansson dog av svält 1675.

Brodern Jakob Hermansson var soldat 1658–72 och hade soldatnamnet Tjäderhöna. Han gick ut för brodern Johan Hermansson. Jakob Hermansson är sannolikt identisk med den bror till Johan Hermansson som brukade halva broderns hemman och som dog i hunger år 1675 (se nedan). Möjligen brukade Jakob Hermansson Varuträsk 4. Möjligen kan Herman Jakobsson på roten 29 Rot vara en son till Jakob Hermansson.

Brodern Johan Hermansson (– ca 1678) var ägare till gården 1669–78. Han ägde även Varuträsk 4 och var gift med Margareta eller Mariet från Varuträsk 4. Johan Hermansson var soldat 1659–63 och 1676–78. År 1675 sägs att Johan Hermansson var utfattig och hade inte sätt något detta år och ägde ingen boskap. Han fick anstånd

med skatten som uppgick till 4 tunnor och 6 skäl. Johan Hermansson gick ut som soldat 1676. I en förskoningslängd från 1678 står att Johan är död och på hemmanet finns två soldatänkor med fyra små barn och två sytningshjon. Man har inte mäktat med att så mycket säd och av djur finns endast två kor på gården och därför har man inte kunnat betala skatten. Brodern, som brukade halva hemmanet med honom, dog i hunger. Han ägde inte heller någon boskap. Hustru Mariet ägde gården 1679–83. Hustru Anna, som troligen var änka efter Jakob Hermansson, fanns på gården 1682 tillsammans med Mariet.

Nils Olofsson (1655–1728) från Ersmark 5 och Klutmark 4 var ägare till gården 1684–1720. Han var gift Karin Jonsdotter (1665–1756) från Varuträsk 2. Nils Olofsson hade barnen Jakob f. 1699, Märta f. 1705 som blev gift med en soldat på roten 99 Reijare, Kelu, som blev gift till Ersmark 5, Mariet f. 1707, Sara (1708–86), som blev gift 1727 till Medle 1, och Olof. År 1695 hade Nils Olofsson en häst, 9 kor och 20 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 3 skäl och mantalet på 5/16 skatte.

Sonen Jakob Nilsson Skilling (1699–1778), som var soldat 1719–1725 vid roten 67 Skilling, ägde gården 1720. Han gifte sig före 1722 med Mariet Jakobsdotter (1695–1765). Jakob Nilsson gifte sig för andra gången 1767 med Karin Nilsdotter (1719–1773) från Ragvaldsträsk 8. Jakob Nilsson hade barnen Nils (1719–42), Jakob (1720–42), Karin (1722–98) vilken 1751 gifte sig med en soldat på roten 74 Varg, Margareta (1724–1809), gift 1750, Kristina (1724–1808), som 1749 blev gift till Varuträsk 4, Britta (1726–1808), som senare blev gift, Kerstin (1731–1814), som blev soldathustru på roten 80 Bjur, samt Olof f. 1735. År 1749 var hemmanet på 19/64 mantal skatte, vilket Jakob Nilsson försvarligt bebyggt och brukat. Han hade samma år 3 ½ tunnors utsäde, en häst, 12 kor och 12 småkreatur.

Sonen Olof Jakobsson (1735–1766) var senare ägare till gården. Han gifte sig 1755 med Margareta Mikaelssdotter (1731–1819) från Ersmark 14. Makarna hade barnen Britta f. 1761 och Katarina (1763–1844), som blev nybyggarhustru på Bjurån 2.

Efter makens död gifte Margareta Mikaelssdotter om sig 1767 med Hans Gabrielson (1740–1814) från Avan 2. Makarna hade barnen Anna Kristina (1768–1837), som gifte sig 1791 och flyttade till Degerbyn 1, och Greta (1771–1835). Hans Gabrielson utsynade 1775 Bjuråns nybygge tillsammans med Johan Johansson på Varuträsk 4.

Varuträsk 4. Mittigården

Britta piga, som var en dotter till tidigare ägaren Erik Andersson, innehade hemmanet 1644–51. Brodern Jon Eriksson (– 1659) ägde gården 1652–58. Han var soldat 1654–55. Mantalet var 1654 på 9/32. Jon Erikssons hustru Mariet ägde gården 1659–60 och dottern Mariet innehade hemmanet 1662–63.

Tomas Olsson Lom från Bastuträsk 1 var ägare till gården 1665. Han var soldat i Myckle 1658–69 och tjänstgjorde vid Luleå silververk. Troligen hade han gift sig med hustru Mariet.

Johan Hermansson från Varuträsk 3 var ägare till gården omkring 1671–78. Han var gift med Margareta från Varuträsk 3. Makarna hade sonen Herman. Johan Hermansson som var soldat dog ca 1678 och hustrun Margareta fanns kvar på hemma-

nen Varuträsk 3 och 4 1679–1686. Mariet piga som nämns ovan bodde på gården 1671.

Soldaten Per Tomasson innehade hemmanet 1687–92. Möjligen var han en son till Tomas Olsson Lom. Johan Hermanssons son, Herman Johansson (1662–1734), var ägare till gården 1693–1720. Han gifte sig före 1693 med Karin, och gifte om sig med Mariet (1655–1740). Herman Johansson hade barnen Karin f. 1699, som flyttade till Gummark 2, Johan (1700–46), Cecilia, Marta eller Mariet (1705–54), som blev gift på Drängsmark 7, och Margareta (1708–89), som var gift på Lillkåge-träsk 3. År 1695 hade Herman Johansson en häst, 5 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 3 skäl, och mantalet på 1/4 skatte.

Sonen Johan Hermansson (1700–46) ägde gården 1725–46. Han var första gången gift med Karin (1684–1728). Han gifte om sig 1729 med Malin Eriksdotter (1684–1775) från Innervik 15. Efter makens död flyttade hon med sonen Erik till Drängsmark 3. Johan Hermansson hade barnen Johan (1726–1806), Erik (1731–96), som blev gift 1758 och flyttade till Drängsmark 3, Herman f. 1733 och Britta f. 1734.

Sonen Johan Johansson (1726–1806) var ägare till gården från 1746. Han gifte sig 1749 med Kristina Jakobsdotter (1724–1808) från Varuträsk 3. Makarna hade barnen Katarina (1751–1822), som blev soldathustru på roten 88 Krigsman, Johan (1754–93), Marta (1755–1833), Magdalena f. 1759, Jakob (1762–1809), som blev nybyggare i Bjurån, Britta (1764–1814), Magdalena (1767–1833), samt Margareta (1769–76). Johan Johansson hade 1749 19/64 mantal skatte. Johan Johansson utsynade 1775 tillsammans med Hans Gabrielsson i byn Bjuråns nybygge.

Varuträsk övriga

Anders Andersson var soldat 1677 och dog samma år i Köge bukt i Danmark. Han tycks ha bott på Varuträsk 3 med sin hustru.

STÄMNINGSGÅRDEN

Vid roteringen 1695 sägs att byns åker var delvis god och delvis frostaktig. Ångarna var dåliga och skogen räckte till husbehov. Byn hade lite mulbete men inget fiske eller möjlighet till djurfångst.

Vid jordrannsakingen 1749 sägs att åkrarna i byn var frostaktiga och det gick inte få mera åker och äng från utmarken. Skogen var tillräcklig till husbehov och hade gott mulbete. I byn hade idkats något tjärbränning. Byn hade två kvarnstillen och kvarnar som gick mest hela året. Även andra än byamännen hade del i dessa kvarnar.

Från byn har nybygget Missenträsk grundats. Ett gränsmärke mot Storkåge 1754 var Meleskammen.

Litteratur: Lundström, Ulf & Berggren, Siv: *Stämningsgårdens by – en liten historik*, Skellefteå 1980, 87 s. ill. Duplic.

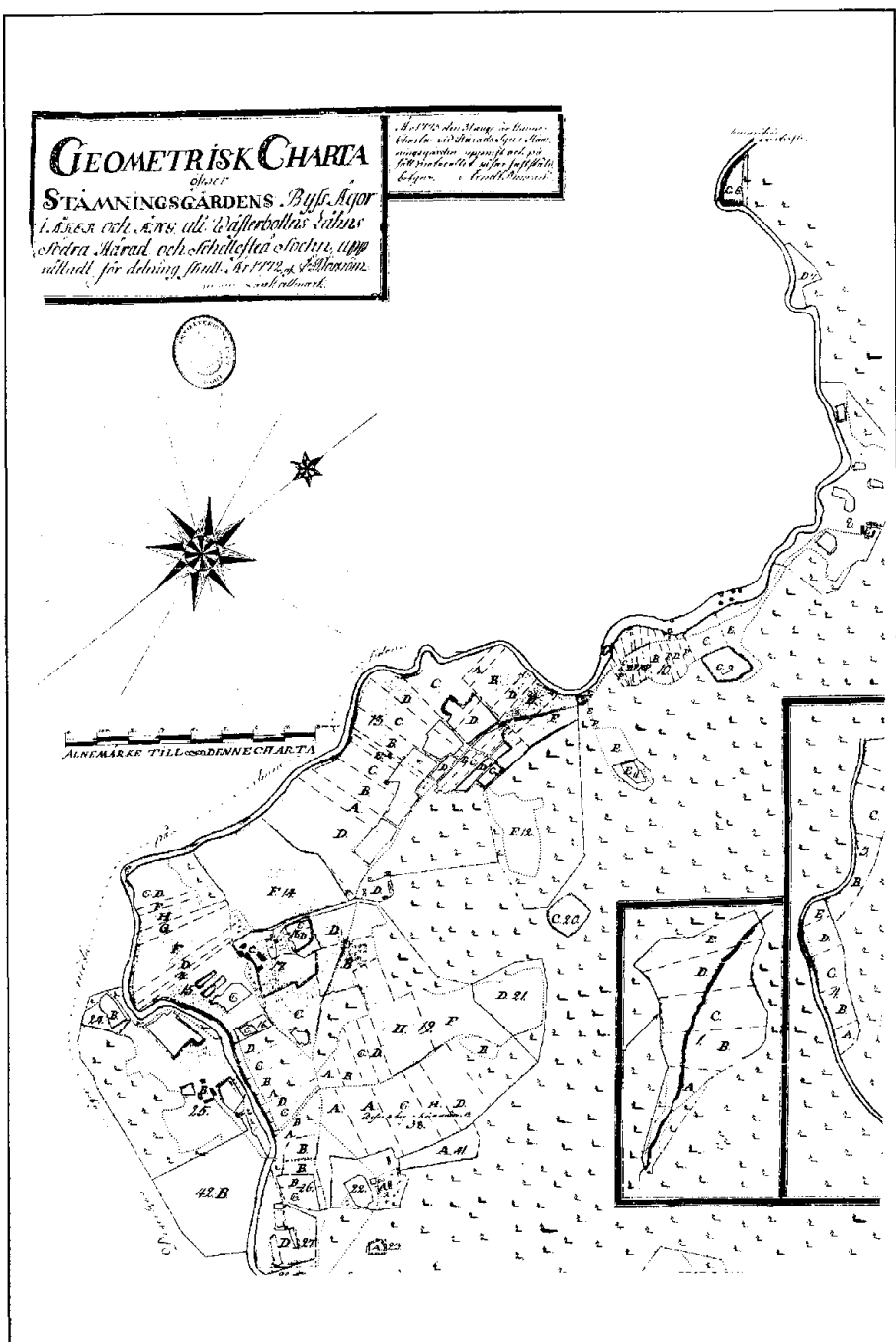
Stämningsgården 1. Råningen

Hustru Kerstin ägde gården 1639–54 och därefter ägde hennes son Göran Hindersson gården 1655–58. Han var soldat 1655–56. Göran Hindersson var soldat i Hensby 1652. Därefter var hustru Kerstin ägare på nytt 1659–61. Hon gifte sig 1661 med Nils Jonsson som var gårdens ägare 1661–78. Makarna hade sonen Lars. År 1675 sägs att Nils Jonsson är utfattig och han har inte sått något korn detta år. Han fick anstånd med skatten som var på 1 tunna. Hustru Kerstin stod som ägare till gården 1678–80. År 1678 beskrivs hon som gammal och utfattig. Hon har endast sått ½ skäl korn men inte fått något tillbaka. Hon hade endast en ko och kunde inte betala den årliga räntan. Malin Johansdotter piga, vars bror hade varit eller var gift med hustru Kerstin, ägde gården 1679–87. Soldaten Nils Persson, som sannolikt kom från gården, var soldat 1647–52. Möjligen flyttade han till Varuträsk. Mantalet var 1654 på 1/8.

Sonen Lars Nilsson ägde gården 1688, 1691–94 och 1696–99. Han var en son till Nils Jonsson som tidigare ägt gården. Lars Nilsson var soldat åren 1689–90 och bar soldatnamnet Råning efter gårdens namn. Han gifte sig 1688 med Malin Johansdotter, som 1691 kallas för hustru Malin Hägg. Hon ägde gården 1689–91. Lars Nilsson sålde gården 1695 till föraren Jon Jonsson Flink (– 1697) från Ragvaldsträsk 2.

Under 1695 var föraren Jon Jonsson Flink från Ragvaldsträsk 2 gårdens ägare. Detta år fanns på gården 4 kor och 9 små kreatur. Skatten var 1 tunna och mantalet 1/8 skatte. Jon Jonsson var gift med Karin Andersdotter. Makarna hade tidigare bott på Kroksjön 3.

År 1696 tvangs Jon Jonsson Flink avträda hemmanet till Lars Nilsson, vilken stod kvar som ägare till 1699. Sedan gick han ut i kriget och dog någon gång 1700–08. Lars Nilsson var andra gången gift med änkan från Stämningsgården 2, Britta Andersdotter (– 1721). Britta Andersdotter brukade gården åren 1700–21. Lars Nilsson hade barnen Nils (– 1681), Kerstin (Karin) och Olof f. 1699.

Karta 73. Stämmingsgården 1772. Storskifte på inägorna av J. Boström och Lars Wallmark. Hemmanet nr 1 i utgåvan är E på kartan, 2=D, 3=C, 4=A och 5=B.

År 1722 brukade soldaten Nils Olofsson Vipp gården. Han ägde sedan Ytterursviken 6. Hustru Karin Larsdotter (1691–1746), som var född på gården, var ägare 1723–29. Hon for sedan till kyrkstaden. Hon var troligen identisk med Karin Kring som fanns på gården 1730–46 och dog det sistnämnda året. Troligen var hon gift med en soldat Kring. Gården brukades 1724 av trumslagaren Johan Falbom från Kyrkoborget. I en domboksnotis sägs att Johan Fahlbom köpt hemmanet av Nils Olofsson Vipp. Daniel Johansson och pigan Margareta tycks finnas på gården efter 1724.

Hans Jonsson (1699–1777) ägde gården från 1729 och åtminstone till och med 1749. Han hade tidigare ägt Medle 6 1696–1727 där han också var född. Han gifte sig 1724 med Anna Persdotter (1700–77) från Gärdsmark 1, och de hade tillsammans barnen Jonas, f. 1725 och dog möjligen 1729, Per f. 1725, Per (1726–1802) som 1771 gifte sig med Karin Johansdotter, Katarina (Karin) (1730–1804), som blev gift på gården, Elsa (1734–79), som blev gift på Ersmark 11, Lars (1739–1816), som 1761 gifte sig till Degerbyn 2, Hans (1736–37) samt Hans (1738–38). Hans Jonsson var fjärdingsman och tionderäknare år 1734. Han ägde Degerbyn 2 1742–55. År 1749 fanns på gården 4 kor. Utsädet var 1,5 tunnor och mantalet 1/8 skatte. Hans Jonsson for sedan till Degerbyn 2.

På gården fanns 1753–57 Eskil Jakobsson från Österbotten som kallas ”finske mannen”. Hans hustru Anna Persdotter dog 1755. Makarna hade sonen Jakob Eskilsson som var soldat på roten 81 Håman i byn. Familjen hade tidigare bott i Piteå socken. Eskil Jakobsson flyttade tillbaka till Piteå 1757.

Olof Nilsson f. 1728 från Stämninggården 3 gifte sig med gårdens dotter Katarina (Karin) Hansdotter och var ägare till gården 1761–92.

Stämninggården 2. Berget

Hemmanet kom till 1685 när fältväbeln Herman Olofsson (1642–1726) på Stämninggården 5 sålde halva hemmanet med gårdsbyggnaderna till Margareta Fluur. Själv behöll han halva hemmanet som blev Stämninggården 2. Här uppförde han nya gårdsbyggnader. Herman Olofsson hade tidigare ägt Storkåge 24 åren 1678–82. Han gifte sig med Mariet Jonsdotter och var sedan omgift med Karin Olofsdotter (1662–1736) från Boviken 2 eller Furunäs 2. Han hade barnen Olof (1669–1729) och Margareta (1672–1740), som gifte sig på Stämninggården 5. Herman Olofsson var korpral vid Lövångers kompani 1678, korpral vid Umeå kompani 1678–83, rustmästare 1683–89 och fältväbel 1689–1705. Han var med om operationerna i Polen under stora nordiska ofreden, men kunde återvända till Sverige med livet i behåll. År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 5,5 skäl och mantalet på 5/16 skatte.

Sonen Olof Hermansson var gårdens ägare 1703–29. Han gifte sig 1692 med Karin Karlsdotter (1675–1750) från Drängsmark 9. Hon stod som ägare till gården 1730–35. Makarna hade barnen Olof f. 1695, som eventuellt var soldat på roten 81 Håman 1714–17, Herman (1699–1740), Jakob Stenberg (1701–78), som 1728 var i tjänst hos rådman Björkman i Piteå stad och som senare blev borgare, Malin, f. 1702 och gift 1733 med en soldat på roten 10 Kuse, Abraham f. 1706, som flyttade till Degerbyn 7, son f. 1710, som 1728 var dräng hos länsman Gillberg på Böle 5, Sara (1712–83), som gifte sig 1738 med en soldat på roten 86 Mölnare som kom från

Ersmark, samt Johan f. 1716 och Karl (kan vara sonen som var född 1710), vilka bägge försvann hemifrån utan att höra av sig.

Sonen Herman Olofsson ägde gården 1736–40 och han gifte sig 1735 med Mariet Jonsdotter (1715–59) från Renbergsvattnet 5 i Burträsk socken. Han hade barnen Maria (1736–40) och Carl (1737–93). När Mariet blivit änka gifte hon om sig 1741 med Olof Olofsson Blank (1713–42) som varit soldat på roten 11 Blank i Innervik 1736–41, och han var gårdens ägare 1741–42. Makarna hade sonen Jon f. 1742. Mariet ägde gården 1742–44.

År 1744 gifte Mariet Jonsdotter om sig med Nils Samuelsson (1713–88) från Degerbyn 5 som ägde hemmanet 1744–60. Han fortsatte att bruka gården även efter hustruns död till dess att han gifte om sig med en änka på Frostkåge 2 och flyttade dit. Mariet och Nils hade tillsammans barnen Margareta f. 1745, som gifte sig 1763 med sin styvbror och blev kvar på gården i Frostkåge, Maria (1747–1817), som gifte sig 1767 till Ersmark 1, Magdalena (1750–1804), som gifte sig 1774 till Stormark inom Drängsmark, Samuel (1752–1839), som gifte sig 1777 med en dotter på Stämninggården 5, vars ägare han blev, samt Katarina f. 1755. Nils Samuelsson sådde år 1749 4 tunnor och födde en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på 43/128 skatte.

Carl Hermansson övertog fädernegården som han ägde 1760–94. Han gifte sig 1760/61 med Anna Olofsdotter (1739–1816) från Degerbyn 1. Makarna fick en son som dog 1762, Margareta (1763–1839), som var gift med Olof Andersson i Falmark, Olof (1765–66), Sara (1766–67), Karl (1768–68), Olof Carlsson Bergsten (1770–1843), som övertog gården och ägde andel i Klintfors såg, Anna Katarina f. 1773, som gifte sig med Jon Jonsson i Storkåge, samt Sara (1776–76). Gården ligger vid Berget varifrån namnen Stenberg och Bergsten tagits.

Stämninggården 3

Olof Olofsson ägde gården 1647–75. Han var gift och hade barnen Nils, som var soldat från 1659 och som fanns i Umeå 1675, Olof, som var soldat 1667, en dotter som gifte sig med Sven Persson, och en dotter som möjligen gifte sig med Jon Olofsson Gök på Norsjö 12. Olof Olofsson Stem var soldat från 1654 och bruksknekt vid Piteå silververk och Luleå silververk från 1657 och fortfarande 1666. Han arbetade som smed och hade även tillnamnet Stum. Olof Olofsson beskrevs 1675 som utfattig och han har inte sått något korn detta år. Han fick anstånd med skatten som var på 2 tunnor och 7 skäl. Mantalet var 1654 på 23/64.

Sven Persson (– 1699) ägde gården 1679–99. Han var första gången gift med en Olofsdotter från gården och andra gången med Mariet (1655–1735), som troligen hade fadersnamnet Eriksdotter. Han hade två söner, en av dem hette Olof (1675–1758). Den andre kan vara den Anders Svensson som 1710 var soldat på roten 80 Bjur. Sven Persson hade år 1695 en häst, 10 kor och 21 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 7 skäl. Mantalet var 5/16 skatte. Mariet drev ensam gården efter makens död under år 1700. Enligt en obekräftad uppgift från K.A. Fellström var Sven Persson en son till komminister Petrus Scrutarius på Kyrkobordet.

Sonen Olof Svensson var ägare till gården 1701–30. Han gifte sig med Britta Jönsdotter (1671–1753) från Bjurvattnet 1 och makarna hade barnen Nils (1709–88), Margareta (1709–46), som gifte sig 1742 till Norsjö 4 och Sven (1714–30).

Nils Olofsson (1709–88) tog över hemgården 1735 och han gifte sig 1728 med Kerstin Johansdotter (1699–1769) som härstammade från Bureätten och kom från Degerbyn 4. De hade tillsammans barnen Olof (1728–1813), som gifte sig 1757 med en dotter på Stämmingsgården 1 och blev den gårdens ägare 1761, Margareta (1730–1809), som först gifte sig med drängen Nils Mårtensson f. 1737 och makarna flyttade till Lappmarken, men gifte om sig 1751 och flyttade till Stämmingsgården 4, Sven, som föddes 1733 och möjligen dog 1740, Johan (1735–1802), som tog över hemmanet, samt Britta (1740–40). Nils Olofsson hade år 1749 en häst, 10 kor och 12 får. Han sådde 4,5 tunnor utsäde och hade ett mantal på 23/64 skatte. Nils Olofsson var sexman 1743 och nämndeman 1758–62.

Sonen Johan Nilsson gifte sig 1760 med Stina Larsdotter f. 1733 från Tuvan 3 och ägde gården 1761–1802. Makarna fick barnen Katarina (1761–66), Margareta (1762–63), Nils (1763–66), Lars Kågeman (1765–1852), som ägde andelar i Klintfors såg och Bondhammars järnbruk m.m., Katarina (1766–70), Margareta Kristina (1770–1839), som var gift med Jakob Grönlund i Storkåge, Anna Katarina (1771–1854), som var gift med Moses Johansson Lindberg på Storkåge 4, Sara Helena (1773–1850), som var gift med Lars Samuelsson Degerman på Degerbyn 2, Marta (1776–1856), som var gift med Magnus Johansson Stenman i Storkåge, samt Nils f. 1781. Johan Nilsson ägde vid sin död 1/8 i Klintfors grovbladiga sågverk i Klintforsliden. Dessutom hade han lånat ut pengar till ett drygt trettioal personer. Johan Nilsson blev nämndeman och häradsdomare. Han var kyrkvärd 1797–1802.

Stämmingsgården 4

Hindrik Svensson ägde gården 1635–54 och han var gift. Hindrik Svensson var smed och levererade bl.a. arbeten till kyrkan. Mantalet var 1654 på 3/16.

Åren 1655–58 var Nils Mosesson (– 1658) från Stämmingsgården 3 ägare till gården. Han gifte sig första gången 1651 och andra gången med Britta Andersdotter (– 1696) från Gärdsmark 2. Han hade sonen Moses (1655–1736) och troligen sonen Jakob Nilsson Hara (– 1676), som var soldat 1672–76 och som dog i sjöslaget vid Öland det sistnämnda året. Nils Mosesson var soldat 1658 och dog samma år i Landskrona. Hustru Britta var ägare till gården 1658–60. Nils Mosesson hade brodern Tomas Mosesson som var soldat 1648–54.

Lars Jonsson (Johansson) brukade gården 1662 och knekthustrun Anna 1663. Hustru Britta ägde gården 1664 och Per Jonsson brukade den 1665. Änkan efter Nils Mosesson, hustru Britta Andersdotter, var ägare till gården 1667–84. Hon beskrevs 1675 som utfattig och hade inte sått något korn detta år. Hon fick anstånd med skatten som var på 1 tunna och 4 skäl.

Sonen Moses Nilsson (1655–1736) ägde hemgården 1686–1726. Han var gift med Dordi Jakobsdotter (1662–1737) från Yttervik 7 och tillsammans fostrade de barnen Mariet (1684–1758), som 1715 fick dottern Mariet (1715–81) med ryttaren Johan Haverfelt från Åbo läns kavalleri, Per (1692–1713), som var soldat på roten 81 Håman 1713, Anders, som också var soldat på samma rote år 1710, Jöns f. omkring 1696, Nils (1699–1767) och Britta. Mariet Johansdotter blev gift till Ragvalds-träsk 5. Moses Nilsson var soldat från 1678 och var fortfarande i tjänst 1687. År 1695 fanns på gården en häst, 7 kor och 20 småkreatur. Skatten var 1 tunna och 4 skäl och mantalet var på 7/32 skatte.

Sonen Nils Mosesson brukade gården 1726–49 och han gifte sig 1724 med Malin Persdotter (1698–1778). Tillsammans hade makarna barnen Moses (1726–1808), Per (1729–43), Anders (1732–42) och Nils f. 1737, som stod som ägare till hemmanet 1761. Nils Mosesson hade år 1749 2,5 tunnors utsäde och födde en häst, 6 kor och 10 får. En åkerteg som hörde till gården fanns i Degerbyn. Mantalet var 3/16 skatte.

Moses Nilsson gifte sig 1750 med Margareta Nilsson (1730–1809) från Stämningssgården 3 och övertog hemgården 1756. De hade barnen Magdalena (1751–1806), Nils Stenberg (1753–93), som blev postmästare och var bosatt på Kyrkobordet, Katarina (1756–1831), Margareta (1758–60), Margareta (1761–66), Stina (– 1763), Dorotea (1764–92), som gifte sig 1785 till Böle 8, Moses Stenberg (1768–1827), som övertog hemmanet och var delägare i Klintfors såg samt var organist, Per Stenberg (1770–93), som var skeppare, samt Margareta (1774–93).

Stämningssgården 5

Olof Jonsson (1602/03–76) ägde gården 1627–67 och 1671. Han var gift med Sara (– 1682) och hade barnen Lars, som dog omkring 1679, Jon, som rymde som liten gosse från hemmet utan att sedan höras av, Herman (1642–1726), en dotter som gifte sig 1656 till Hjöggböle 3, Malin, som gifte sig på Degerbyn 1, och en dotter som gifte sig med Jöns Larsson i Piteå stad. Olof Jonsson var smed och levererade bl.a. arbeten till kyrkan.

Sonen Lars Olofsson ägde gården 1669 samt 1674–79. Han gifte sig 1663 med Margareta Nilsson från Degerbyn 5 som dog 1673, samt gifte om sig med Karin som dog 1684. Lars Olofsson dog i fält 1679. Hustru Karin ägde gården 1679–81. År 1678 beskrevs hon som en knektänka som inte förmådde betala årliga räntan. År 1679 blev hon krävd på pengar av köpmannen i Vasa, Herman Ros. Pengarna hade hennes man lånat 1676.

Lars Olofssons bror, fältväbeln Herman Olofsson, var gårdens ägare 1682–1702. Han sålde år 1685 halva hemmanet med gårdsbyggnaderna till Margareta Fluor. Herman Olofsson behöll den del av hemmanet som blev Stämningssgården 2. Olof Olofsson Pil ägde gården 1685–87 och hade sonen Olof (1671–1755) som troligen for till Myckle 5 och var ägare till den gården fram till 1733.

Augustin Hansson (1655–1738) från Falmark 11 var gårdens ägare 1687–91 och därefter var han ägare till Gärdsmark 3 1693–1708. Han var gift med Anna Olofsdotter (1645–1729) och de hade dottern Karin som var gift med en soldat på roten 53 Dryg i Gärdsmark.

Näste ägare under åren 1691–95 var länsmannen Nils Persson Wikman som dog omkring 1705. Han kom från Yttertervik 5 och blev så småningom länsman och han gifte sig med Margareta Hermansdotter (1672–1740) från gården. Under åren 1695–1705 var han ägare till Böle 7 och makarna hade barnen Britta f. 1690, som blev soldathustru på roten 57 Lund, samt Herman f. 1705.

Per Jönsson från Böle 7 ägde gården 1695–1702. Han hade varit bonde på Böle 7 åren 1685–95. Hans hustru hette Rågel Jakobsdotter och var född på Ersmark 11. År 1695 fanns på gården en häst och 6 kor. Skatten var 2 tunnor och 5,5 skäl och mantalet var 9/32 skatte. Prosten Nils Buscherus (1645–1703) från Kyrkobordet ägde gården 1702–03. Han var gift och dödsboet ägde gården till 1709.

Soldaten Nils Danielsson (– 1710) var gårdens ägare 1709–10. Han var soldat på roten Lekatt år 1710 och dog samma år i Estland. Hustrun hette Karin Olofsdotter (1682–1748) och var en dotter till klockaren Olof Andersson på Kyrkobordet. Hon brukade gården ensam 1710–25. Makarna hade sonen Daniel (1710–1805).

Sonen Daniel Nilsson tog över gården 1730 och han var soldat på roten 81 Håman 1743–47. Han gifte sig 1735 med Margareta Jakobsdotter (1712–55) från Böle 11 och hade tillsammans med henne barnen Nils (1735–64), Karin f. 1737, Sara (1739–1822), Daniel (1742–43), Johan (– 1745) samt Maria (1745–1842), som blev soldathustru på roten 80 Bjur. År 1756 gifte Daniel Nilsson om sig med Katarina Samuelsdotter (1721–75) från Byske 6 och tillsammans med henne hade han barnen Britta (1757–1815), Marta (1758–1835), Magdalena (1761–1837) samt Daniel (1763–64). År 1749 hade man 3,5 tunnors utsäde och mantalet var på 43/128 skatte. Gården hade samma förhållanden som Stämmingsgården 2, dvs. en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Daniel Nilssons hemman hade sämre åker som bestod av sand. Daniel Nilsson var sexman 1740–41 och nämndeman 1758–62.

Dottern Britta Danielsdotter gifte sig 1777 med Samuel Nilsson (1752–1839) från Frostkåge 2, och han blev gårdens näste ägare. Han gifte om sig efter första hustruns död. Samuel Nilsson ägde en andel i Klintfors såg.

Stämmingsgården övriga

Erik Clemetsson var bruksknekt vid Piteå silververk 1652. Anders Östensson var soldat i byn 1659–60. Tomas Pålssons Anna bodde i Stämmingsgården år 1693–94. Hon var änka efter soldaten Tomas Pålsson Djurman, som fanns i Medle 1661–64 och var bruksknekt. Han bodde i Stämmingsgården 1684–90 och bodde på hemmanet nr 4.

Johan Persson (1710–42) från Innervik 13 hade bostad i byn innan han blev soldat på roten 94 Hedman 1741–42. Han gifte sig 1734 med Kerstin Danielsdotter f. 1707 från Storkåge 1, och tillsammans fostrade de barnen Margareta f. 1736, som dog före 1770, Malin f. 1738 och Kerstin f. 1740.

Karin Olofsdotter (1664–1743) från Kågeträsk bodde också här 1721, liksom änkan Britta Andersdotter. Den norske överlöparen Sven Persson som var 23 år bodde 1737 hos soldaten Erik Bjur. Han kom från en stad som låg 6 mil norr om Bergen i Norge och både han och fadern var soldat. År 1736 flyttade han till Sverige tillsammans med hustrun Anna Torbjörnsdotter, eftersom han saknade nödigt uppehälle.

Sockenskomakaren Johan Larsson Vestermark (1734–1809), som var född på soldatrotten nr 5 Tiörbåga i Burvik, fanns i byn tillsammans med hustrun Anna Persdotter (1730–1812) från Myckle 7 och barnen Britta-Lisa f. 1755, Lars f. 1756, Anna Maria f. 1758 och Katarina f. 1759.

Sergeanten Mikael Bergstedt bodde i byn 1744. Skomakaren Nils Sandman från Piteå var torpare i byn från 1772. Han hade tidigare bott på Kläppen, Kyrkobordet.

DEGERBYN

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker, dåliga ängar, medelmåttigt fiske samt nödortftig skog och mulbete.

Vid jordrannsaktionsprotokollet 1749 sägs att det inte finns möjlighet att utöka ägorerna. Åkerjorden är god och tämligen fri från frost. Skogen är ringa och mulbetet svagt. I byn finns 4 mjölkvarnar som går höst och vår. I dem har flera personer från andra byar andelar.

Råmärken 1751 mot Varuträsk: Sortmyrvallen, Högstkullen, som låg mellan Inre Rödhällarna och Mörmyrbron, samt Skravelbäcken. Myckles krav på råmärken 1736 mellan byarna: Flocksedun, Middagshällan, bron vid Olof Anderssons fäboddar (Billbodarna) och Skravelbäcken. Från byn har nybygget Kåtaselet grundats.

Litteratur: *Degerbyn från forntid till nutid*, Skellefteå 1985, 295 s. ill.

Degerbyn 1

Olof Larsson Sibort (1599–1682) ägde gården 1629–60. Han var född på Myckle 3 och var ägare till den gården 1632–37 och 1639–45 ägde han Myckle 1. Olof Larsson var gästgivare 1652 i gästgiveriet på Ängat vid kyrkan. Han blev änkeman 1677 och gifte om sig med Margareta och hade en dotter som gifte sig till Tuvan 1, Lars (– 1692), som blev kvar på gården, Karin, som gifte sig till Rönnbäcken 1 och Margareta (1652–1730) som delade hemmanet och bosatte sig på Degerbyn 2. Möjligen var den Tomas Olofsson i Risböle i Lövångers socken som 1678 hade haft pantjord från hemmanet, en son eller måg till Olof Larsson. Olof Larsson nämns i mantalslängden 1682 som boende på gården och hustru Margareta nämns som ägare till en del av gården 1683–84 och 1687. Mantalet var 1654 på 19/32. Margareta gifte sannolikt om sig med Per Jonsson och delade hemmanet. Degerbyn 2 uppstod nu. Olof Larsson hade 1669 sannolikt en skuta och han hade fått i uppdrag att föra kronans gods till Umeå men försummat uppdraget. I domboksnotisen berättas att han hämtat tegel i Ostvik.

Lars Olofsson (– 1692) brukade gården 1662–92. Han gifte sig första gången 1651, sannolikt med den Sara som brukade hemmanet 1687. Han blev änkeman 1688 och gifte därefter om sig med Malin Olofsdotter (– 1702) från Stämmingsgården 2. Lars Olofsson hade barnen Olof, som gifte sig 1683, Sara, och Karin, som möjligen gifte sig 1708 till Bureå övriga. Karin piga ägde gården 1688. Hustru Malin Olofsdotter ägde gården 1692 och även dottern Karin Larsdotter verkar ha bott på gården. Lars Olofsson hade en skuta och bedrev handel vid sidan om jordbruket. År 1672 seglade skutan till Härnösand. Dottersonen Olof Larsson i Rönnbäcken var båtsman ombord. Denne köpte skutan 1674. Augustin Hansson ån Falmark 11 bodde på gården 1692.

Rustmästare Olof Larsson Rönnbäck från Rönnbäcken 1 ägde gården 1693. Han var en dotterson till Olof Larsson Sibort. Rustmästarens hustru Sara stod som ägare till gården 1694–95. År 1695 fanns på gården en häst, 3 kor och 5 småkreatur.

Karta 74. Degerbyn 1699–1700. Geometrisk avmätning av Hans Kruse. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 3 på kartan. Utgåvans nr 2=kartans nr 4, 3=5, 4=7, 5=1, 6=2 och 7=6.

Skatten var 2 tunnor och 3 skäl och mantalet var 7/32 skatte.

Mats Nilsson från Östanbäck 15 tycks ha funnits på gården 1696–97. Han var gift tre gånger, en hustru var Sara Larsdotter från gården och en annan hette Mariet. Mats Nilsson hade sonen Nils som var ägare till gården 1696–97 och sedan över Ytterursviken 4 efter fadern. Nils Mattsson var också soldat och han var gift tre gånger. Gården var öde 1698–1700.

Kaplan Hans Fluor från Kyrkobordet ägde gården 1701–06. Han blev kyrkoherde i Burträsk socken 1706 och flyttade dit. Hustru Mariet från Bygdeå socken ägde sedan gården. Hon efterträddes av soldaten Jöns Jönsson som innehade gården. Han gick ut som soldat och hustrun lämnade gården. Länsman Lars Törnberg blev näste ägare och sedan han dött tog hans hustru Kerstin Persdotter Skog över gården. Kerstin Persdotter, som ägde gården 1709–11, gifte om sig med Erik Svedman från Piteå stad som sålde gården 1711 till Erik Olofsson.

Erik Olofsson (1671–1720), som kom från Sunnanå 4, var gårdens ägare 1711–20. Han ägde Sunnanå 4 åren 1703–11. Han var gift med Britta Persdotter (1669–1757), som möjligen kom från Drängsmark 6, och makarna hade barnen Anna f. 1701, Elisabet (1703–94), som blev gift 1726 på Myckle 7, Olof (1706–64), Per f. 1708, som flyttade till annan socken 1734, Anna (1711–11) samt Britta (1714–81), gift 1734 med soldaten Johan Olofsson på roten 92 Skryt och omgift 1750 med namnen Johan Olofsson Skryt. Britta bodde på gården på 1730- & 40-talen. Erik Olofsson var kyrkvård. Britta Persdotter brukade gården efter makens död åren 1721–24. På gården fanns under 1710- och 1720-talen knektänkan Karin Olofsdotter (1665–1742) som var änka efter soldaten Per Arvidsson Styv. Hon var en syster till Erik Olofsson.

Sonen Olof Eriksson (1706–64) ägde hemgården 1725–61 och gifte sig 1726 med Sara Johansdotter (1696–1781) från Degerbyn 4. De hade tillsammans barnen Britta (1727–1802), som gifte sig 1748 till Hedensbyn 4, Margareta (Greta) (1730–1824), som 1751 gifte sig till Hjoggböle 1, Anna (1733–1816), som 1760 gifte sig till Stämninggården 2, Sara (1736–39) och Erik (1739–1822), som tog över hemgården. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 12 småkreatur och man hade 4,5 tunnors utsäde. Mantalet var på 19/64 skatte. Till gården hörde även en äng i Stämninggården. Olof Eriksson var kyrkvård 1734–64.

Sonen Erik Olofsson gifte sig 1764 med Katarina Eriksdotter (1742–1824) från Bodan 3 och de fostrade tillsammans barnen Sara (1764–66), Olof (1767–1844), som gifte sig 1791 med en dotter på Varuträsk 3, Erik (1769–1823), som gifte sig 1797, Per Degerman (1771–1842), som var sågarbetare och bosatt på Kyrkobordet, Anna (1774–1847), Lars Degerman (1777–1855), som blev sockenskräddare på Kyrkobordet, Samuel Degerman f. 1779, som flyttade ut ur socknen, samt Johan Degerman f. 1783, som var skräddargesäll. Erik Olofsson ägde gården 1761–1801. Hemmanet utnyttjade sannolikt Bastukvarnen i Orrbyströmmen. Erik Olofsson var kyrkvård 1764–1802.

Degerbyn 2

Hemmanet bildades 1689 efter en delning av Degerbyn 1. Åren 1689–1707 var Per Jonsson gårdens ägare. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1652–1730) från Degerbyn 1 och de hade tillsammans barnen Lisbet (1685–1729) och Johan, som var

soldat på roten 78 Hägg 1710. Per Jonsson hade år 1695 en häst, 6 kor och 16 små-
kreatur. Skatten var 2 tunnor och 3 skäl. Mantalet var på ¼ skatte.

Sonen Johan Persson var ägare till gården 1708–10 och han var gift. System Lis-
bet Persdotter ägde sedan gården. Hon gifte sig senare med Johan Jakobsson (1690–
1770), som var gårdens ägare 1720–22. Sedan flyttade familjen till Varuträsk 2. De
fostrade barnen Jakob f. 1719, som tog över gården i Varuträsk efter fadern, Marga-
reta f. 1721, som gifte sig 1749 samt Britta f. 1724. Familjen for 1723 till Varuträsk
2 och brukade den gården till 1747. Johan gifte om sig 1730 med Sara (– 1770).
Johan Jakobsson läste på finska och kom tydligen från Finland.

Löjtnant Kristoffer Svanberg (1692–1738), som var en son till kyrkoherde Olof
Segersson Svanberg, ägde gården 1722–26. Han var gift med Eva Maria Alleman f.
1701. Makarna hade barnen Greta f. 1718, Britta f. 1720, Liskan f. 1723, Christoffer
f. 1725 och Adam Gabriel f. 1731. Svanberg blev fältväbel 1711, fänrik 1712 och
var löjtnant 1714–17. Han fick avsked 1717 av hälsoskäl och uppges ha varit en
skicklig och ”manhaftig” officer. Svanberg föreslogs 1730 av landshövdingen att bli
landskapten i Västerbotten. Eva Svanberg hade servering av svagdricka i kyrkstaden
på 1730-talet. Familjen bodde på Kyrkobordet men flyttade sedan ut ur socknen. År
1729 fiskade Svanberg strömming på Skötgrunnan, enligt en dombok.

Åren 1726–42 ägde kaptan Alexander Magnus Dahlberg (1685–1772) gården.
Han var född på Stora Ryby i Bohuslän och hamnade som fänrik i rysk fångenskap
1709. Dahlberg rymde från fångenskapen 1711 och kom till Sverige 1713. Han
flyttade tillsammans med hustru Anna Margareta Holst (1700–61) som var från
Gävle till Malmö 1742. Hennes mor Judit Holst dog på gården 1730. Alexander
Magnus och Anna Margareta hade barnen Arvid Markus (1718–63), som blev
stabslöjtnant vid Västmanlands regemente, Anna Judit f. 1720 och Alexander Mag-
nus f. 1722, som blev furir 1737 och skickades till Finland 1739. Året därpå blev
han förare vid Piteå kompani. Vidare hade familjen barnen Sara Charlotta f. 1723,
Magdalena Elisabet f. 1725, som var bosatt i Kalmar, Katarina f. 1728, Lisa f. 1733,
Margareta f. 1736 och Juliana f. 1737. Arvid Markus var rustmästare 1731, furir
1731–37 och sergeant vid Bygdeå kompani från 1737. Han blev kommenderad till
Finland 1739.

Hans Jonsson (1699– efter 1777) ägde gården 1742–55. Han var född på Medle 6
och innehade den gården 1727–29 och Stämningsgården 1 åren 1729–60. Han gifte
sig 1724 med Anna Persdotter (1700–77) från Gärdsmark 1 och de hade tillsammans
barnen Per f. 1725, Jonas, f. 1725 och dog möjligen 1729, Per (1726–1802), som
bodde i byn och var sockenslaktare samt garvare 1769–1802, Katarina (Karin)
(1730–1804), som övertog gården i Stämningsgården, Elsa (1734–79), Hans (1736–
37), Hans (1738–38) samt Lars (1739–1816), som 1761 gifte sig på gården. På går-
den fanns 1749 en häst, 6 kor och 6 småkreatur. Man sådde 4 tunnor utsäde. Till
gården hörde också en slätteräng i Stämningsgården. Mantalet var 19/64 skatte.

Sonen Lars Hansson (1739–1816) tog över hemgården som han ägde 1760–79.
Han gifte sig 1761 med Magdalena Larsdotter (1731–1800) från Kusmark 4 och
hade tillsammans med henne barnen Anna (1763–1823), som gifte sig 1783, Kata-
rina (1764–67), Magdalena (1765–67), Hans (1767–1838), som 1792 gifte sig till
Myckle, Katarina (1768–1836), som gifte sig 1791, Lars (1770–1860) samt Britta
(1774–1854). År 1803 gifte han om sig med Stina Jonsdotter (1758–1834). Lars

Hansson var nämndeman 1775. Han bytte hemman omkring 1786 med Johan Andersson från Myckle 8. Johan Andersson från Myckle 8 ägde gården 1786–88.

Lars Samuelsson Degerman (1767–1833) ägde gården 1788–1835. Han kom närmast från Varuträsk men var född i Pitholm i Piteå socken och var sonson till Mats Samuelsson Degerman som flyttade från Degerbyn 5 till Källbomark. Lars Samuelsson Degerman var handlare och var delägare i Lejonströms och Klintfors sågar och ägde 1812 1/3 av Törefors järnbruk i Norrbotten. Han blev dessutom riksdagsman och hade titlarna hovinköpare, bruksägare och patron. Vidare ägde han fartyg och titulerades skeppare. Lars Degerman var gift med Sara Johansdotter (1773–1850) från Stämmingsgården 3, och makarna hade barnen Britta Degerman (1791–1867), Sara Degerman (1793–1871), Lars (1796–97) och Anna Degerman f. 1800. I familjen fanns även fosterbarnen Anna f. 1780 och Johanna Furberg (1806–34). Hemmanet malde sin säd i Degerbyssans kvarn i Orrbyströmmen.

Degerbyn 3

Herman Jönsson (1597–1653) ägde gården 1632–53. Han var gift med Karin (–1691) som brukade gården 1653–59. Mantalet var 1654 på ½. Herman Jönsson var kyrkvård 1650–52. Anders Olofsson var gårdens ägare 1660–63. Han var gift.

Från år 1665 till efter 1695 ägde Herman Jönssons son, Anders Hermansson (–1699), gården. Han var soldat första gången från 1655 och blev korpral 1660. Han var soldat till 1663, då han lejde Jon Andersson i sitt ställe. Sedan var Anders Hermansson soldat en andra gång från 1679 och var i tjänst fortfarande 1687. Anders Hermansson var gift med Anna (1642/49–1734) som nämns 1679, och makarna hade barnen Karin (1675–1739), Margareta (1684–1760), som gifte sig 1707 i Piteå socken med Hans Danielsson Hierpe i Högsböle, samt Anna (1692–1740), som var gift med Anders Christoffersson i Niemisel i Råneå socken 1732. Margareta bodde sista åren hos en dotter på Norrlångträsk 2. På gården fanns 1680 en hustru Britta, och det är oklart hur hon var släkt med familjen. År 1695 fanns en häst, 4 kor och 12 småkreatur på gården. Skatten var 3 tunnor och mantalet ¼ skatte. Hustrun Anna brukade gården vidare efter makens död.

År 1702–32 var mågen Per Andersson (1672–1734) gårdens ägare. Han gifte sig med Karin Andersdotter från gården. Makarna hade sonen Mikael f. 1714 som troligen dog tidigt. Eftersom makarna saknade arvingar sålde de gården.

Per Olofsson Holm (1708–73) ägde gården 1732–55. Han kom från Bodan 2 och var soldat på roten 35 Holm 1725–35. Han gifte sig 1731 med Karin Östensdotter (1712–69) från Bodan 3 och de hade barnen Per (1733–1813), som gifte sig 1753 och var soldat på roten 67 Skilling i Varuträsk från 1757 till någon gång efter 1768, Marta (1736–87), som gifte sig på gården, Olof (1739–40), Östen f. 1743 samt Johan f. 1748, som 1772 gifte sig med Karin Johansdotter från Gammelbyn i Lövångers socken. Man hade 5 tunnors utsäde år 1749 och födde en häst, 8 kor och 8 småkreatur. Mantalet var på 3/8 skatte. På gården fanns Cecilia f. 1662 som flyttade till Kalix 1744. Per Olofsson var nämndeman 1758.

Dottern Marta Persdotter gifte sig 1760 med soldaten Lars Persson Hedberg f. 1736 från Hedensbyn 6 som ägde gården 1760. Makarna fick barnen Per (1762–62) och Anders (1765–1844), som blev soldat på roten 97 Wahlberg 1787–1823. Lars Persson var sockensmed 1765–79 och gjorde flera arbeten till kyrkan.

Martas bror Östen Persson var ägare 1761–84. Han gifte sig 1764 med Sara Jonsdotter f. 1733 på soldatrotten 61 Rut. Makarna fick barnen Katarina, som dog 1770, en dödfödd dotter 1771 och en dödfödd dotter 1772. Per Jakobsson ägde gården 1786. Östen Persson sålde en tredjedel av hemmanet eller 1/8 mantal till sockenskräddaren Johan Eriksson Stenlund (1739–97) från Lund 3. Han ägde sin hemmansdel 1784–95.

Den gamla gården ägdes 1788–91 av Nils Jonsson. Hemmanet hade andelar i Degerbyssans kvarn i Orrbyströmmen.

Degerbyn 4

Sven Hermansson (1626–1702) från Ersmark 8 ägde gården 1659–84 och 1687–90. Han var också ägare till Bergsbyn 8 åren 1696–1701. Han var gift tre gånger och första gången med Britta Nilsdotter från Degerbyn 5 som dog omkring 1692. År 1696 gifte han sig med änkan Margareta Öndesdotter (– 1699) från Hedensbyn 1 och 1700 med Britta Simonsdotter (1664–1735) från Flurkmark i Umeå socken, som sedan gifte om sig med Nikodemus Mårtensson i kyrkstaden och Östen Olofsson på Storkåge 19. Sven Hermansson köpte 2 tunnland jord från svärfadern Nils Olofsson på Degerbyn 5 och hemmanet Degerbyn 4 bildades nu. Sven Hermansson hade barnen Johan (1659–1744), som ägde Ersmark 8 1684–90 och Samuel Dreijer, som var kvartermästare vid Norra skånska kavalleriregementet, kornett vid regementet 1703, löjtnant 1707. Han stupade 1708 vid Petersburg. Samuel Dreijer skrev ett brev hem från Stettin 1704 angående sitt arv. Han var gift med Anna. Sven Hermansson hade vidare barnen Mariet, som var gift med klockaren Olof Andersson, och Anders, som möjligen brukade Bergsbyn 8. Sven Hermansson var även kopparslagare. Han hade även en kalkskuta och var över vintern 1697–98 nere i Ångermanland och återkom på våren 1698. Sven Hermansson brukade Hedensbyn 4 1696–97 och Bergsbyn 8 1696–02.

Sonen Johan Svensson Degerman (– 1744) ägde gården 1686 och 1692–1715. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 16 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var 9/32 skatte. Johan Svensson gifte sig 1683 med Margareta Olofsdotter (1661–1725) från Bureå 8 och han gifte om sig 1742 med Marta Olofsdotter. Johan Svensson hade barnen Sven, som dog ung och troligen var soldat på roten 21 Bergman år 1708, Anna f. 1687, som var gift med ryttaren och pistolsmeden Tomas Björnklo på Kyrkobordet, Britta (1693–senast 1737), som gifte sig med en soldat på roten 58 Dyr i Lund, Olof (1694–1733), Sara (1696–1781), som gifte sig 1726 till Degerbyn 1, Karin (1699–1763), som gifte sig 1728 till Stämningsgården 3, Johan f. 1699, som flyttade till Stockholm där han betecknades som "utseglare" och dog ogift, Margareta Degerman (1704–77), som gifte sig 1740 med Jakob Andersson på roten 28 Åberg och sedan gifte om sig 1745 på Böle 5, samt Samuel Degerman f. 1705, som gifte sig 1733 och blev borgare i Piteå stad där han var gift med en Hansdotter från Falmark. Hon hette troligen Sigrd och var född 1714. Johan Johansson i Stockholm var troligen sjöfarande i utrikes tjänst. Möjligen har han någon koppling till den Ernst Nikolaus Degerman som föddes i Groningen i Holland 1754. Enligt en upptecknad tradition i Genealogiska föreningens arkiv skulle en bror i syskonskaran ha varit en skicklig spelman som hade flyttat utomlands och blivit förmögen. Johan Svensson var kopparslagare och smed vid sidan

om gårdsbruket, och hade gjort flera arbeten till kyrkan. Han använde även släktnamnet Degerman.

Olof Johansson (1694–1733) ägde hemgården 1715–33. Han gifte sig 1721 med Britta Matsdotter (1688–1756) från Innervik 11. Makarna hade dottern Margareta (1726–1808) som gifte sig med Erik Persson (1718–94) från Innervik 13.

Johan Svensson ägde hemmanet igen 1733–44. Mågen Erik Persson (1716–92) från Innervik 13 var bonde på gården 1745–79. Han hade tillsammans med hustrun barnen Britta (1750–50), Per (1752–1829), Britta (1755–1833), Margareta (1758–1824), Olof f. 1764 och Samuel f. 1768. Makarna fick en dödfödd dotter 1759 och 1762. Erik Persson hade år 1749 5 tunnors utsäde och födde en häst, 8 kor och 10 små kreatur. Till gården hörde även en slåtteräng i Storkåge och en i Stämninggården. Mantalet var på 11/32 skatte.

Sonen Per Eriksson (1752–) ägde gården 1786–1825. Han var kyrkvård och nämndeman i början av 1800-talet. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen.

Degerbyn 5. Samuelsbacken

Nils Olofsson (1601–84) ägde hemgården 1626–73. Hans första hustru hade fadersnamnet Larsdotter (– 1677) och andra gången gifte han sig med Margareta Andersdotter som möjligen kom från Degerbyn 6. Han hade barnen Olof, Lars (ca 1629–1711), Anna, Karin, Britta (– ca 1692), som gifte sig till Degerbyn 4, Margareta (– 1673), som 1663 gifte sig till Stämninggården 5, och troligen Nils, som var soldat och dog 1658 utanför Köpenhamn. Nils Nilsson fanns troligen på gården redan 1644 och han gifte sig 1657. Möjligen hade Nils Olofsson en dotter som hette Elisabet som var gift på Myckle 2. En syster till Nils Olofsson var gift med andre komministern i Skellefteå, Petrus Scrutarius. Dennes hustru heter 1684 Karin, så hennes fadersnamn bör vara Olofsdotter. Enligt mantalslängdernas kolumner verkar inte Petrus Scrutarius vara gift flera gånger. Mantalet var 1654 ett helt. Nils Olofsson var nämndeman 1639–45, sexman 1639 och 1650–52, gästgivare vid kyrkan 1639 och riksdagsman 1644.

Nils Olofssons son, Lars Nilsson Degerman, ägde gården 1674–1701. På gården fanns 1695 två hästar, 17 kor och 37 små kreatur. Skatten var 5 tunnor och 2 skäl och mantalet på ½ skatte. Han gifte sig 1656 med en Samuelsdotter och andra gången med Margareta Mikaelssdotter (1665–1740), troligen från Burträsk socken. Lars Nilsson hade barnen länsmannen Olof Degerman (1658– ca 1715), som gifte sig med en dotter på Tjärn 5 och var den gårdens ägare 1690–1708, Samuel (1661–1747), Nils Degerfeldt (ca 1665–1717), som blev fänrik och gifte sig och brukade Degerbyn 7, Johan Larsson Degerman (ca 1667–1717), som var borgare i Piteå stad åtminstone från 1707, Lars (1670–1739), som gifte sig med en dotter på Tjärn 2 och brukade den 1700–03 men hamnade så småningom på Ersmark 1, Mikael (1685–1757), som gifte sig på Innervik 1 och blev kvar där, samt en dotter som gifte sig 1691 till Myckle 2. Lars Nilsson var nämndeman 1678–92.

Sonen Samuel Larsson var ägare till gården 1702–15. Han gifte sig med Margareta Matsdotter från Innervik 11, sedan med Margareta Olofsdotter (1665–1740) och år 1740 med Britta Svensdotter (1705–58), som möjligen kom från Myckle 2. Samuel Larsson hade barnen Olof Degerman (1692–1735), som flyttade till Luleå och

blev kommissionsfogde, Lars (1695–1746), som tog över hemmanet, Malin (1701–69), som gifte sig 1721 till Bergsbyn 7, Mats (1704–81), som gifte sig och var ägare till Källbomark 4 från 1730, Sara (1707–41), som gifte sig på Myckle 8, Margareta f. 1710, som troligen dog 1749, samt Nils (1713–88), som först gifte sig 1744 med änkan på Stämmingsgården 2 och sedan med änkan på Frostkåge 2. Samuel Larsson var nämndeman 1715–19.

Lars Samuelsson (1695–1746) ägde hemgården 1718–46. Han var gift med Anna Svensdotter (1695–1772) som kom från Yttervik 2 och hade barnen Samuel (1722–86), Andreas eller Anders Degerström (1725–88) som gifte sig 1749 och flyttade till Torneå 1761 där han var tullskrivare på 1760-talet, Margareta (1725–1807), som gifte sig med riksdagsmannasonen Zackarias Andersson på Lund 1 och sedan med riksdagsmannen Per Larsson på Hedensbyn 1, Nils, som föddes 1727 och troligen dog 1729, Lars f. 1728, som troligen dog samma år, Katarina (1731–1801), som gifte sig 1757 till Bergsbyn 1, Anna f. 1732, Kristoffer (1734–34), Maria (1736–39) och Marta, som dog 1739. Lars Samuelsson var kyrkvärd 1725–46 och riksdagsman för bondeståndet 1734. Anna Svensdotter benämns ibland Anna Svensdotter Degerman.

Samuel Larsson Degerman (1722–86) var organist och han brukade hemgården 1746–75. Han gifte sig 1746 med Margareta Hedbom f. 1724 från Hedensbyn 11. Samuel Larsson hade barnen Lars (1746–50), Margareta (1747–47), Olaus (1748–49), Sven f. 1749, Lars (1751–51), Anna (–1753), Anna Maria (–1754), Per f. 1755, Sara Degerman f. 1757, som 1779 gifte sig med Johan Larsson, Anna f. 1758, Anna Katarina Degerman (1759–1839), som 1778 gifte sig till Ersmark 6, Markus f. 1760, Jonas f. 1761, Lars f. 1762 och Karl f. 1764. Samuel Larsson gifte om sig med Anna Skogsman och makarna hade barnen Stina Greta Degerman (1783–1867), Johan (1784–84) och Britta Kajsa Degerman (1785–1832). Samuel Larsson sådde 10 tunnor utsäde och födde 2 hästar, 12 kor och 16 småkreatur år 1749. Till gården hörde även en äng i Stämmingsgården. Mantalet var på 21/32 skatte. Samuel Larsson kallar sig ett kort tag på 1750-talet för Degerström, men senare tar han namnet Degerman.

Mågen Johan Larsson Gädda (1749–1818) från roten 1 Gädda ägde gården från 1779. Han var en son till furiren Lars Gädda eller Söderman och gifte sig med Sara Samuelsdotter. Makarna hade barnen Lars (1779–1808), Margareta f. 1780, Sara (1783–83), Eva f. 1785, Anders (1787–87), Johan f. 1788, Johan (1790–1824), Anders f. 1793, Sara f. 1795 och Karl (1797–1830).

År 1786 har hemmanet delats i tre delar. Samuel Degermans måg Anders Markström (1752–1831) från Ersmark 6 blev ägare av gamla gården och det hemmanet var på ¼ mantal. Markström, som även var organist, ägde hemmanet 1786–1800. Han gifte sig 1778 med Anna Degerman (1759–1839). Makarna hade barnen Lars f. 1778, Anna (1780–83), Jonas f. 1781, Johan Markström (1783–1859), Samuel Markström (1785–1847), Anders f. 1786, Britta Markström (1789–1819), Anna f. 1791, Kristina (1793–93), Eva f. 1794, Sara Markström (1795–1853), Eva Markström f. 1799 och Lars Markström (1801–88).

En del av hemmanet som var på 5/32 mantal ägdes 1786–1805 av Lars Persson. Den tredje delen var på ¼ mantal och ägdes av nämndemannen Johan Larsson Gädda. Han var ägare till 1791. Hemmanet ägde kvarnen Blåkvarn i Orrbyströmmen

tillsammans med Degerbyn 4. Kvarnen blev i början av 1790-talet en byakvarn där samtliga bönder i Degerbyn malde sin säd.

Degerbyn 6

Sven Andersson (1605–91) ägde gården 1630–66. Hans första hustru dog troligen 1662 och han gifte sig andra gången 1663 med en hustru som dog 1691. Sven Andersson hade med första hustrun en dotter som möjligen gifte sig på Myckle 9, Anders (1640–1730), Per och Malin (– 1705), som möjligen gifte sig till Tjärn 2. En bror till Sven Andersson var sannolikt Johan Andersson Degerman (– 1676), som var soldat 1642–44 och 1663–76 och som dog i slaget vid Lund 1676. År 1675 då han är gift och bor i Degerbyn kallas han Jon Andersson. Ytterligare en bror till Sven Andersson var Josef Andersson som var soldat 1643–54. Mantalet var 1654 på 9/16.

Sven Anderssons son Per Svensson var gårdens ägare 1666–69 och han hade gift sig 1664. Han var troligen soldat i Myckle 1661.

Brodern Anders Svensson ägde hemgården 1669–1710. Han gifte sig 1666 med en Eriksdotter från Hjoggböle 9 och makarna fick barnen Anna (1669–1740), som gifte sig till Myckle 7, Britta (1673–1744), som gifte sig på Myckle 8, Karin (1673–1727), som gifte sig till Myckle 3, Sven, som blev soldat 1689 och på roten 78 Hägg från 1695, samt Olof (1675–1730), som var soldat på samma rote 1713–14. Anders Svensson blev änkeman 1680 och gifte om sig 1681 med Sigrid Eriksdotter (1660–1730). Anders Svensson stod som ägare 1695 i roteringen då han hade en häst, 11 kor och 20 små kreatur. Skatten var 4 tunnor och mantalet 13/32 skatte. Anders Svensson var sexman 1681 samt var även smed. Hans mor Karin bodde 1677 i Vännfors i Umeå socken. Möjligen kan med notisen avses fadern Sven Anderssons andra hustru.

Sonen Sven Andersson Hägg fanns på gården 1685–86 och hustru Britta bodde här 1687–88. Sven Andersson var gift med Britta Andersdotter från Kroksjön 2, som var änka på Medle 6 och som dog senast 1698, och andra gången med Susanna (1673–1730). Sven Andersson hade med Susanna sonen Anders (1699–1736) som var soldat på roten 96 Tysk i Storkåge 1725–36 och som gifte sig med en dotter på Storkåge 12 och brukade den gården 1725–36. Sven Andersson var soldat från 1689 och på roten 78 Hägg från 1695.

Brodern Olof Andersson Hägg (1675–1730) ägde gården 1714–30 och han var gift med Malin Svensdotter (1689–1767) som kom från Yttervik 2. Tillsammans fostrade de barnen Britta f. 1713, Olof, Anders f. 1714, Britta (1715–54), Sven f. 1716, Anders (1719–89), Karin (1720–59), som brukade gården tillsammans med modern, Sven f. 1724, som blev soldat på roten 78 Hägg 1747, Olof f. 1726, Anna f. 1728, som gifte sig 1754 och som samma år flyttade till Umeå, samt Magdalena f. 1730. Olof Andersson Hägg var soldat på roten 78 Hägg 1713–19. Änkan Malin Svensdotter ägde gården 1730–39. Hon flyttade till Umeå 1754.

Sonen Anders Olofsson Tröger (1719–89) ägde hemgården 1739–80. Han var soldat på roten 118 Tröger i Drängsmark 1742–48. Från 1746 bytte roten namn till Tapper. Anders Olofsson gifte sig första gången 1749 med Anna Andersdotter (1724–57) från Gummark 1 och hade tillsammans med henne barnen Olof (1750–1810), Katarina (1751–1814), Anders (1752–1827), som blev bonde på Morön 2,

Magdalena (1754–1809), Sven (– 1756) samt Anna (1757–1821), som gifte sig med skräddaren Nils Degerström. Anders Olofsson gifte om sig 1757 med Anna Persdotter (1731–98) från Hedensbyn 6 och fick tillsammans med henne barnen Per Degerstedt (1758–1824) som var rättare, Sven (1760–61), Maria (– 1762), Lars (1763–1833), som var soldat på roten 78 Hägg och som gifte sig 1792 och brukade Degerbyn 6b 1792–1833, Jonas (1765–65), Jonas (1767–68), Marta (1767–68) samt Maria (1769–71). Anders Olofsson sådde år 1749 6 tunnor utsäde och födde en häst, 8 kor och 8 får. Mantalet var på ½ skatte.

Sonen Olof Andersson ägde hemmanet 1781–1810 och han gifte sig 1781 med Margareta Persdotter (1759–1833) från Tuvan 2. Makarna hade barnen Anna (1783–1830), Anders Degerstedt (1784–1822), Per f. 1788, Per Hägg (1789–1829), Britta (1791–91), Olof Degerstedt (1793–1840), Lars (1796–96) och Jonas Degerstedt (1798–1871). Hemmanet malde sin säd i Degerbyssans kvarn i Orrbyströmmen.

Degerbyn 6b

Lars Andersson (1763–1833) från Degerbyn 6 ägde gården 1792–1833. Han gifte sig 1792 med Greta Kajsa Jakobsdotter Boström (1770–1840) från Böle 5 och de hade barnen Anders f. 1793, som var bosatt i Furunäs, Jakob Johan (1794–97), Lars Degerstedt f. 1797 och Jakob f. 1799.

Degerbyn 7

Fänrik Nils Larsson Degerfeldt (1665–1717) från Degerbyn 5 var ägare till gården. Han var korpral vid kapten Knaggs tremänningar 1676–78, furir vid samma enhet 1678–80, soldat vid Skellefteå kompani 1680–89, förare 1689–95, sergeant 1695–1705, fältväbel 1705–07 och fänrik från 1707. Nils Larsson Degerfeldt köpte 1693 ett tunnland jord som ägdes av Nils Persson på Sunnanå. Jorden hade tidigare hört till hemmanet nr 3 i byn. År 1695 verkar det som att Per Abrahamssons hustru i Storkåge hade ägt dessa 4 skålsland. År 1695 köpte Nils Larsson två tunnland jord i byn som ägdes av svågern Per Andersson på Myckle 6. Tidigare hade jorden varit ett eget hemman. Nils Larsson nämns i mantalslängden redan 1692. År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 16 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och mantalet 5/16 skatte.

Nils Larsson Degerfeldt blev tillfångatagen vid Perevolotjna intill Poltava 1709 och dog i fångenskap i Saranski 1717. Hustrun hette Anna Maria Christiersdotter Dyrhed (1655–1736), och var möjligen dotter till Christier Andersson från Lund 6, som blev länsman i Hammerdal i Jämtland. Nils och Anna Maria hade barnen Susanna, Nils, som möjligen var soldat på roten 58 Dyr, Katarina (1685–1740), Margareta (1692–1748), Anna (1693–1771), Magdalena f. 1694, som var gift i Hammerdal och dog i barnsäng, samt Britta (1699–1740). Anna Maria Christiersdotter ägde gården 1709–21.

Dottern Britta Degerfeldt gifte sig med fänrik Peter Norström (1692–1742) från Västmanland som ägde gården 1721–42. Makarna fostrade barnen Anna-Greta f. 1720, som flyttade till Stockholm 1743, Zackarias f. 1722, som flyttade till Lövsångers socken 1743 där han var militär, Juliana Sofia f. 1726, som flyttade till Stockholm 1743, Britta Maria f. 1731, Nils f. 1729, som dog i Torneå, och Kristian f.

1736. Efter makens död flyttade hustru Britta 1742 tillsammans med sina barn till annan socken.

Abraham Olofsson f. 1706 från Stämmingsgården 2 ägde gården 1742–45. Han var soldat på roten 115 Smed 1742–44. Han var gift med Britta Eliasdotter f. 1712, som troligen kom från Frostkåge 4. Familjen flyttade 1748 till Piteå socken och troligen sedan till Luleå socken 1753.

Johan Andersson (1708–55) från Boviken 3 ägde gården 1745–55. Han hade köpt hemmanet på auktion för 1095 daler kopparmynt. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 10 småkreatur. Utsädet var 4,5 tunnor. Mantalet var 3/8 skatte. Johan Andersson hade gift sig 1731 med änkan på Myckle 3 Karin Christiersdotter (1705–73) och ägde den gården 1731–45. Makarna hade barnen Anders f. 1732, Kristoffer (1735–90), som flyttade till Kusmark 8, Magdalena (Malin) (1738–1819), som 1755 gifte sig med en soldat på roten 77 Lindskog i Myckle, Margareta (1740–1824), som 1763 gifte sig med en soldat på roten 84 Kopparslagare i Ersmark, Maria (1744–1807), som flyttade till Kusmark, och Johan (1747–1827). Johan Andersson var sexman från 1750.

Sonen Anders Johansson övertog hemmanet som han ägde 1760–79. Han gifte sig 1756 med Anna Britta Eriksdotter (1731–1808), som var en dotter till en soldat på roten 115 Smed, och de brukade Bäck 3 under en tid. Makarna fick barnen Johan (–1757), Johan Fredrik (1758–58), Anders f. 1759, Kristoffer (1761–1808), som blev soldat på roten 115 Vallon, Karin Degerström (1764–1831), som gifte sig med Anders Larsson på Fjälbyn 9b i Lövångers socken, Johan f. 1766, Fredrik (1769–70), Karl f. 1771 och Maria f. 1774.

Anders Johansson bytte hemman ca 1786 med Anders Larsson på Bäck 3. Anders Larsson var smed 1785 och bodde 1786 på Kyrkobordet. Hans son Stora Lars Andersson ägde gården 1786–1820. Hemmanet utnyttjade sannolikt Bastukvarnen i Orrbyströmmen.

Degerbyn övriga

Per Jonsson bodde i byn och han hade sonen Jonas f. 1709. Olof Matsson var soldat 1675 och dog samma år i Göteborg. Olof Nilsson var soldat 1678.

MYCKLE

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker men medelmåttiga ängar. I byn idkas laxfiske och skog finns till husbehov medan mulbetet är svagt. Vid jordrannsningen 1749 sägs att åkern ger god årsväxt men det går inte att få mera åkermark och äng från utmarken. Skogen är ringa och har ett svagt mulbete. I byn finns två små mjölkvarnar som går höst och vår.

Från byn har nybygget Örträsk grundats samt Lappträsk i Arvidsjaurs socken, Lappland.

Albrekt i Myckle och sonen Nils Albrektsson var 1524 med om att ta kål på Finnforsrövarna, och som belöning fick hemmanet Finnfors laxfiske vilket sedan byttes mot Annön vid Krångfors, som användes till slätter och fiske. Holmen nyttjades 1773 av hemmanen 1, 3 och 4, vilka tidigare hade varit ett enda hemman.

Litteratur: *Förr och nu i Myckle by*, Skellefteå 1973, 248 s. ill.

Myckle 1

Jöns Olofsson (– 1690) ägde gården 1645–71. Han var gift men blev änklings 1670 och gifte sig för andra gången 1685. Han sålde delar av fastigheten till ett par bröder på Myckle 8. Mantalet var 1654 på $\frac{3}{4}$. Brodern Jon Olofsson var bonde på gården 1671–82. Hans bror Jöns Olofsson ägde halva hemmanet 1682–84.

Rustmästare Olof Tomasson Lutter var ägare till gården 1683–1700. Han kom från Ersmark 11 och var soldat i kapten Per Larsson Knaggs tremänningskompani 1676–78, korpral vid samma kompani 1678–80, soldat vid Skellefteå kompani 1680–89, korpral 1689–97 och på roten 77 efter 1695 och rustmästare 1697–99. Han tog avsked från soldatlivet 1699. Olof Tomasson fanns i Myckle redan 1676. Första hustrun hette Anna och andra hustrun Karin Jonsdotter. Dottern hette Malin. På gården fanns 1695 en häst, 4 kor och 9 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och mantalet $\frac{3}{16}$ skatte.

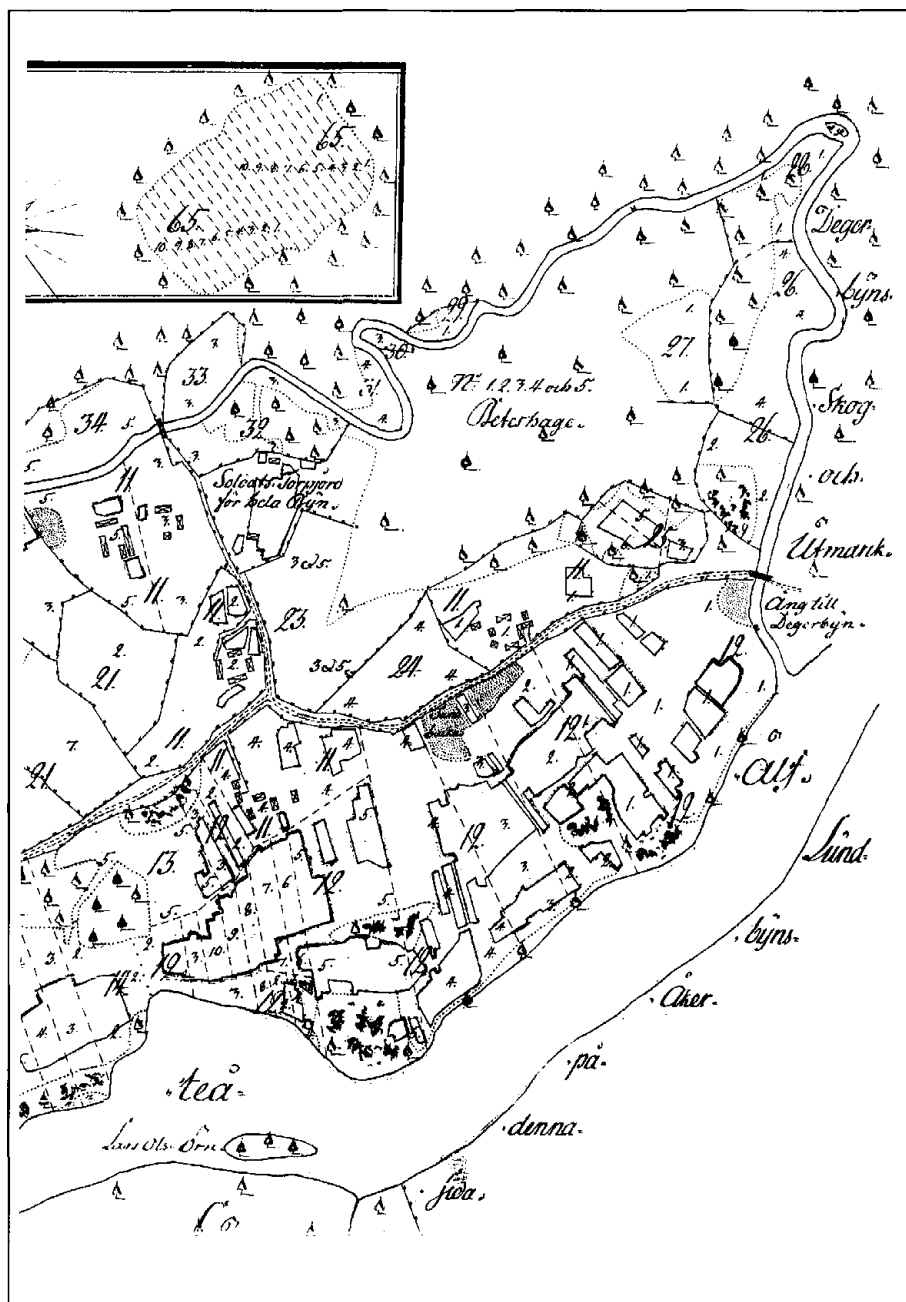
Löjtnant Zackarias Felthusen var ägare till hemmanet 1701–04 och han var gift med Elisabet Fluor som var dotter till kyrkoherde Erik Fluor på Kyrkobordet. Felthusen flyttade till Skellefteå år 1700 efter att ha varit fänrik i Luleå kompani. År 1706 blev han kapten i Luleå kompani.

Organisten Nils Caström ägde hemmanet 1705–06 och han var gift. Möjligen var Caström från Västerås, i alla fall gjorde han en resa dit år 1711.

Per Andersson Lutter från Boviken ägde hemmanet 1706–10. Han var soldat på roten 77 Lutter från år 1710 då hustrun Emerentia stod för hemmanet fram till 1715. Makarna har sonen Anders (1709–42), som var soldat på roten 31 Smed i Böle 1728–42, och dottern Britta f. 1710.

Gården stod öde till 1721 då löjtnant Gustaf Enhielm (1696–1741) från Stockholm blev ägare till gården. Han var gift med Maria Charlotta Hastfehr.

Länsman Peter Gabrielsson Rönnberg (1699–1741) från Västmanland ägde gården 1722–32. Det sägs att Rönnberg år 1722 köpte hemmanet av Anna Svensdotter.

Karta 76. Myckle 1762-65. Östra delen. Delning av inägor av Olof Clausén. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 1 på kartan, utgåvans nr 2 är kartans nr 3, 2b=5, 3=4, 4=2, 5=6, 6=7, 8=9 och 9=10.

Han ägde Östanbäck 9 från 1733 och var soldat på roten 126 Kring i Gagsmark 1734–41. Han gifte sig 1718 med Britta Bertzell (1693–1731) från Lund 3 och hade tillsammans med henne barnen Johan Rönnberg (1720–1810), som blev furir och var bosatt på Böle 5, Anders f. 1725, Anna (1728–78) samt Britta f. 1730. Efter hustruns död gifte Peter Gabrielsson om sig med Sara f. 1695 från Östanbäck 9. Peter Gabrielsson blev bonde på Östanbäck 9.

Mönsterskrivare Johan Svedman f. 1705 bodde på gården 1731–36. Han var gift med Katarina Bredenberg och makarna flyttade 1736 till Lövångers socken där Svedman hade tjänst som mönsterskrivare vid kompaniet 1728–38. Svedman fick sedan en utsikt att bli postmästare i Piteå. Makarna hade sonen Johan Christian f. 1737.

Gabriel Christierson (1707–73) från Medle 9 var ägare till hemmanet från 1733. Han var soldat på roten 71 Klut i Klutmark fram till 1744 och han hade 1733 gift sig med Karin Nikodemusdotter (1708–73) från Myckle 3. Makarna hade barnen Christian (1734–1818), Nikodemus (1736–1826), som gifte sig 1760 och var soldat på roten 71 Karlman från 1762, samt Magdalena (1748–1832), som 1767 gifte sig till Myckle 2. På gården fanns år 1749 en häst, 6 kor och 10 får. Man sådde 4 tunnor utsäde och mantalet var 3/8 krono. Gabriel Christierson var nämndeman 1758–62.

Christian Gabrielsson (1734–1818) övertog hemgården efter fadern och han gifte sig 1761 med Britta Persdotter (1741–1827) från Hedensbyn 6. Makarna fick barnen Gabriel (1762–1841), dödfödd son (–1764), Katarina (1765–79), Marta Kristina (1768–1809), Britta (1770–78), Margareta (1774–1827), Magdalena f. 1775 samt Per f. 1778. Christian Gabrielsson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Gården hade 1773 slåtter och fiske vid Annön i Skellefteälven, intill Krångfors.

Myckle 2

Hans Hansson (–1667) ägde gården 1645–69. Han gifte sig andra gången 1659 med Elisabet Nilsson. Hon kan möjligen vara från Degerbyn 5, eftersom Degerbyn 4 (som var utbrutet från Degerbyn 5) hade en del av Myckle 2:s urfjäll i Stämninggården. Hans Hansson hade sonen Herman i sitt första äktenskap. Mantalet var 1654 på 3/4.

Herman Hansson ägde hemmanet 1671–1700. Han var soldat från 1654 och blev på nytt uttagen 1661. Herman Hansson var bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk från 1663 och var fortfarande i tjänst 1672. Han var även soldat 1679–88. Herman Hansson gifte sig första gången 1667 med Karin som stod för hemmanet 1679–80. Han blev änklings 1694 och gifte om sig samma år med Sara Davidsdotter. Herman Hansson hade barnen Hans, samt Sara, som gifte och blev ägare till en del av hemmanet. På gården fanns 1695 två hästar, 10 kor och 20 små kreatur. Skatten var 6 tunnor och mantalet 15/32 skatte.

Hans Hermansson (–1716) var ägare till hemmanet 1700–16. Han gifte sig 1691 med en Larsdotter från Degerbyn 5 och sedan med Margareta Andersdotter från Gummark 1, som gifte om sig efter makens död med en soldat på roten 83 Knipa i Ersmark. Hon fanns dock på gården 1717. Hans Hermansson hade sonen Herman (omkring 1691–1723). Hans Hermansson fick 1701 ett barn med pigan Sofia Jo-

hansdotter från Öjebyn i Piteå socken. Hans skulle till henne årligen erlægga ½ tunna korn, ¼ tunna råg och ett lispund sik.

Hans Hermansson hade också en syster vid namn Sara Hermansdotter (1673–1751) som var gift med soldaten Per Eriksson Frisk (–1710), vilken ägde halva hemmanet 1703–10. Makarna hade barnen Britta, som gifte sig 1712, Karin f. 1701, som 1748 gifte sig till Hjoggböle 6, Hans (1706–42), som var soldat på roten 102 Junkare i Storkåge 1725–42, Sara (1706–73), som 1730 gifte sig på gården, Erik f. 1709 och Erik (1711–82), som 1741 gifte sig till Bureå 8. År 1711 stod hustrun Sara som ägare. Därefter ägde Hans Hermansson hela hemmanet igen.

Herman Hansson ägde hemgården från 1717 till omkring 1721. Han gifte sig 1710 med Elsa Andersdotter (1681–1755) som möjligen kom från Boviken 1. Som änka gifte hon om sig till Klutmark 2.

Mårten Svensson Trana (1694–1783) från Yttervik 2 ägde gården omkring 1721–29. Han hade varit soldat på roten 10 Kuse 1718–25 och 1733–44 på roten 9 Trana i Yttervik. Mårten Svensson gifte sig första gången med Anna (1696–1732), som möjligen kom från gården, 1734 med Kerstin Tomasdotter (1683–1758) från Böle och 1759 med Lisa Nilsson (1715–92). Mårten Svensson och Anna hade barnen Kerstin, f. 1720 och gift 1764, Sven (1722–90), som var soldat på roten 103 Knabb i Boviken 1742–68, Anders f. 1723 samt Jon (1727–58), som var soldat på roten 103 Knabb 1744–58 och dog i Torneå. Mårten Svensson och Lisa Nilsson fick också en dödfödd dotter 1760.

Stora Sven Persson (1704–85) från Falmark 6 ägde gården från 1729. Han gifte sig 1730 med Sara Persdotter (1706–73) från gården och de hade tillsammans barnen Per (1731–97), som gifte sig 1769 och blev bonde på Myckle 2b, Sven (1732–1807), Lars (1734–76), som gifte sig 1764 och var soldat på roten 76 Frisk 1757–63, Hans (1737–40) och Jakob (1739–39). På gården fanns 1749 en häst, 13 kor och 10 får. Sven Persson sådde 9 tunnor utsäde och hade ¾ mantal skatte. Till gården hörde ett stycke mark i Degerbyn. Sven Persson var kyrkvård 1731–36.

Sonen Sven Svensson delade hemmanet med sin bror Per Svensson och gifte sig 1767 med Magdalena Gabrielsdotter (1748–1832) från Myckle 1. Makarna hade barnen Gabriel (1769–1829), Sara Katarina (1771–1858), Magdalena (1773–1864), Sven (1773–74), Maria (1774–1812), Margareta (1778–1867), Sven (1780–1854), Britta Stina (1781–81), Lars (1784–1862), Nils Fredrik (1787–1860) och Eva Kristina (1790–1872). Sven Svensson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Myckle 2b

Per Svensson (1731–97) från Myckle 2 delade hemmanet med sin bror Sven Svensson och satte upp nya gårdsbyggnader. Han gifte sig första gången 1765 med Barbro Olofsdotter (1736–68) från Östanbäck 3 och makarna hade dottern Sara f. 1766. Han gifte sig andra gången 1769 med Maria Persdotter (1735–1832) från Myckle 7 och hade med henne barnen Lisa (1770–70), Sven (1771–1856), Maria (1774–74) och Per (1777–1859). Per Svensson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Myckle 3

Anders Larsson (– 1674) från gården ägde hemmanet 1639–71 och han var gift med Margareta Karlsdotter (– 1689) från Bureå 8. Makarna hade en dotter som gifte sig på Lund 5, Margareta, som gifte sig med Erik Olofsson i Bursiljum i Burträsk socken, och Johan, som dog omkring 1710. Anders Larsson var nämndeman 1668–69. Mantalet var 1654 på 49/64.

Sonen Johan Andersson ägde gården 1674–1701. Han var gift med Karin Nikodemusdotter från Gammelbyn 7 i Burträsk socken (1651– ca 1723) och makarna fostrade barnen Anders, som dog ung, Lars, som var barnlös och dog i fält, Per, som var barnlös, samt var soldat och dog i krig, Kerstin f. 1667, som gifte sig till Klutmark 7, Olof f. 1685, som var ägare till Långträsk 1 1703–41, Margareta f. 1686, som gifte sig till Bodan 3, Karin, som dog som barn, Sara, som gifte sig på Skråmträsk 7, och Nikodemus som blev gårdens ägare. På gården fanns 1695 två hästar, 14 kor och 34 små kreatur. Skatten var 6 tunnor och mantalet ½ skatte. Johan Andersson har levererat laggkärl till kyrkan och var sannolikt laggare.

Nikodemus Johansson var ägare till hemgården 1702–13 och han var samtidigt soldat på roten 77 Lutter 1711–13. Hustrun hette Karin Andersdotter (1673–1727) från Degerbyn 6 och hon stod som ägare till gården 1714–18. Makarna hade barnen Johan f. 1699, Jakob f. 1705, Karin (1708–73), som gifte sig på Myckle 1, Johan f. 1709, som tog över gården, Margareta f. 1711, Nikodemus (1713–82), som ägde Myckle 4 från 1733, Britta f. 1715, som gifte sig med en soldat på roten 61 Rut i Långträsk, och Sara (1715–40), som gifte sig till Klutmark 6. Nikodemus Johansson var nämndeman 1710–15.

Foto 2. Myckle 3 år 1980. Foto: Set Jansson/Skellefteå museum.

Sonen Johan Nikodemusson (1709–30) ägde gården 1718–30. Han var gift med Karin Christiersdotter f. 1705 från Medle 10. Makarna hade barnen Katarina (Karin)

(1725–96) och Malin (1727–27). Karin Christiersdotter gifte om sig 1732 med Johan Andersson (1708–56) från Degerbyn 7, som var gårdens ägare från omkring 1733 till 1745. Tillsammans hade de barnen Anders (1732–65), Christoffer (1735–90), som blev bonde på Kusmark 8, Magdalena (Malin) (1738–1819), som 1755 gifte sig med en soldat på roten 77 Lindskog, Margareta (Greta) (1740–1824), Maria (1744–1807) och Johan (1747–1827), som var soldat på roten 83 Knipa. De hade möjligen också sonen Johan som dog 1739.

Lilla Sven Persson Gärs (1722–62) ägde gården från 1745. År 1749 fanns på gården en häst, 6 kor och 10 får. Man sådde 4,5 tunnor korn. Till gården hörde även ängsmarker i Ersmark. Mantalet var på 3/8 skatte. Sven Persson hade varit soldat på roten 45 Gärs i Hjöggböle 1742–45 och han gifte sig 1745 med Karin Johansdotter (1725–96) från gården. Sven Persson hade barnen Magdalena (Malin) (1746–48), Karin (1747–47), Per (1748–1833), Britta (1749–50), Magdalena (1751–51), Katarina (1752–52), en dotter som föddes 1754 och en dotter som föddes 1755 (och de är sannolikt Katarina som dog 1756 och Britta Maria som dog 1758), Anna Magdalena (1758–1814), som blev soldathustru på roten 15 Vik, Katarina f. 1760 och Britta (1762–1820). Sven Persson dog den 7 september 1762 då han i skogen fällde en björk som föll så olyckligt att den träffade tinningen och han dog kort därpå.

Efter att ha blivit änka gifte Karin Johansdotter om sig 1763 med Johan Olofsson (1733–1814) från Östanbäck 3 som blev näste ägare till gården. Makarna hade tillsammans döttrarna Margareta (Greta) (1767–1841), som blev gift i Svanström, och Katarina som dog 1770. Johan Olofsson var fortfarande ägare 1786. Han var sexman 1778. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämningsgården. Gården hade slätter och fiske vid Annön i Skellefteälven, intill Krångfors.

Myckle 4

Hemmanet kom till 1733 genom en delning av Myckle 3. Nikodemus Nikodemusson (1713–82) från Myckle 3 ägde gården från 1733. År 1749 fanns på gården en häst, 6 kor och 10 får. Man sådde 4,5 tunnor utsäde. Till gården hörde även ängsmark i Ersmark och Stämningsgården. Mantalet var på 3/8 skatte. Nikodemus Nikodemusson gifte sig 1735 med Malin Olofsdotter (1709–89) från Falmark 12 och de hade tillsammans barnen Johan (1736–82), som blev nybyggare i Strömfors, Katarina (Karin) (1737–1803), som 1757 gifte sig till Norsjö 4, Olof (1739–1813), som gifte sig 1762 och var soldat på roten 64 From från 1762, Nikodemus (1745–1809), som blev näste ägare till gården, och Lars, som föddes 1749 och dog samma år.

Nikodemus Nikodemusson gifte sig 1767 med Karin Christiersdotter (1741–92) från Drängsmark 12 och fick barnen Malin (1768–70), Margareta (1771–74), Katarina f. 1773, Maria (1774–91), Magdalena (1776–80), Nikodemus (1779–81) samt Christian (1781–81). År 1793 gifte han om sig med Maria Persdotter f. 1759 från Burträsk socken och hade med henne barnen Stina f. 1794, Britta f. 1796, Eva f. 1797, som gifte sig 1826, Nikodemus f. 1800, Lisa f. 1800 samt Ulrika f. 1804. Maria Persdotter hade sedan tidigare sonen Johan Hansson f. 1789, vars far var Hans Dalbäck (1751–90). Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämningsgården. År 1773 hade gården slätter och fiske vid Annön i Skellefteälven, intill Krångfors.

Myckle 5

Hindrik Andersson (1607–76) som troligen kom från Stämninggården a, se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, ägde gården 1632–71. Han var gift och hade sönerna Anders och Johan (– 1713). En tredje bror kan Jon Hindricksson vara. Han var soldat i kapten Per Larsson Knaggs tremänningskompani 1676. Men han kan vara identisk med Johan Hindricksson. Mantalet var 1654 på 15/32. Hindrik Andersson var smed 1653–76.

Anders Hindriksson var soldat från 1666 och tjänstgjorde ännu 1675 då han var gift och bodde i byn. Han bar soldatnamnet Hwitt. Åren 1693–95 och 1699 fanns han på Östanbäck 11. Han var gift tre gånger och hade sannolikt sonen Olof (1665–1757) som ägde Östanbäck 15 åren 1690–1713 och Ersmark 5 åren 1709–35.

Brodern Johan Hindriksson ägde gården 1674– ca 1713. Han gifte sig 1669 sannolikt med Britta Johansdotter (– 1719) från Burträsk socken som senare nämns som hans hustru. Makarna hade barnen Johan, som var soldat på roten 127 Kålare i Källbomark 1728–42, Anna (1670–1754), som gifte sig på gården, Margareta (1680–1757), som fick dottern Sara Hagelberg (1716–98) med ryttaren Jonas Hagelberg vid Nylands kavalleri, Maria och möjligen Israel som var soldat på roten 83 Knipa i Ersmark från 1710. Sara Hagelberg var piga och bodde på Kyrkobordet. Johan Hindriksson var fattig 1678. På gården fanns år 1695 en häst, 3 kor och 5 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 6 skäl och mantalet var 1/8 skatte. Johan Hindriksson var smed 1668 och 1703.

Dottern Anna Johansdotter (1670–1754) fanns på gården från 1714 och hon gifte sig med änkemannen Olof Olofsson (1671–1738), som möjligen kom från Stämninggården 5 och som blev gårdens ägare till omkring år 1733. Olof Olofsson hade sonen Hindrik (1713–83) och dottern Elisabet.

Hindrik Olofsson övertog hemgården omkring 1733 och han hade gift sig 1731 med Margareta Persdotter (1711–40) från Frostkåge 11. Tillsammans med henne hade han barnen Olof (1733–1819), som var soldat på roten 83 Knipa 1759–63, Per (– 1736), Karin f. 1737, Kerstin (– 1740) och Johan (– 1740). År 1740 gifte han om sig med Malin Johansdotter (1710–93) från Innervik 15 och hade tillsammans med henne barnen Johan (1741–41), Anna (1743–1824), Eva (– 1745), Margareta (1746–1834), Katarina (1748–91), som 1776 gifte sig med Sven Johansson Österberg (1747–1812) som var mjölnare i Stämninggården och från 1778 nybyggare i Avaviken i Arvidsjaurs socken, Hindrik f. 1751, Maria (1753–1809) samt Johan f. 1754, som blev nybyggare i Lappträsk i Arvidsjaurs socken. Hindrik Olofsson sådde 1749 5,75 tunnor korn och födde en häst, 8 kor och 12 småkreatur. En äng i Stämninggården hörde till gården. Mantalet var 15/32 skatte.

Sonen Olof Hindriksson (1733–1819) var sedan ägare av hemmanet och han gifte sig 1763 med Anna Olofsdotter (1729–1810) från Drängsmark 14. Makarna hade barnen Olof f. 1765 och Per (1768–92). Olof Hindersson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Någon person på gården vid namn Henrik har gett namn till Hengersaurn, dvs. Henriksören vid Skellefteälven.

Myckle 6

Anders Olofsson (1579–1679) ägde gården 1613–52. Han kom från Myckle 3 år 1609. Sonen Anders Andersson ägde hemmanet 1654–79. Han gifte sig andra gången 1663 med Margareta (– 1691), som brukade gården 1680–81. Anders Andersson hade barnen Margareta, som gifte sig till Boviken 3, Per, som dog omkring 1715, en dotter som 1666 gifte sig till Böle 5 och en dotter som gifte sig 1686 till Böle 8. Dottern Malin f. ca 1668 var inblandad i ett mål om häxeri 1676. Anders Andersson var kyrkvård 1652–60 och nämndeman 1662–73. Mantalet var 1654 på $\frac{3}{4}$.

Sonen Per Andersson ägde gården från 1682 till omkring 1707. Han var gift med en Andersdotter och hade barnen Karin (1684–1758), som var gift två gånger på Böle 10, Britta (1685–1756), som gifte sig på gården, Lisbet (1685–1762), Sara (1695–1738), som gifte sig till Innerursviken 2, och Margareta (1701–37), som också gifte sig på gården. De hade troligen också Per f. 1687, som gifte sig 1723 på Tjärn 5 och blev den gårdens ägare 1723–40. Per Andersson var soldat 1679–83. På gården fanns 1695 en häst, 7 kor och 24 små kreatur. Skatten var 4 tunnor. Mantalet var på $\frac{1}{4}$ skatte.

Dottern Britta Persdotter (1685–1757) var gift med Johan Johansson som ägde gården från 1707. Han hade varit soldat på roten 84 Kopparslagare i Ersmark någon gång efter 1695. Britta Persdotter blev änka och gifte om sig med Anders Andersson (1671–1740) som blev gårdens näste ägare från 1714. Han hade tidigare varit soldat på roten 76 Frisk 1711–14. Makarna hade sonen Anders f. 1710.

Lars Andersson (1703–84) från Medle 8 blev ägare till hemmanet 1729. Han gifte sig samma år med Margareta Persdotter (1701–37) från gården och hade med henne barnen Malin (1729–1811) och Britta (1731–54), som båda var epileptiker, Anders, f. 1732 och som sannolikt dog samma år, Margareta f. 1733 som möjligen dog 1740, Hans (1735–35), Per (1736–1811), Karin (1737–38) och Johan (1737–38). Lars Andersson blev änkeman 1737 och gifte om sig 1738 med Kerstin Andersdotter (1697–70) från Medle 11. År 1749 fanns på gården en häst, 9 kor och 16 små kreatur. Man hade 6 tunnors utsäde. Mantalet var $\frac{1}{2}$ skatte. Till gården hörde ängsmarker i Medle. På gården fanns lappigan Anna Persdotter 1730–70.

Lars Anderssons son Per Larsson (1736–1811) var gårdens näste ägare och han gifte sig 1759 med Britta Olofsdotter (1737–92) från Gårdsmark 1. Makarna fick barnen Margareta (1760–61), Lars (1762–1831), Olof (1764–66), en dödfödd son 1765, Stina (1767–1840), Marta (1770–1858), Margareta (1772–73), Eva (1774–1847), Per (1776–76), Britta (1777–1858), som blev nybygghustru i Sandfors, samt Lisa (1780–1856). Per Larsson var fortfarande ägare 1786. Han var även nämndeman. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvamen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Per Larsson var nämndeman 1775.

Myckle 7

Hustru Margareta (– 1661) brukade gården 1640–56. Hon hade varit gift med Anders Jönsson från Degerbyn 3. Mantalet var 1654 på $\frac{3}{8}$. Åren 1657–60 brukade dottern Anna piga gården. Hon gifte sig 1662 med Lars Nilsson som troligen kom från Hedensbyn, och han var gårdens ägare samma år. I mantalslängden för 1662

står Lars Nilsson som ägare, men på gården finns endast en hustru varför Lars Nilsson kan vara soldat. I Hedensbyn finns en Lars Nilsson som är soldat 1659–60 vilken sannolikt kom från Hedensbyn 3.

Sjul Olofsson (– 1679/80) som kom från Ersmark 2 var gårdens ägare 1663–79. Möjligen gifte han sig med hustru Anna. Hans hustru heter senare Karin och hon kan ha fadersnamnet Mikaelsson och vara från Kattisträsk 1. Hustru Karin ägde gården 1679–93. Sjul Olofsson hade sonen Olof (1664–1737). Sjul Olofsson var soldat 1679 och fortfarande 1680.

Olof Sjulsson (1664–1737) ägde gården 1693–1726 och han gifte sig 1693 med Anna Andersdotter (1669–1740) från Degerbyn 6. Han hade barnen Anders (1696–1717,) som blev soldat på roten 82 Järnhäst 1714–17 och dog i fält, Karin (1699–1759), som gifte sig 1733 med en soldat på roten 46 Slumpare i Hjöggböle och sedan flyttade till Burträsk socken, Olof (1700–68), som var soldat på roten 82 Järnhäst 1720–25 och ägare till Storkåge 12 från 1728, Per (1703–82), Mikael (1706–41), som blev soldat på roten 82 Järnhäst 1725–41, Johan (1710–41), som blev soldat på roten 92 Skryt från 1734 samma år som han gifte sig, och Nils (1714–88), som ägde Kusmark 23 från 1735 och gifte sig samma år. År 1695 hade Olof Sjulsson en häst, 5 kor och 15 små kreatur på gården. Skatten var 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var 1/8 skatte. Olof Sjulsson var sexman 1722.

Sonen Per Olofsson (1703–82) tog över hemmanet 1726, samma år som han gifte sig med Elisabet Eriksdotter (1703–94) från Degerbyn 1. Tillsammans hade de barnen Olof (1726–1807), Britta (1727–1808) som 1756 gifte sig med en soldat på roten 79 Degerfeldt i Degerbyn, Anna (1730–1812), som 1755 gifte sig med sockenskomakaren Johan Larsson Vestermark på Kyrkobordet, Katarina (Karin) (1734–1822), som 1757 gifte sig med sockensmeden Olof Andersson på Kyrkobordet, Maria (1735–1832), som gifte sig till Myckle 2, Lisa (1737–1824), som gifte sig 1771 till Bäck 10, Per (1741–1809), som gifte sig 1774 och blev nybyggare i Tåmeträsk från 1790, samt Erik (1744–1828), som gifte sig 1773 till Storkågeträsk 1. De fick också ett barn som dog 1733. På gården fanns 1749 en häst, 6 kor och 8 små kreatur. Utsädet var 4 tunnor och mantalet 11/32 skatte. Till gården hörde även ängsmarker i Stämmingsgården. Per Olofsson var snickare 1764–68.

Olof Persson (1726–1807) övertog hemgården och han gifte sig 1762 med Anna Andersdotter (1727–94) från roten 53 Dryg. De hade barnen Per (1763–1823), Lisbet (1764–1839), som 1791 gifte sig med en soldat från Burträsk socken som fanns på rotarna 68 Västerman i Skråmträsk och 60 Lax i Bastuträsk, Britta (1768–1833), som 1794 gifte sig med Jon Eriksson från Ullbergsträsk, och Anna Greta (1769–1848), som gifte sig 1806 med soldaten Anders Skog.

Myckle 8

Lars Jönsson (– 1667) kom möjligen från Degerbyn 3 och ägde gården 1629–60. Hans första hustru kan ha varit en dotter på Ersmark 8 och hans andra hustru hette Lisbet (– ca 1675). Lars Jönsson hade barnen Hans (omkring 1631–1703), Jöns som gifte sig 1659, Lars, som var ägare till Myckle 9 åren 1670–96, och en dotter som gifte sig till Klutmark 4. Lars Jönsson var nämndeman 1635–50. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Hans Larsson (ca 1631–1703) var ägare till gården 1662–1701 och han gifte sig med Britta, som föddes omkring 1631 och dog omkring 1712. Hans Larsson hade barnen Lars (1670–1746), Kerstin, som gifte sig till Falmark 12, Margareta (1674–1759), som gifte sig till Tjärn 4, och Sara (1677–1742). År 1695 fanns på gården 2 hästar, 11 kor och 26 små kreatur. Skatten var 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var 13/32 skatte. Hans Larsson var kyrkvård 1681 och nämndeman 1692–1701.

Sonen Lars Hansson (1670–1746) ägde hemmanet 1702–30 och han gifte sig 1693 med Britta Andersdotter (1673–1744) från Degerbyn 6. Lars Hansson hade sannolikt barnen Hans f. 1696, som var soldat på roten 76 Frisk 1718–21, Olof f. 1699, Anders (1702–74), Britta f. 1705, Mariet (1708–75), som gifte sig 1730 till Hedensbyn 6, Olof f. 1711, Lars (1713–39), Johan f. 1715, som gifte sig i Piteå 1735, och Margareta (1718–1802), som 1744 gifte sig till Falmark 5. Lars Hansson var sexman 1725–26.

Anders Larsson tog över hemgården 1735. Han gifte sig 1727 med Sara Samuelsdotter (1707–41) från Degerbyn 5 och 1744 med änkan på Drängsmark 4, Margareta Persdotter (1713–81) från Innervik 13. Anders Larsson hade tillsammans med sin första hustru barnen Britta (1728–1811), som 1757 gifte sig på Ragvaldstråk 1, Margareta (1730–99), som gifte sig 1760 på Ersmark 6, Maria (1732–1808), som gifte sig 1762 och blev soldathustru och senare nybyggarhustru i Röjnore, Lars, som dog 1736, och Sara (1737–1820). Tillsammans med sin andra hustru hade han barnen Anders (1742–88), som blev soldat på roten 50 Högberg i Gummark från 1761, Aron f. 1744, Johan (1747–87), Magdalena f. 1748, Katarina (Karin) f. 1751, Helena, f. 1753 och gift 1774 med en soldat på roten 97 Wahlberg i Storkåge, Per (1755–90), som var soldat på roten 75 Medelström, och Marta f. 1758. Helena Andersdotter fick 1767 tillstånd att ta nattvarden vilket hon önskade. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Utsådet var på 2,5 tunnor och mantalet på 13/32 skatte. Till gården hörde även en äng i Ersmark och en i Stämningsgården. Anders Larsson var kyrkvård 1736–79.

Sonen Johan Andersson (1747–87) blev näste ägare till hemmanet. Han gifte sig 1770 med Katarina Matsdotter (1749–87) från Källbomark 4. Makarna hade barnen Ingeborg f. 1772, Anders (1773–1849), Markus (1775–78), Per f. 1777, Johan f. 1778, Lars (1779–80), Anna Magdalena f. 1780, som efter moderns död var fosterbarn hos sin moster Anna Matsdotter och hennes man Sven Berg i Björkfors i Kalix socken, Sara (1781–89), Markus (1784–91) och Samuel (1786–1807). Johan Andersson var fortfarande ägare 1783 då hemmanet malde sin säd i Blåkvärnen i Orrbyströmmen vid Stämningsgården. Omkring 1786 byter Johan Andersson hemman med Lars Hansson från Degerbyn 2.

Gården ägdes 1786 av Lars Hansson från Degerbyn 2. Han var kyrkvård 1779–97.

Myckle 9

Hemmanet kom till 1682 genom en delning av Myckle 8. Lars Larsson ägde gården från 1682 och fram till sin död 1696. Han köpte till 3/8 mantal från Myckle 1. Lars Larsson gifte sig första gången 1668 med en Svensdotter som troligen kom från Degerbyn 6, och han gifte om sig 1692. På gården fanns 1695 en häst, 9 kor och 25

små kreatur. Skatten var 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var 5/16 skatte. Lars Larsson hade barnen Dordi, f. 1667, och Lars, som avstod från sin bördsrätt till hemmanet till förmån för sin mor och syster. System Dordi Larsdotter blev gift med Sven Persson (- 1717) och han var gårdens ägare 1697-1717. Makarna hade barnen Per (1702-75), Lars (1709-42), som flyttade till Kusmark 22 och Ullbergstråk, samt Lisbet.

Sonen Per Svensson ägde gården 1718-53. Han gifte sig första gången 1720 med Malin (1696-1754) och hade tillsammans med henne barnen Sven f. 1722, som blev ägare till Myckle 3, Olof (1724-42), som var soldat på roten 38 Palm, Jonas f. 1726, Lars (1727-1807), Jon (1729-98), som blev bonde på Storkåge 23, Malin f. 1733 och Per (1736-1802), som 1761 gifte sig med en dotter på Bjurvattnet 2, vars ägare han var någon gång efter 1744. Han gifte sig andra gången 1759 med Elsa Persdotter f. 1724 som flyttade in till Medle 1758. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Utsädet var 2,5 tunnor. Till gården hörde ängsmarker i Ersmark och Stämninggården. Mantalet var 13/32 skatte.

Sonen Lars Persson (1727-1807) övertog hemgården 1754 samma år som han gifte sig med Anna Hansdotter (1725-92) från Frostkåge 5. Tillsammans med henne fick han barnen Magdalena (1755-55), Per (1756-1830), Anna (1758-1845), Magdalena (1759-1829) och Hans (1764-65). Lars Persson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Myckle övriga

Jon Andersson bodde i byn 1690-94.

MEDLE

Byns åkrar beskrivs vid roteringen 1695 vara dels goda och dels svaga. Byn har dåliga ängar och nödortftig skog. Vid hemmansrannsakan 1749 sägs att åkrarna är frostflänta och åkrarna och ängarna kan inte utökas. Skogen är välväxt och tillräcklig och är vidsträckt. I byn idkas tjärbränning och det går att bygga en såg. Mulbetet är svagt och i byn finns något flakaland. Inom byn finns två mjölkvarnar som går höst och vår. Ett träskfiske blev nu taxerat. Byn hade före 1758 fjällträskfiske i Bjurlidträsket (Lilla Bjurvattnet) men avstod detta till nybyggaren i Bruträsk. Medleborna hade betalat 20 skillingar i taxa till kronan för fisket. Byn hade under mitten av 1700-talet en fäbod på allmanningen, Klemensfäbodarna, som låg vid nuvarande byn Forsbacka. Från Medle har nybygget Rörträsk i Jörns socken och Dalfors grundats.

Mårten Jonsson Strål på Medle 6 var 1524 med om att ta kål på Finnforsrövarna. Som belöning fick hemmanet Finnfors laxfiske, vilket sedan byttes ut mot Annön vid Krångfors, som nyttjades till fiske och slätter. Hemmanet ägde Annön ännu 1773 tillsammans med några bönder i Myckle.

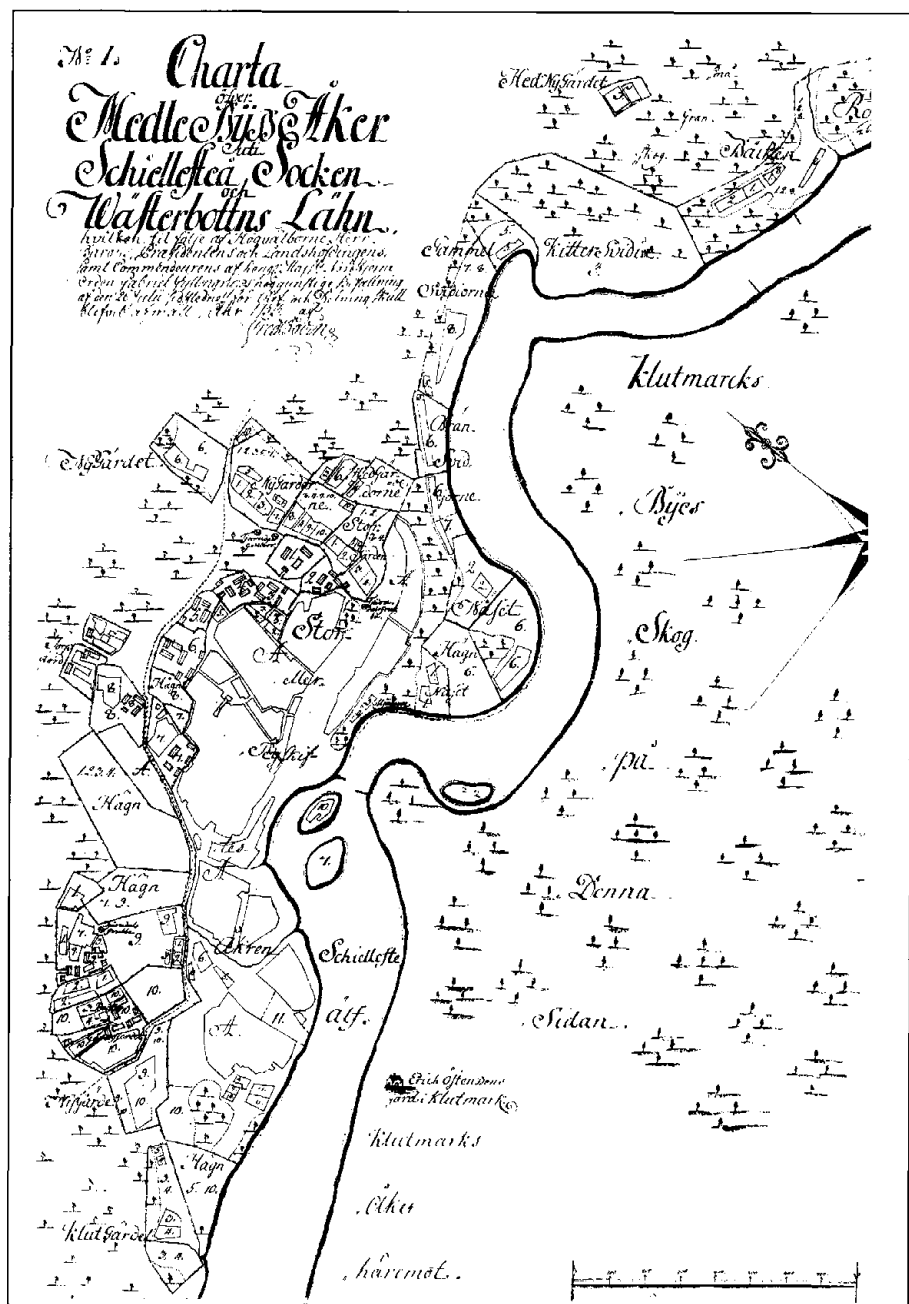
Medle 1

Lars Andersson (– 1664) var ägare till gården 1641–64. Han var troligen gift med den Anna som ägde gården 1681–84 samt 1687. Mantalet var 1654 på 23/64.

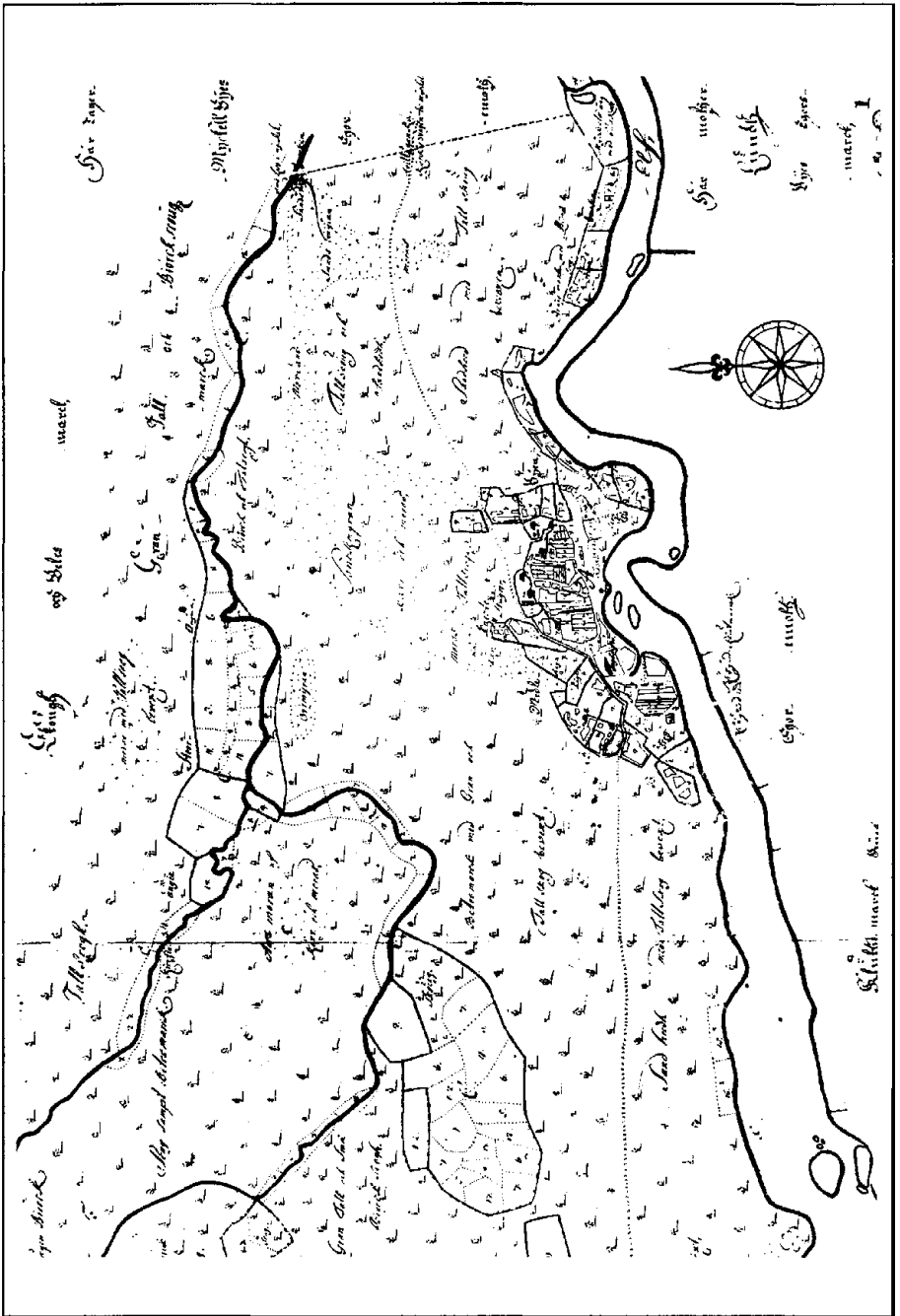
Sonen Anders Larsson (– 1677) ägde gården 1665–77 och 1677–80 stod hustru Karin som ägare. Anders Larsson var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark.

Åren 1681–84 samt 1687 var hustru Anna ägare. Hon var troligen änka efter Lars Andersson. Sonen Johan Larsson (1657–1742) var bonde på gården 1686 och 1688–1717. Han gifte sig första gången 1685 med Elsa och andra gången efter år 1700 med Anna (1657–1740) och han hade barnen Jon (1693–1777), som var soldat på roten Duva 1712–13, Lars (1699–1741), som var soldat på samma rote 1720–41 och dog sistnämnda året i slaget vid Villmanstrand, samt Per (1710–42). På gården fanns år 1695 en häst, 8 kor och 14 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 11/32 skatte.

Sonen Jon Johansson övertog hemmanet 1718. Han gifte sig 1717 med Margareta Johansdotter (1693–1754) från Medle 3 och de hade tillsammans sönerna Anders (– 1742), Johan (1723–1808), som var soldat på roten 73 Duva 1743–46 och sedan bonde på gården, Lars (1725–42) som troligen var soldat på roten 73 Duva 1742, samt Olof f. 1728, som blev soldat på roten 73 Lundström år 1758. År 1757 gifte Jon Johansson om sig med Sara Nilsdotter (1708–86) från Varuträsk 3. År 1749 fanns på gården en häst, 9 kor och 12 småkreatur. Man hade fem tunnor utsäde. Mantalet var på 7/16 skatte.

Karta 78. Medle 1753. Geometrisk avmätning av Fredrik Bodin. Nummer 1-6 på kartan motsvarar utgåvans numrering. Kartans 7=utgåvans 8, 8=9, 9=10 och 10=11. Övriga nummer är tillkomna efter 1753.

Karta 79. Medles utmark 1753. Geometrisk avmätning av Fredrik Bodin.

Johan Jonsson blev gårdens näste ägare och han gifte sig 1750 med Margareta Jakobsdotter (1725–1809) från Varuträsk 3. Makarna hade tillsammans barnen Jonas (1751–51), Margareta (1753–1834), som var soldathustru på roten 75 Medelström, Marta (1755–1835), Jonas (1758–68), Jakob (1760–1811), Olof och Johan (1763–63), Anders (1764–65) samt Johan f. 1766. Dessutom fick de en dödfödd dotter 1770. Johan Jonsson var soldat på roten 73 Duva 1743–46. Han ägde gården till 1790 och efterträddes då av sonen Jakob. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Medle 2

Nils Mårtensson Orre f. 1621 ägde gården 1645–75. Han var gift en gång och hade i det äktenskapet barnen Johan (1656–1731), Elisabet, samt Olof, som blev soldat från 1683 och på roten 75 Orre från 1695. Olof Nilsson dog barnlös. Nils Mårtensson var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652–57 och bar soldatnamnet Orre. År 1675 beskrivs han som vanvettig och fattig. Han hade många små barn, varav tre är kända till namnet. Nils Mårtensson kunde inte betala skatten som var på 4 tunnor och fick anstånd. Mantalet var 1654 på 3/8.

Johan Nilsson var ägare till hemgården 1678–1709. Han var gift och hade barnen Anders (1695–1717) och Lisbet. År 1678 sägs att Johan Nilsson var en ung pojke (här kanske i betydelsen ung man) med några små syskon. Han var utfattig och det lilla han hade sått hade torkan tagit. På gården fanns 2 kor och inga fler kreatur som kunde bidra till skatten. Senare sägs att ett tunnland av hemmanet låg öde. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 20 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var 11/32 skatte.

Sonen Anders Johansson Bur (1695–1717) ägde hemmanet 1714–17. Han var soldat på roten Bur i Kattisträsk 1714–17 och gift med Margareta Matsdotter (1685–1758) från Stavaträsk 1, och de hade tillsammans barnen Margareta (1713–77), som gifte sig 1735 till Medle 11, Johan f. 1715, som övertog gården, Mats (1715–86), som gifte sig till Drängsmark 2, samt Nils (1718–99), som var ägare till Skrämräsk 1 från 1742.

Margareta Matsdotter blev änka och gifte om sig 1721 med Anders Jonsson Lundström (1692–1746) som ägde gården 1721–25. Han var från Medle 6 och var den gårdens ägare till 1746. Anders Jonsson Lundström hade varit sergeant på Bygdeå kompani 1718–19 och blev sedan länsman. Makarna hade barnen Britta f. 1722, Jonas (1723–1802), som var ägare till Medle 6 från 1749, Anders (1725–58), som blev soldat på roten 73 Lundström 1746 och stupade i Pommern 1758, samt Lars (1728–1805), som också var soldat på roten 73 Lundström från 1758 och ägde Långträsk 1.

Unga Johan Andersson tog över föräldragården 1730 och han gifte sig 1740 med Margareta Andersdotter (1716–60) från Medle 3 och omgift 1763 med Karin Johansdotter f. 1727. Han hade år 1749 5 tunnors utsäde och födde en häst, 9 kor och 12 småkreatur. Mantalet var 7/16 skatte. Johan Andersson hade barnen Anna (1742–1822), Marta (1747–86) och Margareta (1751–1802), som gifte sig med Johan Hansson på Stormark i Drängsmark.

Dottern Marta Johansdotter (1747–86) gifte sig 1770 med Hans Persson (1745–1816) från Hedensbyn 6 och han ägde gården 1770–1802. De fick barnen Per

(1771–71), Johan (1772–1833), Greta (1774–1850), Per (1776–76) och Olof (1778–82). Hans Persson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet utnyttjade Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Hans Persson gifte om sig 1786 med Margareta Johansdotter (1752–1809) från Medle 4. Makarna hade barnen Per (1788–1829), Anna Maria (1790–1873), Britta Katarina (1791–91) samt Britta Katarina (1793–93).

Medle 3

Gården bildades ungefär 1681 genom en delning av Medle 4. Johan Andersson var ägare till gården 1684–1702. Han kom från Skråmträsk 1 och gifte sig i Burträsk socken 1672 med Elisabet Olofsdotter (1645–1733) från Bygdsiljum. Johan Andersson hade barnen Johan, som var soldat på roten 75 Orre i Innervik, Jakob f. 1680, som ägde Medle 4 från 1714, Anders, som dog omkring 1714, samt Margareta f. 1693, som gifte sig på Medle 1. På gården fanns 1695 en häst, 11 kor och 23 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 6 skäl krono och mantalet var 11/32. Johan Andersson var sexman 1695–98.

Sonen Anders Johansson Orre ägde gården från 1703 till omkring 1714. Han var soldat på roten 75 Orre åren 1712–14. Han var gift med Margareta (1676–1756), och efter makens död stod hon som ägare till 1725. Makarna hade barnen Elisabet f. 1705, som 1722 gifte sig med en soldat på roten 121 Lång, Anna f. 1707, Erik (1707–76), ett barn som dog 1709, Anna (1710–48), som gifte sig till Bastuträsk 2, Johan (1712–70) som bodde på gården samt Margareta (1716–60), som gifte sig till Medle 2.

Erik Anderson ägde hemgården från 1726 och han gifte sig 1733 med Sara Olofsdotter (1710–98) från Långträsk 1. Makarna hade tillsammans barnen Magdalena (Malin) (1734–99), som gifte sig med en soldat på roten 66 Blylod i Bjurvattnet och blev ägare till Långträsk 2, Anders (1737–64), som var soldat på roten 75 Medelström, gifte sig 1757 och drunknade 1764 då han tycks ha bott i Drängsmark, Sara (1740–1809), som gifte sig 1763 till Ersmark 12, Olof (1743–1815), Mariet (1746–1818), som 1765 gifte sig till Bastuträsk 1, Susanna f. 1749, som blev gift med Josef Andersson i Lauker i Arvidsjauras socken, samt Johan f. 1753. De hade också dottern Margareta som föddes 1739 och dog samma år. Erik Andersson sådde 4 tunnor och födde en häst, 10 kor och 16 småkreatur 1749. Mantalet var på 11/32 krono.

Sonen Olof Eriksson (1743–1815) blev sedan gårdens ägare och han gifte sig 1769 med Katarina Olofsdotter (1742–1822) från Medle 11. Makarna hade barnen Sara (1771–1837), Olof (1772–1805), Marta (1776–1844), Anna (1779–1860), Margareta f. 1781, Helena (1783–83) och Erik (1784–1824). Olof Eriksson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Medle 4

Östen Persson (1587–1662) ägde gården 1627–52, och 1654–56 var sonen Per Östenson ägare. Han var gift med Karin som innehade hemmanet 1657–63. Brodern

Nils Östenson var bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1661. Mantalet var 1654 på 11/16.

Gården ägdes 1665–67 av Per Jakobsson. Möjligen var han gift med den dotter som fanns på gården 1663. Han var möjligen från Klutmark 9 och ägare till Klutmark 3 under en kort tid.

Nils Hermansson ägde gården 1669–71 och innan dess hade han brukat Varuträsk 3. Han gifte sig 1661 med Karin Andersdotter och han dog före 1675. Som änka for Karin Andersdotter till Gummark 4. Makarna hade sonen Herman f. 1665 som gifte sig och brukade Ersmark 7 åren 1701–20.

Jon Jonsson (– 1675) ägde gården 1674–75. Han var gift med Sara som drev gården vidare efter makens död 1675. Hon var ägare 1675–87. År 1675 beskrevs hon som sittande i stor fattigdom och hon har inte fått någon säd från åkern detta år och ägde ingen boskap. Därför fick hon anstånd med skatten som var på 5 tunnor och 4 skäl. År 1678 hade hon inga djur och det lilla hon sått hade torkan tagit. Sara kunde inte betala skatten som var på 2 tunnland och 4 skäl. Halva hemmanet brukades till höslätter, tydligen av andra. Anders Andersson ägde gården 1688.

Anders Olofssons hustru Sara ägde gården 1692–95. De hade tillsammans sonen Johan. År 1695 hade hon 2 kor och 10 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 6 skäl krono. Mantalet var 1/8. Lilla Johan Andersson som dog 1710 ägde hemgården från 1699. Han var sannolikt soldat på roten 73 Duva år 1710. Han var gift och hade dottern Sara f. 1708. Hustru Britta brukade gården fram till 1713.

Jakob Johansson Varg (1680–1769) från Myckle 3 brukade hemmanet från 1714. Han var född i Skrämräsk medan föräldrarna bodde där. Han gifte sig 1709 med Britta Andersdotter (1681–1764) från Medle 8 som var änka efter Olof Nilsson på roten 75 Orre, och själv var Jakob Johansson soldat på roten 74 Varg 1712–13. År 1749 fanns på gården en häst, 10 kor och 16 småkreatur. Man sådde 4 tunnor och mantalet var 11/32 krono. Makarna hade barnen Anders f. 1710, Elisabet f. 1712 samt Johan (1717–63). Jakob Johansson var nämndeman 1730–44.

Sonen Johan Jakobsson (1717–63) tog över gården. Han gifte sig 1737 med Anna Andersdotter (1712–62) från Drängsmark 16 och tillsammans med henne hade han barnen Anders (1740–58), Britta (1742–1828), som 1764 gifte sig med en soldat på roten 74 Varg, Jakob (1745–1818), Marta, f. 1748 och gift 1765, Johan (1750–50) samt Margareta (1752–1809), som blev gift på Medle 2. År 1763 gifte han om sig med Kerstin Andersdotter (1725–1812) från Storkåge 3, som sedan hon blivit änka gifte sig på Ersmark 2.

Sonen Jakob Johansson ägde hemmanet därefter och han gifte sig 1765 med Helena Olofsdotter f. 1741 från Vallen 5 i Lövångers socken. Makarna hade tillsammans barnen Anna f. 1766, Britta f. 1769, Kajsa (1772–1857), Johan (1775–1841), Lena f. 1778, Olof f. 1780 och Kristina f. 1784. Jakob Johansson ägde fortfarande hemmanet 1786. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Medle 5

Gården kom till ca 1683 genom en delning av Medle 6. Olof Andersson Pamp (– senast 1693) från Åbyn i Burträsk socken ägde gården från 1683. Han gifte sig samma år med Britta Andersdotter (– 1721) från Kroksjön. Som änka gifte hon om

sig med Sven Andersson som var soldat i Degerbyn från 1689 och på roten 78 Hägg från 1695. Olof Andersson var en bror till Nils Andersson på Medle 6.

Måns Olofsson Ström var gårdens ägare 1687–90. Han hade varit soldat på Sunnanå 1666–78 och var korpral 1678–89. Åren 1695–1702 ägde han Sunnanå 4. Måns Olofsson gifte sig 1669 med en Johansdotter.

Olof Olofsson (1660–1753) ägde gården 1692–ca 1741. År 1695 fanns på gården en häst, 7 kor och 9 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var ¼ skatte. År 1683 var Olof Olofsson eventuellt gift och bosatt i Ursviken. Han var gift med Margareta Persdotter (– 1742). Olof Olofsson hade barnen Margareta, Per, som var soldat på roten 61 Rut i Långträsk 1710, Olof som var soldat, Lisbet (1700–91) och Sara. Dottern Lisbet gifte sig 1741 med Johan Olofsson (– omkring 1743) som var näste ägare av hemmanet. År 1744 gifte hon om sig med Staffan Nilsson (– 1770) från Burträsk socken och han blev sedan ägare till gården. År 1749 sådde han 3,5 tunnor och födde en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Mantalet var 5/16 skatte.

Anders Persson (1739–91) köpte hemmanet 1760 för 950 riksdaler kopparmynt. Han var född på Hedensbyn 14 och blev sedan ägare på Hedensbyn 15 och i Hemmingen. Han var gift med Stina Nilsson f. 1731 från Klutmark 8.

Näste ägare från 1770 var Olof Månsson (1746–1823) från Storkåge 19 som 1767 gifte sig med Britta Mikaelsson (1742–1815) och de var ägare ännu 1775. Makarna hade barnen Marta (1768–1805), Lisa f. 1769, Magnus f. 1771, Sara (1772–1815), Olof Häll (1776–1836), som var den siste skarprättaren i norra Västerbotten och bosatt i bl.a. Varuträsk, Måns (1778–1821), som bodde i Kankberg, Jonas f. 1779, Johan Bergström (1782–1840), som var sockenskräddare, Kajsa (1783–1862) samt Martin Häll (1785–1809), som var vargeringskarl 1809 för rotarna Blylod och Norberg och sannolikt dog i kriget.

Familjen flyttade senare till Kankberg och efterträddes av Per Olofsson f. 1741 från Gagsmark 5. Anders Jonsson fanns som ägare 1783–86. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Näste ägare från 1770 var Olof Månsson (1746–1823) från Storkåge 19 som 1767 gifte sig med Britta Mikaelsson (1742–1815). Makarna hade barnen Marta (1768–1805), Lisa f. 1769, Magnus f. 1771, Sara (1772–1815), Olof Häll (1776–1836), som var den siste skarprättaren i norra Västerbotten och bosatt i bl.a. Varuträsk, Måns (1778–1821), som bodde i Kankberg, Jonas f. 1779, Johan Bergström (1782–1840), som var sockenskräddare, Kajsa (1783–1862) samt Martin Häll (1785–1809), som var vargeringskarl 1809 för rotarna Blylod och Norberg och sannolikt dog i kriget.

Familjen bytte 1782 hemman med Anders Jonsson från Kankberg. Anders Jonsson fanns som ägare 1783–86. Per Olofsson f. 1741 från Gagsmark 5 fanns som ägare 1790. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Medle 6

Anders Persson f. 1597 ägde gården 1628–81. Anders Persson som var barnlös var nämndeman 1651–52. Mantalet var 1654 på 1 1/16.

Nils Andersson (– 1692) från Åbyn i Burträsk socken ägde gården 1681–92. År 1693 brukade hans hustru Karin Sigfridsdotter (1655–1735) från Lund 1 gården.

Makarna hade tre barn men namnen är okända. Nils Andersson var soldat 1678–83 och hade gått ut för förgångsmannen Anders Persson. Möjligen hade Nils Andersson övertagit hemmanet och gett förgånga till tidigare ägaren. En bror till Nils Andersson var Olof Andersson Pamp (– 1693) som var soldat i byn 1683–93 och bonde på Medle 5. Karin Sigfridsdotter gifte om sig med Johan Johansson f. 1660, som var gårdens ägare 1694–95. Sedan var Johan Johansson åren 1696–1717 ägare till Lund 2, där han också var född. Johan hade barnen Lisbet (1695–1740), Johan f. 1700 samt Kerstin. Han gifte om sig 1740 och flyttade till Luleå socken 1741.

Länsman Jon Andersson Lund (1664–1754) ägde gården omkring 1695–1727. År 1695 hade han en häst, 9 kor och 15 småkreatur på gården. Skatten var 6 tunnor och mantalet 13/32 skatte. Jon Andersson var född på Lund 2, som han också ägt 1686–96. Han var först gift med en Larsdotter och sedan gifte han sig omkring 1684 med Britta Olofsdotter (1664–1758) från Sunnanå 2. Jon Andersson hade barnen Olof, Anders (1692–1746), Hans (1699–efter 1777) och Karin. Sonen Hans Jonsson ägde gården från 1727 och därefter Stämmingsgården 1 åren 1729–42 samt Degerbyn 2 från 1742. Han gifte sig 1724 med Anna Persdotter (1700–77) från Gärdsmark 1 och hade tillsammans med henne barnen Per f. 1725, Katarina (Karin) f. 1730, Elsa (1733–99) och Lars (1739–1816), som ägde Degerbyn 2 från 1742. Jon Andersson var länsman 1706 samt från 1713.

Länsman och f.d. sergeanten på Bygdeå kompani, Anders Jonsson Lundström, övertog hemgården efter sin bror och brukade den till 1746. År 1721 hade han gift sig med änkan Marta Matsdotter (1685–1758) på Medle 2 och var den gårdens ägare 1721–25. Hustrun stod som gårdens ägare 1746–48. Makarna hade barnen Britta f. 1722, Jonas (Jon) (1723–1802), Anders (1725–58), som var soldat på roten 73 Lundström 1746–58 och dog i Pommern 1758, och Lars (1728–1805), som också var soldat på roten 73 Lundström från 1758 och bonde på Långträsk 1. Anders Lundström var länsman 1736–46.

Sonen Jonas Andersson Lundström övertog hemgården 1749 samma år som han gifte sig med Karin Jonsdotter (1727–92) från Medle 8. Detta år hade han 2 hästar, 12 kor och 20 får och utsädet var 8 tunnor. Mantalet var 3/4 skatte. Makarna fick barnen Marta (1750–51), Anders (1751–1834), Jonas (– 1756) och Johan Lundström (1757–1838), som gifte sig med Anna Olofsdotter f. 1756 från Vallen 5 i Lövångers socken. Johan Jonsson Lundström var soldat på roten 73 Lundström 1780–1807. Vidare Jonas (1760–1808), som var soldat på roten 111 Lund, Margareta (1764–1847), som var soldathustru på roten 49 Jägare, samt Katarina f. 1768. Hemmanet nyttjade 1773 Annön vid Krångfors som användes till fiske och slätter.

Medle 7

Hemmanet kom till ca 1760 genom en delning av Medle 6. Jon Nilsson f. 1729 från Innervik 7 var ägare till gården. Han gifte sig 1760 med Magdalena (Malin) Persdotter f. 1734 från Hedensbyn 3.

Medle 8

Jöns Östensson (1611–94) ägde gården 1642–79. Han blev änkeman 1679 och gifte därefter om sig och han hade barnen Anders (– 1697), Lars Duva, som var soldat

från 1666 och några år framåt samt från 1676, troligen Erik, som var soldat 1677 och som dog samma år vid Køge bukt i Danmark, en dotter som gifte sig till Innervik 19 och Olof f. 1664, som gifte sig 1682 och sedan gifte om sig 1686 med Margareta Jakobsdotter (1662–1735) från Yttervik 7 och ägde gårdarna Ostvik 8 åren 1686–88 och Ostvik 7 åren 1688–1725. Han var möjligen soldat från 1677. Jöns Östensson hade dessutom sonen Per som gifte sig 1683 och var ägare till Falmark 2 åren 1690–1713. Mantalet var 1654 på 7/8.

Anders Jönsson var gårdens ägare 1680–1702. Han gifte sig med en Davidsdotter från Storkåge 5 och efter hennes död gifte han om sig. Han hade barnen Anders (1669– ca 1752), Malin f. 1687 och Karin (1690–1759). År 1695 fanns på gården två hästar, 16 kor och 40 småkreatur. Skatten var 7 tunnor och mantalet var 5/6 skatte.

Sonen Anders Andersson ägde gården från 1702 till omkring 1735. Han var gift första gången med Malin Larsdotter och andra gången med Mariet Andersdotter (1667–1736). Anders Andersson hade barnen Britta (1697–1739), som gifte sig 1730 till Hedensbyn 10, Anders f. 1699, Hans (1702–71), som gifte sig 1728 med dottern på Innervik 11 och ägde den från 1728, Lars (1703–84), som gifte sig och blev ägare till Myckle 6 år 1729, Johan (1706–71), Anna f. 1707, Daniel (1709–57), som var soldat på roten 74 Varg fram till 1744 och ägare till Medle 9, samt Anders f. 1711.

Johan Andersson (1706–71) tog över hemgården omkring 1735 och han gifte sig samma år med Marta Jonsdotter (1712–82) från Medle 11. Johan Andersson hade barnen Anders (1736–88), som gifte sig 1764 och var soldat på roten 74 Varg från 1759 och nybyggare i Dalfors från 1771, Jon (1740–40), Jon (1741–1813), som var nybyggare i Finnträsk, Johan (1744–1809), som gifte sig och ägde en gård i Ullbergsträsk, Nils (1744–45), Katarina (1747–1833), som gifte sig 1770 med en soldat på roten 8 Hurtig och sedan gifte om sig 1774 med Axel Olofsson (1747–1813) från Vallen 5 i Lövångers socken som senare blev gårdens ägare, Margareta f. 1749 och Marta (1754–1831). Johan Andersson sådde år 1749 5 tunnor och födde en häst, 10 kor och 12 får. Mantalet var 7/16 skatte.

Jon Johansson blev hemgårdens näste ägare. Han gifte sig 1764 med Maria Mikaelssdotter f. 1745 från Ersmark 14 och Finnträsk. Jon Johansson blev nybyggare i Finnträsk 1774 och övertog svärfaderns gård.

År 1774 blev svågern Axel Olofsson (1747–1813) från Vallen 5 i Lövångers socken ägare till Medle 8. Han var gift med dottern i gården, Katarina Johansdotter (1747–1833). Makarna hade barnen Lisa (1775–1813), Johan (1775–1846), Olof (1776–1860), Anders (1778–1853), Per (1779–1805), Axel (1780–81), Gustav f. 1780, Eva f. 1782, Anna f. 1782, Marta (1782–83), Gustav Melander (1784–1822), som var sockensmed, Jon (1785–1866), Axel Forsman f. 1786, Britta (1788–96), Marta (1788–88) samt Helena (1789–1862).

Medle 9

Gården kom till ca 1738 efter en delning av Medle 8. Daniel Andersson (1709–57) från Medle 8 var en av ägarna till gården. Han var soldat på roten 74 Varg 1743–44 och gift 1738 med Karin Philipsdotter f. 1711 från Varuträsk 2. Makarna fostrade tillsammans barnen Marta (1739–97), som gifte sig 1766 med trumslagaren Petter

Sundström på Kyrkobordet, Anders (1741–1814), som flyttade till annan socken 1770, Karin f. 1744, Johan (1745–1820), som blev soldat på roten 91 Kruskopp och nybyggare i Rörträsk 1779, samt Katarina f. 1747, som gifte sig med en soldat på roten 21 Bergholm. Sonen Daniel dog 1751. På gården fanns 1749 en häst, 10 kor och 12 får. Utsådet var 5 tunnor och mantalet var 7/16 skatte.

Näste ägare var Anders Larsson f. 1728 från Innervik 18. Han gifte sig 1757 med Karin Andersdotter f. 1709 från Lappvattnet 4, som varit gift på Åbyn 6 i Burträsk socken, och 1760 med Margareta Olofsdotter (1726–92) från Innervik 15.

Medle 10

Sven Nilsson ägde hemgården 1645–52 och han var gift. Nils Andersson gifte sig med Malin Nilsson från gården och han var gårdens ägare 1654–62. Nils Andersson var soldat 1656–60 och betecknas sistnämnda året som sjuk. Malin Nilsson brukade gården 1663–78. År 1675 beskrivs hustru Malin som utfattig och hon hade inte sått sin åker detta år. Sonen hade gått ut som tremänningsknekt. Malin fick anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 6 skäl. År 1678 hade Malin endast 2 kor och det lilla hon sått hade torkan tagit. Därför kunde hon inte betala skatt för halva hemmanet. Makarna hade sonen Olof och en dotter. Mantalet var 1654 på 11/32.

Sonen Olof Nilsson var soldat vid kapten Per Larsson Kaggs tremänningskompani i Jämtland 1676–78. Från juli till oktober 1678, då han dog, var han soldat vid Bygdeå kompani. Olof Nilsson som ägde gården 1678 var gift med Kerstin som innehade gården 1679–92.

Christier Johansson (1658–1733) från Frostkåge 13 ägde gården 1693–1723. År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 20 småkreatur. Skatten var 1 tunna och 3 skäl. Mantalet var på 5/32 skatte. Christier Johansson blev änkeman 1690 och gifte om sig 1692 med Malin Jonsdotter (1669–1755). Christier Johansson hade möjligen dottern Malin f. 1690 som gifte sig till Innervik 1, möjligen en dotter som gifte sig till Ragvaldsträsk 8, Johan (1696–1771), som gifte sig 1720 och var ägare till Krok-sjön 3 från 1725 och sedan gifte om sig 1759, Margareta (1699–1735), som gifte sig 1724 med en soldat på roten 49 Skytt i Ragvaldsträsk och som var ägare till Ragvaldsträsk 5, Jon (1700–57), som var soldat på roten 74 Varg 1720–33, Gabriel (1707–73), som gifte sig 1733 och som ägde Myckle 1 från 1733 och framåt och var soldat på roten 71 Klint i Klutmark fram till 1744, och Karin (1708–73), som gifte sig 1731 till Myckle 3 och som gifte om sig till Degerbyn 7 sedan hon blivit änka.

Sonen Jon Christiersson (1700–57) var ägare till gården 1724–49 och han gifte sig omkring 1724 med Margareta Nilsson (1698–1755) från Storkåge 8. Makarna hade barnen Malin f. 1724, Karin (1727–92) som gifte sig 1749 med en son på Medle 6, Nils (1729–81) samt Malin som dog 1737. På gården fanns 1749 en häst, 10 kor och flera får. Man hade 4 tunnors utsäde. Mantalet var 11/32 skatte.

Sonen Nils Jonsson Varg tog över föräldragården år 1750. Han hade varit soldat på roten 74 Varg 1720–33. Nils Jonsson gifte sig 1750 med Barbro Mårtensdotter (1725–81) från Bergsbyn 7 och makarna hade barnen Marta f. 1751, som gifte sig 1778 till Bäck 10, Magdalena f. 1754, som gifte sig 1775 till Rönnbäcken 2, Katarina f. 1757, som gifte sig 1786 med en soldat på roten 31 Smed, samt Jonas f. 1760,

som tog över hemmanet. Jonas Nilsson gifte sig 1782 med Stina Andersdotter f. 1754 från Rönnbäcken 2.

Medle 10b

Soldaten Philip Philipsson Varg (1660–1741) från Ragvaldsträsk 1 brukar halva hemmanet Medle 10 som är på 1 tunna och 3 skäl i skatt 1684–1703. Han gifte sig 1683 med Sara, som möjligen kom från Medle 10. Philip Philipsson är soldat från 1683 och på roten 74 Varg 1695–1704. Philip gifter om sig år 1700 med Mariet Tomasdotter från Långräsk 1 (ca 1670–1759. Makarna hade sonen Tomas (1701–1773) som är soldat på roten 97 Wahlberg i Storkåge 1720–31 samt 1735–40. Han köper Storkåge 2 år 1724. Vidare barnen Karin f. 1711, som blev gift med soldaten Daniel Andersson Varg i Medle som även var bonde på Medle 9, och Johan (1714–42), som var soldat på roten 97 Wahlberg i Storkåge 1731–35 och sedan trumslagare med namnet Wahlström 1737–42.

År 1695 fanns på gården en häst, 3 kor och 7 små kreatur. Skatten var en tunna och 3 skäl och mantalet 3/32 skatte. Hemmansdelen tycks sedan gå tillbaka till Medle 10. Philip Philipsson brukade Myckle 2 1700–01 och Varuträsk 2 1701–02. Familjen ägde sedan Varuträsk 2 åren 1704–06. Därefter bodde familjen på Kyrkobordet.

Medle 11

Jon Andersson f. 1618 ägde gården 1636–88. Han gifte sig andra gången 1662 och blev änkeman 1696. Mantalet var 1654 på 45/64. Jon Andersson var svärdssmed 1664 och gjorde repen till klockstapeln 1662–94. Han var även tunnbindare 1687. Jon Andersson var kyrkvärd 1650–52.

Sonen Anders Jonsson (– ca 1710) ägde gården 1690–1706. Han var gift med Mareta (1652–1727) och han hade barnen Karin f. 1681, Britta f. omkring 1684, Lisbet och Kerstin (1697–1770), som gifte sig 1738 till Myckle 6. Anders Jonsson var soldat 1659–63. År 1695 fanns på gården en häst, 14 kor och 28 små kreatur. Skatten var 5 tunnor och 4 skäl och mantalet var ¼ skatte. Anders Jonsson var nämndeman 1688.

År 1706–35 var Jon Olofsson (1685–1756) gårdens ägare. Han var soldat på roten 73 Duva 1714–16. Jon Olofsson gifte sig med Karin Andersdotter från gården och han hade barnen Anders f. 1708 som dog tidigt, Olof (1710–87), som var soldat på roten 75 Orre, Anders (1711–68), som gifte sig 1728 till Klutmark 8, Marta (1712–82), som gifte sig till Medle 8, Johan (1715–41), som var soldat på roten 76 Frisk, Jonas (1718–42), som också möjligen var soldat, Gabriel (1720–94), som var soldat på roten 33 Bergskräva och bonde på Norsjö 8, Margareta (1722–1809), som gifte sig 1744 till Bjurvattnet 3, samt Karin f. 1725, som gifte sig 1749 med Olof Mårtensson i Brännvattnet i Burträsk socken. En syster till Jon kan Karin Olofsdotter på Storkåge 10 vara, vilken var dopvitne 1720. En bror kan Olof Olofsson på Innervik 1 vara. Jon Olofsson var nämndeman 1724–29.

Olof Jonsson övertog hemmanet 1736 och han gifte sig 1735 med Margareta Andersdotter (1713–77) från Medle 2. Han var möjligen soldat på roten 75 Orre i Innervik 1747–48. Makarna hade barnen Karin (1736–37), Mariet (Maria) (1737–37),

Margareta (1738–1822), som gifte sig 1761 och delade hemmanet som blev Medle 12, Katarina (1742–1822), som 1769 gifte sig till Medle 3, Jon (1745–1895), som övertog halva hemmanet, Maria (1746–1818), som blev nybyggarhustru i Ålund, Helena (1747–1818), som gifte sig med en soldat på roten 91 Kruskopp i Kusmark, Kristina (1751–51), samt en dödfödd dotter 1757. De fick också Anders som dog 1752, Olof som dog 1756 samt Lisa som dog 1758. Olof Jonsson hade år 1749 7,5 tunnor utsäde och födde 2 hästar, 14 kor och 12 små kreatur. Mantalet var 11/16 skatte.

År 1762 delades hemmanet och sonen Jon Olofsson fortsatte att bruka gamla gården.

Medle 12

Förste ägare till hemmanet var Jon Larsson f. 1734 från Skråmträsk 5. Han gifte sig 1761 med Margareta Olofsdotter (1738–1822) från Medle 11. Hemmanet tillkom genom en delning av Medle 11. Makarna hade sonen Lars som dog 1770.

Medle a

Jöns' Karin stod som ägare av gården 1647–57. Mantalet var 1654 på 1/8. Karin piga innehade hemmanet 1658–60. Olof Jönsson som föddes 1664 och dog omkring 1724 var gårdens ägare före 1688. Han ägde Ostvik 7 åren 1688–1725. Han gifte sig andra gången 1686. Sedan upphörde denna hemmansdel.

Medle övriga

Maria Larsdotter Ros flyttade 1732 till Piteå socken.

KLUTMARK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har medelmåttiga åkrar och dåliga ängar. Det finns skog till nödtorft medan mulbetet är dåligt. I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 står att byns åkermark ger god årväxt, och det går att nyodla åker, men det är inte möjligt att ta upp mera ängar. Skogen är god och tillräckligt för behovet; i byn idkas dessutom tjärbränning. Skogen ger gott mulbete och nödtorftigt flakaland. I byn finns två små skvaltkvarnar varav en är av särdeles värde. Odlingsbetingelserna var tydligen osäkra i byn, för flera hemman ligger tidvis öde.

Från Klutmark har nybyggerna Krångfors, Bruträsk och Røjnoret anlagts.

Klutmark 1. Älghemmanet

Sara piga brukade gården 1648–55. Mantalet var 1654 på 13/32. Anders Hindriks-son var ägare till gården 1663–74. Han betecknades 1666 som utfattig och gården var då ett kronohemman. Anders Hindricksson var soldat 1675–90 och profoss vid staben under 1690. Han stod som bosatt i Storkåge och Klutmark och är troligen en son till Hindrick Andersson på gården. Anders Hindricksson bar soldatnamnet Vind.

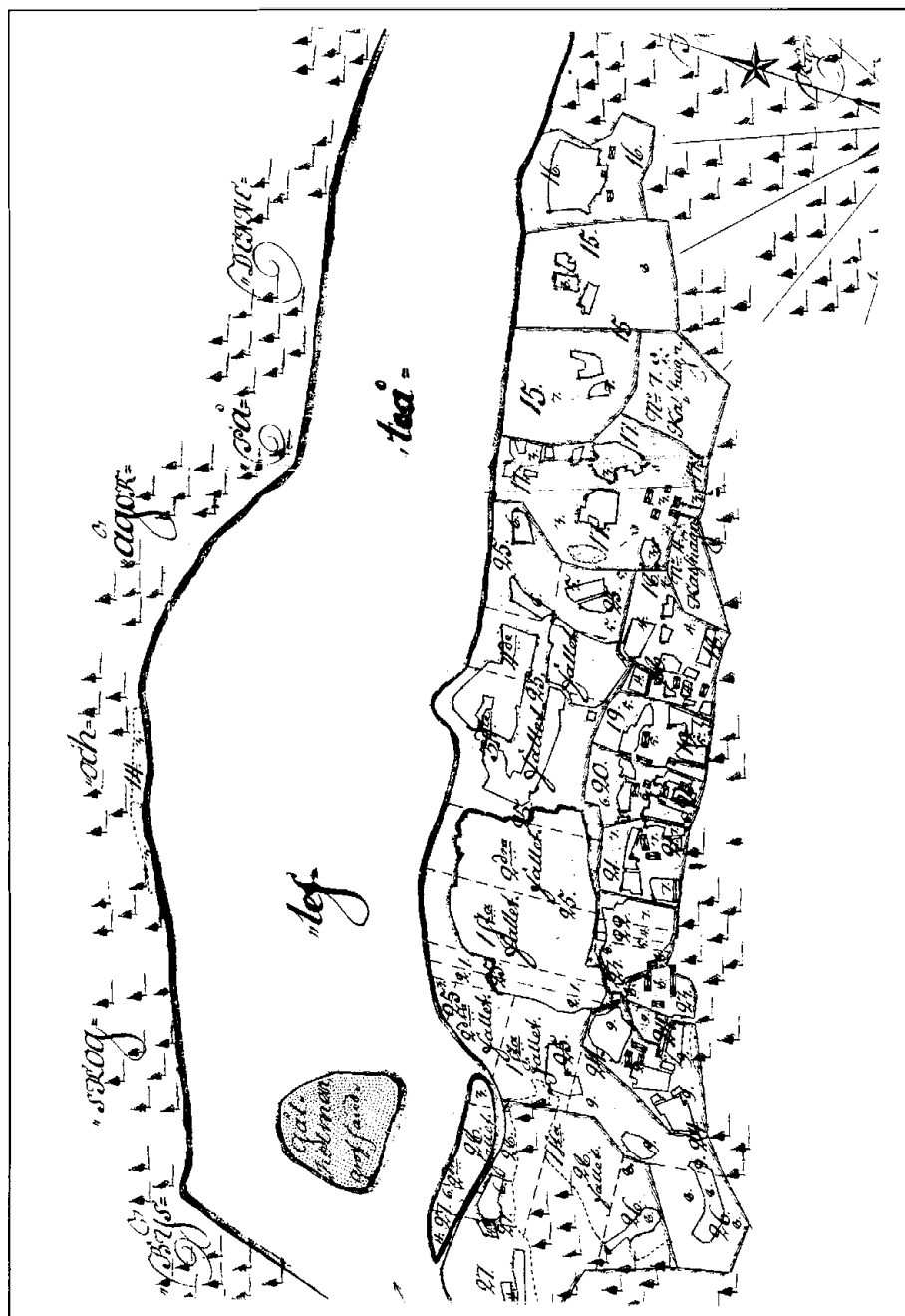
Per Andersson (– 1678) innehade hemmanet 1675–78. Han beskrevs 1675 som fattig eftersom han tagit upp ett vanbrukat hemman. Han hade inte sått något under året och hade ingen boskap. Därför fick Per Andersson anstånd med skatten som uppgick till 3 tunnor och 2 skäl. Han var soldat 1676–78 och dog sannolikt det sistnämnda året. Hustrun fanns på hemmanet tillsammans med två små barn. Hon hade ingen manshjälp på hemmanet och hade därför inte kunnat så. Hon hade endast en ko. Hustru Karin (1650–1730) brukade hemmanet 1678–84.

Korpralen Anders Andersson Frisk, som tidigare brukat Klutmark 3, bodde på en del av hemmanet 1683–86. Familjen flyttade sedan till Östanbäck 11.

Helge Olofsson (senast 1642– efter 1715) från Åsen inom Villvattnet i Burträsk socken var gårdens ägare 1686–96 och 1707–17. Han var enligt mantalslängden soldat för Lövångers kompani 1666–69 samt 1687. Han hade år 1680 bott på Kattisträsk a. År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 11 små kreatur. Skatten var 3 tunnor och 2 skäl krono och mantalet 7/32. Helge Olofsson gifte sig första gången 1670 och andra gången med Kerstin Johansdotter (1674–1743) från Drängsmark 2. Efter att ha blivit änka gifte hon om sig på Morön 3. Helge Olofsson hade barnen Östen, som var soldat på roten 76 Klut från 1695, Anders, som var bonde på gården och sedan näste soldat på roten Klut, Margareta (1689–1740) och Britta.

Sonen Anders Helgesson Klut ägde gården 1697–1703. Han var soldat på roten 71 Klut någon gång efter 1703. Anders Helgesson gifte sig med Karin Håkansdotter (1672–1743) från Ragvaldsträsk 3 och blev den gårdens ägare. Makarna hade barnen Anders f. 1702, som gifte sig på Gärdsmark 3, Malin samt Margareta (1702–70).

Åren 1718–28 brukade änkan Karin Håkansdotter och Anders Helgessons syster Margareta gården. Margareta stod för gården även 1703.

Karta 80. Klutmark 1756. Geometrisk avmätning av Olof Clausén. Kartans numrer-
ring motsvarar bokens numrerung. Hemmanen 1–2 ligger utanför kartbilden.

Per Johansson (1703–70) som troligen kom från Lund 2, ägde hemmanet 1729–35. Han hade varit soldat på roten 58 Dyr 1720–28. Per Johansson var gift med Britta Johansdotter (1693–1737) från Degerbyn 4. Makarna hade tillsammans barnen Johan f. 1720, Per f. 1723, Nils f. 1728, som möjligen var identisk med den Nils Persson Granström som blev nybyggare och expeditionslänsman samt resekatet i Stensträsk eller Stenisjaur i Jokkmokks socken, Sven f. 1730 samt Samuel f. 1733. Per Johansson betecknades som skomakare 1728. Familjen flyttade till Piteå socken 1735. Per Johansson Dyr var sockenskomakare på Kyrkobordet i Piteå socken år 1738–48 och gifte sig 1738 med Maria Carlsdotter på Kyrkobordet i Piteå socken.

Gabriel Håkansson (1713–40) var gårdens ägare 1736–38. Han kom från Drängsmark 12 och ägde Skråmträsk 7 efter 1738. Han gifte sig 1734 med Margareta Jonsdotter (– 1735) från Bjurvattnet 1 och andra gången 1736 med Dordi Andersdotter (1710–94) från Kusmark 7. Gabriel Håkansson hade barnen Jonas (Jon) (1735–75), som gifte sig 1757 och blev soldat på roten 102 Junkare i Storkåge år 1758 och var sedan nybyggare i Petiknäs, och Gabriel f. 1740, som gifte sig på Skråmträsk 7.

Nils Mosesson från Skråmträsk 7 (1704–42) ägde gården 1738–41. Han var soldat på roten 43 Ryttare i Falmark. Han gifte sig 1728 med Mariet Olofsdotter f. 1695 från Skråmträsk 7. Anders Johansson, som flyttade hit från annan socken år 1741, var ägare till gården från samma år. Han var gift med Ingrid Olofsdotter som flyttade till annan socken 1752. Gården låg öde till 1747 då Erik Östensson (1711–57) från Böle 4 blev ägare. Han var gift med Anna Olofsdotter (1711–84) och tillsammans hade de dottern Helena (1749–1822) som blev gift till Klutmark 8. På gården fanns 1749 en häst, 5 kor och 6 små kreatur. Utsädet var 3 tunnor och mantalet 13/32 krono. Kronofogden Carl Björk slog ängarna på hemmanet år 1744.

Jakob Johansson (1719–85) från Varuträsk 2 ägde hemmanet från omkring 1758 till 1767. Beträffande familj, se under Varuträsk 2. Anders Andersson (1738–1815) från Klutmark 2 gifte sig 1767 med Marta Jakobsdotter (1747–1815) på gården och blev samma år ny ägare till gården. De fick barnen Britta f. 1768, Anders (1770–1816), Kristina f. 1771, Margareta som dog 1772, Jakob Backman (1778–1857) samt Marta f. 1783.

När Stabäckes nybygge utsynades 1778 kallades hemmanet för Älghemmanet.

Klutmark 2

Hustru Kerstin brukade hemmanet 1648–56. Mantalet var 1654 på 9/32. Olof Nilsson innehade hemmanet 1658–63 och Nils Månsson var ägare 1665. Korpralen Måns Olofsson Ström från Sunnanå 4 ägde gården 1666–68 och han var gift. Han flyttade sedan till Medle 5 och Sunnanå 4. Gården var ett kronohemman 1666.

Näste ägare 1669–99 var Anders Staffansson från Norsjö som hade gift sig 1662. Han tog upp gården från öde 1669 och fick 3 års frihet från årliga räntan. Anders Staffansson beskrevs 1675 som utfattig och hade många små barn. Anders Staffansson hade inte fått någon säd från åkern och hade förlorat sin boskap. Därför fick han anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 2 skäl. Anders Staffansson kunde inte betala skatten 1678. År 1695 fanns på gården en häst, 7 kor och 12 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 2 skäl krono. Mantalet var ¼. Anders Staffansson var gift

två gånger, varav den första gången i Norsjö, och han hade döttrarna Karin och Margareta.

Dottern Karin Andersdotter gifte sig med Anders Ersson (1673–1739) från Ragvaldsträsk 2 som ägde gården 1700–35. Anders Ersson gifte om sig omkring 1723 med Elsa Andersdotter (1681–1758) från Myckle 2 där hon var änka, och han hade möjligen sonen Johan som sannolikt var soldat på roten 72 Bäcker 1720–24, Erik f. 1699, Mareta f. 1700, som gifte sig med en soldat på roten 31 Smed i Böle, Anders (1705–80), som var soldat på roten 72 Bäcker 1724–31, Karin (1708–74), Erik f. 1708, Hans (1711–42), som gifte sig 1734 och var soldat på roten 72 Bäcker 1731–42, Nikodemus f. 1715, ett barn utan namn 1724, samt Erik (1726–76), som var nybyggare i Finnräsk.

Stora Anders Andersson (1705–80) övertog hemgården och han gifte sig 1734 med Kristina (Kerstin) Larsdotter (1712–86) från Boviken 1. Makarna hade tillsammans barnen Margareta f. 1735, Anders (1738–1815) som gifte sig 1767 och blev bonde på Klutmark 1, Lars (1739–39), Jonas (1740–66), som var soldat i Lund, Lars (1742–1811), som blev soldat i Burträsk socken, Per (1745–45), Johan f. 1746, som var soldat på roten 53 Gärdfeldt, Adam (1748–1836) samt Britta f. 1749, som gifte sig 1789. De fick möjligen också två dödfödda söner 1737. År 1749 fanns på gården en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Utsädet var 3,5 tunnor och mantalet 3/92 krono. Sonen Adam Andersson blev hemmanets näste ägare och han var gift med Margareta Nilsdotter (1744–1829) från Klutmark 8.

Klutmark 3

Hustru Karin Andersdotter ägde gården 1640–52 och Jon Jonsson som troligen var en son ägde den 1654–59. Mantalet var 1654 på 3/8. Anders Persson innehade hemmanet 1660–63. Per Jakobsson var ägare till gården 1665–69. Han var bror till Simon Jakobsson på Klutmark 9 och var soldat i Ostvik från 1639. Hans hustru hette Margareta. Per Jakobsson fanns på Morön 1673 och något senare i Ostvik.

Per Svensson ägde gården 1669. Han var soldat 1660–66 och kom möjligen från Degerbyn 6. Soldaten Lars Olofsson innehade hemmanet 1671. Soldaten Anders Andersson ägde gården 1674–78 och han blev korpral 1678 och fick namnet Frisk. Anders Frisk var gift med Malin Andersdotter och flyttade till Ostvik 1678. Korpralen Anders Andersson Frisk bodde på en del av Klutmark 1 1683–86. Familjen bodde på Östanbäck 11 år 1688. Anders Andersson var soldat 1666–78 och hade blivit lejd av Samuel Jakobsson i Skråmträsk. Han var korpral 1678–90 och rustmästare 1690–94.

Gården i Klutmark låg sedan öde 1678–81 och togs upp av Johan Mikaelsson (–1717) som ägde gården 1681–1717. Han kom troligen från Norsjö 8 och blev änke-man 1697. Johan Mikaelsson gifte om sig med Margareta Nilsdotter (1674–1759) som brukade gården efter makens död åren 1718–22. På gården fanns 1695 en häst, 6 kor och 5 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl krono. Mantalet var 1/16. Nikodemus Larsson (1681–1759) gifte sig 1723 med änkan Margareta på gården och var dess ägare samma år.

Lilla Anders Andersson (1705–79) ägde gården 1728 och han gifte sig samma år med Margareta Persdotter (1691–1759) från Böle 4 och hade tillsammans med henne barnen Anders (1729–1820), Maria (1731–97), Lars (1732–1817) och Marga-

reta (1734–99), som arbetade i Piteå socken 1763–68. År 1761 gifte han om sig med Margareta Andersdotter (1721–97) från Bastuträsk 1. Anders Andersson var inflyttad till socknen 1732 och på gården bodde modern Margareta Olofsdotter (1673–1756).

Sonen Anders Andersson övertog hemgården och gifte sig 1761 med Lisa Olofsdotter, som var inflyttad från annan socken. På gården fanns 1749 en häst, 8 kor och 12 får. Utsådet var 3,5 tunnor och mantalet var 19/64 krono. Till gården hörde även ängsmarker på Medleskogen. Brodern Lars Andersson f. 1733 övertog sedan hemgården och gifte sig 1763 med Marta Eriksdotter f. 1748 från Lund 3. Makarna hade sonen Olof f. 1763.

Klutmark 4

Olof Jakobsson Knipa (– 1675) från Ersmark 5 ägde gården 1648–75. Han hade tidigare ägt Ersmark 5 åren 1640–43 och var soldat före 1689. Olof Jakobsson var gift andra gången med Karin som dog 1679, och han hade barnen Per Olsson Skryt som var soldat 1672– ca 1677, Jakob (– 1681), Lars (– 1692) som var soldat från 1679 och Nils (1665–1728) som ägde Varuträsk 3 åren 1683–1720. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Jakob Olofsson ägde hemgården 1678–81 och han var gift. Därefter brukade hans bror Lars Olofsson gården 1683–92. Han gifte sig 1681 med en Larsdotter från Myckle 8 och därefter med Lisbet Jakobsdotter från Storkåge 22 och de hade tillsammans barnen Anders f. 1684, Olof och Per. Olof Larsson var soldat 1710 och fanns i fiendeland. Anders Larsson var soldat på roten 6 Gran och hans hustru Karin Johansdotter (– ca 1720) hade 1710 gift om sig med Olof Olofsson på Bureå 8. Lars Olofsson var soldat från 1679 och tjänstgjorde ännu 1687. Lisbet Jakobsdotter brukade ensam gården 1692–94.

Jöns Eriksson gifte sig 1694 med änkan Lisbet Jakobsdotter på gården och blev därigenom ny ägare. Han ägde gården 1694–1715. År 1695 fanns på gården en häst, 11 kor och 22 små kreatur. Skatten var 3 tunnor och mantalet 3/8 skatte.

Gården blev därefter öde några år fram till 1719 då Anders Andersson (1668–1754) blev ägare. Han brukade gården till 1720 och han ägde också Klutmark 8 under åren 1697–1725. Anders Andersson gifte sig 1691 med Kerstin Persdotter. Beträffande barn, se under Klutmark 8. Anders Andersson var sexman 1725–26.

Sonen Anders Andersson ägde gården 1725–27. Från 1734 var han nybyggare i Krångfors. Han gifte sig 1737 med Malin Jakobsdotter (1698–1761) från Drängsmark 13 och 1762 med Elsa Olofsdotter f. 1724 från Ragvaldsträsk 1. Malin Jakobsdotter hade sonen Jonas f. 1722 som gifte sig 1745 och blev soldat på roten 72 Bäckman och nybyggare i Bruträsk 1762. Anders Andersson och Malin hade dottern Karin f. 1749.

Brodern Per Andersson övertog hemgården 1727 samma år som han gifte sig med Karin Olofsdotter (1707–61) från Ragvaldsträsk 6, och de hade tillsammans barnen Anders (1729–47), Olof (1731–31), en dotter som dog 1733, Lisbeta f. 1734, Karin som dog 1736, Anders f. 1737, Johan som dog 1739, Erik (1740–1805), Kerstin (1742–43), Katarina (1745–1805), som gifte sig 1765 med en soldat på roten 72 Backman, Johan (1747–75), gift 1768, samt Per (1748–49). Per Andersson hade 1749 en häst, 8 kor och 12 små kreatur på gården. Man sådde 4,75 tunnor utsäde och

mantalet var på 3/8 skatte och 1/64 krono. Till gården hörde ängsmarker på Medleskogen.

Sonen Erik Persson blev näste ägare av hemmanet och han gifte sig 1763 med Margareta Nilsdotter (1733–1809) från Böle 1. Makarna fick tillsammans barnen Per (1765–1831), Nils (1766–70), Anders f. 1767, Anna (1769–70) och Nils (1771–72).

Klutmark 5

Lars Jonsson (1602–69) ägde gården 1631–69. Han var gift med en Samuelsdotter och hade barnen Augustin, som var soldat 1656–63 och senare flyttade till Falmark 4, Johan (– 1692), Margareta (1646–1738), som gifte sig till Klutmark 6, Samuel f. 1647, som delade hemmanet och blev ägare till Klutmark 6 åren 1690–1709, och Britta, som möjligen gifte sig till Falmark 4. Hustru Britta ägde gården 1671–81. Mantalet var 1654 på 45/64.

Sonen Johan Larsson var ägare till gården 1682–92. Han gifte sig med Britta Nilsdotter som brukade gården 1692–95. På gården fanns 1695 en häst, 8 kor och 16 små kreatur. Skatten var 2 tunnor och 6,5 skäl. Mantalet var 9/32 skatte. Britta Nilsdotter dog senast 1699. Johan Larsson hade dottern Karin f. 1677. Johan Larsson var soldat 1666–68 och fick avsked på grund av sjukdom.

Johan Persson Klut (– 1717) ägde gården 1699–1716. Han var soldat på roten 71 Klut fram till 1713. Johan Perssons första hustru hade möjligen fadersnamnet Eriksdotter och hans andra hustru var Karin Johansdotter (1677–1728) från gården. Hon innehade gården 1716–29. Johan Persson hade barnen Per f. 1703, Karin (1705–40), Anna f. 1707, Lars (1709–73), Johan f. 1709, Barbro f. 1711, Nils (1712–40), Britta (1713–49), Margareta f. 1715 samt Margareta (1716–44).

Lars Johansson var ägare till gården från 1730. Han gifte sig 1731 med Karin Mårtensdotter (1711–44) och de fick barnen Sara (1733–33), Karin (1738–40) och Johan, som föddes 1740 och dog samma år. Lars Johansson gifte om sig 1745 med Margareta Eriksdotter (1715–84) från Tjärn 3 och hade tillsammans med henne barnen Stina (1746–76), som gifte sig 1770 till Skråmträsk 8, Johan (1748–1834) och Erik (1753–1805). År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 10 små kreatur. Man sådde 4 tunnor utsäde. Mantalet 45/128 skatte. Gården hade slätterängar på Medleskogen.

Sonen Johan Larsson övertog hemgården och gifte sig 1770 med Kerstin Larsson (1744–1808) från Tjärn 3. Makarna hade tillsammans barnen Lars (1772–1841), Margareta (1776–77), Johannes (1779–81) samt Johannes (1783–83).

Klutmark 6

Lars Olofsson som ägde gården 1675 beskrevs som utfattig och hade inte sått något detta år. Han var nära att svälta till döds och fick därför anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 6 skäl. Troligen satt han på en del av Klutmark 5.

Gården kom till ca 1687 efter en delning av Klutmark 5. Samuel Larsson (1647–1730) på Klutmark 5 delade faderns hemman. Han ägde gården 1687–1709 och gifte sig 1687 med Anna (1635–1726). På gården fanns 1695 en häst, 7 kor och 16 små-

kreatur. Skatten var 2 tunnor och 6,5 skäl. Mantalet var 3/32 skatte. Samuel hade dottern Margareta (1693–1782).

Margareta Samuelsdotter gifte sig 1715 med Anders Olsson Rejare i Storkåge (–1717) och han var gårdens ägare 1714–17. Han var soldat på roten 99 Rejare 1713–17. Efter makens död brukade hustrun gården 1718–22. Makarna hade barnen Johan (1713–71) och Anna f. 1714, som gifte sig 1742 till Gärdsmark 4. Margareta Samuelsson gifte om sig 1724 med Gabriel Danielsson (1700–40) och han var gårdens ägare 1723–40. Tillsammans hade makarna sonen Daniel (1730–59).

Johan Andersson övertog hemgården 1741 och han hade gift sig 1738 med Sara Nikodemusdotter (1715–40) från Myckle 3. De fick tillsammans sonen Anders som dog 1740. År 1741 gifte han sig med Margareta Andersdotter (1715–1802) från Boviken 3 och med henne hade han sönerna Anders (1745–1815), Gabriel, som dog 1751 samt Jonas f. 1752. År 1749 fanns på gården en häst, 8 kor och 10 småkreatur. Utsädet var 4 tunnor. Mantalet var 45/128 skatte. Gården hade även slätterängar på Medleskogen. Sonen Anders Johansson var gårdens näste ägare och han gifte sig 1774 med Sara Andersdotter (1745–1808) från Kusmark 21 och hade med henne sonen Johan f. 1781 som gifte sig 1806.

Klutmark 7

Olof Jonsson från Ersmark 13 ägde gården 1645–67. Hans första hustru dog 1675. Han gifte om sig med en hustru som dog 1679. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Erik Olofsson (–1677) var gårdens ägare 1669–77. Han gifte sig 1665 och hade sönerna Olof och Anders. Erik Olofsson beskrevs 1675 som utfattig med många små barn. Han fick därför anstånd med skatten som uppgick till 2 tunnor och 4 skäl. Han var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustru Kerstin ägde gården 1677–88. År 1678 berättas i en förskoningslängd att hon hade 6 små barn och ett sytningshjon samt levde i stort armod. Hon hade ingen ko utan endast en till låns. Därför kunde hon inte betala årliga räntan. Erik Olofsson och Kerstin hade barnen Olof och Anders.

Erik Olofssons son Olof Eriksson ägde gården 1689–99. År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 12 småkreatur. Skatten var 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var 7/32 skatte. Olof Erikssons bror Anders Eriksson var gårdens ägare från 1700. Han gifte sig med Kerstin Johansdotter (1667–1754) från Myckle 3. Makarna hade dottern Karin (1704–87). Anders Eriksson var nämndeman 1720–23.

Olof Jakobsson (1696–1764) från Drängsmark 13 var ägare till gården från 1721 och han gifte sig 1720 med Karin Andersdotter (1704–87) från gården. Tillsammans hade de barnen Jakob (1725–90), Erik f. 1729, Anders (1731–40), Sara (1732–33), Kerstin, som föddes 1734 och som dog samma år, Karin f. 1738, Olof f. 1741, Maria (1742–43), Johan (1742–50), Nils (1748–1817) som sannolikt är identisk med den inhysesman med detta namn som 1779 ansökte om att få ta upp ett nybygge i Stavbäck, samt Sara (1753–55). De fick också ett dödfött barn 1735. Olof Jakobsson sådde år 1749 4 tunnor och födde en häst, 8 kor och 12 småkreatur. Mantalet var 5/16 skatte. Slätterängar som hörde till gården fanns på Medles skog. Olof Jakobsson var nämndeman 1745–56.

Sonen Jakob Olofsson (1725–90) ägde sedan gården. Han gifte sig 1753 med Magdalena (Malin) Olofsdotter f. 1733 från Innervik 15. Makarna fick barnen Karin

(1755–55), Olof (1756–57), Olof (– 1758), Katarina (1759–1832), Kristina (1760–61), Stina (1762–63), Eva (1764–1831), som blev soldathustru på roten 11 Vikblad i Innervik, Lena f. 1765 samt Olof (1768–68). Jakobs bror Erik Olofsson var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1757 med Marta Jakobsdotter f. 1726 från Norsjö 9 och de hade tillsammans barnen Anna Katarina f. 1759 och Anders f. 1761. Familjen bodde i Krångfors 1760–70 och flyttade sedan till Svansäle 1.

Klutmark 8

Anders Olofsson (1608–96) ägde gården omkring 1630–74. Han var gift och hade sonen Per, som troligen dog omkring 1697, och möjligen sonen Nils Andersson Klut (– 1676), som var soldat 1676 och som dog samma år i slaget vid Lund. Anders Olofsson Klut var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1645–52 och soldat från 1639 samt 1659–63. Mantalet var 1654 på 3/8. Anders hade troligen en bror, Erik Olofsson, som bodde i Piteå socken och som dog ca 1708.

Per Andersson var ägare till gården 1679–97 och han gifte sig 1677 i Burträsk socken med Rågel Johansdotter (– 1732) från Åbyn. Tillsammans hade de troligen Kerstin, som gifte sig på gården, Karin (1680–1756), som gifte sig på gården, Kristoffer, som var soldat på roten 64 From i Norsjö fram till 1713, samt Lisbet (1696– före 1771), som gifte sig till Klutmark 9. År 1695 hade Per Andersson en häst, 7 kor och 14 små kreatur på gården. Skatten var 3 tunnor och 2 skäl. Mantalet var 5/16 skatte.

Anders Andersson (1668–1753) ägde gården 1697–1725. Han ägde också Klutmark 4 åren 1719–20. Han gifte sig första gången 1691 med Kerstin Persdotter och andra gången 1709 med Karin Persdotter (1680–1756), och han hade barnen Britta, Per (1704–61), Margareta f. 1705, Anders f. 1705, Anders (1707–75), Jonas f. 1707, Karin f. 1708, Karin (1710–44), som blev gift till Skrämräsk 3, Erik (1711–63), Kerstin f. 1714, ett barn utan namn 1716, Britta f. 1718 samt Jonas (1721–81).

Lilla Anders Jonsson (1711–68) var ägare till gården 1725. Han var född på Medle 11 och var ägare till Kusmark 14 någon gång efter 1726. Anders Jonsson gifte sig 1728 med Per Anderssons dotter Karin (1710–44) och 1760 med Lisa Hermansdotter f. 1715 som var dotter till en soldat på roten 100 Klint i Storkåge. Han hade barnen Jonas (1730–87), Margareta (1733–89), som gifte sig 1755 till Drängsmark 14 och som sedan flyttade till soldatroten 117 Dunder, och Per (1738–1821), som gifte sig 1769. Han hade också styvdottern Lisa Larsdotter. Anders Jonsson med familj blev sedan nybyggare i Granbergsträsk.

Nils Nilsson (1704–82) ägde gården därefter. Han var född på Kusmark 14 och blev den gårdens ägare 1726. Nils Nilsson var gift med Kerstin Persdotter (1703–73) från Östanbäck 1 och han hade barnen Kristina f. 1731, som 1764 gifte sig till Hedsbyn 14, Olof (1733–1813), Nils f. 1735, som blev soldat på roten 68 Lamm och nybyggare i Röjnore, Johan (1737–38), Dordi (1738–40), Jon (1741–88) samt Margareta (1744–1829), som gifte sig med Adam Andersson på Klutmark 2. På gården fanns 1749 en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Utsädet var 5 tunnor och mantalet 3/8 skatte och 1/32 krono. Till gården hörde även slätterängar på Medles mark.

Sonen Olof Nilsson blev näste ägare och han gifte sig 1762 med Magdalena Persdotter (1735–1803) från Tjärn 1. Makarna fick sönerna Nils och Per som båda dog 1765. Brodern Jon Nilsson delade hemmanet och blev ägare till halva hemmanet

som fick beteckningen Klutmark 9. Han var gift med Helena Eriksdotter (1749–1822) som kom från Klutmark 1.

Klutmark 10

Gården kallas felaktigt i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* för Klutmark 9. Fastigheten tillkom som särskild registerenhet 1654 och Klutmark 6 minskade då med ett lika stort skattetal som den skatt som påfördes denna fastighet. Hemmanet fanns redan på 1500-talet och tycks ha legat nere åren 1645–54. Simon Jakobsson (–1685) som troligen kom från gården innehade hemmanet 1654–85. Han var gift med Kerstin, som ägde gården 1686–88. Simon Jakobsson var nämndeman 1675–85. En bror till Simon Jakobsson var Per Jakobsson Klut som var soldat från 1639 och fortfarande 1678. Han var bosatt i Ostvik och fanns på Ostvik 10 på 1640-talet. Mantalet var 1654 på 9/32.

Simon Jakobssons son Jon Simonsson ägde gården 1690–1715 och han gifte sig första gången med Margareta och andra gången 1709 med en som också hette Margareta (1652–1740). Jon Simonsson hade barnen Anders (1699–1782), Jon, som var soldat på roten 70 Kvik 1710 och dog samma år, samt möjligen Margareta f. 1711, som 1736 gifte sig med soldaten Lars Jonsson Gös från Åbyn i Burträsk socken och gifte om sig 1750 med soldaten Anders Mosesson på roten 93 Kryst. Jon Simonsson hade år 1695 en häst, 12 kor och 22 småkreatur. Skatten var 3 tunnor och 4 skäl. Mantalet var 13/32 skatte.

Stora Anders Jonsson övertog hemgården 1718 och han gifte sig med Lisbet Persdotter (1696–1753) från Klutmark 8. Makarna hade barnen Anna f. 1723, Sara (1724–97), Margareta f. 1725, Margareta (1727–1805), Jonas f. 1728, som sannolikt dog 1730, Magdalena, som föddes 1732 och troligen dog samma år, Karin f. 1732, som gifte sig och flyttade till Piteå socken 1754, Jonas (1734–37), Eva f. 1737 samt Erik (1739–39). På gården fanns 1749 en häst, 12 kor och 10 småkreatur. Utsädet var 5,5 tunnor och mantalet 7/16 skatte. Dottern Margareta Andersdotter gifte sig 1755 med Samuel Andersson (1729–1804) från Gummark 4 och han blev gårdens näste ägare. Makarna fick barnen Anders som dog 1756, Anders (1756–57), Olof (1758–58), Magdalena (1759–59), en dödfödd dotter 1760, Jonas Nyström (1762–1842), ett dödfött barn 1763, Magdalena f. 1764 samt Samuel (1767–67).

Klutmark övriga

Lars Nilsson Spiring eller Spirri var soldat från 1660 och tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–75. Han var lejd av Simon i Klutmark. Per Tomasson Skott var soldat 1677–79 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Han var lejd av Simon Jakobsson i Klutmark. Lars Nilsson var gift 1675. Per Persson From var soldat från 1683 och på roten 64 From från 1695. Han var lejd av Anders Staffansson i Klutmark där han även tjänat som dräng.

SKRÅMTRÄSK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker, äng och mulbete. Skog finns till husbehov och till djurfångst. Vid jordrannsakingen 1749 sägs att åkern gav god årsväxt och man kan få mera åker och äng från utmarken. Skogen är av tillräckligt omfång och bidrar till att tjärbränning kan idkas. Skogen ger gott mulbete och nödortfigt flakaland. I byn finns en mjölkvarn som går hela året.

Från byn utsynades nybygget Stensträsk, men det kom inte till stånd eftersom marken ansågs ligga inom byns gränser.

Litteratur: *Skrämträsk i ord och bild*, redaktör: Herman Hellgren, Skellefteå 1994, 339 s. ill.

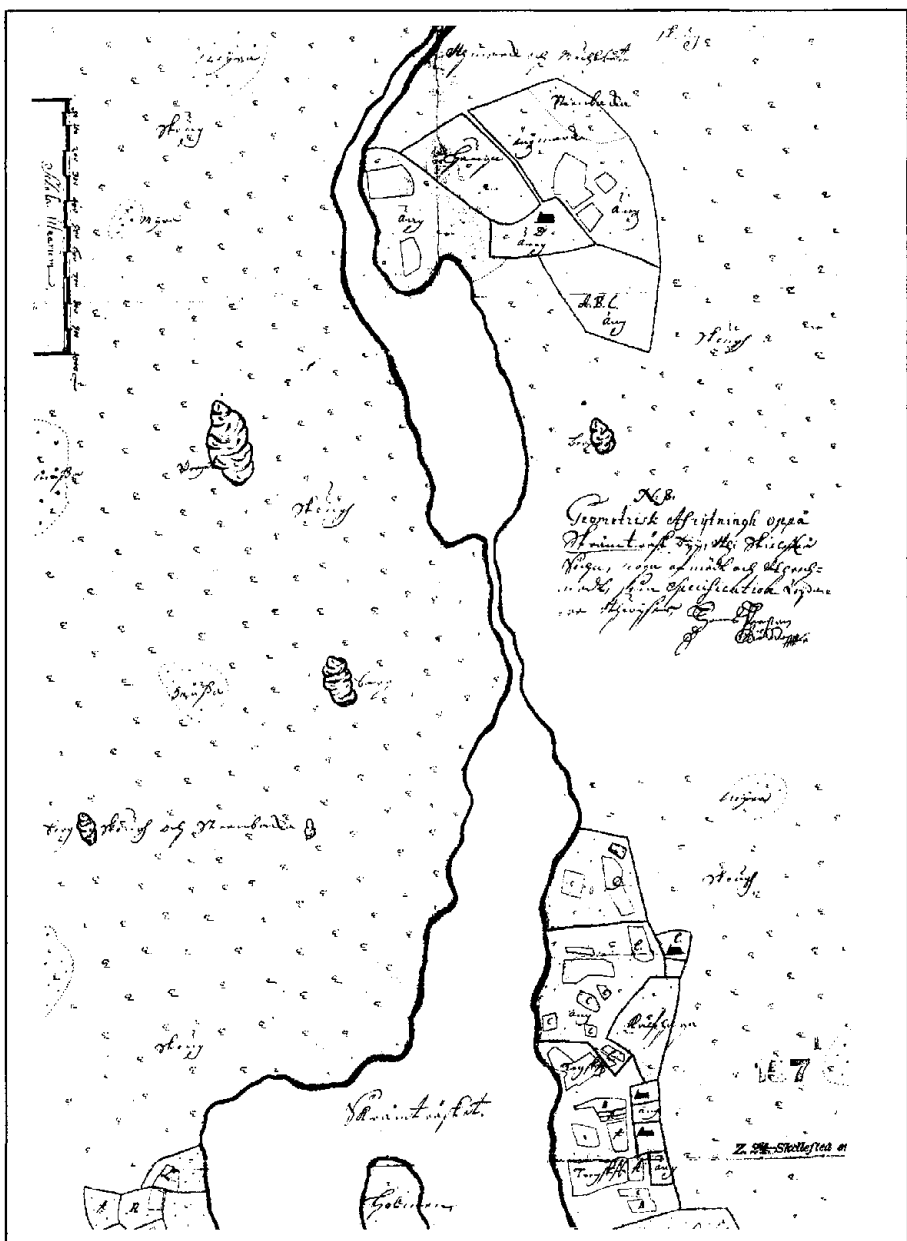
Skrämträsk 1

Anders Mårtensson (1593–1682) ägde gården 1629–81 och hans hustru dog 1689. Makarna hade sönerna Nils som gifte sig 1665, Olof som gifte sig 1682, Erik (– ca 1710) som gifte sig 1674 med Sara Olofsdotter i Bygdsiljum i Burträsk socken samt Johan som gifte sig 1672 med Elisabet Olofsdotter från Bygdsiljum 5 i Burträsk socken och sedan var ägare till Medle 3 åren 1681–1702. Mantalet var 1654 på $\frac{3}{4}$. Gården låg intill Storhålltjärn.

Sonen Erik Andersson ägde gården från 1682 till omkring 1705. Han var troligen soldat på roten 68 Lamb i Skräträsk efter 1704. Han gifte sig 1674 med Sara Olofsdotter (1654–1730) från Bygdsiljum 5 i Burträsk socken och han hade barnen Mariet (1680–1770), som gifte sig till Hedensbyn 14, Anders (1684–1756), Lars f. 1692, som var soldat bl a på rotarna 42 Storm 1711–12 och 101 Lustig i Storkåge 1712–20 och ägare till Stavaträsk 1 åren 1728–41, samt Karin. På gården fanns 1695 två hästar, 17 kor och 36 små kreatur. Skatten var 6 tunnor och mantalet 17/32 skatte.

Sonen Anders Eriksson var gårdens ägare 1709–41 och han gifte sig med Margareta Johansdotter (1686–1758) från Skräträsk 5. Han hade barnen Sara (1706–88), som gifte sig 1730 till Bäck 10, Margareta (1708–93), som gifte sig 1728 till Burvik 1, Britta (1711–90), som gifte sig 1738 till Gummark 7, Erik (1712–41), som var soldat i Burträsk socken och gifte sig 1734 med Margareta Eriksdotter från Ljusvattnet 5 i Burträsk socken, Lisbet f. 1714, Johan (1715–40), som gifte sig 1736 och ägde Skräträsk 2 åren 1736–40, Olof f. 1715, Karin f. 1716, Malin (1719–95), Karin f. 1721, Katarina (1723–32) samt Sigrid (1725–1813), som gifte sig med en soldat på roten 70 Kwick. En av döttrarna dog 1732. Anders Eriksson var kyrkvård 1723–26.

Nils Andersson (1718–99) från Medle 2 blev gårdens ägare 1742 och han hade gift sig året innan med Malin Andersdotter från gården. Makarna hade tillsammans barnen Margareta (1743–70), Marta (1745–68), som gifte sig 1766 med Per Jonsson som sedan blev ägare till Skräträsk 3, Magdalena f. 1746, Anders f. 1750, Johan f. 1751, som var soldat på roten 68 Vesterman, Nils f. 1753, Mattias f. 1755 och Ulrika

Karta 81. Skrämräsk ca 1690. Geometrisk avmätning av Johan Persson Gädda. Hemmanet nr 1 i utgåvan är D på kartan. Utgåvans nr 3=kartans C, 5=B och 7=A.

f. 1760. De hade också sönerna Johan och Mattias som dog 1750 samt Ulrika som dog 1758.

Nils Andersson hade 1749 en häst, 8 kor och 15 småkreatur. Han sådde 4,5 tunnor och mantalet var 3/8 skatte.

Skrämträsk 2

Johan Andersson (1715–40) från Skräträsk 1 ägde gården 1736–40. Han gifte sig 1736 med Karin Olofsdotter f. 1711 från Ytterursviken 4. Makarna hade sonen Anders f. 1737 som var repslagare i Brahestad, Olof (– 1739) och Johan f. 1740.

Anders Olofsson Berg Vestermark (1718–99) var gårdens ägare 1745–47. Han var född på Holmsvattnet 2 och hade varit soldat på roten 32 Berg 1742–44. Anders Olofsson gifte sig med änkan Karin Olofsdotter på gården. Familjen flyttade 1747 till Tväråmark i Umeå socken där Anders var smed. Familjen fanns på Holmsvattnet 2 1753–56. Familjen flyttade 1756 till Vörå i Österbotten. Makarna hade barnen Britta f. 1744 som bodde på Näs furirboställe i Nämptäs i Närpes, Olof (1745–88) som var repslagare i Brahestad, Markus (1746–1828) som blev bonde i Kätnäs i Närpes, Lars f. 1750 som troligen dog ung samt Alexander f. 1754. Senare bodde familjen på Nämptäs i Närpes socken.

Enligt jordrannsaktionsprotokollet var det Nils Andersson på Skräträsk 1 som ägde hemmanet 1749. Detta år fanns på gården en häst, 8 kor och 15 småkreatur. Utsädet var 4,5 tunnor och mantalet var 3/8 skatte.

Jon Tomasson Klint (1723–1815) från Norsjö 8 var gårdens näste ägare fram till 1774. Han växte upp i Selet och var soldat på roten 100 Klint i Storkåge 1743–62. Jon Thomasson gifte sig 1745 med Helena Persdotter (1718–1803) från Källbomark 2. Hon hade tidigare varit gift med Mikael Mikaelsson på roten 125 Sund och hade tillsammans med honom dottrarna Anna f. 1739 och Maria (1740–1823). Jon Thomasson hade tillsammans med hustrun ett barn som föddes 1746, Margareta (1749–1821), Jonas (1755–1810) som ägde gården 1774–91, Anders (1757–1830) samt Karl Hellström (1759–1840) som var sjöman.

Skrämträsk 3

Mårten Jönsson (1602–76) ägde gården 1629–71. Han blev änkeman 1671 och hade sönerna Anders f. 1630, som gifte sig och var ägare till Gummark 5 åren 1675–1713, och Erik (1635–1730). Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Erik Mårtensson var ägare till gården 1674–1703 och han gifte sig med Karin Johansdotter (1640–1734) från Skräträsk 5. Erik Mårtensson hade barnen Johan som gifte sig 1689 till Gagsmark 3, Malin (1674–1747), som gifte sig till Drängsmark 6, Mårten (1675–1758), Britta (1675–1756), som gifte sig 1701 till Kusmark 4, Olof (1685–1731), som var ägare till Tjärn 2 åren 1705–32, och Margareta, som 1693 gifte sig till Östanbäck 2. På gården fanns 1695 två hästar, 17 kor och 35 småkreatur. Skatten var 4 tunnor och mantalet 15/32 skatte.

Mårten Eriksson ägde hemgården 1705–45. Han gifte sig med Sara som troligen hade fadersnamnet Persdotter och andra gången med Sigrid Larsdotter (1690–1749). Första kullen barn utgjordes av Per (1705–44), Erik f 1707, Karin (1709–44), Johan f. 1711, Margareta f. 1712 och Kerstin f. 1716, och andra kullen barn av Erik (1723–

44), Lars (1724–94), Maria (1726–1809), som 1764 gifte sig till Falmark 19, Stefan (1731–77), som gifte sig 1753, samt Sara (1735–1811), som 1761 gifte sig till Staträsk 1.

Sonen Per Mårtensson tog över hemmanet efter sin far. Han gifte sig 1734 med Karin Andersdotter (1711–44) från Klutmark 4 och 8 och makarna hade tillsammans barnen Sara (1736–1823), som 1767 gifte sig till Tjärn 2, Karin (1738–40), Sigrid (1740–1822), som gifte sig 1780, och Katarina (1743–1813), som gifte sig 1783.

Brodern Lars Mårtensson ägde hemgården från 1746. Han gifte sig 1745 med Sigrid Jonsdotter (1714–86) som var soldatänka på roten 72 Backman i Klutmark. Hon hade sonen Anders Hansson (1735–96) från det äktenskapet. Tillsammans med Lars Mårtensson hade hon barnen Mårten (1745–89), som blev soldat på roten 86 Markberg 1767, Britta (1747–1833), Stina (1750–50), Margareta f. 1751, som flyttade till Piteå socken 1757, Sara (1757–57) och Katarina (1753–1806). Lars Mårtensson hade 1749 två hästar, 14 kor och 16 små kreatur. Han sådde 6 tunmland och hade ½ mantal skatte.

Den tredje brodern, Stefan Mårtensson, tog sedan över gården och han gifte sig 1753 med Sigrid Larsdotter (1725–1808) från Skråmträsk 5. De hade barnen Magnus f. 1752, Lars f. 1755, Per (1758–1844), Johan (1760–1801), Magdalena f. 1762, Jonas f. 1764, Magdalena (1767–89) samt Jonas (1770–80).

Per Jonsson (1746–1818) blev ägare till gården 1768. Han hade troligen gift sig 1766 med sin första hustru Marta Nilsdotter från Skråmträsk 1 som dog 1767, och gifte sedan om sig 1768 med Britta Larsdotter från gården. Per Jonsson hade barnen Jon (1769–1844), Lars (1771–1833) som gifte sig 1809, Helena (1771–1851), Per (1774–96), Maria (1775–1800), Anders (1777–1857), Sara (1779–1815), Britta f. 1779 som dog samma år, Karl (1781–1846), Britta (1786–1818) samt Salomon f. 1788 som flyttade till Umeå.

Skråmträsk 4

Herman Hansson Skilling (1724–92) från Frostkåge 5 tog över en del av Skråmträsk 3 som fick beteckningen Skråmträsk 4. Han var soldat på roten 67 Skilling i Varuträsk 1742–57 och han gifte sig 1745 med Britta Persdotter (1710–59) från Storkåge 7. Makarna hade barnen Anna f. 1746, en son f. 1747, Hans (1749–58), Nils (1751–92) samt Per f. 1754. Herman Hansson gifte om sig 1760 med änkan Karin Persdotter (1733–92) från Skråmträsk 8, som varit gift i annan socken, och tillsammans med henne fick han Adam (1761–61), Eva (1761–1813), Johan (1762–62), Hans (1763–89), Katarina f. 1765, Anna (1767–67), Johan (1768–69), Maria som dog 1770, Anna (1771–1830), Johan f. 1773 samt Lars f. 1777. Karin Persdotter hade i sitt tidigare äktenskap dottern Magdalena Persdotter f. 1756.

Skråmträsk 5

Johan Jonsson (1602–74) ägde gården 1629–71. Han gifte sig med Karin Larsdotter som dog 1676. Johan Jonsson hade barnen Jon (1630–1700), Karin (1640–1734), som blev gift på Skråmträsk 3, Nils, som var soldat 1661–63, Johan Lamm, som var soldat från 1691 och på rote 68 Lamm från 1695, samt troligen sonen Olof, som var soldat 1652. Johan Jonsson var nämndeman 1650–58. Mantalet var 1654 på $\frac{3}{4}$.

Sonen Jon Johansson (1630–1700) var ägare till gården 1674–95 och han gifte sig 1655 med Eva Gabrielsdotter som troligen var en dotter till Gabriel Andersson i Finnfors. Jon Johansson hade sonen Johan (1655–1736).

Sonen Johan Jonsson (1655–1736) var gårdens ägare 1696–1714. Han gifte sig 1685 med Mariet och makarna hade barnen Margareta (1682–1758), som gifte sig till Skråmträsk 1, Karin (1692–1768), som gifte sig till Kusmark 15 och Innervik 15, Jon f. 1692 som blev soldat på roten 69 Örn i byn 1711–44, Britta f. 1695, som troligen gifte sig 1722 till Kinnbäck 1, Margareta f. 1696, som 1732 gifte sig till Skråmträsk 8, Lars (1699–1748), som blev kvar på gården, Gabriel f. 1700 samt Malin f. 1701, som gifte sig 1722 till Ragvaldsträsk 1. Johan Jonsson hade 1695 två hästar, 16 kor och 41 småkreatur på gården. Skatten var 6 tunnor och mantalet 9/16 skatte. Johan Jonsson var nämndeman 1702–10.

Sonen Lars Johansson (1699–1748) ägde gården 1718–48. Han gifte sig 1719 med Malin Andersdotter (1699–1743) från Ragvaldsträsk 6 och 1744 med Elsa Olofsdotter (1697–1767) som möjligen kom från Hjoggböle 1. Lars Johansson hade barnen Johan (1719–42), som var soldat på roten 29 Rot, Maria f. 1721, som gifte sig 1748 med en soldat på roten 68 Västerman i Skråmträsk, Anders (1723–91), som var soldat på roten 69 Örn 1745–49, Sigrid (1725–1808), som 1753 gifte sig till Skråmträsk 3, Gabriel (1729–87), som var soldat på roten 13 Rosengren i Innervik 1744–57 och ägare till halva hemmanet som blev Skråmträsk 6, Lars (1730–91), som gifte sig 1757 och var soldat på rotarna 69 Träsklind 1749–68 och 60 Lax i Bastuträsk från 1768, Jon (1733–1814), som gifte sig 1761 och var ägare till Medle 12, Nils (1737–1817), som möjligen gifte sig 1762 och var korpral på roten 104 Forsman 1758–68, samt Per (1739–1821), som gifte sig 1764 och ägde Östanbäck 5 någon gång efter 1749. Änkan Elsa Olofsdotter brukade gården 1749 och framåt. År 1749 fanns två hästar, 18 kor och 30 småkreatur på gården. Utsädet var 8,5 tunnor och mantalet $\frac{3}{4}$ skatte

Sonen Anders Larsson (1723–91) ägde sedan gården. Han gifte sig 1751 med Margareta Larsson (1723–1804) från Innervik 18 och de hade barnen Lars f. 1751, Magdalena f. 1754, Stina f. 1755, Helena (1756–56), Margareta f. 1759, Anders (1761–61), Helena f. 1763, Katarina (1765–65) samt Johan f. 1767. Anders Larsson var ägare ännu 1786.

Skråmträsk 6

Anders Larssons bror Gabriel Larsson Ros delade föräldrahemmanet. Han gifte sig 1753 med Britta Larsson (1726–92) från Storkåge 20 och de hade barnen Lars (1755–1809) som tog över hemmanet, Magdalena f. 1759, Jonas (1762–62) samt Johan (1763–88). Gabriel Larsson ansökte 1778 om att få ta upp ett nybygge vid Stensträsket på byns ägor. Häradsrätten avslog ansökan, eftersom bymännen i Skråmträsk hade rätt till marken. Sonen Lars Gabrielsson ägde gården år 1786.

Skråmträsk 7

Hustru Karin ägde gården 1647–51 och Per Jonsson, som dog omkring 1675, ägde gården 1654–75. Han var gift med Mariet Larsson som innehade hemmanet 1675–94. Per Jonsson hade barnen Karin f. 1661, som gifte sig 1690 till Skråmträsk 8,

troligen Didrik (– 1679), som var soldat i Bodan 1678–79 och som dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne, Olof (1663–1754), som var soldat på roten 70 Kvick 1689–94, en dotter som gifte sig med soldaten Jon Jonsson/Jönsson på roten 50 Hybäck i Gummark, Mariet, som delade hemmanet och blev gift på Skråmträsk 8, samt Barbro (1678–1740). Per Jonsson var nämndeman 1667–73. Möjligen var Lars Jonsson som var soldat 1678 en bror till Per Jonsson. Lars Jonsson dog samma år i Ripa vid Åhus i Skåne. Per Jonsson var död 1675 och i en restlängd sägs att hela hushållet hade drabbats av en smittsam blodsjukdom, så på gården fanns en enda person som var i livet. Gården fick befrielse från skatten som uppgick till 6 tunnor och 6 skäl. År 1678 sägs att hustru Mariet var en utfattig änka som hade många barn. Mantalet var 1654 på 7/8.

Per Jonssons son Olof Persson (1663–1754) ägde hemmanet 1695–1727. Han gifte sig första gången 1693, troligen med Sara Johansdotter från Myckle 3 som senare finns belagd som hans hustru. Olof Persson gifte om sig 1709 med Malin Svendsdotter (1664–1734). Olof Persson hade barnen Mariet f. 1695, Johan f. 1699 samt Kerstin (1703–92), som gifte sig 1729 till Storkåge 2. Olof Persson hade en häst, 7 kor och 10 småkreatur år 1695. Skatten var 5 skäl krono och 2 tunnor och 6 skäl skatte. Mantalet var 5/16. Olof Persson var soldat 1689–94 och bar soldatnamnet Kvick. Han lejde i sitt ställe Olof Johansson Kvick.

Dottern Mariet Olofsdotter (1695– efter 1770) gifte sig 1728 med Nils Mosesson f. 1704 och han ägde gården 1728–38. Mosesson var soldat på roten 43 Ryttare i Falmark 1740–42 och dog 1742 i fält. Makarna flyttade 1738 till Klutmark 1.

Gabriel Håkansson (1711–40) från Drängsmark 11 ägde gården från 1738. Dessförinnan hade han ägt Klutmark 1 åren 1736–38. Han gifte sig 1734 med Margareta Jonsdotter från Bjurvattnet 1 och 1736 med Dordi Andersdotter (1709–94) från Kusmark 7. Gabriel Håkansson hade sönerna Jonas (Jon) (1735–95) som var soldat på roten 102 Junkare i Storkåge 1757–68 och nybyggare i Petiknäs från 1769, samt Gabriel (1740–1813), som tog över hemgården.

Olof Johansson (1708–81) från Storkåge 10 blev näste ägare. Han gifte sig med änkan på gården, Dordi Andersdotter, och de hade barnen Kerstin (Stina) (1742–1818), som gifte sig 1769 med en soldat på roten Kvick, Anders (1744–1815), som blev nybyggare i Krångfors, och Anna (1746–89). År 1749 fanns en häst, 12 kor och 15 småkreatur på gården. Man sådde 4,5 tunnor och mantalet var 27/64 skatte.

Gabriel Gabriellsson blev sedan ägare till hemgården. Han gifte sig 1770 med Karin Jonsdotter (1745–1822) från Falmark 15.

Skråmträsk 8

Hemmanet kom till på 1680-talet genom en delning av Skråmträsk 7. Per Philipsson Knabb, som troligen kom från Ragvaldsträsk 1, ägde gården 1685–95. Han var soldat i Boviken från 1683 och på roten 103 Knabb från 1695. Per Philipsson gifte sig 1684 med Mariet Persdotter från Skråmträsk 7. Makarna hade sonen Lars som hade gått ut som soldat för Johan Nilsson på Böle 8. Troligen tjänstgjorde han på roten 6 Gran. Mariet Persdotter bodde 1712 i Varuträsk, troligen hos svågern Anders Philipsson.

Johan Andersson (– 1710) från Ostvik ägde gården 1695–1710. Han var soldat på roten 70 Kvick år 1710. Han gifte sig 1690 med Karin Persdotter (1661–1749) från

Skråmträsk 7 och makarna hade barnen Mariet (1697–1773), som gifte sig till Storkåge 5, Per (1704–84), Elsa samt Karin. År 1695 fanns på gården en häst, 5 kor och 10 små kreatur. Skatten var 5 skäl krono och 2 tunnor och 6 skäl skatte. Mantalet var 9/32.

Sonen Per Johansson tog över hemgården 1727. Han gifte sig 1732 med Margareta Johansdotter (1696–1773) från Skråmträsk 5 och hade tillsammans med henne barnen Karin (1733–92), som först flyttade till annan socken 1740 och gifte sig 1753 och sedan flyttade tillbaka 1758 och gifte sig till Skråmträsk 3, Johan (– 1737), Lars (1738–1809), Marta (1743–1815), Johan (1750–51) och Per (– 1754). Per Johansson hade år 1749 en häst, 14 kor och 20 små kreatur. Han sådde 5 tunnor utsäde och hade 27/64 mantal skatte.

Sonen Lars Persson tog sedan över hemmanet och han gifte sig 1770 med Kerstin Larsdotter (1746–76) från Klutmark 5. Makarna hade barnen Per (1774–1816) och Lars f. 1776. Efter hustruns död gifte Lars Persson om sig med Katarina Mosesdotter (1739–1824) från Kusmark 3. Makarna fick barnen Anna (1778–89), Lars (1779–80), Anders (1780–1858) och Maria (1782–83).

NORSJÖ

År 1695 berättas i samband med roteringen att Norsjö hade froståkrar och en hel del myrängar. Skogen gav gott om mulbete. Man idkade träskfiske och djurfångst.

Det berättas 1749 att åkrarna i byn är frostlänta, dock med undantag av gården i Kvavisträsk som har sandig jord, och därför besväras växtligheten vid långvarig torka. Det ringa utsäde som byn har orsakas förutom frosten av att man försummat att dika mellan åkrarna. Länsmannen har dock ålagt byborna att ordna dikningen av åkrarna. Skogen är samfälld mellan grannarna och består av gran och ger ett gott mulbete. Skogen är även lämplig till flakaland och djurfångst. Det finns en mjölkvarn i byn som går året runt. Johan Zackrisson i Kvavisträsk har för eget bruk byggt sig en liten skvaltkvarn som är i drift både höst och vår.

Från byn har nybyggerna Bastutjärn, Bjurträsk (från Kvavisträsk inom byn), Björknäs, Gransjö, Holmfors, Kvammarn, Mensträsk och Svansele grundats. Dessutom har följande nybyggen i Lappmarken grundats från byn: Fårträsk, Lainejaur, Malånäs, Malåträsk och Mörttjärn, vilka alla ligger i Malå nuvarande kommun samt Hedberget i Arvidsjårs socken och Sandsele i Sorsele socken.

Litteratur: *Liten historik om Norsjöbygden*, u.å. 302 s. ill.; *Norsjö socken*, Skellefteå 1976, 466 s. ill.; Hugosson, Kurt, *Norsjö genom tiderna: från Erich den enögde till våra dagar*, Stockholm 1999, 223 s.; *Qwafvisträsk*, red. Kjell Johansson, Skellefteå 1998, 308 s. ill.

Norsjö 1. Sörbyn

Tomas Eriksson var ägare till gården 1649–86. Han var gift och makarna hade barnen Karin (1644–1740), som flyttade till Hemmingen, Anna f. 1653, Kerstin f. 1656, Elisabet, som flyttade till Hemmingen, och Erik. Mantalet var 1685 på ½.

Sonen Erik Tomasson (– ca 1716) var ägare till gården 1687–1715. Han gifte sig 1680 med Margareta (1650–1740), som var ägare till gården 1715–18. Erik Tomasson hade barnen Karin f. 1685, som flyttade till Norsjö 12, Mariet/Margareta f. 1686, Britta f. 1691, som var gift och flyttade ut från socknen 1726, Tomas f. 1694, som blev soldat på roten 63 Norman, och Malin f. omkring 1694. År 1695 hade Erik Tomasson 3 hästar, 20 kor och 35 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 7/16 skatte.

Anders Håkansson (1686–1723) från Ljusvattnet 4 i Burträsk socken var ägare till gården 1718–23. Han gifte sig 1718 med Margareta Eriksdotter (1686–1768) som var en dotter till tidigare ägaren Erik Tomasson. Anders Håkansson och Margareta hade barnen Cecilia f. 1719, som flyttade till Norsjö 5, och Erik (1722–43).

Tomas Eriksson Norman (1694–1771), som varit soldat på roten 63 Norman, var ägare till gården 1723–57. Han gifte sig 1725 med Kelu Persdotter (1703–49) från Gårdsmark 1. Tomas Eriksson gifte om sig 1754 med Kerstin Jonsdotter (1714–72) från Kroksjön 2.

Tomas Eriksson hade barnen Margareta (1729–99), som gifte sig till Kattisträsk 3 och sedan var bosatt på födelsegården, Per f. 1730, som gifte sig 1750 och flyttade till Sandsele i Sorsele socken, Erik f. 1732, som blev nybyggare 1769 i Fårträsk i Malå socken, samt Olof f. 1736, som blev ägare till Norsjö 2. Tomas Eriksson och Kerstin flyttade 1769 till Fårträsk i Lappmarken.

År 1749 var Tomas Erikssons hemman på 1/2 mantal skatte. Det sägs i jordrannsaktionsprotokollet att han har hållit ägorna i försvarligt stånd och uppodlat både åker och äng. Utsädet på gården var 4 tunnor och 2 skäl och på gården fanns 2 hästar, 20 kor och 20 små kreatur.

Sonen Per Tomasson ägde hemmanet 1750–55. Han gifte sig 1750 med Karin Jonsdotter från Bjurvattnet 3. Familjen blev nybyggare i Sandsele i Sorsele socken 1755. År 1757 delas hemmanet mellan bröderna Olof och Erik, båda söner till Tomas Eriksson Norman och Kelu Persdotter.

Brodern Olof Tomasson (1736–1807) var ägare till halva hemmanet 1757–69. Han gifte sig 1756 med Katarina Andersdotter f. 1728, som flyttade in till socknen 1755. Familjen flyttade ut från socknen 1769. Makarna hade barnen Erik f. 1757, Anders (1761–1803) och Per f. 1764. Olof Tomasson utsynade 1769 ett nybygge vid Malåträsket i Malå socken, där han bodde till 1772. Nybygget verkar inte bli godkänt. Sedan flyttade familjen tillbaka till Skellefteå socken, och Olof var nybyggare i Kvammarn 1775. Per Persson från Bjurvattnet 3 köpte hemmanet 1768, men bytte bort det till Erik Tomasson från Kattisträsk 3 som var svåger till Olof Tomasson.

Erik Tomasson (1720–94) från Kattisträsk 3 var gift med Margareta Tomasdatter (1729–99). Beträffande barn, se under Kattisträsk 3. Mantalet var 1775 på ¼. Sonen Erik Eriksson f. 1751 ägde hemmanet 1786 då skatten var på 2 tunnor. Han gifte sig 1778 med Margareta Andersdotter f. 1757 från Norsjö 3. Makarna hade barnen Anders f. 1783, Margareta f. 1786, Erik f. 1789, Jonas f. 1798 och Nils f. 1800. 161

Norsjö 2. Sörbyn

Hemmanet bildades 1757 efter en delning av Norsjö 1. Erik Tomasson (1732–1822) var ägare till hemmanet 1757–70. Erik Tomasson gifte sig 1757 med Margareta Andersdotter (1739–1804) från Norsjö 3. Makarna hade barnen Margareta f. 1758, Kelu f. 1759, Anders f. 1760, Erik f. 1761, Margareta f. 1763, Kristina (1765–99), Katarina f. 1768, Anders f. 1770, Johan f. 1770, Anna f. 1774 och Maria f. 1777. Erik Tomasson ansökte tillsammans med brodern Per om att få ta upp nybygget Sandsjön i Sorsele socken, men verkar inte flytta dit. Erik Tomasson blev 1769 nybyggare i Fårträsk i Malå socken.

Johan Johansson från Norsjö 14 köpte hemmanet 1770 som han ägde ännu 1774. Brodern Jakob Johansson ägde hemmanet 1775–86, då skatten var på 2 tunnor och mantalet på ¼.

Norsjö 3. Sörbyn

Per Jakobsson (1612–91) var ägare till gården 1640–63. Han var gift och makarna hade barnen Per och Jon, som delade faderns hemman och blev ägare till Norsjö 4. Per Jakobsson var soldat 1659 och blev sedan bonde på Norsjö 8. Han kom troligen från Norsjö 14. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Per Persson (- 1678) ägde hemmanet 1664–78. Han gifte sig 1660 med Karin, som var ägare till halva gården 1684–86. Makarna hade barnen Simon och Per, som blev soldat på roten 64 From. Brodern Jon Persson bodde på gården 1671. Per Persson var utfattig år 1675 då han inte hade sätt något korn. Han fick anstånd med skatten som bestod av 4 tunnor. Per Persson gick ut som tremänningssoldat och tjänstgjorde 1676 i Jämtland under kapten Kagg. Hemmanet delades under 1670-talet och brodern Jon Persson blev ägare till Norsjö 4. Per Persson var soldat 1668–78 och dog i oktober det sistnämnda året då han fanns i Jämtland. Han hade soldatnamnet Krus. Per Perssons bror Jon Persson ägde hela hemmanet 1678–83. Sedan delades hemmanet och Jon Persson blev ägare till Norsjö 4. Per Perssons änka Karin ägde halva hemmanet 1684–86. År 1678 sägs att hon brukar en del av Jon Perssons hemman och har två kor. Hon har ingen manshjälp och har därför bara sätt lite säd. Därför kan Karin inte betala skatten.

Sonen Simon Persson var ägare till gården 1686– ca 1714. Han gifte sig 1685, kanske med Karin (1655–1742) som senare finns noterad som hans hustru. Simon Persson hade barnen Jon, Anders, Johan f. omkring 1696 och Simon (- 1711), som blev soldat på roten 56 Kock. År 1695 hade Simon Persson en häst, 8 kor och 24 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 1/8 skatte.

Sonen Jon Simonsson Rut (1694–1742) ägde gården 1715–20. Han var gift med Britta Nikodemusdotter från Myckle 3. Makarna hade barnen Johan f. 1727, Karin f. 1729, Jon f. 1730, Sara f. 1731, Nikodemus f. 1734 och Britta f. 1736. Jon Simonsson var soldat på roten 61 Rut år 1712–42.

Brodern Anders Simonsson (1704–59) var bonde på gården från 1721. Han gifte sig 1726 med Margareta Olofsdotter (1706–80). Makarna hade barnen Malin f. 1728, Simon f. 1729, Sara (1730–76), Karin (1731–77), Margareta f. 1732 som blev gift till Norsjö 2, Malin f. 1735, Olof f. 1736, Britta f. 1739, Magdalena (1740–91) som gifte sig 1767, Marta (1744–51), Anders f. 1747 samt Sara f. 1749.

Anders Jonsson (1732–96) från roten 60 Lax var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1754 med Karin Andersdotter (1730–77), som var en dotter till Anders Simonsson. Makarna hade barnen Jon f. 1755 och Margareta f. 1757 som blev gift på Norsjö 1. År 1749 hade Anders Jonsson 2 tunnor och 2 skäls utsäde och hade en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Mantalet var på ¼ skatte. Anders Jonsson ägde hemmanet fortfarande 1786, då skatten var på 2 tunnor.

Norsjö 4. Sörbyn

Jon Persson, som var en son till Per Jakobsson på Norsjö 3, delade faderns hemman och var ägare på detta hemman 1671–1720. Han gifte sig första gången 1666, sannolikt med Dordi Håkansdotter (1643–1730) som senare var hans hustru. Jon Persson hade en dotter som gifte sig med Lars Zackrisson från Kalvträsk i Burträsk socken och han flyttade till Norsjö 1703. Troligen gick han sedan ut som soldat. Jon Persson fanns på brodern Pers hemman redan 1671 och sannolikt brukade bröderna redan då var sin del. I mantalslängderna sker delningen 1684. År 1695 hade Jon Persson en häst, 12 kor och 24 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 11/32 skatte. Jon Persson uppgav vid roteringen att han hade en myräng som gav 3 skrindland hö som han köpt av Lars Tomasson i Pjäsoern. Han hade gett 3 daler för

den och inte betalat skatt för den. Kommissionen ansåg att ängen skulle gå tillbaka till den ursprungliga ägaren.

Soldaten Lars Zackrisson från Kalvträsk i Burträsk socken var ägare till gården omkring 1703. Han var gift med en dotter till förre ägaren Jon Persson.

Anders Olofsson (1690–1782), som troligen kom från Bastuträsk 2, ägde gården 1721. Han var gift för första gången med en Persdotter. Han var andra gången gift med Mariet Olofsdotter (1709–46), som troligen kom från Stämmingsgården 3. Anders Olofsson gifte sig för tredje gången 1747 med Anna Eriksdotter (1704–93). Anders Olofsson hade barnen Sara (1725–52), som blev gift till Falmark 10, Zackarias f. 1730, som drunknade 1751, Mariet (1733–1809), som blev soldathustru på roten 112 Panna, Kerstin (1733–1816), som blev gift till Kattisträsk 2, Malin (1734–71), som blev gift till Storkåge 5, Anders f. 1736, Zackarias f. 1738, Olof f. 1741 samt Britta f. 1746. Anders Olofsson var skräddare 1719. Gården hade 1749 2 tunnor och 2 skäls utsäde och hade en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på $\frac{1}{4}$ skatte.

Sonen Anders Andersson f. 1736 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1757 med Karin Nikodemusdotter (1737–1803) från Myckle 4. Makarna hade barnen Anna Magdalena f. 1758 som blev nybyggarghustru i Gransjö, Marta (1759–78), Lisa f. 1761, Anders f. 1763, Sara f. 1765, Katarina f. 1768, Sara f. 1770, Maria f. 1773, Nikodemus (1775–80) och Fredrik f. 1780. Anders Andersson var fortfarande ägare 1790, då mantalet var på $\frac{1}{4}$.

Norsjö 5. Sörbyn

Jon Olofsson f. 1597 var ägare till gården 1629–62. Han var gift och hustrun dog 1678. Jon Olofsson hade barnen Peder som var soldat 1643–44, möjligen Erik som nämns 1643, Olof som var soldat 1649, möjligen Miikael som gifte sig 1661, möjligen Jon som gifte sig 1662, Elsa och Margareta. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$.

Sonen Olof Jonsson var ägare till gården 1663. Han var gift med hustru Rakel (–1670), som var ägare till gården 1665. Makarna hade sonen Jon f. 1663. Fadern Jon Olofsson ägde gården på nytt 1667–69. Pigan Elsa (– omkring 1710) ägde gården 1671–84. Hon var en syster till Olof Jonsson. År 1678 sägs att Elsa och en syster bor på hemmanet tillsammans med 2 syskonbarn. De har endast 2 kor, och på grund av att de saknar manshjälp har de bara sått lite säd. Därför kan de inte betala årliga räntan.

Jon Olofsson (1663–1749), som var en son till Olof Jonsson, ägde hemmanet 1685–1718. Han gifte sig 1684 med Karin. Jon Olofsson var för andra gången gift med Kerstin Tomasdotter (1656–1740) från Norsjö 1. Möjligen kan Karin och Kerstin vara samma person. Jon Olofsson hade barnen Olof f. omkring 1684, Jon f. 1693, Karin f. 1705, en son som blev soldat på roten 63 Norman, och Margareta. År 1695 hade Jon Olofsson en häst, 10 kor och 30 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på $\frac{3}{8}$ skatte.

Sonen Jon Jonsson (1693–1765) var ägare till gården från 1718. Han gifte sig 1717 med Karin Jonsdotter f. 1693 från Kåsböle 1 i Lövångers socken. Jon Jonsson gifte sig för andra gången 1752 med Mariet Andersdotter (1712–77) från Bastuträsk 1. Jon Jonsson hade barnen Jon f. 1719, Erik f. 1725, som var soldat och sannolikt

på roten 45 Gärs, Olof f. 1728, som var soldat på roten 44 Sjöman, Margareta, som flyttade till Selet, och Kerstin f. 1729.

Sonen Stora Jon Jonsson (1719–99) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1747 med Britta Håkansdotter från Ljusvattnet 6 i Burträsk socken. Han var andra gången gift med Cecilia Andersdotter f. 1719 från Norsjö 1. Jon Jonsson hade barnen Jonas, f. 1748 och död före 1771, Erik f. 1751, Mattias f. 1753, som blev nybyggare i Björknäs, Olof f. 1755, som blev nybyggare i Gransjö, Margareta (1757–1837), Anders f. 1760 och Katarina f. 1764. År 1749 hade Jon Jonsson 2 ½ tunnas utsäde och det intygades att detta hemman hade bättre åkerjord än de övriga hemmanen i byn. På gården fanns 2 hästar, 10 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på ¼ skatte. Jon Jonsson ägde gården ännu 1780.

Erik Jonsson f. 1751 var ägare till hemmanet 1786, då skatten var på 2 tunnor. Han var nybyggare i Björknäs från 1778 till ca 1782.

Norsjö 6. Norrbyn

Påvel Nilsson ägde gården 1611–54. Hans hustru dog 1663 och makarna hade barnen Olof och Anders. Mantalet var 1654 på ¼.

Sonen Olof Påvelsson, som hade varit soldat 1646–46, var bonde på hemmanet 1655–56. Brodern Anders Påvelsson var ägare till gården 1657–58. Olof Påvelsson innehade hemmanet på nytt 1659–65. Han var gift med Sigrid som dog 1688.

Dottern Margareta piga var ägare till gården 1667–75. På gården kan soldaten Lars Johansson Mugg och hustrun Malin Olofsdotter ha bott. De gifte sig i juli 1672 och fick ett barn redan den 9 november. Anders Jakobsson hade spritt ut att Lars Johansson inte skulle vara far till barnet, vilket han tog tillbaka vid rättegången och menade att barnet inte blivit till efter vigseln. Länsman Lars Olofsson intygade att Lars Johansson suttit i kyrkstaden och gråtande sagt att han inte kunde ta barnet i sina armar förrän saken blivit avgjord på tinget. Lars Johansson Mugg blev soldat 1669 och fanns då i Bergsbyn. Han fanns även i Bergsbyn 1675 och var då gift.

Per Jakobsson, som troligen kom från Norsjö 14 och var född 1622, ägde gården 1675. Han var sannolikt identisk med Per Örjansson eller Göransson som stod för hemmanet i en restlängd från 1675 och i jordaboken 1678 då mantalet var på 5/16 och skatten på 2 tunnor och 4 skäl. Han beskrevs som gift soldat 1675. Per Örjansson hade samma år inget att betala skatten med. Han hade inte sått något och hade inga kreatur. Därför fick Per Örjansson anstånd med skatten. Per Örjansson gifte sig 1666 och bodde då i Norsjö.

År 1678 var hemmanet öde. Gården låg öde fram till 1693. Olof Johansson som var soldat på roten 62 Nimmernychter var ägare till gården 1693. Denne var gift en gång. Olof Johansson Nimmernychter var soldat sedan 1683 i Långträsk och blev 1695 soldat på roten 62 Nimmernychter. Jon Jonsson som sannolikt var soldat ägde gården 1697. Han var gift med Elsa och makarna hade sonen Jon f. 1699.

Olof Nilsson (1667–1742), som blev soldat på roten 56 Kock, var bonde på gården 1699–1730. Han var gift första gången med Karin och andra gången med Kerstin Andersdotter (1681–1754) från Hemmingen. Olof Nilsson hade barnen Karin f. 1700, som blev gift till Norsjö 11, Anders (1705–74), Jakob (1707–48), som blev soldat på roten 56 Kock, Nils (1711–97), som blev gift till Hemmingen, Britta f.

1714, som var gift och flyttade ut från socknen 1742, Maria f. 1717 samt Margareta f. 1718, som gifte sig 1744 och flyttade till Manjaur i Degerfors socken samma år.

Sonen Unga Anders Olofsson (1705–74) var ägare till gården från 1731. Han gifte sig 1730 med Karin Andersdotter (1711– före 1771) från Bastuträsk i. Makarna hade barnen Karin (1731–49), Kerstin (1733–96), Sara f. 1740, Anders f. 1744, Katarina f. 1750 samt Magdalena (1742–89). År 1749 var mantalet på 5/16 krono och det intygades att hus och ägor var försvarligt hävdade. Anders Olofsson hade samma år 3 tunnors utsäde och på gården fanns en häst, 14 kor och 20 småkreatur.

Sonen Lilla Anders Andersson f. 1744 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1766 med Margareta Hansdotter (1729–1814) från Frostkåge 5. Makarna hade barnen Aron f. 1767, som var nybyggare i Mörtjärn i Malå socken 1798–1807 och senare i Adak (Asplunda), samt Hans f. 1770. Senare delas hemmanet. Anders Andersson var fortfarande ägare till halva hemmanet 1786, då skatten var på 1 tunna. Han hade varit soldat på roten 14 Orre 1767–70.

Norsjö 7. Norrbyn

Hemmanet nr 6 delades i slutet av 1700-talet och ägare blev Anders Anderssons svåger Per Andersson (1742–1814) från Ersmark 5. Han var gift med Magdalena Andersdotter (1742–89) från gården. Daniel Malm f. 1749 från Böle 9 ägde gården 1774–84, då mantalet var på 5/32. Erik Jonsson från Norsjö 5 ägde gården 1785. År 1786 ägdes hemmanet av Nils Nilsson från Burträsk socken, och skatten var på 1 tunna.

Norsjö 8. Norrbyn

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 210 kallas hemmanet felaktigt för Norsjö 7. Jakob Andersson f. 1607 var ägare till gården 1640–53. Han var gift med Margareta som ägde hemmanet 1654–63. Mantalet var 1654 på 5/8. Jakob Anderssons bror Mikael Andersson Dyr var bergsknekt i byn 1639–71. Han tjänstgjorde först vid Piteå silververk i Nasafjäll och Silbojokk och sedan vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Mikael Andersson Dyr hade sannolikt sonen Johan Mikaelsson, som var soldat 1658–71 och fanns med i mantalslängden 1678, samt Tomas Mikaelsson (– 1678), som var soldat 1677–78. Tomas Mikaelsson hade sannolikt sonen Jöns, som 1695 blev soldat på roten 58 Dyr. Jakob Andersson hade sonen Per.

Sonen Per Jakobsson (– 1691) var ägare till gården 1664–81 och 1684–87. Han gifte sig 1664 med Margareta, som dog 1687. Hon nämns i 1675 års mantalslängd. Per Jakobsson hade barnen Karin och Sara. Han hade inte sått något korn 1675 och kunde inte betala skatten, varför han fick anstånd med en del av skatten. Han gick ut till tremännings soldat samma år, sannolikt för att han inte kunnat betala skatten. Skatten var på 4 tunnor och 4 skäl. Per Jakobsson var soldat i kapten Per Larsson Knaggs tremänningskompani 1676, då styrkan låg i Jämtland. Hemmanet delas sannolikt 1678, då Norsjö 9 kom till.

Pigan Karin ägde gården 1688–90 och gifte sig sedan med Hindrik Persson (– ca 1708), som var bonde på gården 1692–1703. År 1695 hade han en häst, 13 kor och 27 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet på 11/32 skatte.

Hindrik Persson blev soldat på roten 65 Gök år 1704. Karin Persdotter ägde gården 1704–16. Karins syster, pigan Sara Persdotter, var sedan ägare till gården. Gården betecknades som öde 1717–23.

Landskaptenen Johan Fabricius arrenderade höslättern 1721, och 1722 arrenderades den av Sara Persdotter.

Tomas Olofsson From (1693–1759) från Bastuträsk 2, som tidigare varit soldat på roten 64 From, tog upp gården 1723 och fick 5 frihetsår. Han var gift med Margareta Jonsdotter (1691–1765) från Norsjö 5 och makarna hade barnen Jonas (1724–1815), som var soldat på roten 100 Klint, och Margareta (1730–1807), som blev gift till Drängsmark 12 och sedan omgift med en soldat. Familjen bodde i Selet 1750–65.

Gabriel Jonsson (1721–94) från Medle 11 var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1742 med Margareta Andersdotter (1717–98) från Frostkåge 8. Makarna hade barnen Jonas f. 1744, Anders f. 1745, som var nybyggare i Lainejaur i Malå socken från 1792 och gift med Sara Johansdotter f. 1747 från Långträsk 1, Katarina f. 1747, Johan f. 1752 och Gabriel f. 1755, som blev nybyggare i Mensträsk 1776 och senare bonde på Norsjö 11. Det berättas 1749 att Gabriel Jonsson nyligen hade övertagit gården och han hade sett till att det fanns någorlunda byggnader på gården. Åkerbruket var satt i stånd och gården hade ett utsäde på 2 ½ tunna. På gården fanns en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på 9/32 krono. Gabriel Jonsson hade varit soldat på roten 33 Bergskråva.

Sonen Jon Gabrielsson f. 1744 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1767 med Britta Jakobsdotter (1737–1804) som kom från Ersmark 4 och roten 100 Klint. Makarna hade barnen Margareta (1769–1855), Magdalena f. 1770, Gabriel f. 1774, Britta (1775–78) och Jakob (1779–79). Jon Gabrielsson var fortfarande ägare 1786, då skatten var på 2 tunnor och 2 skäl.

Norsjö 9. Norrbyn

Hemmanet kom till ca 1678 genom en delning av Norsjö 8. Tomas Carlsson (– omkring 1715), som troligen kom från Långträsk 1, var ägare till gården 1678–99. Han var gift med Margareta Eriksdotter (1645–1734) från Storkåge 10. Tomas Carlsson hade barnen Lars (1662 – ca 1704), Anna f. ca 1664, som blev gift till Långträsk 3, Kerstin f. 1666, som blev gift till Norsjö 5, Hans f. 1668, Mariet f. 1670, som blev gift med Philip Philipsson Varg på Medle 10b, och Margareta f. 1672, som blev gift till Norsjö 13. År 1695 hade Tomas Carlsson en häst, 12 kor och 26 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet på 5/16 skatte. Vid roteringen 1695 berättade Tomas Carlsson att Erik Olofsson från hans hemman hade köpt en äng som gav 4 skindland hö och betalat med en ko. Erik Olofsson hade nyttjat ängen i 20 år utan att betala skatt för den. Kommissionen beslutade att ängen skulle gå tillbaka till den ursprungliga ägaren. Det anmärktes att kons värde var betald av ängsgrödan för länge sedan.

Sonen Lars Tomasson (1662 – ca 1704) var ägare till gården 1700–04. Han blev soldat på roten 65 Gök ca 1704. Lars Tomasson gifte sig för första gången 1680. Han var sedan gift med Mariet Persdotter (1666–1740). Lars Tomasson hade sonen Jakob f. 1701. Hustrun Mariet Persdotter var ägare till gården 1705–20.

Sonen Jakob Larsson (1701–80) ägde hemmanet från 1721. Han gifte sig 1725 med Anna Zackrisdotter (1705–71) från Norsjö 14. Jakob Larsson hade barnen Mariet (1726–1810), som gifte sig till Klutmark 7, Zackarias f. 1728, som blev soldat på roten 38 Palm, Lars f. 1729, Lars (1731–1812), som blev soldat på 77 Lindskog och nybyggare i Holmfors, Nils f. 1733, som blev soldat på roten 65 Gök, Jakob (1736–1814) och Sara f. 1740. År 1749 sägs i jordrannsakningsprotokollet att åkarna och ängarna var välskötta. Jakob Larsson hade tre tunnlands utsäde och hade en häst, 12 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på 9/32 skatte.

Sonen Zackarias Jakobsson (1728–1814), som varit soldat på roten 38 Palm 1747 och roten 77 Lutter 1748–52, var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1753 med Margareta Jonsdotter (1733–95) från Bjurvattnet 3. Han gifte om sig 1801. Zackarias Jakobsson hade barnen Anna f. 1754, Katarina f. 1756, Marta (1759–68), Magdalena f. 1760, som blev gift med Olof Jonsson Norberg f. 1754, Jakob f. 1762, Jonas (1765–67), Lars (1768–1810), som blev bosatt i Ruskträsk och Husbondliden i Lycksele socken, Olof (1769–70), Zackarias (– 1770), Jonas f. 1771, Per (– 1773), Erik f. 1775 samt Margareta (1777–79). Under denna tid delades hemmanet och Zackarias' bror Nils blev ägare till halva hemmanet, som fick beteckningen Norsjö 10. Zackarias Jakobsson ägde fortfarande sin del 1786, då skatten var på 1 tunna och 1 skäl.

Norsjö 10. Norrbyn

Nils Jakobsson (1734–1820) från Norsjö 9 delade sin faders hemman och blev ägare till denna del av gården. Nils Jakobsson gifte sig 1763 med Magdalena Nilsson f. 1735 från Bastuträsk 1. Makarna fick barnen Nils (1764–1822), som var nybyggare i Hedberget eller Mausjaure i Arvidsjaurs socken, Jakob (1765–90), Anders f. 1768, Zackarias (1770–70), Anna (1770–70), Lars f. 1771, som var gift med Magdalena Eriksdotter från Fårträsk och nybyggare i Mausjaure eller Hedberget i Arvidsjaurs socken, Karl f. 1774, som bodde i Hjertejaur (Storberg) och Gullön i Arvidsjaurs socken, Martin (1777–93) och Britta f. 1781, som var gift med Jon Danielsson i Hjertejaur eller Storberg i Arvidsjaurs socken. Nils Jakobsson ägde fortfarande hemmanet 1786, då skatten var på 1 tunna och 1 skäl. År 1792 flyttade familjen ut ur socknen och blev nybyggare i Hedberget eller Mausjaure i Arvidsjaurs socken.

Norsjö 11. Norrbyn

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 210–211 kallas hemmanet felaktigt för Norsjö 9. Hustru Mariet var ägare till gården 1640–55. Mantalet var 1654 på 7/32. Därefter låg gården öde fram till 1665. Mikael Olofsson (– 1696), som troligen kom från Norsjö 12, var ägare till gården 1665–96. Han tog upp gården 1665 och fick 6 frihetsår. Han var gift med Sigrid. Mikael Olofsson hade barnen Olof och Margareta. Hustru Sigrid ägde gården 1697–99. År 1695 hade Mikael Olofsson en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl och mantalet på ¼ krono. Mikael Olofsson var sannolikt en son till Olof Tomasson på Norsjö 12. Han var soldat 1647–61.

Sonen Olof Mikaelsson (– 1710) var ägare till gården 1700–10. Han blev soldat 1710 på roten 62 Nimmernychter och dog sannolikt samma år. Han gifte sig med

Karin (1663–1753), som var ägare till gården 1710–16. Olof Michelsson hade barnen Mikael f. 1703, som var soldat på roten 63 Norman, och Olof f. 1705. Gården låg sedan öde 1716–28.

Landskaptenen Johan Fabricius arrenderade höslåttern 1721 och Tomas Jonsson Nimmernychter 1722–27 mot att han avstod soldatlön och lega. År 1728 arrenderade han hemmanet mot en penningavgift. Tomas Jonsson Nimmernychter (1694–1742) från Norsjö 12 tog upp hemmanet 1729, och var ägare 1729–42. Han fick 8 frihetsår. Tomas Jonsson var gift med Mariet Eriksdotter (– 1745) och makarna hade barnen Jon (1715–91), Mariet (1718–86), som gifte sig 1765 på Ersmark 12, Erik f. 1721, Johan (1723–88), som blev soldat på roten 21 Bergman, samt Erik (1724–90), som var soldat på roten 82 Järnhäst och rote 81 Håman. Tomas Jonsson var soldat på roten 62 Nimmernychter 1721–42, och han dog i kriget i Finland.

Sonen Jon Tomasson (1715–91) var ägare till gården 1729. Han gifte sig 1734 med Karin Olofsdotter f. 1700 från Norsjö 6. Jon Tomasson hade barnen Tomas (1736–58), som blev soldat på roten 62 Nimmernychter, Olof (1739–87), Marta f. 1746 och Jonas (1746–1810).

Brodern Johan Tomasson Bergman (1723–88) från roten 21 Bergman var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1750 med Eleonora Falbom (– 1753) från Kyrkobor-det. Makarna hade barnen Marta (1752–1809), som blev gift på roten 104 Pipare, och Magdalena (1753–53). Johan Tomasson gifte om sig 1754 med Karin Andersdotter (1720–91) från Bäck 2. Makarna hade barnen Anders Bergman (1756–1802), Jonas Bjur (1757–1819), som var soldat på roten 80 Bjur, Anna Bergman (1758–90), Katarina f. 1760 och Johan (1763–1840), som gifte sig 1786 och var soldat på roten 31 Smed efter 1768. År 1749 hade Johan Tomasson ett utsäde av 2½ tunna och han hade en häst, 10 kor och 8 småkreatur när alla ägorna var uppodlade. Mantalet var på 7/32 krono.

Olof Jonsson f. 1740, som var en son till tidigare ägaren Jon Tomasson, var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1760 med Magdalena Eriksdotter (1737–1809) från Norsjö 13. Makarna hade sonen Erik (1764–1816). Olof Jonsson var senare gift en andra gång. Olof Jonsson bytte hemman med Gabriel Gabrielsson från Mensträsk någon gång 1779–85.

Gabriel Gabrielsson var ägare till gården 1785 och året därpå var skatten på 1 tunna och 6 skäl. Gabriel Gabrielsson f. 1755 från Norsjö 8 var gift med Katarina Johansdotter f. 1750 från Långträsk 1. Beträffande barn, se under Mensträsk.

Norsjö 12. Norrbyn

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 211 kallas hemmanet felaktigt för Norsjö 10. Hustru Kerstin var ägare till gården 1639–54. Mantalet var 1654 på 5/16.

Sonen Jon Olofsson Gök var bonde på gården 1655–93. Han gifte sig 1657 med en kvinna som dog 1679. Jon Olofsson gifte sedan om sig och han hade sonen Jon eller Johan som var soldat på roten 65 Gök 1689–1704. Jon Olofsson Gök var bruksknekt 1640–75 och tjänstgjorde i Nasafjäll och Kvikkjokk.

Sonen Jon Jonsson Gök ägde gården 1693–1709. Han gifte sig 1689 i Burträsk med Elsa Tomasdotter från Villvattnet i Burträsk socken. Jon Jonsson hade barnen Tomas f. 1692 och Johan f. 1702, vilken blev soldat på roten 66 Rännare. År 1695

fanns på gården 3 hästar, 11 kor och 21 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet på 3/8 skatte.

Sonen Tomas Jonsson Nimmernychter (1694–1742) var ägare till gården 1714–21. Han var gift med Mariet Eriksdotter (– 1745). Tomas Jonsson var sedan soldat på roten 62 1721–42. Han ägde även Norsjö 11 1729–42. Beträffande barn, se under Norsjö 11. Tomas Jonsson blev fattig och mäktade inte bruka hemmanet som blev öde 1721. Han lät leja sig till soldat. Gården låg sedan öde fram till 1728. Tomas Jonssons bror, soldaten Johan Jonsson Rännare, arrenderade höslåttern på hemmanet 1724–27, dels mot pengar och dels mot att han avstod från soldatlön och lega.

Brodern Johan Jonsson (1699–1772), som varit soldat på roten 66 Rännare 1720–28, var ägare till gården 1728–57. Han tog upp gården på 6 års frihet. Åkern hade legat i träda och var beväxt med gräs. Ängarna var överväxta med skog. Johan Jonsson var gift med Karin Eriksdotter (1685–1769), som troligen kom från Norsjö 1. Makarna hade sonen Erik f. 1721. År 1749 var mantalet på 5/16 krono och gården hade ett utsäde på 3 tunnor. På hemmanet fanns en häst, 12 kor och 10 småkreatur.

Jon Jonsson (1726–1803) från roten 60 Lax var ägare till gården 1757. Han var en son till soldaten Jonas Lax och hans hustru Sara. Jon Jonsson gifte sig 1751 med Malin Olofsdotter (1727–1802) från Långträsk 2. Makarna hade barnen Johan f. 1753, Anders f. 1755, som 1776 blev nybyggare i Bastutjärn, Malin f. 1757, Olof f. 1757, Nils f. 1758, Per f. 1761, Sara f. 1762, Jonas f. 1764, Marta f. 1765, Johan f. 1766, Erik f. 1767, Margareta f. 1769 samt Katarina f. 1771. Senare delas hemmanet, och Johan Gabrielsson var 1786 ägare till ena halvan, vars skatt var på 1 tunna och 2 skäl. Den andra halvan ägdes av Jon Jonssons son Johan f. 1753, som 1786 hade en skatt på 1 tunna och 2 skäl. Han var gift med Anna Eriksdotter f. 1750. Makarna blev sedan nybyggare i Malåträsk i Malå socken.

Norsjö 13. Kläppen

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 211–212 kallas hemmanet felaktigt för Norsjö 11. Hustru Karin var ägare till gården 1648–56. Mantalet var 1654 på 11/32.

Sonen Erik Olofsson (– ca 1700) var bonde på hemmanet 1648–49 samt 1657–1700. Han var gift med Mariet. Erik Olofsson hade barnen Olof, som gifte sig 1706 i Burträsk socken och blev bonde på Bygdeträsk 4, Östen f. 1679 och Karin. År 1695 hade Erik Olofsson en häst, 16 kor och 45 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på 7/16 skatte.

Sonen Östen Eriksson (1679–1761) var ägare till gården från 1702. Han gifte sig med Margareta Tomasdotter (1679–1740), som troligen kom från Norsjö 9 och Långträsk 1. Östen Eriksson hade barnen Mariet f. 1705, som blev gift till Kattisträsk 3, Erik (1707–40), Karin (1710–83), som blev gift till Hornsträsk 2, Jakob f. 1710, Tomas (1712–84), som blev soldat på roten 97 Wahlberg, barn f. 1713, Britta (1718–1802), som blev gift till Tuvan 2, samt Sara (1721–42).

Sonen Erik Östensson (1707–1740) ägde sedan gården. Han gifte sig 1735 med Karin Olofsdotter (1709–75) från Långträsk 1. Erik Östensson hade barnen Margareta f. 1736, Magdalena (1737–1809), som blev gift till Norsjö 11, Sara f. 1738 och Katarina f. 1740, som gifte sig 1760 med Anders Mikaelsson. Makarna blev nybyggare i Malåträsk/Fårträsk i Malå socken från 1769 och i Lidsträsk från 1776.

Anders Andersson (1718–96) från Kusmark 12 var sedan ägare till gården fram till 1758. Han gifte sig 1741 med änkan Karin Olofsdotter (1709–78). Anders Andersson gifte sig andra gången med Sara Tomasdotter (1727–92) från Storkåge 2. Anders Andersson hade barnen Britta (1741–1812), som 1761 blev gift till Storkågeträsk 1, Erik (1743–90), som blev gift till Storkågeträsk 2, Anders f. 1745, Olof (1747–1833), Sara f. 1750, som blev nybyggarhustru i Bjurträsk, Östen f. 1751 och Kristina f. 1753. År 1749 var mantalet på 11/32 skatte och gården var i gott skick. Anders Andersson hade 3 tunnlands öppen åkerjord och på gården fanns 2 hästar, 14 kor och 20 små kreatur. Det berättades i jordrannsaktionsprotokollet att Anders Andersson i Pjäsörn hade en äng som låg på Norsjös skog som hade tillhört Anders Andersson i Norsjö. Ängen hade blivit förbättrad. Anders Andersson i Norsjö hade en äng inom Långträsk bys rå, en utjord som han påstod sig haft sedan gammalt. Förhållandena skulle sedan undersökas vidare. Familjen flyttade 1758 till Storkågeträsk 2.

Johan Johansson (1727–1801) från Åbyn 5 var ägare till gården 1758–68. Han gifte sig 1759 med Margareta Eriksdotter (1736–1821), som var en dotter till förre ägaren Erik Östensson. Johan Johansson sägs i ett domboksprotokoll vara son till hustru Karin Olofsdotter (gift med Erik Östensson och Anders Andersson ovan) i hennes tidigare äktenskap. Johan Johansson och Margareta flyttade ut ur socknen 1769 och blev nybyggare i Fårträsk i Malå socken. Makarna hade barnen Erik f. 1759, Johan f. 1760, Nils (1761–1806) som blev nybyggare i Malånäs i Malå socken, Britta f. 1762, Johan f. 1764, Katarina f. 1765, Britta f. 1767 och Margareta f. 1768.

Zackarias Johansson f. 1736 från Norsjö 14 var ägare till gården från 1768. Han gifte sig 1763 med Maria Andersdotter f. 1736 från Bjurvattnet 1. Makarna hade barnen Anders (1767–1832), som övertog gården, Nils f. 1769, Zackarias f. 1770, Marta f. 1771, Per f. 1772, Zackarias f. 1773, Olof f. 1776, Zackarias f. 1777 och Sara f. 1778. Zackarias Johansson var fortfarande ägare 1786, då skatten var på 2 tunnor och 2 skäl.

Norsjö 14. Kvavisträsk

I Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650 s. 212 kallas hemmanet felaktigt för Norsjö 12. Anders Jakobsson (1617–83) var ägare till gården 1635–79. Han var gift och hade barnen Nils, som var soldat 1661–63, Johan (– 1678), som var soldat 1677–78 och som dog det sistnämnda året, samt Anders.

Sonen Nils Andersson (ca 1642–1705) ägde hemmanet 1680–1702. Han gifte sig 1668 med en kvinna som dog 1672. Han gifte om sig med Mariet Olofsdotter (1651–1740). Nils Andersson hade barnen Zackarias f. 1675, Johan f. 1680, som blev gift till Bastuträsk 2, och Karin f. 1689, som blev gift till Morön 1 och Böle 11. År 1695 hade Nils Andersson 2 hästar, 18 kor och 65 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl och mantalet på 7/16 skatte. Nils Andersson berättade i samband med roteringen 1695 tillsammans med de andra grannarna att deras hemman nu blivit mycket svagare, och därför avträdde de sina ängar som tidigare legat under ett ödehemman i byn.

Sonen Zackarias Nilsson (1675–1757) var ägare till gården 1703. Han gifte sig med Sara Johansdotter (1673–1740). Han gifte om sig 1750 med Margareta Olofs-

dotter (– 1769). Zackarias Nilsson hade barnen Anna f. 1705, som blev gift till Norsjö 9, Nils f. 1706, Johan (1708–91), Nils (1709–1803), som blev soldat på roten 65 Gök och senare bonde på Storkågeträsk 2, samt Kerstin (1711–95), som blev soldat-hustru på roten 64 From.

Sonen Johan Zackrisson (1708–91) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1734 med Kerstin Persdotter (1709–90) från Gärdsmark 1. Makarna hade barnen Zackarias f. 1736, som blev bonde på Norsjö 13, Per f. 1739, som ägde Bjurträsk nybygge 1769, Sara f. 1741, Jakob f. 1742, som blev ägare till Norsjö 2, Johan f. 1745, som var ägare till Norsjö 2 och sedan nybyggare i Bjurträsk 1776–77, Nils f. 1747, som 1771 gifte sig med Katarina/Karin Andersdotter från Rönnbäcken 2, samt Hans f. 1749. År 1749 var mantalet på 3/16 skatte och det berättas att giltiga byggnader var uppsatta på gården. Utsädet var 3 tunnor, och på gården fanns 2 hästar, 18 kor och 25 små kreatur. Det berättas att hemmanet besväras mindre av frost än de övriga gårdarna i Norsjö, men eftersom marken var sandig så vissnade gräs och säd under långvarig torka. Johan Zackrisson har för eget bruk byggt sig en liten skvaltkvarn som är i drift både höst och vår. År 1773 nyttjade Johan Zackrisson fisket i Kedträsket och på området söder om sjön samlade han renmossa, vilket användes som foder till husdjuren. Johan Zackrisson var fortfarande ägare till gården 1775, då mantalet var på ¼.

År 1786 var hemmanet delat i två enheter. Ena halvan ägdes av Nils Johansson f. 1747 och den andra av Hans Johansson f. 1749. Bägge delarna hade vardera en tunna skatt. Från Kvavisträsk har nybygget Bjurträsk grundats.

Norsjö övriga

Anders Staffansson var soldat 1659–63 och hade soldatnamnet Björk. Han gifte sig 1663 och flyttade till Klutmark 2. En bror var troligen Olof Staffansson som var soldat 1679 och som dog samma år i Ystad.

Karin Persdotter f. 1696, som var en dotter till Per Persson från Norsjö 3, gifte sig 1719 med Anders Andersson f. 1694 som var soldat på roten 53 Dryg i Gärdsmark 1716–57. Makarna hade barnen Britta f. 1720, Anders f. 1726, Anna (1727–94), Petrus f. 1730, Anders f. 1732, Karin f. 1734, Karin f. 1735 och Sara f. 1737.

Olof Nikodemusson f. 1739 från Myckle 4 bodde i Norsjö. Han var soldat på roten 64 From 1762–86. Han gifte sig 1762 med Sara Andersdotter f. 1739 från Pjäsoörn som var en dotter till Anders Andersson. Makarna hade barnen Magdalena f. 1765, Katarina f. 1767, Magdalena f. 1769, Nikodemus f. 1772, Anders f. 1773, Sara f. 1774 och Kajsa (1777–1840).

HEMMINGEN

Hemmingen 1

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 214–216 kallas hemmanet för Långträsk 1, enligt en tidigare hemmansindelning. Hindrik Larsson var ägare till gården 1649–81. Han gifte sig 1656 med Elisabet Tomasdotter från Norsjö 1. Hindriks bror, Johan Larsson Finne som var soldat 1647–52, fanns på gården på 1660-talet. År 1668 begärde han att få uppta Jon Olofssons hemman i Kattisträsk. Hans hustru dog 1667. Johan Larsson hade sannolikt sonen Olof Johansson, som var soldat från 1683 och på roten 62 Nimmernychter från 1695 och fram emot 1709. En annan bror till Hindrik Larsson kan Sven Larsson vara. Han var soldat 1668–76 och dog den 4 december 1676 i slaget vid Lund.

Anders Nilsson (1640–1729) från Gummark 5 ägde hemmanet från 1682. Han var gift med Karin Tomasdotter (1644–1740) från Norsjö 1. Anders Nilsson hade barnen Kerstin f. 1671, som blev gift till Norsjö 6, Tomas f. 1693 och Britta. År 1695 hade Anders Nilsson 2 hästar, 17 kor och 65 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och mantalet var på 7/16 skatte. Anders Nilsson hade även ett oskattlagt nybruk på allmänningen.

Sonen Tomas Andersson (1693–1776) var sedan bonde på gården, åtminstone från 1724. Han var gift med Karin Jönsdotter (1693–1776).

Nils Olofsson (1711–77) från Norsjö 6 innehade hemmanet från 1745. Han gifte sig 1741 med Margareta Eriksdotter (1721–1813) från Storågeträsk 3. Makarna hade barnen Karin f. 1746, Katarina f. 1748, Lisa f. 1751, som blev nybyggarhustru i Svansele, Maria f. 1753 och en dotter f. 1756. År 1749 var mantalet på 1/8 skatte och gården hade 3 ½ tunnlands utsäde. Nils Olofsson hade 2 hästar, 24 kor och 24 småkreatur. Till foder användes både ängshö och mossa. Det framkom att Nils Olofsson på allmänningen hade ett oskattlagt nybruk som nu pålades ½ tunnans skatt, så att hemmanet nu skulle börja skatta för 3/16 mantal. Nils Olofsson pålades ett lägre skattetal än vad som var normalt, eftersom han hade stor andel i soldatrotten, nämligen 7/16. Nybruket kan ligga längs Braxenån, där Nils Olofsson hade röjt och brukade ängar 1777. Mantalet var 1775 på 3/8. Efter Nils Olofssons död 1777 tycks hemmanet ha delats. Lappigan Elsa Persdotter bodde på gården 1750.

Nils Olofssons dotter Katarina Nilsson (1748–80) gifte sig 1778 med Johan Persson. Hemmanet delades 1779.

Åren 1779–80 ägdes ena halvan av Nils Olofssons måg, Olof Olofsson (1751–95) från Långträsk 2 och Holmträsk, vilken var gift med Lisa Nilsson. Makarna bytte 1780 hemman med Anders Persson från Svansele. Anders Persson var ägare 1780–83 och flyttade sedan med familjen till Manjaur i Degerfors socken. Skatten på hemmanet var 1780 på en tunna och 4 skäl.

Anders Persson och Kristina Jakobsdotter sålde hemmanet 1783 till Per Persson från Kattisträsk 3 för 288 riksdaler, 42 skillingar och 8 runstycken specie. Hemmanet såldes 1784 av Per Nilsson i Kalvträsk i Burträsk socken till Anders Persson från Hedensbyn 15. Han var fortfarande ägare 1786. Hans änka ägde hemmanet 1795. Hemmanen i Hemmingen hade nedsättning med skatten 1786 med en tunna, eftersom man skötte skjutshåll efter lappmarksvägen. Sonen Nils Andersson f. 1765 ägde gården år 1800.

Den andra hemmansdelen ägdes från 1779 av Johan Persson. Senare tycks åter Olof Olofsson och Lisa Nilsson äga denna del, vilken de sedan säljer till Lars Andersson Lundström och Karin Olofsdotter från Långträsk 1. Lars Andersson Lundström står som ägare till hemmanet från 1785. Sonen Jon Larsson Lundström (1767–1848) tog sedan över hemmanet. Han var gift med Beata Kristina Norborg (1768–1853) från Kyrkobordet. Olof Kågberg från Kyrkobordet och Storkågeträsk var landbonde på gården 1785. Namnet skrevs 1656 "Hemminge".

PJÄSÖRN

Pjäsoörn 1

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 216 kallas hemmanet för Långträsk 2, enligt en tidigare hemmansindelning. Britta (– 1663) från Kattisträsk 1, som var änka efter Hindrik Eriksson Finne, ägde gården 1645–56. Makarna hade möjligen sönerna Hindrik, som var soldat på Lund 6, samt Anders Hindersson, som var soldat 1656. Mantalet var 1654 på 5/16.

Brittas son Christier Andersson från Kattisträsk 1 var bonde på gården 1657–65. Han var en son till Anders Olofsson på Kattisträsk 1. Christier Andersson gifte sig 1655 med Anna (– 1691). Anna var ägare till gården 1667–81. Christier Andersson hade sonen Anders (– 1678) som var soldat i Norsjö 1677–78 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne.

Lars Tomasson, som var soldat 1682–87, var ägare till gården 1682–96. Han var gift med Malin Olofsdotter från Kattisträsk 2. Makarna hade dottern Anna, som blev soldathustru på roten 43 Ryttare. År 1695 hade Lars Tomasson en häst, 7 kor och 20 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl och mantalet på 1/4 skatte.

Anders Danielsson (1668–1756) från Gammelbyn i Burträsk socken var ägare till gården 1696–1732. Han var andra gången gift med Malin Andersdotter (1677–1754). Anders Danielsson hade barnen Daniel (1705–66), Magdalena f. 1708 och Anders f. 1711.

Sonen Anders Andersson f. 1711 ägde hemmanet från 1733. Han gifte sig 1733 med Karin Persdotter f. 1706 från Gärdsmark 1. Makarna hade barnen Magdalena f. 1735, Anders f. 1736, Sara f. 1739, som 1762 gifte sig med Olof Nikodemusson From på roten 64 i Norsjö, Elsa (1747–1815), som flyttade till Lidsträsk i Burträsk socken, samt Karin (1749–1833), som blev nybyggarhustru i Krångfors.

Sonen Anders Andersson (1736–1803) var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1761 med Katarina Tomasdatter f. 1735 från Kattisträsk 1. Makarna hade barnen Olof f. 1763, Anders f. 1763, Tomas f. 1765, som övertog halva hemmanet och blev bonde där, Katarina f. 1767, Anders f. 1770, som övertog halva hemmanet med gamla gården, Per f. 1771, Mattias f. 1774, Britta f. 1776 och Per f. 1779. År 1749 hade Anders Andersson 3 tunnors utsäde och hade 2 hästar, 16 kor och 30 småkreatur. Mantalet var på 3/16 skatte. Anders Andersson utsynade 1777 nybygget Granäset som tycks ha lagts till hemmanets mark. Han var fortfarande ägare till Pjäsoörn 1786.

LÅNGTRÄSK

Vid roteringen 1695 berättades att det under byn inte fanns några utjordar, förutom en äng som tillhörde Pjäsörn. Åkerjorden var frostaktig och brukades i mindre omfattning, men skogen var tillräcklig. Man sågade varken bräder eller brände tjära. Det fanns gott om mulbete i skogen och byn hade 3 små mjölkvarnar.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att det inte går att nyodla mera åker och äng. Åkern är frostaktig och det är sällan som åkern inte fryser. Skogen är tillräcklig, men varken tjärbränning eller sågning av bräder bedrivs. Skogen ger ett gott mulbete och i byn finns 3 mjölkvarnar.

Från byn har nybyggena Holmträsk och Kåtaselet grundats.

Långträsk 1

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 216 kallas hemmanet för Långträsk 3, enligt en tidigare hemmansnumrering. Carl Tomasson (1607–74) var ägare till gården 1627–65. Hans hustru dog 1668. Carl Tomasson hade barnen Tomas, Per (– 1656), som var soldat 1648–56, och Nils, som var soldat 1633. Carl Tomasson hade brodern Olof Tomasson Trana, som var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652. Mantalet var 1654 på 11/32.

Carl Tomassons son Tomas Carlsson (– ca 1715) ägde hemmanet 1667–75. Han gifte sig 1665 men hustrun dog samma år. Han gifte om sig 1666, då troligen med Margareta Eriksdotter som senare noteras som hans hustru. Tomas Carlsson flyttade till Norsjö 9, som han ägde 1680–99. Beträffande barn, se under Norsjö 9.

Brodern Nils Carlsson ägde hemmanet 1678–1702. Han gifte sig 1668. År 1695 hade Nils Carlsson 2 hästar, 15 kor och 36 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var på 3/8 skatte. Brodern Per Carlsson var soldat 1652–56.

Olof Johansson (1685–1755) från Myckle 3 var ägare till gården 1703–41. Han var gift med Magdalena Nilsson (– 1714/15) från Finnfors 1. Hans andra hustru hette Sara Olofsdotter (1687–1744) och kom troligen från Bastuträsk 2. Olof Johansson hade barnen Johan f. 1708, Karin (1709–78), som blev gift till Norsjö 13, Sara (1710–98), som blev gift till Medle 3, Johan f. 1713, dotter M. f. 1716, Johan (1718–58), Olof f. 1721, Malin (1722–94), som blev gift till Långträsk 3, Jakob f. 1722, Per f. 1722, Nils f. 1723, Anders (1724–42), som var soldat på roten 82 Järnhäst, och Olof (1727–44).

Sonen Johan Olofsson (1719–58) ägde hemmanet från 1742. Han gifte sig 1742 med Karin Olofsdotter f. 1721 från Hjoggböle 4. Makarna hade barnen Olof f. 1743, vilken flyttade ut från socknen 1768 och gifte sig med Maria Mårtensdotter f. 1746 från roten 14 Frisk i Burträsk socken, Stina (1745–1824), som blev gift till Kattisträsk 1, Sara f. 1747, Anders f. 1749, som blev nybyggare i Kåtaselet 1786, Johan f. 1750, Katarina (1751–1820), Lars (1752–1830) och Anna f. 1755.

Efter Johan Olofssons död 1758 gifte Karin Olofsdotter samma år om sig med Lars Andersson Lundström (1728–1805). Han kom från Medle 6 och hade varit soldat på roten 73 Lundström. Makarna hade barnen Marta (1760–1835), Margareta f. 1761, Johan f. 1762, Britta (1763–1844), Margareta f. 1765 och Jonas (1767–1848), som flyttade till Hemmingen. Mantalet var 1749 på 11/32 skatte. Johan Olofsson intygades i jordrannsaktionsprotokollet vara en flitig brukare av hemmanet. Gården hade 4 tunnlands utsäde, 2 hästar, 12 kor och 30 får. Lars Andersson Lundström ägde 1786 Hemmingen.

Långträsk 2

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 217–218 kallas hemmanet för Långträsk 4, enligt en tidigare hemmansnumrering. Per Olofsson (1619–65) var ägare till gården 1640–65. Han var gift med Margareta, och makarna hade barnen Kerstin (Kristina), som 1673 gifte sig i Burträsk socken med Erik Nilsson från Åbyn, Olof f. 1653 samt troligen Margareta som gifte sig med Olof Jonsson. Per Olofsson hade brodern Jon Olofsson Friare som var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk från 1646 och framåt. På 1660-talet tjänstgjorde Jon vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Åren 1663–66 bodde han i Böle. Mantalet var 1654 på 9/16.

År 1665 ägdes gården av Olof Jonsson (– 1667). Han var gift med Margareta som ägde hemmanet 1667–83. Olof Jonsson i Långträsk gav 1661 pengar till kyrkan efter ”svära”, tydligen någon av svärföräldrarna. År 1671 står i längden att det är Olof Jonssons Margareta som äger hemmanet. Makarna hade troligen dottern Malin (1662–1740), som flyttade till Bjurvattnet 3. År 1684 delades hemmanet och Långträsk 3 kom till. Per Olofssons Margareta ägde denna hemmansdel 1684–86.

Per Olofssons son Olof Persson (1653–1739) innehade gården 1687–1715. Han gifte sig första gången 1682 och andra gången 1690 med Sara. Olof Persson hade Per, Sara, som möjligen blev soldathustru på roten 60 Lax, Mariet, Olof (1692–1758) samt Kerstin (ca 1700–40). År 1695 hade Olof Persson en häst, 10 kor och 34 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 3/8 skatte.

Sonen Per Olofsson var ägare till gården 1718–21. Han var gift en gång. Brodern Olof Olofsson Nimmernychter (1692–1758) var sedan bonde på gården. Han var soldat på roten 62 Nimmernychter 1711–21. Han gifte sig 1722 med Mariet Olofsdotter (1700–40) från Kattisträsk 2. Makarna hade barnen Olof (1725–91), Malin (1727–1802), som blev gift till Norsjö 12, Sara (1728–1805), som blev soldathustru på roten 62 Nimmernychter, Mariet (1731–1818), som 1753 gifte sig till Bastuträsk 2, Per f. 1734, Margareta f. 1735 samt Margareta f. 1737, som gifte sig 1757. Han gifte sig för andra gången 1740 med Karin Erikssdotter (1712–45) från Burvik 8 och makarna hade dottern Karin f. 1743. År 1749 betecknas Olof Olofsson som en flitig hemmansbrukare. Hans utsäde var 3 tunnor och på gården fanns 2 hästar, 14 kor och 25 får. Mantalet var på ¼ skatte.

Sonen Olof Olofsson (1725–91) var senare ägare till gården. Han gifte sig 1750 med Lisbeta Andersdotter (1726–1816) från Drängsmark 16. Makarna hade barnen Olof f. 1751, som blev nybyggare i Holmträsk 1777 och sedan bosatt i Hemmingen och Svansele, Jakob f. 1753, Per Blylod (1754–1837) som var nybyggare i Holmträsk, Lars f. 1758, Anders f. 1759, Johannes f. 1760, Nils f. 1762, Marta (1763–1818), Johan f. 1764, Erik Ruffelt (1766–1809), Johan f. 1769 samt Jöns f. 1770.

Sonen Anders Olofsson f. 1759 var näste ägare till gården. Han gifte sig 1789 med Britta Olofsdotter f. 1763 från Ersmark 14. Makarna hade barnen Lisa (1790–90), Olof f. 1791, Lisa (1792–93), Erik f. 1793, Lisa f. 1795, Sara (1797–97), Marta (1797–97), Britta f. 1799, Anders (1801–01) samt Johannes (1803–03).

Långträsk 3

Hemmanet kom till 1684 efter en delning av Långträsk 2. Olof Jonssons Margareta ägde hemmanet 1684–86.

Sonen Jon Olofsson (1657–1729) var bonde på gården från 1687. Han gifte sig omkring 1681 och hustrun dog 1696. Han var andra gången gift med Anna Tomasdotter (1653–1739) från Norsjö 9. Jon Olofsson hade barnen Kerstin f. 1692, som blev gift till Storkågeträsk 4, Mariet, Anna, Tomas f. 1700, Karin, som blev soldat-hustru på roten 100 Klint, samt Malin. År 1695 hade Jon Olofsson en häst, 10 kor och 30 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 3/8 skatte.

Sonen Tomas Jonsson (1700–36) innehade sedan gården. Han gifte sig 1728 med Karin Johansdotter (1695–1761). Makarna hade barnen Anna (1729–1818), som 1757 gifte sig till Falmark 11, Mariet (1731–1807), som 1769 gifte sig till Falmark 10, Jonas f. 1734 samt Britta f. 1735.

Johan Johansson (1715–55) från Bastuträsk 2 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1737 med Malin Olofsdotter (1722–94) från Långträsk 1. Makarna hade barnen Johan f. 1739, Sara f. 1740, som gifte sig med Anders Gabriellsson f. 1745 och makarna blev nybyggare i Lainejaur i Malå socken 1792, Olof f. 1742, som flyttade ut från socknen 1770, Johan f. 1747, Anders f. 1749, som blev gift med Katarina Gabrielsdotter f. 1747 från Norsjö 8 och blev nybyggare i Lainejaur i Malå socken 1783, Katarina f. 1750, som blev gift med Gabriel Gabriellsson från Norsjö 8 och makarna blev 1776 nybyggare i Mensträsk, Jakob f. 1751, Johan f. 1752, Zackarias f. 1752, Per f. 1754 och Magdalena (1755–73). År 1749 hade Johan Johansson ¼ mantal skatte och på gården fanns en häst, 10 kor och 34 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor.

Johan Hansson (1727–73) från Ljusvattnet i Burträsk socken som flyttade in till socknen 1757 var sedan ägare till gården. Han gifte sig för andra gången 1757 med Malin Olofsdotter (1722–94), som var änka efter förre ägaren Johan Johansson som dog 1755. Johan Hansson hade tidigare sonen Nils (1745–1822). Johan och Malin hade barnen Johan (1757–64), Hans (1758–65), Abraham (1760–60), Mårten (1761–62), Anna (1762–63), Stefan (1763–63), Britta (1764–64) och Abraham (1765–65). Johan Hanssons mor hette Anna Mårtensdotter (1684–1759) från Ljusvattnet i Burträsk socken.

Långträsk övriga

Soldaten Lars Johansson Mugg från Ytterursviken 6, som var soldat i Bergsbyn 1669 och fortfarande 1683, bodde i Långträsk 1684–86. Han var gift. Anders Abrahamsson tjänstgjorde som soldat 1676 och dog samma år i slaget vid Lund. Han var lejd av Nils Karlsson i Långträsk. Mikael Mikaelsson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Hans Dryg tjänstgjorde som soldat 1689–90 och dog det sistnämnda året i Göteborg.

KATTISTRÄSK

År 1695 berättades i roteringen att Kattisträsk hade frostiga åkrar med någon myr och äng. Byn hade bra skog med mulbete och djurfångst. I byn idkades träskfiske.

År 1749 berättades att det inte fanns några utjordar under byn. Byamarcken var på många ställen stenbunden och en del myrar och sjöar låg i vägen, varför det fanns få möjligheter att utöka ägorna. Skogen var tillräcklig, men bestod endast av gran med ett gott mulbete. Det fanns även flakaland och tillfälle till djurfångst. I byn fanns 2 skvaltkvarnar, och det fanns inga otaxerade fisken. Från Kattisträsk har grundats nybyggena Frautjälen och Risberg.

Kattisträsk 1. Näset

Anders Andersson (1597 –) var bonde på gården 1628–52. Hans hustru Anna stod för hemmanet i skattelängden för 1650, men hemmanet var öde 1647–50.

Sonen Mikael Andersson (– ca 1680) var ägare till gården 1654–79. Han var gift med Britta, som var ägare till gården 1680. Mikael Andersson hade barnen Jon, Erik, Elias, Per, Kerstin, som 1683 gifte sig med Olof Mattsson på Ljusvattnet 4 i Burträsk socken, samt Karin, som troligen flyttade till Myckle 7. Mantalet var 1660 på 1/4. Mikael Andersson betecknades 1675 som utfattig och hade inte sätt något under året och hade ingen boskap. Skatten var på 2 tunnor. Mikael Andersson var soldat 1654–57 och 1667–71.

Sonen Jon Mikaelsson var soldat från 1672. Brodern Elias Mikaelsson (– 1690) var ägare till gården 1681–90. Han var soldat 1689–90 och dog sistnämnda året i Göteborg. Elias Mikaelsson var gift med Lisa 1690. Makarna hade dottern Britta, som var gift med Olof Eriksson på Bygdeträsk 4 i Burträsk socken vilken kom från Norsjö. Elias bror Per Mikaelsson var ägare till gården 1690. Han var soldat från 1683, då han gick ut för brodern Erik. Han var sannolikt soldat till 1689, då brodern Elias gick ut som soldat. Per Mikaelsson flyttade troligen till Ljusvattnet och fanns där från 1692.

Olof Mattsson (1662–1744) från Ljusvattnet i Burträsk socken ägde gården 1691–1727. Han gifte sig 1683 med Kerstin Mikaelsson (1661–1739) som var en dotter till Mikael Andersson. Olof Mattsson hade barnen Mats f. 1691, som blev soldat på roten 59 Bur 1713, Britta f. 1697, som 1719 gifte sig med Nils Jonsson f. 1698 från Ljusvattnet i Burträsk socken, Anna f. 1697, som gifte sig med Mårten Nilsson f. 1697 som var bonde i Brännvattnet i Burträsk socken, Tomas f. 1698, Mikael f. 1700, som blev gift på Ersmark 7, Anders f. 1704, som flyttade till Storkåge 13, och Ingeborg. Olof Mattsson med hustru flyttade 1727 till Ljusvattnet i Burträsk socken. År 1695 hade Olof Mattsson en häst, 11 kor och 30 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på 11/32 skatte.

Sonen Tomas Olofsson Bur (1698–1770), som var soldat 1720–25 på roten 59 Bur, var bonde på gården 1727. Han gifte sig 1724 med Britta Hermansdotter (1703–83) från Ersmark 8. Tomas Olofsson hade barnen Kerstin f. 1725, som beskrivs som "ganska stupid" (dvs. dum), Anna f. 1727, Herman Nordström f. 1732, som blev nybyggare i Frautjälen och var utbildad till bildhuggare i Stockholm samt var bös??smed, Katarina f. 1735, som gifte sig med Anders Andersson i Pjäsörn, Anders (1738–1809), som övertog gården, samt Britta f. 1740. År 1749 beskrevs Tomas Olofssons ägor som välordnade. Åkrarna var ganska frostaktiga men gav 3 tunnlands årligt utsäde. På gården fanns en häst, 12 kor och 20 småkreatur. Mantalet var på ¼ skatte och 3/32 krono.

Sonen Anders Tomasson (1738–1809) var ägare till gården från 1764. Han gifte sig samma år med Stina Johansdotter (1746–1824) från Långträsk 1. Makarna hade barnen Britta Marklund (1766–1856), som 1788 gifte sig med Lars Mårtensson i Husbondliden i Lycksele socken, Tomas (1768–90), Katarina f. 1769, som gifte sig 1795 med Anders Zackrisson i Norsjö, Stina (1771–71), Kristina f. 1772, Johan f. 1773, Anders (1774–1808), som var soldat på roten 63 Norman, Sara (1775–90), Lars f. 1777, som blev nybyggare i Risberg, Johan f. 1778, som blev bonde på gården, Olof f. 1781, Anna Kristina (1783–83), Eva Kristina f. 1784, som gifte sig med Anders Eriksson i Norsjö, Per f. 1787 och Anna Margareta (1790–1810). Anders Tomasson är i folktraditionen känd som en storjägare som enligt sägnen fällt 35 björnar. Han utsynade 1778 nybygget Risberg som dock hörde till hemmanet.

Kattisträsk 2. Liden

Olof Jonsson var ägare till gården 1645–62. Han var gift med Anna och hade barnen Malin som flyttade till Pjäsörn, troligen sonen Lars Olofsson Burman eller Bur som var soldat 1689–1704, samt troligen Anna som gifte sig på gården. Från 1695 var han soldat på rote 59 Bur. Olof Jonsson var soldat 1654–62. År 1663–65 ägde hustru Anna gården. I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 222 står Olof Jonsson som ägare till Kattisträsk a men denna uppgift är fel. Olof Jonsson stod på nytt som ägare 1667. Han var soldat 1648–57.

Jon Olofsson (– ca 1701) var ägare till gården 1669–1701. Han gifte sig 1668 med Anna (ca 1636–). År 1695 hade Jon Olofsson 2 hästar, 11 kor och 52 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet på 7/16 krono. Vid rote-ringen 1695 berättas att Jon Olofsson ägde ett fåbodställe som hade 3 skälslands utsäde samt ångar.

Sonen Olof Jonsson (1669–1758) var ägare till gården 1702–28. Han gifte sig före 1699 med Malin och gifte sig andra gången 1710 med Malin Olofsdotter (1677–1747), som troligen kom från Kusmark. Olof Jonsson hade barnen Anna f. 1697, som 1717 gifte sig med Mårten Nilsson i Brännvattnet i Burträsk socken, Mariet (1699–40), som blev gift till Långträsk 2, Jon (1702–74), Kerstin f. 1703, som var gift troligtvis på Gummark 3, Malin (1705–95), som blev gift till Finnfors 1, och Olof (1707–41), som blev soldat på roten 59 Bur. Hemmanet låg 1703 vid Arnträsket. Olof Jonsson var sexman 1726.

Sonen Jon Olofsson (1702–74) ägde hemmanet från 1729. Han gifte sig 1722 med Karin Andersdotter (1703–36) från Östanbäck 2. Han gifte om sig 1737 med Margareta Olofsdotter (1706–1746) från Ostvik 5 och tredje gången 1748 med Mar-

gareta Mikaelsson som var piga i Långträsk. Jon Olofsson gifte sig för fjärde gången 1757 med Mariet Östensdotter f. 1705 från Norsjö 13. Jon Olofsson hade barnen Olof (1725–77), som blev soldat på roten 59 Bur, Anders (1726–89), vilken blev soldat på roten 85 Fältskär och bonde på Varuträsk 1, Jonas (1730–72), som blev bonde på Storkåge 2, Zackarias (1733–1814), Johan f. 1735, Nils (1736–57), Sara f. 1737, Per (1739–1806), Johan (1741–52), Erik f. 1744 och Magdalena (1745–1809). Jon Olofsson hade år 1749 3/16 mantal skatte och 3/32 mantal krono. Åkrarna beskrevs som mindre frostaktiga än de åkrar som Kattisträsk 1 hade, dock var jorden utsatt för torka under torra somrar. Jorden besåddes årligen med 3 ½ tunna korn. På gården fanns en häst, 15 kor och 30 små kreatur.

Sonen Zackarias Jonsson (1733–1814) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1756 med Kerstin Andersdotter (1733–1816) från Norsjö 4. Makarna hade barnen Jon (1758–1832), Anders f. 1759, som var läsare i början av 1790-talet, Olof f. 1760, Johan (1763–1821), Marta f. 1767, Katarina (1771–1833) samt Zackarias f. 1773.

Kattisträsk 3. Långvattnet

Påvel Jonsson ägde gården 1626–56. Mantalet var 1654 på 13/32. Olof Pålsson som var en son till Påvel Jonsson ägde gården 1657–95. Han var gift en gång och enligt förskoningslängden från 1675 var han utfattig. Han hade inte sått något och hade ingen boskap. Skatten var på en tunna. Mantalet var 1660 på 13/32. År 1695 hade Olof Pålsson en häst, 7 kor och 22 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl och mantalet på 7/32 skatte. En bror till Olof Pålsson var Tomas Pålsson Djurman som var soldat 1643–46 samt bruksknekt 1646–66. Han tjänstgjorde vid Piteå silververk i Silbojokk 1646–59 och vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–66. Det sistnämnda året betecknades han som gammal och sjuk varför han fick avsked. Tomas Djurman var soldat i Medle.

Olof Pålssons son Jon Olofsson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året. Brodern Per Olofsson (– före 1709) var ägare till gården 1699–1703. År 1703 blev han utskriven till soldat för roten 59 Bur. Han gifte sig 1697 i Burträsk socken, troligen med den Anna Larsdotter (1663–1743) som ägde hemmanet 1703–15. Per Olofsson hade barnen Nils f. 1700, som blev gift till Bjurvattnet 1 och Anders (1703–40). Per Olofsson blev utskriven till femtemanssoldat 1703. Gården låg sedan öde fram till 1720.

Hemmanet togs upp 1720 av Olof Larsson (1653–1741) som var ägare till gården 1720–21. Han var gift med Anna Larsdotter (1663–1743) som tidigare varit gift med Per Olofsson.

Anders Persson (1703–40), som var en son till tidigare ägaren Per Olofsson, var bonde på gården 1722–40. Han gifte sig 1722 med Mariet Olofsdotter (1700–40) från Bjurvattnet 3. Makarna hade barnen Anna (1726–48) och Nils f. 1728, som blev gift till Bjurvattnet 3.

Dottern Anna Andersdotter (1726–48) var ägare till gården 1741. Hon gifte sig 1742 med Erik Tomasson (1720–94), som 1741 flyttade in från Risåträsk i Burträsk socken. Han var ägare till gården 1742–69. Erik Tomasson gifte om sig 1749 med Margareta Tomasdatter (1729–99) från Norsjö 1. Erik Tomasson hade barnen Maria (1746–59), Erik f. 1752, Anna f. 1751, Katarina f. 1752, Per f. 1755, som flyttade till

Vormträsk i Lycksele socken, samt Kristina f. 1772, som gifte sig i Luspholmen i Stensele socken år 1800. År 1749 var mantalet på 7/32 krono. Erik Tomasson hade 2½ tunnlands årligt utsäde och ägorna hade något frostaktig jordmån. På gården fanns en häst, 12 kor och 20 små kreatur. Familjen flyttade 1769 till Norsjö 1. Per Persson (1736–1802) från Bjurvattnet 3 blev ny ägare till hemmanet. Han köpte 1783 en del av Hemmingen som han ägde under en kort tid. Hans dotter Katarina f. 1770 gifte sig 1799 med Olof Nilsson i Kalvträsk i Burträsk socken.

Kattisträsk a. Gamla Kattisträsk

Gården var öde 1649–69. I en dombok från 1659 (311r) kallas gården för Olof Nilssons ödehemman. Hemmanet upptogs från öde 1668 av Johan Larsson från Hemmingen, som var ägare 1668–71.

Johan Mikaelsson, som var soldatson från Norsjö 11, tog upp gården 1674 och var ägare till 1675. Erik Nilsson från Åbyn i Burträsk socken var ägare till gården 1675. Han gifte sig 1673 i Burträsk med Kristina Persdotter från Långträsk 2. År 1675 sägs att Erik Nilsson tagit upp ett ödehemman som han nu måste överge. Han gick ut som tremänningssoldat. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl.

Helge Olofsson från Villvattnet i Burträsk socken var ägare till gården 1678 men han bodde inte på gården. Han flyttade till Klutmark 1. En fattig knektänka hade tagit emot detta vanbrukade hemman. Hon hade endast 2 kor och ingen manshjälp. Hon hade inte sått något och kunde inte betala skatten. Maisa piga fanns på gården 1679–81.

Gården låg sedan öde. Vid roteringen 1695 angavs att ett kronohemman lades ner 1682, och det bestod av 2 tunnland. Hemmanet brukades 1695 av grannarna, vilket godkändes i roteringen. Kommissionen beslöt att så snart man fått en brukare till hemmanet, skulle byborna avstå de delar som ingått i kronohemmanet, som då skulle återuppstå. År 1703 låg gårdsplatsen vid sjön Kattisträsket och den benämndes gamla Kattisbyn. Den användes som fäbod av Kattisträsk 1.

Nils Nilsson från Finnfors 1 bodde på gården 1709–10. Det sistnämnda året blev han soldat på roten 54 Järpe. Nils Nilsson var gift med Kerstin Johansdotter. Tomas Olofsson Bur bodde på gården 1727. Han var gift två gånger.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 berörs på nytt det nedlagda hemmanet. Det sägs att hemmanet var på 9/32 mantal. Tanken hade varit att ödehemmanet skulle återuppstå, men bönderna ville behålla delarna från ödehemmanet, och de hade också tagit över skatten på gården. Därför ansågs det att kronan inte skulle ha någon fördel av att hemmanet återupptogs. Således fick bönderna behålla jorden som uppgick till 6 skälslands skatt för varje hemman.

Någon gång under 1800-talet uppstod åter bebyggelse på platsen, som nu kallades för Kattislund. Enligt traditionen i gården skulle de första bebyggarna ha varit polskättade fiskare från Bureå. Det nämns även att de skulle ha kommit från ön Skötgrundan utanför Bureå där de varit fiskare.

Kattisträsk övriga

Hans Ersson Ros var soldat 1663–76 och dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Han var lejd av Jon Olofsson i Kattisträsk. Christier Nilsson var soldat från 1675 och tillhörde året därpå Piteå kompani.

BASTUTRÄSK

Enligt roteringen från 1695 hade Bastuträsk medelmåttiga åkrar och ängar. Det fanns bra skog och medelmåttigt mulbete. I byn idkades träskfiske.

Byn beskrivs i jordrannsaktionsprotokollet från 1749. Några utjordar finns inte under hemmanen. Det finns gott om mulbete på byaskogen, vars virke är tillräckligt till husbehov men även till försäljning. Det nyttjas också till flakaland och djurfångst. Det finns även en mjölkvarn i byn, vilken för det mesta är igång året igenom. Det finns inga otaxerade fiskerier. Från byn har nybyggerna Hornsträsk och Granbergsträsk grundats.

Litteratur: Lidström, Inga-Britt, *Bastuträsk by: En släkt och byabok*, Ord & visor förlag, Skellefteå 1999, 303 s. ill.

Bastuträsk 1

Erik Olofsson var ägare till gården 1649–54. Han var gift en gång och var soldat 1639–54. Hans bror Tomas Olofsson Lom var soldat från 1639 och från 1646 bruksknekt och smältardräng vid Piteå silververk i Silbojokk fram till 1659. Han var soldat för Myckle. Åren 1660–66 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk och var ägare till Varuträsk 4 år 1665. Han hade troligen sönerna Johan Tomasson Djurman, som var soldat i Myckle 1668–76 och dog sistnämnda året i slaget vid Lund, samt Jon Tomasson Lax, som var soldat från 1695 på roten 60 Lax. Mantalet var 1654 på 11/32.

Per Larsson (– 1664) var bonde på gården 1655–64. Han köpte hemmanet och bjöd upp det på tinget. Hustru Kerstin (– 1665) var ägare till gården 1665. Dottern Cecilia stod som ägare till hemmanet 1667–80. År 1680 hade gården brunnit och Kerstin hade inte kunnat betala inkvarteringspengarna. Knektustrun Sara ägde gården 1681–88. Hon fanns på gården även 1675–78 och var möjligen gift med soldaten Sven Larsson som tjänstgjorde 1668–76 och som dog sistnämnda året i slaget vid Lund. På hemmanet bodde en soldat 1675. Sven Larsson var lejd av hustru Margareta i Långträsk. Möjligen kom Per och Sven Larsson från Hemmingen. En tredje bror var troligen Anders Larsson (– 1677), som 1677 var soldat i byn och som dog samma år vid Köge bukt i Danmark.

Anders Larsson (1665–1743) var ägare till gården 1690–1725. Han var gift med Britta, som möjligen var en dotter till Per Larsson. Hon hade ärvt hemmanet enligt domboken 1744/24v. Anders Larsson gifte sig andra gången med Margareta Nilsdotter (1675–1736) från Finnfors 1. Han gifte sig för tredje gången 1736 med Sara Eriksdotter (1693–1768). Anders Larsson hade barnen Nils f. 1703, Lars f. 1708, som flyttade till Storkågeträsk 4 och senare blev nybyggare på Hornsträsk 1, Karin f. 1711, som 1730 gifte sig till Norsjö 6, Mariet f. 1712, som gifte sig 1752 och flyttade till Norsjö 5, Anders (1714–43), som 1734 gifte sig med Karin Östensdotter från Norsjö 13 och blev nybyggare på Hornsträsk 2, Margareta f. 1722, som gifte sig 1761 och flyttade till Klutmark 3, Per (1723–42), som dog ung, och Britta f. 1725,

som flyttade ut från socknen 1757. År 1695 hade Anders Larsson 2 hästar, 9 kor och 36 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på 11/32 skatte.

Sonen Nils Andersson (1703–66) var ägare till gården 1726. Han gifte sig 1733 med Britta Mårtensdotter (1702–64) som var en dotter till Mårten Nilsson från Ersmark 3, vilken flyttade till Sjulnäs 9 i Piteå socken. Nils och Britta hade barnen Magdalena, f. 1735 och gift 1763 till Norsjö 10, Anders (1736–1814) och Britta (1738–70), som 1768 gifte sig med Jöns Nilsson på Storkågeträsk 1. Jöns Nilsson flyttade senare till Tjärn och Innervik. Nils Andersson och Britta Mårtensdotter hade dessutom dottern Sara f. 1740. År 1749 hade Nils Anderssons ägor ett utsäde av 4 tunnor korn. Åkerjorden hade ett något frostaktigt läge och runt ängarna låg myrar. På gården fanns 2 hästar, 13 kor och 20 småkreatur. Mantalet var på 11/32 skatte.

Sonen Anders Nilsson (1736–1814) var ägare till gården 1754. Han gifte sig 1765 med Margareta Eriksdotter (1745–1818) från Medle 3. Makarna hade barnen Sara f. 1761 (fosterdotter), Nils f. 1766, Sara f. 1768, Erik f. 1770, Anders f. 1772, Britta f. 1773, Anders (1775–76), Margareta (1776–1830), Sara (1778–92), Olof Burén f. 1779, som flyttade till Ljusvattnet 7 i Burträsk socken, Johan (1781–82), Anders (1784–86), Johan (1785–86), Anders f. 1787, som blev soldat i Ljusvattnet på roten Harr samt nybyggare i Burliden/Brönstjärn, Lena f. 1790 samt Sara f. 1792.

Bastuträsk 2

Tomas Andersson (– 1653) var ägare till gården 1618–54. Hans hustru dog 1665. Mantalet var 1654 på 3/8. Sonen Philip Tomasson ägde gården 1657–75. Han var gift och hade troligen sönerna Per (1651–1731) och Erik f. 1660 som blev bönder i Ljusvattnet i Burträsk socken. Möjligen var även Tomas Philipsson i Rönnbäcken en son. Philip Tomasson blev tremännings soldat 1676 och skickades till Jämtland.

Anders Olofsson från Ljusvattnet i Burträsk socken var bonde på hemmanet 1675–85. Han gifte sig 1663 med Kerstin, som ägde gården 1686. Hon kom troligen från hemmanet. Makarna hade barnen Olof och Johan. När Anders Olofsson köpte hemmanet sägs att jorden var hans arvejord.

Sonen Johan Andersson ägde halva hemmanet 1690–95. År 1693 sägs i en dombok att Olofs och Johans fastighet var såld och pengarna var satta i förvar i kyrkan. Johan Andersson var gift och hade dottern Sara f. 1687, som möjligen blev gift på Långträsk 1.

Olof Andersson (– ca 1701), som var bror till Johan Andersson, var ägare till gården 1687–1701. Han gifte sig 1683 med Margareta (1663–1740). Makarna hade barnen Tomas f. 1693, som blev gift till Norsjö 8, en dotter och Anders f. 1691, som blev soldat på roten 60 Lax och bonde på Norsjö 4. År 1695 hade Olof Andersson en häst, 9 kor och 26 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 13/32 skatte.

Johan Nilsson (1680–1745) från Norsjö 14 var ägare till gården 1702. Han var 1703 gift med en dotter till förre ägaren Olof Andersson. Han var gift för andra gången med Karin Zackrisdotter (1683–1743), som troligen kom från Kalvträsk i Burträsk socken. Johan Nilsson hade troligen med andra hustrun, barnen Olof (1706–91), som gifte sig 1728 och flyttade till Kalvträsk i Burträsk socken., Nils (1708–41), Jakob f. 1708 vilken gifte sig 1729 med Britta Larsdotter i Åsen i Burträsk socken, Kerstin (1710–53), vilken gifte sig 1738 och blev soldathustru på roten 54 Järpe, Margareta eller Marta (1711–89), som gifte sig 1747 och blev soldathustru

på roten 40 Tartare, Johan f. 1713, Johan (1715–55), vilken blev gift 1737 och flyttade till Långträsk 3, Karin f. 1723, som gifte sig 1763, Anders f. 1725, Anna f. 1728 och Malin (1729–1822), som gifte sig 1769. Johan Nilsson hade 1735 fräken-slätter i Röjnoret.

Sonen Nils Johansson (1708–41) var ägare till gården fram till 1741. Han gifte sig 1730 med Anna Andersdotter (1710–48) från Medle 3. Makarna hade barnen Johan f. 1730, Katarina f. 1732, Anders (1735–99), Margareta f. 1737, som gifte sig 1757 och blev soldathustru på roten 59 Bur, och Anna f. 1739.

Lars Andersson (1708–60) från Hornsträsk, Storkågeträsk 4 och Bastuträsk 1 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1732 med Elsa Persdotter (– 1741) från Storkågeträsk 4. Han gifte om sig 1742 med Anna Andersdotter (1710–1748) som var änka efter förre ägaren Nils Johansson. Lars Andersson gifte sig för tredje gången 1749 med Lisa Hermansdotter f. 1715 från roten 100 Klint. Efter makens död gifte hon om sig med Anders Jonsson (1711–68) i Granbergsträsk. Lars Andersson hade med Anna Andersdotter barnen Mariet (– 1744), Nils (1745–1804), som blev nybyggare i Granbergsträsk, och Sara (1746–1815). Med Lisa Hermansdotter hade han Anders (1750–50), Karin (1751–51), Lisa f. 1752, Anna f. 1753, M f. 1755 och Lars f. 1758. År 1749 beskrevs åkerjorden som något mindre frostaktig än den som fanns på Bastuträsk 1. Åkern bestod av 4½ tunnlands årligt utsäde. På gården fanns 2 hästar, 15 kor och 25 små kreatur. Mantalet var 3/8 skatte. Lars Andersson och Lisa Hermansdotter var nybyggare i Granbergsträsk från 1753.

Anders Nilsson (1735–99), som var en son till tidigare ägaren Nils Johansson, var ägare till gården från 1753. Han gifte sig 1753 med Mariet Olofsdotter (1731–1818) från Långträsk 2. Anders Nilsson hade barnen Nils f. 1755, Olof (1757–1810), Anna f. 1759, Anders (1761–1803), som var nybyggare i Holmträsk, Nils (1763–1825), sonen M. f. 1765 samt Johan f. 1766.

FINNFORS

Vid roteringen 1695 sägs att hemmanet hade 1½ skälslands utsäde vid fåboden där alla ängar fanns.

Byn beskrivs i jordrannsaktionsprotokollet från 1749 ha ängar och åkrar med ett frostaktigt läge. Skogen består mestadels av tall, tillräckligt både till husbehov och försäljning. Det fanns även gott om mulbete och tillfälle till djurfångst. Nils Andersson hade även anlagt en liten skvaltkvarn som gick både höst och vår. Det finns inga otaxerade fisken, men däremot en fast laxtaxa på 1½ lispund för ett fiske som numera inte ger några laxar, vilket framgår av fisktaxelängden. Från byn har nybygget Granbergsträsk grundats, samt Myrträsk i Arvidsjaurs socken, Lappland.

År 1703 har gården en fåbod vid Stora Orrträsket, vilket numera kallas Finnforsbodträsket.

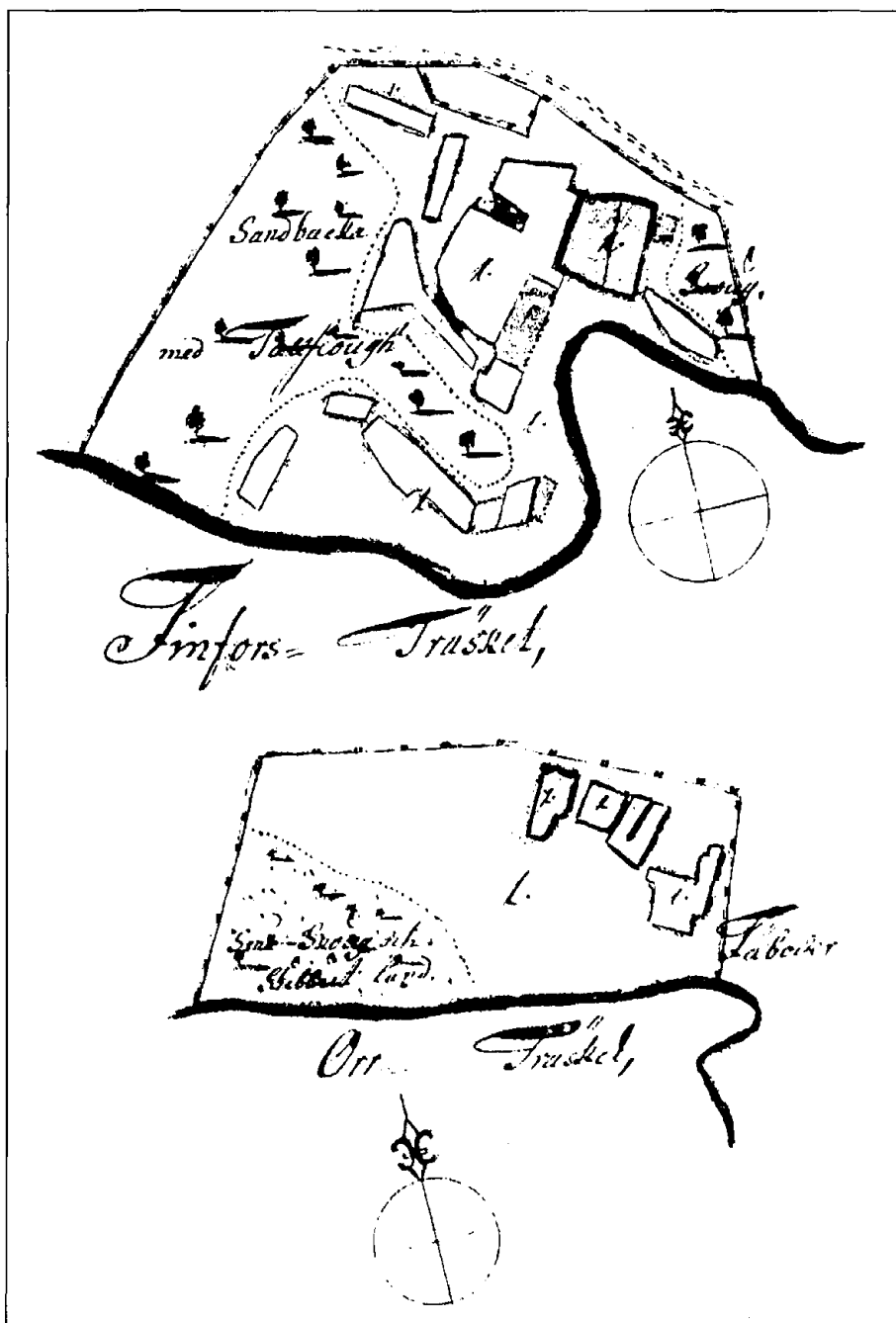
Finnfors 1

Olof Andersson (1587 –) var ägare till gården 1627–51. Han var gift med Karin som 1683 gav pengar i testamente efter en son. Sonen kan vara identisk med den Jon Olofsson som 1650 fick böta till kyrkan för lägersmål. Olof Anderssons far, Anders Olofsson, ägde gården 1652–53. Anders Svensson var sannolikt en måg till Olof Andersson. Han var soldat 1642–66 och tjänstgjorde som bergsknekt vid Piteå silververk i Silbojokk eller Nasafjäll. Åren 1652–65 var han vanlig soldat och rymde ur tjänsten sistnämnda år. Anders Svensson Hara gick 1677 åter ut som soldat och tjänstgjorde ännu 1683.

Olofs bror Per Andersson (1611–1680/81) ägde hemmanet 1654–79. Han var gift med Sara (– 1691), som betecknas som styvmor till Per Anderssons dotter Karin f. 1645. Hustru Britta Andersdotter var ägare till gården 1680. Hon är troligen den soldathustru som bodde på gården i 1675 års mantalslängd. Hon kan vara gift med Jon Jönsson Trana som var lejd till soldat 1672. Möjligen kom han från Yttervik. Mantalet var 1654 på ¼.

Nils Johansson (– ca 1699) ägde hemmanet 1681–99. Han var gift med Karin Persdotter (1645–1740) som var en dotter till Per Andersson. Karin Persdotter var ägare till gården 1701. Makarna hade barnen Sara, Anders f. 1674, Nils, som flyttade till Kattisträsk a, Magdalena, som möjligen blev gift till Långträsk 1, och Margareta f. 1675, vilken blev gift till Bastuträsk 1. År 1695 hade Nils Johansson 2 hästar, 15 kor och 47 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 11/32 skatte. Nils Johansson uppgav vid roteringen att han hade ett fåbodställe på 1½ skäls utsäde. Kerstin Persdotter gifte sedan om sig med Erik Philipsson som var bonde i Ljusvattnet i Burträsk socken men som kom från Bastuträsk 2.

Sonen Anders Nilsson (1674–1742) var ägare till gården 1702–39. Han gifte sig 1705 i Burträsk socken med Lisbet Andersdotter (1685–1758). Anders Nilsson hade barnen Britta f. 1702, som blev soldathustru på roten 54 Järpe, Anders (1707–44),

Karta 87. Finnfors 1703. Geometrisk avmätning av P. Häggström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är nr 1 på kartan.

Per f. 1708, Nils f. 1708, Tomas (1709–42), som var soldat på roten 54 Järpe 1736–38 och nybyggare i Granbergsträsk 1738–42 samt soldat på roten 59 Bur 1742, Karin f. 1711, Johan f. 1712, Lisbeta f. 1713, Johan (1714–80), som blev gift till Böle 10, Sara f. 1715, Margareta f. 1716 och Sara (1718–44). Gården hade 1703 en fäbod vid Finnforsbodträsket vilket då kallades Orrträsket.

Sonen Nils Andersson (1708 –) var bonde på gården 1742. Han gifte sig 1729 med Malin Olofsdotter (1705–95) från Kattisträsk 2. Makarna hade barnen Anders f. 1730, Olof (1733–99), som blev soldat på roten 30 Skarp och bonde på Rönnbäcken 1, Nils (1736–1807), som var soldat på roten 96 tysk och flyttade till Arvidsjaurs socken 1769 där han blev nybyggare i Myrträsk, Jonas (1739–90), Lisa (1740–1809) och Magdalena (1746–1827) som blev gift på Kusmark 15. Nils Andersson hade år 1749 ett mantal på ¼ skatte och hade enligt jordrannsaktionsprotokollet haft möjlighet till utbyggnader. Länsmannen intygade att han på grund av fattigdom inte haft möjlighet att hålla hemmanet i ett gott skick. Hemmanet betecknades dock vara i någorlunda skick och det fanns öppen åker till 3 tunnors utsäde. På gården fanns 2 hästar, 14 kor och 20 små kreatur. Hemmanet hade inga utägor och det fanns tillfälle till nyodling av åker och äng. Familjen flyttade sedan till Rönnbäcken 1. På gården fanns 1747 Hans Göransson från Vörå i Österbotten, men han reste sedan tillbaka dit. Han var gift med Britta Andersdotter från gården och hade varit soldat på roten 54 Järpe.

Nils Anderssons son Anders Nilsson (1730–1810) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1758 med Anna Jonsdotter (1742–1822) från Medle 2. Makarna hade barnen Magdalena f. 1760, Nils f. 1762, Margareta f. 1764, Magdalena f. 1766, Jon (1767–1840), Lisa (1768–89), Katarina f. 1769, Johan f. 1771, Johan (1772–1857), Nils (1773–74), Anders (1775–75), Olof f. 1776, Anna f. 1778 Magdalena f. 1782 och Johannes f. 1783.

Makarna bytte sedan hemman med Olof Svensson (1727–1813) i Rönnbäcken, som blev ny ägare till hemmanet. Han gifte sig 1749 med Elsa Jakobsdotter (1726–86) från Byske 3. Makarna hade barnen Sven (1751–85), Jakob (1754–1823), Nils (1757–76), Magdalena (1759–1809), Olof (1760–87), Jonas f. 1763, Stina f. 1764, Jonas f. 1766 och Hans (1768–1837). Sonen Jakob Olofsson ägde Finnfors 1 år 1795 och brodern Hans Olofsson ägde Finnfors 2. Finnfors 2 låg i början av 1900-talet vid Finnfors gamla fäbod vid Stora Orrträsket, nutidens Finnforsbodträsket.

Finnfors övriga

Jon Jönsson Trana var soldat från 1672 och ännu 1675. Han var lejd av Per Andersson och mågen Nils Johansson i Finnfors. Troligen var han från Yttervik. Herman Fors var soldat 1689–90 och dog det sistnämnda året i Göteborg.

Olof Nilsson Asplund (1733–99) från Finnfors 1 som varit soldat på till roten 30 Asplund 1758–62 bodde i byn efter 1763. Han gifte sig 1759 med Sara Mårtensdotter (1730–97) från Böle 9 som var änka efter Per Jonsson Berg på roten 32 Berg. Makarna hade barnen Magdalena (1759–59), Nils f. 1761, Magdalena f. 1761, Johan f. 1763, Sara f. 1764, Magdalena f. 1765, Sara (1767–1801), Lars f. 1768, som blev soldat på roten 36 Käck, Olof f. 1769 samt Olof f. 1772. Sara Mårtensdotter hade i sitt första äktenskap dottern Helena (1756–1809).

LUND

Byn hade 1685 en laxpata i älven men fiskade även med not. År 1695 berättas att byborna i Lund hade god åkerjord men lite ängar. Skogen gav vedbränsle, men dåligt mulbete. Fisket bestod av sik och lax.

År 1749 berättas att åkerjorden i byn är tämligen fri från frost och ger god årsväxt. Det finns tillfälle till nyodling, men ängsmarken är inte tillräcklig, varför boskapen inte ger tillräckligt med gödsel som krävs för en större åkerareal. Skogen ger svagt mulbete och i byn finns två små bäckkvarnar som endast är i drift om våren. Byns fiske är taxerat.

Litteratur: Lindmark, Elof: *Byarna kring Skellefteå stad*, bd 3, *Sunnanå och Lund*, PUSH-förlaget, Skellefteå 1989, 237 s. Duplic.; *Minnesanteckningar från Lunds by*, Skellefteå 1991, 184 s. ill. Duplic.

Lund 1

Sigfrid Sigfridsson Finne (– 1668) var ägare till gården 1641–68. Han var gift med Britta som var ägare till gården 1669–71 samt 1675. Sigfrid hade barnen Karin f. 1655, som flyttade till Medle 6, Sigfrid, som år 1675 beskrivs som utfattig, och troligen Per (– 1676), som var soldat i Skråmträsk 1676 och som dog samma år i slaget vid Lund. Ett barn till Sigfrid Sigfridsson var sannolikt även Elsa som gifte sig med Olof Larsson Rönnbäck på Rönnbäcken 1. Per Östensson som var en son till en tidigare ägare på gården var soldat 1641–54. Hustru Britta betecknades som utfattig 1675 och var skuldsatt. Hon hade inte sått något och hade ingen boskap. Dessutom var hon inte betrodd att låna pengar till skatten. Hustru Britta fick nedsättning i skatten till hälften. Mantalet var 1654 på 23/32.

Sigfrids son Sigfrid Sigfridsson var ägare till gården 1674 och 1676–77. Han gick ut som soldat 1677 och dog samma år vid Køge bukt i Danmark. Han var gift med Karin (1650–1730) från Klutmark 1. Karin var ägare till gården 1679–99. I en försöningslängd från 1678 berättas att Sigfrids änka hade ett litet barn och ett sytningshjon. Hon hade endast tre kor och kunde inte betala den årliga räntan. Sigfrid Sigfridsson hade dottern Britta f. 1674. År 1695 hade Karin en häst, 7 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 5 tunnor och 6 skäl och mantalet på 13/32 skatte.

Lars Carlsson (1663–1741) från Sunnanå 1 var ägare till gården 1700–22. Han var gift med Britta Sigfridsdotter (1674–1740) som var en dotter till förre ägaren av gården, Sigfrid Sigfridsson. Makarna hade en dotter. Lars Carlsson var sexman 1698.

Mågen Anders Nilsson (1697–1768) från Ersmark 5 var ägare till gården 1723–50. Han var gift med en dotter till förre ägaren, Lars Carlsson. Han gifte om sig med Sara Zackrisdotter (1696–1736) som troligen kom från Sunnanå 1. Anders Nilsson och Sara hade barnen Nils (1722–40), Kerstin (1723–1809), vilken gifte sig 1747 och flyttade till Storkåge 17, Zackarias (1725–56), Britta f. 1727, Lars (1728–1800),

som gifte sig 1753 och flyttade till Gärdsmark 3 och Boviken 3, Sara (1731–31), Anders (1732–1812) och Margareta f. 1739.

År 1749 hade Anders Nilsson 7 tunnor utsäde och hö som kunde föda en häst, 9 kor och 10 småkreatur. I Gummark hade gården 6 skålslands jord i åker och äng och i Böle ett skandinaviskt äng, i Tjärn 4 skandinaviskt äng och i Sunnanå en åker med 2 skålslands utsäde. Anders Nilsson hade under samma år 23/32 mantal skatte. Anders Nilsson var ledamot av bondeståndet vid 1755–56 års riksdag.

Sonen Zackarias Andersson (1725–56) var ägare till gården 1750–56 och han gifte sig 1750 med Margareta Larsdotter (1725–1807) från Degerbyn 5, som 1757 gifte sig till Hedensbyn 1. Makarna hade barnen Anders (– 1751), Sara (1753–61) och Anders (– 1754). Brodern Anders Andersson (1732–1812) var ägare till gården från 1757. Han gifte sig 1756 med Anna Nilsson (1738–1804) från Tåme 2. Makarna hade barnen Anders (1758–1826), som gifte sig med Anna Andersdotter från Mångbyn i Lövsångers socken, Nils f. 1759, Sara Margareta (1760–1846), som gifte sig med Olof Olofsson i Innervik, Anna f. 1761, Kristina f. 1764, Nils f. 1766, Karl Petter Lundstedt (1767–1840), som var torpare i Stämninggården och senare bonde i Kroksjön, och Johan f. 1770. Anders Andersson var sexman 1778. Omkring 1770 sålde Anders Andersson 7/32 mantal jord till andre komministern Olof Örnberg på Kyrkobordet. Den jorden ägdes 1780–90 av komministern Per Högström på Kyrkobordet. Resten av hemmanet som var på ½ mantal övertogs omkring 1790 av sonen Anders Andersson (1758–1826). Han var gift med Katarina Andersdotter (1756–1845) från Ersmark 9.

Lund 2

Jon Hansson (1597–1675) ägde gården 1628–63. Han var gift en gång och hade sönerna Erik f. 1621, som fanns på gården 1639, möjligen Jon, som fanns på gården 1647, Hans, som var soldat 1656–60, samt Anders. Mantalet var 1654 på 5/8.

Sonen Anders Jonsson (– 1678) var ägare till gården 1665–78. Han gifte sig 1660, troligen med den Karin Larsdotter (1640–1736) från Klutmark som var ägare till gården 1679–88. Anders Jonsson hade barnen Jon f. 1664 samt Lars, vilken gifte sig 1682 och flyttade till Lund 3. Anders Jonsson gick ut som soldat 1678 och dog samma år. Han var kyrkvård 1669–72 och hade tydligen en skuta. År 1671 hämtade han kyrkans vin från Härnösand och 1668 hade han hämtat vinet från Skötgrunnan.

Sonen Jon Andersson Lund (1664–1754), som flyttade till Medle 6, var ägare till gården 1690–96. Han gifte sig omkring 1684 med Britta Olofsdotter (1664–1738) från Sunnanå 2. Jon Andersson hade barnen Olof, Karin, Anders f. 1692 och Hans f. 1699. År 1695 hade Jon Andersson en häst, 8 kor och 5 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 7/16 skatte. År 1696 bytte Jon Andersson hemman med Johan Johansson på Medle 6. Jon Andersson var sexman 1695–96 och senare länsman.

Johan Johansson f. 1660 från Medle 6 ägde gården 1696–1717. Han var gift med Karin Sigfridsdotter (1655–1735) från Lund 1 och omgift 1740. Johan Johansson hade barnen Lisbeta (1695–1740), Johan f. 1703, troligen Per f. 1703 som var soldat på roten 58 Dyr, samt Kerstin. Johan Johansson flyttade ut från socknen 1741 tillsammans med hustrun. Vid hemmansransakan 1728 sades att sonen Per då hade tagit över hemmanet. Från gården hade 2 soldater gått ut för roten.

Sonen Johan Johansson f. 1703 var ägare till gården 1718–41. Han var gift med Kerstin Olofsdotter (1704–36), som troligen kom från Sunnanå 5 och Risön. Johan Johansson gifte om sig med Karin Persdotter som var en soldatänka från Falmark. Johan Johansson hade barnen Anna f. 1721, Johan f. 1724, Olof f. 1725 och Katarina f. 1728. Hela familjen flyttade till Luleå 1741.

Nils Nilsson Dyr (– 1741), som sannolikt var från Luleå, ägde gården 1741. Han var soldat på roten 58 Dyr 1741. Han gifte sig 1736 med Karin Jonsdotter f. 1710 från Sunnanå 1. Makarna hade barnen Nils f. 1733, som flyttade 1760 till Luleå socken där han var bonde, Eva f. 1735, som flyttade ut ur socknen 1755 och gifte sig i Stensträsk eller Stenisjaur i Jokkmokks socken med nybyggaren och kronolänsmannen Nils Granström från Skellefteå, samt Karin f. 1740, som flyttade 1763 till Luleå. Änkan Karin Jonsdotter, som ägde gården fram till 1742, flyttade till Luleå 1766. Dottern Eva föddes 1735 i Ersnäs i Luleå socken.

Lilla Anders Nilsson från Hjoggböle 7 var ägare till gården 1742–56. Han gifte sig 1740 med Malin Larsdotter (– 1744) från Bissjön 3 i Lövångers socken och gifte om sig 1747 med Karin Andersdotter. Anders Nilsson hade 1749 ett årligt utsäde på 3½ tunna och hade en häst, 3 kor och 6 får. Mantalet var på 5/16 skatte. Anders Nilsson var nämndeman 1752–57. Familjen bodde kvar på gården ännu 1770.

Per Jonsson (1737–1814) från Falmark 15 ägde hemmanet 1758–90. Han gifte sig andra gången 1758 med Britta Andersdotter (1731–1819) från roten 45 Gärs. Makarna hade barnen Jonas f. 1759, Anders f. 1761, Britta Katarina (1762–1832), som gifte sig med Johan Johansson på Bergsbyn 3, Jonas (1764–1809), som tog över gården, Anders f. 1766, som flyttade från socknen 1785, och en son f. 1768. Per Jonsson var nämndeman 1775.

Lund 3

Lars Andersson som var en son till Anders Jonsson på Lund 2 delade föräldrahemmanet och var ägare till denna gård 1690–98. Han hade brutit ut en del ur faderns hemman. Lars Andersson gifte sig 1682 och hustrun dog 1696. Lars Andersson hade dottern Britta (1682–1754), som 1722 gifte sig med Olof Andersson från Ragvaldssträsk 9. Hon gifte sig för andra gången 1729 med Erik Persson från Ragvaldssträsk 9 dit hon flyttade. År 1695 hade Lars Andersson en häst, 4 kor och 5 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 1/25 skatte.

Gästgivaren på Änget vid kyrkan Johan Andersson Bertzell (– 1706/07), som flyttat in från Umeå, var ägare till gården 1698–1706. Han gifte sig med Karin Markusdotter från Umeå. Hon ägde gården 1707 och flyttade sedan till Sunnanå 1. Johan Andersson hade barnen Maria (1688–1763) och Britta f. 1693, som gifte sig första gången 1710 med borgaren Anders Flark och 1718 gifte sig till Myckle 1. Anders Persson Flark som bodde i Umeå stad hade en syster Sigrid som något senare bodde på Kyrkobordet och var gift med vice länsman Mattias Djurman.

Johan Anderssons måg, Jon Jonsson (– 1719) från Böle 5, var ägare till gården 1707–12 och flyttade senare till Sunnanå 1. Han var gift med Maria Johansdotter, som var en dotter till förrre ägaren Johan Andersson. Beträffande barn, se under Sunnanå 1. Jon Jonsson fanns på gården redan 1706 och var då gästgivare.

Zackarias Carlsson (1660–1736) från Sunnanå 1 ägde hemmanet 1708–25. Han gifte sig 1689 med Kerstin Eriksdotter (1661–1743) från Sunnanå 1. Zackarias

Carlsson hade barnen Sara f. 1696, Margareta f. 1699, Carl, som hade dottern Margareta f. 1723 som flyttade till Stockholm, Erik (1700–43), Kerstin f. 1705 och Anna f. 1705, som var gift med soldaten Jöns Johansson (1704–42) på roten 38 Palm. Möjligen gifter hon om sig 1742 med soldaten Lars Jönsson Dyr och blir i så fall änka på nytt samma år. Hon flyttade sedan till Piteå. Zackarias Carlsson var nämndeman 1709–13.

Sonen Erik Zackrisson (1700–43) var ägare till gården 1730–43. Han var gift med Kerstin Johansdotter (1709–82) som ägde hemmanet 1743–56. Erik Zackrisson hade barnen Kerstin f. 1727, som flyttade ut ur socknen 1746 och 1753 gifte sig med soldaten Mårten Snickare i Piteå socken, Anna (1729–68), som 1756 gifte sig med soldaten Johan Johansson på roten 38 Palm, Zackarias (1731–87), Margareta (1734–66), vilken 1759 gifte sig till Sunnanå 3, Sara f. 1736, vilken gifte sig 1766 och flyttade ut ur socknen 1754, Johan Stenlund (1739–97), som 1765 gifte sig till Bodan 3 där han var skräddare, och Marta (1741–1812), som gifte sig 1763 och flyttade till Klutmark 3. Erik Zackrisson var sannolikt soldat på roten 90 Kuse 1719–25. År 1749 sägs att hemmanet har samma villkor som Lund 2. Mantalet var på 5/16 skatte.

Sonen Zackarias Eriksson (1731–87) var ägare till gården 1756–87. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1734–1817) från Gummark 3. Makarna hade barnen Erik (1758–1831), Olof f. 1759, Stina f. 1761, Anna (1763–90), Marta f. 1764, Jon 1767, Kristina (1771–1850) samt Zackarias Berglund (1779–1828). Zackarias Eriksson var smed 1760 och gjorde arbeten till kyrkan.

Sonen Erik Zackrisson tog över hemmanet omkring 1790.

Lund 4

Kyrkoherde Nikolaus Martini (– 1650) var ägare till gården 1638–50. Han var första gången gift med Karin Gertsdotter (– 1638) från gården. Han gifte om sig med Malin Plantina, som ägde gården 1651–60. Nikolaus Martini hade barnen Olof Lundelius (– 1670), som var regementspastor vid Svante Banérs regemente, Nikolaus Lundell (– 1672), som var regementsofficer i Stockholm, Magdalena f. 1643, som var gift med prosten Jakob Eurenus i Nora, Martin Lundell f. 1646, som var kyrkoherde i Sunne, och Marina, som var gift med kyrkoherde Lars Larsson Calicius i Nederkalix socken. Mantalet var 1654 på ett helt.

Befallningsman Aegidius Otto från Kopparberget vid Falun i Dalarna var ägare till gården 1661–96. Han var även bergmästare i Västerbotten och lappfogde. Han hade tidigare varit gruvfogde vid Nasafjälls silvergruva. Aegidius Otto gifte sig med Ingeborg Torbjörnsdotter. Aegidius Otto hade barnen Johan (– 1681), som var student i Härnösand, Samuel, som dog på gården 1688, Engelbrekt (– 1691), som var student och sedan kapten vid fortifikationen i Stockholm, Anna (– 1684), som var änka 1678 efter Anders Jakobsson från Storkåge 22 och bodde på Kyrkobordet hos system Katarina 1678–84, Katarina, som var gift med komministern i Skellefteå och senare kyrkoherden i Burträsk socken Israel Stecksenius, dotter som var gift med Nils Andersson på Lund 6, samt Kristina eller Kerstin (ca 1646 –), som blev gift på gården. Sonen Engelbrekt gick 1662 i Härnösands gymnasium. Anna Otto blev 1684 mördad av korpralen Samuel Jakobsson från Storkåge 22 som var hennes svåger. Anders Jakobsson hade varit borgare i Piteå stad 1662–67. Han ägde även Storkåge e. Mantalet var 1695 på 11/16. Aegidius Otto var befallningsman 1665–88.

Regementsskrivare Olof Svensson (– 1699) var ägare till gården 1697–99. Han var gift med Kristina Otto som ägde gården 1699–1705. Makarna hade barnen Sven Brodin, Maria Brodin (1671– ca 1740), som var gift med föraren Olof Larsson Bäckström, och Beata Brodin (1687–1755), som var gift med länsman Johan Fransson Rusk i Lövångers socken samt omgift med föraren Anders Månsson Lilja. Olof Svensson, som var regementsskrivare vid Västerbottens regemente 1660–99, bodde tidigare på Broänge 2 i Lövångers socken, som han ägde sedan 1678. Efter hans död låg hemmanet i Lund öde fram till 1709.

Prosten Olof Segersson Svanberg (1644–1722) från Frånö i Gudmundrå ropade in hemmanet på auktion 1709 och var ägare 1709–22. Köpesumman var 384 daler kopparmynt samt 100 daler kopparmynt för husen. Han behöll endast de ägor på 2 tunnor som fanns i Lund och 2 tunnor i Stämninggården. Hemmanen i Frostkåge och Innervik på vardera $\frac{1}{4}$ mantal ville han inte förvärva. Olof Svanberg var kyrkoherde i Skellefteå 1705–22. Olof Svanberg var första gången gift med Elisabet Loccenia från Uppsala. Han gifte om sig med Britta Hiller (1667–1738) från Gävle som ägde gården 1723–30. Hon gifte sedan om sig med borgmästaren Josef Klowensik i Uleåborg. Olof Segersson och Elisabet hade sonen Seger (– 1740) som var borgmästare i Torneå stad och bergmästare i Västerbotten. Han var bosatt i Nederkalix socken. Vidare hade Svanberg sonen Christoffer (1692–1736) som var löjtnant 1730 och sedan kapten vid Västerbottens regemente. Han bodde på Degerbyn 2 och sedan på Kyrkobordet.

Komminister Erik Nätrin (1691–1753) från Bjästa i Nätra socken var ägare till gården 1730–53. Han hade tidigare ägt Böle 6. Erik Nätrin gifte sig omkring 1719 med Helena Sundberg (1694 –), som var en dotter till komminister Petrus Sundberg. Beträffande barn, se under Böle 6.

Efter 1737 köpte Nätrin tillbaka jorden i Frostkåge och Innervik som tidigare hört till hemmanet. Kapten Alexander Magnus Dahlberg hade tidigare ägt denna jord under en tid. Erik Nätrin innehade år 1749 2 tunnland jord som var belägna i Stämninggården, 2 tunnland i Frostkåge och 2 tunnland i Innervik. De två sistnämnda hade nyligen kommit under hemmanet i Lund. På hemmanet hade man inte brukat så mycket jord som svarade mot skatten. Man sådde endast 8 tunnor årligen och hade 2 hästar, 18 kor och 30 små kreatur. En äng benämnd Targan på södra sidan av Bergsbyn hörde till hemmanet och gav en avkastning på ungefär 10 skrindor. Även Kettisholmen i Hedensbyn låg under hemmanet och den gav 6 skrindland. Mantalet var under samma år på 1 skatte. Helena Sundberg hade kvar hemmanet eller delar av det fram till 1770. Beträffande de delar av hemmanet som låg i Frostkåge och Innervik, se Frostkåge b och Innervik d. I mitten av 1700-talet sålde gården jorden i Innervik till Sunnanå 4.

Anders Johansson (1741–80) från Bäck 10 arrenderade hemmanet 1770–75. Han var gift med Lisa Persdotter (1737–1824) från Myckle 7 och makarna hade barnen Johan (1772–1831), Per (1773–1845), som blev soldat på roten 34 Storman i Tjärn, Anders (1774–75), Nils f. 1775, Britta f. 1777, Anders (1778–1844) samt Carl f. 1780. Familjen flyttade sedan till Innervik 4.

Omkring 1775 delas hemmanet i två delar som vardera består av $\frac{5}{16}$ mantal och 2 tunnor och 4 skäl i skatt. Delarna ägs av Anders Andersson och Abraham Andersson. Abraham Andersson (1733–1804) från Fällfors 4 ägde ena delen där gamla

gården fanns 1775–1804. Han var gift med Margareta Jonsdotter (1750–1805) från Östanbäck 6. Makarna hade barnen Lisa f. 1768, Stina Lisa (1776–1857), Anders (1777–1850), Jonas (1779–1863), Anna Greta (1781–1816), Abraham (1787–1841) och Marta (1793–93). Ett foto av gården från ca år 1900 finns på bokens omslag.

Den andra halvan ägdes av Anders Andersson (1751–1828) som var inflyttad till socknen 1772 då han var dräng hos häradshövding Furtenbach. Han var gift med Katarina Andersdotter (1756–1828) från Ersmark 9. Makarna hade barnen Karl Andreas (1777–78), Sara Greta f. 1778, Johan (1780–80), Anders (1781–81), Katarina f. 1782, Britta (1783–83), Johan (1784–84), Britta Stina (1785–86), Anders f. 1786, Nils (1788–89), Marta Helena f. 1790, Nils (1793–93), Britta (1793–93), Britta Stina (1794–94), Jöns (1796–96), Eva Maria (1797–97) och Lars (1799–99). Gården malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Gården uppfördes ett stycke mot söder i kanten av en skogsdunge, vilken sannolikt gett upphov till namnet Lund.

Lund 5. Fredrikslund

Olof Andersson (– 1687), som var en son till Anders Christierson på Lund 6, var ägare till gården 1669–87. Han hade brutit ut en del ur faderns hemman. Han fanns dock i mantalslängderna från 1684. År 1671 nämns han på Lund 6 tillsammans med brodern Anders i mantalslängden. Olof Andersson gifte sig 1662 med en Andersdotter (– 1666) från Myckle 3. Han gifte sig andra gången 1667, troligen med den Karin som senare fanns belagd som hans hustru. Olof Andersson hade barnen Johan och Anders, som möjligen är identisk med en Anders Olofsson Lund som bodde i Västerås. Olof Andersson var postbonde 1685.

Sonen Johan Olofsson (– ca 1698) ägde hemmanet 1688– ca 1698. Han gifte sig 1656, troligen med Sara Carlsdotter från Sunnanå 1 som senare fanns noterad som hans hustru. Johan Olofsson hade sonen Anders. År 1695 hade Johan Olofsson en häst, 5 kor och 8 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 7/32 skatte.

Sonen Anders Johansson (– ca 1715) var ägare till gården 1703–15. Han var soldat på roten 56 Kock 1712–13. Anders Johansson var gift med Kerstin. Modern Sara Carlsdotter var ägare till gården 1715–18, varefter gården låg öde fram till 1719.

Klockaren Samuel Andersson Bolin (1666–1755) från Böle i Umeå socken ägde gården från 1719. Han var gift med Margareta Eriksdotter Kråka (1672–1752). Samuel Bolin hade barnen Britta (1719–74) och Anders som hade dottern Sara f. 1716 som flyttade till Luleå 1734.

Mågen Mikael Östensson (1715–82) från Innervik 3 var sedan ägare till hemmanet. Han gifte sig 1736 med Britta Bolin. Makarna hade barnen Magdalena, som 1765 fick dottern Margareta med sin trolovade organisten Jonas Renvall, samt Samuel (1742–1815), som var gift med Katarina Zakrisdotter Ljusman (1739–1831) från Ljusvattnet i Burträsk socken. Makarna hade barnen Samuel f. 1767, Britta f. 1770 och Magdalena f. 1772. År 1749 hade Mikael Östensson ett utsäde på 4 tunnor och hade en häst, 6 kor och 10 får. Mantalet var på 3/8 skatte. Mikael Östensson brukade Klockarbordet även sedan Markus Sundström blivit klockare. Sundström brukade en stuga på Kyrkobordet som Mikael Östensson ägde. Mikael Östensson var smed från 1730-talet till 1760 då han gjorde arbeten till kyrkan. Familjen flyttade till Hjuken i Degerfors socken år 1773.

Majoren Daniel Lagerbom på Lund 6 ägde gården 1773–78. Änkan var ägare till gården 1779–80. Överstelöjtnanten Fredrik Holmström (1729–1811) från Gryts socken i Östergötland ägde gården 1785–1810. Han var gift första gången med Anna Helena Bagge (1741–75) och makarna hade barnen Carl Christian f. 1765 som dog i späda ålder, Anna Fredrika f. 1767, vilken var gift med Clas Anders Ulfhielm f. 1758 som tog över gården, Lovisa Charlotta f. 1769, som var gift med ingenjören G. E. Von Watke, Katarina Elisabet f. 1771, som var gift med Gustaf Esaias Winblad von Walter, Johanna Charlotta (1773–74), Karolina Agata f. 1774, som var gift med landshövdingen Gustaf Edelstam eller Fahlander, och Maria Helena (1775–75). Fredrik Holmström gifte sig andra gången med Anna Helena Carlberg, tredje gången med Katarina Wendela Falk (– 1801) och fjärde gången med Eva Turdfjäll (– 1802). Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Skatten var 1786 på 3 tunnor. Fredrik Holmström var med om att anlägga Lindalmströms tullmjölkvarn i Stämmingsgården 1765 tillsammans med majoren Daniel Lagerbom. Han var delägare i Brännfors finbladiga såg i Åbyn samt i Lejonströms såg vid Skellefteå kyrka. Han var med och grundade Ytterstfors såg i Byske år 1796. Fredrik Holmström hade en ledande roll i driften av Nasafjälls silvergruva 1771–1810. Gården blev 1807 ett fideikommiss under ätten Ulfhielm. Jorden skulle oförminskad gå i arv till en arvtagare inom släkten. En mangårdsbyggnad från 1727 står kvar på gården.

Lund 6. Marielund

Anders Christierson (1592/1594–1663) ägde hemmanet 1627–63. Han tycks vara i Jämtland omkring år 1620 och verkar vara länsman i Hammerdals socken. Anders Christierson var gift med änkan till prästen Erik Jonsson Sparf och ägde ett tag Sikås 3.¹⁶² Änkan hette Pedersdotter och var från Söre i Lits socken. Möjligen hade Anders Christierson kommit till Jämtland som soldat åren 1611–13 och stannat kvar. Anders Christierson var länsman 1622, då han fick stöd av tingsmenigheten i ett mål där hans heder hade ifrågasatts. Åren 1627–28 bodde Anders Christierson i Mon och var fortfarande länsman. Han var inblandad i ett mål om hemmanet Sikås 3.¹⁶³ Här finns en oklarhet eftersom Anders Christierson finns i Jämtland 1628, medan en Anders Christierson samtidigt äger Lund 6. Det finns en möjlighet att det rör sig om två olika personer.

Anders Christierson var gift för andra gången med Britta Andersdotter (död före 1692). Anders Christierson hade barnen Per Andersson (sannolikt f. före 1625), som nämns i 1640 års roterings- och utskrivningslängd, Nils Andersson Lund eller Lundel, som var tullnär i Luleå stad 1665–75 och vars dotter var gift med länsmanen Sven Hercules eller Vikman i Oviken i Jämtland vilken också kan ha varit från Skellefteå socken, Moses Andersson Lund (1629–91), som var länsman i Offerdals socken i Jämtland och bosatt i Bäckén, Christiern Andersson Lund (– 1682), som blev länsman i Hammerdals socken i Jämtland och bosatt i Ede, Sara (ca 1635 –), vilken 1670 gifte sig med Jakob Nilsson på Hedensbyn 10, Britta, f. 1638 och gift med gästgivaren Nils Persson på Sunnanå 3, Anders som övertog hemmanet, Olof, som tog över en del av hemmanet som blev Lund 5, samt Gert som dog 1675 efter att ha blivit pryglad av Lars Nilsson på Degerbyn 5. När sonen Moses dog stod i dödboken att fadern Anders varit länsman. Nils Andersson var gift med en dotter till

Aegidius Otto på Lund 4. Britta Andersdotter ägde gården 1664–67. Anders Christ-
ersson var riksdagsman och ledamot av bondeståndet 1643 och 1647 samt sexman
1650–52. Britta Andersdotter bodde i en stuga på Kyrkobordet 1672.

Sonen Anders Andersson äger gården 1669–98. Han var gift med Kelu Jönsdot-
ter. Anders Andersson hade barnen Britta, som bedrev krog på Kyrkobordet, Jöns,
som var soldat och som övertog hemmanet, samt Nils Andersson. Anders Andersson
kan även ha haft en son vid namn Johan Andersson Lund (1678–1729) som var
ryttare vid Jämtlands dragonregemente. Han var sedan länsman i Sunne under elva
och ett halvt år och bodde i Slandrom i Frösöns socken. Johan Andersson uppges i
vigselsboken i Offerdal år 1700 vara från Skellefteå socken. I domboken står att han
och korporalen Anders Mosesson Lund (son till Moses Andersson ovan) är "nära
skyldefränder". Därför kan Johan Andersson Lund vara en son till Anders Anders-
son. Ytterligare en son kan Erik Andersson Lund vara som bodde i Ede i Offerdal i
Jämtland. Han var ryttare och bror till Johan Andersson Lund.¹⁶⁴

År 1685 gav Anders Andersson en skuldsedel till sin bror Moses på 120 daler
kopparmynt, som han hade varit skyldig sin bror för att han övertog dennes del i
hemmanet. Före länsmannen Erik Larsson i Hjoggböle var till Jämtland en tid se-
nare och löste till sig skuldsedeln enligt en transport som var daterad i Bäckén 16
februari 1686. Senare samma år ingav Erik Larsson stämning på Anders Andersson
på summan 120 daler. Anders Andersson blev dömd att betala summan. Han var
postbonde 1685. År 1695 fanns på gården en häst, 5 kor och 14 småkreatur. Skatten
var på 3 tunnor och mantalet på 7/32 samt 3/32 skatte. Anders Andersson var nämnd-
deman 1678–96.

Sonen Jöns Andersson (– 1701) ägde hemmanet 1700–01. Han var soldat 1700–
01, möjligen på roten 57 Lund. Jöns Andersson gifte sig med Karin Nilsson från
Kusmark 4. Makarna hade barnen Sara (1684–1756), som var gift med Nils Jakobs-
son på Hedensbyn 10, Kelu f. 1699, Anders f. ca 1700, som var soldat på roten 122
Fiskare i Tåme 1716–31, samt Johan (1703–41), som var bonde på Hedensbyn 2
1723–25 och soldat på roten 39 Falk i Hedensbyn 1726–41. Karin Nilsson ägde
gården 1702–12.¹⁶⁵

Länsmannen och färjkarlen Olof Larsson Degerman (1658–1715) från Sunnanå 1,
vilken tidigare bott i Tjärn 5 och Risön, var ägare till gården omkring 1713 –15.
Beträffande familj, se under Tjärn 5.

Nils Jakobsson (1687–1736) från Hedensbyn 10 var ägare till gården 1716–36.
Han var gift med Sara Jönsdotter (1684–1756) från gården. Nils Jakobsson hade
barnen Sara (1712–73), som 1750 gifte sig med organisten Israel Tiderstedt på Kyr-
kobordet och gifte om sig 1761 med Jakob Nystedt från Luleå samt flyttade ut ur
socknen 1762 men fanns på gården 1764–70, Jakob f. 1716, vilken flyttade ut ur
socknen 1752/1753, Olof (1717–80), Britta f. 1720, som 1770 blev gift till Innervik
15, Malin f. 1723, som gifte sig 1755 och 1769 och flyttade till Burträsk socken,
samt Jöns f. 1730, som 1752 gifte sig till Ostvik 12 och blev soldat på roten 57
Lund. Sara Nilsson dog 1773 i Innervik. Nils Jakobsson väntade 1716 barn med
Karin Jönsdotter från Kroksjön.

Sonen Olof Nilsson (1717–80) blev senare ägare till gården. Han var gift med
Sara Johansdotter (1725–1816) från Östanbäck 8. Olof Nilsson hade barnen Sara
(1751–1834), Margareta (1753–1825), Nils f. 1754, Magdalena f. 1758, Jonas

Grönlund (1759–1804) samt Johan f. 1761. År 1749 sägs att Olof Nilsson hade samma beskaffenhet på sina ägor som Lund 5, och gården var på 3/8 mantal skatte. På gården torde ha funnits ett utsäde på 4 tunnor samt en häst, 6 kor och 10 får. Olof Nilsson var sexman från 1750. Familjen flyttade 1773 till Morön 2b och hit kom genom ett hemmansbyte majoren Daniel Lagerbom. Olof Nilsson fick 500 daler kopparmynt som mellanskillnad samt skulle få flytta hus till Morön.

Sonen Jonas Grönlund (1759–1804) blev student i Uppsala 1781 och prästvigd 1785. Han var pastorsadjunkt i Arvidsjaur 1785–91, pastorsadjunkt i Lycksele 1791–97, komminister i Kvikkjokk 1797–1803, komminister i Sorsele socken 1803–04 samt utnämnd till kyrkoherde i Arvidsjaur socken 1804 men hann aldrig tillträda. Han gifte sig 1786 med Anna Katarina Lindahl från Lycksele.

Majoren Daniel Lagerbom (1727–79) ägde gården 1773–79. Beträffande familjen, se under Sunnanå 4. Änkan ägde gården 1779–90. År 1786 ägde Lagerboms sterbhus 2 tunnor av hemmanet och överstelöjtnant Fredrik Holmström 3 tunnor. Kronobefallningsman Mikael Lindemark köpte gården omkring 1794. Han hade tidigare bott på Brännan inom Kyrkobordet.

Lund övriga

Jöns Tomasson var soldat från 1691 och på rote 58 Dyr från 1695. Nils Eriksson var soldat på roten 57 Lund från 1695. Han var lejd av Anders Andersson i Lund och framställd av Nils Andersson i Norsjö.

Kerstin Nilsson flyttade 1732 till Piteå socken. Britta Vitfot flyttade till Piteå socken 1745. Anna Persdotter flyttade 1746 till Piteå socken.

SUNNANÅ

År 1695 berättas att byborna i Sunnanå hade svaga åkrar och dåliga ängar. Skogen gav vedbränsle, men det var dåligt med mulbetet. Det fanns också lite sik- och laxfiske. År 1749 berättas att åkerjorden har givit god årsväxt för byn. Skogen är ringa och ger svagt mulbete. I byn finns en liten mjölkvarn som går om våren och fisket är taxerat. Slutligen anmäldes att det fanns två möjligheter till höslätter som var belägna mellan Kusmark och Bjurvattnet, nämligen Tars- och Holmsmyrarna, vilka har blivit bärgade av dem som först kommit dit. Det begärdes därför av byborna i Lund och Sunnanå att dessa myrar måste läggas till deras hemman. Det intygades också att Bjurvattnet behöver eller skulle vilja bärga något på de nämnda myrarna, men något beslut kunde inte tas eftersom Kusmarksborna inte var närvarande. Det var inte heller Varuträsk byamän, som hittills slagit hö och därför måste höras. Det blev därför endast en begäran till att vidta åtgärder. Från byn har grundats nybyggena Nyholm och Tarsmyran.

Byn hade under 1700-talet två laxnotvarp i älven och senare under 1700-talet byggde man ett fast fiske, en pata, i älven. Byn hade även ett nettingfiske i älven samt ett ålfiske i Falkträskbäcken som gick mellan Falkträsket och älven. Dessutom fiskade byn med nät och ryssjor i Falkträsket. I mitten av 1700-talet hade byn en skvaltkvarn i Falkträskbäcken, men man slutade använda den något senare och köpte andelar i kvarnarna i Orrbyströmmen vid Stämningsgården.

Gästgiveriet vid kyrkan, som låg på Ängat nedanför kyrkan, flyttades 1710 till Sunnanå 1. År 1756 förlades ett postkontor i samma byggnad. Sunnanå 3 blev löjt-nantsboställe 1767 och Sunnanå 4 blev kaptensboställe året därpå. Senare blev gården majorsboställe.

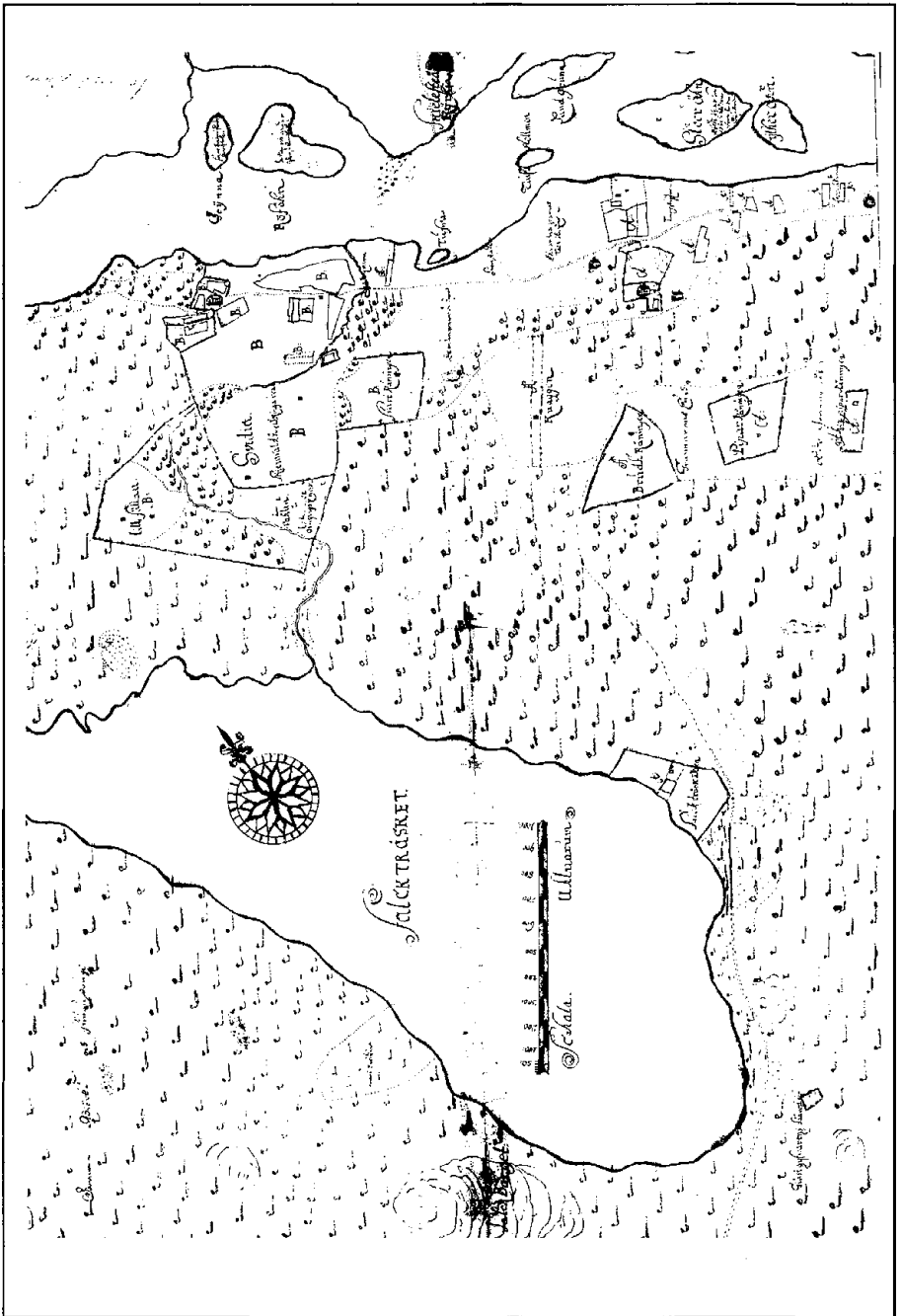
Litteratur: Lindmark, Elof: *Byarna kring Skellefteå stad*, bd 3, *Sunnanå och Lund*, PUSH-förlaget, Skellefteå 1989, 237 s. Duplic.

Sunnanå 1. Gästgivargården

Anders Carlsson (1591 –) var ägare till gården 1629–51. Hans hustru dog 1675. Makarna hade barnen Anders, som var soldat 1652–63, samt Carl. Mantalet var 1654 på 15/32.

Sonen Carl Andersson (– 1677) var ägare till gården 1654–77. Han var gift med Sara (1624–1727), som ägde gården 1678–94. Carl Andersson hade barnen Zackarias f. 1660, Lars f. 1663 som flyttade till Lund 1, Nils som flyttade till Kusmark 20, samt Sara som flyttade till Lund 5. Carl Andersson var bergsknekt vid Piteå silververk 1642–55. Han blev soldat på nytt i maj 1677 och dog i juli samma år vid Köge bukt i Danmark.

Sonen Zackarias Carlsson (1660–1736) var ägare till gården 1694–1708, varefter han flyttade till Lund 3. Han gifte sig 1689 med Kerstin Eriksdotter (1661–1743). Zackarias Carlsson hade barnen Sara, troligen Nils som flyttade till Ersmark 5, Carl, Erik f. 1700, Kerstin f. 1705, Anna f. 1705 och Margareta.

Karta 90. Sunnanå 1685. Geometrisk avmätning av gästgivarhemmanet, Sunnanå 3 samt postböndernas hemman i Lund, Lund 5 och 6.

År 1695 hade Zackarias Carlsson en häst, 7 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 5/16 skatte. Zackarias Carlsson var nämndeman 1697–1707 och sexman 1697. Trumslagaren Carl Carlsson Ström fanns på gården 1691–97. Troligen var han en bror till Zackarias Carlsson.

Länsmannen Olof Larsson Degerman (1658–1715) från Tjärn 5 var ägare till gården 1708 – ca 1712. Han flyttade senare till Risön och Lund 6. Beträffande familj, se under Tjärn 5.

Gästgivaren och postbonden Jon Jonsson (– ca 1719) från Lund 3 ägde hemmanet 1712–19. Han var gift med Maria Johansdotter Bertzell (1688–1763) från Lund 3. Makarna hade barnen Markus Sundström (1705–83), som gifte sig 1726 och blev klockare på Kyrkobordet, Katarina f. 1708, vilken gifte sig 1730 och flyttade ut ur socknen, Jonas (– 1710), Karin f. 1710, som gifte sig 1736 och blev soldathustru på roten 58 Dyr, Johan Sundström f. 1711, som gifte sig 1736 och flyttade till Bygdeå socken där han blev länsman, samt Erik (1717–34).

Gästgivaren och postbonden Anders Svensson (1695–1764) från Yttervik 2 var ägare till gården 1719–58. Han var gift med Maria Johansdotter Bertzell (1688–1763), änka efter förre ägaren till gården Jon Jonsson. Anders Svensson och Maria Bertzell hade sonen Sven Sundström (1719–82) som gifte sig 1745. Han blev länsman och bosatte sig på Kyrkobordet. Vidare hade de barnen Maria f. 1721, Jonas Sundström (1724–1809), vilken gifte sig 1751 och senare blev fältväbel och bosatt på Norrböle, Petter Sundström (1725–1802), som övertog gården, och Anna Stina Sundström (1729–1816), vilken gifte sig 1746 med häradskrivare Anders Klingberg och flyttade till Kyrkobordet. Anders Svensson hade 1749 ett utsäde på upp till 6 tunnor korn årligen. Dock kunde endast en häst samt 4 kor födas av det hö som fanns på hemmanet. Mantalet var på 15/32 skatte. Anders Svensson var även färjkarl och fick från varje bonde söder om älven ett skäl och 3 kannor korn årligen i ersättning och av bönder vid Skellefteälven samt i mer avlägsna byar söder om älven 3 kannor korn årligen.

Sonen postmästare Petter Sundström (1725–1802) var ägare till gården 1758–85. Han var även lantmätare, gästgivare och postbonde. I gården fanns postkontor från 1756. Per Sundström var ungarl och erlade 1757 examen som lantmätare. Han var vikarie för Mattias Hackzell 1758 och blev tjänstledig 1762 för att vara hos sin sjuka mor på Sunnanå. Sundström blev 1764 avsatt som lantmätare för bristande redovisning av kartor, men sedan han sänt in kartorna strax därefter blev han åter antagen 1767. Sundström var postmästare 1756–85. Hemmanet malde sin säd i Blåkvärnen i Orrbyströmmen vid Stämningsgården.

Hemmanet delades ca 1788 och togs över av två brorsöner till Petter Sundström. Klockaren Markus Sundström (1740–) ägde ena halvan 1786–99. Denna del blev Sunnanå Ib. Markus Sundström var bosatt på Kyrkobordet.

Den andra halvan ägdes av kommissionslantmätaren Fredrik Sundström, vilken var en son till länsmannen Johan Sundström från Bygdeå. Dessa personer var även gästgivare och postförare. Fredrik Sundström sålde hemmanet med de gamla gårdsbyggnaderna 1788 till Per Jakobsson Åman f. 1755 från Tåme 1. Han ägde gården 1788–1809. Markus Sundström och Per Jakobsson delade på gästgiveriet och postförandet.

Sunnanå 2

Olof Persson (– 1679) var ägare till gården 1648–1679. Han var gift med Mariet, som var ägare till gården 1680–96. Olof Persson hade barnen Per, som var soldat 1678 och dog samma år, Anders f. 1661, Britta (1664–1758), som blev gift till Lund 2, Sigrid f. 1665, vilken flyttade till Ragvaldsträsk 6, möjligen sonen Erik f. 1671 som flyttade till Sunnanå 4, och Mariet f. 1677, som flyttade till Innerursviken 3. Olof Persson Funke var bergsknekt och vaskare i Silbojokk 1648–59 och 1660–66 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. En bror till Olof Persson var Christier Persson Funk (– 1676). Han var soldat 1659–76 och dog sistnämnda år i sjöslaget vid Öland. Mantalet var 1654 på 7/16. År 1695 hade hustru Mariet en häst, 6 kor och 10 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 5/16 skatte. År 1696 fanns tre söner på gården.

Sonen Anders Olofsson (1661–1744) var ägare till gården 1697–1737. Han gifte sig 1709 med Karin Hansdotter (1669–1754). Anders Olofsson hade barnen Olof (1699–1731), Karin (1700–48), som ”var ifrån sitt förstånd”, Anna (1701–43), som 1731 gifte sig med Nils Larsson som blev soldat på roten 84 Kopparslagare, samt Malin f. 1705.

Sonen Olof Andersson (1699–1731) var ägare till gården 1729–31. Han var gift med Sara Hansdotter (1706–30) från Falmark 11. Olof Andersson hade dottern Karin f. 1729.

Olof Persson Grubb (ca 1695 –) från Tuvan 3 var ägare till gården 1738–46. Han var soldat på roten 55 Grubb 1714–48. Han gifte sig 1733 med Malin Andersdotter (1705 –), dotter till tidigare ägaren av gården Anders Olofsson. Makarna hade barnen Petrus (1735–78), som var soldat på roten 70 Kvick och 22 Tjärnberg, Anders, f. 1737 och som sannolikt dog samma år, Katarina Grubb (1739–1826) samt Anders f. 1745. Olof Persson fick ca 1749 lov av komminister Netrin på Lund 4 att sätta upp en stuga på Klavsgränden eller Prästgränden och inhägna en täppa. Marken låg mellan Tuvan, Innervik, Ytterursviken och Bergsbyn vid den nutida byn Stackgrönan. Makarna bodde på 1750–60-talen på Tuvan 3.

Jon Olofsson (1725 –) från Tuvan 3 var ägare till gården från 1746. Han gifte sig 1746 med Karin Olofsdotter (1729–1770), som var en dotter till förre ägaren Olof Andersson. Jon Olofsson och Karin Olofsdotter hade barnen Sara f. 1749, som blev gift till Ytterursviken 6, Olof f. 1750, som tog över hemmanet, och Anna Katarina f. 1757, som blev gift till Falmark 1. År 1749 hade Jon Olofsson 5½ tunna i utsäde, men kunde inte föda mer än en häst, fem kor och 6 får. Mantalet var under samma år på 7/16 skatte. Jon Olofsson gifte om sig 1772 med änkan Anna Eriksdotter f. 1736 från Hjoggböle 7, Sjön. Makarna flyttade till Sjön, Hjoggböle.

Sonen Olof Jonsson (1750–1805) ägde gården 1772–1805. Han var gift med Stina Eriksdotter Lång (1739–1809) från roten 121 Lång. Makarna hade barnen Anna Katarina (1772 –), som blev soldathustru på roten 94 Hedman, Jon Sundqvist f. 1774, som tog över hemmanet, Erik (1775–79), Olof Sundqvist (1776–1809), som var sjöman och skeppare, Per (1778–80) samt Stina Lisa f. 1780.

Sunnanå 3. Strömsholm

Hustru Margareta (– 1672), som var änka efter Jon Olofsson, var ägare till gården 1645–52. Jon Olofssons bror Per Olofsson var ägare till gården 1654–58. Hans hustru dog 1654. Per Olofsson hade barnen Per och Jon Pipare (– 1676), vilken var soldat 1669–76 och som dog sistnämnda året i slaget vid Lund. Hans hustru hette sannolikt Elsa. Vidare hade Per Olofsson barnen Elsa, som troligen var gift med Anders Andersson på Rönnbäcken 2, samt en son som var knekt. Per Olofsson Pipare var soldat 1640–46 och bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1646–52 och sedan vanlig soldat till 1660.

Olof Jonsson (– 1673), som var en son till Jon Olofsson, var ägare till gården 1659–73. Han gifte sig 1660 och hustrun dog 1673. På gården fanns hustru Lucia 1674 och 1677. Hon var troligen hustru till Per Persson, som var en son till tidigare ägaren Per Olofsson. Per Perssons bror Jon Persson (– 1676) stod för hemmanet 1677. Han var gift med Elsa som ägde hemmanet 1678. Bröderna Jon och Per Persson hade pantsatt halva hemmanet hos gästgivaren Nils Persson på Änget inom Kyrkobordet. Den sistnämnde fick fastebrev på halva hemmanet 1679.

Gästgivaren, färjkarlen och postbonden Nils Persson (– 1713) från Lappvattnet 2 i Burträsk socken var ägare till gården 1678–98. Han var första gången gift med en Nilsdotter som dog 1669, enligt dödboken för Arnäs socken i Ångermanland. Sannolikt vistades hon i Arnäs vid dödsfallet.¹⁶⁶ Han gifte om sig med Britta Andersdotter (ca 1638 –) från Lund 6, vilken stod som ägare till gården omkring 1702. Makarna hade barnen Anders f. 1663 och Maria. År 1695 hade Nils Persson en häst, 6 kor och 8 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 9/32 skatte. Nils Persson hade tidigare bott på Kyrkobordet och varit färjkarl och gästgivare. Han tog sedan tillbaka hemmanet och ägde det 1709–13. Gården hade 1680 en fåbod vid östra änden av Falkträsket.

Sonen Anders Nilsson (1663–1731) var ägare till gården 1699–1731. Han var gift med Anna Johansdotter (ca 1645 –). System Maria Nilsdotter stod för hemmanet i 1709 års kontributionslängd. Hon var piga och tjänade 1707–08 i Österbotten. Anders Nilsson och Anna Johansdotter blev 1709 dömda till döden för att de miss-handlat Anders far och mor och skymfat dem. Detta hade skett upprepade gången i fyllan. Dödsstraffet gick inte i uppfyllelse.

Olof Olofsson (1703–1755) från Falmark 12 ägde gården 1731–55. Han hade 1728 gift sig med Sara Andersdotter (1700–62), som ägde gården 1756–58. Makarna hade barnen Johan f. 1730, som blev soldat på roten 55 Grubb, Olof (1733–1811), Britta f. 1736, som gifte sig 1763 och blev soldathustru på roten 54 Järpe, Lars f. 1740, som var skraddare, samt Anders. År 1749 hade Olof Olofsson en häst, fem kor och 6 små kreatur samt ett årligt utsäde på 4½ tunna. Mantalet var på 3/8 skatte.

Sonen Olof Olofsson (1733–1811) var ägare till gården 1759–67. Han gifte sig 1759 med Margareta Eriksdotter (1734–66) från Lund 3 och andra gången 1767 med Anna Lindström (1731–1816) från Yttervik 7. Olof och Margareta hade barnen Anders (1757–70), Johan f. 1760, Erik f. 1761, Sara f. 1763 samt Olof (1764–87). Familjen bodde sedan som inhyses i Lund men flyttade 1771 till Hjoggböle 2.

Gården blev löjtnantsboställe 1767 och fick då namnet Strömsholm. Fänrik Fredrik Holmström (1729–1811), som var född i Gryts socken i Östergötland, bodde på

gården 1767–75. Beträffande familj, se under Lund 5. Familjen bodde sedan i Burträsk socken, Storkåge nr I och sedan på Lund 5.

Fänrikoch senare kapten Alexander Roting (1727–1800) bodde på gården 1774–75. Han var gift med Anna Maria Elisabet Hagenberg f. 1740, som i sitt förra äktenskap hade döttrarna Britta Kristina Gärdeman f. 1758 och Eva Katarina Gärdeman f. 1764. Alexander Roting var fänrik på Skellefteå kompani 1774–75 och löjtnant på Bygdeå kompani 1776–78.

Löjtnant Johan Giölberg (1735–88) från Norberg i Västmanland bodde här 1776–82. Han var gift med Marta Agata Högström f. 1755, som var en dotter till kyrkoherden Per Högström.

Löjtnant Lars Arvid Dahlberg (1749–1819) från Hedensbyn 10 bodde på gården 1783–90. Han var gift med Maria Lagerbom f. 1760, som var dotter till majoren Daniel Lagerbom på Sunnanå 4. Makarna hade sonen Daniel Gustav Dahlberg f. 1793. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Sunnanå 4. Strömsholm. Nyborg

Olof Olofsson (1607–55), som var en son till tidigare ägaren Olof Svensson, ägde hemmanet 1633–55. Han var gift med Malin, som var ägare till gården 1656–64. Olof Olofsson hade barnen Jon och Måns. Mantalet var 1654 på 13/32.

Jon Olofsson (– 1691) var ägare till gården 1665–91. Hans första hustru dog 1682. Han gifte sig för andra gången 1683 med Kerstin, som ägde gården 1692–94. Jon Olofsson var sexman 1683. Brodern Måns Olofsson Ström som tidigare ägde Medle 5 innehade hemmanet 1695–99. Han gifte sig 1669 med en dotter till fänriken Johan Tomasson (– 1676) och hans hustru Karin Jönsdotter Lund från Storkåge. Makarna hade barnen Johan Månsson Ström, som var andre trumslagare 1683–89, Karin samt Malin, som 1710 fick en dotter. Hon pekade ut soldaten Per Persson från Böle, men han svor sig fri. Måns Olofsson var soldat 1666–78 och korpral 1678–89. Han bodde på en del av hemmanet 1684–86 och begärde 1693 av hustru Kerstin att få sin mors förgångsjord. Han fanns på en del av hemmanet 1692–94 och hela hemmanet från 1695. År 1695 hade Måns Olofsson en häst, 4 kor och 9 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 1/4 skatte. Måns Olofsson Ström hade stora skulder, och var därför tvungen att lämna hemmanet till den som övertog skulderna. Familjen bodde 1709 på Kyrkobordet.

Kaptenen Henrik Anton Moritz (– 1705), som sannolikt var från Livland, inlöste hemmanet av kreditorerna och ägde det 1699–1705. Han hade tidigare bott på kaptenbostället på Norrböle. Kaptenen försvann ut i kriget år 1700 och dog 1705. Makarna hade barnen Henrik Johan, som blev kapten och dog i rysk fångenskap, Christoffer Aron (– 1741), som blev major och överlevde ryska fångenskapen efter Poltava, Katarina, som var gift med sekundfänrik Niklas Johan Hagenbäck, och Anna, som var ogift. Änkan Elisabet Dorotea Tallberg ägde gården 1705–15 och dessutom Risön år 1709. Hon drev krog på Kyrkobordet och lämnade landet efter 1715. Därefter låg hemmanet öde till 1718.

Erik Olofsson (1671–1720) arrenderade gården 1703–11. Det sistnämnda året köpte han Degerbyn 1. Han var gift med Britta Persdotter (1669–1758) från Drängsmark 6. Makarna hade barnen Anna f. 1701, Elisabet f. 1703, Olof f. 1706,

Per f. 1708 och Britta f. 1714. Erik Olofsson kan vara från Sunnanå 2. Erik Olofsson tog 1710 ut 200 daler som han hade i kyrkans kista.

Komminister Erik Brunström (1672–1740) var ägare till gården 1718–40. Han var gift med Britta Hornea (1681–1750) och makarna hade barnen Helena f. 1714, som gifte sig med faderns efterträdare Haqvin Ol. Mellin (1705–81) från Lövängers socken, Barbro Elisabet f. 1716, vilken gifte sig med komministern Jonas Djupædius Ström i Piteå socken, och Kristina f. 1717. Erik Brunström som var från Brunne by i Stigsjö socken var förste komminister i Skellefteå 1714–40. Änkan Britta Hornea ägde gården till 1744.

Befallningsman Carl Eliasson Björk (1709–85) var ägare till gården 1744–68. Han gifte sig 1744 i Mustasaari (nuvarande Korsholm) i Österbotten med Elsa Hedvig Bergudd (1727–1801) och makarna var sannolikt från Vasa. Bland faddrarna fanns 1761 fru Bergudd i Uleåborg. Hustru Kristina Margareta Bergudd bodde på gården 1745–47. Carl Björk och Elsa Hedvig hade barnen Nils Nikolaus Björk (1745–1804), som var komminister i Burträsk socken, Anna Margareta (1747–66), Carl Gustaf (1748–48), Hedvig Kristina f. 1749, som gifte sig med Carl Fjellström i Gällivare, Britta d. 1751, Katarina Charlotta f. 1752, som gifte sig med kyrkoherden Johan Björkman i Gällivare, Carl Gustaf f. 1753, Israel f. 1754, Gudmund f. 1754, som flyttade till Pedersöre socken i Österbotten där han blev organist samt hade lärt sig spela orgel i Tyskland, Fale f. 1757, som var häradsskrivare i Luleå socken på 1770-talet, Ulrika Albertina f. 1759, Britta Maria (1761–61), Eva Maria f. 1762, Fredrik Adam f. 1764 och Elias Albrekt (1765–66). Carl Björk hade 1749 sitt hemman i gott skick och hade ett årligt utsäde på fem tunnor. På gården fanns en häst, fem kor och 10 småkreatur och till hemmanet hörde en äng som låg i byn Bodan som var på 3 skrindor. Under denna tid var mantalet på 13/32 skatte. År 1752 provade Carl Björk med tobaksodling och hade hjälp av en trädgårdsmästare från Stockholm, som tydligen är den Johan Vidbom som bodde på Kyrkobordet. Familjen flyttade till Böle i Piteå socken 1768.

Hemmanet köptes nu av Skellefteå socken för att användas till kaptensboställe. Kaptenen bodde på Nyborg på Körran inom Kyrkobordet och på Sunnanå fanns åker och äng. Hemmanet på Sunnanå kallades även Nyborg efter namnet på bostället på Körran. Till hemmanet hörde $\frac{1}{4}$ mantal i Innervik, se Innervik d. På gården fanns kvar åren 1768–76 stolpbod, fähus, bryggstuga, ria samt en loge. Bryggstugan skulle användas till tjänstefolket. Det sägs att rior inte användes av andra i Skellefteå socken vid denna tid, utan Carl Björk har säkert kommit med idén från sin hembygd i Österbotten. En del byggnader sålde tydligen socknen på auktion, bl.a. bryggstugan. Vid gården fanns en förfallen kryddgård. Hemmanet hade del i två laxnotvarp i älven samt sedermera del i ett patafiske. Vidare hade hemmanet del i ett nettingfiske i älven samt ett ålfiske i Falkträskbäcken. Dessutom kunde man fiska med nät och ryssjor i Falkträsket. Mulbetet var svagt och man hade slutat använda fäbodarna varför dessa hus var förfallna.

Major Daniel Lagerbom (1727–79) brukade hemmanet 1768–78. Han var en son till Erland Lagerbom, som tidigare varit kaptan och chef för Skellefteå kompani. Daniel Lagerbom var gift med Maria Rechartt f. 1735 från Torneå stad, och makarna hade barnen Anna Katarina f. 1758, som var gift med majoren Per Anton Fjellström, Erland f. 1759 som var kaptan, Maria f. 1760, som var gift med löjtnant

Lars Arvidsson Dahlberg, Daniel f. 1765, Elisabet f. 1766, Lovisa f. 1767, Carl f. 1769 samt Daniel f. 1771. Lagerbom utsynade nybyggerna Nyholm och Tarsmyran. Efter Daniel Lagerboms död bodde änkan och barnen på gården. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Daniel Lagerbom ägde Morön 2 från ca 1765 och Lund 6 åren 1773–79.

Sunnanå 5. Grubban

Johan Andersson var ägare till gården 1641–51. Han var gift en gång. Olof Öndesson (– 1682), som sannolikt kom från Hedensbyn 6, var ägare till gården 1654–82. Han var gift med Karin, som var ägare till gården 1683–87. Hon var troligen född på gården. Olof Öndesson hade sonen Olof. Olof Öndesson gav 1655 pengar till kyrkan i testamente efter svärfadern. Mantalet var 1654 på 17/32.

Sonen Olof Olofsson (1655–1732) var ägare till gården 1688–1709 och gift med en dotter till Olof Andersson från Falmark 16 som dog 1690. Olof Olofsson gifte sig för andra gången 1692 med Anna (1651–1727). Olof Olofsson hade barnen Olof f. 1678, Elsa som var gift, Lars och Kerstin. Elsa kan ha varit gift med Anders Nilsson som var soldat på roten 55 Grubb från 1697. Makarna hade dottern Karin Andersdotter (1692–1760) som var gift med Johan Hansson från Åbyn i Burträsk socken. Olof Olofsson gav 1685 pengar till kyrkan i testamente efter ett barn. År 1695 fanns på gården en häst, 12 kor och 30 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 13/32 skatte. På gården fanns 1695 två syskon till Olof Olofsson. Olof Olofsson var sexman 1709.

Sonen Olof Olofsson (1678–1746), som var soldat på roten 55 Grubb 1713–14, ägde gården 1710–20. Han gifte sig 1709, troligen med Kerstin Olofsdotter (1683–1746) som senare finns noterad som hans hustru. Olof Olofsson hade barnen Olof (1710–89), Lars f. 1713, som gifte sig 1739 och var soldat på roten 21 Bergman 1730–40 och ägare till Gärdsmark 2, samt Jonas (1714–33). Familjen bytte hemman 1721 och flyttade till Risön.

Komminister Per Sundberg (1660–1725), som tidigare bodde på Risön, var ägare till gården 1721–25. Han var född i Sundsvall och var andre komminister i Skellefteå 1704–25. Sundberg var första gången gift med Anna Wallander (– 1738), som var en dotter till komministern i Selånger, Lars Wallander. Makarna hade barnen Lars, som flyttade ut ur socknen 1726, Sivert f. 1709, som flyttade ut ur socknen 1725, Helena, som först var gift med adjutanten vid ett finskt dragonregemente Carl Gustaf Bachman och sedan med faderns efterträdare Erik Nätrin, Ingeborg, som 1714 gifte sig med kaptenen vid Västerbottens regemente Diedrich Albrecht Malmstedt, och Brigitta eller Britta (– 1764), som var gift med löjtnanten vid Västerbottens regemente Nils Clausén som bodde på Kyrkobordet. Makarna hade totalt 3 söner och 4 döttrar, varav en son och en dotter avled före fadern. Två söner blev sjömän i utlandet. Anna Wallander var ägare till gården 1726–30.

Häradshövding Olof Anzenius (1693–1777) från Härnösand var ägare till gården 1735–77. Han var gift med Katarina Charlotta Liljestråle f. 1715. Makarna hade inga barn. På gården bodde även Anzenius' mor, vilken dog 1755. År 1749 hade Olof Anzenius gröda till sex tunnor utsäde och hade en häst, 8 kor och 10 får. Mantalet var på 17/32 skatte. Hemmanet malde sin säd i Blåkvarnen i Orrbyströmmen

vid Stämmingsgården. Kvarnandelen hade Olof Anzenius köpt 1744 av Lars Samuelsson på Degerbyn 5.

Charlotta Liljestråle sålde 1778 halva hemmanet till Anders Olofsson (1745–87) från Innervik 4 och Katarina Larsdotter (1750–1828) från Tuvan 3 för 150 riksdaler. Makarna skulle bruka hela hemmanet och lämna halva avkastningen till Charlotta Liljestråle. Säljaren skulle dessutom behålla den så kallade Hästhägnaden, en avstängd del av Bastugärdet som låg öster om sommarfähuset, bägge kryddgårdarna och halva kålhagen. Vid skörden skulle säljaren ställa upp med en häst, dräng och piga samt 2 personer. Hon skulle även betala skatten för halva hemmanet. Anders Olofssons del uppgick till 2 tunnlor och ett skäl.

Makarna hade barnen Katarina Charlotta f. 1779, Lena Stina f. 1785, Anna Magdalena f. 1786 och Eva Maja f. 1788. Katarina Larsdotter gifte om sig 1790 med Karl Johan Stenlund (1769–1829), som var en son till skräddaren Johan Eriksson Stenlund från Lund 3. Makarna hade barnen Lars Johan f. 1790 och Karl Erik (1792–92). Fru Anzenius' del av hemmanet ägdes 1790 av änkan efter komminister Per Högström.

Sunnanå övriga

Korpralen Per Johansson Utter från Kroksjön 3, som tjänstgjorde på roten 95 Utter, fanns här 1686–87 och 1692–95. Han ägde 1695 täppan "Utangärdet" som han hade köpt från Olof Andersson och Anders Andersson i Kroksjön. Marken bestod av 2 skälsland åker samt äng. Per Johansson var en son till Johan Olofsson på Gummark 2. Marken såldes 1695 till gästgivaren Johan Bertzell vilken i sin tur sålde marken 1704 till kaptan Moritz på Sunnanå 4.

Fjärdingskarlen Lars Eriksson (1737–1800) från Bäck 7 bodde i byn från 1769. Han gifte sig 1764 med Britta Lund (1736–1826), som troligen var dotter på roten 57 Lund. Makarna hade barnen Erik f. 1765, Stina f. 1768, Britta (1769–1856), Anna Magdalena f. 1772, som gifte sig med Johan Mikaelsson på Bygdeträsk 9 i Burträsk socken, Samuel Lund (1775–1837) samt Eva f. 1777.

KROKSJÖN

Vid roteringen 1695 sägs att byn hade svag åker och äng men bra skog. Dock var mulbetet något dåligt.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att hemmanen i byn hade 4 tegar åker i Sunnanå och i Gummark hade hemmanen vardera 3 skälsland åker. Vidare framgick att det inte fanns någon möjlighet att utvidga åker och äng, eftersom marken var stenbunden och frostaktig. Skogen var någorlunda tillräcklig, varför man också idkade tjärbränning. Mulbetet var svagt och i byn fanns en skvaltkvarn av mindre värde. Byn saknade fiskevatten. Från byn har nybygget Raggsjö grundats.

Litteratur: *Tre byar – Gärdsmark – Kroksjön – Flocktjärn*, red. Göran Wahlberg, Artemis, Skellefteå 1995, 473 s. ill.

Kroksjön 1

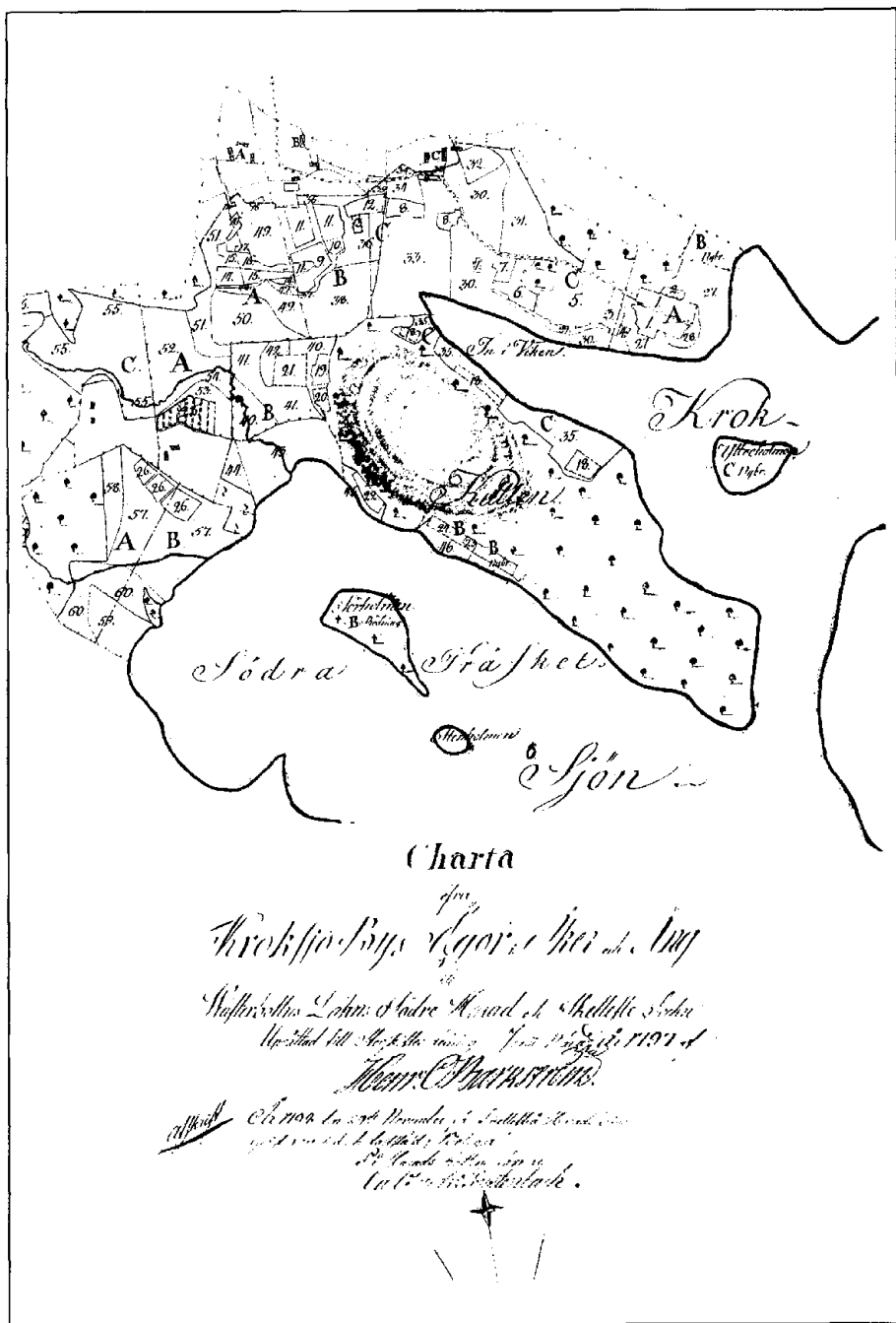
Tomas Andersson (– 1694) var ägare till gården 1631–59. Han var gift med Anna Olofsdotter (– 1684) som kom från Sunnanå 4. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Anders Tomasson (– 1678) var ägare till gården 1660–78. Han gifte sig 1657, troligen med den Mariet som var ägare till gården 1679–84. Anders Tomasson hade barnen Anders, som delade hemmanet och blev ägare till Kroksjön 2, Anna och Olof. Anders Tomasson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Korpralen Jon Jonsson Flink från Ragvaldsträsk 2 bodde på gården 1675–84. Han var gift med Karin Andersdotter och makarna hade döttrarna Karin som 1716 fick dottern Karin med en ryttare vid Karelska regementet och Anna, som 1718 bodde på Kyrkobordet, och hon fick då dottern Anna med ryttaren vid Viborgs kavalleri Anders Matsson Ickorn. Karin Flink (– 1767) bodde 1753–56 på Prästbordet och flyttade sedan till Lycksele socken men återkom och bodde på Kyrkobordet 1761–67.

Sonen Olof Andersson (1669 – före 1705) ägde gården 1685– ca 1704. Han gifte sig 1682, troligen med Sara som var ägare till gården 1705–08. Olof Andersson hade barnen Ingeborg f. 1679, en son som kan vara identisk med den Anders som var soldat på roten 54 Järpe omkring 1708–09, samt möjligen Tomas som var soldat på roten 105 Ål från 1706. År 1695 hade Olof Andersson en häst, 3 kor och 8 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 3/16 skatte. Olof Andersson gick ut som soldat 1704 och dog före 1705.

Dottern Ingeborg Olofsdotter f. 1679 var ägare till gården 1708–18. Hon gifte sig med Gabriel Jonsson (1694–1758) från Bäck 3 som var ägare till gården 1718–29. Makarna hade barnen Karin f. 1722, Per (1723–42), som var soldat på roten 13 Ros 1742, Jonas (1725–79), som var soldat på roten 62 Nimmernychter och senare nybyggare i Raggsjö, och Anders f. 1727. Familjen flyttade sedan till Änget inom Kyrkobordet där Gabriel Jonsson var färjkarl och brotillsyningsman.

Karta 91. Kroksjön 1797. Storskitte på inägor av H. Barkström. A på kartan är Kroksjön I i boken, B=2 och C=3.

Per Tomasson (1691–1767) från Ljusvattnet i Burträsk socken innehade hemmanet från 1729. Han gifte sig 1725 med Mariet (1696–1730) och gifte om sig 1731 med Malin Mosesdotter (1697–1770) från Storkåge 15. Per Tomasson hade barnen Tomas (1732–92) och Britta (1–1823). År 1749 berättas att Per Tomasson på grund av fattigdom inte förmått att göra nya utbyggnader men har dock nödortfigt haft öppen åker för 2 tunnland och 4 skåls utsäde. På gården finns en häst, 4 kor och 8 får. Under denna tid var mantalet på $\frac{1}{4}$ skatte.

Sonen Tomas Persson (1732–92) ägde sedan gården. Han gifte sig 1759 med Kerstin Persdotter (1737–83) från Hökmark 13 i Löfvångers socken. Tomas Persson gifte sig för andra gången 1788 med Anna Andersdotter (1731–1808) från Bureå 6. Tomas Persson och Kerstin hade barnen Per (1760–1813), Magdalena f. 1761, Magdalena (1763–83), Olof Tomasson (1765–1830) som 1789 flyttade till Hökmark 13 i Löfvångers socken, Stina (1768–1809), Anders f. 1770, Erik (1772–75), Markus (1775–97), Britta f. 1779 samt Anna f. 1783. Hemmanet såldes 1774 på auktion till sågverksbokhållaren Sivert Lundberg, som i sin tur sålde hemmanet till Anders Matsson från Källbomark.

Kroksjön 2

Soldaten Anders Andersson Järpe som var en son till Anders Tomasson på Kroksjön 1 delade faderns hemman och var ägare till Kroksjön 2 1687–95. Han gifte sig 1686, troligen med den Kerstin (1657–1727) som var ägare till gården 1696–1713. Kerstin kallas hustru i 1714 års mantalslängd och nämns i 1718 års mantalslängd som allmosehjon. Makarna hade barnen Johan, som övertog gården, och Tomas, som blev soldat på roten 54 Järpe. År 1695 hade Anders Andersson en häst, 3 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på $\frac{3}{16}$ skatte. Anders Andersson gick ut som soldat 1691 och kom på roten 54 Järpe 1695 där han tjänstgjorde till 1704. Sannolikt dog han omkring 1704.

Hustru Malin Jakobsdotter (1679–1764) som var gift med sonen Johan Andersson innehade hemmanet 1714–17. Hennes mor hette Britta (1663–1739). Johan Andersson stod som ägare till gården 1718–19. Han hade varit soldat på roten 54 Järpe 1712–16. Malin Jakobsdotter var åter ägare till gården 1720–35. Makarna hade barnen Kerstin f. 1713, som gifte sig 1754 troligen till Norsjö och som flyttade ut ur socknen 1769, Jakob f. 1715 samt Anders (1718–54).

Sonen Anders Johansson (1718–54) ägde gården 1739–51. Han gifte sig 1741 med Mariet Persdotter (1718–88) från Furunäs 2. Anders Johansson hade barnen Johan (1742–78), som blev soldat på roten 54 Järpe, Magdalena (1744–1805), Per f. 1748 som var soldat, Anders f. 1750, vilken också var soldat samt Anna (1754–69). År 1749 beskrevs Anders Johanssons hemman vara i något bättre stånd än Kroksjön 1. Mantalet var år 1749 på $\frac{1}{4}$ skatte.

Anders Jonsson Krigsman f. 1699, som varit soldat på roten 88 Krigsman, var ägare till gården från 1758. Han gifte sig 1737 med Karin Johansdotter (1717–58) från Norrlångträsk. Anders Jonsson gifte om sig 1758 med Mariet Persdotter (1718–82), som var änka efter förre ägaren Anders Johansson. Anders Jonsson hade barnen Maria f. 1725, Aron (1739–1825), som var soldat på roten 93 Kågström, 113 Bäckström och 106 Storfelt, Britta f. 1744, Margareta (1749–1838), Johan f. 1752, Anders f. 1756, Jöns f. 1758 samt Lisa f. 1759.

Christiern Svensson (1734–83) från Kusmark 5 var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1763 med Magdalena Andersdotter f. 1744 som var en dotter till förre ägaren av gården Anders Johansson.

Lars Stefansson f. 1755 från Skråmträsk 3 blev näste ägare till gården. Han gifte sig 1784 med Magdalena Andersdotter f. 1744 som var änka efter förre ägaren Christiern Svensson.

Kroksjön 3

Hustru Anna var ägare till gården 1647–58. Hon hade sönerna Anders Johansson och Per Johansson Blund, som var soldat 1661–63. Han betecknades som gift soldat 1675 och bodde då i Kroksjön. I en rulla från 1661 nämns att Per Johansson gick ut för fadern Johan Jakobsson i Kroksjön. Olof Östensson från gården var soldat 1647–56. Mantalet var 1654 på 11/32.

Anders Johansson (– 1678) ägde hemmanet 1659–78. Han gifte sig 1659 med en Mattsdotter som dog 1665. Anders Johansson gifte sig för andra gången med Mariet Persdotter, som var ägare till gården 1678–98. Anders Johansson hade barnen Simon, Kerstin f. 1665, Britta, som flyttade till Medle 5 och Stämmingsgården 1, Malin f. 1671 och Karin, som troligen blev soldathustru. Anders Johansson var soldat 1678 och dog i oktober samma år. Hustru Mariet hade enligt en förskoningslängd från samma år många små barn och 4 kor. Hon hade ingen manshjälp på hemmanet och hade därför inte kunnat så hela arealen. Året därpå fick hon ett tunnlands nedsättning i skatten. År 1695 hade Mariet Persdotter en häst, 6 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 9/32 skatte. Furiren Jon Jonsson Flink från Ragvaldsträsk 2 bodde på gården 1692–94 och flyttade sedan till Stämmingsgården 1.

Sonen Simon Andersson innehade hemmanet 1699–1706. Han var gift med Margareta Olofsdotter, som var ägare till gården 1707–14. Simon Andersson hade dottern Elisabet f. 1697. Simon Andersson gick 1706 ut som soldat för roten 54 Järpe.

Hustru Kerstin Andersdotter (1665–1731), som var en dotter till tidigare ägaren Anders Johansson, ägde gården 1715–20.

Johan Christiersson Bergman (1696–1771) från Medle 10 var bonde på gården från 1725. Han gifte sig 1720 med Elisabet Simonsdotter (1697–1759), som var en dotter till förre ägaren Simon Andersson. Johan Christiersson gifte om sig 1759 med Anna Andersdotter (1698–1765) som tidigare hade varit gift med Lars Svensson på Kusmark 22. Johan Christiersson hade barnen Christier f. 1721, Olof (1722–79), Magdalena (1725–98), Christier f. 1726, Johan f. 1727, Jonas (1729–81), Tomas f. 1729 som gifte sig 1761, Lisbet f. 1731 som troligen dog 1732, Johan (1733–36) och Gabriel (1736–60) som var soldat på roten 6 Gran. Johan Christiersson var soldat på roten 21 Bergman 1712–28. Johan Christiersson hade 1749 ett utsäde på 3½ tunna samt hade en häst, 7 kor och 15 får. Mantalet var på 11/32 skatte. I jordrannskningsprotokollet från 1749 står att hemmanet hade 7 skridlands äng i Bodan och 2 skälsland åker i Gummark.

Sonen Olof Johansson (1722–79) var senare ägare till gården. Han gifte sig 1750 med Stina Andersdotter (1730–71) från Åbyn 2. Olof Johansson gifte sig för andra gången 1771 med Karin Larsdotter (1732–1802) från Bäck 3. Olof Johansson hade barnen Johan f. 1751, Elisabet f. 1753, Anders f. 1754, Margareta f. 1756, Britta

(1758–89) som blev gift till Ytterursviken 5, Stina f. 1761, Anna (1762–1827), Olof f. 1764, Lisa (1765–1809), Margareta f. 1767, Kristina f. 1768 och Magdalena f. 1773.

—

GÄRDSMARK

Vid roteringen 1695 sägs att hemmanen i byn har medelmåttiga åkrar men svaga ängar. Det finns bra skog till husbehov, men lite mulbete. På gårdarna finns någon humleodling.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att jorden i Gärdsmark har god årsväxt och det finns möjlighet att senare utvidga, men inte att förbättra ängarna. Det finns inga fler utjordar än de som redovisas under hemmanen. Byn har tillräckligt med skog och mulbete och i byn idkas tjärbränning. Byn har en mjölkvarn som går någon tid varje år. Det finns dock inget fiskevatten registrerat. Från byn har nybygget Jörn grundats. Från byn utsynades nybygget Krångsvarvet men det kom inte till stånd vid detta tillfälle.

Litteratur: *Tre byar – Gärdsmark – Kroksjön – Flocktjärn*, red. Göran Wahlberg, Artemis, Skellefteå 1995, 473 s. ill.

Gärdsmark 1

Länsman Lars Olofsson var ägare till gården 1642–82. Han hade barnen Lars f. 1653, Margareta f. före 1663 och Lisbeta f. omkring 1663. Lars Olofsson var nämndeman 1652–72 och länsman 1675–76. Mantalet var 1654 på 5/8.

Sonen Lars Larsson (1653–1726) ägde hemmanet 1683–1704. Han flyttade 1705 till Ragvaldsträsk 4 och 1709 till Gärdsmark 3. Lars Larsson gifte sig 1682 med Mariet Andersdotter från Innerursviken 1 och andra gången med Britta Nilsson (1668–1746) från Gärdsmark 2. Hon flyttade med maken till Ragvaldsträsk 4 och Gärdsmark 3. Lars Larsson hade barnen Karin f. ca 1695, Sara f. 1706 och Mariet f. 1707, som blev gift på gården. År 1695 hade Lars Larsson en häst, 12 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och mantalet var på 7/16 skatte.

Per Olofsson (1673–1746) från Ragvaldsträsk 4 ägde hemmanet 1705–35. Han gifte sig omkring 1710, troligen med Elsa Persdotter (1671–1742) från Ragvaldsträsk 4 och Hjöggböle 3 som senare finns noterad som hans hustru. Per Olofsson hade barnen Anna f. 1700, som blev gift till Stämninggården 1, Kelu f. 1703, vilken blev gift till Norsjö 1, Karin f. 1706, som blev gift till Pjäsörn, Kerstin f. 1709, som blev gift till Norsjö 14, och Olof f. 1713. På gården fanns 1731 drängen Clemet Johansson som troligen var same. Han flyttade 1732 till lappmarken.

Per Olofssons son Olof Persson (1713–86) var bonde på gården efter 1736. Han gifte sig 1736 med Mariet Larsdotter (1706–55) från Gärdsmark 3 och andra gången 1757 med Kerstin Jonsdotter (1712–96) från Gagsmark 2. Olof Persson hade barnen Elsa f. 1736, Britta (1737–92), som blev gift till Myckle 6, Per f. 1738, som gifte sig med Karin Persdotter från Hökmark i Lövångers socken, Lars f. 1740, vilken gifte sig 1766, Hans f. 1743, Anna (1746–1817), som blev nybyggarghustru i Hebbersfors, Olof (1747–1825), som 1778 ansökte om att få ta upp ett nybygge vid Krångsvarvet, Hans f. 1748, Mariet f. 1749, Anders f. 1751 samt Östen (1752–1809). År 1749 hade

Olof Persson ett utsäde av 7 tunnor och han hade 2 hästar, 15 kor och 20 småkreatur. Hemmanet hade en ängsteg om $\frac{1}{2}$ skrinland i Sunnanå. Mantalet var på $\frac{5}{8}$ skatte.

Sonen Per Olofsson f. 1738 blev senare ägare till gården. Han gifte sig 1769 med Katarina Persdotter f. 1741 från Hökmark 13 i Lövångers socken, vilken hade flyttat in till socknen 1766. Makarna hade barnen Maja Stina f. 1770, Marta f. 1772, Britta (1774–75), Olof f. 1775, Per f. 1778, Lars f. 1781, Erik Johan (1783–85) och Anna Katarina f. 1787. Familjen flyttade till Tväråmark 4 i Umeå socken 1788.

Jon Jonsson från Frostkåge 10 var senare ägare till gården. Han var gift med Margareta Olofsdotter. Hennes bror Östen Olofsson ägde halva hemmanet i alla fall 1786. Bägge hemmansdelarna malde på 1780-talet sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Gärdsmark 2

Anders Larsson (1597–1683) var ägare till gården 1636–60. Han var gift och hade barnen Olof, som var soldat 1633–38, Lars f. ca 1625, som var soldat 1643–60 och som flyttade till Storkåge 7, Britta, som blev gift till Stämninggården 4, Anders (– före 1693), som var soldat från 1661 och gift, möjligen Erland (– 1677), som var soldat 1677 och som dog samma år vid Köge bukt i Danmark, samt Nils (– 1678). Anders Anderssons änka Britta Nilsdotter flyttade till Österbotten. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{2}$.

Sonen Nils Andersson (– 1678) ägde hemmanet 1662–78. Han gifte sig 1655 med en hustru som dog 1656 och gifte om sig 1658 med en hustrun som dog 1661. Nils Andersson gifte sig för tredje gången 1662, sannolikt med den Elsa som var ägare till gården 1678–95. Nils Andersson hade barnen Kerstin f. 1658, som blev gift till Tuvan 1, Britta f. 1668, som blev gift till Gärdsmark 1 men som hade varit i Österbotten 1693, Östen, som gifte sig 1691, och Per. År 1675 betecknas Nils Andersson som utfattig. Han hade sått lite detta år och haft otur med sitt hushåll. Han hade endast jorden som tillgång. Skatten var på 3 tunnor. Nils Andersson var soldat 1678 och dog samma år. År 1695 hade hustru Elsa en häst, 10 kor och 23 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var på $\frac{9}{32}$ skatte.

Vid roteringen 1695 ansökte hustru Elsa om att få slippa 2 skälslands jord som hon hade tillsammans med Sven Jakobsson. Roteringskommissionen fann att Sven Jakobssons hemman tidigare hade 3 tunnors skatt men sedermera hade skattetalet ändrats till 2 tunnor och 6 skäl. Kommissionen fann ingen orsak till denna förändring. Sven Jakobsson nekade till att dessa 2 skäl tillhörde hans hemman, men kommissionen kunde inte göra någon ändring.

Sonen Per Nilsson Dryg var ägare till gården 1699–1703. Han gifte sig 1681 med Karin. Per Nilsson fick 1701 böta för lägersmål med sin piga Kerstin Jönsdotter från Svartbjörnsbyn i Luleå socken. Hon dömdes till döden för att hon hade lagt sitt barn å lönn. Per och Karin hade legat med varandra fjorton dagar före Mikaeli år 1700, när Per Nilssons hustru var i kyrkan. Per Nilsson gick ut som soldat 1702 för roten 53 Dryg. Detta kan ha varit ett sätt att få ihop pengar till böterna. Per Nilsson hade sannolikt barnen Olof Persson, som blev soldat på roten 35 Holm 1710 och som dog samma år i Estland, samt troligen Jöns.

Jöns Persson var ägare till gården 1703– ca 1710. Han gifte sig med Anna Larsdotter (1682–1741) från Kusmark 3 som sedan ägde gården fram till 1713. Jöns

Persson hade barnen Per (1709–42) och Karin (1709–46). Anna Larsdotter hade tidigare varit gift med Olof Olofsson på Bergsbyn 5.

Olof Andersson (1693–1753) var ägare till gården 1714–31. Han gifte sig med Anna Larsdotter (1682–1741) som var änka efter förra ägaren Jöns Persson. Han gifte om sig 1743 med Margareta Nilsdotter (1700–61) från Bureå 1. Olof Andersson hade barnen Anders (1714–84), som var soldat på roten 36 Käck och bonde på Hedensbyn 8, samt Olof (1725–57), som flyttade till Hedensbyn 13, Morön 3 och slutligen till roten 28 Åberg. Familjen flyttade sedan till Hedensbyn 13.

Per Jönsson Nyman (1709–42), som var en son till tidigare ägaren Jöns Persson, innehade hemmanet 1731–42. Han var soldat på roten 4 Nyman 1741–42. Per Jönsson gifte sig 1731 med Karin Olofsdotter (1711–46) från Holmsvattnet 2. Makarna hade barnen Anna Britta f. 1733, en dotter som dog 1734 samt Katarina (1735–76), som gifte sig 1764 med rustmästare Karl-Gustav Boberg på Gran i Öjebyn i Piteå socken.

Lars Olofsson Bergman (1713–84) från Risön, vilken varit soldat på roten 21 Bergman, var ägare till gården 1742. Han gifte sig 1739 med Karin Jönsdotter (1709–46), som var en dotter till tidigare ägaren Jöns Persson. Lars Olofsson gifte om sig med Lisbeta Olofsdotter (1723–78), som kom från Bodan 2. Hon hade tidigare varit gift på roten 90 Kuse. Lars och Lisbeta hade fostersonen Lars Öndesson f. 1752. Lars Olofsson var skomakare 1735. Mantalet var 1749 på 13/32 skatte. Lars Olofsson hade fem tunnlands utsäde samt en häst, 10 kor och 12 små kreatur.

Staffan Olofsson Furman (1734–1813) som varit soldat på roten 20 Furman var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1763 med Marta Jonsdotter (1737–81) från Bodan 2. Han gifte sig för andra gången 1781 med Maria Nilsdotter (1745–1811). Staffan Olofsson och Marta hade barnen Lisa (1764–78), Lars (1766–1820), Helena (1767–1819), Marta (1770–83), Sara (1772–73), Anna (1775–1821), Sara (1776–1838) samt en dotter f. 1779. Staffan och Maria hade barnen Magdalena (1782–1855), Olof (1783–1839) samt Nils (1784–1844). Staffan Olofsson var en son till soldaten Olof Olofsson på roten 35 Holm i Bodan.

Gärdsmark 3

Olof Jonsson (1602–73) var ägare till gården 1631–71. Hans hustru dog 1690. Olof Jonsson hade barnen Nils Olofsson Vik (– 1675), som var soldat 1666–75 och dog sistnämnda året i Göteborg, möjligen sonen Olof som var soldat från 1675, samt Anders (– 1691). Mantalet var 1654 på 3/8.

Anders Olofsson (– 1691) ägde hemmanet 1674–91. Han gifte sig i Burträsk 1671 med Margareta Simonsdotter (– 1693) från Petisträsk i Degerfors socken. Petisträsk tillhörde tidigare Burträsk socken. Hon ägde gården 1692–93. Anders Olofsson hade barnen Johan samt Margareta, som blev gift med Moses Svensson på Gärdsmark 4. År 1675 betecknades Anders Olofsson som fattig och fick nedsättning i skatten till hälften. Skatten var på 4 tunnor.

Augustin Hansson (1655–1738), som närmast kom från Stämmingsgården 5, innehade hemmanet 1693–1708. Han var gift med Anna Olofsdotter (1645–1729) från Stämmingsgården 5, och makarna hade dottern Karin. År 1695 hade Augustin Hansson en häst, 8 kor och 19 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 9/32 skatte. Familjen flyttade 1709 till Ragvaldsträsk 4.

Mågen Johan Andersson, vilken var en son till tidigare ägaren Anders Olofsson, fanns på gården 1703. Han var soldat på roten 53 Dryg 1695–ca 1704. Han var gift med en dotter till Augustin Hansson.

Lars Larsson (1653–1726) från Ragvaldsträsk 4 och Gärdsmark 1 innehade hemmanet 1709–26. Han gifte sig 1682 med Mariet Andersdotter från Gärdsmark 1 och gifte om sig med Britta Nilsson (1668–1746) från Ragvaldsträsk 4, Gärdsmark 1 och Gärdsmark 3. Lars Larsson hade barnen Karin f. omkring 1695, Sara f. 1706 och Mariet f. 1707 som gifte sig 1736 och flyttade till Gärdsmark 1.

Anders Andersson f. 1702 från Klutmark 1 var ägare till gården från 1727. Han gifte sig samma år med Sara Larsdotter (1706–53), som var en dotter till förra ägaren Lars Larsson. Anders Andersson gifte om sig 1761 med Karin Larsdotter f. 1720, som hade flyttat in till socknen 1757. Anders Andersson hade barnen Anders f. 1729, Britta (1730–70), Anders f. 1732, Margareta f. 1733, Sara (1735–1803), Lars f. 1736, Olof f. 1738, Per f. 1740, Olof f. 1740, Karin f. 1746, Jonas f. 1748, som 1767 flyttade till Sorsele socken, samt Johan f. 1762. År 1749 hade Anders Andersson 5 tunnlands utsäde, en häst, 10 kor och 10 små kreatur. Kommissionen noterade att hemmanet kunde bli bättre brukat om det gavs mera utsäde vilket gjorde att man kunde underhålla ett större antal kreatur. Mantalet var på ½ skatte.

Mågen Lars Andersson (1728–1800) från Lund 1 var ägare till gården från 1753. Han gifte sig samma år med Britta Andersdotter (1730–70) från gården. Makarna betalade 800 daler kopparmynt för hemmanet. Lars Andersson gifte sig för andra gången 1771 med Magdalena Andersdotter (1741–1802) från Kusmark 20. Makarna flyttade sedan till Boviken 3. Lars Andersson hade barnen Lars f. 1757 och Anders f. 1760.

Erik Andersson (1721–87) från Boviken 3 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1745 med Kerstin Nilsson (1724–93) från Boviken 3. Makarna hade barnen Maria f. 1747, Anna f. 1749, Anders f. 1753, Margareta f. 1755, Stina f. 1756, Katarina f. 1757 och Erik Stenmark (1761–1841), som var sockenskräddare och som flyttade till Kålaboda 2 i Nysätra socken 1794.

Sonen Anders Eriksson (1753–1818) blev näste ägare till gården. Han gifte sig 1780 med Margareta Jonsdotter (1759–1830) från Gummark 1.

Gärdsmark 4

Per Jakobsson (– 1676) var ägare till gården 1647–58. Han var gift och hade två döttrar. Per Jakobsson var soldat från 1643 och dog 1676 i slaget vid Lund. Han hade namnen Kryss och 1660 Kröytzer. År 1652 var han bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk. Mantalet var 1654 på 3/8.

Brodern Sven Jakobsson (– ca 1698) ägde hemmanet 1659–ca 1698. Han var gift med Elsa Johansdotter (– 1710) från Lövångers socken som dog i Storkågeträsk hos sonen Johan. Elsa Johansdotter var ägare till gården fram till 1699. Makarna hade barnen Jakob (– 1695) som gifte sig 1690, Östen f. 1671, Moses, som gifte sig med Margareta Andersdotter från Gärdsmark 3, och Johan, som blev soldat på roten 93 Kryst. År 1675 sades att Sven Jakobsson hade många små barn och levde i ett stort elände. Han hade sått lite korn men inte fått igen något. Sven Jakobsson hade nyss lejt en soldat och var väl därför skuldsatt. Skatten var på 3 tunnor. År 1695 hade

Sven Jakobsson en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 7/32 skatte.

Sonen Östen Svensson (1671–1748) ägde gården 1700–25. Han var gift med Britta Andersdotter (1677–1750) från Innerursviken 1. Östen Svensson hade barnen Per (1703–78), Nils f. 1706, Barbro f. 1709, som gifte sig till Gummark 5, Elsa f. 1709, Karin f. 1711, Sven f. 1713, Karin (1714–87), Anders f. 1715, en syster f. 1718, Anders (1719–42), som var soldat på roten 34 Strykare, Britta (1721–63) samt Sven (1722–86). Elsa Östensdotter fick 1748 sonen Anders Larsson utom äktenskapet. Fadern var Lars Andersson från Innervik 18. Anders Larsson blev 1778 nybyggare i Jörn.

Östen Svenssons son Per Östensson (1703–78) var ägare till gården från 1730. Han gifte sig 1735 med Sara Larsdotter (1705–42) från Burvik 3. Han gifte sig för andra gången 1742 med Anna Andersdotter f. 1714 från Klutmark 6. Per Östensson gifte sig för tredje gången 1757 med Malin Larsdotter (1716–90) från Bursiljum 7 i Burträsk socken, som hade flyttat in till socknen 1734 och bosatt sig på Bureå 5. Per Östensson hade barnen Sven (1740–52), Anders f. 1742, Östen f. 1744 och Gabriel (1747–64), vilken "tagit sig livet". År 1749 hade Per Östensson ett utsäde på 4 ¼ tunnor och hade en häst, 10 kor och 15 småkreatur. Mantalet var på 11/32 skatte.

Brodern Sven Östensson (1722–86) blev senare ägare till gården. Han gifte sig 1752 med Dordi Östensdotter (1734–53) från Böle 4 och gifte om sig 1762. Sven Östensson hade dottern Britta f. 1753. Familjen flyttade sedan till Böle 4.

Anders Persson f. 1742 tog sedan över hemmanet. Han var en son till tidigare ägaren Per Östensson. Anders Persson gifte sig 1766 med Margareta Andersdotter f. 1732 från Burvik 5.

GUMMARK

Vid roteringen 1695 sägs att byn har medelmåttiga åkrar, svaga ängar och lite mulbete. Byn har god skog till husbehov, samt byn odlar lite humle.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkerjorden är tjänlig för god årsväxt, förutom Gummark 1 som har en något frostaktig åkerjord. Byborna berättade att det inte var tillfälle att ta upp ny ängsmark, men däremot var det möjligt att nyodla åkermark. Men bristen på ängsmark gjorde att det var svårt med nyodling. Det fanns skog både till husbehov och till försäljning. I byn fanns ett sågverk och det idkades tjärbränning. I byn fanns 2 mjölkvarnar som var i drift både höst och vår. Det fanns få fiskevatten, vilka dock var taxerade.

Från byn utsynades nybygget Mörttjärn inom nuvarande Malå kommun, men nybygget blev inte av vid detta tillfälle.

Litteratur: *Gummarks historia*, red. Göran Wahlberg, Artemis förlag, Skellefteå 1991, 286 s. ill.

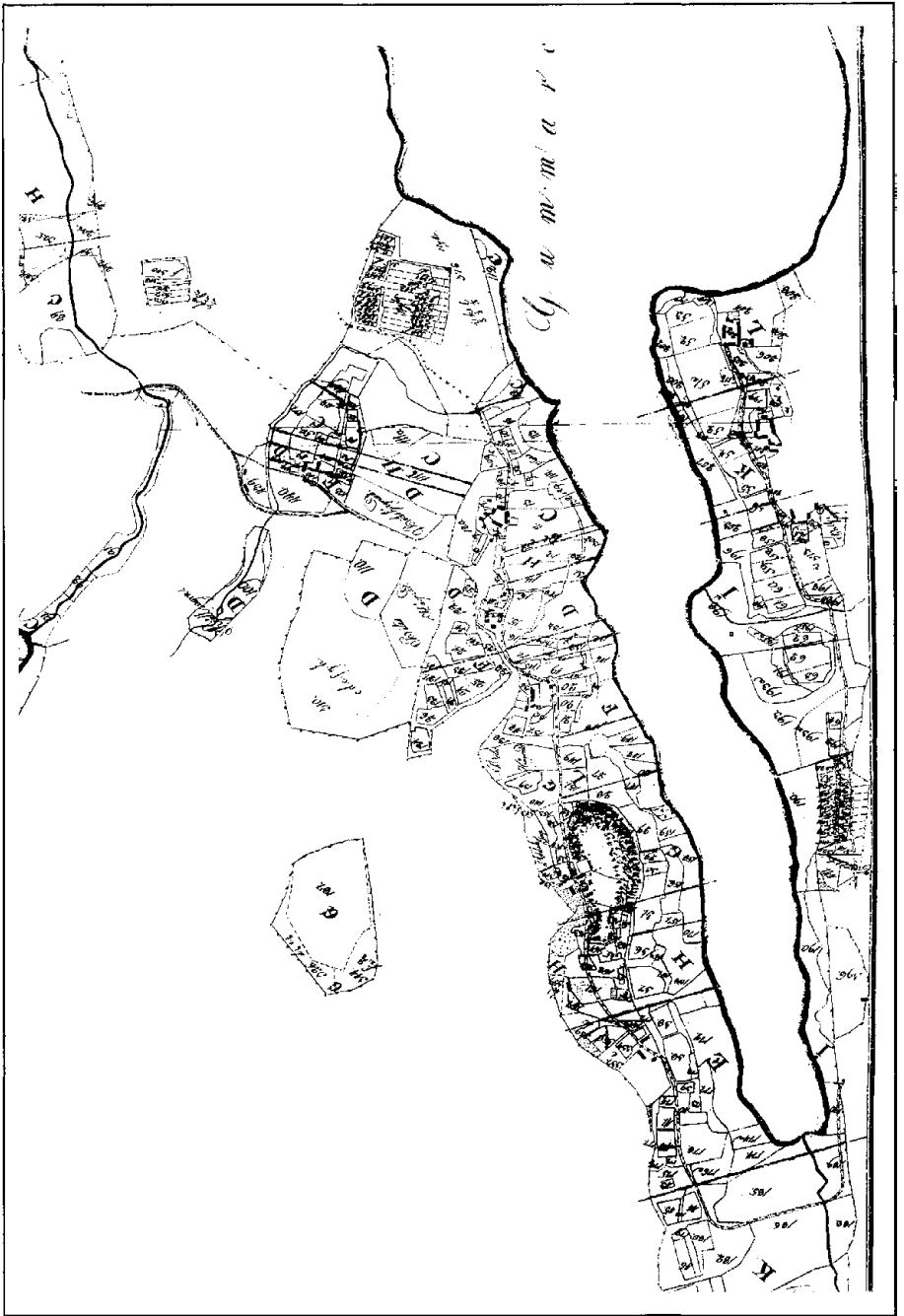
Gummark 1. Noret

Nils Andersson (1597 –) var ägare till gården 1628–74. Hans hustru dog 1654, och han gifte om sig 1655. Nils Andersson hade barnen Håkan som 1649 fick böta för ”åverkan”, Karin, som blev gift på Böle, Margareta, som blev gift på Böle 9, Anna, som blev gift på Drängsmark 8, Anders, Olof, som bodde i Ockelbo socken i Gästrikland, Nils, som blev gift 1657 till Bodan 2, Johan samt Lars, som var soldat från 1666 och gift till Ragvaldstråk 4 och Storkåge 24. Mantalet var 1654 på 21/32. Hustrun ägde gården 1675.

Sonen Anders Nilsson ägde hemmanet 1678 och till omkring 1698. Han var gift med Anna (1638–1726) som ägde gården 1699. Anders Nilsson hade dottern Anna, ytterligare en dotter och en son. År 1695 hade Anders Nilsson en häst, 13 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och mantalet på ½ skatte. Anders Nilsson var sexman 1697.

Mågen Jon Nilsson (1660–1739) var ägare till gården från 1700. Han gifte sig 1693 med Anna Andersdotter som var dotter till förre ägaren Anders Nilsson. Jon Nilsson var gift för andra gången med Margareta Andersdotter (1680–1769). Jon Nilsson hade barnen Anders (1700–58), Nils f. 1708, Kerstin (1712–88), som gifte sig 1730, Israel f. 1713, Karin f. 1715, Israel (1720–41), Margareta (1721–97), som blev soldathustru på roten 52 Styv, och Lisbeta f. 1723. Jon Nilsson var tydligen smed för han gjorde 1703 smidesarbeten till kyrkan.

Sonen Stora Anders Jonsson (1700–58) var sedan ägare till gården. Han hade tidigare varit soldat på roten 48 Krus år 1720 och på roten 70 Kvick 1720–25. Anders Jonsson gifte sig 1723 med Karin Olofsdotter (1700–84) från Gummark 8. Anders Jonsson hade barnen Anna (1724–57) som gifte sig till Degerbyn 6, Jon (1725–79), Olof (1726–89), som var sockensmed i Stämmingsgården från 1764 och på Brännan inom Kyrkobordet och gifte sig 1757 med Karin Olofsdotter f. 1734 från Myckle 7,

Karta 93. Gummark 1797. Storskifte på inägor av H. Barkström. A och B på kartan är 1 i boken, C=2, D och E=3, F och G=4, H=5, I=6, K=7 och L=8.

Elisabet f. 1731, Nils (1732–83), som blev bonde på Fjälbyn 8 i Lövångers socken, Katarina (1734–71), som blev gift till Gummark 4, Erik (1738–92), som blev nybyggare i Klinträsk 1776, Elisabet (1739–39), Anders (– 1739), Margareta (1740–87), som blev soldathustru på roten 50 Högberg, en son f. 1740, samt Anders f. 1743, som blev soldat på roten 50 Högberg. År 1749 hade Anders Jonsson 7½ tunnors utsäde samt 2 hästar, 10 kor och 15 små kreatur. Hemmanet hade en ängsteg på ett skrindland på Sunnanå. Mantalet var på 5/8 skatte.

Sonen Stora Jon Andersson (1725–79) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1753 med Anna Östensdotter (1730–1809) från Hedensbyn 4. Makarna hade barnen Anders (1754–1839), Östen f. 1756, Katarina f. 1758, som blev gift till Hedensbyn 8, Margareta f. 1759, vilken gifte sig till Gärdsmark 3, Olof f. 1763, Jonas Normark (1765–1813), som blev gästgivare på Innervik 11, samt Lars (1767–74). Jon Andersson var nämndeman 1775.

Sonen Anders Jonsson (1754–1839) tog sedan över gården. Han gifte sig 1780 med Kristina Johansdotter (1757–1836). Makarna hade barnen Anna Kristina f. 1785, Katarina f. 1786, Margareta f. 1789, Jonas (1792–93), Johannes Normark (1794–1835), som var gästgivare samt Jonas (1798–99).

Gummark 2

Johan Olofsson Utter (– 1697) var ägare till gården 1647–87. Han var soldat 1647–61. Hans hustru dog 1690. Mantalet var 1654 på 15/32. Johan Olofsson hade barnen Jon och Per (– 1697), vilken blev soldat 1665 och 1678 korpral. Per Johansson var då bosatt på Sunnanå. Han gifte sig 1680 med Kerstin Persdotter. Per Johansson som bar soldatnamnet Utter tjänstgjorde 1695–97 på roten 95 Utter. Johan Olofsson hade troligen även sonen Anders Johansson Utter (– 1710) som var soldat 1675–79, korpral vid Lövångers kompani från 1679 och soldat på rote 40 i Burträsk socken inom Lövångers kompani från 1695. Han var lejd till soldat av Per Östensson i Bäck. År 1681 gifte han sig med Margareta Mårtensdotter från Bergsbyn 7, och makarna bodde i Bergsbyn, Drängsmark 5 samt Östanbäck 8. Anders Johansson hade en syster, Margareta, som var gift med Holger Andersson på Hedensbyn 8.

Brodern Jon Johansson ägde hemmanet 1687–1701. Han var gift med Sissla Olofsdotter. Jon Johansson hade barnen Jon, som var soldat sedan 1683 och på roten 50 Hybäck från 1695, Per som var soldat, Johan och Olof som var soldat. År 1695 hade Jon Johansson 2 hästar, 12 kor och 24 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 7/16 skatte.

Sonen Johan Jonsson var bonde på gården 1702– omkring 1708. Han var gift med Britta Josefsdotter (1670–1756) från Åbyn 4 i Burträsk socken. Makarna hade dottern Barbro som dog 1719.

Christoffer Jonsson (1668–1740) från Tuvan 2 innehade hemmanet 1709–30. Han var första gången gift med Britta Josefsdotter (1670–1756) som var änka efter förre ägaren Johan Jonsson. Makarna hade barnen Jon f. 1708, Margareta (1711–44), som blev gift till Innervik 17 samt Karin f. 1714. Christoffer Jonsson var sexman 1726.

Sonen nämndeman Jon Christoffersson (1708–73) ägde gården från 1735. Han gifte sig 1725 med Margareta Pålsdotter (1704–73) från Innervik 19. Makarna hade barnen Britta (1726–64), som blev gift till Innervik 18, Karin (1729–1808), vilken gifte sig till Gummark 3, Margareta f. 1731, Anna f. 1734, Christoffer (1735–1803),

Olof f. 1737, Jon f. 1737 samt Jon f. 1742. Jon Christophersson hade 1749 7 tunnors utsäde och 2 hästar, 9 kor och 15 små kreatur. Hemmanet hade en äng om 6 skrindland hö i Skrämräsk. Mantalet var på ½ skatte. Jon Christoffersson var nämndeman 1736–51.

Sonen Christoffer Jonsson (1735–1803) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1759 med Katarina Persdotter f. 1744 från Falmark 2. Makarna hade dottern Anna Katarina f. 1764.

Gummark 3

Jöns Persson f. 1601 var ägare till gården 1631–40. Han var gift med Margareta (– 1675) som innehade hemmanet 1640–56. Mantalet var 1654 på 19/32. Jöns Persson hade barnen Abraham, som var soldat 1641–42, samt Tomas (– 1677).

Sonen Tomas Jönsson (– 1677) ägde gården 1657–77. Han gifte sig 1655 och hade barnen Jon, som blev soldat på roten 128 Stål, samt Samuel. Tomas Jönsson beskrevs 1675 som utfattig och han hade sju barn att försörja och hade endast 2–3 kor. Han hade endast sått lite korn och var inte betrodd att låna pengar till skatten. Därför fick han uppskov med skatten, som var på 4 tunnor och 6 skäl. Tomas Jönsson var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Samma år hade han fem barn och korna hade han året innan pantat bort för att kunna betala skatten. Han hade endast två kor kvar. Hustru Malin Jonsdotter (– 1691) ägde gården 1677–87. På gården fanns 4 söner 1687.

Samuel Tomasson (1657–1741), som var en son till tidigare ägaren Tomas Jönsson, innehade hemmanet 1688–1725. Han var gift med Margareta (– 1710) och andra gången med Karin Larsdotter (1663–1759). Samuel Tomasson hade barnen Jakob, som möjligen blev soldat på roten 110 Bäck, Olof f. 1699 och Malin f. 1703, som blev gift till Gummark 4. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 6 skäl och mantalet på 5/16 skatte.

Sonen Olof Samuelsson (1699–1785) innehade hemmanet från 1730. Han hade varit soldat på roten 22 Brav 1720–25. Han gifte sig 1724 med Kerstin Olofsdotter (1703–74) som troligen kom från Kattisträsk 2. Makarna hade barnen Olof (1727–94), som övertog gården, Samuel (1733–33), Margareta (1734–1817), som blev gift till Lund 3, Johan/Jon (1738–38), Karin (1739–39), dödfödd dotter 1740, Samuel f. 1742, som gifte sig 1770 och flyttade till Burträsk socken där han troligen bodde på Bygdsiljum 10, Kerstin (1743–44) samt Magdalena (1747–1833), som blev gift till Ytterursviken 2. Olof Samuelsson hade 1749 7 tunnors utsäde och hade 2 hästar, 9 kor, och 15 får. Mantalet var på 19/32 skatte.

Sonen Olof Olofsson (1727–94) ägde sedan gården. Han gifte sig 1752 med Katarina Jonsdotter f. 1729 från Gummark 2. Makarna hade barnen Kristina f. 1754, Margareta (1755–1841), Kristina f. 1756, Olof (1758–1845), som sedan tog över gården, Stina f. 1759, Magdalena (1762–1834), som gifte sig med Anders Andersson i Ragvaldsträsk, Katarina f. 1764, Jon (1766–1823), Anders (1768–1846), Kristina (1770–95) samt Katarina f. 1772. Olof Olofsson var nämndeman 1758–62.

Gummark 4

Anders Ersson (1598–1685) ägde gården 1628–64. Han var gift en gång och makarna hade barnen Östen, som var soldat 1631–39, Abraham Kock, som var bergsknekt 1646–66, samt Olof. Abraham Kock brukade halva hemmanet 1657 eller 2 tunnor och 3 skäl. Han arbetade som vaskare i Silbojokk och Kvikkjokk, och blev ersatt 1666 då han betecknas som ”något gammal”. Mantalet var 1654 på 19/32.

Brodern Olof Andersson var ägare till gården 1665–95. Han var först gift med Ingrid och sedan omgift med Karin Andersdotter (–1700) från Varuträsk 3. Olof Andersson hade barnen Anders, Jon f. 1665 och Olof, som blev soldat på roten 50 Hybäck. Olof Andersson var soldat 1679–83. Ingrid stod som ägare till gården 1679–80. År 1695 hade Olof Andersson 2 hästar, 11 kor och 31 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 7/16 skatte.

Sonen Jon Olofsson (1665–1746) ägde hemmanet 1699–1724. Han var gift med Kerstin Andersdotter (1665–1750) från Innerursviken 1. Jon Olofsson hade barnen Olof f. 1699, Anders (1701–77), Barbro f. 1706, Olof (1708–28) och Jon f. 1710.

Sonen Lilla Anders Jonsson (1701–77) var ägare till gården från 1725. Han gifte sig 1724 med Malin Samuelsdotter (1703–92) från Gummark 3. Makarna hade barnen Kerstin (1724–39), Jonas (1727–1807), Samuel (1729–1804), som blev gift till Klutmark 9, Karin f. 1732, Karin (1733–1827), som blev soldathustru på roten 69 Örn, Olof (1735–84), som 1768 gifte sig med Anna Jonsdotter och tillsammans med henne var inhysesfolk i Klutmark och Varuträsk, Margareta (1737–49), Anders f. 1742, som var soldat på roten 69 Örn, samt Johan (1744–1821). Anders Jonsson var soldat år 1725. Anders Jonsson hade 1749 samma förmåner som hemmanet Gummark 3. Mantalet var där på 19/32 skatte och man hade 7 tunnors utsäde samt 2 hästar, 9 kor och 15 får.

Sonen Lilla Jon Andersson (1727–1807) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1757 med Katarina Andersdotter (1734–1772) från Gummark 1. Makarna hade barnen Magdalena f. 1759, Katarina f. 1760, Anders (1761–1823), Jonas f. 1762, Olof f. 1763, Magdalena f. 1766, Johan (1768–1832) och Jonas f. 1770. Jon Andersson gifte om sig med Katarina Nilsson (1730–97) från Innervik 7 som tidigare hade varit gift på roten 15 Vik.

Gummark 5

Nils Östensson var ägare till gården 1643–56. Hans hustru dog 1654, varefter han gifte om sig 1655. Nils Östensson hade barnen Jon och Anders, som blev gift till Hemmingen. Mantalet var 1654 på 13/32.

Abraham Jonsson ägde hemmanet 1657–67 och han var gift en gång. Han betecknades som soldat 1665. Troligen var han identisk med soldaten Abraham Utter, som var soldat 1659–67 samt efter 1672, då han tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Abraham Jonsson var lejd till soldat av Johan Olofsson på Gummark 2. I mantalslängden fanns ingen husbonde markerad, och eftersom han var soldat behövde han inte betala mantalspenningen. Jon Nilsson, som var en son till förre ägaren Nils Östensson, innehade hemmanet 1669–71. Han gifte sig 1664 och hustrun ägde hemmanet 1674–75.

Anders Mårtensson (1630–1726) från Skråmträsk 3 var ägare till gården 1675–1713. Han var gift med Karin Jönsdotter (1635–1728) från Drängsmark 6. Anders Mårtensson hade barnen Karin f. 1679, som blev gift till Ersmark 11, Erik, som blev soldat på roten 63 Norman, Ingeborg f. 1685 samt Margareta, som gifte sig med soldaten Nils Hermansson på roten 83 Knipa. Anders Mårtensson fick nedsättning i skatten till hälften år 1675 eftersom han nyligen hade tagit upp ett vanbrukat hemman. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl. Anders Mårtensson var soldat 1679, och hustru Karin stod för hemmanet. År 1695 hade Anders Mårtensson en häst, 9 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 5/16 skatte.

Johan Jonsson (1680–1749), som troligen kom från Tuvan 2, ägde hemmanet från 1714. Han var gift med Ingeborg Andersdotter (1685–1754), som var en dotter till före ägaren Anders Mårtensson. Johan Jonsson hade barnen Margareta f. 1706, barn f. 1709, Anna f. 1711, Anders (1713–92), Karin f. 1715, Jon f. 1717, Erik f. 1720, Jonas f. 1721, Jonas f. 1723 och Johan (1724–49), som var soldat på roten 51 Hara.

Sonen Anders Johansson (1713–92) ägde sedan gården. Han gifte sig 1734 med Barbro Östensdotter från Gärdsmark 4. Makarna hade barnen Johan (1734–91), Britta f. 1736, Erik f. 1738, som bodde i Piteå 1764–69, Östen f. 1739, Jon (1740–51), Britta (1744–1817) samt Katarina (1746–1828). År 1749 hade Anders Johansson efter grannarnas omdöme en välskött gård. Han sådde 4½ tunna korn och hade 2 hästar, 8 kor och 15 får. Mantalet var på 13/32 skatte.

Sonen Johan Andersson (1734–91) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1761 med Katarina Arvidsdotter (1742–76) från Ersmark 11. Makarna hade barnen Per f. 1762, Anders (1763–1841), Aron f. 1765 och Britta (1767–1809). Johan Andersson gifte om sig med Britta Persdotter (1749–99) från Gummark 7 och i gården föddes barnen Johan (1779–1808), som var soldat på roten 51 Söderberg, Per (1781–1854) och Jonas (1785–94).

Gummark 6

Erik Olofsson f. 1603 var ägare till gården 1629–50. Han var gift en gång. Erik Olofsson var soldat från 1643 och bergsknekt från 1646. År 1652 var han vanlig soldat och förekom sedan inte i rullorna.

Jon Jonsson, som var gift en gång, ägde hemmanet 1652–55. Han var soldat 1656. Mantalet var 1654 på 19/32. Johan Christiersson (– 1675), som troligen kom från Kattisträsk 2, var ägare till gården 1656–65. Han var gift en gång och hade barnen Johan, Jakob, som var soldat 1663, samt Christier, som gifte sig 1672 i Burträsk socken med Anna Eriksdotter från Mjödvattnet 7. Johan Christiersson var nämndeman 1662–66. Han hade tidigare ägt Boviken 1.

Sonen Johan Johansson ägde hemmanet 1667–76. Han gifte sig 1663 sannolikt med den Märet eller Mariet (– ca 1705) som innehade gården 1677–98. Johan Johansson hade barnen Nils f. 1669 och Margareta (1671–1739). Johan Johansson var soldat 1659–61 samt från 1676 och dog 1677–78. År 1678 sägs att hustrun levde i stor fattigdom och hade 3 barn. Hon hade endast en ko och ytterligare en ko till låns. År 1695 hade hustru Märet en häst, 12 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och mantalet på 15/32 skatte.

Sonen Nils Johansson (1669–1750) ägde gården 1699. Han gifte sig för andra gången 1709 med Margareta Andersdotter (1669–1740). Nils Johansson hade barnen dotter d. 1696, Anders f. 1700, Nils f. 1702, som blev gift till Burvik 3, Johan f. 1705, Malin (1710–68), som gifte sig 1747, och Mariet (1715–33). Nils Johansson var nämndeman 1713–19 och sexman 1726.

Sonen Anders Nilsson (1700–79) var bonde på gården från 1725. Han gifte sig med Anna Eriksdotter (1699–1768) och makarna hade barnen Erik f. 1724, som gifte sig med Margareta Olofsdotter från Burvik 4, Britta (1725–1804), som 1756 gifte sig med soldaten Anders Hansson Söderberg och makarna flyttade till Ragvaldstråk 1, Nils f. 1727, Anders f. 1728, Anders (1730–43), Nils f. 1731, som gifte sig 1754 och flyttade till Piteå 1756, Johan f. 1731, Maria f. 1733, som blev gift till Hjöggböle 2, samt Anna f. 1735. Anders Nilsson hade 1749 7½ tunnors utsäde samt 2 hästar, 10 kor och 15 små kreatur. Mantalet var på 5/8 skatte.

Brodern Johan Nilsson f. 1705 innehade hemmanet 1730–33. Han gifte sig 1725 med Britta Jonsdotter f. 1693. Makarna hade barnen Maria f. 1726, Sara f. 1728 och Nils f. 1731. Makarna flyttade 1733 till Hortlax i Piteå socken.

Erik Andersson f. 1724 som var en son till tidigare ägaren Anders Nilsson var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1751 med Margareta Olofsdotter f. 1732 från Burvik 9. Sedan ägdes gården av Jon Olofsson (1747–1826). Han gifte sig 1777 med Anna Andersdotter (1758–89). Makarna kom från Burvik 9.

Gummark 7

Anders Jonsson f. 1599 ägde hemmanet 1627–60. Han hade barnen Jon Kyckling (Kiäkelling, Käck), som var soldat 1646–61, sannolikt Mats, som nämndes 1640 och som troligen blev bonde på Hjöggböle 4, samt Christier. Jon Kyckling var bruksknekt 1652 och 1661. Mantalet var 1654 på ½.

Brodern Christier Andersson (– 1677) innehade hemmanet 1661–77. Hans första hustru dog 1658 och Christier gifte om sig 1669. Christier Andersson var utfattig 1675, hade ingen boskap och hade inte sått något detta år. Därför fick han nedsättning i skatten, som var på 4 tunnor. Christier Andersson var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustrun ägde gården 1677–79. På gården fanns 1678 en son och två döttrar.

Anders Danielsson (– 1691) var ägare till gården 1679–91. Han var gift och hade dottern Barbro (1688–1740). Hustrun ägde gården 1692.

Erik Olofsson (1652–1730) var bonde på gården 1692–1705. Han gifte sig 1692 med Anna Christiersdotter (1657–1735), som kan vara en dotter till Christier Andersson. År 1695 hade Erik Olofsson en häst, 7 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 5/16 skatte.

Jon Persson (1684–1735) från Gummark 8 var ägare till gården 1709–35. Han var gift med Barbro Andersdotter (1688–1740), som var en dotter till tidigare ägaren Anders Danielsson. Barbro Andersdotter innehade hemmanet 1736–40. Makarna hade barnen Per (1710–60), Anna (1712–98), som 1738 gifte sig med Jakob och makarna flyttade till Holmsvattnet 1, Margareta (1713–49), som blev gift till Östanbäck 2, Barbro f. 1716, Anders f. 1720, som flyttade ut ur socknen, Karin (1723–70), som var soldathustru och troligen på roten 122 Fiskare. Jon Södermark (1727–93), som var soldat på roten 48 Södermark och sockenträdgårdsmästare, samt Olof

(1729–96), som 1763 gifte sig med änkan Margareta Olofsdotter (1717–1801) på Uttersjön 1 i Lövångers socken. Jon Persson var nämndeman 1729–35.

Sonen Per Jonsson (1710–60) var ägare till gården från 1741. Han gifte sig 1738 med Britta Andersdotter (1711–90) från Skrämrträsk 1. Makarna hade barnen Barbro (1739–96) som var soldathustru på roten 52 Styv, Margareta (1740–1818), Jonas (1741–1820), Anna f. 1745, Anders f. 1747 och Britta (1749–99). Per Jonsson hade år 1749 6 tunnors utsäde, 2 hästar, 9 kor och 12 får. Mantalet var på ½ skatte.

Sonen Jonas Persson (1741–1820) ägde sedan gården. Han gifte sig 1764 med Sara Mosesdotter (1731–1825) som kom från Falmark 11. Makarna hade barnen Britta f. 1765, Per (1767–90), Sara f. 1769, Jonas f. 1773 och Margareta (1777–1860).

Gummark 8

Lars Jönsson (1583–1661) var ägare till gården 1622–52. Hans hustru dog 1661. Makarna hade barnen Lars, som var soldat 1640–43, samt Anders.

Sonen Anders Larsson ägde hemmanet 1647–48 och 1654–74. Hans hustru, som dog 1697, var ägare till gården 1675. Mantalet var 1654 på 11/32.

Sonen Per Andersson (–1679) innehade hemmanet 1677–79. Han gifte sig 1670 med Margareta Nilsson (1640–1734) från Mjödvattnet 1 (Tjärn) i Burträsk socken. Per Andersson hade barnen Karin f. 1673 och Jon f. 1684. Per Andersson var soldat 1679 och dog samma år i Ystad. Hustru Margareta ägde hemmanet 1679–95.

Olof Eriksson var bonde på gården 1695–1707. Han var gift med Karin Persdotter (1673–1750), som var en dotter till förra ägaren Per Andersson. Olof Eriksson hade barnen Karin (1700–84), som blev gift till Gummark 1, Anna f. 1701, som blev gift till Innervik 19, samt Margareta (1704–73), som blev gift till Ytterursviken 2. År 1695 hade Olof Eriksson en häst, 12 kor och 17 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 3/8 skatte.

Olof Johansson (1683–1727) från Renbergsvattnet 5 i Burträsk socken var ägare till gården 1707–27. Han gifte sig ca 1709 med änkan Karin Persdotter (1673–1750) som varit gift med Olof Eriksson. Makarna hade barnen Kerstin f. 1709, Johan (1710–10) och Olof (1712–35). Olof Johansson var nämndeman 1720–27.

Sonen Olof Olofsson (1712–35) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1735 med Sara Pålsdotter f. 1697 från Innervik 19. Efter makens död gifte hon om sig med Johan Nilsson som var soldat på roten 87 Strål.

Hans Jonsson (1713–91) från Ragvaldsträsk 2 innehade hemmanet från 1738. Han gifte sig 1738 med Britta Eriksson f. 1719 från Storkågeträsk 3. Makarna hade barnen Barbro f. 1740, Erik (1741–1829), Margareta (1744–1802), som gifte sig 1770, Jon (1748–63), Katarina f. 1751, Per (1754–1816), Hans (1759–92), Britta (1761–1848) samt Jonas f. 1764. År 1749 hade Hans Jonsson 5 tunnors utsäde, 2 hästar, 8 kor och 12 små kreatur. Mantalet var på 11/32 skatte.

Sonen Erik Hansson (1741–1829) var sedan ägare till gården. Han var gift med Kerstin Olofsdotter (1746–1824) från Ytterursviken 4. Han hade styvsonen Per Eriksson f. 1755.

Kyrkbäcken

I en rannsaking från 1674 berättas att Nils Andersson hade tagit upp ett nybruk i rået mellan Skråmträsk, Renbergsvattnet, Ragvaldsträsk och Gummark. Nybruket blev aldrig till ett nybygge. Kyrkbäcken blev sedan nybygge 1831.

Gummark övriga

Per Olofsson Berg var soldat från 1666 och var bruksknekt vid Luleå silververk från 1672. Han var lejd av Jakob Johansson i Gummark och omléjd 1669 av Olof Andersson i samma by. Erik Jakobsson Spännare tjänstgjorde som soldat 1668–76 och dog i slaget vid södra Öland 1676. Han var lejd av Anders Larsson i Gummark. Sjul Persson Räv var soldat från 1669 och lejd av Olof Andersson i Gummark. Han tjänstgjorde vid Lövångers kompani och möjligen kom han från Lövångers socken. Mikael Olofsson blev soldat 1679 och han var lejd av Anders Mårtensson i Gummark. Sven Östensson tjänstgjorde som soldat 1679 och var i tjänst ännu 1683. Han var lejd av Anders Nilsson. Per Arvidsson var soldat på roten 52 Styv från 1695. Han var lejd av hustru Mariet i Gummark. Sara Jönsdotter från Gummark var född ca 1655 och drunknade på Kyrkobordet i Umeå socken 1736. Hon hade bott i Umeå i 40 år och varit gift med soldaten Hans Hellman i Västerhiske. System hette Märta och var gift i Stöcksjö.¹⁶⁷ Britta Jönsdotter flyttade till Piteå socken 1733.

RAGVALDSTRÄSK

Vid roteringen 1695 sägs att byn hade medelmåttiga ängar och åkrar som var till en del frostaktiga. Det fanns i övrigt bra skog till husbehov och medelmåttigt mulbete. Dock förekom det inget fiske. Samtidigt klagade byborna i Ragvaldsträsk över att de led intrång i mulbetet från ”sina nygrannar i Falmark”. Formuleringen torde syfta på de gårdar i Falmark som flyttats till Långviken. Roteringskommissionen förvisade ärendet till laga tinget.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 berättas att gårdarna i byn inte har några utjordar i andra byar. Åkern är medelmåttig och någorlunda fri från frost. Byamännen kan uppodla ängsmarker men inte åkermark. Skogen är av någorlunda vidd och växt och nyttjas förutom till husbehov även till tjärbränning. Dessutom finns bra mulbete. I byn finns en mjölkvarn som går både höst och vår. Det finns inga otaxerade fiskevatten i byn. Från byn har nybygget Bastunäs utsynats.

Litteratur: Westerlund, Ernst: *Byar och folk*, d. 2-3, *Ragvaldsträsk och Yttervik*, Skellefteå 1984, 312 s. ill.

Ragvaldsträsk 1

Philip Zackrisson Knott eller Knort (– 1681) var ägare till gården 1646–81. Han var gift med Elsa som dog 1690 i Varuträsk. Philips Elsa ägde gården 1684. Makarna hade sonen Olof f. ca 1652 som blev soldat i Bjurvattnet 1675–94 och fanns i Varuträsk 1688. Vidare barnen Per f. ca 1656, som var soldat i Boviken från 1683 och på roten 105 Knabb 1695–97, Anders f. ca 1658, som var soldat i Myckle 1680–83 och bonde på Varuträsk 1 1683–1714, Philip f. ca 1660, som var soldat på rote 74 i Myckle 1683–1704, Zackarias, som 1671 gifte sig med Marta Olofsdotter från Kvarnriset i Burträsk socken, en dotter som gifte sig med Anders Eriksson Vestin och Sara, som 1684 dömdes för lägersmål med Moses Östensson från Lappvattnet i Burträsk socken. De gifte sig sedan troligen med varandra. Philip Zackrisson var soldat 1639–71 och tjänstgjorde från 1660-talet och fram till 1671 vid Luleå silververk i Kvikkjökk. Han var soldat på nytt 1678–79. Han hade blivit lejd till soldat i Kågeträsk. Efter Philip Zackrissons död finns på gården två döttrar. Philip Philipsson gav pengar i testamente till kyrkan år 1681. Sannolikt åsyftar notisen i kyrkoräkenskaperna att det är fadern som avlidit. Han försvinner vid samma tid som ägare i mantalslängderna. Mantalet var 1654 på 5/32.

Korpralen Anders Eriksson Vestin som kom från Kyrkobordet var ägare till gården 1685–ca 1708. Han gifte sig 1685 med en dotter till Philip Zackrisson, och hon dog 1688. Vestin gifte om sig med Barbro Nilsdotter. Han gifte sig för tredje gången med Elsa f. 1643 från Falmark 11, som tidigare hade varit gift med Moses Hansson på Falmark 11. Elsa var troligen mor till Cecilia Johansdotter (nedan). Anders Eriksson Vestin hade sonen Johan som var brottfälling, dvs. epileptiker. Anders Eriksson Vestin gav enligt kyrkoräkenskaperna pengar till kyrkan i testamente efter sin svärmor. Anders Eriksson Vestin var soldat 1665–79, korpral vid Bygdeå kompani

1679–89 och furir vid samma kompani 1689–94, varefter han lämnade soldattjänsten. År 1695 hade Anders Eriksson en häst, 10 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl och mantalet var på 11/32 skatte.

Olof Olofsson ägde hemmanet 1709–10 och blev 1710 soldat på roten 48 Krus och dog sannolikt samma år i Estland. Han var gift med Cecilia Johansdotter. Olof Olofsson betecknas som Anders Erikssons styvmåg 1728. Cecilia Johansdotter var ägare till gården 1710–1715. Därefter låg gården öde fram till 1720.

Olof Eliasson (1682–1740) från Gammelbyn 3 i Burträsk socken var ägare till gården från 1720. Han gifte sig med Mariet Johansdotter (1687–1757) som sedan bodde på Kyrkobordet. Olof Eliasson hade barnen Margareta f. 1721, Elsa f. 1723, Elsa f. 1724, som blev gift 1762 till Klutmark 4, samt Magdalena (1728– efter 1808) som var piga.

Sven Olofsson Krus (1700–39) från Ragvaldsträsk 8 som varit soldat på roten 48 Krus var ägare till gården ca 1723–39. Han gifte sig 1722 med Malin Johansdotter f. 1701 från Skråmträsk 5. Makarna hade barnen Olof (1722–70), vilken beskrevs vara vid inte fullt förstånd, Johan (1724–42), som var soldat på rote 39 Falk, Maria f. 1726 som flyttade till Piteå stad 1746 och hade med borgaren Johan Johansson Holm sonen Johan Johansson Holm (1753–87) som blev soldat på roten 72 Backman, Lisbeta (1731–95), som gifte sig 1759 och 1764 och blev soldathustru på roten 45 Sjöman, Sara (1733–1816), Sven (1736–1813), som blev soldat på roten 109 Brännare, samt Jon (1739–1800), som var sockensmed och bodde på Kyrkobordet. Maria Svensdotter bodde sedan på Kyrkobordet med sin utomäktenskaplige son. Sven Olofsson var tydligen smed för 1731 hade han gjort smidesarbeten till kyrkan.

Lars Eriksson (1691–1776) från Skråmträsk 1 och Stavträsk 1 var sedan bonde på gården. Han var gift med Elsa Eriksdotter (1691–1762) från Stavträsk 1. Lars Eriksson hade barnen Sara (1723–1805), som blev gift till Ragvaldsträsk 7, Annika f. 1724, Anna f. 1725, som gifte sig 1757, Erik (1726–1812), Olof (1727–97), som blev gift till Ragvaldsträsk 6, Gabriel (1729–90), som 1760 gifte sig till Innervik 3, samt Lars (1732–93), som flyttade till Burträsk socken år 1759 och blev bonde på Bygdeträsk 11 i Innansjön. År 1749 sägs att Lars Eriksson har brukat kronohemmanet med flitighet, och gården är nu i ett någorlunda skick. Han hade 3 tunnors utsäde, en häst, 10 kor och 15 små kreatur. Mantalet var på 17/64 krono. Makarna flyttade sedan troligen till Yttervik 7.

Sonen Erik Larsson (1726–1812) blev senare ägare till gården. Han gifte sig 1757 med Britta Andersdotter f. 1726 från Myckle 8. Makarna hade barnen Elsa (1759–1846) som flyttade till Kålaboda 2 i Nysätra socken, Lars (1759–1837), Sara (1760–1840), Margareta (1762–1832), Anna (1763–1844), Maria (1764–95), Anders f. 1766, Marta f. 1767, Lisa f. 1769, Erik (1770–1862) som flyttade till Kålaboda 2 i Nysätra socken samt Per f. 1773. .

Ragvaldsträsk 2

Jon Andersson f. 1603 var ägare till gården 1631–63. Hans hustru dog 1675. Jon Andersson hade barnen Sissla, som blev gift till Lappvattnet i Burträsk socken, Erik, som var soldat 1661, och sonen Jon Jonsson Flink, som var soldat 1663–78, korpral 1678–89, rustmästare 1689–90, furir 1690–95 och förare 1695–97. Jon Flink bodde i Kroksjön efter 1678 och flyttade sedan till Medle där han fanns 1688 och därefter

till Stämmingsgården 1. Han var gift med Karin Andersdotter. Jon Jonsson hade gått ut för sin bror Erik Jonsson. Jon Andersson flyttade med familjen 1665 till Tjärn 6. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Erik Jonsson (– 1678) ägde hemmanet 1665–78. Han gifte sig med Britta Andersdotter (– ca 1703), som troligen kom från Tjärn 6. Hon ägde gården 1679–80. Erik Jonsson hade barnen Anders f. 1673, som flyttade till Klutmark 2, en son och Jon f. 1664. Erik Jonsson var soldat 1678 och dog samma år. Änkan hade samma år 3 små barn och ingen manshjälp på gården.

Rustmästare Lars Nilsson Stor var ägare till gården 1681–93. Han var en son till Nils Andersson på Gummark 1 och var soldat vid Skellefteå kompani 1666–78. Åren 1678–89 var han korpral vid Lövångers kompani och var rustmästare 1689–94, varefter han tog avsked. Lars Nilsson med familj fanns på Storkåge 24 omkring år 1699. Han gifte sig 1680 med änkan på gården, Britta Andersdotter (– ca 1703). Lars Nilsson hade 3 döttrar. År 1711 gifte han sig i Skarviken i Burträsk socken.

Erik Jonssons son Jon Eriksson (1664–1740) var ägare till gården från 1694. Hans första hustru dog 1695, och han gifte om sig med Barbro Persdotter (1675–1744) från Drängsmark 6. Jon Eriksson hade barnen Britta, Margareta f. 1704, som blev gift till Gummark 8, Anders f. 1706, Anna f. 1710, som blev gift till Risön, Barbro (1713–88), Hans f. 1715, vilken blev gift till Gummark 8, Elisabet f. 1719, som beskrevs vara vid inte fullt förstånd, samt Jonas (1720–42). År 1695 hade Jon Eriksson en häst, 14 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 7/16 skatte.

Sonen Stora Anders Jonsson (1706–89) innehade hemmanet från 1730. Han gifte sig 1734 med Lisbeta Persdotter (1711–70) från Hedensbyn 1. Makarna hade barnen Barbro (1735–1828), Lisbeta f. 1738, som gifte sig 1764 och flyttade till Piteå, Anna f. 1741, som gifte sig 1764, Margareta f. 1741, som blev gift till Böle 8, Sara f. 1746, som flyttade till Piteå och var tillbaka 1764, samt Jonas f. 1751. År 1749 hade Anders Jonsson 6 tunnors utsäde, 2 hästar, 15 kor och 18 små kreatur. Mantalet var på ½ skatte.

Benjamin Jonsson (1731–98) från Hjoggböle 1 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1759 med Barbro Andersdotter (1735–1828) som var en dotter till förre ägaren Anders Jonsson. Makarna hade barnen Stina f. 1760, Jon f. 1761, Lisa f. 1764, Anders f. 1766, Per (1767–1809), Lisa f. 1768, Anna f. 1770, Anna (1773–75), Jon (1774–1856), Olof (1776–83) och Benjamin (1778–1868).

Ragvaldsträsk 3

Håkan Olofsson (1607–78) var ägare till gården 1631–78. Hans hustru dog 1668 och han gifte om sig med Karin Persdotter, som troligen kom från Hjoggböle 3. Håkan Olofsson hade barnen Olof (– 1668), som gifte sig 1658, Johan, som var soldat från 1676 och fortfarande 1682, samt Karin f. 1672. Håkan Olofsson hade sått lite korn 1675 men inte fått någon skörd. Han levde i stort armod och fick därför nedsättning i skatten. Skatten var på 3 tunnor och 5 skäl. Karin Persdotter ägde gården 1679–80. Hon beskrevs samma tid som skuldsatt. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Johan Håkansson var ägare till gården från 1681. Han var gift. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 11/32 skatte. Gården låg öde 1716.

Anders Helgesson Klut från Klutmark 1 var sedan bonde på gården. Han var gift med Karin Håkansdotter (1672–1743), som var en dotter till tidigare ägaren Håkan Olofsson. Karin Håkansdotter var ägare till gården 1721. Makarna hade dottern Margareta (1702–76) samt sonen Anders f. 1702 som flyttade till Gärdsmark 3.

Dottern Margareta Andersdotter (1702–76) var sedan ägare till gården. Hon gifte sig med Karl Mårtensson (1702–61), som innehade hemmanet från 1725. Makarna hade barnen Anders (1727–1810), Maria (1726–37), Malin (1730–60), som gifte sig 1756, Margareta f. 1732, som flyttade till Umeå socken 1760, Johan f. 1732. Karin (1736–60) och Maria (1740–61). Karl Mårtensson hade 1749 3 tunnors och 6 skåls skatt och hade en häst, 10 kor och 15 småkreatur. Under denna tid var mantalet på 5/16 krono.

Sonen Anders Karlsson (1727–1810) som varit soldat på 49 Skytt var ägare till gården fram till 1758. Han gifte sig 1751 med Sigrid Nilsson f. 1726 från Ragvaldsträsk 6. Makarna flyttade till Umeå socken 1758 och var bosatta i Rödå i Umeå socken, Hjuken i Degerfors socken och Strycksele i Umeå socken.

Brodern Johan Karlsson f. 1732 innehade hemmanet från 1758. Han gifte sig 1761 med Kerstin Jonsdotter (1724–96) från Storkåge 21.

Ragvaldsträsk 4

Per Andersson (1613–60) var ägare till gården 1637–60. Han var gift med Ingeborg som var ägare till gården 1661–ca 1666. Per Andersson hade barnen Olof och Anders Budde-Bjur (–1676), som var soldat i Kägeträsk 1669–76 och som dog i slaget vid Lund 1676. Mantalet var 1654 på 21/64.

Sonen Olof Persson ägde hemmanet 1667–ca 1698. Han var gift med Anna Östensdotter (1642–1728) från Bäck 4. Anna Östensdotter var ägare till gården ca 1698–99. Olof Persson hade barnen Per f. 1673 och Osten f. 1680, som blev gift till Storkåge 19. År 1695 hade Olof Persson 2 hästar, 12 kor och 21 småkreatur. Skatten var på 2 tunnors och 6 skåls. Mantalet var på 3/8 skatte. Vid roteringen 1695 klagade Olof Persson över en äng som Johan Johansson och Olof Johansson i byn hade och som Olof Persson betalade skatt för. Johan och Olof Johanssons nekade mot påståendet, men roteringskommissionen beslöt att parterna skulle söka laga skifte och att ägorna skulle fördelas efter vardera gårdens skatt.

Sonen Per Olofsson (1673–1743) var ägare till gården 1700–04, varefter han 1705 flyttade till Gärdsmark 1. Han gifte sig 1692 med Elsa Persdotter (1671–1743) från Hjoggböle 3. Makarna hade barnen Anna f. 1700, som blev gift till Stämmingsgården 1, Kolu f. 1703, som blev gift till Norsjö 1, Karin f. 1706, vilken blev gift till Pjäsörn, Kerstin f. 1709, som blev gift till Norsjö 14, och Olof f. 1713.

Lars Larsson (1653–1726) från Gärdsmark 1 ägde hemmanet 1705 och till omkring 1708. Han var gift med Britta Nilsson (1668–1746) från Gärdsmark 1, och makarna hade barnen Karin f. 1695, Sara f. 1706 och Mariet f. 1707. Familjen flyttade 1709 till Gärdsmark 3.

Augustin Hansson (1655–1738) från Gärdsmark 3 innehade hemmanet 1709–24. Han var gift med Anna Olofsdotter (1645–1729) från Gärdsmark 3. Makarna hade dottern Karin som blev gift med soldaten Jon Olofsson Dryg på roten 53. Jon och Karin hade barnen Malin (1693–1766), Britta f. 1695 och Anders f. 1704.

Lilla Anders Jonsson (1704–58) från roten 53 Dryg, som var en son till Jon Olofsson, ägde gården från 1724. Han gifte sig 1724 med Britta Mosesdotter (1695–1765), och makarna hade barnen Moses (1725–58), Jon f. 1726, Katarina (1727–1805), som 1758 gifte sig med Erik Persson i Bäck, Jon (1730–1800), som var soldat på roten 48 Krus, och Anders f. 1733. Lilla Anders Jonsson var en dotterson till Augustin Hansson ovan. Anders Jonsson hade år 1749 ett utsäde på 4½ tunna och på gården fanns en häst, 14 kor och lika många småkreatur. Mantalet var på 11/32 skatte. På gården bodde 1730 dragonen Stefan Hattu och hustru Karin vilka samma år flyttade till Finland.

Anders Jonssons son Jon Andersson (1730–1800), som varit soldat på roten 48 Krus, var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1761 med Britta Persdotter (1727–94) från Burvik 6. Makarna hade barnen Britta (1761–61), som gifte sig med Mårten Nilsson på Tjärn 4, Anders (1761–61), Per f. 1763, Margareta f. 1764, Britta (1764–1837), Margareta (1766–89), Katarina f. 1768 samt Maria (1771–1813). Jon Andersson var gästgivare 1786. Möjligen hade han redan 1764 haft ett hjälpgästgiveri i gården.

Gården togs sedan över av dottern Margareta Jonsdotter (1766–89) som 1784 gifte sig med Johan Johansson (1762–1846) från Östanbäck 15. Makarna hade dottern Britta Katarina f. 1789.

Ragvaldsträsk 5

Anders Andersson (1602–87) var ägare till gården 1632–75. Han var gift och hade barnen Nils, Anders, Olof Svarvare, som var soldat från 1658 och som tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk från 1660-talet samt en dotter som dog 1683. Olof Andersson var bruksknekt 1661 och vanlig soldat 1663. Han var brukssoldat 1675 och soldat i Bergsbyn 1677–79, och han dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Mantalet var 1654 på 11/32.

Sonen Nils Andersson (– 1678) ägde hemmanet 1678. Han gick ut som soldat samma år och dog i oktober. Hustru Lisa eller Lisbeta ägde gården 1678–82. Makarna hade en son 1678.

Brodern Anders Andersson (– 1723) ägde hemmanet 1683– ca 1723. Han gifte sig 1685 med Cecilia. Anders Andersson gifte sig för andra gången med Margareta Persdotter (1664–1731). Anders Andersson hade barnen Per f. 1682, som blev soldat på roten 49 Skytt, Barbro (1700–54), som var gift med soldaten Samuel Jakobsson Krus på roten 48, Karin (1703–51), samt ytterligare en dotter. År 1695 hade Anders Andersson en häst, 9 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 11/32 skatte.

Sonen Per Andersson Skytt (1682–1766), som var soldat på roten 49 Skytt 1711–28, innehade hemmanet 1724–44. År 1728 var han laggare, men eftersom han rubricerades som ”genomsjuk” fick han avsked och satte in Johan Olofsson i stället. Per Andersson gifte sig 1724 med Margareta Christiersdotter (1699–1735) från Medle 10, och makarna hade barnen Anders (1724–1804), Malin f. 1725, Per (1727–58), Christier f. 1727, Johan (1728–1820), som var soldat på roten 49 Skytt och sedan bosatt på Bygdeträsk 13 i Burträsk socken, Jon (1731–58), som var soldat på roten 33 Bergskråva, samt Christier (1731–1806), som flyttade till Burträsk socken 1760 och bodde på Bygdeträsk 19 i Innansjön. Per Andersson gifte om sig 1736 med

Malin Olofsdotter (1688–1740), och makarna hade sonen Herman f. 1738. Per var gift för tredje gången med Margareta Persdotter (1700–75) från Burvik 6, som varit gift med Johan Olofsson på Ragvaldsträsk 8.

Sonen Anders Persson (1724–1804) ägde gården 1745–80. Han gifte sig samma år med Maria Johansdotter (1715–81), som var en dotter till Mariet Mosesdotter från Stämmingsgården 4 och finske ryttaren Johan Haverfelt från Åbo läns rytteri. Makarna hade barnen Margareta (1746–1812), som blev gift med soldaten Per Jonsson Lustig i Lövångers socken, Magdalena (1750–1809), som blev gift till Yttervik 4, Britta (1751–1826), som blev gift med Per Ersson i Västanträsk i Burträsk socken, Anna (1754–1837), Katarina (1755–1817) som blev gift i Selet och Bjurselet samt Anders (1758–89) som ägde gården 1785–89. Anders Persson hade år 1749 ett mantal på 11/32 skatte och lika beskaffenhet som hemmanet Ragvaldsträsk 4, dvs. 4½ tunnors utsäde, en häst, 14 kor och lika många småkreatur.

Ragvaldsträsk 6

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 262 kallas gården felaktigt för Ragvaldsträsk 7. Anders Jonsson (1603/04–78), som var en son till förre ägaren Jon Olofsson, innehade hemmanet 1629–71. Hans hustru dog 1683. Anders Jonsson hade barnen Per f. ca 1640, som var soldat 1661, Johan Fluor (–1677), som var bruksknekt i Luleå silververk i Kvikkjokk och soldat 1660–ca 1675. Han blev sedan utskickad i kriget och dog 1677 i Marstrand. Möjligen hade han dottern Margareta Fluor (1676–1760) som var född i Skellefteå och gift ca 1728 med soldaten Per Jönsson Lustigbus på Bygdeå kompani och sedan var hon bosatt i Umeå socken. Mantalet var 1654 på 7/16. Vidare hade Anders Jonsson dottern Kerstin (1645–1732). Anders Jonsson var soldat 1659–61.

Sonen Per Andersson, f. ca 1640 och död efter 1703, ägde hemmanet 1674–1701. Han var gift och hade barnen Anders f. 1664 samt Olof f. 1670, som troligen flyttade till Bodan 2. År 1695 hade Per Andersson 2 hästar, 18 kor och 30 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 7/16 skatte.

Sonen Anders Persson (1664–1747) var ägare till gården 1702–23. Han var första gången gift med en Nilsdotter och andra gången 1692 med Sigrid Olofsdotter (1665–1744) från Sunnanå 2. Makarna hade barnen Malin f. 1699, som blev gift till Skråmträsk 5, Nils f. 1701, Katarina f. 1712, som gifte sig till Storkåge 16, samt Anna.

Sonen Nils Andersson (1701–63) var bonde på gården från 1724. Han gifte sig 1724 med Karin Hansdotter (1704–37) från Falmark 11. Nils Andersson gifte sig för andra gången 1738 med Karin Olofsdotter (1716–72) från Tjärn 5. Nils Andersson hade barnen Maria (1724–43), Sigrid (1726–90), som blev gift 1751 till roten 49 Skytt och sedan bosatt i Hjuken och Strycksele i Degerfors och Umeå socknar, dotter f. 1729, Anders f. 1731 som tog över halva hemmanet, Karin (1732–1809), Sara (1733–1802), Hans f. 1736, Anna f. 1737, Maria f. 1740, Margareta (1742–91), som tog över halva hemmanet, Olof f. 1747, Maria (1750–1829), som blev nybyggarghustru i Jörn, och Jon f. 1754. Nils Andersson hade 1749 6 tunnors utsäde, 2 hästar, 14 kor och 18 småkreatur. Mantalet var på 15/32 skatte.

Sonen Anders Nilsson f. 1731 ägde sedan hemmanet och var ägare fortfarande 1786. Han gifte sig 1754 med Britta Johansdotter f. 1734 från Ragvaldsträsk 8. Ma-

karna hade barnen Katarina f. 1754 och Nils f. 1759. Hemmanet delades ca 1760 när svågern Olof Larsson tog över halva hemmanet som blev Ragvaldsträsk 7. Hemmanets skatt var nu på 1 tunna och 7 skäl.

Ragvaldsträsk 7

Olof Larsson (1727–97) från Ragvaldsträsk 1 gifte sig 1760 med Margareta Nilsdotter (1742–91) från Ragvaldsträsk 6. Ragvaldsträsk 6 delades nu och det nya hemmanet fick beteckningen Ragvaldsträsk 7. Hemmanets skatt var på 1 tunna och 7 skäl.

Ragvaldsträsk 8

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 264 kallas gården felaktigt för Ragvaldsträsk 9. Nils Olofsson (– 1655) ägde hemmanet 1606–55. Han var gift en gång och hade sonen Sven som var soldat i Kattisträsk 1629. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$. Gården låg därefter öde fram till 1657.

Lars Tomasson (– 1671) från Limingo socken i Österbotten var ägare till gården 1657–63, varefter han flyttade till Fällfors 3. Han var gift en gång och hade barnen Johan f. 1660 och Erik f. 1667. Därefter låg gården öde. Under stor del av ödetiden var fastigheten lagd till Ragvaldsträsk 9.

Olof Johansson (1659–1736) från Ragvaldsträsk 9 var ägare till gården 1691–1715. Han gifte sig 1691 med Lisbeta Persdotter (– ca 1718), som troligen kom från Falmark 14. Han var gift för andra gången med Sara Larsdotter (1660–1755). Olof Johansson hade barnen Johan (1695–1742), som var soldat på rote 75 Orre, Sven (1700–39), som var bonde på Ragvaldsträsk 1 och soldat på roten 48 Krus, Kerstin f. 1703, som blev soldathustru på roten 49 Skytt, Karin f. 1707, som blev gift 1727 till Klutmark 4, Olof f. 1708, Olof f. 1711, som gifte sig 1733, Mariet (1711–48), som gifte sig 1731, och Per (1712–38). År 1695 hade Olof Johansson en häst, 8 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 7 skäl och mantalet var på $\frac{9}{32}$ skatte. Vid roteringen 1695 frågade kommissionen efter det hemman i byn som hade lagts ner. Det kom fram att de hemman som bröderna Johan och Olof Johansson ägde (Ragvaldsträsk 8 och 9) hade blivit hoplagda 1666 och nu åter hade delats.

Sonen Johan Olofsson (1695–1742) var bonde på gården 1718–42. Han var gift med en Christiersdotter som troligen kom från Medle 10 eller från Burträsk socken. Han gifte om sig 1723 med Margareta Persdotter (1700–75) från Burvik 6. Efter makens död gifte hon om sig med Per Andersson på Ragvaldsträsk 5. Johan Olofsson hade barnen Olof f. 1725, Per Sjöstedt (1727–58), som var sockensnickare och bosatt på Kyrkobordet samt gift 1756 med Margareta Nilsdotter från Falmark 8, Jonas Ransberg (1729–1801), som var skomakare och bosatt i Piteå 1755–65 och sedan på Kyrkobordet samt gift 1756 med Karin Simonsdotter från Yttervik 6, Britta f. 1734, som blev gift till Ragvaldsträsk 6, Johan f. 1736, som blev soldat på roten 49 Skytt, samt Erik f. 1738.

Sonen Olof Johansson (1726–99) innehade hemmanet från 1749. Han gifte sig 1754 med Anna Gabrielsdotter (1736–85) från Falmark 9. Makarna hade barnen Margareta (1755–56), Anna (1756–57), Johan (1758–63), Lisa (1760–62), Gabriel f. 1761, Margareta (– 1764), Olof (1763–1810), Anna f. 1764, Anders f. 1766, Kata-

rina (1769–70), Per (1771–1836) och Jonas f. 1776. Olof Johansson hade 1749 3 tunnors utsäde, en häst, 10 kor och 13 får. Mantalet var på 15/64 skatte. Husen och åkerjorden ansågs vara väl brukade.

Ragvaldsträsk 9

Hemmanet kallas i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 263 felaktigt för Ragvaldsträsk 8. Erik Olofsson (1602–86) var ägare till gården 1637–71. Hans hustru hette Kerstin (– 1674) och makarna hade barnen Britta f. ca 1639, som flyttade med maken till Tjärn 1, samt ytterligare en dotter. Familjen flyttade sedan till Tjärn 1. Erik Olofsson var 1671 gästgivare vid gästgiveriet som låg på Änget intill kyrkan. Dottern var gift med Olof Jonsson från Holmsvattnet 1 och makarna flyttade till Tjärn 6 och sedan till Falmark 18. Efter 1663 hörde Ragvaldsträsk 8 till gården.

Johan Johansson (– 1682) från Tjärn 6 var ägare till gården 1674–82. Han var gift med Karin, som var ägare till gården 1683–88. Makarna hade barnen Olof Hara f. 1659, som var soldat från 1683 och 1691 blev ägare till Ragvaldsträsk 8, Johan f. 1659, Lars, vilken blev gift till Falmark 9, Britta f. 1665, som gifte sig 1681 och troligen flyttade till Hjöggböle 1, samt Karin f. 1666, som blev gift till Falmark 20.

Sonen Johan Johansson (1659–1707) var ägare till gården 1690–98. Han gifte sig 1683 med Britta Jonsdotter (1658–1743) och makarna hade barnen Jakob (1688–1745), Sara f. 1696 och Karin, som blev gift till Bureå 8. År 1695 hade Johan Johansson en häst, 8 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 7 skäl. Mantalet var på 9/32 skatte.

Vid roteringen 1695 efterlystes det hemman i byn som var nedlagt. Kommissionen kom fram till att de hemman som bröderna Johan och Olof Johansson ägde (Ragvaldsträsk 8 och 9) hade blivit hoplagda 1666 och nu åter hade delats. Johan Johansson flyttade 1698 till Falmark 5 och sannolikt hade han bytt hemman med Mats Nilsson på Falmark 5.

Mats Nilsson från Falmark 5 innehade hemmanet 1698–1704. Lars Larsson (1670–1739) från Tjärn 2 ägde gården 1705–07, varefter han flyttade till Ersmark 1. Han var gift med Britta Andersdotter (1670–1729). Makarna hade barnen Lars f. 1704 och Nils f. 1707.

Olof Andersson (1685–1727) från Innervik 13 var ägare till gården 1707–27. Han var gift med Kerstin Nilsson (– ca 1721) från Kinnbäck 3. Olof Andersson gifte om sig med Britta Andersdotter (1682–1754).

Erik Persson f. 1706 från Burvik 6 var bonde på gården från 1729. Han gifte sig 1729 med Britta Andersdotter (1682–1754) som var änka efter förra ägaren Olof Andersson. Erik Persson var gift för andra gången 1755 med Sara Larsdotter f. 1723 från Ragvaldsträsk 1. Erik Persson hade barnen Per (1731–40), Britta f. 1758 och Erik f. 1764. År 1749 hade Erik Persson ett mantal på 15/64 skatte och hemmanet var av lika beskaffenhet som Ragvaldsträsk 8, dvs. gården hade 3 tunnors utsäde, en häst, 10 kor och 13 får. Erik Persson var sexman 1743.

Ragvaldsträsk övriga

Soldaten Jöns Jonsson tjänstgjorde 1678 och dog samma år i oktober. Han var lejd av Per Andersson i byn. Jöns Jonssons änka Anna Larsdotter, som fanns i Vasa 1682–89, stämde Per Andersson som var skyldig Jöns Jonsson pengar. Hon ville att hennes styvson Jon Jönsson skulle ta emot summan. Rätten gick på hennes linje: Per Andersson skulle betala till Jon Jönsson och sedan skulle pengarna delas mellan änkan och hennes styvbarn.

HJOGGBÖLE

Vid roteringen 1695 sägs att byn har god åker, mycket ängar och god skog. Mulbetet är medelmåttigt och i byn idkas träskfiske.

År 1749 berättas att det inte finns några utjordar i byn. Åkerjorden var på vissa håll frostangripen och det fanns ängar som var röjda och upptagna, men det fanns inga tillfällen till ännu fler åkerbruk. Skogen var tillräcklig för husbehov och man idkade även tjärbränning. Det fanns gott om mulbete och medelmåttigt flakaland samt 2 skvaltkvarnar, som var i drift både höst och vår. Det fanns inga otaxerade fisken.

Från byn har nybyggerna Mörttjärn (nu i Malå kommun), Baktsjaur och Glomersträsk inom Arvidsjours socken och Lappland anlagts.

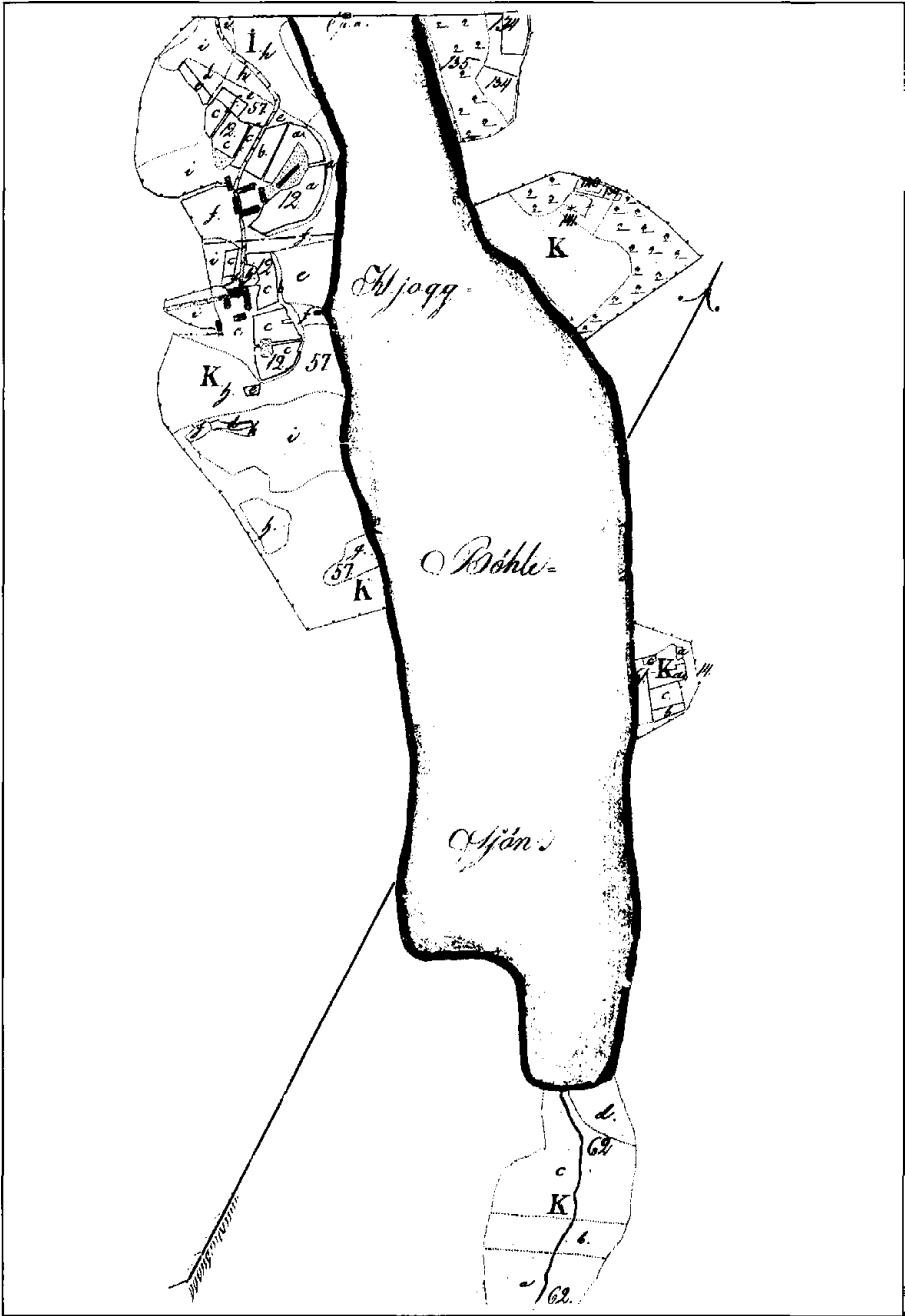
Litteratur: *Hjoggböle: tingens och tidernas förändring*, red: Elsa Lundmark, Artemis, Skellefteå 1995, s. 384 s. ill.; Lindmark, Elof: *Tre sekler ur Hjoggböle bys historia*, Skellefteå 1979, 126 s. Duplic.; Lundmark, Elsa, *Folket i Hjoggböle på 1900-talet*, 85 s. ill. Duplic.

Hjoggböle 1. Västra Hjoggböle

Olof Ambrosiusson (1599–1656) från Bureå 3 var ägare till gården 1631–56. Han var gift med Sara (– 1671) som tidigare varit gift med förre ägaren Jon Mårtensson. Makarna hade barnen Olof, Erik Olofsson Burman (– 1686), som var rådman i Piteå stad och borgare 1661–86, Jon samt Benjamin (– 1676/77), som var handelsman i Piteå stad 1668–76/77. Mantalet var 1654 på 35/64.

Sonen Jon Olofsson (– 1686) var ägare till gården 1657–86. Han gifte sig 1655 med Elsa Persdotter. Jon Olofsson hade barnen Olof f. 1655, Malin, som gifte sig med Per Johansson från Bygdeå socken, och troligen Jon, som var soldat på roten 45 Gärs från 1695. Jon Olofsson hade troligen dottern Sara f. 1667 som 1688 gifte sig med Johan Eliasson Ren från Öjebyn i Piteå socken. I kyrkans räkenskapsbok står att Johan Eliasson gav pengar vid sitt bröllop i Hjoggböle till de fattiga. Sara Jonsdotter sägs komma från Skellefteå när hon bor i Piteå. Jon Olofsson är den mest trolige fadern till Sara bland de personer med namnet Jon som fanns i Hjoggböle vid denna tiden. Detta med tanke på hans ålder. Namnet Sara fanns också tidigare i släkten liksom banden till Piteå. Jon Olofsson var sexman 1681. Elsa ägde gården 1687–90.

Sonen Stora Olof Jonsson (1655–1739) var ägare till gården 1691–1729. Han gifte sig 1681 med Britta Johansdotter (1665–1756), som troligen kom från Ragvaldsträsk 9. Makarna hade barnen Jon (1691–1778), som var soldat på roten 117 Dunder, Erik Burman f. 1695, som gifte sig med Elisabet Simonsdotter (1685–1736) från annan socken vilken varit jungfru hos prosten Svanberg och makarna flyttade till Piteå socken 1725, Elsa (1697–1767), som 1732 gifte sig i Burträsk socken och 1744 till Skrämräsk 5, Sara f. 1700, Daniel (1705–42), som var borta från socknen 1737–40 och som troligen var soldat på roten 49 Skytt, Malin f. 1706, Johan (1709–

Karta 95. Sjön 1796-97. Storskifte på inägor av H. O. Barkström. Nummer 7 i utgåvan är I på kartan och bokens nr 8=kartans K.

Karta 96. Hjöggböle 1796–97. Storskifte på inägor av H. O. Barkström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan, utgåvans nr 2=C på kartan, 2B=B, 3=E och 3B=E.

85), som delade hemmanet och som blev ägare till Hjoggböle 2, Malin f. 1711, som flyttade till Umeå 1732 och var gift med Olof Zackrisson, Kerstin f. 1711 och Benjamin f. 1712. Erik Burman och maken flyttade 1730 till Uleåborg. Där kallar han sig Burgman, men det är oklart om han stannar kvar i staden efter hustruns död. År 1695 hade Olof Jonsson 3 hästar, 21 kor och 36 små kreatur. Skatten var på 6 tunnor och 3 skäl och mantalet på 5/8 skatte.

Sonen Jon Olofsson Lång (1691–1778), som varit soldat på rotarna 117 Dunder och 121 Lång, var ägare till gården 1730–62. Han var skomakare 1719. Jon Olofsson gifte sig 1720 med Kerstin Persdotter (1697–1768) som kom från Drängsmark, troligen från Drängsmark 14. Makarna hade barnen Olof (1721–43), som möjligen var soldat på roten 125 Sund, Per f. 1722, Per (1724–90), Benjamin f. 1726, Anna (1729–1826), som blev soldathustru på roten 44 Sjöman, Benjamin (1731–98), som blev gift till Ragvaldsträsk 2, Jon f. 1735, som enligt Nils Burman var soldat och dog ogift i Falun, Britta f. 1735, som gifte sig 1761 och flyttade till Burträsk socken 1763, samt Kerstin (1739–79), som blev gift till Drängsmark 9. År 1749 hade Jon Olofsson ett utsäde på 4½ tunnland och hade 2 hästar, 20 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 51/128 skatte.

Sonen Per Jonsson (1725–90) var sedan ägare till gården 1762–80. Han gifte sig med Margareta Olofsdotter (1731–1824) från Degerbyn 1. Makarna hade barnen Jon f. 1753, Sara f. 1760, som gifte sig med Johan Nikodemusson på Hjoggböle 9, Stina f. 1762, som gifte sig med Per Larsson på Falmark 2, Olof f. 1766, som blev bonde på Hjoggböle 2, Anna Greta f. 1769, som flyttade ut ur socknen 1791, och Britta (1770–84).

Sonen Jon Persson (1753–1839) var bonde på gården 1780–1810. Han var gift med Anna Larsdotter (1759–1812) från Falmark 2. Makarna hade barnen Margareta (1781–1811), Per f. 1782 som övertog halva gården, Maria Margareta f. 1785, vilken övertog den andra halvan av gården, Olof (1787–94), Jonas (1789–94), Anna Kajsa f. 1792, Sara Stina (1793–94), Olof f. 1796, Jonas (1798–1800), Lars Anton (1799–1800) samt Lars Anton f. 1802.

Hjoggböle 2. Västra Hjoggböle

Johan Olofsson (1709–81) från Hjoggböle 1 delade faderns hemman, och var ägare till denna gård 1731–68. Han gifte sig 1731 med Sara Andersdotter (1712–74) från Falmark 8. Makarna hade barnen Britta f. 1732, Britta (1733–1807), Margareta f. 1734, Elsa f. 1735, Malin f. 1736, Margareta f. 1739, som flyttade till Holmsvattnet 1771 och ut ur socknen 1773, Maria (1741–1829), som flyttade till Burträsk socken 1762 och sedan till Holmsvattnet, Sara (1745–1803), som gifte sig 1768 med Christier Zackrisson på Svarttjärn 4 i Lövångers socken, Magdalena (1748–1808), Anders (1749–1829), Jonas (1751–1834), Johan (1753–1837), som blev gift till Holmsvattnet 2, och Katarina f. 1755. År 1749 berättas att Johan Olofssons hemman delats ur hemmanet Hjoggböle 1 och är av samma beskaffenhet. Mantalet var på 51/128 skatte. Johan Olofsson bytte hemman 1768 med Per Olofsson från Holmsvattnet 2.

Per Olofsson (1725–1772), som var född i Lövångers socken och tidigare ägare till Holmsvattnet 2, var ägare till gården 1768–69. Han gifte sig 1746 med Britta Olofsdotter (1728–91) från Holmsvattnet 2. Makarna hade barnen Olof f. 1748, Johan f. 1749, som gifte sig 1771 med Maria Andersdotter från Gummark 6 och

makarna levde som inhysespersoner i Hjoggböle, Britta, Markus f. 1751, som flyttade ut ur socknen 1790, Katarina Helena f. 1754, som flyttade ut ur socknen 1786, Nils Nikodemus f. 1758, som var inhysesman i Ragvaldsträsk och som gifte sig 1782 med Sara Samuelsdotter f. 1734 från roten 48 Krus, Anders f. 1759, vilken flyttade ut ur socknen 1773, samt Per f. 1763.

Sonen Olof Persson (1748–98) blev ägare till halva hemmanet 1769–98. Han gifte sig 1768 med Maria Persdotter (1745–1814) från Hökmark 6 i Lövångers socken. Makarna hade barnen Johan f. 1771, som gifte sig 1818 och bodde som inhyses på hemmanet, Per f. 1774, som flyttade ut ur socknen 1799, Olof f. 1775, som blev bonde på gården, Britta f. 1777, som gifte sig 1804 till Tåmeträsk, Anna f. 1778, som gifte sig 1805, Jonas f. 1779, som gifte sig 1807, Katarina f. 1782, vilken gifte sig 1804 och blev nybyggarhustru i Gravlund i Burträsk socken, Anders (1784–84) samt Magdalena f. 1786, vilken gifte sig 1814.

Hjoggböle 2b. Västra Hjoggböle

När hemmanet delades 1769 blev sonen Johan Persson (1748–1805) ägare till gården. Han gifte sig 1771 med Maria Andersdotter f. 1733 från Gummark 6. Makarna hade barnen Per (1773–1817), som blev smed i byn, samt Britta (1776–77). Johan Persson sålde gården ca 1770 till Olof Olofsson (1733–1811) från Sunnanå 3. Johan Persson bodde sedan som inhyses i byn. Olof Olofsson var gift med Margareta Eriksdotter (1734–66) från Lund 3 och makarna hade barnen Johan f. 1760, Erik f. 1761, Sara f. 1763 och Olof (1764–87). Olof Olofsson gifte sig för andra gången 1767 med Anna Lindström (1731–1816) från Åbyn 1 som hade sonen Anders (1757–70) sedan tidigare. Olof Olofsson ägde hemmanet till 1788.

Per Andersson f. 1752 från Östanbäck 2 ägde hemmanet 1788–91. Han gifte sig 1788 med Anna Olofsdotter f. 1762 från Ostvik 8.

Hjoggböle 3. Västra Hjoggböle

Jon Persson (1588–1676) var ägare till gården 1628–71. Han var gift och hustrun dog 1679. Hon var en dotter till Nils Holgersson i Lappvattnet i Burträsk socken. Makarna hade barnen Johan (1622–85) och Per. En bror till Jon Persson var Johan Persson, som var soldat 1642–52. Möjligen hade han sonen Olof Johansson, vilken 1656 lejs till soldat av Jon Olofsson i byn. Mantalet var 1654 på 37/64.

Jon Perssons son Johan Jonsson (1622–85) var ägare till gården 1642. Han gifte sig 1656 med en Olofsdotter från Stämningsgården 5. Makarna hade sonen Jon (–1707) som var soldat Slumpare 1677–90, korpral från 1690 och på roten 46 Slumpare 1695–1702, rustmästare 1702–06 och förare 1706–07. Vidare hade makarna barnen Olof, som var soldat från 1691 och på roten 35 Holm från 1695, Johan, som var bonde på Lappvattnet 4 i Burträsk socken, samt Karin.

Brodern Per Jonsson var ägare till gården 1672–1701. Han gifte sig 1665, troligen med den Kelu Persdotter (1638–1729) från Storkågeträsk 3 som senare fanns noterad som hans hustru. Makarna hade barnen Jon f. 1672, Kerstin, Margareta och möjligen Elsa f. 1672, som blev gift till Gärdsmark 1. Korpralen Jon Johansson Slumpare bodde på gården 1694. År 1695 hade Per Jonsson 2 hästar, 16 kor och 25 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 5 skäl och mantalet på 13/32 skatte. Per

Jonsson besvärade sig 1695 över att Olof Jonsson på Hjoggböle 1 skulle ha 17 skäl jord från Pers hemman, men att han inte skattade för mer än 12 skäl jord. Kommissionen kom till samma beslut som i ett annat mål, dvs. att laga stakaskifte skulle upprättas mellan grannarna som det var föreskrivet.

Sonen Jon Persson (1672–1760) var ägare till gården 1702–34. Han var gift med Karin Israelsdotter (1673–1749). Jon Persson hade barnen Per f. omkring 1698, som gick i Piteå skola 1718 och sedan var soldat på roten 6 Gran och roten 44 Sjöman, Anna f. 1706, som gifte sig 1733 och flyttade till Yttervik 7, Kelu f. 1711, som blev gift till Innerursviken 2, samt Israel f. 1713. Jon Persson var nämndeman 1729–34. Han kallas Jon Persson Slumpare i en dombok från 1715.

Sonen Israel Jonsson (1713–48) var ägare till gården 1734–48. Han gifte sig 1733 med Karin Persdotter f. 1717 från Hjoggböle 6. Makarna hade barnen Jon (1733–1830), som blev bonde på halva hemmanet, Per f. 1736, Israel f. 1739, Karin f. 1740, Katarina f. 1742, som blev gift med Sven Mosesson på Falmark 11B, Per f. 1744 och Anders (1746–1826), som blev ägare till halva hemmanet. Israel Jonsson hade sonen Per f. 1729 med sin piga Karin Persdotter från Gammelbyn i Burträsk socken. Per Israelsson blev soldat på roten 36 Käck i Rönnbäcken och sedan nybyggare i Glommerstråk i Arvidsjaurs socken. Karin Persdotter f. 1717 gifte om sig 1750 med Nils Andersson f. 1720, som troligen kom från Mjödvattnet i Burträsk socken och som hade varit soldat Sjöman. Makarna hade barnen Margareta f. 1750, Per Renström f. 1753, som blev bonde i Renbergsvattnet, och Nils Renström f. 1756, som blev organist och bonde. Familjen flyttade 1765 till Renbergsvattnet i Burträsk socken.

Sonen Jon Israelsson (1733–1830) var ägare till gården 1765–68. Han gifte sig 1758 med Anna Nilsson (1734–93) från Bureå 7. Makarna hade barnen Katarina f. 1760, som blev gift på Hjoggböle 9, Margareta (1762–93), som blev gift på Falmark 14 (Sjöbotten), Nils (1765–1829), som blev bonde på gården, Anna f. 1767, som blev gift med soldat Sundbom på Sunnanå, Israel (1769–89), Stina f. 1772, som flyttade till Mjödvattnet i Burträsk socken 1798, och Jonas f. 1776, som blev nybyggare på Storön. År 1768 delades hemmanet, och Jon Israelssons bror Anders övertog halva hemmanet eller 37/128 mantal. Jon Israelsson ägde sin halva 1770–1800.

Hjoggböle 3b. Västra Hjoggböle

Anders Israelsson (1746–1826) delade faderns hemman 1770 och var ägare till denna del 1770–1815. Han gifte sig första gången 1772 med Magdalena Eriksdotter (1748–86) från Yttervik 2. Makarna hade barnen Nils f. 1773, som gjorde ett försök med nybygge i Lotträsk eller Verbojaur i Sorsele socken och sedan flyttade till Brände i Nysätra socken, Katarina (1775–75), Erik f. 1776, som blev bonde på gården, Anders (1779–83), Israel (1781–83) och Anders (1784–84). Anders Israelsson gifte om sig 1786 med Lisa Svendsdotter (1759–1832) från Hjoggböle 6. Makarna hade barnen Magdalena f. 1789, som var gift med Anders Ersson Lindahl i Bodbyn i Burträsk socken, Anders f. 1791, som blev bonde på gården, Sara (1793–94), Katarina f. 1796, som blev gift på Norrböle, och Sven f. 1800, som flyttade till Stavvattnet i Lövångers socken.

Hjoggböle 4. Östra Hjoggböle

Mats Andersson som troligen kom från Gummark 7 var ägare till gården 1642–56. Han var gift med Karin Eriksdotter (– 1688), som kom från Hjoggböle 7 och som tidigare varit gift med Lars Jakobsson Klockare på gården. Mats Andersson var nämndeman 1650–51 och sexman 1650–52. Han är sannolikt identisk med den Mats Andersson som var soldat i Falmark 1656–76 och som dog i sjöslaget vid södra Öland 1676. Mantalet var 1654 på 11/16.

Länsmannen och riksdagsmannen Erik Larsson (ca 1622– efter 1702) var ägare till gården 1657–95. Han var gift med en Olofsdotter från Lövångers socken som dog 1696. Erik Larsson hade barnen Lars f. 1649, Karin, som blev gift till Hjoggböle 6, samt Olof, som gifte sig 1687. År 1695 hade Erik Larsson 2 hästar, 27 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 6 tunnor och 4 skäl samt mantalet på 11/16 skatte. Erik Larsson hade syskonen Axel, som blev bosatt på Fällfors 3, Ingeborg, som var gift på Drängsmark 6, Nils, som var knekt 1641–44, Gustav, som flyttade till Kusmark 1, Jakob, som var knekt 1643–44, samt Jon. Erik Larsson var nämndeman 1663–76 och riksdagsman 1675. Han gav 1685 8 karoliner till kyrkan för att resan till och från Kopparberget i Dalarna gick lyckligt. Den 16 februari år 1686 var Erik Larsson i Hammerdals socken i Jämtland där han i Bäckten löste till sig en skuldsedel på 120 daler kopparmynt från Anders Andersson i Lund till dennes bror Moses. Senare under 1686 stämde Erik Larsson Anders Andersson på summan och Anders blev dömd att betala.

Sonen Lars Eriksson (1649–1740) ägde hemmanet 1699–1714. Han gifte sig ca 1684 med Kerstin Olofsdotter (1663–1740). Lars Eriksson hade barnen Olof (1686–1771), Karin Bolin (1692–1779), som flyttade till Piteå stad och troligen gift med borgaren Hans Lund, Lars Schelfting (1693–1783), som blev soldat på roten 127 Kolare, sergeant och bonde i Jävre i Piteå socken och på Frostkåge 3, Kerstin, som flyttade till Stockholm, och Mariet (1703–89), som 1728 gifte sig med Mats Johansson i Arnemark i Piteå socken. Dottern Kerstin bodde 1724 på Kusmark 12 och flyttade samma år till Lars Larsson Schelfting i Jävre i Piteå socken där hon tjänade. Lars Larsson Schelfting bodde i byn 1721.

Sonen Olof Larsson (1686–1771) var ägare till gården 1714–45. Han gifte sig 1712 med Kerstin Hansdotter (1690–1744) från soldatroten 12 Skotte. Makarna hade barnen Katarina, som blev gift till Långträsk 1, Eva f. 1712, som gifte sig 1729 och flyttade ut ur socknen, Adam f. 1712, Lars (1715–40), Erik f. 1716, Stina (1719–85), som blev gift till Innerursviken 1, Katarina (1721–99), Hans f. 1722, Margareta f. 1724, Anna (1725–78), som flyttade till Bergsbyn 9, samt Olof (1726–95), som blev bonde på Hjoggböle 5. Olof Larsson var nämndeman 1735–39.

Sonen Erik Olofsson (1716–1803) var bonde på halva hemmanet 1743–70. Han flyttade ut ur socknen och gifte sig 1737 med Kerstin Andersdotter (1711–86) från Mjödvattnet 11 i Burträsk socken, som tidigare varit gift med Jon Nilsson från Renbergsvattnet. Erik Olofsson hade flyttat ut ur socknen 1737, och familjen flyttade in igen 1743. Kerstin Andersdotter hade sonen Anders Jonsson f. 1736 före giftermålet och han flyttade 1757 till Burträsk socken. Makarna hade barnen Olof (1738–93), Lars f. 1743, Jonas f. 1745, som flyttade till Piteå socken 1764, Lars f. 1746, Lars (1748–43), som flyttade ut ur socknen 1771, Erik f. 1751, som flyttade ut 1773, Hans (1751–1821), som 1795 gifte sig med soldatänkan Maria Eriksdotter i Rag-

valdsträsk, och Johan f. 1753. År 1749 hade gården 19 tunnors utsäde, 2 hästar, 24 kor och 30 små kreatur. Mantalet var på 13/16 skatte.

Sonen Olof Eriksson (1738–93) ägde hemmanet 1770–93. Han gifte sig 1768 med Barbro Olofsdotter (1748–1827) från Risön, och makarna hade barnen Stina (1769–75), Anna f. 1771, som blev nybyggare i Sörselet i Arvidsjaurs socken, Katarina (1772–73), Katarina f. 1773, som blev gift med Erik Nilsson i Mjödvattnet, Erik f. 1775, som tog över halva gården, Olof f. 1776, som tog över den andra halvan av hemmanet, Eva Stina (1778–79), Eva Kristina f. 1780, Jonas f. 1781 och Lars (1783–93). Barbro Olofsdotter ägde gården till 1802.

Hjoggböle 5. Östra Hjoggböle

Stora Olof Olofsson (1726–95) från Hjoggböle 4 delade faderns hemman och var ägare till denna gård från 1754. Han gifte sig 1754 med Katarina Nilsson (1725–65) från Yttervik 2. Han gifte om sig 1767 med Anna Eriksdotter f. 1749 från Daglösten 3 i Lövångers socken som flyttat in till socknen 1762. Olof Olofsson hade barnen Stina f. 1755, som flyttade från socknen 1785, Olof f. 1756, som flyttade från socknen 1780, Magdalena f. 1757, Magdalena f. 1759, vilken 1790 gifte sig med Johan Jonsson från Yttervik, Nils f. 1760, Nils f. 1762, Katarina f. 1764, Erik f. 1768, som ansågs stupid, Lars f. 1769, vilken ansågs stupid och for till Piteå 1803, Anna f. 1771, Johan (1774–75), Johan f. 1778, som övertog en del av faderns hemman men som senare flyttade till Burträsk socken, samt tvillingarna Hans och Nils (1780–80). Olof Olofsson var 1743–44 soldat på roten 44 Sjöman. Johan Jonsson tog sedan över gården.

Hjoggböle 6. Östra Hjoggböle

Anders Olofsson (– 1675) som varit soldat och var förlamad var ägare till gården 1637–70. Han hade sönerna Jon och Olof, som var soldat 1661–94 och hade soldatnamnet Humla. Olof Andersson gifte sig 1673 med Kerstin Jakobsdotter från Mjödvattnet 2 (Tjärn) i Burträsk socken. Mantalet var 1654 på 11/32.

Jon Andersson (– 1678) var ägare till gården 1671–78. Han gifte sig första gången 1665 med en hustru som dog 1677. Han var andra gången gift med Karin Eriksdotter från Hjoggböle 4. Jon Andersson gick ut som soldat i februari 1678 och dog i september samma år. Karin Eriksdotter gifte om sig med Per Staffansson som var ägare till gården 1679–1709. Per Staffansson, som möjligen kom från Renbergsvattnet i Burträsk socken, hade barnen Lisbeta, Per f. 1687, Anna f. 1694, som blev gift till Yttervik 5, samt Karin, som troligen flyttade till Bergsbyn 2. År 1695 hade Per Staffansson 2 hästar, 18 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 5/16 skatte.

Sonen Per Persson (1687–1774) var ägare till gården 1709–55. Han gifte sig omkring 1715 med Malin (1690–1729). Han gifte sig för andra gången 1730 med Lisbeta Svensdotter (1705–48) från Yttervik 5. Per Persson gifte sig tredje gången 1748 med Karin Persdotter f. 1701 från Myckle 2. Per Persson hade barnen Karin f. 1717, som blev gift till Hjoggböle 3, Sigrid f. 1726, som blev soldathustru på roten 28 Åberg, Sven (1732–92), Magdalena f. 1734, Magdalena f. 1736, som gifte sig 1757 och flyttade till Burträsk socken, Per f. 1737, som blev soldat på roten 45 Gärs,

Anna f. 1738 och Lisa (1741–90), som blev soldathustru på roten 83 Knipa. Per Persson hade 1749 ett utsäde på 4½ tunnland och ägde en häst, 15 kor och 16 småkreatur. Mantalet var på 11/32 skatte.

Sonen Sven Persson (1732–92) var ägare till gården 1755–92. Han gifte sig 1755 med Sara Andersdotter (1728–1817) som var inflyttad från Mjödvattnet i Burträsk socken. Hon var en dotter till Anders Nilsson Flark och Karin Jonsdotter. Makarna hade barnen Per f. 1756, Katarina f. 1757, Lisa f. 1759, som blev gift på Hjöggböle 3, Katarina f. 1761, Per f. 1762, Katarina f. 1764, som var gift på Hjöggböle 8, Per f. 1768, som blev bonde på gården och gifte sig med Anna Persdotter från Mårtensboda 1 i Lövängers socken, Margareta f. 1772, som blev soldathustru på roten 45 Slumpare, och Sara f. 1777, som var gift med Nils Nilsson Renström på Renbergsvattnet 8 i Burträsk socken.

Hjöggböle 7. Sjön

Nils Eriksson (1597–1681) var ägare till gården 1613–55. Han var gift med en Nilsdotter från Hjöggböle 1. Nils Eriksson gifte sig för andra gången med en Jakobsdotter från Lund 1, vilken var en syster till Lars Jakobsson på Hjöggböle 4. Han gifte sig tredje gången med Cecilia Olofsdotter från Lövängers socken. Nils Eriksson hade söner Johan, som gick ut som soldat 1642, Olof, som gick ut som soldat 1647, Anders, som var soldat 1648–56 och som dog vid Warszawas belägring 1656, Håkan, som var soldat 1652, Erik (1623 –), som var soldat 1645, och Jakob som var soldat 1656–63. Möjligen kan Anders Nilsson ha överlevt kriget och vara identisk med Anders Nilsson Nortman som var sockenskrivare och mantalskommissarie i Umeå socken. Anders Nilsson Nortman dog 1708. Han var bror till Sara Nilsson från Skellefteå socken som dog 1696 hos borgaren Per Andersson Hök i Umeå. Hennes saker fördes till Nils Eriksson i Hjöggböle som var en son till Erik Nilsson ovan. Det fanns även en Anders Nilsson (– 1676) i Hjöggböle som gick ut som soldat 1676 för sitt eget hemman och dog samma år i slaget vid Lund. Det är oklart om han är identisk med Anders Nilsson ovan. Om så är fallet är uppgiften om dödsfallet vid Warszawas belägring felaktig. Mantalet var 1654 på 11/32.

Sonen Erik Nilsson var ägare till gården 1656–90. Han var gift med en Jonsdotter som var en syster till Johan Jonsson på Bodan 1. Makarna hade barnen Malin, som blev gift med en soldat på roten 7 Brant, Nils, Anders, som flyttade till Falmark 13, Zackarias f. 1651, som flyttade till Falmark 13, Elias f. 1669, som flyttade till Österbotten, Erik (– 1716), som flyttade till Nolbyn 5 i Lövängers socken, och troligen dottern Margareta Erikdotter, som var gift med korpralen Jon Persson Boman vilken var korpral 1666–76, rustmästare 1676–78 och förare vid Torneå kompani från 1678. Gamle rustmästaren Jon Persson bodde på Kyrkobordet 1695.

Sonen Nils Eriksson var ägare till gården 1692–1715. Han gifte sig 1684 med Karin Andersdotter (1659–1746). Makarna hade barnen Margareta (1689–1773), som blev gift till Storkåge 17 och senare till Boviken 3, Karin (1693–1757), som blev gift till Hjöggböle 9, Erik (1696–1755), Mariet (1699–1773), som blev gift till Burvik 6, och Anders f. 1706, som gick i Piteå skola 1724 och sedan var dräng hos rådmän Höjer i Piteå stad. Han gifte sig 1740 med Malin Larsdotter (– 1744) på Bissjön 3 i Lövängers socken och gifte om sig 1746 med Karin Andersdotter. Anders Nilsson som bodde på Lund 2 1742–56 var riksdagsman. År 1695 hade Nils Eriksson 2

hästar, 22 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 6 skäl och mantalet var på 19/32 skatte. Nils Eriksson var tremännings soldat vid Per Larsson Kags tremänningskompani 1676–80 och soldat vid Skellefteå kompani 1680–83.

Nils Eriksson klagade 1695 över att Erik Larsson från Hjoggböle 4 hade ett hemman på 14 skäls åker med ängar men att skatten endast hade lagts efter 8 skäl. Vittnena Mårten Jonsson i Bergsbyn, Lars Olofsson i Gärdsmark och Johan Johansson i Bodan kunde intyga att ägorna på 14 skäl hade tillhört Nils Erikssons och Erik Larssons hemman, vilket även Erik Larsson tillstod. Kommissionen fann det skäligen att för undvikande av framtida oklarheter skulle ett laga skifte genomföras som gjorde att jorden skulle svara mot den skatt som erlades.

Nils Eriksson berättade att han hade jord som uppgick till ett tunnland från det nedlagda hemmanet i byn. Marken hade han köpt 1671 av Mårten Jonsson i Bergsbyn för 200 daler kopparmynt. Mårten Jonsson tillfrågades varför han hade lagt ner hemmanet och förklarade att hemmanet endast haft frostaktig jord. Av övriga hemmanet hade han sålt 1 tunnland till Erik Larsson i Hjoggböle och 2 tunnland till Olof Jonsson. Kommissionen gick till 1686 års jordebok och fann att skatten för berörda bönder var högt över den som fanns uppförd i 1667 års jordebok.

Sonen Erik Nilsson (1696–1755) var ägare till gården från 1718. Han var soldat på roten 44 Sjöman 1718–19. Han gifte sig 1726 i Burträsk med Maria Johansdotter (1704–1762) från Gammelbyn 3 i Burträsk socken. Makarna hade barnen Katarina (1727–1809), som blev bondhustru på halva hemmanet vilket fick beteckningen Hjoggböle 8, Sara (1728–40), Lisa f. 1731, Anders (1733–82), som gifte sig 1759 och blev soldat på roten 43 Ryttare, Anna f. 1734, Mariet f. 1735, Anna (1736–1811), Hindrik (1738–1802), som blev soldat på roten 44 Sjöman, Esaias f. 1739, Johan f. 1740, Elias f. 1742, som flyttade till Burträsk socken 1760 där han var soldat på roten 32 Forssparre, Nils f. 1743, Erik f. 1744, som flyttade ut ur socknen 1770, Sara f. 1745, som flyttade ut ur socknen 1768, Eva f. 1747, som flyttade till Umeå socken 1767, samt Mårten Sjöström f. 1752, som bodde som inhyses i Uttersjön i Lövångers socken. År 1749 var mantalet på 19/32 skatte och Erik Nilsson hade 7 tunnors utsäde, en häst, 18 kor och 20 små kreatur. Byggnader och åkerjord var i någorlunda skick.

Sonen Anders Eriksson (1733–82) ägde gården 1757–58. Han var sedan soldat på roten 43 Ryttare. Beträffande familjen, se under rote 43 Ryttare.

Per Johansson (1733–71) från Bureå 2 var ägare till gården 1758. Han gifte sig 1758 med Anna Eriksdotter (1736–1811) som var en dotter till tidigare ägaren Erik Nilsson. Makarna hade barnen Magdalena f. 1759, Johan (1761–1800), som blev nybyggare i Baktsjaur i Arvidsjaur socken år 1791, Anders f. 1762, Maria f. 1763, Erik f. 1764, Katarina f. 1766, Maria f. 1767, Johan f. 1768, Britta f. 1769 samt Per f. 1770. Hemmanet delades omkring 1758 och Hjoggböle 8 kom till.

Änkan Anna Eriksdotter gifte om sig 1772 med Jon Olofsson (1725–77) från Tuvan 2 som hade bott på Sunnanå 2. Jon hade barnen Katarina f. 1757 och Olof (–1805) från ett tidigare äktenskap. Anna och Jon hade barnen Jonas f. 1774 och Eva (1775–1846). Anna Eriksdotter gifte sig för tredje gången 1779 med Olof Andersson (1747–1816) från Bäck 2. Makarna fick dottern Anna f. 1780.

Hjoggböle 8. Sjön

Nils Nilsson (1732–1811) från Bureå 5 blev ägare till halva hemmanet. Han gifte sig 1758 med Katarina Eriksdotter (1727–1809), som var en dotter till tidigare ägaren Erik Nilsson. Makarna hade barnen Kristina (1760–60), Katarina f. 1760, Kristina f. 1761, Maria (1761–62), Anna (1763–65), Maria Kristina (1764–65), Eva f. 1766, Nils (1768–68), dödfödd son 1769, Karin f. 1770, som var gift med Erik Löfstedt på Daglösten 3 i Lövångers socken, Johan (1771–1851), som var gift med Kerstin Persdotter från Vebomark 14 i Lövångers socken, och Kerstin f. 1778. Makarna bytte hemman 1773 med Per Larsson (1721–90) och hustru Anna Svendsdotter f. 1733 från Risböle 3 i Lövångers socken.

De nya ägarna hade barnen Anna (1755–95), Margareta f. 1756, som var gift med Karl Andersson i Umeå, Lars (1759–1832), som var gift med Karin Svendsdotter från Hjoggböle och som ägde gården 1790–1808, Karin (1761–61), Sven (1763–63), Erik f. 1765, som var gift med Kerstin Andersdotter från Burträsk socken, Per (1768–70) samt Mats (1771–71).

Hjoggböle 9. Forsen

Erik Jonsson (1600–72) var ägare till gården 1627–59. Han var gift med Karin (ca 1599–1688). Erik Jonsson hade sonen Jon och en dotter som flyttade till Degerbyn 6. Karin stod som ägare till hemmanet 1662. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Jon Eriksson (– 1661) ägde hemmanet 1660–61. Han var gift med Kerstin Olofsdotter f. 1637, som innehade gården 1663–67, och makarna hade troligen sonen Olof som var soldat från 1677 och fortfarande 1683. Kerstin Olofsdotter gifte troligen om sig med Sven Persson som ägde gården 1669–81. Han kom troligen från Falmark 5.

Sonen Lilla Olof Jonsson var ägare till gården 1682–1708. Han var gift med Ingrid Persdotter f. 1653, som troligen var en syster till Kerstin Persdotter på Falmark 1. Olof och Ingrid hade barnen Lisbeta f. 1687, Kerstin f. 1689, Jon f. 1693, Ingrid f. 1695, som blev soldathustru på roten 56 Kock, Barbro (1695–1764), som flyttade till Tegsnäset i Degerfors socken där hon var gift med Anders Persson, samt en dotter som blev gift till Burvik 8. År 1695 hade Olof Jonsson en häst, 13 kor och 15 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 3/8 skatte. Olof Jonsson var soldat 1677–87. Han var sannolikt en son till Jon Eriksson ovan, eftersom en Olof Jonsson i Hjoggböle blev soldat 1677. I Falmark fanns ingen soldat med detta namn under den aktuella tiden.¹⁶⁸ (Knut Lundberg har uppgiften att Olof Jonsson kom från Falmark 12, dock utan källa som styrker detta.)

Sonen Jon Olofsson (1693–1767) ägde hemmanet 1709–10 och flyttade 1711 till Falmark 3. Han var gift med Malin Larsdotter (1689/92–1767) från Innervik 18.

Nikodemus Jonsson (1656–1756) från Falmark 3 var ägare till gården 1711–21. Han var gift med Britta Andersdotter (– ca 1724) från Falmark 3. Makarna hade barnen Jon f. 1689, som blev soldat på roten 45 Gärs, Margareta f. 1697, som flyttade till Piteå socken 1741, Britta (1701–91), som gifte sig ca 1732 med soldaten Jakob Olofsson Kock som 1744–57 bodde i en annan socken, Elsa f. 1704, som flyttade till Piteå socken 1722 och gifte sig omkring 1724, samt Kerstin, som flytt-

tade till Bygdeå socken 1747. Britta Nikodemusdotter bodde sedan på gården med barnen Karin Jakobsdotter f. 1732 och Nikodemus Jakobsson f. 1736.

Jon Nikodemusson (1689–1773), som varit soldat på roten 45 Gärs och var son till tidigare ägaren Nikodemus Jonsson, ägde hemmanet från 1722. Han gifte sig samma år med Karin Nilsson (1693–1757) från Hjoggböle 7. År 1749 sådde Jon Nikodemusson 4½ tunna och hade en häst, 14 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 3/8 skatte.

Systersonen Nikodemus Jakobsson (1736–1814) ägde sedan gården. Han var en son till Britta Nikodemusdotter och hennes man Jakob Olofsson Kock. Han gifte sig 1756 med Anna Persdotter (1724–1807) från Burvik 6. Makarna hade barnen Jakob (1757–84), Per (1758–1839), Jonas Landstedt (1760–1839), Britta f. 1762, Nikodemus f. 1763, Anders f. 1765, Nikodemus (1766–1852), Margareta (1768–83) samt Anna (1771–1838). Hemmanet delades ca 1790 mellan sönerna Per och Nikodemus.

Hjoggböle a. Västra Hjoggböle

Ett hemman i Hjoggböle upphörde som särskild enhet 1633. 1/8 mantal lades till hemmanet nr 1, 1/16 mantal till nr 7 och 7/16 till nr 4. Mårten Jonsson, som var en son till Jon Mårtensson på Hjoggböle 1, bröt i början av 1650-talet ut ½ mantal ur det hemmanet. Möjligen ingick 1/8 mantal från ödehemmanet som kärna i det nya hemmanet.

Mårten Jonsson (– tidigast 1708) från Hjoggböle 1 var ägare till gården 1653–69. Han flyttade 1668 till Bergsbyn 7. Beträffande familj, se under Bergsbyn 7. Mårten Jonsson var nämndeman 1660–70. Mantalet var 1654 på ½.

När Mårten Jonsson år 1671 sålde Hjoggbölefastigheten om 1/2 mantal avregistrerades den som särskild rök. Fastigheten nr 1 återfick nu ¼ mantal, nr 3 fick 1/8 mantal och nr 5 fick eller övertog 1/8 mantal.

Hjoggböle övriga

Jakob Nilsson Järnhäst var soldat 1653–72 och blev avförd från tjänsten eftersom han hade ”rosen”. Han var lejd av Jon Persson i Hjoggböle. Sven Olofsson var soldat 1677, men han dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Jonas Hansson Smålänning var soldat från 1683 och var lejd av Nils Eriksson i Hjoggböle. Han blev soldat på roten 25 Smålänning i Burträsk socken av Löfvångers kompani. Moses Östensson Duva var soldat från 1689 och tjänstgjorde från 1695 på roten 24 Duva i Burträsk socken av Löfvångers kompani. Knektänkan Elisabet Östensdotter (1650–1715) blev mördad natten mot den 15, 16 eller 17 februari 1715. Hon hade blivit strypt med ett smalt snöre. Målet togs upp på vårtorget i Löfvånger 28 februari till 3 mars. Rätten misstänkte en grupp ”tartare”, dvs. zigenare, som hade kommit till byn måndagen den 15 februari. De hade begärt att få ”hus över natten” men hade endast fått lite mat och hö. En del hade farit till Olof Jonsson i byn och andra hade dragit till Mjödvattnet i Burträsk socken.¹⁶⁹

FALMARK

Vid roteringen 1695 berättas att de olika bydelarna inom Falmark hade medelmåttig åkerjord som var något frostaktig. Ångarna var medelmåttiga och man hade en bra skog med medelmåttigt mulbete. I byarna idkades träskfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att det inte fanns några utjordar, utan alla ägorna finns inom byn. Åkerjorden är en aning frostaktig på vissa ställen, men ger på de flesta ställen god årsväxt. Det finns dock inte något tillfälle att vidare uppodla utmarkerna. Skogen är av någorlunda storlek och tillräcklig för husbehov. Det finns gott om mulbete, och i byn finns 5 mjölkvarnar, av vilka 2 är i drift hela året. I byn finns inga otaxerade fisken.

År 1648 fanns 10 hemman i Gamla Falmark men på 1660-talet fanns endast 5 hemman kvar då flera hemman flyttat till fäbodarna i Långviken, Sjöbotten och Falmarksforsen.

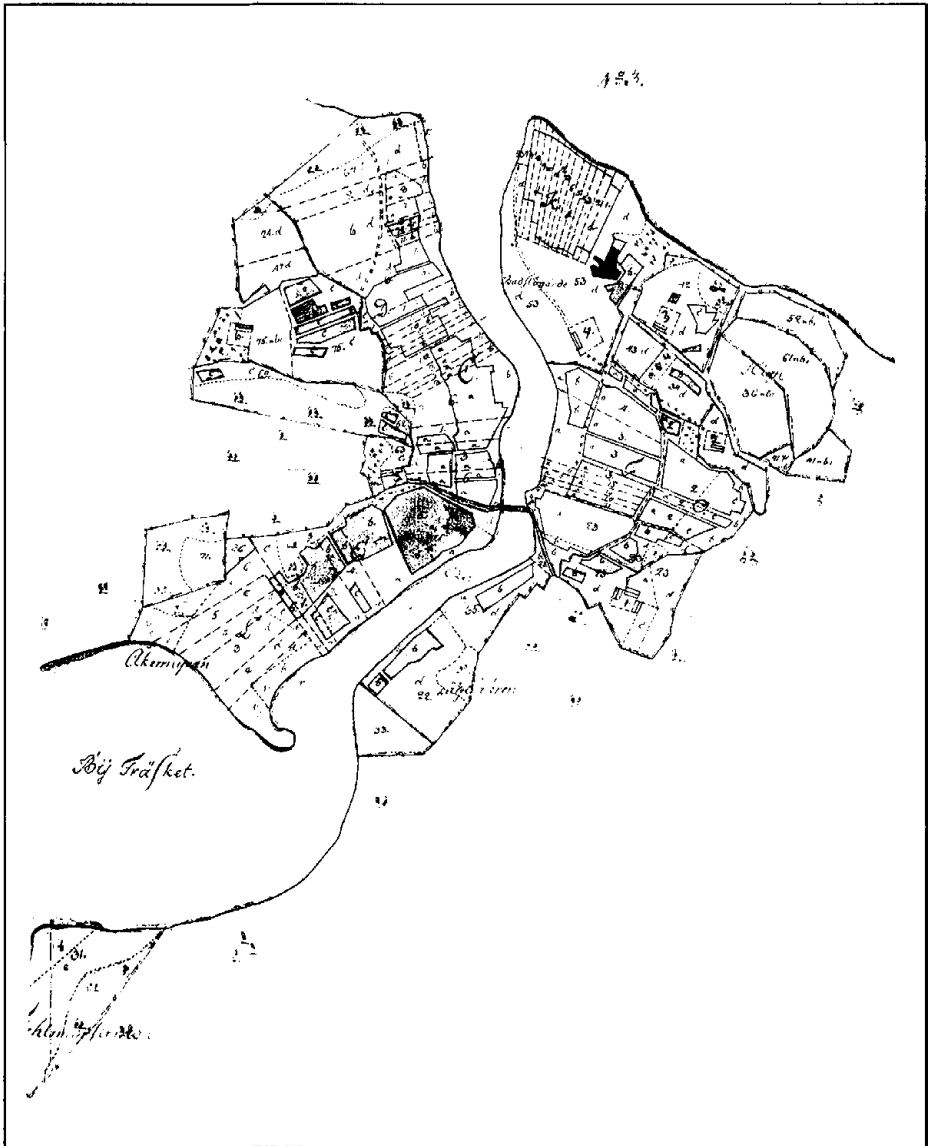
Litteratur: *Byarna lever: Östra Falmark, Falmarksforsen, Vikmyran, Skellefteå* 2000, 328 s. ill.; Lindmark, Elof: *En krönika om byn Fahlmärk, Skellefteå* 1976, 63 s. Duplic.; Lindmark, Elof: *Byarna Holmsvattnet och Sjöbotten med näraliggande nybyggen Istermyrliden, Sandviken, Långbacka, Wikdahl och Wikmyran, Skellefteå* 1983, 251 s. Duplic.; Lundmark, Elsa, *Folket i Gamla Falmark och Falmarksheden på 1900-talet*, 49 s. ill. Duplic.; *Långviken förr och nu*, Ord & visor förlag, Skellefteå 1998, 367 s. ill.

Falmark 1. Gamla Falmark

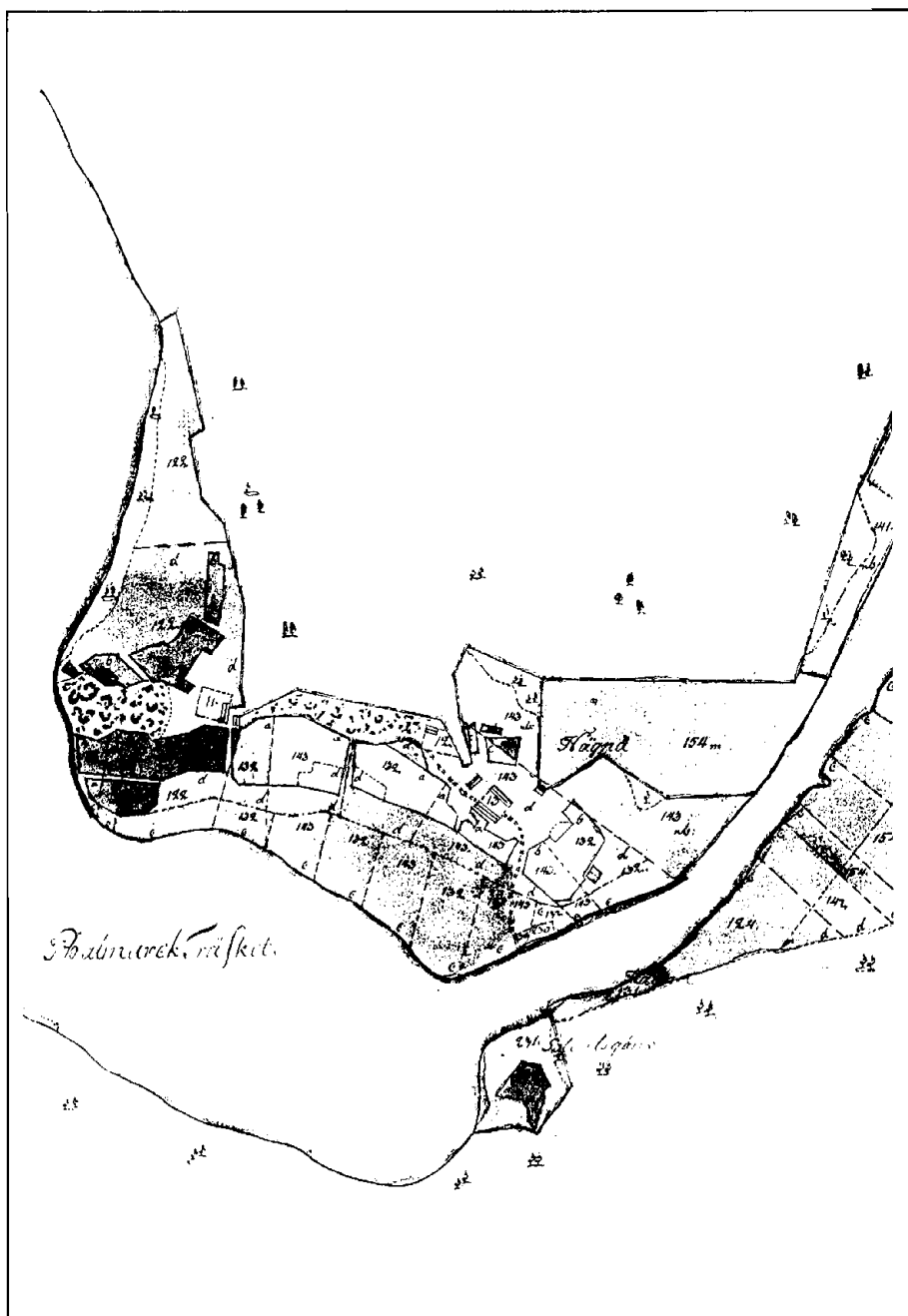
Per Öndesson (1577 –) var ägare till gården 1625–62. Han var gift och hade sönerna Önde (– 1656), som var soldat 1647–56 och dog 1656 vid Warszawas belägring, och Per. Mantalet var 1654 på 15/32. Per Öndessons hustru fick 1658 3 daler kopparmynt av kyrkan i Nederkalix eftersom hon sommaren innan, dvs. 1657, mist sin gård och engord genom en brand. Möjligen var hon från Kalix.

Stora Per Persson (– 1678) ägde hemmanet 1663–78. Han gifte sig 1665 med Rågård (– 1682) eller Rakel som var ägare till gården 1679. Per Persson gick ut som soldat 1678 och dog i december samma år i Ripa vid Åhus i Skåne. Hustru Rakel eller Rågård ägde gården 1678–79. I en längd från 1678 står att hon har en smittsam sjukdom. Dottern Elsa piga innehade gården 1680–87.

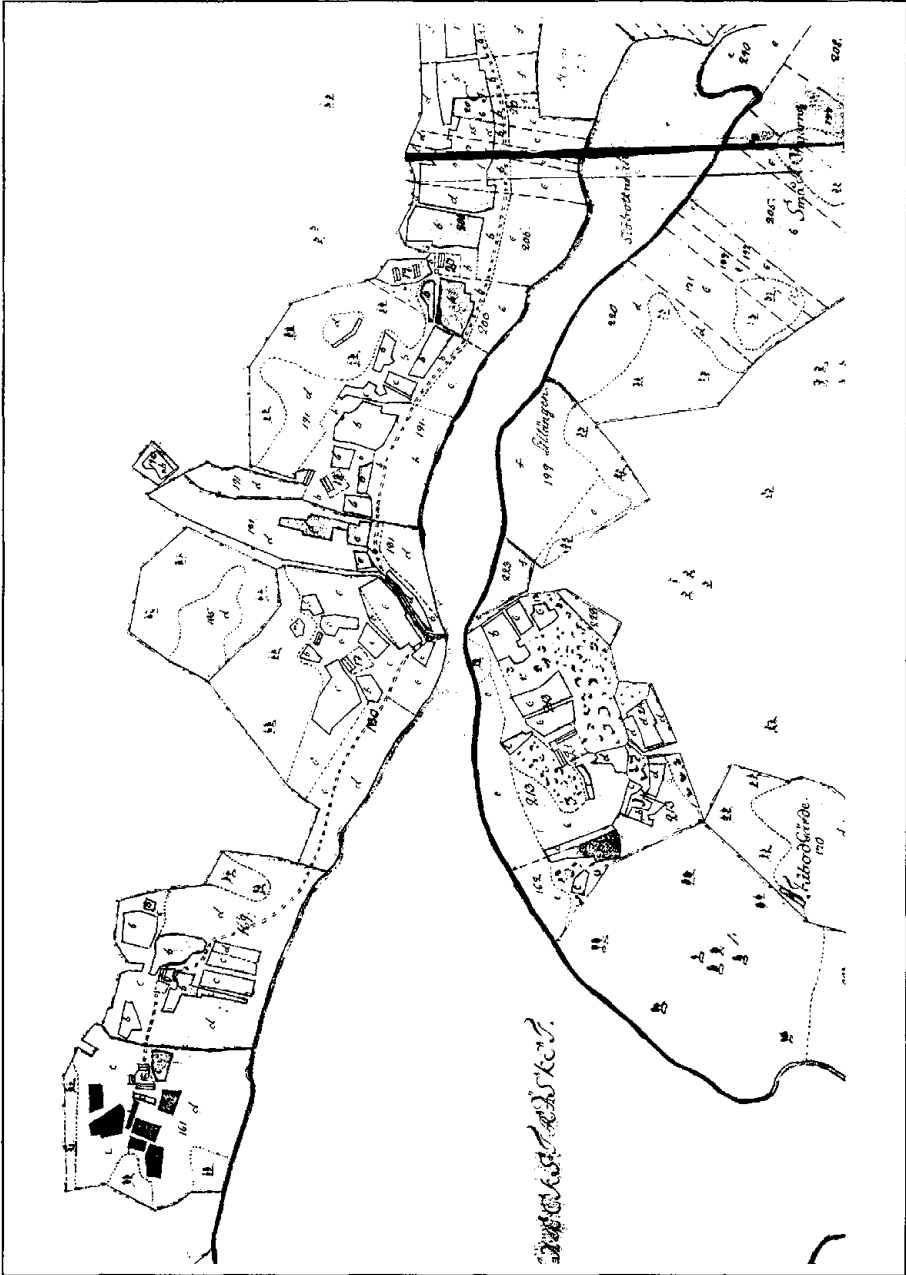
Anders Jonsson från Falmark 12 var ägare till gården 1688–1714. Han gifte sig 1688 med Karin Persdotter (1663–1751) som sannolikt var född på gården. Makarna hade barnen Kerstin (– 1762), som bodde på Falmark 4, Mariet f. 1688, som blev gift till Falmark 4, Anna f. 1695, som blev gift till Falmark 2, Per f. 1697 och Margareta f. 1699, som blev gift till Boviken 2. År 1695 hade Anders Jonsson en häst, 12 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 7/16 skatte. Karin Persdotter var ägare till gården från 1715.

Karta 97. Falmark 1768–1769. Storskifteskarta av A. Bergström. Gamla Falmark. Nummer 1 i utgåvan är 1 på kartan, 2=3, 3=4, 4=5, 5=6 och 16=2.

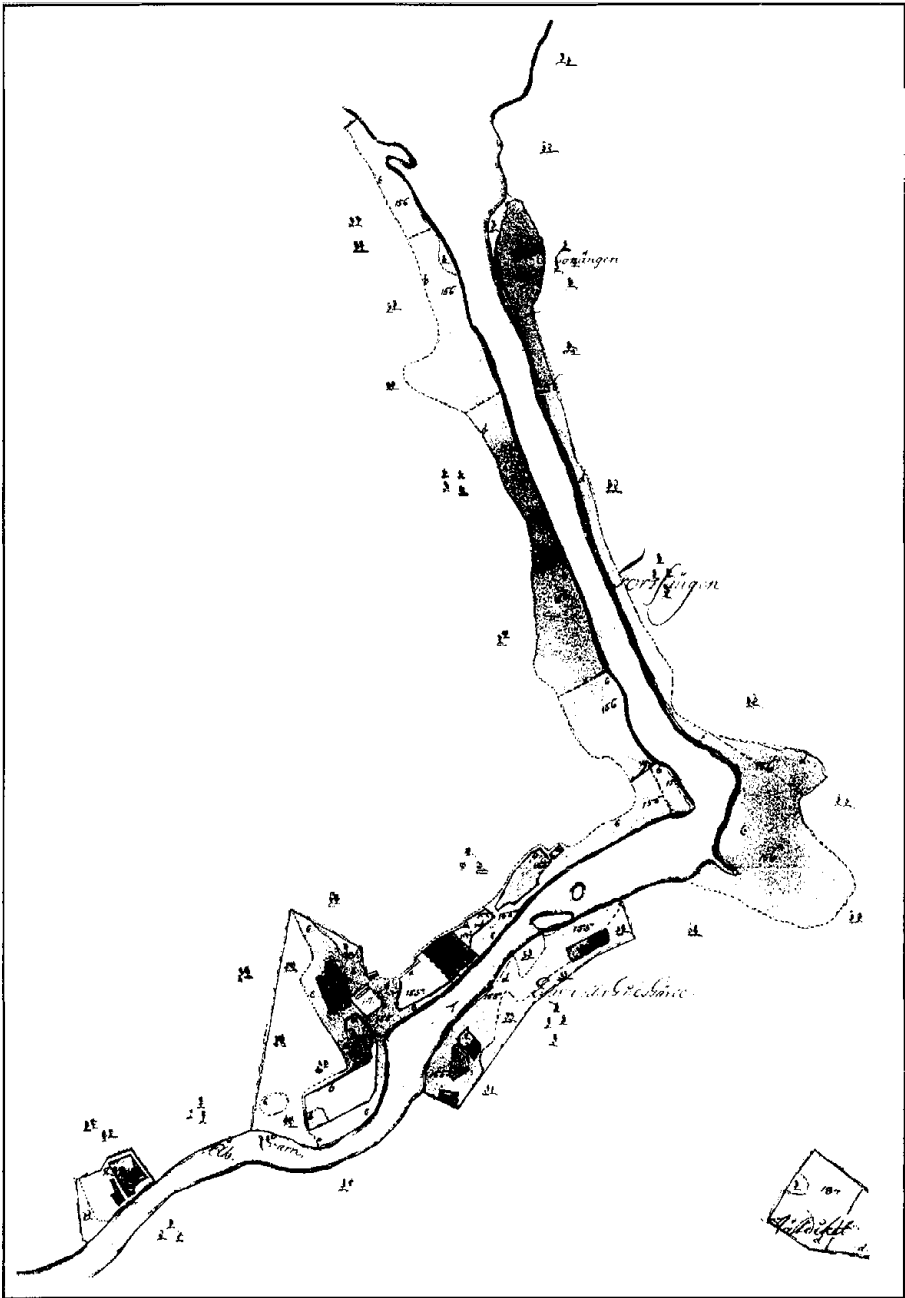
Karta 98. Falmark 1768–1769. Storskifteskarta av A. Bergström. Östra Falmark. Nummer 11 på kartan motsvarar bokens 10, 12=11 och 13=11B.

Karta 99. Falmark 1768–1769. Storskifteskarta av A. Bergström. Sjöbotnen. Numreringen på kartan överensstämmer med bokens numrering.

Karta 100. Falmark 1768–1769. Storskifteskarta av A. Bergström. Långviken. Hemmanet nr 6 i utgåvan är 7 på kartan. Utgåvans 7=8, 8=9 och 9=10.

Karta 101. Falmark 1768–1769. Storskifteskarta av A. Bergström. Falmarksforsen. Hemmanet nr 12 i utgåvan är 14 på kartan. Observera kvorn och ålfiske nere till vänster på kartan.

Sonen Per Andersson (1695–1780) var bonde på gården från 1718. Han gifte sig 1725 med Kerstin eller Karin (1696–1740). Han gifte om sig 1741 med Kelu Jakobsdotter (1695–1781) från Hedensbyn 9 som var soldatänka på roten 57 Lund. Per Andersson hade barnen Karin (1721–1800), som 1752 gifte sig med Erik Eriksson från Ullbergsträsk, Lars (1724–50), som blev gift till Varuträsk 1, Anders (1725–50), Jon f. 1727, som blev soldat på roten 39 Falk, Anna f. 1729, Petrus f. 1730, Katarina (1731–1810), Karin f. 1735, Anders f. 1736, Johan f. 1739 och Anna f. 1740. Per Andersson hade år 1749 6 tunnlands utsäde och en häst, 18 kor och 12 får. Mantalet var på 15/32 skatte. Hemmanet hade på Hjoggböle bys skog 2 laduängar som gav 4 skrindland.

Sonen Jon Persson f. 1727, som tidigare hade bott på Furunäs 3, ägde sedan gården. Han gifte sig 1749 med Sara Andersdotter f. 1727 från Kusmark 19. Makarna hade barnen Per f. 1751, Katarina f. 1753, Stina f. 1755, Margareta (1756–1804), som var gift med Erik Mikaelsson på Bäck 4, och Anders f. 1758. Jon Persson var fortfarande ägare 1786.

Falmark 2. Gamla Falmark

Mats Persson (1593–1653) var ägare till gården 1628–53. Han var gift med Ingeborg som var ägare till gården 1654–61 och 1663. Mantalet var 1654 på 7/16. Mats Persson hade barnen Åsved, som var soldat 1643–54, och Johan (– 1676), som var soldat 1663–76 med namnen Lustig och Glader. Han dog i slaget vid Lund 4 december 1676. Vidare hade Mats Persson barnen Per, Erik, Lars och en dotter som troligen var gift med Anders Mårtensson i Renbergsvattnet i Burträsk socken. Anders Jakobsson ägde gården 1662.

Sonen Erik Mattsson (– 1689) ägde hemmanet 1664–84. Han gifte sig 1663 troligen med Kerstin, vilken stod som ägare till hemmanet 1679–80. Erik Mattsson hade dottern Margareta. Erik Mattsson var soldat från 1661, bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1666–72 och soldat 1679–89 med soldatnamnet Friare. Han dog i Göteborg 9 december 1689. Erik Mattsson var sannolikt skomakare på Kyrkobordet under 1650-talet.

Per Jönsson från Medle 8 (– ca 1720) var bonde på gården 1686–1713. Han var gift med Margareta Erikssdotter (1665–1748), som var en dotter till tidigare ägaren Erik Mattsson. Per Jönsson hade barnen Anna, som blev gift till Burvik 2, Jöns, som gifte sig 1707 och flyttade till Burvik 2, och Per f. 1697. År 1695 hade Per Jönsson en häst, 12 kor och 13 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 3 skäl och mantalet på 7/16 skatte. Per Jönsson berättade vid roteringen 1695 att han hade några pantängar från Nils Erikssons hemman samt från Anders Olofssons hemman för 39 daler kopparmynt. Per Jönsson erbjöd sig avträda ängarna mot lösen, vilket kommissionen fann skäligt. Per Jönsson var sexman 1709.

Sonen Per Persson (1697–1767) innehade hemmanet 1714. Han var gift med Anna Andersdotter f. 1695 från Falmark 1. Per Persson hade barnen Lars f. 1732 och Karin f. 1734, som blev gift till Gummark 2. År 1749 hade Per Persson ett utsäde på fem tunnland och på gården fanns en häst, 15 kor och 12 små kreatur. På Hjoggböles skog hade hemmanet 4 skrindlands äng. Mantalet var på 27/64 skatte.

Sonen Lars Persson f. 1732 var ägare till gården 1757–85. Han gifte sig 1756 med Sara Jonsdotter (1733–1821) från Bodan 2. Makarna hade barnen Per (1757–1831) och Anna f. 1758. Lars Persson var fortfarande ägare 1786.

Falmark 3. Gamla Falmark

Hemmanet är utbrutet från Falmark 12 omkring 1680. Hemmanet nr 12 låg tidigare i Gamla Falmark, men flyttade under perioden 1648–64 till fäboden i Falmarksforsen. Det är sannolikt att hemmanet nr 3 övertog de gamla gårdsbyggnaderna i Gamla Falmark. Per Persson Klut var soldat i byn 1677–90, då han blev befordrad till korpral. Namnet antyder att han kan vara från Klutmark. Per Klut gifte sig 1684 med Margareta Nilsdotter. Makarna flyttade 1684 till Falmark 14.

Olof Johansson (1660–1711) från Falmark 12 bodde på hemmanet 1685, men sedan tog han över faderns hemman året därpå. Augustin Hansson från Falmark 11 ägde gården 1684–87. Han flyttade 1687 till Stämmingsgården 5.

Nikodemus Jonsson (1656–1758), som möjligen kom från Falmark 12, ägde hemmanet 1688–1710. Han var gift med Britta Andersdotter (– ca 1724) och makarna hade barnen Jon f. 1689, som blev soldat på roten 45 Gärs, Margareta f. 1697, som flyttade ut ur socknen, Britta (1701–91), som var borta från socknen 1744–57, Elsa f. 1704 samt Kerstin. År 1695 hade Nikodemus Jonsson en häst, 8 kor och 13 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 1/8 skatte. Familjen bytte hemman 1711 med Jon Olofsson på Hjoggböle 9.

Lilla Jon Olofsson (1693–1767) från Hjoggböle 9 var ägare till gården 1711–40. Han var gift med Malin Larsdotter (1689/92–1767) från Innervik 18.

Hans Nilsson (1707–99) från Tjärn 4 ägde hemmanet från 1740. Han gifte sig 1737 med Lisbeta Andersdotter (1717–99) från Innervik 18, som var en styvdotter till förre ägaren Jon Olofsson. År 1749 var mantalet på ¼ skatte och utsädet var 3 tunnland. På gården fanns en häst, 10 kor och 10 får. Gårdsbyggnaderna var i någorlunda skick. Hans Nilsson var soldat på roten 39 Falk 1742–44. Han fick avsked 1744, eftersom han ansågs oduglig. Hans Nilsson fick betala tillbaka bilegan på 200 daler kopparmynt. Hans Nilsson hade barnen Nils (1738–38), dödfödd son 1739, Jon (1740–50), Nils f. 1745, dödfödd son 1746, Malin f. 1747, Magdalena (1748–99), dödfödd dotter 1750, Hans (1751–1835), Anders (1754–89), som var soldat på roten 39 Falk, dödfödd son 1758 samt Johan (1761–61). Hans Nilsson var nämndeman 1760–62.

Sonen Nils Hansson f. 1745 var senare ägare till gården. Han gifte sig 1778 med Katarina Andersdotter (1757–86) från Bäck 3. Han gifte sig för andra gången 1788 med Anna Eriksdotter (1755–1822) från Frostkåge 9. Nils Hansson fanns här åtminstone 1775–86. Han hade barnen Anders (1783–1809), Lisa Fahlman f. 1789 och Magdalena (1797–1869).

Falmark 4. Gamla Falmark

Hustru Sara ägde hemmanet 1643–50. Sonen Östen Johansson var ägare till gården 1648 samt 1651–60. Han var gift med Karin som ägde hemmanet 1662–65. Makarna hade söner Johan, som var tremännings soldat i Jämtland 1676, och Jakob Östenson Palm, som var soldat från 1673 till 1677, då han rymde ur tjänsten. I början hade

han tjänst vid Luleå silververk i Kvikkjokk, men sedan var han tvungen att gå ut i kriget. Östen Johansson var soldat 1655–57. Han hade troligen brodern Per Johansson som var soldat 1652–56 och som dog det sistnämnda året i Polen. Mantalet var 1654 på 11/32.

Augustin Larsson från Klutmark 5 var bonde på gården 1667–85. Han gifte sig 1665 med Karin (– 1678) och senare omgift med en annan kvinna. Augustin Larsson hade sonen Östen Augustinsson Tartare (1663–1745), som var soldat från 1683 och på roten 40 Tartare från 1695 och fram emot 1704. Troligen hade han också sönerna Per Augustinsson, som var soldat i Hjoggböle från 1689 och på roten 44 Sjöman från 1695, samt Olof Augustinsson Forssparre, som var soldat i Hjoggböle från 1689 och på roten 32 i Burträsk socken av Löfvångers kompani från 1695. År 1675 var Augustin Larsson utfattig och hade inte sått något. Han hade varken häst eller boskap. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl.

Per Mosesson från Holmsvattnet 1 innehade hemmanet 1685–88, varefter han bytte hemman med Anders Olofsson på Falmark 14. Han gifte sig 1684.

Lilla Anders Olofsson (– 1697) från Falmark 14 var ägare till gården 1688–97. Han var gift med Britta Larsdotter, som troligen kom från Klutmark 5. Hon innehade hemmanet 1698–1701 och 1703–12. Anders Olofsson hade barnen Lars, Samuel och Margareta. År 1695 hade Anders Olofsson en häst, 12 kor och 13 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 13/32 skatte.

Sonen Lars Andersson var ägare till gården 1702–03. År 1704 blev han soldat på roten 42 Storm. Han torde ha försvunnit i kriget. Brodern Samuel Andersson (– ca 1719) var ägare till gården 1713–18. Han var gift med Mariet Andersdotter (1688–1767) från Falmark 1. Makarna hade dottern Britta f. 1712 och Mariet hade dottern Maria som var född utom äktenskapet. Mariet Andersdotter ägde hemmanet 1719–29 och flyttade sedan till Tjärn 1.

Daniel Larsson (1710–82), som flyttade in till socknen 1728, var ägare till gården 1730–58. Han var gift med Britta Samuelsdotter (1713–89), som var en dotter till före ägaren Samuel Andersson. Makarna hade barnen Katarina f. 1731, Maria f. 1733, Sara (1740–1808), Lars f. 1745, Samuel f. 1747, Daniel f. 1748, Johan f. 1751, Britta f. 1752 och Lisa f. 1756. År 1749 var mantalet på 11/32 skatte och utsädet på 4½ tunnor. På gården fanns en häst, 12 kor och 12 får. I Hjoggböle hade hemmanet en laduäng om 1 skindland. Makarna flyttade 1758 till Tjärn 1.

Per Eriksson Orre (1703–63) från Tjärn 1 var ägare av hemmanet från 1758. Han hade tidigare varit soldat på roten 14 Orre. Han gifte sig 1728 med Marta Persdotter (1700–77) från Tjärn 1. Makarna hade barnen Stina/Kerstin f. 1729, som blev gift på gården, Anna f. 1732, som blev gift till Bergsbyn 2, Magdalena f. 1735, som blev gift till Klutmark 8, samt Maria.

Olof Persson (1729–1809) från Tjärn 5 var sedan bonde på gården. Han hade varit soldat på roten 33 Bergskråva 1747–50. Olof Persson var gift med Stina Persdotter (1729–75), som var en dotter till före ägaren Per Eriksson. Makarna hade barnen Mariet, Marta (1751–1840) som blev gift till Falmark 5, Margareta (1753–77), Britta (1755–1829), Per (1757–58), Mariet, Stina (1759–1800), Per (1761–1802), Olof (1764–64), Katarina (1765–1839) som blev nybyggarghustru i Bjurfors, Olof (1769–1838) samt Anna (1772–1812). Olof Persson gifte sedan om sig med Malin Olofs-

dotter (1720–96). Olof Persson var åtminstone ägare 1775–86. Han var nämndeman 1740–47.

Falmark 5. Gamla Falmark

Hemmanet låg på västra sidan av Bureälven. Hemmanet kallades 1611 för Vallen och möjligen hade området på västra sidan av Bureälven tidigare varit en fäbod. Per Nilsson (före 1577 –) var ägare till gården 1613–50. Han hade barnen Nils som var soldat 1639, Hans (1619 –) som var soldat 1639–52, möjligen Olof som nämndes 1642, Anders samt Johan, som 1640 fick böta för mökränkning. Gården låg 1648 i Gamla Falmark men hade fäbodar i Långviken, vilka efter hemmansdelningen blev Falmark 6. I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 287 står felaktigt att Falmark 5 flyttar till Långviken.

Sonen Anders Persson (– 1663) innehade hemmanet 1652–63. Han var gift en gång. Mantalet var 1654 på 7/8.

Per Jakobsson ägde gården 1664–71. Han gifte troligen om sig efter 1664 med Jon Olofssons änka på Falmark 12. Per Jakobsson hade styvsystrar. Han hade barnen Johan, som var soldat från 1678, Sven f. ca 1638, som blev ägare till Falmark 6, Per (1640– ca 1713) samt en dotter som blev gift till Falmark 6. Hemmanet delades efter 1670 och Falmark 6 uppstod.

Sonen Lilla Per Persson (ca 1640– ca 1713) var ägare till gården 1674–95. Han gifte sig med Karin Hansdotter (1641–1740). Per Persson hade barnen Per (ca 1665 –) som var soldat och gift med Karin, Lisbeta (1674–1758), Cecilia (ca 1684 –), Johan, som var soldat 1678–79 och sedan soldat på roten 43 Ryttare och roten 2 Tåman, samt Karin. I en restlängd från 1675 står att halva hemmanet brukas av en soldathustru och mannen är i fiendeland. Soldaten är Hindrick Hindricksson, som var gift med en syster till Per Persson. Han delade sedan hemmanet och blev ägare till Falmark 6. Skatten var på 7 tunnor. Mantalet var 1695 på 9/32. Per Persson med familj flyttade 1695 till Falmark 20.

Lilla Nils Eriksson från Falmark 20 var ägare till gården 1695–97. Han var första gången gift med Ingeborg och andra gången med en dotter till Mats Larsson på Falmark 13. Makarna hade sonen Mats. År 1695 hade Nils Eriksson en häst, 12 kor och 13 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 5/16 skatte.

Sonen Mats Nilsson ägde hemmanet 1697–98 och var gift under denna period. Familjen flyttade 1698 till Ragvaldsträsk 9.

Johan Johansson (1659–1707) från Ragvaldsträsk 9 var bonde på gården 1698–1707. Han var gift med Britta Jonsdotter (1658–1743) från Ragvaldsträsk 9. Makarna hade barnen Jakob (1688–1745), Sara f. 1696 samt Karin, som blev gift till Bureå 8.

Sonen Jakob Johansson (1688–1745) ägde gården 1708–39. Han var soldat på roten 43 Ryttare 1719–20. Jakob Johansson var gift med Margareta Nilsdotter (1686–1765). År 1737 blev Jakob Johansson dömd för hustrumissandel. Makarna hade barnen Malin, som blev gift med soldat Johan Johansson på roten 58 Dyr, Nils f. 1710, Johan (1716–64), som blev gift till Falmark 6 och senare flyttade till Vallen 2 i Lövångers socken, Jakob f. 1716, som var soldat på roten 43 Ryttare 1740 och senare gift till Burvik 7 och 1766 utflyttad till Kalamark i Piteå socken, Britta (1720–95) som blev gift till Morön 1, Margareta f. 1725 som blev gift till Falmark 6

samt Anders (1727–1802), som gifte sig med Anna Eriksdotter på Burvik 7 och sedan med Kerstin Andersdotter på Broänge 1 i Lövångers socken. Jakob Johansson var sexman 1722–24.

Sonen Nils Jakobsson (1710–86) var sedan ägare till hemmanet, och fanns här ännu 1775. Han gifte sig 1744 med Margareta Larsdotter (1719–1802) från Myckle 8. Nils Jakobsson hade barnen Anders, Jakob f. 1748, Lars f. 1749, Margareta f. 1750 och Katarina f. 1753. Nils Jakobsson hade 1749 6 tunnlands öppen åker och slätter till 2 hästar, 15 kor och 15 får. Mantalet var på 7/16 skatte. Hus och åkerjord var i gott skick. Efter Nils Jakobsson delades hemmanet mellan hans söner Jakob och Lars. Nils Jakobsson var nämndeman 1748–59.

Sonen Jakob Nilsson (1748–1821) var ägare till ena delen, som uppgick till 1 tunna och 6 skäl. Han gifte sig 1776 med Marta Olofsdotter (1751–1840) från Falmark 4. Makarna hade bl.a. sonen Per Fahlgren (1787–1853) som flyttade 1810 till Myckle 4 och var organist. Jakob Nilssons bror Lars f. 1749 ägde den andra delen.

Falmark 6. Långviken

Hemmanet bildades cirka 1670 och var en del av Falmark 5. Detta hemman fick sina gårdsbyggnader i Långviken, där gården haft sin fäbod. Knekten Hindrik Hindriksson Finne (– 1691) var ägare till gården 1671, 1684–87 samt 1690–91. Han gifte sig 1661 med en Persdotter från Falmark 5. Hindrik Hindriksson var soldat från 1658 och fortfarande 1688. Åren 1672–75 var han bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Efter soldattjänsten fick han underhåll av Vadstena krigsmanshus. Underhållet var senaste gången kvitterat i Umeå 1698. Hindrik Hindriksson kan möjligen vara en son till soldaten med samma namn som bodde på Lund 6. Han hade troligen dottern Anna (1642–1706) som dog i Piteå stad.

Möjligen ägde Per Jakobsson som tidigare ägt Falmark 5 gården 1678–81. År 1678 sägs i en längd att hemmanet är ”förbränt”. Sannolikt hade gården brunnit.

Sven Persson (ca 1638 –) från Falmark 5 ägde hemmanet 1682–1701. Han var gift en gång och hade sonen Per. År 1695 hade Sven Persson en häst, 14 kor och 22 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 7/16 skatte. Vid roteringen blev det diskussion rörande en laduäng som Sven Persson hade köpt av Per Jonsson för 33 daler kopparmynt. Kommissionen beslutade att Sven Persson fick behålla jorden, eftersom han betalat skatt för ängen. Sven Persson var kyrkvärd 1688 och sexman 1695. Han hade troligen ägt Hjoggböle 9 1669–81.

Sonen Per Svensson, var bonde på gården 1702 – ca 1717. Han gifte sig 1710 med Malin och makarna hade barnen Lisbeta, Barbro, Margareta, Kerstin, Lars f. 1699, Sven (1704–95) som blev bonde på Myckle 2, Per f. 1706, Jakob f. 1707 som flyttade till Piteå socken, samt Malin, som 1745 gifte sig med Hans Andersson i Rosvik i Piteå socken.

Sonen Lars Persson (1699–1733) ägde hemmanet 1718–33. Han var gift med Britta Larsdotter (– 1745) som var ägare till gården 1733–35. Makarna hade barnen Per, Jakob, Margareta, Lisbeta och Kerstin. Britta Larsdotter gifte om sig 1735 med Johan Jakobsson (1716–61) från Falmark 5, vilken ägde hemmanet 1735–46. Jakob Johansson var soldat på roten 43 Ryttare 1740. Familjen flyttade 1746 till Vallen 2 i Lövångers socken.

Lars Perssons son Per Larsson (– 1770) var bonde på gården efter 1746 och fram till 1766. Han gifte sig 1746 med Margareta Jakobsdotter (1725–91) från Falmark 5. Per Larsson hade barnen Lars (1747–1809), som bodde i Svanfors och gifte sig 1769 med Magdalena Johansdotter f. 1730, Jakob f. 1750 som blev nybyggare i Svanfors, Johan (1753–92) som blev nybyggare i Svanfors, Per f. 1753, Nils f. 1754, Margareta f. 1756, Britta f. 1758, Britta Fahlman (1759–99) som var piga i Umeå 1792–95, och Per f. 1760. År 1749 hade Per Larsson 7/16 mantal skatte och 6 tunnlands åker. På gården fanns 2 hästar, 15 kor och 15 får. Margareta Jakobsdotter dog 1791 hos sonen Lars i Svanfors. Per Larsson bytte hemman 1766 med nybyggaren Nils Olofsson i Svanfors.

Nils Olofsson som kom från Kusmark 8 var nybyggare i Svanfors 1758/59–66. Efter hemmanetbytet var han ägare till gården åren 1766–85. Han gifte sig för första gången 1746 med Lisa Eriksdotter (1714–79) från Storkågeträsk 3. Lisa Eriksdotter var änka efter Olof Nilsson på Kusmark 8. Nils Olofsson gifte sedan om sig med Anna Israelsdotter f. 1749. Beträffande barn, se under Svanfors.

Daniel Olofsson f. 1732, som tidigare ägt Falmark 7, ägde gården 1786–1811.

Falmark 7. Långviken

Hemmanet bröts ut ur Falmark 6 omkring 1755. Per Mosesson (1727–1805) från Falmark 11 var ägare till gården 1758–70. Han var först gift med Sara Andersdotter (1725–52) från Norsjö 4 och gifte om sig 1757 med Anna Tomasdotter (1729–1808) från Hemmingen. Per Mosesson hade barnen Margareta (1749–91), Katarina f. 1756, Anders Wahlberg (1757–1827), Moses f. 1758, Katarina f. 1759, Margareta f. 1760, Anna f. 1762, Sara f. 1775, Katarina f. 1766, Per (1767–1849), som flyttade till Vargträsk i Jörns socken, och Moses (1770–75).

Daniel Olofsson f. 1732 från Böle 6 var ägare till gården ca 1770–85. Han hade tidigare varit soldat på roten 126 Kring. Daniel Olofsson gifte sig 1767 med Stina Olofsdotter f. 1746 från Gagsmark 2. Makarna hade barnen Stina (1768–73), Olof f. 1771, Per f. 1774, Maria Kristina f. 1776, Daniel (1779–81), Margareta f. 1781, Lena Cajsa f. 1784 och Jonas (1786–86). Familjen flyttade sedan till Falmark 6.

Nils Nilsson (1756–1841), som var en son till Nils Olofsson på Falmark 6, ägde gården från 1786. Han var gift med Greta Israelsdotter (1754–1828) från Falmark 9. Makarna hade barnen Nils (1781–82), Lisa (1783–83), Stina (1784–1866), Sara f. 1785, Israel Långdal (1787–1836), Nils (1788–88), Lena (1789–1858) samt Lisa (1792–92).

Falmark 8. Långviken

Gården flyttade till fäboden i Långviken någon gång mellan 1648 och 1664. Stora Per Eriksson (1612–73) var ägare till gården 1635–62. Hans hustru dog 1668. Makarna hade möjligen sonen Anders Persson, vilken var soldat 1658 och dog samma år i Helsingör. Mantalet var 1654 på 11/32.

Per Jönsson Lekatt (– 1694) ägde hemmanet 1663–94. Han gifte sig 1655 eller 1661 med en hustru som dog 1670. Per Jönsson hade sonen Nils som blev soldat på roten 41 Lekatt. Per Jönsson var soldat 1661–63.

Sonen Nils Persson Lekatt (– ca 1699) innehade hemmanet 1695–99. Han gifte sig 1685, troligen med Sara som senare fanns noterad som hans hustru. Nils Persson hade sonen Anders f. 1685. År 1695 hade Nils Persson en häst, 13 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 7/16 skatte. Nils Persson var soldat från 1696 till cirka 1697 på roten 41 Lekatt. Efter Nils Perssons död gifte Sara om sig år 1700 med Anders Andersson (1660–1745), som troligen kom från Bodan 2. Han var ägare till gården 1700–15. Anders Andersson gifte om sig 1709. Han använde möjligen namnet Lekatt som släktnamn.

Anders Nilsson (1685–1727), som var en son till tidigare ägaren Nils Persson, var bonde på gården 1718–23. Han gifte sig med Mariet eller Margareta Jonsdotter (1681–1774) som ägde gården från 1724. Makarna hade barnen Per, Sara (1710–74) som blev gift till Hjöggböle 2, Maria f. 1712, Jonas (1714–89) som flyttade till Yttertverk 7, Nils (1714–87), dotter f. 1719, Kerstin f. 1722 samt Karin (1723–86), som gifte sig 1738 med soldaten Jon Jonsson på roten 107 Bonde.

Sonen Nils Andersson (1714–87) var ägare till gården från 1730. Han gifte sig 1734 med Lisbeta Olofsdotter (1705–47) från Falmark 12. Han gifte sig för andra gången 1748 med Malin Persdotter f. 1707 som var inflyttad till socknen. Nils Andersson hade barnen Anders f. 1735, Margareta (1739–1809), som gifte sig 1756 med sockensnickaren Per Sjöstedt (1727–58) från Ragvaldsträsk 8 och makarna bodde på Kyrkobordet, sedan gifte hon om sig 1763 med Olof Jonsson på Storkågeträsk 5, Anders (1743–63), Lisa (1746–1810) samt en son f. 1746. År 1749 hade gården 5 tunnors utsäde och mantalet var på 3/8 skatte. På gården fanns en häst, 12 kor och 12 småkreatur.

Mågen Nils Persson (1732–1808) som var inflyttad till socknen ägde sedan gården och var fortfarande dess ägare 1786. Han gifte sig 1764 med Lisa Nilsdotter (1746–1810), som var en dotter till förre ägaren Nils Andersson.

Gården ägdes sedan av urmakaren Jonas Lundmark (1764–1836) från Storkågeträsk 3. Ett bevarat golvur som han tillverkat är gjort 1797. Urverket är numrerat med 55. Han hade även varit skomakare.

Falmark 9. Långviken

Stora Nils Eriksson (1611–84) var ägare till gården 1634–87. Han var gift med Ingeborg, som dog 1681. Makarna hade söner Erik, en son som dog 1684 samt Nils Nilsson Falk som var soldat från 1683. Den sistnämnde gick ut för sin far i Falmark. Nils Falk fanns i Umeå 1694–97 och var död 1701, då Lars Johansson på gården var arvinge efter honom. Under åren 1648–64 flyttade hemmanet sin gårdsplats från Gamla Falmark till Långviken, där gården hade en fäbod 1648. Nils Eriksson var nämndeman 1668–77. En bror till Nils Eriksson var Sven Ersson, som var bruksknekt i Silbojokk 1646–48. Mantalet var 1654 på 13/32.

Nils Erikssons son Stora Erik Nilsson (– 1691) ägde hemmanet 1688–91. Han gifte sig med Anna (1653–1733). Erik Nilsson hade barnen Nils, Gabriel f. 1688 som blev soldat på roten 39 Falk, Elias, Malin (1679–1738), Elsa samt Karin. Anna ägde hemmanet 1692.

Efter Erik Nilssons död gifte Anna om sig med Lars Johansson från Ragvaldsträsk 8, vilken ägde hemmanet 1693–1718. År 1695 hade Lars Johansson en häst, 16 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 7/16 skatte. Lars

Johansson och Moses Olofsson i Ursviken var 1701 arvingar efter Nils Falk i Umeå. Lars Johansson var tydligen smed för 1703 gjorde han smidesarbeten till kyrkan.

Erik Nilssons son Gabriel Eriksson Falk (1688–1768) var ägare till gården 1719–45. Han hade varit soldat på roten 39 Falk 1712–20. Han var gift med Anna Andersdotter (1694–1759). Gabriel Ersson hade barnen Sigrid (1723–1812), Anders (1724–45), Nils (1729–30), Gabriel (1734–36) samt Anna (1736–85). Gabriel Eriksson var församlingens äldste 1740. Han gifte om sig 1760 med Britta Östensdotter som dog 1762.

Mågen Israel Jonsson (1718–1805), som troligen kom från Åbyn 10 i Burträsk socken, var ägare till gården från 1749. Han gifte sig 1747 med Sigrid Gabrielsdotter (1723–1812), som var en dotter till förre ägaren Gabriel Eriksson. Makarna hade barnen Gabriel (1748–48), Britta f. 1749, Jonas (1751–95), Nils (1752–1840), som övertog hemmanet och var gift med Greta Kajsa Karlsson eller Karlsdotter (1754–1830) som var född i Östteg i Umeå socken¹⁷⁰, Greta (1754–1828), Anders (1755–1822), Gabriel f. 1758, Kerstin f. 1761, Israel f. 1762, Erik (1766–1842) och Stina (1769–1809). Israel Jonsson var bror till Anna Jonsdotter som var gift till Ragvaldsträsk 8. År 1749 var mantalet på 3/8 skatte. Kommissionen intygade att byggnaderna var välbyggda och åkerjorden erforderligt brukad. Israel Jonsson hade ett utsäde på 6 tunnor, och på gården fanns 2 hästar, 14 kor och 15 får. Israel Jonsson var fortfarande ägare 1786.

Falmark 10. Östra Falmark

Jakob Olofsson (1620–84) ägde gården 1639–83. Han var gift med Malin (– 1709), som var ägare till gården 1684 samt 1687–88. Makarna hade barnen Nils (– 1677), som var soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark, Johan, som var soldat 1679, Olof, som blev gift till Kusmark 10, Erik f. 1654 och Margareta, som blev gift till Ytterursviken 3. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Erik Jakobsson (1654–1733) var ägare till hemmanet 1685 och 1690–1709. Han gifte sig 1681, troligen med Anna Larsdotter (1658–1742) som senare finns noterad som hans hustru. Erik Jakobsson hade sönerna Nils f. 1681 och Lars Fahlberg (1691–1739), som var soldat på roten 42 Storm och sedan förare på Skellefteå kompani. Han flyttade 1720 till Öjebyn i Piteå socken och var gift med Margareta Touschier. År 1695 hade Erik Jakobsson en häst, 12 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 7/16 skatte.

Sonen Nils Eriksson (1681–1766) var bonde på gården från 1714. Han var gift med Kerstin Simonsdotter (1687–1768). Makarna hade barnen Anna (1710–65) som blev gift till Falmark 11, Sven (1712–1802), Karin (1716–97) som blev gift till Yttervik 5, Margareta (1718–45) som blev gift till Storkåge 17, Magdalena f. 1720 som blev gift till Böle 8, Lisbeta f. 1723, Erik (1725–1818), Sara (1728–97) som troligen blev gift till Falmark 6, Lisa (1728–1808) som gifte sig till Innerursviken 3, samt Johan (1732–1823) som blev gift till Ytterursviken 4. År 1749 hade Nils Eriksson ett utsäde på 7 tunnland och ett mantal på 3/8 skatte. På gården fanns 2 hästar, 12 kor och 20 småkreatur. Åkerjorden till hemmanet ansågs vara den bästa i byn, och säden frös sällan. Nils Eriksson var nämndeman 1716.

Sonen Sven Nilsson (1712–1802) innehade sedan hemmanet och var ägare 1775. Han gifte sig 1769 med Margareta Tomasdotter f. 1731 från Långträsk 3. Makarna

hade dottern Kristina (1770–1845). Brodern Erik Nilsson (1725–1818) var ägare till hemmanet 1786. Han gifte sig 1754 med Lisa Larsdotter Löfberg (1723–95). Makarna hade barnen Nils f. 1756, Anna (1757–1848), Sara (1759–1834), Lisa (1760–1846), som blev soldathustru på roten 35 Holm, samt Magdalena (1766–1858).

Falmark 11. Östra Falmark

Hans Mosesson (1621–91) var ägare till gården 1639–84. Han var gift och hade barnen Moses f. 1636, som var soldat 1661–63, Augustin f. 1655, som blev ägare till Falmark 3 och sedan Stämmingsgården 5, Hans, som gifte sig 1685, Olof, som var soldat 1677, samt Johan, som gifte sig 1685. Mantalet var 1654 på 21/32.

Sonen Moses Hansson (ca 1636 –) innehade hemmanet 1685–1701. Han var gift med Karin Mosesdotter (–1691). Han gifte om sig 1692 med Elsa (1643–1739), som sedan troligen flyttade till Ragvaldsträsk 1. Moses Hansson hade sonen Hans (1678–1739). År 1695 hade Moses Hansson 2 hästar, 16 kor och 21 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och 4 skäl och mantalet på 9/16 skatte. Moses Hansson var soldat från 1661.

Sonen Hans Mosesson (1678–1739) ägde gården 1702–33. Han var gift med Sara Eriksdotter (1675–1745). Hans Mosesson hade barnen Lisbeta (–1750), Moses (1703–88), Karin f. 1704, vilken 1724 gifte sig till Ragvaldsträsk 6, Anna f. 1705, Sara f. 1707 som blev gift till Sunnanå 2, Margareta f. 1709, Elsa f. 1710 som blev gift till Bodan 2, Margareta f. 1712, Sigrid f. 1716 som var dopvitne i Bodan 1733, Margareta f. 1723 och Maria f. 1723. Hans Mosesson var nämndeman 1718–29.

Sonen Moses Hansson (1703–88) var ägare till gården från 1734. Han var första gången gift med Margareta Persdotter (–1733) och andra gången 1734 med Anna Nilsson (1710–65) från Falmark 10. Moses Hansson hade barnen Hans (1726–56) som drunknade, Per (1727–1805) som var bosatt på Falmark 7 i Långviken, Anders (1729–1811), Sara (1731–1825) som gifte sig till Gummark 7, Kerstin f. 1736, Sven (1741–1820), Nils (1741–1809) som flyttade till Falmark 7, Margareta f. 1744, Moses f. 1746 som flyttade till Piteå 1767 och troligen var identisk med borgaren Moses Fahlgren, Kristina f. 1748, Erik (1749–1804), Stina f. 1750, Stina f. 1751, Johan f. 1754 samt Markus f. 1755. År 1749 sådde Moses Hansson 8½ tunna korn årligen och hade 2 hästar, 19 kor och 20 får. Mantalet var på 11/16 skatte. Det intygades att gården var i gott skick.

Sonen Per Mosesson (1727–1805) ägde gården 1768–69. Brodern Anders Mosesson (1729–1811) var ägare till gården 1769–1800. Omkring år 1765 delades hemmanet och brodern Sven Mosesson blev ägare till halva hemmanet, som här betecknas som Falmark 11b. Hemmanen hade nu skatt som vardera uppgick till 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var vardera på 11/32.

Falmark 11b. Östra Falmark

Sven Mosesson (1741–1820), som var en son till Moses Hansson på Falmark 11, delade faderns hemman omkring 1765. Han ägde hemmanet 1765–1810. Sven Mosesson gifte sig 1765 med Katarina Israelsdotter (1741–1778). Han gifte om sig 1779 med Anna Eriksdotter (1747–1818) från Svartjärn 1 i Lövångers socken. Sven Mosesson hade barnen Anna (1767–1845), Stina (1769–1842), Moses Grönberg

(1770–1839) som var musikanter i Gummark, Nils f. 1772, Sven (1774–74), Sara (1775–1864), Sven (1777–1837), Magdalena (1780–1840), Margareta (1784–1854) samt Ulrika (1790–93).

Falmark 12. Falmarksforsen

Olof Jonsson (– 1661) var bonde på gården 1610, 1613–40 samt 1646–61. En bror till honom kan Gabriel Jonsson Falk vara, vilken var soldat i Innervik 1663–76. Han dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Gabriel Jonsson Falk bör ha varit från Falmark med tanke på namnet Falk. Han kan vara far till den Jon Gabriëlsson, som blev gift på Falmark 14. En annan bror till Olof Jonsson var Anders Jonsson som var soldat 1642–56 och som dog det sistnämnda året i Polen. Ytterligare en bror var Johan Jonsson som var soldat 1623–26. År 1629 kallas han Johan i Forsen. Gården låg i Gamla Falmark enligt kartan från 1648, men gården hade fåbod samt åker och äng i Falmarksforsen. Hemmanet flyttar till Falmarksforsen mellan 1648 och 1664. Mantalet var 1654 på 5/8.

Olof Jonssons son Jon Olofsson (1622–64) ägde hemmanet 1639–47 och 1662–64. Han var troligen gift med den Rakel som fanns på gården 1665. Makarna hade barnen Olof, som flyttade till Hjöggböle 9, samt Anders, som flyttade till Falmark 1. Jons änka gifte om sig med Per Jakobsson på Falmark 5. En bror var Erik Olofsson, som var knekt 1629. Brodern Johan Olofsson (– 1683) ägde hemmanet 1665–83. Han hade gift sig 1662, och makarna hade barnen Jon (– 1678), som troligen var gift med en syster till Moses Hansson på Falmark 11, samt Olof. Jon Johansson hade dottern Margareta. Johan Olofssons hustru Margareta ägde gården 1684.

Sonen Olof Johansson Forsman (ca 1660–1711) ägde gården 1685–1711. År 1685 bodde han på Falmark 3. Tydligt har hemmanet legat öde, för i en dombok från 1685 berättas att Olof Johansson upptagit ett ödehemman efter sin fader. Olof Johansson gifte sig första gången 1684 med Kerstin Hansdotter från Myckle 8. Han gifte om sig 1705 med Sigrid Jonsdotter från Gärde i Lövångers socken. Olof Johansson hade barnen Lars f. ca 1684, Britta (1692–1743) vilken gifte sig till Innervik 2, Hans (1694–1770), Mariet (1695–1771) som blev gift till Boviken 2, Johan (1700–65) som blev soldat på roten 40 Tartare och bonde på Boviken 2, Olof (1703–55) som blev bonde på Sunnanå 3, Lisbeta (1705–48) som blev gift till Falmark 8, och Malin (1709–89) som gifte sig till Myckle 4. År 1695 hade Olof Johansson en häst, 16 kor och 17 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 7/16 skatte.

Sonen Hans Olofsson (1694–1770) var bonde på gården från 1712. Han var första gången gift med Kerstin som dog omkring 1717. Han gifte om sig 1718 med Kerstin Persdotter (1691–1774) från Gammelbyn i Burträsk socken. Hans Olofsson hade barnen Olof f. 1714, Hans f. 1721, Lars f. 1722, Per (1723–42), Lisbeta (1726–89) som gifte sig till Falmark 16, Olaus f. 1727, Sven f. 1729, Johan (1732–59) som blev soldat på roten 40 Tartare och sedan bonde på Boviken 1, Magdalena (1735–1804) som flyttade till Falmark 20, samt Kerstin (1738–79), som gifte sig till Bergsbyn 5. Hans Olofsson hade år 1749 5 tunnors utsäde och ett mantal på 3/8 skatte. På gården fanns en häst, 15 kor och 18 små kreatur. På gården bodde på 1720-talet och 1730-talet Karin (– 1735), som var soldatänka efter Elias och hade dottern Karin.

Sonen Sven Hansson (1729–66) innehade sedan hemmanet. Han gifte sig 1756 med Margareta Persdotter (1729–1800). Makarna hade barnen Hans (1758–1825), Per (1761–1804), Stina (1762–1802), Katarina (1766–1815), Helena f. 1769, Margareta (1771–1840), Helena (1774–75), Maria (1774–1854, och Johan Markström f. 1779. Efter makens död gifte hon om sig 1768 med Johan Johansson (1734–1831), som blev ny ägare till gården. Han hade flyttat in från en annan socken och var fortfarande ägare 1786. Hans Svensson ägde gården 1790. En mangårdsbyggnad från hemmanet som uppfördes 1775 är numera hembygdsgård i Bureå.

Falmark 13. Sjöbotten

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 294 kallas hemmanet felaktigt för Falmark 20. Hustru Malin (– 1670), som var änka efter knekten Mats Larsson, var ägare till gården 1636–60. Hon och maken hade barnen Lars Skarp som var soldat 1642–52, Ingeborg, Barbro som fick förgånga på gården från 1670, Elsa som likaså fick förgånga på gården från 1670, dotter (senast 1635–70) som blev gift med Lilla Per Jonsson Trut på gården, samt Johan som möjligen gifte sig 1674. Mantalet var 1654 på 5/16. Dottern Barbro piga var ägare till gården 1662–67. Hon kallades 1667 för hustru Barbro. Lars Skarp var 1652 bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk. Han hade troligen sonen Jöns Larsson Skarp som var korpral på roten 30 Skarp och bonde på Böle 2.

Lilla Per Jonsson Trut (– 1677) var bonde på gården 1669–77. Han gifte sig 1662 med en Matsdotter på gården. Per Jonsson Trut var brukssoldat i Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–75. Han gick ut på nytt som soldat 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Per Jonsson kan vara från Önnesmark 2 i Lövångers socken och vara en bror till Anders Jonsson på det hemmanet. Per Jonsson uppgavs ha en son Könik f. ca 1667, som blev borgare i Piteå stad 1699.171 Köniks son Erik (1701–77) tog sig namnet Fahlman, varför familjen bör vara från Falmark. Guldsmeden Erik Fahlman dog 22 september 1777 i Piteå stad vid en ålder av 76 år. Han hade sonen Könik. Per Jonsson blev lejd till soldat i Falmark av Moses Persson i byn. Per Jonsson Truts hustru dog 1670 tillsammans med makarnas son samt hustruns mor. Per Jonsson gifte om sig med Malin Johansdotter från Lövångers socken. Änkan Malin födde 1680 ett barn och fadern var Per Danielsson på Bureå 1.

Hustru Malin ägde gården 1678–80. Hon gifte sig 1680 med Per Danielsson från Bureå 1 som innehade hemmanet 1680–87. Makarna hade barnen Daniel och Nils. Familjen flyttade 1690 till Bureå 1.

Anders Eriksson från Hjoggböle 7 ägde gården 1688–90. Han var gift en gång, och makarna hade dottern Mariet som flyttade till Ytterursviken 3. Anders bror Zackarias Eriksson f. 1651 var ägare till gården 1692–1726. Han gifte sig 1691 med Karin Persdotter f. 1661, som möjligen var född på gården. Makarna hade barnen Margareta f. 1693, som flyttade till Klutmark 5, Britta och Marta. År 1695 hade Zackarias Eriksson en häst, 11 kor och 10 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 3/8 skatte.

Erik Olofsson (– 1770), som flyttade in till socknen 1727, ägde hemmanet från samma år. Han gifte sig 1727 med Margareta Zackrisdotter (1693–1773) som var en dotter till förre ägaren Zackarias Eriksson. Makarna hade barnen Katarina f. 1727, Karin f. 1731, Zackarias (1732–95) och Olof (1735–1809). Erik Olofsson sägs i en

dombok från 1737 vara ”svagsint”. I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att Erik Olofsson hade skött sina ägor någorlunda och att han hade 4 tunnors utsäde. På gården fanns en häst, 12 kor och många får. Mantalet var på 5/16 skatte.

Sonen Olof Ersson (1735–1809) ägde sedan gården. Han gifte sig 1759 med Margareta Jonsdotter (1741–87) från Falmark 15. Makarna hade barnen Jonas (1760–1830), Britta (1762–83), Katarina (1764–94), Erik f. 1765, Olof f. 1766, Marta f. 1768, som blev soldathustru på roten 20 Furman, Anders f. 1769, Per (1770–85), Lars (1771–91), Barbro f. 1772, Abraham f. 1774, Sara (1776–90), Barbro (1778–79), Isak (1779–1857) och Olof (1780–1808). Olof Ersson gifte om sig 1788 med Margareta Eriksdotter (1750–1831). Makarna hade sonen Johan (1791–1872).

Falmark 14. Sjöbotten

Lilla Olof Andersson (1607/08–85) var ägare till gården 1632–81. Han gifte sig 1665 med Karin (– 1686) och på gården fanns 1681 2 söner. Olof Andersson hade troligen brodern Johan Andersson som var soldat 1642–54. Olof Andersson hade även brodern Per Andersson Skott som var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojock 1646–66 och bonde på Kusmark 19. Mantalet var 1654 på 23/64.

Lilla Anders Olofsson (– 1697), som troligen var en son till Olof Andersson, ägde gården 1682–88. Han gifte sig senast 1680 med Britta Larsdotter. Anders Olofsson hade barnen Lars, Samuel och Margareta. År 1688 bytte Anders Olofsson hemman med Per Mosesson från Falmark 4.

Per Mosesson från Falmark 4 var bonde på gården 1688–93. Han gifte sig 1684. Per Persson (– 1706), som kom från Falmark 3, var ägare till gården 1693–99 och blev sistnämnda året ägare till Böle 9. Per Persson var soldat 1677–90, korpral 1690–94, rustmästare 1694–95, furir 1695–97, förare 1697–1705 och sergeant 1705–06. Han dog 17 februari 1706. Per Persson hade namnet Klut under tiden fram till och med han var rustmästare, sedan fick han namnet Frisk. Han gifte sig 1684 med Margareta Nilsdotter. Per Persson var sannolikt identisk med den Per Klut som blev soldat 1673. Troligen kom han från Klutmark med tanke på soldatnamnet. År 1695 hade Per Persson en häst, 8 kor och 15 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 5 skäl. Mantalet var på 5/32 skatte. I samband med roteringen besvärade sig Per Persson över Olof Jonsson från Falmark 18. Det gällde ett jordebete som hade skett 5 år tidigare och Per Persson yrkade på att detta bete skulle återgå. Olof Jonsson förklarade att denna äng som han bytt till sig tidigare hade tillhört hans hemman och att han nu förbättrat denna äng. Per Frisk erbjöd sig betala för de förbättringar som gjorts på ängen. Olof Jonsson begärde att detta skulle lagfästas, vilket kommissionen fann skäligt och den remitterade ärendet till tinget där tvisten skulle avgöras. Det berättades även att i denna rote var Per Frisk påförd endast 2 tunnland och 5 skäl, medan Lilla Anders Olofsson var påförd 2 tunnland och 6 skäl efter den jorddelning som de ingått.

Per Persson bytte hemman med Jon Persson från Böle 9 som ägde hemmanet från 1699. Han var gift med Margareta Larsdotter (1649–1734). Jon Persson hade barnen Elsa, Margareta f. 1671 och Karin.

Jon Gabrielsson f. 1671, som tidigare ägt Bäck 3, innehade hemmanet 1719–22. Han var gift första gången med Barbro (1685–1716) och andra gången med Marga-

reta Jonsdotter (1671–1759) som var ägare fram till 1730. Hon var en dotter till förre ägaren Jon Persson. Margareta Jonsdotter var styvmoder till Anders Jonsson, som sedan övertog hemmanet. Jon Gabrielsson hade barnen Gabriel (1691–1758), som var blind och sedan bodde på Änget inom Kyrkobordet 1757, Karin f. 1703, Anders f. 1705 och Lisbeta, som flyttade till Piteå socken 1731. Sonen Gabriel Jonsson var bonde på Kroksjön 1 ett tag. Möjligen var Jon Gabrielsson son till soldaten Gabriel Jonsson Falk (– 1676), som var soldat i Innervik 1663–76 och som dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Han var troligen från Falmark med tanke på namnet Falk. Möjligen var han från Falmark 12.

Sonen Anders Jonsson (1705–70) var ägare till gården från 1730. Han gifte sig 1730 med Kerstin Jonsdotter (1712–90) från Gummark 1. Anders Jonsson hade barnen Barbro f. 1733, Jonas f. 1734 som var trossdräng från 1757, Nils f. 1735, Gabriel (1738–1820), Anders f. 1742, dotter f. 1744, Israel (1746–1833), Stina (1747–73), Anders (1751–88) och Per f. 1753. År 1749 hade Anders Jonsson på grund av fattigdom inte hitills hunnit bruka det som ansågs vara sedvanligt. Dock fanns nödvändiga uthus och årliga utsädet var 4 tunnor. På gården fanns en häst, 12 kor och 12 små kreatur. I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 uttrycks förhoppningen att hemmanet ska bli bättre brukat när barnen växt upp. Mantalet var på 21/64 skatte.

Sonen Gabriel Andersson (1738–1820) var sedan bonde på gården. Han gifte sig 1762 med Kristina Andersdotter (1732–97), som var en dotter till drängen Anders Olofsson f. 1694 på Innervik 4 som flyttade ut ur socknen 1768. Gabriel Andersson gifte om sig 1799 med Karin Jonsdotter (1737–1821) från roten 103 Knabb. Gabriel Andersson hade dottern Stina.

Falmark 15. Sjöbotten

Lars Nilsson (– 1680) var ägare till gården 1643–80. Han var gift med en Andersdotter vars syster var gift på Bodan 2. Denna Andersdotter kan vara identisk med den Karin som 1686 var änka efter Lars Nilsson. Lars Nilsson hade barnen Karin, som var gift med soldaten Anders Fors, troligen Nils, som var soldat 1677 och som dog samma år vid Köge bukt i Danmark, Anders, Malin f. 1661, som troligen blev soldathustru på roten 124 Forsman, och Kerstin f. 1675, som troligen blev soldathustru på roten 40 Tartare. Lars Nilsson hade 1704 en skuld till sterbhuset efter Jon Jonsson i Bäck.

Sonen Lilla Anders Larsson (1663– trol. 1736) innehade hemmanet från 1681. Han gifte sig i Burträsk 1689 med Sara Jonsdotter (1663– trol. 1730) från Åbyn 6 i Burträsk socken. Makarna hade barnen Ingrid f. 1692, Lars f. 1693, som blev soldat på roten 46 Slumpare och bonde på Innervik 18, Jon (1695–1770) och Karin f. 1697. År 1695 hade Anders Larsson en häst, 10 kor och 6 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 13/32 skatte. Sara Jonsdotters syster Malin bodde på gården 1753–54.

Sonen Jon Andersson (1695–1770) som varit soldat på roten 86 Mölnare ägde gården från 1730. Han gifte sig 1730 med Margareta Persdotter (1710–1732/33) från Storkåge 22. Jon Andersson gifte om sig 1734 med Britta Persdotter (1704–91) från Bureå 3. Jon Andersson hade en dotter som dog 1730, Anders (1731–95), Sara (1735–35), Britta (1736–87), Per (1737–1814) som flyttade till Lund 2, Jon (1738–

40), Sara f. 1739 som blev soldathustru på roten 35 Holm, Margareta f. 1740 som blev gift till Falmark 13, dödfödd son 1742, dödfödd dotter 1743, Katarina (1745–1822) samt Jonas Burstedt (1749–1829). År 1749 hade Jon Andersson ett utsäde på 5 tunnor och ett mantal på 13/32 skatte. På gården fanns 2 hästar, 18 kor och 15 får.

Sonen Stora Anders Jonsson (1731–95) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1751 med Karin Persdotter (1726–98) från Falmark 20. Makarna hade barnen Jon (1752–1842), Margareta (1752–1824) som var gift på roten 6 Kanon, Per (1755–1824), Anna (1758–1809), Britta (1760–1835), Sara (1761–1826) som var nybyggarhustru i Bölesvik, Anders (1763–1842), Lars f. 1764, Lars f. 1769 samt Johan f. 1770.

Sedan delades hemmanet och sönerna Jon och Per Andersson ägde var sin del av hemmanet 1786. Vardera delen uppgick till 1 tunna och 5 skäl. Per Andersson gifte sig 1780 med Margareta Johansdotter f. 1754 från Vallen 2 i Lövängers socken.

Falmark 16. Gamla Falmark

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 293 står felaktigt att gården sannolikt flyttade till Sjöbotten mellan 1648–1664. Stora Olof Andersson (1600–86) ägde gården 1631–86. Han var gift med Gunnel (– 1691), som var ägare till gården 1687–91. Olof Andersson hade barnen Karin som blev gift till Sunnanå 5, Anders, Britta som blev gift till Tjärn 4, och en dotter som flyttade till Sunnanå 5. Mantalet var 1654 på 43/64.

Sonen Stora Anders Olofsson (ca 1640– ca 1729) innehade hemmanet 1692–1717. Han var gift med Karin (1663– ca 1730). Anders Olofsson hade barnen Karin f. 1700, Margareta f. 1701 som blev gift till Bureå 7, samt Olof som troligen blev soldat på roten 2 Tåman. År 1695 hade Anders Olofsson 2 hästar, 9 kor och 10 småkreatur. Skatten var på 5 tunnor och mantalet på 3/16 skatte.

Olof Persson Hurtig (1693–1764) från Bureå 7, vilken tidigare varit soldat på roten 8 Hurtig, ägde hemmanet 1718. Han var gift med Karin Andersdotter (1700–64), som var en dotter till förre ägaren Anders Olofsson. Olof Persson hade barnen Anna (– 1763) som gifte sig 1750 till Falmark 19, Anders (1718–1801), dotter f. 1718, Karin f. 1723, Kerstin f. 1725, Karin (1727–89) som blev gift med Jon Hansson på Fällan 1 i Lövängers socken, Magdalena f. 1730, Margareta f. 1731, Per (1734–72) som gifte sig 1758 med Sara Tomasdotter f. 1727, samt Olof (1737–1820). Olof Persson hade 1749 ett utsäde på 8½ tunnor och ett mantal på 5/8 skatte. På gården fanns 2 hästar, 20 kor och ett antal småkreatur.

Sonen Anders Olofsson (1718–1801) ägde sedan gården. Han gifte sig 1751 med Lisa Hansdotter (1725–89) från Hedensbyn 14. Under den här tiden delades hemmanet och brodern Olof Olofsson tog över halva hemmanet. Anders Olofsson var fortfarande ägare 1786.

Falmark 17. Sjöbotten

Stora Olof Olofsson (1737–1820), som var en son till Olof Persson Hurtig på Falmark 16, delade faderns hemman efter mitten av 1700-talet. Han var fortfarande ägare till gården 1786. Olof Olofsson gifte sig 1759 med Britta Persdotter (1734–91) från Bureå 4. Han gifte sedan om sig med Britta Andersdotter (1757–1847) från

Gagsmark 1. Olof Olofsson hade barnen Olof (1764–1855), Eva (1766–1852) och Per f. 1770.

Falmark 18. Sjöbotten

Lilla Per Nilsson (1577–1652) var bonde på gården 1631–52. Han var gift en gång och hade barnen Hans som var soldat 1643–60, Johan (– 1692) som gifte sig 1664, troligen Jakob som var soldat 1658–68, samt Moses.

Sonen Moses Persson (– 1678) innehade hemmanet 1652–78. Han var gift med Mariet, och makarna hade en son som blev gift till Falmark 4. Moses Persson hade inte sått något 1675 och hade ingen häst och endast 2 kor. Han var inte betrodd att låna pengar till skatten. Han fick rest på halva skatten. Skatten var på 4 tunnor. Moses Persson blev soldat i februari 1678 och dog i september samma år. Moses Persson bytte hemman 1678 med Olof Jonsson från Holmsvattnet 1; Mantalet var 1654 på ½.

Nämndemannen och riksdagsmannen Olof Jonsson (1639–30) från Holmsvattnet 1 var ägare till gården 1678–1701. Han hade tidigare ägt Tjärn 6. Olof Jonsson var nämndeman 1679–1715 samt riksdagsman 1689 och 1719. Han var första gången gift med en Eriksdotter från Ragvaldsträsk 9. Olof Jonsson hade barnen Karin (1662–1744), som gifte sig med Anders Hansson på Bygdeträsk 10 i Burträsk socken, Jon f. 1672, Märta/Märet (1672–1743), som var gift med Johan Östensson på Gammelbyn 10 i Burträsk socken, Anna, som var gift med Hans Jonsson och sedan med Johan Olofsson som bägge bodde på Åbyn 6 i Burträsk socken, Malin f. 1683, som var gift med Daniel Olofsson på Storkåge 1, och Barbro (1695–1764), som var gift med Anders Persson i Tegsnäset i Degerfors socken. Barbros mor uppgavs i Umeå dödbok heta Ingrid Persdotter. År 1695 hade Olof Jonsson en häst, 21 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 17/32 skatte. Olof Jonsson var nämndeman 1679–1715.

Sonen Stora Jon Olofsson (1672–1731) innehade hemmanet 1702–35. Han gifte sig 1692 med Karin och andra gången ca 1710 med Karin Mosesdotter f. 1667. Möjligen var Jon Olofsson gift endast en gång och då med Karin Mosesdotter. Jon Olofsson hade barnen Olof f. 1693 som blev soldat på roten 95 Utterman, Karin Bolin f. 1699 som blev gift i Piteå, samt Sara som blev gift till Hedensbyn 2.

Sonen korpralen Olof Jonsson Utter (1693–1741), som varit soldat på roten 37 Humla 1712–21 och korpral på roten 95 Utter 1721–41, var bonde på gården 1735–41. Han gifte sig 1718 med Kerstin Eriksdotter (1693–1782). Makarna hade barnen Karl (– 1743), Jon f. 1721, Erik f. 1722, Katarina f. 1725 som blev gift till Böle 9, Olof (1727–1814) som blev soldat på roten 37 Humla och bonde på Falmark 19, Lisa f. 1729, samt Sara f. 1731 som flyttade till Stockholm 1756.

Sonen Jon Olofsson f. 1721 var ägare till gården 1742–57. Han gifte sig 1741 med Margareta Eriksdotter (1717–50) från Burvik 7. Jon Olofsson gifte sig andra gången 1746 med Margareta. Jon Olofsson hade barnen Britta, som gifte sig 1768 med Nils Jakobsson på Storkåge (vilka flyttade ut ur socknen samma år), Katarina f. 1742, som sedan bar namnet Engman och Kerstin f. 1745. År 1749 beskrevs Jon Olofssons hemman vara i någorlunda bra skick både vad gällde byggnader och jordbruk. Utsädet var på 4 tunnor och mantalet på ¼ skatte. På gården fanns en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Hemmanet delades 1748 och Jon Olofssons bror Olof Olofs-

son blev bonde på halva hemmanet, som då fick beteckningen Falmark 19. Jon Olofsson och Margareta flyttade till Umeå socken 1757 och uppgavs vara döda 1768. Jon Olofsson från Sjöbotten ägde ett hemman på Ön i Umeå socken 1759.

Erik Johansson (1705–79) från Hedensbyn 14 blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1729 med Karin Olofsdotter (1704–78) från Tuvan 2. Makarna hade barnen Maria f. 1733, som gifte sig till Innervik 18, och Per f. 1740.

Soldaten Moses Olofsson Ryttare f. 1702 bodde på gården 1754–70 och tycks bruka den. Erik Johanssons son Per Eriksson f. 1740 tog sedan över gården. Han gifte sig 1764 med Magdalena eller Malin Eriksdotter f. 1739 från Svartjärn 1 i Lövångers socken, som hade flyttat in till socknen 1764. Per Eriksson var fortfarande ägare 1786. Makarna hade barnen Erik f. 1766, Karin (1767–1840), som blev gift med Olof Henriksson på Bygdeträsk 1 i Burträsk socken, Erik (1771–1858), Per Sundling (1775–1848), Anna (1778–1860) samt Britta (1782–1872).

Falmark 19. Sjöbotten

Lilla Olof Olofsson (1727–1814), som var en son till Olof Jonsson på Falmark 18, delade faderns hemman 1748. Han gifte sig 1750 med Anna Olofsdotter (– 1763) från Falmark 16. Han gifte sig andra gången 1764 med Maria Mårtensdotter (1726–1809) från Skråmträsk 3. Olof Olofsson hade barnen Karl (1751–52), Katarina (1752–52), dotter f. 1753 som troligen är Stina som dog 1755, Katarina f. 1754, Olof (1755–1818), Jonas (1757–57), Karl f. 1758, Karl (1760–86), Maria f. 1765, Jonas f. 1767 samt Helena (1769–1847), som var gift med Nils Nilsson (1761–1819) från Kåsböle 2 i Lövångers socken. I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 står att hemmanet har kluvits från Falmark 18 och ännu är under uppbyggnad. Ägorna är av lika beskaffenhet, dvs. 4 tunnors utsäde och ett mantal på $\frac{1}{4}$ skatte. På gården fanns en häst, 10 kor och 12 små kreatur. Olof Olofsson var fortfarande ägare 1786.

Falmark 20. Sjöbotten

I Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650 s. 291 kallas gården felaktigt för Falmark 13. Lilla Per Eriksson (1612–56) ägde gården 1641–56. Han var gift en gång med hustru Anna (– 1663). Per Eriksson var soldat 1635–56 och dog 1656 vid Warszawas belägring. Mantalet var 1654 på $\frac{5}{16}$. Hustru Anna ägde gården 1657–61.

Mårten Andersson, som var soldat 1659, fanns möjligen på gården. Han kan vara en son till tidigare ägaren Anders Ersson. Mårten Andersson kan ha sonen Olof Mårtensson (– 1676), som var soldat i byn 1673–76 och som dog sistnämnda året i Eds skans i Dalsland.

Pigan Ingeborg, som troligen var en dotter till Per Eriksson och Anna, ägde hemmanet 1662–63. Hon gifte sig med Lilla Nils Eriksson, som troligen kom från Holmsvattnet 1. Han innehade hemmanet 1663–95, varefter han flyttade till Falmark 5. Nils Eriksson var gift med Ingeborg och makarna hade sonen Mats som senare övertog Falmark 5. Nils Eriksson var utfattig 1675, och hade sått lite korn under året. Dessutom hade han lejt en soldat och var därför skuldsatt. Nils Eriksson hade inget förtroende hos någon borgare som skulle kunna borga för honom.

Lilla Per Persson (ca 1640 – före 1713) från Falmark 5 var ägare till gården från 1695 till omkring 1712. Han var gift med Karin Hansdotter (1641–1740) från Falmark 5. Per Persson hade barnen Per f. ca 1665, som var soldat på roten 43 Ryttare och gift med Karin Johansdotter från Tjärn 6, Johan, som blev soldat 1691 och på roten 43 Ryttare från 1695, Lisbeta (1674–1758), som 1723 bodde i Piteå med sönerna Lars och Erik, vilken möjligen är identisk med guldsmeden Erik Fahlman (1701–77), en son som blev soldat på roten 115 Smed, Cecilia f. ca 1684 samt Karin. Möjligen var Lisbeta Persdotter gift med Könik Persson från Falmark 13. År 1695 hade Per Persson en häst, 8 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet på 9/32 skatte.

Dottern Karin piga innehade hemmanet 1714 och hon gifte sig troligen med soldaten Anders Nilsson på roten 50 Hybäck. Hennes syster Cecilia piga var ägare 1718 och hon flyttade 1727 till Piteå socken.

Brodern Pers f. 1665 son, Lilla Per Persson (1703–75), ägde gården från 1720. Han var gift med Anna Olofsdotter (ca 1701–40) från Bodan 2. Per Persson gifte sig för andra gången 1742 med Karin Zackrisdotter (– 1756). Per Persson hade barnen Karin (1726–98) som blev gift till Falmark 15, Maria f. 1728, Lisbeta (1732–77) som blev soldathustru på roten 43 Ryttare, Anna (1735–93) och Per (1738–1819). Per Persson hade år 1749 ett utsäde på 4 tunnor och ett mantal på 5/16 skatte. På gården fanns en häst, 12 kor och ett antal får.

Sonen Per Persson (1738–1819) blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1757 med Magdalena Hansdotter f. 1734 från Falmark 12. Makarna hade barnen Per f. 1758, Anna (1759–1838), Hans (1760–1801), Per (1762–1820), Stina (1763–1809), Katarina (1765–1839), Maria f. 1767, Lars f. 1768 och Maria (1770–97). Per Persson var fortfarande ägare 1786.

Falmark övriga

Sven Planting från Innervik var 1652 bruksknekt för Falmark. Han kan ha sonen Olof Svensson som var soldat i byn 1659. Håkan Persson Rost var soldat 1666. Han var lejd av Moses Hansson i Falmark. Mats Philipsson Flink tjänstgjorde som soldat 1669–76 och dog det sistnämnda året i slaget vid Lund. Han var lejd av Hans Mossesson i Falmark. Per Klut var soldat från 1673 och var i tjänst ännu 1678. Möjligen var han från Klutmark. Per Tomasson Lekatt var soldat från 1677 och på roten 41 Lekatt från 1695. Han var lejd av Per Jönsson Lekatt i Falmark. Jon Johansson Falk var soldat från 1689 och på roten 39 Falk från 1695.

Sara Jönsdotter från Falmark gifte sig 1715 i Piteå socken med soldaten Erik Jönsson Stål f. 1694 från Öjebyn 6. Olof Israelsson (1703–1773) från Böle 6 var bosatt i Falmark. Han gifte sig 1723 med Margareta Olofsdotter (1700–78) från Böle 6. Makarna hade barnen Israel, Olof, Daniel f. 1732, Erik (1735–91) samt Anders f. 1741 som blev soldat. Daniel Olofsson bodde på Falmark 6.

HOLMSVATTNET

Vid roteringen 1695 sägs att Holmsvattnet hade en svag åkerjord men bra ängsmarker. Skogen var tillräcklig med gott om mulbete. I byn idkades det träskfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn inte har några utägor. Skogen var av tillräckligt omfattning så att den räckte till både tjärbränning och till virkesuttag. Det fanns gott om mulbete och flakaland för nödtorften. I byn fanns en mjölkvarn som var i drift både höst och vår.

Från byn har nybygget Istermyrliden grundats.

Holmsvattnet 1

Hustru Sigrid var ägare till gården 1646–49. Sonen Anders Persson ägde hemmanet 1648–54. Mantalet var 1654 på 3/8. Brodern Erik Persson var bonde på gården 1655–56. Han var gift en gång. Brodern Nils Persson var soldat 1643–54.

Nils Eriksson som troligen kom från gården innehade hemmanet 1657. Han var gift med en Olofsdotter och makarna flyttade sedan troligen till Falmark 20. Nils Eriksson var soldat 1657.

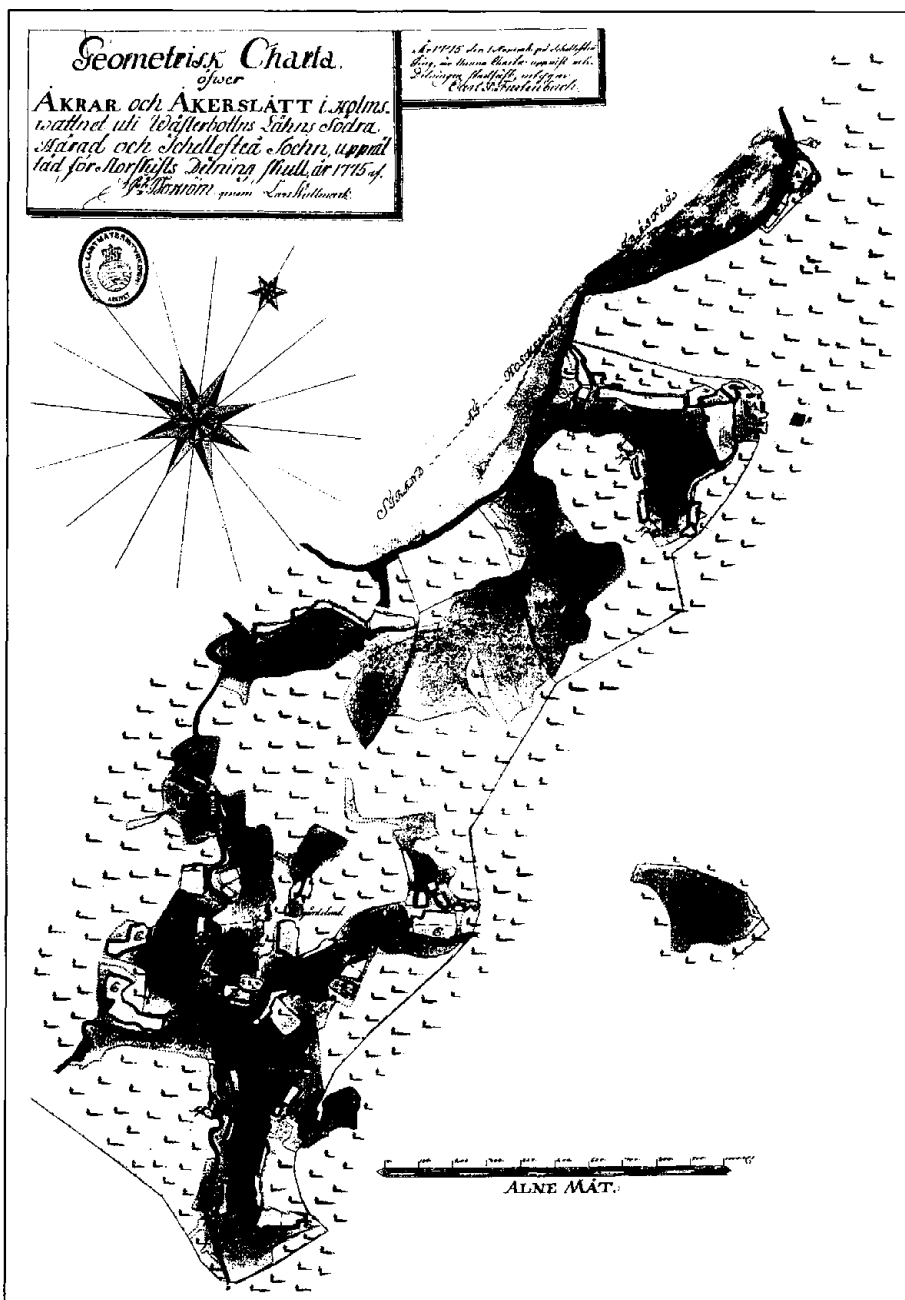
Herman Hermansson Ryss från Tuvan 1 var ägare till gården 1658–77. Han och hustrun hade barnen Johan och Tomas, som var soldat från 1677 i Holmsvattnet och i Hedensbyn. Han tjänstgjorde från 1695 på roten 25 Ryss. Familjen flyttade 1678 till Hedensbyn 3. Herman Ryss var bruksknekt och tjänstgjorde i Silbojock och Kvikkjock fram till 1661.

Olof Jonsson (1639–1729) från Tjärn 6 ägde hemmanet 1677–78 och flyttade 1678 till Falmark 18. Beträffande familj, se under Falmark 18.

Moses Persson (– 1678) från Falmark 18 var bonde på gården 1678. Han var gift med Mariet och makarna hade sonen Per, som gifte sig 1684 och flyttade till Falmark 4, samt en dotter som troligen hette Anna och var gift med Lars Tomasson i Kråkånger i Lövångers socken. Sannolikt hade Olof Jonsson och Mats Persson bytt hemman. Moses Persson blev soldat 1678 och dog samma år. Hustru Mariet var ägare till gården 1678–84. Gården hade brunnit ner 1678.

Anders Christierson f. 1641 ägde hemmanet 1686–1702. Han kom troligen från Vallen 3 i Lövångers socken och var soldat från 1672. Hans första hustru dog 1694 och han gifte om sig med Sigrid Mosesdotter f. 1640. Anders Christierson hade sonen Christier. År 1695 hade Anders Christierson en häst, 10 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 1/16 skatte.

Sonen Christier Andersson (1667–1774) var ägare till gården 1703–39. Han var soldat på roten 50 Hybäck 1712–16. Christier Andersson gifte sig 1696 med Kerstin Persdotter (– 1757). Makarna hade barnen Anders (1699–1724), som blev soldat på roten 44 Sjöman, Mariet f. 1701, Kerstin (1705–1807), som gifte sig med Zackarias Johansson på Svarttjärn 4 i Lövångers socken, Sigrid (1710–87), som 1733 gifte sig med Nils Nilsson på Gärde 7 i Lövångers socken, Nils f. 1714 och Lisbeta f. 1716, som 1739 gifte sig med soldaten Jöns Johansson Möller i Lövångers socken och som

Karta 102. Holmsvattnet 1775. Storskiifteskarta av Lars Wallmark. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan. Hemmanet nr 2 motsvaras på kartan av B och C.

gifte sig en andra gång 1747 med Jon Nilsson på roten 50 Hybäck.

Sonen Nils Christiersson f. 1714 ägde gården från 1740. Han gifte sig 1738 med Anna Jonsdotter (1715–77) från Gummark 7. Makarna hade barnen Barbro (1747–1808), som gifte sig med Olof Olofsson på Vallen 5 i Lövångers socken, Lisa (1753–1815), som gifte sig med Natanael Nilsson på Mångbyn 3 i Lövångers socken, Nils f. 1755 samt Jonas. År 1749 sägs att Nils Christiersson hade ett välskött hemman och årligen sådde 3 tunnor på en åkerjord som inte var så frostaktig som det andra hemmanet i byn. Ängarna var i sådant skick att han underhöll en häst, 10 kor och 14 små kreatur. Mantalet var på 1/4 skatte.

Sonen Nils Nilsson tog sedan över hemmanet.

Holmsvattnet 2

Matts Persson (1597–1666) var ägare till gården 1628–66. Han var gift en gång och hade barnen Olof, Jon, som var soldat 1660–69, och Per. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Olof Matsson (–1668) som var gift en gång ägde hemmanet 1667–68. Brodern Jon Matsson var bonde på gården från 1669. Han var gift och var soldat 1660–69. Han kan vara identisk med den Jon Matsson från Skellefteå socken som gifte sig 1676 i Piteå. Hans första hustru dog 1675, och själv dog han 1718. Brodern Per Mattsson (–1677) innehade hemmanet 1671–77. Han var gift med Sara och makarna hade dottern Karin (–1746) som var gift med Hans Andersson på Bodan 6 i Lövångers socken. Hustru Sara innehade hemmanet 1678–86. Hon betecknades 1678 som fattig.

Hustru Sara gifte om sig ca 1687 med Lars Olofsson (1664–1730) från Renbergsvattnet 5 i Burträsk socken, vilken var ägare till gården 1687–1709. Han var gift för andra gången med Mariet Olofsdotter (–1738). Lars Olofsson hade barnen Olof f. 1688, Britta (1694–1749), som blev gift med Jon Nilsson på Vallen 6 i Lövångers socken, samt en dotter som gifte sig och flyttade till Lövånger. År 1695 hade Lars Olofsson en häst, 15 kor och 13 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 15/32 skatte. Lars Olofsson var soldat på roten 37 Humla fram till 1709.

Sonen Olof Larsson (1688–1756) ägde gården 1710–46. Han var gift med Britta Matsdotter (1686–1773) från Avan 1. Makarna hade barnen Margareta (1709–41), Karin f. 1711, som gifte sig till Gärdsmark 2, Sara f. 1714, som gifte sig med Anders Hansson på roten 37 Humla och sedan flyttade till Lövångers socken, Johan (1716–42), som var soldat på roten 90 Kuse, och Anders Vestermark f. 1718, som var soldat på roten 32 Berg 1742–44 och bonde på Skråmträsk 2 1745–47. Han flyttade 1747 till Umeå socken tillsammans med hustrun och bodde på hemgården 1753–56 varefter de flyttade till Vörå i Österbotten. Vidare hade Olof Larsson och Britta barnen Britta (1721–91), som gifte sig 1746 med Per Olofsson från Hökmark 10 i Lövångers socken, Helena f. 1725, som gifte sig 1746 och flyttade till Lövånger där hon var gift med soldaten Nils Larsson Hurtig, samt Anna f. 1733. Olof Larssons hemman hade 1749 ett mantal på 9/16 skatte. Han hade 6 tunnlands utsäde, något frostaktig åkerjord, samt ängar som gav foder till 2 hästar, 16 kor och 15 små kreatur.

Per Olofsson (1725–1772) från Hökmark i Lövångers socken var ägare till gården från 1746. Han gifte sig 1746 med Britta Olofsdotter (1722–91), som var en dotter till förre ägaren Olof Larsson. Makarna hade barnen Olof f. 1748, Johan f. 1749,

som 1771 gifte sig med Maria Andersdotter från Gummark 6 och makarna levde som inhyses i Hjoggböle, Britta Maria, som flyttade ut ur socknen 1769, Markus f. 1751, som flyttade ut ur socknen 1790, Katarina Helena f. 1754, vilken flyttade ut ur socknen 1786, Nils Nikodemus f. 1758, som gifte sig 1782 och levde som inhyses i Ragvaldsträsk, Anders f. 1759, som flyttade ut ur socknen 1773, samt Per f. 1763. Familjen flyttade sedan till Hjoggböle 2, sedan man bytt hemman.

Johan Olofsson (1709–81) från Hjoggböle 2 ägde sedan hemmanet. Han var född på Hjoggböle 1 och gifte sig 1731 med Sara Andersdotter (1712–74) från Falmark 8. Makarna hade barnen Britta f. 1734, Margareta f. 1740, som gifte sig 1762 och flyttade ut ur socknen samma år, Maria f. 1741, som gifte sig 1767, Sara f. 1746, Magdalena f. 1748, Anders f. 1750, Jonas f. 1752 samt Johan f. 1753.

Sonen Johan Johansson f. 1753 blev sedan bonde på gården. Han gifte sig 1779 med Dorotea eller Dordi Andersdotter f. 1758 från Fjälbyn 7 i Lövångers socken. Brodern Anders tog över halva hemmanet.

Holmsvattnet a

Anders Eriksson i Svarttjärn, Lövångers socken, hade utjord i Holmsvattnet som uppgick till 3 skäl. Till jorden följde nätfiskeplatserna Kvarnhusholmen, Tallholmen samt "vid bäcken innerst i träsket". Däremot hade han inte rätt att fiska med not i träsket. Herman Ryss på Holmsvattnet 1 hade gjort åverkan på hans två båtar och 6 lagnar (nät) och försökt hindra Anders Eriksson i dennes fiske. Enligt en dom från 1663 blev Anders Eriksson tilldömd fisket. År 1672 fick Herman Ryss böta för sitt tilltag. Enligt ett gammalt dombrev från 1505 tillhörde Anders Erikssons jord då inte Holmsvattnet nr 1.

Holmsvattnet övriga

Nils Jakobsson Käck var soldat på rotan 36 Käck från 1695. Han var lejd av Anders Christiérsson i Holmsvattnet. Profossen Per Holmberg (1740–1817) från Bureå 4 bodde i byn under mitten av 1700-talet och hade sonen Johan Persson f. 1766, som blev soldat på roten 60 Trast i Lövångers socken.

BODAN

Före 1500-talet har Bodan varit fäbod under någon annan by och detta troligen under Innervik, eftersom gränserna mellan byarna i området gör detta troligt. Innervik och Yttervik gränsar mot varandra från Innerviksfjärden och nästan fram till Bodaträsket. Strax norr om Bodaträsket tar Bodan vid efter Innervik. Vid roteringen 1695 sägs att byn har medelmåttig åker som delvis består av frostjord. I byn finns träskfiske, god skog, dåligt mulbete samt lite humleodling.

Om Bodan berättas i jordrannsaktionsprotokollet från 1749 att i byn fanns inga utjordar, utan alla ägorna fanns inom byn. Åkerjorden var något frostaktig, detta i synnerhet för Lars Larsson och Erik Tomasson. Enligt kommissionen fanns det inte något tillfälle att uppodla mera utmarker, åker eller ängar. Det fanns tillräckligt med skog i byn, och man hade tjärbränning samt gott om mulbete och nödortfött flakaland. För övrigt fanns det 2 små bäckkvarnar, men inga otaxerade fisken.

Bodan har under en tid även kallats för Bäckerboda. Så kallas byn i Alsens dödbok år 1698, då en utflyttad person från Bodan avlidit. Sjön Bodaträsket kallas i längder över fjällträsk åren 1650–1773 för Bäckerbodaträsket.

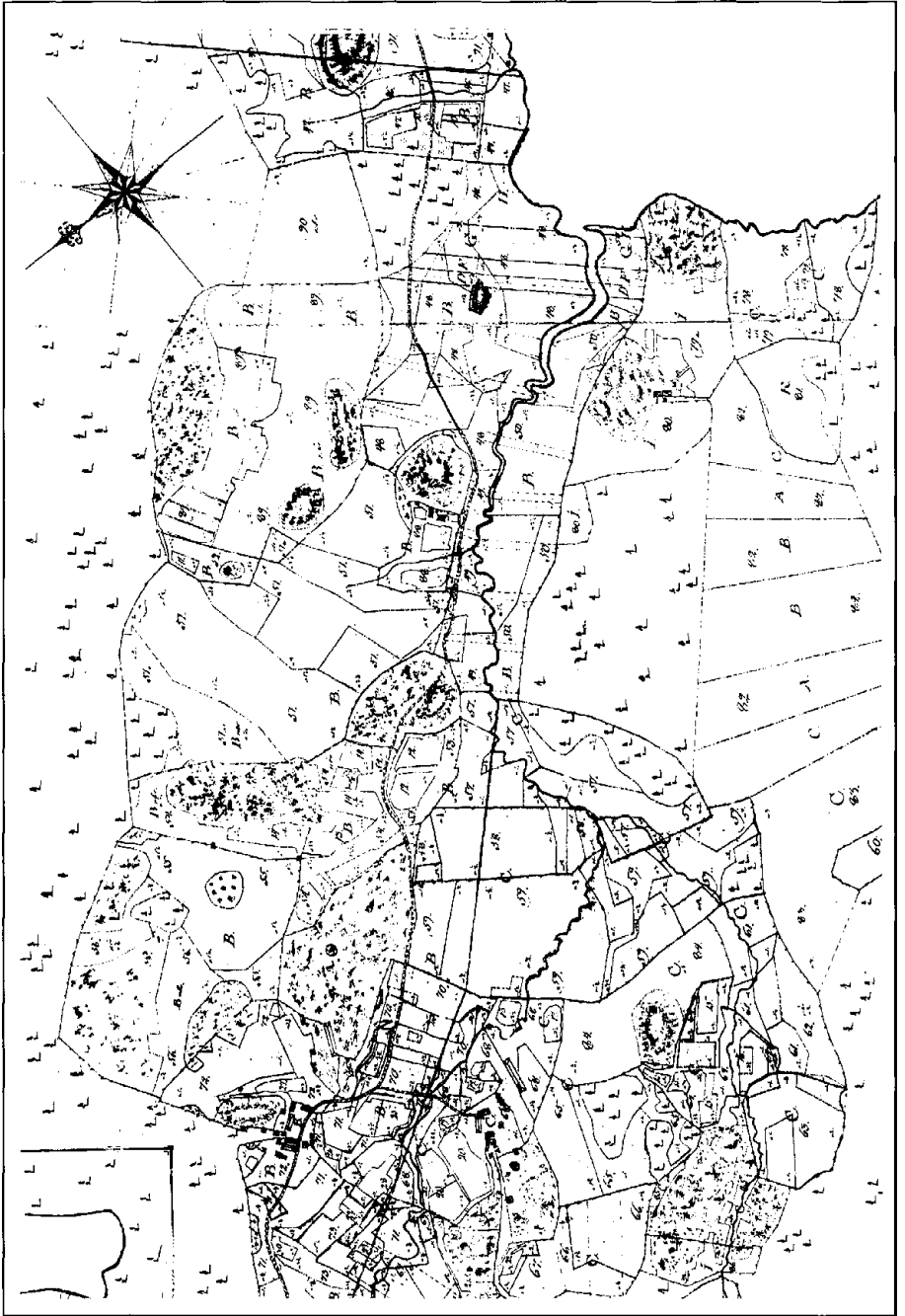
Litteratur: *Bodan – Orrbäcken: en by i utveckling*, red: Ruth Marklund, Skellefteå 1996, 288 s. ill.

Bodan 1

Östen Eriksson (1601–73) var ägare till gården 1628–73. Hans hustru var född 1601 och död 1673. Östen Eriksson var gift för andra gången med Sara (– 1692). Östen Eriksson hade brodern Ivar Eriksson som var soldat 1652–54. Östen Eriksson hade barnen Moses (– 1645), som var soldat 1645 och som dog samma år i Stralsund, Jon, som blev kvar på gården, Olof f. ca 1636, som delade hemmanet och blev ägare till Bodan 3 samt Sara (– 1697/98) som blev gift till Rönnbäcken 2. Östen Eriksson var nämndeman 1650–59. Mantalet var 1654 på 9/16.

Sonen Jon Östensson ägde hemmanet 1674–96. Han var gift och hade döttrarna Karin, som var född senast 1685 och gift till Kusmark 15, samt Birgitta Boman, som 1722 gifte sig med handelsmannen Magnus Häggman i Piteå stad. År 1695 hade Jon Östensson en häst, 5 kor och 7 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl och mantalet var på 3/16 skatte.

Anders Andersson (1647 – ca 1727) från Rönnbäcken 2 var ägare till gården 1697–1700. Anders Andersson köpte gården av sin svåger Jon Östensson. Anders Andersson gifte sig för första gången 1681 med en Sara Östensdotter från gården vilken dog 1697/98. Anders Andersson gifte om sig omkring 1700 med Elsa Nilsdotter (– ca 1720) från Lappvattnet 2 i Burträsk socken. Hon hade tidigare varit gift med Olof Danielsson på Storkåge 1. Han gifte sig för tredje gången 1721 med Sigrid Jonsdotter (1654–1737).

Karta 103. Bodan år 1800. Storskifteskarta av I. K. Strinnholm. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan (utanför kartbilden), 2=B och 3=C.

Anders Andersson hade barnen Nils som blev soldat på roten 36 Käck, Margareta f. 1675, som blev gift till Innervik 13, Jon f. 1684, Kerstin f. 1692 som blev gift till Byske 3, Sara, Karin f. 1693 vilken gifte sig och bodde på Bodan 1, och Anders (1693–1717) som var soldat på roten 35 Holm. Alla barnen var födda på Rönnbäcken 2. Anders Andersson var nämndeman 1692–1716 och sexman 1726.

Johan Jonsson (1690–1782) innehade hemmanet 1722–43. Han gifte sig omkring 1722 med Karin Andersdotter (1693–1782), som var en dotter till före ägaren Anders Andersson. Makarna hade döttrarna Sigrid f. 1723 och Stina (1725–96). Johan Jonsson var bror till Karin Jonsdotter på Tjärn 3.

Olof Olofsson (1722–88) från Innervik 15, som hade flyttat in till socknen 1743, ägde gården 1743–88. Han gifte sig 1743 med Stina Johansdotter (1726–96), som var en dotter till tidigare ägaren Johan Jonsson. Makarna hade barnen Stina, Katarina (1745–95), som blev soldathustru på roten 92 Skryt, Maria f. 1747, Margareta f. 1749, Margareta (1757–1841), som blev soldathustru på roten 16 Ström, samt Olof (1769–1838). Olof Olofsson hade 1749 ett utsäde på 3½ tunna och hade på gården 2 hästar, 10 kor och 14 små kreatur. Mantalet var på 17/64 skatte.

Bodan 2

Håkan Andersson f. 1579 ägde gården 1628–51. Han var gift en gång och hustrun dog 1655. Makarna hade sonen Anders som var soldat 1644–54.

Samuel Persson innehade hemmanet 1654–58. Han var gift en gång och hade sonen Per Samuelsson (– 1676) som var soldat 1675–76 och dog det sistnämnda året i slaget vid Lund. Han åtnjöt boskapspeng 1675 i Bodan och 1677 i Falmark. Samuel Persson lejde 1660 en Jon Persson till soldat, möjligen var Samuel och Jon bröder. Mantalet var 1654 på 3/8.

Nils Nilsson (– 1678) från Gummark 1 var ägare till gården 1659–78. Han var gift med Britta Andersdotter. Nils Nilsson var soldat 1677–78 och dog det sistnämnda året i Skåne. Nils Nilssons bror Johan hade stulit i Luleå stad och kom hit till hemmanet. Nils Nilsson hade då dolt stöldgodset. Johan Nilsson greps och fördes till Luleå, där han dömdes till 200 daler kopparmynt i böter. Nils Nilsson fick böta 30 daler kopparmynt. Hustrun Britta hade tagit av sina medel till böterna och även för att köpa hemmanet. Britta Andersdotter ägde gården 1678–79.

Johan Jonsson (– 1695) var bonde på gården 1680–95. Han var gift för andra gången med Britta Andersdotter som var änka efter före ägaren Nils Nilsson. År 1695 hade Johan Jonsson en häst, 14 kor och 13 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 7/16 skatte.

Anders Andersson Lekatt från Tuvan 3 var ägare till gården 1695–97. Han flyttade troligen år 1700 till Falmark 8. Han sägs 1698 vara förgångsman till Mats Persson nedan.

Mats Persson från Storkåge 16 ägde hemmanet 1697–1700. Han hade gift sig omkring 1677 med Cecilia Nilsson (– 1696) och gifte om sig 1697 med Britta Andersdotter (– ca 1700). Mats Persson hade barnen Karin, som gifte sig till Källbomark 2, Britta f. 1677 och Sara f. 1684.

Olof Persson Holm (1670–1757), som troligen kom från Ragvaldsträsk 6, var ägare till gården 1698–1725. Han var gift med Mariet Olofsdotter (1676–1755). Makarna hade barnen Lisbet, som lämnade socknen 1715 med sin man som var

soldat vid Österbottens regemente, Anna f. 1701, som blev gift till Falmark 20, Kerstin f. 1703, som blev gift till Yttervik 1, Per f. 1708, som blev soldat på roten 35 Holm och bonde på Degerbyn 3, Jon f. 1709, Margareta f. 1710, Olof f. 1711, som blev soldat på roten 35 Holm och sedan gift i Bygdeträsk i Burträsk socken med en dotter till komminister Stefan Dalin, Mariet f. 1711, som gifte sig till Burträsk socken, samt Margareta eller Marta f. 1714. Lisbet fanns på gården 1738–47 och flyttade sedan till Gärdsmark 2. Olof Persson Holm har troligen varit soldat på roten 35 Holm.

Sonen Jon Olofsson (1709–41) innehade hemmanet 1730–40. Han var gift med Elsa Hansdotter (1712–39) från Falmark 11. Makarna hade barnen Sara f. 1733 som blev gift till Falmark 2, Olof och Marta f. 1737 som gifte sig till Gärdsmark 2.

Lars Larsson (1707–76) från Böle 3 var ägare till gården 1740–70. Han gifte sig 1731 med Margareta eller Marta Olofsdotter (1714–96) som var en dotter till förre ägaren Olof Persson Holm. Makarna hade barnen Mariet som blev gift med Erik Matsson i byn, Dorotea f. 1734, Marta f. 1736, Lars f. 1737, Sigrid f. 1739, Marta (1740–1801) som blev gift till Ersmark 9, Olof f. 1744 och Lars (1747–1817). Lars Larsson hade 1749 ett utsäde på 5 tunnor, och på gården fanns 2 hästar, 16 kor och 20 småkreatur. Mantalet var på 3/8 skatte. Lars Larsson beskrevs 1758 inte vara ”vid fullt förstånd”, men 1762 hade han tillfrisknat. Lars Larsson var nämndeman 1740.

Sonen Lars Larsson (1747–1817) var bonde på gården från 1770. Han gifte sig 1766 med Anna Olofsdotter (1744–1822) som var inflyttad till socknen.

Bodan 3

Olof Östensson (ca 1636– efter 1706) från Bodan 1 var ägare till gården från 1682. Han delade faderns hemman. Olof Östensson gifte sig 1666 med Anna Persdotter f. 1646 från Svarttjärn, Lövångers socken. Olof Östensson hade barnen Kerstin, Erik (1667–98), som gifte sig 1692 och flyttade till Alsen i Jämtland, Sara f. 1670, som var gift på gården, troligen med korporalen Jon Johansson Slumpare, Anna (1673–1770), som var gift med Anders Olofsson på Yttervik 7 och sedan på Svarttjärn 3 i Lövångers socken, Margareta f. 1679, som möjligen gifte sig på Kinnbäck 1, Östen (1683–1719), Olof, gift senast 1699, samt Johan (1691–1705), som blev vådaskjuten till döds. Olof Östensson hade tidigare ägt Hedensbyn 3. År 1695 hade Olof Östensson en häst, 12 kor och 19 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl och mantalet på 3/8 skatte.

Sonen Östen Olofsson Holm (1683–1719) innehade hemmanet 1709–18. Han var gift med Margareta Johansdotter (1686–1765) från Myckle 3. Makarna hade barnen Karin (1713–73), som blev soldathustru på roten 35 Holm och bondhustru på Degerbyn 3, samt Sara (1713–78), som blev soldathustru på roten 24 Falk och roten 18 Trumpetare. Hon bodde på Degerbyn 3 1753–59 och 1761–68, i Torneå 1759–61 och på Kyrkobordet från 1768. Östen Olofsson Holm var soldat på roten 35 Holm 1712–14 och 1718–19. Han dog i februari 1719 under marschen.

Östen Olofssons syster Sara f. 1670, som tidigare varit gift med en Jon, ägde hemmanet från 1718. Hon och maken hade dottern Margareta f. 1698.

Mats Eriksson (– ca 1740) från Tjärn 1 var ägare till gården 1730–40. Han var gift med Margareta Jonsdotter (1698–1775), som var en dotter till tidigare ägaren Sara Olofsdotter. Makarna hade barnen Kerstin, Margareta f. 1731, vilken gifte sig

1758 med Nils Matsson på roten 12 Skotte, Karin f. 1732, Erik f. 1735, som blev soldat på roten 42 Falstorm 1759–63, samt Jon f. 1738.

Erik Tomasson Hedman (1714–88) från Lillkågeträsk 1 var bonde på gården 1740–70. Han gifte sig 1734 med Karin Jonsdotter (1708–81) från Rönnbäcken 2. Makarna hade barnen Margareta f. 1739, Jonas (1740–1813), Katarina (1742–1824) som gifte sig 1764 till Degerbyn 1, Britta (1744–75), Anders (– 1745), Anders (– 1746), Lars (1749–1814) som var soldat på roten 38 Pil, Anders (– 1751) samt Erik (– 1751). År 1749 var Erik Tomassons hemman av samma beskaffenhet som Bodan 1, som hade ett utsäde på 3½ tunna och födde 2 hästar, 10 kor och 14 små kreatur. Mantalet var på 17/64 skatte.

Sonen Jonas Eriksson (1740–1813) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1766 med Anna Andersdotter (1745–1810). Makarna hade barnen Erik Bodin (1767–1844) som var ogift, Katarina (1769–97), Eva f. 1776, Jonas f. 1778 samt Anna (1782–88).

Johan Zackrisson Stenlund (1739–97) från Lund 3 innehade sedan hemmanet. Han gifte sig 1766 med Britta Eriksdotter (1743–75), som var en dotter till tidigare ägaren Erik Tomasson.

RÖNNBÄCKEN

Vid roteringen 1695 sägs att byn har medelmåttiga åkrar och ängar samt nödortftig skog. Byn saknar fiske och mulbete.

År 1749 berättas att byn har åkerjord som var frostaktig. Det fanns ringa skog och svagt mulbete i byn, dock hade man lite tjärbränning och två små skvaltkvarnar som mest var i drift höst och vår. Inga fiskevatten fanns i byn.

Rönnbäcken 1

Jon Larsson ägde gården 1610–27. Han var gift med Margareta som ägde gården 1628–41, och makarna hade barnen Lars (1608–78), Anders som var soldat 1640–46, samt Jon som var soldat 1647–68 och var gift med Karin Zackrisdotter och de bodde i Umeå socken.

Lars Jonsson (ca 1608–78) var ägare till gården 1640–78. Han var gift med Karin Olofsdotter från Degerbyn 1. Makarna hade barnen Olof Larsson Rönnbäck, som var soldat i Skellefteå kompani 1668–78 och sistnämnda året blev korpral vid Umeå kompani, Britta, som blev gift till Boviken, Mariet/Margareta, Karin och Lars Rönnberg (ca 1662 –), som var bosatt på Kyrkobordet. Lars Jonsson var kyrkvård 1652–60 och betecknas som utfattig 1675 och satt i stor skuld. Jorden var vanbrukad och inte besådd under lång tid. Skatten var på 4 tunnor. Lars Jonsson blev i februari 1678 lejd till soldat av Johan Olofsson i Falmark. Lars Jonsson dog redan i oktober samma år. I en längd från samma år sägs att hustrun och en fullvuxen son levde på hemmanet i största fattigdom. De hade inte kunnat så och hade endast en ko. Man hade inte kunnat betala några skatter. Hustrun Karin Olofsdotter ägde gården 1679–81. Gården låg sedan öde fram till 1682. Mantalet var 1654 på ½.

Lars Jonssons son korpral Olof Larsson Rönnbäck ägde hemmanet 1682–86. Han var gift med Elsa Sigfridsdotter och flyttade 1690 till Degerbyn 2. Elsa Sigfridsdotter var sannolikt från Lund 1. Olof Larsson var soldat vid Skellefteå kompani 1668–78, korpral vid Umeå kompani 1678–89 och rustmästare vid samma kompani 1689–92. Olof Larsson var 1672 båtsman på en skuta som ägdes av hans morbror Lars Olofsson på Degerbyn 1. Olof Larsson var till Härnösand under denna resa. Han köpte skutan 1674. Brodern Lars Rönnberg fanns på gården 1684–86. Han efterträddes av Mariet piga som sannolikt var en syster. Hon fanns på hemmansdelen 1687–88. Peder Jonsson från Tjärn nr 1 var bonde på gården 1688.

Olof Hansson var ägare till gården 1688–1715. Han köpte hemmanet år 1688 av Olof Larsson Rönnbäck för 248 daler 16 skillingar kopparmynt. Olof Hansson var gift med Lisbet Josefsdotter (1656–1733) från Morön 2. Makarna hade barnen Margareta (1676 – före 1729) som blev gift till Frostkåge 1, Hans som var soldat på roten 36 Käck, Malin f. 1684, Lisbeta som var gift med Jon Johansson f. 1692 på roten 69 Örn samt Karin. År 1695 har Olof Hansson en häst, 7 kor och 12 småkreatur. Skatten är på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet på 5/16 krono.

Kronohemmanet som Olof Hansson ägde berördes av roteringen 1695. Hustru Britta i Boviken menade att detta hemman var hennes skattehemman och inte skulle tillhöra kronan eller besittas av Olof Hansson. Hustru Britta begärde att detta hemman skulle skrivas på henne och lade fram häradsrättens beslut av den 11 april 1695, där hon gavs tillstånd att som närmaste arvinge lösa detta hemman som hennes bror sålt till Olof Hansson år 1688. Kommissionen tittade efter i jordeboken och fann att detta hemman i Rönnbäcken åtnjutit ödesfrihet under åren 1665–68 och 1681–82. Hemmanet stod i skuld för en stor kronorest. Kommissionen stannade till slut vid att hustru Britta skulle få tillträda hemmanet mot att hon betalade skulderna till kronan och ersatte Olof Hansson för det stora arbete som han lagt ner på hemmanet. Hon har dock inte utnyttjat denna rättighet. I en dombok från 1708 framkom att Olof Hanssons faster hade ägt hemmanet tidigare.

Dottern Malin Olofsdotter (1684–1766) ägde gården från 1718. Hon gifte sig senare med Sven Eriksson (1692–1742) från Innervik 15 som ägde gården 1725–42. Makarna hade barnen Magdalena f. 1725, Olof (1727–1813) samt Magdalena (1728–88) som blev soldathustru på roten 33 Bergskråva. Malin ägde hemmanet från 1742.

Sonen Olof Svensson (1727–1813) ägde senare gården och flyttade senare till Finnfors 1. Han gifte sig 1749 med Elsa Jakobsdotter (1726–86) från Byske 3. Makarna hade barnen Sven (1751–85), Jakob (1754–1823), Nils (1757–76), Magdalena (1759–1809), Olof (1760–87), Jonas f. 1763, Stina f. 1764, Jonas f. 1766 och Hans (1768–1837). Olof Svensson hade år 1749 ett utsäde på 4½ tunna och hö till en häst, 10 kor och 16 småkreatur. I Tjärns by hade hemmanet 5 ladaängar om 20 skrindor hö samt i Böles skogsmark Långbrännan om 4 skrindor hö. Mantalet var under detta år på 7/16 krono. Olof Svensson sålde ca 1760 kvarnandelar i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården till Salomon Persson på Hedensbyn. Olof Svensson bytte sedan hemman med Anders Nilsson från Finnfors.

Anders Nilsson f. 1730 från Finnfors 1 blir sedan ägare till gården. Han gifte sig 1758 med Anna Jonsdotter f. 1742.

Rönnbäcken 2

Jon Ersson (1586/87–1662) är ägare till gården 1624–56. Han har troligen brodern Nils Ersson som 1663 lät leja Anders Olofsson i Bergsbyn till soldat. Jon Ersson var gift en gång. Soldaten Jon Tomasson ägde hemmanet 1654 då mantalet var på 9/16.

Anders Andersson Sprint (1624–1690), som var en son till tidigare ägaren Anders Andersson, är bonde på gården 1657–84. Han är gift med en Johansdotter (– 1690) som kom från Skråmträsk 5. Makarna hade barnen Margareta, Anders f. 1647, Johan f. 1673, som var gift och soldat på roten 18 Trumpetare, samt en dotter som dog 1681. Anders Andersson var nämndeman 1659–61.

Sonen Anders Andersson (1647 – ca 1727) var ägare till gården 1685–99. Han var gift första gången 1681 med Sara Östensdotter från Bodan 1 som dog 1697/98. Anders Andersson flyttade till Bodan 1 under åren 1699/1700. Han gifte sig för andra gången omkring 1700 med Elsa Nilsdotter (– ca 1720) och tredje gången omkring 1721 med Sigrid Jonsdotter (1654 – före 1738). Anders Andersson hade barnen Margareta f. 1675 som gifte sig 1703 och flyttade till Innervik 13, Nils som blev soldat på roten 36 Käck, Jon f. 1684, Kerstin f. 1692 som blev gift 1721 och

flyttade till Byske 3, Sara samt Karin f. 1693, vilken blev gift 1722 till Bodan 1. År 1695 hade Anders Andersson en häst, 14 kor och 26 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 4 skäl och mantalet på 1/2 skatte. Anders Andersson var nämndeman 1692–1716.

Sonen Jon Andersson (1684–1717) var soldat på roten 36 Käck och ägare till gården 1700–17. Han gifte sig 1702 med Britta Olofsdotter (1675–1776) från Tjärn 5 och ägare till gården 1718–38. Hon blev 101 år gammal. Makarna hade barnen Margareta f. 1708, Karin f. 1708, vilken blev gift 1734 och blev soldathustru på roten 94 Hedman och bondhustru på Bodan 3, Sara f. 1711, Anders (1714–86) samt Olof f. 1716.

Sonen Anders Jonsson (1714–86) var bonde på hemmanet 1739. Han gifte sig 1739 med Margareta Hermansdotter (1716–97) från Ersmark 8. Makarna hade barnen Jonas (1740–1832), Britta f. 1745, vilken blev gift 1763 till Innervik 16, Katarina f. 1749 som blev gift 1771 till Norsjö 14, Herman f. 1750 som gifte sig 1779 med Karin Andersdotter från Vallen 3 i Lövångers socken, Margareta f. 1751 som blev gift 1774 med Olof Andersson på Vallen 3 i Lövångers socken, och Stina f. 1754 som blev gift 1782 till Medle 10. Anders Jonsson var troligen soldat på roten 23 Tuva 1742–43. Anders Jonssons hemman hade år 1749 ett mantal på 9/16 skatte. Han sådde 5½ tunna årligen och födde en häst, 12 kor och 18 små kreatur. Hemmanet hade 8 laduängar om 32 skrinland hö i Tjärn.

Sonen Jonas Andersson (1740–1832) var senare ägare till gården. Han gifte sig 1775 med Magdalena Nilsson (1754–1832) från Medle 10. Brodern Herman Andersson f. 1750 ägde en del av hemmanet. Bägge hemmanen malde på 1780-talet sin säd i Degerbysskvärnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Rönnbäcken övriga

Tomas Philipsson var tremännings soldat 1676–78 och tjänstgjorde i Jämtland. Han blev 1678 soldat vid Bygdeå kompani. Möjligen var han från Bastuträsk 2. Tomas Philipsson gifte sig 1683.

TJÄRN

Byborna i Tjärn hade 1695 medelmåttig åker och äng, samt skog för vedbränsle. Dock fanns det inget mulbete och fiske. År 1749 noterades att byn hade god årsväxt i både i åker och äng. Skogen var ringa och nyttjades endast till husbehov. Byn hade svagt mulbete. Det fanns inte något fiskevatten och byn hade 3 bäckkvarnar till ett ringa värde. År 1761 byggdes en väderkvarn i byn. År 1768 togs en mineralkälla upp i byn. Från byn har nybygget Istermyrliden anlagts.

Litteratur: *Tjärns by*, red: Kerstin Lindgren, Artemis, Skellefteå 1993, 328 s. ill.

Tjärn 1

Jon Persson (1622–75), som var son till tidigare ägaren Per Jonsson, var ägare till gården 1639–75. Han var gift med Kerstin som dog 1685. Jon Persson och Kerstin hade barnen troligen Per f. 1635, Anders, vilken gifte sig 1656 och flyttade till Bergsbyn 2, Maria samt Olof. En bror till Jon Persson var sannolikt Johan Persson Drucken som var soldat 1673–77. Han dog det sistnämnda året i Malmö. Ytterligare en bror var Anders Persson, som var soldat 1643–54 och korpral 1663. Han blev bonde på Tjärn 5. Mantalet var 1654 på 11/32.

Erik Olofsson (– 1686) från Ragvaldstråk 8 tycks finnas på hemmanet 1675–77. Han var gift med Kerstin (– 1685) och makarna hade en dotter med obekant namn samt Britta (ca 1639 –). Erik Olofsson köpte "Hårsänget" av Sven Nilsson på Innervik 18 för 50 daler.

Per Jonsson (ca 1635 – ca 1698), som var son till tidigare ägaren Jon Persson, ägde gården 1677–98. Han gifte sig 1666 med Britta Eriksdotter (ca 1639–1731) från Ragvaldstråk 8. Britta Eriksdotter var ägare till gården 1698–99. Makarna hade barnen Sara f. 1670 som blev gift till Tåme 3, Erik (1673–1739), Anna f. ca 1675 som bodde hos systemen Sara på Tåme 3, Karin f. 1678 som flyttade till Drängsmark 4, Jon som var soldat från 1691 och 1695–97 på roten 32 Berg, och sannolikt Märta (– 1738) som flyttade till Påras i Kronoby i Österbotten där hon var gift med Lars Nilsson (1693–1769). Uppgiften om Märta finns i ett brev från Svante Lundell i Skellefteå till Folke Johansson i Gamlakarleby men har inte gått att få bekräftad. År 1695 hade Per Jonsson en häst, 11 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet på 3/8 skatte. Per Jonsson sålde 1695 "Hårsänget" till Lars Svensson i Innervik för 80 daler kopparmynt. Per Jonsson behöll dock en tomt för en sjöbod. Köpet gick tillbaka 1706.

Sonen Erik Persson (1673–1739) var ägare till gården 1700–27. Han var gift med Kerstin Matsdotter (1671–1740) från Innervik 11. Erik Persson hade barnen Mats som flyttade till Bodan 3, Anna, Per (1703–63), Malin f. 1707, Britta f. 1710 som blev soldathustru på roten 33 Bergskråva, Esajas f. 1712 som var soldat på roten 13 Ros och sedan bonde på Drängsmark 3, Margareta f. 1714, Malin f. 1715 som blev soldathustru på roten 26 Skytt, och Erik (1718–90) som blev soldat på roten 54 Järpe och flyttade senare till Ullbergstråk.

Karta 105. Tjärn 1798-99. Storskifte på inägor av A. N. Strinnholm och H. Barkström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan, utgåvans 1:4=kartans B, 2=E, F=3, 3:12=G, 5=K och 6=L.

Sonen Per Eriksson Orre (1703–63) var ägare till gården 1728–58. Han var även soldat på roten 14 Orre samt bosatt på Falmark 4. Han gifte sig 1728 med Mareta Persdotter (1705–1777) från Drängsmark 14. Hon och maken flyttade sedan till Falmark 4. Makarna hade dottern Kerstin/Stina f. 1729, vilken gifte sig 1750 med Olof Persson och flyttade till Falmark 4. Vidare Anna f. 1732, som gifte sig 1755 och flyttade till Bergsbyn 2, Magdalena f. 1735, som gifte sig 1762 och flyttade till Klutmark 8, samt Maria. Per Erikssons hemman var år 1749 på 13/32 mantal skatte och bestod av 5 tunnlands utsäde. På gården fanns en häst, 12 kor och 16 småkreatur. I Innervik hade Per Eriksson ängsland om 8 skrindor hö och i Böle fanns en liten åker om 2 skälslands utsäde.

Daniel Larsson (1710–82) från Falmark 4 var ägare till gården 1758 och flyttade sedan till Varuträsk 2. Han var gift med Britta Samuelsdotter (1713–89) från Falmark 4.

Sockenskrivare Per Appeldorf (1726–80) från Umeå var ägare till gården 1758–71. Han gifte sig 1754 med Ulrika Nordbom (1728 – ca 1815). Familjen bodde från 1766 på Kläppen inom Kyrkobordet. Sockenskrivare Per Appeldorf var ägare till hela hemmanet fram till 1771, då han sålde 2/3 av det till Anders Olofsson. Han behöll en del av hemmanet som blev Tjärn 1:4.

Anders Olofsson (1734–1830) från Bäck 9 ägde hemmanet 1771–88. Han var gift med Magdalena Danielsdotter (1722–1802) från Hedensbyn 9. Sonen Olof Andersson (1757–1830) var ägare till hemmanet 1788–1810. Han var gift med Kristina Nilsson (1758–1812) från roten 12 Skotte.

Tjärn 1:4

Sockenskrivare Per Appeldorf ägde hemmanet 1771–80. Änkan Ulrika Nordbom behöll gården till 1781, då hon sålde den till Jon Olofsson f. 1749 från Vallen 5 i Lövångers socken. Han var sedan 1771 gift med Margareta Larsdotter f. 1745 från Tjärn 3. Jon Olofsson ägde gården 1781–1800.

Tjärn 2

Olof Persson Sprätt (1597–1682) var ägare till gården 1629–59. Hans första hustru dog 1657. Han gifte sig för andra gången 1657 med Karin Olofsdotter. Olof Persson hade barnen Jon som tog över hemmanet, Per som gifte sig 1666, och sannolikt Holger som var soldat 1677 och åtminstone till 1683. Han skrevs ut för sitt eget hemman i Tjärn. Året därpå tjänstgjorde han som korpral. Mantalet var 1654 på 3/8.

Jon Olofsson, som var ägare till gården 1660–74, hade gift sig 1655. Anders Nilsson, som kom från Tjärn 4, var ägare till gården 1674–78. Han gifte sig 1664 med Malin Svendsdotter (– 1705), som troligen kom från Degerbyn 6 och som ägde gården 1678–82. Hemmanet var Malins arvshem. Makarna hade barnen Britta f. 1670, Kerstin, Margareta (1671–1744) och Malin. Anders Nilsson var soldat 1678 men dog samma år i fält. År 1678 stod i militära längden att hustrun fanns på hemmanet med några små barn. Hon hade en egen ko och två lånade kor. Malin behövde nedläggning i skatten med ett tunnland. En Jon Persson nämns i 1681 års mantalslängd. Möjligen bodde han på gården.

Jon Andersson var ägare till gården 1682–83. Jeremias Larsson Strykare från Drängsmark var ägare till gården 1683–95. Han var gift med Malin Svendsdotter (–1705), som var änka efter tidigare ägaren Anders Nilsson. År 1695 hade Jeremias Larsson en häst, 6 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 9/32 skatte.

Pigan Britta Andersdotter (1670–1729), vilken var en dotter till Anders Nilsson och Malin Svendsdotter, ägde gården 1695–1700. Hon gifte sig med Lars Larsson (1670–1739) från Degerbyn 5, som ägde gården 1700–03. Sedan flyttade makarna till Ragvaldsträsk 18 och Ersmark 1. Hustru Malin Svendsdotter ägde på nytt gården 1703–05.

Olof Eriksson (1685–1731) från Skråmträsk 3 ägde hemmanet 1705–32. Han var soldat på roten 34 Strykare 1712–16 samt 1719–20. Han var gift med Kerstin Andersdotter, som var en dotter till tidigare ägaren Anders Nilsson. Kerstin stod som ägare till hemmanet 1713. Olof Eriksson var sedan gift med Britta Eriksdotter (1687–55). Olof Eriksson hade barnen Malin f. 1706, Karin (1707–91), som var gift med Anders Andersson på roten 111 Skräddare, Anders (1709–1806), Erik f. 1711, som var soldat på roten 12 Skotte, Mattias (1718–31), som drunknade i Skellefteå älv 1731, Malin (1720–96) samt Olof (1724–59), som var soldat på roten 39 Falk. Olof Eriksson drunknade i Skellefteälven 1731 tillsammans med sonen Mattias.

Sonen Anders Olofsson Käck (1709–1806), som var soldat på roten 36 Käck 1730–35, var ägare till gården 1732–66. Han gifte sig 1733 med Kerstin Olofsdotter (1700–83) från Drängsmark 8. Makarna hade barnen Kerstin (1736–1818), som gifte sig 1758 och flyttade till Risön, Anders f. 1740, Per f. 1740 samt Olof (1741–77). Anders Olofsson sådde 1749 årligen 4½ tunna och hade en häst, 8 kor samt 12 får. I Innervik fanns en laduäng om 2 skrindland. Mantalet var på 3/8 skatte.

Sonen glasmästaren Olof Andersson Eklund (1741–77) var ägare till gården 1767–77. Han gifte sig 1767 med Sara Persdotter (1736–1823) från Skråmträsk 3. Makarna hade sonen Johan Eklund (1776–1860) som gifte sig 1798. Han ägde gården 1798–99 men bodde 1801 i Storlångträsk och blev 1809 nybyggare i Siksjön i Arvidsjaurs socken. Olof Eklund begärde 1777 att få ta upp Istermyrlidens nybygge, men rätten fördes över på en annan person. Olof Eklund lär ha varit först i Västerbotten att odla potatis och han gjorde ett försök 1774. Han fick samma år en belöning av Kungliga patriotiska sällskapet som bestod av en silversked med ingravering. Priset hade förmedlats av kyrkoherde Pehr Högström.

Sterbhuset ägde gården 1777–80. Östen Olofsson (1742–1821) från Storkågeträsk 4 ägde gården 1780–97. Han var gift med Sigrid Persdotter (1740–1822), som var en syster till Olof Andersson Eklunds hustru.

Tjärn 3

Måns Andersson f. 1581 ägde gården 1621–37 och han var gift med Kerstin (– före 1663) som ägde gården 1638–43. Makarna hade barnen Anders f. 1621, troligen en dotter som blev gift till Storkåge 18, en dotter som blev gift till Storkåge 1, en dotter som blev gift till Storkåge 17, en dotter som blev gift på gården, samt en dotter som 1662 gifte sig med Jöns Olofsson i Piteå, vilken var borgare i Piteå stad.

Lars Olofsson (– ca 1700) från Storkåge e ägde gården 1647–78. Han var gift med en dotter på gården som dog 1685. Lars Olofsson kan ha släktingar på Stor-

kåge a, där namnet Göran förekommer. Lars Olofsson hade barnen Måns (– ca 1697), Anders, Göran, Kerstin, som blev gift till Hedensbyn 14 och Hedensbyn 2, samt sannolikt Nils Larsson Wildh (eller Mildh) som var soldat 1683–90. Han dog det sistnämnda året i Göteborg. Lars Olofsson var nämndeman 1652. Mantalet var 1654 på 9/16.

Sonen Göran Larsson var ägare till gården 1679–1709. Han gifte sig 1661 med Margareta Danielsdotter (– 1684) från Tuvan 3 och Storkåge 1. Göran Larsson gifte om sig 1685. Göran Larsson hade barnen Karin som 1670 gifte sig till Hedensbyn 10, Lars (1661–1744), Kerstin f. 1667, som 1725 gifte sig till Frostkåge 9, samt Anna, som 1691 gifte sig till Hedensbyn 11. År 1695 hade Göran Larsson en häst, 6 kor och 9 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 9/32 skatte.

Sonen Lars Göransson (1661–1744) var ägare till gården 1688–1720. Han gifte sig 1683 med Karin Josefsdotter (1657–1738) från Morön 2. Makarna hade barnen Lars f. 1685, Malin f. 1689 som flyttade till Bergsbyn 3, Margareta f. 1698 som gifte sig 1719 till Frostkåge 13, samt Karin som blev gift till Kusmark 12. År 1695 hade Lars Göransson en häst, 9 kor och 21 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet på 9/32 skatte. Under en tid har Göran Larsson och sonen Lars Göransson delat hemmanet och de brukar var sin halva. Hela hemmanet har en skatt som uppgår till 4 tunnor och 4 skäl.

Sonen Lars Larsson (1685–1739) var ägare till gården 1718–37. Han var gift med Karin Jonsdotter (1681–1742). Lars Larsson var 1740 förmyndare för systemen Margareta. Makarna hade barnen Margareta, Kerstin f. 1711 som 1728 gifte sig till Innervik 9, Lars f. 1712, Jonas f. 1715 som 1741 gifte sig till Frostkåge 9, Karin f. 1718 som drunknade i Skellefteå älv 1731, Maria f. 1720 som 1738 gifte sig till Byske 2, och Margareta som dog 1742.

Sonen Lars Larsson (1712–85) var ägare till gården 1739–75. Han gifte sig 1738 med Kerstin Johansdotter (1719–81) från Storkågeträsk 5. Makarna hade barnen Katarina f. 1739, Maria (1740–79), som gifte sig 1767 och flyttade till Innerursviken 2, Kerstin (1744–1808), som var i Piteå 1767 och gifte sig 1770 till Klutmark 5, Margareta (1745–1813), vilken gifte sig 1771 med Jonas Olofsson från Vallen 5 i Lövängers socken och makarna flyttade till Tjärn 1, Johan f. 1746, Katarina (1748–1829), Magdalena (1750–1825), Lars f. 1753 samt Johan (1755–1824). År 1749 sägs att Lars Larsson årligen har sju tunnlands utsäde och han har en häst, 13 kor samt 20 små kreatur. Mantalet är år 1749 på 9/16 skatte. Lars Larsson var sexman från 1750.

Sonen gästgivare Johan Larsson Tjerngren (1755–1824) ägde gården 1775–1808. Han var gift med Katarina Olofsdotter från Bergsbyn 9. Johan Larsson sålde 1782 halva hemmanet till svågern Johan Larsson Klut från Klutmark 5, vilken var gift med hans syster Kerstin. De bosatte sig på södra sidan av landsvägen.

Tjärn 3:12

Johan Larsson Klut (1748–1834) från Klutmark 5 ägde gården 1782–1806. Han var gift med Kerstin Larsdotter (1744–1808) från Tjärn 3.

Tjärn 4

Jakob Larsson (före 1577 – 1652) ägde gården 1607–41. Han hade barnen Anders, Jakob, Nils, Olof, Margareta, Kelu, som blev gift till Hedensbyn 9, och Kerstin. Jakob Larssons hustru dog 1674.

Mågen Nils Andersson (– 1695) var ägare till gården 1639–75. Han var gift med Kerstin Jakobsdotter, som var en dotter till förra ägaren Jakob Larsson. Kerstin stod för hemmanet 1683 och 1687. Nils Andersson hade barnen Anders, som var soldat 1659–60 och som gifte sig 1664 till Tjärn 2, och Olof f. 1652, som var soldat vid kapten Per Larsson Kaggs tremänningskompani i Jämtland 1676–78. Han var sergeant vid samma kompani 1678–81 och soldat vid Skellefteå kompani 1681–83. Olof Nilsson gifte sig 1686 och flyttade till Innervik 7. Vidare hade Nils och Kerstin barnen Lisbeta f. 1667, som blev gift 1689 till Innervik 18, Nils, Jakob, som var soldat 1661–63 och som 1669 gifte sig till Hedensbyn 10, samt Mariet. Nils Andersson var nämndeman 1655–66. Mantalet var 1654 på 21/32.

Sonen Nils Nilsson (– 1696) var ägare till gården 1676–96. Han gifte sig med Britta Olofsdotter, som levde 1709 och kom från Falmark 16. Nils Nilsson hade barnen Nils (1674–1750) och Kerstin f. 1677, som flyttade till Byske 1. År 1695 hade Nils Nilsson 2 hästar, 13 kor och 21 småkreatur. Skatten var på 5 tunnor och 2 skäl och mantalet på 15/32 skatte.

Sonen Nils Nilsson (1674–1750) var ägare till gården 1697–1735. Han var gift med Margareta Hansdotter (1674–1754) från Myckle 8. Nils Nilsson hade barnen Johan Tjärnberg (1689–1741), vilken blev soldat roten 33 Bergskråva och sedan rustmästare, Nils (1699–1764), Margareta (1705–61), som gifte sig 1727 till Burvik 4, Hans f. 1707, som gifte sig 1737 och blev soldat på roten 39 Falk och ägare till Falmark 3, Olof (1709–39), som var soldat på roten 78 Hägg, Lisbeta (1709–94), vilken gifte sig 1730 och flyttade till Storkåge 10, Sigrid f. 1710, Maria f. 1711 samt Maria f. 1713.

Sonen Nils Nilsson (1699–1764) var soldat på roten 33 Bergskråva 1720–28. Han ägde gården 1735–53 och gifte sig 1728 med Margareta Jakobsdotter (1702–1787) från Ersmark 15. Makarna hade barnen Nils f. 1729, Jakob f. 1731, Hans (1732–1810) som gifte sig 1762 med Margareta Andersdotter på Vallen 2 i Lövångers socken, Johan f. 1733 som flyttade ut ur socknen 1770, samt Olof (– 1736). År 1749 hade Nils Nilssons hemman ett mantal på 21/32 skatte och ett utsäde på 9 tunnor samt äng till 2 hästar, 18 kor och 20 får. I Innervik hade hemmanet 4 skindlands äng. Nils Nilsson var sexman 1725–47.

Sonen målare Jakob Nilsson Tjärnberg f. 1731 bodde i byn och sannolikt på hemgården. Han gifte sig 1766 med Katarina Olofsdotter (1746–99) från Bodan 1. Tjärnberg var även svärdsslipare. Makarna flyttade till Hedensbyn 15 på 1770-talet.

Brodern Nils Nilsson (1729–1805) var ägare till gården 1753–85. Han gifte sig 1753 med Britta Mårtensdotter (1729–1809) från Bergsbyn 7. Makarna hade barnen Nils (1754–97), Martin (1756–90), Jakob f. 1759, Margareta (1761–1838), Jonas f. 1762, som sannolikt är identisk med den Jonas Tjärnberg från Skellefteå som var elev vid Piteå trivialskola 1780, Magdalena f. 1764 och Magdalena f. 1768. Nils Nilsson var sockenläkare som sades praktisera sin verksamhet med förnuft och använde sig av läkarböcker. Han använde mediciner för flera hundra daler per år,

enligt en redogörelse i domboken. Han hemförde 1757 järn från Råneå bruk till kyrkan, troligen på en skuta.

Sonen Martin Nilsson (1756–90) övertog halva hemmanet 1785. Han var gift med Britta Jonsdotter (1764–1837) från Ragvaldsträsk 4 som ägde hemmanet 1790–91. Makarna hade barnen Britta Ulrika (1787–1811) och Nikodemus (1789–1800). Britta Jonsdotter gifte sig andra gången 1791 med Per Nilsson från Innervik. Han blev ägare till 7/64 mantal av hemmanet.

Tjärn 4:35

Nils Nilsson Tjärnström (1754–97) från hemmanet 4 tog över halva hemmanet som han ägde 1781–97. Han var gift med Britta Nilsdotter (1749–93) som var en dotter till bonden Nils Olofsson på Tjärn nr 6. Makarna hade barnen Britta f. 1783, Nils (1784–84), Greta f. 1785 och Nils f. 1787.

Tjärn 5

Anders Östensson (1597–1690) var ägare till gården 1635–58. Hans hustru dog 1677. Makarna hade barnen Östen och Britta. Sonen Östen Andersson ägde hemmanet 1659–62. Han var gift en gång. Hustru Britta ägde gården 1663. Mantalet var 1654 på 3/8.

Korpralen Anders Persson (– 1692) som troligen kom från Tjärn 1 var ägare till gården 1664–86. Han gifte sig 1662 med Britta Andersdotter (– ca 1700), vilken var en dotter till tidigare ägaren Anders Östensson. Makarna hade dottern Karin f. 1657. Anders Persson var nämndeman 1672–92. Han var soldat 1652–54 och korpral 1663.

Länsman Olof Larsson Degerman (1658–1716) från Degerbyn 5 ägde gården 1687–1710. Han var soldat 1676 och blev samma år andre trumslagare vid Lövvångers kompani där han tjänstgjorde till 1677. Olof Larsson Degerman var länsman i Burträsk 1693–1707 och länsman i Skellefteå 1707–13. Olof Larsson Degerman blev 1707 ägare till Sunnanå 1. Han bytte bort halva hemmanet, eller 3 tunnors skatt, till Zackarias Carlsson på Sunnanå 1. Bytet gick sedan tillbaka. Olof Larsson Degerman gifte sig 1683 med Karin Andersdotter (1657–1754) som var en dotter till förre ägaren Anders Persson. Makarna hade barnen Britta (1675–1776) som gifte sig 1702 till Rönnbäcken 2, Margareta f. 1688, Anders (1692–1713) som blev korpral på roten 57 Lund, Sara f. 1705 som 1730 gifte sig till Kusmark 21, samt Nils (1692 – före 1740) som var soldat på roten 33 Bergskråva 1713–14 och sedan länsman i Luleå socken. Nils Olofsson gick 1708 i Piteå skola. Han blev postmästare i Luleå 1719 och 1723 kronfogde över Norunda och Örbyhus härad i Uppland samt inköpte egendomen Altomta. Nils Degerman var gift med Anna Britta Majman som var kronfogdedotter från Piteå och makarna hade barnen Lars f. 1716, Per f. 1718, Olof f. 1721 samt Magnus Degerman (1724–98) som var kyrkoherde i Åsele. År 1695 hade Olof Larsson en häst, 16 kor och 30 små kreatur. Skatten var på 6 tunnor och mantalet på 17/32 skatte.

Olof Svensson (ca 1680 – ca 1722) från Innervik 15 var ägare till gården 1712–22. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1688–1763) som var en dotter till Olof Larsson Degerman. Makarna hade barnen Sven f. 1713, Sven (1715–97), Karin

(1716–72) som gifte sig 1738 och flyttade till Ragvaldsträsk 6, Lars f. 1717, samt Nils (1721–96) vilken gifte sig 1744 och blev soldat på roten 14 Orre.

Per Persson (1687–1740) från Myckle 6, som hade varit dräng på gården, var bonde på hemmanet 1723–40. Han gifte sig 1723 med änkan på gården Margareta Olofsdotter (1688–1763). Makarna hade barnen Per f. 1724, Anders f. 1726 samt Olof (1729–1809), som gifte sig 1750 och blev soldat på roten 33 Bergskråva och bonde på Falmark 4. Per Persson var nämndeman 1735–38.

Sven Olofsson (1715–97), som var en son till tidigare ägaren Olof Svensson, var ägare till gården 1740–75. Han gifte sig 1738 med Karin Östensdotter (1712–1771) från Storkåge 19. Makarna hade barnen Margareta (1738–1808) som 1782 gifte sig med Olof Nilsson och flyttade till Bergsbyn 8, Maria (1740–67), Katarina (1745–89) som 1778 gifte sig med Johan Johansson och bosatte sig på Böle 3, Olof (1746–1819), Östen f. 1749, Britta (1751–67) samt Östen (1752–1809). Sven Olofsson sådde år 1749 fem tunnor och hade en häst, 11 kor samt 12 får. Till hemmanet fanns 17 skrindland äng i Innervik. Mantalet var på 3/8 skatte.

Sonen Östen Svensson (1752–1809) var ägare till gården 1775–1809. Han gifte sig 1776 med Katarina Andersdotter (1747–87) från Ostvik 11. Östen Svensson gifte om sig 1788 med Katarina Johansdotter (1756–97) från Norrlångträsk 1. Östen Svensson hade barnen Katarina (1778–1821), Sven (1780–1805), Anders (1785–85), Stina (1787–1853), Johan f. 1790, Lars (1792–93) samt Eva (1794–1809). Han var gift tredje gången 1798 med Margareta Persdotter (1749–1809) från Hedensbyn 2.

Tjärn 6

Pigan Anna som sannolikt var en dotter till förre bonden på gården, Olof Jakobsson Lamb, var ägare till gården 1643–52. Olof Andersson Dötting (– 1682) ägde gården 1654–63. Han gifte sig 1662. Olof Andersson gav 1656 pengar till kyrkan efter svärmormodern och 1660 efter modern. Han var soldat 1654–60. Mantalet var 1654 på 23/64.

Johan Johansson (– 1682) som senare ägde Ragvaldsträsk 8 var bonde på gården 1664–65. Han var gift och hade barnen Olof f. 1659, Johan f. 1659 som gifte sig 1682 till Ragvaldsträsk 9, Lars som var gift och bosatt på Falmark 9, Britta f. 1665 som gifte sig 1681 och troligen flyttade till Hjoggböle 1, samt Karin f. 1666 som blev gift till Falmark 20.

Jon Andersson från Ragvaldsträsk 2 var ägare till gården 1665–68. Han var gift och hade dottern Sissla. Olof Jonsson var ägare till gården 1668–78. Han var gift med en Eriksdotter från Ragvaldsträsk 9. Makarna flyttade 1677 till Holmsvattnet 1. Skatten var 1678 på 3 tunnor och mantalet på 3/8. Hemmanet togs över 1678–80 av Anders Persson på Tjärn 5 och låg under det hemmanet fram till 1743.

Nils Olofsson (1721–96) från Tjärn nr 5 var ägare till gården 1744–86. Han gifte sig 1744 med Kerstin Jonsdotter (1723–99) från Ersmark 15. Makarna hade barnen Olof (1747–68), Jon (1748–67), Britta f. 1749, Per f. 1751, Nils (1752–68), Margareta (1756–67), Lars (1760–1812) som gifte sig 1787, samt Stina f. 1762. År 1749 var Nils Olofssons hemman utbrutet från Tjärn 5 och var av samma beskaffenhet. Mantalet var på 3/8 skatte.

Sonen Lars Nilsson (1759–1812) var ägare till gården 1786–1812. Han gifte sig 1787 med Margareta Olofsdotter (1758–1845) från Storkåge 3.

BÖLE

Vid roteringen 1695 berättas att byborna i Böle hade god åker, medelmåttiga ängar, lite mulbete, bränd skog och trångt utrymme. Det idkades strömmingsfiske, men dock inget laxfiske.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 berättas att åkrarna i byn var tämligen fria från frost och bestod av god sädesjord. Men det hade inte varit möjligt att utvidga dessa på grund av brist på ängsland. Det fanns inte heller några fler utjordar än de som nämndes under hemmanen. Det intygades också att skogen var någorlunda tillräcklig med svagt mulbete och inga otaxerade fiskevatten.

Från byn har anlagts nybygget Lappträsk i Arvidsjaurs socken, Lappland.

Litteratur: Lindmark, Elof: *Byarna kring Skellefteå stad*, bd 1. *Sörböle och Norrböle*, PUSH-förlaget, Skellefteå 1987, 284 s. Duplic.

Böle 1. Sörböle

Olof Larsson (1592–1672) var ägare till gården 1624–67. Hans hustru dog 1676 och makarna hade sönerna Jon som var soldat 1644, Anders som fanns i byn 1630, Erik som var soldat 1636, samt Per. Mantalet var 1654 på 23/32.

Sonen Per Olofsson (ca 1630–95) ägde hemmanet 1669–78, 1681–86 och 1694–95. Han gifte sig 1654 med Karin Olofsdotter från Kopparnäs i Piteå socken som stod för hemmanet 1679–80 samt 1687–93. Makarna hade barnen Lars (1655–1723), som blev soldat 1679 till ca 1688 och var gift med Anna Josefsdotter från Morön, samt Nils Persson Smed, som var soldat från 1689 och på roten 31 Smed från 1695 samt bonde på Hedensbyn 3. Per Olofsson hade 1675 inte sått mer än 3 skäl och uppgavs ständigt ligga i sängen. Hustrun och barnen uppgavs leva i stort armod. År 1678 sägs att Per Olofsson var en sjuk och bräcklig man som med små barn satt i fattigdom. Skatten var på 5 tunnor. År 1695 hade Per Olofsson en häst, 10 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 7/16 skatte.

Per Olofsson berättade vid roteringen 1695 att det från hans hemman saknades 2 laduängar, av vilka Anders Simonsson i Ursviken hade en äng för 32 daler samt Jon Svensson och Lars Persson i Bergsbyn de övriga ängarna för 20 daler. Ingen skatt hade betalats in för dessa 2 laduängar. Kommissionen fann det rimligt att dessa 2 laduängar gick tillbaka till Per Olofsson mot lösen.

Sonen Lars Persson (1655–1722/24) ägde hemmanet 1699–1706. Han gifte sig 1686 med Anna Josefsdotter (1660–1734), som troligen kom från Morön 2. Hon ägde gården 1707–14. Makarna hade barnen Kerstin f. 1691 som 1724 tjänade i Piteå och hade utom äktenskapet sonen Per f. 1716 som var soldat på roten 124 Forsman vars far var flyktingen och klockaren Mats Andersson från Nykarleby, Karin (1691–1740), Per f. ca 1692, Malin (1700–41) som 1724 var piga hos sockenskrivaren Plogman, Anna f. 1702, samt Maria f. 1707 som 1724 var piga hos Erik Svensson i Kusmark men som flyttade till Piteå socken 1728. Lars Persson blev

1706–07 soldat på roten 31 Smed och hamnade i rysk fångenskap efter slaget vid Poltava 1709. Han återkom sedan till gården där han dog 1722/24. Anna Josefsdotter flyttade efter makens död till Böle 2 där hon gifte sig med Lars Jönsson. Per Larsson var ägare till gården 1714 och flyttade sedan troligen till Piteå socken. Han var gift med Karin och makarna hade sonen Lars som 1738 bodde i Kopparnäs i Piteå socken.

Systrarna Malin, Kerstin, Anna och Karin var ägare till gården fram till 1725. De var döttrar till tidigare ägaren Lars Persson.

Nils Jonsson (1708–91) var ägare till gården från 1726. Han gifte sig för första gången 1726 med Anna Larsdotter (1700–42) som var en dotter till Lars Persson på gården. Nils Jonsson gifte sig för andra gången 1744 med Kerstin Nilsdotter (1701–1789) från Bäck 10. Nils Jonsson hade barnen Jon f. 1729, Lars (1732–1811) som gifte sig 1769 med Stina Johansdotter (1734–1829) från Bäck 10 och 1769 blev nybyggare i Lappträsk i Arvidsjaurs socken, Margareta f. 1734 som gifte sig 1763 med Jonas Andersson f. 1722 och flyttade till Klutmark 4 och roten 72 Bäck, samt Josef (1735–1807) som blev bonde på Bäck 5. År 1749 var Nils Jonssons hemman på 9/16 mantal skatte och hade 6 tunnors årligt utsäde. På gården fanns en häst, 12 kor och 12 små kreatur. På Tjärns skog hade hemmanet en äng som gav ett skrindland hö och på Hedensbyns skog en halv fåbodgård samt en äng som var ett skrindland hö. Nils Jonsson var smed 1750–57 och gjorde arbeten år kyrkan.

Sonen Jon Nilsson (1729–1803) var ägare före 1760 och till 1803. Han gifte sig 1755 med Britta Johansdotter (1731–1809) från Bäck 10. Makarna hade barnen Stina f. 1758 som blev gift med Arvid Magnus Dahlberg på Hedensbyn 10, Karl f. 1766 som tog över halva hemmanet, Nils f. 1768 vilken tog över den andra halvan och uppförde nya gårdsbyggnader, Johan Fredrik (1773–73) och Jonas (1776–77). Hemmanet malde sin säd i Lillbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Böle 2. Sörböle

Hustru Kerstin ägde gården 1632–50. Nils Nilsson (– 1672) var ägare till gården 1652–72. Han var gift en gång och hade dottern Margareta. Hustru Barbro (– 1682) ägde gården 1674–75 och betecknades som utfattig. Hon hade inte sått något 1675 och sades leva i stort armod. Skatten var på en tunna och 4 skäl. Mantalet var 1654 på 1/8. Hustru Barbro nämndes sista gången 1678 och betecknades som fattig knekthustru.

Korpralen Jöns Larsson Skarp (– 1697) som troligen kom från Falmark 13 var innehavare av hemmanet 1675–97. Han var gift med Margareta Nilsdotter (1653–1728) som var en dotter till tidigare ägaren Nils Nilsson. Jöns Larsson var ofärdig i fötterna av "svullsjuka". År 1678 sägs att Margareta var en utfattig knekthustru med några små barn. Eftersom hon inte hade någon manshjälp hade hon inte kunnat så hela åkern. Hon hade en ko och hade dessutom lånat ytterligare en ko. På grund av detta kunde hon inte betala skatten. Margareta Nilsdotter stod för hemmanet 1678–80. Makarna hade barnen Nils, Lars, Lisbeta samt Olof f. 1689, som blev soldat på roten 30 Skarp och roten 13 Ros. År 1695 hade Jöns Larsson en häst, 5 kor och 5 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 3/32 skatte. Jöns Larsson blev soldat 1669 och korpral 1689. Han begravdes i januari 1697.

Jöns Larsson klagade i samband med roteringen 1695 över att han inte hade så mycket ängar eftersom hans hemman var på 2 tunnland. Han berättade att Per Olofsson och Anders Persson från Böle vardera hade köpt 1 tunnland från hans hemman. De hade mera ängar än vad de två tunnlanden motsvarade, vilket Per Olofsson och Anders Persson inte kunde neka till. Kommissionen fastställde att parterna skulle ta upp saken på tinget och där söka ett laga skifte i ängarna i proportion till vars och ens skatt.

Sonen Lars Jönsson (– ca 1726) ägde sedan hemmanet. Han var gift med Anna Josefsdotter (1660–1734) från Böle 1. Brodern Nils Jönsson (1681–1728) ägde gården 1705–19. Systemen Lisbeta Jönsdotter innehade hemmanet 1719–29.

Anders Johansson (1700–91), som troligen kom från roten 65 Gök, var ägare till gården från 1730. Han gifte sig 1731 med Margareta Svendsdotter (1708–96) från Yttervik 5. Makarna hade barnen Lisbeta (1731–1825), Johan f. 1742 som blev gift till Hedensbyn 2, samt Margareta f. 1750 som blev gift till Ersmark 7. År 1749 hade Anders Johansson ett utsäde av 3 tunnor och hade en häst, 5 kor och 8 små kreatur. Han hade en äng som låg på Tjärns skog och som gav 6 skindland hö. Mantalet var på 1/4 skatte.

Mågen Erik Eriksson Bergsten (1728–72), som var en son till Erik Andersson Knipa på roten 83, var ägare till gården 1760–72. Han gifte sig 1760 med Lisbeta Andersdotter (1731–1825) som var en dotter till förre ägaren Anders Johansson. Makarna hade barnen Anders (1761–1835), Erik f. 1762, Johan (1764–1806) som var inhysesman på Sörböle, Margareta f. 1765, Elisabet f. 1767, Erik f. 1768, Nils f. 1771 samt Sven f. 1772. Erik Eriksson var även bössmed. Efter makens död gifte Lisbeta Andersdotter om sig 1773 med Per Johansson (1749–1835) från Bäck 10 som blev ny ägare till gården. Han var ägare från 1773 och fortfarande 1786.

Sonen Anders Eriksson (1761–1835) ägde gården från efter 1786 till efter 1820. Han gifte sig 1785 med Britta Olofsdotter Falkman (1756–1833), vilken var en dotter till soldaten Olof Falkman på roten 39. Makarna hade barnen Lisa f. 1785, Per (1786–86), Maria f. 1787 vilken var gift med Karl Westerberg och sedan ägare till halva hemmanet, Margareta (1790–90), Margareta Kristina f. 1791 som flyttade till Morön 1, Anders (1792–92), Britta (1793–93), Olof f. 1794 som övertog hemmanet, Erik (1795–95), Anders (1796–96), Marta Magdalena f. 1797 som blev gift på roten 30 Asplund, Britta Katarina (1799–99) samt Johan (1800–00). Hemmanet malde sin säd i Lillbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Böle 3. Sörböle

Anders Larsson (1602–73) var ägare till gården 1631–69. Hans hustru dog 1670. Anders Larsson hade barnen Anders Andersson Rännare (– 1676) som var bergsknekt 1646 och soldat 1666–76, samt dog det sistnämnda året i sjöslaget vid södra Öland, Per som var soldat 1663, möjligen Jon Andersson som var soldat 1661 samt Lars. Anders Andersson var sannolikt bergsknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1646–52 och hade soldatnamnet Tuva. Mantalet var 1654 på 1/2.

Sonen Lars Andersson (– 1678) var ägare till gården 1671–78. Han var soldat 1659–63 samt 1678 och dog i oktober sistnämnda år. Lars Andersson gifte sig 1664 och hade dottern Anna. Hustru Margareta ägde gården 1678–87.

Mågen Olof Persson Lekatt var bonde på gården 1688–97. Han gifte sig 1684 med Anna Larsdotter f. 1657 som var en dotter till förre ägaren Lars Andersson. Makarna hade sonen Per (1694–1740). År 1695 hade Olof Persson en häst, 9 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 7/16 skatte. Olof Persson var nämndeman 1695–97. Anna Larsdotter var ägare till gården 1698–1700.

Per Josefsson från Morön 2 innehade hemmanet 1698–1702, och han blev 1701 ägare till Hedensbyn 8. Per Josefsson var gift med Anna Larsdotter (1655–1736) från Hedensbyn 1 och makarna flyttade sedan till Hedensbyn 8. Beträffande barn, se under Hedensbyn 8.

Jöns Olofsson från Boviken 2 ägde hemmanet omkring 1701–11. Han gifte sig 1681 med Kerstin Andersdotter (– 1696). Han var gift för andra gången med Anna Larsdotter f. 1657 som var änka efter Olof Persson. Jöns Olofsson hade barnen Margareta f. 1682, Karin f. 1688 samt Kerstin.

Per Olofsson Lekatt (1694–1740), som var en son till tidigare ägaren Olof Persson, var bonde på gården 1711–12. Han var soldat på roten 19 Lekatt 1718–25 och flyttade senare till Furunäs 2. Han var gift med Margareta Larsdotter från Furunäs 2. Per Olofsson gifte om sig 1720 med Britta Gabrielsdotter (1690–1770) från Bergsbyn 2. Per Olofsson hade barnen Margareta f. 1715 som dog tidigt, Margareta (1718–88) som flyttade till Kroksjön 2, Kerstin (1724–1802) som blev gift på gården, Olof (1724–45), Gabriel (1726–45), Per (1728–73) samt Anna (1731–45).

Lars Olofsson (1662–1739) från Furunäs 2 ägde gården 1712–31. Han var gift med Dordi Olofsdotter (1660–1745). Makarna hade barnen Margareta som blev gift på Furunäs 2, Olof f. 1695 som blev soldat på roten 23 Tuva och roten 46 Slumpare, Britta f. 1703 som blev gift 1732 på Böle 4, Per Nyström (1704–57) som blev soldat på roten 29 Rot 1725–26 och flyttade 1732 till Umeå stad där han blev borgare, Johan f. 1709 som blev soldat på roten 29 Rot, samt Lars f. 1710 som bodde i Bodan 1759 och beskrevs som svagsint. Per Larsson Nyström hade 1733 titeln köpsven.

Lars Olofssons son Lars Larsson (1710–76) ägde hemmanet 1731–41. Han gifte sig 1731 med Marta Olofsdotter (1714–96) från Bodan 2. Makarna hade barnen Marta f. 1731 som blev gift 1764 till Ersmark 9, Lars f. 1746 samt Mariet. Familjen flyttade 1741 till Bodan 2.

Brodern Johan Larsson Rot (1709–83) som varit soldat på roten 29 Rot var ägare till gården från 1741. Han gifte sig för första gången med Ingeborg Nilsdotter (1718–58) från Kusmark 8 och andra gången 1759 med Stina Persdotter (1724–) från Furunäs 2. Johan Larsson hade barnen Dordi (1744–44), Marta f. 1746 som blev gift på Ersmark 7, dödfödd son f. 1747, Lars f. 1750, Dorotea (– 1751), Ingeborg (1752–95) som blev gift med soldatsonen Olof Jakobsson Hurtig f. 1755 i Yttervik, dödfödd dotter 1753, dödfödd son 1756, Britta Lisa f. 1756 som blev gift med Nikodemus Persson i Furunäs, Anna f. 1758 som blev gift till Selet, Beata (1760–84) samt Johan (– 1766). År 1749 hade Johan Larsson ett utsäde på 7 tunnor och hade en häst, 11 kor och 8 får. Gården var väl bebyggd och hemmanet hade 4 skrinklands äng på Tjärns skog. Mantalet var på ½ skatte.

Efter Johan Larssons tid delades hemmanet mellan Lars Johansson f. 1750 och Johan Jonsson, som år 1775 ägde en hemmansdel på vardera ¼ mantal. Lars Johansson (1750–83) gifte sig 1774 med Barbro Persdotter (1737–1828) från Hedensbyn 3. Makarna hade barnen Johan f. 1776 som tog över halva hemmanet, Per f. 1778 vil-

ken tog andra halvan med gamla gården, Margareta Kristina f. 1780 samt Marta f. 1784 som blev gift på Morön 3. Efter mannens död ägde änkan Barbro Persdotter gården.

Johan Jonsson (1727–1801) från Ostvik 11 köpte halva hemmanet före 1775 och var fortfarande ägare 1786. Han var gift med Katarina Hansdotter (1712–1804) från Östanbäck 12. Makarna hade barnen Johan (1754–1834) och Anders f. 1755.

Johan Johansson tog över hemmanet efter 1786 och han gifte sig för första gången 1776 med Katarina Svensdotter (1745–89) från Tjärn 5. Makarna hade barnen Katarina (1779–1849) som gifte sig med Nils Jakobsson som övertog gården, Britta (1781–1864) som blev nybyggarghustru i Liden vid Skråmträsk, samt Margareta (1783–1853). Johan Johansson gifte sig för andra gången med Katarina Persdotter (1743–1813) från Skråmträsk 3 och för tredje gången med Britta Stina Olofsdotter f. 1770 från Burträsk socken.

Hela hemmanet nr 3 malde sin säd i Lillbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Böle 4. Sörböle

Lilla Per Andersson Smed (1621–95) var ägare till gården 1639–82. Han var gift och hade barnen Tomas, Anders samt en dotter som bodde hos brodern Anders år 1683. Per Andersson var smed som namnet visar. Per Anderssons bror Olof Andersson var bruksknekt i Silbojokk från 1639. Från 1660 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk, där han var i tjänst fram till 1670-talet. Olof Andersson hade soldatnamnet Tåttsmed eller Tätting. Hans bror Jon Andersson Nasa/Smed/Nasasmed var också bruksknekt och smed 1637–69 och tjänstgjorde på samma ställen. Han kan vara far till den Johan Jonsson i Böle som var soldat 1660–63. Tomas Persson hade sannolikt dottern Sara Tomasdotter, som 1705 fick ett utomäktenskapligt barn med Olof Olofsson från Mårtensboda 1 i Lövångers socken. Tomas Persson bodde på gården 1686–95 och var sockensmed. Mantalet var 1654 på 13/32.

Per Anderssons son Anders Persson Smed (början av 1650-talet–1711/12) var ägare till gården 1683–98 och flyttade 1698 till Bäck 4. Han gifte sig 1680, troligen med Mariet Olofsdotter som senare fanns noterad som hans hustru. Makarna hade barnen Olof som flyttade till Bäck 9, Britta (1690-talet–1776 som var gift med Anders Olofsson på Bäck 2, Kerstin (– 1756) som bodde hos brodern Anders i Bäck, Karin f. 1690 som flyttade till Böle 3, samt Anders (1691–1768) som troligen blev soldat på roten i Gädda. År 1695 hade Anders Persson en häst, 11 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 13/32 skatte. Anders Persson var verksam som smed.

Per Östensson (– ca 1723), som kom från Bäck 4, var ägare till gården 1698–99. Han gifte sig med Kerstin Eriksdotter (– ca 1723) som kom från Boviken 3. Per Östensson hade barnen Britta, Östen f. 1674, Per f. ca 1684 som flyttade till Tjärn 5, samt Margareta f. 1691 som blev gift 1728 till Klutmark 3.

Sonen Östen Persson (1674–1740) var ägare till gården 1699–1735. Han var gift med Margareta Andersdotter (1665–1746). Östen Persson hade barnen Per f. 1707, Anders (1709–78) och Erik (1709–57) som flyttade till Klutmark 1.

Sonen Anders Östensson (1709–78) var ägare till gården 1739–51. Han gifte sig 1732 med Britta Larsdotter (1702–75) från Böle 3. Makarna hade barnen Nils

(1733–65) som gifte sig 1759 och flyttade ut ur socknen, Östen (1743–1818) samt Dorotea (1734–54) som gifte sig 1752 till Gärdsmark 4. År 1749 hade Anders Östenson ett utsäde av 6 tunnor och kunde föda en häst, 8 kor och 6 får. På Hedensbyns skog hade hemmanet en halv fäbodgård som gav ca ett skrindland hö. Mantalet var på 7/16.

Anders Östenssons måg Sven Östenson (1722–86) från Gärdsmark 4 var ägare till gården 1751–ca 1770. Han gifte sig 1752 med Dordi Andersdotter (1734–54) från gården. Makarna hade dottern Britta 1753–1831) som gifte sig med Anders Jonsson (1757–1827). Sven Östenson gifte om sig 1765 med Stina Mårtensdotter (1721–1809).

Östen Andersson (1743–1818), som var en son till tidigare ägaren Anders Östenson, var ägare till gården från ca 1770 och fortfarande 1783. Han gifte sig 1762 med Katarina Persdotter (1735–96) från Frostkåge 1. Makarna hade barnen Britta f. 1763 som blev gift på Hedensbyn 1, Anders (1764–1809) som blev soldat på roten 76 Frisk, Per f. 1770, Katarina f. 1771 som blev nybyggarhustru i Storträsk, Kristina (1774–74), Maria f. 1777 som gifte sig med soldatsonen Jonas Persson Styv i Gummark, samt Lars f. 1780. Östen Andersson gifte om sig med Anna Eriksdotter f. 1759 från Luleå och de fick barnen Erik (1800–10), Johan (1802–03) och Östen f. 1804. Familjen flyttade 1799 till Innervik och bodde där som inhysesfolk. Hemmanet malde sin säd i Lillbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Kronofogden Erik Lindemark ägde gården 1786. Han hade nedsättning i skatten med ¼ mantal.

Böle 5. Norrböle

Olof Andersson (1599–1687) var ägare till gården 1631–69. Hans hustru dog 1682. Makarna hade barnen Per, som var soldat 1659–66, och Jon, som var soldat 1644. Mantalet var 1654 på 11/16.

Sonen Jon Olofsson (– 1705) ägde hemmanet 1671–99. Han gifte sig 1666 med en Andersdotter från Myckle 6, som kan vara identisk med den Mariet som fanns på gården 1693. Makarna hade barnen Olof f. 1667 som flyttade till Bergsbyn 1, Anders, Per, Mariet f. 1672 som gifte sig till Böle 11, Erik Uddman (ca 1675–1747) som gifte sig 1706 med Britta Olofsdotter Burman (– 1774) från Bureå 8 och som blev borgare i Piteå stad, Jon som flyttade till Lund 3 och blev gästgivare, samt Britta. År 1695 hade Jon Olofsson en häst, 7 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 6 skäl och mantalet på 3/8 skatte.

Sonen Anders Jonsson som sedan gick ut som soldat var ägare till gården 1700–02. Brodern Per Jonsson (– 1710) innehade hemmanet 1703–10 och blev 1710 soldat på roten 29 Rot. Han var gift med Britta, som var ägare till gården 1710–12. Makarna hade dottern Malin. Mariet Jonsdotter f. 1672 från gården, som var änka efter Per Andersson Rot, ägde gården 1714. Sedan blev hemmanet öde.

Länsman Jakob Andersson Gillberg f. 1678 ägde gården 1721–42. Han var gift med Karin f. 1674 och makarna, som var barnlösa, flyttade ut ur socknen 1742. Gillberg kan ha varit från Finland, eftersom han uppges ha varit tolk åt finska pigan Lisa på Burvik 5 år 1724. Möjligen kan han vara son till befallningsmannen Anders Gillberg från Tavastehus. I kommunionlängden 1730–50 står att makarna flyttat till en ort som börjar på g – det kan röra sig om Gävle. Lars Hansson f. 1694 brukade

gården 1730–31. Han var gift med Sara Olofsdotter f. 1691, och makarna, som flyttade in till socknen 1730, utflyttade till Luleå socken 1732.

Furiren Johan Rönberg (1720–1810) som var en son till länsmannen Gabriel Rönberg på Myckle 1 var ägare till gården 1745–69. Han gifte sig 1745 med Margareta Johansdotter Degerman (1704–77) från Degerbyn 4, som var änka efter Jakob Andersson (1713–41) från Bodbyn 2 i Burträsk socken, vilken var soldat på roten 28 Åberg 1713–41. Makarna som gifte sig 1740 hade dottern Katarina (1742–1820). Johan Rönberg gifte sig för andra gången 1785 med Margareta Persdotter (1742–1827). År 1749 var hemmanet på 15/32 mantal krono och gården beskrevs som väl bebyggd och brukad. På gården fanns en häst, 8 kor och 12 får. Utsädet var på 5 tunnor. Johan Rönberg var förste trumslagare 1742–43, rustmästare med furirs karaktär 1743–58 och furir 1758–59.

Jakob Andersson Boström (1735–1817) från Åbyn 1 i Burträsk socken och son till klockare Anders Boström var ägare till gården 1769–1810. Han gifte sig 1769 med Katarina Jakobsdotter (1742–1820), som var en dotter till Margareta Degerman och Jakob Andersson. Makarna hade barnen Greta Katarina f. 1770 som gifte sig 1792 med Lars Andersson på Degerbyn 6, Johan Jakob f. 1771 som flyttade ut ur socknen 1790 och som var handelsman, Anna Stina f. 1773 som gifte sig 1803 med Lars Persson på Medle 3, Britta (1776–77) samt Mattias Boström (1780–1834) som övertog gården. Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Böle 6. Norrböle. Kläppen. Strömsör

Lilla Per Andersson (– 1688) från Böle 5 var ägare till gården från 1679 då han delade faderns hemman. Han var gift en gång.

Furiren Nils Nilsson Berg var ägare till gården 1684–87. Han blev soldat 1677 i Bergsbyn, men bodde 1677–83 i Hedensbyn och kom möjligen från Hedensbyn 6. Nils Nilsson var gift med Malin (– 1697), som var ägare till gården 1692–97. Makarna hade barnen Per, Kerstin (1675–1731) och Malin. Mönsterskrivaren Jakob Lindbom tycks bo på gården 1693 och året därpå finns regementsprofossen Christian Draka där. År 1695 hade Malin en häst, 4 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl. Mantalet var på 5/32 skatte.

Sonen, korpral Per Nilsson Berg (– 1706), var ägare till gården 1693–97 och blev 1691 soldat i Storkåge och från 1695 på roten 98 Berg. Per Nilsson var gift med Elsa Svensdotter (1661–1733) från Böle 10 som var ägare till gården 1700–19. Makarna hade dottern Sofia f. 1694.

Mågen Sven Olofsson (1699–1768) ägde hemmanet 1719–27 och flyttade 1726 till Storkågeträsk 1. Han var gift med Sofia Nilsdotter f. 1694, vilken flyttade med maken till Storkågeträsk 1. Beträffande barn, se under Storkågeträsk 1. Sven Olofssons mor hette Kerstin (– 1730) och en moster var Sara (– 1730).

Komminister Erik Nätrin (1691–1753) från Bjästa i Nätra socken var ägare till gården 1727–31. Erik Nätrin gifte sig omkring 1719 med Helena Sundberg (1694 –) som var en dotter till företrädaren Petrus Sundberg. Makarna hade barnen Carl Bäckman f. 1719 som flyttade ut ur socknen 1733, Anna Helena f. 1724, Sara f. 1726, Petrus och Johannes f. 1727, Erik f. 1728 som flyttade till Stockholm, Birgitta f. 1729 vilken gifte sig med komminister J. Naetrelius i Nederkalix socken, Elisabet

f. 1731, Petrus f. 1733 och Katarina Charlotta f. 1735 som flyttade till Stockholm 1758. Erik Nätrin ägde Lund 4 1730–53.

Olof Israelsson Smed (1703–73), som kom från Vallen 9 i Löfvångers socken 1731, var ägare till gården 1731–70. Han var soldat på roten 31 Smed 1742–48 och sedan bosatt i Långviken inom Falmark. Han gifte sig 1723 med Margareta Olofsdotter (1700–78) som flyttade in med maken 1731. Makarna hade barnen Israel (1726–58) som var soldat på roten 29 Rot, Olof f. 1729 som var soldat på roten 126 Kring, Erik f. 1735 som flyttade till Falmark 7, Daniel (1736–1804) som 1767 gifte sig med Stina Olofsdotter från Gagsmark 2 och blev soldat på roten 128 Stål, samt Anders f. 1740 som var soldat. År 1749 hade Olof Israelssons hemman ett utsäde av 2 tunnland och 5 skälsländ och födde en häst, fem kor och ett antal får. Mantalet var på 7/32 skatte. Hemmanets gårdsplats flyttades 1750 till Kläppen. Daniel Olofsson stod skriven för hemmanet 1769, men året därpå flyttade familjen till Långviken.

Hemmanet ägdes från 1770 av häradshövdingen Carl Göran Furtenbach (1725–92) från Stockholm. Fastigheten lades omkring 1770 under ena halvan av Böle 10 och en herrgård uppfördes på Strömsör nere vid Skellefteälven. Det nya hemmanet blev på 37/64 mantal. Furtenbach var 1786 fri från skatt på 23/64 mantal. Carl Göran Furtenbach var häradshövding vid Skellefteå häradsrätt 1762–92. Han var gift första gången med Margareta Apollonia Susanna Petersen (1741–77) från Stockholm och omgift med Märta Helena Örnberg (1761–99), som var en dotter till komministern Olof Örnberg och hans hustru Margareta Varg. Makarna fick barnen Karolina Margareta f. 1790, som var gift med lantmätaren Erik Hollström, och Carl Olof f. 1792, som blev ägare till herrgården Strömsör. Furtenbach köpte efter sitt andra giftermål Norrböle nr 8 så hemmanet var nu på 69/64 mantal.

Böle 7. Norrböle

Per Jönsson (före 1577 – 1660) ägde gården 1615–56. Hans hustru dog 1667 och makarna hade sonen Jöns som blev tredjemanssoldat 1677 och sedan soldat fram till ca 1680. Per Jönsson var soldat 1640–46 samt 1654–56. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Jöns Persson var ägare till gården 1657–77. Han var fattig 1675 och det berättas att han inte sått något korn under året. Han var inte betrodd hos någon borgare till att få något lån. Därför gick han ut som tremänningsknekt och blev kommanderad till Jämtland. Hustrun och barnen fanns på hemmanet och var utan manshjälp. Hemmanet hade 4 tunnors skatt. Jöns Persson var gift med Margareta, som ägde hemmanet 1678–85. I en förskoningslängd från 1679 berättas att Margareta inte ägde någonting och slapp betala årliga räntan om 2 tunnland. Jöns Persson var i tjänst som soldat ännu 1680.

Per Jönsson, som troligen var son på gården, var ägare till gården 1685–95, var efter han bytte hemman med Nils Persson Wikman på Stämninggården 5. Han gifte sig 1685, troligen med Rågel Jakobsdotter från Ersmark 11 som senare fanns noterad som hans hustru.

Länsman Nils Persson Wikman (– ca 1705) från Yttervik 5 hade tidigare ägt Stämninggården 5. Han hade varit soldat i Bureå 1677–91. Nils Persson var bonde på gården 1695–1705. Han gifte sig 1691, troligen med Margareta Hermansdotter (1672–1740) från Stämninggården 2 och Stämninggården 5 som senare fanns noterad som hans hustru. Makarna hade barnen Britta f. 1690, som blev soldathustru

på roten 57 Lund, samt Herman f. 1705. År 1695 hade Nils Persson en häst, 7 kor och 13 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 1/4 skatte. Nils Wikman var länsman 1690–1705.

Vid roteringen 1695 diskuterades hur man skulle göra med Nils Perssons hemman. Bestämmelsen var att länsmäns, postbönders och gästgivares hemman skulle åtnjuta frihet för knektbesväret efter Kungl. Majestäts beslut av den 20 juni 1694. Dock skulle deras skattehemman inte befrias utan detta gällde endast kronohemman, enligt Kungl. Majestäts senare beslut av den 2 maj 1695. Beslutet blev att länsmanhemmanet i Böle skulle ingå i roten 32 Berg. Margareta Hermansdotter ägde gården 1706–07 och gifte sig sistnämnda år med Jon Håkansson.

Postbonden Jon Håkansson (1672–1728) från Burträsk socken var ägare till gården 1707–21. Han var soldat på roten 32 Berg 1713–15 och ägare på Böle 12 från 1721. Jon Håkansson var gift med Margareta Hermansdotter (1672–1740), som var änka efter förre ägaren Nils Persson. Margareta Hermansdotter flyttade med maken till Böle 12. Jon Håkansson hade barnen Karin f. 1708 som gifte sig 1728 till Drängsmark 9, Margareta f. 1711, Anders f. 1713 som bodde på Morön 1, samt Margareta (1717–30).

Herman Nilsson (1705–88), som var en son till tidigare ägaren länsman Nils Persson, innehade hemmanet från 1721. Han gifte sig 1728 med Magdalena Persdotter (1710–78), som hade flyttat in till socknen 1728. Makarna hade barnen Margareta f. 1728 som blev soldathustru på roten 29 Rot, Lisbeta f. 1729 som blev gift till Böle 10, Maria f. 1731 som blev gift till Piteå socken 1764, Nils f. 1733, Magdalena f. 1736 som flyttade ut ur socknen 1753, Katarina f. 1740, Britta f. 1742 som flyttade ut ur socknen 1767, Herman f. 1744 som flyttade till Morön 2b, samt Per f. 1746 som flyttade till Piteå socken 1767. År 1749 hade hemmanet ett utsäde på 6 tunnor och på gården fanns en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Mantalet var på 1/2 skatte. Det intygades att hemmanet var väl bebyggt och uppodlat.

Sonen Nils Hermansson f. 1733 ägde gården 1769–1800. Han gifte sig 1769 med Maria Nilsson f. 1750 från Hedensbyn 7. Makarna hade barnen Anders Granström (1769–1827) som ägde en del ur hemmanet en tid och var sockenskomakare, Margareta (1771–1829) som blev gift på Morön 2, Nils Granström (1773–1841) som blev skomakare på Morön, Per (1774–1831) som tog över hemmanet, Johan (1777–1809), Marta (1779–84), Herman (1781–1812), Olof Granström (1784–1844) som övertog den halva av hemmanet som Anders ägt, samt Katarina (1791–1840) som blev bosatt på Morön 1.

Böle 8. Norrböle

Lilla Per Andersson, som var en son till tidigare ägaren Anders Andersson, innehade hemmanet 1648–53. Han var gift en gång. Hustru Kelu eller Kälug ägde gården 1646–49 samt 1654, då mantalet var 1/2. Hon var troligen änka efter Holger Andersson som tidigare hade ägt gården. Han var bror till Per Andersson.

Nils Persson (– 1685) från Morön, och troligen från Morön 2, var ägare till gården 1655–84. Han var gift med Märta eller Mariet Holgersdotter, som var en dotter till Holger Andersson och Kälug. Nils Persson och Mariet var släkt i fjärde led och fick därför böta 6 daler och 8 skilling till kyrkan. Mariet var ägare till gården 1685–88. Makarna hade barnen Anders som blev soldat 1679, Anna f. 1661 som blev gift

till Morön 2, Karin f. 1665 som blev gift till Innervik 5, Johan, Erik Bolin (– 1739) som blev borgare i Piteå stad, samt Olof som flyttade till Piteå stad där han var gift med Britta Persdotter. Troligen var Sven Nilsson Bolin (– 1717), som blev borgare i Piteå stad 1692, från gården. Han var dopvittne 1699 när Erik Nilssons och Märetas son Nils föddes. Nils Eriksson flyttade sedan troligen till Pitholm 20. Nils Persson var nämndeman 1660–67. Nils Persson betecknades 1675 som utfattig och hade inga pengar att betala skatten med. Han hade många små barn som led stor hungersnöd. Nils Persson hade sått litet men inte fått något korn. Skatten var på 4 tunnor.

Sonen Johan Nilsson (– 1717/18) var ägare till gården 1690–1718. Han gifte sig 1686 med en Andersdotter från Myckle 6. Han gifte sig för andra gången med Sara Svensdotter (1661–1724) från Böle 10. Johan Nilsson hade barnen Margareta som blev gift till Gagsmark 1, Mariet (1695–1763) som gifte sig 1736, Nils f. 1697, samt Johan f. 1706. År 1695 hade Johan Nilsson en häst, 8 kor och 13 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 13/32 skatte. Dottern Margareta Johansdotter var ägare till gården 1718–20, varefter hon flyttade till Gagsmark 1.

Sonen Nils Johansson Smed (1697–1782) var bonde på gården 1721–49. Han var soldat på roten 31 Smed 1715–20. Nils Johansson gifte sig 1720 med Anna Svensdotter (1699–1785) från Yttervik 5. Makarna hade barnen Johan f. 1723, Kerstin f. 1724 som blev gift 1745 till Boviken 3, Sara f. 1727 som blev gift till Innervik 19, Marta (1730–82) som gifte sig 1754 med Anders Nilsson på Vallen 8 i Lövångers socken dit hon flyttade 1755, Anna f. 1731 som blev gift 1755 i Lövångers socken och 1770 till Hedensbyn 5, samt Britta f. 1732 som blev gift 1760 till Lillkågeträsk 2. År 1749 hade Nils Johansson ett mantal på 1/2 skatte och på gården fanns en häst, 10 kor och 12 småkreatur. Hemmanet hade en äng om 2 skindland i Morön och en äng om ett skindland vid fåbodstället i Snäckhamnen på Bergsbyns skog. Fåbodstället vid Snäckhamnen hade köpts av farfadern på 1680-talet. Nils Johansson var kyrkvård 1726–34 samt riksdagsman 1726–27 och 1738–39.

Nils Johanssons son Johan Nilsson (1723–79) ägde hemmanet 1749–79. Han gifte sig 1749 med Magdalena Nilsdotter f. 1720 från Falmark 10. Makarna hade barnen Anna f. 1750, Stina f. 1753 som blev gift 1774 till Ersmark 3, Nils f. 1758 som flyttade till Hedensbyn 13, samt Johan f. 1762. Magdalena Nilsdotter ägde sedan gården några år och fanns som ägare 1783. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Omkring 1786 delades hemmanet.

Sonen Johan Johansson f. 1762 ägde halva gården 1786–92. Han gifte sig 1785 med Dorotea Mosesdotter (1764–92) från Stämninggården 4. Johan Johansson gifte sig andra gången 1793 med Katarina Olofsdotter f. 1762 från Stavaträsk 1. Johan Johansson hade barnen Johan f. 1785, Moses f. 1787, Nils f. 1790, Agnes Magdalena f. 1791, Olof f. 1798, Karl f. 1799 samt Jonas f. 1800.

Den andra halvan av hemmanet ägdes 1786 av häradshövding Carl Göran Furtenbach från Böle 6 och 10. Furtenback övertog hela hemmanet 1792.

Böle 9. Norrböle

Stora Per Andersson ägde hemmanet 1642–79. Han var gift med Sara, som innehade gården 1679–81. Makarna hade barnen Jon, en dotter, troligen dottern Kerstin som var gift med korpralen Per Johansson Utter från Gummark 2, samt troligen Johan Persson som var soldat 1675–76 och som dog det sistnämnda året i Stockholm. Per

Johansson Utter bodde på gården 1684. Johan Andersson, som kan vara en bror till Per Andersson, var soldat från 1639 och tjänstgjorde vid Silbojokk från mitten av 1640-talet till 1659. Sedan var han vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–77. Johan Andersson hade soldatnamnet Skryt och tjänstgjorde 1676 i Jämtland. Han betecknades som gift soldat 1675. Mantalet var 1654 på 7/8. Per Anderson och Lars Tomasson delade 1677 på uppgrundningsmark vid Fällbäcken. Hemmanet ägde jord i Fällbäcken sedan 1605.

Per Anderssons son Jon Persson ägde gården 1682–98, och flyttade 1699 till Falmark 14. Han var gift med Margareta Larsdotter (1649–1734), och makarna hade barnen Elsa, Karin samt Margareta f. 1671. Johan Hansson tycks bo på gården 1688. År 1695 hade Jon Persson en häst, 11 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 3 skäl och mantalet på 3/8 skatte. Vid roteringen 1695 berättade Jon Persson att Johan Jakobsson i Morön hade åkrar och en ängsteg som kom från hans hemman. Kommissionen hade svårt att reda ut frågan om vart jorden hörde. Jon Persson bytte hemman med Per Persson Frisk från Falmark 14 omkring 1699.

Per Persson Frisk (– 1706), som kom från Falmark 14, var ägare till gården 1699–1700. Per Persson var soldat 1677–90, korpral 1690–94, rustmästare 1694–95, furir 1695–97, förare 1697–1705 och sergeant 1705–06. Han dog 17 februari 1706. Per Persson hade namnet Klut under tiden fram till och med han var rustmästare, sedan fick han namnet Frisk. Han gifte sig 1684 med Margareta Nilsdotter från Falmark 3. Per Persson är sannolikt identisk med den Per Klut som blev soldat 1673. Troligen kom han från Klutmark med tanke på soldatnamnet. Margareta Nilsdotter var ägare till gården 1703–10. Per Persson hade barnen Nils, Jakob f. 1684 samt Malin f. 1697.

Sonen Nils Persson Berg ägde hemmanet 1702–03, och blev sedan soldat på roten 32 Berg. Han var gift en gång. Gården låg delvis öde 1710–20.

Kapten Alexander Magnus Dahlberg (1685–1772), från Stora Ryby i Håлта socken i Bohuslän, var ägare till gården 1721–25. Familjen flyttade 1725 till Degerbyn 2. Beträffande familj, se under Degerbyn 2.

Mårten Jonsson (1691–1755) från Bergsbyn 3 var ägare till gården från 1725. Han var gift med Magdalena Larsdotter (1689–1769) från Bergsbyn 3. Makarna hade barnen Karin f. 1717, Lars f. 1718, Daniel (1721–32), Magdalena f. 1723 som blev gift till Hedensbyn 10, Jonas (1725–45) samt Sara f. 1730 som blev soldat-hustru på roten 32 Berg och senare på roten 30 Skarp. Mårten Jonsson hade 1749 fem tunnors utsäde och en häst, 12 kor och 12 får. Hemmanet hade 14 skrindland äng som var belägna på Bovikens skog. Mantalet var på 27/64 krono. Karin Mårtensdotter fick 1749 sonen Daniel Malm och Johan Andersson på Böle 10 blev utpekad som far men svor sig fri. Daniel Malm blev bonde på Norsjö 7.

Mårten Jonssons son Lars Mårtensson (1718–74) ägde sedan gården. Han gifte sig 1746 med Karin Olofsdotter f. 1717 från Falmark 18. Makarna hade barnen Magdalena (1749–1834) som blev gift till Böle 10, Olof (1752–1829) och Kristina f. 1756.

Sonen Olof Larsson (1752–1829) var bonde på gården från 1775. Han gifte sig 1776 med Britta Nilsdotter (1757–1824) från Källbomark 1, och makarna hade barnen Lars Dahlberg (1777–1826) som var urmakare och han övertog gården, Kristina (1780–88), Nils (1781–81), Olof (1783–83), Gustav f. 1784 som blev soldat på roten

32 Berg, Jonas f. 1786 vilken blev soldat på roten 32 Berg, Nils (1788–93), Olof Dahlberg f. 1790 som övertog halva hemmanet, Johan f. 1794, Britta (1796–1809), Anna Stina f. 1799 samt Nils Dahlberg f. 1801 som bodde i Fällbäcken. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Böle 10. Norrböle

Sven Persson var ägare till gården 1650–99. Han var gift en gång, och hade barnen Elsa f. 1661 som blev gift till Böle 6, Sara f. 1661 som blev gift till Böle 8, Britta, Anders Svensson Punt-Pims som var soldat från 1683 och sedan gift till Storkåge 8, samt Per. En farbror till Sven Persson kan Olof Svensson vara som blev lejd till soldat av Sven och tjänstgjorde 1648–60. År 1695 hade Sven Persson 2 hästar, 12 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och 6 skäl och mantalet på 1/2 skatte. Mantalet var 1654 på 23/32.

Vid roteringen 1695 berättade Sven Persson att hans hemman innehade ett avhyst hemman i Fällbäcken eller Boviken som kommit till hemmanet genom köp. Han visade upp ett fastebrev från 1582. Enligt jordeboken betalade Sven Persson skatt för så mycket jord han verkligen ägde. Sven Persson besvärade sig därefter över att Jöns Olofsson i Boviken skulle ha en äng och en råning av hans hemman om 7 skrindland hö. Marken hade pantsatts av Jöns Olofsson för 30 år sedan för 1 tunna krampsill och en get. Jöns Olofsson förklarade att råningen aldrig tillhört Sven Perssons hemman och hade pantsatts av hans förfäder. Kommissionen fann det skäligt att ängstegarna gick tillbaka till Sven Perssons hemman emot lösen. Angående råningen remitterade kommissionen frågan till tinget.

Sonen Per Svensson (– efter 1710) var ägare till gården 1700–10. Han gifte sig 1693 med Britta. Per Svensson var tremännings-soldat vid kapt. Knaggs tremänningar i Jämtland 1676–78 och soldat vid Skellefteå kompani 1678–83. Britta Persdotter från Myckle 6 ägde gården 1711–17, men gården betraktades som öde 1716–17. Brittans syster Karin Persdotter (1684–1758) ägde gården 1718.

Erik Andersson (1672–1739), som gifte sig med Karin Persdotter, var ägare till gården 1719–39. Johan Andersson (1714–76) från Finnfors 1 ägde gården 1740–59. Han gifte sig 1740 med änkan Karin Persdotter (1684–1763). Han gifte om sig 1766 med Anna Jonsdotter f. 1730 från Ragvaldsträsk 9. År 1749 hade Johan Andersson ett utsäde på 8 tunnor och han hade 2 hästar, 12 kor och 12 får. Han hade 16 skrindland äng som var beläget på Bovikens skog. Mantalet var på 23/32 skatte. År 1749 blev Johan Andersson utpekad som far till Daniel Malm, som var en son till Karin Mårtensdotter på Böle 9.

Nils Jonsson f. 1736 från Storkåge 15 ägde gården 1759–92. Han köpte hemmanet för 4.000 riksdaler kopparmynt. Nils Jonsson gifte sig 1760 med Emerentia Andersdotter (– 1768), som var en dotter till soldaten Anders Persson Smed på roten 31. Han gifte om sig 1769 med Lisbeta Hermansdotter (1729–76) från Böle 7. Nils Jonsson gifte sig för tredje gången 1779 med Magdalena Larsdotter f. 1747 från Böle 9. Nils Jonsson hade barnen Katarina f. 1761 som blev soldathustru på roten 34 Storman i Tjärn, Jonas Åström f. 1767 som lämnade socknen 1789, Nils Per f. 1769, Lars (1774–83), Johan Åström f. 1780 som blev bonde på Morön 5, och Anders Åström f. 1782 som bodde i Stockholm, Göteborg och Piteå. Katarina Nilsdotters andre man, Erik Eriksson Norrlänning f. 1769 från Finnräsk 2, övertog hemmanet

1792. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Häradshövding Furtenbach bodde på gården från 1764 tillsammans med sin syster Anna Maria.

Böle 11. Norrböle

Josef Andersson (1604–76), som troligen kom från Risön, var ägare till gården 1635–78. Han var gift en gång, och hade barnen Karin f. 1657 som flyttade till Tjärn 3, Anna f. 1660 som troligen flyttade till Böle 1, Johan (– 1678) som var soldat 1678 och som dog samma år, Josef, Jon, Anders som var soldat 1661–63, samt Olof som flyttade till Österbotten. Josef Andersson var kyrkvaktare 1667–76.

Sonen Josef Josefsson var ägare till gården 1679–94. Han gifte sig 1668 med Anna Persdotter. Makarna hade barnen Karin som blev gift på gården, Anders, samt Josef som troligen blev soldat på roten 21 Bergman.

Sonen Anders Josefsson ägde hemmanet 1695–1702, varefter han blev soldat på roten 26 Skytt. Han gifte sig 1691 med Anna Knutsdotter som möjligen kom från Bergsbyn 7 och hon var ägare till gården 1703–07. År 1695 hade Anders Josefsson en häst, 5 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 5 skäl och mantalet på 3/16 skatte.

Per Andersson Rot från Hedensbyn 5 var bonde på gården 1707. Han blev 1706 soldat på roten 29 Rot och dog sannolikt senast 1709. Han var gift med Märta Jonsdotter (1672–1753) från Böle 5, och makarna hade dottern Margareta f. 1707. Märta hade utom äktenskapet dottern Sara Olofsdotter. Märta Jonsdotter ägde Hedensbyn 5 1720–21.

Fältväbeln, och senare fänriken, Jon Berg brukade hemmanet 1708. Han var gift med Anna Katarina och makarna hade barnen Anna Lisa f. 1712, Kona f. 1713 och Carl Fredrik f. 1728. Jon Berg (1673–1759) tjänstgjorde på roten 107 Bonde 1700–08, då han kallade sig Jon Bonde. Sedan var han furir 1708–11. Han kom bort vid Dnjeprströmmen i juli 1709 och blev tillfångatagen. Han lyckades fly och kom hem i december 1710. Jon Bonde var sergeant 1711–12 och tog sig namnet Berg. Han var fältväbel 1712–16 och fänrik vid Piteå kompani 1716–18, då han fick avsked. Sista åren bodde Jon Berg på Vadstena krigsmanshus, där han avled 12 mars 1759.

Nils Nilsson Rot (1686–1717) ägde gården 1709–12. Han blev 1712 soldat på roten 29 Rot. Han gifte sig 1709 med Karin Josefsdotter, som stod för hemmanet i 1709 års kontributionslängd. Nils Rots hustru hade bördsrätt till hemmanet, eftersom hon var dotter till Josef Josefsson som ägde hemmanet 1679–1704. Makarna hade dottern Karin f. 1712. När Nils Nilsson gick ut som soldat 1712 lämnades hemmanet till öde.

Sockenskrivare Jakob Johansson Plogman (1682–1754) från Morön 1 ägde gården från 1719. Han var gift med Karin Nilsdotter (1689–1757) från Norsjö 14. Makarna hade barnen Johan (1708–78) som var bosatt på Morön 1, Mariet (1712–55) som blev gift på Stämmingsgården 5, Nils (1713–65), Maria (1717–61) som blev gift till Böle 12, Israel (1718–42) som var soldat på roten 28 Åberg år 1742, dotter f. 1718, Jakob (1721–42) som var soldat på roten 47 Vipp år 1742, Katarina (1724–81) som blev gift till Morön 1, samt Anna (1727–38). Jakob Plogman var församlingens

äldste 1740. Han hade gjort smidesarbeten till kyrkan 1735 och var tydligen verksam som smed.

Sonen Nils Jakobsson (1713–65) ägde gården 1730–65. Han gifte sig 1735 med Malin Svendsdotter (1715–88), som var en dotter till Sven Kräkman på Kyrkobordet. Makarna hade barnen Margareta (1739–76) som gifte sig 1764 med Sven Norrlänning på roten 103, Sven f. 1740, Karin f. 1742, Nils (1744–1829), Maria (1745–1811), Israel f. 1747, Jakob (1749–1812), Britta f. 1750, Dorotea (1750–1844), Sven (1752–76), Magdalena (1753–1826), Israel f. 1755, Johan f. 1756, Britta f. 1757 samt Anna (1757–1829). Nils Jakobsson hade år 1749 ett utsäde av 3½ tunna och på gården fanns en häst, 6 kor och 8 får. I Snäckhamnen hade hemmanet en fäbodgård. Mantalet var på 21/64 krono.

Sonen Nils Nilsson (1744–1829) var bonde på gården 1765–1802. Han gifte sig 1770 med Maria Persdotter (1747–1811) från Hedensbyn 6. Han gifte om sig med Lisa Jonsdotter (1757–1824) från Morön 4. Nils Nilsson hade barnen Magdalena (1775–75), Marta Magdalena f. 1776 som gifte sig med handelsmannen Anders Norlund från Piteå, Nils (1781–88) samt Anna Maria (1782–82). Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. År 1786 var skatten på 1 tunna och 6 skäl.

År 1786 ägde vice häradsskrivare Erik Schalén från Kyrkobordet jord för 7 skäls skatt ur hemmanet. Han var gift med Anna Kristina Nyberg från Piteå stad.

Böle 12. Norrböle

Åren 1660–1749 redovisas fastigheten under Morön i skattelängderna. Jakob Persson ägde hemmanet 1647–50 och var gift med Margareta som var ägare till gården från 1652. Makarna hade barnen Per, som 1663 gav pengar till kyrkan efter hustrun som hade dött, och Sven.

Sven Jakobsson var ägare till gården 1652–54 och gift med Rådgerd som ägde gården 1654–56. Mantalet var 1654 på 1/8.

Sockenskrivaren och organisten Lars Larsson Bjur (– 1697) var ägare till gården 1657–75 och flyttade 1675 till Risön. Beträffande familj, se under Risön. Sigrid som var gift med Jakob Nilsson ägde hemmanet 1678 och Jakob Nilsson ägde det 1679–81.

Lars Larssons måg, rustmästare Jon Persson Berg från Tjärn 1, ägde hemmanet 1682–93 och flyttade sedan till Risön. Han var gift med Kerstin Bjur, som var en dotter till förre ägaren Lars Larsson Bjur. Jon Persson uppbjöd 1697 på tinget Lars Andersson i Lunds hemman.

Olof Jönsson från Hedensbyn 9 var ägare till gården 1693–1700. Han gifte sig 1690 med Sara Svendsdotter. År 1695 hade Olof Jönsson 7 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 5 skäl och mantalet på 5/16 skatte. I en dombok från 1707 sades att Olof Jönsson hade varit i Ångermanland där han var verksam som skomakare. Familjen flyttade till Offerdals socken i Jämtland. Sedan låg gården öde under en tid.

Löjtnant Zakarias Felthausen f. 1668 var sedan ägare till gården. Han var gift med Elisabet Fluor, som var dotter till kyrkoherde Ericus Fluor och Magdalena Stecksenia. Han tjänstgjorde vid Skellefteå kompani 1700–06 då han var löjtnant.

Under perioden vistades han på fälttåg i Polen. Han är inte omnämnd i några källor efter 1706 varför han sannolikt avlidit. Gården låg öde fram till 1721.

Jon Håkansson (1675–1728), som hade ägt Böle 7, var innehavare av hemmanet efter 1721. Han var gift med Margareta Hermansdotter (1672–1740) från Böle 7. Makarna hade barnen Herman, Beata f. 1699, Karin (1708–63) som gifte sig 1728, Anders (1708–76), Jon f. 1709, Margareta f. 1711 samt Margareta (1712–30).

Sonen Anders Jonsson (1708–76) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1735 med Maria Jakobsdotter (1717–61) från Böle 11. Makarna hade barnen Margareta f. 1737, Jonas f. 1739, Jakob f. 1740, Katarina (1744–1818), Margareta (1746–1805) som blev gift till Hedensbyn 6, samt Anders f. 1748. År 1749 hade Anders Jonssons hemman ett utsäde av 3½ tunna och på gården fanns en häst, 6 kor och 8 får. Mantalet var på 21/64 krono. Det berättas att Anders Jonsson hittills hade varit skriven under Morön, trots att han hade sina ägor i Böle. Där låg även gården och skogen, men han hade en teg av ½ skälsland i Morön.

Olof Persson (1733–1816) från Hedensbyn 6 var ägare till gården 1769–70. Han gifte sig 1764 med Katarina Andersdotter (1744–1818), som var en dotter till före ägaren Anders Jonsson. Makarna, som var barnlösa, bytte hemman med Jakob Nilsson f. 1724 från Morön 2.

Jakob Nilsson (1724–92) från Morön 2 ägde hemmanet 1770–92. Han var gift med Britta Falbom (1724–1807) från Kyrkobordet sedan 1748. Britta Falbom var en dotter till trumslagare Johan Falbom. Jakob Nilsson hade tidigare varit soldat på roten 27 Sik samt bott på Drängsmark 13 och Furunäs 3. Makarna hade barnen Johan Öström (1750–1837) som var fjärdingsman och bosatt på Kyrkobordet, Per (1753–1834) som övertog gården, Nils f. 1755, Maria (1756–1828) som gifte sig med Gabriel Berg på roten 32, Jakob f. 1758, Anders Åström f. 1759, Adam f. 1761, Eleonora f. 1765 samt Beata (1767–1850) som var gift med trumslagaren Efraim Norborg f. 1773 från Kyrkobordet. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Jakob Nilsson var snickare 1783 och hade gjort arbeten till kyrkan. Näste ägare blev Per Jakobsson och han var gift med Katarina Elisabet Hallin (1759–1784) som var styvdotter till klockaren Markus Sundström och syster till handelsmannen Erik Hallin i Stockholm.

Böle. Kaptensbostället

Kaptensbostället fanns på Norrböle vid nuvarande stadshuset Brinken 1688–1724. Det sistnämnda året flyttades bostället till Körran inom Kyrkobordet.

Alexander von Sacken var kaptен på Skellefteå kompani 1684–92. Det sistnämnda året blev han befördrad till major. Ny kaptен på kompaniet blev Casimir Sigismund Wrangel som tidigare varit kaptен vid Bielkes regemente. Han tjänstgjorde 1692–93, och blev sedan kaptен vid Västmanlands regemente.

Ny kaptен på Skellefteå kompani blev Henrik Anton Moritz, som tjänstgjorde till sin död 1705. I 1694 års generalmönsterrulla sägs att kaptен Henrik Anton Moritz boställe och hus "allenast" var uppsatt på en liten plats utmed en åbacka med så litet utrymme att man inte kunde gå tio steg utan att komma in på byns ägor. Moritz' hustru Elisabet Dorotea Tallberg drev krögeri i piteborgaren Nils Häggmans stuga i kyrkstaden. Krogen förestods av Dordi Nilsson Haggström, som var gift med korpralen Anders Lind. Kaptен Moritz övertog 1701 hemmanet Sunnanå 4. Sonen

Christoffer Aron Moritz blev sekundkapten 1707 och hamnade 1709 i rysk fångenskap efter nederlaget vid Poltava. Han dog 1716 i Saranski i Sibirien. En annan son var Carl R. Moritz som var fänrik.

Böle övriga

Jon Andersson Friare var soldat från 1655 och lejd av Jöns Persson i Böle. Han kom möjligen från Storkågeträsk 2. Moses Svensson Skomakare var soldat 1666–94 och var lejd av Nils Persson i Böle. Per Persson var soldat 1676 och dog samma år i slaget vid Lund. Han var lejd av Anders Eriksson i Östanbäck. Anders Persson var soldat från 1678 och var lejd av Mats Olofsson i Innervik. Herman Jakobsson Rot var soldat från 1689 och på roten 29 Rot från 1695.

Soldatänkan Marita Jonsdotter fick 1715 dottern Sara med korpralen Olof från Nylands infanteriregemente.

Sockensvarvaren Sven Benjaminsson (1740–1826), som var en son till soldaten Benjamin Humla, bodde som inhyses troligen på Böle 8. Han var gift med Margareta Andersdotter (1740–1816) från Böle 8. Makarna hade barnen Benjamin f. 1770, Karl f. 1773, Margareta f. 1775, Lisa f. 1776, Per som för från socknen 1788, Sara f. 1780 samt Johan. Familjen flyttade 1795 till Rörträsk i Arvidsjaurs socken.

Urmakaren Johan Nilsson Bergström bodde på Böle från 1759. Han flyttade senare till Brännan inom Kyrkobordet.

Fältväbeln Jonas Sundström bodde i Böle 1775. Trumslagaren Norborgs änka Beata Johansdotter bodde i Böle 1807.

MORÖN

År 1695 sägs att byborna i Morön hade medelmåttig åker och svaga ängar, inget mulbete eller skog, men det idkades strömmingsfiske.

År 1749 noteras att åkrarna i byn har en god årsväxt, men kan på grund av brist på ängar inte utvidgas. Skogen är ringa och mulbetet svagt. Det finns inga kvarn-ställen eller fiskevatten. Från byn har nybygget Stensträsk grundats.

I byn bröt man kalk i Kalkberget och kalken transporterades via skutor nere på älven. På kartor från år 1802 fanns 3 kalkugnar vid älven, nedanför dagens Morö-skolan. Ugnarna fanns kvar på 1871 års karta. Kalken såldes inom och utom socknen. År 1695 fick Jon Persson och Johan Hansson i Morön tillsammans med Mats Nilsson i Ursviken böta för att de farit till Österbotten utan pass för att sälja kalk.

Litteratur: Lindmark, Elof: *Byarna kring Skellefteå stad*, Bd 2 Morön, *Bodviken och Fällbäcken*, PUSH-förlaget, Skellefteå 1987, 188 s. Duplic.

Morön 1

Abraham Andersson f. 1597 var ägare till gården 1626–52. Han var gift en gång. Abraham Andersson var nämndeman 1650–52 och hade sönerna Anders och Aron. Sonen Anders Abrahamsson ägde gården 1654–59. Hustru Kerstin innehade hemmanet 1660. Mantalet var 1654 på ¼.

Aron Abrahamsson var bonde på gården 1662–65. Hustru Margareta innehade hemmanet 1667–74. Aron Abrahamsson tycks äga en skuta 1665, när han fraktar vin från Umeå till kyrkan. Möjligen är han identisk med borgaren Aron Abrahamsson i Piteå stad 1674–75.

Jakob Öndesson (– 1694) från Hedensbyn 6 var ägare till gården 1675–87. Han var gift en gång, och hade barnen Önde, som var tremänningssoldat 1676, Malin (1640–1739) samt Johan f. 1661.

Sonen sockenskrivare Johan Jakobsson Plogman f. 1661 innehade hemmanet 1688–1709. Han gifte sig 1681 och hade barnen Jakob (1682–1754), Malin f. 1685 som blev gift med soldaten Anders Nilsson på roten 120 Strand, Karin (1691–1766) samt Samuel (1692–1718) som blev soldat på roten 44 Sjöman. År 1695 hade Johan Jakobsson en häst, 7 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 9/32 skatte. Johan Plogman var sockenskrivare 1708–10 och 1713–19. Möjligen var han gift med Anna Persdotter från Tuvan 3, som var hustru och bosatt på Morön 1707.

Sonen sockenskrivare Jakob Johansson Plogman (1682–1754) var ägare till gården 1714–19. Han gifte sig med Karin Nilsson (1689–1756) från Norsjö 14. Makarna flyttade sedan till Böle 11. Makarna hade barnen Johan (1708–78) som blev gift 1741 på gården, Mariet (1712–55) som blev gift till Stämmingsgården 5, Nils (1713–65), Maria (1717–61) som blev gift till Böle 12, Israel (1718–42), Jakob (1721–42), Katarina (1724–81) som blev gift på gården, samt Anna (1727–38).

Hemmanet arrenderades åren 1727–36 av Carl Nilsson Spännare (1683–1754) och hustru Karin Josefsdotter f. 1681 från Burträsk socken. Hon kom troligen från Åbyn 4. Carl Spännare var troligen ryttare från Serla by i Lojo socken i Nyland i södra Finland. Makarna hade barnen Nils f. 1724 och Josef f. 1727. Spännare var verksam som snickare och gjorde flera arbeten till kyrkan samt målade en del av dessa. Han ansökte på sockenstämman om att få ta ansvar för bygget av Stora bron vid Skellefteå kyrka år 1736, men verkar inte ha fått uppdraget. Makarna flyttade ut ur socknen 1736. Sedan avled Karin Josefsdotter och Carl Nilsson Spännare gifte om sig och blev bonde på Bygdeträsk 7 i Innansjön i Burträsk socken.

Jakob Plogmans son Johan Jakobsson Plogman (1708–78) från Böle 11 ägde hemmanet 1736–60. Han gifte sig 1741 med Britta Jakobsdotter (1720–95) från Falmark 5. Han hade 1749 ett utsäde av 4 tunnor och hade en häst, 10 kor och 15 får. På Kågnäset hade han ett fåbodställe och slätter som gav en skrinnda hö. I Hedensbyn hade Johan Jakobsson 15 skrindlands äng och på Tuvan 12 skrindland. Mantalet var på 1/4 skatte. Johan Jakobsson var glasmästare 1739 och 1750 när han reparerade kyrkans fönster.

Svågern Anders Svanborg f. 1731 kom från Hishults socken i Halland och var militär. Han ägde gården 1760–80. Anders Svanborg var trumslagare 1747–58, soldat på roten 80 Bjur 1758–59, korpral på roten 14 Lampa vid Umeå kompani från 1759, rustmästare från 1762 och sedan förare. Anders Svanborg gifte sig 1753 med Katarina Plogman (1724–81) från gården. Makarna hade barnen Karl Svanborg f. 1753, Katarina f. 1754 som flyttade till Uleåborg 1781, Maja Svanborg f. 1756, Britta f. 1758 som lämnade socknen 1784, Anna Margareta f. 1763 som lämnade socknen 1789, Eva f. 1764 som lämnade socknen 1789, dotter f. 1766 och Johan f. 1770. Anders Svanborg gifte sedan om sig med Anna Fattenborg f. 1745 från Lövvångers socken och makarna hade sonen Gustav Svanborg f. 1786. Familjen flyttade sedan till Hedensbyn 15 och därefter till Kyrkobordet.

Mågen Anders Johansson f. 1751 från Bergsbyn 3 ägde gården 1780–89. Han var gift med Maja Lisa f. 1756. Makarna hade barnen Sara Maria f. 1779, Eva Katarina f. 1781, Johannes f. 1783, Britta Lisa f. 1786 samt Fredrik f. 1788. Familjen flyttade 1789 till Brattjärn i Lövvångers socken. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Per Andersson (1765–1841) från Mångbyn i Lövvångers socken övertog hemmanet 1789. Han gifte sig 1789 med Maria Andersdotter (1770–1859). Makarna hade barnen Greta Kajsa f. 1790, Maria f. 1793, Gustav f. 1799, Lovisa (1804–37) samt fosterdottern Eva Stina (1808–73).

Morön 2

Nils Nilsson var ägare till gården 1647–52 och han var gift en gång. Möjligen flyttade han till Kyrkobordet och blev färjkarl och därefter möjligen till Hedensbyn 5. Per Eriksson (– 1659) ägde hemmanet 1654–58. Han var gift en gång och hade barnen Olof, Josef, Johan som gifte sig med Anna Helgesdotter från Bursiljum 1 i Burträsk socken, samt Anders som flyttade till Morön 5.

Sonen Josef Persson (– 1688) var ägare till gården 1659–87 och gift med Malin som förestod hemmanet 1688. Makarna hade barnen Lisbet f. 1656 som gifte sig till Rönnbäcken 1, Karin f. 1657 som troligen blev gift till Tjärn 3, Anna f. 1660 som

troligen blev gift till Böle 1, Erik, Anders (– 1696) som gifte sig 1693 och var soldat Rejare 1689–94, Per som gifte sig 1694 och flyttade till Böle 3 och Hedensbyn 8, samt Malin f. 1671 som gifte sig 1692 till Kusmark 5. Josef Persson betecknades 1675 som fattig och sjuklig. De tidigare åren hade han inte sått mera än 3 skäl korn och inte fått tillbaka något. Skatten var på 4 tunnor.

Sonen Erik Josefsson var ägare till gården från 1689. Han gifte sig 1685 med Anna Nilsson (1661–1740) från Böle 8. Makarna hade barnen Karin f. 1695, Malin f. 1702 och Lisa (1703–92) som gifte sig 1750. Erik Josefsson var soldat 1677–83. År 1695 hade Erik Josefsson en häst, 7 kor och 9 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 3/8 skatte. Erik Josefsson var sexman 1696–98 och nämndeman 1702–16.

Nils Jakobsson (1702–33) var sedan ägare till gården och gifte sig 1724 med Karin Eriksdotter (1695–1761), som var en dotter till förra ägaren Erik Josefsson. Nils Jakobsson hade barnen Jakob (1724–92) som var soldat på roten 27 Sik och sedan bonde på gården, Erik f. 1726 samt Anders f. 1729.

Per Andersson (1711–71) som varit dräng i Yttervik var ägare till gården 1734–49. Han härstammade från Tåme 4. Per Andersson gifte sig 1734 med Karin Eriksdotter (1695–1761) som var änka efter Nils Jakobsson. Makarna hade dottern Anna f. 1736. Per Andersson gifte sedan om sig 1766 med Maria Johansdotter Falbom (1727–75) från Kyrkobordet. Per Andersson hade år 1749 ½ mantal skatte och sådde årligen 5½ tunna. Han hade en häst, 10 kor och 12 får. I Tjärn hade hemmanet 4 skindlands äng och i Hedensbyn 5 skindlands äng. Vid Böleåkrarna hade Per Andersson tre tegar samt Mullbergsmyrn som låg inom byn Böle. Hemmanet hade dessutom fäbodan på Kågnäset med slätter till ½ skinda hö. Maria Falbom gifte om sig med soldaten Per Andersson på roten 31 Smed.

Jakob Nilsson (1724–92), som var en son till tidigare ägaren Nils Jakobsson, ägde gården 1750–70. Jakob Nilsson hade tidigare varit soldat på roten 27 Sik 1747–50 samt bott på Drängsmark 13 och Furunäs 3. Han gifte sig 1748 med Britta Falbom (1724–1807), som var en dotter till trumslagaren Johan Falbom på Kyrkobordet. Jakob Nilsson sålde efter 1765 till majoren Daniel Lagerbom 3/16 ur hemmanet, som blev Morön 2b. Nilssons hemman var nu på 5/16 mantal. Jakob Nilsson bytte hemman 1770 med Olof Persson på Böle 12. Beträffande barn, se under Böle 12.

Olof Persson f. 1743 från Böle 12 var bonde på gården 1770–85. Han gifte sig 1764 med Katarina Andersdotter f. 1745 som kom från Böle 12. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Olof Persson hade en kalkugn 1774.

Anders Andersson (1752–1824) från Degerbyn 6 köpte gården 1785 och ägde den till ca 1809. Han var gift med Sara Olofsdotter (1751–1834) från Morön 2b. Makarna hade barnen Olof Degerstedt (1785–1816) och Anna (1790–1870).

Morön 2b

Majoren Daniel Lagerbom som bodde på Sunnanå 4 bröt ut 3/16 mantal ur Morön 2, som han ägde ca 1765–73. Olof Nilsson (1717–80) från Lund 6 ägde hemmanet 1773–80. Han var gift med Sara Johansdotter f. 1724 från Östanbäck 8. Makarna hade barnen Sara f. 1751 som gifte sig 1782 med Anders Andersson som köpte den andra hemmansdelen på Morön 2, Margareta (1753–1825) som gifte sig 1780 med

Herman Hermansson från Böle 7, Nils f. 1754 som blev nybyggare i Stensträsk, Jonas Grönlund (1758–1804) som blev präst, och Johan f. 1760. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Olof Nilsson flyttade hit hus från Lund 6.

Mågen Herman Hermansson (1744–1812) från Böle 7 tog över hemmanet ca 1784 och ägde det till 1808. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1753–1825) och makarna hade barnen Gustav (1781–1847) som tog över gården, Magdalena (1782–1815), Sara Greta (1785–1848), Anna Kajsa (1790–1869), Maja Stina (1794–1874), Karl (1795–95) samt Karl (1797–1882) som flyttade till Piteå.

Morön 3

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* kallas gården felaktigt för Morön 4. Per Andersson Dicker eller Decker var ägare till gården 1647–69 och var gift med Kerstin Persdotter. Makarna hade barnen Jon som ägde gården 1671–75, Olof som blev ägare till halva hemmanet, samt Per Persson Kring (– 1676) som var soldat 1669–76 och dog sistnämnda år i slaget vid Lund. Mantalet var 1654 på 47/64.

Per Anderssons son Jon Persson Dicker (före 1636 – ca 1716) var ägare till gården 1671–75. Han gifte sig 1670 i Burträsk socken med Anna Holgersdotter från Bursiljum 1. Makarna hade barnen Lars, Johan och Per. Jon Persson hade inte sått något korn 1675 och hade endast 2 kor som hans mor födde sig med. Det fanns inga tillgångar till skatten, varför han gick ut som soldat. Skatten var på 5 tunnor och 4 skäl. Jon Persson delade sedan hemmanet och blev ägare till Morön 4.

Hustru Kerstin stod som ägare till hemmanet 1677–78, då sonen var soldat. År 1678 sägs att Anders Bryggman i Piteå stad hade låtit tillmäta sig 2 tunnland jord ur hemmanet. Kerstin var en gammal knektänka som saknade manshjälp på gården. Hon hade endast en ko och hade endast sått lite säd, varför hon inte kunde betala skatten. Kerstin piga ägde hemmanet 1679–80. Hustru Kerstin ägde halva hemmanet med gamla gården 1684–86.

Sonen Olof Persson Decker ägde gården 1687–1724. Han gifte sig för första gången 1687 med Anna Andersdotter (1674–1725) från Bergsbyn 1. Olof Persson gifte sig andra gången 1728 med Kerstin Johansdotter (1674–1743) från Klutmark 1 och Drängsmark 2. Olof Persson hade sonen Johan, som stannade kvar på gården. År 1695 hade gården en häst, 7 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl krono och 6 skäl skatte. Mantalet var på 5/16. Sonen Johan Olofsson blev sedan ägare till gården och han var gift en gång.

Jon Hermansson Falk (1694–1774), som varit soldat på roten 24 Falk, var ägare till gården 1724–41. Han var gift med Sissla Olofsdotter (1672–1746) från Ytterursviken 3. Jon Hermansson gifte om sig 1748 med Margareta Eliasdatter (1698–1752) från Innerursviken 2. Han var gift för tredje gången med Margareta Johansdotter. Jon Hermansson blev 1719 dömd att mista livet men blev benådad och fick i stället livstids straffarbete. Han behövde dock inte sitta av hela tiden. Jon Hermanssons far hette Herman Jakobsson och var troligen soldat på roten 29 Rot.

Olof Andersson (1693–1754) från Gärdsmark 2 och Hedensbyn 13 ägde gården 1742–54. Han var gift för första gången med Anna Larsdotter (1682–1741) från Gärdsmark 2 och för andra gången 1743 med Margareta Nilsson (1700–1763) från Gärdsmark 2, Bureå 1 och Hedensbyn 13. Olof Andersson hade barnen Anders

(1714–84) och Olof (1725–57). År 1749 hade Olof Andersson ett utsäde på $4\frac{1}{2}$ tunna och hade en häst, 9 kor och 12 får. På Tjärns ägor hade hemmanet en äng på 3 skrindland, i Hedensbyn en äng på 3 skrindor, i Bergsbyn femton skrindland äng samt i Böle en teg som gav $\frac{1}{2}$ skrinda hö. Mantalet var på $\frac{1}{16}$ skatte och $\frac{9}{32}$ krono. Margareta Nilsson flyttade tillbaka till Bureå 1762.

Sonen Olof Olofsson (1725–57) var sedan bonde på gården. Han var soldat på roten 28 Åberg 1747–49. Olof Olofsson Åberg var gift med Elisabet Eriksdotter (1720–1810) från Bergsbyn 4. Olof Olofsson hade barnen Olof (1749–87) som var soldat på roten 28 Åberg, Anna f. 1751 som flyttade ut ur socknen 1774 och troligen gifte sig med länsmannen Gabriel Hedlund som senare bodde på Kyrkobordet, Erik (1753–86) som gifte sig 1777 och flyttade till Hedensbyn 8, samt Anders (1756–1802) som blev nybyggare i Stenstråsk 1789.

Anders Larsson Duva (1729–1801), som var en son till soldaten Lars Johansson Duva på roten 73, ägde hemmanet 1758–85. Han gifte sig 1758 med Elisabet Eriksdotter (1720–1810) som var änka efter förre ägaren Olof Olofsson. Makarna hade barnen Margareta f. 1760 och Lars (1762–1810). Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Sonen Lars Andersson (1762–1810) tog sedan över hemmanet och var ägare 1785–1807. Han var gift med Britta Jonsdotter (1762–1828) från Yttervik 6. Makarna hade barnen Anders f. 1784 som tog över en del av hemmanet, Maja Lisa f. 1787 som blev ägare på halva hemmanet, Jonas f. 1790 som blev soldat på roten 28 Åberg, Johan f. 1792, Erik f. 1795 som blev soldat på roten 35 Holm, Gustav (1798–1809), Anna Magdalena (1801–03) samt Sven f. 1805.

Morön 4

Jon Persson Dicker från Morön 3 var ägare till gården 1684–86 och 1690–95. Han hade delat föräldrarnas hemman. Beträffande familjen, se Morön 3 ovan. År 1695 har Jon Persson en häst, 7 kor och 8 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor krono och 6 skäl skatte. Mantalet var på $\frac{9}{32}$. Jon Persson Dicker var soldat i Hedensbyn 1675–79 och korpral 1679–89.

Jon Persson berättade vid roteringen 1695 att Olof Jönsson på Böle 12 hade en ängsteg om 2 skrindland hö från hans hemman. Olof Jönsson, som nyligen köpt sitt hemman, visste inte något om detta utan förmodade att kommissarie Lars Bjur, som tidigare ägde hemmanet, kunde ge information om detta. Lars Bjur berättade att han givit jord mot jord vid ett jordbyte. Jon Persson nekade till detta och sade att tegen inte bytte ägare vid bytet, utan bytet gällde en ängsmyr för vilken han inte blivit tillfyllest kompenserad. Kommissarie Bjur lovade att tillfredsställa Jon Persson för vad han hade att fordra.

Sonen Per Jonsson var ägare till gården 1700–01 och han var gift en gång. Brodern Lars Jonsson Smed (– före 1709) ägde gården 1701–02 och blev sedan soldat på roten 31 Smed. Han var gift med Märta Andersdotter från Hedensbyn 4. Lars Jonsson blev 1702 dömd för lägersmål med Märta Andersdotter, som hade fött ett barn. Lars Jonsson hade gett ett löfte om äktenskap men fadern hade satt sig mot detta. Fadern Jon Persson nekade honom överta hemmanet. Lars Jonsson gick därför ut som soldat, men fadern ändrade sig sedan. Fadern Jon Persson fordrade 1709 arv efter sin avlidne son Lars Smed.

Lars Jonssons bror Johan Jonsson (1680–1756) innehade gården 1702–40. Han var gift med Sara (1677–1740) och omgift med Barbro Matsdotter (1696–1774) som hade varit piga i Hedensbyn och som avled i den byn. Johan Jonsson hade barnen Jonas f. 1707, Malin (1708–84) som flyttade till Piteå socken 1732 och sedan var gift med orgeltramparen Anders Johansson Bjur på Kyrkobordet, Anna f. 1709, Jon (1715–87), Margareta f. 1717, Olof f. 1718 som flyttade 1741 till Högsböle 2 i Piteå socken, samt Sara (1722–86).

Sonen Jon Johansson (1715–87) ägde gården 1741–80. Han hade varit soldat på roten 28 Åberg 1743–44 och gifte sig 1741 med Britta Eriksdotter f. 1718 från Bergsbyn 4. Makarna hade barnen Sara f. 1742 som blev soldathustru på roten 27 Lidström, Johan (1744–1809) som gifte sig med en flicka från Lillkågeträsk 1 där makarna var bosatta, Erik (1745–1836), Margareta f. 1746, Jonas f. 1748, Britta (1749–1828), Margareta (1749–1837), Katarina (1753–1814) som blev gift till Lillkågeträsk 2, Anna f. 1754, Lisa (1756–1824), Jonas (1758–66) samt Markus f. 1760. Dottern Britta Jonsdotter fick utom äktenskap barnen Markus (1775–97) med Arvid Markus Dahlberg i Hedensbyn, Greta (–1782) med obekant man samt Johannes Westerlund f. 1784 och Jon Lundgren (1784–1864) med Israel Tiderstedt f. 1754 från Kyrkobordet. År 1749 hade Jon Johansson ett hemman som uppgick till 1/16 mantal skatte och 9/32 krono. På gården fanns en häst, 9 kor och 12 får. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämningsgården. Jon Johansson hade en kalkugn 1774.

Sonen Erik Jonsson (1745–1836) ägde hemmanet 1781–1815. Han var gift med Britta Olofsdotter (1755–1829) från Falmark 4. Makarna hade barnen Britta f. 1782, Stina (1786–1860), Erik f. 1788, Jonas (1793–93), Greta Kajsa (1794–1856), Jonas (1795–1847) som tog över hemmanet, samt Sara Margareta (1799–1880).

Morön 5

Hemmanet bildades ca 1680 efter en delning av Morön 2. Sergeant Anders Persson från Morön 2 var ägare till gården 1680–87. Han gifte sig 1658 och hustrun dog 1710. Anders Persson hade barnen Per och Lisbeta. Hans hustru Anna står för hemmanet 1678–79. Anders Persson var furir vid Kalix kompani 1676–77, förare vid samma kompani 1677–78 och sergeant vid Skellefteå kompani 1678–89.

Sonen Per Andersson innehade hemmanet 1687–88 samt 1695–1700. Han gifte sig första gången 1683 och andra gången 1686.

Johan Hansson (– före 1702) från Östanbäck 9 ägde hemmanet 1690–95. Han gifte sig med Lisbeta Andersdotter (1660–1739), som var en dotter till tidigare ägaren Anders Persson. Lisbeta Andersdotter ägde hemmanet 1700–03. Makarna hade barnen Anders, Hans som var soldat på roten 27 Sik, Anna f. 1697 och Karin. År 1695 hade Johan Hansson en häst, 3 kor och 4 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var 3/16 skatte.

Sonen Anders Johanson var ägare till gården 1705. Brodern Hans Johansson Sik f. 1690 ägde hemmanet 1709–10 samt 1721–28. Han var soldat på roten 27 Sik 1712–35. Hans Johansson gifte sig i Burträsk socken med Britta Johansdotter (1692–1770) som innehade gården 1711–17. Makarna hade barnen Johan f. 1713, Jakob (1714–98) som blev soldat på roten 6 Gran, Johan f. 1715 som blev soldat på roten 57 Lund, Anders f. 1716 som blev soldat, Hans (1721–58) som var soldat på

roten 1 Gädda och roten 30 Skarp, Lisbet f. 1722 som gifte sig med Jon Andersson på Yttervik 7, Per f. 1724, Jonas (1726–60) som var soldat på roten 4 Nyman och dog i Pommern, Britta f. 1728, Erik (1729–58) som blev soldat på roten 5 Tjörbåga, Olof f. 1731 som troligen var soldat på roten 39 Falk och som dog 1770, samt Benjamin f. 1732 som blev soldat på roten 11 Blank. Gården låg öde 1718–1720. Hans Johansson Sik var smed 1735. Familjen flyttade till Bäck 9 ca 1730. Möjligen dog Hans Johansson 1737, då han gav en gåva till de fattiga.

Nils Olofsson (1693–1763) från Ytterursviken 6 ägde hemmanet 1730. Han flyttade sedan tillbaka dit. Anna Johansdotter (1697–1766), som var en dotter till tidigare ägaren Johan Hansson, var ägare till gården 1731–35. Hon gifte sig 1735 med Per Persson (1714–64), som var inflyttad från Bygdeå socken. Han ägde gården 1736–39 och flyttade ut igen 1760 och fanns i Umeå socken 1764. Makarna hade barnen Kerstin f. 1736 och Lisa f. 1737 som blev gift på roten 31 Smed.

Gert Eriksson (1717–82) från Burvik 7 ägde gården 1740–70. Han gifte sig 1735 med Maria Persdotter (1717–77) från Varuträsk 1. Han gifte om sig 1777. Gert Eriksson hade barnen Karin f. 1736, Lisa f. 1736 som gifte sig 1761 med Per Olofsson från Bäck 9, Erik f. 1739, Erik f. 1742 som flyttade till Stockholm 1766, Per (–1743), Gert (1745–1809), Per f. 1746, Maria f. 1748, Lars f. 1753, Jonas f. 1756 samt Anders f. 1759. År 1749 sägs att Gert Eriksson inte hade hunnit förbättra alla de bristfälligheter som fanns på hemmanet. Detta berodde på fattigdom och brist på arbetsfolk. Dock hade hemmanet förbättrats och nu kunde man så 3 tunnor årligen och man hade en häst, 3 kor och 2 små kreatur. I Böle hade hemmanet en äng om 1/3 skrinda hö. I Hedensbyn fanns fyra skrindland äng och på Kågnäset 1/2 skrindland äng. Mantalet var på 1/4 skatte. Gert Eriksson var soldat på roten 29 Rot 1742–44. Gert Eriksson gifte om sig 1777 med Anna Johansdotter (1726–1811) från Östanbäck 8.

Per Olofsson (1735–74) från Bäck 9 bodde på gården 1761–70 men flyttade sedan till Varuträsk. Han gifte sig 1761 med Lisa Gerhardsdotter (1736–1835). Makarna hade barnen Anna f. 1762, Magdalena f. 1764, Olof f. 1766, Per f. 1767, Anders f. 1770 samt Maja f. 1774.

Nils Nilsson (1743–1819) från Hedensbyn 7 var ägare till gården 1770–1800. Han gifte sig 1767 i Burträsk socken med Kerstin Persdotter (1746–1807). Makarna hade barnen Nils (1771–1807) som övertog gården, Anders (1773–73), Anders (1774–76), Jonas f. 1776, Anders f. 1779 som gifte sig 1809 på Morön 3, Olof (1781–82), Olof f. 1783, Lars f. 1785 som blev soldat på roten 116 Polack, Johan f. 1788 samt Hans f. 1790. Nils Nilsson gifte om sig 1807 med Maria Nilsdotter f. 1771. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

HEDENSBYN

Vid roteringen 1695 sågs att byn hade medelmåttiga åkrar och ängar, men ingen skog eller något mulbete. I byn förekom lite laxfiske och strömmingsfiske. Bönderna i södra Hedensbyn klagade över att grannarna på norra sidan av älven brukade deras fåbodställen. Norrbyns grannar förklarade att söderbysmännen inte hade någon rätt på norra sidan och de erbjöd sig visa en laga dom från 1675 som bevisade att söderbyns grannar inte ägde någon rätt att driva sin boskap på norra sidan. Kommissionen hänvisade tvisten till häradsrätten.

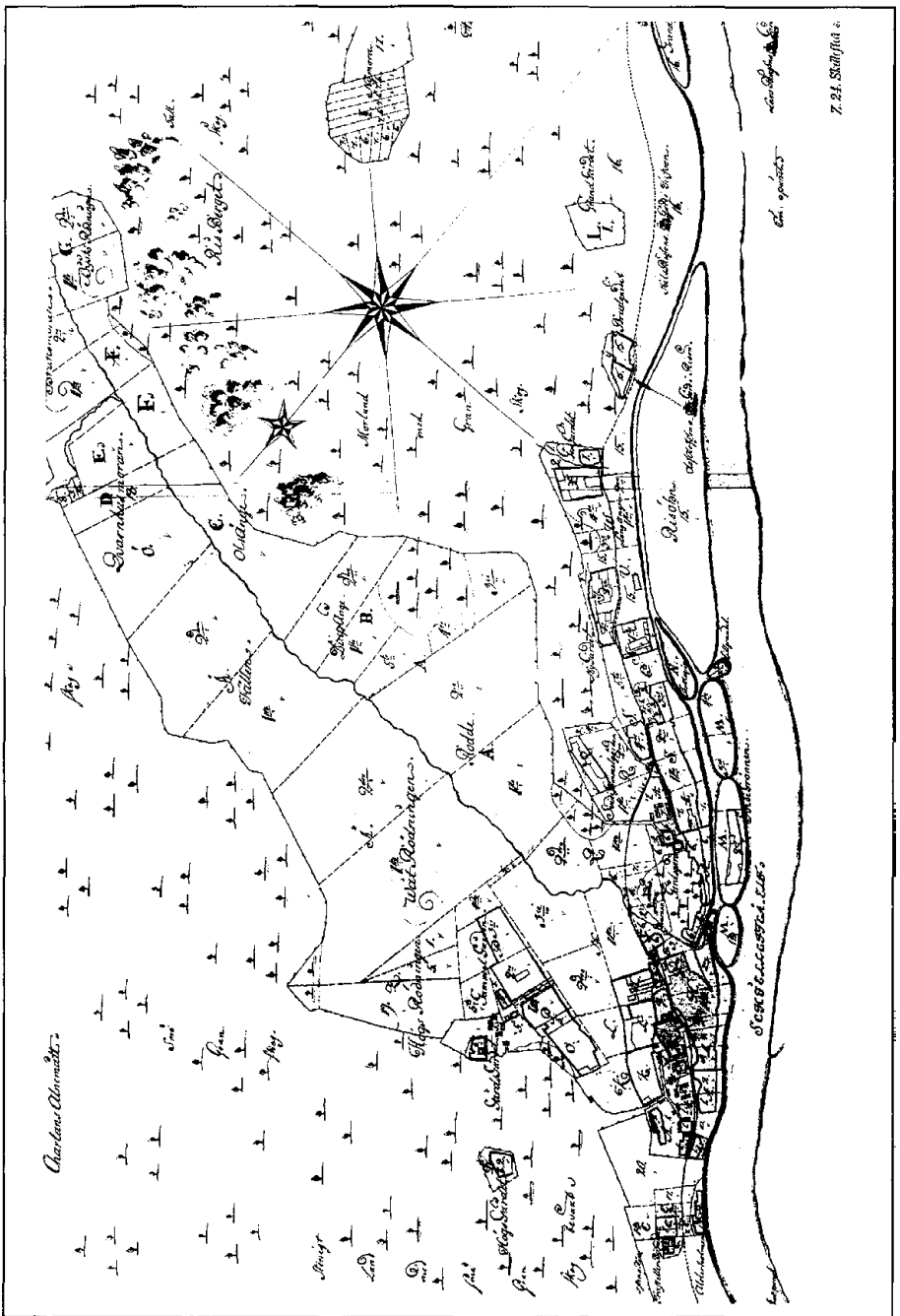
I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byns åkerjord är någorlunda fri från frost men minskar i omfattning p.g.a. att älven skär bort en del av ägorna. Detta hindrar att ny åkerjord kan upptas. Det finns inga utjordar utan alla ägor finns inom byn. Skogen på norra sidan av älven räcker någorlunda till husbehov, men på södra sidan finns obetydlig skog. Mulbetet är svagt och det finns inga kvarnställen eller fiskevatten på ägorna.

Råmärken mot Boviken 1753: Hedensbyn gjorde anspråk på havsstranden mellan Fällbäcken och Randören men förlorade vid en rättslig tvist med Bovikens bymän. Dock skulle Hedensbyns bönder få driva sina kreatur till havet, trots att byns marker gick ända fram till detta. Hedensbybönderna menade även att Boviken tidigare hade varit en fåbod under Hedensbyn. Byn hade 1733 fåbodar vid Kågnässets fåbodar vid Kågnäsudden, vilka låg på kronomark. En stig gick över Bergsbyns skog, norr om Ångermanbäcken.

Hedensbyn 1

Anders Eriksson ägde gården 1643–50. Han var gift. Erik Andersson, som troligen var son på gården, var dess ägare 1653–62 och 1668–83. Han var gift med Mariet Öndesdotter (– 1699) som kom från Hedensbyn 4. Mantalet var 1654 på 7/8. Erik Andersson sålde eller arrenderade ut halva hemmanet till Per Andersson. Han sålde 1665 resten av hemmanet till färjkarlen Nils Nilsson och nu uppstod Hedensbyn 5. Erik Andersson köpte sedan Hedensbyn 8 och flyttade dit. Mantalet var 1660 på 7/8 samt 1666 och 1669 på ½. Per Andersson, som kan vara en bror till Erik Andersson, var ägare till gården 1662–65. Han gifte sig 1657 och makarna hade dottern Barbro som sannolikt blev gift på Hedensbyn 8. Hustru Karin var ägare till gården 1666–68 när Erik Andersson enligt jordeböckerna ägde Hedensbyn 8. Erik Andersson tycks sedan förvärva hemmanet igen. Mariet Öndesdotter ägde gården 1684–86 och gifte om sig 1696 till Hedensbyn 4.

Lilla Anders Persson (1646–1731) från Kalvträsk i Burträsk socken var ägare till gården 1687–99, och han flyttade därefter med familjen till Bergsbyn 4. Han gifte sig 1688 med Britta Eriksson (1654–1723) från Kalvträsk. Anders Persson hade barnen Mariet som troligen var född 1688, Britta f. 1692 som gifte sig och flyttade

Karta 108. Norra Hedensbyn 1756. Geometrisk avmätning av F. Bodin. Hemmansnumren i utgåvan motsvarar siffrorna på kartan.

till Ytterursviken 1, Erik f. 1695 samt Anna. År 1695 hade Anders Persson en häst, 10 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 9/8 skatte.

Anders Persson besvärade sig 1695 över soldaten Tomas Ryss, som hade 2 skäls åker från hans hemman. Tomas Ryss förklarade att 2 skäls åker var uppbrutna från byns gemensamma mark och detta intygades av grannarna. På frågan om vem som skulle betala skatten, förklarade byamännen att denna jord var ämnad för nybruk och att det inte var bestämt om skatten. Anders Persson påstod att han betalade skatt för jorden, som tillhörde hans hemman. Anders Persson kunde dock inte bevisa sitt påstående varför kommissionen menade att byamännen skulle dela jorden mellan sig och se efter på vilkens mark jorden var belägen. Tomas Ryss fick avstå marken emot lösen. Men om marken skulle visa sig inte vara nyodlad på utmarken så skulle jorden skattläggas.

Lars Persson (1638–1725) från Bergsbyn 4 var ägare till gården 1699–1709. Han bodde ett tag i Svarttjärn i Lövängers socken. Lars Persson var gift första gången med Anna och 1710 gifte han om sig med Margareta Olofsdotter (1631 – omkring 1724). Lars Persson hade barnen Ingeborg (1653–1732) som var ogift och bodde hos systemen Anna på Hedensbyn 8, Anna (1655–1736) som blev gift på Böle 3 och Hedensbyn 8, Malin (1667–1756) som var gift med Johan Karlsson på Hedensbyn 11, Karin (ca 1670–1732) som var gift med svarvaren Erik Faber i Umeå stad och makarna var barnlösa, Per (1676–1758) samt Lars som hade en dotter som bodde i Selet, som troligen låg i Umeå socken.¹⁷² Lars Persson var nämndeman 1695–1713 och kyrkvärd år 1700.

Sonen Per Larsson Ryss (1676–1758) var ägare till gården 1709–41 och 1753–55. Han var soldat på roten 25 Ryss från 1712. Per Larsson gifte sig med Lisbet Mårtensdotter (1674–1756) från Bergsbyn 7. Makarna hade barnen Maria f. 1700, Lars (1700–52) som 1724 var dräng hos komminister Brunström, Kerstin f. 1703 som var soldathustru 1724, Margareta f. 1705 som 1724 gifte sig med soldaten Johan Jönsson på roten 39 Falk, Mårten (1705–73) som gifte sig 1722 och blev ägare till Hedensbyn 5, Sara f. 1706, Sara f. 1709 som 1738 gifte sig med bonden Johan Andersson i Pitholm i Piteå socken, Lisbet (1711–56) som gifte sig 1734 och flyttade till Ragvaldsträsk 2, Per (1713–92) som 1746 gifte sig med Elsa Jonsdotter och flyttade till hennes hem Svarttjärn 7 i Burträsk socken samma år, Malin f. 1714 som flyttade ut till en annan socken 1746, samt Olof (1718–36). Per Larsson var församlingens äldste 1740.

Sonen Lars Persson var ägare till gården 1742–52. Han gifte sig 1731 med Margareta Jonsdotter (1709–84) från Ragvaldsträsk 2. Makarna hade barnen Lisbet (1732–56) som gifte sig 1755, Per f. 1734, Margareta f. 1741 samt Jonas (1745–1840) som blev bonde på Bjurön 4 i Lövängers socken. Lars och Margareta fick också dottern Barbro som dog 1736, en dödfödd son 1737 och dottern Barbro som dog 1744. Lars Persson sådde årligen sex tunnor och födde en häst, 12 kor samt även så många små kreatur som hemmanet kunna hålla. Mantalet var år 1749 på 15/32 skatte. Det intygades att ängar och åkerjord liksom byggnader var i gott skick.

Sonen Per Larsson (1734–1812) var ägare till gården från 1755 till dess att familjen flyttade till Bureå 8. Han fanns här åtminstone 1775. Per Larsson gifte sig 1757 med änkan Margareta Larsdotter (1725–1807) från Degerbyn 5. Makarna fick

barnen Lars (1758–58), Sara (– 1761), Margareta (1762–1848) som var gift 3 gånger och dog på Falmark 14, samt Lars (1766–1823). Margareta Larsdotter hade i sitt tidigare äktenskap med Zackarias Andersson på Lund 1 dottern Sara Zackrisdotter (1753–61). Per Larsson var riksdagsman för Skellefteå och Burträsk socknar 1769–70 och 1771–72 samt sexman 1778.

Karl Olofsson (1729–1814) från Bureå 8 ägde därefter gården. Beträffande familj, se under Bureå 8. Karl Olofsson fanns här åtminstone 1783–86. Hemmanet malde före 1770-talet sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Sedan köpte man en lott i Blåkvarnen vid samma plats.

Hedensbyn 2

Gården kom till 1688 genom köp från Hedensbyn 3. Stora Anders Persson (1641–1739) från Hedensbyn 14 var ägare till gården 1688–1725. Dessförinnan hade han varit ägare till hemgården 1684–88. Han gifte sig 1681 med Kerstin Larsdotter (1643–1735) från Tjärn 3. År 1695 hade Anders Persson en häst, 10 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 5/16 skatte. Anders Persson var även skomakare och kallades Anders skomakare 1693. Johan Jönsson från Lund 6 var ägare till gården 1723–25 och han var gift med Margareta Persdotter från Hedensbyn 1.

Per Johansson Skytt (1702–75) från Hedensbyn 14 var ägare till gården från 1725 och framåt, och återvände sedan till Hedensbyn 14. Han var soldat på roten 26 Skytt 1719–28. Han gifte sig först med Sara Jonsdotter (– 1729) från Falmark 18 och hade tillsammans med henne dottern Maria (1726–1801). Per Johansson gifte sig en andra gång 1730 med Anna Olofsdotter (1708–75) från Innervik 7 och tillsammans med henne hade han barnen Sara (1732–94) som flyttade till annan socken 1754, Lisbet (1734–1800) som gifte sig 1769 och flyttade till roten 95 Utterman, Anna f. 1735 som troligen dog 1754, Johan (1737–79) som gifte sig 1759 med en dotter på Burvik 1 och var ägare till Hedensbyn 14 före 1781, Anders (1738–91) som gifte sig 1764 med en dotter på Klutmark 8 och blev ägare till Hedensbyn 15 någon gång efter 1781, Katarina (1741–1808) som gifte sig 1770 med en soldat på roten 30 Asplund, Olof som dog 1743, Olof f. 1744, Stina (1746–1809) samt Marta (1749–1809). År 1749 hade Per Johansson ett mantal på 1/4 skatte. Han hade tre tunnors utsäde samt födde en häst, 7 kor och 8 små kreatur.

Erik Eriksson f. 1732 från Gagsmark 4, vilken sannolikt dog 1760, var ägare till gården därefter och han gifte sig 1754 med Maria Persdotter från gården. Makarna hade barnen Per f. 1755, Margareta (1757–64), Erik (1758–59) och Johan f. 1759. När Maria Persdotter blev änka gifte hon om sig 1762 med Johan Andersson (1741–90) från Böle 2, vilken blev näste ägare till gården. Makarna hade barnen Anders (1763–1822) som gifte sig 1784, Sara (1765–66), Margareta (1768–70) och Anna f. 1770. Anders Johansson var ägare ännu 1783 men 1786 fanns sonen Anders Johansson som ägare till gården. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Hedensbyn 3

Nils Andersson (1592–1669) var ägare till gården 1629–62 och Morön 4 åren 1640–43. Han var gift och hade sönerna Benjamin, Lars som var soldat 1659–60, samt Johan. Mantalet var 1654 på ½. Benjamin Nilsson ägde gården 1663–68 och han var gift. Han var sannolikt identisk med den Benjamin Nilsson från Skellefteå socken som gifte sig i Nederkalix socken 1668. När dottern Margareta föddes 1671 bodde familjen i Ryssbält. Johan Nilsson var ägare till gården från 1669 och framåt. Han var gift.

Olof Östensson (1636–1706) från Bodan 1 ägde gården 1671–74 och flyttade till Bodan 3 och blev den gårdens ägare 1674. Han brukade Risön 1669. Beträffande familj, se under Bodan 3.

Anders Persson (– 1678) från Tjärn innehade hemmanet 1674–78. Han var soldat 1678 och dog samma år i Ripa vid Åhus i Skåne.

Herman Hermansson Ryss (– 1693) som kom från Tuvan 1 var ägare till gården 1678–90. Han hade tidigare ägt Holmsvattnet 1 och varit bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1657–59. Herman Hermansson bar då soldatnamnet Rysk eller Ryss. Han fick avsked 1661, då han tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Herman Ryss hade då tjänstgjort i 24 år och betecknades som gammal och alldeles oduglig. Hans hustru dog 1696. Makarna hade barnen Johan (1670–1704) och Tomas, vilka bägge var soldater på roten 25 Ryss, samt troligen Per Hermansson Ryss som var soldat i Avan 1660–76 och som dog sistnämnda året i slaget vid Lund. Anders Persson köpte halva hemmanet 1688 av Herman Hermansson och Hedensbyn 2 bildades.

Sonen Johan Hermansson Ryss (1670–1704) ägde gården 1692–96. Han var soldat på roten 25 Ryss 1696–1700. Han gifte sig 1690 med Märta Johansdotter från Gummark 1. År 1695 hade Johan Hermansson en häst, 4 kor och 2 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 5/32 skatte. Nils Persson Smed från Böle 1 ägde gården 1696–99. Han hade varit soldat på roten 31 Smed 1689–96. Nils Persson var gift med Mariet Nilsdotter. Hustru Katarina Otto från Lund 4 ägde gården från år 1700 och framåt.

Olof Andersson (1671–1740) från Tuvan 3 var ägare till gården 1709–30. Han gifte sig med Kerstin Olofsdotter (1678–1769). Olof Andersson hade barnen Margareta (1705–87) som blev gift på gården, Anna f. 1709, Mariet f. 1712, Kerstin f. 1713 som gifte sig 1735 till Bäck 7 och sedan gifte om sig till Bäck 6, Olof f. 1718 som gifte sig 1745 och blev hemmansägare på Ytterursviken 4, samt Karin f. 1714 som gifte sig och flyttade till Bäck 2. Olof Andersson var sexman 1722–24.

Per Gertsson (1710–56) från Bergsbyn 7 ägde gården från 1731. Han var soldat på roten 24 Falk 1725–35. Han gifte sig 1731 med Margareta Olofsdotter (1705–87) som var dotter på gården och hade tillsammans med henne barnen Kerstin (1732–1806) som gifte sig 1755 med Nils Nilsson på Yttervik 3, Malin (1734–1809) som gifte sig 1760 på Medle 7, Barbro (1736–1828), Gert (1739–39), Margareta (1741–1827), Olof (1744–1814), Jonas (1747–1822) samt Marta (1754–1809) som gifte sig med Benjamin Eriksson på Yttervik 2. Makarna hade möjligen en dotter som dog 1732. År 1749 intygades att Per Gertsson väl brukat sitt hemman och haft samma villkor som hemmanet Hedensbyn 2 med ett mantal på 1/4 skatte.

Sonen Olof Persson (1744–1814) övertog hemgården ca 1775. Han gifte sig 1778 med Katarina Karlsdotter f. 1757 från Hedensbyn 1. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Hedensbyn 4

Pigan Anna var ägare till gården 1647–58. Brodern Anders Jakobsson var ägare till hemgården 1659–78. Han gifte sig 1660 och hade barnen Anders samt Mariet, som var gift på Morön 4 och som hade varit piga i Bergsbyn. År 1675 sägs att Anders Jakobsson led stor nöd och hunger. Han hade inte fler än 2 kor och hade 4 barn. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl. Anders Jakobsson var soldat 1677 och dog 1 juli samma år vid Köge bukt i Danmark. Hustru Karin var ägare till gården 1678–87.

Anders Andersson, som sannolikt var son på gården, ägde den 1688–97. Han gifte sig 1687 och 1699 fanns han sannolikt i Umeå. År 1695 hade Anders Andersson en häst, 3 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl och mantalet var på 1/8 skatte.

Sven Hermansson (1626–1702) från Ersmark 8 och Degerbyn 4 köpte hemmanet 1696–97 och det bjöds upp på tinget 1697. Han bytte hemman vid samma tillfälle med Per Persson på Bergsbyn 8 som blev ny ägare till gården. Sven Hermansson ägde Bergsbyn 8 1697–1701. Sven Hermansson hade ägt Degerbyn 4 före 1667 och fram till 1693. Beträffande familj, se under Degerbyn 4.

Per Persson från Bergsbyn 8 var ägare till gården 1697–1715 och hans hustru stod som ägare 1718. Han var gift med Malin Andersdotter (1662–1736) från Bergsbyn 8 och var ägare till hustruns hemgård 1688–96. Per Persson hade barnen Olof (1703–52) och Karin, som fanns i Luleå 1749. Per Persson kallas Per Berg 1718 och han är troligen identisk med soldaten Per Persson Berg från Burvik 7.

Sonen Lilla Olof Persson (1703–52) var ägare till gården från 1720 och framåt. Han var gift med Mariet (1689–1752) och hennes mor Lisbet (1645–1736) bodde också på gården. Makarna hade barnen Per f. 1720 som var soldat, Lisbet (1724–68) som gifte sig 1740, Abraham f. 1725 som var soldat på roten 76 Frisk och sedan flyttade till Luleå, Malin (1728–1815) som gifte sig 1750 med en soldat på roten 94 Hedman och blev änka 1758 och gifte om sig 1770 med Hans Olofsson från Lillkågeträsk 1, samt Johan f. 1730 som var soldat på roten 92 Skogsman och som dog i Pommern.

Östen Andersson (1692–1750) var tillsammans med sin familj inflyttad från Åbyn i Burträsk socken år 1729 och han ägde gården från 1730. Han var gift med Karin Mikaelssdotter (1694–1758) och de hade tillsammans barnen Mikael f. 1723 som gifte sig 1746 och var soldat på roten 24 Patron och som drunknade, Lars f. 1727, Anna f. 1730 som gifte sig 1753 och flyttade till Gummark 1, samt Anders f. 1734 som flyttade till Lövångers socken 1757. År 1749 sådde Östen Andersson 3 tunnor och födde en häst, 8 kor och 8 småkreatur. Mantalet var på 17/64 skatte. Östen Andersson rodde nerför Skellefteälven den 11 augusti 1750 men föll ur båten och drunknade.

Sonen Lars Östensson (1727–1807) tog sedan över hemgården. Han gifte sig 1748 med Britta Olofsdotter (1727–1802) från Degerbyn 1. Makarna hade barnen Sara f. 1752 som gifte sig med skolmästaren Olof Noreus i Arjeplog, Katarina som dog 1752, Katarina (1755–1845) som blev gift till Gagsmark 3, och Britta f. 1757.

Lars Östensson var fortfarande ägare 1786. Han malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Lars Östensson var fångförelse, dvs. han eskorterade fångar till fängelset i Öjebyn i Piteå socken. Han var dessutom nämndeman 1775–82.

Hedensbyn 5. Brönet

Erik Andersson på Hedensbyn 1 sålde en del av hemmanet 1663 till färjkarlen Nils Nilsson, och nu uppstod hemmanet. Färjkarlen Nils Nilsson (– 1682) som kom från Kyrkobordet var ägare till gården 1665–78. Möjligen bodde han tidigare på Morön 2. Jorden var på 3 tunnland och 2 skälsland åker. Nils Nilsson gifte sig 1666 med Kerstin som var ägare till gården 1678–84. Makarna hade barnen Anders, som troligen blev gårdens ägare, och Olof, som var soldat 1676–77. Se även under Hedensbyn övriga, nedan.

Sonen Anders Nilsson (1655–1716) var ägare till gården 1686–1712. Han gifte sig med en kvinna med fadersnamnet Persdotter (– 1697/98) från Hedensbyn 14 och andra gången med Anna Nilsson (– 1717) som kom från Bureå 6. Anna Nilsson var ägare till gården fram till 1717. Anders Nilsson hade barnen Per (1683 – ca 1709) som var soldat på roten 29 Rot från 1706 och som försvann senast vid Poltava, Anders f. 1699, Mariet som gifte sig med en soldat på roten 113 Bäck, Karin som gifte sig med en soldat på roten 20 Furman, Britta, Kerstin f. 1702, Nils (1703–66) som var soldat på roten 29 Rot och sedan bonde på Hedensbyn 6, Johan f. 1706 samt Anna f. 1711. År 1695 hade Anders Nilsson en häst, 9 kor och 17 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet på 11/32 skatte. På kartan från 1756 ligger Gammelgården strax öster om gården. Där har sannolikt legat en nedlagt gård. Möjligen kan den vara identisk med Hedensbyn 7.

Dottern Mariet Andersdotter var ägare till gården 1718–19 och hennes syster Karin Andersdotter ägde gården 1719–20. Margareta eller Märta Jonsdotter (1672–1753) från Böle 5, som var änka efter Karins bror Per Andersson Rot, ägde gården 1720–21. Han hade varit soldat på roten 29 Rot från 1706 och framåt. Makarna stod skrivna för Böle 11 år 1707 och de hade dottern Margareta (1707–97).

Mårten Persson (1705–73) från Hedensbyn 1 var ägare till gården 1722–68. Han gifte sig 1722 med Margareta (Maria) Persdotter från gården. Makarna hade barnen Lisbet f. 1726, Per f. 1729 som gifte sig 1757 och blev hemmansägare på Yttervik 4, Erik (1732–78) som gifte sig 1765, Anders f. 1735 som var soldat på roten 25 Ryss och flyttade till Luleå 1770, Benjamin f. 1738, Maria f. 1742, Jonas f. 1746, Mårten (1750–61) och Markus f. 1753. År 1749 sådde Mårten Persson 5 tunnor utsäde och födde en häst, 11 kor och 12 får. Mantalet var på 13/32 skatte.

Man drog lott om hemmanet och sonen Benjamin Mårtensson blev ägare till gården från 1768 och framåt och var fortfarande ägare 1786. Han gifte sig 1770 med Anna Nilsson (1731–99) från Böle 8. Benjamin Mårtensson malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Hedensbyn 6

Per Öndesson (1622 –) ägde hemgården 1640–63. Hans första hustru dog 1666, och 1667 gifte han om sig. Per Öndesson var bruksknekt från 1641 och tjänstgjorde först

i Silbojokk och Nasafjäll. Från 1660 tjänstgjorde han vid Luleå silververk i Kvikkjokk och var fortfarande i tjänst 1682. Han bar soldatnamnet Kolare och tjänstgjorde som kolare. Jakob Öndesson (- 1694) som var Per Öndessons bror ägde gården 1664-74 och han ägde också Hedensbyn 1 åren 1654-64. Åren 1678-86 var han ägare till Morön 1. Han var gift och makarna hade barnen Malin (1640-1739) och Johan f. 1661.

Kyrkoherden Ericus Fluor (1617-95) från Torsåker i Gästrikland var ägare till gården 1675-95. Han var första gången gift med Kristina Bjugg från Gästrikland och andra gången med Magdalena Stecksenia (- 1735) från Lövångers socken, vilken var ägare till gården 1696-1720. Beträffande barn, se under Kyrkobordet. År 1695 hade Erik Fluor en häst, 14 kor och 20 små kreatur. Skatten var på 6 tunnor och mantalet på 17/32 skatte. Vid roteringen 1695 berättades att under Erik Fluors hemman fanns ett avhyst hemman som Erik Fluor hade köpt 1675. Hemmanet hade bestått av 1 tunna och 3 skäls skatt. I 1667 års jordebok bestod hemmanet av 4 tunnland och 4 skäl och i 1686 års jordebok är hemmanet uppfört för 6 tunnland. Skillnaden som var 1 skäl var jord som varit pantsatt till Anders Andersson på Hedensbyn 4. Kyrkoherden hade inlöst jorden och det avhysta hemmanet hade bestått av 1 tunna 4 skäl. Se Hedensbyn 7.

Johan Svensson, som dog omkring 1723 och kom från Innervik 15, var ägare till gården 1720-23. Dessförinnan hade han ägt hemgården 1699-20. År 1721 blev han ägare till Kusmark 12. Första hustrun dog 1696 och sedan gifte han om sig med Anna Svendsdotter (1667-1757) som möjligen kom från Kusmark 4. Makarna hade barnen Katarina (1701-41) som gifte sig och flyttade till Ostvik 10, Britta (1702-72) som gifte sig 1721 på Frostkåge 3, Sven f. 1704 som gifte sig 1747 och blev hemmansägare på Ostvik 9, Maria (1708-08), Erik (1709-59) som gifte sig 1735 och flyttade till Ostvik 3, Malin (1710-93) som gifte sig 1740 på Myckle 5, Maria (1711-53) som gifte sig 1742 på Drängsmark 13, samt Anna (1714-91) som gifte sig 1750 på Ostvik 6.

Stora Olof Persson (1691-1740) från Gammelbyn 15 i Burträsk socken ägde gården från 1723. Han gifte sig med Anna Samuelsdotter (1675-1759) från Burträsk. Olof Persson hade barnen Per f. 1711 och Elsa f. 1715. Nils Andersson (1702-66) från Hedensbyn 5 var ägare till gården 1733. Han var soldat på roten 29 Rot och var ägare till Hedensbyn 7 från 1734 och framåt. Beträffande familjen, se under Hedensbyn 7.

Olof Perssons son Per Olofsson (1711-73) blev därefter ägare till hemgården. Han gifte sig 1730 med Mariet (Marta) Larsdotter (1708-75) från Myckle 8. Makarna hade barnen Anna f. 1731 som flyttade till Degerbyn 6, Olof (1733-1816) som flyttade till Böle 12, Lars Hedberg f. 1736 som flyttade till Degerbyn 3 där han var smed, Salomon (1737-99), Britta f. 1741 som flyttade till Myckle 1, Maria (1742-45), Hans f. 1745 som flyttade till Medle 2, Maria f. 1747 som for till Böle 11, samt Petrus (1752-52). Per Olofsson sådde årligen 4½ tunna och födde en häst, 10 kor och 16 små kreatur. Mantalet var under året 1749 på 3/8 skatte. Per Olofsson var nämndeman 1741-62.

Sonen Salomon Persson (1737-99) var ägare till gården ca 1768 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1768 med Margareta Andersdotter (1746-1805) från Böle 12. Salomon Persson nyttjade Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Hedensbyn 7

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 338 kallas gården för Hedensbyn a. Erik Clementsson var ägare till gården från 1650 och framåt. Han var gift. Johan Olofsson Trast ägde gården 1654–75 och han var gift. Han var bruksknekt vid Piteå silververk 1657 och bar soldatnamnet Trast. Han hade barnen Per Johansson som var soldat 1659–60, Lars Johansson Lustig som var soldat i Morön från 1689, samt Olof Johansson Trast-Lustig som var soldat 1672–90 och sedan flyttade till Bäck 2. Johan Olofsson Trast bodde 1675 i Uttersjön i Lövångers socken. Mantalet var 1654 på 1/8. Gården låg 1648 strax nordost om Hedensbyn 1 eller öster om Hedensbyn 5. Kyrkoherden Erik Fluor på Hedensbyn 6 köpte hemmanet 1675 och lade ihop hemmanen.

Hemmanet nr 6 delades 1734. Den nya gårdsplatsen låg strax öster om Hedensbyn 6. Nils Andersson (1703–66) från Hedensbyn 5 var ägare till gården från 1734. Han gifte sig 1733 med Elsa Olofsdotter (1715–90) från Hedensbyn 6. Han var möjligen gift en gång tidigare. Makarna hade tillsammans barnen Olof (1736–80) som flyttade till Boviken 2, Anders (1739–1805), Nils f. 1742, Nils (1743–1819) som flyttade ut från socknen 1767 och sedan var bonde på Morön 5, Per (1746–46), Anna (1747–1834) som flyttade till Storkåge 16, Maria (1750–1834) som flyttade till Böle 7, Per (1752–1825) som blev bonde på Innervik 10, Jonas (1755–55) samt Jonas (1758–59). År 1749 berättas att Nils Anderssons hemman hade delats ur Hedensbyn 6 och hade samma förmåner, dvs. en häst, 10 kor och 16 småkreatur. Mantalet var detsamma, dvs. 3/8 skatte.

Sonen Anders Nilsson blev sedan ägare till gården och han gifte sig 1769 med Stina Andersdotter (1747–1834) från Innerursviken 1. Han var fortfarande ägare 1786. Anders Nilsson malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Tidigare hade han andelar i Bastukvarnen som låg intill den andra kvarnen.

Hedensbyn 8

Hustru Malin var ägare till gården 1640–52. Jakob Öndesson ägde gården 1654–63. Han var född på Hedensbyn 6 och den gårdens ägare 1664–74. Mantalet var 1654 på 7/16. Jakob Öndesson sålde gården till Erik Andersson på Hedensbyn 1 som ägde den 1666–68. Mantalet var då på 3/8.

Anders Nilsson ägde gården 1669–78. Mantalet var på 3/8. År 1675 sägs att han inte hade sått sin åker och hade rest bort från landet. Anders Nilsson var soldat 1678 och dog sannolikt samma år. Hustrun och barnen fanns på hemmanet 1678 och hon och barnen led stor nöd, enligt en längd. Skatten var på 3 tunnor. Hustrun Barbro Persdotter, som troligen kom från Hedensbyn 1, var ägare till gården 1678–87. Makarna hade troligen sonen Nils som gifte sig 1686, Holger, Kerstin och Margareta.

Sonen Holger Andersson var ägare till gården 1688–99. Han gifte sig 1682 med Margareta Johansdotter som var en syster till korpralen Anders Johansson Utter på Bergsholmen. Troligen kom de från Gummark 2. Makarna hade barnen Anders f. 1698 som gifte sig och var soldat på roten 112 Panna och ägare till Frostkåge 8, Barbro som gifte sig med Lars Andersson på roten 52 Styv, Kelu, Margareta samt Kerstin. År 1735 fordrade Kerstin Holgersdotter, genom förmyndaren Göran An-

dersson på Hedenbyn 12, samt hennes bror Anders Panna och svåger Lars Styv arv av Nils Johansson på Böle 8 efter syskonens fastrar Kerstin och Margareta Andersdotter. År 1695 hade Holger Andersson en häst, 4 kor och 7 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 3/16 skatte.

Holger Andersson hade pantsatt 1 tunnland jord till Anders Utter för 124 daler. Roteringskommissionen beslutade att jorden skulle gå tillbaka till Holgers hemman mot betalning. Detta var i enlighet med Kungl. Majestäts jordplakat och gjordes för att stabilisera hemmanet och roten.

Klockaren Samuel Bolin innehade gården år 1700. Per Josefsson från Morön 2 ägde gården 1701–05. Han hade varit soldat på roten 72 Bäcker och ägde Böle 3 från omkring 1698 till 1702. Han gifte sig 1694 med Anna Larsdotter (1655–1736) från Hedensbyn 1 och hon var ägare till gården 1709–18. Makarna hade barnen Anna (1699–1752), Josef (1699–40), Karin (1702–42) som gifte sig med Anders Burström i Umeå stad och flyttade dit 1736, samt Margareta f. 1703 som flyttade till förmyndaren Anders Burström i Umeå stad 1741. Anna Larsdotters syster Ingeborg (1653–1732) bodde också på gården.

Sonen Josef Persson var ägare till gården 1720–40. Han var gift med Elisabet Persdotter (1695–1758) och de fick en son som dog 1731.

Anders Olofsson (1715–84) från Gärdsmark 2 ägde gården från 1742 och till ca 1777. Han var soldat på roten 36 Käck 1743–44. Han gifte sig 1742 med Elisabet Persdotter som var änka på gården. Anders Olofsson gifte sig andra gången 1764 med Magdalena Mårtensdotter f. 1723 från Böle 9 som var änka på Hedensbyn 10. År 1749 hade Anders Olofsson ett mantal på 3/8 skatte och ett utsäde på 4 ½ tunnor. På gården fanns en häst, 9 kor och 10 får.

Erik Olofsson (1754–86) från Morön 3 var ägare till gården från ca 1777. Han gifte sig 1777 med Katarina Jonsdotter f. 1758 från Gummark 1 som ägde gården från 1786. Erik Olofsson var fångförare, dvs. han eskorterade fångar till fängelset i Öjebyn i Piteå socken. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Hedensbyn 9

Jöns Nilsson var ägare till gården 1643–81. Hans hustru hette Kelu Jakobsdotter och kom från Tjärn 4. Makarna hade sönerna Olof, som var ägare till Böle 12 1693–1700, och Jakob, som blev ägare till gården 1694. Hustru Kelu var ägare till gården 1682–93.

Jakob Jönsson ägde gården 1694–1715. Han gifte sig med Anna Tomasdotter (1662–1738). Makarna hade barnen Malin (1696–1776), Kelu som gifte sig med en soldat på roten 57 Lund, samt Mariet. År 1695 hade Jakob Jönsson en häst, 7 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 1/4 skatte.

Daniel Andersson (1674–1766) från Tuvan 3 var ägare till gården från 1718 och framåt. Han gifte sig med Malin Jakobsdotter (1696–1776) från gården. Daniel Andersson hade barnen Anna (1718–1802) som gifte sig 1744 med en soldat på roten 26 Skytt, Anders f. 1718 som gifte sig 1741 och var soldat på roten 24 Falk, Jakob (1720–92) som var soldat på roten 41 Lokatt, Maria (1721–92) som gifte sig 1750 och blev soldathustru på roten 16 Ström, Malin (1722–1802) som gifte sig 1756 på Bäck 9 och sedan flyttade till Tjärn 1, Karin f. 1724, Per f. 1725 som var

soldat på roten 10 Vikberg och som dog i Pommern, Margareta (1729–1803) som gifte sig 1753 med en soldat på roten 5 Båga, Nils (1729–30), Karin (1731–48) samt Daniel (1733–58) som var soldat på roten 41 Lokatt och dog i Pommern. Daniel Andersson hade 1749 ett utsäde på 3 $\frac{3}{4}$ tunnor och födde en häst, 8 kor och 8 får. Mantalet var 1749 på 5/16 skatte.

Sonen Jakob Danielsson Lokatt blev näste ägare till gården. Han gifte sig 1748 med Karin Persdotter (1710–73) från Kusmark 16 och andra gången 1775 med Anna Månsdotter (1736–1817) från Kusmark 6. Jakob Danielsson hade barnen Magdalena (1749–1801), Daniel f. 1753, Sara (1753–54), Per (1755–1841), Markus f. 1777 samt Jakob f. 1778.

Mågen Moses Olofsson (1744–1824) från Innerursviken 3 ägde gården 1773–82. Han var gift med Magdalena Jakobsdotter. Moses Olofsson malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Länsmannen Gabriel Hedlund (1750–1824), som flyttade in till församlingen 1782, ägde gården 1786. Han var vaktdräng på Övre Backen i Umeå socken 1768 och gifte sig 1774 med Anna Olofsdotter Öberg f. 1752, som troligen kom från Morön 3. Makarna hade barnen Anna Magdalena f. 1776 som 1799 fick sonen Gabriel Gustaf Sundqvist, Elisabet f. 1779, Carl Erik (1782–83), Marta Helena f. 1784, Gabriel f. 1785 och Olof Wilhelm f. 1789. En dotter Anna Greta dog 1793. Gabriel Hedlund hade en gård på Brännan inom Kyrkobordet. Hemmanet var på 2 tunnor och 4 skäl, men Gabriel Hedlund hade nedsättning av skatten med en tunna och 7 skäl.

Hedensbyn 10

Pigan Kerstin var ägare till gården 1632–56. Mantalet var 1654 på 5/8. Soldaten Herman Ryss från Tuvan 1 ägde gården 1657. Gården var öde 1660, då mantalet var på 1/8.

Jakob Nilsson (– död 1696) från Tjärn 4 var ägare till gården 1675–96. Han brukade Risön år 1675. Han gifte sig 1670 med Karin Göransdotter från Tjärn 3, vilken var i livet ännu 1687. Han gifte sedan om sig med Sara Andersdotter (ca 1635–1735) från Lund 6. Hon var 80 år gammal i 1724 års husförhörslängd. År 1675 sägs att Jakob Nilsson nyss upptagit ett vanbrukat hemman och inte hade sått något korn detta år. Han ägde inte mera än en ko. Skatten var på en tunna. Sara Andersdotter var ägare till gården 1696–1706. Jakob Nilsson hade barnen Britta, Kerstin (1680–1735), Nils (1687–1736) och Olof (1697–1740). År 1695 fanns på gården 4 kor och 6 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 1/8 skatte.

Nils Jakobsson (1687–1736) ägde gården 1706–07, och sedan blev han ägare till Lund 6 som han brukade fram till sin död. Han gifte sig med Sara Jönsdotter (1684–1758) från Lund 6. Beträffande barn, se under Lund 6.

System Britta Jakobsdotter var ägare till gården 1708–14 och 1717–21. Hennes bror Olof Jakobsson (1697–1740) var ägare till gården 1714–15 och 1733–41. Han gifte sig första gången med Karin Nilsson (1694–1728) från Innervik 19 och andra gången 1730 med Britta Andersdotter (1697–1739) från Medle 8. Olof Jakobssons änka stod som ägare till gården 1742, varför han måste ha gift om sig. Olof Jakobsson hade barnen Jakob f. 1726, Margareta (1727–1803) som gifte sig med soldaten Anders Jonsson Mört i Lövvångers socken, Sara f. 1731 som flyttade till annan

socken 1768, och Anders (1733–89) som blev gift på Gärde 5 i Lövångers socken. Olof Jakobsson ägde Bureå 1 1725–33.

Kerstin Jakobsdotter ägde gården 1716 och 1724–32, och Jakob Åberg var ägare 1722. Olof Jakobssons son Jakob Olofsson ägde gården 1743–48 och sedan ägde han Bäck 7. Han gifte sig med Anna Olofsdotter från Hökmark i Lövångers socken.

Sergeanten Arvid Johan Dahlberg (1725– ca 1759–60) från Västergötland var ägare till gården från 1748. Han gifte sig 1747 med Magdalena Mårtensdotter f. 1723 från Böle 9, vilken gifte om sig 1764 på Hedensbyn 8 efter att ha blivit änka. Makarna hade barnen Karl Gustaf som dog 1748, Lars Arvid (1749–1818), Karl (1752–81), Gustaf f. 1753, Alexander Magnus som dog 1754, Maria f. 1755, Maja-Stina som dog 1755, samt Arvid Markus (1756–1837). År 1749 har Arvid Dahlberg nyligen kommit till hemmanet, varför åkrar och ängar inte gett mer utsäde än 2 tunnor och 3 skälsland. Detta föder inte mer än en häst, 3 kor och 16 små kreatur.

Sonen kapten Lars Arvid Dahlberg ägde sedan gården. Han gifte sig 1777 med Maria Lagerbom, som var en dotter till majoren Daniel Lagerbom. Hans bror Arvid Markus Dahlberg var sedan ägare till gården och han gifte sig 1777 med Stina Jonsdotter (1758–1829) från Böle 1. Han var ägare åtminstone 1775–86. Hemmanet malde sin säd i kvarnen Storbrattan i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Arvid Markus Dahlberg var även fångförelse.

Hedensbyn 11

Johan Karlsson (1661–1739), som var son till Karl Olofsson på Hedensbyn 12, delade faderns hemman 1693, och så kom Hedensbyn 11 till. Fram till 1718 var han var ägare till gården. Han gifte sig 1691 med Anna Göransdotter från Tjärn 3 och var gift för andra gången med Malin Larsdotter (1667–1756) från Hedensbyn 1, som var ägare till gården 1718–21. Johan Karlsson hade barnen Kerstin och Olof f. 1694 som var soldat på roten 109 Brännare 1711–18. År 1695 hade Johan Karlsson en häst, 4 kor och 8 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1/2 skäl och mantalet var på 5/32 skatte. Johan Karlsson föll ihop på hemvägen från kyrkan och drunknade i en bäck i Södra Hedensbyn.

Sonen rustmästare Olof Johansson Hedbom (1694–1765) ägde gården från 1721 och framåt. Han gifte sig med Sara (1701–64). Olof Johansson hade barnen Kerstin f. 1713 som 1735 gifte sig på Bäck 6, Nils f. 1723, Kristina f. 1724, Margareta Hedbom (1724–79) som 1746 gifte sig till Degerbyn 5, Johan Hedbom f. 1727 som flyttade till Umeå socken 1759, Lars (– 1730), Marta f. 1733 som 1751 gifte sig på Sunnanå 1, Olof (1735–90), Nils (1739–39) samt Sigrid (1741–76) som 1760 gifte sig på Bergsbyn 7. Olof Johansson var soldat på roten 109 Brännare 1712–18 och korpral på roten 95 Utter 1719–21.

Sonen Olof Olofsson Hedbom ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1764 med Anna Jonsdotter (1745–1827) från Bureå 1 och makarna fick barnen Sara (1766–67) och Britta (1769–1855). Olof Hedbom hade år 1749 ett mantal på 33/128 skatte, sådde 3 tunnor och födde en häst, fem kor och 8 får. Olof Hedbom var ägare ännu 1786. Åren 1765–75 var han skraddare. Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Hedensbyn 12

Olof Karlsson (1584–1671) ägde gården 1629–65 och han var gift en gång. Olof Karlsson hade sönerna Karl, Per som var soldat från 1639 och senare brukssoldat, Nils som var soldat 1642, och Jon som fanns i byn 1633.

Karl Olofsson (– 1682) var ägare till gården 1667–82. Han gifte sig omkring 1653 med Kristina eller Kerstin Olofsdotter (– 1696), som var ägare till gården 1683–85. Karl Olofsson hade barnen Per som var soldat från 1689 och på roten 28 Åberg från 1695, Anders som dog omkring 1723, och Johan f. 1661. Johan Karlsson bröt ut halva hemmanet 1691 och grundade Hedensbyn 11.

Karl Olofssons son Anders Karlsson ägde gården 1685–1717 och han gifte sig 1683, troligen med Elsa (1655–1736) som senare noteras som hans hustru. Anders Karlsson hade barnen Zackarias, Olof (– 1710) som var soldat på roten 56 Kock, Per f. 1692 som var soldat på roten 2 Tåman, samt Göran (1699–1770). År 1695 hade Anders Karlsson en häst, 4 kor och 8 kreatur. Skatten var på 2 tunnor och ½ skäl. Mantalet var på 1/8 skatte.

Sonen Göran Andersson var ägare till gården från 1718. Han var gift med Lisbet Andersdotter (1700–72). Göran Andersson hade barnen Anders f. 1729 som gifte sig 1752 och var soldat på roten 28 Åberg från 1749 och dog i Pommern 1762, Lars (1733–1813) som gifte sig 1760 och var soldat på roten 33 Bergskråva och ägare till Lillkågeträsk 2, Karin (1736–1803) samt Elsa (1740–1813) som gifte sig 1763 med en soldat på roten 87 Strål. Göran Andersson hade år 1749 ett hemman som var av samma beskaffenhet som Hedensbyn 11 och med ett mantal på 33/128 skatte. Göran Andersson var nämndeman 1733–38.

Daniel Olofsson (1734–1813) från Lillkågeträsk 1 ägde därefter gården. Han gifte sig 1756 med Karin Göransdotter från gården. Makarna hade sönerna Olof (1758–1835) som flyttade till Lillkågeträsk 1, Anders (1759–1825) som blev nybyggare i Klubbfors i Piteå socken, Helena (1762–66), Daniel (1765–66), Daniel Hedman (1768–1841) som blev gästgivare på Sunnanå, Lars (1773–1807) samt Karl (1777–1843). Daniel Olofsson var ägare ännu 1786. Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Hedensbyn 13

Olof Andersson (1609–95) var ägare till gården 1640–71. Hans mor dog 1666. Olof Andersson och hustrun hade barnen Jon som gick ut som soldat 1667, Johan (– 1678) som var soldat 1677–78 samt Enok. Johan Olofsson var möjligen identisk med Johan Hedman som var gift med Karin, vilken var dotter till Jakob Pfundt på Risön.

Olof Anderssons son Enok Olofsson (– ca 1698) var ägare till gården 1674–98. Han var gift med Margareta Larsdotter, som var ägare till gården från 1698 till omkring 1714. Makarna hade barnen Anna f. ca 1684 och Olof. Enok Olofsson hade 1695 en häst, 7 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 1 skäl och mantalet var på 9/32 skatte.

Anders Persson Bjur f. 1690 var ägare till gården 1715. Han var soldat på roten 80 Bjur 1713–19. Han blev dömd till att mista livet 1719 för stöld, men blev benådad med gatlopp och skulle resten av livet arbeta i artellerismedjan i Stockholm.

Anders Persson var gift med dottern på gården, Anna Enoksdotter. Gården låg öde en tid fram till 1720.

Sven Mosesson (ca 1671–1724) från Innerursviken 3 var ägare till gården 1720–24. Åren 1701–20 hade han varit ägare till Ytterursviken 5. Han var först gift med Sigrid Olofsdotter från den sistnämnda gården, och sedan med Kerstin Gabrielsdotter f. 1688 från Bergsbyn 2. Sven Mosesson hade barnen Lisbet f. 1711 och Moses f. 1720, som var soldat på roten 15 Vik 1740–42.

Lilla Olof Persson ägde gården 1730. Olof Andersson (1693–1753) ägde gården 1732–41. Han hade tidigare ägt Gärdsmark 2 åren 1714–31 och därifrån kom hans hustru, änkan Anna Larsdotter (1682–1741). År 1742 blev han ägare till Morön 3, och året därpå gifte han om sig med Margareta Nilsson (1700–61) från Bureå 1. Olof Andersson hade barnen Anders (1714–84), som gifte sig 1742 och var soldat på roten 36 Käck fram till 1744 och gifte om sig 1764 och var ägare till Hedensbyn 8, samt Olof (1725–57), som ägde Morön 3 och var soldat på roten 28 Åberg 1747–49.

Sven Eriksson (1696–1757) från Kusmark 5 var ägare till gården 1744. Beträffande familj, se under Kusmark 5.

Nils Zackrisson Kuse (1709–1803) var ägare till gården 1744. Han var född på Norsjö 14 och var soldat på roten 65 Gök i Norsjö 1728–33 och roten 90 Kuse i Kusmark 1744. Nils Zackrisson fanns på Kusmark 5 en kort tid. Han ägde Storkågeträsk 2 åren 1734–44 och Storkågeträsk 1 åren 1745–60. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 2.

Fältväbel Olof Eriksson Dyrén (1708–78) från Kusmark 5 ägde gården 1746–69. Han var soldat på roten 58 Dyr 1728–41 och på roten 78 Hägg 1741. Han gifte sig 1735 med Margareta Johansdotter (1711–65) från Hedensbyn 14, och andra gången 1768 med Margareta Andersdotter Dubblare f. 1731, som var dotter till en soldat på roten 114 Dubblare. Olof Eriksson hade tillsammans med sin första hustru barnen Erik (1736–1800) som var soldat på roten 98 Berggren, Marta (1738–1804) som gifte sig med en soldat på roten 118 Tröger, Johan (1739–1824) som var soldat på roten 92 Skogsman, Eva (1745–45), Rebecka (1745–45), Margareta (– 1746), Olaus f. 1747 som flyttade till Stockholm 1768, samt Alexander f. 1750 som också flyttade till Stockholm 1768. Med andra hustrun hade Olof Dyrén sonen Anders (1769–69). År 1749 hade Olof Eriksson Dyrén ett utsäde på 4 tunnor och födde en häst, 7 kor och 8 får. Mantalet var på 25/64 krono. Hemmanet malde på 1760-talet sin säd i en skvaltkvarn i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Per Olofsson från Högländsnäs i Piteå socken köpte hemmanet 1769.

Johan Persson (1737–79) från Hedensbyn 2 och 14 ägde gården 1775–79. Han gifte sig 1759 med Margareta Persdotter (1736–1815) från Burvik 1. Makarna hade barnen Anna (1761–1832), Per Hedman f. 1763 som flyttade till Uleåborg i Österbotten 1786, Maria (1766–1850) som blev nybygggarhustru i Holmträsk, Erik f. 1769, Anna f. 1770 samt Olof Jägare (1774–1809). Johan Persson skrev 1772 kontrakt om hemmansbyte med Johan Johansson från Hedensbyn 13.

Daniel Persson, som troligen var son till en soldat på roten 26 Storskytt, var ägare till gården från 1781 och framåt. Han gifte sig 1781 med änkan Margareta Persdotter på gården.

Nils Johansson f. 1758 från Böle 8 var ägare till gården 1786–1801. Han var gift med Anna Jakobsdotter f. 1752 från roten 6 Gran i Bureå, och makarna hade barnen

Marta f. 1779, Johan f. 1781, Jakob f. 1783, Johan f. 1785, Magdalena (1787–1855), Nils (1790–94), Anna f. 1792 samt Kristina f. 1794. Nils Johansson var fångförare, dvs. han eskorterade fångar till fängelset i Öjebyn i Piteå socken. Familjen flyttade 1802 till Ljusvattnet i Burträsk socken. Enligt en uppgift var Nils Johansson spelman, och han byggde även orglar och klarinetter.

Hedensbyn 14

Per Larsson (– 1683), som var son på gården, ägde den 1647–83. Han var gift och hade en dotter som gifte sig på Hedensbyn 5, Per som gifte sig 1692 och blev hemmansägare på Kusmark 22, Nils som lämnade Västerbotten utan pass 1692, Anders, Abraham (1641–1739), Johan (1669–1753) som var soldat från 1686 och på roten 26 Skytt 1695–1700, samt Karin. Nils var sannolikt identisk med den Nils Persson Hedman f. ca 1670, som blev borgare i Piteå stad 1697. Per Larsson var sexman 1681.

Sonen Anders Persson var ägare till gården 1684–88. Åren 1688–1725 ägde han Hedensbyn 2. Han gifte sig 1681 med Kerstin Larsdotter (1643–1735) från Tjärn 3.

Anders bror Abraham Persson var ägare till gården 1690–95. Han var soldat 1677–89 och ägare till halva Innervik 19 åren 1686–87. Han gifte sig 1685 med Lisa Larsdotter från Innervik 19 och makarna hade barnen Per och Mariet. År 1695 hade Abraham Persson en häst, 8 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 11/32 skatte.

Anders och Abrahams bror Johan Persson Skytt (1669–1753) var ägare till gården från 1699 och framåt. Han var soldat från 1686 och på roten 26 Skytt 1695–1700. Han gifte sig 1700 med Mariet Eriksdotter (1680–1770) från Skråmträsk 1. Johan Persson hade barnen Sara som gifte sig med korpral Anders Östensson på roten 30 Skarp, Per f. 1702 som gifte sig 1738 på Hedensbyn 2, Erik f. 1705 som stannade kvar på gården, Margareta f. 1711 som gifte sig 1735 på Hedensbyn 13, Karin (1716–85) som gifte sig 1744 till Kusmark 12, samt Anna f. 1723 som 1742 flyttade till Piteå socken. Johan Persson var nämndeman 1725. Han var tydliggen verksam som skomakare på 1690-talet, och hade gjort brudskor till hustru Margareta Olofsdotter på Bureå 5. Johan Persson var nämndeman 1714–32.

Sonen Erik Johansson (1705–79) var ägare till gården därefter, men flyttade 1771 till Falmark 18. Han gifte sig 1729 med Karin Olofsdotter (1704–78) från Tuvan 2. Makarna hade barnen Johan (1731–33), Maria (1733–1809) som gifte sig och flyttade till Innervik 18, Olof (1737–39) samt Per (1740–1828). De fick också en son som dog 1730. Erik Johansson sades 1749 vara en flitig hemmansbrukare och hade ett mantal på 15/32 skatte. Han sådde 5½ tunna årligen och kunde föda en häst, 11 kor och 12 får.

Per Johansson (1702–75) från Hedensbyn 2 blev ny ägare till gården. Han gifte sig första gången med Sara Jonsdotter (– 1729) från Falmark 18, och de hade tillsammans dottrarna Maria (1726–1801) och Sara som dog 1729. Han gifte sig andra gången 1730 med Anna Olofsdotter (1708–75) från Hedensbyn 2 och hade tillsammans med henne barnen Sara (1732–94) som flyttade till annan socken 1754, Lisbet (1734–1800) som 1769 gifte sig med en soldat på roten 95 Utterman, Anna f. 1735, Johan (1737–79) vars hustru kom från Burvik 1 och vilken blev ägare till gården, Anders (1738–91) som gifte sig med en dotter på Klutmark 8 och blev hemmans-

ägare på Medle 5 och Hedensbyn 15, Katarina (1741–1808) som 1770 gifte sig med en soldat på roten 30 Skarp, Olof (1743–43), Stina (1746–1809) samt Marta (1749–1809). Efter det att Per Johansson lämnat hemmanet tog sonen över Johan över det. Han skrev kontrakt om hemmansbyte 1772 med Johan Johansson från Hedensbyn 13.

Johan Johansson Knipa (1747–1827) som kom från Degerbyn 7 hade varit soldat på roten 83 Knipa 1769–71 och ägde gården 1775–91. Han gifte sig första gången 1771 med Lisa Persdotter (1741–90) från Hjoggböle 6 och makarna hade tillsammans barnen Margareta (1772–1814), Katarina (1774–74), Elisabet (1775–76), Kajsa (1778–1855) samt Johan (1783–1849). Johan Johansson gifte sig andra gången med Sara Tiderstedt (1752–1824) från Kyrkobordet, och de hade tillsammans barnen Johan (1793–93) och Israel (1794–99). Hemmanet delades ca 1775 och efter delningen bestod hemmanet av 15/64 mantal eller 1 tunna och 7 skäl i skatt. Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Johan Johansson flyttade till Bäck 1791.

Hedensbyn 15

Sedan Hedensbyn 14 delats blev Anders Persson ägare till halva hemmanet som bestod av 15/64 mantal, eller 1 tunna och 7 skäl i skatt. Anders Persson (1738–91) var ägare 1775–83 och var en son till Per Johansson på Hedensbyn 14. Han gifte sig 1764 med Stina Nilsson f. 1731 från Klutmark 8. Makarna hade barnen Stefan (1763–66), Nils f. 1765, Per (1767–95), Anna (1770–1851) samt Maria (1772–96). Hemmanet malde sin säd i Bastukvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Anders Persson hade tidigare ägt Medle 5 och flyttade sedan till Hemmingen.

År 1786 var Anders Svanborg och Jakob Tjärnberg ägare. De hade vardera ett hemman på 7½ skäls skatt. Målare Jakob Nilsson Tjärnberg f. 1731 från Tjärn 4 gifte sig 1766 med Katarina Olofsdotter (1745–99) från Bodan 1. Tjärnberg var även svärdslipare. Makarna hade barnen Jakob (1767–1839), Margareta f. 1769, Nils f. 1770, Olof (1772–1831), Johan (1773–75), Nils f. 1775, Johannes (1779–1809), Stina f. 1781, Margareta f. 1784 samt Jonas (1789–1805).

Anders Svanborg f. 1731 kom från Lyckegården i Norra Össjö i Hishults socken i Halland och var militär. Han var trumslagare 1747–58, soldat på roten 80 Bjur 1758–59, korpral på roten 14 Lampa vid Umeå kompani 1759–, rustmästare 1762– och sedan förare. Anders Svanborg gifte sig 1753 med Katarina Plogman (1724–81) från Böle 11. Makarna hade barnen Karl f. 1753, Katarina f. 1754, Maja f. 1756, Britta f. 1758, Anna f. 1763, Eva f. 1764, dotter f. 1766 och Johan f. 1770. Anders Svanborg gifte sedan om sig med Anna Fattenborg f. 1745 från Lövångers socken och makarna hade sonen Gustav f. 1786. Familjen hade tidigare bott på Morön 1 och flyttade sedan till Kyrkobordet. Mågen Anders Johansson ägde gården år 1800.

Hedensbyn övriga

Nils Nilsson Berg var soldat i Bergsbyn från 1677, men han bodde i Hedensbyn 1677–83 då han var i tjänst. Möjligen var han identisk med Nils Nilsson på Hedensbyn 5 eller en son till denne. Nils Jonsson var soldat 1677. Kelu Eriksdotter kvitte-

rade 1712 ut lönen efter sonen Erik Lind som var pipare 1699–1709. Han kom bort vid Dnjeprströmmen 1709.

Foto 3. Hedensbyn 1–4 på 1930-talet. Okänd fotograf/Skellefteå museum.

RISÖN

Risön 1

Den gård i Hedensbyn som utgjorde början till hemmanet låg troligen nordost om Hedensbyn 6. Där fanns på 1700-talet Svidi gammelgården. Risön ägdes av assessorn i bergskollegiet Hans Philip Lybecker i Luleå 1640–75. Gården brukades av arrendatorer eller landbönder. Jon Andersson (– 1692), vars far Anders Jonsson från Ursviken brukat gården, var landbonde på gården omkring 1640 till 1655 och han blev ägare till Innerursviken 2 år 1657. Han var gift och hade barnen Anders f. 1633, som gifte sig 1663 och var ägare till Innerursviken 1, samt Elias. Jon Andersson och hans föräldrar hade varit landbönder i Risön i 30 år. Jon Andersson gick ut som soldat 1656 för sitt eget hemman, men var soldat redan 1654. Mantalet var 1654 på 9/16.

Abraham Olofsson från Innerursviken 1 brukade gården 1657–59 och han var gift med Britta Andersdotter. Makarna hade sonen Anders. Åren 1660–65 brukades gården av Margareta Plantina. Hon var änka efter kyrkoherde Petrus Linnerius (1616–56).

Jakob Pfundt brukade gården ca 1666–67, och han var troligen gift tre gånger. Jakob Pfundt var född i Tyskland och arbetade åtminstone från 1631 vid Sala gruva. Från 1635 hade han titeln hyttmästare. Åren 1635–38 tjänstgjorde Jakob Pfundt vid Nasafjälls silvergruva, där han hade titeln smältare. Han kallades även drivare. Jakob Pfundt hade 1636 med sig sonen Christier Jakobsson Pfundt som arbetade som malmskiljare. Fadern torde vara född senast ca år 1600. Jakob Pfundt arbetade 1638–40 vid Piteå drivhus med silveravdragningen. Jakob Pfundt tjänstgjorde från 1641 som malmetare i Torneå socken, och blev delägare i koppargruvan i Junosundo från 1644. År 1651 bodde Jakob Pfundt i Storkåge. Han blev samma år ålagd att betala sämskmakaren Anders Didriksson i Umeå 156 daler och 20 öre kopparmynt. Han var 1657 smältarålderman vid Sala gruva. År 1659 var han tillbaka i Skellefteå, och var då gift med en syster till Anders Jonsson på Tåme 4. Makarna hade sonen Mårten Jakobsson som 1660 frågade rätten om arv efter sin mor, som då var död. Jakob Pfundt bodde 1662–65 på Kyrkobordet och var omgift med Lisbeta. År 1667 framgår av ett tingsprotokoll att Jakob Pfundt letat efter malm på Kågnäset och bränt på ett berg. Samma år frånsade han sig Risön som gick tillbaka till bergmästare Hans Lybecker. År 1669 var Jakob Pfundt död, och hans änka krävdes på 100 daler kopparmynt som han fått i förskott. Hustru Lisbeta bodde 1669–71 på Kyrkobordet och en dotter bodde hos henne. År 1678 skrev Jakob Pfundts änka, hustru Lisbeta i Frostkåge, ett testamente till sin dotter Lisbeta Jakobsdotter, som möjligen blev gift på Boviken 4. Modern Lisbeta var omgift med Berendt Olofsson Smed på Frostkåge 12. Lisbeta och Jakob Pfundt hade även dottern Karin, som 1682 stämde sin styvfar Berendt Olofsson Smed för arvet efter modern. Karin hade varit

gift med Johan Hedman som var död 1682. Johan Hedman var sannolikt identisk med soldaten Johan Olofsson från Hedensbyn 13.

Olof Östensson från Hedensbyn 3 brukade gården 1669. Jakob Nilsson från Hedensbyn 10 var landbonde på gården 1674, och han var gift en gång. År 1675 sägs att endast 1/3 av hemmanet var sått detta år och 1½ tunnland var obrukat. Jorden och ängarna var vanbrukade sedan många år. Hemmanets skatt var 4 tunnor och 4 skäl.

Häradsskrivaren Lars Larsson Bjur (– ca 1698) från Böle 12 var ägare till gården 1675–98. Hans hustru hade fadersnamnet Mikaelsson och var från Gammelbyn i Burträsk socken. Lars Larsson hade barnen Abel, Kerstin som var gift med Jon Persson Berg på roten 32 Berg, Elisabeth som gifte sig 1684 med Samuel Nilsson (– senast 1688) som var borgare i Piteå stad 1685–87, Karin som gifte sig 1682–83 med prästen Daniel Martini Offerdalin i Hackås i Jämtland och Johan f. 1672 som gifte sig och blev soldat 1691 och på roten 27 Sik från 1695. Lars Larsson Bjur bytte 1678 bort 2 tunnlands åker på Bergsholmen samt Storänget vid gårdens fäbodrar till Mårten Jonsson på Bergsbyn 7. I stället fick Bjur andelar av Bockholmen med fiskevatten och notdräkten vid Bockholmsviken samt laxnätstället som kallades Norr på halsen. Skatten på Bockholmen var 4 skälsland och åkrarna på Bergsholmen var på 12 skälsland. År 1695 hade Lars Larsson en häst, 14 kor och 22 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 7/16 skatte. Risön hade medelmåttig åker och äng, lätt mulbete och nödtrött skog med lite laxfiske. Lars Larsson Bjur visade ett fastebrev daterat 11 augusti 1607 där det efterhand framkom att hemmanet på Risöns hade ägor med åker och äng som var köpta från åtskilliga hemman. 7 skäl av Jon Christersson från Frostkåge 13 och 4 skäl av Peder Målare i Hedensbyn, samt 4 skäl av Jon Jonsson i Hedensbyn med några lägdor. Lars Bjur var även organist, uppbrödsman och mantalskommisarie.

Furiren Jon Persson Berg från Tjärn 1 var ägare till gården 1699–1701 och han var gift med Kerstin Bjur från gården. Han hade tidigare innehaft Böle 12 åren 1685–93. Kerstins bror Abel Bjur ägde gården från 1702 och framåt. Elisabet Tallberg, som var änka efter kaptenen Moritz, ägde hemmanet 1709. F.d. Länsman Olof Larsson Degerman (– 1715) från Tjärn 5 var ägare till gården 1712, och sedan var han ägare till Lund 6 omkring 1713–15.

Komminister Per Sundberg (1660–1725) ägde gården 1713–20. Han gifte sig 1691 med Anna Welander (– 1738). Beträffande barn, se under Sunnanå 5. Per Sundberg bytte hemman 1720–21 med Olof Olofsson på Sunnanå 5. Per Sundberg var ägare till Sunnanå 5 1721–25.

Olof Olofsson (1678–1746) från Sunnanå 5 var ägare till gården från 1721 och en tid framåt. Han hade ägt hemgården 1710–20. Han gifte sig 1709 med Kerstin Olofsdotter (1683–1746) som möjligen kom från Yttervik 6. Makarna hade barnen Olof (1710–89), Lars f. 1712 som gifte sig 1739 och var soldat på roten 21 Bergman 1730–40 och ägare till Gärdsmark 2, samt Jonas (1714–33).

Sonen Olof Olofsson (1710–89) var ägare till gården, och han gifte sig 1734 med Anna Jonsdotter (1710–76) från Ragvaldsträsk 2 och hade tillsammans med henne barnen Kerstin (1734–95) som gifte sig 1760 till Östanbäck 13, Olof (1735–1811), Jon (1737–39), Jon f. 1741 samt Barbro (1748–1827) som gifte sig 1768 på Hjoggböle 4. Han fick också barnen Per som dog 1739, Lars och Anders som dog 1743, Hans som dog 1746, samt Erik som dog 1747. Han gifte sig andra gången 1777 med

Britta Eriksdotter (1724–1801) från Ostvik 3. År 1749 hade Olof Olofsson 5½ tunnlands utsäde med goda åkrar och ängar som födde 2 hästar, 13 kor och 14 småkreatur. Mantalet var på 3/8 skatte. Hemmanets ägor låg i flera byar och hade inte någon särskild skog, utan nyttjade utmarken både till vedbrand och mulbete i lag med Hedensbyn.

Sonen Olof Olofsson (1735–1811) var sedan ägare till gården, och han gifte sig 1758 med Kerstin Andersdotter (1736–1818) från Tjärn 2. Makarna hade barnen Olof (1759–1812), Anders (1761–63), Anna (1763–63), Kristina (1764–1827), Anna f. 1765, Barbro (1768–94), Margareta som dog 1771, Margareta (1772–1855) som gifte sig med Sven Nyman från Bergsbyn 5 och makarna tog över gården, Maria (1775–1857), Eva (1777–77), Lars f. 1778, Britta (1780–80) samt Katarina (1784–84). Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Gården övertogs av sonen Olof Olofsson (1759–1812), som gifte sig med Katarina Andersdotter (1758–1828) från roten 78 Lundström. Beträffande karta, se under Hedensbyn.

TUVAN

Vid roteringen 1695 sägs att byn hade medelmåttiga åkrar och ängar. Mulbetet var svagt och i byn fanns lite laxfiske och skog till vedbränsle.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs det att hemmanen 2 och 3 inte hade några utjordar. Åkerjorden ansågs ge god årsväxt, men det fanns inget tillfälle till att utöka markerna, eftersom de var obetydliga och hade ett svagt mulbete. Det fanns inga mjölkvarnar i byn och inte heller något otaxerat fiske. Från byn har nybygget Storträsk grundats.

Tuvan 1. Gran. Granden

Herman Hermansson Ryss ägde gården 1648–50. Han flyttade senare till Holmsvattnet 1. Soldaten Hans Philipsson fanns på gården 1656. Herman Ryss' bror, länsmannen Johan Hermansson (– 1697), ägde hemgården 1656–82 samt 1686. Han ägde Bergsbyn 8 åren 1647–54, och var länsman 1650–52. Johan Hermansson var gift och hade sönerna Per (1655–1741) och Gabriel. Johan Hermansson var år 1654 innehavare av Nils Perssons hemman (nedan) och var utfattig 1675. Han hade inget att tillgå, hade i alla fall små barn och hade inte sått något detta år. Johan Hermanssons änka dog 1710. Johan Hermansson kan ha haft en dotter Sara som gifte sig i Hackås i Jämtland år 1692. Sara Johansdotter uppgavs i Ovikens vigsellängd vara från Skellefteå och dotter till Johan Gran. Det är inte otänkbart att Johan Hermansson brukat Gran som släktnamn, eftersom länsmännen var tidiga när det gällde att ta upp släktnamn. Gårdens namn var också Gran. Johan Hermansson verkar senare vara ägare till Kusmark 1.

Sonen Per Johansson var ägare till gården 1683–1715. Hans första hustru hade fadersnamnet Olofsdotter och var från Degerbyn 1. Han gifte sig andra gången 1687 med Kerstin Nilsson (1658–1750) från Gärdsmark 2, och hade tillsammans med henne barnen Lisbet f. 1692 som gifte sig 1728, Kerstin f. 1698 som hade sonen Jon f. 1712 som gifte sig 1733 och flyttade till Piteå socken 1737, en dotter som inte är namngiven, samt Nils (1700–69). Den icke namngivna dottern hade sonen Jonas f. 1712 som bodde utanför socknen 1733–37 och flyttade till Piteå 1740. År 1695 hade Per Johansson en häst, 7 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 1 skäl och mantalet på 3/32 skatte. Per Johansson hade en fäbod vid sina skatteängar. Per Johansson var soldat från 1677 och fortfarande 1687. Han hade soldatnamnet Tuva.

Per Johansson berättade vid roteringen 1695 att han hade en del av den avhysta röken Ångermansbäcken i Bergsbyn som bestod av 2 tunnland. Han visste inte under hur lång tid jorden hade legat under hemmanet. Den övriga delen ägdes av Jon Persson och Olof Persson i Hedensbyn. Nämndemännen berättade att hemmanet blivit avhyst p.g.a. att jorden var frostlänt.

Sonen Nils Persson (1700–69) ägde gården från 1718 och framåt. Han gifte sig första gången 1722 med Karin Jonsdotter (1702–56) och andra gången 1759 med Karin Johansdotter (1711–77) från Ersmark 4. Nils Persson hade barnen David (1723–40), Sven f. 1724, Olof f. 1725, Maria f. 1726, Sara f. 1726, Per (1728–1812), Sven f. 1728, Lars f. 1730, Stina (1731–35), Britta (1732–76) som gifte sig 1769 med en soldat på roten 53 Dryg, Johan (1733–1809) som var soldat på roten 53 Gärdfelt, Anna f. 1734, Kerstin (Stina) (1735–97) samt Jonas f. 1737. År 1749 sådde Nils Persson 2 tunnor och födde en häst, 6 kor samt 10 småkreatur. En del av ägorna låg i Hedensbyn och Bergsbyn. Nils Perssons hemman utnyttjade också mulbete och skogen i de nämnda byarna. Under detta år var mantalet på 9/64 skatte.

Sonen Per Nilsson ägde sedan gården, och var fortfarande ägare 1786. Han gifte sig 1751 med Margareta Eriksdotter (1725–79) från Bergsbyn 4. Makarna hade barnen Nils f. 1753, Katarina (– 1753), Jonas och Erik (– 1761), Margareta (– 1766) samt Margareta (– 1769). Mantalet var på 9/64 och skatten var på en tunna och ett skäl. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Tuvan 2

Olof Jönsson (1587–1668), som troligen var son på gården, var dess ägare 1632–68. Han gifte sig med Kerstin, som dog 1679. Makarna hade barnen Jöns, som föddes omkring 1637, Karin samt Kerstin. Kerstin ägde gården 1669–71. Mantalet var 1654 på 7/16.

Sonen Jöns Olofsson (ca 1637–77) ägde gården 1674–77. Han gifte sig med Margareta Andersdotter (1639–1731) från Bergsbyn 1. Makarna hade barnen Olof (1671–1739) och Sara, som möjligen gifte sig på Gagsmark 1. Jöns Olofsson gick ut som soldat 1677 och dog samma år i juli vid Köge bukt i Danmark. På gården fanns soldatänkan Karin 1678 och 1683–84, vilken troligen var syster till Jöns Olofsson. De sistnämnda åren kallas hon för Moses Öndessons Karin. Karin brukade 1678 en del av hemmanet och hade 4 små barn. Hon hade ingen manshjälp och hade endast en ko. Karin kunde inte betala skatten. Moses Öndesson var tremännings soldat i Tuvan 1676–78 och vanlig soldat från 1678. Han torde ha dött samma år och var troligen från Ytterursviken 1.

Jon Hansson (1638–1725) ägde gården 1678–1701. Han gifte sig 1677 med änkan Margareta Andersdotter (1639–1731). Han blev 1703 ägare till Bergsbyn 2. Jon Hansson kom troligen från Åbyn 6 i Burträsk socken. Han ägde det hemmanet 1662–79 och var borta från gården 1680. Jon Hansson hade barnen Kristoffer f. 1668 som gifte sig och blev ägare till Gummark 2, Anders som gifte sig och var soldat på roten 19 Lekatt och ägare till Bergsbyn 2, Israel f. 1688 som gifte sig och var soldat på roten 19 Lekatt och hemmansägare på Bergsbyn 2, samt Jöns som gifte sig med änkan på Kusmark 3 och blev soldat på roten 19 Lekatt. Jon Hansson fick arv efter pigan Kerstin Olofsdotter. Hennes syster Karin Olofsdotter protesterade utan resultat mot testamentet. År 1695 hade Jon Hansson en häst, 13 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 1 skäl och mantalet på 7/16 skatte. Jon Hansson var sexman 1695 och kyrkvärd 1700–04. Han var smed 1694.

Olof Jönsson (1671–1739) från hemmanet ägde gården 1702–39. Han gifte sig 1702 med Sigrid Persdotter (1682–1774). Makarna hade barnen Karin f. 1705 som

gifte sig 1737 på Hedensbyn 14, Maria (1709–44) som gifte sig 1737 på Frostkåge 6, Per f. 1712, Anna (1717–83), Kerstin (1720–48), Jöns som var soldat 1741 och troligen på roten 36 Käck och dog 1741 i Finland, samt Jon f. 1725 som gifte sig 1746 och blev hemmansägare på Sunnanå 2.

Sonen Per Olofsson (1712–86) var ägare till gården från 1742, och han gifte sig 1746 med Britta Östensdotter (1719–1803) från Norsjö 13. Makarna hade barnen Sigrid (1746–50), Margareta (1747–50), Olof (1750–50), Sigrid (1751–1841), Katarina (1753–1833), Margareta (1755–55), Maria (1757–59), Margareta (1759–1833) som gifte sig 1781 på Degerbyn 6, samt Per (1760–61). Per Olofsson sådde årligen 5 tunnland och födde en häst, 13 kor och 16 små kreatur. Mantalet var år 1749 på 25/64 skatte. Per Olofsson var fortfarande ägare 1786 då skatten var på 3 tunnor och ett skäl. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Tuvan 3. Hällom

Per Nilsson (– 1677) var ägare till gården 1642–62. Hans hustru dog 1673. Makarna hade barnen Per (– 1656) som var soldat 1647–56 och som dog det sistnämnda året i Polen, Anders (– 1680), Mårten som gifte sig 1668, troligen Kerstin (– 1706) som var krögerska på Kyrkobordet i Umeå socken, samt troligen Anna som bodde på Morön 1707.¹⁷³ Mantalet var 1654 på ½.

Anders Persson ägde gården 1663–80. Han var troligen son på gården. Han gifte sig med Mariet Danielsdotter (– 1684) från Storkåge 1, som varit gift på Tjärn 3. Hon stod som ägare till gården 1681–84. Anders Persson hade barnen Anders som möjligen var född 1660 och som blev soldat på roten 19 Lekatt och hemmansägare på Bodan 2, Per (1662–1755), Olof f. 1671 som gifte sig och blev ägare på Hedensbyn 2, samt Daniel f. 1674 som gifte sig och blev ägare till Hedensbyn 9.

Sonen Per Andersson var ägare till gården 1685–1720. Han gifte sig första gången 1684 med Kerstin Olofsdotter (1661–1727) från Bergsbyn 5, och andra gången 1729 med Malin Olofsdotter (1685–1761) från Yttervik 4. Per Andersson hade barnen Anders f. 1684, Karin (1690–1732), Malin f. 1692 som gifte sig 1716, Olof f. 1695 som blev ägare till Östanbäck 8 och soldat på roten 55 Grubb 1714–48, Mariet f. 1699, Lars (1704–84) som var sjuklig ca. 1719, Daniel (1709–41) som blev soldat på roten 23 Tuva och dog i Finland 1741, samt troligen sonen Johan som var soldat på roten 4 Nyman 1713–14 då han dog. År 1695 hade gården en häst, 12 kor samt 12 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 15/32 skatte. Olof Grubb med familj bodde på gården 1749–50.

Per Anderssons son Lars Persson (1704–84) var ägare till gården från 1725. Han gifte sig 1727 med Margareta Östensdotter (1709–87) från Frostkåge 1. Makarna hade barnen Per (1728–1811), Margareta som föddes 1729 och troligen dog 1739, Östen f. 1731, Kerstin (1733–1804) som gifte sig 1760 till Stämninggården 3, Anders (1737–37), Lars (1740–1816), Malin f. 1744, Magdalena (1746–1827), Margareta (1747–48), Katarina (1749–1828) som gifte sig 1777 med Anders Olofsson från Vallen 5 i Lövångers socken, samt Jöns (1752–52). De fick också en dotter som dog 1730, Daniel som dog 1739, och Olof som dog 1744. Lars Persson hade år 1749 ett utsäde på 7 tunnor och därtill en häst, 18 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på 1/2 skatte. På gården fanns på 1750–60-talen Anders Johansson f. 1738, som var bror-

son till någon på gården. Lars Persson var sexman 1740. Han var fortfarande ägare 1775, då mantalet var på ½. Sedan delades hemmanet mellan sönerna Lars och Per.

Lars Larsson (1740–1816) ägde ena halvan som hade 2 tunnor skatt. Den andra halvan ägdes av Per Larsson, som gifte sig 1764 med Beata Hansdotter (1746–1829) från Ytterursviken 1. Hemmanen malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Tuvan övriga

Sockensämskaren Anders Burstrand (1737–1802) från Burvik 1 fanns i Tuvan 1765–75. Han var verksam som sämskare åtminstone 1765–75. Han gifte sig med Marta Persdotter (1732–1809) och makarna hade barnen Per f. 1761 och Stina (1766–1843). Familjen bodde sedan i Hedensbyn. Burstrand hade ett torp 1765 som låg i nuvarande Södra Bergsbyn. Marken var troligen en utjord i Tuvan som tillhörde Bergsbyn. Senare har marken överförts till Bergsbyn och anses numera ligga inom den byn.

BERGSBYN

Vid roteringen 1695 sägs att Bergsbyn har god åker och medelmåttiga ängar, med något mulbete och sikfiske. Skogen var nödortftig till vedbrand och timmer. I byn finns ett kalkbruk.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn har möjlighet att utvidga utmarkerna, men det finns få ängar. Skog finns till husbehov och i byn finns 4 skvalt-kvarnar som går om våren. I byn finns ett kalkbruk, men inget fiske förutom de som redan är taxerade.

Råmärken mot Hedensbyn, 1753: Råbäcksbron vid älven, bron över Slyet nedan-om eller överst vid Tuvbovallen, Bergskullaklinten, havsviken mitt för Randören. Ängen Öndebran låg under hemmanen i Bergsholmen sedan åtminstone senare delen av 1500-talet. År 1752 blev ängsområdet fördelat på samtliga hemman i byn och betraktades som ett urfjäll. Öndebran hade sannolikt förvärvats på 1500-talet från Ursviken. En annan benämning på Öndebran var Klavsgränden. I Bergsbyn gjordes omkring år 1900 ett fynd av 13 romerska mynt från 200- och 300-talet e.Kr.

Litteratur: *Bärgsbyn 1543-1975*, Skellefteå 1977, 306 s. ill. Duplic.

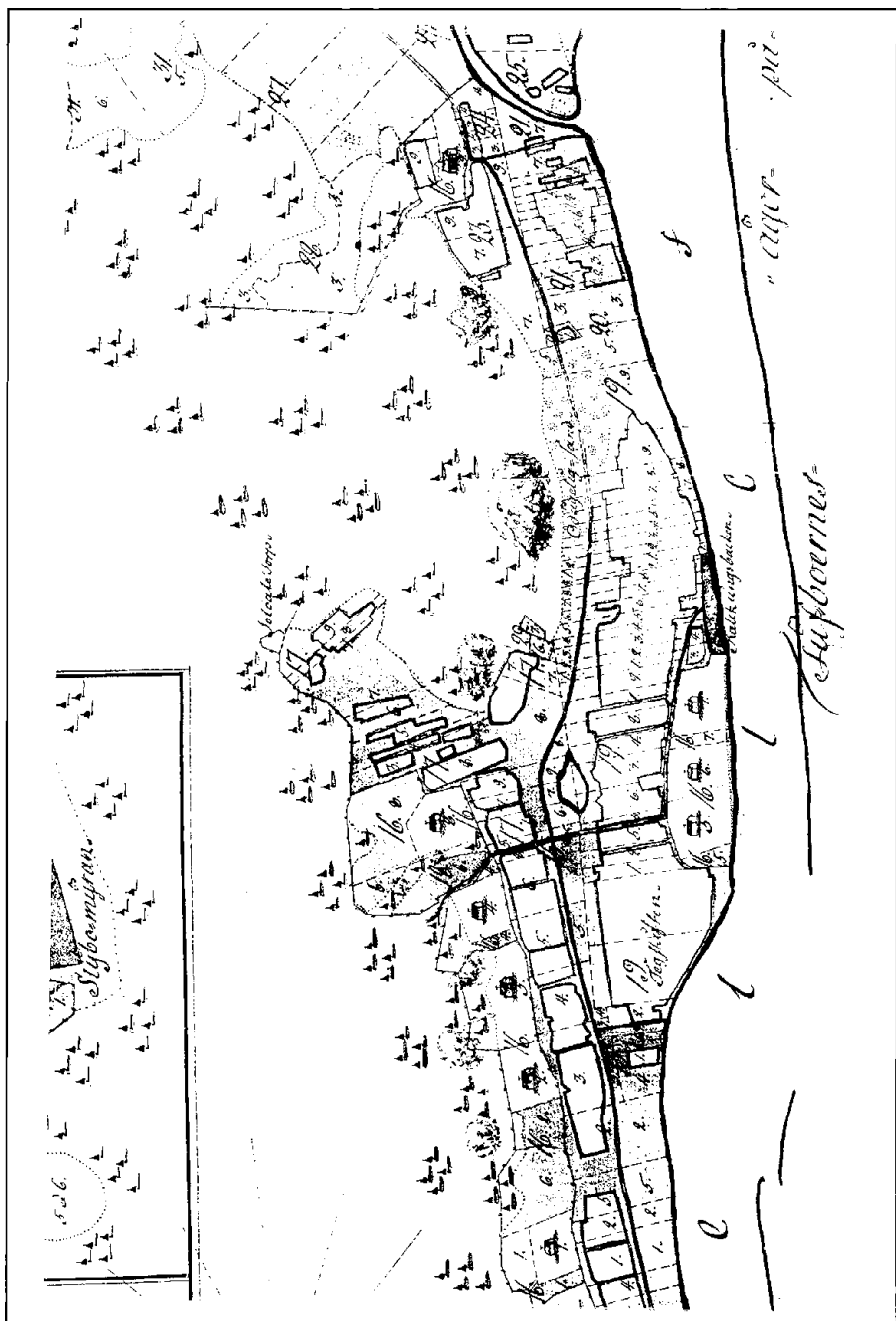
Bergsbyn 1

Anders Olofsson f. 1617 var ägare till gården 1640–69. Tillsammans med hustrun (–1687) hade han barnen Margareta f. 1639 som gifte sig på Tuvan 2, Jon som blev soldat 1656, och Anders som blev kvar på gården. En bror till Anders Olofsson var Olof Olofsson som var soldat 1645–54. En tredje bror var Johan Olofsson. Anders Olofsson var soldat 1657. Mantalet var 1654 på 3/16.

Sonen Anders Andersson ägde gården 1671–1701. Första hustrun som han gifte sig med 1664 dog 1696 och andra gången var han gift med Malin. Anders Andersson hade tillsammans med första hustrun barnen Malin f. 1670 som gifte sig 1697 på Ostvik 11, Karin (1672–1739), Margareta som var gift, Anna (1675–1756) som gifte sig på Innerursviken 1, Britta som dog senast 1699, och troligen sonen Lars som var soldat på roten 21 Bergman. År 1695 hade Anders Andersson en häst, 13 kor samt 14 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 3/8 skatte.

Vid roteringen 1695 påstod sig Anders Andersson ha ½ tunnland från Per Perssons hemman i byn, som han hade köpt för några år sedan för 50 daler kopparmynt. Anders Andersson skattade för jorden som var inräknad i hemmanets skatt. Anders Andersson påstod sig också ha en äng i pant för 25 daler kopparmynt från Gabriel Nilsson i byn och hade betalat 1 daler och 8 skilling kopparmynt årligen i skatt. Han erbjöd sig avstå från ängen mot lösen.

Olof Jonsson (1667–1734) från Böle 5 ägde gården 1702–31. Han gifte sig 1695 med Karin Andersdotter (1672–1739), och de fick barnen Britta, Maria f. 1701 som 1722 gifte sig till Innervik 7, Karin (1705–76), Malin f. 1705 som gifte sig 1733 och gifte om sig 1741 till Ytterursviken 2, samt Margareta f. 1712 som 1743 gifte sig på Innervik 1. Olof Jonsson var nämndeman 1718–30.

Karta 111. Bergsbyn 1764–65. Storskifte på inägor av Olof Clausén. Numreringen på kartan motsvarar numreringen i boken.

Sven Persson (1711–97) från Innerursviken 3 blev ägare till gården 1732–64. Han gifte sig 1731 med Karin Olofsdotter (1705–76) från gården. Makarna hade barnen Olof (1731–80) och Marta f. 1735, som 1759 gifte sig till Innervik 9. De fick också en dotter som dog 1734 och en son som dog 1738. Sven Persson sådde årligen 3 tunnor och födde 7 kor, en häst och 14 små kreatur. Mantalet var år 1749 på 1/4 skatte. Sven Persson var nämndeman 1754–62.

Sonen Olof Svensson (1731–80) var ägare från 1769. Han gifte sig 1757 med Katarina Larsdotter (1731–1801) från Degerbyn 5. De fick barnen Sven (1757–1831), Anna (1759–60), Margareta (1761–1837), Lars (1762–63), Katarina (1763–64), Lars (1765–1839), Katarina (1768–69), Samuel (1770–70), Katarina (1772–1857) samt Samuel (1774–75). Olof Svensson var fortfarande ägare 1775. Hustrun Katarina Larsdotter ägde gården 1783–86. Mantalet var på 1/4 och skatten på 2 tunnor. Hemmanet malde sin säd i Blåkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Olof Svensson hade köpt andelen 1773 av sin svåger Samuel Degerman på Degerbyn 5.

Bergsbyn 2

Nils Christiersson var ägare till hemgården 1621–57. Han var gift och var soldat 1657. Hustru Karin ägde gården 1658–59.

Jon Smed, som möjligen hade fadersnamnet Andersson och var från Bergsbyn 1, ägde gården 1660–78. Hans hustru dog 1690. Makarna hade barnen Nils Jonsson Skata, som var soldat 1669, Karin och Britta. Jon Smed eller Stark hade varit bruksknekt 1665–69 och betecknades fattig 1675. Han hade inte sått något och hade endast två kor.

Anders Jonsson, som dog omkring 1679 och kom från Tjärn 1, ägde gården 1678–79. Han gifte sig 1655 och hustrun dog omkring 1699. Makarna hade en dotter som gifte sig med Hans Warg i Piteå stad, samt dottern Anna. Anders Jonsson gick ut som soldat för sitt eget hemman 1679 och dog sannolikt samma år.

Hustru Britta Jonsdotter, som var en dotter till den tidigare ägaren Jon Andersson Smed, var ägare till gården 1679–82. Hon gifte sig 1682 med Gabriel Nilsson (–1699) som ägde gården 1682–99. Makarna hade barnen Kerstin f. 1688 som gifte sig på Hedensbyn 13, Britta f. 1690 som gifte sig 1720 till Furunäs 2, och Per f. 1699. År 1695 hade Gabriel Nilsson 8 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 5/16 skatte.

Korpral Johan Olofsson Furman (–1701) ägde gården 1699–1702. Han kom från Furunäs 2 och ägde hemgården från 1688. Han var soldat på roten 20 Furman 1675–1701. Han gifte sig 1681 med Kerstin Johansdotter (–1702).

Jon Hansson (1638–1725) från Tuvan 2 var ägare till gården från 1703 och framåt. Han gifte sig 1676 med Margareta Andersdotter (1639–1731) från Tuvan 2. Makarna hade barnen Kristoffer f. 1668 som gifte sig och blev ägare till Gummark 2, Jöns (1670–1749) som gifte sig och var soldat på roten 19 Lekatt från 1704, Israel f. 1688 som gifte sig och var soldat på roten 19 Lekatt 1712–15 och var ägare till Bergsbyn 2, samt Anders (–1717) som gifte sig och var soldat på roten 19 Lekatt 1716–17 och hemmansägare på Bergsbyn 2.

Sonen Anders Jonsson Lekatt (–1717) ägde gården 1714–17. Han gifte sig med Malin. Pigan Karin var ägare till gården 1718.

Anders Jonssons bror, sergeanten Israel Jonsson Bergström (1688–1744) från Tuvan 2, ägde gården 1719–39. Han var soldat på roten 19 Lekatt 1712–15 och ägare till Kusmark 6 åren 1742–44. Han gifte sig 1720 med Karin Persdotter (1698–1788) från Hjoggböle 6 och tillsammans med henne hade han barnen Jonas (1721–32), Per (1723–1805) som var soldat på roten 87 Strål från 1742, Maria f. 1724, Karin f. 1728, Anders f. 1731 som gifte sig 1757 med en dotter på Hjoggböle 2 och flyttade till Umeå socken 1758 där han blev bonde i Åträsk, Sigrid (1732–1812) som gifte sig 1763, Anna f. 1736, Anna (1737–1811) som blev soldathustru på roten 88 Krigsman, samt Jon (1740–1811) som gifte sig och blev ägare till Kusmark 6. De fick också en son som dog 1732.

Per Persson (1704–42) från Innervik 13 ägde gården fram till 1742. Han gifte sig 1727 med Britta Johansdotter (1708–90). Makarna hade barnen Johan (1727–1816), Anders (1730–99), Nils f. 1732, Margareta f. 1734, Kerstin f. 1735, Nils (1735–88) som flyttade till Burvik, Margareta (1736–1820), Lars f. 1738, Kerstin f. 1739, Per (1741–97) samt Kerstin (1741–1809).

Sonen Johan Persson (1727–1816) ägde därefter hemgården. Han gifte sig första gången 1755 med Anna Persdotter (1730–95) från Tjärn 1 och andra gången 1798 med Stina Eriksdotter (1748–1829) från Ullbergsträsk. Johan Persson hade tillsammans med sin första hustru: en dotter (1758–58), Marta (– 1761), Per (1762–1830) som tog över hemmanet, Britta (– 1763), Britta (1765–66), Susanna (1767–1845) samt Marta (1772–1836). I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att Johan Persson inte hade hunnit med att bruka hemmanet som var brukligt. Man hade dock hopp om att Johan Persson skulle sätta hemmanet i stånd, eftersom han hade lovord om sig att vara en flitig hemmansbrukare. Gården hade samma villkor som hemmanet Bergsbyn 1, dvs. man sådde årligen 3 tunnor korn och födde 7 kor, en häst och 14 småkreatur. Mantalet var på 1/4 skatte. Johan Persson var fortfarande ägare 1786, då skatten var på 2 tunnor. Hemmanet malde sin säd i Degerbysskvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Per Johansson (1762–1830) gifte sig 1785 med Eva Nilsson (1765–1842) från Innervik 5. Makarna hade barnen Johan Petter f. 1786, Nils (1787–1812), Anna Greta (1789–89), Martin f. 1790, Britta Karolina (1791–93), Anders (1792–93), Anna Kajsa f. 1794, Eva Maria (1795–95), Adam (1796–96), Per (1797–98), Gustav (1798–1809), Olof (1799–1868), Anders (1800–01), Karl Erik (1804–05) samt Eva Kristina (1806–28).

Bergsbyn 3

Johan Andersson (– 1683) ägde gården 1643–78. Han gifte sig senast 1640 med en dotter till gårdens förre ägare Daniel Andersson. Hustrun dog 1696. Makarna hade barnen Margareta samt Anna, som gifte sig till Drängsmark 2. Mantalet var 1654 på 11/32. Olof Håkansson i Selet i Lövångers socken hade fordringar på Johan Andersson 1657.

Jon Svensson (1640–1727) från Yttervik 2 ägde gården 1679–1714. Han gifte sig 1667 med Margareta Johansdotter (– 1678) från gården, och andra gången med Sara Mårtensdotter (1650–1742) från Bergsbyn 7. Jon Svensson hade barnen Johan som dog före 1705 och som troligen var soldat på roten 22 Brav, Margareta som troligen gifte sig på gården, Karin som troligen gifte sig på Innervik 1, Daniel f. 1678 som

gifte sig och var ägare till Drängsmark 4, Sven, Benjamin samt Mårten (1691–1755). De flesta barnen var döda 1721. År 1695 fanns på gården en häst, 14 kor och 15 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 3/8 skatte.

Anders Andersson (– 1710) från Kusmark 7 var tillsammans med sin svärfar Jon Svensson ägare till gården år 1702. Han var gift med Margareta eller Karin Jonsdotter. Anders Andersson hade barnen Kerstin f. 1701 som 1734 gifte sig till Innervik 3, och Johan (1704–83), som flyttade till Kusmark 7. Anders Andersson gifte sig ca 1705 med Anna Mårtensdotter (1671–1754) från Bergsbyn 7, som var änka efter Johan Jonsson på gården, och makarna bodde på Ersmark 5 från 1705. De hade barnen Mårten f. 1706, som var soldat på roten 91 Kruskopp 1726–42, samt Dordi (1709–94), som gifte sig på Kusmark 7.

Mårten Jonsson ägde hemgården från 1714 och framåt, men flyttade 1725 till Böle 9 och blev den gårdens ägare. Han gifte sig med Magdalena Larsdotter (1689–1770) från Tjärn 3. Mårten Jonsson var förare i Drängsmark 1743. Makarna hade barnen Jon f. 1714, Karin f. 1715, Lars f. 1718, Sara f. 1719, Daniel (1720–32), Kerstin f. 1722, Magdalena f. 1723 som gifte sig 1747 på Hedensbyn 10 och gifte om sig 1764 på Hedensbyn 8, Jonas (1725–45), Sven f. 1728 samt Sara (1730–97) som gifte sig 1756 med en soldat på roten 32 Berg och gifte om sig 1759 med en soldat på roten 30 Skarp.

Jon Nilsson (1699–1788) från Innervik 5 blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1723 med Margareta Johansdotter (1695–1779), som var en dotter till Johan Jonsson på gården. Makarna hade barnen Johan (1724–74), Nils f. 1725, Jonas f. 1726, Nikolaus f. 1728, Mårten f. 1729, Nils f. 1731 som flyttade ut ur socknen 1758, samt Anders (1736–1817) som flyttade till Källbomark 3. Av barnen dog en son 1730 och en dotter 1734. Jon Nilsson sådde 4½ tunnor och födde en häst, 12 kor och 16 får. Mantalet var år 1749 på 3/8 skatte. Jon Nilsson var nämndeman 1740–47.

Sonen Johan Jonsson (1724–74) var därefter ägare till gården till sin död. Han gifte sig 1749 med Sara Simonsdotter (1717–85) från Yttervik 6. Makarna hade barnen Jonas (1751–51), Anders f. 1751 som gifte sig med Maria Svanborg och makarna var bosatta på Morön 1 och i Brattjärn i Lövvångers socken, Jonas (1753–53), Salomon (1754–54), Margareta (1756–57), Johan (1757–1836), en dödfödd son 1760, Salomon (1761–62) samt Margareta (1763–63).

Sara Simonsdotter ägde gården 1775 och sedan tog sonen Johan Johansson över gården och fanns som ägare åtminstone 1783–86. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården. Johan Johansson var gift med Britta Persdotter (1762–1832) från Lund 2, och makarna hade barnen Sara (1783–1830), Johan Berglund (1784–1855), Britta (1786–1855), Per (1788–1860), Jonas (1790–1866), Anna (1793–1874), Eva (1795–1832), Anders Berglund (1797–1860), Gustav Berglund (1800–55) samt Lena 1802–81).

Bergsbyn 4

Anders Olofsson, som var en bror till en tidigare ägare av gården, var bergsknekt vid Piteå silververk 1646–48. Troligen är han identisk med den Anders Olofsson som 1663 blev lejd till soldat av Nils Eriksson i Rönnbäcken. Han var soldat till 1677 och dog samma år i Malmö. Anders Olofsson hade soldatnamnet Sprint. En bror var Nils

Olofsson f. 1619 som sannolikt var soldat. Han kallades Nils Olofsson Stark när han gifte sig 1656.

Swågern Per Clemetsson (– 1690) från Hedensbyn 7 ägde gården 1649–71. Hans första hustru dog 1652, och andra hustrun dog 1689. Per Clemetsson hade sönerna Johan och Lars, som var halvbröder, samt Per (– 1667), som var soldat 1660–67 och dog det sistnämnda året i Kristianstad. Möjligen var även Olof Persson (– 1667) en son till Per Clemetsson. Han var soldat 1660–67 och dog det sistnämnda året i Kristianstad. Per Clemetsson var soldat 1654–57, och tjänstgjorde troligen vid Piteå silververk i Silbojokk. Han hade tjänstgjort redan 1637 vid silververket. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$.

Sonen Johan Persson (– 1679) ägde gården 1674–79. Han var soldat 1679, och dog samma år i Ystad. Johan Persson var gift med Kerstin Andersdotter (– 1696), som var ägare till gården 1679–81. Hon kom från Bergsbyn 3, där hon hade sin bror. Makarna hade barnen Per f. 1674 som gifte sig och blev ägare till Boviken 2, Olof, samt ytterligare ett barn. År 1678 sades i en längd att Johan Persson var mycket fattig och hade 3 barn men endast en ko. Han hade lånat till utsädet och kunde inte betala skatten. Han gick sannolikt ut som soldat på grund av fattigdomen. Kerstin Andersdotter gifte om sig 1681 på Boviken 2. År 1682 var Per Clemetsson åter ägare.

Lars Persson (1638–1724), som var halvbror till Johan Persson, ägde gården 1683–99. Han hade varit bosatt i Svartjärn, Lövångers socken 1677–82 och hade varit soldat 1677–78. Han bytte bort hemmanet 1699 och var ägare till Hedensbyn 1 åren 1699–1709. Lars Persson var gift med Anna. Beträffande barn, se under Hedensbyn 1. Lars Persson gifte sig andra gången 1710 med Margareta Olofsdotter (1631–1724). År 1695 hade Lars Persson en häst, 13 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på $\frac{3}{8}$ skatte. Lars Persson var nämndeman 1695–1711 och sexman 1697.

Lars Persson påstod sig 1695 ha pantägor av 4 skäl åker med äng för 42 daler kopparmynt ifrån grannen Per Persson. Lars Persson betalade skatt till Per Persson i proportion till ägornas storlek. Dessutom hade Lars Persson en äng från Per Persson för 2 daler för vilken han årligen hade betalat 1 daler i skatt till honom. Lars Persson fick avstå ägorna mot lösen.

Anders Persson (1646–1731) ägde gården 1699–1714. Han kom från Kalvträsk och hade ägt Hedensbyn 1 åren 1686–99. Han gifte sig 1688 med Britta Eriksdotter (1654 – ca 1723), som stod som ägare till gården 1715–16. Anders Persson hade barnen Mariet troligen född 1688, Anna (1690–1744) som flyttade till Bäck 2, Britta f. 1692 som gifte sig på Ytterursviken 1 samt Erik (1695–1738).

Sonen Erik Andersson ägde gården 1716–38. Han gifte sig 1716 med Margareta Jonsdotter (1694–1780) från Furunäs 1. Makarna hade barnen Britta f. 1716, Britta (1718–1810) som gifte sig 1741 på Morön 4, Johan (1720–83), Elisabet (1720–1810) som gifte sig till Gärdsmark 2 och gifte om sig till Morön 3, Margareta f. 1723, Margareta (1725–99) som gifte sig 1751 på Tuvan 1, Anders f. 1725 som blev soldat på roten 20 Furman och dog i Pommern 1758, Maria (1729–1821) som gifte sig 1763 med en soldat, samt Salomon (1731–58) som var soldat på roten 101 Lustig och som dog i Pommern 1758. Erik Andersson var nämndeman 1731–34.

Sonen Johan Eriksson ägde därefter gården. Han gifte sig 1743 med Karin Nilsdotter (1709–93) från Bodan 3, som tidigare varit gift med en soldat på roten 36 Käck och sedan med en soldat på roten 35 Holm. Makarna hade barnen Margareta och Erik som båda föddes 1744 och dog samma år, Erik som dog 1746, Olof (1746–1809), Margareta (1747–61) samt Katarina (1749–52). Johan Eriksson hade år 1749 ett mantal på 1/4 skatte. Hemmanet var av identisk beskaffenhet som Bergsbyn 1. Johan Eriksson var fortfarande ägare 1769.

Sonen Olof Johansson (1746–1809) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1769 med Maria Hansdotter (1742–1808) från Ytterursviken 1 och de fick barnen Johan (1771–71), Beata (1772–1806), Katarina (– 1773), Johan (1774–74), Katarina (1775–78), Hans (1777–78), Olof (1778–79), Karl (1779–1872) som var soldat på roten 60 Lax, Maria (1781–81), Maria (1783–1823), Anna (1785–1863) samt Eva (1786–1856). Olof Johansson var fortfarande ägare 1786. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Bergsbyn 5. Bergsholmen

Hemmanet kom till ca 1672 efter en delning av Bergsbyn 7. Olof Hansson (ca 1633–1710) från Bäck 4 var ägare till gården 1672–1701. Han var gift med Malin (ca 1633–1710). Makarna hade barnen Johan som var soldat från 1689 och på roten 22 Brav från 1695 och framåt, Kerstin f. 1661 som gifte sig 1684 på Tuvan 3, Hans (1658–1729) som var soldat från 1683, samt Olof som gifte sig med en dotter på Kusmark 3. År 1695 hade Olof Hansson en häst, 21 kor och 23 småkreatur. Skatten var på 6 tunnor och mantalet på 5/8 skatte. Sonen Hans Olofsson var ägare till gården 1702–21. Han gifte sig 1691 med Malin (1663–1740). Makarna hade barnen Kerstin f. 1699 samt Olof f. 1699, som var soldat och dog före 1722. Pigan Malin Hansdotter f. 1709 flyttade ut ur socknen 1740 och gifte sig troligen 1741 i Torneå med Olof Jönsson Öberg från Umeå. Olof Hansson var smed 1703.

Fältväbeln och sockenskrivaren Johan Nyman (1688–1740) ägde gården 1722–40. Han kom från Öjebyn i Piteå socken och hade bl.a. varit soldat vid Piteå kompani varifrån han tog avsked 1721. Han gifte sig 1721 med Kristina (Kerstin) Hansdotter (1699–1764), och tillsammans med henne hade han barnen Anna Nyman (1722–1801) som gifte sig 1766 med kopparslagaren Anders Persson på Bergsbyn 2, Magdalena f. 1723 som möjligen dog 1730, Hans (1725–78) som gifte sig 1762 och blev ägare till Bergsbyn 6, Stina (1726–72) som 1756 gifte sig med en soldat på roten 61 Rut, Britta (1733–1811), Katarina (1735–1800) samt Johan (1736–1805). De fick också en son som dog 1731 och Olof som dog 1735. Johan Nyman hade år 1749 ett mantal på 3/4 skatte och hade nio tunnor och födde 18 kor, 2 hästar och 20 småkreatur. Hemmanet hade en tunnlands åker i Tuvan och en äng som gav ett skrindland hö i Innerursviken. Johan Nyman var sockenskrivare 1724–40 och var även brofogde.

Sonen Johan Johansson Nyman (1736–1805) d.y. blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1760 med Kristina Hansdotter (1738–79) från Falmark 12, och tillsammans hade de barnen Johan f. 1761, Hans Nyman (1762–1817) som gifte sig 1795 och blev ägare till Innervik 13, Lars (1762–62), Lars (1764–1823), Stina (1767–1825), Sven Nyman (1771–1844) som blev bonde på Risön, Nils (1781–81), Olof Nyman (1782–1856), Jakob (1785–1848), Nils (1785–1835), Margareta f.

1787, Per (1790–1863) samt Katarina (1795–1833). Johan Nyman var fortfarande ägare 1786. Han var sexman 1778. Mantalet var på 3/8 och skatten på 3 tunnor. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen och Blåkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården. Johan Nyman hade köpt en kvarnlott i Blåkvarnen 1778.

Bergsbyn 6. Bergsholmen

Hans Johansson Nyman (1725–78) från Bergsbyn 5 delade sin faders hemman. Han gifte sig 1762 med Katarina Johansdotter f. 1737 från Bureå 2. Makarna hade dottern Anna Katarina f. 1770, som gifte sig 1794 med trumslagare Johan Hedblad i Bergsbyn, samt dottern Kristina som dog 1763. Katarina Johansdotter ägde gården 1786. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Bergsbyn 7. Bergsholmen

Nils Ambrosiusson (1587–1665) ägde gården 1642–56. Han var född på Bureå 3 och var den gårdens ägare 1623–37. Han bodde på Kyrkobordet 1638–41, 1657 och 1660–63. Åren 1642–43 och 1645–48 var han mantalsskriven i Piteå stad och sannolikt var han borgare i Piteå stad. Han var gift med Kerstin som dog 1668 eller 1669. Makarna hade dottern Anna som bodde på Kyrkobordet 1682. Mantalet var 1654 på 1 5/16.

Regementsskrivare Knut Persson ägde gården 1656–69, och han var gift med Karin som levde ännu 1688. Hon bodde på Kyrkobordet 1682–88. Makarna hade dottern Maria, som fanns på Kyrkobordet 1682–94. Knut Persson kan möjligen vara en son till Per Persson i Torneå stad, vilken var född på gården. Per Perssons far var knekthövitsmannen Per Olofsson (– 1608). Knut Persson var även mantalsskrivare och landsfiskal.

Nils Olofsson på Bergsholmen var soldat 1659, och blev korpral 1660. Han var troligen en son till Olof Nilsson, som tidigare arrenderat hemmanet.

Mårten Jonsson (ca 1619 – tidigast 1708) från Hjoggböle 1 var ägare till gården 1670–99. Han ägde gården Hjoggböle a åren 1653–69. Han gifte sig troligen 1652 i Burträsk socken med en dotter till Nikodemus Håkansson på Gammelbyn 7. Hon dog 1696. En brudgum från Hjoggböle gifte sig i Burträsk 1652 och han är troligen identisk med Mårten Jonsson. Mårten Jonsson och hustrun hade barnen Sara (1650–1742) som blev gift till Bergsbyn 3, Margareta f. 1654 som gifte sig med korpralen Anders Johansson Utter, Per som var soldat 1667 och sedan från 1679, Karin (1657–1743) som blev gift till Yttervik 2, Gert (1658–1747), Nikodemus (1663–1731) som var skraddare på Kyrkobordet, Anna (1671–1754) som flyttade till Bergsbyn 3 och Kusmark 7, Malin (1672–1759) som gifte sig på 1690-talet med borgaren Anders Nilsson Vikman i Piteå stad vilken kom från Innervik 3 eller 4, och som sedan gifte om sig 1723 med Olof Mattsson och flyttade till Ytterursviken 4, samt Lisbeta (1676–1756) som blev gift till Hedensbyn 1. Mårten Jonsson var nämndeman 1660–70. Mantalet var 1654 på ½.¹⁷⁴

Lars Larsson Bjur på Risön bytte 1678 bort 2 tunnlands åker på Bergsholmen samt Storänget vid gårdens fäbodan till Mårten Jonsson. I stället fick Bjur andelar av Bockholmen med fiskevatten och notdräkten vid Bockholmsviken samt laxnätstället

som kallades Norr på halsen. Åkrarna var på 12 skålslands skatt och Bockholmen var på 4 skålsland. År 1695 hade Mårten Jonsson 2 hästar, 20 kor och 21 småkreatur. Skatten var på 6 tunnor och mantalet på 5/8 skatte. Mårten Jonsson var nämndeman 1672–95.

Sonen Gert Mårtensson var ägare till gården 1700–18, och han gifte sig 1688. Han gifte sig andra gången 1710 med Barbro Olofsdotter (1669–1754) från Bureå 8. Hon var änka efter korpralen Per Persson Furman (– 1709). Gert Mårtensson hade barnen Mårten (1688–1773), Kerstin f. 1695 som gifte sig till Storkåge 12, Jonas f. 1704 som flyttade till Umeå socken 1729 och gifte sig 1732 i Innertavle, Britta (1705–88) som 1727 gifte sig med Lars Larsson på Ersmark 1, Anders (1705–71) som gifte sig 1726 och blev hemmansägare på Bäck 8, Malin f. 1708, Malin f. 1711 som gifte sig med en soldat på roten 96 Tysk, Per (1710–56) som gifte sig 1731 och blev ägare till Hedensbyn 3, Nils f. 1710, Johan, samt Anna (1714–66) som gifte sig 1730 till Avan 2.

Sonen Mårten Gertsson Furman (1688–1773) var soldat 1712–19 vid roten 20 Furman och roten 12 Skotte 1719–20. Han var ägare till gården från 1719. Han gifte sig 1721 med Malin Samuelsdotter (1701–68) från Degerbyn 5. Makarna hade barnen Margareta (1722–99) som gifte sig 1742 till Drängsmark 16, Barbro (1725–81) som gifte sig 1750 och flyttade till Medle 10, Britta (1729–1809) som gifte sig 1753 och flyttade till Tjärn 4, Stina (1732–1809) som gifte sig 1754 och flyttade till Byske 5, Nikodemus (1733–1809), dödfödd dotter 1737, Malin (1739–39), Magdalena (1741–73) som gifte sig 1761 med soldat på roten 21 Bergholm samt Lars (1746–1824) som gifte sig 1771 och flyttade till Bergsbyn 8. År 1749 hade Mårten Gertsson samma beskaffenhet på sitt hemman som Bergsbyn 5. Mantalet var på 3/4 skatte och hemmanet hade nio tunnors utsäde och födde 18 kor, 2 hästar och 20 småkreatur. Hemmanet ägde en åker på ett tunnland i Tuvan och en äng som gav ett skrinland hö i Innerursviken. År 1719 titulerades Mårten Gertsson skomakare. Han var sexman 1740–42.

Sonen Nikodemus Mårtensson blev sedan ägare till gården. Han gifte sig första gången 1760 med Sigrid Olofsdotter Hedbom (1741–76) från Hedensbyn 11 och andra gången med Katarina Andersdotter Åberg (1753–1830). Nikodemus Mårtensson hade barnen Magdalena f. 1761, Margareta (1766–1820) som gifte sig 1790, Martin (1768–1860) som gifte sig 1791 till Innerursviken och blev gästgivare, Britta (1771–1854) och gift 1799, Kristina (1778–1861), Anders (1784–93) samt Nikodemus (1792–1856) De fick också döttrarna Sara Greta, som föddes 1762 och dog samma år, och Sara, som föddes 1764 och dog samma år. Nikodemus Mårtensson var fortfarande ägare 1786. Mantalet var på 3/8 och skatten på 3 tunnor. Hemmanet malde sin säd i Blåkvärnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Bergsbyn 8

Gården kom till genom en delning av Bergsbyn 7 ca 1769. Lars Mårtensson (1746–1824) från Bergsbyn 7 var ägare till gården och han gifte sig 1771 med Kristina Olofsdotter (1753–1811). Makarna fick barnen Magdalena (1772–72), Magdalena (1773–78), Mårten (1775–75), Olof (1776–78), Stina (1779–1859), Fredrik (1783–86) samt Britta f. 1793. Lars Mårtensson var fortfarande ägare 1786. Mantalet var på

3/8 och skatten på 3 tunnor. Hemmanet malde sin säd i Blåkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Bergsbyn 9. Granden

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* kallas hemmanet felaktigt för Bergsbyn 8. Länsman Johan Hermansson (– 1697) var ägare till gården 1647–55, och han blev ägare till Tuvan 1 år 1657. Han kan ha varit gift med en dotter till tidigare ägarna Nils Olofsson och Sara. Beträffande barn, se under Tuvan 1. Mantalet var 1654 på 27/64.

Jon Jonsson ägde gården 1656–59. Han gifte sig och fick möjligen sonen Anders som var ägare till gården 1661–78, och möjligen Moses Jonsson Bergman (– 1676) som var soldat 1663–76. Han dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland och var lejd av Anders Jonsson. Moses Jonsson Bergman var gift 1675, och hans hustru Karin nämns i mantalslängderna 1682–84. Han var tidigare gift med en Nilsson (– 1671) som var en dotter till Nils Olofsson och Sara Andersdotter, som troligen kom från den här gården.¹⁷⁵

Anders Jonsson var soldat 1665 samt från 1678. Han gifte sig 1656 med Karin (– 1688), och hon innehade gården 1679–88. Anders Jonsson hade barnen Johan, Margareta f. 1660 som var gift på Bäck 1, Malin (1662–1736), Olof som var soldat från 1683 och på roten 33 Bergskråva från 1695, samt ytterligare en dotter. Anders Jonsson var soldat 1678 och står antecknad som död i oktober samma år.

Per Persson var ägare till gården 1688–96. Sedan var han ägare till Hedensbyn 4 åren 1696–1715. Han gifte sig med Malin Andersdotter, som var dotter på gården. Per Persson hade barnen Olof f. 1703 och Karin. År 1695 hade Per Persson en häst, 3 kor och 3 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 1 skäl och mantalet på 3/16 skatte. Per Persson kom troligen från Burvik 7 och var soldat från 1669 och fortfarande 1683.

Sven Hermansson (1626–1702) från Degerbyn 4 ägde gården 1696–1702. Beträffande familj, se under Degerbyn 4. Hustrun Britta Simonsdotter ägde ensam gården en tid ca 1702 och sonen Johan Svensson (1659–1744) fanns som ägare till gården 1702–04, enligt en dombok. Han hade ägt Ersmark 8 åren 1684–90. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1661–1725) från Bureå 8, och gifte om sig 1742. Sven Johansson f. ca 1676 finns på gården från 1703 och framåt i mantalslängderna. Han hade förgånga på gården.

Nils Olofsson (1682–1750) ägde gården 1714–38. År 1714 ägde han Ytterursviken 3 och kom troligen från Byske. Han gifte sig 1709 med Karin Eriksdotter (1683–1756) från Ytterursviken 1. Makarna hade barnen Erik f. 1714, Olof (1715–95) som blev gårdens ägare, Johan (1716–78) som gifte sig 1757 och flyttade till annan socken 1747 och 1752 men tillbaka 1748 respektive 1755, samt Nils (1722–43) som var soldat på roten 18 Trumpetare 1742–43. Nils Olofsson var nämndeman 1735–39.

Sonen Erik Nilsson ägde gården 1739–45. Han gifte sig 1739 med Britta Simonsdotter f. 1716 från Yttervik 6, och de flyttade till annan socken 1745. Makarna fick barnen Margareta (1741–41) och Nils f. 1743.

Brodern Olof Nilsson Bergman var ägare till hemgården från 1746. Han var soldat på roten 2 Tåman 1736–40 och roten 21 Bergman 1740–46, och han gifte sig

1746 med Anna Olofsdotter (1725–78) från Hjöggböle 4. Med henne hade han barnen Kristina (1746–1817) som gifte sig 1766 till Burvik 1, Nils (1747–48), Olof (1749–1834), Karin (1750–50), Nils som dog 1751, Nils (1752–79), Katarina (1755–1824), Anna (1756–56) samt Lars (1757–1840). Olof Nilsson gifte om sig 1782 med Margareta Svendsdotter (1738–1808) från Tjärn 5. År 1749 hade Olof Nilsson 4 tunnlands utsäde och höslätter till en häst, 10 kor och 15 små kreatur. Mantalet var på 5/16 skatte.

Sonen Lars Olofsson (1757–1840) ägde hemmanet 1783–86. Hemmanet malde sin säd i Storbrattans kvarn i Orrbyströmmen vid Stämmingsgården.

Bergsbyn a. Ångermanbäcken

Ångermanbäcken inköptes år 1654 av Johan Hermansson från Tuvan 1 och Per Andersson från Morön 4. Vid roteringen 1695 frågade kommissionen efter det hemman som lades ner 1656. Per Jonsson i Tuvan hade en del av hemmanet som hade bestått av 2 tunnor. Per Jonsson visste inte när jorden hade kommit under hans hemman. Den övriga delen hörde till Jon Persson och Olof Persson i Hedensbyn. Länsmännen och nämndemännen uppgav att hemmanet hade lagts ner p.g.a. att marken var mycket frostlänt. Det nedlagda hemmanet fördelades på Tuvan 1 och Morön 4 år 1755.

Bergsbyn övriga

Korpralen Anders Johansson Utter (1650-tal –1710) kom sannolikt från Gummark 2 men var lejd till soldat av en person från Bäck. Han gifte sig 1681 med Margareta Mårtensdotter (ca 1654 el. senare–1736) från Bergsbyn 7, och makarna bodde på Bergsholmen 1681–94. Han brukade en äng på Tuvholmen som hörde till Per Josefssons hemman i Hedensbyn. Familjen köpte 1694 Drängsmark 5 för 253 daler kopparmynt. Släktingar till den gamla ägaren klandrade 1695 köpet, vilket gick tillbaka. Makarna hade en dotter som dog 1696, en son som dog 1700, en dotter som dog 1703, en son f. omkring 1685, Kerstin f. 1688, Margareta f. 1693, Sara f. 1694, Karin f. 1695, Olof f. 1696, Anders f. 1697, Jon f. 1704 samt Nikodemus f. 1706.

Sockenglasmästaren Anders Andersson Burenstrand (1749–1835) från Burvik 8 köpte 1785 av klockaren Markus Sundström hus och en gärda som låg på Gammelgrunnan, vilken hörde till Ytterursviken. Platsen som låg på södra sidan av Skellefteälven ligger idag vid byn Stackgrönnan. Köpesumman var 55 riksdaler, 26 skillingar och 8 runstycken specie.¹⁷⁶ Anders Burenstrand var gift med Kristina Östensdotter (1764–1810) från Innervik 15. Makarna hade barnen Maja Burenstrand (1785–1865), Margareta (1791–1875), Anders Burstrand (1793–1859), Gustav (1798–99), Kajsa (1800–83) samt Gustav (1802–20).

FURUNÄS

I roteringen från 1695 berättas att Furunäs hade medelmåttig åker och äng. I byn bedrev man havsfiske efter lax. Skogen gav nödtorftigt mulbete och timmer till vedbrand. I byn fanns ett kalkbruk.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att byn hade ängarna och även några åkrar sammanblandade med Innerursvikens by. Åkerjorden var något frostaktig och kunde inte utvidgas, vilket även gällde ängarna. Byn hade tillräckligt med skog i lag med Innerursvikens byamän. Man kunde därför bedriva tjärbränning till husbehov. Det fanns gott om mulbete samt även kalkbruk på ägor. Dock fanns inget kvarn-ställe och inte heller något otaxerat fiske.

Råmärken 1768 mellan Bergsbyn och Furunäs: Gunsviken, bron i Bergsänget, Jakob Nilssons fäbodgårda och till Snäckhamnsberget.

Litteratur: *Byn – en bilderbok över byarna Furunäs och Klemensnäs*, red: Lars Cullman, Skellefteå 1993, 224 s. ill.

Furunäs 1

Olof Olofsson ägde hemgården 1647–53. Han var gift och hade 1674 en son som bodde i Innervik. Olof Olofssons bror Per Olofsson, som hade soldatnamnen Ryss-Rusk-Rask, var ägare till gården 1654–88. Han var soldat 1639–88 och gift. Per Olofsson tjänstgjorde vid Piteå silververk i Silbojokk och vid Luleå silververk i Kvikkjokk. År 1663 hade han soldatnamnet Kring. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{4}$. En syster till Olof Olofsson och Per Olofsson hade sonen Sven Olsson Sandberg som var tobaksinspektör och bodde i Stockholm.

Per Olofssons son Johan Persson Tratt (1659–1744) var ägare till gården 1689–1728. Han var möjligen soldat och gifte sig 1689 med Lisbet Olofsdotter (1667–1753). De hade barnen Kerstin, Salomon f. 1699 som vistades utomlands under 1720-talet och Margareta (1694–1780) som gifte sig på Bergsbyn 4. År 1695 hade Johan Persson en häst, 8 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 5/16 skatte. Johan Persson hade 1713 en skuta som gick till Vasa i Österbotten med kalk. Den gick under vid Björkö utanför Vasa.

Mågen Nils Olofsson Vippa f. 1695 från Piteå var ägare på gården 1720–25, och han gav födoråd åt Johan Persson. Nils Olofsson Vippa var soldat på roten 47 Vippa 1711–25. Nils Olofsson gifte sig med Kerstin Johansdotter från gården som tidigare varit gift med Johan Berg. Han ägde Ytterursviken 6 1725 och 1732, och dessutom ägde han Morön 5 år 1730 och Stämmingsgården 1 1731. Makarna hade barnen Erik, Olof som var soldat, Kerstin f. 1726 som flyttade till annan socken 1743, Abraham f. 1733 som blev ägare till Ytterursviken 6 samt troligen Malin (– 1740).

År 1727 sade Johan Persson och hans hustru på tinget att de ville lämna ifrån sig hemmanet. De hade en son i främmande land som de inte kunde vänta på, så därför ville de anta den som de önskade att ge dem förgånga.

Karta 113. Furunäs 1801–02. Storskifteskarta av I. K. Strinnholm. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A och B på karta, nr 2 i utgåvan är C och D, samt nr 3 är E på kartan.

Salomon Johansson (1699–1749) var son till den tidigare ägaren Johan Persson. Han var ägare till gården från 1728 och framåt. Han var sannolikt den son som varit utomlands men som nu kom hem. Salomon Johansson gifte sig 1728 med Barbro Johansdotter (1703–73) från Innerursviken 1, och makarna hade barnen Johan f. 1729, Anna som föddes 1731 och troligen dog 1733, Juliana (1733–98) som gifte sig 1761 på Innervik 2, Elisabeth (1736–1821) som eventuellt gifte sig 1759 med en soldat på roten 15 Vik, samt Anna (1740–77). År 1749 hade Salomon 3 tunnors utsäde och födde en häst, 8 kor och 12 småkreatur. Mantalet var på 1/4 skatte. Hemmanet hade en fåbodgård och en myräng som var på 6 skrindland vid Bergsbyrået. Salomon Johansson är sannolikt identisk med den Salomon Johannis Rusk från Skellefteå som gick i Piteå trivialskola 1713. Han var sexman från 1742. Salomon Johansson körde ner i isen och drunknade 1749.

Sonen Johan Salomonsson (1729–1809) ägde sedan gården. Han gifte sig första gången 1755 med Magdalena Larsdotter (1720–94) från Östanbäck 10 och hade tillsammans med henne barnen Barbro (1756–1844) som gifte sig 1774 med en soldat på roten 19 Lekatt, Magdalena (1758–58), Salomon (1759–1837) som blev soldat på roten 23 Tuvberg, samt Lars (1761–1803). Johan Salomonsson gifte sig andra gången 1797 med Lisa Jakobsdotter (1743–1809) från Varuträsk 2. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämningssgården.

Furunäs 2

Olof Johansson (– 1678) var ägare till gården 1651–78. Han gifte sig med Britta (– 1692), som var ägare till gården 1679–87. Makarna hade barnen Johan, Lars (1662–1739), Nils (– senast 1702) som gifte sig och hade barnen Nils och Britta och var soldat från 1689 och på roten 38 Palm 1695–1700, samt Karin som blev gift. Olof Johansson var soldat 1678 och dog samma år. Mantalet var 1654 på 1/4.

Olof Johansson hade en bror som hette Per Johansson Bryggare som var soldat 1657–72, korpral 1672–77 och furir 1677–89. Han var gift med Margareta Jons/Jönsdotter och bodde i Furunäs. Per Johansson bodde 1684 på ett hemman i Hedensbyn, vilket troligen ägdes av Anders Persson på Hedensbyn 14.

Olof Johanssons son, korpralen Johan Olofsson Furman, bodde på gården 1694–95. Han var soldat i Furunäs 1675–89, korpral 1689–1701 och på roten 20 Furman från 1695. Johan Olofsson ägde Bergsbyn 2 åren 1699–1702. Han gifte sig 1681 med Kerstin Johansdotter (– 1702), och de bosatte sig på Bergsbyn 2.

Brodern Lars Olofsson var ägare till gården 1688–1712. Han ägde sedan Böle 3 åren 1712–31. Han gifte sig 1687 med Dordi Olofsdotter (1660–1745). År 1695 fanns på gården en häst, 9 kor och 12 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 6 skäl och mantalet på 5/16 skatte. Lars Olofsson var sexman 1709.

Per Olofsson Lekatt (1694–1740) var ägare till gården 1712–40. Han var född på Böle 3, vars ägare han var 1711–12. Han var också soldat på roten 19 Lekatt 1718–25. Han gifte sig med Margareta Larsdotter från gården och andra gången 1720 med Britta Gabrielsdotter (1690–1770) från Bergsbyn 2. Per Olofsson hade barnen Margareta f. 1715 som dog tidigt, Margareta (1718–88) som 1741 gifte sig på Kroksjön 2 och 1758 gifte om sig på samma gård, Kerstin (1724–1802) som gifte sig 1759 på Böle 3, Olof (1724–45), Gabriel (1726–45), Per (1728–1773) samt Anna (1731–45). Britta Gabrielsdotter var ägare till gården 1741–48.

Sonen Per Persson blev ägare till gården 1749. Han gifte sig 1752 med Karin Andersdotter (1732–90) från Bäck 4. Makarna hade barnen Per (1753–1841) som var soldat på roten 19 Lekatt, Anders (1756–1808) som blev soldat på roten 97 Wahlberg 1781, Gabriel (1758–80), Beata (1759–97), Nikodemus (1761–1824), Anna f. 1762, Olof (1764–1841) som blev hemmansägare i Furunäs, Johan (1767–1831), Eva f. 1769 samt Lars (1772–1832) som blev hemmansägare i Tjärn. Per Persson hade ett utsäde på 2½ tunna och födde en häst, 7 kor och 10 små kreatur. På Bergsbyns skog fanns en äng om 4 skrindor hö belägen vid Killänget, vilken tillhörde detta hemman. Mantalet var år 1749 på 7/32 skatte.

Sonen Nikodemus Persson ägde gården åtminstone 1783–86. Hemmanet delades senare och brodern Anders blev ägare till halva hemmanet. Hemmanet malde sin säd i Grubbkvarnen i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Furunäs 3

Lars Andersson Furu var ägare till gården 1647–88. Mantalet var 1654 på 3/32. Han var bruksknekt vid Piteå silververk 1639–48. Lars Anderssons hustru dog 1681 och han gifte om sig 1683 med Anna Eriksdotter, som var ägare till gården 1690–93 och 1699–1702. Med henne hade han barnen Margareta (1688–1768) och Kerstin f. 1690. Anna Eriksdotter hade sedan tidigare dottern Anna Svendsdotter. Lars Andersson Mugg ägde gården 1694–95. Han var troligen måg i gården. År 1695 fanns på gården 3 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 6 skäl och mantalet var på 1/8 skatte. Pigan Mariet ägde gården 1703–22.

Erik Persson (1703–87) var ägare till gården från 1722 och framåt. Han gifte sig 1722 med Margareta Larsdotter från gården. Erik Persson var förmyndare till Margaretas syster Kerstin. Erik Persson hade år 1749 ett mantal på 3/32 skatte och ett utsäde på 1/2 tunna. Han hade en häst, 4 kor samt 6 små kreatur. Hemmanet hade på Bergsbyns skog en äng som gav 2 skrindland hö, vilken kallades för Killänget, och dessutom på ett annat ställe vid samma skog en äng som gav ett skrindland hö.

Jon Persson f. 1727 från Falmark 1 var en tid ägare till gården innan han flyttade tillbaka till hemgården. Han gifte sig 1746 med Sara Andersdotter f. 1727 från Kusmark 19. Beträffande barn, se under Falmark 1.

Jakob Nilsson (1721–93) från Drängsmark 13 blev gårdens näste ägare. Han var soldat på roten 78 Hägg 1742–44 och på 115 Smed 1744–47. Han gifte sig 1750 med Magdalena Persdotter (1730–1815) från Frostkåge 1. Makarna hade barnen Nils som dog 1750, Marta f. 1750 som dog tidigt, Marta (1751–1824) som gifte sig med Carl Blåberg och var bosatt på Kyrkobordet, Erik (1752–1834), en dödfödd dotter 1753, Per (1755–1809) som var skräddare och bodde i byn, Katarina f. 1756, Nikolaus (1758–58), Ingeborg (1759–1839), Karl (1761–1818), Östen (1763–63), Eva (1764–1819) som blev nybyggarhustru i Bjurfors, Magdalena f. 1767, Magdalena (1769–1816) som flyttade till Kålaboda 2 i Nysätra socken samt Jakob (1772–72).

Sonen Erik Jakobsson ägde sedan hemgården. Han gifte sig 1782 med Katarina Larsdotter f. 1757 från Bodan 2.

URSVIKEN

Vid roteringen 1695 sades att rotarna i Innervik uppgavs vara något starkare till utsäde och boskap än rotarna vid Ursviken. Detta trots att Ursviken hade bättre hemmansvillkor av fisken och annat. Vidare sades att byborna i Innerursviken och Ytterursviken hade medelmåttiga åkrar och ängar med ett bra fiske samt nödtorftig skog och mulbete.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sades att Innerursviken inte hade möjlighet att utöka åkrarna eller ängarna. Åkern var inte omfattande men var någorlunda fri från frost. Innerursviken ägde skogen i lag med furunäsborna och den var tillräcklig för tjärbränning. Det fanns även gott om mulbete och en liten skvaltkvarn som endast var i drift om våren. Det fanns inga otaxerade fisken. Fastän Inre och Yttre Ursviken hittills i jordeboken varit skrivna som en by och inte haft särskilda ägor i åker och äng, har den varit delad i skog och utmarker. Kommissionen föreslog nu att byn skulle delas i två delar.

Om Ytterursviken sades 1749 att åkrarna och ängarna var av ganska ringa vidd och utrymme. Åkerjorden hade god årsväxt men det fanns inte tillfälle att uppodla mer åkermark. Skogen var av tillräcklig vidd och hade god växt och gav dessutom ett bra mulbete. Det förekom även tjärbränning och det fanns endast en skvaltkvarn som var i drift om våren.

Ytterursviken hade ängar söder om Skellefteälven vid nuvarande Stackgrönnan. En av ängarna kallades Klavsgränden (Klafsgränden).

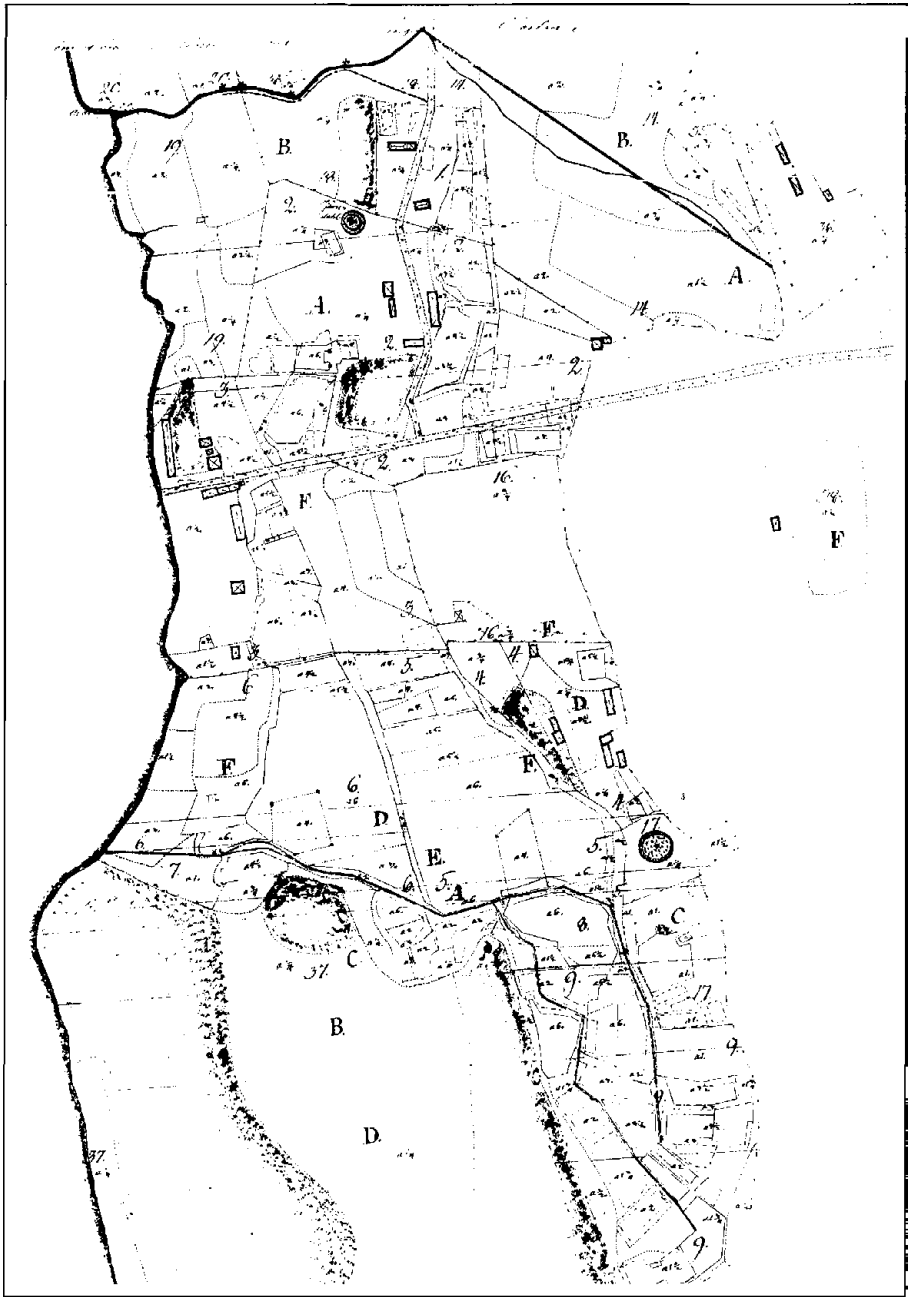
Från Ursviken har anlagts nybygget Skatträsk eller Aha inom Sorsele socken.

Litteratur: Lindström, Selma: *Ursvikens hamnepok: människor och miljö*, Skellefteå 1974, 319 s. ill.; *Ursviken förr och nu*, red: Lars Cullman, Skellefteå 1989, 216 s. ill.

Innerursviken 1

Hustru Mariet (– 1665) var ägare till gården 1647–54 och 1657–59. Mantalet var 1654 på 11/32. Sonen Abraham Olofsson ägde gården 1655–56 och 1660–75. Han var soldat från 1641 och brukssoldat vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1672–75 och sedan vanlig soldat. Han hade soldatnamnet Fal. Abraham Olofsson brukade Risön 1657–59. Han var gift med Britta Andersdotter (– 1689) och makarna hade sonen Anders. År 1675 var Abraham Olofsson fattig och hade inte fått något ur åkern under året. Därför gick han ut som tremänningssoldat. Hustrun och barnen svalt till döds, enligt en förskoningslängd. Abraham Olofsson dog troligen 1676.

Sonen Anders Abrahamsson ägde en del av gården 1682–84 och 1689–96. Han var soldat från 1683 och fanns på roten 17 Utter 1695–97. Han blev korpral 1690. Anders Abrahamsson gifte sig 1681 med Margareta Andersdotter.

Karta 114. Innerursviken 1807. Storskifteskarta av J. W. Ottonius och Henrik Barkström. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A och B på kartan. Utgåvans nr 2 är kartans C och D. Hemmanet nr 3 är E och F på kartan.

Anders Jonsson (1633–1725) ägde gården 1678–1701. Fadern Jon Andersson hade tidigare brukat Risön 1637–55. Han gifte sig 1663 med Barbro (1645–1725). Anders Jonsson hade barnen Kerstin f. 1665 som gifte sig till Gummark 3, Nils som var soldat på roten 18 Trumpetare 1704, Jon som blev soldat, Johan (1674–1740) som blev gårdens ägare, samt Mariet som gifte sig 1682 på Gärdsmark 1. År 1695 hade Anders Jonsson en häst, 10 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var på 11/32 skatte.

Sonen Johan Andersson (1674–1740) var ägare till gården 1702–40. Han var soldat på roten 18 Trumpetare 1695–1702. Han gifte sig 1699 med Anna Andersdotter (1675–1756) från Bergsbyn 1. Johan Andersson hade barnen Barbro (1703–73) som gifte sig 1728 och bosatte sig på Furunäs 1, Britta (1705–70) som gifte sig 1736 på Ytterursviken 1, Karin (1711–72) som gifte sig 1735 med en soldat på roten 19 Lekatt, samt Anders (1713–88).

Sonen Anders Johansson ägde gården från 1741. Han gifte sig samma år med Stina Olofsdotter (1719–85) från Hjoggböle 4. Makarna hade barnen Johan f. 1742 som flyttade till Piteå socken 1766, Anna f. 1746 som gifte sig 1766, Stina (1747–1834) som gifte sig 1769, Olof f. 1749, Anders (1752–1825), Katarina f. 1755, Margareta f. 1758 och Salomon Vikström f. 1761. År 1749 hade hemmanet 11/32 mantal skatte samt 3½ tunnlands utsäde och på gården fanns en häst, 8 kor och 15 små kreatur.

Innerursviken 2

Hustru Anna var ägare till gården 1652–54. Mantalet var 1654 på 11/32. Jon Andersson (– 1692) var ägare till gården 1655–88. Han var född på Risön som han också brukade omkring 1640–55. Jon Andersson var soldat 1656–65. Dessutom var han sexman 1681–83. Han var gift och hade barnen Elias (1658–1747), Anders som blev ägare till Innerursviken 1, och Johan Bolare (– 1676) som var förare 1669–71, korpral 1671–72, förare 1672–76, fältväbel 1676 och som dog samma år i Värmland. Johan Bolare bodde i Böle.

Jon Anderssons son Elias Jonsson var ägare till gården 1690–1714 och 1719–22. Han gifte sig första gången 1687, sannolikt med den Britta som var hans hustru 1699, och han gifte sig andra gången 1717 med Britta Persdotter (1672–1757). Elias Jonsson hade barnen Johan f. 1695 som blev gårdens ägare, Anders f. 1697 som var soldat på roten 32 Berg 1715–17, Margareta (1698–1752) som gifte sig 1748 till Morön 3, Olof (1699–1739), Elsa f. 1699, Elias (1706–39) samt Per (1717–93). År 1695 ägde Elias Jonsson en häst, 7 kor och 15 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 5/16 skatte.

Elias Jonsson besvärade sig 1695 över att Lars Olofsson i Furunäs utnyttjade en äng under hans hemman, men kunde inte bevisa att ängen kommit från hans hemman år 1667 eller efter 1667. Enligt Lars Olofsson skulle han ha förvärvat ängen genom ett jordbyte, men kunde inte heller bevisa detta. Kommissionen hänvisade Elias Jonsson att gå till laga ting och där bevisa att denna äng tillhörde hans hemman, enligt jordeboken 1667.

Sonen Johan Eliasson ägde gården 1715–18 och han var soldat på roten 17 Utter 1719–22. Han var gift med Britta f. 1695. Hans andra hustru flyttade sedan till Bäck 3. Beträffande familj, se under Bäck 3. Brodern Elias Eliasson var ägare till gården

1724–38. Han gifte sig med Sara Persdotter (1695–1738) från Myckle 6. Makarna hade barnen Elias f. 1733, Sara f. 1733, Britta f. 1733, Karin, ett dödfött barn 1734 och en dödfödd son 1738.

Brodern Per Eliasson ägde gården från 1739. Han gifte sig 1739 med Kelu Jonsdotter (1711–53) från Hjoggböle 3, och 1754 med Britta Augustinsdotter (1721–93) från Åbyn 2. Per Eliasson hade barnen Elias f. 1741 som flyttade till Piteå socken 1769, Jon (1743–1823), Per (1747–1809) som gifte sig 1767, Stina (1758–58), Britta (– 1760) samt Augustin (1760–61). Per och Kelu fick också ett dödfött barn 1740. År 1749 hade Per Eliasson ett utsäde till 3½ tunnland och kunde föda en häst, 8 kor och 15 små kreatur. På Öndegran hade hemmanet 3 skindlands höslåtter. Mantalet var under detta år 3/8 skatte. Per Eliasson ägde en skuta i lag med Olof Persson i byn. År 1755 hade de transporterat kalk till Själevad för komminister Erik Nettrins räkning.

Sonen Jon Persson (1743–1823) var därefter ägare till gården. Han gifte sig 1767 med Maria Larsdotter (1740–75) från Tjärn 3, och makarna hade barnen Per (1768–1841) som var soldat på roten 38 Pil, Britta (1769–70), Lars (1771–71), samt en dotter som dog 1773. Jon Persson gifte sedan om sig med Maria Jonsdotter (1751–1843) från roten 17 Utter. Makarna hade barnen Kristina (1776–77), Anna (1778–91), Maria (1778–1848), Jonas (1779–81), Britta (1780–1867), Jonas f. 1782, Jonas (1784–98), Kristina (1786–1855), Johan f. 1789, Lena (1790–1865), Anna (1793–93), Karl (1794–98) samt Greta (1796–1853).

Innerursviken 3

Olof Mosesson (– 1688) ägde gården 1652–87. Hans hustru dog 1682. Olof Mosesson var svåger med Simon Öndesson på Ytterursviken 1. Olof Mosesson hade sonen Moses. Mantalet var 1654 på 9/16. Olof Mosesson hade brodern Moses Mosesson, vars son Sven blev ägare till Ytterursviken 5.

Olof Mosessons son Moses Olofsson, som dog före 1724, var ägare till gården 1688–1702. Han gifte sig 1683 med Sigrid f. 1650. Moses Olofsson hade barnen Sven (ca 1671–1724) som gifte sig och blev ägare till Ytterursviken 5 och Hedensbyn 13, Per (1675–1755), Barbro f. 1689 som gifte sig 1710 på Östanbäck 15, samt Lisbet som gifte sig till Ytterursviken 3. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 16 kor och 16 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 4 skäl och mantalet på 15/32 skatte. Moses Olofsson var 1699 hamnfogde på Norrskärs fiskeläge. Sergeanten Zackarias Felthusen bodde på gården 1692.

Sonen Per Mosesson (1675–1755) var ägare till gården 1703–39. Han gifte sig 1705 med Karin som dog före 1724. Andra hustrun hette Mariet Olofsdotter (1677–1767) och kom från Sunnanå 2. Per Mosesson hade barnen Moses (1704–40) som var soldat på roten 16 Ström 1720–26, Margareta (1705–88) som gifte sig 1736 med en son på Ytterursviken 4 och gifte om sig 1745 på samma gård, Olof (1707–57) som var soldat på roten 16 Ström och 19 Lekatt samt bonde på Ytterursviken 2, Sven f. 1708, Per f. 1711, Sven (1711–97) som gifte sig 1731 och blev hemmansägare på Bergsbyn 1, Per f. 1712 som flyttade till annan socken 1729, Anna f. 1713, Sigrid (1714–40), Barbro (1716–40), Jakob f. 1722, Karin f. 1722 samt Jonas (1724–1805) som gifte sig 1751 och blev ägare till Yttervik 1. Han hade tidigare varit korpral på roten 17 Utter.

Sonen Olof Persson ägde gården 1740–57. Dessförinnan ägde han Ytterursviken 2 åren 1730–40, och var soldat på roten 16 Ström 1726–40. Han gifte sig 1729 med Anna Johansdotter (1711–1801) från Ytterursviken 1. Makarna hade barnen Johan (1732–1815), Marta f. 1735 som gifte sig på Bureå 5 och var soldathustru på roten 39 Falkman, Sigrid (1741–53), Moses (1744–1824) som blev bonde på Hedensbyn 9, Barbro (1747–1809), Per (1748–1809), Anna som dog 1751, Olof f. 1752 samt Hans (1755–1831). Olof Persson hade 1749 5½ tunnors utsäde och hö till 2 hästar, 11 kor och 16 små kreatur. Till hemmanet hörde en röjning som låg vid Bergsbyns rågång och som var på 8 skrindland hö. Mantalet var under år 1749 på 9/16 skatte. Olof Persson ägde en skuta i lag med Per Eliasson i byn. År 1755 hade de transporterat kalk till Själevad för komminister Erik Netrins räkning. Olof Persson var nämndeman 1748–52.

Sonen Johan Olofsson ägde sedan gården. Han gifte sig 1761 med Lisa Nilsdotter (1728–1808) från Falmark 10, och de fick en dödfödd dotter 1764 och en 1766.

Ytterursviken 1

Önde Christiersson (1587–1666) från Lund 6 ägde gården 1629–66. Han var soldat 1654–55 och sexman 1650–52. Mantalet var 1654 på 3/8. Önde Christierssons första hustru dog 1656 och sedan gifte han om sig 1658 med Anna Persdotter, som var ägare till gården 1666–83. Hon bodde i Piteå 1710. Önde Christiersson hade sonen Moses som var borgare i Piteå stad 1654–71 och blev 1659 dömd till döden för misshandel av fadern. Moses Öndesson blev dock benådad. Moses Öndesson är troligen identisk med en person med detta namn som var soldat i Tuvan 1676–78 och som troligen dog det sistnämnda året. Se Tuvan 2. Vidare hade Önde Christiersson sonen Johan (1655–1730) som var tremänningssoldat och soldat i Yttervik 1676–83 och var gift med en dotter från Hedensbyn 14. Johan Öndesson fick 1701 ett barn med Margareta Andersdotter från Bergsbyn och bägge var då ogifta. Johan Öndesson anhöll 1696 om att bli borgare i Piteå stad och fick senare barnen Malin f. 1703, Kerstin f. 1706 som flyttade ut ur socknen 1731, Anders f. 1708 som flyttade ut ur socknen 1730, och Olof f. 1713. Johan Öndesson dog 1730 i Ursviken. Önde Christiersson hade dessutom barnen Önde (1658–1729), Simon som gifte sig och blev ägare till Ytterursviken 2, och Christier som gifte sig och blev bonde på Ytterursviken 3.

Sonen Önde Öndesson var ägare till gården 1684–1717. Han gifte sig 1682 med Malin Svensdotter från Innervik 18. Han gifte sig andra gången med Mariet, som dog omkring 1723. Önde Öndesson hade barnen Mats, Sven f. 1692, Nils (1699–1740), Mariet f. 1706 samt Kerstin f. 1708. År 1695 hade Önde Öndesson en häst, 9 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl, och mantalet var på 11/32 skatte.

Önde Öndesson påstod sig 1695 ha pantägor av 2 skrindland hö från Jon Persson på Morön för 20 daler, för vilka han i första hand hjälpt honom i utlagorna med 1 daler 4 skilling kopparmynt årligen i skatten. På de sista fyra åren hade han inte nyttjat ängarna och dessa ville han nu avstå emot lösen efter en verkställd likvidation.

Pigan Malin ägde gården 1718. Sven Öndesson Brant (1692–1776) var ägare till gården 1720–34 och soldat på roten 7 Brant 1715–22 och ägare till Ytterursviken 3

från 1734. Han gifte sig första gången med Britta Andersdotter (1692–1737) från Bergsbyn 4, andra gången 1737 med Lisbet Mosesdotter (– 1738) från Innerursviken 3, tredje gången 1738 med Margareta Persdotter (– 1741) från Kusmark 22 som hade varit piga hos major Lars Dahlberg och fjärde gången 1761 med Britta Andersdotter f. 1716. Sven Öndesson hade barnen Anders (1721–40), Önde (1723–58) som gifte sig 1748 och som blev soldat på roten 65 Gök och roten 68 Lamm och dog i Pommern, Per (1728–1805), Sven f. 1730 som flyttade till Piteå, samt Marta (1733–1818) som flyttade till Piteå, men sedan kom tillbaka.

Johan Hansson (1684–1765) från Ytterursviken 3 ägde gården från 1734 och framåt. Han gifte sig 1710 med Mariet Andersdotter (1679–1768) från Falmark 13. Johan Hansson hade barnen Anna (1711–1801) som gifte sig 1729 på Ytterursviken 2, Hans (1713–87), Kerstin (1717–94) som gifte sig 1746 på Bureå 5, samt Mariet (Maria) f. 1722 som gifte sig 1747 till Drängsmark 10.

Sonen Hans Johansson (1713–87) ägde sedan gården. Han gifte sig 1736 med Britta Johansdotter (1705–70) från Innerursviken 1, och därefter med hennes syster Karin Johansdotter (1711–77). Hans Johansson hade tillsammans med första hustrun barnen Johan (1737–38), Anders (1740–41), Maria f. 1742 som gifte sig 1769 till Bergsbyn 4, Anna (1743–44), Beata (1746–1829) som gifte sig 1764 på Tuvan 3, Johan (1749–1823) samt Gabriel (1750–51). De fick också barnen Johan som dog 1740 och Maria som dog 1744. Hans Johansson hade 3½ tunnlands årligt utsäde och födde en häst, 5 kor och 8 får. Mantalet var år 1749 på 11/32 skatte. Lappigan Kerstin Andersdotter fanns på gården 1764.

Hans Johanssons son Johan Hansson var därefter ägare till gården. Han gifte sig 1770 med Margareta Hansdotter f. 1745 från Gummark 8.

Ytterursviken 2

Hemmanet kom till ca 1680 efter en delning av Ytterursviken 3. Simon Öndesson från Ytterursviken 1 fanns på gården från ca 1676. Han flyttade efter ett tag till Ytterursviken 5b. Jöns Hybäck fanns möjligen på gården 1678. Halte Hindrik fanns troligen på gården 1683.

Per Olofsson (1650– efter 1732), som troligen kom från Ytterursviken 3, ägde gården 1684–1720. Hans första hustru dog 1684, varefter han gifte om sig 1685 med Karin som dog omkring 1723. Per Olofsson gifte om sig med Malin Larsdotter från Ytterursviken 5. Per Olofsson hade barnen Olof som var soldat på roten 4 Nyman och drunknade i Piteå senast 1704, Jon (1692–1718) som var soldat på roten 17 Utter 1712–18, samt Ingeborg f. 1699. Per Olofsson var tremänningssoldat från 1676 och vanlig soldat 1684–87. År 1679 återkom han från danska kriget. År 1695 hade Per Olofsson en häst, 3 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 1 tunna och 3 skäl och mantalet var på 1/8 skatte.

Jon Zackrisson Trumpetare f. 1702 ägde gården 1721, och han var soldat på roten 18 Trumpetare 1719–42. Han gifte sig 1721 med dottern på gården Ingeborg Persdotter (1699–1768). Makarna hade barnen Zackarias f. 1723, Petrus f. 1725, Per (1726–58) som var soldat på roten 32 Berg 1746–58, Jonas f. 1728 som flyttade till Piteå socken 1757, Karin f. 1732 som var gift med en soldat 1761, Johan (1737–39) samt Johan (1737–39)

Olof Persson Ström (1707–57) från Innerursviken 3 ägde gården 1730–40, samtidigt som han var soldat på roten 16 Ström 1726–40. Han återvände sedan till Innerursviken 3 och ägde den 1740–57. Han gifte sig 1729 med Anna Johansdotter (1711–1801) från Ytterursviken 1. Makarna hade barnen Johan (1732–1815), Marta f. 1735 som gifte sig 1768 på Bureå 5, Per f. 1738, Sigrid (1741–50), Moses (1744–1824), Barbro (1747–1809), Per (1748–1809), Olof f. 1752 samt Hans (1755–1837). De hade troligen också dottern Anna som dog 1751.

Änkan hustru Malin Olofsdotter (1705–69) från Innerursviken 3 ägde gården från 1740 och framåt. Hon hade tidigare barnen Per Mosesson f. 1735, som flyttade till en annan socken 1753 och Olof Mosesson (1738–1809). Hon gifte om sig 1741 med Per Persson (1706–70) från Falmark 6, vilken blev näste ägare till gården. Makarna hade barnen Sven (1742–1826), Karin (1744–1816) och Magdalena (1747–58). År 1749 hade Per Persson 11/64 mantal skatte och ett utsäde på 1 3/4 tunnland samt foder till en häst, 3 kor och 8 små kreatur. Per Persson var sexman 1745.

Sonen Sven Persson blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1774 med Malin Olofsdotter f. 1747 från Gummark 3. Makarna hade barnen Per f. 1775, Magdalena (1778–1853), Kristina (1781–81), Per (1782–83), Kristina (1784–93), Sven (1786–1845), Olof (1790–90) samt fostersonen Olof Berg (1798–1874).

Ytterursviken 3

Abraham Eriksson ägde gården 1645–49. Hans hustru Karin var ägare till gården 1651–53. Soldaten Johan Olofsson Mugg, som tidigare bott på gården, hade sonen Lars Johansson Mugg, som var soldat i Bergsbyn från 1669 och fortfarande 1682, samt troligen sonen Peder Johansson, som var soldat 1658 och som dog samma år i Landskrona. Den sistnämnde är troligen identisk med bergsknekten Per Johansson, som 1657 trädde i tjänst i stället för sin bror Nils Johansson. Ytterligare en bror var troligen Olof Johansson Mugg, som var trumslagare 1666–76 och soldat 1676 och som dog samma år på Dalarö. Han hade gått ut för Anders Jakobsson i Norsjö.

Christier Öndesson från Ytterursviken 1 var ägare till gården 1654–63, och han var ägare till Innervik 4 åren 1665–75. Han var gift med Karin Larsdotter. Makarna hade barnen Britta som gifte sig med en soldat på roten 15 Vik, Karin som gifte sig på gården, Sigrid och Sara. Mantalet var 1654 på 5/16.

Olof Andersson från Innervik 4 var ägare till gården 1665–77. Han gifte sig 1655, sannolikt med Malin (– senast 1699) från Innervik. Hon stod som ägare till gården 1678–93. Olof Andersson gick ut som tremännings soldat 1676, och skickades till Jämtland. Han dog sannolikt 1677–78. Makarna hade barnen Anders som blev soldat 1689 och på roten 66 Rännare från 1695, Johan, Cecilia (Sissla) f. 1672 som gifte sig på Morön 3, samt Karin. År 1678 sägs om Malin att hon var en utfattig knektänka med 4 små barn och hon hade endast en ko. Hon hade sått litet men grödan hade fördärvats av torkan. Därför kunde hon inte betala årliga räntan. I en annan längd sägs att två fattiga änkor bodde på gården.

Sonen Johan Olofsson Trumpetare ägde gården 1694–1703, och han var soldat på roten 18 Trumpetare från 1704. Han gifte sig med Margareta Jakobsdotter från Falmark 10. Hon ägde gården 1704–10. Hon gifte om sig med Olof Matsson på Ytterursviken 4 år 1718. År 1695 fanns på gården en häst, 4 kor och 9 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 3 skäl. Mantalet var på 5/32 skatte.

Hustru Cecilia (Sissla) Olofsdotter finns i mantalslängden som delvis ägare 1714. Hon gifte möjligen om sig på Morön 3. Nils Olofsson (1682–1750) från Byske var ägare till gården 1712–14, och han var sedan ägare till Bergsbyn 8 åren 1714–38. Han gifte sig 1709 med Karin Eriksdotter (1683–1756) från Ytterursviken 1. Makarna hade barnen Erik f. 1714, Olof f. 1715 som var soldat på roten 21 Bergman 1740–46, Johan (1716–78) som gifte sig 1757, samt Nils (1722–43).

Johan Hansson (1684–1765) från Avan 2 var ägare till gården 1715–34, och från 1734 ägde han Ytterursviken 1. Han gifte sig med Mariet Andersdotter (1679–1768) från Falmark 13. Johan Hansson hade barnen Anna (1711–1801) som gifte sig 1729 på Ytterursviken 2, Hans f. 1713, Kerstin (1717–94) som gifte sig 1746 till Bureå 5, samt Mariet (Maria) f. 1722 som gifte sig 1747 till Drängsmark 10.

Sven Öndesson (1692–1776) från Ytterursviken 1 ägde gården 1734. Beträffande familj, se under Ytterursviken 1. År 1749 hade Sven Öndesson samma mantal som Ytterursviken 2 och i övrigt lika villkor.

Sonen Per Svensson (1728–1805) var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1750 med Sara Danielsdotter f. 1716 från Storkåge 1. Makarna hade barnen Britta f. 1751 och Magdalena f. 1752, samt Katarina som dog 1756.

Ytterursviken 4

Nils Persson ägde gården 1613–51. Hans första hustru dog 1643/46, och hans andra hustru dog 1666. Nils Persson hade barnen Mats, Per (– 1655) som var soldat 1643–55, samt Jon (– 1656) som var soldat 1656.

Mats Nilsson var ägare till gården 1654–78 och 1681–1700. Han gifte sig 1666 med Mariet, som ägde gården 1679–80. Möjligen bodde soldaten Sven Olofsson på gården 1678. Mantalet var 1654 på 3/8. År 1695 hade Mats Nilsson en häst, 6 kor och 17 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 5/16 skatte. Mats Nilsson var soldat 1677–88 och hade barnen Nils, Olof (1662–1737) samt troligen Lars (– 1709) som var soldat på roten 19 Utter och 46 Slumpare samt så småningom blev sergeant. Mats Nilsson var 1699 hamnfogde vid Bredskärs fiskeläge. Gården drabbades av vådeld 1699.

Sonen Nils Mattsson, som gifte sig 1693, kan vara identisk med den person med detta namn som blev borgare i Piteå stad 1696. Denne Nils Mattsson var född ca 1667 och död 1715. Han var gift med Elisabet Jonsdotter f. ca 1672 och makarna hade dottern Elisabet f. 1708 som uppnådde vuxen ålder.

Brodern Olof Mattsson (1662–1737), som var soldat ett år, ägde gården 1701–36. Han gifte sig första gången med Karin Jonsdotter, andra gången 1718 med Margareta Jakobsdotter från Ytterursviken 3 och tredje gången omkring 1723 med änkan Malin Mårtensdotter (1672–1759) från Bergsbyn 7, som tidigare varit gift med borgaren Anders Nilsson Vikman i Piteå stad. Olof Mattsson hade barnen Malin f. 1704, Margareta f. 1706 som gifte sig 1739 till Ersmark 12, Jon (1708–43), Karin f. 1711 som gifte sig 1736 till Skrämråk 2, Olof som dog i tidig ålder, Olof (1715–42) som var soldat på roten 11 Blank och bonde på Stämmingsgården 2, samt Sara f. 1720 som gifte sig 1746 och flyttade till Innervik 17.

Sonen Jon Olofsson (1708–43) var ägare till gården 1736–43, och han hade varit soldat på roten 17 Utter 1726–35. Han gifte sig 1736 med Margareta Persdotter

(1705–88) från Innerursviken 3, och makarna hade barnen Karin (1736–1827), Olof (– 1739) samt Marta (1741–1818) som gifte sig till Bureå 8 och Hedensbyn 1.

Olof Olofsson (1718–97), från Hedensbyn 3, ägde gården från 1745 och framåt. Han gifte sig 1745 med Margareta Persdotter som var änka efter den tidigare ägaren. Makarna hade barnen Stina (1746–1824) och Sigrid (1748–66). År 1749 hade Olof Olofsson ett utsäde på 3½ tunnor och födde en häst, 6 kor och 10 småkreatur. Mantalet var på 3/8 skatte. Hemmanet hade tillsammans med Ytterursviken 3 en myr som gav 3 skrindland hö.

Johan Nilsson (1732–1823) från Falmark 10 var därefter ägare till gården. Han gifte sig 1761 med Karin Jonsdotter (1736–1827) från gården, och makarna hade barnen Marta (1762–94), Nils (1764–1827), en dödfödd dotter 1765, Stina (1766–1844), Jon (1767–1850), Katarina (1769–1809), Johan f. 1771, Magdalena (1772–1852), Olof Vikström (1776–1813), Lisa (1779–1823) samt Sven (1783–83). Lappigan Maria Andersdotter fanns på gården 1764.

Ytterursviken 5

Lars Persson ägde gården 1647–81. Han var gift och hade sönerna Anders, Gabriel Larsson Uggla som var soldat från 1672 och i tjänst ännu 1675, samt Lars Larsson Stuthorn (– 1689) som var soldat 1683–89 och som dog det sistnämnda året i Göteborg. Lars Stuthorn var dräng hos brodern Anders 1683 och nämnicerades som gift knekt 1688, då han bodde i Ursviken. Lars Persson var nämndeman 1662–68. År 1675 var han utfattig och ägde ingen ko. Lars Persson hade inte sått något detta år. Han betecknades som fattig även 1678. Mantalet var 1654 på ½.

Sonen Anders Larsson (– 1693) ägde gården 1682–93. Han var gift med Karin Persdotter, som var ägare till gården 1694–98. Makarna hade en dotter som var gift med borgaren Erik Svedman i Piteå stad, Ingeborg som gifte sig 1714 med borgaren Nils Persson Bolin i Piteå stad, Lars samt Margareta. År 1695 hade Karin Persdotter en häst, 9 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 7/16 skatte. År 1696 eller 1697 pantsatte hustru Karin Staffanstegen på Klavsgranden till Olof Nilssons förgångsman Per Nilsson i Innervik för 3 skäl korn. Orsaken var den stora missväxt som då rådde.

Sonen Lars Andersson var ägare till gården 1699–1700. Han var gift med Sigrid Olofsdotter, och de hade dottern Malin (1699–1738).

Sven Mosesson (ca 1671–1724) från Innerursviken 3 ägde gården 1701–20, och han ägde Hedensbyn 13 åren 1720–24. Han gifte sig först med änkan på gården, Sigrid Olofsdotter, och gifte sedan om sig med Kerstin Gabrielsdotter f. 1688 från Bergsbyn 2. Sven Mosesson hade barnen Lisbet f. 1711 samt Moses f. 1720, som var soldat på roten 15 Vik åren 1741–42. Sven Mosesson flyttade sedan till Hedensbyn 13.

Per Olofsson var ägare till gården efter Sven Mosesson, enligt hemmansranskan från 1728, men han återfinns inte i några mantalslängder. Troligen har han gift sig med Malin Larsdotter (1699–1738) från gården, men han tycks ha dött kort efter giftermålet. Malin Larsdotter står för hemmanet i 1721 års mantalslängd.

Malin Larsdotter gifte om sig 1721 med Elias Olofsson (1689–1770) från Piteå socken, som blev ny ägare till gården. Han var bror till Nils Olofsson på Ytterursviken 6. Elias och Malin hade barnen Anna (1722–40), Olof (1724–40) och Lars

(1731–96). Elias Olofsson gifte om sig 1739 med Barbro Johansdotter (1695–1754) från Östanbäck 13. Elias Olofsson sådde 1749 2½ tunna och födde en häst, 4 kor och 8 får. Mantalet var på 1/4 skatte.

Sonen Lars Eliasson var därefter ägare till gården. Han gifte sig med Magdalena Johansdotter (1725–98) från Kroksjön 3. Per Mårtensson f. 1753 ägde sedan gården. Han var son till en soldat på roten 46 Slumpare, och han gifte sig 1780 med Britta Olofsdotter (1758–89) från Kroksjön 3.

Ytterursviken 5b

Detta hemman kallades under slutet av 1600-talet för reservhemman och var på ¼ mantal. Kapten Johan Fritz var den förste ägaren och han var gift med Britta Stammer. Fritz köpte jorden 1665. Makarna hade sonen Conrad Fritz, som var pipare 1668–78 och sedan soldat vid Bygdeå kompani.

Simon Öndesson (– 1708) från Ytterursviken 1 var ägare till gården 1676–88 och han hade tidigare bott på Ytterursviken 2. Han gifte sig med Britta Mosesdotter (– 1708/10) från Innerursviken 3. Simon Öndesson hade barnen Christier f. 1652 som gifte sig 1683 till Innervik 19, Anders (1660–1738) samt Britta som gifte sig till Yttervik 6.

Sonen Anders Simonsson ägde gården 1690–95, och var sedan ägare till Boviken 4 under åren 1699–1720. Han gifte sig 1685 med Lisbet Jakobsdotter (1660–1728) från Kusmark 10 eller alternativt från Risön. Anders Simonsson hade barnen Britta (1701–67), Simon som var soldat på roten 104 Pipare fram till sin död 1712, samt ytterligare en son.

Anders Simonsson besvärade sig i samband med roteringen 1695 över hustru Karin från Ytterursviken 5, som hade alla ängarna från hans hemman under sitt eget. Ändå hade hemmanen lika skatt. Kommissionen bestämde att Anders Simonsson inte kunde kräva några ängar från Karin, eftersom han inte köpt de resterande 2 tunnlanden åker som kapten Fritz hade köpt 1665. Det intygades av tolvmännen att Anders Simonsson inte kunde stå för en särskild rök om hemmanet saknade ängar. Anders Simonsson avstod sina 2 tunnland mot betalning till hustru Karins hemman, som nu åter blev på 4 tunnors skatt. Men saken hänvisades till tinget för att bestämma Anders ersättning för nerlagt arbete.

Ytterursviken 6

Hemmanet kom till ca 1725 efter en delning av Ytterursviken 5. Nils Olofsson (1693–1763), från Piteå socken och troligen från Rognäs, ägde gården 1725–32. Han hade varit ägare till Furunäs 1 1720–25 och gift sig med dottern på den gården, Kerstin Johansdotter (1689–1763). Makarna hade barnen Margareta som flyttade till Piteå socken 1754, Stina som flyttade till Piteå samma år, Erik, Olof som var soldat, Kerstin f. 1726 som flyttade till annan socken 1743, samt Abraham (1733–74). De fick troligen också en son som dog 1733 och dottern Malin som dog 1740. År 1749 hade Nils Olofsson 1/4 mantal skatte. I övrigt hade hemmanet samma förmåner som Ytterursviken 5, dvs. en häst, 4 kor och 8 får samt 2½ tunnas utsäde. Nils Olofsson tycks äga Morön 5 år 1730.

Sonen Abraham Nilsson (1733–74) var sedan ägare av gården. Han gifte sig 1752 med Magdalena Olofsdotter (1726–1808) från Storkåge 3. Makarna hade barnen Anna Stina f. 1754 och Nils (1755–90).

Sonen Nils Abrahamsson tog över hemgården och var ägare till 1790. Han var gift med Sara Jonsdotter från Sunnanå 2, och makarna hade barnen Abraham (1776–1856) som gifte sig 1796, Katarina (1778–1839), Magdalena (1778–1840), Jonas (1779–79), Sara (1782–1865), Nils (1784–1849), Per (1785–1807) samt Jonas (1788–88). Nils Abrahamsson var soldat på roten 16 Ström år 1790 och dog samma år i kriget i södra Finland.

Ursviken c. Granden

Fänrik Fredrik Holmström på Lund 6 sökte 1764 att få ta upp ett nybygge på Klavsgränden (Klafsgården) eller Prästgränden, och kom då i tvist med Tuvans byamän. Marken låg mellan Tuvans, Innerviks, Ytterursvikens och Bergsbyns skatteängar. Enligt en häradsrättsdom från 1764 låg marken inom Tuvans rågång, och bönderna ville inte ha något nybygge på marken. Gamle kyrkoherden Gert Jonsson hade lämnat marken, och Fredrik Holmström menade att den då blivit kronojord. Kyrkobordet hävdade att marken hörde dit, eftersom en kyrkoherde hade ägt marken. Fredrik Holmström hade ansökt om ett nybygge hos landshövdingen, som dock hänvisade tvisten till häradsrätten vilken återupptog ärendet 1769.

Vittnet Jon Nilsson i Bergsbyn menade att Granden hade ägts av Bergsholmen, Ursviken och hemmanet Lund 4. Tuvans mark hade slutat vid Targan, som låg väster om Klavsgränden. Andra vittnen kunde styrka att jorden inte hört till kronan eller Kyrkobordet. Det berättades också att Gert Jonsson inte haft så många djur att han hade kunnat göda sina åkrar. Därför hade han skaffat gödsel från bönderna i närheten. Klavsgränden eller Prästgränden var 1769 överväxt med skog. Ett vittne omtalade att Gert Jonssons son, landshövding Johan Gran, på en av sina resor genom länet hade låtit sig ro utför älven för att se platsen där han var uppväxt. Ett annat vittne omtalade att komminister Netrin, vilken var död 1769 och som hade ägt Lund 4, hade sagt att Prästgränden hörde ihop med hemmanets mark i Targan. Klockaren Markus Sundström hade hört att efter Gert Jonssons död hade marken legat öde och blivit betraktad som en allmänning, fram till dess att komminister Netrin på Lund 4 räknade sig vara ägare till Prästgränden. Han hade ca 1749 gett lov till soldaten Olof Persson Grubb att uppsätta en stuga på marken och inhägna en täppa. Det berättades även att hedensbyborna hade tagit löv på Prästgränden under ödeåren, och att bönderna på Bergsholmen hade låtit sina kreatur beta där. Olika vittnen berättade att prästen Gert Jonsson hade haft ett båthus nära älven. Kronans ombud häradskrivare Bergstedt yrkade att marken skulle gå till kronan, eftersom Gert Jonssons son Johan Gran inte hade några kända arvingar, och marken skulle därför som danaarv gå till kronan. Detta trots häradsrättens dom från 1764. Tuvanborna yrkade att kronans krav skulle avslås eftersom vittnen kunde intyga att kronan aldrig hade ägt marken. Den borde i stället läggas till Tuvan, som var den by som låg närmast och som dessutom har minst skog i hela socknen.

Rätten gick på tuvanböndernas önskemål, och menade att det inte kunde bevisas att kronan någonsin ägt marken. Tuvan låg närmast detta område och borde därför få behålla marken.

Vad rätten och vittnena inte kände till var att Gert Jonsson förvärvade Lund 4 1618, men hade ägt Granden sedan 1610. Granden hade sannolikt hört till Lund 4 efter 1618.

Ursviken övriga

Olof Olofsson i Ursviken gifte sig 1683.

INNERVIK

På 1648 års karta kallas hemmanen i Hästhagen och Södra Innervik för Innerviks fäboddar, och de torde någon gång före 1539 ha varit just fäboddar.

I roteringen från 1695 sades att Innerviks byar hade främst froståkrar och medelmåttiga ångar med magert fiske. Byn hade lite skog och mulbete. Samtliga hemman hade fäboddar där en del av skatteängarna var belägna. Rotarna i Innervik uppgavs vara något starkare till utsäde och boskap än rotarna vid Ursviken. Detta trots att Ursviken hade bättre hemmansvillkor av fisken och annat.

Det berättades i jordrannsaktionsprotokollet från 1749 att inga andra utjordar än de som nämns under hemmanen finns. Åkerjorden gav god årsväxt och det gavs tillfälle att ta upp nya åkrar. Ängarna borde förbättras genom röjning. Det fanns lite skog under byn och svagt mulbete. Byn hade 4 skvaltkvarnar som endast var i drift om våren och inga andra fisken än de som tidigare blivit taxerade. Från byn har nybygget Røjnoret grundats samt Myrträsk inom Arvidsjaur's socken, Lappland.

Litteratur: *Innervik: stänk och flikar ur byns historia*, red: Sixten Andersson, Skellefteå 1979, 81 bl. Duplic.

Innervik 1. Vikmoran

Nils Persson (1607–95), som troligen var son på gården, ägde den 1640–76. Hans hustru dog 1672. Nils Persson var nämndeman 1666 och hade barnen Sven och Margareta (1647–1727), som var gift med Anders Olofsson på Mjödvattnet 4 i Burträsk socken. Nils hade brodern Jon Persson (1623 –), som var soldat och gift 1648. Han kan vara identisk med den Jon Vik som var korpral och som avgick 1663. Mantalet var 1654 på 5/16.

Lilla Sven Nilsson ägde gården 1676–1705. Han var gift och hade dottrarna Anna, som var gift med Olof Persson på roten 30 Skarp, och Sara, som också var soldathustru. År 1695 hade Sven Nilsson 2 hästar, 12 kor och 26 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 11/32 skatte.

Olof Olofsson (– 1717), som var gift med en dotterdotter till Sven Nilsson, ägde gården 1709–11 och 1716–17, och han var soldat på roten 11 Blank åren 1712–14. Han var gift med Malin Christiersdotter (1690–1772), som var ägare till gården 1712–15 och 1718–22. Malin kom troligen från Innervik 19. Olof Olofsson hade barnen Mariet f. 1709, Karin f. 1710, Mariet f. 1711 som flyttade till Piteå socken 1756, Olof (1712–84), Margareta f. 1714, Anders f. 1715 samt Anders (1716–42). Olof Olofsson var troligen en bror till Jon Olofsson Duva på Medle 11.

Mikael Larsson (1685–1757) från Degerbyn 5 ägde gården från 1722. Han gifte sig 1722 med änkan på gården, Malin Christiersdotter, och tillsammans med henne hade han barnen Margareta f. 1723, Sven f. 1724, Lars (1726–86) som gifte sig 1750 och flyttade till annan socken samma år, Nils f. 1729 som gick i Umeå skola 1744, Margareta f. 1731 som flyttade till Bygdeå socken 1763, samt Johan (1733–86) som

gick i Umeå skola 1744 och som senare blev skeppare. Han tog efternamnet Morén och bodde i Piteå 1756–63. Han gifte sig sedan och bosatte sig på Kyrkobordet. År 1728 sades att hemmanets hus behövde repareras.

Olof Olofsson (1712–84) var ägare till hemgården från 1735. Han gifte sig 1743 med Margareta Olofsdotter f. 1712 från Bergsbyn 1. Makarna hade barnen Sven f. 1745, Olof (1744–1814), Nils (1747–1810), Anders (1748–48), Anders (1749–1818), Johan (1750–50), Jonas f. 1751, Katarina f. 1752 samt Kajsa (1753–1830). År 1749 hade Olof Olofsson 5/16 mantal skatte och ett utsäde på 4 tunnor. På gården fanns en häst, 10 kor och 15 små kreatur. Olof Olofsson var fortfarande ägare 1775.

Sonen Olof Olofsson ägde senare gården och fanns som ägare åtminstone 1786.

Innervik 2

Anders Larsson (– 1693) ägde gården 1647–85. Han gifte sig 1658 med en hustru som dog 1697. Anders Larsson hade barnen Anna, Lars (– 1723), en dotter som dog 1697, samt Karin som var soldathustru på roten 114 Dubblare. Anders Larsson hade troligen brodern Olof Larsson som var soldat 1652–54. Anders Larsson var 1675 fattig och saknade tillgångar. Han hade lejt en soldat och var därför skuldsatt. Dessutom hade han inte sått något detta år. Mantalet var 1654 på 1/8.

Sonen Lars Andersson var ägare till gården 1686–1719. Han gifte sig 1683, och hans hustru Sara dog ca 1723. Lars Andersson hade barnen Karin f. 1685 samt Anders (1701–43). År 1695 fanns på gården en häst, 9 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 5/16 skatte.

Sonen Anders Larsson ägde gården 1721–43. Han var soldat på roten 15 Vik 1742–43. Han gifte sig med Britta Olofsdotter (1692–1743) från Falmark 12. Anders Larsson hade barnen Sara (1724–1802) som gifte sig 1756 på roten 101 Lustig och 1761 på roten 80 Bjur, Lars (1726–1810), Olof (1728–1807) som var soldat på roten 17 Ursvall, Johan f. 1730 som dog tidigt, Johan (1732–1810) som blev ägare till gården, Lisbet (1733–1814) samt Anders (1735–1819). År 1728 sades att stugbyggnaden var gammal men de andra husen var någorlunda stabila. Bastun var försvarlig och hemmanet hade en skuld på 550 daler.

Sonen Unga Lars Andersson (1726–1810) ägde gården 1743 och fortfarande 1786. Han gifte sig 1751 med Britta Matsdotter (1732–1802) från Innervik 9. Makarna hade barnen Anders f. 1752, Stina (1754–1822), Mattias f. 1758, Lars f. 1760, Olof (1762–1833), Britta f. 1765, Jonas Vikström (1767–1834), Daniel (1770–1833), Britta (1775–79) och Margareta (1776–1835). Lars Andersson hade fem tunnor utsäde och födde en häst, 12 kor och 15 får. Mantalet var år 1749 på 3/8 skatte.

Brodern Johan Andersson (1732–1810) övertog sedan hemgården. Han gifte sig 1761 med Juliana Salomonsdotter (1733–98) från Furunäs 1. Makarna hade barnen Salomon Furberg (1761–1808), Anders Furberg (1763–1838), Johan Furberg (1765–1828), Beata f. 1767, Olof Furberg (1770–1848), Hans (1774–74) och Barbro (1776–1803).

Innervik 3

Anders Persson ägde gården 1647. Han var gift med Margareta (Mariet), som var ägare till gården 1648–68. Makarna hade barnen Anders och Nils. Mantalet var 1654 på 7/32.

Lilla Anders Andersson ägde gården 1669–78. Han gifte sig med Ingeborg. Anders Andersson gick 1676 ut som soldat för sin bror Nils. Sannolikt dog Anders Andersson i soldattjänsten. Hustru Ingeborg flyttade till Innervik 6.

Lilla Anders Anderssons bror Nils Andersson var ägare till gården 1679–87.

Karl Olofsson från Bäck 11 var ägare till gården 1688–ca 1692 och från 1683 var han ägare till Bäck 11. Han var gift med Karin som fanns på gården 1688 och som ägde densamma 1690. År 1688 fanns ett syskon till Karin eller Karl på gården. Karl Olofsson bodde 1686 i Svartjärn i Lövångers socken och vistades i Ångermanland 1688. Karl Olofsson var död 1706 när Karin Nilsdotter fordrade arv efter honom. Hon kan vara en dotter till Nils Andersson.

Östen Andersson (1657–1737) från Broänge 1 i Lövångers socken ägde gården 1692–1725. Troligen var Östen Andersson gift flera gånger. Han gifte sig senast 1693 med Malin Larsdotter från Gagsmark 2. Födelseåret anges i husförhörslängderna till 1659, men kan vara felaktigt eftersom hon då skulle få barn vid 53 års ålder. Knut Lundberg har dock satt födelseåret kring 1673. Östen Andersson hade barnen Karin f. 1684 som var gift med en soldat som hette Jöran och var bosatt i Österbotten, Margareta (1691–1780) som var gift på Kusmark 12, Anders (1693–1774) som gifte sig 1723 och var soldat på roten 30 Skarp 1719–39, Anna (1694–1774) som gifte sig ca 1720 till Bureå 8, Nils (1698–1718) som var soldat på roten 14 Orre 1715–18, Malin (1700–82) som var piga i prästgården och sedan gift med kyrkoherde Petrus Anzenius och sedan omgift med hovpredikanten Johan Westrell, Kerstin f. 1703 som gifte sig 1730 till Innervik 15, Erik (1706–40), Lisbet (1707–86) som var soldathustru på roten 8 Hurtig, Lars f. 1708, Lars (1712–34), samt Mikael (1715–82) som gifte sig 1736 och var ägare till Lund 5. År 1695 hade Östen Andersson en häst, 7 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 4 skäl. Mantalet var på 1/8 skatte. Östen Andersson begärde att få igen en fåbodgård ifrån Pål Perssons hemman, Innervik 19. Kommissionen kunde inte avgöra frågan, eftersom skatten i 1667 års jordebok stod på Pål Persson vid 16:e roten.

Sonen Erik Östensson ägde gården 1728–40. Han gifte sig 1732 med Kerstin Andersdotter (1701–80) från Kusmark 7. Makarna hade barnen Östen som dog 1737, Anders (1735–39), Lars (1738–39) och Nils (1739–59) som var soldat på roten 14 Orre 1759. År 1728 sägs att gården var gammal men någorlunda vidmakthållen. Skulden uppgick till 90 daler.

Johan Olofsson (1706–89) från Innervik 17 ägde gården från 1740 då han gifte sig med änkan på gården, Kerstin Andersdotter. Johan Olofsson sådde 1749 2 tunnor och 2 skäl och födde en häst, 16 kor och 10 små kreatur. Mantalet var på 3/16 skatte.

Gabriel Larsson (1729–90) från Ragvaldsträsk 1 blev ny ägare till gården och fanns här åtminstone 1775–86. Han gifte sig 1760 med Maria Johansdotter (1729–1801) från Kusmark 7. Makarna hade barnen Stina (1761–1821), Elsa f. 1762, Marta (1764–77) och Sara (1766–69).

Innervik 4

Anders Nilsson (– 1656) ägde gården 1629–56. Han var gift med Mariet, och fick med henne sönerna Olof, som gifte sig 1655 och var ägare till Ytterursviken 3, samt Nils. Hustru Mariet ägde gården 1657–59. Mantalet var 1654 på 15/32.

Sonen Nils Andersson ägde gården 1660–65. Han gifte sig 1662 och hade sonen Jakob Nilsson som var soldat i Tjärn 1663–69. Nils Andersson var soldat 1659–60 samt 1673.

Christier Öndesson (– 1678) från Ytterursviken 3 ägde gården 1665–78. Han var gift med Karin Larsdotter. Makarna hade barnen Britta som var soldathustru på roten 15 Vik, Karin som gifte sig på gården, Sigrid samt Sara. Christier Öndesson var soldat 1677–78 och dog i september 1678. Hustru Karin ägde gården 1678–81. År 1678 sägs att Karin var en utfattig knekthustru med många små barn. Hon hade ingen hjälp på hemmanet och endast en ko, varför hon inte kunde betala skatten.

Mågen Nils Jakobsson ägde gården 1682–1705. Han var gift med Karin Christiersdotter. Makarna hade barnen Jakob (– 1710), Per (1696–1729) samt Anna. År 1695 fanns på gården en häst och 10 kor. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 9/32 skatte. Sonen Jakob Nilsson (– 1710) ägde gården 1709. År 1710 var han soldat på roten 11 Blank.

Den andre sonen, Per Nilsson, ägde gården 1714–29. Han gifte sig med Karin Matsdotter (1675–1762), som var ägare till gården 1730–40. Makarna hade barnen Anders (1720–70), Sigrid (1716–28), Britta (1717–78) som gifte sig 1746 till Varuträsk 2, samt Jon f. 1718. År 1728 sades att husen på gården var förfallna och att gårdsgårdar samt hölador var mycket gamla och förfallna. Skulden uppgick till 350 daler.

Sonen Anders Persson ägde gården från 1741 och framåt, och han var soldat på roten 11 Blank 1742–44. Han gifte sig 1741 med Margareta Svendsdotter (1713–58). Hon var troligen en dotter till Sven Jakobsson på Gagsmark 1. Makarna hade barnen Marta f. 1743 som 1774 gifte sig till Svanström, Sven (– 1746), Sven f. 1746, Per f. 1747, Margareta (1749–89) som gifte sig 1771 och blev soldathustru på roten 98 Berggren, Jonas f. 1750, Lisa (1751–1827) som var gift med Olof Tysk på roten 96, en dödfödd dotter 1753, Elisabet f. 1754, Abraham (1755–55) och Nils (1755–55).

Anders Olofsson f. 1694 var näste ägare till gården. Han gifte sig med Kerstin Svendsdotter f. 1697 och makarna flyttade till Lycksele socken 1768. Makarna hade barnen Kerstin f. 1732 som 1762 gifte sig i Falmark, Olof f. 1734 som flyttade till Lycksele socken 1757, samt Per som dog 1740. År 1749 var Anders Olofssons hemman av samma beskaffenhet som Innervik 2, dvs. här fanns en häst, 12 kor och 15 får. Mantalet var på 3/8 skatte.

Sven Andersson f. 1746, som var son till den tidigare ägaren Anders Persson, ägde sedan gården, och han blev sedan bonde på Åbyn 1. Han gifte sig 1770 med Margareta Tiderstedt (1750–87), som var en dotter till organisten Israel Tiderstedt och hans hustru Sara Nilsson från Lund 6. Sven och Margareta hade barnen Anders f. 1771, Sven (1774–83), Israel (1777–79), Margareta (1779–1863), Israel f. 1783 samt Jöns f. 1787, som blev soldat på roten 2 Tåman. Sven Andersson var fortfarande ägare 1775.

År 1786 är hemmanet delat, och ena delen ägs av Nils Hansson Berggren och den andra av Lisa Persdotter f. 1737, som var änka efter Anders Johansson f. 1743 från

Bäck 10. Makarna arrenderade Lund 5 i början av 1770-talet. Beträffande barn, se under Lund 5. Vardera delen uppgick till 1 tunna och 4 skäl i skatt. Nils Hansson Berggren (1748–89) var soldat på roten 98 Berggren. Han gifte sig 1771 med Margareta Andersdotter (1749–89) som var en dotter till Anders Persson på gården.

Innervik 5

Sonen på gården, Johan Johansson, ägde den 1650–54, och han var gift. Fadern Johan Hansson var ägare till hemmanet 1654–57 och 1659. Mantalet var 1654 på 11/32. Johan Johanssons bror Olof Johansson (– 1679) ägde gården 1657–58 samt 1660–79. Han var gift med Dordi som var ägare till gården 1679–86. Olof Johansson var soldat 1657 och 1678–79, och dog det sistnämnda året i Ystad. På gården fanns 1686 3 söner, en dotter och en sonhustru.

Sonen Per Olofsson ägde gården 1687–97. Han var gift med Kerstin Persdotter (1655–1731), som var ägare till gården 1698–1703. Per Olofsson hade sonen Olof (1680–1751) samt troligen sonen Johan som 1707 blev soldat på roten 15 Vik. År 1695 hade Per Olofsson en häst, 9 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 5/16 skatte.

Sonen Olof Persson (1680–1751) var soldat på roten 15 Vik under tiden 1712–20. Han var ägare till gården 1705–09, 1720–29 och 1732–53. Han gifte sig med Karin Nilsson (1665–1731) från Drängsmark 3, och hon stod som ägare till gården 1714–17. Olof Persson gifte sig för andra gången 1733 med Karin Johansdotter (1693–1767). Hon hade tidigare varit gift med soldaten Nils Johansson Skotte (1710–30) på roten 12 Skotte. Olof Persson hade barnen Jon f. 1698, Lars f. 1707, Per f. 1710 som dog tidigt, Per f. 1713, Britta f. 1729, Johan f. 1730 som var soldat, samt Nils (1734–1816). År 1749 var Olof Perssons hemman av samma beskaffenhet som Innervik 4, dvs. här fanns en häst, 12 kor och 15 får. Mantalet var på 3/8 skatte och utsädet var 5 tunnor. År 1728 sades att gården var förfallen, endast en ny bagarstuga och fähus hade satts upp. Skulden var på 500 daler.

Jon Nilsson från Innervik 3 var ägare till gården 1718–19. Han gifte sig 1723 med Margareta Johansdotter (1695–1779) från Bergsbyn 3. Makarna hade barnen Johan f. 1724, Jonas f. 1726, Nils och Anders. Jon Nilsson var blind vid 67 års ålder. Makarna flyttade sedan till Bergsbyn 3.

Per Olofsson, som var son till den tidigare ägaren Olof Persson, ägde gården 1730–32 och han flyttade till annan socken 1732. Han var gift.

Brodern Nils Olofsson (1734–1816) var ägare till gården från 1753 och var det fortfarande 1786. Han gifte sig 1753 med Britta Månsdotter (1734–1808) från Kusmark 6. Makarna hade barnen Katarina f. 1754, troligen Markus som dog 1755, Marta (1756–85), Britta (1758–1832), Anna Stina (1759–60), Olof (1761–61), Stina (1763–66), Eva (1765–1842), Margareta (1767–70), Nils (1769–70), Greta (1771–1847) samt Maria Kristina (1774–1800).

Innervik 6

Sven Larsson f. 1608 var ägare till gården 1637–68. Han gifte sig första gången med Anna, andra gången 1657 med Karin Larsdotter med vilken han hade sonen Johan, och tredje gången med Ingeborg, som var änka från Innervik 3. Sven Larsson hade

också sönerna Olof, som var soldat 1678, och Nils, som var soldat 1666–68 och rymde ur tjänsten 1668. Nils Svensson återkom dock och var tremännings soldat i Jämtland 1676. Nils Svensson Varg (– 1713) blev 1685 borgare i Piteå stad och gifte sig med Anna Hansdotter. Sven Larsson var nämndeman 1661. Sven Larsson hade brodern Olof Larsson som var soldat 1642–50. Söner till honom kan vara Johan Olofsson, som var soldat 1656, och Anders Olofsson Basare (– 1676), som var soldat 1660–76 och dog det sistnämnda året i sjöslaget vid Öland. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sven Larssons son Olof Svensson (– 1678) ägde gården 1669–78. Han var soldat 1666–71 och 1678. Hustru Karin ägde gården 1678–81. Hon betecknas 1678 som en fattig knektänka. Sven Larsson (– 1697), som troligen kom från Innervik 19, ägde en del av hemmanet 1684–86. Han gifte sig 1686 med Ingeborg som var ägare 1687–90. Alternativt kan Sven Larsson vara fadern till Olof Svensson, men i så fall skulle han vara mycket gammal när han på nytt ägde en del av hemmanet.

Olof Svenssons bror Johan Svensson Varg var ägare till den andra delen av hemmanet 1682–99. Han var gift och hade sonen Nils (1666–1742). År 1695 fanns 2 hästar, 13 kor och 13 småkreatur på gården. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 3/8 skatte.

Johan Svensson besvärade sig 1695 över Sven Nilsson i Innervik, som utnyttjade en äng om 5 skrindor hö, men Johan Svensson fick skatta för den. Kommissionen fann det passande att denna del av ängen gick tillbaka till hemmanet efter ersättning.

Sonen Nils Johansson ägde gården 1700–25. Han gifte sig 1694 med Karin Svensdotter (1671–1739) från Innervik 15. I fattigvårdsräkenskaperna kallas hon dock Karin Olofsdotter. Makarna hade barnen Johan f. 1699, Sven f. 1706 som var soldat på roten 11 Blank 1725–35, Britta (1708–09), Maria (1710–82) som 1754 gifte sig till Drängsmark 8, Olof f. 1712 samt Nils (1717–61) som var bonde på Bäck 5 och sedan i Röback i Umeå socken.

Sonen Johan Nilsson (1699–1763) ägde gården från 1725 och framåt. Han gifte sig 1725 med Karin Persdotter (1699–1772) från Innervik 13. Makarna hade barnen Nils (1726–1818) och Margareta (1728–89) som gifte sig 1753 med Anders Simonsson på roten 14 Orre. Makarna hade barnen Margareta f. 1756 och Anders f. 1758, Per (1731–51), Karin f. 1736, Anders f. 1738, Johan (1738–39) samt Johan (– 1743). År 1728 sades att hemmanet hade någorlunda bra hus men taken var förfallna. Skulden uppgick till 250 daler. År 1749 hade Johan Nilssons hemman 3/8 mantal skatte. Han hade 5½ tunnors utsäde och ängar som födde 2 hästar, 14 kor och 12 får.

Sonen Nils Johansson (1726–1818) blev sedan ägare till hemmanet, och han var soldat på roten 11 Blank 1748–54. Han gifte sig 1752 med Kerstin Jonsdotter (1723–93) från Ersmark 7. Makarna hade barnen Johan (1753–1830), Jonas (1754–1832), Per (1756–1825) som var soldat på roten 11 Vikblad, Margareta f. 1756, Nils (1758–1822), Anders (1758–1840) samt Katarina (1765–95). Nils Johansson var fortfarande ägare 1786.

Innervik 7

Nils Nilsson (– 1678) var ägare till gården 1629–69. Han var gift och hade barnen Per, en dotter som 1661 gifte sig till Ostvik 12, Mariet som gifte sig till Åbyn 4, och

ytterligare en eller två döttrar. En av döttrarna skulle vara moder till Kerstin Jonsdotter som gifte sig med Olof Nilsson, se nedan. Mantalet var 1654 på 27/64.

Sonen Per Nilsson var ägare till gården 1671–95. Han gifte sig 1658 med Karin Johansdotter från Drängsmark 2 och sedan med Kerstin f. 1650, som möjligen hade fadersnamnet Persdotter. År 1695 hade Per Nilsson 2 hästar, 15 kor och 39 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 15/32 skatte.

Olof Nilsson (1652–1728) från Tjärn 4 var ägare till gården 1699–1720. Han gifte sig för första gången 1686 i Tjärn med Kerstin Jonsdotter som var en systerdotter till Per Nilsson. Hon levde ännu 1714 och makarna hade en son som var trossdräng 1712, Karin f. 1700, Nils (1703–78) Annika f. 1705, Mariet samt Anna (1708–85) som gifte sig 1730 till Hedensbyn 2 och sedan flyttade med sin make till Hedensbyn 14. Olof Nilsson gifte sedan om sig med Lisbet Jakobsdotter (1662–1740) från Ostvik 12. År 1728 sägs att husen på gården var gamla och borde byggas om. Skulden var på 200 daler.

Sonen Lilla Nils Olofsson (1703–78) var ägare till gården från 1721 och framåt. Han gifte sig 1722 med Maria Olofsdotter (1701–71) från Bergsbyn 1. Makarna hade barnen Lisbet f. 1725, Olof (1726–1802), Johan f. 1727, Jon (1729–1809) som gifte sig 1760 och blev hemmansägare på Medle 7, Karin (1730–97) som gifte sig 1754 och blev soldathustru på roten 15 Vik, sannolikt Per f. 1730 som dog tidigt, Per (1733–1820) samt Maria f. 1738 som 1772 gifte sig till Åbyn 4. År 1749 hade Nils Olofssons hemman ett mantal på 13/32 skatte och sådde 5 tunnor. På gården fanns 2 hästar, 10 kor och 12 får. Efter Nils Olofsson delades hemmanet mellan hans söner Olof och Per. Pers hemman blev Innervik 8. Nils Olofsson var nämndeman 1741–56.

Sonen Olof Nilsson (1726–1802) var därefter ägare till halva hemmanet med gamla gården. Han var fortfarande ägare 1786. Olof Nilsson var soldat på roten 14 Orre 1747–49. Han gifte sig 1760 med Margareta Jonsdotter (1734–1803) från Bureå 1. De fick barnen Nils (–1762), Britta (1763–65), Maria (1764–65), Margareta (–1768) samt Jon (1768–75).

Innervik 8

Per Nilsson (1733–1820) från Innervik 7 delade faderns hemman och blev ägare till denna del, som var på en tunnans skatt. Han gifte sig 1754 med Margareta Svensdotter (1740–1803) från Innervik 19. De hade barnen Nils (1770–71), Anna (1773–1807), Maria (1776–76) och Per f. 1780. Per Nilsson var fortfarande ägare 1786. Han hade varit soldat på roten 14 Orre 1759–67.

Innervik 9

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 374 står att hemmanet nr 9 (kallat 8 i boken) funnits från medeltiden, men troligen är det tvärtom så att Innervik 11 är den äldsta gårdsplatsen. Så sägs också i 1749 års jordransakningsprotokoll. Även den omständigheten att hemmanet nr 9 måste byta gårdsplats 1736 på grund av att den var olämplig tyder på att hemmanet är yngre.

Mats Olofsson Palm från Falmark 12 delade svärfaderns hemman och ägde gården 1666–86. Han bodde på Kyrkobordet 1659–60, när han var soldat. Mats Olofs-

son ägde även Innervik 11 1689–91. Hans första hustru dog 1661, och sedan gifte han om sig 1662 med Malin Johansdotter (1639–1726) från Innervik 11, som ägde gården 1687–90. Mats Olofsson hade en dotter som gifte sig 1686 till Innervik 15, Karin (– 1723) som gifte sig 1689 med Anders Persson från Bodbyn och flyttade till Burträsk socken, Margareta (1665–1739) som gifte sig till Degerbyn 5, Johan f. 1670 som gifte sig och blev hemmansägare på Innervik 9, Kerstin (1671 – ca 1740) som gifte sig på Tjärn 1, Olof f. 1673 samt Britta (1688–1756) som gifte sig 1721 på Degerbyn 4. Malin Johansdotter gifte om sig 1690 med Olof Eriksson Boman från Boviken 3 som ägde hemmanet 1691–1711. Han ägde även Innervik 11.

Mats Olofssons son Johan Mattsson (1670–1748) ägde gården 1711–28. Han gifte sig med Britta Jonsdotter (1682–1752), som möjligen kom från Storkåge 10. Johan Mattsson hade barnen Anders f. 1702 som var soldat på roten 12 Skotte 1720–21 och därefter på roten 65 Gök 1721–28, Sara f. 1708, Mats (1706–87), Malin f. 1712 samt Margareta (1715–99) som gifte sig 1733 på Ersmark 9. År 1728 sades att husen var försvarliga. Skulden var på 250 daler.

Sonen Mats Johansson (1706–87) ägde gården från 1728 och framåt. Han gifte sig 1728 med Kerstin Larsdotter (1711–94) från Tjärn 3. Makarna hade barnen Johan (1729–1802) som övertog halva hemmanet som blev Innervik 10, Magdalena f. 1730, Lars f. 1730 som enligt husförhörslängden hade "avvikit" 1748, Britta (1732–1802) som 1751 gifte sig till Innervik 2, Olof (1733–34), Jonas f. 1735 som flyttade till annan socken 1755 och flyttade tillbaka 1758 och som rymde från sin husbonde i Stockholm 1760, Nils (1736–99) som var soldat på roten 12 Skotte från 1758 och sedan bonde på Bissjön 3 i Lövångers socken, Karin (1738–38), Olof f. 1739 som flyttade ut 1757, Anders Magnus Steinwall (1741–92) som var lantmätare och gift med Inga Katarina Comstedt f. 1753 från Jönköping, Daniel (1742–1834) som övertog halva hemmanet med den gamla gården, Mattias Boman (1746–1821) som gifte sig 1770 och flyttade till annan socken samma år men sedan var bosatt på Bäck 9 och i Bureå, Karin f. 1747, Arvid (1749–49), Arvid Steinwall (1751–1800) som blev lantmätare och var bosatt i Piteå, samt Per (1751–52). Makarna hade också dottern Stina som dog 1751. Tre av sönerna flyttade utomlands enligt Arvid Steinwalls biografi. Det rör sig sannolikt om Lars, Jonas och Olof. År 1749 hade Mats Johansson 59/128 mantal skatte. Hemmanet hade sedan lång tid tillbaka delats ifrån hemmanet Innervik 11. Han hade 6 tunnlands utsäde samt höslätter för 2 hästar, 14 kor och 20 små kreatur. Tillsammans med hemmanet nr 9 hade man ett gammalt fåbodställe på Rönnbäckens ägor och en röjning där som gav 12 skrin dor hö årligen för vardera hemmanet. Mats Johansson levererade 1750 en hud till kyrkan och troligen var han garvare.

År 1737 begärde Mats Johansson att få flytta sin gård till "stegekläppen" som låg norr om Innervik 11. Hans gård stod nämligen på sank mark med kraftig tjäle, s.k. "skottland". Detta gjorde att både väggar och murar förstördes.

Hemmanet delades sedan och sonen Daniel Matsson ägde därefter ena halvan med den gamla gården. Hans del hade en tunnass skatt. Daniel Matsson gifte sig 1773 med Anna Jonsdotter (1746–98) från Innervik 11. Makarna hade barnen Anders Berglund (1780–1849), Stina (1774–1856), Katarina f. 1776, Jonas (1778–79), Anna (1780–1849) samt Daniel (1782–84). Daniel Matsson fick 1772 med Margareta Andersdotter Krigsman, som bodde i Kroksjön, en utomäktenskaplig son, Jakob

(1772–1855), vilken blev nybyggare i Bjurfors. Margareta Andersdotter Krigsman kom från roten 88 Krigsman.

Innervik 10

Hemmanet bildades ca 1757 och ägare var Johan Mattsson (1729–1802) från Innervik 9, vilken delade faderns hemman. Denna del hade en tunnans skatt. Johan Mattsson uppförde nya gårdsbyggnader. Han gifte sig 1759 med Marta Svensdotter (1735–90) från Bergsbyn 1 och hade barnen Stina (1760–61), Sven f. 1761, Mattias (1763–63), Stina (– 1764), Katarina (1765–86), Jonas (1768–68), Marta (1769–96) samt Johan f. 1771. Johan Mattsson bytte hemman 1770 med Olof Olofsson från Bureå 3. Olof Olofsson (1735–1804) ägde sedan gården och fanns här 1775–81.

Från 1781 ägdes gården av Stora Per Nilsson (1752–1825) från Hedensbyn 7. Han var gift med Britta Maria Levin (1751–1849) från Mångbyn 2 i Lövångers socken. Makarna gifte sig 1777 och bodde första tiden på Mångbyn 2. De hade barnen Barbro Magdalena f. 1778 som blev soldathustru på roten 42 Karbin, Maria f. 1780 som gifte sig med Stora Olof Olofsson på Falmark 16, Jonas f. 1781 som flyttade ut ur socknen 1795, Margareta Katarina f. 1784 som blev gift med Johan Persson i Kusmark, Zackarias (1787–1807), Nils Vikblad som blev soldat på roten 11, Johannes f. 1791, Hedvig Kristina f. 1792 som flyttade till Stockholm 1810, Per Anders f. 1796 som flyttade till Stockholm 1810, Carl Olof f. 1800 samt Gustaf Erik f. 1800.

På gården bodde även Britta Maria Levins far, häradskrivaren Jonas Eriksson Levin (1713–86), från Selet i Lövångers socken. Han hade tidigare varit häradskrivare i Lövångers socken. Levin gifte sig i Luleå 1744 med Barbro Magdalena Plantin (1721–77). Makarna hade barnen Margareta f. 1744 som flyttade till Vasa och Stockholm men senare återvände hem, Anna Katarina f. 1746 som flyttade till Stockholm, Zackarias f. 1748 som blev hovjuvelerare i Stockholm, Kerstin f. 1749 som flyttade till Bygdeå socken, Esaias (1750–50), Britta Maria f. 1751, Carl (1753–95) som blev skräddarmästare i Umeå, Malin (1756–57), Jakob (1758–59), Johan (1759–59), Anders f. 1761 som flyttade till Stockholm, Elisabet (1762–62) samt Erik f. 1764 som blev hovjuvelerare i Stockholm. Jonas Levin var bondson från Kåsböle och hade tagit namnet Levin efter Lövångers sockens dialektala namn Levanger.

Innervik 11. Gästgivargården

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 374 kallas hemmanet felaktigt för Innervik 8. Johan Andersson (1614–84) var ägare till hemgården 1640–79. Hemmanets skatt var 1645 på 8 tunnor. Han gifte sig med Kerstin Nilsson, som var ägare till gården 1680–90. Makarna hade dottern Malin (1639–1726) som gifte sig 1662 och sedan delade faderns hemman så att Innervik 9 kom till. Johan Andersson var nämndeman 1652–57. Han hade inte sått sin åker 1675 och ägde inget kreatur. Hemmanet var nu på 2 tunnors skatt sedan det delats 1666 och Innervik 9 kommit till. Mantalet var 1654 på 21/64. Johan Andersson och hans hustru betecknades 1678 som utfattig och gammal, och hade varken ko eller so. De hade inte sått något

och kunde inte betala skatten. Hustru Kerstin ägde gården 1680–81. Åren 1682–83 bodde en dotter på gården. År 1684 stod Johan Andersson som ägare igen.

Åren 1689–91 ägde mågen Mats Olofsson Palm från Falmark 12 både Innervik 9 och 11. Åren 1691–1704 var Olof Eriksson ägare till båda gårdarna.

Olof Eriksson Boman (1660–1727) från Boviken 3 ägde gården 1691–98 och även Innervik 9 1691–1711. Han var tremänningssoldat 1676–78 och soldat 1678–83. Han gifte sig 1690 med dottern på gården, Malin Johansdotter. Olof Eriksson hade möjligen sonen Erik, som dock verkar vara död 1728. I en arvsvist från 1728 verkar Olof Eriksson inte ha några egna barn.¹⁷⁷ År 1695 fanns på gården 3 hästar, 21 kor och 37 små kreatur. Skatten var på 7 tunnor och 3 skäl. Mantalet var på 5/8 skatte. Vid roteringen 1695 berättade Olof Eriksson att han hade ett ödehemman under sitt hemman som sedan länge hört dit. Ödehemmanet låg i Yttervik, se under Yttervik b. Olof Eriksson var nämndeman 1697–1714 och hamnfogde på Skötgrunnen år 1699.

Olof Mattsson, som var son till den tidigare ägaren Mats Olofsson, ägde därefter gården 1699–1728. Han var gift med Margareta Larsdotter (1671–1744), och de hade dottern Margareta (1714–28). År 1728 sades att gården var gammal och förfallen. Skulden uppgick till 300 daler.

Hans Andersson (1702–71) från Medle 8 var ägare till gården från 1728 och framåt. Han var gift med dottern på gården, Margareta Olofsdotter. Han gifte sig andra gången 1730 med Kerstin Olofsdotter (1701–73) från Innervik 17. Makarna hade barnen Anders (1732–70) och Olof (1735–1804), som blev ägare till Innervik 11 respektive 12. År 1749 hade Hans Andersson samma villkor som Innervik 9, dvs. 2 hästar, 14 kor och 20 får. Hemmanen 9 och 11 hade ett gammalt fäbodställe på Rönnbäckens ägor samt en röjning där man årligen bärgade 12 skrindor hö till vardera hemmanet. Mantalet var på 59/128 skatte. Hans Andersson var sexman från 1750. Efter Hans Andersson delades hemmanet mellan sönerna Anders och Olof.

Sonen Anders Hansson (1732–70) som var gästgivare ägde sedan halva hemmanet med gamla gården. Han gifte sig 1769 med Anna Jonsdotter (1746–98) från Frostkåge 11, som efter makens död flyttade till Innervik 9. Anders' bror Olof Hansson, som ägde Innervik 12, övertog gården och gästgiveriet.

Han efterträddes sedan som gästgivare av mågen Jon Jonsson Normark (1765–1813) från Gummark 1, Noret. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1773–1833).

Innervik 12

Olof Hansson (1735–1804) från Innervik 11 delade faderns hemman ca 1757 och blev ägare till denna del som var på ca ¼ mantal. Olof Hansson gifte sig 1761 med Margareta Jonsdotter (1738–97) från Storkåge 10. Makarna fick barnen Hans (1762–62), Jonas f. 1763, Hans (1764–67), Kristina (1766–66), Jonas (1767–70), Olof (1769–70) Kristina (1771–1837) samt Margareta (1773–1833). Efter brodern Anders död 1770 övertog Olof Hansson även Innervik 11 och blev gästgivare.

Innervik 13. Hästhagen

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 375–376 kallas hemmanet felaktigt för Innervik 11. Per Olofsson (– 1654) ägde gården 1640–54. Han gifte sig med Karin (– 1675), som var ägare till gården 1654–58. Makarna hade en dotter som var gift på Innervik 17, samt sonen Anders. Mantalet var 1654 på ½.

Stora Anders Andersson var ägare till gården 1659–78. Han gifte sig med Karin, som var änka efter den förra ägaren Per Olofsson. Anders Andersson var soldat 1647–56 samt 1659–60. Enligt en uppgift dog han i Polen 1656, men uppgiften tycks vara felaktig. Anders Andersson var nämndeman 1670. Anders Andersson (– 1685) finns i mantalslängden 1684, tydligen som boende på en del av hemmanet. Hustru Karin nämns 1686.

Anders Persson (– 1695), som var son till den tidigare ägaren Per Olofsson, ägde gården 1678–95. Han gifte sig med Karin Jakobsdotter, som ägde gården 1695–99. Anders Persson hade barnen Per (1674–1719) som var soldat på roten 14 Orre 1712–15 samt 1719 och dog samma år, Kerstin som föddes omkring 1679, samt Olof f. 1685 som gifte sig och blev bonde på Ragvaldsträsk 9. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 10 kor och 14 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 13/32 skatte.

Lars Andersson ägde gården år 1700. Per Andersson Orre (1674–1719), som var son till Anders Persson, ägde gården från 1701 och framåt. Han var soldat på roten 14 Orre 1712–15 och 1719. Han gifte sig 1703 med Margareta Andersdotter (1675–1751) från Rönnbäcken 2, och hon stod som ägare till gården 1712–15 och 1719–25. Per Andersson hade barnen Karin (1699–1772) som gifte sig 1725 på Innervik 6, Anders f. omkring 1700, Per (1704–42), Lars f. 1705, Johan f. 1707, Kerstin (1709–63) som bodde på Bergsbyn 2, Johan (1710–42) som gifte sig 1734 och var soldat på roten 94 Hedman 1741–42, Lars (1712–41) som gifte sig 1735 och var soldat på roten 14 Orre 1731–41, Margareta (1713–81) som gifte sig 1740 möjligen till Drängsmark 4 och 1744 till Myckle 8, samt Erik (1716–92) som gifte sig 1745 och brukade Degerbyn 4. Sonen Anders Persson var troligen trossdräng 1718–19 och dog sistnämnda år. Möjligen hade han en bror Nils (– 1721) som var soldat på roten 14 Orre 1719–21. Per Andersson hade en son som var soldat och en son som var trossdräng, enligt hemmansrannsakan från 1728.

Per Andersson Orres son Per Persson ägde gården från 1725 och framåt, och han var också ägare till Bergsbyn 2 1739–42. Han gifte sig 1727 med Britta Johansdotter (1708–90). Makarna hade barnen Johan (1727–1816), Anders (1730–99), Nils (1732–88), Margareta (1734–1820), Kerstin (1735–36), Kerstin (– 1737), Lars (1738–39), Kristina (1739–1809), Per (– 1740) samt Per (1741–97). År 1728 sades att husen var gamla och behövde repareras. Ägorna var mycket frostlänta och skulden uppgick till 450 daler. Per Persson var sexman till 1742.

Måns Olofsson (1706–86) från Kusmark 6 ägde gården från 1742 och framåt. Han gifte sig 1733 med Marta Johansdotter (1715–80) från Kusmark 6. Makarna hade barnen Britta (1734–1808), Anna (1736–1817), Johan (1738–95), Katarina (1741–1818), Olof (1742–1809), Kerstin som dog 1745, Jon f. 1746, Markus (1748–1766), Jonas (1751–51) samt Anders (1753–94) som var soldat på roten 19 Lekatt 1771–89 och dog i Yttervik. År 1749 sådde Måns Olofsson 6 tunnor och födde en

häst, 13 kor och 20 små kreatur. Mantalet var på ½ skatte. Sedan delades hemmanet mellan sönerna Johan och Olof.

Sonen Johan Månsson (1738–95) ägde halva hemmanet med gamla gården. Hemmanet var på ¼ mantal. Johan Månsson gifte sig 1765 med Magdalena Karlsdotter f. 1740 från Stavaträsk 1. Makarna hade sonen Karl (1767–93). Johan Månsson blev halshuggen 4 februari 1795 för att han mördat sin bror med kniv. Brodern torde vara Anders Månsson.

Innervik 14. Hästhagen

Olof Månsson från Innervik 13 blev ägare till halva hemmanet och fanns här åtminstone 1775–86. Hemmanet var på ¼ mantal. Olof Månsson gifte sig 1764 med Katarina Karlsdotter (1742–70) från Stavaträsk 1, och de fick dottern Katarina som dog 1770. Hans Johansson Nyman f. 1762 från Bergsbyn 5 ägde därefter gården. Han gifte sig 1795 med Barbro Johansdotter (1756–93), som varit soldathustru på roten 19 Lekatt.

Innervik 15. Södra Innervik

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 376 kallas hemmanet felaktigt för Innervik 12. Erik Nilsson (1622–93) ägde gården 1640–81. Hans hustru dog 1671. Erik Nilsson hade en dotter som fanns i Innervik år 1639. Erik Nilsson var nämndeman 1658–69. Mantalet var 1654 på ¼.

Sven Olofsson (– 1699) ägde gården 1683–95. Han gifte sig 1660. Hustrun hade fadersnamnet Eriksdotter och var sannolikt en dotter till Erik Nilsson. Sven Olofsson hade barnen Lars som var soldat och ägare till Burvik 2, Anders f. 1666 som gifte sig och var ägare till Yttervik 1, Karin f. 1671 som gifte sig 1694 på Innervik 6, Kerstin f. 1674, Johan, Erik, samt Olof som gifte sig och var ägare till Tjärn 5. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 18 kor och 35 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och 4 skäl. Mantalet var på 1/2 skatte.

Sonen Erik Svensson (– ca 1699) var därefter ägare till gården. Han gifte sig 1686 med en kvinna med fadersnamnet Matsdotter från Innervik 11, och hon dog också omkring 1699. Makarna hade barnen Malin (1684–1775) som bodde på Rönnbäcken 1 1730–44 och senare blev gift på Varuträsk 4, Britta f. 1689 samt Sven f. 1692 som gifte sig till Rönnbäcken 1.

Brodern Johan Svensson, som dog omkring 1723, ägde gården 1699–1720 och var ägare till Hedensbyn 6 åren 1720–23 samt Kusmark 12 år 1722. Hans första hustru dog 1696 och sedan gifte han om sig med Anna Svendsdotter (1667–1757) som troligen kom från Kusmark 5. Makarna hade barnen Katarina (1701–41) som gifte sig på Ostvik 10, Britta (1702–71) som 1721 gifte sig till Frostkåge 3, Sven f. 1704 som gifte sig 1747 och var ägare till Ostvik 9, Maria (1708–08), Erik (1709–59) som gifte sig 1735 och var ägare till Ostvik 3, Malin (1710–93) som 1740 gifte sig på Myckle 5, Maria (1711–53) som 1742 gifte sig på Drängsmark 13 och flyttade till annan socken 1751, samt Anna (1714–91) som gifte sig 1750 på Ostvik 6. Johan Svensson var nämndeman 1714–19.

Olof Jonsson (1683–1758) från Kusmark 15 köpte gården omkring 1720. Han gifte sig med Karin Johansdotter (1692–1768) från Skråmträsk 5. Olof Jonsson hade

barnen Jon (1708–80), som var soldat på roten 13 Ros, Olof f. 1710, Britta f. 1710, som flyttade till annan socken 1743, Mariet f. 1712, som 1730 gifte sig till Storkåge 5 och flyttade till annan socken 1751, Johan (1712–41), som troligen var soldat på roten 68 Lamm, Kerstin (1715–82), som gifte sig 1735 med soldaten Lars Orre från Innervik 13 och sedan med Per Israelsson Käck som blev nybyggare i Glommerstråk i Arvidsjaur socken 1758, Lars f. 1716, Olof (1717–88), som var soldat på roten 13 Ros och sedan bonde på Bodan 1, Karin f. 1722 som gifte sig 1751 och blev soldathustru på roten 71 Karlman och gifte om sig 1762 på Östanbäck 6 och sedan flyttade till Glommerstråk 1763, Elsa (1724–92), Lars (1725–1803) som var soldat på roten 35 Holm från 1747 och hade två söner som flyttade till Arvidsjaur, Margareta (1728–92) som blev soldathustru på roten 75 Orrfelt 1751 och gifte sig för andra gången 1760 på Medle 9, Karl (1729–58), som blev soldat på roten 36 Käck 1757–59 och som dog i Pommern, samt Malin (1733–1810), som gifte sig 1753 på Klutmark 7. År 1728 sades att husen på gården var gamla men kunde repareras. Olof Jonsson var församlingens äldste 1740.

Sonen Jon Olofsson (1708–80) blev sedan ägare till hemmanet. Han gifte sig 1730 med Kerstin Östensdotter (1703–86) från Innervik 3. Makarna hade barnen Eva (1731–31), Katarina f. 1732 som var soldathustru på roten 48 Södermark 1757–63 och socknens första barnmorska, Olof (1735–1804) som blev hemmansägare på Storkåge 8, Östen (1735–1817), Jonas (1738–84), Anders f. 1742 som var soldat på roten 13 Ros 1762, samt Stina f. 1745. Jon Olofsson sådde årligen 6½ tunna och födde 2 hästar, 16 kor och 20 små kreatur. Mantalet var år 1749 på ½ skatte. Jon Olofsson var soldat på roten 13 Ros 1742–44. Sedan delades hemmanet mellan sönerna Östen och Jon. Jon Olofsson var sexman från 1742 och nämndeman 1758–61.

Sonen Östen Jonsson (1735–1817) blev ägare till halva hemmanet med gamla gården. Hans hemmansdel var på ¼ mantal. Östen Jonsson gifte sig 1757 med Stina Andersdotter (1736–92) från Ersmark 9, och de hade tillsammans barnen Jon (1758–1840), Magdalena f. 1761, Kristina (1761–1810) som blev gift med sockenglasmästaren Anders Burenstrand på Bergsbyn övriga, Anders Trumpetare (1767–1847) som var soldat på roten 18 Trumpetare, Katarina (1772–1832), Gustav Vikdal (1775–1847) samt Olof (1777–1857). Östen Jonsson var ägare ännu 1775.

Lilla Nils Johansson (1745–1822) från Långträsk 3 ägde hemmanet 1786. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1751–99) från Storkågeträsk 4. Makarna hade barnen Magdalena f. 1775, Margareta f. 1776, Sara (1778–78), Kristina (1779–79), Sara (1780–80), Johan Vikström f. 1781, Katarina (1782–83), Kristina (1784–86), Olof f. 1785 vilken flyttade till Nederkalix socken 1810, Adam (1786–86), Eva (1786–86), Katarina f. 1787, Nils (1789–89), Ulrika (1791–92), Anders (1793–1823) samt Lars Vikström f. 1795 som var sågställare vid Lejonströms såg och bonde på Stämninggården 2.

Innervik 16. Södra Innervik

Jonas Jonsson (1738–84) från Innervik 15 delade faderns hemman, och blev ägare till denna del som var på ¼ mantal. Han gifte sig 1763 med Britta Andersdotter f. 1745 från Rönnbäcken 2. Makarna hade barnen Jonas f. 1764, Anders f. 1766, Fredrik f. 1767, Karl f. 1769, Karl (1770–89), Jakob (1773–1856), Anders (1775–1859),

Kristina f. 1777, Olof f. 1779, Johannes f. 1781 samt Samuel f. 1783. Jonas Jonsson utsynade 1770 Rönjorets nybygge. Han var soldat på roten 71 Karlman i Klutmark 1773–86.

Hemmanet ägdes av Olof Olofsson år 1770. Olof Olofsson sålde 1770 hemmanet till fänriken Fredrik Holmström och själv flyttade Olof Olofsson till Kläppen på Kyrkobordet. Fredrik Holmström sålde 1771 i sin tur hemmanet till Johan Nilsson. Johan Nilsson (1733–1809) från Kräkånger i Lövångers socken ägde hemmanet 1771–83. Han var gift med Margareta Johansdotter (1717–91) och sedan gifte han om sig med Barbro Johansdotter f. 1733.

Lantmätaren Anders Magnus Steinwall (1741–92) från Innervik 9 ägde gården 1783–92. Han var gift med Inga Katarina Comstedt (1753–92) från Jönköping och makarna hade barnen Maria Karolina (1778–1815) som var gift med landskamrer Erik Lindemark, Gustaf Reinhold (1779–1855) som var handlare, sågverksägare och bonde bl.a. på Degerbyn 7, Mattias Vilhelm (1780–1851) som var skeppare, handelsman och sågverksägare i Storkåge, samt Kristina Lovisa f. 1785 som var bosatt i Byske och Burträsk.

Innervik 17. Södra Innervik

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 376–377 kallas hemmanet felaktigt för Innervik 13. Nils Simonsson ägde gården 1650–52. Han var gift en gång. Sonen Simon Nilsson Falk var soldat 1656 samt 1669–77, och dog det sistnämnda året i Malmö.

Jon Johansson (– 1686) var ägare till gården 1654–86. Han var gift med Kerstin Persdotter från Innervik 13, och makarna hade sonen Olof (1657–1740) som blev gårdens ägare. Mantalet var 1654 på 3/8.

Olof Jonsson från gården innehade den 1693–1720. Han gifte sig med Malin Nilsson (– 1760). Olof Jonsson hade barnen Kerstin (1701–73) som gifte sig på Innervik 11, Anna f. 1704, Nils (1705–89), Johan (1706–89) som 1740 gifte sig på Innervik 3, Anders f. 1713 samt Lars f. 1718. En son var 1728 i tjänst hos komminister Erik Brunström. År 1695 hade Olof Jonsson en häst, 15 kor och 40 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 4 skäl och mantalet var på 7/16 skatte. Olof Jonsson uppgav 1695 att han hade pantängar från Mårten Jonsson och Olof Hansson på Bergsbyn 5 och 7. Ängarna hade förpantats mot 120 daler och Olof Jonsson kunde tänka sig att avstå dem.

Sonen Lilla (från 1735 Stora) Nils Olofsson var ägare till gården från 1725 och ännu 1775. Han gifte sig 1730 med Margareta Kristoffersdotter (1712–44) från Gummark 2 och andra gången 1746 med Sara Olofsdotter (1720–94) från Ytterursviken 4. Nils Olofsson hade barnen Olof (1732–34), Britta f. 1734 som gifte sig 1769 till Bureå 3, Magdalena (1739–43), Kristoffer som dog 1739, Margareta (1740–43), Olof (1748–1817), Nikodemus (1749–64), Johan (1750–1829), Magdalena som dog 1752, Stina (1753–1834), Jonas (1754–54), Magdalena (1756–1830), Anders (1759–59), Per (1760–1832) samt Lars (1761–1847). År 1728 sades att husen och taken var förfallna. Skulden uppgick till 400 daler. År 1749 hade Nils Olofssons hemman 7/16 mantal skatte och sådde 5 ¼ tunna. På gården fanns en häst, 14 kor och 12 småkreatur. Sedan delades gården och 1786 fanns som ägare sönerna

Olof och Johan Nilsson vilka vardera hade ett hemman på 1 tunna och 6 skäl. Olof Nilsson gifte sig 1791.

Innervik 18. Brännan

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 377 kallas hemmanet felaktigt för Innervik 14. Sergeant Lars Tomasson (1620–89) var ägare till gården 1647–52. Han var från Yttervik a, och ägare till den gården eller Yttervik 4 1650–54 och Boviken 1 1656–79. Han gifte sig andra gången 1655 med Elsa (– 1695). Lars Tomasson hade barnen Anders f. 1644, Per, Britta (1670–1754) och Karin.

Jon Persson, som var en son till en tidigare ägare, var bruksknekt 1646. Han är sannolikt identisk med den Jon Varg som var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652.

Stora Sven Nilsson Varg (– 1692) från Kusmark 3 ägde gården 1654–92. Han var eventuellt gift första gången med en dotter till Olof Persson från Tjärn 2 och goifte sig andra gången 1663. Sven Nilsson hade barnen Olof som var soldat 1666–71, Lars Varg (ca 1657–1718) som var soldat 1661 och 1671–83, en dotter som gifte sig på Kusmark 18, samt Malin som gifte sig till Ytterursviken 1. Mantalet var 1654 på ¼.

Sonen Lars Svensson Varg var ägare till gården 1693–1718. Han gifte sig 1689 med Lisbet Nilsson (1667–1744), som troligen kom från Tjärn 4, och hon stod som ägare till gården 1719. Lars Svensson hade barnen Sven (– 1718), Kerstin (1687–1772), Britta (1688–1753) som gifte sig till Kusmark 6, Elisabet f. 1689 som troligen gifte sig till Ostvik 3 men betecknas som död 1724, Annika som var i Österbotten 1724, Malin f. 1692 som 1727 gifte sig med en bonde på Hjöggböle 9, Sara som var gift och hade rest till Österbotten 1724, samt Nils. År 1695 hade Lars Svensson en häst, 15 kor och 12 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 3/8 skatte. Lars Svenssons dotterson Jonas f. ca 1716 hade 1724 äkt till Österbotten, troligen med sin mor. Även pigan Karin hade rest dit. Lars Svensson var 1675 med en kalkbåt till Umeå. Han var anklagad för gudstjänstförsummelse.

Sonen Sven Larsson var tillsammans med fadern ägare till gården 1714. Han var troligen soldat på roten 4 Nyman 1717–18. Dottern Kerstin piga var ägare till gården 1719–21.

Korpral Lars Andersson Slumpare (1693–1759) från Falmark 15 ägde gården från 1722. Han var soldat på roten 46 Slumpare 1719–28. Han gifte sig ca 1720 med dottern på gården Kerstin Larsdotter (1687–1772). Lars Andersson hade barnen Sara f. 1721 som 1739 gifte sig på Ersmark 2, Margareta (1723–1804) som gifte sig 1751 och flyttade till Skråmträsk 5, Lisbet (1725–25), Lars (1726–1805) som blev bonde på Innervik 15, Anders (1728–1816) som var ägare till Medle 9, samt Nils (1731–1803) som var bosatt i Innervik. Han fanns i Ragvaldsträsk 1761. År 1749 hade Lars Andersson Slumpare ett utsäde på 4 tunnland och äng till en häst, 14 kor och 14 får. Mantalet var på 1/4 skatte. Lars Andersson fick 1748, med Elsa Östensdotter från Gårdsmark 4, sonen Anders Larsson utom äktenskapet. Anders Larsson blev nybyggare i Jörn.

Lars Anderssons son Lars Larsson ägde därefter gården och var ägare åtminstone 1786. Han gifte sig första gången 1746 med Britta Jonsdotter (1726–64) från Gummark 2 och andra gången 1770 med Maria Eriksdotter (1733–1809) från Falmark

18. Lars Larsson hade barnen Lars (1752–1824), Stina f. 1753, Margareta (1754–1809), Jon (1755–1833), en dödfödd son 1756, en dödfödd dotter 1758, Anders (1759–60), Nils (1760–60), Britta f. 1761, Kristoffer 1762–63 Mikael (1771–97), Erik (1773–74), Maria (1776–1837) samt Anna (1779–1861).

Innervik 19. Avan

I *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 377–378 kallas hemmanet felaktigt för Innervik 15. Lars Svensson f. 1624 var ägare till gården 1647–57. Han var gift med Britta, som ägde gården 1661–69. Makarna hade barnen Lisa, Karin och Sven. Per Svensson, som sannolikt var en bror till Lars Svensson, ägde gården 1658 och Östen Svensson, som sannolikt var en ytterligare bror, innehade hemmanet 1659–60.

Sonen Sven Larsson Planting (– 1696) ägde gården 1671–74. Han fanns upptagen som ägare i 1662 års mantalslängd, och då bodde även modern på gården. Modern var hustru Britta. Sven Larsson Planting gifte sig 1657 och första hustrun dog 1679, varefter han gifte om sig 1680. Sven Planting var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652, då han var soldat för Falmark. Möjligen är han identisk med eller bror till den Simon Planting som var förare 1660.

Hans Johansson ägde gården från 1675 och framåt. Enligt en skattelängd hade han tagit upp ett vanbrukat hemman. Men för hungerns skull hade han rest söderut för att söka sig föda. Hustrun och barnen fanns på hemmanet och hade ingen manshjälp. Hustru Britta med dotter bodde på gården 1678.

Soldaten Per Eriksson från Lövångers socken ägde gården därefter och lämnade den sedan öde. Hustru Sigrid ägde gården 1678–83. Hon betecknades som en fattig knektänka. Större delen av hemmanet eller 2 tunnland och 3 skälsland hade legat öde, och de avfördes nu som öde. Pigorna Lisa och Karin var ägare till gården 1684. Soldaten Abraham Persson från Hedensbyn 14 var ägare till halva hemmanet 1686–87. Han var gift med Lisa Larsdotter från gården.

Påvel eller Pål Persson Ryttare från Ostvik 9, vilken troligen dog 1697, ägde halva hemmanet 1686–87 och sedan hela hemmanet fram till 1697. Han var soldat 1672–89 och korpral 1689–90. Påvel Persson var gift med en dotter till Jöns Östensson på Medle 8 och andra hustrun var Karin Larsdotter från gården. Pål Persson hade barnen Sara f. 1697, som gifte sig 1735 till Gummark 4 och 1739 gifte om sig med en soldat på roten 87 Strål, samt Margareta f. 1704, som gifte sig 1725 på Gummark 2. År 1695 ägde Pål Persson en häst, 11 kor och 20 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och 3 skäl och mantalet var på 3/8 skatte.

Christier Simonsson (1652–1727) från Ytterursviken 5b ägde gården 1699–1715. Han gifte sig första gången 1683, andra gången ca 1698–99 med Pål Perssons änka Karin Larsdotter och tredje gången med Karin Persdotter (1673–1750). Christier Simonsson hade barnen Lisbet, Karin som 1724 fanns i Österbotten, Malin (1690–1772) som gifte sig med Olof Olofsson och Mikael Larsson på Innervik 1, Sara f. ca 1697, Simon f. 1699 och Sven (1701–72).

Dottern Karin ägde gården 1718–20. Hon flyttade sedan till Österbotten. Sven Christierson ägde hemgården från 1725. Han gifte sig med Anna Olofsdotter (1701–53) från Gummark 8. Sven Christierson hade barnen Kristoffer (1724–1804), Karin f. 1725, Olof (1727–58) som var soldat på roten 15 Vik 1747–58,

Petrus f. 1729, Per (1731–1805) som blev soldat på roten 85 Fältskär, Johan (1732–1805) som gifte sig 1760 och var soldat på roten 90 Storkuse från 1758, Lars (1734–92) som var i tjänst i Luleå socken 1762–64, Jonas (1736–92), Anders (1739–40) samt Margareta (1740–1824) som 1754 gifte sig på Innervik 8. Sven Christiersson var soldat på roten 15 Vik 1720–25 samt 1736–41. År 1728 sades att gården var gammal och förfallen. Skulden uppgick till 300 daler. År 1749 hade Sven Christiersson ett utsäde av $4\frac{3}{4}$ tunnor och födde en häst, 10 kor och 12 får. Mantalet var på 27/64 skatte.

Sonen Kristoffer Svensson ägde hemmanet därefter, och fanns här åtminstone 1775. Han var soldat på roten 7 Brant från 1743 och framåt. Han gifte sig 1750 med Sara Nilsson (1727–1814) från Böle 8. Makarna hade barnen Anna f. 1752 som gifte sig med Jakob Nilsson (1752–1834) som blev soldat på roten 47 Buller i Lövvångers socken, Katarina f. 1753 som 1770 gifte sig med Mats Olofsson från Vallen 7 i Lövvångers socken, samt Kerstin (1759–1838) som var gift med Hans Olofsson från Vallen 7 i Lövvångers socken. Kristoffer Svensson och Sara Nilsson fick också barnen Sara som dog 1761 och Kristoffer som dog 1764.

Mats Olofsson från Vallen 7 i Lövvångers socken var ägare till gården 1786.

Innervik d. Hästhagen. Präståkern

Detta gamla hemman låg under Lund 4 fram till i början av 1700-talet. Hemmanet i Lund var öde i början av 1700-talet, och en halva förblev öde 1709 när Olof Segersson Svanberg köpte den andra delen. Av den här delen som förblev öde låg $\frac{1}{4}$ mantal i Frostkåge och $\frac{1}{4}$ i Innervik. I ett syninstrument från 1729 berättas att jorden i Innervik tidigare varit ett eget hemman som blivit avhyst och sedan legat som äng under Lund 4. Tomten kunde fortfarande ses på platsen men några hus fanns inte kvar. Hemmanets gamla lägdor var nu övervuxna av granskog. Ängen betraktades som svag och frostaktig, och en del ängar var övervuxna av granskog och björkskog.

Höslåttern på hemmanet hade arrenderats av kapten Alexander Magnus Dahlberg 1721–27, vilken tog upp hemmansdelen 1728 och fick 12 års frihetstid. Han ägde hemmanet åren 1731–42 och ägde även Degerbyn 2. Redan under den tid som han arrenderade hemmanet hade han satt upp lador och gårdsgårdar. Alexander Magnus Dahlberg (1685–1772) var född i Bohuslän och hade suttit i rysk fångenskap 1709–13. Dahlberg var gift med Anna Margareta Holst från Gävle. Alexander Magnus Dahlberg förklarade sig vid rannsakingen av ödehemman i socknen 1737 villig att köpa loss hemmanet som skatte. Men komminister Netrin, som ägde Lund 4, ville köpa tillbaka jorden i både Frostkåge och Innervik. Så blev även fallet.

Befallningsman Carl Björk på Sunnanå 4 blev sedan ägare till marken och hela hemmanet blev 1768 kaptensboställe. År 1784 anlades ett torp på marken och torpare blev Jon Jonsson.

Innervik övriga

Erik Nilsson var soldat från 1666, och tjänstgjorde under Luleå silververk i Kvikkjokk. Anders Eriksson Näsvis var soldat 1672–76, och dog det sistnämnda året på Dalarö. Han var lejd av Erik Matsson i Falmark och var gift och bodde i Falmark 1675.

Lars Svensson i Innervik betecknades som backstugusittare "baakstuguman" år 1675. Han pålades att flytta sin backstuga från byn då han inte hade bymannarätt i byn. Johan Larsson var soldat 1676 och dog samma år i slaget vid Lund. Han var lejd av Per Nilsson i Innervik. Per Jonsson tjänstgjorde som soldat 1677 och dog samma år vid Køge bukt i Danmark. Per Abrahamsson var soldat från 1679 och ännu 1680. Han var lejd av Erik Nilsson i Innervik. Josef Eriksson Varg tjänstgjorde i armén 1683–94, och var lejd av Lars Svensson Varg i Innervik. År 1683 var han dräng hos Stora Sven Nilsson i byn. Olof Jonsson Skiött var soldat från 1689 och ännu 1694. Olof Persson var soldat från 1689, och på roten 55 Grubb från 1695. Anders Olofsson Orre tjänstgjorde som soldat från 1691, och på roten 14 Orre från 1695. Olof Zackrisson var soldat från 1691, och på roten 15 Vik från 1695. Johan Zackrisson var soldat på roten 11 Blank från 1695. Han var lejd av Johan Svensson i Innervik. Lars Olofsson tjänstgjorde som soldat på roten 12 Skotte från 1695. Han var lejd av Olof Eriksson i Innervik.

YTTERVIK

Vid rotering 1695 sades att hemmanen i Yttervik hade medelmåttig åker och äng, gott om fiske men nödortfig skog och mulbete. Alla ytterviksbor hade en del av sina ängar vid fåbodarna.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sades att på Stensgården fanns ängslägenheter till alla byamännen. Åkrarna hade god årsväxt, men det gavs inget tillfälle att ta upp åker och äng vid utmarkerna. Skogen brukades förutom till husbehov även till tjärbränning och var tillräcklig. Den hade ett gott mulbete. En liten skvaltkvarn fanns i byn och var igång oregelbundet. För övrigt hade byn ett litet laxfiske vid Degersundet som kallades för *Skarpsillsskatan* och som hittills varit belagt med taxa. Från Yttervik har nybygget Hällfors vid Byskeälven tagits upp.

Litteratur: Westerlund, Ernst: *Byar och folk*, del 2 och 3 – *Ragvaldsträsk och Yttervik*, Skellefteå 1984, 312 s. ill.; Lindmark, Elof: *Bureå sockens kustbyar*, Skellefteå 1980, 469 s. Duplic.

Yttervik 1. Björsgården

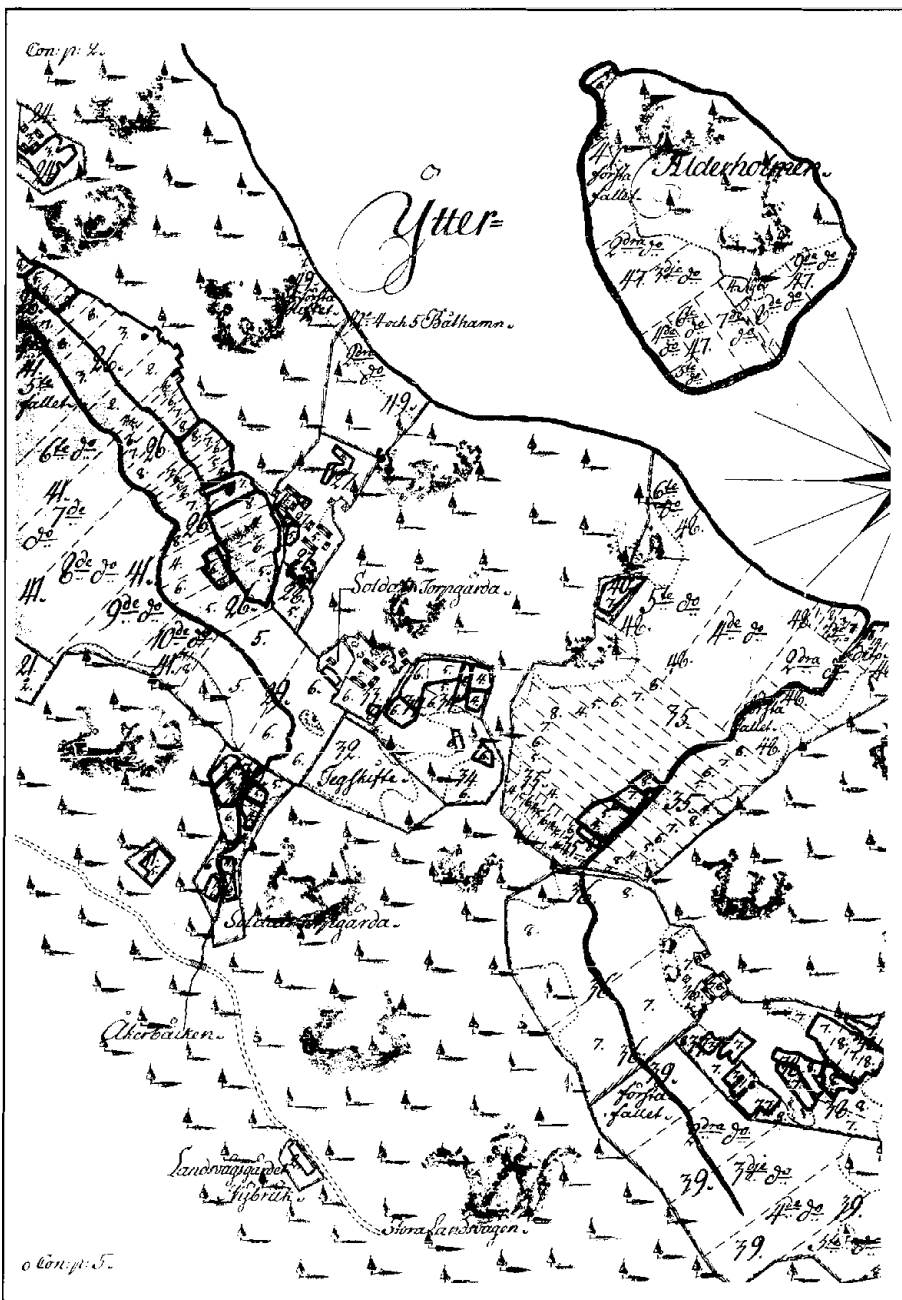
Björn Jakobsson (1583–1675) ägde hemgården 1629–67. Hans hustru dog 1645, och hans senare hustru dog 1683. Björn Jakobsson hade sönerna Anders och Sven (–1656), vilken var soldat 1645–56 och dog sistnämnda år i Polen. Mantalet var 1654 på 11/32. Björn Jakobsson hade brodern Hans som varit soldat. Han fanns i byn 1653 och var sannolikt identisk med den Hans Tumbling som bodde i byn 1656. År 1652 nämns en Hans Björnsson, vars fadersnamn möjligen är felskrivet.

Anders Björnsson ägde gården 1669–78. Han gifte sig med Margareta Abrahamsdotter (–1691) från Storkåge 12 och hade dottern Karin som blev gift på gården. Anders Björnsson blev soldat 1676 för Hedensbyn och var fortfarande i tjänst 1677. Sannolikt dog han kort därefter. Margareta Abrahamsdotter var ägare till gården 1679–86 tills dess hon gifte om sig 1686 med änkemannen Per Jonsson från Yttervik 4, som ägde gården 1686–94.

Per Jonsson gifte om sig 1692 med Sara Persdotter (1670–1739) från Tjärn 1, och var sedan ägare till Tåme 3 åren 1694–1703. Per Jonsson hade barnen Anders som föddes omkring 1687, Per f. 1696, Kulu f. 1703, Anna, Sara samt Britta. Per Jonsson var soldat från 1683 och hade namnen Trana och Utter. Per Jonsson var 1683 dräng hos kyrkoherde Erik Fluur.

Abraham Staffansson ägde gården från 1695. Han var gift med dottern på gården Karin Andersdotter, som var soldatänka på Yttervik 7. År 1695 hade Abraham Staffansson en häst, 5 kor och 6 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet på 1/8 skatte.

Anders Svensson (1666–1739) från Innervik 15 ägde gården 1699–1724. Han var gift med Margareta (1670–1730). Makarna hade barnen Sven (1699–1771), Moses (1706–41) som gifte sig 1733 och var soldat på roten 10 Kuse 1725–41, Lars f.

Karta 117. Del av Yttervik 1759. Geometrisk avmätning av Olof Clausén. Hemman nr 1 i utgåvan är nr 3 på kartan, 2=5, 3=4, 4=6, 5=7 och 8, 6=2 samt 7=1.

1710, Britta (1711–85) som var gift med soldaten Samuel Jakobsson på roten 48 Krus, samt Erik f. 1712. Anders Svensson var nämndeman 1721–29.

Sonen Sven Andersson (1699–1771) var ägare till gården från 1725 och framåt. Han gifte sig 1728 med Kerstin Olofsdotter (1703–81) från Bodan 2. Tillsammans med första hustrun hade han sonen Lars f. 1725 och tillsammans med Kerstin Olofsdotter hade han barnen Marta (1732–1814), Margareta f. 1734, Mariet f. 1736 som gifte sig 1754 och flyttade till Piteå socken, samt Britta (1737–82) som var i tjänst i Piteå socken 1757–59. År 1749 hade Sven Andersson 11/32 mantal skatte och 4,5 tunnor utsäde. På gården fanns en häst, 9 kor och 12 småkreatur.

Jon Persson (1724–1805) från Innerursviken 3 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1751 med dottern på gården, Marta Svensdotter (1732–1814). Makarna hade barnen Sven (1752–1838), Maria (1756–1809), Kristina (1758–61), Margareta (1760–1808), Stina (1763–1845), Olof (1766–82), Jon Bergström (1769–1844) som var styrman, Marta (1772–1851) samt Per f. 1775. Jon Persson var korpral på roten 17 Utter 1742–49. Han fick 1751 dottern Maria (1751–1843) med Anna Olofsdotter. Jon och Anna var inte gifta. Jon Persson var nämndeman 1762.

Yttervik 2

Sven Nilsson (1600–58) ägde hemgården 1629–58. Han var gift med Sigrid, och makarna hade barnen Nils f. 1625, Erik Wikman f. på 1630-talet vilken blev borgare i Piteå stad 1685, Jon f. 1640 som gifte sig 1667 och blev bonde på Bergsbyn 3, samt Anders (1695–1764) som blev gästgivare på Sunnanå 1. Mantalet var 1654 på 27/64.

Sonen Nils Svensson (1625–96) ägde gården 1658–96. Han gifte sig 1655 och hade barnen Sven, Olof som 1710 gav pengar till kyrkan efter dottern Kerstin, samt en dotter vars namn är obekant. År 1695 hade Nils Svensson en häst, 17 kor och 22 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och 5 skäl och mantalet var på 17/32 skatte.

Sonen Sven Nilsson (1655–1746) var ägare till gården 1697–1714. Han gifte sig med Karin Mårtensdotter (1657–1743), som troligen kom från Bergsbyn 7. Sven Nilsson hade barnen Malin (1689–1767) som gifte sig på Degerbyn 6, Nils (1690–1776), Britta (1690–1765) som omkring 1708 gifte sig till Boviken 1, Mårten f. 1694 som gifte sig 1734 och blev soldat på rotarna 10 Kuse 1718–25 och 9 Trana 1733–44 och ägare till Myckle 2, Anders f. 1695 som gifte sig och blev ägare till Sunnanå 1, samt troligen Anna (1695–1772) som gifte sig till Degerbyn 5.

Sonen Nils Svensson (1690–1776) ägde gården 1715–50. Han gifte sig 1712 med Malin Eriksdotter (1689–1770). Makarna hade barnen Sven Vikner (1713–93) som blev skräddare och var bosatt på Kyrkobordet, Erik (1717–70), Anders (1721–67) som var soldat på roten 10 Kuse 1742–44 och roten 9 Trana 1744–51, Karin f. 1723, Karin (1725–66) som gifte sig 1754 på Hjoggböle 5, Nils (1727–91) som gifte sig 1755 och var ägare till Yttervik 3, samt Lars f. 1727.

Sonen Erik Nilsson ägde hemmanet 1750–70. Han var gift med Maria Bengtsdotter (1714–89), som var en dotter till sockenskomakaren Bengt Henriksson på Kyrkobordet. Maria Bengtsdotter bodde 1730–47 på Stämmingsgården 5, och hon hade dottern Mariet som flyttade till Umeå. Erik och Maria hade barnen Magdalena f. 1748, Elisabet f. 1749, Lisa f. 1751 som flyttade ut ur socknen 1792, Nils (1754–91), Maria f. 1755 som flyttade till Piteå 1782, samt Benjamin (1758–1840). År

1749 hade Erik Nilsson 8 tunnors utsäde och äng till 2 hästar, 18 kor och 20 småkreatur. På Svartbysänget hade gården 17 skrindlands äng. Även i Innervik på Stranden hade hemmanet 11 skrindland. Mantalet var på 37/64 skatte.

Sonen Benjamin Eriksson ägde hemmanet 1791–1825. Han gifte sig 1780 med Marta Persdotter (1754–1809) från Hedensbyn 3. Benjamin Eriksson ägde 1/12 i skeppet Johan.

Yttervik 3

Nils Nilsson (1727–91) från Yttervik 2 var ägare till gården ca 1755 – ca 1785. Han delade då faderns hemman. Nils Nilsson gifte sig 1755 med Kerstin Persdotter (1732–1805) från Hedensbyn 3. Makarna hade söner Nils (1756–1839), Per f. 1758, Sven (1759–59), Per f. 1760 som flyttade till Kopparnäs i Piteå socken, Magdalenä (1760–61), Sven (1764–66), dödfödd dotter 1768 och Margareta (1771–97).

På gården stod länge en loftbod som var uppförd 1664, vilken numera finns på Gamlia i Umeå. Den torde vara flyttad från stamhemmanet Yttervik 2.

Yttervik 4

I boken *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 387 kallas gården felaktigt för Yttervik a. Den gård som i nämnda bok kallas för Yttervik 4 ska vara Yttervik a. Yttervik 4 bröts ut 1626 ur Yttervik 2. Per Ersson ägde gården 1626–52. Sonen Josef Persson var soldat 1639–42. Troligen är han identisk med den Josef Rågiërth som var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652. Möjligen finns Lars Tomasson från Yttervik a som ägare till gården 1652–54. Han hade 1654 ett hemman som var på 15/64 mantal.

Anders Tomasson Konst från Yttervik a var ägare till gården 1655–84. Han var gift och hade sonen Jöns (1655–1729), samt troligen Olof Andersson (– 1677) som var soldat 1677 och som dog samma år vid Köge bukt i Danmark. Anders Tomasson Konst var bruksknekt i Silbojokk och Kvikkjokk från 1639 och fram till 1670-talet. Mantalet var 1660 på 19/64.

Sonen Jöns Andersson ägde gården 1686–1714. Han gifte sig 1682 med Britta Simonsdotter från Ytterursviken 5b och andra gången 1709. Jöns Andersson hade barnen Simon (1697–1757) samt Sara. År 1695 hade Jöns Andersson en häst, 8 kor och 18 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 3 skäl och mantalet på 5/16 skatte. År 1712 betecknas på kartan över byn platsen som ligger strax söder om gården som "Gammel gåln". Där har legat en gammal gård. Möjligen låg Yttervik c här. Se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 388.

Sonen Simon Jönsson (1697–1757) ägde gården 1715–48. Han gifte sig med Margareta (1690–1768). Simon Jönsson hade barnen Britta f. 1716 som gifte sig 1739 på Bergsbyn 8, Jöns f. 1719, Margareta (1723–83) som gifte sig 1753 och flyttade till Luleå socken där hon var gift med Per Eliasson i Ersnäs, Anders f. 1725 som gifte sig 1753 och var soldat på roten 14 Orre, Sara f. 1727 som 1749 gifte sig på Bergsbyn 3, Karin f. 1728 som 1756 gifte sig med skomakaren Jonas Ransberg från Ragvaldsträsk 8 och makarna bodde på Kyrkobordet, samt Jon f. 1731 som gifte sig 1755 och bodde i Piteå socken 1755–60 och sedan på Kusmark 13.

Sonen Jöns Simonsson (1719–88) ägde gården från 1749 och framåt. Han gifte sig 1749 med Britta Andersdotter (1726–1808) från Avan 1. Makarna hade barnen Anders (– 1750), Salomon (1752–1829), Margareta (1752–52), Anders (– 1753), Jonas (1754–54), Margareta (1754–1817), Nils (1758–1812), Per Viklund (1759–1815) som blev skeppare och var bosatt i Bodan, Anna (1762–66), Anders Viklund (1764–1842) och Sara (1766–1833). År 1749 hade Jöns Simonsson ett jordbruk i gott stånd. Mantalet var på 19/64 skatte och utsädet var 4 tunnland. På gården fanns en häst, 12 kor och 12 får. På Vikstranden i Innervik hade hemmanet 8 skrindlands äng och på Holsnäsängen i Innervik 9 skrindland.

Sonen Salomon Jönsson (1752–1829) ägde sedan gården. Han gifte sig 1785 med Margareta Olofsdotter f. 1748 från Gagsmark 2. Han var delägare i briggen Gustafs sorg.

Yttervik 5. Hälla. Hällbacken. På Hällom

Sven Mårtensson f. 1604 var ägare till gården 1632–83. Han var gift och hade sönerna Per och Olof, som var soldat 1647–56 och som dog sistnämnda år i Polen. Sven Mårtensson var soldat 1666–69 och tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Han var nämndeman 1660–70. Mantalet var 1654 på 9/16.

Sonen postbonde Per Svensson ägde gården 1684–95. Han gifte sig 1663 med Britta (1645–1731). Per Svensson hade barnen Nils Vikman (– 1705) som var länsman och ägare till gårdarna Stämmingsgården 5 och Böle 7, Sven (1655–1748) som blev gårdens ägare, samt en dotter (– 1697) som gifte sig 1686 med Nikodemus Persson i Gammelbyn 7 i Burträsk socken. Nils Persson Vikman fanns på gården 1690. År 1695 hade Per Svensson 2 hästar, 20 kor och 30 små kreatur. Skatten var på 5 tunnor och 6 skäl och mantalet var på 9/16 skatte.

År 1695 frågade roteringskommissionen efter de två rökar som avhystes 1666. Per Svensson erkände då att han hade Agnesröken som hade varit en liten lott, som en dotter hade ägt i sina föräldrars hemman. Ingen kände till något annat avhyst hemman.

Sonen Sven Persson var ägare till gården 1699–1713. Han gifte sig 1689 med Kerstin Mårtensdotter (1660–1747). Sven Persson hade barnen Per (1692–1740), Anna (1699–1785) som gifte sig 1720 på Böle 8, Benjamin (1705–42) som gifte sig 1736 och var soldat på roten 37 Humla 1736–40, roten 81 Håman 1740–42 och Tjörbåga 1742, Lisbet (1705–48) som 1730 gifte sig på Hjoggböle 6, Malin f. 1706 som gifte sig 1721 och blev bosatt på Byske 4, Margareta (1708–96) som gifte sig 1731 till Böle, Johan f. 1708 samt Sven f. 1709.

Sonen Per Svensson ägde gården 1714–40. Han gifte sig 1710 med Anna Persdotter (1690–1781) från Hjoggböle 6. Per Svensson hade barnen Benjamin f. 1714, Sven f. 1716, Sven (1718–1800), Kerstin f. 1720, Per f. 1721 som dog tidigt, Per (1723–42) som troligen var soldat på rote 10 Kuse 1742, Karin (1724–60) som gifte sig 1750 och blev soldathustru på roten 6 Gran, Kristina f. 1725, Mårten (1727–1802) som blev soldat på roten 46 Slumpare från 1748, Kerstin f. 1728 som gifte sig 1752, Jonas f. 1730 som blev soldat, Britta f. 1731 som inte var vid "sitt förstånd", Erik f. 1733, Erik f. 1735 samt Anna (1735–36).

Sonen Sven Persson (1718–1800) ägde gården från 1742. Han hade gift sig 1741 med Karin Nilsson (1716–97) från Falmark 10. Makarna hade barnen Per f. 1742,

Nils (1744–1826), Sven (1745–46), Anna (1746–1829) som 1768 gifte sig till Bureå 1, Erik (1749–1801) som tog sig efternamnet Hellberg, Lars Hellberg f. 1751 som bodde på gården 1785 och hade titeln spannmålsinköpare men var denna tid även verksam som skeppare, Anders (1753–65), Stina f. 1754 samt Katarina (1756–1830). År 1749 hade Sven Perssons hemman ett mantal på 23/32 skatte. Han hade 9½ tunnlands utsäde och på gården fanns 2 hästar, 20 kor och 16 små kreatur. På Innerviks ägor låg Hällänget om 12 skindland och på Vikstranden kunde femton skindor hö bärgas.

Brodern Erik Persson (1735–88) ägde sedan gården. Han var soldat på roten 36 Käck 1759–88 och gifte sig 1759 med Karin Johansdotter (1732–1812) från Storkågeträsk 2. Makarna hade barnen Per (1760–1842) som var soldat på roten 35 Holm, Jonas f. 1762, Margareta f. 1766, Anna f. 1767, Anna Katarina (–1768), Erik f. 1769, Erik (1771–95), Sven (1774–76) samt Karl f. 1777.

Per Svensson (1742–1812) som var son till Sven Persson ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1781 med Anna Karlsdotter (1754–1826) från Hedensbyn 1.

Yttervik 6

Anders Östensson var bonde på gården 1650–51. I 1652 års mantalslängd nämns Hans Björnsson som sannolikt fanns på gården. Anders Jonsson innehade hemmanet 1653–54, och sistnämnda året var mantalet på 5/32.

Jon Jonsson (–1696) var ägare till gården 1655–75 och 1680–88. Han var gift med Kelu Östensdotter, som ägde gården 1678–79. Hon var troligen född på gården. Makarna hade barnen Anna (1662–1718) som vid sin död bodde på Kyrkobordet i Luleå socken, Per som gifte sig 1686 och innehade Yttervik 1, Johan Trana som var soldat från 1689 och på roten 9 från 1695, samt Olof. Jon Jonsson var tremännings-soldat och soldat 1678–83. Mantalet var 1660 på 5/32.

Sonen Olof Jonsson ägde gården 1690–1714. Han gifte sig 1681 med Margareta (1650–1731). Makarna hade barnen Anders (1683–1753) som gifte sig och innehade Yttervik 7 och sedan for till Svartjärn i Lövångers socken, Malin f. 1685 som gifte sig 1729 på Tuvan 3, Jon (1694–1749), Margareta f. 1696 som 1733 gifte sig med en soldat på roten 9 Trana som brukade Ostvik 5, samt Kelu som bodde hos sin bror i Svartjärn. År 1695 hade Olof Jonsson en häst, 8 kor och 19 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl och mantalet var på 5/16 skatte.

Olof Jonsson besvärade sig 1695, i samband med roteringen, över grannarna Per Svensson och Abraham Staffansson i Yttervik, vilka hade 10 skälsland åker samt skatten från hans hemman. Men kommissionen kunde inte göra något, eftersom grannarna var påförda skatten för denna åker i 1667 års jordebok.

Sonen Jon Olofsson var ägare till gården 1715–49. Han gifte sig med Britta Hermansdotter (1702–60) från Bureå 2 och hon stod som ägare till gården fr.o.m 1749, då Jon Olofsson dränkte sig i en brunn. Jon Olofsson hade barnen Margareta (1723–86) som gifte sig på Boviken 4, Britta (1725–1814) som gifte sig 1749 och bosatte sig på Ostvik 1, Lisbet (1727–1808), Maria (1728–1816) som 1753 gifte sig med en soldat på roten 7 Burstedt, en son som dog 1730, Kerstin (1731–1812), Nils f. 1734, Johan som dog 1737, Sara (1738–38), Jon (1741–1819) samt Malin (1744–45). Britta Hermansdotter hade 1749 ett utsäde på 4½ tunnor och födde en häst, 10 kor

och 12 får. Mantalet var år 1749 på 9/32 skatte. Jon Olofsson var nämndeman 1730–34. Han tog livet av sig genom att hoppa ner i en brunn.

Sonen Jon Jonsson blev sedan ägare till gården. Han var soldat på roten 7 Burstedt efter 1752. Han gifte sig 1761 med Maria Johansdotter (– 1775) från Bureå 2 och fick tillsammans med henne barnen Britta (1762–1828), Johan (1764–1831), Jon (1766–1818), Magdalena (1769–70) samt Olof Forsberg (1773–1856) som var bosatt ett tag utanför socknen och sedan i Hjoggböle och Yttervik. Han gifte sig andra gången 1776 med Magdalena Andersdotter (1750–1809) från Ragvaldsträsk 5. Makarna hade barnen Anders (1776–1803) samt Maria (1779–1849).

Per Mårtensson (1729–1809) från Hedensbyn 5 ägde sedan gården. Han hade gift sig 1757 med Jon Jonssons syster Kerstin Jonsdotter (1731–1812). Makarna hade barnen Markus (1758–1837) som blev nybyggare i Hällfors 1784, en dödfödd dotter 1759, Maria (1761–1828) som gifte sig med soldaten Erik Gunnarsson Lund i Lövångers socken, en dödfödd dotter 1764, Jon (1765–1845), Per (1769–70) samt Britta (1771–1856).

Yttervik 7. Båtvik

Sven Svensson (– 1669) från Yttervik 6 ägde gården 1647–69. Han var sannolikt gift med Karin som dog 1676. Mantalet var 1654 på 3/8.

Jakob Abrahamsson (– ca 1701) från Bureå 8 ägde gården 1670–1701. Han gifte sig 1656 med Karin som sannolikt var dotter på gården. Makarna hade barnen Johan, Margareta f. 1662 som gifte sig 1686 på Östvik 7, Dordi f. 1662 som gifte sig till Stämmingsgården 4, en dotter som flyttade till Piteå, Britta f. 1677 som gifte sig 1714 på Frostkåge 6, Abraham som var soldat 1678 och som antecknades som död samma år, samt Olof (– ca 1715) som blev gårdens ägare. Abraham Jakobsson tycks ha överlevt kriget och var sedan soldat på roten Flygare i Burträsk socken. Han skrev sitt testamente 1708 i Litauen och tycks ha avlidit kort därefter. Abraham var gift med Karin Olofsdotter, som bodde i Innervik år 1718–31. Möjligen var hon en dotter till Olof Zackrisson på roten 15 Vik. Abraham Jakobsson Flygare kom från Yttervik 7, enligt flera domboksnotiser. År 1695 hade Jakob Abrahamsson 2 hästar, 9 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 5/16 skatte.

Sonen Olof Jakobsson ägde gården 1702–14, och han var soldat på roten 8 Hurtig. Han gifte sig med Kerstin Olofsdotter (omkring 1670–) från Storkåge, vilken blev ägare till gården från 1715 till omkring 1717. Makarna hade barnen Malin f. 1700 som gifte sig 1740 och flyttade till Östanbäck 7, Kerstin (1702–45) som flyttade till Piteå socken 1731 och gifte sig ca 1732 med Nils Johansson på Blåsmark 3, Karin f. 1706 som flyttade till Hemmingsmark i Piteå socken 1734 och flyttade tillbaka 1740 och gifte sig samma år, Jakob (1705–40) samt Anders f. 1713 som gifte sig och flyttade till annan socken 1738.

Anders Olofsson (1683–1753) från Yttervik 4 ägde gården från 1718, och sedan flyttade familjen till Svarttjärn 3 i Lövångers socken. Han gifte sig med änkan Kerstin på gården, och gifte sedan om sig med Anna Olofsdotter (1673–1770) från Bodan 3. Anders Olofsson hade barnen Jon (1717–42) som var soldat på roten 5 Kräkman i Lövångers socken, Britta f. 1719 som var gift med soldaten Johan Jakobsson på roten 11 Påve i Lövångers socken, samt Anna. Anders Olofsson var möjligen soldat på roten 26 Skytt 1712–16.

Jakob Olofsson (1705–40), som var son till Olof Jakobsson, ägde gården 1725–40. Han var först gift med Kolu (1681–1730), och tillsammans med henne hade han barnen Olof (1725–98) som gifte sig 1764 och blev soldat på roten 8 Hurtig, Anders f. 1726 som flyttade till annan socken 1770, samt Kerstin f. 1728 som flyttade till Lappmarken. År 1733 gifte han om sig med Anna Jonsdotter (1706–40) från Hjoggböle 3 och tillsammans med henne hade han barnen Karin f. 1733, Anna (1735–77) som gifte sig 1768 med den inflyttade drängen Sven Nilsson f. 1744 från Åbyn 1 i Burträsk socken, samt Jonas eller Jon (1738–1804).

Jon Andersson (1714–89) från Falmark 8 var ägare till gården från 1741 och framåt. Han gifte sig 1741 med Jakob Olofssons änka Anna Jonsdotter och de fick tillsammans barnen Israel (1743–44), Jakob f. 1745 som flyttade till Lövångers socken 1767 och sedan till Vasa i Österbotten, Anders (1746–46), Eva f. 1749 samt eventuellt ytterligare ett barn som föddes samma år. Han gifte om sig 1768 med Lisbet Hansdotter f. 1722 från Morön 5. År 1749 hade hemmanet ett mantal på 3/8 skatte. Jon Andersson sådde 5 tunnor utsäde och födde en häst, 12 kor och 12 småkreatur.

Jon Jakobsson (1738–1804), som var son till tidigare ägaren Jakob Olofsson, blev näste ägare till gården, och han gifte sig 1769 med Magdalena Nilsson (1750–1817) från Kusmark 8. Makarna hade barnen Jakob (1770–1835), Nils (1773–73), Jonas f. 1774, Lisa f. 1775, Anna f. 1777, Magdalena (1779–79), Fredrik (1780–1841), Aron (1782–1832), Elisabet (1785–86) samt Magdalena (1786–1809).

Yttervik a

Gården kallas i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 384–385 felaktigt för Yttervik 4. Lars Tomasson (1620–89), som var son på gården, var dess ägare 1650–54 och ägare till Boviken 1 1656–79. Han gifte sig 1655 med Elsa (–1695). Lars Tomasson hade barnen Anders f. 1644, Britta f. 1670, Per samt Karin. Lars' bror Anders Tomasson Konst var bruksknekt och smed i Silbojokk och Kvikkjokk från 1639 och fram till 1670-talet. Han blev sedan bonde på Yttervik 4. Mantalet var 1654 på 15/64. Gården låg 1648 strax öster om Yttervik 5. Möjligen bodde Lars Tomasson 1652–54 på Yttervik 4. Hemmanet delades troligen mellan hemmanen 4, 5 och 6, vilka 1712 hade ägor på den gamla gårdsplatsen.

Yttervik b

Cecilia piga (Sissla) ägde gården 1642–56. Mantalet var 1654 på 1/8. Cecilia piga nämns ännu i 1660 års jordebok. År 1695 ligger jorden under Innervik 11. Gården låg 1648 strax söder om gården för Yttervik 2. Gårdsplatsen, som år 1712 kallades Sisselgårdet, ägdes då av Yttervik 6. Sydost om denna plats eller söder om Yttervik 4 fanns en plats som kallas Gammelgården på kartan från 1712. Möjligen låg Yttervik c här. Se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 388.

Yttervik övriga

Olof Andersson Tätting från Böle 4 var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1657–59 och vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1660–66. Han var smed och smältare samt gift med Anna Tätting. Margareta Andersdotter flyttade 1736 till Piteå socken.

BUREÅ

Byn hade 1685 ett laxfiske på norra stranden av nuvarande Klosterholmen, vilket var taxerat till 4 lispund lax. I älven fanns ett litet ålfiske och i övrigt fiskades med not och nät.

Grannarna i byn uppmanades vid roteringen 1695 att visa upp den rök som avhystes 1629. Men byborna menade att det hade inte funnits några andra hemman än de som nu fanns i byn.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att åkrarna var mindre frostaktiga. Byamännen hade fått tillstånd att ta upp nya åkrar, men det klagades på brist på ängsmark, varför nyodlingen av åkrar fick stå tillbaka. Skogen var av tillräckligt omfång och användes till tjärbränning och sågning av bräder. Det fanns gott om mulbete och tillräckligt flakaland. I byn fanns två kvarnar som byn hade i lag med Burvik och Innervik, och som gick hela året.

Litteratur: Lindmark, Elof: *Bureå sockens kustbyar*, Skellefteå 1980, 469 s. Duplic.; *Dokumentation över Bureå på 1900-talet*, Bureå 2000, 80 s. ill.; *Bureå – sågverksepoken*, Skellefteå 1973, 53 s. ill.

Bureå 1

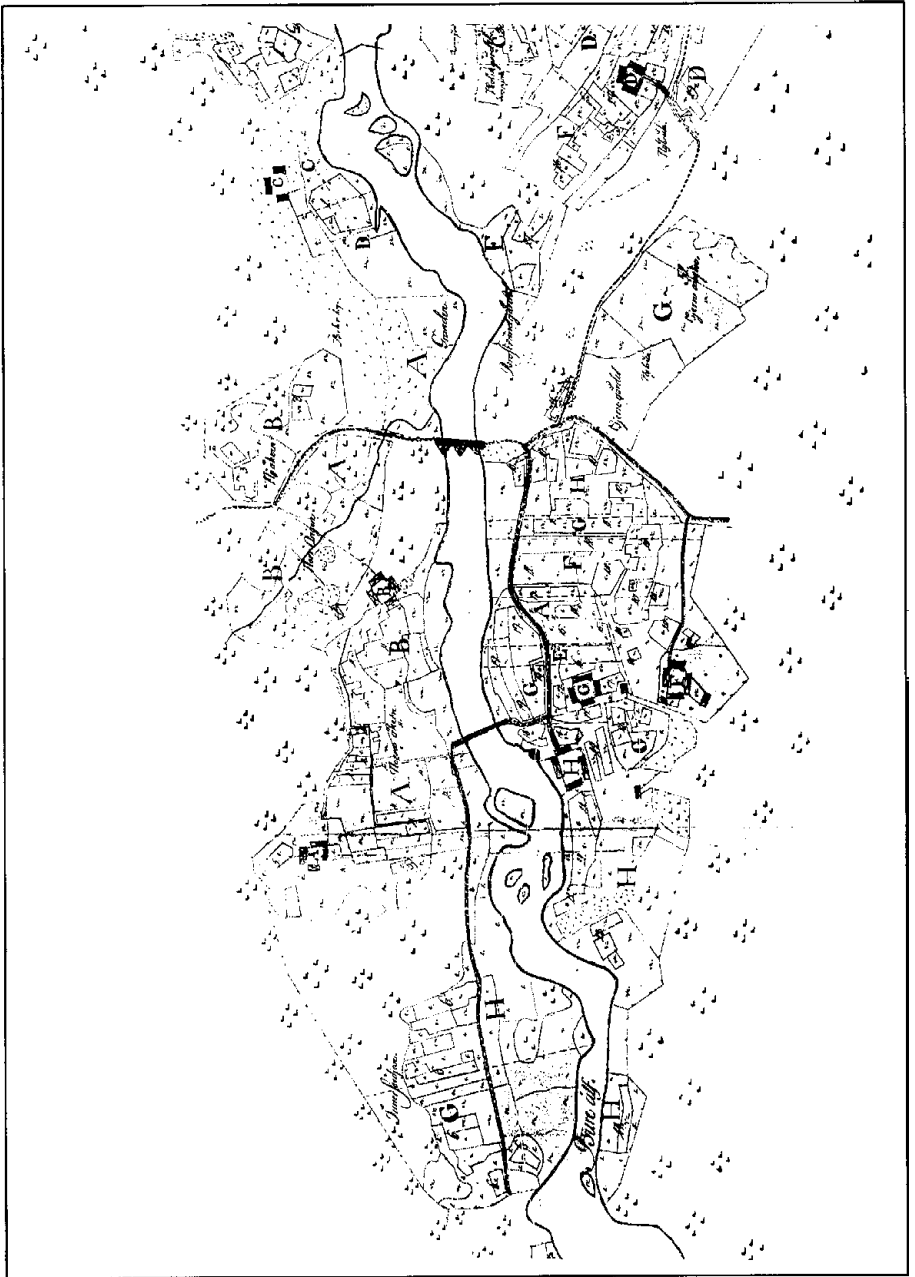
Daniel Persson (1594–1661), som var son på gården, var dess ägare 1629–61. Han gifte sig med Britta Tomasdatter (1636–1737), som troligen kom från Frostkåge 7, och hon ägde gården 1661–62. Daniel Persson hade sonen Per, som gifte sig 1680 till Falmark 13. Mantalet var 1654 på 17/34.

Lars Johansson (– 1686) från Östanbäck 5 ägde gården 1663–86. Han gifte sig med änkan på gården, Britta Tomasdatter. Lars Johansson hade barnen Johan f. 1665 som gifte sig och blev hemmansägare på Bureå 3, Daniel som gifte sig och brukade Lillkågeträsk 3, Britta f. 1674 som gifte sig på Bureå 3, samt troligen Anders Larsson som var soldat från 1694 och på roten 6 Brant från 1695. Hustru Britta ägde gården 1687.

Daniel Perssons son Per Danielsson (– ca 1699) ägde gården 1688–98, och hans hustru stod som ägare 1699. Han gifte sig 1680 med Malin Johansdotter som varit gift på Falmark 13. Per Danielsson ägde det hemmanet 1680–87. Malin Johansdotter kom från Lövvångers socken. Makarna hade barnen Daniel och Nils (– 1718). Malin Johansdotter gifte om sig på Bureå 3. År 1695 ägde Per Danielsson 2 hästar, 10 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 15/32 skatte.

Per Danielsson besvarade sig 1695 över grannen Johan Larsson i Bureå, som nyttjade en äng från Pers hemman. Eftersom skatten stod på Per Danielsson så ansåg kommissionen att ängen borde gå tillbaka till Per Danielsson.

Sonen Daniel Persson ägde gården 1699–1701. Möjligen blev han soldat för roten 5 Tjörbåga år 1704. Hans bror Lilla Nils Persson Hurtig ägde gården 1701–03. År 1703 bytte han hemman med Stora Nils Persson på Bureå 4 och ägde den gården 1703–10.

Karta 118. Bureå 1788–89. Storskifteskarta av A. H. Holm. Hemmanet nr 1 i utgåvan är A på kartan. Utgåvans nr 2=B på kartan, 3=C, 4=D, 5=E (utanför kartan), 6=F, 7=G och 8=H.

Lilla Nils Persson gifte sig med Anna Olofsdotter (1667–1746) från Bäck 8. Nils Persson hade barnen Ingrid f. 1701 och Per. Han var soldat på roten 8 Hurtig 1712–18 och dog sistnämnda år i Strömstad. Stora Nils Persson (1657–1742) från Burvik 1 ägde gården 1703–17, och från 1719 och framåt. Han var gift med Margareta Hansdotter (1659–1746) från Bureå 4, och 1685–1702 var han den gårdens ägare. Makarna hade barnen Per (– 1719) som var soldat på roten 6 Gran 1718–19, Karin (1694–1728), Margareta f. 1700 som gifte sig 1743 och först var bosatt på Gärdsmark 2 och sedan flyttade makarna till Morön 3, Britta (1706–82) samt Ingrid f. 1710 som 1730 gifte sig med maken Per Johansson Burström f. 1703 från Svarttjärn 4 i Lövångers socken.

Sonen Per Nilsson (– 1719) ägde gården 1718–19 och var soldat på roten 6 Gran 1718–19 och dog sistnämnda året i Göteborg. Han var gift. Olof Jakobsson f. 1697 från Hedensbyn 10 var ägare till gården 1725–33. Han hade ägt hemgården 1714–15, och återvände dit och brukade den 1733–41. Han gifte sig med Karin Nilsson som var syster till Per Nilsson. Han gifte sig andra gången 1730 med Britta Andersdotter (– 1739) från Medle 8. Olof Jakobsson hade barnen Jakob f. 1724 som gifte sig och innehade Bäck 7, Margareta f. 1727, Sara f. 1731 som flyttade till annan socken 1768, samt Anders f. 1733 som flyttade till Lövångers socken. Olof Jakobsson var sexman 1726.

Jon Andersson (1707–98) från Burvik 6 var ägare till gården från 1733. Han gifte sig 1732 med Britta Nilsson, som var dotter till Nils Persson. Makarna hade barnen Margareta (1734–1803) som gifte sig 1760 på Innervik 7, Nils (1739–98) samt Anna (1745–1827) som gifte sig 1764 och blev bondhustru på Hedensbyn 11. År 1749 hade Jon Andersson varit sjuk och frånvarande, men det intygades från kommissionen och grannarna att han bebyggt hemmanet väl och tagit väl hand om åker och äng. Han hade ett mantal på 1/2 skatte och sådde årligen sex tunnland samt underhöll 2 hästar, 12 kor och 16 småkreatur.

Sonen Nils Jonsson (1739–98) var ägare till hemmanet 1765–98. Han gifte sig 1768 med Anna Svensdotter (1746–1829) från Yttervik 5. Makarna hade barnen Jonas (1776–83) samt Sven Burman (1782–1833) som var handlare och fartygsägare.

Bureå 2

Jon Jonsson f. 1617, som var son på gården, ägde den 1651–56. Han var gift och var soldat 1654–56. Sannolikt hade han sonen Anders Jonsson (– 1679) som var soldat 1678–79 och som dog det sistnämnda året i Ystad. Mantalet var 1654 på ½.

Jon Jonssons bror Anders Jonsson var ägare till gården 1657–88. Hans hustru hette Kerstin Jonsdotter f. 1638 och var från Öttesmark i Lövångers socken. Makarna hade sonen Per Hurtig (– 1696) som var soldat, Johan som gick ut som soldat 1679, samt möjligen Samuel Andersson Lekatt som var soldat från 1689 och på roten 19 Lekatt från 1695. Anders Jonsson var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk från 1642. Han kallades Anders Jonsson Bure 1657.

Sonen Per Andersson Hurtig ägde gården 1690–96. Han gifte sig 1684 med Malin Persdotter (1666–1739), som var ägare till gården 1696–99. Makarna hade barnen Jon som blev soldat på roten 3 Bäck 1714–18, Anders (1686–1723) som var soldat på roten 7 Brant 1712–15, samt Per som var soldat på roten 26 Skytt 1710. År 1695

fanns på gården 2 hästar, 14 kor och 25 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 15/32 skatte.

Johan Josefsson Bergman från roten 21 Bergman ägde gården 1700–01. Han gifte sig med änkan Malin Persdotter, som ägde gården 1701–03, och därefter flyttade de till Frostkåge. Makarna hade sonen Josef f. 1699.

Anders Persson (1686–1723) ägde hemgården 1704–23, och han var soldat på roten 7 Brant 1712–15. Han gifte sig 1708 med Karin Larsdotter (1661–1735) från Degerbyn 1. Hon var änka efter Herman Persson, som var soldat på roten 8 Hurtig, och med honom hade hon döttrarna Sara f. 1700, som gifte sig 1740 i Bureå, och Britta (1702–60), som blev gift på Yttervik 4. Anders Persson kan ha varit gift en gång tidigare. Han hade tillsammans med Karin Larsdotter dottern Malin (1710–89). Karin Larsdotter gifte möjligen om sig i Bureå ca 1725 med Johan Öndesson från Ytterusviken 1 som hade varit borgare i Piteå stad, och som hade barnen Malin f. 1703, Kerstin f. 1711, som flyttade ut ur socknen 1731 och Anders f. 1714, som flyttade ut 1730.

Styvdottern Sara Hermansdotter ägde gården omkring 1723 till 1726. Hennes halvsyster Malin Andersdotter gifte sig 1726 med Johan Jonsson (1705–68), som blev ny ägare till gården samma år. Han hade flyttat in från annan socken 1725 och var möjligen soldat på roten 7 Brant. Makarna hade barnen Britta f. 1726, Anders (1727–1812), Jonas (1730–1803), Per (1733–71) som blev bonde på Hjoggböle 7, Maria (1733–75) som gifte sig 1761 och blev bondhustru på Yttervik 4, Katarina (1737–1822) som gifte sig 1762 till Bergsbyn 6, samt Johan (1741–1821) som flyttade till Bäck 8. År 1749 var Johan Jonsson sjuk hemma och var därför inte med vid jordrannsakingen. Han hade tagit väl hand om byggnader och åkerjord. Han hade samma beskaffenhet på hemmanet som Bureå 1. Mantalet var på 1/2 skatte och utsädet var sex tunnland. På gården fanns 2 hästar, 12 kor och 16 små kreatur. Johan Jonsson ägde gården 1726–55.

Sonen Anders Johansson var därefter ägare till hemmanet ett kort tag. Han gifte sig 1750 med Karin Nilsson (1726–1813) från Bureå 7, och makarna tog över hennes hemgård. De hade tillsammans barnen Johan (1750–1812), Margareta (1752–1836), Magdalena (1755–97), Nils f. 1758 samt Olof (1766–1813).

Anders' bror Jonas Johansson (1730–1803) övertog sedan hemgården och var ägare 1755–95. Han gifte sig 1752 med Britta Nilsson (1727–96) från Bureå 7. Makarna hade barnen Nils (1753–85), Magdalena (1755–88) som flyttade till Yttervik 5, Johan f. 1759, Margareta (1760–89), Johan f. 1764, Jonas f. 1765 som övertog gården, Johan f. 1769 samt Johan (1771–1830) som flyttade till Häggdal.

Bureå 3

Anders Ambrosiusson (1591–1675) från gården ägde den 1643–71. Han gifte sig och var hemmansägare på Yttervik 7 1629–35, och arrenderade sin bror Nils Ambrosiussons hemman Tjärn 6 åren 1636–43. Makarna hade barnen Kerstin som gifte sig 1659 med Anders Persson Stål i Piteå stad, Ambrosius, Johan Burman (– 1691) som var rådman i Piteå stad, samt troligen Erik Andersson som var soldat 1656–63. Mantalet var 1654 på ¼.

Sonen Ambrosius Andersson (– 1675) ägde gården 1674–75 och dog utfattig av hunger. Hustru Elisabet ägde gården från 1676. Hon finns i mantalslängderna till

1680. Efter 1676 var Anders Persson Stål och hustrun Kerstin Andersdotter i Piteå stad ägare. Hustrun Kerstin Andersdotter sålde 1680 hemmanet till Anders Eriksson, som var ägare till 1687. Han var gift och svåger till Olof Karlsson på Bureå 8.

Hustru Britta Tomasdotter (1636–1737) ägde gården från 1688 och framåt. Hon var änka efter Lars Johansson på Bureå 1, och hade köpt hemmanet av Olof Jonsson i Falmark vid tredje uppbudet. Hennes son Johan Larsson (1665–1734) ägde gården 1690–98. Han var gift med Anna (1652–1733) och makarna hade dottern Britta (1703–34). År 1695 ägde Johan Larsson en häst, 11 kor och 7 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor. Mantalet var under samma år på 1/32 skatte.

Olof Hermansson ägde gården 1698–1702. Han gifte sig med Malin Johansdotter som var änka på Bureå 1. Per Jonsson (1675–1756) ägde gården 1702–34. Han var gift med Britta Larsdotter (1674–1754), som var dotter till Britta Tomasdotter och Lars Johansson. Makarna hade barnen Elsa, Britta (1704–91) som 1734 gifte sig på Falmark 15, Olof f. 1706, Anna f. 1707 som dog tidigt, Anna f. 1710, Jon (1711–47), Karin f. 1713, Karin (1717–30) samt Maria f. 1720.

Sonen Olof Persson Gran (1706–67), som var soldat på roten 6 Gran 1725–38, ägde gården från 1734 och framåt. Han gifte sig 1742 med Anna Eriksdotter (1711–79) från Burvik 7. Olof Persson hade 1742 gjort sig skyldig till lägersmål. Makarna hade barnen Karin f. 1742, Per (1742–51), Margareta f. 1744, Erik (1746–1800), Olof f. 1747, Jonas (1749–89) samt Per som dog 1751. År 1749 hade Olof Persson ett mantal på 1/4 skatte och sår 3 tunnor korn. Boskapen bestod av en häst, 8 kor samt 12 småkreatur.

Sonen Olof Olofsson ägde gården 1768–70. Han gifte sig 1769 med Britta Nilsdotter f. 1734 från Innervik 17. Makarna fick sonen Olof som dog 1771. Olof Olofsson bytte 1770 hemman med Johan Matsson (1729–1802) från Innervik 10, som blev ägare till detta hemman. Han gifte sig 1759 med Marta Svendsdotter (1735–90) från Bergsbyn 1 och hade barnen Stina (1760–61), Sven f. 1761 som flyttade ut ur socknen 1785, Mattias (1763–63), Stina (– 1764), Katarina (1765–86), Jonas (1768–68), Marta (1769–96) som gifte sig med Anders Andersson Brendberg från Frostkåge som ägde gården från 1790, samt Johan f. 1771 som flyttade ut ur socknen.

Bureå 4

Olof Nilsson (– 1671) ägde gården 1632–60. Han var gift och hade sonen Hans. Mantalet var 1654 på ¼.

Sonen Hans Olofsson (– 1678) ägde gården 1662–78. Han var gift med Karin, som var ägare till gården 1678–83. Makarna hade barnen Anna, som dog omkring 1701, och Margareta f. 1659. Hans Olofsson var soldat 1678 och dog i oktober samma år. Hustrun hade 1678 många barn enligt en förskoningslängd och levde i stor fattigdom. På gården fanns 4 kor och hustrun behövde förskoning på ett tunnland.

Dottern Anna Hansdotter ägde gården 1684. Stora Nils Persson Gök (1657–1742) från Burvik 1 ägde gården 1685–1702, och Bureå 1 1703–17 och från 1719 och framåt. Han var gift med en dotter på gården, Margareta Hansdotter (1659–1746), och tillsammans hade makarna barnen Per som var soldat på roten 6 Gran 1718–19, Karin f. 1694, Margareta f. 1700 som 1743 gifte sig på Morön 3, samt Britta f. 1708 som gifte sig på Bureå 1. År 1695 hade Nils Persson en häst, 8 kor och 12 småkrea-

tur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 1/4 skatte. Nils Persson var soldat 1677–88.

Lilla Nils Persson Hurtig ägde gården 1703–10. Han ägde hemgården Bureå 1 1701–02, och var soldat på roten 8 Hurtig och dog i fält 1718. Han gifte sig med Anna Olofsdotter (1667–1746) från Bäck 8, och hon stod som ägare till gården 1711–22. Nils Persson hade barnen Ingrid (1711 – ca 1786) som gifte sig på gården, Per f. 1706 som arbetade hos borgaren Jakob Häggman i Piteå, Malin f. 1707, Anna (1707–77) som bodde på Bäck 8, samt Margareta (1713–39) som var ogift.

Häradshövdingen Olof Tornstedt från Österbotten ägde gården 1722–29. Han var gift med Sofia Solberg f. 1701. Olof Tornstedt var född i Västerbotten, troligen i Torneå.

Per Johansson (1703–84) från Svartjärn i Lövångers socken ägde gården från 1730 och framåt. Han gifte sig 1730 med Ingrid Nilsson, och makarna hade barnen Nils (1730–31), Britta (1734–81) som 1759 gifte sig till Falmark 17, Johan (1734–1812), Nils (1737–93) som 1766 gifte sig med Karin Kristoffersson på Kåsböle 1 i Lövångers socken, Per Holmberg (1740–1817) som 1762 gifte sig med Sara Jonsdotter från Falmark 15, Jonas f. 1743 som flyttade till Lövångers socken 1767, Anna f. 1746 som gifte sig 1771 och flyttade till annan socken samma år samt Anders f. 1750 som blev soldat i Burträsk socken 1768. År 1749 hade Per Johansson samma beskaffenhet på hemmanet som Bureå 3. Mantalet var på 1/4 skatte. Man sådde 3 tunnor korn och hade en häst, 8 kor samt 12 små kreatur. Per Johansson var nämndeman 1761–62.

Sonen Johan Persson blev näste ägare till gården och fanns här ca 1762–90. Han gifte sig 1762 med Britta Nilsson (1731–1803), som kom från Risböle i Lövångers socken 1762. Makarna hade barnen Per (1763–1826), Lars (1764–65), Nils f. 1765 som flyttade ut ur socknen 1784 och Johannes (1768–1832) som var soldat på roten 48 Orre i Lövångers kompani 1796–1805 och sedan nybyggare på ett nybygge mellan Mullkälen och Hebbersliden norr om Strömfors. Han blev senare anklagad för renstöld och bodde sista tiden hos sonen i Bastulund. Vidare hade Johan Persson och Britta dottern Anna (1770–1843) som blev soldathustru på roten 103 Norrlänning. Britta Nilssons syster Barbro kom från Umeå socken och bodde på gården ett tag, men flyttade tillbaka till Umeå socken.

Johan Perssons son Per Johansson ägde hemgården därefter. Han gifte sig 1785 med Maria Eriksdotter.

Bureå 5

Nils Jonsson (1622–91) ägde hemgården 1640–83 och han var gift med Britta Andersdotter (– 1685). Makarna hade barnen Olof som gifte sig 1682, Kerstin (1679–1754) som gifte sig med Per Larsson på Hökmark 11 i Lövångers socken, Samuel, Margareta samt Jon. Nils Jonsson var nämndeman 1662–79. Mantalet var 1654 på 1/2.

Sonen Jon Nilsson ägde gården 1684–1701. Han var gift och hade barnen Nils, som blev gårdens ägare, och Lars, som troligen var soldat på roten 56 Kock. Den sistnämnde hade en utomäktenskaplig dotter som hette Margareta Larsdotter som gifte sig på Lillkågeträsk 3. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 13 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 15/32 skatte.

Jon Nilsson berättade 1695 att han hade pantägor från Anders Olofsson i Falmark för 50 daler som han lovade avstå emot lösen. Han hade lämnat skatten till Anders Olofsson. Jon Nilsson hade små skatteängar vid sina fäbodrar.

Sonen Nils Jonsson (– ca 1720) ägde gården 1702–14 och 1718–20. Han var soldat på roten 7 Brant år 1715. Han gifte sig ca 1695 med Margareta Olofsdotter (1675–1756), och hon var troligen från Vebomark i Lövångers socken, där hon hade två bröder år 1738. Hon kan vara från Vebomark 3. Margareta Olofsdotter innehade gården 1715–17 och 1720–25. Makarna hade barnen Kerstin f. 1699, Margareta f. 1705 som gifte sig till Burvik 5, Nils (1705–92), Maria f. 1709 som gifte sig 1732 och 1745 och flyttade till annan socken 1746, Jon f. 1712, Jon (1714–67) som flyttade till Risböle 1 i Lövångers socken 1737, Olof f. 1715 samt Karin (1718–40). Margareta Olofsdotter brukade ro till kyrkan i Skellefteå och hade med sig sina barn i båten. Detta enligt ett vittne som var dräng i Böle år 1700.

Sonen Nils Nilsson (1705–92) ägde gården från 1726 och framåt. Han gifte sig första gången 1730 med Anna Olofsdotter (1713–43) från Bureå 8, andra gången med Kerstin Svensdotter (1710–45) som påstods vara från Lövångers socken och tredje gången 1746 med Kerstin Johansdotter (1717–94) från Ytterursviken 1. Nils Nilsson hade barnen Nils f. 1732 som gifte sig 1757 till Hjoggböle 7, Olof (1732–1814), Jon (1735–1821) som flyttade till Risböle 1 i Lövångers socken 1760, Maria (1739–1826) som 1759 gifte sig till Burvik 4, samt Samuel (1740–1812) som blev soldat på roten 39 Falkman och sedan bonde på Risböle 1 i Lövångers socken från 1778. Nils Nilsson hade ett utsäde på 6 tunnor årligen samt 2 hästar, 12 kor och 16 små kreatur. Mantalet var år 1749 på 1/2 skatte.

Sonen Olof Nilsson (1732–1814) ägde hemmanet från 1763. Han gifte sig 1756 med Kerstin Nilsson (1736–1828) från Bureå 7. Makarna fick barnen Anna (1759–61), Margareta (1761–1834) som 1782 gifte sig med Lars Jonsson från Frostkåge 12, Nils (1763–1809) som bodde utanför socknen 1781–91, samt Stina (1768–1847).

Brodern Samuel Nilsson (1742–1812) ägde sedan gården. Han gifte sig 1768 med Marta Olofsdotter (1735–1809) från Innerursviken 3. Makarna hade barnen Nils (1766–67), Nils Hana f. 1768, Anna f. 1771, Kerstin f. 1774 samt Karin f. 1776. Samuel Nilsson var soldat på roten 39 Falk 1770–72. Familjen flyttade 1778 till Risböle i Lövångers socken.

Bureå 6

Anders Hansson (1591–1651), som sannolikt var son på gården, ägde den 1629–51. Tillsammans med sin första hustru (– 1647) hade han barnen Aron som fanns på gården 1633, Peder (– 1646) som var soldat 1645–46, Nils (1644–1729) och Karin (1645–1730). Hans andra hustru hette Karin, och hon innehade gården 1654–69. Mantalet var 1654 på 1/2.

Sonen Nils Andersson (1644–1729) ägde gården 1671–1702, 1704–09 och under 1714. Hans första hustru dog 1671, och han gifte om sig 1672 med Kerstin Holgersdotter (– 1718) från Bursiljum 1 i Burträsk socken. Nils Andersson hade bl.a. barnen Anna som gifte sig på Hedensbyn 5, Per som var soldat, Karin f. 1679 som gifte sig till Burträsk socken, Margareta samt Anders (1683–1744). Fyra av Nils Anderssons söner var soldater. År 1695 hade Nils Andersson en häst, 12 kor och 7 små kreatur.

Skatten var på 4 tunnor och mantalet var på 1/2 skatte. Sonen Per Nilsson, som troligen var soldat på roten 6 Gran, ägde gården 1703.

Per Nilssons bror Anders Nilsson (1683–1744) ägde gården 1714. Han var soldat på roten 6 Gran 1712–14. Anders Nilsson gifte sig 1720 med Elsa Östensdotter (1695–1774). Makarna hade barnen Nils (1723–42) som troligen var soldat på roten 42 Storm, Östen (1724–99) som blev gårdens ägare, Kerstin (1726–60) som gifte sig 1750 och blev soldathustru på roten 8 Hurtig, Anna (1731–1808) som 1788 blev gift till Kroksjön 1, Lars Burman f. 1731 som var trossdräng i Pommerska kriget 1757–61 och sedan borta från socknen 1763–68, Britta f. 1734 samt Anders (1736–1815). De fick också en dotter som dog 1734.

Sonen Östen Andersson blev näste ägare till gården. Han gifte sig 1765 med Katarina Andersdotter (1735–95) som hade flyttat in till socknen. Makarna hade barnen Anders (1765–1805), Katarina (1767–68), Nils f. 1768, Eva (1769–1843) som gifte sig med Nils Olofsson på Bureå 5, Katarina (1772–73), Per (1774–77) samt Johan (1777–1855) som gifte sig med Anna Eriksdotter från Lövängers socken. Vid jordrannsakingen 1749 sägs att Östen Andersson nyligen hade tillträtt hemmanet och därför inte hunnit rycka upp gården ur den vanskötsel som rått. Men man hade förhoppningen att Östen Andersson skulle bruka hemmanet med flit. Hemmanet var av samma beskaffenhet som Bureå 5, dvs. mantalet var på 1/2 skatte och man hade 6 tunnors utsäde. På gården fanns 2 hästar, 12 kor och 16 småkreatur.

Sonen Anders Östensson (1765–1805) ägde därefter hemmanet. Han gifte sig 1792 med Anna Nikodemusdotter (1762–1835) från Bäck 8, som blev änka 1805 och som gifte om sig 1806 med Anders Andersson.

Bureå 7

Per Östensson ägde hemgården 1649–75. Han gifte sig, och hade barnen Anna som gifte sig 1650 till Burvik 7, Olof och troligen Per Persson som var soldat 1659–60. Mantalet var 1654 på 15/32. Per Östensson vittnade 1691 om ett nybruk i Daglösten, hemmanet Bäck 11. Möjligen kom hans far Östen Eriksson därifrån.

Sonen Olof Persson (– 1678) ägde gården 1678, och gick samma år ut som soldat. Sedan dog han i november samma år i Ripa vid Åhus i Skåne. Han var gift med Anna Olofsdotter (1645–1727) och makarna hade barnen Anna f. 1667 som gifte sig till Bureå 4, Per (– 1697) som sedan blev gårdens ägare, samt Britta f. 1679. Anna Olofsdotter ägde gården 1678–85 och gifte om sig 1685 med Olof Olofsson från Bureå 8 som ägde gården 1686–90. Makarna flyttade sedan till Bureå 8.

Per Olofsson från gården var dess ägare 1692–97. Han gifte sig 1681 med Karin Larsdotter (1662–1756) från Gärde 4 i Lövängers socken. Makarna hade sonen Olof (1693–1763). Han vistades en tid i Österbotten och var soldat på roten 8 Hurtig 1718–25 och hemmansägare på Falmark 16. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 9 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 7/16 skatte.

Olof Nilsson (1674–1767) från Norrlångträsk 1 ägde gården 1699–1725. Han var gift med Karin Larsdotter (1662–1756) som var änka efter den förre ägaren. Makarna hade barnen Per f. 1699, Margareta samt Nils (1704–63). Olof Nilsson var nämndeman 1720 och 1725.

Sonen Nils Olofsson ägde gården från 1730. Han var gift med Margareta Andersdotter f. 1701 från Falmark 16. Makarna hade barnen Karin (1726–1813) som 1750

gifte sig på Bureå 2 men sedan kom tillbaka till gården, Britta (1727–96) som 1752 gifte sig på Bureå 2, Margareta f. 1727 som dog tidigt, Olof f. 1730, Anna (1734–93) som 1758 gifte sig till Hjöggböle 3, Kerstin (1736–1822) som gifte sig 1758 till Bureå 5, Anders som dog 1739, Margareta (1740–41) samt Malin som dog 1743. Nils Olofsson ansågs vara en flitig hemmansbrukare och hade år 1749 samma villkor som hemmanet Burvik 5, dvs. 3 tunnors utsäde, en häst, 8 kor och 8 småkreatur. Mantalet var på 1/2 skatte. Olof Nilsson var nämndeman 1720–26.

Mågen Anders Johansson (1727–1812) från Bureå 2 blev gårdens näste ägare. Han var gift med Karin Nilsdotter från gården och de hade barnen Johan (1750–1815), Margareta (1752–1836), Magdalena (1755–97), Nils f. 1758 samt Olof (1766–1813) som blev soldat på roten 109 Brännare och nybyggare i Stensträsk.

Anders Johanssons son Johan Andersson (1750–1815) ägde gården 1785–1809. Han var gift med Anna Greta Larsdotter (1758–1845) från Myckle 9. Makarna hade barnen Anna Kajsa (1782–83), Anna Kajsa (1784–1867), Anders (1785–1867), Magdalena (1786–1841) som blev gift till Burvik 7, Greta Stina (1788–1867), Lars (1790–1823), Maria (1792–1865), Lisa (1793–1885) samt Johannes (1796–1809).

Bureå 8

Länsmannen och postbonden Olof Karlsson Burman (– 1690) från gården brukade den 1647–90. Han var gift första gången med Margareta Olofsdotter från Risböle 3 i Lövångers socken, andra gången med Anna Rusk (– 1684) från Selet 4 i Lövångers socken, och tredje gången 1685 med Karin Hansdotter, vilken ägde gården 1690. Olof Karlsson hade barnen Anna som skrev testamente till systemn Barbro 1739, Margareta f. 1661 som gifte sig på Degerbyn 4, Olof f. 1662, Anders som var soldat och dog ogift, Jakob som var soldat och som reste söderut enligt Nils Burman, samt Karl som enligt Nils Burman reste till Gävle 1696 och sedan var skolmästare på hospitalet i Stockholm. Vidare hade Olof Burman barnen Lars som var soldat samt gift och hade två döttrar i Lövångers socken vilka sannolikt var Lisbeta och Sara i Daglösten, Abraham Olofsson Skraddare f. 1662 som dog barnlös enligt Nils Burman, vilken var ofärdig i ryggen och inblandad i ett mål om häxeri 1676, Barbro (1669–1754) som gifte sig med korpralen Per Persson Furman (– 1709) på roten 20 och 1710 gifte om sig med Gert Mårtensson på Bergsbyn 7, Karin f. 1670 som gifte sig 1690 till Ersmark 8, Maria som dog ogift 1745, samt Britta Burman som gifte sig med handelsman Erik Jonsson Uddman i Piteå stad och bosatte sig där. Abraham Olofsson var läskunnig 1676. Olof Karlsson Burman var länsmän 1676–90, gästgivare 1652–90, postbonde, brofogde och riksdagsman 1660. Mantalet var 1654 på 11/16. Mantalet var 1685 på 5/8 och gården hade 4¾ tunnland och 3 kappland åker samt 80 lass hö. Olof Karlssons bror Abraham Karlsson, som tidigare hade brukat gården, hade troligen sonen Jakob Abrahamsson som gifte sig 1656 och blev bonde på Yttervik 7.

Olof Karlssons son gästgivare Olof Olofsson Burman (1662–1733) ägde gården 1692– ca 1716. Han gifte sig 1685 med Anna Olofsdotter (1645–1727) från Bureå 7. Makarna hade barnen Olof f. 1685 och Anna, som for till Stockholm och gifte sig med en tobaksspinnare. Olof Olofsson var gästgivare 1690–1716. Gården var inte med i roteringen 1695 och behövde inte delta i knekthållningen.

Sonen Olof Olofsson Burman (1685–1740) ägde gården omkring 1717–40. Han var troligen först gift med Britta Olofsdotter från Storkåge 17 som var död 1710. Han gifte sig andra gången 1710 med Karin Johansdotter (– ca 1720), som var soldatänka från roten 6 Gran. Olof Olofsson gifte sig för tredje gången ca 1720 med Anna Östensdotter (1694–1774) från Innervik 3. Olof Olofsson hade barnen Anna (1713–43) som 1730 gifte sig på Bureå 5, Britta (1714–79) som 1738 gifte sig till Kusmark 16, Olof (1717–39) som enligt Nils Burman dog 1739 i Ryssland, Johan f. 1718, Karin (1721–1801) som 1741 gifte sig till Frostkåge 11, Östen f. 1723, Magdalena (1726–86) som 1751 gifte sig till Byske 7, Karl (1729–1814) samt Östen (1735–35).

Gästgivare Erik Persson Myckelström (1711–82) från roten 76 Frisk ägde gården från 1741 då han gifte sig med änkan på gården, Anna Östensdotter (1694–1774). År 1749 hade Erik Persson 5/8 mantal skatte och ett årligt utsäde på 7 tunnor och födde 3 hästar, 12 kor och 15 små kreatur.

Gästgivare Karl Olofsson (1729–1814) ägde därefter gården. Han var son till den tidigare ägaren Olof Olofsson. Han gifte sig 1754 med Stina Persdotter (1732–71) från Frostkåge 1, och hade tillsammans med henne barnen Anna (1754–1826) som gifte sig 1781 och flyttade till Yttervik 5, Katarina (1757–1823) som gifte sig 1778 och flyttade till Hedensbyn 3, Magdalena (1758–1808), Maria (1761–61), Olaus (1762–77), Erik (1765–70) samt Kristina (1768–1807) som gifte sig med Jon Hansson på Ersmark 12. Karl Olofsson gifte om sig 1773 med Marta Jonsdotter (1741–1818) från Ytterursviken 4 och hade tillsammans med henne barnen Karl (1776–76), Marta (1777–1853), Margareta (1778–1825), Jon (1782–1801) som gifte sig 1811, samt Olof (1784–1859). Karl Olofsson bytte hemman med Per Larsson på Hedensbyn 1.

Gästgivare Per Larsson f. 1734 från Hedensbyn 1 var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1757 med Margareta Larsdotter (1725–96) från Degerbyn 5 som tidigare varit gift på Lund 1. Beträffande barn, se under Hedensbyn 1.

Bureå övriga

Peder Larsson Präst från Prästhalm i Råneå socken var bruksknekt vid Luleå silververk i Kvikkjokk 1663–66. Han fick avsked sistnämnda år p.g.a. att han betraktades som oduglig och utlevad. Peder Larsson Präst bodde i Bureå från 1663.

Per Olofsson Järn var soldat från 1669. Han var lejd av Anders Jonsson i Bureå. Per Olofsson Trana var soldat 1675–79 och han dog det sistnämnda året. Han var lejd av Nils Jonsson i Bureå. Per Olofsson kan vara från Långträsk 1. Anders Jonsson var tremänningssoldat 1676–78 samt soldat 1678–79 och han dog det sistnämnda året i Ystad. Per Olofsson Toback blev soldat 1660 och kom troligen från Medle. Han bodde i Bureå 1681–83. Per Olofsson bodde i Ursviken 1688 och var gift.

Mikael Mikaelsson (1671–1778) från Österbotten bodde i byn. Han gifte sig 1718 med Anna Eriksdotter (1685–1740) från Åbyn 3, och brukade den gården 1719–40. År 1740 gifte han sig med Sara Hermansdotter (1700–58) från Bureå 2, och 1759 med Anna Andersdotter (1719–92). Mikael Mikaelsson hade tillsammans med tredje hustrun sonen Mikael f. 1761 som gifte sig 1784 och var soldat på roten 6 Kanon. Se även under Åbyn 3.

Johan Öndesson (1655–1730) från Yterursviken 1 bodde också i byn. Han var gift med Karin Larsdotter (1661–1735) från Bureå 2. Inhyesesman Per Olofsson f. 1678 fanns också i byn. Han var gift med Lisbet Johansdotter från Bäck 7. Makarna flyttade till Piteå 1749.

BURVIK

Vid roteringen 1695 frågade kommissionen efter ett nedlagt hemman. Det berättades att bönderna Olof Persson, Anders Olofsson och Per Jakobsson låtit sig övertalas av befallningsman Josef Svensson att ta hemmanet och skatten. Hemmanet kallades *Nils-Jonshemmanet* och hade bestått av 2 tunnor 3 skäl, vilket delades i tre delar 1681 och lades till respektive hemman. Byn hade medelmåttiga åkrar och ängar samt bedrev strömmings- och sikfiske. Byn hade gott mulbete och god skog.

Vid jordrannsakingen 1749 sägs att man i Burvik inte kan uppbruka mera åker och äng. Skogen ansågs vara tillräcklig och nyttjades både till sågverk och tjärbränning. Det fanns nödtorftigt flakaland och gott om mulbete. Byn hade en skvaltkvarn i lag med Bureå.

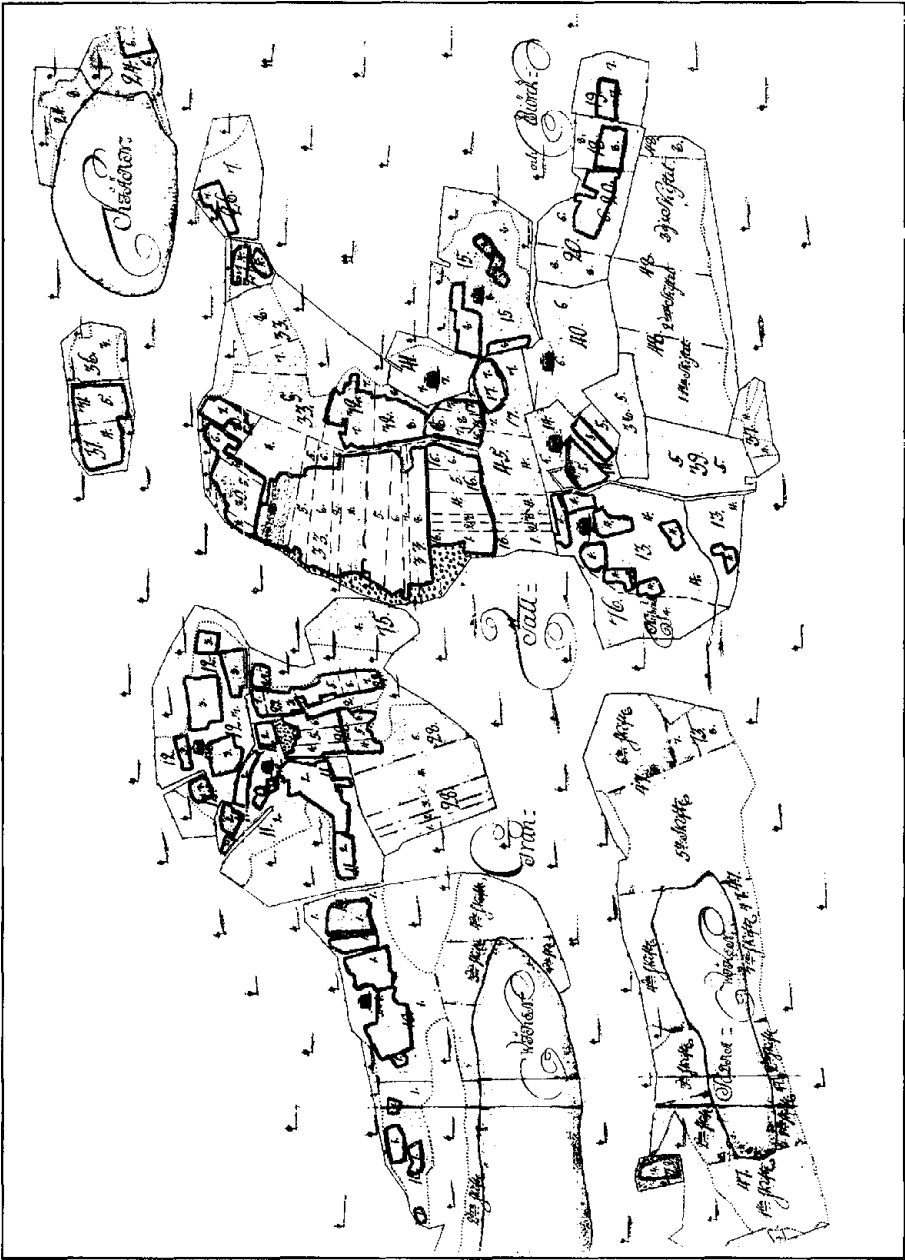
Litteratur: Bergstedt, Helge: *Burvik – en plats på jorden*, Skellefteå 1994, 154 s. ill.; Bergstedt, Helge, *Burvik – en plats på jorden 2*, Skellefteå 2000, 176 s. ill.; Lindmark, Elof: *Bureå sockens kustbyar*, Skellefteå 1980, 469 s. Duplic.

Burvik 1. Norrviken

Gården låg på östra sidan av Norrviken. Nils Larsson (– 1676) ägde gården 1647–76. Han var gift och hade barnen Britta, som gifte sig med soldaten Sven Johansson Tjörbåga som var soldat från 1683 och på roten 5 Tjörbåga från 1695, samt Ingeborg. Mantalet var 1654 på 3/8.

Dottern Ingeborg Nilsson dotter ägde gården 1677–87 och 1690–91. Nils Larsson kan också ha haft sönerna Zackris Nilsson (– 1677), som var soldat 1677 och som dog samma år i Malmö, samt Anders Nilsson (– 1679), som var soldat 1679 och som dog samma år i Ystad. En son fanns på gården 1678. Ingeborg gifte sig med Nils Olofsson från Torneå som ägde gården 1688. Ingeborg hade 1688 fått ett utomäktenskapligt barn med svågern Sven Johansson Tjörbåga och därför lät Nils Olofsson bryta äktenskapet. Ingrid Nilsson dotter och Sven Johansson blev dömda till döden, men domen underställdes Svea hovrätt där de troligen blev benådade. Hustru Ingeborg ägde gården 1690–91.

Per Johansson (1630–1702) ägde gården 1692–1701. Han gifte sig andra gången med Ingeborg Nilsson dotter (– ca 1695) från gården och tredje gången med Margareta Jonsdotter (– ca 1705). Per Johansson hade barnen Nils f. 1657 som gifte sig och blev hemmansägare på Bureå 4, Mariet f. 1662 som bodde i kyrkstaden 1724, Britta som for till Bäck 6, Johan (1674–1736) samt Margareta som gifte sig till Burvik 3. År 1695 hade Per Johansson en häst, 8 kor och 11 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och 7 skäl och mantalet var på 9/32 skatte. Per Johansson uppgav 1695 att Olof Persson från Burvik 7, hade en ängsteg från Pers hemman för 6 daler. Per Johansson fick årligen en börda hö, men ingen hjälp med skatten. Olof Persson lovade att avstå ängen mot lösen.

Karta 119. Burvik 1759–65. Geometrisk avmätning av Per Sundström. Numreringen på kartan motsvarar numreringen i boken.

Sonen Johan Persson (1674–1736) ägde gården 1702–28. Han var soldat på roten 5 Tjörbåga 1712–18 samt profoss på staben från 1718. Han var gift med Karin Hansdotter (1679–1758). Johan Persson hade barnen Per (1702–71), Margareta f. 1705, Hans Burstrand (1706–82) som och var borgare i Piteå stad, Sara f. 1706, Lars (1711–41) som gifte sig 1734 och var soldat på roten 5 Tjörbåga 1725–42 och senare på roten 95 Utter samt Karin f. 1715 som gifte sig 1737 och var soldathustru på roten 4 Nyman och gifte om sig 1742 och var bondhustru på Burvik 7. Möjligen var Johan Persson först gift med en kvinna med fadersnamnet Larsdotter. Johan Persson var gift med Karin Hansdotter åtminstone år 1700.

Sonen Per Johansson (1702–71) ägde gården 1728–58. Han var soldat på roten 5 Tjörbåga 1720–25. Han gifte sig 1728 med Margareta Andersdotter (1708–93) från Skråmträsk 1. Makarna hade barnen Johan (1730–1814), Erik (1731–1802) som gifte sig 1770, Margareta f. 1733, Margareta (1736–1815) som 1759 gifte sig till Hedensbyn 14, Anders Burstrand (1737–1802) som var sockensämskare och bodde på Tuvan övriga, Hans f. 1741, Katarina (1741–1814) som 1767 gifte sig på Burvik 8, Maria f. 1748 samt Maria f. 1750 som var gift. Per Johansson sådde årligen 4 tunnor. Ängarna intygades vara av god gräsväxt och så bra att en häst, 10 kor och 12 småkreatur kunde underhållas. Mantalet var 1749 på 23/64 skatte. Hemmanet hade en myr om 3 skrindland hö i Uttersjön i Lövångers socken.

Sonen Johan Persson (1730–1814) tog över hemmanet 1758. Han gifte sig 1766 med Kristina Olofsdotter f. 1746 från Bergsbyn 8 och de fick barnen Per (1767–69), Olof (1769–1848), Maria (1772–1851), Per (1774–1852), Johan Markström (1777–1856), Lars (1782–87) samt Anders f. 1785.

Burvik 2

Jakob Månsson (1613–90) ägde hemgården 1640–83. Han var gift och hade barnen Britta (–1693) och Per. Mantalet var 1654 på 23/64. Hemmanet tog 1681 över en tredjedel av Nils-Jonshemmanet som hade lagts ner. Se Burvik b i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 409–410.

Sonen Per Jakobsson var ägare till gården från 1684 och var så ännu ännu 1695. Hans hustru dog 1691 och de hade dottern Anna. Per Jakobsson var soldat 1679–83. År 1695 fanns på gården 2 hästar, 11 kor och 36 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 15/32 skatte. Hemmanet hade även Per-Jönshemmanet i Bäck som var på två tunnors skatt. Se Bäck e i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650* s. 421–422.

Lars Svensson (–1710) från Burvik 3 ägde gården 1699–1709. Han var soldat 1708–09 på roten 5 Tjörbåga och gift med Anna Persdotter från gården, och hon stod som ägare 1709–10. Makarna hade sonen Erik, som var dräng i Lund och senare bonde på Bäck 7, samt dottern Britta f. 1699, som 1749 gifte sig med soldaten Nils Olofsson Greve i Lövångers socken.

Jöns Persson från Falmark 2 ägde gården från 1710 och framåt, och han var soldat på roten 95 Utter 1712–14. Han gifte sig senast 1707 med Anna Jonsdotter f. 1685, troligen från Storkåge 10. Makarna hade barnen Per (1707–53), Erik (1711–80) som gifte sig 1737 och flyttade till Bäck 1, Jonas (1713–94) som gifte sig 1738 och var soldat på roten 90 Kuse 1728–35 och hemmansägare på Drängsmark 5,

Margareta (1713–85) som gifte sig 1738 till Östanbäck 1, samt Karin (1717–36). Ingeborg som var 86 år gammal bodde som inhyses på gården 1724.

Sonen Per Jönsson (1707–53) ägde gården från 1730. Han gifte sig 1735 med Sara Andersdotter (1711–89) från Burvik 4. Makarna hade barnen Anna f. 1737, Jöns (1741–1804), Anders f. 1743, Katarina f. 1745 samt Sara f. 1747. De fick också en dödfödd son 1749 och en dödfödd dotter 1752. År 1749 hade Per Jönsson 1/2 mantal skatte samt 4½ tunnas utsäde. På grund av att Per Jönsson var sjuk, så fanns det inte så mycket öppen åker, men han hade ändå en häst, 13 kor samt 30 småkreatur. Av hemmanets ägor var hälften belägna i Bäck.

Sonen Jöns Persson (1741–1804) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1766 med Britta Andersdotter f. 1735 från Ersmark 9, och de fick barnen Markus f. 1763, Per (1767–1856), Anders f. 1768 samt Jöns (1770–71).

Burvik 3

Anders Matsson ägde gården 1629–56 och 1658. Han var troligen son på gården och härstammade från Bureätten. Hans hustru dog möjligen omkring 1663. Anders Matsson var soldat 1654–55. Mantalet var 1654 på 17/64.

Sonen Lars Andersson Furufnatt var ägare till gården 1657, 1659–81, 1683 och 1694–95. Han var gift med Sara. Makarna hade barnen Mats (– 1677) som var soldat 1677 och som dog samma år vid Köge bukt i Danmark, troligen sonen Lars (1665–1741), troligen sonen Jon f. ca 1665, Margareta som dog 1767, samt Sara som dog 1772. Lars Andersson Furufnatt var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1646–52. Han var gruvdräng och malmstjälpare i Nasafjäll och hästkörare i Silbojokk. Lars Andersson tjänstgjorde 1661–64 vid Luleå silververk i Kvikkjokk. År 1678 sades i en längd att han var utfattig med en sjuklig hustru och 3 små barn. Lars Andersson levde mest på tiggeri och hade sått litet säd och den lilla skörden hade torkan tagit bort. Han hade endast en ko och kunde inte betala skatten. Lars Anderssons hustru Sara stod för gården 1682 och 1684–93. År 1695 hade gården en häst, 7 kor och 11 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 7 skäl och mantalet var på 1/4 skatte. Jon Larsson Burvik (ca 1665–1737) var båtsman och blev borgare i Piteå stad 1707, då han var över 40 år.

Lars Larsson (1665–1741) ägde gården 1699–1724. Han gifte sig med Margareta Persdotter från Burvik 1 och andra gången med Anna Andersdotter (1661–1747). Lars Larsson hade barnen Lars f. 1699, Elsa, Britta f. 1703, Sara (1705–42) som gifte sig 1735, samt Margareta f. 1707.

Nils Nilsson (1702–78) från Gummark 6 ägde gården från 1725. Han gifte sig 1725 med Britta Larsdotter från gården. Makarna hade barnen Nils (1727–1808) som gifte sig 1763 och var soldat på roten 7 Burstedt, Andreas f. 1729, Lars f. 1731, Sara f. 1734 som dog tidigt, Maria (1735–1823), Sara (1736–1829) som gifte sig 1758 och blev soldathustru på roten 5 Båga, Anna f. 1739, Johan (1740–85), Anders (1742–99), Jon (1745–45) samt Erik f. 1750. De fick också en son som dog 1731, en son som dog 1732, Lars som dog 1737 och Jon (1745–45). Nils Nilsson intygades vara en flitig hemmansbrukare. Han sådde 19 skäl årligen och hade en häst, 9 kor samt 12 småkreatur. Mantalet var år 1749 på 17/64 skatte.

Sonen Johan Nilsson (1740–85) var därefter ägare till gården. Han gifte sig med Margareta Johansdotter från Bäck 10. Brodern Anders Nilsson (1742–99) ägde

sedan gården. Han gifte sig 1768 med Britta Jonsdotter f. 1744 från Frostkåge 11. Makarna hade barnen Britta f. 1768, Katarina (1770–1855), Nickus (1774–1839) och Kristina (1776–1838).

Burvik 3b

Lars Nilsson f. 1611 ägde gården 1637–58 och han var gift med Mariet som ägde gården 1659–62. Mantalet var 1654 på 29/64. Lars Nilsson var bruksknekt vid Piteå silververk i Silbojokk 1652–56. Han hade troligen sonen Olof Larsson som var soldat 1659 och som dog samma år. Nils Eriksson ägde gården 1662–65 och han var gift, möjligen med en dotter till Mariet och Lars Nilsson. Han var soldat 1661.

Olof Jonsson var ägare till gården 1667–77, och han var soldat och gift. Han var troligen gift med den hustru Britta som fanns i byn 1678–79. Olof Jonsson blev tremänningssoldat 1675 p.g.a. fattigdom, och gården var utan manshjälp. Han blev korpral vid kapten Knaggs tremänningar 1678 och soldat vid Skellefteå kompani 1680. Olof Jonsson var soldat ännu 1683. Skatten var på 2 tunnor och 3 skäl. Gården låg öde fram till 1695, då Jon Jonsson från Burvik 8 blev ägare. Han var soldat 1678–94 och hade soldatnamnet Vit. Han hade tidigare varit soldat vid kapten Knaggs tremänningar. Jon Jonsson var 1698 gift och bodde i Nysättra socken.

År 1749 var mantalet på 19/64 krono, och det berättades i jordrannsaktionsprotokollet att hemmanet tidigare hade brukats under hemmanen Burvik 2, 7 och 9. Bönderna på dessa gårdar hade begärt att få inlösa skatten. Avgörande låg nu hos kammarkollegiet, huruvida hemmanet skulle antas som ett eget hemman eller lösas in av de andra hemmanen. Beslutet blev sedan att hemmanet lades till Burvik 4.

Burvik 4

Hustru Sigrid ägde gården 1647–56. Mantalet var 1654 på 19/64. Jakob Jonsson var ägare till gården 1657–58. Han var gift.

Olof Andersson Båtsman, som dog 1689 efter en båtolycka, var ägare till gården 1663–89. Han gifte sig för andra gången 1663 med Ingeborg som stod för hemmanet 1679–80. Olof Andersson hade barnen Anders (1660–1741) samt Margareta, som gifte sig med Anders Eriksson på Hökmark 8 i Lövångers socken. Olof Andersson var soldat från 1678 och fortfarande 1687. Han tjänstgjorde tydligen 1683 för Innervik. Han hamnade i fångenskap i februari 1679. Hemmanet tog 1681 över en tredje del av Nils-Jonshemmanet som hade lagts ner.

Olof Andersson hade tagit upp hemmanet från öde. År 1686 brukade Per Persson ett skälsland jord ur hemmanet och han blev dömd att lämna över jorden till Olof Andersson. Per Persson flyttade troligen 1694 till Storkågeträsk 5.

Olof Anderssons son Anders Olofsson (1660–1741) ägde gården 1690–1720. Han gifte sig 1687 med Anna Jonsdotter (1677–1744) från Bäck 3. Makarna hade barnen Karin, Anna (1698–1764) som 1723 gifte sig med Per Jonsson på Hökmark 6 i Lövångers socken, Olof (1702–92), Kerstin (1706–91) som gifte sig 1732 med Erik Olofsson på Fjälbyn 10 i Lövångers socken, Sara f. 1708, Sara (1711–89) som 1735 gifte sig på Burvik 2 samt Jonas (1712–98) som gifte sig 1732 och blev hemmansägare på Bureå 1. År 1695 hade Anders Olofsson en häst, 8 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 2 skäl. Mantalet var på 5/32 skatte.

Sonen Olof Andersson (1702–92) ägde gården från 1725 och framåt. Han gifte sig 1727 med Margareta Nilsson (1705–61) från Tjärn 4. Makarna hade en dotter som dog 1730, Margareta (1731–1810) som gifte sig 1751 på Gummark 6, Anna (1733–73) som gifte sig 1756 till Bäck 4, Anders (1736–88), Nils (1738–39), Nils f. 1740 som flyttade till Umeå 1762, Olof (1745–1808) som gifte sig 1772 och blev ägare till Burvik 8, samt Jonas (1747–1826) som gifte sig 1777 och blev ägare till Gummark 6. År 1749 hade Olof Anderssons hemman ett mantal på 9/32 skatte och hade utsäde till tre tunnland årligen. På gården fanns en häst, 10 kor och 16 småkreatur. Olof Anderssons hemman hade även en äng i Kåsböle i Lövångers socken om 10 skrindland. Olof Andersson var nämndeman 1738–51.

Sonen Anders Olofsson (1736–88) ägde sedan gården. Han gifte sig 1759 med Marta Nilsson (1739–1826) från Bureå 5. Makarna hade barnen Olof f. 1761, Anna (1763–1854), Margareta f. 1761, Nils (1768–70), Stina (1771–1848), Marta (1774–1854), Anders (1780–1805) samt Jonas f. 1781. Burvik 3b lades till hemmanet efter 1749 och skatten var 1786 på 4 tunnor och 5 skäl.

Burvik 5

Anders Andersson ägde gården 1647–77. Han var gift två gånger och hade barnen Sara och Anders (1650–1726), och han var soldat 1654–65. Mantalet var 1654 på 15/64. Anders Andersson var utfattig 1675 och hade inte sått något. Skatten var på 2 tunnor och 3 skäl.

Hans dotter Sara ägde gården 1678. År 1679 betecknades hon som knekthustru. Troligen hade hon varit gift med Moses Persson, som var soldat 1676 och dog samma år i slaget vid Lund den 4 december. I Burvik fanns ytterligare en soldat med namnet Moses Persson som hade eget hemman. Han bodde troligen på Burvik 6.

Saras bror Anders Andersson (1650–1726) ägde gården 1680–87. Han var gift med en kvinna som dog 1681 men gifte sedan om sig med Karin f. ca 1640. År 1680 fanns på gården en son och två döttrar. Anders och Karins son Jakob f. 1691 tog sedan över gården.

Moses Eriksson (– 1718) från Daglösten 3 i Lövångers socken ägde gården 1687–1718. Han gifte sig första gången 1687, och makarna hade dottern Anna Wik (1697–1739), som gifte sig 1733 med borgaren Jakob Nyberg (– 1735) i Umeå stad som dog i Bjurön i Lövångers socken. Enligt domboken för Umeå 1740 så bodde hennes dotter Katarinas mostrar och morbröder i Skellefteå socken. En halvbror till Anna var soldaten Erik Mosesson Brav (1709–42) på roten 21 i Bergsbyn. Annas syster Karin nämns också i domboken för 1740. Möjligen var Moses Eriksson gift med Sara Andersdotter som nämns ovan. År 1708 hette makan Karin och hon var Moses' andra hustru, eftersom Anna hade halvbrodern Erik Mosesson. Moses och Karin hade barnen Kerstin f. 1708, Erik (1709–42) som var soldat på roten 22 Brav 1725–42, Sara f. 1711, Karin f. 1712 som levde 1740, samt Sara (1713–84) som blev gift på gården. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 7 skäl och mantalet på 9/32 skatte.

Pigan Karin ägde gården 1720. Gården låg sedan öde fram till 1721. Jakob Andersson f. 1691, som var en son till Anders Andersson, ägde gården 1721–26 och var gift med Lisbet Hindriksdotter f. 1693. Hon var en dotter till Hindrik f. 1675 och Lisbeta f. 1670 vilka bodde på gården. Makarna hade barnen Beata f. 1712, Zacka-

rias f. 1714 och Hindrik f. 1723. Anders Anderssons hustru Karin hade rest till Österbotten 1724. Familjen med Lisbets föräldrar och Jakobs mor flyttade ut ur socknen 1727 och sannolikt till Österbotten.

Johan Nilsson f. 1705 från Bäck 10 var ägare till gården 1727–30 och flyttade sedan tillbaka till hemgården. Jakob Nilsson (– 1730) ägde gården 1730. Han var en son till Nils Andersson f. 1663 och Karin f. 1653. Jakob Nilsson gifte sig senast 1730 med Margareta Nilsdotter (1705–53) från Bureå 5. Hon innehade gården 1731–32. Makarna hade sonen Nils (1730–1809), som blev soldat på roten 5 Tjörbåga.

Anders Larsson (1702–85), som 1727 flyttade in från Bursiljum 7 i Burträsk socken, ägde gården från 1733. Han gifte sig med änkan på gården, Margareta Nilsdotter, och tillsammans med henne hade han barnen Maria f. 1731 som tjänade i Piteå socken från 1761, Lars (1734–98) som tog över gården, Jakob f. 1735, Jakob (1737–85) som blev soldat på roten 4 Nyman, Margareta (1738–1824) som gifte sig på Gärdsmark 4, Jon f. 1742, Katarina f. 1747 som flyttade ut ur socknen 1777, samt Helena (1753–88). Anders Larsson gifte sig andra gången 1754 med Sara Mosesdotter (1713–84) som var en dotter till Moses Eriksson ovan. Anders Larssons systerson Hans (1734–89) fanns också på gården. Han gifte sig 1763 och var soldat på roten 87 Strål. Hans mor hette Malin Larsdotter och hon hade sonen utom äktenskapet. År 1749 hade hemmanet 23/64 mantal skatte. Anders Larsson intygades av länsman att på ett betydande sätt ha tagit hand om hemmanet. Utsädet var 3 tunnor och på gården fanns en häst, 8 kor och 8 småkreatur. Anders Larsson hade en laduäng om 3 skrindland hö på Bäckes eller Risböles skog. Anders Larsson var nämndeman 1756–60.

Sonen Lars Andersson (1734–99) ägde gården från 1765. Han var gift med Ingeborg Olofsdotter (1736–1817) från Öttesmark 4 i Lövångers socken. Makarna hade barnen Margareta f. 1767, Sara f. 1767, Anders Dyr (1769–1846) som en tid var soldat utanför socknen men som sedan tog över halva hemmanet, Olof (1771–1852) vilken tog över den andra halvan, Anna f. 1774, Sara (1776–1856) samt Margareta (1779–1860) som flyttade till Tåmeträsk.

Burvik 6

Per Mosesson (1602–63) ägde hemgården 1632–62. Han var gift med Elisabet som stod som ägare till gården 1663. Makarna hade sonen Moses. Mantalet var 1654 på 23/64.

Sonen Moses Persson (– 1676) ägde gården 1664–76. Han gifte sig 1664 med Margareta, och hon innehade gården 1678–88. Makarna hade sönerna Per (1661–1740) och Hans som var soldat på roten 25 Ryss från 1700. Moses Persson var soldat 1677–78 och dog i oktober det sistnämnda året. I en förskoningslängd från 1678 noterades att hustrun hade 6 små barn. Hon hade endast två kor och var satt i skuld. Därför behövde hon skattebefrielse till 2 tunnlands skatt.

Sonen Per Mosesson ägde gården 1690–1725, och han var soldat på roten 4 Nyman 1714–16. Han gifte sig 1688 i Burträsk med Britta Erikdotter (1661–1748) från Mjödvattnet 7 i Burträsk socken. Makarna hade troligen sonen Johan (1695–1714) som var soldat på roten 4 Nyman 1713–14 och dog det sistnämnda året, Margareta f. 1700 som 1723 gifte sig på Ragvaldsträsk 8, Per (1702–75), Karin (1703–

40), Erik (1706–88) som gifte sig 1729 och blev hemmansägare på Ragvaldsträsk 9, samt Moses f. 1713 som flyttade till annan socken 1727. År 1695 hade Per Mosesson en häst, 9 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 7 skäl. Mantalet var under samma år på 5/16 skatte.

Sonen Per Persson (1702–75) ägde gården från 1726 och framåt. Han var soldat på roten 4 Nyman 1720–25 samt 1744. Han gifte sig 1724 med Margareta Nilsson (1699–1773) från Hjoggböle 7. Makarna hade barnen Anna (1724–1807) som gifte sig 1756 till Hjoggböle 7, Britta (1726–94) som 1761 gifte sig på Ragvaldsträsk 4, Margareta f. 1727, Karin (1728–1822), Maria f. 1731, Margareta f. 1732, Petrus (1735–36), Per (1739–40) samt Maria (1741–76). En dotter dog 1731. År 1749 hade Per Persson ett mantal på 23/64 skatte och hade öppen åkerjord till 4 tunnors utsäde samt en häst, 10 kor och 12 småkreatur.

Nils Persson (1735–88) från Innervik 13 och Bergsbyn 2 ägde hemmanet 1761–88. Han gifte sig 1764 med Margareta Håkansson (1739–88) från Hökmark 12 i Lövångers socken, och makarna hade barnen Per f. 1765 som flyttade ut ur socknen 1789 och sedan flyttade utomlands, Mattias f. 1767, Margareta f. 1768 som gifte sig med Jonas Jonsson på Bureå 2, Barbro f. 1769 samt Hans f. 1771.

Sonen Hans Nilsson f. 1771 ägde gården 1789–92. Han gifte sig 1790 med Marta Stina Andersdotter Burstrand (1766–1843) från Tuvan övriga. Makarna hade barnen Nils Petter f. 1791 som sedan övertog gården och Stina (1793–1855).

Burvik 7

Per Nilsson (1603–1674) ägde gården 1629–73. Han gifte sig med Britta Olofsdotter (– 1677). Makarna hade barnen Per Persson Berg som gifte sig 1683 och som var soldat 1669–83 och hemmansägare på Bergsbyn 8 och Hedensbyn 4, Olof, Jöns samt Mats som gifte sig och blev hemmansägare på Storkåge 16. Mantalet var 1654 på 9/16.

Sonen Olof Persson (– 1710) var ägare till gården 1674–1704. Han gifte sig med Anna Persdotter (1650–1728) från Innervik. Makarna hade dottern Karin. Olof Persson var nämndeman 1682–1701. År 1695 fanns på gården en häst, 10 kor och 7 småkreatur. Skatten var på 4 tunnor och mantalet på 13/32 skatte. Hemmanet tog 1681 över en tredjedel av Nils-Jonshemmanet som hade lagts ner.

Erik Jonsson (1685–1740) ägde gården 1705–40, och kom från Kusmark 15. Han var soldat på roten 4 Nyman 1712–13 och på roten 73 Duva 1719–20. Han gifte sig med dottern på gården, Karin Olofsdotter. Sedan gifte han om sig med Anna Gertsdotter (1684–1767) från Bergsbyn 7. Erik Jonsson hade barnen Jonas f. 1710 som gifte sig och var soldat på roten 4 Nyman 1725–41, Anna (1711–79) som gifte sig 1742 på Bureå 3, Olof f. 1713 som gifte sig och var soldat på roten 37 Humla 1742, Gert f. 1717 som 1735 gifte sig och blev hemmansägare på Morön 5, Margareta f. 1717 som 1741 gifte sig på Falmark 18, Malin (1721–56) som var en brottfälling, dvs. epileptiker, Erik f. 1721, Kerstin f. 1725 samt Erik f. 1727.

Jakob Jakobsson från Falmark 5 ägde gården 1742–59. Han gifte sig 1742 med änkan Karin Johansson f. 1715 från Burvik 1. Familjen flyttade 1759 till Piteå. Makarna hade barnen Katarina f. 1744, Jakob f. 1746, Anna f. 1748 samt Britta f. 1751. Jakob Jakobsson hade 1749 5½ tunnans årligt utsäde och födde 2 hästar, 14 kor och 15 småkreatur. Hemmanet hade en äng om 8 skrindland hö i Käsbole i Lövång-

ers socken. Mantalet var på 1/2 skatte. Jakob Jakobsson var 1740 soldat på roten 43 Ryttare.

Jon Jonsson (1735–79) från Ostvik 5 blev näste ägare till gården. Han gifte sig 1758 med Margareta Jonsdotter f. 1738 som var en dotter till Jonas Eriksson f. 1710 från gården. Makarna fick barnen Jonas (1761–762), Anna f. 1762, Eva (1763–1809), Katarina (1765–65), Erik (1766–67), Jonas (1768–68), Jonas (1769–70), Olof (1771–88), Anders (1772–73) samt Jonas (1779–80). År 1786 var hemmanet delat i två delar som ägdes av Olof Olofsson och Erik Persson. Vardera delen hade två tunnor i skatt.

Burvik 8

Jon Andersson f. 1601 ägde gården 1629–50. Han gifte sig med Karin (– 1682) som var ägare till gården 1651–56. Makarna hade barnen Anders samt Jon Jonsson Vit som var soldat 1678–94 och sedan gifte sig i Ånäset i Nysätra socken. Mantalet var 1654 på 23/32. Möjligen blev Jon Jonsson ägare till Burvik 3b ett kort tag. Ambrosius Jakobsson ägde gården 1657–60. Han gifte sig 1656. Han kom troligen från Drängsmark 11.

Anders Jonsson var ägare till gården 1661–99. Han gifte sig 1658 och blev änke-man 1668. Han gifte därefter om sig. Anders Jonsson hade med första hustrun sonen Jon f. 1665 som 1685 fick ett slag av farbrodern Jon Jonsson med en yxhammare. Jon Andersson blev bonde på Bäck 5 och bevistade nattvarden 16 juli 1709. Han fick 1688 ett utomäktenskapligt barn med Britta Andersdotter i byn. Anders Jonsson hade i sitt senare äktenskap barnen Karin f. 1671 som 1710 gifte sig på Bäck 8, samt Johan och Per, vilka båda blev soldater och dog i fångenskap. Vidare hade han i andra äktenskapet Sara, Margareta, Anders och Erik (1675–1747). År 1695 hade Anders Jonsson en häst 11 kor och 30 småkreatur. Skatten var på 5 tunnor och 6 skäl. Mantalet var på 3/32 skatte. Det berättades 1695 att Anders Jonsson för många år sedan genom arv hade fått ett avhyst hemman som kallades Bäckhemmanet. Se *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, s. 420–421.

Sonen Anders Andersson ägde gården 1700–03, och han var gift. Brodern Erik Andersson ägde gården 1705–38. Hans första hustru hade namnet Olofsdotter och var från Hjoggböle 9, och han gifte sig andra gången 1709 med Margareta Andersdotter (1687–1746). Makarna hade dottern B., (1706–06), Karin (1709–45) som gifte sig 1740 på Långträsk 2, Britta f. 1713, Per (1716–63) som blev soldat på roten 35 Mört i Lövångers socken och bonde på Hökmark 9, Anders (1718–47) samt Lisbet (1723–42). I familjen bodde "finska Lisa från Finland" som var 55 år gammal 1724 och som endast förstod något lite svenska. Hon var tvungen att läsa genom en finsk tolk, länsman Gillberg. Erik Andersson var nämndeman 1727–37.

Sonen Anders Eriksson (1718–47) var ägare till gården 1739–47. Han gifte sig 1739 med Maria Andersdotter (1720–91) från Bäck 4. Makarna hade barnen Erik f. 1739, Erik (1741–71), Anders f. 1743, Margareta (1745–1831) som blev gift på Bäck 8, samt Lisbeta (1747–50).

Korpral Anders Olofsson (1711–95) från Ostvik 5 ägde gården från 1748. Han var soldat på roten 85 Fältskär 1742–44 och på roten 105 Ål 1744–49. Han gifte sig 1748 med Maria Andersdotter (1720–91), som var änka efter förre ägaren Anders Eriksson. Makarna hade barnen Anders Burenstrand (1749–1835) som var socken-

glasmästare på Bergsbyn övriga, Olof (1752–52), Maria (1754–1822), Lisa (1756–56), Sara som dog 1758, Britta (1759–59), Jonas (1760–61), Olof (1762–62), Olof som dog 1765, samt Markus (1766–66). Anders Olofsson hade 1749 lovord för att vara en flitig hemmansbrukare. Han hade årligen ett utsäde på 7 tunnland och hade hö till 2 hästar, 16 kor och 25 små kreatur. Hemmanet hade ett tunnland jord i Bäck. Mantalet var på 23/32 skatte.

Erik Andersson (1741–71) var därefter ägare till hemgården, och han gifte sig 1767 med Karin Persdotter (1741–1814) från Burvik 1. Makarna hade barnen Anders (1768–1832) och Per (1770–1845) som blev gift på Falmark 12. Karin Persdotter blev änka 1771 och gifte om sig 1772 med Olof Olofsson (1745–1808) från Burvik 4, vilken blev näste ägare till gården.

Anders Eriksson (1768–1832) ägde sedan hemgården. Han gifte sig 1789 med Kristina Svendsdotter (1763–1802) från Falmark 12 och gifte om sig 1803 med Barbro Jonsdotter (1778–1864) från Rönnbäcken 2. Anders Eriksson hade bl.a. sonen Olof (1798–1849) tillsammans med sin första hustru.

Burvik b

Olof Nilsson på gården var soldat 1636–54.

Burvik övriga

Lars Olofsson var soldat 1643–57 och hade gått ut för Per Mosesson i byn. Det sistnämnda året var han korpral. Olof Svensson Burman var soldat 1666–77 och dog det sistnämnda året i Malmö. Han var lejd av Jakob Månsson i Burvik. Jon Jonsson, Jon Gunnarsson och Lars Andersson var soldater 1677 och dog samma år vid Köge bukt i Danmark.

BÄCK

Vid roteringen 1695 sades att byn hade dåliga åkrar med medelmåttiga ängar och ett bra fiske. Skogen var god och gav dessutom gott om mulbete.

Byborna tillfrågades vem av dem som hade de 2 hemman som hade avhysts 1642. De svarade att Per-Jönshemmanet, som var på 2 tunnors skatt, för många år sedan jämte skatten hade kommit under Per Jakobssons hemman i Burvik genom arv. De berättade vidare att Anders Jonsson i Burvik också hade 1 tunnland i Bäck, som jämte skatten hade kommit att lyda under hans hemman under långa tider. Detta tunnland menade man hade varit ett eget hemman.

I jordrannsaktionsprotokollet från 1749 sägs att från Bäck 5 och Bäck 10 hade ungefär 20 år tidigare några tegar blivit bortbytta till Per Jonsson i Burvik. De byttes mot en gärda som Per Jonsson hade i Bäck by, som byamännen tidigare lämnat till soldatrotten. Byamännen i Bäck ville nu ha igen de bortbytta tegarna. I protokollet sades att åkerjorden i byn var ganska frostaktig och stenbunden. Det fanns ingen möjlighet att ta upp mer åker. Skogen var tillräcklig till husbehov och i byn idkades någon tjärbränning. Det fanns gott om mulbete och flakaland till husbehov. I byn fanns 3 mjölkvarnar som gick höst och vår. Fisket i byn var taxerat.

Byn utnyttjade fiskeläget Gräsviken på Storön som låg på gränsen till Risböle by i Lövångers socken. Umeås borgare utnyttjade fiskeläget och betalade lega och av denna gick 2/3 till Risböle och 1/3 till Bäck. Gabriel Jonsson f. 1691 från byn uppgav 1757 att i hans ungdom låg några fiskarstugor kvar på en udde vid Gammelhamnen, men p.g.a. uppgrundningen flyttades dessa till Gräsviken.¹⁷⁸ I Gräsviken fanns ett kapell vid denna tid. I kapellet har köpmän från Uleåborg ristat in sina namn. Umeborgarnas närvaro i Gräsviken kan ligga bakom byn Bäcks goda kontakter med Umeå stad under 1700-talet.

Från byn har anlagts nybygget Järvträsk inom Arvidsjaurs socken i Lappland.

Litteratur: *Bäcks by*, Skellefteå 1968, 291 s. ill.; *Bäcks by*, del 2, Skellefteå 1984, 352 s. ill.; Lindmark, Elof: *Bureå sockens kustbyar*, Skellefteå 1980, 469 s. Duplic.

Bäck 1

Jon Ersson ägde gården 1629–65. Tillsammans med hustrun (– 1663) hade han sonen Erik. Mantalet var 1654 på 3/8. Sonen Erik Jonsson (– 1678) ägde gården 1667–78 och han gifte sig 1660, troligen med Elisabet, som var ägare till gården 1678–86. Erik Jonsson hade sönerna Olof (1660–1740) och Jon f. 1662 som gifte sig 1690 och blev hemmansägare på Ostvik 10. Erik Jonsson var soldat 1678 och dog samma år i soldattjänsten.

Sonen Olof Eriksson ägde gården 1687–1715. Han gifte sig ca 1683 med Britta (ca 1660 – ca 1714). Han gifte sig andra gången med Mariet Andersdotter (1660–1740) från Bergsbyn 8. Tillsammans med första hustrun hade Olof Eriksson barnen Malin (– 1698) som gifte sig med Håkan Johansson på Kräkånger 2 i Lövångers

socken, Kerstin (1681–1770), Elisabet (1685–1768) som gifte sig på Bäck 4, troligen Erik som 1709 gifte sig med Anna Persdotter från Risböle i Lövångers socken och möjligen var identisk med soldaten Erik Tåman på roten 2, Britta f. 1699 som gifte sig 1751, Karin f. 1700 som blev bondhustru på Bäck 9, samt Erik f. 1716. Olof Eriksson var 1687 skyldig handelsmannen Anders Pedersson Avander i Umeå stad 78 daler. År 1695 hade Olof Eriksson en häst, 8 kor och 16 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 5/16 skatte. Olof Eriksson begärde att få igen en äng som gav 2 skrindland hö från Kristoffer Kristoffersson i Risböle i Lövångers socken, som för ett antal år sedan kommit bort. Eftersom Kristoffer inte var närvarande så remitterades denna ansökan av Olof Eriksson till tinget. Ängen kallades ”Serijnråningen” och den uppgavs under nödåret 1604 vara såld till Risböle för en ko. Till ängen hörde sävslätter i Storträsket men den slättern hade Kristoffer Kristoffersson frivilligt lämnat tillbaka till Olof Eriksson. Själva ängen fick Risbölehemmanet behålla. Olof Eriksson fick 1716 sonen Jonas med Kerstin Andersdotter från Bäck 4.

Henrik eller Hindrik Hindersson (1687–1760) var ägare till gården 1718–39. Han gifte sig med en dotter på gården, Kerstin Olofsdotter (1681–1770). Henrik/Hindrik Hindersson hade en dotter f. 1716, Britta (1721–65), Lisbet (1724–74), Anna (1726–1809) som gifte sig med Sven Svensson på Uttersjön 5 i Lövångers socken, samt Olaus f. 1728.

Erik Jönsson (1711–80) från Burvik 2 ägde gården från 1742. Han var soldat på roten 2 Tåman 1740–41. Han gifte sig 1737 med en av döttrarna på gården, Britta Hindriksdotter (1721–65). Makarna hade barnen Anna (1739–39), Stina (1740–1817), Jöns (1744–1821) som 1768 gifte sig med Karin Andersdotter f. 1745 från Uttersjön 1 i Lövångers socken, Per (1746–1828) som gifte sig 1777 och var soldat på roten 2 Tåman, Henrik (1749–50), Maria (1751–1836) som var gift med Olof Mölnare på roten 86, samt Anna Bäcklund (1754–1836). År 1749 hade Erik Jönsson ett mantal på 3/8 skatte och ett årligt utsäde på 4½ tunna samt en häst, 10 kor och 16 småkreatur. Det sades i jordrannsaktionsprotokollet att Kristoffer Larsson i Risböle i Lövångers socken hade en äng om 2 skrindland på Bäckskog som skulle tillhöra Erik Jönssons hemman.

Sonen Jöns Eriksson (1744–1821) blev sedan ägare till gården. Han gifte sig 1768 med Karin Andersdotter (1745–1809), som flyttat in från annan socken 1768. Makarna hade barnen Erik f. 1769 som blev bonde på en del av hemmanet, Margareta f. 1771 som blev soldathustru på nr 3 Dalbäck, Anders f. 1773 som blev nybyggare i Ljusvattnet, Britta (1775–75), Katarina f. 1776 som 1818 flyttade till Ursviken, Anna f. 1778 som var piga i Bergsbyn, Jakob Bäcklund f. 1780 som flyttade till Piteå 1806, Greta f. 1782, Eva Bäcklund (1784–1840), Per Bäcklund f. 1787 som flyttade till Sjöbotten, samt Jonas (1789–99).

Bäck 2

Per Eriksson (– 1661) ägde gården 1640–61. Han gifte sig med Anna som var ägare till gården 1661–65. Makarna hade barnen Nils och Lars som var soldat 1656–60. Mantalet var 1654 på ¼.

Nils Persson (– 1678) ägde gården 1667–78. Han var soldat 1677–78 och dog i oktober det sistnämnda året. Hans hustru Elsa var ägare till gården 1678–88. I en

förskoningslängd från 1678 står att hon hade fyra små barn och sökte sin föda med tiggeri. Hon hade ingen egen ko, men hade lånat en och hon kunde inte betala årliga räntan.

Sonen Per Nilsson ägde gården 1690–95. Han var soldat och gifte sig och hade dottern Sara. År 1695 fanns på gården en häst, 6 kor och 7 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet på 3/16 skatte. Per Nilsson och Anders Rasmusson besvärade sig över Olof Lustig från byn för att han hade borta en åker som han hade uppbrukat och köpt 1687 för 40 daler. Jorden skulle gå tillbaka till byn mot lösen. Per Nilsson blev soldat 1696 för en annan rote och var död 1704.

Anders Andersson Fogel (1657–1752) innehade gården 1699 och framåt. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1656–1756), och makarna flyttade 1701 till Hökmark 4 i Lövångers socken och bodde i Noret när de dog. Makarna hade sonen Olof Andersson, vilken levde som inhyses i Hökmark. Möjligen hade de även dottern Britta f. 1699 som fanns antecknad i Lövångers födelse- och dopbok. Gården låg under en period öde fram till 1704. Lars Christiersson i Risböle i Lövångers socken hade köpt en råning ur hemmanet före 1704.

Olof Johansson Trast-Lustig (1643–1732) från Hedensbyn 7 ägde gården 1704–07. Han ägde tidigare Bäck 6. Han kan vara identisk med Olof Lustig från Bäck 6. Olof Johansson var soldat i Hedensbyn 1672–90. Han gifte sig 1683 med Karin (1655–1749) från Hedensbyn. Hon hade fadersnamnet Andersdotter, Makarna hade barnen Anders (1686–1763), Karin (1693–1774), Anna f. 1699 och Johan (1701–59) som bodde i Bäck fram till 1740-talet. Inhysesmannen Johan Olofsson Trast bodde 1753 på Kyrkobordet men flyttade sedan med sin hustru till Frostkåge 2.

Olof Johanssons son Anders Olofsson (1686–1762) ägde gården 1708–45. Han gifte sig första gången med Anna Andersdotter (1690–1744) från Bergsbyn 4. Han gifte sig andra gången 1748 med Britta Andersdotter (1700–76) från Bäck 4. Anders Olofsson hade barnen Olof f. 1716, Anders (1720–1801), Olof (1720–42) som troligen var soldat på roten 2 Tåman, Karin (1720–1791) som 1754 gifte sig till Norsjö 11, Britta f. 1724 som möjligen gifte sig med soldaten Sven Svensson Humla på roten 56 i Lövångers socken, Kerstin f. 1725, Erik (1729–1806) som var soldat på roten 9 Munter omkring 1750, samt Per f. 1732 som var soldat på roten 31 Smed efter 1748 och var nybyggare 1786 i Järvträsk, Arvidsjauras socken. Anders Olofsson hade 1728 byggt bagarstuga, fähus, stall, fårhus och vedlider.

Anders Olofssons son Anders Andersson (1720–1801) ägde hemgården från 1749 och framåt. Han var soldat. Han gifte sig 1745 med Karin Olofsdotter (1714–79) från Hedensbyn 3. Makarna hade barnen Olof f. 1747 som flyttade till Hjoggböle 7, Anders (1749–1823), Erik (1755–99) som var bonde på en del av hemmanet, och Sven (1761–87). De hade möjligen också dottern Stina som dog 1754. År 1749 hade hemmanet ett mantal på ¼ krono. Utsädet bestod av 2¾ tunnlund och ängen kunde föda en häst, 9 kor och 13 små kreatur. Anders Andersson hade ett krav på en röjning om 2 skrinmland som var belägen på byns skog. Kristoffer Larsson i Risböle i Lövångers socken var innehavare av röjningen, men Anders Andersson menade att den av ålder tillhört hans kronohemman. Anders Andersson blev hänvisad till tinget med sitt krav.

Sonen Anders Andersson (1749–1823) tog sedan över ¼ mantal av hemmanet med gamla gården. Han gifte sig 1774 med Kerstin Svendsdotter från Uttersjön 5 i

Lövångers socken och makarna hade barnen Anders f. 1774, Katarina f. 1776, Britta f. 1777 som flyttade till Lövångers socken, Kristina f. 1779, Erik f. 1780, Sven f. 1784, Anna Maria f. 1786, Per f. 1788 samt Johannes (1792–93).

Brodern Erik Andersson (1756–97) fick 1/8 mantal av hemmanet. Han gifte sig för första gången 1788 med Maria Svensdotter (1757–89) från Uttersjön 5 i Lövångers socken och sedan gifte han om sig med Anna Johansdotter f. 1766. Erik Andersson hade i sitt andra äktenskap barnen Anders (1790–91), Maria Katarina f. 1793 som flyttade till Lövångers socken, samt Per f. 1795 som flyttade till Storkåge.

Bäck 3

Hustru Sigrid (– 1672) ägde gården 1637–56. Mantalet var 1654 på 3/8. Jon Jonsson, som var son på gården, var dess ägare 1657–99. Han gifte sig 1656 och blev änkeman 1691 och gifte om sig 1693/94. Andra hustrun hette Karin Persdotter. Jon Jonsson hade sonen Jon och döttrarna Anna (1677–1744), som gifte sig på Burvik 4, Kerstin samt Karin. Vidare hade Jon Jonsson sannolikt barnen Hans som var soldat 1666–69, Olof som var soldat 1660–66 och sedan var bonde på Bäck 9 och Bäck 5, samt Herman som var soldat 1669– ca 1682 och som blev bonde på Bäck 9. Karin Persdotter hade tidigare varit gift med en Gabriel och hade tillsammans med honom sonen Jon Gabrielsson f. 1671. Möjligen kan han ha varit identisk med soldaten Gabriel Jonsson Falk som tjänstgjorde 1663–76 och som dog i sjöslaget vid södra Öland sistnämnda år. Han betecknades 1675 som gift soldat och bodde i Innervik. Han kan ha varit från Falmark 12. År 1695 hade Jon Jonsson en häst, 14 kor och 31 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på 7/16 skatte. Jon Jonsson var soldat 1652–54.

Jon Gabrielsson ägde gården 1700–16 och från 1719 ägde han Falmark 14. Han gifte sig med Barbro (1685–1716). Jon Gabrielsson hade barnen Gabriel (1694–1758) vilken var blind och bosatt på Kroksjön 1 och Kyrkobordet, Karin f. 1703 som var gift, Anders f. 1705 som bodde på Falmark 14 samt Lisbet. Gabriel kallades 1716 för Gabriel på Brännan. Jon Gabrielsson var förmyndare för Per Perssons i Falmark omyndiga barn. Han var nämndeman 1705–14. Gården låg sedan öde 1716–22. Den hade lagts öde på grund av ägarens fattigdom. År 1721 hade härads hövdingen Olof Tornstedt från Österbotten arrenderat höslåttern på hemmanet. Han ägde Bureå 4 1724–29.

Johan Eliasson Utter (1695–1722) från Innerursviken 2 ägde gården 1722. Han var soldat på roten 17 Utter 1719–22. Han var först gift med Britta f. 1695 och makarna hade barnen Britta f. 1715, barn f. 1716 samt Jonas (1718–41). Johan Eliasson gifte om sig med Margareta Nilsdotter (1685–1760) som fick tillstånd av befallningsmannen Jöns Nortman att ta upp hemmanet. Hon ägde gården till 1724. Hon och Johan Eliasson hade barnen Johan f. 1721 och Nils f. 1723.

Lars Svensson (1701–69), från Gammelbyn 14 i Burträsk socken, ägde gården från 1724 och framåt. Han sålde hemmanet i Gammelbyn till klockaren Johan Jonsson år 1724. Lars Svensson gifte sig med Karin Andersdotter f. 1690 från Bäck 4. Makarna hade barnen Jonas (1718–41), Johan f. 1721, Nils f. 1723, Anders (1725–94), Margareta f. 1727 samt Karin (1732–1802) som blev gift till Kroksjön 3. De hade troligen också dottern Lisbet som dog 1736. År 1749 hade Lars Svensson 3/8

mantal krono och sådde $3\frac{3}{4}$ tunnor samt födde en häst, 10 kor och 16 små kreatur. Lars Svensson var nämndeman 1752–55.

Sonen Anders Larsson (1725–94) ägde hemmanet 1755–86. Han gifte sig 1752 med Kerstin Persdotter (1726–1800), som var född på roten 49 Rask i Lövångers socken. Makarna hade barnen Lars (1753–1830), Per (1754–72), Katarina (1757–86) som gifte sig på Falmark 3, Anders Bergström f. 1760 som flyttade från socknen 1789 och sedan var bosatt på Innervik 4, Jonas (1762–63) samt Britta (1765–65). Anders Larsson bytte hemman 1786 med Anders Johansson på Degerbyn 7. Sonen Stora Lars Andersson ägde Degerbyn 7 1786–1820. Omkring 1790 ägde Anders Johansson en mindre del av hemmanet, som var på $\frac{1}{8}$ mantal. Brodern Johan Johansson ägde den större delen som var på $\frac{1}{4}$ mantal och där gamla gården låg.

Bäck 4

Per Andersson (1582–1677) ägde gården 1613–56. Han var gift. Mantalet var 1654 på $\frac{1}{2}$. Per Andersson var postbonde 1654. Östen Nilsson från Åbyn 2 i Burträsk socken ägde gården 1657. Han var gift och hade barnen Anna f. 1642 som blev bondhustru på Ragvaldsträsk 4, Sven som gifte sig 1685, Olof, Dordi f. 1664 som 1690 gifte sig på Ostvik 10, samt Per (– ca 1723) som blev gårdens ägare. Per Andersson ägde gården på nytt 1658.

Olof Hansson f. omkring 1633 från Åbyn i Burträsk socken ägde gården 1659–69, och sedan ägde han Bergsbyn 5 1674–1701. Han var gift med Malin f. omkring 1633. Makarna hade barnen Hans f. 1658, Johan som var soldat från 1689 och på roten 22 Brav från 1695, Kerstin f. 1661 som 1684 gifte sig på Tuvan 3, samt Olof som gifte sig med en dotter på Kusmark 3. Per Andersson ägde gården på nytt 1671.

Per Östensson (– omkring 1723) ägde hemgården 1674–98. Han gifte sig med Kerstin Erikdotter (– omkring 1723) som kom från Boviken 3. Gården byttes bort och makarna for till Böle 4 år 1698. Per Östensson hade barnen Britta f. 1669 som möjligen gifte sig på Sunnanå 4, Östen f. 1674, Per som föddes omkring 1684 och möjligen blev ägare till Tjärn 5, samt Margareta f. 1691 som möjligen gifte sig 1728 på Klutmark 3. År 1695 hade Per Östensson en häst, 13 kor och 28 små kreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet på $\frac{7}{16}$ skatte.

Vid roteringen 1695 uppgav Per Östensson att han hade ägor från följande hemman: 1. Av Per Nilsson på Bäck 2 hade han köpt flera ängstegar för 18 daler, vilka gav $\frac{1}{2}$ skrindland hö. 2. Av Jon Eriksson i Kåsböle en äng för 40 daler som gav 5 skrindland hö. Per Östensson hade hjälpt Jon Eriksson med skatten, 5 daler kopparmynt årligen. 3. Av Anders Rasmusson på Bäck 7 en äng för 8 daler som gav $\frac{1}{2}$ skrindland hö. 4. Av Jon Anderssons kronohemman i Bäck en åkerteg för 6 skäl korn vilken var på $\frac{1}{2}$ skäl i skatt. Alla dessa ägor var Per Östensson villig att avstå mot betalning, men först skulle regleras vad han skulle betala i skatt.

Anders Persson från Böle 4 var ägare till gården 1698–1709. Han gifte sig 1680 med Mariet Olofsdotter från Böle 4, och hon stod som ägare till gården från 1714. Makarna hade barnen Olof som flyttade till Bäck 9, Kerstin (– 1756) som bodde hos brodern Anders i Bäck och hon fick 1716 sonen Jonas med Olof Eriksson på Bäck 1, Karin f. 1690 som flyttade till Böle 3, Anders (1691–1768) som var soldat på roten 1 Gädda, samt Britta (1700–76) som var gift med Anders Olofsson på Bäck 2.

Sonen Anders Andersson (1691–1768) ägde gården från 1722–57. Han hade varit soldat på roten 94 Hedman 1712–14 och på roten 1 Gädda 1715–21. Anders Andersson gifte sig med Elisabet Olofsdotter (1685–1768) från Bäck 1. Makarna hade barnen Anders f. 1712, Maria (1720–91) som 1739 gifte sig på Burvik 8 och som sedan gifte om sig på samma gård, Karin f. 1725, Margareta f. 1728 som flyttade till Lövångers socken 1756, Olof (1730–1809) som tog över gården, Anders f. 1733 samt Jakob f. 1736. År 1749 hade Anders Anderssons hemman samma beskaffenhet som Bäck 3, dvs. mantalet var på 3/8 och utsädet 3¾ tunnor. På gården fanns en häst, 10 kor och 16 små kreatur. Gården hade en äng på Uttersjöns skog i Lövångers socken vilken gav 4 skindor hö.

Sonen Olof Andersson (1730–1809) ägde gården 1756–87, och han hade gift sig 1756 med Anna Olofsdotter (1733–73) från Burvik 4. Makarna fick barnen Lisa f. 1758, Margareta (1760–1835), Marta (1762–64), Anna (1764–65), Maria (1766–1848) som var gift med Markus Hedström, Olof (1769–70) samt Karl (1771–72). Han gifte sig andra gången 1774 med Margareta Andersdotter (1752–1837) från Uttersjön 1 i Lövångers socken. Olof Andersson hade med Margareta barnen Anders f. 1776 som övertog hemmanet i Uttersjön efter fadern, Anna f. 1777, Olof Lövtrot (1780–1823) som var svarvare i Vasa i Österbotten, Jonas (1781–83), Jakob (1782–83), Eva Magdalena (1785–85) samt Ulrika f. 1786. Makarna köpte hemmanet Bis-sjön 7 i Lövångers socken 1787.

Erik Mikaelsson (1739–1809) från Lillkågeträsk 3 ägde gården från 1787 och framåt. Beträffande familj, se under Lillkågeträsk 2. Familjen flyttade tillbaka till Lillkågeträsk 1810.

Bäck 5

Olof Andersson (– 1675) ägde gården 1640–69 och han var gift. Han hade barnen Erik Olofsson Skrik (– 1678), som var soldat 1663–78 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne, samt Anders eller Cecilia. Olof Andersson hade brodern Anders Andersson som var soldat 1631–54. Mantalet var 1654 på ¼.

Anders Olofsson var ägare till gården 1671–75. Han var gift med Cecilia Olofsdotter, och de hade dottern Cecilia f. 1659. Någon av makarna torde vara barn till Olof Andersson. Johan Persson står för hemmanet i 1678 års mantalslängd. Där står också att hemmanet som var på 16/64 mantal var öde, utom en del som brukades av en piga. Pigan Margareta, som möjligen var en dotter till Olof Andersson, ägde gården 1679–84.

Knekten Olof Jonsson, som troligen kom från Bäck 3, ägde gården 1685–90 och han var gift. Olof Jonsson var tremännings-soldat 1681 då han bodde på Bäck 9. Han var fortfarande soldat 1687. Hans hustru Elsa ägde gården 1688.

Jon Andersson (1665–troligen 1709) från Burvik 8 ägde gården 1692–1709. Han var soldat på roten 3 Bäck 1708 och på roten 16 Ström 1708–09. Han var gift med Cecilia Andersdotter f. 1659 från gården. Makarna hade barnen Britta f. 1692, Karin f. 1698, Anders som sägs vara död 1718, Margareta (1700–54) samt Lisbeta f. 1705 som var bondhustru på hemgården. År 1695 fanns på gården en häst, 8 kor och 13 små kreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 1/4 krono.

Vid roteringen 1695 klagade Jon Andersson över att ägor från hemmanet hade hamnat under andra hemman. Kommissionen beslutade att de avsöndrade ägorna skulle återställas till detta kronohemman.

Döttrarna Britta f. 1692 och Margareta Jonsdotter (1700–54) stod som ägare till gården 1718–25. Jon Andersson (– 1740) från Bjurön 2 i Lövångers socken ägde gården 1730–40. Han gifte sig med Lisbeta Jonsdotter f. 1705 och makarna hade barnen Anders f. 1728, Olof f. 1732 samt Anders f. 1737.

Nils Nilsson (1717–61) från Innervik 6 ägde gården 1741–59. Han gifte sig 1741 med änkan Lisbeta Jonsdotter. De fick barnen Jon f. 1741, en dödfödd dotter 1745, Johan som dog 1746, Nils (1747–48) samt Katarina f. 1751. År 1749 hade Nils Nilssons hemman åker till 2¼ tunnlands utsäde samt en häst, 9 kor och 12 småkreatur. Hemmanet hade en äng på Kåsböles skog inom Lövångers socken vilken var på 12 skrindland. Mantalet var på 1/4 krono. Nils Nilsson hade tidigare varit i Umeå. Styvsonen Olof f. 1732 bodde på gården. Familjen flyttade till Umeå socken 1756. Nils Nilsson var 1760 ägare till ett hemman i Röbbäck vilket sonen Jon ägde 1764.

Josef Nilsson (1735–1807) från Böle 1 köpte gården 1759 för 1050 riksdaler kopparmynt. Han gifte sig samma år med Katarina Persdotter f. 1733 från roten 44 Sjöman. Makarna fick barnen Anna (1759–61), Nils (1762–65), Per (1765–65), Sara (1766–67), Kerstin f. 1767 som blev gift med organisten Nils Larsson Lundgren i Kåsböle i Lövångers socken, Karl (1772–72) samt Karl f. 1773.

Bäck 6

Hans Hansson Tysk ägde gården 1624–56. Mantalet var 1654 på 11/64. Sonen Per Hansson Tysk ägde gården 1657–59. Han gifte sig och hade en dotter (– 1704/06) som gifte sig på gården. Han hade möjligen någon fler dotter.

Jakob Johansson, som troligen kom från Bäck 3, var ägare till gården 1660–69 och han var gift. Jakob Johansson var soldat i Bäck 1648–52. Gården låg därefter öde fram till 1690. Soldaten Anders Bäck var ägare till gården från 1690 och framåt, och han var gift.

Olof Johansson Trast-Lustig (1643–1732) från Hedensbyn 7 ägde gården 1693–95 och han ägde även Bäck 2 från 1704. Han gifte sig 1683 med Karin Andersdotter (1655–1749) och makarna hade barnen Anders (1686–1763) som blev ägare till Bäck 3, Karin (1693–1774), Anna f. 1699 och Johan Trast (1701–59) som for till Daglösten i Lövångers socken och sedan till Kyrkobordet och Frostkåge 2. Olof Johansson Lustig hade varit soldat i Hedensbyn 1672–90.

Per Johansson Tysk från Nolbyn i Lövångers socken ägde gården från 1695 och framåt. Han hade varit soldat fram till 1678 och hade namnet Tysk. Han var gift. År 1695 hade Per Johansson Tysk en häst och 6 kor. Skatten var på 1 tunna och 3 skäl och mantalet var på 1/16 krono.

Nils Jakobsson (1673–1761) från Lövånger ägde gården 1699–1735. Han var soldat på roten 3 Bäck. Han gifte sig första gången med en dotter (– 1704/06) till den tidigare ägaren Per Hansson, och för andra gången 1706 med Margareta Persdotter (1667–1760) från Risböle i Lövångers socken, som var änka efter soldaten Olof Hana. Hon hade utom äktenskapet dottern Margareta f. 1702 med Jon Hansson från Kåsböle i Lövångers socken. Nils Jakobsson hade styvsonen Per Danielsson Bäckström f. 1709 som blev borgare i Umeå stad 1735. Nils Jakobsson hade barnen Ja-

kob f. 1705 som möjligen var soldat på roten 2 Tåman 1720–28, Anna f. 1710, Mariet f. 1711, Anna f. 1712 som gifte sig 1736 och blev soldathustru på roten 50 Hybäck, Olof (1713–96), Karin f. 1715, Lars f. 1719 samt Kerstin som Nils hade utom äktenskapet. Nils Jakobsson var soldat på roten 52 Styv 1710.

Sonen Olof Nilsson (1713–96) ägde gården från 1739. Han gifte sig första gången med Britta Nilsson (- 1745), som var en dotterdotter till Per Johansson på Burvik 1, och andra gången med Kerstin Olofsdotter (1713–71), som var änka från Bäck 7. Olof Nilsson hade barnen Margareta f. 1730, Beata (1732–1818) som var gift med soldaten Nils Adamsson Grön i Löfvångers socken, Margareta (1733–1809) som gifte sig 1768 på Frostkåge 5, Maria f. 1736, Justina f. 1738 som flyttade till Burträsk socken där hon gifte sig med soldaten Johan Andersson Svan på roten 2, Nils (1743–1824), Lars f. 1745, Jakob (1746–1826) som blev gift och bosatt på Svarttjärn 3 i Löfvångers socken, Anna (1746–1809), Britta f. 1748 samt Magdalena f. 1749 som 1774 gifte sig på Frostkåge 6. Olof Nilsson hade också en dotter som dog 1731 och sonen Olof som dog 1751. Olof Nilsson var troligen soldat 1742–43 på roten 2 Tåman.

År 1749 hade Olof Nilsson 2½ tunnlands utsäde och ängar av sådan beskaffenhet att de kunde föda en häst, 8 kor samt 12 småkreatur. Under detta hemman fanns också en äng på Kåsböles skog i Löfvångers socken vilken var på 12 skrindland. Det fanns även en äng på Uttersjöns skog som var på 4 skrindland. Mantalet var på 11/64 krono.

Sonen Nils Olofsson (1743–1824) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1769 med Marta Nilsson f. 1750 från Frostkåge 6. Makarna hade barnen Olof Nyman (1771–1807), Nils (1772–74), Jakob (1774–74), Katarina (1775–1815), Lars (1776–88), Karl Furman (1778–1854), Nils (1783–85), Johannes (1785–86) samt Johan (1790–1841).

Bäck 7

Hustru Kerstin ägde gården 1635–63. Mantalet var 1654 på 11/32. Johan Persson (- 1683) ägde gården 1665–69 och var troligen identisk med hemmansägaren på Bäck 10 åren 1680–83. Han var gift med Kerstin Jakobsdotter och hade barnen Nils som blev ägare till Bäck 10 samt Olof (- 1677) som var soldat 1676–77 och som dog 1 juli 1677 vid Köge bukt i Danmark. Johan Persson hade dessutom 2 döttrar, varav Malin gifte sig med Per Persson på Daglösten 1 i Löfvångers socken. Nils Nilsson ägde gården 1671.

Olof Östensson (- 1678) var ägare till gården 1674–78. Han var soldat 1676–78, och dog det sistnämnda året i Malmö. Hans hustru Karin stod som ägare till gården 1678–81. Hon kan ha varit en dotter till Johan Persson.

Mats Olofsson ägde gården 1682–90. Hans hustru hade namnet Elsa. Anders Rasmusson ägde gården 1693–96. Han var son till soldaten Rasmus Nilsson i Bäck och gift med Elsa. År 1695 fanns på gården en häst, 5 kor samt 20 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl och mantalet var på 3/16 skatte.

Anders Rasmusson lämnade gården till öde 1696 och reste till "östra sidan", dvs. till Finland. Hemmanet var öde till 1708 då Nils Jakobsson på Bäck 6 tog upp det. Men han kunde inte skaffa soldater till 3 rotar och blev själv utskrivnen till soldat 1710 för roten 52 Styv. Därför blev gården öde 1710. Nils Jakobsson överlevde

kriget och var närvarande 1737 när ödehemmanen i socknen rannsakades. Gården låg öde fram till 1723 då Olof Johansson Lekatt blev ägare. Han var gift med Kerstin Jonsdotter Tolvman som fick immission på hemmanet 1723 och erhöll 9 frihetsår. Kerstin Jonsdotter Tolvman var sannolikt från Lövångers socken. Makarna hade sonen Johan f. 1725. Vid tillträdet fanns inga hus på hemmanet utan allenast en lada. Häradshövdingen Olof Tornstedt, som ägde Bureå 4 1724–29, hade arrenderat höslåttern på hemmanet 1721, och 1722 hade rotehållarna arrenderat hemmanet mot soldatens lön och lega.

På grund av fattigdom hade Olof Johansson Lekatt avstått hemmanet till sina långivare Anders Olofsson i Bäck och Olof Matsson i Ursviken. Dessa hade avstått hemmanet till Anders Jönsson Fiskare (1696–1734) från Lund 6, som hade varit soldat på roten 122 Fiskare 1715–31. Anders Jönsson som var bonde på Åbyn 2 år 1731 ägde detta hemman 1733–34. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1705–71) från Åbyn 2, som troligen gifte om sig på Byske 1. De hade tillsammans barnen Olof f. 1726 och Kerstin f. 1729.

Erik Larsson (1707–40), som var en son till Lars Svensson och Anna på Burvik 2, ägde gården från 1735 och framåt. Han gifte sig 1735 med Kerstin Olofsdotter f. 1713 från Hedensbyn 3. Makarna hade barnen Kerstin (1736–96) som blev soldat-hustru på roten 103 Norrlänning, Lars (1737–1800) som flyttade till Sunnanå övriga 1769 där han var fjärdingskarl, samt Anna f. 1739. Kerstin Olofsdotter gifte om sig med Olof Nilsson på Bäck 6.

Jakob Olofsson f. 1724 från Hedensbyn 10 var sedan ägare till gården. Han ägde sin hemgård 1743–48, och han var gift med Anna Olofsdotter f. 1711 från Hökmark 1 i Lövångers socken. Makarna fick barnen Olof som dog 1749, och Nils som dog 1751. År 1749 hade hemmanet ett mantal på 11/32 krono. Jakob Olofsson, som nyligen blivit ägare till hemmanet 1749, hade inte hunnit med att förbättra hemmanet som hade misskött, vilket berodde på den tidigare ägarens fattigdom. Han sådde årligen 3 tunnor, men man hade förhoppningen att han kunde utöka utsädet till 4 tunnor. På gården fanns en häst, 12 kor och 13 små kreatur. På Kåsböles skog fanns en äng och även på Utersjöns mark en äng, som båda var om sex skindland. Familjen flyttade till Umeå 1757. Brodern Anders Olofsson som fanns på gården flyttade till Lövångers socken.

Jon Jonsson och hustru Lisa fanns på gården 1758–59. Jon Jonsson blev sedan soldat. Per Olofsson sålde 1759 hemmanet till Erik Svensson (1729–1801) från Kusmark 5 för 1250 riksdaler kopparmynt. Erik Svensson var gift med Katarina Andersdotter (1727–1805) från Ragvaldsträsk 4. Makarna som gifte sig 1758 hade barnen Britta (1759–65), Margareta (1760–61), Anders (1762–65), Jon (1765–89), Katarina (1768–1854) samt Magdalena (1771–1816).

Bäck 8. Bäckån

Per Hansson (– 1697) ägde gården 1640–74. Han var gift och hade en dotter som gifte sig på Bäck 6 samt sonen Olof. Mantalet var 1654 på 3/8.

Sonen Olof Persson (– 1679) var ägare till gården 1675–79. Han var gift med Ingrid Larsdotter (1638–1714) från Kåsböle 1 i Lövångers socken som innehade gården 1679–80. Makarna hade barnen Anna f. 1667 som gifte sig på Bureå 4, Britta som blev gift, Lars (1670–1764) som flyttade till Risböle i Lövångers socken, samt Per

(1671–1752) som blev gårdens ägare 1695–1725. Olof Persson gick ut som soldat 1679 och torde ha dött kort därefter.

Jon Eriksson (1655–1740) ägde gården 1680–94. Han gifte sig 1680 i Bäck med Ingrid Larsdotter. Jon Eriksson blev hemmansägare 1697 på hennes barndomshem, Kåsböle 1 i Lövångers socken. Jon Eriksson hade barnen Erik f. 1683 som blev bonde på Kåsböle 1, Anna, Karin, Barbro samt Maria.

Per Olofsson (1671–1752), som var son till Olof Persson, ägde gården 1695–1725. Han var först gift med Anna och sedan 1710 med Karin Andersdotter f. 1671 från Burvik 8. År 1695 hade Per Olofsson en häst, 10 kor och 20 småkreatur. Skatten var på 3 tunnor och mantalet var på 3/16 skatte. I mantalslängden från 1695 var mantalet på 3/8. Per Olofsson drunknade i en stark storm den 22 juli 1752 när han tillsammans med en lövångersbo skulle ta upp skötar ute på havet. Per Olofsson var nämndeman 1715–19.

Anders Gertsson (1705–71) från Bergsbyn 7 ägde gården från 1726 och framåt. Han gifte sig med Anna Nilsson (1707–77), som var en systerdotter till Per Olofsson och dotter till Nils Persson och Anna Olofsdotter på Bureå 4. Makarna hade barnen Nils f. 1726, Magdalena f. 1734, Anna f. 1735, Gert (1739–39), Barbro (– 1740), Kerstin f. 1740 som flyttade till Lövånger, Anna (– 1744), Nikodemus (1746–75) samt Anna (– 1753). De fick också ett barn som dog 1734. Anders Gertsson sådde 1749 4 tunnor korn och hade hö till en häst, 12 kor och 20 småkreatur. Hemmanet hade 9 skindland äng på Kåsböles skog. Mantalet var på 3/8 skatte.

Sonen Nikodemus Andersson (1746–75) tog sedan över hemmanet. Han gifte sig 1766 med Margareta Andersdotter (1745–1831) från Burvik 8. Makarna hade barnen Anna (1768–1835) som blev gift på Bureå 6, Maria f. 1771, Katarina f. 1772 som gifte sig 1799 med Johan Larsson från Önnemark i Lövångers socken, Anders f. 1773 samt Anders (1774–1857).

Bäck 9. Bäckån

Hustru Karin ägde gården 1637–50. Olof Olofsson ägde gården 1652–63. Han var gift med Britta, som stod som ägare till gården 1665–67. Mantalet var 1654 på 11/32. Olof Olofsson var soldat 1654–57.

Per Olofsson ägde gården 1669–78. Han var soldat från 1676 och tjänstgjorde ännu 1677. Per Olofsson gifte sig med Anna, som innehade gården 1679–80. År 1681 fanns tredjemanssoldaten Olof Jonsson på gården. Hustru Anna innehade hemmanet 1682–84. Soldaten Sven Östensson fanns på gården 1686 och Herman Jonsson från 1687.

Herman Jonsson (– 1690) var ägare 1687–88, och gifte sig med Anna, som troligen var änka efter Per Olofsson. Han var soldat från 1669 och åtminstone till 1682. Herman Jonsson, som hade namnet Bäckman, var bror till Hans och Olof Jonsson i byn och kom sannolikt från Bäck 3. Hustru Anna ägde gården 1690–95. År 1695 hade hustru Anna en häst, 7 kor och 14 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och 6 skäl samt mantalet på 5/16 skatte. Hustru Anna besvärade sig över att hon inte hade ägor som stod i proportion till skatten. Beslutet blev att hennes ägor skulle genomgå ett laga skifte. Per Olofssons Anna bodde i byn 1690–94 och troligen på denna gård.

Per Persson (– 1710) som troligen kom från gården var ägare till hemmanet från 1699 och framåt. Han var soldat på roten 3 Bäck 1710 och dog i fält. Han gifte sig

1689 med Cecilia. Makarna hade barnen Anna som gifte på gården och Olof som ägde gården därefter.

Sonen Olof Persson f. 1700 ägde gården 1717–25. Han var gift med Karin Olofsdotter från Bäck 1. Makarna hade barnen Britta (1724–87) som gifte sig med Jon Andersson på Hökmark 15 i Lövångers socken, Per f. 1727 samt Per (1735–74) som 1761 gifte sig på Morön 5.

Hans Johansson Sik f. 1690 ägde gården 1730–33. Han ägde hemgården Morön 5 1709–10 och 1721–28 och var soldat på roten 27 Sik 1713–35. Han gick ut i krig och återkom 1721. Hans Johansson gifte sig 1715 med Britta Jakobsdotter (1692–1772) från Burträsk socken. Beträffande barn, se under Morön 5. Hans Johansson dog sannolikt 1737 då kyrkan fick en gåva.

Olof Andersson (– 1741) ägde gården från 1734. Han kom från Bäck 4, och innehade hemgården 1756–87. Han gifte sig med dottern på gården, Anna Persdotter (– 1767). Olof Anderson hade barnen Anders (1734–88), Per (1735–94) som flyttade till Morön 5 samt Anna (1739–1808) som flyttade till Källbomark och Kinnbäck.

År 1749 hade änkan Anna Persdotter ett mantal på 11/32 skatte. Gården var i dåligt skick och som orsak angavs att Anna Persdotter på grund av fattigdom inte förmått att förbättra eller utföra nödiga arbeten. Utsädet var 3 tunnor och på gården fanns en häst och 7 kor. Man hade förhoppningen att när hemmanet hade satts i stånd så skulle utsädet och boskapen kunna utökas. Av ängarna var 6 skrindland äng beläget i Kåsböle och två skrindland i Uttersjön i Lövångers socken.

Sonen Anders Olofsson var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1756 med Magdalena Danielsdotter (1722–1802) från Hedensbyn 9. Makarna hade sonen Olof (1757–1830) som gifte sig 1784 med Stina Olofsdotter och blev ägare till Tjärn 1.

Mats Matsson Boman (1746–1821) från Innervik 9 ägde gården 1770–85. Han var gift med Magdalena Jonsdotter (1739–1812) från Storkåge 1, och makarna hade barnen Kristina f. 1772, Kristina (1773–75), Anna (1774–76) samt Jonas (1779–80). Mats Boman var skeppare och byggde även fartyg i Bäck. Åren 1781–82 stämde handelsmannen Jöns Ulf i Piteå bonden Mats Boman i Bäck för kontraktsbrott. De bägge männen hade kommit överens om att tillsammans bygga ett fartyg i Bäck. Boman skulle även anskaffa en skeppsbyggmästare, men hade inte gjort något. Saken gjordes upp i godo genom att Boman betalade Ulf 3 riksdaler specie.¹⁷⁹ Mats Boman var 1783 skeppare på briggen Cridzens, som var byggd i Piteå samma år. Mats Boman var 1786 ägare till brigantinskeppet Cridzens som var byggt i Skellefteå socken samma år. Troligen var det byggt i Bäck, där det i dag finns ett namn Bomansbädden där fartyget sannolikt byggdes. Skeppare på fartyget var Zackarias Durekman från Brahestad. Mats Boman hade på sin gård 1782 en krog som bl.a. besöktes av arbetare från Bergskärs varv. Familjen flyttade sedan till Bureå. Mats Boman drev Burviks varv i början av 1800-talet.

Bäck 10. Daglösten. Lösten

Sven Olofsson (– 1678) ägde gården 1640–78. Hans första hustru dog 1661, och hans andra hustru dog 1676. Sven Olofsson hade dottern Malin. Sven Olofsson Bäck var soldat 1658–69, och tjänstgjorde vid Luleå silververk i Kvikkjokk. Brodern Olof Olofsson Bäck var bruksknekt från 1640 till sin död 1664. Han tjänstgjorde både vid Piteå och Luleå silververk. Mantalet var 1654 på ¼.

Johan Persson (– 1683) ägde gården 1679–83. Han hade troligen ägt Bäck 7 åren 1665–69. Han var gift med Kerstin Jakobsdotter, som var ägare till gården 1684–88. Makarna hade barnen Olof (– 1677) som var soldat 1676–77 och som dog 1 juli 1677 vid Köge bukt i Danmark, Nils, Malin (1660-talet – ca 1698) och gift före 1690 med Per Persson på Daglösten 1 i Lövångers socken, samt ytterligare en dotter.

Sonen Nils Johansson ägde gården 1688–1720. Han ägde också ett nybruk i Daglösten. Han gifte sig 1688 med Margareta. Nils Johansson hade barnen Hans f. 1689 som möjligen var soldat på roten 3 Bäck, Johan (1704–1801) som blev gårdens ägare, Anna f. 1706, Olof (– 1710), Nils f. 1710, Karin f. 1713 samt Kerstin som gifte sig på gården. År 1695 hade Nils Johansson en häst, 8 kor samt 20 småkreatur. Skatten var på 2 tunnor och mantalet var på 5/16 skatte. Nils Johanssons bostadsort kallas 1712 för Daglösten i födelse- och dopboken och 1716 för Lösten i kyrkoboken. Nils Johansson tillhörde 1729 ett kyrkbåtslag tillsammans med grannarna Lars Svensson, Jon Andersson och Anders Andersson.

Dottern Kerstin Nilsdotter var ägare till gården 1725–30. Hennes bror Johan Nilsson (1704–1801) ägde gården 1730–62. Han var ägare till Burvik 5 1727–30 och var soldat på roten 3 Bäck 1720–35. Han gifte sig 1730 med Sara Andersdotter (1706–88) från Skrämrträsk 2. Hon beskrivs 1767 ”inte vara vid sitt förstånd”. Makarna hade barnen Britta f. 1731 som gifte sig 1755 med Jon Nilsson på Böle 1, Margareta f. 1733, Kristina f. 1734 som var gift med Lars Nilsson i Lapträsk i Arvidsjaurs socken vilken kom från Böle 1, Maria (1736–51), Nils (1738–1809), Anders (1741–80) som blev bonde på Lund 4, Anna f. 1745 som var gift med Olof Markström i Piteå, Magdalena (1745–1819) som gifte sig med soldaten Anders Andersson Karbin i Falmarksforsen, Per (1749–1835) som blev bonde på Böle 1 och 2, samt Margareta f. 1752 som blev gift i Burvik. År 1749 hade Johan Nilsson 3 tunnlands utsäde och födde en häst, 12 kor och 12 småkreatur. På Kåsböles skog fanns 10 skindlands äng. Mantalet var på ¼ skatte.

Sonen Nils Johansson (1738–1809) ägde gården från 1762. Han gifte sig 1766 med Stina Andersdotter (1741–77). Nils Johansson gifte om sig 1778 med Marta Nilsdotter (1751–1828) från Medle 10. Nils Johansson hade barnen Britta (1768–1809) som blev gift med Jon Jonsson på Hökmark 8 i Lövångers socken, Johan (1769–97) vilken bodde i Bäck och gifte sig med Katarina Andersdotter från Burvik, Anna-Maria (– 1772), Hedda Kristina f. 1779 som var gift med soldaten Nils Nilsson Frimodig i Vallen i Lövångers socken, Fredrik (1782–83), Nikolaus (1791–92), Sara Margareta (1791–92) samt Petter Anton f. 1795.

Bäck 11. Daglösten. Lösten

Moses Eriksson ägde gården 1647–71 samt 1678–81. Mantalet var 1650 på 11/32. Mantalet var 1654 på 15/32. Samma år var Moses Eriksson postbonde.

Sonen Per Mosesson ägde hemmanet 1674–75, och han var gift. Karl Olofsson (– ca 1692), som var en son till Moses Erikssons bror Olof, ägde gården 1682–86 och Innervik 3 efter 1690. Han fanns på Svartjärn 2 i Lövångers socken en kort tid mellan 1685 och 1687. Hans hustru hette Karin och fanns i byn 1692. Då var mannen sannolikt död.

Postbonden Erik Mårtensson (1645–1715), som ägde hemman i Daglösten i Lövångers socken, ägde gården 1687–1714. Han gifte sig med Karin Johansdotter

(1650–1715). Makarna hade barnen Märta som blev gift på Daglösten 3 i Lövångers socken, Johan, Margareta (– 1745), Mårten som bodde på Bodan 1 i Lövångers socken, Kerstin (1687–1762) som var ogift, Anders, Karin, Sigrid samt Erik (– 1702). Erik Mårtensson fanns på Svartjärn 4 i Lövångers socken 1685. Bäck 11 lades under Daglösten 2 i Lövångers socken, vilket också ägdes av Erik Mårtensson. Erik Mårtensson gav 1692 sytning till Moses Eriksson.

Johan Eriksson (1683–1759) ägde gården från 1715 och han hade gift sig 1711 med Anna Christiersdotter (1680–1740) från Överklinten i Bygdeå socken. Makarna hade barnen Karin (1712–17), Erik f. 1713 samt Christier (1719–19).

Gästgivare Erik Johansson (1713–87) i Daglösten innehade gården från 1749 och framåt. Han gifte sig 1738 med Anna Hansdotter (1717–99) från Vallen 7 i Lövångers socken, och makarna hade tillsammans barnen Anna f. 1740 som gifte sig med Olof Olofsson i Hjoggböle, Britta (1743–50) som dog i kopporna, Johan Löfstedt (1747–1833) samt Britta (1752–53).

År 1749 hade hemmanet ett mantal på 11/32 skatte. Innehavare var Erik Johansson i Daglösten i Lövångers socken som hade detta hemman under sin gård i Daglösten. Hemmanet bestod både av åker och äng.

Johan Eriksson Löfstedt (1747–1833) ägde sedan hemmanet. Han gifte sig 1773 med Karin Persdotter (1744–1808) från Önnesmark 2 i Lövångers socken. Makarna hade barnen Erik f. 1774 som gifte sig 1805 med Karin Nilsson från Risböle 2 i Lövångers socken, Anna (1777–78), Dorotea (1777–78), Per (1779–81), Mats f. 1782 som gifte sig 1810 med Anna Karlsdotter Hammare, samt Per f. 1784 som gifte sig 1819 med Anna Katarina Gabrielsdotter från Risböle 2.

Bäck övriga

Lars Larsson Skogsman var soldat 1647–72 men blev avförd från tjänsten eftersom han hade fallandesjukan, dvs. epilepsi. Han var lejd av Per Eriksson i Bäck. Håkan Jonsson Knabb var soldat från 1669 och var lejd av Per Hansson i Bäck. Han betecknades som gift soldat 1675. Anders Larsson var soldat 1677–83. Lars Persson tjänstgjorde som soldat 1678–79 och dog det sistnämnda året i Ripa vid Åhus i Skåne. Erik Jonsson var soldat på roten 1 Gädda från 1695. Han var lejd av Per Östensson i Bäck.

Johan Olofsson Trast (1701–59) från Bäck 2 fanns också i byn. Han gifte sig med Anna och hade barnen Olof f. 1729 som gifte sig 1760 och var ägare till Ersmark 6 från 1760, Moses (1732–47), Johan f. 1738 som gifte sig 1763, samt Anders f. 1742 som flyttade till en annan socken 1764. Johan Olofsson bodde i Bäck fram till 1740-talet och bodde 1753 på Kyrkobordet men flyttade sedan med sin hustru till Frostkåge 2.

Erik Jonsson i Kåsböle i Lövångers socken hade fäbodan och mulbete på norra sidan om Ljusvattnäset. Hans förfäder hade köpt marken enligt ett fastebrev från 13 oktober 1610. Förfadern hade av Erik Ivarsson i Bäck köpt ett fäbodställe som kallades Åkersbodarna.

Per Andersson (1723–1801) från Bäck gifte sig 1750 till Risböle i Lövångers socken.

PRÄSTBORDET – KYRKORBDET

Prästbordet var 1749 på 37/64 mantal krono vilket innehades av kyrkoherde Per Högström. Årligen kunde 24 tunnor sås och hö fanns som gjorde det möjligt uppföda drygt 40 kor, 5–6 hästar, samt små kreatur. Skogen var tillräcklig till ved men hade svagt mulbete. Prästbordet hade ringa fiskevatten i älven.

I en tvist mellan Boviken och Storkåge 1755 anförde de förra att gränsen skulle börja vid Prästfäbodberget, "Prästeoberget". Detta var dock felaktigt eftersom berget låg inom Kyrkobordets område. Ett annat rämärke mellan Storkåge och Kyrkobordet var Jönsbovallen som låg vid Fällbäcken.

Från Kyrkobordet har nybygget Svanström anlagts.

Enligt en undersökning av häradsrätten 1784 fanns på Kyrkobordet 30 hushåll vilka bodde i egna gårdar och som drev något jordbruk på kyrkans mark. I kyrkstaden fanns i kyrkstugor och handelsmännens stugor 50–60 personer, änkor och pigor, vilka hade prosten Högströms tillstånd att bo där. Dessutom fanns i kyrkstaden "inhyes och löst folk" som bodde där utan tillstånd. "De göra allmogens hemvist och kyrkstugor osäkra genom stölder och andra brott." "Det löst folk, kringstrykare, som åsyftas. Tjuvar, en avskedad, liderlig soldat Tysk, med hustru och barn och andra vilkas oordentliga levnad göra förargelse." Häradsrätten ville att de som bodde utan tillstånd i kyrkstaden skulle flytta bort. De som utan pastorns tillstånd härbärgade folk skulle böta 3 riksdaler och 16 skillingar samt förlora rätten att bo på Kyrkobordet.

I början av 1700-talet bodde på Kyrkobordet många soldatänkor. Kyrkans mark vid Skellefteå kyrka kallades i äldre tid Kyrkobordet. Senare blev marken uppdelad i Prästbordet, Kaplansbordet och Klokarbordet. Idag kallas området Prästbordet.

Litteratur: Fellström, K. A.: *Från kyrkbacken: historiska anteckningar från skelleftebygden*, Skellefteå 1950, 302 s.; *Prästbordet: studiecirkelrapport, kulturlandskapet i skelleftebygden*, Studieförbundet Vuxenskolan, Skellefteå 1983, 151 s. ill.

Kläppen

Kläppen ligger intill Klintforsån väster om kyrkan, och idag finns här församlingens gravkapell. I äldre tid fanns här en bebyggelse. En kyrkstad fanns här från 1700-talet till början av 1850-talet. Under 1500-talet låg sannolikt ett gille på Kläppen. Abraham Hülphers skriver på 1780-talet att väster om kyrkan ligger resterna efter "ett förment kloster". År 1546 fick Albrekt i Myckle och Arvid i Lund böta för att de utan lov tagit en kittel från gillestugan. År 1553 fick kyrkan några ljusstakar och små klockor från gillestugan. Sannolikt låg gillet på Kläppen eftersom marken senare varit upplåten till bebyggelse. Man har troligen inte nyttjat åkrarna och ängarna söder därom, eftersom jordbruksmarken var för värdefull att nyttjas som bostadsmark. Den gamla åkermarken som idag är kyrkogård kallas ännu för *Klostergården*.

Anders Stadigs hustru bodde på Kläppen 1699 då hon var fadder. Hennes man Anders Jonsson Stadig var soldat i Skellefteå socken 1699, men det är oklart på vilken rote. En kvinna som kallades "blindgumman" bodde på Kläppen 1709. År 1711 bodde hustru Margareta och hennes dotter på Kläppen. Hustru Margareta tog nattvarden detta år. Erik Andersson Kläppenberg (– 1756) bodde på Kläppen 1719–41 och 1753–56. Han var gift med Maret Jonsdotter (– 1767) från Varuträsk 2. Åren 1740–56 bodde på Kläppen organisten Israel Tiderstedt (1709–56) som var inflyttad från Nätra socken i Ångermanland. Han gifte sig första gången 1748 med Margareta Johansdotter som dog i barnsäng samma år tillsammans med en dödfödd son. Tiderstedt gifte om sig 1750 med Sara Nilsson (1718–73) från Lund 6 och makarna hade barnen Margareta (1750–87) vilken gifte sig med Sven Andersson på Innervik 4, Johannes f. 1751, Sara (1752–1824) som gifte sig med Johan Johansson på Hedenby 13, Israel (1754–1802) och Kristina Elisabet f. 1755. Israel Tiderstedt var organist till 1756. Sara Nilsson flyttade tillbaka till Lund 6 och kom tillbaka till Prästbordet som änka 1771. Sonen Israel Tiderstedt gifte sig 1784 med Lisa Matsdotter, som var dotter till soldaten Mats Vallon och hans hustru Anna Svensdotter i Drängsmark. Israel Tiderstedt blev sedan nybyggare i Åselet.

Sockenskrivaren Anders Johansson Klingberg (– före 1764) kom närmast från Bygdeå socken men var född i Klabböle i Umeå socken. Han bodde på Kläppen och var sockenskrivare 1740–57 och häradskrivare 1750–60. Klingberg var första gången gift med en Olofsdotter från Nybyn 5 i Nysätra socken och gifte om sig 1746 med Anna Stina Sundström (1729–1816) som var en dotter till gästgivaren Anders Svensson på Sunnanå 1. Anders Klingberg hade barnen Friedrich f. 1742, Anna Maria (1747–1826), Margareta Stina (1751–51), Helena Stina (1756–80), Johannes f. 1757, Sofia f. 1759, Anders f. 1760 som var skraddare på Kyrkobordet och utflyttad till Piteå 1803, samt Per (1762–1834) som var lantmätare. Makarna fanns i Torneå i början av 1760-talet och där föddes barnen Anders f. 1760 och Peter eller Per f. 1762. Anna Stina Sundström bodde åter på Prästbordet 1764–70 då hon var änka. Sonen Per Klingberg (1762–1834) avlade examen som lantmätare 1786 och tjänstgjorde som sergeant vid Uleåborgs infanteriregemente under kriget 1789–90. Han blev kommissionslantmätare 1793. År 1796 gifte sig Klingberg med Anna Kristina Nyberg (1759–1841).

Trädgårdsmästaren Johan Viman (– 1754) som bodde på Kläppen 1751–54 hade gift sig 1751 med Anna Margareta Björnklo som var en dotter till pistolsmeden Tomas Björnklo. Makarna hade dottern Anna Maria f. 1753. I husförhörslängden 1720–70 fanns familjen på Degerbyn 4. Johan Viman var troligen från Stockholm och var troligen inblandad i försök att odla tobak, se vidare under Sunnanå 4.

På Kläppen bodde även sågbyggmästaren Cristian Cramer åren 1761–62, kyrkvaktaren Sven Kräkman (1677–1752) samt förre kyrkvaktaren Jakob Svensson (1660–1752). Jakob Svensson var kyrkvaktare 1696–1725 och bodde på fattigstugan 1725–52 tillsammans med sin hustru. Makarna fick sedan bo hos sonen soldaten Sven Jakobsson Tuva, se under roten 23. Skomakaren Nils Sandman (1723–1809) från Piteå stad bodde här 1757–72 innan han flyttade till Stämningsgården. Nils Sandman fanns på Kyrkobordet 1751–72. Från 1772 bodde han i Stämningsgården. Han var gift med Lisa Jakobsdotter (1731–1819) som flyttade in till socknen samma år och makarna hade barnen Mikael f. 1757 som blev borgare och tackelmästare i

Piteå stad, Jakob f. 1760, Johan f. 1761, Nils f. 1764, Jonas f. 1766 som blev sjöman i Brahestad i Finland, Johan f. 1768, Per f. 1771, Anna Stina (1774–1844) som blev gift med Carl Petter Lundstedt från Lund 1, samt Abraham (1777–78). Vidare fanns här avskedade ryttaren Anders Bränn (1696 –) och trädgårdsmästaren Johan Södermark (1727 –).

Vidare bodde här Lars Rönnerberg (1661–1734) från Rönnerbäcken 1 som var gift med Karin (1662–1732), som var en dotter till Sara Joakimsdotter från Gumboda 5 i Nysätra socken. Lars Rönnerberg och Karin hade sonen organisten Gabriel Rönnerberg f. 1708. Han hade tidigare arbetat i Bygdeå socken och blev organist i Skellefteå 1728. Gabriel Rönnerbergs hustru Katarina (1682–1733) dog 1733. Makarna hade sonen Andreas som flyttade till Umeå. Gabriel Rönnerberg blev avsatt av prosten Anzenius men återinsatt av landshövdingen. Under stridigheterna tjänstgjorde Israel Tiderstedt från Nätra som vikarie 1740–56. Gabriel Rönnerberg flyttade till Österbotten. Lars Larsson Rönnerberg var en son till Lars Jonsson på Rönnerbäcken 1. År 1734 var han 72 år och vittne i en tvist om en äng som hört till Rönnerbäcken 1.

Sadelmakaren Olof Lund (1683 –) gifte sig 1728 med Margareta Johansdotter (1695–1762) och makarna hade barnen Esaias f. 1718 och Samuel f. 1728. Bägge barnen flyttade till Stockholm. Olof Lund bodde här åtminstone 1728–62. Olof Lund var avskedad ryttare. I husförhörlängden 1720–70 står i kanten: ”är stam och har svårt förklara hvad han kan”, dvs. han stammade. År 1732 fanns han i Alvik i Luleå socken när hans dotter Britta Maria dog, 11 månader gammal. Olof Lund gjorde 1737 ett fodral till nattvardskalkarna i kyrkan.

Längre fram fanns här socken- och häradsskrivare Erik Johansson Schelin (1758–94) som var en son till Johan Johansson och Stina Schelting i Norrlångträsk. Erik Schelén blev sockenskrivare och häradsskrivare i början av 1770-talet och gifte sig 1785 med Anna Kristina Nyberg (1759–1841) från Piteå stad. Makarna hade barnen Helena Kristina (1787–1867) och Anna Katarina (1788–88). Erik Schelin kallades landsfiskal 1791–94. Anna Kristina Nyberg gifte om sig med lantmätaren Per Klingberg f. 1762 och makarna hade barnen Anna Maria Klingberg f. 1797 och Margareta Katarina f. 1798.

Orgeltramparen Anders Johansson Bjur (1712–84) bodde på Kläppen jämte sin far Johan Larsson Bjur (1668 –). Anders Bjur var orgeltrampare 1739 samt 1741–82. Han var gift med Malin Johansdotter (1708–84) från Morön 4. Johan Larsson Bjur var gift med Karin f. 1674 som fortfarande 1753–70 bodde på Kyrkobordet. Johan Larsson Bjur nämns som boende på Kyrkobordet redan 1725 och var orgeltrampare 1740. Han var en son till mantalskommissarien Lars Larsson Bjur på Risön och hade varit soldat på roten 27 Sik 1691–1703.

Per Appeldorf (1726 – ca 1780) från Umeå var sockenskrivare i Skellefteå. Han gifte sig 1757 med Ulrika Altea Nordbom (1728–1815) från Västerhiske, Umeå socken. Hon var dotter till räntmästaren Jakob Nordbom (1684–1765) som dog på Kyrkobordet i Skellefteå socken 1765. Ulrika Nordboms systrar Maria och Katarina bodde på Kyrkobordet 1766 men Maria flyttade till Stockholm samma år. Per Appeldorf och Ulrika hade barnen Jakob Appeldorf f. 1757, Olof f. 1758, Charlotta f. 1761, Carl f. 1762, Johan f. 1764, Kristina Katarina Appeldorf (1767–1851) som var gift med föraren Zackarias Vallon på Kyrkobordet, Göran f. 1769, Carl f. 1771, Paul f. 1773, Dorotea Magdalena Appeldorf f. 1776 som 1810 gifte sig med Jöns Fredrik

Vesterberg på Kyrkobordet, och Margareta (1776–95). Familjen Appeldorf bodde på Kläppen från 1766. Appeldorf verkar bo i socknen redan 1755 och benämns då volontär. Han blev sockenskrivare 1757. Familjen Appeldorf ägde Tjärn 1 1758–71. Sedan behöll familjen en del av hemmanet till 1781. I den vevan dog maken. Änkan bodde på Kläppen inom Kyrkobordet ännu i början på 1800-talet. Per Appeldorf blev 1778 inkallad inför kyrkorådet för att han försummat mässan och nattvarden. Möjligen var han en radikal pietist. Stina Appeldorfs dotter Ulrika (1786–1868) bodde kvar i gården till 1867. Huset bestod av fyra rum och till gården hörde även en bryggstuga.

Skräddaren Sven Nilsson Vikner (1713–93) från Yttervik 2 var skräddare åtminstone från 1740 och ännu 1783. Han gifte sig 1747 med Anna Kristina Rönnberg (1728–78) som var född på Myckle 1 och var dotter till länsmanen Petter Rönnberg. Makarna hade barnen Nils (1748–1827), Petter f. 1750, Anna Britta (1751–51), Maria Kristina f. 1752, Magdalena (1755–1818) som var piga i Österbotten och senare i Skellefteå, Anna Margareta d. 1755, Markus (1756–57), Anna Katarina (1758–1837), Britta (1761–1808), Markus (1764–64), Johan (1765–66) samt Markus (1769–70). Sonen Nils Vikner fanns 1782 på Kyrkobordet och hade eget hus. Han bodde 1805 på Löten. I en dombok från 1786 omtalas att Britta och Magdalena Vikner hyste västgötadrängar i sin stuga samt en perukmakargesäll som färdades mellan Skellefteå och de norra socknarna.

Sockenskräddaren Olof Colldin (1759–98) från Gävle bodde också på Kläppen 1783–98. Enligt en uppgift skulle han vara från Finland och även ha namnet Nordin. Han bodde 1782 i Umeå och hade då titeln skräddargesäll. Olof Colldin som flyttade in till Kläppen 1783 gifte sig samma år med Anna Katarina Svendsdotter Vikner (1758–1837), som var en dotter till skräddare Sven Vikner. Makarna Colldin hade barnen Johan f. 1783, Anna Sofia f. 1786, vilken blev gift med häradshövding Carl Fredrik Furtenbach i hans andra äktenskap, samt Magdalena. En syster till Anna var Britta (1761–1808) som 1790 gifte sig med handelsbetjänten Paul Strömberg (1748–1800) från Borås. Makarna hade barnen Helena Kristina f. 1790 och Anna Karolina f. 1793. År 1805 bodde Colldins änka på Körran i en gård strax väster om nuvarande tingshuset.

Handlanden Peter eller Per Häggberg från Borås bodde på Kläppen 1786–88. Sonen Carl Magnus dog 1786 och dottern Anna Sofia dog 1788. Han flyttade sedan ut ur församlingen. En tredje köpman från Borås som kan ha varit bosatt på Kläppen var Magnus Kullman (– 1785) som gifte sig 1782.

Olof Olofsson från Innervik 16 bodde på Kläppen 1770 när sonen Anders dog.

Skomakaren Erik Persson Burstrand (1731–1802) från Burvik 1 bodde på Kläppen med sin familj åtminstone från 1772. Han gifte sig 1770 med Margareta Jonsdotter (1739–88) från roten 52 Hybäck. Makarna hade en dödfödd son 1772, Marta f. 1773, Per f. 1777 och Jonas f. 1779. Erik Persson Burstrand gifte om sig med Margareta Olofsdotter (1742–1830) från Storkåge 6. Erik Persson Burstrand var glasmästare 1799.

Soldaten och orgeltramparen Lars Andersson Bjur (1736–97) från roten 80 Bjur bodde här tillsammans med hustrun Stina Jakobsdotter (1731–1814). Makarna hade barnen Anders (1762–91), Jakob f. 1769 och Nils (1776–76). Lars Bjur var orgeltrampare från 1783.

Jon Johansson (1729–81) från Kroksjön bodde på Kläppen tillsammans med sin hustru Margareta Larsdotter f. 1723. Makarna hade gift sig 1761. ”Kvinnspersonen” Maret Samuelsdotter bodde på Kläppen 1764.

Löten

Löten kallades den bebyggelse som låg norr om kyrkstaden. Idag kallas området för Gammelstaden. Namnet uppstod sannolikt 1845 när Skellefteå blev stad.

I en stuga norr om kyrkstaden tycks en lång rad skomakare ha bott. Sockenskomakaren Bengt Henriksson (1680–1739) verkade inom hantverket 1719–38 men var sockenskomakare från 1724. Hans hustru hette Lisbeta Jönsdotter (1689–1765) och makarna hade barnen Maria (1714–89) som blev gift till Yttervik 2, Per (1718–91), Lisbeta f. 1725 som troligen gifte sig 1757 i Torneå med Johan Jakobsson Flygare, samt Anna f. 1729 som 1744 flyttade till Piteå socken. Möjligen var familjen flyktingar från Finland. År 1719 tog flyktingen Bengt nattvarden tillsammans med ytterligare en person. År 1746 var Anders Andersson i Boviken förmyndare för tre omyndiga döttrar. Sonen Per Bengtsson (1718–91) var skomakare 1738–65. Han tycks ha bott i den stuga där efterträdaren Benzelberg senare bodde, för på 1805 års karta kallades marken vid Benzelbergs stuga för Per Bengtagärdet. På platsen fanns en byggnad år 1764. Per Bengtssons hustru Karin dog 1740. Han gifte om sig med Britta Jönsdotter (1713–72) som var änka efter korpralen Lars Johansson Utter på roten 95, och makarna hade barnen Lars Nyström f. 1745 som var nybyggare i Svanström, Anna Britta f. 1747, Per (1752–52) och Marta Lena (1760–60). Per Bengtsson var nybyggare i Svanström 1773.

Skomakaren Jakob Benzelberg f. 1749 flyttade in till socknen 1775. Benzelberg var son till sergeanten för vargeringskarlarna i Umeå och sedermera klockaren i Luleå, Hans Benzelberg (1709–49) från Bensbyn i Luleå socken, och hans hustru Magdalena Lång från Umeå. Jakob Benzelberg som var född i Umeå hade gesällbrev från Stockholm. Han var skomakare ännu 1793. Jakob Benzelberg gifte sig 1773 med Margareta Persdotter Hedmark (1746–1824) från Umeå. Makarna hade barnen Magdalena Katarina f. 1775 i Umeå stad, Anna Greta f. 1776 som gifte sig med Erik Åström och makarna bodde på Kläppen, Maja Lisa f. 1779, Eva Stina f. 1781 och Sophia Charlotta f. 1788. Benzelberg bodde 1773 i Ytterhiske i Umeå socken. Idag finns en hälla på Kågnäset vid Kågnäsudden som heter Benzelbergs-hällan – där har sannolikt Benzelberg fiskat strömming. Han hade en fiskarbod på Norrskär som nyttjades vid strömmingsfiske.

Sockenbokbindaren Anders Johansson Boman (1738–91) från roten 39 Falk gifte sig 1774 med Britta Larsdotter Strand (1746–1822) från Hornsträsk. Makarna som bodde på Kyrkobordet hade barnen Marta (1775–1853), Johan (1778–1848), Maria Britta (1781–1815), Anna Katarina (1784–1849) och Lars (1787–1844). På 1805 års karta har Bomans änka, Britta Larsdotter, en gård i nuvarande Bonnstan mellan livréboden och landsvägen.

Intill Bomans änkas gård har smeden Boman mark. Sockensmeden Anders Larsson Boman (1758–1817) från Boviken 3 bodde i kyrkstaden 1790–1817. Han gifte sig 1790 och gav 1798 pengar till kyrkan efter sin svägerska Marta. Han gav 1805 pengar till kyrkan efter drängen Sven Jonsson. År 1817 var han gift med Katarina Jönsdotter.

Intill vägen genom nuvarande Bonnstan och söder om livréboden hade Jakob Larssons änka en stuga år 1805.

Klockare Markus Sundström hade en gård norr om kyrkstaden och öster om andra komministerbostället år 1764. Sonen Markus Sundström (1740–1830), som var klockare, var bosatt i samma gård år 1805. Sundström hade dessutom ägor och sannolikt även en gård i Brännabacken på Brännan. Han var första gången gift med Elsa Dorotea Hedström (1735–78) som var kyrkoherdedotter från Burträsk och andra gången med Maria Elisabet Pihl. Sundström som hade gått i Piteå trivialskola tog examen som lantmätare 1761 och var samma år vice lantmätare för Johan Boström. Han bodde i Burträsk socken 1766–70. Sundström lämnade tjänsten som lantmätare 1777 och blev klockare. Han var postmästare 1794–99.

Skomakaren Johan Johansson Spännare (1700/01–78), som troligen kom från Drängsmark 2, gifte sig 1718 med Anna Nilsson (1696–1781) från Drängsmark 10. Makarna hade barnen Johan (1719–19), Malin (1721–21), Nils (1722–22), Magnus (1724–24), Johan (1725–25), Sigrid (1731–31), dotter (1734–34), Samuel (1735–72) som var soldat på roten 72 Backman, Anna (1736–36), Markus (1738–39) samt Sara (1741–99) som gifte sig 1770 med Johan Olofsson (1748–1801). Johan Johansson Spännare var soldat på roten 79 åren 1718–35, skomakare 1728–60 varav sockenskomakare från 1743. Han var även kyrkvaktare. Familjen bodde 1759 i en stuga som ingått i en stugbyggnad som stått på Drängsmark 10 och som var uppförd på 1690-talet.

Johan Olofsson och Sara hade barnen Johan (1771–99), Anna Britta f. 1774 som flyttade till Burträsk socken 1821, Eva Katarina (1776–78), Olof Ljung (1778–1857) som levde som inhysesman i Storkåge och Samuel (1780–1801).

På Sunnanå fanns postkontor från 1756 vilket låg i gästgivargården där postmästaren Petter Sundström bodde. Postmästare Per Sundström (1725–1802) var en son till gästgivare Anders Svensson och Maria Bertzell på Sunnanå 1. Per Sundström var ungarl och erlade 1757 examen som lantmätare. Han var vikarie för Mattias Hackzell 1758 och blev tjänstledig 1762 för att vara hos sin sjuka mor på Sunnanå. Sundström blev avsatt som lantmätare 1764 för bristande redovisning av kartor, men sedan han sänt in kartorna strax därefter blev han åter antagen 1767.

Sundström som var postmästare 1756–85 efterträddes som postmästare av Alexander Scharin (1755–99) från Östergötland som flyttade in till socknen 1781 och då var volontär och bodde i Storkåge. Postkontoret låg på Löten från 1785. Huset finns kvar än idag i ombyggt skick och står på Klockarbergsvägen. Scharin var rustmästare 1791. Han gifte sig 1785 med Kristina Elisabet Sundström (1757–1834) som var en dotter till länsmannen Sven Sundström f. 1719 och hans hustru Margareta Klingberg f. 1719. Makarna hade barnen Vendela Fredrika (1786–86), Karl Fredrik (1787–1824) som bodde i Kroksjön 1811–15 och senare i Umeå, Gustaf Esaias (1790–91), Gustaf (1792–92), Adolf Fredrik (1797–1877) som blev handlare och rådman och grundade den Scharinska firman i Umeå stad, och Fredrik Gustaf (–1799). Alexander Scharin och maka flyttade ut ur socknen 1792. Änkan Stina Lisa Sundström återvände till socknen och bodde 1805 i en gård på Brännan där sedan gården Dyhringe byggdes. Hon bodde senare i Kroksjön och i Umeå stad.

Nils Stenberg (1753–93) var postmästare 1793. Han var en son till Nils Mosesson och Margareta Nilsson på Stämmingsgården 4. Klockaren Markus Sundström var

postmästare 1794–99. Anders Svedberg var postmästare 1802–04 och han var gift med Anna Dorotea Sundström f. 1772 som var en dotter till klockaren Markus Sundström d. y. Makarna som hade gift sig 1797 hade barnen Johan Markus f. 1799, Gustaf Anders f. 1800 och Carl Moritz f. 1804. År 1805 ägde Svedbergs änka gården. Gården låg på nuvarande Prästvågen.

Skepparen Johan Morén från Innervik 1 bodde på Kyrkobordet på 1770-talet. Han tog emot vadmal från allmogen i socknen vilket han förde till Stockholm för färgning. Åren 1769–71 hade han lämnat 20 poster vadmal eller 214 alnar till färgaren Meunjer i Stockholm vilken dock avvek till utlandet och Morén fick endast igen 65 alnar.¹⁸⁰

Före furiren Per Persson Norborg (1741 –) från Lövångers socken var färgare 1785–88 och bodde på Kyrkobordet. Familjen hade bott i Åbyn i Burträsk socken 1774–85. Sedan hans hustru Gustava Johanna Fellenia från Kengis i Pajala socken avlidit 1788 flyttade han ut ur socknen. Han var sannolikt socknens första färgare. Per Norborg var reservman vid Bygdeå kompani 1789–90 medan barnen stannade kvar i Skellefteå socken. Släkten Fellenius, dvs. Gustava Johannas släkt, härstammar från Fellingsbro i Västmanland. Makarna hade barnen Beata Kristina (1768–1853) som blev gift med Jon Larsson i Hemmingen, Katarina Maria f. 1771, Efraim (1773–1830) som var trumslagare på Norrböle, Gustava Johanna (1775–1867) som gifte sig med Anders Andersson Norman på roten 63, Fredrik f. 1779 som flyttade till Bastuträsk i Stensele socken och Elisabet Agata f. 1782.

Färgarmästaren Jakob Forsberg (1750–1800) och hans hustru Sigrid Martin Sedelin eller Sandelin f. 1748 flyttade in 1793. Makarna hade barnen Marta Kristina f. 1781, Britta Katarina f. 1782, Mikael f. 1784 och Eva Maria f. 1786. Forsberg titulerades 1800 fabrikör. Han hade flyttat från Härnösand till Umeå där han vann burskap innan han flyttade till Skellefteå. Sonen Mikael Forsberg (1784–1832) tog sedan vid efter fadern.¹⁸¹

Skräddaren Johan Östman (1723–60) var gift med Helena Granrot (1724–66). Makarna hade barnen Ulrika f. 1756 och Britta f. 1759. Helena Granrot fanns kvar på Kyrkobordet 1766.

Komminister Magnus Ahlstedt (1714–57) som innehade tjänst i socknen 1755–57 byggde en gård på Löten. Änkan Sara Loffman (1719–81) som var borgardotter från Luleå stad bodde här i två år. Makarna hade sonen Magnus f. 1748 som 1767 flyttade till Stockholm. Han gifte sig 1781 i Piteå stad då han var vice tullskrivare. Senare bodde garvaren Zackarias Hähne i gården. Han fanns i socknen 1764–68 och gifte sig 1765 med Sara Loffman som 1767 fick böta därför att hon använt en päls av damast, en huva av svart sammet med silkesspetsar, samt en floruva. Enligt överflödsförordningarna fick inte allmogen bära sådana kostbara kläder. Zackarias Hähne var garvare från 1764 och hade tidigare bott i Vaxholm och Norrköping. Han hade lärt sig hantverket i Stockholm. Familjen flyttade 1768 till Piteå socken.

Skräddaren Johan Eriksson Stenlund (1739–97) ägde gården från 1768. Han var en son till Erik Zackrisson från Lund 3. Johan Stenlund gifte sig 1765 med Britta Eriksdotter (1744–75) från Bodan 3 och makarna hade barnen Erik f. 1767, Karl f. 1769, Johan f. 1770, Eva Katarina f. 1771 och Johan Fredrik f. 1772. Johan Stenlund gifte om sig 1775 med Magdalena Larsdotter f. 1746 från Tuvan 3 och makarna

hade barnen Lars Anton f. 1780, Anna Margareta f. 1782, Marta Lena f. 1784 och Britta Katarina f. 1787. Johan Stenlund flyttade till Degerbyn 3 år 1784.

Från 1770 ägdes den av lantmätaren Lars Wallmark (1737–1816) från Drängsmark 6. Lars Wallmark flyttade ut ur socknen 1764 och kom tillbaka 1771. Han avlade examen som lantmätare 1763 och ändrade då namn från Markvall till Wallmark. År 1779 var han vikarie för Z. Hornaeus i Uleåborgs län och blev 1782 kommissionslantmätare. Lars Wallmark var gift med Anna Margareta Johansdotter Rusk (1738–1812) från Klabböle i Umeå socken och makarna hade barnen Erik f. 1766, Zackarias (1767–1815) som blev fältväbel, Maja–Britta f. 1768, Anna Margareta (1770–1839) som var ogift och hade utomäktenskapliga dottern Maja Stina von Ahn (1802–84) som tillsammans med modern bodde i Drängsmark, Sven f. 1771, Lars Anton (1772–1824) som var fältkamrer och bosatt på Degerbyn 5, Johan Petter f. 1773, Markus (1774–1852) som var mönsterskrivare och bosatt på Degerbyn 5, Gustaf (1777–1830) som blev postmästare, Sven Erik f. 1780 och Fredrik Anton f. 1782. Anna Margareta Rusk gifte sig för första gången 1737 med vaktknekten Zackarias Rusk från Löfvångers socken. Lantmätaren Fredrik Sundström bodde på gården år 1805. Gården finns kvar än idag och står vid Prästvågen.

Nils Svensson Vikner (1748–1827) som var en son till sockenskräddaren Sven Vikner bodde 1805 på Löten. Han gifte sig 1780 med Katarina Jonsdotter (1751–1828) från roten 66 Rännare och titulerades landbonde. Makarna hade barnen Anna Magdalena (1781–82), Stina Kajsa (1782–83), Anna (1784–1856), Magdalena (1786–86), Magdalena (1788–89) och Kristina Margareta (1792–92). Gården låg norr om den föregående gården och norr om nuvarande Bolidenvägen.

Landbonden Daniel Andersson Hedenström (1742–) från roten 24 Falk i Hedenby, gifte sig 1776 med Britta Laestander (1746–1811) från Arjeplogs socken som var dotter till länsmannen Lars Laestander. Makarna hade barnen Anna Magdalena Hedenström (1777–1855) som gifte sig 1799 med Johan Andersson Lövgren från Hökmark i Löfvångers socken, Marta (1779–1844), Britta Katarina Hedenström (1781–1846), Sofia Agata (1782–83), Eva Kristina Hedenström (1784–1837), Susanna (1786–86) och Ulrika (1786–88) Makarna hade dessutom styvsonen Johan Laestander f. 1790. Britta Laestander var barnmorska 1788 och fick en hedersammare plats i kyrkan än mannen hade. Daniel Hedenström gifte om sig 1813 med Anna Margareta Sundström (1774–1851) som var en dotter till fältväbeln Jonas Sundström och hans hustru Marta Hedbom. Daniel Hedenström och Anna Margareta hade barnen Anna Fredrika (1814–14) och Nils Hedenström f. 1816. Anna Margareta Sundström gifte om sig 1819 med soldaten Axel Forsman. År 1805 låg gården vid Klockarberget.

Skomakaren Jonas Ransberg (1729–1801) från Ragvaldsträsk 8 fanns på Kyrkbordet 1766 och 1789–1801. Han gifte sig 1757 med Karin Simonsdotter (1728–87) från Yttervik 4. Ransberg kom från Ragvaldsträsk och hade tagit namn efter byns dialektala namn 'ransträske'. Makarna hade barnen Johan f. 1758, Salomon (1761–1809), Per f. 1763 och Kajsa (1766–1844). Ransberg gifte om sig med Stina Wikberg (1754–1830) från roten 10 Vikberg och makarna hade barnen Stina (1789–1842), Britta (1792–1865) som gifte sig med Jonas Rudholm på Kyrkbordet och Jonas (1794–1864). Jonas Ransberg var bosatt i Piteå 1755–65 och titulerades ibland besökare, dvs. tulltjänsteman. Möjligen arbetade han som sådan i Piteå. Sonen Jonas

Ransberg var sedan bosatt på Norrböle. År 1805 bodde Ransbergs änka på gården. På platsen fanns en gård 1764. Gården låg vid östra delen av nuvarande Fältjägarvägen.

Orgeltramparen Anders Johansson Bjur (1712–84) och hans hustru Malin Johansdotter (1708–83) bodde sannolikt på Löten. De hade gift sig 1752. Här bodde även sockensmeden Jon Svensson (1739–1800) från Ragvaldsträsk 1 som gifte sig 1763 med Lisa Olofsdotter (1725–1816). Hon hade i ett tidigare äktenskap dottern Kristina Jonsdotter (1755–1827). Hon var tidigare gift med soldaten Johan Johansson Storm på roten 42. År 1805 bodde i gården sergeanten och fältskären Tomas Linders änka Britta Maria Alenius med sonen Johan Anders Linder (1783–1877) som blev kapellpredikant i Norsjö och komminister i Umeå landsförsamling. Gården ligger idag norr om Bolidenvägen.

Murarmästargesällen Johan Wahlberg f. 1725 från Storkåge 2 bodde på Kyrkobordet 1750–70. Han var gift med Anna Maria f. 1701. I familjen fanns pigan Katarina Asplund f. 1744 som hade flyttat in till socknen 1765.

Under 1790-talet inflyttade till Kyrkobordet murarmästaren Simon Asplund (1762–1808) som tidigare bodde i Nykarleby i Österbotten. Därifrån flyttade han till Umeå och sedan till Skellefteå. Simon Asplund gifte sig 1795 med Maria Birgitta Remahl (1761–96) från Nykarleby. Han gifte om sig 1798 med jungfru Maria Katarina Åberg (1762–1814) från Lycksele socken. Han bodde 1805 i gården Backa, på nuvarande Brandells väg, men dog 1808 i Umeå stad. Gården Backa var märkt med året 1664 och riven ca 1928. Sonen Jonas Asplund (1791–1819) som även han var murarmästare bodde sedan i gården på Kyrkobordet.

År 1764 fanns en gård norr om andra komministerbostället vilken var borta 1805.

Brännan

En smed hade 1642 en gård och åker på Brännabacken. Han hade ett utsäde på ½ tunna samt 3 lass hö. Denna bebyggelse tycks sedan ha försvunnit. På kartan från 1764 finns bebyggelse på västra delen av Brännan, vilken låg intill gränsen mot Stämninggården. Dvs. från nuvarande Brännaskolan och västerut samt Klockargården och västerut. På kartan låg fyra gårdar här. Den östra delen av Brännan har bebyggelse först på kartan från 1805.

Redan 1719 bodde Erik Hansson och hans hustru på Brännan enligt Buscherus' brevbok.

År 1764 fanns en gård vid Morberget intill gränsen till Stämninggården. År 1805 kallades marken för Tillbergs gårde. Marken ägdes av länsmannen Gabriel Hedlund. Men någon gård fanns inte utmärkt på kartan.

Sockenskrivare Johan Forssén (1764–1817) som var en son till Anders Andersson och Elsa Olofsdotter i Krångfors gifte sig 1792 första gången med Katarina Stål (1767–1811) från roten 128. Makarna hade barnen Anders Gustaf (1793–93), Elsa Katarina f. 1794, Nils Johan f. 1795, Karl Fredrik f. 1797, Anders Gustaf (1798–98), Margareta Kristina f. 1800, Anders Gustaf f. 1801, Marta Magdalena f. 1803, Per Erik (1804–04), Per Erik f. 1805, Olof Wilhelm (1807–07), Lovisa Fredrika f. 1808 och Katarina Agata f. 1811. Johan Forssén blev sockenskrivare på 1790-talet och sannolikt 1792. Han gifte om sig 1814 med Katarina Johansdotter f. 1775 från Löv-

ångers socken. Johan Forssén hade 1807 titeln mantalskommissarie. På denna plats, där Klockargården står idag, fanns en gård på 1764 års karta.

Arvid Johan Markusson Tillberg (1726–) från Viby socken i Östergötland var 1747–49 soldat på roten 40 Tartare i Falmark. Han gifte sig 1747 med Marta eller Mariet Johansdotter (1711–89) från Bastuträsk 2. Familjen bodde 1750–57 i Viby socken i Östergötland men flyttade sedan till Kyrkobordet i Skellefteå där de tycks ha bott i en kyrkstuga. Tillberg flyttade sedan ut från socknen och gifte möjligen om sig 1789 med Anna Nilsson (1739–1821) från Burvik 3. År 1805 bodde Tillbergs änka på Brännan.

Sonen Johan Tillberg (1752–97) som var skräddare var gift med Margareta Jonsdotter (1754–85) från Östanbäck 3. Makarna hade barnen Marta Lena f. 1779, Jonas (1781–81), Sara Katarina f. 1782 och Markus f. 1782. Dottern Sara Greta dog 1787. Johan Tillberg gifte om sig 1788 med Kristina Olofsdotter Norman (1758–1811) från roten 63. Makarna hade barnen Johan Petter f. 1788, Olof f. 1791, Greta Stina f. 1793, Kristina Elisabet f. 1794, Erik f. 1795 och Nils f. 1797. Johan Tillberg fick 1781 rätt att uppodla en viss andel i ett nybruk i Stämninggården. Han blev nybyggare i Raggsjö 1791. Johan Tillberg drunknade 1797 i Lillraggsjön väster om Norsjö. Gården låg vid nuvarande Dammgatan öster om Brännaskolan.

Sergeanten Zackarias Tjärnberg Enberg (1726–99) i Nolbyn, Lövångers socken, blev rustmästare vid Skellefteå kompani 1761. Hans far Johan Tjärnberg f. 1689 var sergeant och härstammade från Tjärn 4. Zackarias Tjärnberg gifte sig i Skellefteå 1751 med Anna Nyström (1730–1823) och makarna hade barnen Anna Margareta (1752–94), Johannes (1753–90) som var fältväbel, Carl Johan (1755–55), Carl Petter (1756–58), Juliana f. 1758, Carl Petter (1763–1842) vilken var fältväbel, Nils (1767–70) samt Fredrik (1769–1802). År 1762 blev Zackarias Tjärnberg förare vid Piteå kompani och i november samma år förare vid Skellefteå kompani. Familjen ägde en del av hemmanet Frostkåge 6 1772–94. Det sistnämnda året övertog sonen Carl Petter hemmanet. Enberg som hade avancerat till fältväbel dog 1799. Vid bouppteckningen efter Zackarias Enberg år 1800 tituleras hustrun madame. Sonen Carl Petter Enberg (1763–1842) bodde på Brännan 1805. Han var pipare 1774, trumslagare 1778 och fältväbel 1793–1810. Enberg gifte sig 1809 med Maria Fredrika Hård f. 1775, se Storkåge 1. Hon hade sonen Gustaf Eriksson f. 1793 som var född före giftemålet. Makarna hade tillsammans barnen Anna Fredrika f. 1809, Carl Ulrik f. 1810, Johan Fredrik f. 1813, Petter Ludvig f. 1815 och Anna Fredrika f. 1816. Gården låg i nuvarande korsningen Brännanvägen och Industrivägen.

Skomakaren Johan Westermarck (1734–1809) från roten 5 Tjörbåga var skomakare 1756–1809 och tycks ha bott på Brännan. En tid redovisas han under hemmanet nr 3 i Stämninggården. Han gifte sig 1755 med Anna Persdotter (1730–1812) från Myckle 7. Makarna hade barnen Britta Lisa (1755–1840), Lars Westermarck f. 1756, Anna Greta Katarina Westermarck f. 1757, Katarina Westermarck (1759–1808), Maria f. 1761, Marta Helena f. 1764 och Maria f. 1767. Westermarck gifte om sig 1775. På platsen fanns en gård 1764. Westermarck var smed 1756. Gården låg vid Klintforsån strax väster om Brännanskolan.

Befallningsmannen Mikael Lindemark (1738–1821) och sönerna Erik f. 1777 och Jonas f. 1782 bodde på Kyrkobordet i alla fall från slutet av 1780-talet. Mikael Lindemark köpte Lund 6 före 1795. Enligt prostens Fellströms anteckningar bodde Mi-

kael Lindemark på Brännan. Möjligen bodde han på Olof Anderssons gård, eftersom gården senare ägdes av en kronobefallningsman Moritz.

Sockensmeden Olof Andersson (1726–89) från Gummark 1 och hustrun Katarina Persdotter (1734–1822) från Myckle 7 bodde säkert på Brännan 1763, men troligen bodde han där redan 1757. Makarna hade barnen Anders Munter (1758–1808) som var soldat på roten 9, Per f. 1760, Olof f. 1762, Katarina (1764–86) samt Olof (1769–86). Olof Andersson hade 1772 insynat nybygget Mörttjärn i Malå socken tillsammans med brodern Erik Andersson. Men nybygget blev aldrig fullbordat. Olof Andersson nämns som smed 1757–89.

Fjärdingsmannen Nils Jakobsson (1767–1820) bodde på Brännan år 1805. Han var en son till fjärdingsmannen Jakob Nilsson och Sara Jakobsdotter från Lund 6. Nils Jakobsson gifte sig 1796 med Katarina Jönsdotter (1756–1844) från Ostvik 2 och makarna hade barnen Nils Granlund (1798–1886) och Sara Katarina (1800–1800). Nils Jakobsson var fjärdingsman 1796–1807. År 1764 fanns en gård på platsen. År 1805 kallades marken för Olof Andersgården, efter sockensmeden Olof Andersson. Gården låg strax norr om Klockargården.

Skräddaren Johan Eriksson Stenlund med familj bodde på Brännan. Tidigare hade familjen bott på Lötén inom Kyrkobordet. Beträffande barn, se under Lötén. Omkring 1784 flyttade familjen till Degerbyn 3.

Länsmannen Gabriel Hedlund (1750–1824) flyttade in till församlingen 1782. Han var vaktdräng på Övre Backen i Umeå socken 1768 och gifte sig 1774 med Anna Olofsdotter Öberg eller Åberg f. 1752 som troligen kom från Morön 3. Makarna hade barnen Anna Magdalena f. 1776 som 1799 fick sonen Gabriel Gustaf Sundqvist, Elisabet f. 1779, Carl Erik (1782–83), Marta Helena f. 1784, Gabriel f. 1785 och Olof Wilhelm f. 1789. En dotter Anna Greta dog 1793. På platsen fanns en gård 1764. År 1805 kallades odlingarna för Jon Ersgården, möjligen efter Johan Eriksson Stenlund. Gården låg vid nuvarande Brännaskolan.

Olof Larsson Bjur (– 1796) var bosatt på Brännan liksom urmakaren Johan Nilsson Bergström. Han blev sockenurmakare 1759 då han bodde i Böle. Bergström hade gått i lära i Piteå. Johan Nilsson kan vara identisk med den person med detta namn som kom från Bergsbyn 8. Denne Johan Nilsson (1716–78) var gift med Sara Olofsdotter (1717–98).

Trumslagaren Per Sundström (1735–92) bodde på Brännan tillsammans med sin hustru Marta Danielsdotter (1739–97) från Medle 9. Makarna som gifte sig 1766 hade barnen Markus (1767–96), Anna Katarina f. 1769 vilken flyttade till Piteå, Daniel f. 1772, Jonas, Marta f. 1776, Johan Fredrik f. 1778, Per Johan f. 1780 och Sven Erik f. 1785. Per eller Petter Sundström som blev andre trumslagare 1759 var en son till klockaren Markus Sundström d.ä. Per Sundströms son Johan Fredrik bodde på Brännan i slutet av 1700-talet. Möjligen bodde han på den gård som 1805 betecknades som klockare Markus Sundströms. Gården låg vid nuvarande Dyhringegatan. Men Markus Sundström hade även en gård norr om kyrkstadens.

Sockenskräddaren Jonas Jonsson Lundstedt f. 1746 från Storkågeträsk 3 och hans hustru Margareta Johansdotter f. 1744 från Östanbäck 8 bodde på Brännan 1775–90. Det sistnämnda året flyttade de ut ur socknen. Makarna hade barnen Lisa Katarina (1775–78), Johannes (1776–78), Marta Helena (1777–1854), Anna Margareta f.

1779 som gifte sig med Hans Hansson i Glommerstråk i Arvidsjaurs socken, Jonas f. 1781 och Johan f. 1787.

Jakob Jonsson Westermark var sämskmakare, körsnär och fiskköpare 1775–78 då han fanns på Brännan. Han hade intyg från Mustasaari i Österbotten och från Sundsvall.

Skräddaren Lars Eriksson Degerman (1777–1855) från Degerbyn 1 bodde på Brännan från slutet av 1700-talet. Han var gift med Märta Åström. Lars Degerman bodde 1805 på Äppelböle, vid nuvarande Kaplanskolan. Här fanns även Johan Fredrik Sundström f. 1760.

År 1805 hade postmästaren Alexander Scharins änka en gård på Brännan, där apoteket sedan kom att uppföras. Gården låg nära korsningen Brännanvägen och Dyhringegatan.

Skomakare Lars Westermark som var en son till skomakaren Johan Westermark hade 1805 en gård längst ner i Brännabacken på norra sidan av vägen, vid nuvarande korsningen Brännanvägen och Kronbodsgatan. Soldaten Bjurs änka bodde på Brännan 1770.

Körnan

På Körnan bodde 1652 Hindrik Andersson vars hans hustru dog detta år. Hans svärfar dog året därpå. Namnet skrevs ”Kyrran”. Bönderna hade haft Körnan som tjuderplats för sina hästar vid kyrkbesöken sedan Nikolaus Martini tid, dvs. 1625–50. Ursprungligen tjudrade de sina hästar på Långgrundet (nuvarande Kyrkholmen). Men hästarna slet sig och gjorde skada på prästens åker, varför kyrkoherde Gert Jonsson flyttade tjuderplatsen till Brännan. Sedan flyttade Nikolaus Martini tjuder- och betesplasten till Körnan. Kyrkoherde Nils Linnerius hade fört fram timmer till Körnan för att bygga ett hus där, när han avled 1656. Han hade även odlat korn på plasten.

På Körnan fanns kaptensbostället Nyborg sedan 1724. Tidigare hade kaptensbostället funnits på Norrböle. Sedan ändrades titeln för kompanichefen för Skellefteå kompani till major. Innehavarna till Nyborg hade från 1767 sin jord på Sunnanå 4. År 1749 erkände Böle by att Körnan låg inom Kyrkobordets mark.

År 1725 sade kapten Dahlberg i ett domboksprotokoll att Körnan var ingen exercisplats, eftersom den varit skogbeväxt och fortfarande var ojämn. Den var avröjd med tanken att den skulle bli exercisplats. Under kompanimötena var det problem med att manskapet ville ta sig över älven till Sunnanå för att köpa dricka på gästgivargården. Kapten Dahlberg brukade hålla kompanimötena vid livréboden som låg strax öster om kyrkstaden. Sedan blev Körnan exercisplats.

Lars Dahlberg (1680–1744) som var major 1723–44 var född i Västergötland och hade tjänat i armén sedan år 1700. Dahlberg hade suttit i rysk fångenskap men hade kommit hem 1723. Under kriget 1741–42 kvitterades hans lön ut av hans fullmäktige rådman Anders Höijer i Piteå. Dahlberg var gift med Juliana Sophia Tigersköld (– 1740) från Vemmenhög i södra Skåne.

Johan Robert von Schoten (1689–1746), som var från Livland, tjänstgjorde som kapten 1744–46. Han efterträddes av Erland Lagerbom som var kapten 1747–52. Sistnämnda året befordrades han till major. Lagerbom blev adlad under sin karriär.

Urban Reinhold Palmstruch var kapten 1752–62. Han var gift med Ulrika Rudbeck. Palmstruch var herrnhutare.

Daniel Lagerbom som var en son till Erland Lagerbom var kapten på Skellefteå kompani från 1762 och var major åren 1771–78. Hustrun hette Maria Rechartd och var rådmansdotter från Torneå. Makarna hade 11 barn men alla utom två döttrar dog vid späd ålder. Daniel Lagerbom grundade 1765 en tullmjölkvarn i Stämninggården och senare var han delägare i Nasafjälls silvergruva. Lagerbom nyttjade från 1768 ägor på Sunnanå 4 som då blivit kaptensbosälle. Han bodde kvar på Nyborg. Lagerbom blev sedan ägare till Morön 2b som han 1773 bytte mot Lund 6.

Simon Wilhelm Carpelan (1731 –), som kom från Meisala i Halikko socken i Åbotrakten, var en finlandssvensk med adliga anor. Han efterträdde Lagerbom 1778 som major och hade 1771–73 varit kapten på Skellefteå kompani. Simon Wilhelm var gift med friherrinnan Henrika Johanna de Carnall och makarna var barnlösa. Redan 1779 blev Carpelan chef för Torneå kompani och han frånträdde bostället. Familjen fanns på Sunnanå 4 till 1786 och Carpelan titulerades landshövding. Åren 1782–83 var han under några månader vice landshövding i Västerbotten. Simon Wilhelm Carpelan var herrnhutare och var aktiv som sådan i alla fall under sina år i Piteå.

Johan Fredrik Carpelan som var bror till Simon Wilhelm var innehavare av Nyborg 1781–85. Han var gift med Magdalena Maria Noraeus. Makarna fick åtta barn. Johan Fredrik Carpelan blev 1785 landshövding i Uleåborgs och Kajana län i Finland. Johan Fredrik Carpelan var med om att grunda Bergskärs varv i Bäckfjärden och han satt i styrelsen för varvet. Han ägde en femtedel i varvet och hade planer på att grunda en kniphammare i Lillpite i Piteå socken. Dessutom var Carpelan direktör i Nasafjälls silververk. Johan Fredrik Carpelan var herrnhutare liksom brodern Simon Wilhelm. Åren 1787–90 var Christian Ulric König innehavare av Nyborg.¹⁸²

Sven Sundström (1719–82) var länsman 1750–73 och kronobefallningsman. Han var en son till gästgivaren Anders Svensson på Sunnanå 1. Sundström som gifte sig 1744 med Margareta Klingberg från Bygdeå, vilken var född i Klabböle i Umeå socken, hade hus på Kyrkobordet. Margareta Klingbergs mor Anna Nilsdotter Sikström dog 1754 på Kyrkobordet. Hennes andra dotter Anna Margareta Rusk var gift med lantmätaren Lars Wallmark på Kyrkobordet. År 1745 fick Sven Sundström tillstånd att sätta upp hus på Körran som betraktades som socknens eller allmogens mark. Makarna hade barnen Maria f. 1745, Anders f. 1747 som blev borgare i Umeå stad 1782 men flyttade samma år till Burträsk, Johannes f. 1748, Markus d. 1750, Sven (1752–52), Petter (1752–52), Markus f. 1753 som fick dottern Margareta Kristina 1786 med Anna Kristina Andersdotter f. 1765 från Burträsk socken, Sven f. 1755 som blev lasarettsvaktmästare i Umeå, Stina Lisa f. 1757, Per (1759–61) och Helena Katarina f. 1762. Sonen Anders f. 1747 som flyttade till Umeå 1777 och gifte sig samma år med borgardottern Sara Kristina Holst. Sven Sundström f. 1755 var fältväbel vid denna tid och erhöll 1782 burskap i Umeå. Befallningsman Sundströms änka ägde gården 1805.

Mågen lantmätare Fredrik Sundström (1745–1820), som var en son till länsmannen Johan Sundström i Bygdeå socken, var elev hos Per Sundström och avlade examen 1771. Han blev vice lantmätare 1776 och kommissionslantmätare

1782. År 1804 bodde han på Körran och husen hade då "6 eldsrum och 2 förstugor, ladugårdsbyggning, stall, stenkällare med bod över, en stolpbod och en mjölkbod, kornlada och vedhus med port emellan, en lada och redskapshus med port emellan". Fredrik Sundström var gift med sin kusin Maria Sundström som var en dotter till länsmannen Sven Sundström.

I en gård väster om Sundströms gård bodde 1805 Olof Colldins änka. Här fanns en gård även 1764.

Äppelböle

Kyrkoherde Pehr Högström grundade nybygget Äppelböle år 1754. Gården låg rakt norr om kyrkan vid nuvarande Kaplanskolan. Lantmätaren Olof Clausén hade 1753 upprättat en karta över Illkärret med omgivningar för ett begärt nybygge. Häradsrätten höll en syn 18–19 juni samma år över Illkärret och skogsbackarna norr och söder därom, vilka betraktades som onyttiga. Även Kyrkobordets utmark i Innervik, Antholmen, ingick i synen. På nybygget skulle inrättas nyttiga planteringar av träd som inte fanns tidigare i länet och i detta klimat. I oktober samma år föreslog rätten 50 års besittningstid. Den 10 juli 1754 kom landshövdingens utslag vilket innebar 50 års besittningstid och frihet från all jordränta och utgifter på grund av hög kostnad. Den höga kostnaden berodde på plantering av nyttiga träd. Landshövdingen ställde i utsikt ytterligare 50 frihetsår, om planteringarna ägde bestånd.

På 1764 års karta över Kyrkobordet står: "Denna tract afrögd och til en del börjad uparbetas". Den 26 augusti 1776 besiktade häradshövding C J Furtenbach Pehr Högströms fruktträdplanteringar och nybygge. 3 tunnland åker var då uppbrukad. Åbyggnaden hade 7 rum och vidare fanns 2 välvda källare med 2 rum ovanpå samt ett flertal uthus var uppförda. År 1780 beviljade Kungl. Maj:t ytterligare 25 års besittningstid. År 1795 tillhörde Äppelböle prosten Carl Gustaf Nordin, enligt specialjordeboken.

År 1805 bodde skräddaren Lars Eriksson Degerman från Degerbyn 1 på Äppelböle. I slutet av 1700-talet hade han bott på Brännan. Byggnaderna på Äppelböle fanns kvar medan nybrukets åkrar var inräknade i Kyrkobordet och alltså var överlämnade dit. I 1825 års jordebok berättades att till Äppelböle hörde Kyrkobordets utjord i Antholmen i Innervik. Enligt Fellströms, *Från kyrkbacken* s. 146, brann huset på Äppelböle ner i början av 1800-talet under ett gästabud.¹⁸³

Änget

Änget låg vid Skellefteälven nedanför backen söder om sockenstugan och sydost om kyrkan. På Änget fanns gästgiveriet åtminstone från 1651 till 1710. Gästgiveriet sköttes av olika bönder som bodde i byarna runt kyrkan under perioden 1650–74.

Färjkarlen Olof Persson bodde på Kyrkobordet 1627–50. Nils Nilsson, som möjligen kom från Morön 2, var färjkarl och bodde på Kyrkobordet 1654–65. Han köpte sedan Hedenbyn 5. Nils Nilsson hade i början av 1660-talet en häst och 2 kor. Nils Persson (–1706) från Lappvattnet 2 i Burträsk socken var färjkarl från 1665 och hade samma år en häst och 2 kor. Han blev ägare till Sunnanå 3 1677. Han titulerades gästgivare 1674 och fjärdingskarl 1681. Nils Persson med familj bodde kvar på Kyrkobordet till 1687. Gästgivaren Johan Andersson Bratt eller Bertzell från

Umeå bodde på Kyrkobordet från 1688 och ännu 1699. Jon Jonsson var gästgivare här 1707–10.

Sedan gästgiveriet flyttats till Sunnanå 1 så var gästgivaren som regel färjkarl. År 1737 omtalades i en dombok att den siste färjkarlen Gabriel Jonsson skulle få uppdraget att ta upp bropengar samt även vårda bron. Gabriel Jonsson (1694–1758) kom sannolikt från Bäck 3 och hade varit bonde på Kroksjön 1 1718–29. Beträffande familj, se under Kroksjön 1. Familjen bodde sannolikt på Ängt intill färjan före 1737. Men detta år lovade allmogen att uppföra en liten stuga och en bod vid brons ena ände. Under 1800-talet och 1900-talet låg han stugan vid brons norra ände. Gabriel Jonsson skulle få 12 daler kopparmynt för att han förrättade sysslan som tillsyningsman över bron. Lars Eriksson var brovaktare 1765.

Anders Olofsson och Kristina Skotte bodde på Ängt 1711, då de var dopvittnen. Kristina hade troligen fadersnamnet Hansdotter och var änka efter Johan på roten 12 Skotte som dog 1710 i Estland. Anders Olofsson var sannolikt identisk med den Anders som bodde här 1710. Nils Olofsson bodde på Ängt 1712.

Kungsgropen

På 1670-talet kallades backslutningen mellan sockenstugan (dagens församlingsgård) och kyrkstaden, för Kungsgropen, "Konungzgropen". De personer som hade satt upp kyrkstuga, stall och bod på västra sidan om Kungsgropen fick 1674 betala en avgift om 5 daler per byggnad. Tydligt ville man ha bort kyrkstugor från kyrkans närhet, eftersom en brand i kyrkstaden kunde hota kyrkan. Kyrkstaden hade senast brunnit år 1672. I Kungsgropen låg sannolikt Skellefteås medeltida hamn. Älven gick in här i en vik på 1640-talet, enligt dåtida kartor. En tjärn fanns kvar längst in mot backslutningen ännu i mitten av 1800-talet.

Kyrkstaden

Skomakaren Erik Matsson bodde på Kyrkobordet 1651. Han kom troligen från Falmark 2. Erik Guldsmed bodde på Kyrkobordet 1657–59 och hans hustru bodde här 1660. Han är troligen identisk med guldsmeden Erik Månsson Sterner (1624–1714) från Härnösand som var borgare i Piteå stad 1648–99. Erik Andersson bodde på Kyrkobordet 1663–65.

Den tyske malmletaren Jakob Pfundt fanns 1662–65 på Kyrkobordet och det sistnämnda året hade han 2 kor. Hans hustru Lisbeta fanns här 1669–71. Se vidare under Risön.

Nils Ambrosiusson (1587 – ca 1664) från Bureå 3 bodde på Kyrkobordet 1657 och 1662 tillsammans med sin maka Kerstin (– 1668–69). Skräddaren Anders Grönlund bodde på Kyrkobordet 1716.

Philip Philipsson Varg som tidigare ägt Medle 10b 1683–1703 redovisas 1711–42 under kyrkstaden. År 1714 står i längden att han bor hos Herman Olofsson i Stämmingsgården. Notisen syftar sannolikt på att han bor i Herman Olofssons kyrkstuga. Philip Philipsson var murarmästare 1725. Philip Philipsson Varg har troligen gett namn till *Vargbacken*, som backen väster om Bonnstan ännu kallas.

Hustru Britta bor i Piteåköpmannen Sterners kyrkstuga tillsammans med två andra personer som sannolikt var hennes barn. Pigan Anna Katarina Engman f. 1711

från Bromma socken hade bott tre år i socknen. Hon var dotter till en timmerman i Stockholm. Anna Katarina blev åtalad för lägersmål 1742 och hon pekade ut häradskrivaren Anders Klingberg, vilken nekade.

Kyrkstugorna hade namn efter de olika byarna. I många stugor bodde fattiga personer. Nedan följer olika exempel på stugor och boende som nämns i olika källor: Mycklestugan: Britta 1709, hustru Margeta 1725. Vikstugan (Innerviksstugan): pigan Malin 1699, Kerstin piga 1725. Brändstugan: Karin Axelsdotter 1699. Ytterviksstugan: Anders Nilssons hustru 1715. Borgaren Erik Jönssons stuga: Karin piga 1715. Nymans stuga: hustru Margeta 1725. De flesta personer som bodde i kyrkstugorna har inte kunnat redovisas här.

Organister

Erik Olofsson från Uppland var organist från 1648. År 1650 var Olofsson trolovad med pigan Britta Jakobsdotter från Storkåge 22 och det hade lyst en gång i kyrkan. Då framkom det att Erik Olofsson redan var gift och hade hustru och två barn i Stockholm. Erik Olofsson och Britta hade haft olovligt umgänge och blev dömda för detta.

Olof organist tjänstgjorde 1652. Lars Larsson Bjur var organist och sockenskrivare 1653–1697. Han bodde på Kyrkobordet 1653–56. Orgeln reparerades 1662 av Mäster Petter från Gävle och hans medhjälpare. Lars Larsson Bjur ägde Böle 12 1657–74 och Risön 1675–98.

Nils Caström tjänstgjorde som organist 1709–16 och bodde också på Kyrkobordet. Han hade sonen Nils (1709–09). År 1718 bodde han i Kåddis i Umeå socken och var organist. Nils Caström ägde Myckle 1 1705–06. Han klagade 1707 när en spelman hade spelat på ett bröllop, trots att organisten hade ensamrätt att spela på bröllop, enligt landshövding Douglas' resolution från 1703. Nils Caström reste 1711 till Västerås, så möjligen kom han därifrån.

Gabriel Rönnerberg (1708–56) som var en son till Lars Rönnerberg på Kyrkobordet tjänstgjorde 1728–56. Han bodde på Kläppen. Han hade tidigare arbetat i Bygdeå socken. Rönnerbergs hustru Katarina (1682–1733) dog 1733. Makarna hade sonen Andreas som flyttade till Umeå. Rönnerberg blev avsatt av prosten Anzenius men återinsatt av landshövdingen. Under stridigheterna tjänstgjorde Israel Tiderstedt från Nätra som vikarie 1740–56. Samuel Larsson Degerman från Degerbyn 5 tjänstgjorde 1756–86. Jonas Renvall var organist 1765 då han fick ett barn, Margareta, med sin trolovade Magdalena Mickelsdotter från Lund 5. Anders Markström från Degerbyn 5 var organist från 1786.

Klockare

Klockarna fick under Nikolaus Martinis tid, 1625–50, ett jordområde av Kyrkobordet. Sin bostad fick de dock skaffa sig själva. Klockarbordets ägor låg öster om kyrkan och hade upplåtits på frivillig väg från Kyrkobordet. År 1749 kunde Klockarbordet så en tunna säd årligen på marken som bestod av sandjord. I övrigt fanns varken ängar, skog eller mulbete.

Anders Erlandsson (1611–) var klockare 1637–65. Hans hustru Lisbeta betecknades som änka 1674. Klockarens hustru fick 1664 8 daler för kyrkokläderns

tvättande. Hon utförde samma arbete 1666. Redan 1658 fick hon 8 daler för några års tvättande åt kyrkoherdarna. Makarna hade sönerna Olof, Per som var soldat på roten 89 Klockare och Agnes som 1694 betecknas som halt och ofärdig. De hade möjligen även döttrarna Cecilia och Ingegerd som 1675 kallades Klockar Cecilia och Klockar Ingrid.

Sonen Olof Andersson (1651– efter 1712) var klockare 1667–97 och han var gift med Margareta Svensdotter från Degerbyn 4. Makarna hade barnen Karin (1682–1748) vilken var gift med Nils Danielsson på Stämmingsgården 5 och Elisabet. Olof Andersson måste varje år fråga om lov för att få bruka klockarjorden. Olof Andersson var svåger till Samuel Dreijer, som fanns i Stettin 1704. Dreijers hustru hette Anna Dreijer. Paret Dreijer skrev till Olof Anderssons dotter Elisabet Olofsdotter ett brev som var daterat Stettin 29 mars 1704. Samuel var son till Sven Hermansson i Degerbyn och bad i ett annat brev om att få ut sitt arv från hemmanet.¹⁸⁴ Olof Andersson fiskade strömming på Skötgrunnan 1686 tillsammans med Johan Olofsson i Lund, Per Hermansson och Jakob Ambrosiusson. Olof Andersson blev avsatt från sin tjänst 1697 p g a stöld av anförtrodda pengar. Olof Andersson bodde de sista åren hos dottern Karin på Stämmingsgården 5.

Samuel Bolin (1666–1757) från Böle i Umeå socken valdes 1697 till klockare. Han kom till socknen 1692 för att vara lärare, och hade uppehållit sig i Storkåge och Ersmark. Han bodde på Kyrkobordet från 1694. Samuel Bolin var gift med Margareta Eriksdotter Kråka (1672–1752). Familjen övertog Lund 5 år 1719. Makarna hade dottern Britta f. 1719 som gifte sig med Mikael Östenson samt sonen Anders. Samuel Bolin fick 1705 ett jordområde nedanför sockenstugan, och där byggde han sig gård och övriga hus. Men när han förvärvade Lund 5 år 1710 flyttade han sin gård dit. Samuel Bolin som avgått som klockare 1730 brukade 1749 Klockarbordet, som bestod av sandjord och där en tunna säd kunde sås årligen.

Klockare Markus Sundström (1705–83) var en son till gästgivare Jon Jonsson på Sunnanå 1. Han tjänstgjorde som klockare 1730–76. Tjänsten hade alltmå gån över till en lärartjänst. Markus Sundström var gift med Anna Lind f. 1703 från Kyrkobordet och makarna hade barnen Petter f. 1735, Maria f. 1738 som gifte sig med trumslagaren Samuel Rode, Markus M f. 1740, Jonas f. 1742 som troligen blev borgare i Piteå stad och död 1788 samt Anna Christina f. 1745. Markus Sundström hade en gård öster om andra komministerbostället och den låg norr om kyrkstaden. År 1764 fick Markus Sundström och brodern Sven Sundström utnyttja mulbetet på Burön, vid Bureå, eftersom de hade brist på bete.

Sonen Markus M. Sundström (1740–1830) efterträdde fadern som klockare år 1776. Han gifte sig 1766 med Elsa Dorotea Hedström (1735–73) som var kyrkoherdedotter från Burträsk. Makarna hade dottern Anna Dorotea f. 1772. Sundström gifte om sig 1780 med Maria Elisabet Pil som hade flyttat in till socknen året innan. Makarna hade barnen Britta Margareta f. 1780 Carl Markus (1785–86) och Jakob Magnus (1787–87). Markus Sundström hade 1805 en gård på Brännan.

Kyrkoherdar

Kyrkobordet bestod 1749 av 37/64 mantal krono. Årligen kunde man så 24 tunnor korn och på prästgården fanns 5–6 hästar, drygt 40 kor samt små kreatur. Skogen hade tillräcklig vedbrand men svagt mulbete. I älven fanns ett litet fiske.

Petrus Jonae Linnerius (1616–56) från Härnösand tjänstgjorde 1652–56. Han var gift med Magdalena Plantin (– 1701) från Umeå, som sedan gifte om sig med kyrkoherden Olof Anzenius i Anundsjö. Makarna hade barnen Olof f. 1651 som blev kyrkoherde i Umeå, Jonas (1653–1734) som blev teologie professor och biskop i Lund, Margareta som blev gift med prosten Christoffer Anzenius i Piteå och Magdalena som var gift med kyrkoherden Lars Anzenius i Anundsjö. Margareta Plantin brukade Risön 1660–65. Hon bodde sedan på Morön (eller möjligen Böle 12) och hon bakar oblater till kyrkan åren 1669–95.

Ericus Emporagrius Fluor (1617–95) från Torsåkers socken i Gästrikland var kyrkoherde i socknen 1659–95. Han var gift för första gången med Kristina Bjugg från Gästrikland och andra gången med Magdalena Stecksenia (1650–1735) som var en dotter till kyrkoherden Petrus Stecksenius i Lövånger. Hon dog i Sköns socken i Medelpad. Ericus Fluor hade barnen Anna (1648–1739) som var gift med majoren och kommandanten på Älvsborgs fästning Isak Loffman, Jonas (– 1686) som var präst och adjutant till fadern samt bataljonspredikant, Erik f. 1651 som var fänrik och dog i Stockholm, Lars som dog i Njurunda 1657, Hans f. 1654 som var komminister i Skellefteå och kyrkoherde i Burträsk, Lars f. 1658 som dog i Skellefteå 1693, Petrus (– 1710) som var krigspräst vid Västerbottens regemente och tillfångatagen vid Poltava 1709 och död 1710 i Sibirien på väg hem, Magdalena f. 1662 som var gift med kyrkoherden Erik Huss i Njurunda, Gabriel (– 1706) som var kapten vid Västerbottens regemente och stupade 1706 vid Fraustadt, Barbro som var gift med rektor Daniel Stecksenius i Piteå stad, sedan med kyrkoherden Petrus Gran i Skön och tredje gången med kyrkoherden M Klockhoff i Skön, Elisabet som var gift första gången med löjtnanten Zakarias Felthusen på Böle 12, andra gången med konrektor H. Rockman i Piteå stad, tredje gången 1714 med apologisten Per Hoffberg i Piteå stad och fjärde gången 1717 med komministern i Burträsk Anders Gertzoni. Ericus Fluor ägde Hedensbyn 6 1675–95.

Nicolaus Jonae Buscherus (1645–1703) från Umeå tjänstgjorde som kyrkoherde 1697–1703. Hans släkt kom från Byske 4. Han gifte sig 1677 med Brita Bozaea från Nordingrå och makarna hade 8 barn, bl.a. Christian f. 1679 som var kyrkoherde i Ragunda, Carl Gustaf (– 1715) som var löjtnant vid överste Hastfers infanteriregemente, Nicolaus som var tjänsteman, Greta som var dopvitne 1693 och 1702, samt Kristina som var dopvitne 1708. Buscherus ägde Stämmingsgården 5 åren 1702–03.

Olof Segersson Svanberg (1644–22) var kyrkoherde 1705–22. Han kom från Frånö i Gudmundrå socken och gifte sig 1681 med Elisabet Loccenia från Uppsala. Makarna hade barnen Seger (– 1740) som var borgmästare i Torneå och bergmästare i Västerbotten och Christoffer som var kapten vid Västerbottens regemente och bosatt på Degerbyn 2. Olof Svanberg gifte om sig med Britta Hiller från Gävle som efter makens död gifte om sig med Josef Klowensik (– 1731) som var borgmästare i Uleåborg. Olof Svanberg ägde Lund 4 från 1709.

Petrus Anzenius (1682–1747) från Frösön var kyrkoherde 1723–47. Han gifte sig för första gången med Elisabet Elfström från Älvdalen och andra gången efter 1741 med hushållerskan Magdalena eller Malin Östensdotter (1700–82) från Innervik 3, vilken sedan gifte om sig med extra ordinarie hovpredikanten Johan Westrell som dog 1762, troligen på Kyrkobordet, eftersom det gavs pengar till de fattiga efter honom. Malin Östensdotter bodde som änka på Kyrkobordet från 1762–63, men

redovisades 1773 i Innervik och sedan på Kyrkobordet där hon dog 1782. År 1773 beskrevs hon i taxeringslängden leva i ett fattigt och utblottat tillstånd. Hon var änka 1762 och flyttade då till Kyrkobordet. Hon hade 1763 skänkt ett byxsäcksur med tillhörande sked samt biblioteket efter maken till systersonen studenten Lars Furmark på Kusmark 12. Westrells dotter Kristina klandrade gåvobrevet.¹⁸⁵

Petrus Martini Högström (1714–84) från Högom i Selångers socken i Medelpad var kyrkoherde i församlingen 1749–84. Han gifte sig 1743 med Katarina Fjellström (1722–63) från Lycksele. Makarna hade barnen Mårten (1744–44), Mårten som var kamrer vid lapska ecklesiastikverket och nummerlotteriet, Inga Margareta (1746–1812) som var gift med orgelbyggaren C. Wålström, Per f. 1747 som blev komminister i Skellefteå, Anna Katarina (1749–50), Marta Agata (1755–1821) som var gift med majoren Johan Göhlberg och sedan med landssekreteraren Anders Häggström i Umeå, Fale (1757–57), Anna Katarina (–1787) som gifte sig med biskopen Carl Gustaf Nordin samt Eva Kristina f. 1761 som gifte sig med lektorn P. Hellzén. Högström gifte om sig med Margareta Gavelin från Åsele. Carl Gustaf Nordin hade Skellefteå socken som prebende och var aldrig bosatt i socknen. En vicepastor tjänstgjorde i Skellefteå.

Förste komministrar

År 1749 uppgick kaplansborden till 51/64 mantal krono. Komministrarna hade byggt hus på egen bekostnad. Åkern kunde sås med 8½ tunna korn och marken var något frostaktig och stenländ samt bestod av sandjord. Kaplansborden saknade äng, skog, betesmark och slätter.

Pastor Nikolaus Andrae Pitensis som var vicepastor i församlingen 1651–52 lät uppföra första komministergården norr om sockenstugan.

Olaus Jonae Puchaeus tjänstgjorde 1650–68. Han var enligt Leonard Bygdén gift med änkan efter vice pastor Nicolaus Andrae Pitensis som var en dotter till kyrkoherden J. Hossius i Piteå socken. Bygdén har uppgiften efter Tunaeus. Men i Skellefteå dombok 1673 s. 547v står att Olaus gifte sig med änkan efter kyrkoherde Nils Altorium, vars son bodde i Jakobstad. Olaus kallas även Richius, Piusoeus, Bursaeus, Pucsius och var från landskapet Västerbotten.

Israel Danielsson Stecksenius (–1694) från Umeå tjänstgjorde 1669–85. Han var gift med Katarina Otto från Lund 4 och makarna hade barnen Aegidius som blev fältväbel och borgare i Piteå stad, Daniel f. 1674 som blev rektor vid Piteå skola, Israel (1676–1721) som var lektor i Härnösand, Nils f. 1678 som var prost i Arnäs, Johan f. 1679 som var kyrkoherde i Indal, Ingeborg (1679–1762) som var gift med komministern Johan Wessler i Arnäs och sedan med Sven Gravelius i Anundsjö och Anna som var gift med en fiskare på en herrgård i Täby. Fyra döttrar till Israel och Katarina avled ogifta i pesten i Stockholm. Israel Stecksenius blev 1685 kyrkoherde i Burträsk.

Hans Fluor (1654–1708) som var en son till kyrkoherde Ericus Fluor tjänstgjorde 1685–1706. Han var första gången gift med en dotter (–1693) till kyrkoherde Laurentius Stenonis Björk i Burträsk och andra gången med Britta Gersonia som var dotter till borgmästaren Anders Gerzonius i Umeå. Hans och Britta hade barnen Elisabet (1691–1763) som blev gift med Jon Israelsson på Bodbyn 2 i Burträsk socken, Erik f. 1697 som blev kyrkoherde i Umeå och Anders f. 1699 som blev

rådman i Piteå stad. Hans Fluor ägde Degerbyn 1 1701–06. Han blev kyrkoherde i Burträsk 1706.

Jonas Thelberg (ca 1664–1713) från Indal i Medelpad tjänstgjorde 1706–13. Han gifte sig 1697 med Anna Rochman och andra gången med Anna Aretman som var prostdotter från Skön. Jonas Thelberg hade barnen Anna (1706–78) som gifte sig 1730 med komministern och skolmästaren Lars Löfstadius i Jokkmokk, och omgift 1735 med komminister Erik Mört på Alnön.

Komminister Erik Brunström (1672–1740) från Brunne i Stigsjö socken tjänstgjorde 1714–40. Han ägde Sunnanå 4 1718–40. Erik Brunström var gift med Britta Hornaea (1681–1750) från Ullånger och makarna hade barnen Helena (1714–74) som gifte sig med faderns efterträdare Haqvin Mellin, Barbro Elisabet f. 1716 vilken gifte sig med komministern Jonas Djupaedius Ström i Piteå socken, och Kristina f. 1717. Änkan Britta Hornea ägde gården till 1744.

Mågen Haqvin Ol. Mellin (1705–81) som var en son till komminister Olof Mellin i Lövånger var förste komminister 1741–81. Han var gift med Helena Brunström som var en dotter till företrädaren i tjänsten och makarna hade sonen Erik f. 1738 som efterträdde sin far, samt en son som dog ung.

Sonen Erik Haqv. Mellin (1738–1811) tjänstgjorde 1782–1811. Han gifte sig 1777 med Katarina Maria Höckert (1750–83) från Umeå och omgift 1784 med Barbro Brunnia (1739–1814) som var änka efter vice borgmästaren i Torneå, Burström. Makarna hade dottern Helena Katarina (1778–1825) som gifte sig första gången 1796 med kaptenen vid Västerbottens regemente Samuel Lökk och andra gången med kyrkoherden i Skellefteå Nils Ström. Vidare sonen Haqvin Mellin (1780–1810) som bodde på Kyrkobordet. Erik Mellin var vice pastor i Skellefteå 1793–1800. Han ägde 1780 Petiknäs 1.

Andre komministrar

Petrus Laurentii Scrutarius (– 1685) från Säbrå socken i Ångermanland tjänstgjorde 1642–85. Han kallas vissa år för Sebitare, Sebrytarius och Sebitarius. Herr Pers hustru hette Karin år 1684. Petrus Scrutarius var gift med en dotter till Olof Olofsson på Degerbyn 5 så Karins fadersnamn bör vara Olofsdotter. Makarna hade sonen Laurentius Petri Schalenius som 1663 fick 5 daler från kyrkokassan för att fortsätta sina studier. Han blev sedan syndicus i Norrköping. De övriga barnen lär ha blivit bönder. En son var möjligen den Sven Persson som blev bonde på Stämninggården 3. Petrus Scrutarius bodde i Storkåge och brukade möjligen en del av Storkåge 1 som var hans hustrus arvshemman. Hustru Karin bodde på Kyrkobordet 1684–87.

Jon Fluor (– 1686) som var en son till kyrkoherden Ericus Fluor tycks ha tjänstgjort 1684–86. Han hade även varit bataljonspredikant. Hans hustru Lisa bodde på Kyrkobordet 1687.

Johannes Abrahami Thunström (– 1697) från Åstad i Tuna socken i Medelpad tjänstgjorde i Skellefteå 1687–97. Han var gift med Susanna Elingia som var en dotter till lektor G. Elingius i Härnösand. Makarna hade barnen Märta eller Mariet (– 1772) som var gift med korpralen Jonas Nilsson Berg, Helena som bodde i Gammelbyn i Burträsk socken och Susanna (1687–1777) som var gift med sergeanten Johan Tjärnberg på roten 33 Bergskråva och sedan bosatt i Lövångers

socken. Jonas Nilsson Berg och Mariet skildes 1720. De hade sonen Johan f. 1710 och dottern Britta (1712–72 som var gift med Lars Johansson på roten 5 Tjörbåga. Mariet fick 1722 sonen Christoffer Johan med fänriken vid Åbo läns infanteriregemente Zackarias Ek f. 1688 från Ingermanland. Märta Thunström bodde på Kyrkobordet 1753–72.

Olaus Höglin (– 1702) från Högom i Selångers socken i Medelpad tjänstgjorde 1699–1702. Han gifte sig med företrädarens änka Susanna Elingia (– 1728) som under sin änketid uppbar spannmål av prästerskapet i Burträsk.

Petrus Sigvardi Sundberg (1660–1725) från Sundsvall tjänstgjorde 1704–24. Sundberg var gift med Anna Wallander (– 1738) som var en dotter till komministern i Selånger Lars Wallander. Makarna hade barnen Lars som flyttade ut ur socknen 1726, Sivert f. 1709 som flyttade ut ur socknen 1725, Helena som först var gift med adjutanten vid ett finskt dragonregemente Carl Gustaf Bachman och sedan med faderns efterträdare Erik Nätrin, Ingeborg som gifte sig 1714 med kaptenen vid Västerbottens regemente Diedrich Albrecht Malmstedt och Brigitta eller Britta (– 1764) som var gift med löjtnanten vid Västerbottens regemente Nils Clausén. Makarna hade totalt 3 söner och 4 döttrar varav en son och en dotter avled före fadern. Två söner blev sjömän i utlandet. Petrus Sundberg ägde Risön 1713–20 och Sunnanå 5 1721–25. Anna Wallander var ägare till gården 1726–30.

Erik Nätrin (1691–1753) från Bjästa i Nätra socken tjänstgjorde 1727–53. Han ägde Böle 6 1727–31 och Lund 4 1730–53. Erik Nätrin gifte sig omkring 1719 med Helena Sundberg (1694 –) som var en dotter till komminister Petrus Sundberg. Makarna hade barnen Carl Bäckman f. 1719 som flyttade ut ur socknen 1733, Anna Helena f. 1724, Sara f. 1726, Petrus och Johannes f. 1727, Erik f. 1728 som flyttade till Stockholm, Birgitta f. 1729 vilken gifte sig med komminister J. Naetrelius i Nederkalix, Elisabet f. 1731, Petrus f. 1733 och Katarina Charlotta f. 1735 som flyttade till Stockholm 1758. Erik Nätrin var pietist.

Magnus Ahlstedt (1714–57) från Alstad i Nora socken i Ångermanland tjänstgjorde 1755–57. Han var gift med Sara Loffman som var en borgardotter från Luleå stad. Makarna hade barnen Magnus f. 1748, Olof f. 1749, Olaus f. 1752, Jonas f. 1753. De tre sista barnen dog troligen före faderns bortgång då en nioårig son omtalas. Ahlstedt dog i lungsot 1757. Han hade uppfört en gård på Löten inom Kyrkobordet där änkan bodde kvar. Gården står ännu kvar och finns på Prästvågen. Hon gifte sig senare med garvaren Zackarias Hähne.

Olof Örnberg (1724–1804) tjänstgjorde 1760–79. Han var född i Luleå och son till komministern i Burträsk Olof Örnberg. Han gifte sig 1759 med Margareta Warg (1738–1820) som var en handlardotter från Piteå stad. Makarna hade barnen Anna Britta (1760–1851) som gifte sig med sjökaptanen Per Wiklund i Bodan, Märta Helena (1761–99) som gifte sig med lagmannen Carl Göran Furtenbach på Böle 6 och 8, Sofia Margareta (1762–1831) som var gift med prosten Erik Burman i Karl Gustafs församling, Hans Olof (1767–1804) som var sjökaptan, Erik (1768–97), Sara Maria (1769–1854) som var gift med handlaren Erik Nyberg i Nederkalix, Elisabet Magdalena (ca 1771–71), Barbro Katarina (1774–1815) som var gift med krigsrådet överjågmästare Gustaf Erik Pettersson i Åkroken, Anders Magnus (1775–1852) som var inspektör på Bromö glasbruk i Västergötland, Nils Per (1776–78), Axel (1778–1800) som var skeppsbyggmästare i Göteborg, Carl Jakob (1779–1845)

som var assessor och borgmästare i Piteå stad, och Göran Fredrik (1781–1814) som var löjtnant vid arméns flotta. I Skellefteå ivrade Olof Örnberg särskilt för barnens vaccinering. Under hans tid uppfördes den nuvarande komministergården. På 1770-talet köpte han halva hemmanet Lund 1.

Per P. Högström (1747–90), som var son till kyrkoherde Pehr Högström, tjänstgjorde 1780–90. Han var gift med Sara Margareta Lindahl från Lycksele socken och makarna hade barnen Per Erik f. 1779, som var komminister i Skellefteå och kyrkoherde i Arnäs, samt Katarina Agata (1782–1866), som var gift med bataljonsläkaren Nils Erik Åman på Stämmingsgården 1. Per Högström var vice pastor 1786–87. Han ägde halva hemmanet Lund 1 1780–90. Änkan ägde 1790 halva hemmanet Sunnanå 5.

Militärer

På Kyrkobordet bodde som regel befäl, pipare och trumslagare. Dessa tycks ha haft en stuga. År 1687 nämns sergeantsstugan. Där bodde då Malin. Sergeanten Anders Persson bodde då på Morön 5.

Löjtnanten Per Persson Ström var löjtnant vid Skellefteå kompani 1665–75 och dog sistnämnda år i Göteborg. Per Ström hade tidigare varit reformerad löjtnant vid Ångermanlands regemente. Hustrun hette Regina Larsdotter och bodde på Kyrkobordet 1679–96. Hon dog 1696. Makarna hade åtminstone två döttrar enligt mantalslängderna och Britta Ström bodde på Kyrkobordet 1684–95. Familjen bodde 1668 i Nätra i Ångermanland. De fanns tidvis i Yttersel och ägde hemman i Skrike.

Anders Eriksson Westin från Kyrkobordet var soldat 1665–79. Han var lejd av Per Persson i Norsjö. År 1679 blev han korpral vid Bygdeå kompani. Han flyttade sedan till Ragvaldsträsk 1. I 1714 års mantalslängd nämns som boende på Kyrkobordet, fältväbeln Furmans hustru, förridaren Anders Linds änka, trumslagaren Anders Ryss som var död, trumslagaren Hans Wiggman, piparen Per Persson som betecknas som död, och rustmästaren Johan Tjärnberg.

Nils Persson Furman (– 1709) var fältväbel 1707–09 och dog det sistnämnda året. Han och hustrun Margareta Nilsson var bosatta i Böle och änkan flyttade sedan till Kyrkobordet.

Anders Larsson Lind var pipare 1689–99 och bosatt på Kyrkobordet. Han tillhörde det värvade manskapet. Åren 1699–1705 var han korpral på roten 77 Lütter i Myckle. Sedan var han furir 1705–07 och förare från 1707 och till hans död 31 augusti 1708. Anders Lind var gift med Dordi Nilsson Häggström som kom från Piteå stad. Makarna hade barnen Nils Lind som gick i Piteå skola 1709 och som blev handlare i Piteå stad, Hindrick f. 1699, Anna (1703–85) som var gift med klockaren Markus Sundström på Kyrkobordet och Kristina Katarina Regina f. 1708 som 1736 gifte sig med Johan Sundström från Sunnanå 1. Sistnämnda år flyttade de ut till Bygdeå socken. Anders Larsson Lind var möjligen släkt med Regina Larsdotter som var gift med löjtnanten Per Persson Ström på Kyrkobordet. Detta med tanke på att namnet Regina finns i bägge familjerna. Dordi Nilsson var dotter till Nils Jonsson och Dorotea Johansdotter i Piteå stad. Dorotea Johansdotter var dotter till Johan Månsson, birkarl från Lillpite och rådman i Piteå stad.

Hans Johansson Wiggman (1694–1729) var stockholmare och tjänstgjorde som trumslagare 1711–29. Från 1722 ägde han Frostkåge 5.

Johan Falbom f. 1702 från Bohuslän var pipare 1716–22 och andre trumslagare 1722–27. Han var gift med Maria och hade barnen Petter f. 1722, Britta (1724–1807) som blev gift på Norrböle 12, Maria (1727–75) som var gift med Per Andersson som var bonde på Morön 2 och andra gången med soldaten Per Andersson som tjänstgjorde på roten 31 Smed 1748–79, samt Eleonora (– 1753) som var gift med Johan Tomasson på Norsjö 11 och roten 21 Bergman. Johan Falbom brukade 1724 Stämmingsgården 1. Johan Falbom var troligen identisk med soldaten Johan Olofsson (1701–82) på rotarna 108 Herre och 121 Lång vilken var från Bohuslän. Han var gift med Maria Andersdotter (– 1772) och makarna uppgavs ha dottern Eleonora som var piga i Ostvik-Östanbäck.

Anders Broman (1691-1763) var andre trumslagare 1732–34 då han fick avsked p.g.a. sjuklighet. Han var gift med Anna Caspersdotter Schultz (1678–1765). Makarna hade flyttat in till socknen 1729. Makarna hade barnen pigan Anna Britta (1719–1808) som flyttade ut ur socknen 1751 och dog i Umeå socken, Magdalena f. 1724 och Casper (1724–1800) som flyttade till Piteå socken 1747. År 1733 hade prosten Petrus Anzenius låtit riva ner några smärre hus och bodar som tillhörde trumslagaren Broman och som stod på Kyrkobordets mark. Detta skedde utan uppsägningstid och Anzenius hade låtit vräka ut möblerna och skymfat Bromans hustru. Anzenius blev anmäld för landshövdingen och blev dömd till stora böter. Makarna flyttade 1756 till Pitholm 21 i Piteå socken, där sonen Casper var gift. Broman titulerades även avskedad ryttare och var ryttare 1717–26 vid Hennes kungliga majestäts livregemente till häst och livkompaniet på rote 111 för Broby i Funbo socken i Uppland. Anders uppges vid generalmönstringen 1719 vara född i Västerbotten och i Piteå dödbok sägs att han är född i Skellefteå. Han hade varit tjänare på Broby hos landshövdingen Ture Bielkes änka. Dottern Anna Britta uppgavs 1808 vara 100 år gammal och född i Närke. Hon titulerades piga och fattighjon.¹⁸⁶

Erik Vikman från Östanbäck 11 var trumslagare 1735–37. Han flyttade till Piteå socken 1741.

Johan Wahlström (1714–42), som var en son till Philip Philipsson på Kyrkobordet, bodde här 1737–42. Han var gift med Sara Jonsdotter från Renbergsvattnet 1 i Burträsk socken. Johan Wahlström var förste trumslagare 1737–42. Tidigare var han soldat på roten 97 Wahlberg i Storkåge. Efter makens död 1742 flyttade Sara Jonsdotter tillbaka till Renbergsvattnet. Makarna hade barnen Marta f. 1737 som blev nybyggarhustru i Tvärtjärn, Burträsk socken och Johan f. 1739 vilken blev nybyggare i Stenstråk, Burträsk socken.

Trumslagaren Carl Trumfelt (1726–) som var västerbottning var andra trumslagare 1743–47. Det sistnämnda året bodde han på Kyrkobordet. Trumfelt lämnade tjänsten 1747.

Trumslagaren Samuel Mikaelsson Rode (1745–66) från Stralsund i Svenska Pommern och hustrun Maria Sundström (1738–1809) bodde på Kyrkobordet på 1760-talet. De hade gift sig 1765. Samuel Rode var volontär vid Lövångers kompani 1756–62 och blev 1762 trumslagare vid Skellefteå kompani. Maria Sundström var en dotter till klockaren Markus Sundström. Makarna hade dottern Anna Kristina f. 1765. Maria Sundström fick som änka sonen Markus år 1772 med skepparen Johan Morén i kyrkstaden. Dessutom fick hon dottern Maria Fredrika f. 1775 med kapten

Fredrik Ulrik Hård som bodde på Storkåge 1. Maria Fredrika blev gift med sågverksägaren Gustav Eriksson i Frostkåge.

Anna Kristina Rode f. 1765 gifte sig 1786 med musikanten Per Rudholm (1755–1843) från Västergötland. Makarna hade barnen Anna f. 1783 och Samuel f. 1786 vilka föddes före vigseln. Makarna Rudholm flyttade till Trehörningen i Nysätra socken 1788 där Per Rudholm hade sin rote 66 under Bygdeå kompani. Han var blåsare och blev tillfångatagen vid Anjala i ryska kriget. Senare bodde familjen i Skellefteå och man fick barnen Jonas f. 1791, Markus f. 1795, Petrus f. 1795, Olaus f. 1799, Andreas f. 1802 och Gustav Anton f. 1806. Sonen Samuel fanns kvar på Kyrkobordet i Skellefteå till 1802 och var bosatt hos mormodern Maria Sundström eller Rode. Samuel flyttade 1802 till Kristina församling i Falun men kom sedan tillbaka till Kyrkobordet.

Sergeant Olof Vikman var bosatt på Kyrkobordet 1730–41. Dottern Sara dog 1730, hustrun Helena Höijer dog 1740 och sonen Erik dog 1741. Wikman och systemen Sara Ersdotter letade malm. De hade hittat silvermalm i Gruvberget vid Storkågeträsk och i Norrlångträskberget. I Avahällorna hade de hittat kopparmalm. Olof Vikman ägde Östanbäck 11.

Trumslagaren Jonas Hörnberg (1730–95) gifte sig 1765 med Karin Johansdotter (1732–97). Makarna hade barnen Margareta (1767–1813) som var gift med musikanten och piparen Anders Persson Boman (1767–1843) på Sörböle, Per f. 1768, Johan f. 1769 och Katarina f. 1772. Jonas Hörnberg som tidigare hade efternamnet Örn blev förste trumslagare 1749. År 1757 blev han kommenderad till Pommern och deltog i Pommerska kriget 1759–61. Hörnberg rymde 1762 från krigstjänsten. Han var skräddare 1769.

Fältväbeln Jonas Sundström (1724–1808) var en son till Anders Svensson och Maria Bertzell på Sunnanå I. Han gifte sig 1751 med Marta Hedbom f. 1733 från Hedensbyn 11. Makarna hade barnen Stina Sundström (1753–1844), Anna f. 1757, Anders Sundström (1759–89) som var volontär och soldat på roten 17 Utter 1781–89, Olaus f. 1765, Daniel Sundström (1767–1811), Jonas f. 1769, Markus Sundström (1771–1845), Anna Margareta Sundström (1774–1851) som var gift med Daniel Hedenström, och Per f. 1775. Jonas Sundström blev sedan postmästare.

Föraren Zackarias Vallon var gift med Kristina Katarina Appeldorf. Kapten Carl Ulrik Schildt och hans hustru Kristina Katarina Hellsten fanns på Kyrkobordet 1796, liksom majoren Per Anton Fjellström och hans hustru Anna Katarina Lagerbom. Carl Ulrik Schildt tjänstgjorde vid Skellefteå kompani 1795–1807. Fältväbel Anders Svanborg och hustru Anna Fattenborg bodde på Kyrkobordet på 1780-talet och 1790-talet. De bodde tidigare på Morön 1 och Hedensbyn 15.

Löjtnant Nils Clausén (1684–1751) från Nyköping i Södermanland tjänstgjorde på Skellefteå kompani 1742–48. Han hade suttit i rysk fångenskap 1709–22. Nils Clausén blev sedan fältväbel vid Bygdeå kompani. Clausén och hustrun Britta Sundberg (–1764), som var en dotter till komminister Per Sundberg, bodde på Kyrkobordet. Makarna hade barnen Nikolaus eller Nils (1728–98 som flyttade till Piteå socken 1746 samt blev borgare i Piteå stad och vars son Nils sedan flyttade tillbaka till Skellefteå, Petter f. 1730 som var volontär och tjänstgjorde på roten 27 Sik 1744–47 samt på roten 42 Storm 1747, Anna Katarina f. 1731 som blev gift med apotekaren Tanik i Piteå stad, Olaus f. 1732 som var volontär och tjänstgjorde på

roten 42 Storm 1747–49, på roten 55 Grubb 1749 och roten 65 Gök 1749–53 samt senare blev lantmätare och utflyttade 1760 till Piteå socken, Johan (1733–33), Britta Elisabet f. 1734 som fanns på Kyrkobordet 1757–82 och bakade kyrkans oblater 1769–82, Daniel f. 1736 som var volontär på roten 31 Smed 1750 och samma år förflyttad till roten 22 Hjort på Lövängers kompani, Kerstin (1737–37), Hieronymus (1738–38), Maria (1739–39), Margareta f. 1741 som fanns på Prästbordet 1756–70 och gift med apotekaren Brodin i Piteå stad, Charlotta f. 1745 som flyttade till Piteå socken 1764, Johannes f. 1746 som var volontär och tjänstgjorde på roten 65 Gök 1753–57 och på roten 12 Skotte 1758 och utflyttad till Härnösand 1764, samt Abraham som var volontär och innehade roten 57 Lund 1762 och roten 80 Bjur 1763–68. Nils Clausén, som även var mönsterskrivare, bodde på Kyrkobordet 1742–51.

Casper Fredrick Blomfelt (1690–) från Livland var fänrik vid Skellefteå kompani 1741–52. Han och hustrun Britta Blomfelt bodde på Kyrkobordet.

Carl Reinhold Moritz (1693–1762), som var född i Luleå, var sergeant vid Skellefteå kompani 1731–43. Hustrun Elisabet Margareta Westadia dog 1740 och makarna hade dottern Juliana Dorotea som 1740 gav en gåva till kyrkan. Sedan blev Moritz förflyttad till Piteå kompani, men bodde enligt 1747 års mantalslängd på Kyrkobordet.

Furiren och sockenskrivaren Jonas Berger blev 1711 dömd för stöld av 20 alnar lärt av länsmannen Olof Larsson Degerman på Sunnanå. Jonas Berger hade hösten 1710 varit i Härnösand där hans syster Anna bodde. Han var gift med Märta Thunström (– 1772) som var en dotter till komministern Johannes Thunström och Katarina Elingia. Jonas och Märta hade barnen Johan f. 1710 och Britta f. 1712 som gifte sig med soldaten Lars Johansson på roten 5 Tjörbåga. Jonas Berger och Märta skilde sig 1720.

Gamle ryttaren Björnklo bodde på Kyrkobordet 1725–27. Han var sannolikt identisk med pistolsmeden Tomas Björnklo f. 1685 som fanns i socknen 1728–39. Hustrun hette Anna Johansdotter f. 1686 och kom från Degerbyn 4. Makarna hade barnen Johan f. 1722, Samuel Björnklo (– 1746), Tomas Zackarias f. 1724 som blev soldat på roten 79 Spännare, och dottern Anna Margareta som gifte sig med trädgårdsmästaren Johan Vibom och var bosatt på Kläppen. I husförhörslängden står att Tomas Björnklo läser på finska och förmanas att gå till nattvarden. Efter mannens död bodde änkan och barnen på Degerbyn 4 hos Olof Johansson som var bror till Anna Björnklo.

Fältväbel Johan Ekerodde (– 1758) som stupade vid Fehrbellin i Pommern 1758 bodde på Kyrkobordet 1750–58 tillsammans med sin hustru Maria Malmstedt. Änkan flyttade 1760 till Kalix.

Trossdrängen Olof Svensson Kågberg från Storkågeträsk 1 bodde på Kyrkobordet på 1770-talet. Han gifte sig 1778 med Britta Nilsson från Boviken 5. Han var trossdräng under Pommerska kriget 1757–61.

Per Eriksson Skråm f. 1704 från Piteå socken bodde på Kyrkobordet 1755 men flyttade sedan ut från socknen. Han tjänstgjorde på roterna 79 Skråm och inom Piteå kompani 1725–35.

Kapten Alexander Dahlberg köpte 1722 länsman Gabriel Rönnerbergs gård på Kyrkobordet.

Följande officerare bodde på Kyrkobordet 1725: major Lars Dahlberg, kapten Alexander Magnus Dahlberg, löjtnant Gustaf Enhielm och fänrik Carl Reinhold Moritz.

Övriga personer på Kyrkobordet

Sockenskräddaren Nikodemus Mårtensson (1663–1731) från Bergsbyn 7 bodde på Kyrkobordet 1711–31 tillsammans med sin hustru Britta Simonsdotter (1664–1735) från Flurkmark i Umeå socken. Hon gifte om sig 1733 med Östen Olofsson på Storkåge 19.

Sockenskräddaren Jakob Falk bodde på Kyrkobordet 1762–68 och han var gift med Katarina Granström. Familjen flyttade till Luleå socken 1769. Sockenmurmarmästaren Anders Wahlberg bodde på Kyrkobordet 1759–60 och 1761–68 tillsammans med hustrun Anna Maria (1700–79). Han titulerades även murmästaregesäll. Familjen flyttade till Piteå stad 1768.

Christier Olofsson Winnberg från Norge som var mässingsmed bodde i Skellefteå socken 1736–38 tillsammans med hustrun Anna Olofsdotter och barnen Grisiela och Hindrik f. 1732. På 1760-talet sägs i militära handlingar att Hindriks mor hette Maria Norman. Familjen kom från Trondheims län och Islääh? socken och hade flyttat från Norge till Torneå 1732. Familjen flyttade 1738 till Bygdeå och sedan vidare till Österbotten. Med familjen följde mässingsmeden Olof Persson från Norge. Sonen Hindrik Christierson var sedan soldat på roten 135 Berg i Umeå socken. Han gifte sig 1752 med änkan Karin Nilsdotter f. 1722 från Skellefteå och Hindrik som var mässingsmed var 1768 sågdräng i Ersmark i Umeå socken. Winnberg och Persson rubricerades av häradsrätten mera som tiggare än mässingsmeder.

Clemet Månsson f. 1697 och hustrun Ingrid f. 1699 bodde på Kyrkobordet fram till 1745 då familjen flyttade till Piteå socken. I familjen ingick även modern Sara f. 1679 och dottern Britta f. 1721. Familjen var troligen samer.

Kyrkvaktaren Sven Håkansson Kräkman (1677–1747) från Kräkånger i Lövsångers socken tjänstgjorde från 1725. Han beskrevs som ”fattig och vanför samt siter inhyses och icke har någon annan näring”. Hustrun Margareta Johansdotter dog 1737 och hon hade tidigare varit gift med en ryttare. Hon var änka då hon höll lekstuga i sin kammare på annandag jul innan tapto slagits på kvällen. Soldaten Jakob Nilsson Tåman hade spelat på sin fiol. Kräkman gifte om sig 1739 med Margareta Eliedotter (1694–1777) från Byske 2. Sonen Johan Svensson Kräkman (1717–78) bodde sommaren 1738 i Piteå, men kom tillbaka till Skellefteå. Han hade tänkt gifta sig med Margareta Eliedotter, men hon hade ställt som krav att han fick skaffa sig ett hemman, något han inte lyckades med. Margareta var piga i Prästgården. Johan Svensson Kräkman var soldat på roten 104 Pipare 1740–57.

Jonas Jonsson Södermark (1727–93) från Gummark 7 var sockenträdgårdsmästare 1757–73. Han gifte sig 1753 med Katarina Jonsdotter (1732–80) från Innervik 12 och makarna hade barnen Jonas f. 1754, Per f. 1755, Anna f. 1756, Hedvig Kristina f. 1757, Olaus (1759–60), Olaus (1760–61), Anna Katarina f. 1762, Anders f. 1763, Eva Maria f. 1766, Margareta Magdalena (1768–69), Barbro Ulrika f. 1771 och Britta Greta f. 1778. År 1754 bodde familjen i Innervik. År 1755 ordnade prostten Högström så att Södermark fick resa till Stockholm för att utbilda sig till träd-

gårdsmästare. Han kom till Vetenskapsakademiens sekreterare Pehr Wargentin som sedan skulle skicka honom vidare. När Södermark kom tillbaka arbetade han delvis med Högströms trädgård med ympningar och annat. Hustrun Katarina Jonsdotter åkte tre veckor efter mannen till Stockholm för att utbilda sig till barnmorska. År 1757 var hon verksam som barnmorska. Jonas Södermark gifte om sig 1782 med Anna Johansdotter (1756–1837).

Foto 4. Prästbordet i början av 1930-talet. Okänd fotograf/Skellefteå museum.

Sockenprofossen Per Persson (1733–80) var gift med Cecilia Henriksdotter f. 1727. Makarna var samer från Lycksele socken och fanns på Kyrkobordet från 1765. Änkan Barbro Hansdotter bodde 1753–59 på Kyrkobordet men flyttade sistnämnda året till Sorsele lappmark i likhet med Nils Mårtensson. Johan Jakobsson Lövmärk (1751–1824) från Hökmark i Löfvångers socken gifte sig 1777 med Maria Andersdotter Pamp (1753–98) från soldatroten 53 Pamp i Hökmark, Löfvångers socken. Makarna, som flyttade till Skellefteå ca 1780, hade barnen Anders Lövmärk f. 1777, Jakob (1779–1815), Johannes f. 1780, Gustaf Lövmärk (1782–1861), Katarina Magdalena f. 1784, Nils Petter Lövmärk (1786–1839), Mattias Lövmärk (1788–1856) och Vilhelm Lövmärk (1792–1872). Maria Andersdotter Pamp var barnmorska 1788 och fick en hedersammare plats i kyrkan än mannen. Johan Lövmärk gifte om sig 1799 med Ingeborg Jakobsdotter (1759–1839) från Furunäs 3. Lövmärk titulerades sågkarl 1792.

Sockensnickaren Per Johansson Sjöstedt (1727–58) från Ragvaldsträsk 8 bodde på Kyrkobordet från 1756. Han gifte sig samma år med Margareta Nilsson (1739–

1809) från Falmark 8, vilken gifte om sig 1763 med Olof Jonsson på Storkågeträsk 5. Makarna hade dottern Margareta (1757–1832). Per Sjöstedt dog 1758.

Fjärdingsmannen Johan Jakobsson Öström (1750–1837) från Morön 2 bodde sannolikt på Kyrkobordet 1780 när dottern Britta dog. Han kallades även tredingskarl. Han var gift med Lisa Johansdotter (1737–1817).

Anders Andersson inhysing dog 1771. Anders Jonsson gav 1770 pengar efter sonen Jonas. Sockenskomakaren Anders Andersson Åman (1736–1801) från Hornsträsk 2 fanns i kyrkstaden 1782–1801. Han var gift med Elsa Jonsdotter (1754–1836) från Storkåge 13 och makarna hade barnen Olof (1781–82), Olof (1782–86), Anders (1786–93) och Stina f. 1790.

Violmakaren Carl Blåberg f. 1732 fanns i socknen 1778–86 samt från 1789. Han var första gången gift 1770 med Katarina Charlotta Persdotter f. 1750. Makarna hade barnen Erik f. 1776 och Margareta f. 1778. Han gifte om sig 1789 med Marta Jakobsdotter f. 1751 från Furunäs 3. Hon hade tidigare 4 barn. Carl Blåberg var död 1791. Hans änka Marta Jakobsdotter Blåberg på Kyrkobordet fick 1791 ett oäkta barn, Britta Magdalena, med förre drängen Erik Larsson på Sunnanå. Sedan fick hon tre barn till. Carl Blåberg, som var en avskedad soldat från Norge, fanns efter 1779 på Lillkågeträsk 3 tillsammans med hustrun Katarina Persdotter. Makarna fanns 1785 i Ersmark.

Häradsskrivaren Jöns Andersson Vesterberg (1741–96) som var soldatson från Selet i Lövvångers socken bodde på Kyrkobordet från 1786. Han var tidigare sockenskrivare i Lövvångers socken och hade gift sig 1766 med Katarina Maria Degerström f. 1745 från Skinnarbyn i Bygdeå socken. Makarna hade barnen Mats 1766–66, Anders f. 1767, Mats f. 1769, Per f. 1771, Abraham f. 1773, Johan f. 1775, Katarina Maria f. 1777, Jöns Fredrik f. 1778 som 1810 gifte sig med Magdalena Dorotea Appeldorf, Carl Wilhelm f. 1780, Erik f. 1781, Herman f. 1782, Margareta f. 1784 och Ulrika f. 1785.

Anders Christierson i Lund hade uppfört en stuga på Kyrkobordet där hans änka bodde 1672. Sonen Anders Andersson i Lund skulle sälja tomten till Johan Olofsson i Storkåge när modern gått bort. Johan Olofsson hade hävdatt att tomten tidigare tillhört hans fäder.¹⁸⁷

Mattias Djurman från Vasa i Österbotten, vilken tidigare varit bosatt i Umeå stad, bodde på Kyrkobordet 1715–16 och var vice länsman. Han var gift med Sigrid Persdotter Flark från Umeå stad. Mattias Djurman hade 1716 rekvirerat en ox som var värd 11 daler kopparmynt av Per Olofsson i Gärdsmark för att leverera den till finska armén. Men Djurman hade sålt oxen till kaplanen Erik Brunström och organisten Caström samt själv behållit pengarna. Djurman fick betala tillbaka pengarna och dessutom betala rättegångskostnader. Mattias Djurman dog 1716–17 och änkan fanns på Kyrkobordet 1717–20. Hon flyttade sedan till Burträsk socken, där hon dog 1750. Makarna hade tidigare bott i Burträsk socken.

Kyrkvaktaren Nils Larsson bodde på Kyrkobordet 1756–59 och han gifte sig 1756. Sonen Karl dog 1759.

Byggmästaren Olof Alm (1756–1825) från Gävle bodde på Kyrkobordet 1796–99. Han var med om ombyggnaden av kyrkan samt en ombyggnad av Lejonströms sågverk. Dessutom var han delägare i Lindalmströms kvarn i Stämmingsgården. Han var gift med Anna Norberg f. 1762 och makarna hade barnen Katarina Charlotta f.

1786, Anna Kristina f. 1789, Sofia Magdalena f. 1794, Olof Gustaf f. 1803 och Johan Petter f. 1804. Familjen flyttade sedan till Luleå socken.

NYBYGGEN I BYSKE OCH FÄLLFORS NUVARANDE FÖRSAMLINGAR

Bjurselet

Den 1 juli 1769 höll häradsrätten en syn på det ansökta nybygget Bjurselet tillsammans med sökanden soldaten Anders Lång. Åker fanns på norra sidan av Byskeälven, och jordmånen bestod av sandmylla. Åkerstället som ansågs tillräckligt för ett nybygge var beväxt av granskog som redan hade börjat fällas av Anders Lång som skulle anlägga en svedja där. Nybygget låg en halv mil från Byske. Ängar fanns en liten sträcka ovanför åkern, vilka med mycket arbete hade röjts av nybyggaren Per Jonsson i Selet. På ängarna fanns två lador och marken beräknades ge 8 skrindor hö. Mellan dessa ängar och åkerstället fanns röjningsland som beräknades ge 6 skrindor. På en holme i älven fanns 2 skrindor hö. Håkansmyran, som låg på södra sidan av älven en fjärdedels mil från nybygget, beräknades ge 3 skrindor. Myren slogs av Byske byamän. En strand på södra sidan av älven mittemot åkerstället beräknades ge en skrinda och intill åkern fanns ytterligare en skrinda. 3/8 mil från nybygget låg Degermyran, som var av ansenlig vidd, men gav så lite hö att den inte tålde att bärgas årligen. Intill myren låg Per-Larsmyran som var av ännu sämre beskaffenhet. Bägge dessa myrar hade bärgats av Byske byamän. Gårdstomt fanns nära åkern och det fanns tillräckligt timmer för att bygga husen, men timret fanns inte så nära gårdsplatsen. Det fanns ingen näverskog och mulbetet ansågs ringa. Det fanns varken möjlighet till fiske eller till djurfångst. En kvarn som gick höst och vår kunde anläggas i Djupbäcken (Jupbäcken).

Byske byamän protesterade mot att de skulle förlora Håkansmyran, Degermyran och Per-Larsmyran. De menade att de hade bärgat myrarna under lång tid och deras hemman hade lite ängsmarker, varför de inte kunde vara utan dessa myrar. Per Jonsson i Selet var inte närvarande, men länsmannen menade att hans nybygge behövde ängarna vid nybygget i Selet. Men skulle Anders Lång förlora dessa ängar och de myrar som Byske byamän brukade skulle endast 13 skrindor bli kvar. Anders Lång uppgav att han sedan synen hittat mera ängesland och ville ha en ny syn på dessa. Han räknade med att få ängar till nybygget, utan att någon annan skulle lida intrång. Samma länsman och nämndemän förordnades till den nya synen.

Nybygget blev inte av vid detta tillfälle men ca 1785 delades Selet nr 1 och den halva som togs över av Per Persson flyttade till Bjurselet. Den fick beteckningen Selet 3. Per Persson (1751–1825) gifte sig med Katarina Andersdotter från Ragvaldsträsk 5 och makarna hade barnen Magdalena (1783–1872), Anders f. 1784, Per (1786–1863) som tog över hemmanet, Maria (1788–91), Marta (1790–1839), Jonas (1791–1816), Katarina (1792–1880), Olof (1793–1851), Margareta (1795–1868), Johan (1796–1875), Jakob (1798–1883) samt Nils (1800–74). Per Persson finns med i mantalslängden 1785 men kan ha ägt hemmanet ett eller två år tidigare.

Blåfors

Blåfors utsynades 1786 och fick sitt tillstånd 1787. Förste nybyggare var Jon Johansson (1741–1813) från Finnträsk 3. Beträffande familj, se under Finnträsk 3.

Litteratur: *Blåfors i Byske socken 1770–1983: nybyggarna och deras efterföljare*, Vuxenskolan, Skellefteå 1983, 76 s. ill. Duplic.

Brännlund

Per Matsson (1749–1835) från Källbomark 4 ansökte 1777 om att få ta upp nybygget Brännlund intill Källbomark. Åkerstället låg på södra sidan av Åbyälven intill en stenbacke och bestod av sandmylla. Stenbacken var lämplig till gårdstomt. Platsen kallades för Brändlund.

Öster om gårdsplatsen fanns det ängar, där Morbäcken rann ner i Åbyälven. Ängsmarken var beväxt med stor granskog. Ett stycke från älven vid en bäck fanns en äng som kallades Roddet. Ängen hade upparbetats av Per Eriksson eller hans far Erik Olofsson i Åbyn. På ängen fanns en lada och avkastningen var 2 skrindor. Ett litet kärr norr om Roddet brukades också av Per Eriksson, som satt upp en lada på platsen. Kärret gav utan röjning 2/3 skrinda hö. Väster om kärret fanns en granmor, som var beväxt av stor gran- och björkskog. Moren som ansågs lämplig till äng sträckte sig till Jomyran i väster och ansågs tillhöra Källbomark. Brändbärrslyet slogs av Källbomarks bönder som fick en skrinda hö. På Yttre Stormyran, Långträskmyran och Stengårdsmyran kunde man på vardera stället få en skrinda hö. Dessa ängar hade ibland bärgats av Källbomarks byamän. På Nyängsmyran fanns 3 skrindor, Bänsmyran 3 skrindor, Klobmyran 4 skrindor och på Kiöldmyran 8 skrindor. Nötmyran kunde utan röjning ge 16 skrindor hö. Söder om Rödningarna, mellan Vintermyran och Långselbäcken, fanns en liten granmor som kunde upparbetas till äng. Totala antalet lass äng var 40 2/3 skrindor. Vid nybygget fanns inte timmer till husbyggnad eller näver till att täcka taken. Kvarn kunde byggas i Åbyälven.

Nybygget godtogs av Källbomark, om Per Matsson nyttjade betet i samfällighet med bönderna i Källbomark och samtidigt flyttade till fäbodarna. Per Matsson fick inte heller göra intrång på Källbomarks skog. Per Eriksson i Åbyn protesterade och ville behålla sina ängar. Men rätten gick emot detta då Åbyn inte nyttjat ängarna sedan länge och dessutom låg de längre bort än ¼ mil från byns ägor. Åbyborna överklagade beslutet till lagmansrätten i juni 1778. Ärendet fortsatte 1782 vid hovrätten, och där framgick att Per Matsson brukade nybygget Brännlund. Gränsen mellan Brännlund och Åbyn drogs slutgiltigt 1830.

Per Matsson gifte sig 1779 med Britta Nilsson Forsman (1752–1821) från Åbyn 5. Makarna bodde i Brännlund åtminstone från 1779, möjligen redan 1777. De hade barnen Nils Peter f. 1779, Mattias Markus (1782–83), Margareta (1784–1835) som döptes i Piteå, Johan f. 1786, Salomon (1788–88), Anna (1789–89) samt Anna (1794–98). Enligt officiella handlingar fick nybygget sitt tillstånd 1794. Familjen bodde 1795 på Källbomark 2.

Litteratur: *Källbomark, Brännlund, Ekenäs 1500–1994*, red. G.A. Holmlund, Skellefteå 1994, 320 s. ill.

Brännäs

Nybygget utsynades 13 november 1781, då häradsrätten höll en syn. Tillstånd till nybygget meddelades 1782. Nybygget hade 22 skrindor hö.

Sommaren 1786 hade bönderna Anders Andersson, Jon Johansson och Jon Persson i Svensbyn i Piteå socken slagit ängar som tillhörde Brännäs nybygge. Det rörde sig om Oxänget och Kuljomyrslindan, vilka låg inom Skellefteås sockenrå. Svensbyborna hade fått landshövdingens tillstånd att bärga två ängsmyrar som låg på allmanningen, nämligen Kuljomyran och Vilmyran (som var Svensbyböndernas namn på Oxänget). Men tillståndet bedömdes av häradsrätten vara felaktigt, då landshövdingen inte visste att ängarna hade utsynats under nybygget. Nybygget hade så svaga ängsmöjligheter att det inte kunde äga bestånd om man gick miste om dessa ängsslogar. Häradsrätten förbjöd bönderna att göra intrång på nybyggets ägor, och de fick betala rättegångskostnader på 6 riksdaler samt 32 skillingar i böter för att de inte inställt sig vid rättegången.

Nils Hansson (1747–1815), som var inflyttad till socknen, var första gången gift med Karin Svensdotter (1714–86). Han gifte om sig med Katarina Matsdotter (1752–1838) och makarna hade barnen Olof (1790–1838), Per (1794–1809) samt Kristina (1797–99).

Finnträsk

Per Danielsson (1708–42) från Drängsmark 4 begärde 1736 hos landshövdingen att få ta upp nybygget Finnträsk tillsammans med sin bror Johan (1703–42). Per Danielsson var soldat på roten 122 Fiskare 1731–42. Han dog i augusti 1742 i kriget i Finland. Per Danielsson överlät sin andel i nybygget till Per Jonsson från Drängsmark. Nybyggarna ändrade sig och upptog i stället ett nybygge i Selet.

Häradsrätten hade syn vid Finnträsket 13 juni 1755, där sökanden bonden Mikael Olofsson från Ersmark deltog tillsammans med länsman och två nämndemän. Åker fanns vid den tilltänkta gårdsplatsen och uppgick till 2½ tunnlands utsäde. Jorden bestod av rödblandad sandmylla. Vid träsket väster om gårdsplatsen fanns ängar som efter uppröjning kunde ge 10 skrindor hö. Söder om träsket fanns även ängar som kunde ge 3 skrindor, och vid en bäck som gick från Tåmeälven fanns röjningsland som kunde ge 16 skrindor hö. Norr om Långsjöberget fanns slättermyrar, som med tiden kunde ge 8 skrindor hö. Äng och röjningsland fanns även ute vid Flarkarna. Till nybygget fanns tillräcklig skog, både tall, gran och björk. Mulbetet beskrevs som gott och närallgande. Fisketräsk fanns nära nybygget, vilket ansågs ha goda förmåner. Gagsmarks byamän var oroliga över att nybyggarens kreatur kunde göra skada på ängar som byn hade i närheten. De räknade med att nybyggaren skulle vakta sina djur. Källbomarks byamän hade bärgat Flarkarna som låg norr om Tåmeälven. De försökte först att få behålla ängarna, men sedan det intygats att byn hade tillräckligt med ängsmark hade de släppt kravet. Selets nybygge hade vid utsyningen 1736 fått 20 skrindor hö vid Finnträsket vilka de ville behålla, liksom myrarna norr om Långsjöberget. Om de förlorade dessa ängar menade nybyggarna att deras nybygge kunde ödeläggas. Nybyggaren Mikael Olofsson menade att han kunde släppa en del av Flarkarna, eftersom de låg långt från gården. Ängarna vid Finnträsket låg närmast hans

nybygge och dem kunde han inte släppa. Däremot erbjöd han Selet $\frac{1}{4}$ av Flarkarna om han fick behålla ängarna vid Finnträsket. Efter en stunds samtalande på tinget så fick Selet all mark vid Flarkarna och Mikael Olofsson marken vid Finnträsket och norr om Långsjöberget. Selet fick även behålla Långmyran. Häradsrätten föreslog landshövdingen att Mikael Olofsson skulle få tillstånd till nybygget och föreslog 36 frihetsår.

Mikael Olofsson (1700–90) från Ersmark 14 var ägare till gården från 1756. Han gifte sig 1722 med Britta Hermansdotter (1706–91) från Ersmark. Makarna hade barnen Kerstin (1725–1802) som 1747 gifte sig till Kusmark 1, Olof (1727–1816), Margareta (1731–1819) som 1755 gifte sig till Varuträsk 3 och gifte om sig 1767 på samma gård, Britta (1734–1810) som 1757 gifte sig till Lillkågeträsk 3, Karin (1736–1815) som 1760 gifte sig i Finnträsk med Erik Andersson (1726–76) från Klutmark 2, Erik (1739–1836) som 1763 gifte sig i Finnträsk., Maria (1745–1813) som gifte sig till Medle 8 och sedan flyttade med maken till Finnträsk, samt Nils f. 1746. Mikael Olofsson ansökte 1778 om att få ta upp ett nybygge i Melsträsk.

Erik Mikaelsson var ägare till halva Finnträsk 1765–73, nr 1, som han tycks ha övertagit från fadern Mikael Olofsson. Erik Mikaelsson var första gången gift med Anna Persdotter (1737–97) från Östanbäck 7. Beträffande barn, se under Lillkågeträsk 2. Erik Mikaelsson flyttade till Lillkågeträsk 2 år 1773 efter ett hemmansbyte med svågern Lars Hindriksson. Erik Mikaelsson lät utsyna Klöverfors nybygge 1779.

Britta Mikaelsson (1734–1810) var gift med Lars Hindriksson (1733–1817) från Lillkågeträsk 2. Beträffande barn, se under Lillkågeträsk 2. Enligt en syn från 1778 hade Lars Hindriksson den äldsta gården i byn och han hade tillräckliga mangårdshus och ladugård samt nödiga uthus och ängslador.

Litteratur: *Finnträsk och Kålfors byar*, red. Ragnvald Eriksson, Piteå 1999, 284 s. ill.

Finnträsk 2

Karin Mikaelsson (1736–1815) var gift första gången med Erik Andersson (1726–76) från Klutmark 2, vilken var ägare till halva Finnträsk 1761–69. Han fick tillstånd av landshövdingen till det nya nybygget 1761. Makarna hade barnen Britta f. 1762, Anders (1763–1852), Mikael (1766–78), Erik (1769–1838), Olof (1773–80) samt Adam (1776–1845). Karin Mikaelsson gifte om sig med Lars Larsson (1737–1807) från Östanbäck 10.

Finnträsk 3

År 1774 lämnade bonden Jon Johansson från Medle 8, som var måg till Mikael Olofsson, in en försäkran till häradsrätten. Jon Johansson skulle få tillträda en tredjedel av Finnträsk nybygge, vilket intygades av svärfadern Mikael Olofsson samt svågern Erik Andersson och Lars Hindriksson. Jon Johansson skulle även överta den gård som Mikael Olofsson uppsatt. Jon Johansson skulle betala Erik Andersson och Lars Hindriksson 100 daler kopparmynt vardera för deras nedlagda arbete i nybygget. Jon skulle inte få tillträda Vargmyrmoran förrän han nedlagt så mycket arbete som hans lott innebar. Samma villkor gällde åkern i Dalgårdarna.

Norr i Svedjan hade man sått råg, och detta område skulle Jon Johansson få ta del av när rågen var skördad och området skulle upparbetas till åker. Nybyggarna ansökte nu om att få dela nybygget i tre delar. Häradsrätten uttalade sig positivt över detta och skickade över ärendet till landshövdingen för avgörande.

Jon Johansson (1741–1813) övertog så svärfaderns del i Finnträsk 1774. Han var gift med Maria Mikaelsson (1745–1813) och makarna hade barnen Marta f. 1771, Johan (1773–1842), Jonas (1775–1858), Britta (1779–1848), Marta (1782–83) samt Maria (1787–1817). Jon Johansson blev 1787 nybyggare i Blåfors.

Vid en syn på nybygget 1778 sägs att alla tre nybyggarna hade tillräckliga mangårdsbyggnader, ladugårdar, uthus och ängslador. Varje gård kunde så en tunna och elva kappar korn i gårdsgården som ägdes samfällt. På en udde på södra sidan av Finnträsket sådde man 8 kappar korn. På en annan udde intill den förre kunde man så 4 tunnor. Vidare hade man på norra sidan av träsket tagit upp en åker där man kunde så en tunna och 16 kappar korn. Totala utsädet var 9 tunnor och 25 kappar. Antalet skrindor hö uppgick nu till 134. Några ängar var Nymyran, Tjärnänget, Bergsmyran, Slåttmyran, Tjärumyran, Ytterbergsmyran, Gåsmyrans, Näverheden, Rävakärret, Jon Anderssons Holmsmyran, Stummyran, Vargmyrorna, Blåmyran och Frängsmyran.

Varje bonde hade en häst, 8 kor och 30 småkreatur. Mikael Olofsson prisades för sin idoghet och förklarades vara förtjänt att ihåkommas med en belöning. Häradsrätten tillstyrkte att nybygget skulle delas i tre delar, eftersom nybygget hade stor tillgång på åker, äng och andra möjligheter.

Från byn hade nybygget Melträsk grundats.

Hällfors

Nybygget fick sitt tillstånd 1784. Markus Persson Vikman (1758–1837) från Yttervik 4 var nybyggare. Han gifte sig 1786 med Britta Larsdotter (1760–1841) från Lillkågeträsk 3. Makarna hade barnen Per (1787–1874), Britta (1789–1863) som var gift med Johan Norgren från Stockholm och makarna bodde i Selet, Kristina (1791–1869), Maria (1793–1871), Lars f. 1795, Kajsa (1797–1858) samt Johan (1803–67).

Britta Larsdotters bror Olof Larsson (1762–98) bodde i Hällfors åren kring 1790. Han var gift med Marta Olofsdotter Wall f. 1756, och makarna hade barnen Britta f. 1790, Lars f. 1792 och Olof f. 1794. Familjen flyttade sedan till Finnträsk.

Britta Larsdotters syster Katarina Larsdotter f. 1777 bodde också i Hällfors. Hon gifte sig 1799 med Jon Manassesson f. 1778 från Ostvik.

Klöverfors

Bonden Erik Mikaelsson i Lillkågeträsk ansökte 1779 om att få ta upp ett nybygge i Klöverfors och häradsrätten hade en syn 3 juli samma år. Nybygget låg en mil nordväst om Lillkågeträsk och $\frac{3}{4}$ mil från Norrlångträsk. Åkern fanns på norra sidan av Tvärån vid Klöverforsen och bestod av lermylla. Marken var beväxt med granskog. Nära åkerstället hade Johan och Lars Johansson i Norrlångträsk en äng som kallades Svartänget, på vilken fanns två lador. Ängen som låg på ömse sidor om Tvärån var nyligen uppröjd och gav 5 skrindor hö. Bönderna i Norrlångträsk var inte

närvarande vid synen trots påminnelse. Söder om åkerstället fanns på ömse sidor om Tvärån, där Norrlångsträsks område slutade, äng som efter röjning kunde ge 4 skrindor. På ömse sidor om Klöverbäcken kunde efter röjning bärgas 16 skrindor hö. Marken var beväxt med gran, björk och vide. På Höghedmyran där det nyligen hade satts upp hässjegårdar kunde man få 3 skrindor. Höghedslyet kunde efter röjning ge en skrinda hö. "Biänhårmyran" kunde utan röjning ge 2 skrindor hö och röjningsland vid Lillbäcken kunde ge samma mängd. På norra sidan av Tvärån ¼ mil väster om åkerstället fanns två myrar som utan röjning gav 8 skrindor hö. Röjningsland mellan myrarna på ömse sidor om Tvärån och ända fram till Tväråträsk kunde ge 6 skrindor hö. Röjningslandet på Nymyran kunde ge 7 skrindor hö. Totala antalet skrindor hö var 62.

Gårdstomt fanns ovanför åkerstället. Grantimmer fanns nära gårdsplatsen, men inte talltimmer. Kvarnställe fanns i Tvärån och litet fiske fanns i Tväråträsk. Till nybygget fanns nödig näverskog och ett gott mulbete. Erik Mikaelsson och bönderna i Norrlångträsk gjorde upp så att Svartånget lades till Klöverfors, men norrlångträskbönderna skulle få kompensation på ett annat ställe. Häradsrätten lämnade sitt bifall till nybygget och hänvisade Erik Mikaelsson till landshövdingen för tillstånd och erhållande av frihetsår.

Erik Mikaelsson (1739–1809) från Finnträsk ägde Klöverfors till 1785 då han bytte hemman med Johan Jonsson från Lillkågeträsk 1.

Senare fanns här som nybyggare Erik Östensson (1752–1836) från Fällfors 3. Han gifte sig 1777 med Katarina Olofsdotter (1744–1809) från Norrlångträsk 2. Makarna hade barnen Östen f. 1777, Ulrika (1779–1837), Anna (1784–1869) samt Britta (1787–88).

Orrtjärn

Nybygget fick sitt tillstånd 1786. Nybyggare var förre soldaten Per Larsson Dunder (1737–1814). Hans mor Margareta Jönsdotter (1711–94) kom från Drängsmark 1. Per Larsson gifte sig 1767 med Katarina Jönsdotter (1734–1814) från Drängsmark 15. Makarna hade barnen Margareta (1768–1834) som sedan ägde nybygget. Jon (1772–1848) som också blev ägare till nybygget, samt Lars f. 1776.

Selet

År 1749 berättades att skogen räckte till husbehov och till avsalu och man idkade någon tjärbränning. Det fanns nödtorftigt flakaland och gott mulbete. I byn fanns en skvaltkvarn som gick höst och vår. Däremot fanns inget fiskevatten av något värde.

Selet 1

Per Jonsson (1712–90) från Drängsmark 9 var ägare till gården 1738–86. Han gifte sig 1740 med Malin Persdotter (1722–84) från Gagsmark 5. Makarna hade barnen Jonas (1744–1809), Stina f. 1746, Marta (1747–1809) som 1785 gifte sig med Olof Persson på Kusmark 16, Per (1751–1825), Katarina (1755–1810) som gifte sig 1781, Magdalena f. 1756, Carl f. 1757, Olof (1758–95), Margareta (1760–1827), Abraham (1761–90) som var soldat på roten 90 Kuse, Maria f. 1764 samt Jakob (1767–1808) som var soldat på roten 101 Västerbottning. Per Jonsson var soldat på roten 16

Ström 1743–44. Malin stod som ägare 1743 och formellt 1744 då det inte fanns någon åbo på hemmanet enligt mantalslängden. Per Jonsson tog upp nybygget 1738 på 25 års frihetstid. Gården drabbades 1749 av en eldsvåda som endast lämnade kvar en stuga. Samma år fanns åker till 1½ tunnlands utsäde och ängar som födde en häst, 3 kor och 7 får. Det gavs tillfälle till ytterligare nyodling på nybygget.

År 1785 ägdes hemmanet av Per Jonsson och sonen Per Persson. Hemmanet delades ca 1785 och Per Persson bosatte sig i Bjurselet. Det hemmanet fick beteckningen Selet 3. Per Jonsson efterträddes sedan av sonen Jon Persson.

Selet 2

Gården var 1738 upptagen på 25 frihetsår. Johan Danielsson från Drängsmark 4 var ägare 1738. Han flyttade sedan tillbaka till Drängsmark.

Brodern Daniel Danielsson (1712–85) från Drängsmark 4 var ägare till gården 1739–42. Han var soldat på roten 68 Lamm 1743–44. Daniel Danielsson gifte sig 1738 med Britta Nilsdotter f. 1708 från Drängsmark 13. Makarna övertog Drängsmark 4 1743. Hustru Britta ägde nybygget 1743 och stod formellt som ägare 1743, men då fanns ingen åbo på nybygget. År 1745 stod hustru Britta formellt som ägare, men det brukades av Josef Eriksson från Storkåge.

Tomas Olofsson (1693–1759) från Norsjö 8 ägde gården från 1749. Han var gift med Margareta Jonsdotter från Norsjö 5 och Norsjö 8. Makarna hade sonen Jon f. 1726 som blev soldat på roten 100 Klint. Gården hade brunnit ner 1749.

Josef Christiersson (1724–66) från Drängsmark 12 var ägare till gården 1753–66. Han var gift med Margareta Tomasdotter (1730–1807) från roten 64 From. Makarna hade barnen Christier (1753–1827), Margareta (1755–1834), Jon (1739–1828), Katarina (1762–1804), Elsa (1767–1851) samt Lars (1770–1841).

Margareta Tomasdotter gifte om sig 1766 med Johan Larsson (1725–87) från roten 73 Duva, vilken var innehavare av hemmanet 1766–87. Makarna hade barnen Elsa (1767–1851) och Lars (1770–1841).

Sonen Christier Josefsson ägde gården 1787–95. Han var gift med Katarina Jonsdotter (1752–93) från Östanbäck 14. Makarna hade barnen Josef (1790–1846), Stina (1795–1868), Kajsa (1797–1840), Erik (1799–1828), Jon (1801–81) samt Christian (1803–03). Christier Josefsson gifte om sig med Kristina Jonsdotter (1758–1834) från Storkåge.

Stensjön

Soldaten Samuel Jonsson Ål ansökte 1778 om att få ta upp nybygget Stensjön som låg $\frac{3}{4}$ mil från Byske och från Ostvik. Häradsrätten höll en syn samma år där representanter från Byske och Ostvik var närvarande. Åkerstället låg väster om sjön och bestod av svart myrjord av tillräcklig omfattning. Men jorden krävde ansevärd dikning, p.g.a. att marken låg så lågt. Nordväst om den tilltänkta åkern, 1/16 mil från Djupbäcken, fanns mark som tycktes vara lämpligare till åker. Den bestod av fast jord som var något sandig. På en strand på södra sidan av sjön fanns ängslägenheter som kunde ge en skrinna. Stensjömyran som låg strax nedanför tidigare åkerstället samt röjningsland som låg på ömse sidor om en liten bäck som rann vid norra kanten av myren kunde ge 8 skrindor hö. Området var beväxt med små videbuskar och

björkar. Krokmyran med röjningsland kunde ge 8 skrindor och Brattmyran 2 skrindor. Korsmyrarna och röjningsland kunde ge 9 skrindor och Björnmyrarna ("Biärnmyrorne") som låg på norra sidan om Stensjön kunde tillsammans med röjningsland ge 4 skrindor. Olof Samuelsson och Jon Nilsson i Byske nyttjade en del av ångarna där de hade hässjor men inga lador. På Christiersmyran kunde man bärga 2 skrindor hö och samma mängd på Bastumyran. Öster om Håkansmyran ner till Byskeälven fanns röjningsland som kunde ge 4 skrindor. Totala antalet skrindor hö var 40. Passande gårdstomt fanns nära de bägge åkerställena men timmer till husen fanns inte nära tomten. Till nybygget fanns nävertäkt och kvarnställe i Djupbäcken som kunde nyttjas höst och vår. Nybygget hade gott mulbete men dåligt fiske i Stensjön.

Byamännen i Ostvik och i synnerhet Byske bestred Samuel Jonsson Åls insyning. Gästgivaren Olof Samuelsson och Jon Nilsson ville behålla sina myrar och mulbete. Om de skulle förlora dem så hotade Olof Samuelsson att sluta med gästgiveriet. Men nybygget låg över ½ mil från bägge byarna, och byamännen kunde inte visa några papper på marken. Därför avslog rätten invändingarna till nybygget och tillstyrkte tillståndet till Samuel Jonsson Ål.

Samuel Jonsson Ål (1733–1820) från Ostvik 5, som varit soldat på roten 105 Ål, blev nybyggare i Stensjön 1778. Han hade gift sig 1754 med Britta Andersdotter (1724–1809) från Ostvik 6. Makarna hade barnen Helena (1755–55), Elsa f. 1756, Britta (1756–87), Katarina (1758–1804) samt Jonas (1763–70).

År 1784 hölls en syn på nybygget, och då fanns en stugbyggnad med två rum och förstuga som var klar till väggar och tak. Dessutom fähus, foderlada, port, fårhus, bastu, vedhus, bagarstuga med förstuga och bod, hölador och vid fäbodarna stuga, fähus och mjölkställare. Åbo 1784 var Per Hansson. Gammal åker uppgick till 16 geometriska tunnland, ny åker till 1½ och rågsvedja till 1½ tunnland. Jorden var sandig och mager. Gården hade 10 lass gammal äng och resterande gräsmark bestod av slättermyrar. På gården fanns en häst, 4 kor, 2 ungnöt, en ox, 6 får och 6 getter. Vid gården odlades rötter, rovor och litet potatis.

Per Hansson f. 1747 var en son till Hans Larsson på roten 106 Storfält. Han var gift med Maria Nilsson (1749–1814) från Drängsmark 1. Makarna hade barnen Katarina (1783–93) samt Salomon (1785–85). Per Hansson gifte om sig 1788 med Maria Nilsson (1749–1814) från Drängsmark 1. Makarna fick sonen Lars (1790–1856). Familjen fanns i Stensjön åtminstone från 1783. Några ortnamn: Boskobäcken, som är det nutida namnet på Djupbäcken, Sikelsliden, Sikelsmyran och Sikelsbäcken. Förleden i de senare ortnamnen uttalas "sitjesch". Myrens namn skrivs på moderna kartor Sidkålsmyran.

Stormark

Korpralen Östen Tapper från roten 118 och soldaten Jonas Vallon från roten 115 ansökte 1763 om att få inrätta två nybyggen ½ mil nordväst om Drängsmark, norr om Åkerberget, vid en bäck som rann från ett litet träsk. Platsen kallades för Stormark, och där fanns tillräcklig åker och äng. En syn hölls den 20 september 1763. 1/8 mil från platsen hade fyra bönder i Drängsmark fäbodan. På platsen för nybygget fanns en gammal svedja som kallades Getkamsvedjan, vilken nybyggarna ville ha som åkerställe. Jordmännen bestod av lermylla och marken var beväxt med

ung björkskog. Nedanför Jakob Anderssons i Drängsmark fåbodgårda fanns röjningsland vilket fortsatte längs en bäck ¼ mil åt väster. På marken fanns granskog och björkskog. Intill röjningslandet fanns tre myrar, Bultgetkammyran och Missenmyrorna. Det var svårt att uppskatta höavkastningen, beroende på att vattnet stod över röjningslandet och myrarna, och dessutom trampade kreatur från fåbodarna ned gräsväxten. Men synemännen ansåg att ängsmarken skulle räcka till för två nybyggen. Andra myrar som kunde ge hö var Flakamyran och Engräsmyrarna. Nybygget hade tillgång till timmer och näver men inget fiske. Det fanns inget annat mulbete än i lag med innehavarna av Gråbergs fåbod. Ett kvarnställe fanns en bit från fåbodarna där en skvaltkvarn kunde gå höst och vår.

Drängsmarks byamän protesterade mot anläggningen och menade att marken tillhörde Drängsmarks byamän och inte kronoallmänningen. Marken hade nyttjats till mulbete och slåtter och en del av myrarna fanns med i den ägodelning som lantmätaren genomfört i byn. En beskrivning över delningen uppvisades, liksom ett protokoll från 1740 rörande rådet mellan Drängsmark och angränsande byar. Byamännen var nu själva villiga att röja marken och uppodla den. Häradsrätten beslutade att ansökan skulle avslås och Drängsmarks byamän skulle få behålla marken, åtminstone tills avvitrningen hade ägt rum.

I stället för ett nybygge uppstod nu en torpbebyggelse inom byn Drängsmark. Lars Johansson (1734–1826) från Drängsmark 4 var torpare i Stormark från 1771. Han gifte sig 1775 med Katarina Hansdotter (1747–1821) från Fällfors 2. Makarna hade barnen Johan (1777–77) och Hans (1788–1867).

Erik Olofsson (1740–1815) från Drängsmark 14 var torpare i Stormark från 1777. Han gifte sig 1774 med Magdalena Nilsson (1750–1804) från Frostkåge 2. Makarna hade barnen Britta (1779–1856), Olof (1778–1829), Nils f. 1781, Per Rönnqvist (1783–1808), Anna (1786–1868) och Maria (1792–1823). Beträffande litteratur, se under Drängsmark.

Tåmeträsk

Nybygget utsynades 1778 och tillståndet kom 1789. De som lät utsyna nybygget var bönderna Anders Andersson, Jöns Andersson, Per Persson och Nils Nilsson i Tåme. Per Persson köpte nybygget 1790 för 280 daler eller 15 riksdaler silvermynt och fick 20 frihetsår.

Per Persson (1741–1809) kom från Myckle 7 och gifte sig 1774 med Anna Andersdotter (1746–1832) från Bodbyn i Burträsk socken. Makarna hade barnen Per (1774–1866), Anders (1777–1856), Lisa Maja (1781–81), Sara Katarina (1781–81), Karl (1782–1820), Olof f. 1786 samt Anna f. 1789. Det berättas att när boningshuset byggdes bodde familjen i Finnträsk. Traditionen berättar att familjen bodde vid Kågekläppen väster om byn.

Litteratur: *Tåmeträskbygden 1778–1992*, red. Karl Lundmark och Birgitte Grönlund, Skellefteå 1993, 181 s. ill.

Ålund

Avskedade soldaten Jon Nilsson Stål från roten 128 och inhysesmannen Lars Olofsson från Åbyn ansökte 1777 om att få ta upp nybygget. Men innan synen som

häradsrätten företog 8 september hade Lars Olofsson överlåtit sin del till Markus Matsson från Källbomark. Nybygget låg $\frac{3}{8}$ mil från Gagsmark på norra sidan av Åbyälven. Gårdsstället kallades Ålund och jordmänen bestod av vit och röd sandmylla som var tjänlig till åker. Söder om älven fanns motsvarande jordmån som var lämplig till åker. Åkern var tillräcklig för två nybyggare. Bastumyrn som låg $\frac{1}{4}$ mil nordväst om Ålund beräknades ge 5 skrindor hö årligen. Sågbokhållaren Sivert Lundberg hade bärgat myren i 9–10 års tid och satt upp en lada på platsen. Kring Bastuträsket och en myr intill kunde man slå 18 skrindor hö. Där hade Sivert Lundberg satt upp en lada och 12–13 år tidigare hade han anlagt en damm, vilken ansenligen hade förbättrat gräsväxten. På Brattmyran väster om Bastuträsket samt på ett sly kunde 5 skrindor hö bärgas. Sivert Lundberg hade även bärgat höet på detta ställe. På Frängsmyrn kunde 2 skrindor slås och även denna myr hade Sivert Lundberg slagit. Väster om Ålund fanns tre små holmar där det fanns 2 skrindor hö. Även dessa hade Sivert Lundberg bärgat. Vid Malbäcken (kallas Mårdbäcken i ett brev från 1763) fanns röjningsland som uppgick till 5 skrindor och på Malmyran söder om Åbyälven fanns 2 skrindor. På ömse sidor om Åbyälven, $\frac{1}{4}$ mil från förra stället, fanns röjningsland som kunde ge 6 skrindor. På Bergmyran fanns en skrinda, och ett myrslog $\frac{1}{4}$ mil nordväst om Ålund gav 3 skrindor. På Gåsmyran kunde 2 skrindor slås och på ömse sidor om Gåsmyrbäcken fanns röjningsland som kunde ge 2 skrindor. Nordväst om Ålund fanns två myrar som gav 6 skrindor och på ömse sidor av Åbyälven fanns en myr som gav 2 skrindor. Den hade tidigare slagits av Sivert Lundberg. Norr om Ålund, där Gagsmarks röjningar började, fanns dels redan röjda ängar och dels röjningsland som kunde ge 3 skrindor. Öster om Ålund fanns röjningsland som kunde ge 2 skrindor och Källbomyran som gav 6 skrindor. Norrmyran gav 7 skrindor och Norrmyrtjärn $1\frac{1}{2}$ skrinda. På de sistnämnda ställena fanns fem lador som hade satts upp av Gagsmarks byamän, vilka även sade sig ha slagit ställena sedan länge. På norra sidan av älven hade Gagsmarks byamän röjt ett område som gav 4 skrindor och röjningsland intill kunde ge 3 skrindor. På södra sidan av älven, från Finnträskis röjningar och till båthuset, fanns röjningsland som kunde ge 13 skrindor. Detta röjningsland hade Gagsmarks byamän upparbetat och de hade satt upp lador för att förvara höet. Intill fanns obrukat röjningsland som kunde ge 3 skrindor hö. Totalt uppgick ängsmarken till $103\frac{1}{2}$ skrindor. Nära gårdsplatsen fanns lämpligt timmer till husbyggnad. Nybygget hade tillräckligt mulbete och vedbrand. Kvarnställe fanns i Åbyälven $\frac{1}{4}$ mil från Ålund.

Sågverksintressenterna i Brännfors finbladiga såg protesterade mot utsyningen och ville själva anlägga ett nybygge. De biträdades av hovrättsauskultanten Olof Degerman. Intressenterna menade att de borde ha företrädare då sågverksbokhållaren Sivert Lundberg för sågverkets räkning hade upparbetat flera ängar. De kunde även visa en resolution från landshövdingen av år 1763 rörande deras rättighet till ängarna. Markus Matsson och Jon Nilsson Stål tillfrågades om de ville göra ett avtal med sågverksintressenterna. De var villiga att arbeta åt bolaget med körslor och dylikt arbete mot betalning. Men någon överenskommelse kunde inte träffas trots sökandenas erbjudande. Rätten menade att sågverksintressenterna aldrig själva skulle upparbeta något nybygge. Gagsmarks byamän ville behålla de ängar som de hittills nyttjade, annars skulle deras hemman kraftigt försvagas. De ville ha uppskov

till nästa ting för att samla vittnen för sin sak. Rätten beslutade om uppskov till nästa ting, så att Gagsmarksborna kunde samla vittnen.

Jon Nilsson Stål, som varit soldat på roten 128 Stål från 1770, fick avsked som soldat efter en tid, eftersom han brutit ett axelben. Han flyttade ut ur socknen 1783. Markus Matsson från Källbomark 4 flyttade sedan till Piteå socken. Ålund 1 ägdes 1785 av Nils Olofsson, 1790–95 av Jon Olofsson. Halva Ålund 1 ägdes 1789–90 av Jakob Jönsson och 1795 av Mårten Davidsson (– 1798). Jakob Jönsson i Ålund gifte sig 1789.

Per Andersson (1755–1809) från Källbomark 2 var nybyggare på Ålund 2 från 1781. Han gifte sig med Maria Olofsdotter (1746–1818) från Medle 11. Makarna hade barnen Anna Greta (1786–87), Olof (1789–1859) och Per (1790–90).

Litteratur: *Ålund: människor och gårdar*, Vuxenskolan, Byske 1985., 145 s. ill. Duplic. ; *Ålund-Blåfors: en dokumentation av andlig hembygdshistoria*, KFUK-KFUM:s studieförbund, Byske 1986, 13 s. ill. Duplic.

NYBYGGEN INOM JÖRNS NUVARANDE FÖRSAMLING

Degerträsk

I november 1766 hade Lillkågeträsk byamän, som hade åtagit sig ½ tunnlands skatt för uppodlingslägenheten Degerträsk, samtyckt till att Jon Christierson från Frostkåge 13 skulle få inrätta ett nybygge vid sjön. Men Lillkågeträsk ville behålla Klövermyrarna som ansågs viktiga för byn, eftersom hemmanen blivit små genom hemmansklyvningar. Fällfors byamän hade av ålder haft 6 laduängar vid Tväråträsket och de ville behålla dessa. Byamännen menade att om byn förlorade dessa ängar så kunde hemmanen hamna i ödesmål. Nyligen hade byn förlorat en slätter av 20 skrindor hö till en annan nybyggare. Denna uppgift avser sannolikt Rörträsk nybygge. Fänrik Petter Holmström företrädde intressenterna i Kågeträsk koppargruva och ville att nybyggaren skulle förbindas att utföra kolningsarbete och körslor åt det tilltänkta kopparverket.

Jon Christierson flyttade aldrig till Degerträsk. Han överlät rättigheterna till Elias Jonsson, som i en skrift till landshövdingen 1767 berättade att i Degerträsk skulle finnas utrymme för två nybyggare. Denna uppgift hade han fått från Jon Christierson, men året därpå tog han tillbaka uppgiften. Länsman och nämndemän intygade också att vid Degerträsket fanns endast utrymme för ett nybygge.

Elias Jonsson (1731–1805) från Kråkånger i Lövångers socken, vilken flyttade in 1767, var nybyggare i Degerträsk. Han hade gift sig 1765 i Lövångers socken med Kerstin Zackrisdotter (1742–1827) från Svartjärn i samma socken. Makarna hade barnen Jonas (1766–66), Maria f. 1767, Britta (1769–1809), Zackarias (1770–1821) som 1803 gifte sig med Malin Stefansdotter, Jonas (1771–89) som troligen var soldat på roten 61 Rut, Maria (1774–1854), Ulrika f. 1775, Natanael (1777–1843) samt Katarina (1778–78). Zackarias Eliasson var nybyggare 1798. Sonen Zackarias ägde nybygget år 1790.

Granbergsträsk

Granbergsträsk fanns som nybygge redan 1636–38. Tomas Eriksson från Limingo socken i Finland fick tillstånd av landshövdingen på 1730-talet att ta upp ett nybygge i Granbergsträsk, men nybygget kom aldrig till stånd. Tomas Andersson Järpe (1709–42) från Finnfors, vilken var soldat på roten 54 Järpe 1736–38 och på roten 59 Bur 1742, var nybyggare 1739–43. Han var första gången gift med Elsa (– efter 1733) och andra gången med Anna. Tomas Andersson hade barnen Lisbeta (1733–34), Katarina (1735–35), Tomas f. 1736, Anna (1739–40) och Anders (1741–42). Tomas Andersson hade fått landshövdingens tillstånd till nybygget redan 1735 och kan möjligen ha funnits på nybygget sedan dess. Anna tycks ha bott på gården 1743. Sedan var nybygget öde 1744–53.

År 1749 berättades att nybygget för några år sedan blivit öde. Det fanns ganska goda åkerlägenheter men sämre och svagare ängslägenheter. Skogen och mulbetet var tillräckligt och därför förmodade man att hemmansbruket åter skulle komma igång. På tomten fanns uppsatt en stuga och en kornlada.

Ytterligare ett försök gjordes 1753 och denna nybyggare lyckades bättre. Lars Andersson (– 1760 från Bastuträsk 2 var nybyggare i Granbergsträsk 1753–60. Han var gift med Lisa Hermansdotter (1715–1800) från roten 100 Klint. Beträffande barn, se under Bastuträsk 2 eller Hornsträsk 1.

Anders Jonsson (1711–68) från Kusmark 14 var nybyggare i Granbergsträsk 1760–68. Han hade gift sig 1728 med Karin Persdotter (1698–1760) från Kusmark 14. Han gifte om sig 1760 med änkan Lisa Hermansdotter. Anders Jonsson hade barnen Jonas (1730–87), Margareta (1733–89) som bodde i Granbergsträsk, och Per (1738–1821) som var bosatt i Granbergsträsk.

Mågen och styvsonen Nils Larsson (1745–1804) från Bastuträsk 2 innehade nybygget från 1769 och fortfarande 1790. Han var gift med Margareta Andersdotter (1733–89). Nils Larsson var styvson till Lisa Hermansdotter, och i Granbergsträsk bodde även hans systrar Sara och Lisa. Nils Larsson och Margareta hade barnen Anders f. 1767, Lars (1768–1825), Nils f. 1770, Sara f. 1772, Anna Greta (1774–1807) samt Lisa f. 1777. Nils Larsson gifte om sig 1790 med Katarina Nilsdotter (1734–1803) från roten 84 Kopparslagare. Margareta Andersdotter hade i ett tidigare äktenskap varit gift med soldaten Olof Jonsson Dunder (1724–60) och hade med honom döttrarna Katarina (1756–82) och Stina (1758–1811) som var gift med nybyggaren i Raggsjö Johan Tillberg Norman.

Dottern Anna Greta gifte sig med Anders Andersson f. 1774 från Krångfors och makarna bodde i Granbergsträsk. De hade barnen Nils f. 1796, Nils f. 1798, Anders f. 1799, Greta Kajsa f. 1799, Olof f. 1800 samt Per f. 1800.

Moses Mosesson i Granbergsträsk fick 1782 en dödfödd son.

Hornsträsk

Nybygget utsynades 1731 av bröderna Lars (1708–60) och Anders (1714–43) Andersson från Bastuträsk 1. Åkermark fanns på norra sidan av träsket, där Johan Jönsson i Storkågeträsk hade sitt träskfiske. Jordmånen bestod av sand och ytan var 90 famnar i längd och bredd. Ängsmarken bestod av 42 skrindor hö. På allmanningen fanns 12 fiskesjöar. Till nybygget fanns god timmerskog och medelmåttiga fågel- och djurfångstmarker. Det fanns även möjlighet till mera ängsland än de 42 skrindor som synats in och även mera åker. När nybygget utsynades blev det tvist om fjällträskfisket i Hornsträsk som nyttjades av bönder från Kågeträsk. De fiskade även i den intilliggande sjön Holmträsket som sannolikt är identisk med Jörnträsket. Kågeträskborna menade att deras hemman var svaga både i fråga om åkrar och ängar och därför inte skulle tåla ett intrång på fiskevattnet från nybyggarna i Hornsträsk. Rättens utslag blev att nybyggaren i Hornsträsk och bönderna i Kågeträsk fick dela på fisket. År 1739 begärde bröderna Lars och Anders Andersson att få 30 frihetsår för nybygget, vilket beviljades. År 1749 berättades i jordrannsaktionsprotokollet att det i Hornsträsk fanns tillräckligt med skog som gränsade till Lappmarken. Skogen var lämplig till flakaland och djurfångst men även

gott mulbete för husdjuren. Fiskevatten fanns i några träsk och för dessa betalade nybyggarna en taxa till kronan.

Från Hornsträsk har grundats nybyggena Mossaroträsk, Pärldröm och Glommersträsk i Arvidsjaur's socken, Lappland.

Litteratur: *Hornsträsk – Pärldröm förr och nu*, Vuxenskolan, Skellefteå 1996, 115 s. ill. Duplic.

Hornsträsk 1

Nybygget togs upp 1731 mot 30 års frihetsår. Lars Andersson (1708–60), som var född på Bastuträsk 1, var ägare till gården 1731–42. Han hade tidigare ägt Storkågeträsk 1 1728–31, där han hade gift sig med änkan Elsa Persdotter (1687–1741) från Storkågeträsk 4. Lars Andersson gifte om sig 1742 med Anna Andersdotter (1710–48), som var änka på Bastuträsk 2. Lars Andersson flyttade nu till Bastuträsk 2. Makarna hade barnen Nils (1745–1804) och Sara (1746–1815). Lars Andersson gifte om sig efter 1748 med Lisa Hermansdotter f. 1715 som var piga i Kattisträsk och hade flyttat in till socknen 1732. Makarna hade barnen Anders f. 1750, Karin f. 1751, Lisa f. 1752, Anna f. 1753, dottern M f. 1755, samt Lars f. 1758. Familjen bodde 1753–60 i Granbergsträsk.

Jon Andersson, vilken var gift, ägde nybygget 1743 och stod formellt som ägare 1744–45, men det saknades åbo på hemmanet. Det sistnämnda året togs nybygget upp av avskedade soldaten Lars Eriksson Strand.

Lars Eriksson Strand (1700–64), som varit soldat på roten 103 Knabb 1720–22 och på roten 120 Strand 1722–44, var ägare till gården 1745–64. Med en kvinna från Skråmträsk hade han utom äktenskapet dottern Ingeborg f. 1721. Lars Eriksson var gift med Kelu Persdotter f. 1703 från Tåme 4. Makarna hade barnen Erik f. 1726, en dotter f. 1727, Nils f. 1728, Katarina f. 1729, Per f. 1730 som var soldat på roten 10 Vikberg i Yttervik och sedan nybyggare i Glommersträsk i Arvidsjaur's socken, Nils f. 1731 som blev soldat på roten 84 Kopparslagare och som dog på Sveaborgs fästning, Sara f. 1733 vilken flyttade ut ur socknen 1759, Karin (1734–35), Britta (–1737), Jonas f. 1738 som var soldat på roten 18 Trumpetare och 1756 rymde till Arvidsjaur, Karin f. 1740 som flyttade till Lappmarken 1766, Lars f. 1745 som gifte sig till Piteå socken 1766, samt Britta (1746–1822) som 1768 gifte sig med sockenbokbindaren Anders Johansson Boman och bosatte sig på Kyrkobordet. Dottern Katarina döptes 1729 i Piteå och en son dog 1734. År 1749 fanns på gården 1 tunnlands och 5 skållands åker samt en häst och 6 kor. Lars Eriksson hade byggt en mjölkvarn som betjänade bägge nybyggena i Hornsträsk. Lars Eriksson drunknade 1764 och Kelu Persdotter gifte om sig till Piteå 1766. Lars Eriksson verkar inte ha haft några släktingar i Skellefteå socken. Han kan vara identisk med den Lars f. 1699 som kom från roten 24 Falk och Byske 4 och genom den sistnämnda gården hade han en anknytning till roten 120 Strand.

Hemmanet köptes 1766 av bruksbokhållaren Qvist vid Robertsfors bruk. Han sålde sedan delen till Robertsfors bruk, som var ägare 1769–85. Åren 1770–74 bodde inhysesmannen Lars Jonsson på hemmanet som ägdes av Robertsfors bruk. Lars Jonsson (1727–1804) brukade endast en del av ägorerna. Han var en son till Jon Johansson och Sara Andersdotter på Bodbyn 10 i Kvarnriset i Burträsk socken.

Familjen blev nybyggare i Klockträsk 1776. Beträffande familj, se under Klockträsk.

År 1776–80 fanns på Hornsträsk 1 nybyggaren Anders Larsson (1748–1809) från Gärdsmark 4, vilken gifte sig 1776. Hans son Lars dog 1778. Anders Larsson blev 1778 nybyggare i Jörn. Mårten Andersson f. 1765 från roten 66 Blylod i Bjurvattnet 1 var nybyggare på gården 1790.

Hornsträsk 2

Anders Andersson (1714–43) från Bastuträsk 1, som var bror till Lars Andersson på Hornsträsk 1, var ägare till gården 1731–43. Han gifte sig 1734 med Karin Östensdotter f. 1710 från Norsjö 13. Makarna hade barnen Margareta (1739–39), dödfödd dotter (1740–40) och Mariet f. 1741. Anders Andersson gick ut som soldat på roten 79 Spännare i Degerbyn 12 april 1743, men dog redan 8 juni samma år, sannolikt i kriget i Finland. Karin ägde nybygget 1743–45.

Per Larsson var ägare till gården 1749. Han var gift en gång. År 1749 berättades att åbyggnaderna inte var satta i försvarligt tillstånd. Per Larsson flyttade till Lycksele socken 1767. På gården bodde 1755–58 soldaten Erik Larsson Bastion (1729–58) från Piteå socken. Han gifte sig 1750 med Barbro Hansdotter (1724–1809) från Sjulnäs 7 i Piteå socken.

Åren 1761–90 ägdes gården av Jakob Nilsson (1735–1824), som kom från Storkågeträsk 1. Han gifte sig 1759 med Barbro Hansdotter (1724–1809). Makarna hade barnen Nils f. 1760, Margareta (1761–1833) som blev nybyggarhustru i Pärilström, Britta (1764–1832), Jakob f. 1766 och Johan f. 1770. Jakob Nilsson utsynade nybyggen i Pärilström och Mossarotträsk 1780. Johan Jakobsson var nybyggare 1798.

Högheden

Nybygget fick sitt tillstånd 1782. Anders Johansson (1746–1820) från Kusmark 7 var nybyggare i Högheden 1783. Han var gift med Britta Olofsdotter (1750–1821) från roten 127 Kolare i Källbomark. Makarna hade barnen Johan f. 1779, Stina (1781–83), Olof f. 1781, Marta f. 1782, Britta f. 1784, Anna f. 1786, Nils f. 1786, Gabriel (1787–1832), Anna (1791–1835) samt Eva (1794–97). Per Persson Bur från roten 59 och 60 var nybyggare i Högheden 1790–98.

Jörn

Anders Larsson f. 1748 från Gärdsmark 4 utsynade nybygget 1778. Häradsrätten höll en syn på platsen 19 juni, då nybygget befanns ligga $\frac{1}{4}$ mil norr om Hornsträsket. Åkern utsynades på norra sidan om Jörnsträsket ("den så kallade Jörn") och marken bestod av sandmylla. Platsen var beväxt med tall och björk. Även på södra sidan av sjön fanns åkermark, vilken var tillräcklig för ett nybygge. På Lillmyran fanns ängsmark som kunde ge 2 skrindor hö, längs bäcken som rann mellan Jörnsträsket och Hornsträsket samt en myr intill bäcken kunde bärgas 4 skrindor. På ömse sidor om Stryckträskbäcken kunde efter röjning bärgas 3 skrindor och på ömse sidor om Grundälven fanns röjningsland som kunde ge 5 skrindor. På södra sidan om Grundälven fanns en skrinda och på Träskmyran fanns 5 skrindor.

På en myr intill Träskmyran kunde slås en skrinda och på Jörnsmyrn 5 skrindor. Södra Jörnsmyrn kunde ge 10 skrindor och Mellanmyran 4 skrindor. Mossarotmyran kunde på grund av liten gräsväxt inte slås årligen, men beräknades ge 6 skrindor. Den totala mängden äng var 46 skrindor. På nybygget fanns timmer till husbyggnad och kvarnställe fanns i Vällingån (skrevs Ströckträskälven). Fiske fanns i Hornsträsk, Vällingträsket (Ströckträsk) och i Jörnsträsket.

Anders Larsson var född utom äktenskapet av Elsa Östensdotter från Gårdsmark 4, och fadern hette Lars Andersson och var från Innervik 18. Anders Larsson gifte sig 1766 med Maria Nilsson (1750–1829) från Ragvaldsträsk 6. Familjen bodde först några år hos Lars Jonsson i Hornsträsk. Makarna hade barnen Lars (1778–78), Eva f. 1779, Katarina f. 1789, Nils f. 1782 samt Anna Cajsa (1784–84).

Sjön hade sannolikt tidigare kallats för Holmträsket. Att nybygget inte fick namnet Holmträsk kan bero på att nybygget Holmträsk öster om Norsjö hade utsynats året innan och att namnet därför var upptaget. Därför kanske man namngav nybygget efter sjöns samiska namn, som sannolikt var Jörn.

Litteratur: *Öster-Jörn, Jörns kyrkby: glimtar ur byns historia*, Jörn 1997, 254 s. ill.

Kankberg

Bonden Anders Nilsson (1729–97) på Bjurvattnet 1, ansökte 1776 om att få anlägga ett nybygge i Kankberg, och häradsrätten genomförde en syn den 9 september. Kankberg låg 5/8 mil nordväst om Bjurvattnet, och Anders Nilsson ämnade att slå sig ner på Kankbergsudden. På udden fanns mark till åker, vilken bestod av vit och röd sandmylla. Åkern ansågs vara frostfri och tillräcklig för ett nybygge. En liten del av åkern bestod dock av grövre sandmylla och var stenbunden. På Bastumyrn fanns ängar som kunde ge 12 skrindor hö. Bastumyrn hade redan tidigare bärgats av Anders Nilsson i Bjurvattnet. Stränderna av Orrtjärnen kunde ge 4 skrindor och på platsen hade Anders Nilsson satt upp en lada. Vidare fanns det röjningsland på ömse sidor om Orrtjärnsbäcken som kunde ge 3 skrindor hö. Röjningsland vid Rismyrbäcken kunde ge 4 skrindor och Bergmyran samma antal. På Lidmyran kunde man slå 4 skrindor, på Kvarnmyran en skrinda, Måssumyrn vid Myrtjärn 2 skrindor och på en myr vid Myrtjärn en skrinda hö.

På gårdstomten som låg intill åkern hade Anders Nilsson redan en liten kammare och hade förberett tomten för en kornlada. Vidare hade han intill fält ut tallar och granar som skulle användas till husbyggnaderna. Fiskevatten fanns i Bastuträsket, Orrtjärnen och Myrtjärnen. Ett kvarnställe fanns nära gården liksom mulbete och flakaland. Det fanns ingen som hade invändningar mot nybygget, varken Anders Nilssons granne i Bjurvattnet eller andra nybyggen i närheten. Rätten uppmanade Anders Nilsson att hos landshövdingen ansöka om frihetsbrev.

Anders Nilsson gifte sig 1748 med Maria Mikaelsson (1725–1812) som 1748 inflyttade från Ljusvattnet i Burträsk socken. Makarna hade barnen Katarina f. 1749, Sigrid (1750–1824), Anna (1753–1829), Maria (1756–1829), Nils f. 1759, Anders (1761–1836), Nils f. 1763 som övertog hemmanet i Bjurvattnet, Margareta f. 1765, Mikael f. 1767 samt Magdalena f. 1769.

Dottern Sigrid Andersdotter gifte sig med Anders Jonsson (1747–1833) från Bruträsk. Makarna hade barnen Jon (1776–1851), Anders (1778–1854), Maja (1782–1854), Sara f. 1786, Anna (1788–1860) samt Lena (1793–1862).

Olof Olofsson var nybyggare 1797.

Klinträsk

Klinträsk nybygge fick sitt tillstånd 1769. En syn hölls på nybygget 1768, där sökanden Daniel Persson deltog. Åkern låg på norra sidan av träsket vid den östra änden och bestod av grov sandmylla. Läget tycktes vara någorlunda frostfritt och åkern hade tillräckligt omfång. Däremot var den svår att uppodla, eftersom marken var stenbunden och beväxt med stor tallskog. $\frac{1}{4}$ mil söderut, söder om Lårberget fanns även åkerland som bestod av lermylla. Runt Myrträsket fanns ängsland som kunde ge 10 skrindor, vid Svanmyran 10 skrindor, Sundsmyran 5 skrindor, i en granmor söder därom kunde efter röjning fås 6 skrindor, på ömse sidor om Klintälven fanns röjningsland som kunde ge 10 skrindor, vid Stortjärnen 4 skrindor, Bastumyran 6 skrindor, Lilltjärn 4 skrindor, Tjällmyran 3 skrindor och Brattmyran 3 skrindor.

Vid åkern hade Daniel Persson satt upp en liten stuga samt fähus och foderhus. Kvarnställde fanns nära nybygget i Klintälven. Fiske fanns i Stor- och Lillklinträskan, Grundträsket och Myrträsket. Till nybygget fanns tillräcklig timmer- och näverskog, gott mulbete, furu- och lövtäkt samt flakaland och djurfångstmarker. Det fanns inga invändningar mot utsyningen, varför Daniel Persson hänvisades till landshövdingen för att få tillstånd till nybygget.

Daniel Persson (1739–1811) var en son till soldaten Per Danielsson (1708–40) på roten 122 Fiskare i Tåme och hans hustru Malin Olofsdotter (1700–76). Han var ogift. Daniel Perssons halva del av nybygget ägdes 1798 av Anders Jönsson. Han var troligen identisk med den Anders Jonsson som 1790 var nybyggare i Klinträsk, då han gifte sig.

Erik Andersson (1738–92) från Gummark 1 köpte halva nybygget 1775 av Daniel Persson. Rätten genomförde en syn av nybygget, för att utröna om två nybyggare kunde livnära sig där. Av kostnadsskäl utfördes synen 12 september av Olof Carlsson i Stavaträsk. Då hade Erik Andersson redan bosatt sig på nybygget. Vid Grundträskbäcken fanns ytterligare ängar vilka var på 12 skrindland, på Småträskmyran 8 skrindland och Stenträskmyran 4 skrindland. Rätten fann att eftersom det fanns ytterligare 24 skrindlands slätter så kunde nybygget livnära två nybyggare. Rätten vidarebefordrade ansökan om klyvning av nybygget till landshövdingen. Erik Andersson hade 1772 insynat nybygget Mörttjärn i Malå socken tillsammans med brodern Olof Andersson, men nybygget blev inte av vid denna tidpunkt.

Erik Andersson var första gången gift 1756 med Maria Persdotter (1741–76) från Burvik 6, vilken flyttade med maken till Klinträsk 1775. Efter hennes död gifte Erik Andersson om sig samma år med Maria Eriksdotter (1746–1827) från Boviken 3. Makarna hade barnen Katarina (1777–1807), Erik (1779–1801) och Anna (1784–1827). Erik Anderssons änka var nybyggare 1798.

Klockträsk

Nybygget utsynades 1776 av Lars Jonsson (1727–1804) från Bodbyn i Burträsk socken. Häradsrätten höll en syn den 9 september samma år, då det konstaterades att Klockträsket låg en mil nordväst om Bjurvattnet. Vid träsket fanns gott om gran- och tallskog, som Lars Jonsson redan börjat fälla. Han hade påbörjat uppbyggnaden av åkern hösten 1775, då han hade ett skälslands utsäde. Jordmånen bestod av vit och röd sandmylla, och närmare träsket mera inslag av lera. På Bergstjärnsmyran som låg 3/8 mil väster om träsket fanns röjningsland som kunde ge 7 skrindor hö. På Gäddmyran nordväst om Klockträsket fanns 2 skrindor och på Spikstarrmyran 4 skrindor. Längst ut vid Gäddträsket fanns röjningsland till 3 skrindor hö. Vid Belstjärnen fanns 2 skrindor och på Pottmyran 6 skrindor. Svalamyran, som endast till hälften kunde tåla att bärgas årligen, kunde ge 4 skrindor hö. Yttre Sjulsmyran kunde ge 5 skrindor hö och Bratmyran norr om Gäddträsket 2 skrindor. Skrävermyran (Skråfwermyran), som låg sydost om Klockträsket, kunde ge en skrinda och ett röjningsland öster om Lars Jonssons gårdsplats kunde ge en skrinda. Tillsammans gav nybygget 37 skrindor hö.

Lars Jonsson hade redan byggt en kammare med en lada intill, fähus och en stolpbod. Han hade även gjort en tomt till en kornlada. Vidare hade Lars Jonsson uppsatt 200 famnar gårdsgårdar. Fiskevatten fanns i Klockträsket, Långträsket och Gäddträsket. Kvarnställe fanns nära gårdsbyggnaderna. Lämplig skog till husbyggnad fanns nära gårdsplatsen. Nybygget hade gott mulbete och flakaland. Ingen hade något att anmärka mot utsyningen, varför Lars Jonsson uppmanades ansöka om frihetsbrev hos landshövdingen. Tillståndet kom 1778.

Lars Jonsson var en son till Jon Johansson och Sara Andersdotter på Bodbyn 10 i Kvarnriset i Burträsk socken. Lars Jonsson gifte sig 1747 med Marta Jonsdotter (1726–90) från Bodbyn. Makarna hade barnen Sara f. 1748 som blev gift med soldaten David Danielsson Vippa i Burträsk, Anna f. 1750, Jonas f. 1753 som blev soldat Boberg, Maria f. 1755, Lars (1758–1808), Margareta f. 1759, Katarina (1761–1819), Johan (1763–1840) som bosatte sig i Nyholm och Strömfors, samt Britta (1765–1847). Familjen hade tidigare bott på Hornstråk 1.

Sonen Johan Larsson ägde nybygget 1785 och han gifte sig 1789. Nybygget delades omkring 1790 då Lars Larsson från Strömfors ägde en halva. Han överlät snart nybygget till Adolf Olofsson från Bjurvattnet 3. Lars Larsson var 1784 torpare hos svågern Jon Månsson i Varuträsk. Åbyggnaderna låg på norra sidan om Klockträskets västra ände, men åkern var så frostlät att nytt åkerställe synades ut 1799 på södra sidan bäcken. Slätterängarna var vitt spridda, från Belstjärn i norr till Gäddträsket i väster. Belstjärn uttalas "bellsch 'tjänn".¹⁸⁸

Kåtaselet

Häradsrätten höll en syn av nybygget den 13 september 1785, då sökandena Anders Johansson och Sven Svensson var närvarande. Åkermarken låg på norra sidan av Kåtaselet i Byskeälven och bestod av stenbunden och sandaktig jordmån. På platsen växte stor tallskog. Nordväst om åkern fanns inom lappmarksrådet en myr och en liten tjärn som gav 2 skrindor hö. Intill Kåtaselet och även inom lappmarksgränsen fanns 3 skrindor hö. På en holme och en udde ovanför forsen som låg mellan

Kåtaselet och Garaselet (skrevs Kajraselet) kunde 3 skrindor bärgas. Vid en bäck vid Stockberget fanns en skrinda hö. På en myr sydväst om berget kunde 2 skrindor bärgas. Nordost om åkerstället vid Lillträskbäcken fanns 12 skrindor hö och på Tjärnmyran 8 skrindor. På en stor myr intill fanns 15 skrindor. Vid Andersträsket fanns en skrinda (kallas i dag Antakträsket). Røjningsland intill Kåtaselet och älven kunde ge 4 skrindor hö. På en holme eller en udde i älven ovanför forsen mellan Kåtaselet och Garaselet fanns 6 skrindor hö. Vid en vik av Byskeälven nedanför lappmarksrådet fanns en skrinda hö, och på holmar och uddar mellan Garaselet och stora forsen 5 skrindor hö. Vid Skogräskärret nedanför lappmarksrådet en skrinda och mellan Garaselet och stora forsen fanns sjöfoder som gav 2 skrindor. Sjöfoder vid Andersträsket gav 3 skrindor och sjöfoder i Ökträsket kunde ge en skrinda. Sammanlagda antalet skrindor var 68, varav 9 låg ovanför lappmarksgränsen. Kvarnställe fanns vid Storforsen i Byskeälven. Mulbetet på norra sidan av älven ansågs svagt, varför boende i närheten medgav att nybyggarna fick nyttja mulbete söder om älven. Husbehovsfiske fanns i Andersträsket, Lillträsket, Kåtaselet och Garaselet. Nybyggaren Per Ersson i Ånäset, vilken bodde närmast nybygget, hade ingenting att erindra. Lappen Jon Sjulsson på Kåtaselslandet hade ingenting att anmärka mot utsyningen av slättermarkerna, medan han inte ville gå med på annat fiske än husbehovsfisket i utsynade sjöar och sel. Fisket i Garaselet yrkade han att få ha ensamrätt på. Rätten tillstyrke nybyggarna och hänvisade Anders Johansson och Sven Svensson att söka tillstånd och frihetsår hos landshövdingen. År 1783 fanns Sven Svensson och Anders Johansson i Glommerträsk, troligen var de drängar där. De lyckades då stoppa Per Eriksson i Ånäset som ville utsyna marken vid Kåtaselet under sitt nybygge.

Litteratur: Gunnarsson, Alf & Larsson, Gustav, *Kåtaselet – Hemberg, från forntid till nutid: med Garaselet – Lappviken, lappskattelandet Kåtesoen: nybyggarepoken*, Stockholm 1992, 300 s. ill.

Kåtaselet 1

Anders Johansson f. 1749 från Långträsk 1 och hans hustru Maria Andersdotter f. 1756 från Glommerträsk i Arvidsjaurs socken fick 1786 tillstånd till nybygget. Makarna hade barnen Johannes f. 1778, Katarina f. 1779, Maria Kristina f. 1781, Anders f. 1784, Lars f. 1790 samt Anna Katarina f. 1794. Anders Johansson var fortfarande ägare 1798.

Kåtaselet 2

Sven Svensson f. 1757, som var en son till soldaten Sven Andersson Hägg på roten 78 i Degerbyn, insynade 1786 den andra halvan av nybygget. Han hade gift sig 1785 med Magdalena Andersdotter f. 1758. Makarna hade barnen Britta Kajsa f. 1786 som blev gift med Hans Hansson i Högrännan i Arvidsjaurs socken, Anders f. 1788, Sven f. 1789, Jonas f. 1791, Magdalena f. 1793, Maja Stina f. 1795, Anna Greta f. 1798 samt Eva Kajsa f. 1802. Sven Svensson var fortfarande ägare 1798.

Långnästräsk

Nybygget fick sitt tillstånd 1778. Olof Andersson (1747–1833) från Storkågeträsk 2 var nybyggare och han gifte sig 1775 med Anna Johansdotter (1737–1815) från Kusmark 7. Olof Andersson gifte om sig 1816 med Katarina Jonsdotter (1755 – 1822) från Storkågeträsk 3. Olof Andersson var barnlös och efterträddes på nybygget av sin systerson. Olof Andersson var en duktig och driftig man. Han fick en medalj för sin odlarbragd och gick själv till Skellefteå för att hämta den.

Nils Zackrisson f. 1766 från Storkågeträsk 1 bodde på nybygget 1796. Han var gift med Greta Johansdotter (1762–1815) från Storkågeträsk 4. Makarna hade barnen Johan f. 1794, Britta f. 1795, Zackarias f. 1797 som flyttade till Glommersträsk i Arvidsjaurs socken, Anna (1798–1827), Greta (1799–1880), Nils (1801–01), Nils (1802–23), en dödfödd son 1804, samt Maria f. 1807.

Melsträsk

Nybyggaren Mikael Olofsson i Finnträsk ansökte 1777 hos landshövdingen om att få ta upp ett nybygge vid Melträsket. Landshövdingens resolution kom 28 oktober samma år, och häradsrätten höll en syn den 6 juni 1778. Nybygget låg ½ mil från Degerträsk nybygge och åkermark fanns på norra sidan av Melträsket. Jordmänen bestod av stebunden sand och sandmylla och täcktes av grov björkskog och granskog. Äng fanns på Storflarkmyran där röjningsland kunde uppbrukas och ge 3 skrindor hö. Vid Lillträsket fanns en skrinda, och vid Grundträsktjärnen och en myr intill fanns 3 skrindor. Svanmyran som låg intill Finnträsket kunde ge 2 skrindor, och ytterligare 2 skrindor fanns norr om sjön. Vid Svarttjärn kunde man slå 2 skrindor och lika mycket på en myr intill. En myr mellan Finnträsket och Melträsket kunde ge 2 skrindor och ett röjningsland 1/8 mil söder om åkerstället kunde efter upparbetning ge en skrinda. Det totala antalet lass äng var 24. Dessutom fanns ett röjningsland mellan Melträsk och Degerträsk som kunde ge 10 skrindor hö. Esaias Jonsson i Degerträsk menade att området tillhörde honom, men han hade inga papper på det. Saken skulle undersökas vidare av häradsrätten.

Timmer till husbyggnad fanns av gran men inte mycket av tall. Nävertäkt och kvarnställe fanns dessutom. Häradsrätten gav sitt tillstånd till nybygget.

Jonas Jonsson (1752–1808) från Storkåge 7 var nybyggare i Melträsk 1783. Han gifte sig samma år med Katarina Andersdotter (1751–1841) från Kusmark. Makarna hade barnen Maria (1777–1860), Katarina (1779–1824), Kristina f. 1780, Britta (1781–83), Anna (1783–1823), Britta f. 1785, Marta (1787–1861), Britta (1789–91), Margareta (1790–92), Jon (1792–1868) samt Anders (1794–96). Åren 1785–90 ägde gamla Jon Jonsson nr 1 och unga Jon Jonsson nr 2.

Missenträsk

År 1772 utsynade länsman och två nämndemän från Arvidsjaurs socken två nybyggen strax öster om sjön Missenträsket. Nybyggare var soldaten Olof Bjur från roten 80 i Stämmingsgården och soldatsonen Samuel Jakobsson från samma by. Åkerjord fanns norr om Missenträsket vid östra änden av sjön. Marken var stebunden och bevuxen med granskog. Söder om träsket fanns mera åkermark att uppodla. På en myr söder om träsket fanns ängar som kunde ge 20 skrindor hö och

vid en bäck som löpte ut ur träsket samt stränderna av träsket fanns 15 skrindor. Denna strandslätter hade i två års tid brukats av Erik Eriksson i Ullbergsträsk, trots att den inte låg under hans nybygge. Vidare fanns längs bäcken som gick till Grundträsket ungefär en fjärdingsväg från Missenträsket ängar vilka kunde ge 50 skrindor. Väster om träsket fanns ängar som kunde ge 5 skrindor och norr om träsket fanns röjningsland på 2 skrindland. Vid Lillträsket fanns 4 skrindors röjningsland. Kvarnställe fanns i Missenträskbäcken och fiske i Missenträsket. Synemännen menade att nybyggarna även kunde få fiska i Grund- och Bredträskan, "Bretträsk", vilka en tid nyttjats av nybyggarna i Granbergsträsk och Ullbergsträsk. Nybygget hade tillräckligt med bete och skog. Synemännen kunde inte med säkerhet säga om nybygget låg inom Skellefteå socken eller inom lappmarken. Detta berodde på att rålinjen inte var utmärkt och uppstakad. Nybyggarna skulle ansöka hos landshövdingen om tillstånd för nybyggena. Då kunde även tas ställning till nybyggets eventuella förbindelse med Nasafjälls silververk.

Olof Bjur verkar aldrig ha flyttat till Missenträsk. Samuel Jakobsson var en son till Jakob Eskilsson Håman och Helena Andersdotter på roten 81 Håman. Hela familjen flyttade till Missenträsk. Jakob Eskilsson Håman f. 1727, som kom från Piteå socken, var soldat på roten 81 Håman 1747–59. Han gifte sig med Helena Andersdotter f. 1725, som var en dotter till soldaten Anders Persson Håman.

Jakob Eskilssons far, Eskil Jakobsson, var född i Österbotten, men senare gift i Piteå socken med Agneta eller Anna Persdotter. Eskil och Agneta bodde i Stämningsgården från 1740-talet. Jakob Eskilsson och Helena hade barnen Samuel f. 1750, Anna f. 1752, Eva f. 1754, Helena f. 1755, Magdalena f. 1760, Jakob (1760–1847), Marta f. 1762, NN f. 1765 samt Magdalena f. 1768.

Samuel Jakobsson var gift första gången med Katarina Danielsdotter f. 1747 från Medle 9 och andra gången med Margareta Johansdotter (1753–1834) från Medle 1. Samuel Jakobsson hade dottern Helena f. 1771.

Mossarotträsk

Nybygget utsynades 1780 för Jakob Nilsson (1735–1824) från Hornsträsk 2. Häradsrätten höll en syn den 13 september, då det konstaterades att åkerjorden låg norr om Mossarotträsket, vilket låg $\frac{3}{4}$ mil nordost om Hornsträsket. Marken som bestod av sandmylla var beväxt med tallskog. Ängar fanns på Åmyran, som låg strax väster om åkern, och där kunde bärgas 10 skrindor hö. På ömse sidor om Grundträskälven fanns röjningsland som kunde ge 5 skrindor. Mellan Nyträsket och Lillträsket på bägge sidor om bäcken fanns vidare röjningsland vilket kunde ge 3 skrindor. Norr om Nyträsket fanns 5 skrindor hö och vid Abborrbäcken fanns ängar som efter röjning kunde ge 2 skrindor. $\frac{1}{4}$ mil nordväst om åkerstället och från Åliden upp till Granbergsträsks nedersta kvarnställe fanns mark där det nu växte grov gran- och björkskog, men efter röjning kunde marken ge 6 skrindor hö. På Granbäcksmyrn kunde 4 skrindor bärgas och på Korsmyran kunde efter dikning bärgas 8 skrindor. Kläppmyran kunde ge 2 skrindor och Stavträskmyran en skrinda. Totala antalet skrindor hö var 46.

Kvarnställe fanns i Grundträskån eller i Abborrbäcken. Mulbetet ansågs vara svagt. Fiske fanns i Nyträsket, Stryckselet (Ströckselet), Vällingträsket (Ströckträsket) och Ostrträsket. Ingen protesterade mot utsyningen, trots att utsyningen

omfattade röjningslandet på ömse sidor om Grundträskån som Anders Larsson i Jörn påstods sig äga. Häradsrätten gav sitt tillstånd och uppmanade Jakob Nilsson att söka tillstånd hos landshövdingen, men även att han anmälde att han sökte utsyna mark som tidigare utsynats till Anders Larsson i Jörn.

Sonen Nils Jakobsson f. 1760 övertog ca 1785 nybygget. Han gifte sig 1788 och sonen Nils dog 1798. Nils Jakobsson överlät stället år 1800 till f.d. soldaten Lars Larsson Junkare från Storkåge på roten 102.

Pärlström (Perludden)

Nybygget utsynades 1780 vid Skidträsket för Jakob Nilsson från Hornsträsk. Häradsrätten höll en syn den 12 september, då det konstaterades att platsen låg 1/16 mil nordväst om Hornsträsk och på norra sidan av Skidträskån (Skiträsk Elfven). Åkermarken bestod av sandmylla som var något stenbunden. På platsen växte tall och gammal björkskog. Ängar fanns vid stränder strax norr om åkerstället där det även fanns röjningsland, och marken kunde ge 1½ skrinda hö. Vistjärnen (wistjern) kunde efter utdikning ge litet hö. Vid Myrbäcken hade Jakob Nilsson redan satt upp en lada och röjt 3 skrindlands äng, men det gick att röja ytterligare 2 skrindland. Från Perludden eller Skidträsket på östra sidan av Skidträskån ner till Storudden, och på den västra sidan ner till färjestället fanns röjd och oröjd mark som kunde ge 3½ skrinda hö. Vid Årisänget hade Jakob Nilsson redan röjt 3 skrindland och satt upp en lada, men det gick att röja ytterligare 3 skrindland. Väster om Skidträskån från Bjurstumoran ner till Storholmen och på västra sidan från Lillbrännmyran och ner till samma holme fanns ängar som gav 8 skrindor hö. Detta område var beväxt med vide och stor björkskog och granskog. Nedströms Storholmen och ner till en plats som låg ¼ mil från Gumboda nybygge fanns röjningsland som kunde ge 15 skrindland hö. Innanför Skidträsket fanns en myr och röjningsland som kunde ge 2 skrindor. På Ladumyran, Bergsmyrans, Slåttmyrans och Kågeträsktjärnsmyran kunde utan röjning bärgas 11 skrindor hö. Totala antalet skrindor var 56.

På nybygget fanns tillgång på timmer men mulbetet var svagt. Kvarnställe fanns i Myrbäcken. Ingen hade några invändningar mot nybygget. Anders Matsson i Gumboda var orolig att han skulle mista ängar vid Bjurstutträskån, men detta hade inte skett. Jakob Nilsson uppmanades att ansöka om tillstånd för nybygget hos landshövdingen.

Jakob Nilsson överlät 1789 stället till mågen Mårten Andersson. Mårten Andersson f. 1765 var son till soldaten Anders Blylod f. 1741 och hans hustru Magdalena Eriksdotter (1734–99) i Bjurvattnet på roten 66. Mårten Andersson var gift med Margareta Jakobsdotter (1761–1833) från Hornsträsk 2. Makarna hade barnen Anders f. 1787, Jakob (1788–88), Johan f. 1791, Margareta (1794–1885) som blev gift med Olof Persson som var nybyggare i Suddesjaur i Arvidsjaurs socken, samt Magdalena (1794–94). Familjen bodde 1788 i Hornsträsk. Beträffande litteratur, se under Hornsträsk.

Rörträsk

Nybygget utsynades första gången 1767 av drängarna Per Andersson och Karl Olofsson från Kusmark. Rörträsket uppgavs ligga en mil nordväst om Lillkågeträsk.

I en granlid nära träsket fanns lämplig åkermark som dock var stenbunden. Mellan stenarna fanns sandmylla. Marken uppgavs vara tillräcklig för två nybyggen. Ångsmark fanns på Södra Klövermyran som låg intill träsket där det fanns 18–20 skrindor hö, men siffran korrigerades till 12 skrindor. Vid bäcken som gick intill den tidigare myren fanns 4 skrindor hö som kunde utökas med 2 skrindor efter röjning. På Norra Klövermyran fanns 6 skrindor hö och på Långmyran 3 skrindor. En myr norr om Klöverberget kunde ge 2 skrindor och ett röjningsland vid Tvärån gav 4 skrindor. Vid Tväråträsket som låg 1/8 mil norr om nybygget hade Fällfors byamän 6 laduängar som gav 20 skrindor hö. Gårdsplats fanns intill åkern. Nybygget hade gott mulbete, och timmer och näver till husbehov. Kvarnställe fanns i Tvärån, och det fanns möjlighet till lite fiske i Rörträsket. Fällfors byamän ville behålla ängarna vid Tväråträsket. Fänrik Petter Holmström ville på intressenterna i Kågeträsk kopparverks vägnar att nybyggarna skulle förbindas att leverera kol och utföra körslor till kopparverket.

Utsynarna av nybygget ville ha uppskov med ansökan, eftersom man ville hitta ett nytt ställe för åkern, och man hade funnit lämplig mark 1/8 mil öster om föregående plats. Om man hittade andra lägenheter skulle en ny syn hållas. Nybygget blev inte anlagt och Karl Olofsson blev nybyggare i Norra Bastuträsk 1778. Rörträsk blev upptaget på nytt 1779 av drängen Johan Danielsson.

Nybygget låg en mil nordväst om Lillkågeträsk och åkern låg i Rörträskliden och Norra Träskudden. Jordmänen bestod av röd sandmylla och marken var stenbunden. På platsen växte grov granskog. På Långmyran fanns 3 skrindor och små myrar och sankaställen (drävjor) väster därom gav 7 skrindor. Fyra myrar väster om Rörträsket gav 6 skrindor och röjningsland på samma ställe kunde ge 2 skrindor. Vid Bälltjärnarna (Belstjernarne) fanns 2 skrindor hö. Vid en bäckmyrning på norra sidan av Rörträsket kunde man bärga en skrinda fräken, och röjningsland intill bäcken kunde ge en skrinda. Totala antalet skrindor hö uppgick till 34. Gårdstomt fanns intill åkern. Talltimmer fanns till husbyggnad, men detta fanns inte nära tomt. Nävertäkt fanns till husbehov och mulbete var gott. Kvarnställe fanns i Djupgrovforsen. Det fanns lite fiske i Rörträsket och Bälltjärnarna. Nybyggaren Erik Mikaelsson i Klöverfors hade inga invändningar mot nybygget. Johan Danielsson hade köpt delar av Klövermyran år 1778 av Lars Svensson för 5 riksdaler, 26 skillingar och 8 runstycken. Marken gav 12 skrindor hö. Lars Svensson ansåg att myren låg för avlägset från hans hemman i Lillkågeträsk. Johan Danielsson skulle ta på sig hälften av skatten för Klövermyran, som några år innan påsattes Lars Svenssons och Erik Mikaelssons hemman i Lillkågeträsk och som uppgick till 1/32 mantal. Häradsrätten godkände nybygget och hänvisade Johan Danielsson till landshövdingen för tillstånd och frihetsår.

Johan Danielsson (1745–1820) från Medle 9 var gift med Greta Larsdotter f. 1758 från Lillkågeträsk 3. Makarna hade barnen Daniel f. 1780, Katarina f. 1782, Lars (1784–1858), Britta (1786–1828), Margareta (1786–86), Greta f. 1788, Kristina (1791–1800), Maria (1793–1866), Johannes (1796–96), Sara (1797–1868), Eva (1799–1867) samt Karl (1803–03). Nybygget kallades 1780–85 för Klövermyran. Stor-Bälltjärnen och Lill-Bälltjärnen uttalas idag 'belt tschenn'.

Småträsk

Nybygget fick sitt frihetsbrev 1785. Nybyggare var Lars Öndesson (1751–1812) från roten 68 Lamm, vilken gifte sig första gången 1785 med Kristina Eriksdotter (1756–1800) från Boviken 3. Han gifte om sig 1801 med Britta Persdotter f. 1781 från Änäset. Lars Öndesson hade barnen Maria (1790–1800), Kristina (1791–1800), Lars (1793–94), Eva Stina d. 1794, Katarina (1794–95), Erik (1795–96), Östen f. 1797, Britta Kajsa (1799–1802), Per f. 1802, Maria f. 1803, Jon och Lars f. 1805, Britta Kajsa (1808–1868) samt Eva (1811–27). Lars Öndesson var fortfarande ägare 1798.

Litteratur: Lindqvist, Mats, *Småträsk 1784–1984: en skrift till 200-årsjubileet*, Karlstad 1983, 40 s. ill. Duplic.

Stensträsk

Nybygget fick sitt tillstånd 1789. Nybyggare var Anders Olofsson (1756–1802) från Morön 3, vilken gifte sig 1792 med Katarina Samueldotter f. 1774. Makarna hade barnen Lisa (1792–1852), Olof (1793–1877), Samuel (1796–1809) samt Erik (1800–00). År 1798 hette nybyggarna Anders Olofsson och Nils Olofsson.

Storträsk

Nybygget blev utsynat 1776 av Jakob Svensson. Häradsrätten höll den 4 september en syn som genomfördes av länsman Per Israelsson Käck samt Hans Jonsson och Anders Johansson från Glommerträsk i Arvidsjaurs socken. De fann åkermark på norra sidan av träsket på västra änden. Marken bestod av sand och var beväxt med gran och björk. Marken var stenbunden. Ytterligare åkerjord fanns på en udde i yttre änden av träsket. I Storträskälven fanns tjänligt kvarnställe och vid samma bäck fanns röjningsland som kunde ge 4 skrindor hö. På Storklintmyran, som låg söder om kvarnstället, fanns 6 skrindlands naturlig slätter. På Långhultmyran, från Talludden till Gräsbäcken, fanns 7 skrindlands naturliga ängar. Vid Anderträsket fanns äng som gav 2 skrindland hö, och vid Avabäcken röjningsland som också kunde ge 2 skrindland. På platsen fanns 2 skrindor naturlig slättermark, och öster om Avan fanns likaså 2 skrindor. Vid Storträskkärret fanns 4 skrindor hö, varav 2 behövde röjas och 2 var naturlig slätter. Vid Pjäsörbäcken, "Piässörbäcken," fanns röjningsland som gav 8 skrindor och vid Vällingån, "Vällingträskälven," 5 skrindor röjningsland. Söder om Storträsket fanns naturliga ängar som gav 5 skrindor hö. Tillräckligt mulbete fanns väster och söder om Storträsket. Det fanns ingen i närheten som led intrång av nybygget varför Jakob Svensson hänvisades till landshövdingen för att söka om tillstånd och frihetsbrev.

Den förste nybyggaren i Storträsk var alltså Jakob Svensson (1747–1806) från Tuvan, som var en son till soldaten Sven Jakobsson Tuva och hans hustru Margareta Andersdotter, f. 1710 på roten 23. Han gifte sig 1771 med Katarina Andersdotter (1750–1838). Makarna hade barnen Sven (1772–72), Margareta f. 1774, Anna Katarina f. 1776, Anders (1781–81), Per f. 1783 samt Eva Marta (1787–87). År 1790 var nybygget delat och Erik Andersson ägde en halva.

Litteratur: Tillgren, Gustaf, *Storträsk historia*, Skellefteå 1993, 112 s. ill. Duplic.

Stryckfors

Nybygget Stryckfors ligger emellan Fällfors och Åselet vid Byskeälven. Stryckfors nybygge beviljades till anläggning 1796. Men redan 1775 gjordes för Tomas Ersson Frimodig en besiktning av nybrukslägenheten Stryckfors av länsman och två nämndemän utsedda av tinget.

Vid synen konstaterades att Stryckfors (Ströcksforsen) låg en mil nordväst om Fällfors uppför Byskeälven. Platsen låg mitt mellan Åselet och Fällfors. Åkerstället låg på en hed på norra sidan om älven. Jorden bestod av fin sandmylla och var beväxt med gran- och tallskog.

Ängar fanns på ömse sidor av älven, 1/8 mil nedströms från åkern. Ängarna fanns på uddar och stränder som på vissa ställen var smala. Stormjölastranden som låg ½ mil uppströms åkerstället kunde bärgas utan röjning. Stranden samt ett kärr och en myr kunde ge 20 skrindor hö. Det var ovisst hur mycket marken kunde ge efter röjning. Marken var nu beväxt med stor gran- och björkskog samt med vide, och den ansågs kostsam att röja. Efter röjning skulle ängesmarken bli tillräcklig för ett nybygge, men kärret och myren krävde dikning. På Malbäcksmyran kunde man bärga 2 skrindor hö.

Timmer fanns nära åkern och näver fanns knappt till husbehov. Kvarnställe fanns 1/8 mil från åkern och kvarnen kunde gå höst och vår. Litet fiske fanns i Finnträsket och Medelträsket samt i Hundtjärn. Det fanns tillräcklig renmossatäkt men inte så rikligt mulbete. Fällfors byamän fanns inte med på synen, trots att deras ägor slutade strax utanför den utsynade marken. De hade nyligen röjt de ängar som låg närmast nybygget.¹⁸⁹

Tomas Ersson Frimodig uppmanades i synehandlingens hämta tillstånd hos landshövdingen för nybygget, då det inte fanns några invändningar mot detta.

Förste nybyggare var avskedade soldaten Tomas Ersson Frimodig (1737–1805) från Fällfors 3 och roten 119. Han gifte sig 1761 med Kerstin Christiersdotter (1734–78) från Drängsmark 12. Andra gången var han gift med Sara Andersdotter (1736–1817) från Ostvik 8. Han hade barnen Britta f. 1762, Katarina (1764–1815), Erik (1766–70), Katarina f. 1770, Sara (1777–77), Erik (1780–81) samt Anna (1782–1816). År 1786 betalade Tomas Ersson i Stryckfors skatt för tobak och 1791 för fönster och sidentyg. Hemmanets mantal blev 7/32.

Ullbergsträsk

Johan Johansson (–1761) från Kusmark 17 ville 1737 ta upp ett nybygge vid Ullbergsträsket, och häradsrätten företog en syn. Vid gårdsstället fanns lämplig åkermark till ett tunnlands vidd. Ett tunnlands åker fanns även på Storholmen i sjön Ullbergsträsket. Vid Lappträskälven fanns äng till 10 skrindor hö. ¼ mil från förra stället fanns myrar och stränder som kunde ge 30 skrindor hö. Det fanns nödortfåg timmerskog till husbyggnad, nödig vedbrand men ingen skog till svedjebruk, eftersom skogen var gles och hade mindre lämplig jordmån. Bonden Lars Carlsson i Stavaträsk samtyckte till nybygget. Länsmannen Anders Lundström och nämndemannen Johan Jonsson från Storkåge hade inte klart för sig om Ullbergsträsk låg inom Skellefteå socken eller inom lappmarken. Enligt nämndemannen Erik Persson i Storkågeträsk gick rådet mellan lappmarken och Skellefteå socken över

Stora Lappträsket, $\frac{3}{4}$ mil väster om Ullbergsträsk. Skellefteå socken hade ansvar för att föra lappträsternas spannmål till lappmarksrådet. Men eftersom de inte kunde komma till Stora Lappträsket med hästar hade de överenskommit med lapparna att bytet av transport skulle ske i Kågeträsk. Johan Johansson fick 35 års frihet innan nybygget skulle skatta. Landshövdingen ville dock höra lapparna i Arvidsjaur innan nybygget kunde godkännas. Detta beroende på den oklarhet som förelåg i fråga om Ullbergsträskets belägenhet. Fisket i sjön hade tidigare nyttjats av Måns Olofsson i Kusmark och Olof Ambrosiusson i Storkågeträsk.

Johan Johansson bodde troligen i Ullbergsträsk fram till 1738–39 då han bytte hemman med Lars Svensson på Kusmark 22. Lars Svensson bodde sannolikt i Ullbergsträsk från 1738–39 och fanns i mantalslängden 1741–42. Lars Svensson var sedan 1728 gift med Anna Andersdotter (1698–1765). Lars Svensson var sannolikt soldat från 7 januari 1742 på roten 45 Gärs och han dog den 2 augusti samma år. Gården var öde 1742.

Därefter låg nybygget öde till 1752. År 1749 berättades att nybygget hade upptagits några år tidigare men sedan blivit öde p.g.a. ägornas svaghet samt det stora avståndet från andra byar. Stora ansträngningar hade gjorts för att få en brukare till nybygget men ingen hade velat ta upp det.

Erik Eriksson Järpe (1718–90) från Tjärn 1, vilken varit soldat på roten 54 Järpe 1738–52, var ägare till gården 1752–79. Han hade gift sig 1738 med Kerstin Johansdotter (1710–53) från Bastuträsk 2. Han gifte sig en andra gång 1753 med Karin Persdotter (1723–1800) från Falmark 1. Erik Eriksson hade barnen Karin som dog 1739, Erik f. 1745 som övertog en del av nybygget, Johan (1746–1803) som var soldat på roten 77 Lindskog och sedan nybyggare i Ånäset, Stina (1748–1829) som var piga i Myckle och hade två barn utom äktenskapet samt gift sig 1792, dödfödd dotter 1751, Katarina (– 1753), Margareta (1754–54), Per (1756–1814) som blev nybyggare i Ånäset och Granberg, Jonas (1757–1807) som blev nybyggare i Ånäset, Lars f. 1758 som var nybyggare i Järpträsk och Glommersträsk i Arvidsjaur socken och därefter på hemgården, Olof f. 1760 som bodde på gården ett antal år och sedan flyttade till Glommersträsk, samt Katarina (1761–90) som gifte sig med Erik Hindriksson från Pjesker i Arvidsjaur socken. Erik Eriksson med familj bodde på Drängsmark 1 från ungefär 1749 – ungefär 1754.

Häradsrätten hade en ny utsyning av åkrar och ängar 1779. Öppen åker fanns till 3 tunnors utsäde och dessutom fanns tillräcklig mark till mera åker. Men marken var stenbunden, varför den var besvärlig att uppodla. Åkern var till största delen frostfri. Nordväst om gården fanns vid Lappträskälven ängar som gav 16 skrindor hö, och ytterligare 15 skrindor kunde röjas. På Ullbergsmyrn kunde man få 4 skrindor och samma antal på Stormoran, samt ytterligare 2 skrindor efter röjning. På Tjärnmyrn fanns 6 skrindor och på Ladumyrn 5 skrindor. Vid Lappträsket fanns 6 skrindor och en strand vid Ålsån kunde ge en skrinda. På ömse sidor om Ålsån till och med tredje åkroken kunde man efter röjning få 5 skrindor hö. På Nymyrn fanns 3 skrindor och på Stormyrn $1\frac{1}{2}$ skrinda. Intill Stormyrn låg Björkmyrn, som trots att den låg inom Skellefteås sockenrå hade slagits av nybyggaren Anders Bäckström i Glommersträsk inom lappmarken. Erik Eriksson hade bärgat halva myren och fått 3 skrindor hö. Men om myren kunde vinnas tillbaka från Bäckström kunde ytterligare 3 skrindor slås. Ett röjningsland som låg $\frac{1}{4}$ mil i sydväst kunde ge 4 skrindor hö.

Åänget kunde ge 2 skrindor och Lillbäcken en skrinda. På Långhultmyran fanns 6 skrindor och på Åholmen 2 skrindor, men där gick att röja ytterligare ett skrindland. Vid åkern kunde man få 3 skrindor hårdvallshö. Totala antalet skrindor hö var 90½. Nybygget hade gott fiske i Ullbergsträsket (Åhlträsket), Stor- och Lilldjupträsken, 2 stycken Myrträsk, Stensträsket och Ålstjärnen. Det fanns gott mulbete samt tillräcklig timmerskog och nävertäkt. Det fanns även en kvarn som gick hela året. Sonen unga Erik Eriksson f. 1745 brukade en del av nybygget.

År 1779 delades nybygget och Erik Eriksson den yngre blev ägare till Ullbergsträsk 2. Erik Eriksson den äldre ägde nr 1 till ca 1785 och efterträddes av sönerna Lars och Olof. Olof Ersson f. 1760 gifte sig med Marta Larsdotter Lindskog f. 1763, som var en dotter till soldaten Lars Jakobsson Lindskog i Myckle och hans hustru Magdalena Johansdotter på roten 77. Makarna blev efter 1798 nybyggare i Glommerträsk i Arvidsjaur socken. År 1798 ägdes nybygget av bröderna Lars och Olof Eriksson samt Alexander Olofsson som ägde nr 2.

Från byn har nybygget *Ånäset* grundats.

Litteratur: *Boken om Ullbergsträsk: en samling berättelser från 1600-talet till vår tid sammanställd av en fornminneskommitté våren 1971*, Ullbergsträsk 1971, 266 s. ill. ; *Fyra byar: berättelser om folket i byarna Djupträsk, Nyborg, Högbränna och Ullbergsträsk*, Skellefteå 2000, 188 s. ill.

Ånäset

Nybygget utsynades 1779 av Per Eriksson (1756–1814) från Ullbergsträsk. Häradsrätten höll en syn den 30 juni 1779, då det konstaterades att nybygget låg ½ mil norr om Ullbergsträsk på norra sidan av Ålsån. Åkern bestod av sandmylla och var stenbunden. På platsen växte grov tall- och granskog. Ängar fanns på ömse sidor av Ålsån och bestod av uddar och stränder. De sträckte sig från åkerstället och till tredje åkroken från Gammalgården, och kunde efter röjning ge 32 skrindor hö. Gammalgården avser troligen den plats där bosättningen Ålsån fanns i mitten av 1600-talet. Vid en bäck som rann från Lilla Lappträsket till Ålsån kunde man bärga 3 skrindor hö. Marken var bevuxen med vide och björk. ¼ mil i norr från åkerstället vid Gräsandselet fanns röjningsland på ömse sidor om Ålsån samt på holmar i ån. Ängarna kunde ge 33 skrindor hö. Vid yttre änden av Långtjärn kunde man slå en skrinda.

Gårdstomt fanns intill åkerstället. Kvarnställe fanns vid en fors i Ålsån och den kunde gå hela året. Timmer till husbyggnad fanns nära gårdstomten. Fiske fanns i Lillappträsket, Ålsån och Storvattnet. Nybygget hade gott mulbete och näver fanns till taktäckning. Vid utsyningen var gamla och unga Erik Eriksson från Ullbergsträsk närvarande, men ingen protesterade mot utsyningen. Häradsrätten godkände ansökan och hänvisade Per Eriksson till landshövdingen för tillstånd.

Den 8 september 1783 utsynades ytterligare ängar under nybygget vilka låg intill Byskeälven. Utsynare var länsman och några nämndemän från Arvidsjaur socken. Vid Garaselet, "Karaselet," fanns röjningsland som kunde ge 5 skrindor hö, och vid Kåtaselet fanns röjningsland som avkastade 8 skrindor. Byskemyran som låg på södra sidan av älven gav en skrinda hö och Gräsandselet som låg ¼ närmare nybygget gav 6 skrindor. Vid Gräsandselsforsen bredvid Ålsån fanns röjningsland som kunde ge 7 skrindor hö. Tillsammans gav de utsynta ängarna ett tillskott på 27

skrindor hö. Per Eriksson hade nu satt upp gårdsbyggnader och uppodlat åker till 6 skälsland. Gårdsstället var frostlänt och Per Eriksson hade under de tre år han bott på nybygget inte kunnat skörda säd som inte var frostskadad. Ett nytt gårdsställe synades ut, vilket låg 1/8 mil öster om det gamla. Platsen var högre belägen och bestod av sandjord som var stenbunden. Per Eriksson samnyttjade nu en kvarn i Ålsån tillsammans med sina bröder Lars och Olof i Ullbergsträsk. Anders Johansson och Sven Svensson från Glommersträsk i Arvidsjaurs socken protesterade mot utsyningen, eftersom de själva hade tänkt utsyna ett nybygge på platsen. Häradsrättens beslut blev att Anders Johansson och Sven Svensson skulle ansöka om ett nybygge hos landshövdingen.

Per Eriksson (1756–1814) från Ullbergsträsk var gift med Maria Johansdotter (1753–1829), som var soldatdotter från roten 92 Skryt i Storkågeträsk. Makarna hade barnen Britta f. 1781 som blev nybyggarhusfru i Småträsk, Erik f. 1782, Eva (1785–85), Johan f. 1786, Eva (1787–1830), Anna (1790–1867), Per (1792–94), Kristina (1794–94), Johannes (1795–96), Hedda (1798–1886), Lovisa f. 1801, Per f. 1802 samt Stina (1803–03). Nybygget låg på en höjd ca ½ km nordost om Ålsån.

År 1785 utsynade Per Eriksson nybygget Gräsandselet i närheten av nybygget. Det låg ca 2 km norr om Ånäset vid ett sel vid Skogträskbäcken. Hans bror Johan Eriksson (1746–1803) köpte 1787 nybygget och flyttade det till Ånäset där det fick beteckningen Ånäset 2. Orsaken till flyttningen var att duglig åkerjord saknades. År 1794 utsynades Ånäset 3 av Jonas Eriksson (1757–1807) som var en tredje bröder. Per Eriksson lät 1794 utsyna Granberg 1. Nybygget låg på en höjd ca 3 km nordost om Ånäset. Ånäset 1 flyttades 1807 till Granberg och fick beteckningen Granberg 2. Orsaken till flyttningen var att det i Granberg fanns bättre utrymme för åkerjord. Per Eriksson avstod åkern i Ånäset till brorsonen Carl Petter Johansson mot att denne bröt upp en motsvarande åker i Granberg.¹⁹⁰

Åselet

Åselet utsynades 1762 av Olof Andersson från Ersmark. Stränderna och holmarna vid Åselet gav rikt med hö utan att man behövde röja marken, närmare bestämt 45 skrindor. Genom röjning kunde man få mera äng. Vid västra änden av Åselet fanns möjlighet till åker som kunde ge 1 tunnas utsäde. Vid åkern kunde även gårdsbyggnaderna placeras. På det här stället hade Fällfors byamän en bastu. Utsyningen komplicerades av att Fällfors byamän brukat slåttern enligt gammal hävd. Den hade givit ca 45 skrindor. Ängen var särskilt viktig, eftersom Byskeälven ofta svämmade över och skadade den övriga ängen. Olof Jakobsson som varit dräng i Fällfors vittnade och berättade att 6 hjon hade slagit ängarna på somrarna omkring år 1720. De hade arbetat åt Hans Carlsson i Fällfors. Höet hade hässjats och sedan tagits hem på vinterföret. Slätterfolket hade övernattat under bar himmel. Möjligen hade bastun byggts senare som övernattningslokal. Avgörandet blev uppskjutet till en ny syn.¹⁹¹

Olof Andersson (1736–1821) från Ersmark 5 var nybyggare i Åselet från 1762 och fortfarande 1795. Han gifte sig 1764 med Lisa Eriksdotter (1736–1820), som var dotter till korpralen Erik Lång och Lisbeta på roten 121 Lång. Olof Andersson och Lisa hade barnen Anders f. 1765, Erik Åström (1767–1841), Olof (1769–1862), Per (1771–1846) som blev nybyggare i Övre Långträsk i Arvidsjaurs socken, Nils

Åström (1774–1841), Johan (1771–1865) samt Jonas f. 1778. Olof Andersson var ägare till Åselet 2 åren 1775–85. Åselet 2 ägdes 1790–95 av Jon Olofsson och Israel Tiderstedt från Kyrkobordet. Inhysesmannen Anders Larsson bodde i byn 1790–95. Samuel Jonsson i Åselet gifte sig 1782. Anders Olofsson f. 1765 var nybyggare 1798.

Från Åselet har nybygget Långträsk i Arvidsjaurns socken anlagts.

NYBYGGEN INOM KÅGEDALENS FÖRSAMLING

Grånäs (Gräcktjärn)

Bonden Per Persson från Kusmark ansökte 1778 om att få utsyna några nybyggeslägenheter som tillhörde honom. De låg $\frac{1}{2}$ mil från Varuträsk. Jon Israelsson i Kusmark hade också begärt att få syna ut nybyggeslägenheter tillsammans med Johan Olofsson och nämndemannen Christoffer Johansson från samma by. Häradsrätten höll en syn 25 och 26 juni samma år, då två synebeskrivningar gjordes. I den första beskrivningen, som gällde Per Persson, utsynades ett åkerställe vid Hällberget som låg $\frac{1}{2}$ mil från Kusmark. Till nybygget fanns $43\frac{1}{2}$ skrindor hö som låg vid Frängsängset, Anders-Johansmyran, Grånäsängset, Tarsmyrbäcken och Tarsmyrtjärn. Dessutom fanns röjningsland omkring dessa lokaler.

Vid den senare utsyningen fanns ett tjänligt åkerställe $\frac{3}{4}$ mil från Kusmark vid en granlid. Ängarna kunde ge $31\frac{1}{2}$ skrindor hö vid Grånäsängset, Tarsmyrbäcken, Köldmyran, Grövelmyran, Anders Johansmyran, Gräcktjärn, Tarsmyrtjärn samt Hällmyran. Per Persson hade först ansökt om att få ta upp ett nybygge och borde därför ha företrädare. Men de övriga intressenterna menade att de hade bättre åkerställe än Per Persson. De övriga byamännen i Kusmark bestred sökandenas rätt till nybygget, och menade att byamännen sedan gammalt hade uppodlat ängslägenheterna nedanför Tarsmyran. De hänvisade till landshövdingens dom från 31 december 1770, där ängarna tillerkändes hemmanen i Kusmark. Johan Johansson i Varuträsk gjorde anspråk på Frängsängset, röjningslandet där omkring som Per Persson hade synat ut. Dessutom hävdade Johan Johansson rätt till Tarsmyrtjärn, som hade utsynats under Anders Jonssons nybygge i Klintforsliden. Synemännen intygade att större delen av ängarna som hade synats ut sedan gammalt hade upparbetats av byamännen i Kusmark. Vidare att Varuträsk ägde en del av ängarna. De intygade också att landshövdingen 1770 hade tilldömt Jon Israelsson och Johan Olofsson ängarna nedanför Tarsmyran till dess avvitringen var genomförd. Orsaken till att de fick ängarna var att deras hemman bedömdes som svaga. På grund av detta avtog häradsrätten ansökningarna till nybyggen, och byamännen fick behålla sina tidigare rättigheter till dess avvitringen var genomförd.

Bönderna Per Larsson och Olof Persson i Kusmark ansökte 1779 om att få utdika två tjärnar. Häradsrätten höll en syn den 15 september, då det konstaterades att Ladutjärn låg $\frac{1}{2}$ mil sydväst om Kusmark. Sträckan som skulle grävas var 195 alnar. Marken kunde bli tjänlig till äng, om inte tjärnen var för djup. Bäcken var stenig, varför grävningen skulle bli besvärlig och kostsam. "Storgräggjtjärn" var något djupare och låg $\frac{3}{4}$ mil från Kusmark. Ur tjärnen rann en bäck som var 75 alnar lång. Den var stembunden och därför besvärlig och kostsam att gräva ut. Synemännen kunde inte uppskatta hur mycket hö som skulle kunna vinnas från tjärnarna. Bonden Jon Olofsson i Kusmark och flera av grannarna i Kusmark hade sökt att bli delaktiga i utdikningen av tjärnarna. Nämndemannen Christoffer Johansson ville hindra utdik-

ningen, eftersom han själv ansökt att om få ta upp ett nybygge i närheten. Rätten menade att på Kusmarks byaskog fanns två tjärnar som Jon Olofsson och Christoffer Johansson kunde gräva ut. Christoffer Johansson kunde gräva ut Brännsjön vid sin egen gård. Häradsrätten gav tillstånd till Per Larsson och Olof Persson, trots att det var obekant om tjärnarna låg inom byaskogen eller på allmanningen.

Nybygget utsynades 1791 av Kusmarks byamän, i samband med att avvitrningen var avslutad. Samma år fick ett antal bönder i Ersmark tillstånd att anlägga en grovbladig såg vid sammanflödet av Tarsmyrbäcken och Gräcktjärnsbäcken. Sågen kom sannolikt aldrig till stånd. Äldre skrivformer: Gräcktjärn (1779), Storgräggjärn (1779), Gräktjärn (1791), Gräcktjärn (1805), Gräggjärn (1890 och 1910) och Grättjärn (1955). Namnet uttalas ” ’gröcku ’tchänn” eller ”aust i gröckeln”. Nybyggare åren 1793–1848 var Anders Persson (1770–1848) från Varuträsk. Han var en son till inhysesmannen Per Olofsson och Lisa Gertsdotter. Anders Persson var gift med Britta Jonsdotter (1763–1809) från Kusmark 11 och makarna hade barnen Lisa (1793–1871), Jonas (1796–1857), Per (1799–99) samt Britta (1800–61).

Hebbersfors

Jon Larsson (1740–86) från Kusmark 4 var nybyggare i Hebbersfors 1767–86. Utsyningen skedde 1767, och synemännen fann tjänlig åkermark norr om Kågeälven, där det fanns sandmylla. Ängar fanns bl.a. vid Stenbergsmyran och Tarsmyrbäcken. Flera bönder i Kusmark nyttjade ängar i området. Johan Andersson i Kusmark hade vid Tarsmyrbäcken ängar som gav 4 skrindor hö. Han hade även 2 lador. Per Andersson från Kusmark hade vid Klösan ängar som gav 2 skrindor och intill hade Olof Nilsson från samma by ängar med lada som gav 2 skrindor. Vid Lillträskbäcken hade Johan Larsson i Kusmark bärgat 1 skrinda hö. Gårdstomten lades intill åkern. Nybygget hade tillräcklig timmerskog och nävertäkt till husbyggnad, gott mulbete men inget fiske. Kvarnställe fanns i Tarsmyrbäcken.

Bönderna i Kusmark ville behålla sina ängar i området, men fick avslag av rätten. Även intressenterna i Kågeträsk koppargruva hade invändningar mot utsyningen, eftersom det kunde finnas kopparförekomst i markerna. Men skulle nybygget godkännas ville intressenterna med sin talesman fänrik Petter Holmström att nybyggaren skulle förbinda sig att uträtta kolningsarbete och körslor till den tilltänkta gruvan.

Jon Larsson (1740–86) var gift med Anna Olofsdotter (1746–1817) från Gärdsmark 1. Makarna hade barnen Kajsa (1766–1844), Olof f. 1775 och Greta f. 1779. År 1774 var Jon Larsson skyldig avlidne Jonas Uddmans änka Sofia Margareta Höjer i Piteå stad 109 daler och 6 skillingar kopparmynt. År 1777 ansökte Jon Larsson om att i Östra Hebbersfors få ta upp nybygge, vilket sedan kom att kallas Sandfors. Jon Larssons bror Anders Larsson Markstedt bröt kalk i övre Kågedalen i slutet av 1700-talet och det kan ha varit i Hebbersfors.

Abraham Olofsson (1755–1839) från Kusmark 18 var nybyggare i Hebbersfors från 1792. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1755–93) från Kusmark 15. Abraham Olofsson gifte om sig med Magdalena Zackrisdotter (1766–1804), som var en dotter till Zackarias Eriksson på Kyrkobordet vilken kom från Falmark 13, och var tredje gången gift med Sara Eriksdotter (1769–1842) från roten 89 Klockare. Abraham Olofsson hade barnen Olof (1781–1825), Jon (1783–1870), Johan (1784–

1809), Britta (1785–1881), Greta (1786–1869), Anna (1788–88), Sara (1790–1872), Stina (1791–1869), Abraham (1792–1871), styvdottern Sara Olofsdotter (1794–1879), Per (1795–95), Nils (1796–1866), styvsonen Gustav Ferm f. 1797, Carl (1799–1801), Stina f. 1801, Anna f. 1804, Eva (1805–63), Anna (1807–08), Erik (1808–08) samt Anna (1810–10).

Högdal

Anders Larsson Markstedt (1746–1809) på Kusmark 4 lät utsyna nybygget 30 augusti 1780. Det låg $\frac{3}{8}$ mil från Kusmark, och området var beväxt med björk och tall. Kusmarks byamän protesterade mot utsyningen och rätten gick på deras linje. När avvitrningen hade ägt rum kunde läget vara ett annat. Anders Larsson Markstedt verkar dock ha börjat med kalkbrytning i området. Erik Johansson Brodin från Kusmark 2 blev år 1800 nybyggare i Högdal.

Norra Bastuträsk

Soldaten Karl Stålberg ansökte 1777 om att få ta upp ett nybygge vid Norra Bastuträsket. Häradsrätten höll en syn den 10 november 1777, och nybygget befanns ligga $\frac{3}{4}$ mil nordväst om Kusmark. Åkermark fanns på norra sidan av träsket samt på två uddar, och jordmånen bestod av sand- och lermylla. Marken ansågs ha tillräcklig vidd för ett nybygge. Ängar fanns på ömse sidor om Bastubäcken där röjningsland kunde ge 2 skrindor hö. Vidare fanns $2\frac{1}{2}$ skrinda på Bastuslyet och 3 skrindor på norra delen av slyet. På Äspenmyran fanns 3 skrindor och på Vargmyran likaså 3 skrindor. Vid Notviken fanns röjningsland som kunde ge 16 skrindor hö. Där hade Anders Tysk från Kågeträsk satt upp en lada och bärgat $1\frac{1}{2}$ skrinda. På Björnmyran som låg $\frac{1}{4}$ mil nordväst om åkerstället fanns röjningsland som kunde ge 3 skrindor. Myren låg $\frac{3}{4}$ mil från Kusmark, och där hade Per Andersson i Kusmark satt upp en lada och bärgat lite hö. På Vidmyran som låg $\frac{1}{2}$ mil från Kusmark och $\frac{1}{4}$ från Norra Bastuträsk hade Per Persson från Kusmark satt upp en lada. Flera av hans grannar hade delat myren med honom i två fall. Under 1777 hade endast en tredjedel av myren slagits, och den beräknades ge 30 skrindor. Intill myren fanns Vidmyrrödingen som tillhörde Kusmarks by. På ömse sidor om Björnbäcken fanns röjningsland som kunde ge 25 skrindor hö. Området var bevuxet med björk, vide och gran-skog. Totalt fanns det 89 skrindor hö vid nybygget.

Vid åkerstället fanns lämplig gårdstomt samt timmer och näver till husbyggnad. Kvarnställe fanns i Bastubäcken. Nybygget hade gott mulbete och lite fiske i Bastuträsket. Kusmarks byamän berättade att de sedan gammalt brukat Vidmyran och Vidmyrrödingen. Nästan alla deras ängar låg långt från byn. Efter en stunds diskussion med Karl Stålberg förklarade de sig nöjda om de fick behålla övre fallet av Vidmyran och det intill liggande röjningslandet. Stålberg skulle få inre fallet med de röjningsland som låg där intill. Stålberg fick även försäkra att han i framtiden inte skulle begära mera ägor än de som nu utsynades. Stålberg fick även lova att hans kreatur inte skulle göra intrång på Kusmarks ängar förrän de var bärgade. Samma löfte fick Stålberg ge till Kågeträsk byamän. Rätten hänvisade nu Stålberg till landshövdingen för ytterligare tillstånd och för att erhålla frihetsår.

Karl Olofsson Stålberg (1744–1813) var soldat på roten 114 Stålberg i Drängsmark 1769–81. Han var en son till Olof Johansson och Margareta Karlsdotter på Kusmark 15. Stålberg var gift med Maria Jonsdotter (1751–1801) från Storkåge. Makarna hade barnen Margareta (1773–73), Kristina (1774–1809), Olof (1775–1852), Greta (1777–1846), Sara f. 1778, Jonas f. 1779, Jon (1780–1839), Carl f. 1782, Carl (1785–86), Anders f. 1788, Carl f. 1790 samt Olof f. 1792.

Litteratur: *Norra Bastuträsk – Bastuliden, byn mitt i skogen: bygdehistoria*, Norra Bastuträsk 1999, 47 s. +13 s. ill. Duplic.

Sandfors eller Östra Hebbersfors

Jon Larsson i Hebbersfors ansökte 1777 om att få uppodla några åkrar och ängar som låg vid Lillträskströmmen $\frac{1}{4}$ mil österut från nybygget. Häradsrätten höll en syn 29 september 1777. Åkern låg norr om älven och bestod av sand- och lermylla. Platsen, som var bevuxen av tall och gran, ansågs vara mindre utsatt för frost än det gamla åkerstället. På ömse sidor om Lillträskbäcken fanns röjningsland som kunde ge 16 skrindor hö. Vid bäckens utlopp i älven fanns 2 skrindor hö. På Ormslymoran fanns röjningsland som kunde ge 2 skrindor. $\frac{1}{4}$ mil väster om Jon Larssons gård och $\frac{3}{4}$ mil från Kågeträsk fanns vid Kågeälven ett ställe som kallades Översta Åkroken. Vid älvsbacken hade Kågeträsk byamän bärgat en skrinda hö och röjt lite skog. På platsen där det fanns röjningsland som kunde ge 2 skrindor hö hade Kågeträsk byamän nyligen satt upp en lada. Vidare fanns på södra sidan av Kågeälven röjningsland som kunde ge 2 skrindor. Där hade Kågeträsk byamän bärgat en skrinda och satt upp en lada. Närmare Hebbersfors nybygge fanns efter Kågeälven en udde och några små holmar där det fanns röjningsland som kunde ge 3 skrindor hö. På ett kärr närmare nybygget hade Kågeträsk byamän bärgat 3 skrindor utan röjning. Höet förvarades på hässjor. På ömse sidor om Hebbersbäcken ett litet stycke från Översta Åkroken på södra sidan om Kågeälven fanns röjningsland som kunde ge 8 skrindor. Den totala nyinsynade höslättern uppgick till 39 skrindor, varav den största delen måste röjas. Om en ny gård skulle sättas upp på nya åkerstället så fanns tillräckligt timmer på en hed intill åkern. Kvarnställe fanns i Lillträskbäcken.

Kågeträsk byamän gick emot Jon Larssons utsyning, eftersom de röjt ängar och satt upp lador, varför ägorna skulle betraktas som del av deras hemman. Rätten ansåg att Kågeträskborna utfört ringa eller ingen röjning på ängarna, vilka dessutom låg långt från byn. Därför skulle deras invändningar lämnas utan åtgärd. Jon Larsson fick rättighet till den utsynade åkern och de utsynade ängarna. Jon Larsson menade att nybygget i en framtid kunde klyvas. Jon Larsson klagade över Olof Perssons i Kusmark och Jon Perssons i Drängsmark planer på att anlägga en grovbladig såg i Lillträskbäcken nära den utsynta åkern. Bönderna hade även ansökt om att få ta tjärved i närheten. Allt detta kunde leda till att Jon Larsson blev utan skog. En syn på sågen och skogstrakten hade företagits 20 juni samma år. Området kallades för Storsandheden och Bondmyrbergen. Synemännen bekräftade att om bönderna fick detta tillstånd skulle Jon Larsson bli utan skog. Rätten ansåg att sökandena hade goda hemman och bodde i byar som hade sågar, varför de inte behövde det utsynade området. Det förekom även kritik över utsyningen, då kronobefallningsmannen Björk inte hade sett skogsmarken utan endast sågstället i Lillträskbäcken. Även

Kusmarks byamän gick emot utsyningen. Rätten avslog därför Olof och Jon Perssons ansökning om anläggande av en såg och tillstånd till att ta tjärved.

Senare finns ett västra och ett östra Hebbersfors, av vilka det senare sedan byter namn till Sandfors.

Jonas Olofsson Skogsman (1758–1808) från Kusmark 15, som varit soldat på roten 92 Skogsman, blev nybyggare i Sandfors efter 1786. Han var gift med Katarina Persdotter (1762–87) från Drängsmark 13. Jonas Olofsson Skogsman gifte om sig med Stina Larsdotter (1754–1822) från Innervik 2. Jonas Olofsson Skogsman hade barnen Olof Asplund f. 1783, Katarina (1785–85), son f. 1786, Lars (1789–1809), Jonas (1792–93), Jonas (1794–1809) samt Carl (1798–98). Jonas Olofsson var soldat på roten 13 Rosengren 1790–1808 och dog det sistnämnda året i Finland.

Johan Johansson (1772–1856) från Kusmark 10 blev nybyggare i Sandfors 1802. Han gifte sig med Britta Persdotter (1777–1838) från Myckle 6.

NYBYGGEN INOM SKELLEFTEÅ LANDSFÖRSAMLING

Bastunäs

Nybygget utsynades 1770 av drängarna Erik Johansson och Anders Larsson från Ragvaldsträsk. Häradsrätten höll en syn den 9 oktober, då det konstaterades att nybygget låg vid Bastuträskets östra ända på norra sidan av sjön. Platsen låg mellan Svanströms nybygge och Bjurvattnets by. Åkermarken bestod av sandmylla som var stenbunden, och på platsen fanns en del stor tall- och granskog. På tre myrar nära åkerstället fanns ängar som gav 3 skrindor hö. På Bastumyran fanns ängar som Anders Nilsson i Bjurvattnet hade slagit samma sommar och där fått 10 skrindor hö. Fem skrindor var bärgade i en lada och 5 skrindor fanns på hässjor. Dessutom fanns det 6 skrindor som lämnats obärgade. Dessa myrar var magra och kunde därför inte tåla en årlig bärgning. Gräset bestod av spikstarr. Anders Nilsson hade grävt 2 stora diken på myren. På västra sidan om Orrtjärn kunde 4 skrindor hö bärgas, men även denna plats var mager och tålde inte årlig bärgning. På ömse sidor om "Belsälven" fanns ett litet smalt röjningsland som efter röjning kunde ge 3 skrindor hö. "Belsälven" avsåg sannolikt dagens Myrtjärnbäcken som längre uppströms kallas Belstjärnbäcken. Dessa vattendrag är begynnelsen till Klintforsån. På en myr i närheten kunde man få ytterligare en skrinda. På Mossamyran kunde man få en skrinda, och myren hade hittills bärgats av Olof Jonsson i Bjurvattnet. På Spikstarmyran kunde bärgas 3 skrindor hö. Myren som slogs av Olof Jonsson kunde inte bärgas varje år. På en myr eller tjärn sydost om Orrträsket kunde man få en skrinda hö. Myren slogs av Anders Nilsson, som där hade satt upp en liten lada. Vid västra ändan av Bastuträsket fanns en liten myr som hette Potten och som slogs av Bjurvattnets byamän. Där kunde bärgas 3 skrindor hö. Totala antalet skrindor hö var 35. På norra sidan av Bastuträskets västra ände fanns ett åkerställe vid Kankberget där en skogsbrand hade gått fram några år innan synen. Marken som var stenbunden bestod av finare sandmylla.

Kvarnställe för en kvarn som gick höst och vår fanns nära åkerstället. Tjänliga ställen till gårdstomter för två nybyggen fanns, liksom tillräckligt med åker. Det fanns tillräcklig timmerskog samt nävertäkt för husbehov som dock inte låg så nära åkerstället. Fiske till husbehov fanns i Bastuträsket och Orrtjärn, vilket nu innehades av Anders Nilsson i Bjurvattnet. Mulbetet var någorlunda, medan lövskog och furutäkt var ringa.

Bönderna i Bjurvattnet ville behålla sina slättermarker, i synnerhet sedan nybyggare slagit sig ner på andra marker som de tidigare brukat. Om de skulle förlora dessa myrar så skulle deras hemman bli som myrar på utmarken som inte kunde bärgas alla år. Dessutom skulle de inte kunna betala utlagorna. Bjurvattnet hade en gammal lada på Bastumyran och kunde visa ett dombrev från 1767 då de vunnit ängset Potten från Hornsträsk. Rätten frågade om Erik Johansson och Anders Larsson kunde visa på några myrar som inte redan nyttjades av andra bönder. Men sökan-

dena förklarade att de inte hade kunskap om detta. Rätten förklarade att Bjurvattnets ängsmark mestadels låg på utmarken och inte kunde bärgas alla år. Byn hade haft ängarna sedan gammalt, och rätten ansåg det oskäligt att skattlagda hemman skulle förlora mark till nybyggen. Byn ansågs behöva dessa ängar och därför fick man behålla sina ängar, åtminstone tills dess avvitrिंग ägt rum. Nu återstod endast 11 skrindor hö, vilket ansågs för svagt för ett nybygge. Därför avslag rätten ansökan till nybygge. Ett nybygge verkar dock ha tagits upp något senare.

Från 1786 finns Nils Gabrielsson (1749–1824) från Avan 2 som nybyggare i Bastunäs. Han var gift med Magdalena Svensdotter (1753–1811) som var en dotter till soldaten Sven Hägg på roten 78. Makarna hade barnen Gabriel (1775–1809) som blev nybyggare i Karsträsk 1798, Anna (1777–1821), Sven f. 1779, Katarina (1780–80), Nils (1781–83), Britta (1781–1859), Jonas (1784–91), Greta (1786–1867), Nils (1790–1809), Eva (1792–93), Hans Avander (1794–1857) som flyttade till Storkågeträsk samt Eva f. 1798. Familjen bodde 1775 i Avan och 1776–81 i Nyholm samt 1784 i Strömfors. Nils Gabrielsson var fortfarande nybyggare 1800.

Bjurån

Bönderna Johan Johansson och Hans Gabrielsson i Varuträsk ansökte 1775 om att få ta upp ett nybygge i Bjurån. Norr om Bjurån fanns ett åkerställe som bestod av lermylla av tillräckligt omfång. Platsen var bevuxen med tall och gran. Ängar fanns efter Bjurån, "Bjurmyrån," från Myckles rå till Nyängeskläppen. Bönderna i Varuträsk hade redan röjt ängarna, och kunde bärga 87 skrindor hö varje år. Anders Jonsson i Varuträsk hade 13 skrindlands äng och 4 hölador. Han hade 3 hölador i lag med Johan Johansson. I dessa 87 skrindor hö ingick 13 skrindland som Daniel Danielsson i Varuträsk hade röjt upp och där hade 3 hölador. Ängar intill Nyänget kunde röjas upp och ge ytterligare 20 skrindor hö. Gårdstomt fanns nära gårdsstället. Timmer och nävertäkt fanns intill åkerstället. Ett kvarnställe fanns vid Bjurån in på Myckles marker. Nybygget hade nödortfigt mulbete men inget fiske.

Varuträsk fick behålla ängarna, trots att ett nybygge utsynades, men tillståndet gällde endast fram till dess att avvitrningen ägde rum. Då skulle gränsen dras mellan byns ägor å ena sidan, samt nybyggen och kronoallmänningar å andra sidan. Sannolikt förlorade Varuträsk ängarna efter avvitrningen.

År 1783 utsynade häradsrätten ytterligare ängar under nybygget. På ömse sidor om Bjurmyran och ner till forsen fanns röjningsland som kunde ge 4 skrindor hö. Platsen låg delvis inom Myckles byarå. Området hade bärgats av Christian Gabrielson, Olof Hindricksson, Per Larsson och Olof Eriksson i Myckle, vilka förvarade 1½ skrinda hö i en lada. Anders Jonsson i Varuträsk hade röjt upp området. Frängsmoran som låg nära gårdsplatsen kunde ge 10 skrindor hö och Stövermyran som låg 1/8 mil väster om gårdsstället kunde ge 8 skrindor hö. Det sistnämnda stället brukades av 6 bönder i Medle som hade hässjor där. Löparmyran och en mor i närheten kunde efter röjning ge 2 skrindor. Totala tillskottet av ängar var 24 skrindor. Myckleborna och Medleborna kunde visa upp dombrev på att de hade rätt till ängarna vid Bjurån samt Stora och Lilla Stövermyrarna, åtminstone tills dess avvitrningen hade ägt rum. Däremot kunde Frängsmyran och Löparmyran läggas till Bjuråns nybygge. Nybyggarna uppmanades att ansöka hos landshövdingen om att få insyna ängarna. Rätten

uppmnade nybyggarna att inte låta sina kreatur beta i närheten av Myckles och Medles ängar under den tid dessa inte var slagna.

Nils Andersson fanns i Bjurån 1787 när han tog ut lysning.

Bjurån 1

Johan Johansson (1726–1806) var ägare på Varuträsk 4 från 1746. Han gifte sig 1749 med Kristina Jakobsdotter (1726–1808) från Varuträsk 3. Makarna hade barnen Katarina (1751–1822), Johan (1754–93), Marta (1755–1833), Magdalena f. 1759, Jakob (1762–1809), Britta (1764–1814), Magdalena (1767–1833) samt Margareta (1769–76).

Sonen Jakob blev nybyggare i Bjurån, sannolikt år 1785. Han gifte sig 1785 med Sara Persdotter (1766–1810) från Drängsmark 15. Makarna hade barnen Johan (1787–88), Britta f. 1789, Per (1792–1851), Johan (1793–1848), Nils (1796–1858), Gustav (1798–1871), Karl (1801–79), Sara (1803–11) samt Jonas (1807–63).

Bjurån 2

Hans Gabrielsson (1740–1814), som var bonde på Varuträsk 3, kom från Avan 2 och var ägare till 1780. Han gifte sig 1767 med änkan Margareta Mikaelssdotter (1731–1819) från Ersmark 14, som varit gift med Olof Jakobsson (1735–66) på Varuträsk 3. Hans Gabrielsson och Margareta Mikaelssdotter hade barnen Anna Kristina (1768–1837), som gifte sig 1791 och flyttade till Degerbyn 1, och Greta (1771–1835).

Jonas Månsson (1755–92) från Storkåge 19 fanns som nybyggare på Bjurån 2 från 1780. Han var gift med Katarina Olofsdotter (1763–1844) från Varuträsk 3 och makarna hade barnen Marta f. 1780, Margareta (1783–1867), Maria (1785–1809), Olof (1788–1871), Jonas (1790–1809) samt Hans (1793–93). Jakob Jonsson var nybyggare på gården 1795.

Bruträsk

Syn hölls på Bruträsks nybygge 1758. På östra änden av sjön fanns åker vilken var på 2½ tunnlands utsäde. Väster om sjön fanns på Storbrumyrans ängsmark som kunde ge 10 skrindor hö, och marken norr om sjön kunde ge 3 skrindor. Brattmyran kunde ge 2 skrindor hö. På ömse sidor av Brurbäcken hade Olof Jonsson och Nils Andersson i Bjurvattnet ängar. Men intill dessa ängar kunde fler ängar röjas upp. Ängar fanns även vid Skellefteå älv och på Långmyran. Byamännen i Medle medgav att nybyggaren fick nyttja fjällträskfisket i Bjurlidträsket (kallades Lilla Bjurvattnet) om han tog över taxan på 20 skillingar silvermynt som Medleborna nu betalade. Nybyggaren tog på sig taxan och nybygget fick 50 frihetsår.¹⁹²

Jon Andersson Backman f. 1721 från Klutmark 4, vilken tidigare varit soldat på roten 72 Backman åren 1742–57, blev nybyggare i Bruträsk 1758. Han gifte sig 1745 med Margareta Nilsdotter (1726–1812) från Böle 1. Makarna hade barnen Anders (1747–1833) som blev nybyggare i Kankberg, Nils (1749–1843), Karin f. 1750, Marta (1752–1825), Margareta (1754–1827), Sara (1758–92) som gifte sig med Anders Jonsson i Bastutjärn, Jonas f. 1760, Katarina (1763–1840), Östen (1765–82) samt Jakob (1768–1835).

Sonen Nils Jonsson ägde nybygget 1783–1812. Hans söner Jonas och Anders dog 1783 resp. 1790.

Dalfors

Nybygget utsynades 1770 av soldaten Anders Johansson Varg, och häradsrätten höll en syn den 26 september. Nybygget låg vid Stöverån (Knöttermyrelfwen, Knötterelfwen). Åkerjorden låg på norra sidan av ån, och marken bestod av sandmylla. Platsen var bevuxen med gran, tall och lite björkskog. Nybygget låg $\frac{1}{4}$ mil ovanför Holmfors. Vid Pursmyran fanns ängar som gav 8 skrindor hö. Vidare fanns på Knottermyran 6 skrindor, Norrmyrorna 4 skrindor och på ömse sidor om Stöverån fanns röjningsland som kunde ge 25 skrindor hö. Intill åkern fanns ett kvarnställe i Stöverån. Timmer fanns till husbyggnad, liksom näver och lövskog. Dessutom fanns tillräckligt renmossaland och mulbete, men det fanns inget fiske.

Nybyggaren Jon Andersson i Bruträsk ville behålla Knottermyran, och han uppvisade häradsrättens utslag från 1768, då han hade tilldömts myren som tidigare brukats av Medle. Anders Johansson och Jon Andersson förlikades i så måtto att Jon Andersson avstod Knottermyran samt röjningslandet vid Stöverån. Anders Johansson skulle i stället betala de 8 daler kopparmynt som rättegången mot Medleborna hade kostat för Jon Andersson. Häradsrätten hänvisade Anders Johansson Varg till landshövdingen för att få bevis för frihetsår.

Anders Johansson Varg (1736–88), som varit soldat på roten 74 Varg i Medle, var född på Medle 8 och son till Johan Andersson och Mariet Jonsdotter. Han gifte sig 1764 med Britta Johansdotter (1742–1828) från Medle 4. Anders Johansson Varg var soldat 1759–74. Makarna hade barnen Marta Lena (1765–1850), Anna f. 1769, Anna (1774–1865), Margareta (1777–1826) samt Johan (1780–1867). Britta Johansdotter ägde gården 1790. Beträffande litteratur, se under Holmfors.

Flocktjärn

Nybygget fick sitt tillstånd 1784, och nybyggare 1784–85 var Olof Olofsson. Johan Jakobsson var nybyggare 1790 men efterträddes samma år av Anders Jonsson Rännare (1753–1815) som var soldatson från roten 66 Rännare i Bjurvattnet. Anders Rännare hade tidigare varit sågställare, på Lejonströms såg vid Skellefteå kyrka. Han gifte sig 1786 med Helena Åberg (1756–1840) som var soldatdotter från roten 28 Åberg. Makarna hade barnen Magdalena (1787–1809), Katarina (1790–1867), Helena (1793–1808), Britta (1795–96) samt Anders (1798–1854). Beträffande litteratur, se under Gärdsmark.

Holmfors

Lars Jakobsson Lindskog f. 1731 ansökte om nybygget 1768, och häradsrätten höll en syn 1769. Nybygget låg $\frac{1}{4}$ mil nordväst om Medle och $\frac{1}{4}$ mil norr om Klemetsfäbodarna. Åkerstället utsynades på norra sidan av Stöverån (Stöfwer Elfwen) och jordmänen bestod av sandmylla. Platsen ansågs vara frostaktig och var inte bevuxen med skog. Nedanför åkern fanns röjningsland på ömse sidor om Stöverån och några gräskärr som beräknades ge åtminstone 40 skrindor hö. Intill fanns Övre Roddet som Medleborna hade röjt upp 4 år tidigare. På ängsmarken stod några barkade

granar kvar. Området beräknades ge 4–5 skrindor hö. Ett stycke nedströms Stöverån fanns mindre lämpligt ängsland, men därefter vidtog ett mycket förmånligt röjningsland som beräknades ge 60 skrindor hö. Skogen vid denna plats bestod av gran, björk och vide. Nedströms Stöverån kom sedan på norra sidan av ån Yttre Roddet som brukades samfällt av Medles bönder. På Roddet fanns inga lador eller inhängnader utan endast hässjögårdar. Intill Roddet fanns Lillstövermyran, som efter röjning kunde ge 10 skrindor hö. Sökanden uppgav även att Storstövermyran skulle höra till nybygget, men på grund av skymningen hann myren inte utsynas. Holmsmyran som låg mellan åkerstället och Klemetsfäbodarna beräknades ge 10 skrindor hö. Myran hade bärgats av Medlebönderna som hade hässjor på platsen. Medlebönderna visade upp något som såg ut som en ladutomt på platsen. Lämplig gårdstomt fanns intill åkerstället och strax intill var det lämpligt att bygga en kvarn som kunde gå höst och vår. Det fanns timmer till husbyggnad och näver till att täcka taken. Nybygget hade gott mulbete, löv- och furutäkt, men inget fiske.

Medleborna ville behålla bägge Stövermyrorna, Holmsmyran samt Övre och Yttre Roddet. Nämndemannen Gabriel Christiersson från Myckle, som var född i Medle, berättade att Medleborna inte bärgade Stövermyrorna i hans ungdom. Nybyggaren Lars Lindskog var villig avstå Holmsmyran och Yttre Roddet till Medleborna. Nybygget fick sitt tillstånd och Lindskog skulle ersätta Medleborna för nedlagt arbete på Övre Roddet. Nybygget ansågs tåla två nybyggare, när röjningen var genomförd.

År 1777 tvistade Lars Lindskog om en myr söder om Bjurån, "Biurmyr Elfwen," som Lars Persson och Nils Nilsson i Svanström hade fått insynad. Men Lindskog hade sedan blivit nybyggare i Holmfors (i dokumentet står det Dalfors, men detta måste vara fel) och hade bärgat myren som låg närmare hans nybygge. Häradsrätten hänvisade tvisten till landshövdingen.

Lars Jakobsson Lindskog (1731–1812), som var född på Norsjö 9 och senare soldat på roten 77 Lindskog, var ägare 1769–95. Han gifte sig 1755 med Magdalena Johansdotter (1738–1819) från Myckle 3, och makarna hade barnen Anna Katarina (1757–1842) som var gift med Erik Mikaelsson i Finnträsk och på Bäck 4, Marta f. 1763 som blev gift med Olof Ersson i Ullbergsträsk, Margareta f. 1765, Maria Lindskog (1768–1840), Margareta (1771–1854), Eva (1775–1870), Anna Kristina (1777–1865) samt Magdalena (1780–1876). Dottern Margareta gifte sig 1795 med Per Tomasson, som blev ny ägare till hemmanet. Lars Jakobsson Lindskog blev 1795 nybyggare i Högnäsfors. Lars Jakobsson Lindskog antogs 1785 av socknen till sockenprofoss. Han var smed 1763–83 och gjorde arbeten till kyrkan.

Nybygget delades 1780 och ägare till halva nybygget blev Nils Larsson Kopparslagare (1731–88), som varit soldat på roten Kopparslagare i Ersmark 1757–79. Han var född i Hornträsk och gifte sig 1763 med Margareta Johansdotter (1740–1824) från Degerbyn 7. De hade barnen Anna Katarina f. 1764, Lars f. 1766, Sara (1770–70), Johan f. 1771, Margareta (1775–1844), Anders f. 1777, Anders f. 1778 samt Magdalena (1781–1867). Margareta Johansdotter ägde nybygget 1790. Från byn har nybygget Högnäsfors grundats.

Litteratur: *Byarna vid Stöverån: Holmfors, Dalfors, Brännfors, Holmlund, Skellefteå* 1997, 224 s. ill.

Högnäsfors (Pulsmyrheden)

Nybygget insynades 1795 av nybyggaren i Holmfors Lars Jakobsson Lindskog. Häradsrätten höll en syn den 21 september samma år på kronoallmänningsstrakten Pulsmyrheden, vilken låg nedan och ovan Storgroven. Som gårdsplats utsågs ett ställe på Pulsmyrheden intill Skellefteälven, och stället fick namnet Högnäsfors. Intill gårdsplatsen fanns mark som bestod av röd och fast sandmylla och omfattade flera tunnland, vilka kunde användas som åkermark. På platsen växte en gles skog av små tallar. Läget intill älven ansågs vara frostfritt. Äng fanns nedanför åkern och uppgick till 10 skrindor hö. Vidare fanns äng söder om Brattmyran som efter röjning kunde ge 12 skrindor hö. Redan vid synen hade 8 skrindor tjockt gräs bärgats mellan tallarna. Sydväst om Brattmyran fanns röjningsland som kunde ge 6 skrindor hö. Ovanför Brattmyran fanns röjningsland som kunde ge 4 skrindor. Även vid Brubäcken fanns röjningsland. Det totala antalet skrindor var 32 stycken.

Klintforsliden

Bonden Anders Jonsson på Varuträsk 1 ansökte 1775 om att få inrätta ett nybygge i Klintforsliden. Platsen låg $\frac{1}{2}$ mil från Varuträsk och åkermarken bestod av lermylla och, högre upp i liden, av sandblandad jord. Åkermarken var tillräcklig för ett nybygge. På grund av att vatten sipprade ner från liden behövdes dikning på platsen. Nedanför åkermarken fanns slätterängar. Vidare fanns äng vid Tarsmyrtjärn som låg $\frac{3}{8}$ mil norr om åkern. Där hade Anders Jonsson tänkt bygga husen. Utan röjning kunde där 4 skrindor hö bärgas à 20 lispund per skrinda. Väster om tjärnen vid Måkarummet kunde efter röjning bärgas en skrinda hö. Södra Rengålsmyran kunde utan röjning ge 2 skrindor hö. Myren hade hittills slagits av Hans Gabrielsson och Johan Johansson i Varuträsk som hade en liten lada och hässjegårdar på platsen. På södra sidan av Lilltjärnen fanns en skrinda hö, och även denna plats hade bärgats av ovanstående bönder i Varuträsk. På norra sidan av Lilltjärnen fanns 2 skrindor hö, och denna plats hade brukats av Anders Jonsson och Samuel Danielsson i Varuträsk, vilka hade hässjegårdar där. Halvvägs mellan Lilltjärnen och Långtjärnen fanns ett ställe som kunde ge 2 skrindor hö. Ängen hade slagits av Johan Johansson och Hans Gabrielsson i Varuträsk, vilka hade en lada här. Närmare Långtjärn fanns en äng som var oröjd och kunde ge 2 skrindor. Ängen tillhörde Anders Jonsson och Samuel Danielsson i Varuträsk. På norra sidan av Långtjärn fanns ängar som utan röjning kunde ge 2 skrindor hö. Ängarna brukades av Johan Johansson och Hans Gabrielsson i Varuträsk. På södra sidan av tjärnen fanns ytterligare 2 skrindor och dessa ängar brukades av Anders Jonsson och Samuel Danielsson i Varuträsk. Vid Bränttjärn fanns ängar som kunde ge 5 skrindor hö. Här fanns två lador som tillhörde Anders Jonsson och Samuel Danielsson i Varuträsk. Röjningsland vid Nymyrbäcken kunde ge en skrinda, och Nymyran gav 6 skrindor. Nymyran var utdikad och där fanns två lador som till en tredjedel ägdes av Anders Jonsson och Samuel Danielsson i Varuträsk. Illmyran, som var utdikad och bärgades av Johan Johansson och Hans Gabrielsson i Varuträsk, kunde ge 4 skrindor hö och Siholmyran en skrinda. Från åkerstället till Bränttjärn fanns efter Klintforsån röjningsland på ömse sidor om ån, samt Ragamyran som efter röjning kunde ge 10 skrindor hö. Området var beväxat med vide, björk och gran. Nordväst om åkerstället fanns Stormyran, som

kunde ge 5 skrindor hö. Den hade brukats av Anders Jonsson som uppsatt två lador. En mor intill myren kunde ge 2 skrindor hö. Löparmyran kunde ge 3 skrindor, Ny-moran 4 skrindor och Lidmyran en skrinda.

Runt halva åkern hade Anders Jonsson satt upp gårdsgårdar och han hade försökt ta upp åker till en kappland. För en tid sedan hade området bränts. Lämplig gårds-tomt fanns ovanför åkern och intill berget. Kvarnställe fanns i ån nedanför åkern. Tillräckligt timmer till husbyggnad fanns nära gårdsstället.

År 1783 uppgick åkern till 5 skälsland, av vilka 3 skälsland var insådda. Diken till en längd av 190 famnar var grävda, och fyra tunnland skog var borttröjd, och området var delvis försett med gårdsgårdar. På nybygget fanns en stuga som var 9 alnar lång, 8½ alnar bred och 3½ alnar hög. Byggnaden hade nävertak, förstuga, spis, golv och färdiga fönster som ännu inte var insatta i väggarna. Dessutom fanns en bastu med svale som var 8 alnar i fyrkant och hade nävertak. Bastun saknade färdigt innertak och , hade lave men ingen ugn. Timmer var hugget och framforslat till ett fähus som var 10 alnar i fyrkant. Fyra stockvarv var upptimrade. Dessutom fanns en stolplada med 6 stolpar under som hade nävertak, dörr och alla tillbehör. Totala antalet skrindor hö var 40. Anders Jonsson lovade att flytta till nybygget nästa år. Flytten hade fördröjts av att han hade 22 barn och fosterbarn att försörja. Anders Jonsson hade sökt ta upp nybygget på grund av sina många barn. Drängen Daniel Danielsson hade förorsakat Anders Jonsson skada genom att han lockat Anders' dotter till lägersmål och sedan försökt ta över nybygget. Daniel ville ta över nybygget mot att han betalade Anders Jonsson för dennes nedlagda arbete. Han hade även sökt hos landshövdingen att få ta över nybygget. Häradsrätten menade att varken han eller föräldrarna hade gjort sig kända för idoghet och håg till jordbruk. Parterna hade nu att avvakta landshövdingens utslag.

Mågen Erik Olofsson f. 1757 från Kvammarn var nybyggare i Klintforsliden från 1789. Han var gift med Katarina Andersdotter (1752–93). Beträffande familj, se under Kvammarn.

Litteratur: Westerlund, Ernst, *Klintforsliden: ett bidrag till kännedomen om byns uppkomst och utveckling*, Västerbottens norra fornminnesförening, Västerbottnisk allmogekultur 5, Skellefteå 1952, 39 s. ill. Duplic.

Krångfors

Häradsrätten höll en syn för nybygget 1734. I synehandlingen berättas att nybyggaren Anders Andersson skulle börja hugga timmer till husbygget. En tolftefels mil ovanför kronofisket Bomansforsen fanns lämplig mark till åker. Ängsland fanns längs Lilla Krångån, ”Lilla Krångeå,” fram till Krångmyran, vilken sades av ålder ha hört till Klutmark. Skogen var tillräcklig till timmer, gårdsgårdsvirke, vedbrand samt nödtorftig nävertäkt och mulbete. I Krångån fanns även ett kvarnställe. Arrendatorerna av Bomansforsen och allmogen använde Hästmyran som bete till sina hästar. Allmogen var vid Bomansforsen dels för att underhålla fiskebyggnaderna och dels för att underhålla bron över Skellefteälven. Synemännen ansåg att skogen intill fisket skulle lämnas som en nyttighet för kronofisket och för bron. Nybygget skulle inte innebära något intrång för grannbyarna Klutmark och Finnfors. Finnfors ville dock behålla Storkrångmyran och Nymyran, vilka de hittills nyttjat. Klutmark ville behålla Lillkrångmyran och den fäbodskog som man hade runt myren.

Anders Andersson (1707–75) från Klutmark 4 var ägare till gården från 1734 till ca 1770. Nybygget fick sitt tillstånd 1736 och fick 30 frihetsår. Anders Andersson gifte sig 1737 med Malin Jakobsdotter (1698–1761) som troligen kom från Drängsmark 13, och makarna hade dottern Karin f. 1749. Han gifte sig för andra gången 1762 med Elsa Olofsdotter (1725–1815) från Klutmark 4 och Ragvaldsträsk 1. Makarna hade barnen Johan Forssén (1764–1817), som blev sockenskrivare och bosatt på Kyrkobordet, samt Anders (– 1766).

År 1749 sades att Anders Andersson hade "försvarligt" byggt på tomten. Han hade tagit upp åker till 1½ tunnans utsäde och äng som gav föda till en häst, 6 kor och 12 småkreatur. Det fanns möjlighet till vidare uppodling av åkrar och ängar. Nybygget hade tillräcklig skog, mulbete, fångstmarker och flakamarker. Nybyggaren hade anlagt en mjölkvarn som gick vår och höst. Det fanns också tillfälle till att anlägga en sågkvarn på platsen.

På gården bodde från 1760 Erik Olofsson och hans hustru Marta Jakobsdotter från Klutmark 7. De flyttade sedan till Svanssele. Anders Olofsson (1744–1815), som kom från Skrämräsk 7, var sedan ägare till gården. Han gifte sig 1770 med Karin Andersdotter (1749–1833) från Pjäsörn. Makarna hade barnen Anders f. 1774, Olof (1775–1847), Johan Forssell (1777–1846) som var gästgivare, Katarina f. 1780, Eva (1782–1854), Anna (1785–1831), Per (1787–87) samt Kristina (1792–1814). Anders Olofsson fanns som ägare åtminstone under perioden 1773–90.

Foto 5. Krångfors på 1890-talet med Bomansforsens laxfiske och bron över Skellefteälven. Okänd fotograf/Skellefteå museum.

År 1773 försökte Anders Olofsson få äganderätten till Annön och Annöholmarna som låg i älven intill Krångfors. Dessa holmar hade förfäderna till Jon Andersson i Medle samt till Nikodemus Nikodemusson, Johan Olofsson, Christier Gabrielsson och Johan Andersson i Myckle under 1500-talet fått i belöning för att de hade tagit itu med Finnforsrövarna. I tvisten deltog dock inte Christier Gabrielsson och Johan Andersson i Myckle. Bönderna i Myckle och Medle menade att de var skattlagda för slåttern på Annön och för fisket nedanför dessa holmar. De kunde även hänvisa till gamla domar från 1500-talet. Anders Olofsson menade att han inte kunde föda mer än en häst och 4–5 kor, om han inte fick tillgång till holmarna. Vidare hänvisade han till regeln att den som äger land äger strand. Eftersom Anders Olofsson ägde södra stranden av Skellefteälven borde han även äga holmarna i älven. Men bönderna i Medle och Myckle menade att detta inte stämde, utan Anders Olofsson hade haft 8–9 kor, 4 ungnöt, 11 getter, 16–20 får och 2 hästar. Bönderna menade även att kreaturantalet var stort i Krångfors som endast omfattade 2 tunnland åker. Hemmanen i Medle och Myckle som hade ett tunnland mera i skatt hade en häst, 6–7 kor och hälften så många småkreatur som i Krångfors. Skulle byarna förlora slåttern skulle det innebära att tre hemman riskerade att läggas ner. En sak som talade mot bönderna i Myckle och Medle var att holmarna låg mellan 1½ till 2 gamla mil bort från byarna.

Litteratur: *Krångfors, Forsbacka, Slut: långt borta och nära*, red. Lars Westerlund, Skellefteå 1992, 235 s. ill.

Krångsvarvet

Drängen Olof Olofsson från Gärdsmark 1 ansökte 1778 hos landshövdingen om att få ta upp ett nybygge vid Krångsvarvet. Landshövdingens resolution kom 8 juli, men redan 4 juli hade Olof Olofsson överlåtit nybygget till soldaten Erik Andersson Håman på roten 81 i Medle.

Nybygget låg 1/16 mil från kronofisket Bomansforsen i nordost på norra stranden av Skellefteälven. Åkerstället var beväxt med grov granskog, och jordmånen bestod av sandmylla som var lämplig till åkerjord. Men åkerstället ansågs inte vara frostfritt. Intill åkerstället vid älven fanns några myrslogar som utan röjning kunde ge en skrinda hö. Öster om åkern på Siholmyran fanns 2 skrindor och på Gnagarmyran fanns 1½ skrinda hö. På ömse sidor om Gnagarmyran fanns röjningsland beväxt med björk och vide som efter röjning kunde ge 1½ skrinda hö. Vid Krångmyrslyet fanns röjningsland som efter röjning kunde ge 10 skrindor hö. Lilla Klövermyran kunde ge en skrinda och röjningsland intill kunde likaså ge en skrinda. Backmyran kunde ge en skrinda och Stor-Klövermyran med något röjningsland kunde ge 4 skrindor. På några myrslogar utan namn kunde 3 skrindor bärgas. Totala antalet skrindor hö var 26.

Vid nybygget fanns timmer till husbygge, men inget fiske eller kvarnställe. Medle byamän protesterade mot nybygget och menade att de skulle förlora mulbete, eftersom de hade sina uråldriga fåbodar i närheten. Området bestod mest av sandhed, varför betet var svagt. Medle byamän anförde även att Dalfors och Holmfors nybyggen hade tillkommit i närheten av byn, vilket gjorde att byn var trängd. Arrendatorn av Bomansforsens laxfiske, sågverksbokhållaren Sivert Lundberg, protesterade och menade att laxfisket behövde skogen till att bygga laxbyggnader. Socknen behövde

skogen för att hålla bron över Skellefteälven i stånd. Även nybyggaren Anders Olofsson i Krångfors protesterade mot nybygget och menade att han skulle lida intrång. Han ville också ta in de utsynta ägorna under sitt nybygge mot en tillökning i skatten. Häradsrätten avslög ansökan om nybygge.

Krångsvarvet blev nybygge först 1799.

Nyholm

Nyholm fick sitt tillstånd 1768. År 1775 ägdes nybygget av majoren Daniel Lagerbom som bodde på Körran inom Kyrkobordet. Majorsbostället hade sin jord på Sunnanå 4. Sannolikt var det Daniel Lagerbom som låtit insyna nybygget.

År 1778 var Jonas och Nils Gabrielsson nybyggare i Nyholm.

Nyholm 1

Nils Gabrielsson (1749–1824) kom från Avan 2 och var gift med Magdalena Svensdotter (1753–1811) från roten 78 Hägg. Makarna hade barnen Gabriel (1775–1809), Anna (1777–1821), Sven f. 1779, Katarina (1780–80), Nils (1781–83), Britta (1781–1859), Jonas (1784–91), Greta (1786–1867), Nils (1790–1809), Eva (1792–93), Hans (1794–1857) samt Eva f. 1798. Nils Gabrielsson gifte sedan om sig med Marta Andersdotter (1758–1831). Nils Gabrielsson flyttade omkring 1784 till Strömfors och 1786 till Bastunäs.

Per Esaiasson (1754–1836) från Drängsmark 3, som var gift med Marta Eriksdotter (1750–1807) från Kusmark 1, var nybyggare i Nyholm 1784–85. Makarna hade barnen Esaias f. 1785, Erik (1788–88), Sara (1789–1863) och Erik (1793–94). Per Esaiasson gifte sedan om sig med Marta Nilsdotter (1754–1842) från Drängsmark 10. Per Esaiasson var svåger till Jonas Gabrielsson på Nyholm 2.

Lars Eriksson (1754–99) från Kusmark 1 fanns 1790 som nybyggare här. Han var gift med Maria Jonsdotter (1757–1836) från Kusmark 11. Makarna hade barnen Johan (1790–91), Kristina (1794–1809) och Erik (1796–96).

Nyholm 2

Jonas Gabrielsson (1745–1827), som var en bror till Nils, gifte sig 1773 med Sara Esaiasdatter (1750–1824) från Drängsmark 3. Makarna hade barnen Gabriel f. 1774 som blev nybyggare i Karsträsk 1798, Sara (1775–1839), Anna (1778–1850), Katarina (1780–80), Magdalena (1782–1845), Marta Katarina (1785–93), Ulrika (1787–1817), Johan (1789–97) samt Kajsa (1793–1870). Jon Gabrielsson hade varit soldat på roten 122 Fiskare 1769–78. Han var fortfarande nybyggare 1795.

Vintervägen mellan Nyholm och Hornsträsk skulle köras upp med slädar av nybyggarna från byarna Nyholm, Klockträsk och Hornsträsk.

Röjnoret

Nybygget utsynades 1770 av Jon Jonsson (1738–84) från Innervik 16. Vid utsyningen, som hölls av häradsrätten den 24 september, verkade det som att Jon Jonsson redan bodde på platsen. Platsen låg $\frac{3}{4}$ mil från Bastuträsk, en mil från Kattisträsk och samma sträcka från Finnfors. Åkern låg på Lilla Anders Nilssons i Bastu-

träsk fåbodvall samt på en gammal skoglös svedja (bränsle) som låg på högre höjd än fåbodvallen. Åkermarken bestod av sandmylla. Ängar fanns vid Rengålsmyran som låg ¼ mil norr om åkerstället och som gav 10 skrindor hö. Rankjärnsmyran som låg ¼ mil öster om nybygget gav 20 skrindor och Lilla Rankjärnsmyran gav 3 skrindor hö. På bägge dessa myrar fanns lador. Stensmyran gav 4 skrindor hö. Samtliga dessa myrar hade hittills bärgats av Bastuträsk by. Fagertjälmyran, som låg mellan Röjnoret och Finnfors och som hade bärgats av Finnfors, gav 6 skrindor hö. Vid Grundröjnorsbäcken fanns 6 skrindor hö, och området hade bärgats av Bastuträsk, som där hade 3 gamla lador. Vid bäcken kunde fler röjningar göras som kunde ge ytterligare 6 skrindor hö. Vid Årbäcken fanns 10 skrindor hö och dessutom 4 skrindor som dittills bärgats av Kattisträsk by.

Timmer till husbyggnad fanns nära gårdsplatsen och även något renmossaland. Däremot fanns ingen näverskog. Kvarnställe fanns intill åkerstället och kvarnen kunde gå höst och vår. Fiske till husbehov fanns i Brännräsket och i Stentjärnarna. Brännräsket hade hittills nyttjats av Bastuträsk och Stentjärnarna av Finnfors.

Jon Jonsson hade satt sig ner i Anders Nilssons fåbodhus sommaren 1770 och låtit kreaturen beta på ängarna. Han hade även fiskat i två sjöar intill Röjnoret. Detta ledde till att Anders Nilsson stämde Jon Jonsson. Jon Jonsson menade att han fått lov av Anders Nilsson att vistas i fåbodhusen, men han kunde inte bevisa sitt påstående.

Byborna i Bastuträsk menade att Lilla och Stora Rentjärnsmyran sedan gammalt hört till deras hemman. Dessutom hade på bägge Rankmyrorna stått en lada sedan gammalt. Röjnoret hade sedan gammalt varit en fåbod under Lilla Anders Nilssons hemman, och på platsen hade man uppbrukat en fåbodvall. Men fåbodarna hade inte nyttjats de senaste 6 åren, utan man hade i stället haft sina kreatur vid Myrräsket som låg på Kattisträsk skog. Den senare platsen låg närmare Bastuträsk. Fåbodarna vid Röjnoret ansågs omistliga av Lilla Anders Nilsson, som menade att byn hade dåligt med mulbete vid gårdarna. Bastuträskborna ville även behålla röjningslandet och ängarna vid Grundröjnorsbäcken. Anders Tomasson i Kattisträsk anförde att röjningslandet och ängarna vid Årbäcken sedan gammalt hört under Gamla Kattisbyn som låg ¼ mil därifrån. Kattisträskborna hade för några år sedan köpt marken som blivit skatte. Olof Nilsson i Finnfors ville behålla Fagertjälmyran, som han ansåg låg närmare Finnfors än Röjnoret. Sedan hemmanet i Finnfors kluvits så hade man stort behov av myren. Finnforsborna uppvisade ett utslag från landshövdingen där byn fått ängar och röjningsland på utmarken, men där nämndes inte Fagertjälmyran. Jon Jonsson menade att hans nybygge låg på allmänningen och att grannbyarna inte behövde ängarna vid Röjnoret. Bönderna i grannbyarna menade att största delen av deras ängar var spikstarmyrar som låg långt från gårdarna. De kunde dessutom endast slå vartannat år. Därför behövde de en stor vidd på sina ängar.

Nybygget fick frihetsbrev 1771 och fick 35 frihetsår. Nils Nilsson Westerman (1735–1817) från Klutmark 8 var nybyggare i Röjnoret från 1775. Han var gift med Maria Andersdotter (1732–1808) från Myckle 8. Makarna hade barnen Nils f. 1763, Anders f. 1765, Lars f. 1766, son f. 1768, Olof f. 1769, Karl f. 1771 samt Anders f. 1778.

Sonen Karl Nilsson gifte sig 1793 med Katarina Johansdotter från Östanbäck 15. Makarna fortsatte som ägare till nybygget.

Stavbäck (Stabäcken)

Drängen Moses Mosesson (1750–1822) från Kusmark 3 och inhysesmannen Nils Olofsson (1748–1817) från Klutmark 7 ansökte 1778 om att få ta upp två nybyggen vid Stabäcken som låg $\frac{3}{4}$ mil sydväst om Klutmark. Åker utpekades vid Stabäcken och jordmånen bestod av lermylla och var nu beväxt med tall- och granskog. Åkermark fanns på flera ställen efter bäcken, och var av tillräcklig omfattning för två nybyggen. Ängarna fanns i närheten av åkern och låg där Anders Andersson, en annan man med namnet Anders Andersson, Jakob Olofsson, Jon Nilsson, Olof Nilsson och Samuel Andersson i Klutmark hade sina fäbodrar och fäbodgården. Höavkastningen beräknades till 9 skrindor. På Slåttesmyran som låg söder om fäbodarna hade Klutmarksborna utan röjning bärgat 20 skrindor hö. Byborna hade delat in området i ängar. På yttre delen av myren fanns röjningsland som kunde ge 4 skrindor och sydvästra delen kunde ge 2 skrindor. På myren hade Samuel Andersson satt upp en lada, men de övriga byborna förvarade höet på hässjor. $\frac{1}{4}$ mil väster om åkerstället fanns röjningsland som efter röjning kunde ge 2 skrindor hö. På Stabäcksmoran, som var beväxt med gran, björk och vide, hade Samuel Andersson och Jakob Olofsson uppröjt vardera 2 ängar, vilka de indelat i 3 fall på vilka det fanns 4 gamla ladutomter och flera hässjegårdar. Området som sedan gammalt var beväxt med skog uppskattades kunna ge 24 skrindor efter röjning. Röjningen kunde bli besvärlig på grund av skogens myckenhet. Sällasmyran som låg intill Stabäcksmoran var delad mellan Klutmarks byamän, och där fanns en gammal lada samt en brukbar lada. Myren kunde utan röjning ge 4 skrindor och efter röjning 2 skrindor till. Väster om Nymyran kunde utan röjning bärgas 4 skrindor. Där fanns en gammal ladutomt men höet fanns på hässjor. Lars-Olmsmyran gav 4 skrindor, och myren hade byamännen delat mellan sig. Strax väster om fäbodarna på ömse sidor om Stabäcken hade Samuel Andersson i Klutmark 2 laduängar som gav 6 skrindor hö. På samma ställe hade Jakob Olofsson en äng som nyligen var röjd och som gav 2 skrindor. Intill hade Jon Nilsson 2 laduängar som var nyligen röjda och gav 3 skrindor. Strax öster om fäbodarna på ömse sidor om bäcken fanns röjningsland som kunde ge $\frac{1}{2}$ skrinda hö. Det totala antalet skrindor hö var $86\frac{1}{2}$.

Lämplig gårdstomt fanns vid åkern. Timmer fanns till husbyggnad och näver till att täcka taken. Kvarnställe fanns inte långt från Stabäcken och kvarnen kunde gå höst och vår. Till nybygget fanns inget fiske men nödortfigt mulbete. Renmossa kunde slås på Råheden. Moses Mosesson påtalade att det i hans ansökan hade stått fel. Där hade stått Djupgrovbäck i stället för Stabäcken.

Byamännen i Klutmark bestred ansökan, eftersom nybyggena skulle komma att ligga intill byns gamla fäbodrar Årsbodarna (skrivs Ålsbodarna). Byamännen hade dessutom röjt marken på Stabäcksmoran och andra ställen och haft lador där. I området fanns även lämningar efter gamla ladutomter. Marken hade nyttjats av Klutmarks byamän som utängar sedan "uråldriga tider". Vittnen kunde styrka att byamännen hade nyttjat området sedan gammalt. Olof Olofsson i Ursviken hade år 1744 slagit markerna på hemmanet nr 1 i Klutmark, Älghemmanet. Då nyttjade gården Stabäcksmoran, Lillkrångmyran och marker runt omkring. Han hade även sett fäbodarna som låg på en myr. Fäbodarna var inte inhägnade och där fanns en "fäladsbro". Soldaten Sven Tuva som tjänade dräng på Klutmark 10 år 1737 berättade att han var med och slog Stabäcksmoran där det fanns en lada och en gammal

ladutomt. Vidare slog han Nybäcken och Slättesmyran där han även röjde några slogar. Häradsrätten skulle meddela dom dagen efter. Nybygget verkar inte ha kommit till stånd.

Stavbäck blev nybygge först 1829.

Stensträsk

Bonden Gabriel Larsson från Skråmträsk ansökte 1778 om att få grunda ett nybygge vid Stensträsket. Häradsrätten höll en syn den 30 juni samma år, då nybygget befanns ligga ½ mil sydost om Skråmträsk vid östra änden av Yttre Stensträsket. Åkern låg i en bränd svedja, och jordmånen bestod av sandmylla och var av tillräcklig omfattning för ett nybygge. Marken ansågs inte vara svår att odla upp. Ångar fanns mellan åkern och sjön och kunde ge 2 skrindor hö. En bit åt öster fanns 2 laduängar som gav en skrinda hö och efter röjning ytterligare en skrinda. På platsen fanns även en gammal ladutomt som tillhörde Gabriel Larsson, och ängen beräknades ge ytterligare 3 skrindor hö. På södra sidan sjön fanns en strand som tillhörde Anders Ersson som hade en lada på platsen. Stranden beräknades ge 2 skrindor hö. På Vorrmyran fanns en lada som tillhörde Lars Persson och myren beräknades ge 4 skrindor hö. Litet väster om åkerstället kunde efter röjning bärgas en skrinda hö. På Hässjesloget fanns en gammal lada som tillhörde Per Olofsson och sloget kunde efter röjning ge 8 skrindor hö. En liten mor som låg väster om Lillmormyran där Gabriel Larsson hade satt upp en ny lada kunde ge 4 skrindor hö efter röjning. Stormyran där Gabriel Larsson byggt en lada kunde tillsammans med Frängsmyran ge 2 skrindor hö. Myren kunde efter röjning ge ytterligare 1½ skrinda. På norra sidan av Tvärträsket låg Flockstranden, där Per Olofsson nyligen satt upp en lada, och där kunde man efter röjning bärga en skrinda hö. Bergmyran som tillhörde Gabriel Gabrielson kunde ge en skrinda. Det totala antalet skrindor var 31½.

Lämplig gårdstomt fanns ovanför åkern. Timmer fanns till husbyggnad och näver till husbehov. Kvarnställe fanns i Bureälven, och till nybygget fanns gott mulbete. Fiske fanns i bägge Stensträskan. De övriga grannarna i Skråmträsk gick emot Gabriel Larssons utsyning och menade att i synnerhet höslogarna vid Stensträsket av ålder hade legat under deras hemman. Häradsrätten avslog Gabriel Larssons ansökan och menade att hemmanen i Skråmträsk hade rätt till marken. När avvitringen ägt rum kunde läget vara ett annat.

Ett nybygge togs upp i östra delen av Yttre Stensträsket 1785. Det låg inom den del av sjön som tillhörde Burträsk socken och nybyggare var Johan Johansson.

Strömfors

Nybyget fick frihet 1778. Från 1778 bodde här Måns Jonsson (1742–92) från Östanbäck 13. Han gifte sig 1769 med Kerstin Persdotter (1725–1802) från Tåme 1. Makarna hade inga barn.

Katarina Olofsdotter f. 1747 från Bjurvattnet 3 bodde här i början av 1780-talet tillsammans med maken Johan Nikodemusson (1736–82) från Myckle 4. Makarna hade dottern Margareta (1779–1848). Katarina Olofsdotter hade innan äktenskapet sonen Johan f. 1776 med drängen Johan Andersson. Johan Nikodemusson gifte sig första gången 1760 med Maria Andersdotter (1736–77) som hade flyttat in till sock-

nen samma år. Makarna hade barnen Magdalena (1761–1843), Nikodemus f. 1763 samt Anders (1764–65).

Nils Gabrielsson från Nyholm var nybyggare 1785. Han flyttade sedan till Bastunäs. Katarinas bror Adolf Olofsson var nybyggare här på 1780-talet. Hans hustru dog 1790 och han gifte om sig 1791. Adolf Olofsson flyttade sedan till Klockträsk.

Svanfors

Nils Olofsson från Kusmark 8 slog sig ner i Svanfors utan tillstånd ca 1758–59. I oktober 1765 hölls en syn på nybygget, och då hade Nils Olofsson en stuga av gran-timmer som var 8 alnar lång och 7 alnar bred. I huset, som var 12 varv högt, fanns spis och bakugn. Vidare fanns en 24 alnar lång byggnad som innehöll kornlada, port och bod. Bredden var 7 alnar och höjden 15 varv högt. Fähuset var 10½ alnar i fyrkant och 9 varv högt. Stallet var 6 alnar i fyrkant och 9 varv högt. På gården fanns även ett foderhus. På gården fanns åker till 3 skälslands utsäde och utrymme för vidare odling. På Holmsmyran fanns äng som gav 18 skrindor samt 2 hölador. Granbergsmýran gav 6 skrindor och Lapptjärn 4 skrindor. På det sistnämnda stället fanns en hölada. Andra slätterängar var Selet, Bjärnmyran och Karsmyran. Längs Klintforsån fanns röjningsland som kunde ge 14–18 skrindland. Kvarnställe fanns vid gården och nybygget hade gott mulbete, nödig skog men inget fiskevatten.

En försvårande omständighet var att Nils Olofsson slagit sig ner utan tillstånd, och under samma tid hade andra personer velat utsyna nybyggen i närheten. Men rätten pekade på att två handelsmän i Piteå stad 1756 hade fått tillstånd att ta upp nybyggen, men något resultat hade det inte blivit. Nils Olofsson hade däremot uträttat mycket under sin tid på nybygget, och fick därför tillstånd till nybygget.

Kapten Daniel Lagerbom protesterade mot nybygget och ville behålla Holmsmyran. Men myren ansågs ligga för nära Svanfors och därför avsågs besvären. Den 31 mars 1766 bytte Nils Olofsson hemman med Per Larsson på Falmark 6 i Långviken.

Nils Olofsson (1715–89) var gift med Lisbet Eriksdotter (1714–79) och makarna hade tillsammans barnen Olof f. 1746, Magdalena f. 1748 som gifte sig till Yttervik 7, Katarina (1752–94), Erik (1752–1826), Nils (1755–1841) samt Olof (1757–1847).

Per Larsson (– 1770) från Falmark 6 och Långviken flyttade till Svanfors 1766. Han gifte sig 1746 med Margareta Jakobsdotter (1725–91) från Falmark 5. Per Larsson hade barnen Lars (1747–1809) som bodde i Svanfors och gifte sig 1769 med Magdalena Johansdotter (1729–1822) från Bastuträsk 2, Jakob f. 1750 som blev nybyggare i Svanfors, Johan (1753–92) som blev nybyggare i Svanfors, Per f. 1753, Nils f. 1754, Margareta f. 1756, Britta f. 1758, Britta Fahlman (1759–99) som var piga i Umeå 1792–95, samt Per f. 1760. Lars Persson stod som ägare till nybygget 1769–83. Han bytte hemman 1783 med Samuel Danielsson på Varuträsk 2. Lars Persson sålde samma år hemmanet i Varuträsk till brodern Johan Persson.

Halva nybygget ägdes 1775 av Per Larssons änka. På nybygget fanns även inhyssmannen Johan Nilsson (– 1785). Lars Persson ägde nybygget 1780, Daniel Danielsson 1785 och Anders Olofsson 1790. Svanfors 2 ägdes 1780–90 av Per Olofssons änka och från 1790 av Olof Persson.

År 1777 bestämdes rået mellan Svanfors och Svanström. Nybyggare i Svanström var nu Nils Nilsson och Lars Persson, samt i Svanfors Lars Persson och Johan Nilsson. Nybyggarna hade kommit överens om att rået skulle gå mitt mellan nybyggerna

där Hornsmyrbäcken stötte till Granberget och på södra sidan mellan Ingerskärret och Ingerskärrmyran. Dessa platser låg 1/8 mil från vardera nybygget.

År 1795 fanns på nybygget Olof Andersson och Olof Persson.

Svanström

Häradsrätten höll syn på nybygget den 1 november 1766. År 1769 ägdes nybygget av Per Bengtsson och Alexander Gabrielsson, vilka sannolikt hade ägt det sedan 1766.

Skomakaren Per Bengtsson (1718–91) från Kyrkobordet var ägare till Svanström 2. Han gifte sig 1745 med Britta Jonsdotter (1713–72). Makarna hade barnen Lars Nyström f. 1745, Anna Britta f. 1747, Per f. 1752 samt Marta f. 1760. År 1772 bodde Per Bengtsson kvar på Kyrkobordet och han hade inte lagt ner mycket arbete på nybygget.

Sonen Lars Persson Nyström f. 1745 tog över nybygget och han gifte sig 1774 med Marta Andersdotter f. 1743 från Innervik 4. Makarna hade barnen Anna f. 1774, Per (1775–77), Margareta f. 1776 och Lars f. 1779 som flyttade till Stockholm 1799. Lars Persson Nyström ägde nybygget ännu 1780. Han flyttade ut ur socknen 1789 och 1790 men kom sedan tillbaka. Familjen flyttade sedan till Kläppen inom Kyrkobordet. Familjen flyttade 1801 till Luleå stad. Nils Eriksson var nybyggare 1785 och Johan Persson 1790. Lars Larsson ägde nybygget 1795.

Svanström 1 ägdes av Alexander Gabrielsson (1738–1808), som var en son till Gabriel Eliasson på Frostkåge 4, och han var gift med Marta Johansdotter (1731–1804). Makarna hade inga barn. Även Gabriel Eliasson hade lagt ner lite arbete på nybygget 1772 och det var tveksamt om han bodde där.

Nils Nilsson (1733–1804), som var en son till soldaten Nils Olofsson på roten 117 Dunder, köpte nybygget av Alexander Gabrielsson år 1775. Nils Nilsson gifte sig 1776 med Anna Olofsdotter (1752–1829) från Norrlångträsk 2. Makarna hade barnen Anna (1776–1857), Stina (1779–1859), Olof (1783–1843), Maria (1787–88), Nils (1790–1837) samt Hans (1794–1879). Nils Nilsson var ägare till nybygget ännu 1795.

Nybyggarna var i tvist med Varuträskbönderna om ängarna Illmyran och Nymyran, vilka inte togs upp vid utsyningen 1766. Varuträsk fick behålla dessa ängar men däremot inte Siholmyran.

År 1777 bestämdes rået mellan Svanfors och Svanström. Nybyggare i Svanström var nu Nils Nilsson och Lars Persson, samt i Svanfors Lars Persson och Johan Nilsson. Nybyggarna hade kommit överens om att rået skulle gå mitt mellan nybyggerna där Hornsmyrbäcken stötte till Granberget och på södra sidan mellan Ingerskärret och Ingerskärrmyran. Dessa platser låg 1/8 mil från vardera nybygget.

År 1778 ansökte Alexander Gabrielsson om att få ta upp ytterligare ett nybygge i Svanström. Häradsrätten höll en syn 2 juni 1778. Ett åkerställe fanns 150 alnar väster om Nils Nilssons gård och bestod av sand och lermylla. Den var nu beväxt med tall- och granskog. Av marken som var stenbunden skulle det gå att uppbruka en åker om 1½ tunnland. Söder om Klintforsån fanns en gammal svedja som var lämplig att upparbeta till åker. Ängar fanns på Lillgomyran ¼ mil från Svanström, där man kunde bärga 1½ skrinda, Rismyran gav 1 skrinda och Källmyran "Kiällmyran" 2 skrindor. Ett röjningsland vid den sistnämnda myren som var bevuxen med björk

och ripris kunde efter röjning ge en skrinda hö. Storstenmyran kunde ge 2 skrindor, och på ömse sidor om Granbergsbäcken fanns röjningsland som kunde ge 5 skrindor hö. Utanför Tarsmyran kunde man på ömse sidor om bäcken slå en skrinda hö, och på Klackmyran kunde man få 2 skrindor hö. På Kläppmyran fanns 2 skrindor och röjningsland intill kunde ge en skrinda. På Brandtjärnmyran fanns 2 skrindor hö.

Lars Persson och Nils Nilsson i Svanström bestred Gabrielssons insyning av svedjefällan söder om Klintforsån, och menade att den var utsynad under deras nybyggen. På röjda och inhägnade uddar vid Klintforsån väster om nybygget upp mot Svanfors fanns 4 skrindor hö. På Görjdrävjan fanns en skrinda hö och lika mycket på Lillbjörnmyran. Mellan Lilla och Stora Björnmyran fanns röjningsland som kunde ge en skrinda hö. På Stormyran kunde man bärga 2 skrindor hö. Nedanför myren hade Lars Persson i Svanström satt upp 2 hässjegårdar och bärgat höslogar. Detta område kunde ge en skrinda. Något väster om Storbjörnmyran hade Alexander Gabrielsson satt upp 2 hässjegårdar och röjt bort vide. På platsen kunde en skrinda hö slås. På Engräsmysran fanns en skrinda hö och på Lidmyran 2 skrindor. På Nymysran som låg $\frac{1}{2}$ mil sydväst om Svanström, kunde man bärga 4 skrindor hö. Det totala antalet skrindor var $38\frac{1}{2}$.

Till nybygget fanns timmer till husbyggnad och nödigt näver. I Klintforsån, "Svanströms Älf," fanns ett bra kvarnställe. Det fanns inget fiskevatten till nybygget. Nybyggarna Lars Persson och Nils Nilsson i Svanström protesterade mot utsyningen och menade att de flesta åkrar och ängar hade utsynats under deras nybyggen. Alexander Gabrielsson hade sålt en del av hemmanet 1775 till Nils Nilsson och undantagit en del som han och hustrun skulle ha på sin ålderdom. Efter deras död skulle delen gå tillbaka till Nils Nilsson. Alexander Gabrielsson bestred denna uppgift. Alexander Gabrielsson hade 1776 tvistat med Nils Nilsson om hälften av nybyggets ägor. Häradsrätten kunde inte ge tillstånd till nybygget innan en delning och förteckning av nybygget hade genomförts.

Tarsmyran (Granberget)

Johan Johansson (– 1743) från Kusmark 22 begärde 1736 att få ta upp ett nybygge i Granberget. Men 1737 hade han ändrat sig, och ville nu ta upp ett nybygge i Ullbergsträsk. Han blev sedan bonde på Kusmark 22.

År 1753 ansökte byamännen i Kusmark, Lund, Sunnanå och Degerbyn samt kapten Urban Palmstruch att få nyttja Tarsmyran, vilken kallas för en stormyra. Sökandena menade att myren var omistlig för deras svaga hemman och att de brukat myren sedan länge. Rätten fann att myren inte låg på byaskog utan på allmänningen. Kapten Palmstruch ville nu uppodla myren, vilket även byarna nu ville göra. Kapten Palmstruch menade att enligt Kungl. Majts förordning av den 20 november 1741 kunde de byar som nyttjade höslätter på allmänningen inte hindra en utsyning till uppodling. Palmstruch ansåg att de andra byarna endast nyttjat ställen där det fanns en naturligt rik växtlighet. Byborna menade att förordningen av år 1741 om landskulturen gav hemman rätt att nyttja områden på allmänningarna. Konungens befallningshavande, dvs. kronofogden, skulle få avgöra vem som låg närmast till för att utnyttja Tarsmyran. Rätten menade att hemmanen i Lund, Sunnanå och Degerbyn skulle behöva ett tillskott av ängshö.

Majoren vid Skellefteå kompani Daniel Lagerbom var ägare till nybygget Tarsmyran 1773–79. Lagerbom bodde på Nyborg inom Kyrkobordet, men majorsbostället hade sin jord på Sunnanå 4. Lagerboms änka ägde Tarsmyran 1779–90.

NYBYGGEN INOM NORSJÖ NUVARANDE FÖRSAMLING

Bastutjärn

Drängen Anders Jonsson från Norsjö ansökte 1776 om att få anlägga ett nybygge vid Bastutjärn. Häradsrätten höll en syn den 9 september samma år vid Bastutjärn, som befanns ligga 5/8 mil nordost om Norsjö. Åkerstället låg på norra sidan av tjärnens östra ände, nedanför ett berg. På platsen där det växte björk, tall och gran bestod marken av sandmylla som var något stenbunden. Åkermarken var besvärlig att uppodla, men hade tillräcklig vidd för ett nybygge. Ängar fanns på Livrotmyran, vilken Anders Jonssons far Jon Jonsson delvis hade röjt 8–9 år tidigare. Han hade även satt upp en lada och marken gav nu 8 skrindor hö och kunde efter ytterligare röjning ge 8 skrindor till. Vid Livrotbäcken fanns röjningsland som kunde ge 10 skrindor hö. Området var beväxt med granskog. Vid Inretjärnens stränder kunde 2 skrindor hö bärgas. Jon Jonssons företrädare på hemmanet hade dikat ut tjärnen för att få slättermarker. Strax öster om Inretjärnen fanns en mor som efter röjning kunde ge 5 skrindor hö. Den var beväxt med stor gran- och tallskog. Längst i väster, vid Nyängesbäcken till Tjärsmåselen, kunde 4 skrindor hö bärgas. Tvärtjärnsmoren som låg väster om åkerstället där det växte björkar kunde efter röjning ge 2 skrindor hö. Brännmyran kunde ge 3 skrindor hö och stränder vid bäcken intill kunde ge en skrinda. Stränder och sjögräs vid Yttretjärnen kunde ge 3 skrindor hö. Intill hade unga Anders Andersson i Norsjö en äng.

Lämplig gårdstomt fanns strax ovanför åkern. Nybygget hade tillräcklig nävertäkt och mulbete och lite fiske i tjärnarna. Man hade lite flakaland och ett kvarnställe i bäcken som rann från Yttertjärnen. Kvarnen kunde gå höst och vår.

Nils Johansson i Kvavisträsk protesterade och ville behålla Brännmyran, men Jon Jonsson menade att Kvavisträsk hade tillräckligt med ängar så att de inte behövde myren. Synemännen höll med Jon Jonsson i frågan och menade att ängen låg närmare Bastutjärn än Kvavisträsk. Rätten visste även att Kvavisträsk nyligen insynat en ängslägenhet som gav 17 skrindor hö. Även Norsjö by opponerade sig över nybygget som skulle beröva dem ängar, men ingen av bymännen hade hittills nyttjat ängarna och dessutom låg de långt från Norsjö by. Därför avslog rätten deras klagomål. Anders Jonsson lovade att han skulle hålla boskapen borta från unga Anders Anderssons äng vid Yttertjärnen. Häradsrätten uppmanade Anders Jonsson att söka tillstånd till nybygget hos landshövdingen.

Anders Jonsson f. 1755 kom från Norsjö 12 och han gifte sig första gången med Sara Olofsdotter (1750–83), som var soldatdotter från roten 59 Bur i Kattisträsk. Makarna hade sonen Jonas (1782–82). Anders Jonsson gifte om sig 1784 med Sara Jonsdotter (1758–92) från Bruträsk. Makarna hade barnen Jonas f. 1785, Magdalena (1786–1809), Anders f. 1788, Margareta f. 1789, Nils (1791–1810) och Jakob f.

1792. Anders Jonsson gifte sedan om sig med Anna Persdotter f. 1762. Makarna hade barnen Anna f. 1794, Katarina f. 1796, Stina f. 1797, Per f. 1799, Eva (1801–01) samt Moses (1802–02).

Bjursele

Soldaten Lars Larsson Knipa begärde den 13 september 1777 hos landshövdingen att få inrätta ett nybygge i Bjursele. Den 20 september bestämdes att det skulle hållas en syn på området. Lars Larsson gjorde nu anspråk på ängar som Herman Tomasson och Anders Andersson i Pjäsörn gjort anspråk på. Det gällde ängar på ömse sidor om Bjurmyrbäcken, på ömse sidor om Bjurselet samt fräkenskörden i Björnträsket och Näverkåtrasket. Ängarna gav tillsammans 16 skrindor hö. Anders Andersson gick inte emot Knipas utsyning, även om inte någon syn ännu hade hållits.

Lars Larsson (1743–1807) från Kusmark 4 var soldat på roten 83 Knipa 1771–79, och han gifte sig 1775 med Katarina Jakobsdotter (1740–99) från Ostvik 7, och fick tillsammans med henne barnen Katarina (1778–78), Jakob f. 1779 som blev ägare till Bjursele 2, samt Lars f. 1782 som blev ägare till Bjursele 1. Lars Larsson fanns som nybyggare i Bjursele 1780.

Litteratur: Norberg, Sture, *Bjursele 1782–1988*, Norsjö 1988, 89 s. ill. Duplic.

Bjurträsk

Nybygget utsynades 1758 av bonden Johan Zackrisson f. 1708 från Kvavisträsk (Norsjö 14). Platsen låg $\frac{3}{4}$ mil från Kvavisträsk och närmaste granne bodde en mil från gården, så det var ingen som led intrång av nybygget. Namnet Bjurträsk användes då om nuvarande sjön Fäboträsket, där mark till åker fanns på en udde på södra stranden. Jordmånen bestod av fin sand, s.k. sandmylla. Där placerades även gårdsbyggnaderna. Åkern motsvarade $\frac{1}{4}$ mantal i skatt. Den ansågs vara frostfri och lätt att bruka upp. Ängar fanns efter en bäck från Selet och upp till sjön. Området var beväxt med vide och björk. Större delen av området bestod av s.k. villtuvor. Dessa behövde man skära av för att få en jämna ängar. Äng fanns även mellan byn och Malån, vid Malån, vid Nyängsbäcken och vid Rörträsket. Nybygget hade tillräcklig timmerskog och nävertäkt. Fiske fanns i Fäboträsket, Kedträsket (skrevs Tjäderträskan) samt i Malån. Nybyggare i Bjurträsk var 1769 Per Johansson f. 1739 och 1775–90 Johan Johansson f. 1745, vilka båda var söner till ovanstående Johan Zackrisson i Kvavisträsk.

Johan Johansson var gift med Sara Andersdotter f. 1750 från Norsjö 13, och makarna hade barnen Johan f. 1775 som blev bosatt i Svansale, Stina f. 1776, Katarina f. 1777, Sara f. 1779 som blev bosatt i Holktjärn, Anders f. 1782 som blev bonde i Bjurträsk, Per Johansson Bjur f. 1784 som blev bonde i Bjurträsk, Kristina (1786–1802), Erik f. 1788 som blev bosatt i Gransjö, Jakob f. 1790 som flyttade till Bastutjärn, samt Olof f. 1793.

Björknäs

Nybygget fick sitt frihetsbrev 1778 och förste nybyggare var Erik Jonsson f. 1751 från Norsjö 5. Han var ägare till nybygget till ca 1783–84 och övertog sedan hemgården. Brodern Mats Jonsson f. 1753 gifte sig 1781 med Lisa Nilsson f. 1751

från Granträsk i Burträsk socken. Makarna hade barnen Jonas f. 1782 som blev nybyggare i Björknäs, en dödfödd son f. 1784, samt Nils f. 1790 som blev nybyggare i Björknäs. Familjen fanns i Björknäs troligen från 1783, men säkert från 1784. Mats Jonsson hade flyttat ut ur Skellefteå socken 1780 och bodde sannolikt i Granträsk i Burträsk socken 1781–83.

Frautjälen

År 1773 begärde Herman Tomasson att få utsyna ett nybygge vid Grannäset intill Norra Lidsträsket. Ansökan blev dock avslagen. Herman Tomasson blev i stället antagen som torpare hos svågern Anders Andersson i Pjäsörn. Herman Tomasson hade lovat att leva stilla och inte besvära Anders Andersson med "oskäligen rättegångar". Herman Tomasson ville 1777 bli kvar som torpare, men dessutom få uppodla de nybyggeslägenheter som han ville ta upp 1773. Denna rättegång ansåg han inte kunde betecknas som "oskäligen" eftersom han endast sökte ta upp ett nybygge. Herman Tomasson lämnade en attest där det framgick att Anders Andersson nu kunde föda 3 hästar, 25 kor, 60 får och 17 getter, varför hemmanet i Pjäsörn kunde tåla ett nybygge i närheten. Bonden Anders Andersson motsatte sig detta, men gick i stället med på att Herman Tomasson kunde få syna ut ett annat område. Beträffande utsyningen av Grannäset, se vidare under Grannäset.

Anders Andersson visade upp ett åkerställe som låg längre bort från hans gård, vilket Herman Tomasson kunde få nyttja. Däremot låg åkerstället på Grannäset nära Anders Anderssons gård och upplevdes som ett intrång. Om landshövdingen skulle låta Herman Tomasson få företräde så uppvisades en alternativ synebeskrivning: ¼ mil väster om Anders Anderssons gård fanns på Svartliden tillräcklig åkermark som bestod av sandmylla. Marken var beväxt med små björkar, och på västra och södra liden fanns tillräckligt med hustimmer. Ängar fanns på ömse sidor av Nymyrbäcken. På markerna fanns tillräckligt mulbete och fiske fanns i Lidsträsket som låg ¼ mil bort. Anders Andersson berättade att han vid 1766 års roteringsjämkning hade tagit på sig ½ tunnlands ny skatt p.g.a. de nyodlingsmöjligheter som fanns under hans hemman. Därför ville han behålla den ängsmark som synats ut. Fick Anders Andersson själv använda marken som ett krononybygge var han beredd att skatta för ytterligare 1/8 mantal skatt.

Herman Tomasson Nordström (1732–91) från Kattisträsk I blev nybyggare i Frautjälen 1778. Han gifte sig 1763 med Britta Andersdotter Boström (1745–1811) från Burträsk socken. Makarna hade barnen Anders (1764–90), Britta (1769–84), Katarina (1771–1859), Johan f. 1772 som blev nybyggare i Frautjälen, Kristina f. 1774, Jakob (1775–1854), Kristina f. 1776, Margareta (1777–1850), Olof f. 1778, Magdalena (1779–1848), Elsa (1781–83), Herman (1782–1856), Britta f. 1785 samt Mattias f. 1787 som flyttade till Ånäset och var separatist. Herman Tomasson var även bildhuggare och åkte med hjälp av kyrkoherde Pehr Högström till Stockholm för att få utbildning. Herman Tomasson kom tillbaka efter någon tid, och var även verksam som bössmed. Han har bl.a. gjort fattigbössan i Skellefteå landsförsamlings kyrka. Tillståndet till nybygget kom 1780.

Grannäset

Bonden Anders Andersson i Pjäsörn ansökte 1777 om att få insyna flera uppodlingslägenheter vid sitt hemman. Ungefär samtidigt hade hans svåger torparen Herman Tomasson, som var bror till Anders Anderssons hustru, ansökt om att få ta upp ett nybygge på samma marker. Anders Andersson stämde Herman Tomasson och begärde att han skulle avträda sitt torp som han erhållit 1773, eftersom han varit orolig och trätgirig. Herman hade dessutom "med rättgång ofredat" Anders Andersson.

Syn hölls på marken den 22 september av häradsrätten, och då utsynades åkermark på en udde på södra sidan av Lidsträsket, "Lisspräsket,". Åkern låg 2368 alnar från Anders Anderssons gård och jordmånen bestod av grövre och finare sandmylla. Marken var beväxt med grov gran- och björkskog. På norra sidan av träsket fanns ett annat åkerställe där jorden var av samma beskaffenhet som på Grannäset. Men på marken fanns här grov tallskog.

Ängar fanns $\frac{1}{4}$ mil väster om Grannäset samt på ömse sidor av Braxenån till dess Nils Olofssons i Hemmingen röjningsland började. Detta område hade redan Anders Andersson röjt och hade fört in $11\frac{1}{2}$ skrinda hö i lador. Dessutom hade Anders Andersson nyligen röjt flera ställen som gav 18 skrindor hö. Intill samma område fanns obrukat röjningsland som efter röjning beräknades ge $32\frac{1}{2}$ skrindor hö. På Svartlidmyran fanns en skrinda hö och på Kammyran 3 skrindor. På ömse sidor om Burvikmyran kunde efter röjning bärgas 2 skrindor och på Mobacksmyran 2 skrindor. På Landmyran fanns 2 skrindor och vid Morsundet en skrinda. På ömse sidor om Nymyrbäcken, ovanför torpställets ägor, kunde efter röjning 24 skrindor bärgas, inräknat de 4 skrindland som Herman Tomasson redan röjt. På Nymyran fanns en skrinda och på ömse sidor om Bjurbäcken fanns röjningsland som efter röjning kunde ge 3 skrindor. Strax väster om Bjurselet fanns 2 skrindor, och öster om denna plats ytterligare 2 skrindor. I Bjurselträsket och Näverkåträsket fanns fräkenskörd som gav 9 skrindor. Nils Olofsson i Hemmingen lämnade till Herman Tomasson sitt lagligen insynade röjningsland vid Braxenån. Detta gav 6 skrindor hö. Timmer till husbyggnad fanns nära åkerstället. Fiske fanns i Lidsträsket, "Lispräsket", och kvarnställe fanns i samma bäck som där Anders Andersson hade sin kvarn.

Utsyningen av Grannäset var kopplade till utsyningarna av Frautjälen och Bjursele. Se vidare under dessa nybyggen.

Om Anders Andersson skulle få tillstånd till nybygget ville han att Herman Tomasson skulle avträda torpet med ängslandet vid Nymyrbäcken och på ömse sidor om Braxenån från Edunklösan till Kammyrforsen. Dessutom ville Anders Andersson att Herman Tomasson skulle avstå några myrar som han fått slå på sin mulbetesmark. Anders Andersson ville ha tillbaka mark för det han nu skattade för ödesjord. Så länge Herman bodde nära Anders Andersson kunde han aldrig leva i ro för honom. Anders Andersson var beredd att ersätta Herman Tomassons för hans nedlagda arbete. Häradsrätten skulle fälla dom den 8 december.

Herman Tomasson Nordström (1734–91) från Kattisträsk 1 blev nybyggare i Frautjälen 1778. Beträffande Grannäset fick Anders Andersson i Pjäsörn tillstånd till nybygget 1778. Han ägde nybygget 1780 och åren 1785–90 var sonen Tomas Andersson ägare till nybygget då fadern fortfarande ägde Pjäsörn. Det är ovisst om det

blev några byggnader på nybygget, utan det verkar som att det lades till Pjäsörns ägor.

Gransjö

Nybygget fick sitt tillstånd 1782. Gabriel Jonsson f. 1756 från Raggsjö var nybyggare 1785–90. Han gifte sig 1781 med Anna Magdalena Andersdotter f. 1759 från Norsjö 4. Makarna hade barnen Jon f. 1782, Anders f. 1785, Sara Margareta f. 1787, Olof Bur (1790–1813), Nikodemus Norström f. 1792, Anna f. 1796 samt Gabriel f. 1798. Nybygget kallades under samma tid för Granträsk. Det hade kyrkorätt i Lycksele fram till 1876.

Sedan ägdes nybygget av Olof Jonsson f. 1755 från Norsjö 5. Han var gift med Anna Johansdotter f. 1760 från Kalvträsk i Burträsk socken och makarna hade dottern Eva f. 1789.

Gumboda

Nybygget fick sitt tillstånd 1781. Anders Mattsson (1732–99), som tidigare varit nybyggare i Petiknäs, var nybyggare 1780–99. Anders Mattsson, som kom från Storkåge 16, gifte sig 1763 med Marta Larsdotter (1737–1816), som var soldatdotter på roten 1 Söderman i Bäck. Makarna hade barnen Lars f. 1764, Katarina f. 1765, Kristina f. 1768, Anna f. 1770, Gustav Patron (1773–1854), Eva (1775–75), Anders (1776–76) Martin (1777–79) samt Ulrika f. 1780. Dottern Katarina dog 1783.

Holmträsk

Nybygget utsynades 1777 av drängen Olof Olofsson f. 1751 från Långträsk 2, vilken var en son till Olof Olofsson. Olof Olofsson var ogift. Häradsrätten höll en syn den 30 september samma år. Nybygget låg $\frac{1}{2}$ mil norr om Långträsk och norra sidan om Holmträsket (kallades för Karsträsket, "Karssträsket," på ett annat ställe i syneprotokollet). På stället fanns åkermark som bestod av röd- och vitaktig sandmylla som var något stenbunden. Marken var beväxt med tall- och granskog.

$\frac{1}{4}$ mil i sydost vid Karsbäckforsen hade Anders Nilsson i Bastuträsk ängar. Från detta ställe uppför bäcken på ömse sidor om Braxträsket fanns röjningsland som var beväxt med björk och vide. På grund av bäckens vidsträckta krökningar var det svårt att beräkna ett visst antal skrindor hö. Man uppskattade att området efter röjning kunde ge 81 skrindor hö. Dessutom fanns det längs bäcken 6 gamla och 2 nya lador som tillhörde Olof Olofsson i Långträsk. En del av dessa ängar var röjda för lång tid sedan och andra i senare tid. Dessa ängar uppskattades ge 9 skrindor hö. På Klesmyran norr om Karsbäcken fanns 11 skrindor hö. På platsen hade Olof Olofsson i Långträsk 6 lador. På Frängsmyran som låg $\frac{5}{8}$ mil från åkerstället kunde bärgas 5 skrindor hö och på Flarkmyran likaså 5 skrindor. Ängarna kunde sammanlagt ge 111 skrindor hö.

Till nybygget fanns lämpligt timmer till husbyggnad och tillräcklig nävertäkt. Kvarnställe fanns i Karsbäcken intill åkerstället. Fiske fanns i Holmträsket, Ljusträsket och Braxenträsket. De ängar som Olof Olofsson brukat och byggt lador på ville han överföra till sonen. Men bönderna Nils Johansson och Lars Andersson i Långträsk anförde att hemmanet skulle behålla ängarna efter Karsbäcken och på

Klesmyran. Om han avstod ängarna till sonen skulle dessa ängar vid en framtida delning i byn räknas till Olof Olofsson den äldres lott. Men nybyggaren Olof Olofsson ansågs ändå ha så mycket ängsland att Långträsk by och Olof Olofsson den äldre fick behålla ängarna, åtminstone tills avvittringen genomförts. Häradsrätten tillstyrkte nybygget och hänvisade Olof Olofsson till landshövdingen för ytterligare tillstånd och frihetsbrev.

Olof Olofsson gifte sig 1777 med Lisa Nilsdotter från Hemmingen. Makarna blev ägare till hennes hemgård men bytte bort denna till Anders Persson från Svansel. Brodern Per Olofsson (1754–1837) var nybyggare 1780–85 och blev 1790 soldat på roten 66 Blylod. Anders Jonsson var nybyggare 1790.

Anders Andersson (1761–1803) från Bastuträsk 2 var sedan nybyggare i Holmträsk. Han var gift med Maria Johansdotter (1766–1850) från Hedensbyn 14. Makarna hade barnen Anders f. 1794, Johan f. 1796 samt Nils (1790–1834). Litteratur: *Holmträskbygden*, Skellefteå 1983, 159 s. ill.

Kvammarn

Nybygget fick sitt tillstånd 1773, och nybyggare 1773–85 var Olof Tomasson (1736–1807) från Norsjö 1 som var gift med Katarina Andersdotter f. 1728, som flyttade in till socknen 1755. Makarna hade barnen Erik f. 1757, Maria (1758–1803), Anders (1761–1803) samt Per f. 1764.

Sonen Erik Olofsson gifte sig 1781 med Katarina Andersdotter (1752–93) från Varuträsk 1. Makarna hade barnen Erik (1782–82), Anders (1783–83), Olof (1785–85), Jon (1786–1835), Erik (1788–88), Katarina (1789–89), Eva (1791–91) samt Per f. 1793. Erik Olofsson gifte sedan om sig med Anna Johansdotter f. 1770 från Hedensbyn 2. Makarna hade barnen Olof f. 1795, Johan Holmqvist (1796–1835), Anna (1798–99), Maria (1799–1801), Erik Blylod f. 1800, Katarina (1802–03), Anna (1804–04), Anna (1808–08), Anders f. 1811 samt Per (1812–14). Familjen bodde 1785–88 i Mensträsk och flyttade 1789 till Klintforsliden. Anders Olofsson (1761–1803) och Anders Jonsson var nybyggare 1790–95.

Lidsträsk

Anders Mikaelsson, som var nybyggare i Malåträsk, ansökte 1776 om att få ta upp ett nybygge i Lidsträsk, "Lissträsket." Häradsrätten höll en syn den 6 september. Nybygget låg 5 mil sydväst om Norsjö. Åker utsynades på en lid på norra sidan av sjön, och jordmänen bestod av sandmylla. Åkern ansågs tillräcklig till ett nybygge. Platsen var beväxt med gran och tall. Åker utsynades även på en udde i sjön, vilken ansågs vara frostfri. Ängsmark fanns på stränderna runt träsket, vilka utan röjning kunde ge 12 skrindor. Röjningsland vid träsket kunde ge 2 skrindor, och på en myr intill träsket kunde 3 skrindor bärgas. På ömse sidor om en bäck som rann ner till träsket kunde man efter röjning få 9 skrindor hö. Vid stränderna av Rökträsket som låg 1/16 mil åt norr kunde man få 2 skrindor utan röjning. Efter Rökån som rinner från Rökträsket och västerut mot lappmarksrådet kunde 12 skrindor bärgas och efter röjning ytterligare 8 skrindor. En myr vid Rökträsket kunde utan röjning ge 2 skrindor, och områden vid Aggträsket kunde utan röjning ge 10 skrindor, efter röjning ytterligare 5 skrindor. Den totala ängstillgången var 65 skrindor.

Timmer fanns inte nära gårdstomten men däremot nävertäkt. Kvarnställe fanns nära åkerstället. Mulbetet ansågs vara gott och fiske till husbehov fanns i Lidsträsket och i Aggträsket. Till nybygget fanns även flakaland.

Det fanns inget att anmärka på mot utsyningen, eftersom det inte fanns andra byar och nybyggen i närheten. Anders Mikaelsson ansågs inte välfrejdad, då han blivit dömd och straffad med spö för renstöld. Stölden ägde rum 2–3 år tidigare, då han hade ett nybygge vid Malån i Malå socken. Rätten ansåg att eftersom nybygget gränsade mot Lappland kunde Anders Mikaelsson ha tillfälle att fortsätta förorsaka lappallmogen skada. Mikaelsson varnades för att fortsätta med stölder, och skulle han fortsätta skulle han förlora nybygget. Rätten vidarebefordrade ansökan till landshövdingen.

Anders Mikaelsson f. 1744 var en son till soldaten på roten 62 Nimmernychter, Mikael Olofsson f. 1708, och hans hustru Karin f. 1708. Han var nybyggare i Malå-träsk/Fårträsk i Malå socken 1769–76. Han blev 1789 nybyggare i Rentjärn i Malå socken. Anders Mikaelsson gifte sig 1760 med Katarina Eriksdotter f. 1740 från Norsjö 13. Makarna hade barnen Katarina f. 1765, Margareta f. 1767, Erik f. 1769, Andreas f. 1771, Katarina f. 1774 samt Anders f. 1776.

Från Lidsträsk har anlagts nybygget Rentjärn i Malå socken.

Mensträsk

Häradsrätten höll en syn på nybygget den 4 september 1776, där sökanden Gabriel Gabrielsson från Norsjö var närvarande. Nybygget låg 2 mil nordväst om Norsjö. Rännräsket (Renträsket, Ränträsket) låg ¼ mil söder om Mensträsket (Mänsträsket). Åkerstället utsynades på norra sidan av Rännräsket och marken bestod av sandmylla. Ovanför åkern fanns lämplig mark till gårdstomten. Marken var beväxt av tall och en liten björkskog. Ängar fanns längs stränderna av Rännräsket och på en holme där det växte björk och vide. Ängarna kunde efter röjning ge 20 skrindor hö. Vid mynningen av en å (Malån) fanns äng till 3 skrindor hö. Vid sjön fanns även ängar som inte behövdes röjas, och de kunde ge 10 skrindor. Från Rännräsket rann Malån och på ömse sidor av sjön fanns uddar och en holme vid "Skierräsket" som efter röjning kunde ge 10 skrindor. Vid Mensträsket fanns stränder som utan röjning kunde ge 10 skrindor, och intill sjön låg Finnmyran som utan röjning kunde ge 10 skrindor. Vidare kunde Forstjärnen, Bastutjärnen och Brattmyran ge vardera 2 skrindor.

Tillräckligt med timmer till husbyggnad och nävertäkt fanns nära tomten. Kvarnställe fanns i en bäck som rann från Mensträsket. Mulbetet var svagt på norra sidan av Rännräsket, varför det var nödvändigt att anlägga fäbodrar på södra sidan av sjön. Det fanns gott flakaland och husbehovsfiske i Mensträsket och Rännräsket. Det fanns ingen som led intrång av nybygget, varför rätten vidarebefordrade ansökan till landshövdingen.

Gabriel Gabrielsson f. 1755 från Norsjö 8 var gift med Katarina Johansdotter f. 1750 från Långträsk 1. Makarna hade barnen Johannes (1779–79), Margareta f. 1780, Gabriel f. 1781, Johan f. 1783, Anders f. 1784, Magdalena f. 1785, Katarina f. 1787, Sara f. 1789, Marta f. 1791, Maria f. 1792 samt Jonas f. 1793.

Nils Jonsson var nybyggare på Mensträsk 1 1785. Erik Olofsson från Kvammarn fanns på nybygget 1785–88 men flyttade sedan till Klintforsliden. Olof Normans änka från roten 63 ägde gården 1790. Jakob Olofsson var nybyggare 1795.

Olof Jonsson (1740–87) från Norsjö 11 var nybyggare på Mensträsk 2 åren 1785–87. Han var gift med Magdalena Eriksdotter f. 1757 från Norsjö 13. Makarna hade barnen Erik (1764–1816) som var gift med Britta Olofsdotter (1771–1847) från Åbyn, Jonas samt Olof. Magdalena Eriksdotter ägde gården 1790 och 1795 var Erik Olofsson nybyggare.

Litteratur: *Mensträsk och närliggande byar: byabok om Mensträsk och närliggande byar, Brännudden, Finnberg, Finnliden, Långnäs, Maurliden, Mauricele, Nicknoret, Petersburg, Rensund, Rörås, Södra Mensträsk*, Mensträsk 1997, 301 s. ill.

Petiknäs

Häradsrätten förrättade en syn den 27 juni 1769 efter en ansökan till landshövdingen om inrättande av nybygget. Sökande till nybygget var Anders Persson från Svanselse. Nybyggets namn skrevs "Pädikenäs". Nu framkom att Anders Persson hade avstått nybygget till inhysesmannen Anders Matsson från Storkåge och den avskedade soldaten Jon Gabriëlsson Junkare från samma by. Åkerställe utsynades på en udde mellan Petikån och Skellefteälven, där marken bestod av sand och lermylla. Åkerstället ansågs tillräckligt för två nybyggen. Området var nu beväxt med timmerskog. Ängar fanns på södra sidan av Skellefteälven, och en myr väster om Mörttjärn kunde ge 3 skrindor hö. Svanmyran kunde ge 7 skrindor och Gräsmyran 9 skrindor. Intill bäcken som rann genom sistnämnda myr kunde man efter röjning få 4 skrindor. Stormyran som låg mellan Petikån och Skellefteälven kunde ge 3 skrindor hö. Stränderna och små holmar som låg nedanför åkern kunde ge 8 skrindor hö. Dessa ängar hade tidigare slagits av Bjurvattnets byamän. Slätter fanns även på Älgholmen som låg i Skellefteälven. Ängar fanns även efter några stränder på ömse sidor av Skellefteälven nedanför Älgholmen, vilka brukade översvämmas av älven. Även dessa ängar hade brukats av Bjurvattnets byamän. En halv mil uppströms Petikån från åkerstället fanns röjningsland och uddar som var bevuxna med björk och vide. De var besvärliga att röja, och de bästa ställena nyttjades av nybyggarna i Hornsträsk som hade 5 lador och höhässjor. Jakob Nilsson i Hornsträsk hade satt upp två lador på norra sidan av Petikån under våren 1769. Han hade gjort en liten röjning på området. Fyra laduängar som Hornsträskborna utnyttjade låg närmast Petikån (Pädika). Det var omöjligt för synemännen att bedöma hur mycket området kunde ge efter röjning eller om Hornsträsk byamän skulle tillåtas fortsätta slå sina ängar. På en myr norr om röjningslandet vid Petikån fanns 4 skrindor hö. Tjänliga gårdstomter för två nybyggen fanns intill åkermarken. Tillräckligt timmer till husbyggnad fanns intill gårdsplatsen. Kvarnställe fanns nedanför gårdsplatsen. Nybyggena hade ringa mulbete och lite fiske i Skellefteälven. Näver fanns nätt och jämt till husens behov men inte till avsalu. Lite löv och renmossa fanns till husbehov.

Byamännen i Bjurvattnet klagade över att nybyggarna under sommaren tagit i anspråk slätterängarna nedanför gårdsplatserna och stränderna vid Älgholmen, trots att de ännu inte hade tillstånd till nybygget. Byamännen ville att rätten skulle förbjuda nybyggarna att bärga ängarna. Nybyggarna menade att ängarna inte hörde till

Bjurvattnet, utan att Bjurvattnets byamän hade kunnat slå ängarna bara så länge inte någon nybyggare hade slagit sig ner vid Petikån. De hade slagit ängarna för att hålla liv i sina fåtaliga kreatur. Mattson och Junkare hade redan börjat bygga på platsen i förhoppning om att de skulle få tillstånd till nybygget. Nybyggarna menade att Bjurvattnets byamän som hade mer än tillräckligt med ängar inte skulle lida skada av deras slätter.

Även nybyggaren Jakob Nilsson i Hornsträsk klagade på nybyggarna, som hade slagit en del av de ängar som Hornsträskborna nyttjade vid Petikån. Jakob Nilsson visade på en utsyning från 1732, när nybyggarna i Hornsträsk hade fått 12 skrindland äng vid Petikån. Nybyggarna i Petiknäs menade att Hornsträskborna hade två laduängar på Storholmen och en äng med lada vid södra stranden på Lillholmen. Dessutom hade Hornsträskborna en äng med lada ett stycke åt öster. Dessa ängar hade nybyggarna i Petiknäs inte rört, och inte heller den äng på 2 skrindland som fanns vid Skidträskån, "Skitträskån". Matsson och Junkare tänkte endast slå ängar som inte hade förbättrats av Hornsträsks nybyggare. Synemännen menade att de ängar vid Petikån som Hornsträsk nybyggare hade brukat svarade mot de 12 skrindland äng som nämns i 1732 års syneprotokoll. De menade vidare att Hornsträsk hade obrukade ängar och röjningsland på närmare håll än vid Petikån. Nybyggarna i Hornsträsk var sedan tidigare ålagda att ta upp ett annat och bättre åkerställe. Därför föreslog synemännen att Hornsträsk skulle ta upp denna åker vid Petikån, och sedan skulle ängarna i området delas så att Hornsträsk fick de övre ängarna och Petiknäs de ängar som var närmare gårdsplatserna i Petiknäs. Men Jakob Nilsson i Hornsträsk gick inte med på förslaget.

Häradsrätten kunde inte stödja Bjurvattnet i deras anspråk, eftersom deras rättighet stödde sig på en självpåtagen hävd på allmanningen och platsen låg 1½ mil från byn. Rätten bedömde det som att dessa ängar var onödiga för byn eftersom de hade gott om ängsland. Däremot var ängarna omistliga för nybyggarna. Nybyggarna i Petiknäs blev frikända från ansvar för slätter. När det gällde Hornsträsk menade rätten att deras laduängar vid Petikån svarade mot de 12 skrindlanden i utsyningen från 1732. Men de hade ingen rättighet till övriga ängar och röjningsland i området, därför blev nybyggarna i Petiknäs befriade från ansvar för slätter. Rätten uttalade att ängarna vid Petikån skulle delas. Rätten vidarebefordrade Matssons och Junkares ansökan om tillstånd för nybygget till landshövdingen.

Anders Matsson (1732–99) som kom från Storkåge 16 var nybyggare på Petiknäs 1. Han gifte sig 1763 med Marta Larsdotter (1737–1816), som var soldatdotter från roten 1 Söderman i Bäck. Makarna hade barnen Lars f. 1764, Katarina f. 1765, Kristina f. 1768, Anna f. 1770, Gustav Patron (1773–1854), Eva (1775–75), Anders (1776–76) Martin (1777–79) samt Ulrika f. 1780. Anders Matsson var nybyggare i Gumboda från 1780. Komminister Erik Mellin från Kyrkobordet ägde nybygget 1780. Lars Larsson var nybyggare 1785–90.

Jon Gabrielsson Junkare (1735–95), som varit soldat på roten 102 Junkare 1757–68, var nybyggare på Petiknäs 2 1769–85. Han gifte sig 1757 med Maria Jonsdotter f. 1731 som inflyttade till socknen 1753 då hon var piga i Skråmträsk. Makarna hade barnen Jonas f. 1758, Gabriel f. 1763, Gabriel f. 1765, Abraham f. 1767, Sara Greta (1768–1825) samt Nils Johan (1770–1837).

Gabriel Jonsson f. 1765 var nybyggare 1790, liksom svågern Lars Larsson. Från nybygget har Gumboda nybygge anlagts.

Litteratur: *Petiknäs 1700–1988*, Norsjö 1988, 98 s. ill. Duplic.

Petikträsk

Petikträsk anlades 1767. År 1776 berättas i ett syneprotokoll att gräsväxten vid Petikträsket hämmades av återkommande översvämningar. Äldre skrivformer: Pediketräsk (1776), Pedikeån (1776).

De första nybyggarna var sockensnickaren Anders Jonsson Fågel f. 1736 el. 1738 från Mjödvattnet i Burträsk socken och soldatsonen Abraham Eriksson Fjäril f. 1738 från Ljusvattnet i Burträsk socken. Familjen Fågel kom 1768 och familjen Fjäril året därpå. Anders Jonsson Fågel som bodde på Petikträsk 2 gifte sig 1761 med Margareta Jakobsdotter f. 1740 el. 1743 och Abraham Eriksson Fjäril på Petikträsk 1 gifte sig 1764 el. 1765 med Maria Andersdotter f. 1748 el. 1745 från Ljusvattnet i Burträsk socken. Makarna hade barnen Magdalena f. 1768 och Erik f. 1770, som blev nybyggare i Baktsjaur i Arvidsjaur socken.¹⁹³ Anders Jonsson byggde 1781 Petikträskgården som nu är hembygdsgård i Norsjö. År 1776 sades i ett syneprotokoll att större delen av de utsynta ängarna var avröjda och lador var uppsatta på området. Dock avkastade marken mindre hö än beräknat vilket berodde på att landet var lågt och Petikån hade ett starkt flöde. Därför ruttnade gräset. Nybyggarna utsynade mer ängsmarker längs Petikån mellan Myrbäcken och Rörräskbäcken. Anders Jonsson och Abraham Eriksson var nybyggare ännu 1790.

Raggsjö

Nybygget fick sitt tillstånd 1773 och nybyggare var 1775 Jon Gabrielsson Norberg (1725–79) från Kroksjön 1. Jon Gabrielsson hade varit soldat på roten 62 Norberg 1742–58. Han gifte sig 1752 med Sara Olofsdotter (1728–1805) från Långträsk 2. Makarna hade barnen Gabriel (1752–53), Olof f. 1754, Gabriel f. 1756 som blev nybyggare i Gransjö, Marta f. 1759, Sara f. 1761 och Jonas (1770–70). Sonen Olof f. 1754 var nybyggare från 1780.

Risberg

Nybygget utsynades 1778 av Anders Tomasson (1738–1809), som var bonde på Kattisträsk 1. När markerna under Kattisträsk delades 1785, tilldelades Anders Tomasson fäbodarna vid Risberget. I början av 1800-talet övertogs Risberg av sonen Lars Andersson f. 1777.

Litteratur: Hedström, Gun Inger, *Risberg: byn bortom allfarvägen: byns grundande och utveckling*, Umeå 1999, 259 s. ill.

Risliden

Häradsrätten företog en syn av Risliden den 23 september 1767. Åkerjorden bestod av god sandmylla som var tillräcklig för ett nybygge. Den var beväxt med en liten tall-, gran- och björkskog. Lämplig gårdstomt fanns ovanför åkern, och nybyggaren Herman Olofsson hade där satt upp en stuga av grantimmer, fyrkantig i formen och

10 varv hög. Ängar fanns vid "Tiägelidbäcken" som låg 1½ fjärdedels mil (3/8 mil) från nybygget, och de kunde efter röjning ge 9 skrindor hö. Anders Andersson i Norsjö hade bärgat hö kring bäcken, men han lämnade det närliggande röjningslandet till Herman Olofsson. Lillträskmyran kunde ge 15 skrindor hö. På myren hade Olof och Erik Tomasson i Norsjö under senare år bärgat några skrindor hö. Storträskmyran kunde ge 10 skrindor hö. Myren hade under åtskilliga år slagits av Anders Andersson i Norsjö, som fått några skrindor hö. Vid Storträskån kunde på bägge sidor efter röjning bärgas 6 skrindor hö. Lillmaramoren kunde efter röjning ge 3 skrindor hö. Myrträskmyran kunde ge 4 skrindor och Hällesmyran 5 skrindor. Ängar vid Månsträskån som låg inom Burträsk socken kunde efter röjning ge 6 skrindor hö. Stor- och Lillängmyran som låg inom Burträsk socken kunde ge 4 skrindor hö.

Till nybygget fanns tillräcklig skog och nävertäkt samt gott mulbete. Kvarnställe fanns vid gården och fiske i Kippträsket som låg strax nedanför nybygget men inom Burträsk socken. Vidare fanns fiske i Storträsket, som låg inom Skellefteå socken. Det fanns ingen som led intrång genom nybygget. Häradsrätten ansåg att Norsjö by låg långt från platsen och inte kunde hävda någon rätt till slätterängarna, vilka inte av ålder legat under deras hemman. Rätten ansåg att Norsjö byamän hädanefter skulle avhålla sig från att slå ängarna i Risliden.

Herman Olofsson f. 1738 som var en soldatson från Lidträsk (Villvattnet) i Burträsk socken blev nybyggare i Risliden 1767. Han var gift med samén Anna Olofsdotter från Umbyns lappby. Makarna hade barnen Olof f. 1763, som var soldat på roten 61 Rut, och Anders f. 1764. Makarna hade tjänat hos prostén i Lycksele på 1760-talet. Efter 20 år lämnade de nybygget och flyttade till Bastuträsk i Stensele socken, våra dagars Gunnarn. Sönerna Olof och Anders gjorde sig skyldiga till inbrott i Lycksele kyrka år 1786. De hade vandrat dit för att vara med om kyrkhelgen och hade inga pengar. Olof Hermansson misstänktes även ha gjort inbrott i nybyggaren från Svansele, Erik Olofssons, kyrkstuga i Skellefteå. På ett ting i Skellefteå den 24 oktober 1786 erkände Olof Hermansson stölderna i Skellefteå och Lycksele samt berättade att brodern Anders hade varit med om stölden i Lycksele. Målet överlämnades till Lycksele och behandlades 10 och 12 januari 1787. Bägge dömdes till livstids straffarbete på Sveaborgs fästning. När bröderna skulle föras från Lycksele till Umeå lyckades de rymma och hördes aldrig av. Risliden ansökte 1768 om att få kyrkorätt i Lycksele. Man hade 3½ mil till kyrkan i Lycksele och hela 8 mil till Skellefteå. Ansökan blev beviljad. År 1790 var Zackris Olofsson och Jon Jonsson nybyggare i Risliden.

Litteratur: *Gårdar i Risliden 1995*, Norsjö 1996, 97 s. ill.

Svansele (Svartselet)

En syn hölls 1763 efter en ansökan som den avskedade soldaten Jonas Norberg och drängen Anders Persson i Ersmark gjort hos landshövdingen. Platsen kallades Svartselet, och där ville sökandena anlägga två nybyggen. Sökandena ville nu kalla platsen för Svanselet. Åkermark fanns på norra sidan av Skellefteälven och bestod av sand och sandmylla. Platsen var nu beväxt med stor skog av björk, asp, gran och tall. Söder om älven fanns ängar som gav 4 skrindor samt myrar i närheten som kunde ge 6 skrindor hö om 15 lispund. Vid en tjärn söder om de tidigare nämnda myrarna

fanns 2 skrindor hö, på Stormyran 4 skrindor, vid västra ändan av selet fanns på stranden 2 skrindor, vid Petikån (Pätikan) fanns mellan två forsar ett område som efter röjning kunde bli ganska bördigt och som utan röjning gav 16 skrindor. Gårdstomter fanns öster om åkern. Väster om åkern fanns ett lämpligt ställe för en skvaltkvarn i en liten bäck. Skog fanns till timmer, näver och andra ändamål. Lite fiske fanns i Svanselet och Långeelet till husbehov. På nybyggena fanns tillräckligt mulbete. Nybygget föranledde inte något intrång i någon annans rättigheter, varför sökandena fick ett utdrag av domboksprotokollet att visa upp för landshövdingen för att erhålla tillstånd till nybygget. Nybygget fick tillstånd 1764 och fick 30 frihetsår. Från nybygget har Petiknäs nybygge anlagts.

Svansеле 1

Jon Gabriëlsson bodde på nybygget från 1764. Han kom sannolikt från Norsjö 8 och var född 1744. Sedan torde han ha lämnat nybygget, för Erik Olofsson f. 1725 fanns här från 1769. Jon Gabriëlsson gifte sig i Norsjö 1767 och tog samtidigt över faderns hemman. Erik Olofsson var född på Klutmark 7 men flyttade senare till Krångfors. Han gifte sig 1757 med Marta Jakobsdotter (1726–1810) från Norsjö 9. Makarna hade barnen Anders f. 1758, Anna Katarina f. 1759, Kristina 1762 samt Marta f. 1764, vilka alla var födda i Krångfors. Erik Olofsson ägde hemmanet fram till 1790 då sonen Anders f. 1758 tog över.

Svansеле 2

Anders Persson (1736–1834) från Ersmark 8 ägde hemmanet 1764–80. Han gifte sig 1764 med Kerstin Jakobsdotter (1736–1828) från Ostvik 7. Makarna hade barnen Katarina f. 1765, Per f. 1767 som blev bosatt i Nyby i Lycksele socken, Jakob f. 1769, Johan f. 1771 som var soldat vid Skellefteå kompani, Elisabet f. 1773 som var bosatt i Björksele i Lycksele socken, Kristina f. 1775 som bodde i Rentjärn i Malå socken, Anders f. 1777 som var bosatt i Skarda i Lycksele socken, samt Jakob f. 1780 som bodde i Nyby i Lycksele socken. Anders Persson ansökte 1768–69 om att få ta upp ett nybygge i Petiknäs, men överlät nybygget på andra sökanden. Anders Persson bytte hemman 1780 med Olof Olofsson i Hemmingen. Makarna dog i Nyby i Lycksele socken.

Olof Olofsson (– 1795) från Långträsk 2 var sedan nybyggare på gården. Han var gift med Lisa Nilsson f. 1751 från Hemmingen, och makarna hade barnen Lisa f. 1779, Margareta (1780–1772), Lisa (1781–83), Katarina f. 1783, Marta (1784–85), Sara f. 1786, Nils (1787–88), Olof f. 1790, Nils (1791–92) samt Lisa (– 1794). Makarna bodde i Hemmingen 1779 och fanns i Svansеле 1781.¹⁹⁴ Sonen Olof f. 1790 uppges av släkttraditionen ha Olof Olofsson f. 1774 från Varuträsk 2 som far. Han var dräng på gården.

Örträsk (Anundsträsk)

Nybygget fick sitt frihetsbrev 1778. Förste nybyggare var Olof Nikodemusson (1739–1813) från Myckle 4, vilken var soldat på roten From 1762–86. Han gifte sig 1767 med Sara Andersdotter f. 1739 från Pjäsörn. Makarna flyttade till Norsjö, och de hade barnen Magdalena (1765–65), Katarina (1767–70), Magdalena f. 1769,

Nikodemus f. 1772, Anders f. 1773, Sara f. 1774 samt Kajsa (1777–1840). Olof Nikodemusson blev nybyggare i Örträsk 1778. Nybygget kallades ibland för Anundsträsk. Olof Nikodemusson var nybyggare ännu 1795.

Sara Olofsdotter f. 1774 gifte sig med Johan Persson f. 1770 från roten 60 Lax. Makarna blev sedan ägare till nybygget.

NYBYGGEN INOM BUREÅ NUVARANDE FÖRSAMLING

Bölesvik

Nybygget fick sitt tillstånd 1789. Nybyggare var Per Eriksson (1757–1835) från Svarttjärn 1 i Lövångers socken. Han gifte sig 1783 med Magdalena Eriksdotter (– 1786) från Falmark. Han gifte om sig med Sara Andersdotter (1761–1826) från Falmark 15. Per Eriksson hade barnen Karin (– 1784), Anna Magdalena (– 1788), Erik (1786–1843) som tog över gården, Anders (1788–88), Anna Katarina (1788–1800), Anders (1792–1800), Johan Petter (1794–99), Gustav f. 1797 som flyttade till Lövångers socken, Johan f. 1799 som flyttade till Andersträsk, Anders (1802–02) samt Anders Holmqvist (1803–82). Per Eriksson var även smed. Det är oklart när familjen flyttade till nybygget, men de fanns här i alla fall år 1800.

Litteratur: *Hjoggböle: tingens och tidernas förändring*, red. Elsa Lundmark, Skellefteå 1995, 384 s. ill. ; Lindmark, Elof, *Tre sekler ur Hjoggböle bys historia*, Skellefteå 1979, 126 s. Duplic.

Istermyrliden

Olof Eklund från Tjärn hade ansökt om att få ta upp ett nybygge vid Istermyrliden. Häradsrätten höll en syn den 9 juli 1778. Olof Eklund hade då hunnit avlida och änkan hade fört över rättigheten till drängen Jon Johansson från Holmsvattnet. Nybygget låg $\frac{3}{4}$ mil från Bureå, $\frac{1}{2}$ mil från Burvik, 1 mil från Bäck och $\frac{1}{2}$ från Holmsvattnet. Mark för åker låg i Istermyrliden och jordmånen bestod av grov sand av tillräcklig vidd. På marken fanns gran- och tallskog. På Middagsmyran fanns äng som gav $\frac{1}{2}$ skrinda. Myren har bärgats av Johan Persson i Bureå, vilken hade höet på hässjor. Istermyrmoran, som var beväxt med gran och björk, kunde efter röjning ge 15 skrindor hö. Istermyrraningen gav 7 skrindor och Groprödningen 2 skrindor. Illdiket kunde efter röjning ge 4 skrindor. Rängnusmyrarna gav 4 skrindor och Safwomyran kunde ge en skrinda. Tjällmyran kunde utan röjning ge 4 skrindor. Dessa myrar bärgades nu av Burviks byamän, vilka torkade höet på hässjor. Långmyran kunde ge en skrinda och Missenmyran kunde efter röjning ge $\frac{1}{2}$ skrinda. Totala antalet skrindor var 41. Alla ängarna låg inom $\frac{1}{4}$ mil från åkern där gårdstomt fanns. Nära gården fanns gott om timmer, men nävertäkten var mindre god. Till nybygget fanns varken fiske eller kvarnställ, men mulbetet var gott.

Bureborna protesterade mot utsyningen och menade att en del myrar såsom Tjällmyran låg inom deras byarå. De hade slagit myren och nyttjat mulbetet runt omkring. Burviksborna menade att Groprödningen, Rängnusmyran och Tjällmyran hade tillhört byn sedan gammalt. De försökte styrka sin rätt genom domboksprotokoll. Även byborna i Bäck gjorde anspråk på slättermyrar vid det tilltänkta nybygget. I ett protokoll kom fram att Burviksborna hade innehaft Tjällmyrbrinken, Tjäll-

myran, Gropmyran och Rågnusmyran. Jon Johansson blev hänvisad till landshövdingen för att söka tillstånd och frihetsår.

Jon Johansson (1751–1834) var född på Hjoggböle 2, men växte upp på Holmsvattnet 2. Han var gift med Britta Jonsdotter (1753–1835) från Gummark och makarna hade barnen Sara f. 1776, Lisa (1778–1847), Johan (1779–1851), Britta (1782–1866), Jonas (1785–1806), Anders (1788–1808) samt Nils (1793–98).

Litteratur: Lindmark, Elof, *Byarna Holmsvattnet och Sjöbotten: med närliggande nybyggen Istermyrliden, Sandviken, Långbacka, Wikdahl och Wikmyran*, Skellefteå 1983, 251 s. Duplic.

Sidbergsliden

Häradsrätten hade en syn på nybygget den 13 juli 1756, då sökandena klockaren Anders Boström och Mikael Hermansson i Burträsk socken var närvarande. Två gårdsplatser utsynades vid en gammal svedja i söderslutningen av Sidbergsliden. Åkermark fanns intill gårdstomterna och bestod av rödsand. Den ansågs vara tillräcklig för två nybyggen. På platsen växte gran, al och björk. Nedanför gårdsplatserna och åkern låg Frängsmyran, som efter röjning beräknades ge 36 skrin dor hö. Myren var nu beväxt med björk och vide. Synemännen ville inte syna Snåsmyrarna som låg för långt från nybygget och nära hjoggbölebornas ängar. Nödigt timmer till husbyggnad fanns söder om nybygget, strax söder om Ängesbäcken, men även intill åkern. Nävertäkt fanns även till att täcka taken. Kvarnställe fanns i Ängesbäcken nedanför gårdstomterna. Hjoggböle by låg ¼ mil bort, till Lappvattnet var det 1½ mil och till Renbergsvattnet ¼ mil. Mulbetet ansågs inte vara rikligt. Hjoggböleborna protesterade och menade att de behövde mulbetet, ängarna och åkrarna inom området. Mjödvattnets och Lappvattnets byamän var oroliga över intrång på deras marker från betande djur.

Sökandena menade att Hjoggböles byamän inte själva nyttjat marken utan låtit soldater och andra bärga hö. Rätten stannade vid att nybyggesansökningen gällde skatteskog och marken låg dessutom nära byarna Hjoggböle, Mjödvattnet, Renbergsvattnet och Lappvattnet, varför det var lagstridigt med ett nybygge där. Sökandena kunde klaga över beslutet hos landshövdingen.

Sidbergsliden blev nybygge 1788.

Litteratur: *Hjoggböle: tingens och tidernas förändring*, red. Elsa Lundmark, Skellefteå 1995, 384 s. ill.

SOLDATROTARNA

Roten 1 Gädda

År 1757 bytte roten namn till Söderman. I roten ingick hemmanen Bäck 4, 7 och 8. Erik Jonsson var soldat på roten 1695. År 1710 var Per Andersson soldat. Per Nilsson (1692–1713), som kom från Bäck 10, var soldat på roten 1712–13.

Anders Andersson f. 1691 var soldat på roten 1714–21. Han var soldat på roten 94 Hedman 1712–14 och ägare till Bäck 4 från 1725. Beträffande familj, se under Bäck 4.

Lars Johansson (1705–81) var soldat på roten 1721–39 och 1748–59 och på roten 30 Skarp 1739–48. Beträffande familj, se under roten 30 Skarp. Lars Johansson hade 1748 27 tjänsteår, var livkarl för 1:a roten och avancerade till furir. Lars Gädda hade 1752 hand om barnundervisningen i socknen. Han var skomakare och snickare 1735–40.

Erik Östensson (1709–57) från Böle 4 var soldat på roten 1739–40 och på roten 13 Ros 1736–39. Han var ogift och blev avskedad från tjänsten 1740. Han gifte sig sedan med Anna Olofsdotter (1711–84) och blev hemmansägare på Klutmark 4 1749. Makarna hade dottern Helena (1749–1822).

Korpral Hans Hansson (1721–58) från Morön 5 och Bäck 9 var soldat på roten 1740–48 och på roten 30 Skarp 1748–58. Han gifte sig 1745 med Karin Jonsdotter (– 1746) och 1747 med Magdalena (Malin). Hans Hansson hade barnen Nils f. 1748 och Hans (1749–1802).

Anders Larsson (1736–88) från Ersmark 1 var soldat på roten 1759–88. Han gifte sig 1766 med Ingeborg Johansdotter f. 1741 från Kusmark 7. Anders Larsson hade barnen Marta, Lars, Johan och Anders.

Johan Persson (– 1789) var soldat på roten 1788–89 och dog det sistnämnda året i södra Finland. År 1790 var Olof Eriksson (1770–90) från Storkågeträsk 3 soldat på roten, och även han dog i kriget i södra Finland.

Roten 2 Tåman

I roten ingick hemmanen Bäck 1, 2, 3 och 6. Bengt Olofsson från Tåme 3 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han gifte sig 1692 med Anna Pålsdotter. Jon Andersson var soldat på roten från 1696. Per Nilsson, som kom från Bäck 2, var sannolikt soldat på roten före 1704.

Erik var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Han kan vara identisk med den Erik Olofsson från Bäck som gifte sig 1709 med Anna Persdotter från Risböle i Lövångers socken. Han var troligen från Bäck 1. Per Andersson f. 1692 från Hedensbyn 12 var soldat på roten 1712–19. Han rymde 1719.

Jakob Nilsson f. 1705, som möjligen kom från Bäck 6, var soldat på roten 1720–28. Han hade 1728 ett hugg över högra fotleden och kunde inte marschera och blev

därför avförd från tjänsten. Han spelade fiol på en lekstuga hos ryttaränkan Margareta Johansdotter på Kyrkobordet år 1725.

Olof Nilsson f. 1717/19 från Bergsbyn 8 var soldat på roten 1736–40. Han flyttade 1740 till roten 21 Bergman och gifte sig sedan.

Erik Jönsson (1711–80) från Burvik 2 tjänstgjorde på roten 1740–41. Han hade en öppen skada, och blev därför avförd från tjänsten. Erik Jönsson flyttade 1742 till Bäck 1. Beträffande familj, se under Bäck 1.

Olof Andersson (1715–42), som troligen kom från Bäck 2, tjänstgjorde på roten 1741–42. Han dog i kriget i södra Finland. Olof Nilsson, som var bonde, var soldat 1742–43. Han bodde sannolikt på Bäck 6.

Sven Larsson (1718–66) från Boviken 1 var soldat på roten 1743–66. Han blev tillgångatagen 1758 vid Fehrbellin och satt fången till 1761. Sven Larsson var gift med Magdalena f. 1722, från roten 49 Rask i Lövångers socken, som blev avrättad 1762. Under makens bortovaro i Pommern fick hon ett barn som hon mördade. Hon blev därför halshuggen och bränd på bål den 21 augusti 1762. Sven Larsson gifte om sig 1763 med Lisa Johansdotter f. 1720. Sven Larsson och Magdalena hade sönerna Per f. 1751 och Anders Bergström (1755–1837).

Per Eriksson (1746–1828) från Bäck 1 tjänstgjorde på roten 1767–1805. Han gifte sig 1777 med Maria Östensdotter Renman (1752–1823) från Bygdeträsk i Burträsk socken. Makarna hade barnen Erik f. 1777, Katarina (1779–1855), Per (1781–1817), Johan Hägg f. 1782, Gustav Nyman (1785–1844), Salomon Lund (1787–1868), Stina (1791–1871) samt Carl Givakt (1795–1877).

Roten 3 Bäck

Roten ändrade namn till Dalbäck 1735. Till roten hörde hemmanen Bäck 5, 9 och 10. År 1768 ingick hemman i Bäck och Burvik i roten. Rasmus Nilsson var soldat från 1681 och framåt. Han var gift med Kerstin, och hade sonen Anders, som ägde gården Bäck 7, samt Erik f. 1709.

Nils Jakobsson (1673–1761) från Lövångers socken var därefter soldat på roten enligt hemmansrannsakan 1727. Han hade ägt Bäck 6 1699–1735. Beträffande barn, se under Bäck 6.

Jakob Samuelsson från Gummark 3 var soldat på roten 1707. Han fick samma år dottern Kerstin. Jon Andersson f. 1665 var soldat på roten 1708, samma år som han blev soldat på roten 16 Ström. Han ägde Bäck 5 åren 1692–1709. Beträffande familj, se under Bäck 5.

Per Persson var soldat 1710 och dog i fält. Han ägde Bäck 9 från 1699 och framåt. Beträffande familj, se under Bäck 9. Hans Nilsson (1689–1713) som kom från Bäck 10 var soldat 1711–13. Jon Persson (– 1718) var soldat på roten 1714–18. Han kom troligen från Bureå 2.

Johan Nilsson (1704–1801) från Bäck 10 var soldat på roten 1720–35. Han ägde Burvik 5 år 1727–30 och Bäck 10 från 1730. Beträffande familj, se under Bäck 10. Johan Nilsson var snickare 1735.

Johan Hansson Dahlbäck (1710–88) var soldat på roten 1735–74. Johan Hansson var krigsfånge 1758, och kom åter till kompaniet 1761. Han var gift med Marta Nilsson f. 1711. Makarna hade tillsammans en dotter f. 1738, Britta (1739–90), Johan f. 1745, Margareta f. 1750 samt Hans (1751–90). De hade troligen också

dottern Katarina som dog 1754. Hans var gift med Maria Persdotter och hade sonen Johan Hansson f. 1789. Modern och sonen flyttade till Myckle 4.

Per Olofsson var soldat på roten 1777, men blev inte godkänd vid mönstringen. Han var troligen från Hedensbyn 4 och född 1721. Jakob Johansson (1756–89) från Svartjärn 3, Löfvångers socken, var soldat på roten 1780–89 och han gifte sig 1782 med Margareta Johansdotter.

Roten 4 Nyman

I roten ingick hemmanen Burvik 5, 6 och 7. År 1768 ingick hemman i Bäck och Burvik i roten. Per Olofsson från Ostvik var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Kelu och de hade dottern Karin f. 1700 som blev gift på Frostkåge 11. Kelu betecknades som änka 1705 och flyttade med sin dotter till Jävre 3 i Piteå socken och kallades då Karin f. 1664.

Olof Persson från Ytterursviken 2 var soldat på roten till senast 1704, då han dog. Därefter var Per Nyman soldat från 1704, och en annan Per Nyman var soldat 1710. Denne dog 18 september samma år i Reval i Estland.

Erik Jonsson (1685–1740) från Kusmark 15 var soldat på roten 1712–13. Han ägde Burvik 7 1705–41. Beträffande familj, se under Burvik 7.

Johan Persson (1695–1714), som troligen kom från Burvik 6, var soldat på roten 1713–14. Han hade dottern Karin f. 1712. Han blev kommenderad till Stockholms galejor.

Per Mosesson (1661–1740) från Burvik 6 var soldat på roten 1714–16, då han blev avskedad. Han ägde hemgården 1688–1725. Beträffande familj, se under Burvik 6.

Sven Larsson (– 1718), som troligen kom från Innervik 18, var soldat på roten 1716–18. Lars Jönsson Nyman var soldat på roten 1718. Per Persson (1702–75) från Burvik 6 var soldat på roten från 1720 till 1725, då han bytte ut sig, men han kom att tjänstgöra igen 1744. Han ägde hemgården från 1726. Beträffande familj, se under Burvik 6.

Jon Eriksson (1710–41) från Burvik 7 var soldat på roten 1725–41. Han dog i slaget vid Villmanstrand 1741. Jon Eriksson gifte sig 1737 med Karin Johansdotter f. 1715 från Burvik 1 som gifte om sig 1742 på Burvik 7. Jon Eriksson hade döttrarna Margareta f. 1738, som gifte sig 1758 och blev bondmora på Burvik 7, och Anna f. 1739.

Per Jönsson (1709–42) från Gärdsmark 2 var soldat på roten 1742. Han brukade hemgården 1731–42. Beträffande familj, se under Gärdsmark 2.

Per Persson (1700–75) från Burvik 6 var soldat på roten 1744. Se ovan. Jakob Jakobsson var soldat på roten 1743–44. Jon Hansson (1726–60) från Morön 5 och Bäck 9 var soldat på roten 1747–60. Han dog i Pommern. Han gifte sig 1751 med Lisa Olofsdotter (1722–1809) från Ostvik 5 och makarna hade barnen Hans f. 1752 och Britta (1755–1828).

Jakob Andersson (1736–85) från Burvik 5 var soldat på roten 1762–85. Han var gift med Margareta Tomasdotter (1733–1816) från Blacke 5 i Löfvångers socken, och makarna hade dottern Margareta f. 1774 som blev gift med Per Holmkvist i Pitholm i Piteå socken.

Jonas Jonsson (1764–90) från roten 71 Karlman var soldat på roten 1786–90. Han var ogift. Jonas Jonsson dog 18 januari 1790 i kriget. Nils Olofsson (1768–90) var soldat 1790. Han dog 10 oktober 1790 i kriget.

Roten 5 Tjörbåga

I roten ingick hemmanen Burvik 1, 2 och 3. Roten bytte namn till Båga år 1763. Sven Johansson (Jonsson) var soldat i Burvik från 1683 och på roten från 1695. Han var gift med Britta Nilsdotter från Burvik 1, där makarna tycks ha bott. Makarna hade barnen Anders f. 1696 som blev soldat på roten 37 Humla, Sara f. 1700 samt Nils som blev soldat på roten. Sven Johansson var 1683 dräng hos Jakob Månsson i Burvik. Han var möjligen en son till soldaten Johan Johansson Tjörbåga på Östanbäck övriga.

Daniel var soldat på roten från 1704. Olof Philipsson var soldat på roten från 1706. Han gifte sig samma år med Britta Eliasdotter från Ångermanland, trots att han varit ihop med "konan" Sofia Johansdotter från Piteå. Lars Svensson, som var bonde på Burvik 2, var soldat på roten från 1708. Beträffande familj, se under Burvik 2.

Johan var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt i Estland samma år. Nils Svensson, som var en son till Sven Johansson Tjörbåga, var sannolikt soldat på roten efter 1710, enligt en dombok från 1720. Möjligen var han far till Margareta Nilsdotter från Burvik som var gift med Anders Larsson från Bursiljum 6 (Svartjärn) i Burträsk socken.

Johan (Jon) Persson (1674–1740), som var bonde på Burvik 1, var soldat på roten 1712–18. Beträffande familj, se under Burvik 1. Johan Persson blev 1718 andra profoss vid staben och kallade sig Bur.

Sonen Per Johansson (1702–71) från Burvik 1 var soldat på roten 1720–25. Han blev sedan bonde på Burvik 1. Beträffande familj, se under Burvik 1.

Brodern Lars Johansson (1711–42) från Burvik 1 var soldat på roten 1725–42 och blev 1742 förflyttad till roten 95 Utter, där han blev korpral. Han gifte sig 1734 med Britta Jonsdotter (1712–72) från Kyrkobordet som var dotter till korpral Jon Berg som även var sockenskrivare och hade namnet Berger och Marta Thunström som var dotter till komminister Johannes Thunström. Lars och Britta hade sonen Johan Västermark f. 1734 som gifte sig 1755 och flyttade till Stämninggården och Kyrkobordet där han var sockenskomakare. Lars Johansson var tunnbindare 1735.

Benjamin Svensson (1705–42) från Yttervik 5, som varit soldat på roten 81 Håman, tjänstgjorde på roten från mars till maj 1742. Han dog 12 maj 1742 i kriget i Finland. Nils Nilsson (1702–78), som var bonde på Burvik 3, var soldat på roten 1742–44. Han fick lämna tjänsten för att han var bonde och sjuk. Nils Nilsson var tvungen att lämna tillbaka kvartalslegan på 50 daler kopparmynt och bilegan som var 100 daler kopparmynt.

Erik Hansson (1731–58) från Morön 5 och Bäck 9 tjänstgjorde på roten 1748–58. Han gifte sig 1753 med Margareta Danielsdotter f. 1729 från Hedensbyn 9. Makarna hade barnen Britta, som blev gift 1783 till Östanbäck 9, och Magdalena f. 1756. Erik Hansson dog i kriget i Pommern.

Nils Jakobsson (1730–1809) från Burvik 5 var soldat på roten 1758–74. Han gifte sig 1758 med Sara Nilsdotter (1736–1829) från Burvik 3. Makarna hade barnen

Jakob Berg (1758–1821), Nils f. 1760, Anders Ferm f. 1762, Erik f. 1765, Britta (1767–1849) som blev gift med Erik Johansson på Fjälbyn 6 i Lövångers socken, Margareta f. 1770, Maria f. 1771, Erik (1775–75), Johan (1776–76) samt Samuel Båga (1778–1815).

Jon Andersson (1765–88), som var född på roten 48 Krust, tjänstgjorde på roten 1782–89. Han var gift med Eva Jonsdotter f. 1763 från Burvik 7, och hade barnen Anders f. 1786 och Anna Margareta f. 1787. Jon Andersson dog i kriget i södra Finland.

Karl Andersson f. 1771 från Bäck 3 var soldat på roten 1789–1807. Han flyttade till Lövånger 1802.

Roten 6 Gran

Roten bytte namn till Kanon år 1759. I roten ingick hemmanen Bureå 1, 3 och 6. Per Persson (– 1709), som troligen kom från Storkågeträsk 5, var soldat från 1689 och på roten 1695–1706. Åren 1706–09 var han soldat på roten 20 Furman. Han var gift med Barbro Olofsdotter från Bureå 8, och de hade dottern Malin f. 1699.

Anders Larsson f. 1684 från Klutmark 4 var soldat på roten från 1707. Han var gift med Karin Johansdotter (– 1720) från Falmark 5, vilken gifte om sig med gästgivaren Olof Olofsson på Bureå 8 ca 1710. Möjligen hade makarna barnen Nils och Sara som föddes 3 maj 1707. De var barn till en Anders Larsson i Falmark.¹⁹⁵ Anders Larsson blev soldat 22 augusti 1707. Han dog sannolikt 1709. Dottern Sara levde troligen 1710 då Olof Olofsson uppgavs ha en styvdotter.

Lars Persson, som troligen kom från Skrämrträsk 8, tjänstgjorde på roten från 1708. Per Nilsson från Bureå 6 var soldat på roten 1710. Han var ägare till hemgården 1703 och dog sannolikt 1710 i Estland.

Anders Nilsson (1683–1744) från Bureå 6 var soldat på roten 1712–14. Han ägde hemgården från 1714 och framåt. Beträffande familj, se under Bureå 6.

Anders Mosesson (omkring 1695–1718) var soldat på roten 1714–18 och dog sistnämnda år i Strömstad. Anders Mosesson var ogift 1715 och tycks så ha förblivit.

Per Nilsson (– 1719) från Bureå 1 var soldat på roten 1718–19. Han var gift och ägde hemgården 1718–19. Roten var vakant under en kort period fram till 1720.

Per Jonsson (1698–1741) från Hjoggböle 3 tjänstgjorde på roten 1720–25. Han var soldat på roten 44 Sjöman 1725–41. Han gifte sig 1729 med Sara Jonsdotter f. 1703, och makarna hade barnen Jonas f. 1728, Anna f. 1730 som gifte sig 1758 och flyttade till Burträsk socken, Karin (1732–1809) som gifte sig 1759, Malin (1734–1802) som gifte sig 1769, Per f. 1737 som 1762 gifte sig med en dotter på Storkåge 12, samt Olof f. 1739 som flyttade till annan socken 1770. Sara Jonsdotter gifte om sig på Storkåge 11.

Olof Persson Gran (1706–67) från Bureå 3 var soldat på roten 1725–38. Han ägde hemgården 1734. Beträffande familj, se under Bureå 3.

Jakob Hansson (1714–98), som var en son till soldaten Hans Sik på Morön 5, var soldat på roten 1738–57. Han gifte sig 1750 med Katarina Persdotter (1724–60) från Yttervik 5, och makarna hade barnen Anna f. 1751, Britta (1756–1839) som gifte sig med Olof Andersson (1755–1839) på Uttersjön 1 i Lövångers socken, samt Lisa

(1757–82). Jakob Hansson hade utom äktenskapet dottern Margareta (1762–1841) med soldathustrun Maria Jonsdotter på roten Burstedt.

Gabriel Johansson (1736–60) från Kroksjön 3 var soldat på roten 1757–60. Han dog under fångenskap 1760 i Stettin.

Gabriel Jonsson Norberg (1736–1800) var soldat på roten 1762–79. Han var också soldat på roten 62 Norberg 1758–62. Gabriel Jonsson var son till en soldat på roten 69 Örn. Han gifte sig 1759 med Karin Andersdotter (1730–1816) som var soldatänka från roten 64 From. Makarna hade tillsammans barnen Johan (1760–1817), Anna (1763–1823), Erik (1768–1827), Olof (1771–82) samt Katarina (1774–1809). Gabriel Jonsson hade vid 27 års ålder 5½ tjänsteår.

Mikael Mikaelsson (1760–1844) från Bureå övriga var soldat på roten 1780–1811. Han var gift med Margareta Andersdotter från Falmark 15. Makarna hade barnen Anna (1788–86), Mikael Karbin (1787–1867), Anna (1791–1874) samt Anders Kanon (1794–1862).

Roten 7 Brant

Roten ändrade år 1757 namn till Burstedt. I roten ingick hemmanen Bureå 2 och 5. Anders Larsson Brant, som troligen kom från Bureå 1, var soldat i byn från 1694 och på roten från 1695. Jon Eliasson var soldat på roten före 1710, och Per Tomasson var soldat på roten 1710.

Anders Persson var soldat på roten 1712–14. Han kom från Bureå 2 och ägde hemgården 1704–23. Beträffande familj, se under Bureå 2.

Josef Johansson var soldat på roten en kort tid 1714, liksom Nils Jonsson som dog omkring 1724. Han kom från Bureå 5 och brukade hemgården 1702–14, 1718–20 och 1715–17. Beträffande familj, se under Bureå 5.

Sven Öndesson (1692–1776) från Ytterursviken 1 var soldat på roten 1714–22. Han ägde hemgården 1720–34 och därefter Ytterursviken 3. Beträffande familj, se under Ytterursviken 1.

Johan Johansson (1702–42) var soldat på roten 1722–42. Han var gift och fick dottern Margareta som dog 1737. Nils Andersson (– 1743) var soldat på roten 1742–43. Kristoffer Svensson (1724–72) från Innervik 19 var soldat på roten 1743–49. Han brukade hemgården. Beträffade familj, se Innervik 19.

Nils Nilsson (1727–1808) från Burvik 3 var soldat på roten 1749–74. Han gifte sig 1753 med Maria Jonsdotter (1728–1816) från Yttervik 4. Makarna hade barnen Britta (1755–1813) som 1782 gifte sig med Östen Tomasson i Storkåge 2, och Maria (1765–1814), som 1789 gifte sig med Jonas Andersson i Frostkåge 14. Maria Jonsdotter hade utom äktenskapet dottern Margareta f. 1762. Fadern var soldaten Jakob Hansson Gran f. 1716. Nils Nilsson och Maria bodde i Bureå till 1770, i Yttervik 1770–71, i Bureå 1771–1801 och i Frostkåge från 1802.

Jon Jonsson (1741–1819) från Yttervik 4 var soldat på roten 1776–92. Han gifte sig första gången 1761 med Maria Johansdotter (1733–75) från Bureå 2, och andra gången 1776 med Magdalena Andersdotter (1750–1809) från Ragvaldsträsk 5. Jon Jonsson hade barnen Britta (1762–1828), Johan (1764–1831), Jon (1766–1818), Magdalena f. 1769, Olof (1773–1856), Anders (1777–1803) samt Maria (1779–1849).

Roten 8 Hurtig

I roten ingick hemmanen Bureå 4 och 7 samt Yttervik 7. Soldattorpet låg i Yttervik. Per Andersson Hurtig (– 1696) från Bureå 2 var troligen soldat. Han ägde hemgården 1690–96. Beträffande familj, se under Bureå 2.

Per Persson Hurtig från Storkåge 24 var soldat 1665–89 och han ägde Storkåge 24 1669–76. Åren 1679–99 bodde han på annat ställe i Storkåge. Han var först gift med Britta Hermansdotter (– 1677) och sedan med Rakel Jakobsdotter (1662–1737) från Storkåge 22. Per Persson hade barnen Herman, som blev soldat på denna rote, samt Kerstin. Per och Rakel levde 1723.

Sonen Herman Persson var soldat från 1689 i Stämmingsgården, och på roten från 1695. Han var gift med Karin Larsdotter (1661–1735) från Degerbyn 1, och makarna hade barnen Sara f. 1700, som gifte sig i Bureå 1740, och Britta (1702–60), som blev gift på Yttervik 4. Karin Larsdotter gifte om sig på Bureå 2. Nils Håkansson från Ersmark 7 var soldat på roten från 1708 och framåt.

Nils Persson (– 1718) från Bureå 1 var soldat på roten 1712–18, då han dog i Strömstad. Han ägde hemgården 1701–02 och Bureå 4 1703–10. Beträffande familj, se under Bureå 4.

Olof Persson (1693–1765) från Bureå 7 var soldat på roten 1718–25. Han blev sedan ägare till Falmark 16. Beträffande familj, se under Falmark 16.

Per Christierson f. 1706, som ev. kom från Innervik 19, var soldat på roten 1725–28, och han var gift.

Per Jonsson (1711–49) var soldat på roten från 1728 till 1744, då han avskedades p.g.a. lungsjukdom. Han gifte sig 1735 med Lisbet Östensdotter (1707–86) från Innervik 3. Makarna hade barnen Sven (1736–36), Magdalena (1738–1809), Petrus (1739–1817) som gifte sig 1769, Jonas (1744–44), Johan f. 1745 som flyttade till annan socken 1767, samt Östen (1747–49). Per Jonsson var snickare och svarvare 1735.

Olof Jakobsson (1725–98) från Yttervik 7 var soldat på roten 1747–74. Han gifte sig 1750 med Stina Andersdotter (1726–69) från Bureå 6. Han gifte sig andra gången 1764 med Mariet Persdotter (1728–99) från Tåme 1. Olof Jakobsson hade barnen Jakob (1751–70), Anders (1753–70), Jon f. 1756, Anna Stina f. 1758, Per (– 1770), Katarina (– 1770) samt Margareta f. 1775 som gifte sig med Per Olofsson f. 1771 från Åselet. Makarna blev nybyggare i Övre Långträsk i Arvidsjaurs socken.

Nils Nilsson (1758–1810), som var soldatson från roten 128 Stål, var soldat på roten 1776–1807. Han var gift med Anna Johansdotter (1772–1834) från Böle 10. Makarna hade barnen Anna f. 1795, Stina f. 1799, Margareta f. 1801 samt Magdalena f. 1803.

Roten 9 Trana

I roten ingick hemmanen Yttervik 2 och 4 samt Burvik 4. År 1768 tillhörde endast hemman i Yttervik roten. Roten bytte namn till Munter år 1763. Johan Jonsson var soldat från 1689 i Yttervik och på roten från 1695. Han kom troligen från Yttervik 4 och var gift en gång. Per Jonsson från Yttervik 4 var soldat på roten 1700–08, och blev troligen utbytt sistnämnda året. Han hade varit soldat i Yttervik från 1683. Innan dess var han dräng hos kyrkoherde Ericus Flur.

Per Olofsson tjänstgjorde på roten 1710, och han var gift en gång. Per Olofsson dog sannolikt 1710 i Estland. Mårten Mårtensson (1691–1719) från Uppland var soldat på roten 1712–19. Han dog i tjänsten 1719.

Anders Persson (1699–1732) var soldat på roten 1720–32. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1696–1774) från Yttervik 4, som gifte om sig 1733 med Olof Olofsson på Ostvik 5.

Mårten Svensson (1694–1783) från Yttervik 2, som tidigare tjänstgjort på roten 10 Kuse, var soldat på roten 1733–44. Beträffande familj, se under Myckle 2. Mårten Svensson ägde Myckle 2 1721–29.

Anders Nilsson (1721–67) från Yttervik 2, som tidigare varit soldat på roten 10 Kuse, tjänstgjorde på roten 1744–51. Senare sägs att han ”kommit ifrån sitt förstånd”. Erik Andersson (1729–1806) från Bäck 2 var soldat på roten 1751–79. Han gifte sig 1770 med Marta Samuelsdotter (1735–1806). Erik Andersson hade barnen Anna f. 1771 och Barbro (1774–1847).

Anders Olofsson (1758–1808), som var en son till sockensmeden Olof Andersson på Kyrkobordet, tjänstgjorde på roten 1780–1807. Han var gift med Stina Jonsdotter (1763–1845) från Yttervik 1.

Roten 10 Kuse

Roten bytte namn 1757 till Vikberg. I roten ingick hemmanen Yttervik 1, 5 och 6. Hans Svensson som var lejd till soldat i Ersmark var soldat från 1683 och på roten från 1695. Han var troligen en son till Sven Eriksson på Kusmark 5. Hans Svensson i Kusmark gifte sig 1683.

En son till Nils Nilsson på Tjärn 4 var soldat på roten före 1710, enligt 1728 års hemmansrannsakan. Olof Andersson (– 1710) var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Han var gift med Malin, som fanns i Luleå 1714–18.

Olof Persson f. 1672 från Värmland var soldat på roten 1712–13. Han avancerade till förste profoss vid staben, där han tjänstgjorde 1713–16. Han gifte sig med Britta Jonsdotter. Olof Persson var i arrest 1712. Nils Persson (1697–1717) var soldat på roten 1714–17. Han var ogift och dog i Strömstad.

Mårten Svensson (1694–1783) från Yttervik 2 var soldat på roten från 1718 till 1725, då han bytte ut sig. Han var också soldat på roten 9 Trana 1733–44. Han ägde Myckle 2 1721–29. Beträffande familj, se under Myckle 2.

Moses Andersson (1706–41) från Yttervik 1 var soldat på roten 1725–41. Han gifte sig 1733 med Malin Olofsdotter f. 1702 från Stämmingsgården 2. Efter att ha blivit änka gifte hon om sig med Abraham. Moses och Malin hade barnen Margareta f. 1734, Anders Viklund f. 1737 som flyttade till Pitholm 18 i Piteå socken och var skraddare och borgare i Piteå stad, Magdalena f. 1740 samt Olof f. 1740. Moses Andersson var snickare och spelman 1735.

Per Persson (1723–42) från Yttervik 5 var soldat på roten 1742. Anders Nilsson (1721–67) från Yttervik 2 var soldat på roten 1742–44, och på roten 9 Trana 1744–51.

Jon Mårtensson (1727–58) från Myckle 2, som var son till förre rotesoldaten Mårten Svensson, var soldat på roten 1744–58, och han gifte sig 1749 med Margareta Johansdotter (1721–89) från Varuträsk 2. Makarna hade barnen Anna (1750–1809) som blev gift på roten 93 Kågström, Per (1751–54), Johan f. 1753, Stina Vik-

berg (1754–1830) som gifte sig med Jonas Ransberg på Kyrkobordet, Mårten f. 1756 samt Jonas Kuse (1758–1824). Jon Mårtensson dog i Pommern 1758. Roten var vakant fram till 1759.

Per Larsson (1736–1836) var soldat på roten 1759–79. Han var son till en soldat på roten 14 Orre. Han gifte sig 1771 med Britta Persdotter f. 1740 från Åbyn 4, som var soldatänka på roten 123 Broman i Åbyn. Per Larsson Vikberg och Britta Persdotter blev nybyggare i Glommerstråk i Arvidsjaurns socken. Makarna hade en dödfödd son 1772, Lars f. 1773, Maria f. 1776 samt Britta f. 1780.

Sven Jonsson (1756–1832) var soldat på roten 1780–1806, och han var son till en soldat på roten 33 Tjärnström. Han gifte sig med Marta Nilsson Degerfelt (1757–1816) från roten 79 Degerfelt. Makarna hade barnen Jonas (1783–93), Nikodemus f. 1786, Nikodemus Viksten f. 1788, Lena f. 1791, Sven (1794–1804), Lisa (1797–1864) samt Erik (1802–02).

Roten 11 Blank

Roten bytte år 1748 namn till Vikblad. I roten ingick hemmanen Innervik 1, 4 och 6. Jon var soldat på roten 1695. Johan Zackrisson var soldat på roten 1695–96. Jakob Nilsson (– 1710) från Innervik 4 var soldat på roten 1710. Innan dess hade han ägt hemgården 1709.

Olof Olofsson (– 1717) från Innervik 1 var soldat på roten 1712–15. Han var bonde på Innervik 1 och beträffande familj, se under det hemmanet.

Abraham Johansson (– 1717) var soldat på roten 1715–17. Lars Persson var soldat på roten 1720–25. Han lämnade tjänsten 1725 och reste till Österbotten, enligt Knut Lundberg. Uppgiften har inte gått att få bekräftad. Möjligen gifte han sig till Kusmark 4. Sven Nilsson f. 1706 från Innervik 6 var soldat på roten 1725–35, och han var gift med Kerstin.

Olof Olofsson (1713–43) var soldat på roten 1736–41. Han kom från Ytterursviken 4 och blev ägare till Stämmningsgården 2 i samband med sitt giftermål 1741 med änkan på gården, Margareta Jonsdotter (1715–52). Beträffande barn, se under Stämmningsgården 2. Olof Danielsson (1712–42) tjänstgjorde på roten 1741–42.

Anders Persson (1720–70) från Innervik 4 var soldat på roten 1742–44, då han tog avsked. Han hade gift sig 1741 med Margareta Svensdotter (1713–58) från Innervik 4. Makarna hade barnen Marta f. 1743, Sven f. 1746, Per f. 1747, Margareta (1749–70), Jonas f. 1750, Lisa (1751–1827), Elisabet f. 1754, Nils (1755–55), Abraham (1755–55) samt en son utan namn f. 1755.

Anders Andersson var soldat på roten 1747–48 och blev utbytt 1748. Nils Johansson f. 1726 var soldat på roten 1748–54. Han gifte sig 1752 med Kerstin Jonsdotter (1723–93) från Ersmark 7. Makarna kom från Innervik 6 och hade barnen Johan f. 1753, Jonas f. 1755, Per f. 1756, Margareta f. 1756, Anders f. 1758, Nils f. 1758 samt Anders f. 1759.

Benjamin Hansson f. 1734, som troligen kom från Morön 5, var soldat på roten 1754–76. Han gifte sig 1765 med Britta Nilsson f. 1728, som var dotter till en soldat på roten 12 Skotte. Makarna hade barnen Hans (1766–75), Katarina (1768–1833) och Nils (1769–75). Benjamin Hansson fick avsked på grund av att han i högra axeln hade ett fel som han ådragit sig under pommerska kriget. Han var nu

fattig och utan näring, och föreslogs därför få ett enkelt underhåll. Familjen blev sedan nybyggare i Malåträsk i Malå socken.

Per Nilsson Vikblad (1756–1825) från Innervik 6 var soldat på roten 1776–1810. Han var gift med Eva Jakobsdotter (1764–1831) från Klutmark 7. Makarna hade barnen Eva (1791–1872), Nils Vikman (1794–1861), Magdalena (1798–99) samt Per (1801–09).

Roten 12 Skotte

Roten bytte namn till Stålbröst 1763. I roten ingick hemmanen Innervik 9 och 18. Lars Olofsson (– 1709) var soldat på roten 1695–1706. Han var lejd av Olof Eriksson i Innervik. Lars Olofsson var korpral på roten 30 Skarp 1706–08 och rustmästare med namnet Skytt 1708–09. Han dog 1709.

Troligen var Anders Jönsson soldat från 1706. Han var gift med Margareta. Anders Jönsson kom sedan i fångenskap och blev frigiven 1721. Se nedan.

Johan Skotte var soldat på roten 1710, och han dog sannolikt samma år i Estland. Han var sannolikt gift med Kristina Hansdotter f. 1690, som 1712 benämns korpral Skottes änka då hon bodde på Ängtet inom Kyrkobordet.

Johan Johansson (1692–1754) från Östanbäck 5 tjänstgjorde på roten 1712–19 och var skraddare 1719. Han blev korpral 1717 och blev förflyttad till roten 20 Furman 1719. Johan Johansson blev sedan furir med namnet Furmark, och flyttade 1724 till Kusmark 12. Beträffande familj, se under Kusmark 12.

Mårten Gertsson (1688 –1773) från roten 20 Furman var soldat på roten 1717–20. Han blev bonde 1719 på Bergsbyn 7. Beträffande familj, se under Bergsbyn 7. Mårten Gertsson var skomakare 1719.

Anders Johansson f. 1702 från Innervik 9 tjänstgjorde på roten 1720–21. Han blev förflyttad till roten 65 Gök. Anders Jönsson, som kom från fångenskap 1721, var soldat på roten 1722–25. Han var gift med Karin och hade sonen Olof f. 1724. Anders Jönsson blev ”lösiven” från roten 1725.

Nils Johansson (1710–30), som troligen kom från Innervik 9, tjänstgjorde på roten 1725–30. Han var gift med Karin Johansdotter (1693–1767), som troligen kom från Innervik 7, och hade barnen Britta f. 1728, som blev soldathustru på roten 11 Blank, och Johan f. 1729, som blev soldat på roten 15 Vik. Efter makens död gifte Karin Johansdotter om sig på Innervik 5. År 1728 sägs att husen och åkern på knektbostället var färdiga.

Erik Olofsson f. 1713 från Tjärn 2 innehade roten 1734–57. Han var ogift. I sviterna av kriget 1741–43 låg han på sjukhus i sekreteraren Suldans gård på Södermalm i Stockholm i december 1742.

Korpralen Jonas Sundström från roten 56 Sundbom fanns på roten 1757 och njöt lönen och torpet. Han blev förflyttad tillbaka till roten 56 Sundbom 1758. Volontären Johan Clausén f. 1746 från Kyrkobordet kom hit 1758 från roten 56 Sundbom. Den 8 april samma år blev han ”lösiven”.

Nils Mattsson (1738–99) från Innervik 9 var soldat på roten 1758–74. Han gifte sig 1758 med Margareta Mattsdotter (1731–1820) från Bodan 3, och makarna hade barnen Kristina (1758–1812) som blev gift med Olof Andersson på Tjärn 1, Lars (1758–1830), Mattias f. 1761, Mattias f. 1763, Margareta f. 1767, Jonas f. 1768 samt

Margareta f. 1773. I Pommerska kriget fick Nils Matsson fel på synen, varför han fick avsked 1774.

Jöns Nilsson (1747–1826) från Storkågeträsk 1 var soldat på roten 1775–86. Han gifte sig 1768 med Britta Nilsson (1738–71) från Bastuträsk 1 och fick tillsammans med henne dottern Britta (1768–69) och sonen Nils (1770–70). Jöns Nilsson gifte om sig 1771 med Magdalena Jakobsdotter (1748–77) från Drängsmark 16 och fick tillsammans med henne barnen Margareta (1771–1840), Jakob (1774–91) och Nils f. 1777. År 1777 gifte han om sig med Kajsa Olofsdotter (1753–1830) från Innervik 1 och fick tillsammans med henne barnen Britta (1778–84), Magdalena (1779–79), Eva (1782–1844), Britta (1787–1821), Maria (1788–1808), Ulrika (1789–90), Olof Åman (1790–1867) som bodde i Åbyn, Sara (1792–1819), Ulrika (1793–1876), Britta f. 1795 samt Nils (1795–1876). Jöns Nilsson hade tidigare varit soldat på roten 33 Tjärnström. Efter soldattjänsten blev han bonde i Rönnbäcken.

Anders Andersson (1762–1831), som var en son till inhysesmannen Anders Nilsson i Varuträsk och hans hustru Anna Andersdotter, tjänstgjorde på roten 1788–1811. Anders Andersson var gift med Lisa Andersdotter (1767–1833), som var en dotter till soldaten Anders Krigsman på roten 88. Makarna hade barnen Anna (1792–93), Anna (1794–95), Anders f. 1796, Stina (1797–1872) samt Anna (1801–09).

Roten 13 Ros

Roten ändrade namn till Rosengren år 1757. I roten ingick hemmanen Innervik 15 och 17. Johan Hansson Ros från Östanbäck 12 var soldat i Östanbäck från 1683 till sin död i Göteborg 1690. Anders Nilsson var soldat från 1694 för Olof Persson Labb i Yttervik och på roten från 1695. Jon Olofsson var soldat på roten före 1710. Daniel Andersson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Korpral Anders Östensson (1693–1774) från Innervik 3 var soldat på roten 1712–18, och på roten 30 Skarp 1719–39. Han gifte sig 1723 med Sara Johansdotter (– ca 1750), som kom från Hedensbyn 14. Andra hustrun var Britta Olofsdotter, och tredje hustrun var Margareta Johansdotter (1713–89). Anders Östensson hade barnen Östen f. 1724 som blev soldat på roten 121 Lång, Olof (1727–90), Per f. 1730 som blev soldat på roten 105 Bonde, en son som föddes 1733, Erik (1733–1809) som var soldat på roten 120 Strand från 1761, samt Sara (1738–1817). Anders Östensson var smed 1719–35.

Olof Jönsson (1689–1721) var soldat på roten 1719–21. Innan dess var han soldat på roten 30 Skarp 1712–19. Han var gift med Anna Svensdotter från Innervik 1. Makarna hade barnen Jon f. 1721 och Maria.

Nils Mosesson var soldat på roten 1722–28, då han blev kasserad. Han hade varit soldat på roten 52 Styv från 1702, och hade återkommit från fångenskap 1722. Efter 1728 var roten vakant fram till 1731. År 1728 sägs att knektbostället är under byggnad och åkern är dels färdig, dels under arbete.

Esajas Eriksson (Ersson) (1712–70) från Tjärn 1 var soldat på roten 1731–35 och kasserades därefter. Han ägde Drängsmark 3 från 1742 och framåt. Beträffande familj, se under Drängsmark 3. Esajas Eriksson var spelman 1735.

Erik Östensson (1709–57) från Böle 4 var soldat på roten 1736–39 och 1739–40 på roten 1 Gädde. Han ägde Klutmark 1 från 1749 och framåt. Beträffande familj, se under Klutmark 1.

Olof Olofsson (1717–88), från Innervik 15 var soldat på roten 1740. Han ägde Bäck 2 1730 och Bodan 1 från 1743. Beträffande familj, se under Bodan 1. Nils Johansson (1721–42) tjänstgjorde på roten 1740–42. Per Gabriëlsson (1723–42) från Kroksjön 1 var soldat på roten från maj 1742 till augusti, men dog då i kriget i Finland.

Jon Olofsson (1708–80) var soldat på roten 1742–44. Han ägde hemgården Innervik 15. Beträffande familj, se under Innervik 15.

Gabriel Larsson (1729–87) från Skråmträsk 5 var soldat på roten 1747–56 och han delade hemgården och blev ägare till Skråmträsk 6. Beträffande familj, se under Skråmträsk 6.

Erik Bergengren (1734–58) från Uppsala tjänstgjorde på roten 1756–58. Han blev fånge 1758 och dog i Fehrbellin. Jon Larsson f. 1739 var soldat på roten 1759–62 och på roten 18 Trumpetare 1762. Anders Jonsson f. 1743 från Innervik 15 var soldat på roten 1762, men blev utbytt samma år.

Jon Johansson (1737–1805) från Åbyn 2 var soldat på roten 1762–89. Han gifte sig 1761 med Sigrïd Johansdotter (1729–84), och de fick barnen Lisa (1761–87), Anna f. 1763, Kristina (1764–76), Ulrika (1766–66), Johan f. 1767, Jonas f. 1769 samt Sara (1772–1855).

Jonas Olofsson (1758–1808) från Kusmark 15 tjänstgjorde på roten 1790–1809. Han var gift med Katarina Persdotter (1762–87) från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Olof Asplund f. 1783, Katarina (1785–85) samt en son f. 1786. Efter hustruns död gifte Jonas Olofsson om sig med Stina Larsdotter (1754–1822) från Innervik 2. Makarna hade barnen Lars (1789–1809), Jonas (1792–93), Jonas (1794–1809) samt Karl (1798–98). Jonas Olofsson var ett tag nybyggare i Sandfors.

Roten 14 Orre

I roten ingick hemmanen Innervik 3, 7 och 13. Anders Olofsson från Innervik var soldat från 1691 och på roten 1695–96. Lars Olofsson var soldat på roten från 1696. Per Orre var soldat på roten 1710, men han dog sannolikt samma år i Estland.

Bonden Per Andersson (1674–1719) från Innervik 13 var soldat på roten 1712–15 och 1719. Beträffande familj, se under Innervik 13.

Nils Östensson (1698–1718) från Innervik 3 var soldat på roten 1715–18. Han dog den 12 mars 1718. Per Andersson (– 1719) från Innervik 13 tjänstgjorde på roten från januari till april 1719. Han dog den 7 april 1719 under marschen. Enligt en uppgift från hemmansrannsakan 1728 dog han i Uleåborg. Roten var vakant 1719–20.

Nils Persson (– 1721), som troligen kom från Innervik 13, var soldat på roten 1720–21. Han dog i maj 1721. I hemmansrannsakan från 1728 sägs att Per Andersson på Innervik 13 hade haft en son som var soldat.

Per Ersson (1703–63) från Tjärn 1 var soldat på roten 1724–31. Han gifte sig 1728 med Marta Persdotter (1700–77) från Tjärn 1. Makarna hade barnen Stina/Kerstin f. 1729 som blev gift till Falmark 4, Anna f. 1732 som blev gift till

Bergsbyn 2, Magdalena f. 1735 som blev gift till Klutmark 8, samt Maria. Familjen flyttade 1758 till Falmark 4.

Lars Persson (1713–41) från Innervik 13 var soldat på roten 1731–41. Han gifte sig 1735 med Kerstin Olofsdotter (1715–87) från Innervik 15. Makarna hade barnen Per (1736–1836) som blev soldat på roten Vikberg i Yttervik och senare bosatt i Glommersträsk i Arvidsjaurs socken, Jonas f. 1738 som blev soldat på roten 101 Västerbottning och sedan bosatt i Myrträsk i Arvidsjaurs socken, samt Olof f. 1739 som blev soldat på roten 80 Bjur i Stämmingsgården. Änkan Kerstin Olofsdotter gifte om sig 1751 med soldaten Per Israelsson Käck, och makarna flyttade senare till Glommersträsk i Arvidsjaurs socken. Lars Persson betecknades 1735 som tunnbindare och sämskare. År 1728 sades att knekttorpet var under byggnad men åkern var färdig.

Sven Larsson (– 1742) var soldat på roten från 20 februari till sin död 27 augusti 1742. Han blev överförd till Helsingfors i juni 1742. Israel Jonsson (– 1743) var soldat på roten från december 1742 till sin död 15 juli 1743. Lars Mikaelsson f. 1724 tjänstgjorde från november 1743 till oktober 1744, då han kasserades. Han bedömdes vara liten och svag och fyllde inte upp munderingen. Han måste även betala tillbaka kvartalslegan och bilegan.

Olof Nilsson f. 1726 från Innervik 7 var soldat på roten 1747–49. Han flyttade sedan tillbaka till hemgården. Beträffande familj, se under Innervik 7.

Anders Simonsson (1725–1758) från Yttervik 6 var soldat på roten 1749–58. Han gifte sig 1753 med Margareta Johansdotter (1728–89) från Innervik 6. Makarna hade barnen Margareta f. 1755 och Anders (1758–1820) som var soldat på roten 22 Brav. Anders Simonsson dog den 13 april 1758 i kriget i Pommern. Änkan bodde sedan i Innervik.

Nils Eriksson (1739–59) från Innervik 3 var soldat på roten 1758–59. Han var ogift och dog hemma i landet. Per Nilsson f. 1733 från Innervik 7 var soldat på roten 1759–67.

Anders Andersson f. 1745 från Norsjö 6 var soldat på roten 1767–70. Han var gift med Margareta Hansdotter och makarna hade sonen Aron (1767–1831) som blev nybyggare i Månsträsk eller Maunesjaur i Arvidsjaurs socken. Anders Andersson blev sedan bonde på Norsjö 6.

Anders Olofsson (1746–89) var soldat på roten 1770–89. Han var gift med Maria Karlsdotter (1750–1818) från Stavaträsk 1. Makarna hade barnen Olof (1777–83), Karl f. 1779, Magdalena (1781–1855), Anders Munter (1784–1838), Eva (1786–1832) samt Stina (1787–1869). Anders Olofsson dog 27 augusti 1789 i kriget i södra Finland.

Johan Andersson (1768–1840) från roten 116 Polack var soldat 1790–1813. Han var gift med Maria Olofsdotter (1778–1844) från Innervik 14. Makarna hade barnen Sara (1796–1864), Stina (1799–1880), Karl (1802–09), Anna (1803–83), Johan Viksten (1806–74), Ulrika (1810–10), Ulrika f. 1811, Johanna (1813–77), Olof (1814–75), Markus (1816–16), Lovisa (1817–46), Markus (1819–77) samt Karl (1822–22).

Roten 15 Vik

I roten ingick hemmanen Innervik 2, 5 och 19. År 1768 tillhörde hemman i Innervik och Tjärn roten. Olof Zackrisson (– 1709) var soldat från 1691 och på roten 1695–1706, då han blev korpral på roten 77 Lutter. Där tjänstgjorde han 1706–07 och var rustmästare med namnet Lind 1707–08 och förare 1708–09. Han dog 28 juni 1709. Olof Zackrisson var gift med Britta Christiersdotter från Innervik 4 och hade dottern Karin som 1712 bodde i Viken, dvs. Inner- eller Yttervik. Se även Yttervik 7. Johan Persson, som troligen kom från Innervik 5, blev soldat på roten 1707. Vid hemmansransakan från 1728 sägs att två soldater hade gått ut från hemmanet.

Olof Persson (1680–1751) från Innervik 5 var soldat på roten 1712–20. År 1712 var Olof Persson bonde på gården och han blev avskedad från roten 1720. Beträffande familj, se under Innervik 5. Anders Larsson var soldat på roten 1720.

Sven Christiersson (1701–1772) var soldat på roten 1720–25 samt 1736–41. Han kom från Innervik 19, där han sedan blev bonde. Beträffande familj, se under Innervik 19. Sven Christiersson bytte ut sig från roten.

Nils Nilsson f. 1709 var soldat på roten 1725–35, och blev avskedad från roten sistnämnda år, eftersom han var ”surbent”. Han flyttade till Piteå socken 1741. År 1728 sägs att husen på roten var under byggnad, men på åkern var inget arbete utfört. Nils Nilsson var spelman 1735.

Moses Svensson (– 1742), som kom från Hedensbyn 13, var soldat på roten 1740–42. Han dog under kriget det sistnämnda året, i Pernå socken i Finland. Per Andersson (– 1742) var soldat på roten 1742. Han dog i kriget i Finland den 7 augusti 1742. Anders Larsson (1701–43) tjänstgjorde på roten 1742–43 och dog sistnämnda år i kriget i Finland. Jonas Sundström från Kyrkobordet tjänstgjorde på roten 1743–44, och fick under åren 1744–47 lönen från roten, som hölls vakant. Jonas Sundström blev förflyttad till roten 56 Kock år 1747.

Olof Svensson (1727–58) från Innervik 19 tjänstgjorde på roten 1747–58. Han gifte sig 1754 med Karin Nilsdotter (1730–97) från Innervik 7. Makarna hade dottern Anna f. 1756. Olof Svensson dog i Pommerska kriget i januari 1758. Karin Nilsdotter gifte om sig på Gummark 4.

Johan Nilsson f. 1730 från Innervik 5 var soldat på roten 1758–74. Han gifte sig 1759 med Lisa Salomonsdotter f. 1736.

Erik Mårtensson (1756–1809) från roten 54 Järpe var soldat på roten 1776–1809. Han blev korpral 1791. Erik Mårtensson var gift med Anna Magdalena Svensdotter (1758–1814) från Myckle 3 och makarna hade barnen Martin (1780–81), Margareta (1781–81), Britta Vik f. 1782, Marta f. 1783, Stina (1785–1864), Erik f. 1786, Sara (1787–89), Johannes (1791–93), Olof (1792–93), Eva (1797–1866), Carl (1799–99) samt Martin Vik (1803–75).

Roten 16 Ström

I roten ingick hemmanen Innerursviken 3, Ytterursviken 5 och Burvik 8. År 1768 tillhörde hemman i Ursviken och Furunäs roten. Måns Olofsson från Sunnanå 4 var soldat i byn 1666–78, korpral 1678–89. Han ägde Medle 5 år 1687 och var sedan bonde på Sunnanå 4. Beträffande familj, se under Sunnanå 4.

Trumslagare Karl Karlsson Bröms-Ström var andre trumslagare från 1691. Johan Andersson, som möjligen kom från Burvik 8, var soldat på roten från 1695. Han var gift med Malin och hade barnen Maria f. 1699 och Margareta f. 1699.

Jon Andersson från Burvik 8 och Bäck 5 var soldat på roten 1710 och var samma år sjuk i Reval i Estland. Han var gift med Cecilia Andersdotter eller Olofsdotter f. 1659. Makarna hade barnen Britta f. 1692, Karin f. 1698, Anders som troligen dog 1718, Margareta f. 1700 samt Lisbet f. 1704.

Jöns Olofsson (– 1718), som troligen kom från Ostvik 2, tjänstgjorde på roten 1712–18. Jöns Olofsson var bonde på gården 1710–11 och gick sedan ut som soldat. Han dog den 24 mars 1718 i Bohuslän. Beträffande familj, se under Ostvik 2.

Moses Persson (1704–40) från Innerursviken 3 var soldat på roten 1720–26. Han gifte sig 1733 med Malin Olofsdotter (1709–69) från Bergsbyn 1. Makarna hade barnen Olof (1738–1809), Karin f. 1738 samt Mariet f. 1740. Moses Persson bytte ut sig från roten 1726. Malin Olofsdotter flyttade till Ytterursviken 2, där hon gifte om sig 1741 med Per Persson.

Olof Persson (1707–57) från Innerursviken 3 var soldat på roten 1726–40. Han var bonde på Ytterursviken 2 och Innerursviken 3. Beträffande familj, se under Ytterursviken 2. Olof Persson fick avsked från roten 1740. Han blev sedan soldat på roten 19 Lekatt.

Olof Johansson (1719–42) var soldat på roten 1740–42 och var gift en gång. Han var möjligen från Morön 4 och dog i kriget i Finland den 6 april i Pernå socken. Per Persson (– 1742) var soldat på roten från maj till november 1742. Han dog i kriget i Finland.

Per Jonsson f. 1713 som var nybyggare på Selet 1 tjänstgjorde på roten 1743–44. Beträffande familj, se under Selet 1. Olof Persson (1707–57) blev antagen till soldat den 16 juni 1744, men blev samma dag förflyttad till roten 19 Lekatt som var hans livrote.

Nils Olofsson (1722–1817) som tjänstgjort på roten 19 Lekatt var soldat på roten 1744–74. Han gifte sig 1750 med Maria Danielsdotter (1721–92) från Hedensbyn 9 och hade barnen Katarina (1751–1841), son f. 1753, Daniel f. 1757 samt Daniel f. 1763. Nils Olofsson var troligen född på roten 20 Furman.

Sven Mårtensson (1753–1789) från roten 46 Slumpare var soldat på roten 1775–89. Han gifte sig 1776 med Margareta Olofsdotter från Bodan 1. Makarna hade barnen Lisa (1776–76), Anna f. 1778, Martin (1779–79), Hedda f. 1782 samt Hans f. 1787. Sven Mårtensson dog i kriget i södra Finland 1789.

Rotebonden Nils Abrahamsson f. 1755 från Ytterursviken 6 var soldat på roten från 8 mars till 3 oktober 1790. Han dog det sistnämnda datumet i kriget i södra Finland.

Roten 17 Utter

I roten ingick hemmanen Innerursviken 2 samt Ytterursviken 2 och 4. Roten bytte namn till Ursvall 1757. Korpral Anders Johansson Utter, som sannolikt kom från Gummark 2, tjänstgjorde 1688. Han gifte sig 1681 med Margareta Mårtensdotter från Bergsbyn 7 och flyttade till Bergholmen.

Anders Abrahamsson från Innerursviken 1 tjänstgjorde från 1683 och på roten 1695–96. Han var gift med Margareta Andersdotter, som sedan flyttade till Burträsk

socken. Lars Matsson, som troligen kom från Ytterursviken 4, var soldat på roten 1697–1706, och blev sistnämnda år korpral på roten 46 Slumpare. Sven Utter tjänstgjorde på roten 1709–10 och dog den 11 juli sistnämnda år, troligen i Estland.

Jon Persson (1698–1718), som troligen kom från Ytterursviken 2, var soldat på roten 1712–18. Han var gift med Kerstin. Jon Persson dog i kriget.

Johan Eliasson (1692–1722) från Innerursviken 2 var soldat på roten 1719–22 och hans familj flyttade sedan till Bäck 3. Beträffande familj, se under Bäck 3.

Jon Olofsson (1708–43) från Ytterursviken 4 var soldat på roten 1726–35. Han var bonde på Ytterursviken 4. Beträffande familj, se under Ytterursviken 4.

Johan Andersson (1709–42) från Drängsmark 11 var soldat på roten 1734–42. Han bodde 1732–34 på Storkågeträsk 2. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 2.

Jon Persson (1724–1805) från Innerursviken 3 var soldat på roten 1742–49. Han fick 1751 med Anna Olofsdotter dottern Maria (1751–1843). Jon och Anna var inte gifta. Jon Persson gifte sig samma år och blev bonde på Yttervik 1. Beträffande familj, se under Yttervik 1.

Olof Andersson (1728–1807) från Innervik 2 var soldat på roten 1749–79. Han gifte sig 1763 med Anna eller Annika Nilsson (1726–1809) från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Anders (1763–1819), Nils f. 1765, Anna f. 1766, Britta (1768–1851) samt Magdalena (1771–1829).

Volontären Anders Jonsson Sundström (1759–89) från Kyrkobordet var soldat på roten 1781–89. Han var gift med Sara Jonsdotter (1757–1839) från Ersmark 2 och makarna hade barnen Lena (1787–1844), Sara (1784–1823) samt Britta (1787–1838). Anders Jonsson dog i kriget i södra Finland.

Jakob Olofsson var soldat 1790, men dog samma år i kriget i södra Finland.

Roten 18 Trumpetare

I roten ingick hemmanen Innerursviken 1 samt Ytterursviken 1 och 3. Johan Andersson (1674–1740) från Innerursviken 1 var soldat på roten 1695–1702. Han blev bonde på hemgården 1702. Beträffande familj, se under Innerursviken 1.

Johan Olofsson, som var bonde på Ytterursviken 3, var soldat på roten från 1704. Beträffande familj, se under Ytterursviken 3.

Nils Andersson från Innerursviken 1 tjänstgjorde på roten från 1706. Per var soldat på roten 1709–10. Han dog den 15 december 1710, och sannolikt i Estland.

Nils Nilsson (1692–1719) var soldat på roten 1712–19. Han dog i april 1719 under marschen. Jon Zackrisson (1702–42) var soldat på roten 1720–42. Han gifte sig 1721 med Ingeborg Persdotter f. 1699 från Ytterursviken 2. Makarna hade en son f. 1722, Zackarias f. 1723, Per f. 1725 som blev soldat på roten 32 Berg, Jon f. 1728, Karin f. 1732, Johan f. 1737 samt Johan f. 1738 som troligen blev soldat på roten 49 Jägare. Jon Zackrisson var tunnbindare 1735, och han dog 1742 i kriget i Finland.

Nils Nilsson (1723–43) från Bergsbyn 9 var soldat på roten 1742–43. Han dog det sistnämnda året i kriget i Finland. Erik Knutsson (1707–58) från Dalarna tjänstgjorde på roten 1743–58. Han var gift med Sara Östensdotter (1713–78) från Bodan 3, som tidigare hade varit gift på roten 24 Falk. Makarna hade sonen Erik f. 1755. Erik Knutsson dog i kriget i Pommern. Sara Östensdotter bodde hos sin syster på

Degerbyn 3 1753–59 och 1761–68, i Torneå 1759–61 och på Kyrkobordet från 1768.

Nils Andersson f. 1731 var soldat på roten 1758–62. Nils Andersson blev förklarad i högra handleden 1762 och fick avsked.

Jon Larsson f. 1739, som var soldat på roten 13 Ros 1759–62, tjänstgjorde på roten 1762–63. Denna rote var hans livrote. Han fick avsked 1763 för att två fingrar var styva på vänstra handen, och dessutom hade han ett svårt hugg i vänstra benet. Jonas Larsson utsynade 1768 nybygget Aha eller Skatträsk i Sorsele socken. Han var gift med Maria Larsdotter. Medsökande till nybygget var Per Larsson, som sannolikt var en bror till Jon. Roten var sedan vakant fram till 1763.

Per Persson f. 1747 var soldat på roten 1777–79. Han gifte sig 1773 med Kerstin Nilsson f. 1744. Vid generalmönstringen 1779 framförde landshövdingen att Per Persson inte hade de egenskaper som behövdes.

Olof Olofsson (1745–88) tjänstgjorde på roten 1780–88. Anders Östensson (1767–1847) från Innervik 15 var soldat på roten 1789–1807.

Roten 19 Lekatt

I roten ingick hemmanen Furunäs 1 och 2 samt Bergsbyn 2. Efter 1768 ingick i roten hemman i Bergsbyn, Hedensbyn och Furunäs. Soldattorpet låg i Furunäs. Samuel Andersson från Bureå var soldat från 1689 och på roten från 1695. Jöns Jönsson från Tuvan 2 var soldat på roten från 1704. Han gifte sig med Karin Nilsson (1670–1749), som gifte om sig på Kusmark 3.

Nils, som ev. hade fadersnamnet Danielsson och kom från Stämmingsgården 5, var soldat på roten 1710 och han dog samma år i Estland. Denne Nils Danielsson tjänstgjorde antingen på roten 19 eller 41 Lekatt.

Korporal Israel Jonsson Bergström (1688–1744) från Tuvan 2 var soldat på roten 1712–15 och ägare till Bergsbyn 2 1719–39. Beträffande familj, se under Bergsbyn 2. Israel Jonsson blev 1715 korporal vid Löfvångers kompani.

Brodern Anders Jonsson (– 1717) från Tuvan 2 var soldat på roten 1716–17. Han innehade Bergsbyn 2 1714–17. Beträffande familj, se under Bergsbyn 2.

Per Olofsson (1694–1740) från Böle 3 var soldat på roten från 1718 till 1725, då han blev avskedad. Han ägde hemgården 1711–12 och Furunäs 2 1712–40. Beträffande familj, se under Böle 3 och Furunäs 2.

Lars Andersson (1708–42) var soldat på roten 1728–33 och på roten 65 Gök 1733–42. Han var gift med Britta och makarna hade barnen Karin f. 1732, Anders (– 1738) samt Lars f. 1739.

Nils Zakrisson Kuse (1709–1803) från Norsjö 14 var soldat på roten 1733, på roten Gök 1728–33 och på roten 90 Kuse 1742–44. Han ägde Storkågeträsk 2 åren 1734–44, Hedensbyn 13 1744, Storkågeträsk 1 1745–60 och han fanns möjligen på Kusmark 5 en kort tid någon gång efter 1728. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 2.

Olof Mosesson (1711–41) var soldat på roten 1733–41. Han gifte sig sannolikt 1734 med Karin Johansdotter (1711–72) från Innerursviken 1. Makarna hade en dotter som dog 1734, Johan f. 1737 samt Moses (1739–40). Olof Mosesson var laggare 1735.

Anders Olofsson (– 1742) var soldat på roten 1742. Nils Olofsson (1722–1817) var soldat på roten 1742–44. Han var soldat på roten 16 Ström 1744–74. Han gifte sig 1750 med Maria Danielsdotter (1721–92) från Hedensbyn 9 och makarna hade barnen Katarina (1751–1841), Jon f. 1753, Daniel f. 1757 samt Daniel f. 1763.

Olof Persson (1707–57) från Innerursviken 3 var soldat på roten 1744. Han var också soldat på roten 16 Ström 1726–40. Han ägde Ytterursviken 2 1730–40 och hemgården 1740–57. Beträffande familj, se under ovanstående hemman.

Lars Larsson (1727–58) från Boviken 1 var soldat på roten 1747–58. Han byggde 1757 tillsammans med två andra personer en haxe, dvs. en skuta. Lars Larsson dog i Pommerska kriget 1758, och haxen var svår att sälja eftersom den var för smal på mitten. Lars Larsson var ogift.

Jon Jönsson f. 1738, som var född på roten 38 Palm, var soldat på roten 1758–70, och han gifte sig 1753 med Lisa Nilsson f. 1727 från Boviken 4. Makarna hade barnen Margareta f. 1755, Britta f. 1758, Elisabet (1760–63), Jonas f. 1760 samt Anna f. 1762.

Anders Månsson (1753–94) från Innervik 13 var soldat på roten 1771–89. Han gifte sig 1774 med Barbro Johansdotter (1756–93) från Furunäs 1. Makarna hade barnen Johan (1775–93), Marta (1776–1851) som gifte sig 1804, Markus (1778–78), Magdalena (1779–1864), Anna (1780–81), Anna (1782–1868), Anders (1785–1822) som var soldat på roten 56 Sundbom, Barbro f. 1790, Eva (1790–1874) samt Salomon (1792–95).

Per Persson (1753–1841) från Furunäs 2 tjänstgjorde på roten 1790–1802. Han var gift för första gången med Margareta Jakobsdotter (1754–95) från Storkåge 24. Makarna hade barnen Per (1779–81), Johan f. 1780, Jakob (1781–81), Dorotea (1782–1856), Jakob (1784–1863), Anna (1785–1830), Per (1788–88) samt Per f. 1793. Per Persson gifte om sig med Britta Öndesdotter (1754–1825) från roten 68 Västerman. Makarna hade barnen Lisa (1797–1871) samt Britta (1799–1802). Per Persson var gift för tredje gången med Kristina Olofsdotter (1764–1827) från Risön.

Roten 20 Furman

I roten ingick hemmanen Bergsbyn 4 och 7. Korpral Johan Olofsson Furman (– 1701) var soldat från 1675 och på roten 1695–99. Han brukade Furunäs 2 från 1688, och Bergsbyn 2 1699–1702. Han hade gift sig 1681 med Kerstin Johansdotter (– 1702).

Jon Jönsson (– 1703) var soldat på roten 1699–1703. Innan dess hade han varit soldat på roten 50 Hybäck 1683–99. Han var gift med en dotter till Per Jonsson på Skråmträsk 7.

Korpral Nils Persson Furman från Böle 1 var soldat på roten 1703–06 och innan dess soldat på roten 31 Smed 1689–1703. Han ägde Hedensbyn 3 1696–99. Han kom att bli rustmästare med namnet Slumpare 1706–07, förare 1707 och fältväbel 1707–09. Han var gift med Margareta Nilsson i Böle. År 1714 bodde Nils Furmans änka Britta på Gummark 4. Han torde ha tjänstgjort på roten. Soldatänkan Britta Furman bodde 1730–43 på Medle 3 och dog det sistnämnda året.

Per Persson (– 1709), som troligen kom från Storkågeträsk 5, var korpral på roten 1706–09 och hade tidigare varit soldat på roten 6 Gran 1698–1706. Han var gift med Barbro Olofsdotter från Bureå 8 som 1709 bodde i Bureå. Makarna, som troligen

bodde i Bureå, hade dottern Malin f. 1699. Barbro Olofsdotter gifte om sig 1710 med Gert Mårtensson på Bergsbyn 7.

Anders Johansson var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Mårten Gertsson (1688–1709) från Bergsbyn 7 var soldat på roten 1712–19 och 1722–31, och 1719–21 på roten 12 Skotte. Han var skomakare 1719. År 1721–22 var Gertsson furir och 1731–42 var han rustmästare med namnet Furmark. Han brukade hemgården från 1719. Beträffande familj, se under Bergsbyn 7.

Korpral Johan Johansson (1692–1754) från Östanbäck 5 var soldat på roten 1719–21, och var innan dess soldat på roten 12 Skotte 1712–17. År 1721 hade han avancerat till furir och kallade sig Furmark. Han ägde Kusmark 12 1724–45. Beträffande familj, se under Kusmark 12.

Korpral Olof Eliasson (1694–1773) var soldat på roten 1721–48. Han var soldat på roten 65 Gök 1712–21. Vid 55 års ålder hade han 37 tjänsteår. Han gifte sig första gången med Karin Andersdotter från Hedensbyn 5, och andra gången 1737 med Kerstin Jakobsdotter (1695–1773) från Drängsmark 16. Olof Eliasson hade tvillingarna Kerstin och Malin som var födda 1724, Elias som flyttade ut ur socknen 1756, och troligen Nils f. 1722 som var soldat på roten 16 Ström. Olof Eliasson var lag-gare och sinkare 1735.

Anders Eriksson (1725–58) från Bergsbyn 4 var soldat på roten 1748–58 och gifte sig med Margareta (Marta) Andersdotter (1713–95), som var dotter till en soldat på roten 24 Falk. Hon var änka efter Anders Danielsson på roten 24 Falk, och hade tillsammans med honom sonen Daniel Hedenström f. 1742 som flyttade till Kyrkobordet. Anders och Marta hade barnen Margareta f. 1749 som blev soldat-hustru på roten 56 Sundbom, Anders f. 1754 samt Anders f. 1757.

Stefan (Staffan) Olofsson (1734–1813) var soldat på roten 1759 och 1762, varefter han blev ägare till Gärdsmark 2. Beträffande familj, se under Gärdsmark 2. Staffan Olofsson var en son till soldaten Olof Olofsson på roten 35 Holm i Bodan.

Olof Andersson var soldat på roten 1759–62. Han var brottfällig (epileptiker) och blev avskedad.

Olof Mosesson f. 1739 var soldat på roten 1762–63. Furiren Per Ruthfelt fick sin rotelön från roten 1763–89. Han var gift med Kristina Nyman (1726–72) från Bergsbyn 5, och tillsammans med henne fick han en dödfödd dotter 1768 resp. 1769.

Östen Jonsson (1770–1810) från roten 113 Bäck var soldat på roten 1790–1810 och han gifte sig 1793 med Marta Olofsdotter f. 1768 från Falmark 13. Makarna hade barnen Stina (1794–1879), Lena (1795–1867), Britta (1796–1869) samt Jonas f. 1800.

Roten 21 Bergman

Roten ändrade namn till Bergholm 1746. I roten ingick hemmanen Bergsbyn 1, 9 och hemmanet på Risön. Soldattorpet låg i Bergsbyn. Olof var soldat från 1683 och framåt. Johan Josefsson Bergman var soldat på roten 1695 och ägde Bureå 2 år 1700. Beträffande barn, se under Bureå 2. Lars Andersson, som troligen kom från Bergsbyn 1, tjänstgjorde på roten från 1707. Sven Johansson, som troligen var en son till Johan Svensson på Degerbyn 4, var soldat på roten från 1708.

Johan Christierson (1696–1771) från Medle 10 var soldat på roten 1712–28 och ägde Kroksjön 3 från 1725. Beträffande familj, se under Kroksjön 3.

Lars Olofsson (1713–84) från Risön var soldat på roten 1730–40. Han var bonde från 1742 på Gärdsmark 2. Beträffande familj, se under Gärdsmark 2. Lars Olofsson var skomakare 1735.

Olof Nilsson Bergman f. 1717 från Bergsbyn 9 var soldat på roten 1740–46 och på roten 2 Tåman 1736–40. Han var ägare till hemgården från 1746. Beträffande familj, se under Bergsbyn 9.

Johan Tomasson (1723–88) från Norsjö 11 var soldat på roten 1746–57. Han gifte sig första gången 1750 med Eleonora Falbom (– 1753) från Kyrkobordet. Makarna hade barnen Marta (1752–1809), som gifte sig 1776 och blev soldathustru på roten 104 Pipare, och Magdalena (1753–53). Johan Tomasson gifte om sig 1754 med Karin Andersdotter (1720–91) från Bäck 2. Makarna hade barnen Anders Bergman (1756–1802), Jonas Bjur (1757–1819) som var soldat på roten 80 Bjur, Anna Bergman (1759–90), Katarina f. 1760 samt Johan (1763–1840) som gifte sig 1786 och var soldat på roten 31 Smed efter 1768.

Sven Andersson (1758–59) från Gärdsmark 4 var soldat på roten 1757–59. Erik Eriksson f. 1741 tjänstgjorde på roten 1760–89. Han var son till en soldat på roten 70 Kvick. Erik Eriksson gifte sig 1769 med Magdalena Mårtensdotter (1741–73) från Bergsbyn 7. Han gifte sig andra gången 1774 med Barbro Johansdotter f. 1739 som var en dotter till Johan Olofsson på Kyrkobordet. Erik Eriksson hade barnen Ulrika (1770–1848), Erik Berglund f. 1775 och Johan f. 1778.

Lars Nilsson var soldat på roten 1789–90, då han dog. Jon Andersson var soldat 1790–91.

Roten 22 Brav

År 1745 ändrade roten namn till Tjärnberg. I roten ingick hemmanen Bergsbyn 3 och 5. Johan Olofsson från Bergsbyn 5 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Johan Jonsson (ca 1685– ca 1705) från Bergsbyn 3 var därefter soldat. Han var gift med Anna Mårtensdotter (1671–1734) från Bergsbyn 7, och makarna hade dottern Margareta (1695–1779) som gifte sig på Bergsbyn 3. Anna Mårtensdotter gifte om sig på Ersmark 5 och bodde sedan på Kusmark 7.

Korpral Per Persson och Per Tomasson var soldater på roten före 1710. Jon Brav var soldat på roten år 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Mårten Jonsson (1691–1755) från Bergsbyn 3 var soldat på roten 1712–13. Han brukade hemgården från 1714, och Böle 9 från 1725. Beträffande familj, se under Bergsbyn 3. Mårten Jonsson blev utbytt 1713, eftersom han var bonde.

Olof Abrahamsson (1693–1715) var soldat på roten 1713–15 och dog det sistnämnda året. Per Persson (1698–1720) var soldat på roten 1715–20. Olof Samuelsson (1699–1785) från Gummark 3 var soldat på roten 1720–25. Han ägde hemgården från 1730. Beträffande familj, se under Gummark 3.

Erik Mosesson (1709–42), som troligen kom från Burvik 5, var soldat på roten 1725–42. Han gifte sig 1734 med Karin Östensdotter (1714–87) från Gärdsmark 4. Makarna hade barnen Jonas (1736–36), Britta (1738–1818) och Karin f. 1741. Erik Mosesson var timmerman 1735. Karin Östensdotter bodde sedan på Kyrkobordet. Olof Olofsson f. 1713/15 tjänstgjorde på roten 1742–45. Jon Jonsson f. 1727 var soldat på roten 1745–57 och han var gift med Lisa. År 1755 begick han värjemålsed.

Korpral Zackarias Tjärnberg-Enberg (1726–92) från Nolbyn i Lövångers socken var soldat på roten 1757–60. Han hade tidigare tjänstgjort på roten 92 Skryt 1748–49, roten 51 Söderberg 1749–51 och roten 76 Frisk 1751–57. Familjen hade sin bostad på Kyrkobordet. Vid 32 års ålder hade Zackarias 16 tjänsteår och avancerade till rustmästare 1760. Han fick tjänst vid Lövångers kompani.

Gabriel Gabrielsson var soldat på roten 1761 men blev förflyttade till roten 70 Kvick. Per Olofsson (1735–78) var soldat på roten 1761–78. Han hade tidigare varit soldat på roten 70 Kvick. Per Olofsson var son till Olof Persson på roten 55 Grubb, som senare var bonde på Sunnanå 2. Per Olofsson gifte sig 1768 med Margareta Olofsdotter (1729–1802), och makarna hade dottern Magdalena (1770–1858).

Anders Andersson (1758–1820) från roten 14 Orre var soldat på roten 1779–1807. Han gifte sig med Stina Nilsson (1757–1825) från roten 128 Stål.

Roten 23 Tuva

I roten ingick hemmanen Tuvan 1, 2 och 3. Roten bytte namn till Tuvberg år 1780. Johan Tuva var soldat från 1689. Nils Andersson tjänstgjorde på roten från 1695. Han var troligen en son till Anders Andersson på Böle 3. Sven Tuva f. 1682 var soldat på roten från 1703. Han blev tillfångatagen vid Poltava, men kom tillbaka 1722. Anders Tuva tjänstgjorde på roten från 1704. Anders Tuva var soldat 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Lars Andersson f. 1693 från Innervik 18 var soldat på roten 1712–19. Han blev korpral 1718 och förflyttades 1719 till roten 46 Slumpare.

Olof Larsson f. 1695/98 från Böle 3 innehade soldatroten 1719–28. Han hade tidigare varit soldat på roten 46 Slumpare. Olof Larsson fick lämna tjänsten eftersom han hade en förslamad arm. Daniel Persson (1709–41) från Tuvan 3 var soldat på roten 1729–41. År 1735 betecknades han som spelman och timmerman. Daniel Persson dog i oktober 1741 i Fredrikshamn i södra Finland av skador som han fått en månad innan.

Johan Johansson (– 1742) tjänstgjorde på roten 1742. Han dog i kriget i södra Finland den 8 oktober. Bonden Anders Jonsson, som troligen bodde på Rönnbäcken 2, var soldat 1742–43.

Sven Jakobsson f. 1721 från Kyrkobordet, vilken var en son till kyrkvaktaren Jakob Svensson, tjänstgjorde på roten 1742–79. Han hade tidigare varit förste trumslagare och hade då namnet Stapelberg. Sven Jakobsson gifte sig 1745 med Margareta Andersdotter och hade barnen Jakob (1747–1806), som blev nybyggare i Storträsk 1777, och Anders. Sven Jakobsson blev fången i Pommern 1760 och frigavs 1761.

Salomon Johansson (1759–1837), som kom från Furunäs 1, var soldat på roten 1780–1807. Han var gift med Lisa Henriksdotter (1765–1819) från roten 44 Sjöman. Makarna hade barnen Magdalena (1791–1852), Stina f. 1796 samt Eva (1804–71). Salomon Johansson gifte om sig med Lisa Andersdotter (1785–1866) från Innervik 2 och makarna hade barnen Lovisa (1821–35), Maria (1823–57) samt Johanna (1828–73). Salomon Johansson blev korpral 1786 och senare rustmästare.

Roten 24 Falk

År 1763 bytte roten namn till Patron. I roten ingick hemmanen Hedensbyn 4, 6 och 9. Johan Larsson Falk från Kusmark 12 var soldat 1688. Han gifte sig 1685 med Kerstin Olofsdotter från Byske 4, som sannolikt var änka på Storkåge 5. Johan Larsson brukade Byske 4 1686–99.

Erik Larsson var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han var troligen styvson till Johan Larsson Falk och bror till David Larsson. Han var gift med Karin, och de hade sonen Lars f. 1699 som ev. var soldat på roten 120 Strand och som blev nybyggare i Hornsträsk.

Johan Falk var soldat på roten från 1704, och därefter var Gustaf Johansson från Kusmark 1 soldat på roten. Han var gift med Elsa Jonsdotter, som var syster till Olof Jonsson på Bergsbyn 1. Makarna hade sonen Johan som blev soldat på samma rote. Anders Falk var soldat på roten 1710.

Jon Hermansson Falk (1694–1764) var soldat på roten 1712–19 och han ägde Morön 3 1724–41. Beträffande familj, se under Morön 3. Jon Hermansson blev 1719 dömd att mista livet men blev benådad och fick i stället livstids fängelse.

Johan Gustafsson (– 1733) var soldat på roten 1720–25. Han var son till en tidigare soldat på roten, Gustaf Johansson. Han var gift med Anna Persdotter, och de hade barnen Anders och Maria. Makarna bodde från 1730 på Morön 4, varifrån Anna kan ha kommit. Hon flyttade 1743 till Storkåge.

Per Gertsson (1710–56) från Bergsbyn 7 var soldat på roten 1728–35. Han ägde Hedensbyn 3 från 1731. Beträffande familj, se under Hedensbyn 3.

Nils Johansson (1711–42) var soldat på roten 1735–42, och dog i Pernå i södra Finland. Han kom från Ersmark 4. Han gifte sig 1736 med Sara Östensdotter (1713–78) från Bodan 3, som gifte om sig med en soldat på roten 18 Trumpetare. De fick en dödfödd son 1737, en dotter 1738, Östen som dog 1740, samt Olof f. 1740. Sara Östensdotter bodde hos en syster på Degerbyn 3 1753–59 och 1761–68, i Torneå 1759–61, samt på Kyrkobordet från 1768.

Anders Danielsson (1719–42) från Hedensbyn 9 var soldat på roten 1742. Han gifte sig 1741 med Margareta (eller Marta) Andersdotter (1713–95) från Drängsmark 11, och de hade sonen Daniel Hedenström f. 1742 som gifte sig med Britta Larsdotter Laestander från Arjeplog. Makarna var bosatta på Kyrkobordet. Margareta Andersdotter gifte om sig med Anders Eriksson på roten 20 Furman.

Mikael Östensson (1723–46) från Hedensbyn 4 var soldat på roten 1742–46. Han gifte sig omkring 1746. Per Jonsson f. 1728 var soldat på roten 1747–79.

Efter 1779 tjänstgjorde ett flertal volontärer på roten. Dessutom betalade rotebönderna en tid anslag till en rustmästare, och den sista volontären var Hans Bergholm som blev avförd 1792.

Roten 25 Ryss

Roten bytte namn till Redlig år 1809. I roten ingick hemmanen Hedensbyn 1, 3, 5 och 10. Tomas Hermansson från Hedensbyn 3 var soldat från 1677 och på roten från 1695. Han gifte sig 1685 och flyttade till främmande ort 1698. Hans bror Johan Hermansson f. 1670, som var död 1704, var soldat på roten från 1696. Han hade gift sig 1690 med Märta Johansdotter från Gummark 1.

Hans Mosesson från Burvik 6 var soldat på roten från 1697, Olof Jonsson från 1707, och Johan Persson var soldat från 1708. Per Ryss var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Per Larsson (1676–1758) från Hedensbyn 1 var soldat på roten 1712–16. Han bytte ut sig från roten och var ägare till Hedensbyn 1 1709–41 samt 1753–55. Beträffande familj, se under Hedensbyn 1.

Jon Danielsson (1700–74) från Drängsmark 4 var soldat på roten 1716–18, då han blev kasserad men kom igen och var soldat 1720–59. Han gifte sig 1723 med Kerstin Jonsdotter (1702–75) från Hedensbyn 1. Makarna hade barnen Malin f. 1723, Daniel f. 1724, Daniel (1725–94), Petrus f. 1727, Maria (1728–1800), Johan (1733–41), Sara (1739–39), Kerstin f. 1740, Stina Ryss f. 1741 samt Jon (1742–1809). Jon Danielsson var sämskare 1735.

Nils Larsson (– 1719) var soldat på roten 1718–19. Anders Mårtensson f. 1736 från Hedensbyn 5 var soldat på roten från 1759, tog avsked 1763 och flyttade till Luleå 1778. Han var ogift. Roten var vakant fram till 1768 då volontären Lars Dahlberg fanns på roten.

Volontären Anders Sundström Ryss från Kyrkobordet var soldat på roten 1775–81, och sedan fanns han på roten 17 Ursvall. Volontären Karl Mauritz Carpelan från Nyborg på Körran inom Kyrkobordet var soldat 1781–84, och han for sedan till Bygdeå kompani. Brodern volontären Wilhelm Carpelan var soldat 1784–86 och han for sedan till Tavastehus regemente. Volontären Johan Gustav Frank var soldat på roten 1788–90. Per Andersson var soldat på roten 1790–99. Han var gift med Anna Svensdotter.

Roten 26 Skytt

Roten bytte namn till Storskytt år 1757. I roten ingick hemmanen Hedensbyn 2, 13 och 14. Johan Persson (1669–1753) från Hedensbyn 14 var soldat från 1686 och på roten 1695–97. Sedan var han korpral på roten 30 Skarp 1697–99. Han gifte sig 1700 med Mariet Eriksdotter (1680–1770) från Skråmträsk 1. Johan Persson hade barnen Sara, Per f. 1702, Erik f. 1705, Margareta f. 1711, Karin f. 1716 samt Anna f. 1723.

Per Skytt var soldat på roten 1697–1709 och var sedan korpral på roten 20 Furman 1709. Per Skytt var gift med Karin i Storkåge.

I domböckerna nämns åren 1699–1700 Olof Persson Skarp som tjänstgjorde på roten 26 Skytt. Möjligen hade han tidigare tjänstgjort på roten 30 Skarp.

Per Persson tjänstgjorde på roten 1710 och dog sannolikt samma år i Estland. Anders Olofsson, som möjligen var från Yttervik 6, var soldat på roten 1712–16. Han var bonde och blev utbytt från roten 1716 genom landshövdingens försorg.

Josef Josefsson (– 1717), som troligen kom från Böle 11, var soldat på roten 1716–17. Han dog i Strömstad 16 december 1717.

Per Johansson (1702–75) från Hedensbyn 14 tjänstgjorde på roten 1719–28. Han flyttade 1725 till Hedensbyn 2. Beträffande familj, se under Hedensbyn 2. Per Johansson blev kasserad från roten 1728 eftersom han var sjuklig.

Anders Larsson (1714–41), som troligen kom från roten 52 Styv, var soldat på roten 1731–41. Han gifte sig 1734 med Malin Eriksdotter f. 1715 från Tjärn 1 och makarna hade barnen Lars f. 1736 som blev soldat på roten 80 Bjur, Kerstin (1737–

39), Erik f. 1739 samt Anders (– 1739). Anders Larsson, som var sämskare och laggare 1735, dog i slaget vid Villmanstrand den 23 augusti 1741.

Per Andersson (1720–1802) från Frostkåge 8 tjänstgjorde på roten 1742–79. Han gifte sig 1744 med Anna Danielsdotter (1718–1802) från Hedensbyn 9, och hade barnen Anna f. 1745, Magdalena (1747–1825), Daniel f. 1750 som 1781 gifte sig med Margareta Persdotter och flyttade till Hedensbyn 14, Katarina f. 1752, Per (1754–1840) samt Anders (1759–1834) som blev soldat på roten 78 Hägg.

Sedan tjänstgjorde två volontärer på roten, men även rotehållarna gjorde tjänst och vissa år var roten vakant. Lars Andersson (1765–90) var soldat på roten 1790, men han dog samma år i kriget i södra Finland.

Roten 27 Sik

Roten bytte år 1748 namn till Sikström och 1763 till Lidström. I roten ingick hemmanen Böle 12, Morön 2 och 5 samt Furunäs 3. År 1728 ingick inte Furunäs 3 i roten. Johan Larsson Bjur f. 1672 från Risön var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Karin Andersdotter och familjen bodde sedan på Kyrkobordet.

Johan Sik var soldat på roten från 1703. Han hade troligen fadersnamnet Persson och var från Frostkåge 8. Anders Johansson från Morön 5 var soldat på roten från 1708.

Hans Johansson f. 1690 från Morön 5 tjänstgjorde på roten 1712–35. Han ägde hemgården 1721–28. Beträffande familj, se under Morön 5. Familjen flyttade till Bäck 9 ca 1730. Hans Johansson var smed 1735 och han dog sannolikt 1737, då han gav en gåva till de fattiga.

Staffan Andersson Nilsson (1710–42) från Renbergsvattnet i Burträsk socken var soldat på roten 1736–42. Han hade tidigare varit dräng hos komminister Erik Brunström på Sunnanå 4. Jakob Jakobsson (1724–44) från roten 28 Åberg var soldat på roten 1742–44.

Per Nilsson Clausén f. 1730 från Kyrkobordet var volontär och tjänstgjorde på roten 1744–47. Han var soldat på roten 42 Storm 1747.

Jakob Nilsson (1724–92) från Morön 2 var soldat på roten 1747–50. Jakob Nilsson blev sedan bonde på Morön 2. Beträffande familj, se under Morön 2.

Anders Andersson (1730–89) var soldat på roten 1750–89. Han gifte sig 1753 med Katarina Johansdotter Öberg (1726–97) från Piteå. Makarna hade barnen Johan f. 1754, Katarina f. 1757, Britta (1760–1809), Agata (1762–1832), Britta f. 1765 samt Anders f. 1768.

Johan Olofsson (1765–93) var soldat på roten 1789–93.

Roten 28 Åberg

I roten ingick hemmanen Morön 1, 3 och 4 samt Hedensbyn 12. Soldattorpet låg på Morön. Per Karlsson från Hedensbyn 12 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Hans Johansson (– före 1708) var soldat på roten från 1706. Han var gift med Margareta Johansdotter f. ca 1671 från Drängsmark 2, som sedan gifte sig med Johan Olofsson på roten 77 Lutter. Hans Johansson och Margareta hade dottern

Karin f. 1707. Johan Johansson var soldat på roten från 1708. Han var gift med Karin.

Per Persson från Storkåge 13 var soldat på roten 1712–13 och blev sedan soldat på roten 96 Tysk. Jakob Andersson (1691–1741) från Böle 5, vilken varit soldat på roten 96 Tysk, var soldat på roten 1713–41. Han innehade Hedensbyn 10 år 1722. Jakob Andersson var timmerman, laggare och spelman 1735. Han var gift med Margareta Johansdotter, som tidigare var gift med Hans Johansson. Jakob Andersson hade barnen Maria f. 1722, Jakob (1724–44) som var soldat på roten 27 Sik 1742–44, samt Sara f. 1725. Jakob Andersson dog i slaget vid Villmanstrand den 23 augusti 1741.

Israel Jakobsson (1718–42) från Böle 11 var soldat på roten 1742 och dog samma år i kriget i Finland. Jonas Johansson f. 1714 var soldat på roten 1743–44. Han var från Morön 4 och var bonde på hemgården 1741–80. Beträffande familj, se under Morön 4.

Olof Olofsson f. 1727 från Gärdsmark 2 var soldat på roten 1747–49. Han flyttade till Morön 3. Anders Göransson (1731–62) från Hedensbyn 12 tjänstgjorde på roten 1749–62. Han gifte sig 1752 med Sigrid Persdotter (1726–1809) från Hjoggböle 6. Makarna hade döttrarna Magdalena (1752–70), Katarina (1753–1830), Helena f. 1754, Helena (1756–1840) som blev nybyggarhustru i Flocktjärn, dotter f. 1757, Sigrid (1758–1825), Lisa (1759–1810) samt Britta (1760–1827).

Volontären Jonas Holmström var soldat på roten 1762–65. Piparen Johan Tjärnberg, som sedan flyttade till roten 57 Lund, tjänstgjorde på roten 1765–67. Olof Olofsson (1749–87) från Morön 3 var soldat på roten 1769–87. Han gifte sig 1769 med Anna Andersdotter f. 1743. Makarna hade barnen Lisa (1770–1803), Anders f. 1773, Olof Håman (1776–1806), Johan Bäckström (1778–1808), Erik (1781–95), Kajsa Stina (1784–1840) samt Anna f. 1787. Jonas Danielsson f. 1767 var soldat på roten 1787–89. Olof Olofsson (1765–90) var soldat 1790, men dog samma år i kriget i södra Finland.

Roten 29 Rot

I roten ingick hemmanen Böle 3, 5 och 11. Från 1768 ingick i roten hemman från Norrböle och Hedensbyn. Herman Jakobsson från Böle var soldat från 1689 och på roten 1695–99. Han var också soldat på roten 30 Skarp. Han gifte sig 1693 med Maria Jonsdotter från roten 32 Berg. Makarna hade sannolikt sonen Jon Hermansson (1694–1774) som var ägare till Morön 3. Herman Jakobsson hade systemn Margareta Jakobsdotter. Syskonen var möjligen barn till Jakob Hermansson på Varuträsk 3.

Anders Josefsson (– 1702) från Böle 11 var soldat på roten fram till 1702. Han gifte sig 1691 med Anna Knutsdotter. Ev. var Anders Jonsson från Hjoggböle 1 soldat på roten från 1702.

Per Andersson (1683–1707) från Hedensbyn 5 var soldat på roten från 1706. Han ägde Böle 11 1706–09. Beträffande familj, se under Böle 11.

Per Jonsson (– 1710) från Böle 5 var soldat på roten 1710. Han innehade hemgården 1703–10 och han dog sannolikt i Estland 1710. Beträffande familj, se under Böle 5.

Korpral Nils Nilsson (1686–1717) var soldat på roten 1711–17. Han ägde Böle 11 från 1709. Beträffande familj, se under Böle 11. Nils Nilsson dog i Strömstad 1717.

Nils Andersson, som troligen kom från Hedensbyn 5, var soldat på roten från 1720 till 1725, då han blev kasserad. Han var gift med Elsa Olofsdotter (1715–90) från Hedensbyn 6, och de hade barnen Olof (1736–80), Anders (1739–1805), Nils f. 1742, Nils (1743–1819), Per f. 1746, Anna (1747–1834), Maria (1750–1834), Per (1752–1825), Jonas f. 1755 samt Jonas f. 1758.

Per Larsson f. 1704 från Böle 3 var soldat på roten 1725–26, och därefter bytte han ut sig. Han flyttade till Umeå 1732. Brodern Johan Larsson (1709–83) var soldat på roten 1726–40, och han tog över hemgården 1741. Beträffande familj, se under Böle 3. Johan Larsson var timmerman och tunnbindare 1735.

Johan Larsson (1719–42) från Skråmträsk 5 var soldat på roten 1740–42. Gert Eriksson (Ersson) (1717–82) från Burvik 7 var soldat på roten 1742–44. Han ägde Morön 5 från 1740. Beträffande familj, se under Morön 5.

Israel Olofsson (1726–58) från Böle 6 var soldat på roten 1747–58. Han gifte sig 1754 med Maria Larsdotter f. 1731 från Boviken 1. Makarna hade dottern Margareta (1755–1809) som gifte sig med Per Olofsson (1753–1850) från Vallen 5 i Lövångers socken. Makarna blev nybyggare i Lappträsk i Arvidsjauris socken. Israel Olofsson dog i kriget i Pommern 1758, och Maria Larsdotter gifte sedan om sig 1760 och flyttade till annan socken 1778.

Johan Olofsson (1737–1815) var soldat på roten 1759–79. Han gifte sig 1760 med Margareta Hermansdotter (1729–1809) från Böle 7 och de hade barnen Olof (1761–70), Herman (1762–63) och Katarina (1765–1812).

Karl Jonsson (1771–1790) var soldat på roten 1789–90. Han dog i november 1790.

Roten 30 Skarp

Roten bytte namn till Asplund 1757. I roten ingick hemmanen Böle 2, 4 och 10. Från 1768 ingick enbart hemman från Sörböle i roten. Korpral Jöns Larsson (–1697) var soldat i Källbomark från 1666, och i Böle från 1677, korpral från 1689 och på roten 1695–97. Han var bosatt på Böle 2 från 1680. Beträffande familj, se under Böle 2. Jöns Larsson var troligen en son till Lars Matsson Skarp på Falmark 13.

Olof Andersson tjänstgjorde på roten 1697 och efterträddes samma år av Johan Persson, som kom från roten 26 Skytt. Johan Persson (1669–1753), som kom från Hedensbyn 14 och tidigare hade varit soldat på roten 26 Skytt, var korpral på roten 1697–99. Han gifte sig 1700 med Mariet Eriksdotter (1680–1770) från Skråmträsk 1. Johan Persson hade barnen Sara, Per f. 1702, Erik f. 1705, Margareta f. 1711, Karin f. 1716 samt Anna f. 1723. Johan Persson fick avsked 1699.

Herman Jakobsson (–1703) från roten 29 Rot var korpral på roten 1699–1703. Han dog sistnämnda år. Christoffer Fredrik Stierncreutz tjänstgjorde på roten 1703–05. Han hade varit soldat på roten 57 Berg i Torneå kompani och blev sedan sergeant vid samma kompani.

I domböckerna nämns åren 1699–1700 en Olof Persson Skarp i Hedensbyn som tjänstgör på roten 26 Skytt. Möjligen har han tidigare tjänstgjort på roten 30 Skarp.

Olof Skarp var korpral på roten 1705–06. Han hade tidigare varit soldat och blev 1706 furir Skytt vid Torneå kompani. Lars Olofsson Skotte, som varit soldat på

roten 12, var korpral på roten 1706–08. Han blev 1708 rustmästare och fick namnet Skytt. Lars Olofsson dog 1709.

Moses Andersson Lillkuse från roten 88 Lillkuse tjänstgjorde på roten 1708–09 och dog det sistnämnda året. Hans hustru Elsa Eriksdotter kvitterade ut hans lön 1712. Johan var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Olof Jönsson (1689/91–1721), som var en son till Jöns Larsson Skarp, var soldat på roten 1712–19 och flyttade 1719 till roten 13 Ros. Han var gift med Anna Svensdotter från Innervik 1 och hade dottern Maria.

Korpral Anders Östensson (1694–1774) från Innervik 3 tjänstgjorde på roten 1719–39. Han gifte sig 1723 med Sara Johansdotter (– ca 1750) från Hedensbyn 14. Makarna hade barnen Östen f. 1724, Olof (1727–90), Per f. 1729, Petrus f. 1730, son f. 1733, Erik (1733–1809) som var soldat på roten 120 Strand, samt Sara (1738–1817). Anders Östensson gifte sig för andra gången med Britta Olofsdotter (– 1769), och för tredje gången 1769 med Margareta Johansdotter (1713–89). Anders Östensson hade tidigare varit soldat på roten 13 Ros. Anders Östensson var smed 1719 och 1735 och gjorde 1732 arbeten till kyrkan. Han fick avsked p.g.a. ålder och bräcklighet och fick underhåll från Vadstena krigsmanshus.

Korpral Lars Johansson (1700–81) var korpral på roten 1739–48 och hade tidigare varit soldat på roten 1 Gädda. Han gifte sig 1734 med Kerstin Andersdotter (1710–1800) från Drängsmark 16. Makarna hade barnen Johan f. 1735, Marta (1737–1816) som blev nybyggarhustru i Petiknäs 1769, Margareta f. 1741, en dotter f. 1745, Britta f. 1747 som gifte sig med Anders Andersson på Bäck 3, Karin f. 1747, Anders (1749–54), Johan (1749–1818) som blev bonde på Degerbyn 5, samt Lars (1753–53). Makarna fick Kristina som dog 1750 och Eva som dog 1752, men en av dessa kan också ha varit det barn som föddes 1745. Lars Johansson var skomakare och tunnbindare 1740. Lars Johansson flyttade 1748 till roten 1 Gädda och blev senare furir. Han lagade 1747 kyrkans gamla räkenskapsbok, så möjligen var han kunnig som bokbindare.

Korpral Hans Hansson (1721–58) från Morön 5 tjänstgjorde på roten 1748–58. Han hade tidigare varit soldat på roten 1 Gädda. Hans Hansson gifte sig 1745 med Karin Jonsdotter (– 1746) och gifte om sig 1747 med Magdalena (Malin) Nilsson (– 1768), som möjligen kom från Bureå 5. Hans Hansson hade barnen Nils f. 1748 och Hans (1749–1802) som blev soldat på roten. Hans Hansson dog i Pommerska kriget den 7 mars 1758.

Olof Nilsson (1733–99) från Finnfors 1 var korpral på roten 1758–62. Olof Nilsson bytte ut sig från roten och flyttade tillbaka till Finnfors. Beträffande familj, se under Finnfors övriga.

Östen Jakobsson f. 1742 var soldat på roten 1762–63, men blev senare kasserad från roten. Roten var vakant under tiden 1763–68.

Furir Hans Hansson (1749–1802), som var en son till korpralen på roten, Hans Hansson, tjänstgjorde som soldat 1769–74 och korpral 1774–81. Han blev befördrad till rustmästare 1781 och lämnade då roten. Hans Hansson gifte sig 1770 med Katarina Persdotter (1741–1808) från Hedensbyn 2. Makarna hade barnen Nils (1770–82), Per Aspgrén (1771–1836) som blev lantmätare och var bosatt på Kyrkobordet, Magdalena (1773–99), Anna (1775–76), Hans (1775–1808), Anna (1778–1842), Nils f. 1780, Kristina f. 1782 samt Kristina (1788–1843). Hans Hansson tog som

rustmästare namnet Aspgren. Hans Asplund var silversmed 1775 och 1791 när han lagade silverpjäser i kyrkan.

Föraren Wilhelm Carpelan från Nyborg på Körran inom Kyrkobordet tjänstgjorde på roten 1782–89. Han kom från roten 56 Sundbom och for till roten 25 Ryss.

Piparen Anders Persson Boman (1767–1843), som var en son till soldaten Per Mikaelsson Lax, var soldat på roten 1789–1807. Han var gift med Margareta Hörnberg (1767–1809) från Kyrkobordet, vilken var en dotter till trumslagaren Jonas Hörnberg (1730–95) och Karin Johansdotter (1732–97). Makarna hade barnen Margareta (1794–95), Anna (1795–1883) samt Anton (1798–99). Anders Boman gifte om sig med Stina Eriksdotter (1785–1864), och makarna hade barnen Gustav f. 1815 och Lovisa f. 1819. Anders Boman hade tidigare varit soldat på roten 57 Grönlund.

Roten 31 Smed

I roten ingick hemmanen Böle 1, 6 och 8. Nils Persson (– 1709) från Böle 1 var soldat från 1689 och på roten 1695–1703. Han var gift med Marit eller Margareta Nilsson från Morön 4, och makarna flyttade 1696 till Hedensbyn 3. Nils Persson blev korpral 1703 och förflyttad till roten 20 Furman där han tjänstgjorde 1703–06. Han var rustmästare 1706–07 och bytte då till namnet Slumpare, förare under 1707 och fältväbel 1707–09. Nils Persson dog 1709. Änkan Margareta Nilsson bodde 1722–24 på Böle 1 men flyttade denna tid till Södermanland.

Nils Smed från Yttervik var soldat på roten från 1704. Han var gift med Margareta. Lars Persson f. 1655 från Böle 1 var soldat på roten från 1706–07 och han hamnade troligen i rysk fångenskap efter Poltava 1709. Han fanns på Böle 1 1722–24 och dog vid denna tid. Vid hemmansrannsakan 1728 står att två soldater hade gått ut för roten från hemmanet. Lars Persson fanns inte kvar på hemmanet 1707.

Hans Nilsson (1692–1713) var soldat på roten 1712–13. Nils Johansson (1697–1782) från Böle 8 tjänstgjorde på roten 1714–20. År 1719 var han skomakare och han bytte ut sig från roten 1720. Nils Johansson blev sedan bonde på hemgården. Beträffande familj, se under Böle 8.

Jakob Svensson f. 1701 från Gagsmark 1 var soldat på roten 1720–28. Han fick avsked eftersom han hade en skada i stora senan över högra knäet. Jakob Svensson blev bonde på Gagsmark 1. Beträffande familj, se under Gagsmark 1.

Anders Persson (1709–42) från roten 77 Lutter och Myckle 1 var soldat på roten 1728–42. Han gifte sig 1730 med Mareta Andersdotter f. 1700 från Klutmark 2. Makarna hade barnen Emerentia, som blev gift på Myckle 1 och Böle 10, Anders f. 1736 samt Per f. 1739. Anders Persson, som var timmerman 1735, dog i kriget i Finland 1742.

Olof Israelsson (1703–73) från Böle 6 var soldat på roten 1742–48. Han hade 1748 en sjukdom i bröstet och fick avsked. Olof Israelsson var bonde på Böle 6. Beträffande familj, se under Böle 6.

Volontären Daniel Clausén f. 1736 från Kyrkobordet tjänstgjorde på roten 1750, men blev förflyttad till roten 22 Hjort på Lövängers kompani. Per Andersson (1732–1831), som var en son till Anders Olofsson på Bäck 2, tjänstgjorde på roten 1750–79. Han gifte sig 1754 med Lisa Johansdotter (1725–73) och gifte sig andra gången med Maria Falbom (1727–75) från Kyrkobordet som hade varit gift med Per Andersson på Morön 2, samt gifte sig tredje gången med Lisa Persdotter (1737–1824)

från Morön 5. Per Andersson hade barnen Anna f. 1756, Elisabet f. 1756, Anders (1757–90) som var soldat på roten 34 Strykare, Johan f. 1763, Per f. 1764, Anna f. 1766, Karl f. 1777, Margareta (1780–80) samt Lars (1783–1846). Per Andersson blev 1786 nybyggare i Järvträsk i Arvidsjaurs socken.

Johan Johansson (1763–1840) från roten 21 Bergman tjänstgjorde på roten 1782–86. Han gifte sig 1786 med Katarina Nilsson (1757–1836) från Medle 10. Makarna hade barnen Nils (1781–1861) som var styvson, Anna (1787–1822) samt Marta (1793–1879).

Jonas Nilsson var soldat på roten 1788 men han avfördes från tjänsten. Åren 1788–92 upprätthölls tjänsten av volontärer.

Roten 32 Berg

I roten ingick hemmanen Böle 7 och 9 samt Tjärn 1. Från 1768 ingick endast hemman från Norrböle i roten. Soldattorpet låg i Böle. Olof Andersson Berg från Lillkägeträsk 1 var soldat efter 1685, och han var gift med Karin Olofsdotter. Rustmästare Jon Persson, som kom från Tjärn 1, var soldat från 1691 och på roten 1695–97. Han gifte sig med Kerstin Bjur från Risön, men i vissa källor står det att han var gift med Anna Katarina. Möjligen är det samma person som Kerstin eller så är det hans andra hustru. Makarna hade barnen Maria som gifte sig 1693 med en soldat på roten 29 Rot samt Per eller Petter f. 1699 som från ett års ålder uppfostrades av kaptenskan Elisabet Tallberg på Sunnanå 4, som 1712 fick 50 daler silvermynt för sin uppfostran av pojken. Dessutom skulle tas 30 daler från faderns inestående lön till pojkens utbildning. Jon Persson blev 1697 korpral på roten 77 Lutter.

Per Berg innehade roten 1697–1702 och blev 1702 korpral på roten 46 Slumpare. Nils Persson var soldat på roten 1703. Han kom från Böle 9 och ägde hemgården 1702–03. Han var gift. Per Lutter tjänstgjorde på roten 1704. Jakob Persson Lutter, som varit soldat på roten Lutter, var soldat på roten 1707. Johan Larsson var soldat på roten från 1710 och framåt.

Jon Håkansson (1672–1728) från Böle 7 var soldat på roten 1713–15. Han ägde Böle 7 1709–21 och Böle 12 från 1721. Beträffande familj, se under Böle 7.

Anders Eliasson (1697–1717) var soldat på roten 1715–17 och dog i fält. Han kom från Innerursviken 2 och ägde hemgården 1724–38. Sven Svensson (1705–42), som dog i fält, var soldat på roten 1720–42. Han gifte sig 1731 med Malin Larsdotter (1708–78) från Kusmark 21, och makarna hade barnen Anders f. 1732 som var soldat på roten 122 Fiskare 1759–68, Lars (1734–1811) samt Sven (1740–1825) som gifte sig med Anna Matsdotter (– 1810) från Källbomark 4. Makarna flyttade omkring 1769 till Björkfors i Nederkalix socken där Sven var sågställare och bokhållare. Modern Malin flyttade med och dog 1778. Hon fanns 1753–69 på Kyrkobordet.

Anders Olofsson f. 1718, som kom från Holmsvattnet 2, var soldat på roten 1742–44. Han flyttade sedan till Skrämtträsk 2. Nils Nilsson f. 1696, som sannolikt kom från Tjärn 4, var soldat på roten 1744–46. Han var gift och ägde ett hemman.

Per Jonsson (1726–58) var soldat på roten 1746–58. Han var son till Jon Zackrisson på roten 18 Trumpetare. Han gifte sig 1756 med Sara Mårtensdotter (1740–95) från Böle 9, och makarna fick barnen Helena (1756–1809) och Katarina (– 1757). Sara Mårtensdotter gifte om sig 1759 med Olof Nilsson på roten 30 Asplund.

Lars Johansson (1737–90) från Ragvaldstråk 7 var soldat på roten 1758–79. Han gifte sig 1760 med Britta Håkansdotter (1717–85), som var soldatänka från roten 80 Bjur. Han gifte sig andra gången med Anna Johansdotter Bergman från roten 21 Bergman. Lars Johansson hade barnen Anna Katarina f. 1787 och Marta Lena (1789–90).

Gabriel Olofsson (1763–90) var soldat på roten 1781–90. Han gifte sig med Maria Jakobsdotter (1756–1828) från Morön 2. Gabriel Olofsson blev tredje korpral 1790, men stupade samma år i kriget i Finland. Makarna hade barnen Maria f. 1787 och Gabriel (1788–1852) som blev soldat på roten 103 Norrlänning. Maria Jakobsdotter gifte om sig med soldaten Olof Norrlänning (1748–1815) på roten 103.

Jakob Nilsson f. 1759, som var en son till soldaten Nils Jakobsson Båga på roten 5, tjänstgjorde på roten 1790–1807. Han var gift med Margareta Mosesdotter f. 1756 från Kusmark 3, och makarna hade barnen Nils f. 1792, Sara f. 1795 och Anders f. 1799.

Roten 33 Bergskråva

Roten ändrade 1750 namn till Tjärnström. I roten ingick hemmanen Tjärn 4 och 5. Olof Andersson från Bergsbyn 9 var soldat i Tjärn från 1683 och på roten från 1695. Erik Mikaelsson (– 1710) var soldat på roten 1710, och han var gift med Kerstin.

Johan Nilsson Tjärnberg (1689–1741) från Tjärn 4 var soldat på roten 1711–12 och befordrades till rustmästare 1712. Han var gift med Susanna Thunström (1687–1777), som var en dotter till komminister Johannes Thunström. Makarna hade barnen Katarina f. 1712 som 1734 gifte sig i Burträsk socken, Maria (1721–40), Susanna f. 1722, Zackarias f. 1726 som blev sergeant och var bosatt på Kyrkobordet och Frostkåge 6, samt Nils (1732–45). Familjen flyttade till Gammelbyn i Burträsk socken och bodde innan som inhyses i Nolbyn i Lövångers socken.

Nils Olofsson Degerman (1692–1740), som var en son till länsmannen Olof Larsson Degerman på Tjärn 5, var soldat på roten 1713–14. Nils Olofsson blev länsman i Luleå socken och slutade på roten den 12 februari 1714. Nils Olofsson gick 1708 i Piteå skola. Han blev postmästare i Luleå 1719 och 1723 blev han kronofogde över Norunda och Örbyhus härad i Uppland samt inköpte egendomen Altomta. Nils Degerman var gift med Anna Britta Majman som var kronofogdedotter från Piteå och makarna hade barnen Lars f. 1716, Per f. 1718, Olof f. 1721 samt Magnus Degerman (1724–98) som var kyrkoherde i Åsele.

Herman Olofsson (1697–1717) var soldat på roten 1714–17. Nils Nilsson (1699–1764) från Tjärn 4 var soldat på roten 1720–28. Han ägde hemgården 1697–1733. Beträffande familj, se under Tjärn 4.

Mikael Johansson f. 1713, som troligen var son till Johan Nilsson på roten, var soldat på roten 1728–41. Han gifte sig 1735 med Britta Eriksdotter från Tjärn 1. Mikael Johansson blev förflyttad till rote 78 Hägg och fick rustmästares karaktär och korprals indelning. Han var timmerman 1735.

Gabriel Jonsson (1720–94) från Medle 11 var soldat på roten 1742–44. Gabriel Jonsson hade vinnbräck (ledsjukdom eller reumatism) och fick avsked 1744. Han gifte sig 1742 med Margareta Andersdotter (1717–1798), och de hade barnen Jon f. 1744, Anders f. 1745, Katarina f. 1747, Johan f. 1752 samt Gabriel f. 1755. Familjen flyttade till Norsjö 8.

Olof Persson (1729–1809) från Tjärn 5 var soldat på roten 1747–50. Han gifte sig 1750 med Stina Persdotter (1729–75) från Falmark 4 och blev ägare till den gården efter hennes far. Beträffande barn, se under Falmark 4.

Jon Persson (1731–58) från Ragvaldsträsk 5 var soldat på roten 1750–58. Han gifte sig 1753 med Magdalena Svensdotter (1730–88) från Rönnbäcken 1. Makarna hade barnen Per f. 1754, Sven f. 1756 som var soldat på roten 10 Vikberg, samt Anna (1757–1816).

Lars Göransson (1733–1813) från Hedensbyn 12 var soldat på roten 1758–68 och ägde Lillkågeträsk 2. Beträffande familj, se under Lillkågeträsk 1b.

Jöns Nilsson (1747–1826) från Storkågeträsk 1 var soldat på roten 1769–75. Han blev soldat på roten 12 Stålbröst år 1775. Beträffande familj, se under roten 12.

Nils Nilsson (1754–89) tjänstgjorde på roten 1775–89. Han blev korpral 1789, men dog samma år i kriget i södra Finland.

Roten 34 Strykare

Roten bytte namn till Storman år 1748. I roten ingick hemmanen Tjärn 2 och 3 samt Hedensbyn 11. Från 1768 ingick hemman i Tjärn och Norrböle i roten. Jeremias Larsson från Drängsmark var soldat från 1678 och på roten från 1695. Jeremias Larsson ägde Tjärn 2 1684–95. Beträffande familj, se under Tjärn 2.

Olof var soldat på roten 1709, enligt mantalslängden från samma år. Han var gift med Dordi. Håkan Olofsson tjänstgjorde på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Olof Eriksson (1685–1731) från Skramträsk 3 var soldat på roten 1712–16 samt 1719–20. Han var bonde på Tjärn 2 1705–32. Beträffande familj, se under Tjärn 2.

Olof Larsson (– 1718), som troligen kom från Tjärn 3, tjänstgjorde på roten 1716–18. Han dog den 11 april 1718.

Jon Olofsson (1699–1733) från Frostkåge 9 var soldat på roten 1720–28. Jon Olofsson blev 1728 huggen över foten och kasserades från roten. Han blev bonde på Frostkåge 9. Beträffande familj, se under Frostkåge 9.

Jakob Andersson (1710–97) från Kusmark 12 var soldat på roten 1729–35. Han gifte sig 1734 med Jon Olofssons änka Anna Nilsson och blev bonde på Frostkåge 9. Beträffande familj, se under Frostkåge 9.

Anders Östensson (1719–42) från Gärdsmark 4 tjänstgjorde på roten 1735–42. Han gifte sig 1736 med Karin Persdotter f. 1710 som var piga på Sunnanå. Makarna hade barnen Johan (1737–37) och Sven (1739–57). Anders Östensson dog i kriget i Finland den 11 september 1742.

Anders Andersson (1720–1801) från Bäck 2 tjänstgjorde på roten 1742–46. Han blev sedan bonde på hemgården. Johan Andersson (1726–79) var soldat på roten 1746–68. Han gifte sig 1750 med Lisa Olofsdotter f. 1729 och för andra gången 1768 med Margareta Larsson f. 1732 från Boviken 1. Hon flyttade ut ur socknen 1786. Johan Andersson hade barnen Olof (1752–1833) som blev soldat på roten 48 Södermark, Anders (1754–77), Jon f. 1757 som blev soldat på roten 47 Flinkfeldt, Johan f. 1763, Johan (1766–1802) som var soldat på roten 51 Söderberg, Lisa (1771–91) samt Lars (1775–1808) som var soldat på roten 36 Käck.

Tidvis fanns volontärer på roten och tidvis var roten vakant. En tid tjänstgjorde volontären Gustaf Dahlberg på roten.

Anders Persson (1757–90), som kom från roten 31 Smed, var soldat på roten 1778–90. Han gifte sig 1779 med Katarina Nilsdotter f. 1766 från Tjärn 6. Makarna hade barnen Lisa (1779–1861), Kajsa (1782–1853), Johan Stålbröst (1785–1851) samt Sara Margareta (1788–88). År 1785 rymde Anders Persson från tjänsten och blev efterlyst. Han ertappades och blev dömd av regementskrigsrätten till 15 par spö. Anders Persson dog i kriget i södra Finland den 27 februari 1790.

Jonas Olofsson (1760–1830) från Falmark 13 tjänstgjorde på roten 1790–96. Han var gift med Magdalena Eriksdotter (1766–1858) från Falmark 10. Makarna hade barnen Elisabet (1796–96), Margareta (1797–1869), Erik (1798–1874), Olof (1800–09), Stina (1802–41), Lena f. 1806 samt Sven f. 1807.

Roten 35 Holm

I roten ingick hemmanen Bodan 1, 2 och 3. Från 1768 ingick i roten hemman från Bodan och Falmark. Jakob Larsson från Källbomark 1 var soldat i Bodan före 1689. Olov Johansson från Hjoggböle 3 var soldat från 1689 och på roten från 1695.

Samuel Holm var soldat på roten från 1704, och Olof Persson var soldat 1710, och dog samma år. Olof Persson kom från Gärdsmark 2. Han var gift och hade dottern Margareta f. 1710.

Östen Olofsson (1683–1719) från Bodan 3 var soldat på roten 1712–14 och 1718–19. Han dog under en marsch. Östen Olofsson var ägare till hemgården 1709–18. Beträffande familj, se under Bodan 3.

Anders Andersson (1693–1717) från Bodan 1 var soldat på roten 1714–17. Olof Göransson (– 1718) var soldat på roten 1717–18. Han var tidigare sockensoldat.

Jakob Jonsson (1699–1776) var soldat på roten 1720–25 då han bytte ut sig. Han var en son till en soldat på roten 122 Fiskare och var ägare till Byske 3 1721–51. Beträffande familj, se under Byske 3.

Per Olofsson (1708–73) från Bodan 2 var soldat på roten 1725–35 och ägare till Degerbyn 3 från 1734. Beträffande familj, se under Degerbyn 3.

Brodern Olof Olofsson (1711– troligen 1740) från Bodan 2, var soldat på roten 1735–40. Han var gift med Elsa Dahlin från Åbyn i Burträsk socken, och Olof blev hemmansägare där 1735. Makarna hade sonen Stefan (1734–1813) som var soldat på roten 20 Furman fram till 1762 och som blev ägare till Gärdsmark 2. Olof Samuelsson (1722–42) från Kinnbäck 2 var soldat på roten 1740–42. Han gifte sig 1741 med Karin Nilsdotter från Kinnbäck 3, vilken var soldatänka från roten 36 Käck.

Anders Larsson (1712–96), som var bonde på Boviken 1, var soldat på roten 1742–44. Han var gift.

Lars Olofsson (1725–1803) från Innervik 15 var soldat på roten 1747–79. Han gifte sig 1754 med Lisa Olofsdotter (1733–93). Makarna fick barnen Olof (1755–65), Katarina (1757–1811), Lars f. 1760, Stina (1763–1811), Lisa (1764–66), Olof f. 1767 som var soldat på roten 50 Högberg, Lisa (1769–1809), Jonas (1770–70), Markus (1772–1811), Jonas Holmlund (1775–1818) samt Per Holmlund (1779–1850).

Olof Nilsson (1757–1847) från Kusmark 8 var soldat på roten 1779–89 och gift med Lisa Kajsa Eriksdotter (1760–1846) från Falmark 10. Makarna hade barnen Magdalena (1783–1830), Nils Holmgren (1784–1847), Erik (1785–85), Lisa f. 1786, Greta (1787–88), Kajsa (1789–1861), Erik (1790–91), Olof (1792–1874), Kristina

(1793–1871), Erik (1794–1868), Josef (1795–1877), Lars f. 1797, Maria (1798–98), Jonas (1799–1865), Maria (1800–86), Johannes (1801–03) samt Lena f. 1804. Olof Nilsson blev nybyggare i Norra Bastuträsk 1790.

Per Eriksson (1760–1842) från roten 36 Käck tjänstgjorde på roten 1789–1809. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1757–1841) från Bodan 1. Makarna hade inga barn tillsammans. Margareta hade tidigare varit gift med Sven Mårtensson Ström på roten 16.

Roten 36 Käck

I roten ingick hemmanen Rönnbäcken 1 och 2 samt Hedensbyn 8. Från 1768 ingick hemman från Rönnbäcken och Falmark i roten. Soldattorpet låg i Rönnbäcken. Nils Jakobsson var soldat på roten från 1695. Han var troligen gift med Karin, och tillsammans hade de sonen Håkan f. 1700. Nils Jakobsson var lejd av Anders Christersson i Holmsvattnet.

Hans Olofsson, som troligen kom från Rönnbäcken 1, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Jon Andersson (1684–1717) från Rönnbäcken 2 var soldat på roten 1712–17, och han gifte sig 1702 med Britta Olofsdotter (1675–1776) från Tjärn 5. Jon Andersson ägde hemgården 1700–17. Beträffande barn, se under Rönnbäcken 2. Jon Andersson dog i Strömstad 1717.

Olof Tomasson var soldat på roten 1720–25, då han blev avskedad. Roten var sedan vakant fram till 1730.

Anders Olofsson (Olsson) (1709–1806) från Tjärn 2 var soldat på roten 1730–35, och han brukade hemgården från 1733. Beträffande familj, se under Tjärn 2.

Nils Östensson (1704–40), som möjligen kom från Bodan 3, var soldat på roten 1735–40. Han gifte sig 1738 med Karin Nilsdotter från Kinnbäck 3, vilken gifte om sig 1741 med en soldat på roten 35 Holm.

Jöns Olofsson, som troligen kom från Tuvan 2, var soldat på roten 1741 och dog samma år vid Villmanstrand. Karl Olofsson (– 1742) var soldat på roten 1742 och dog i kriget i augusti samma år.

Anders Olofsson (1714–84) från Gärdsmark 2 var soldat på roten 1743–44 och blev sedan bonde. Han blev avförd från tjänsten eftersom han hade ett fel i ett knä. Han hade tidigare varit vargeringskarl på roten 23 Tuva. Beträffande familj, se under Hedensbyn 8.

Lars Larsson var soldat på roten 1747. Per Israelsson f. 1729 var soldat på roten 1747–57. Han var en utomäktenskaplig son till Israel Jonsson från Hjöggböle 3. Per Israelsson gifte sig troligen med Lars Persson Orres änka Kerstin (Stina) Olofsdotter (1715–87) från Innervik, som varit gift på roten 14 Orre. Makarna hade barnen Lars (1752–79), Kristina (1754–96) som blev gift i Glommersträsk, samt Israel (1756–57). Per och Stina blev 1757 nybyggare i Glommersträsk i Arvidsjaur socken, och de blev de första nybyggarna i den socknen. Per Israelsson Käck gifte om sig 1796 med Anna Greta Johansdotter Herre (1769–1815) från Sandträsk. Makarna hade barnen Per f. 1797 som flyttade tillbaka till Skellefteå, Johannes (1799–1801), Jonas (1800–02) samt Anna Lisa f. 1802 som blev gift och bodde i Kåtaelet, Högbacken och Vuotner. Vidare hade makarna sonen Lars f. 1806 som flyttade till Älvsbyn. Per Israelsson Käck blev länsman i Arvidsjaur. Makarna dog i Maunesjaur eller Månsträsk.

Karl Olofsson (1729–58) från Innervik 15 var soldat på roten 1757–58. Han dog i Pommern det sistnämnda året.

Erik Persson (1735–88) från Yttervik 5 var soldat på roten 1759–88. Han gifte sig 1759 med Karin Johansdotter (1732–1812) från Storkågeträsk 2. Makarna hade barnen Per (1760–1842) som var soldat på roten 35 Holm, Jonas f. 1762, Margareta f. 1766, Anna f. 1767, Anna Katarina (– 1768), Erik f. 1769, Erik (1771–95), Sven (1774–76) samt Karl f. 1777.

Lars Olofsson f. 1768 från Finnfors 1 var soldat på roten 1789–1800. Han var gift med Magdalena Nilsson f. 1775 från Långträsk 3. Makarna hade barnen Olof f. 1798, Nils f. 1800, Lars f. 1802, Kristina (1804–91), Katarina f. 1806, Johan (1807–51) samt Anders f. 1809.

Roten 37 Humla

Roten bytte år 1757 namn till Holmberg. I roten ingick hemmanen Holmsvattnet 2 och Falmark 18. Soldattorpet låg i Holmsvattnet. Olof Andersson Humla från Hjöggböle 6 var soldat 1663–94. Anders Olofsson, som var lejd av Olof Jonsson i Falmark, var soldat på roten från 1695. Han var gift med Britta Henriksdotter, som hade börsrätt i Burvik 1. Anders Olofsson var möjligen en son till Olof Andersson Humla.

Lars Olofsson (1664–1707) från Renbergsvattnet i Burträsk socken var soldat på roten fram till 1707. Han var ägare till Holmsvattnet 2 1687–1707. Beträffande familj, se under Holmsvattnet 2.

Jon Jonsson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Korpralen Olof Jonsson (1693–1741) från Falmark 18 var soldat på roten 1712–21 och på roten 95 Utter 1721–40. Han brukade hemgården 1735–41. Beträffande familj, se under Falmark 18. Olof Jonsson fick avsked eftersom han hade kräfta i underläppen.

Anders Svensson (1695–efter 1735) som troligen kom från Lövångers socken var soldat på roten 1721–35. Han var soldat på roten 109 Brännare 1719–21. Anders Svensson var gift och hade barnen Britta f. 1721, Olof f. 1722, Karin f. 1726 samt Sara f. 1729. Han var sämskare 1735.

Benjamin Svensson (1705–42) från Yttervik 5 var soldat på roten 1736–40 och på 81 Håman 1740–42. Han var gift med Mariet och hade en dödfödd dotter 1737 och sonen Sven f. 1739 som flyttade ut ur socknen 1795.

Anders Olofsson var soldat på roten 1740–41. Anders Hansson (1719–42) från Morön 5 var soldat på roten 1741–42, och på roten 95 Utter 1742. Han gifte sig 1741 med Sara Olofsdotter från Holmsvattnet 2.

Olof Eriksson (1713–43) från Burvik 7 var soldat på roten 1742–43. Han hade tidigare varit vargeringskarl på roten.

Lilla Olof Olofsson f. 1727 från Falmark 18 var soldat på roten 1743–48, då han delade faderns hemman och blev ägare till Falmark 19. Beträffande familj, se under Falmark 19.

Olof Jonsson (1725–62) var soldat på roten 1748–62. Per Persson Holmberg (1740–1817) från Bureå 4 var soldat på roten 1762–92. Han gifte sig 1762 med Sara Jonsdotter (1740–1781) från Falmark 15. Makarna hade barnen Per Brännare f. 1763, Jonas Renfors f. 1764, Britta f. 1765, Johan Trast (1766–1835), Anders Tjärn-

ström (1768–1808), Eva f. 1769, Abraham (1771–1837), Isak f. 1772, Jakob (1774–75), Nils (1776–97), Jakob (1777–97), Sara (1779–93), Anna (1780–81) samt Olof (1783–85). Per Persson gifte sedan om sig med Lisa Jonsdotter (1736–1816) som varit gift på roten 45 Gärs.

Roten 38 Palm

Roten bytte namn till Pil år 1763. I roten ingick hemmanen Falmark 10 och 11 i Östra Falmark. Mats Olofsson Palm från Falmark 12 var soldat i Falmark före 1666, och han ägde Innervik 9 1666–91. Han gifte sig för andra gången 1662 med Malin Johansdotter (1639–1726) från Innervik 9. Beträffande familj, se under Innervik 9.

Nils Olofsson (– 1702) från Furunäs 2 var soldat från 1689 och på roten 1695–1700. Han gifte sig med Britta Johansdotter. Makarna hade barnen Nils och Britta. Nils Palms änka fick pengar 1709 vid en insamling till de fattiga i samband med ett bröllop hos Anders Andersson i byn.

Per Mattsson från Avan 1 var soldat på roten 1700–04. Per Palm var soldat på roten från 1704. Han kan vara identisk med Per Matsson. Jon Palm (– 1710) var soldat på roten 1709–10 och han dog 17 september 1710 i Reval i Estland.

Anders Jonsson (1690/98–1767) var soldat på roten 1712–25 och 1748–1757 och på roten 77 Lutter 1725–48, och han avancerade till korpral. Han var gift med Lisbet Persdotter (– 1763) och de hade sonen Jonas (– 1749). Han gifte om sig 1765 med Lisa som flyttade till Yttervik efter att ha blivit änka. Anders Jonsson var skräddare 1719 och tycks ha vistats på Kusmark 22 det året.

Jöns Johansson (1704–42) var soldat på roten 1725–42. Innan dess var han soldat på roten 105 Ål 1720–25. Han var gift med Anna, och de hade barnen Margareta (1723–37), Johan f. 1725, en dotter som dog 1730, Britta f. 1731, Sara f. 1733 som sannolikt dog samma år, Maria (1736–38) samt Jon (1737–37). Hustru Anna (– 1770) fanns på Lund 3 1745–56 och flyttade sedan till Piteå där hon fanns 1756–62 och 1764–66. Hon var troligen född på gården 1705 och hade fadersnamnet Zackrisdotter. Jöns Johansson var timmerman 1735.

Jon Jonsson var vargeringsman på roten från januari till februari 1742 och blev sedan soldat på roten 18 Trumpetare. Önde Svensson var vargeringsman under resten av året och blev sedan soldat på roten 65 Gök. Olof Persson (1724–42) från Myckle 9 var soldat på roten 1742 och Per Persson (– 1743) var soldat 1742–43. Anders Larsson f. 1718 var soldat på roten 1743–44 men blev kasserad då han ansågs vara oduglig.

Zackarias Jakobsson (1728–1814) från Norsjö 9 var soldat på roten från 1747 och på roten 77 Lutter 1748–52. Han ägde hemgården efter sin far. Beträffande familj, se under Norsjö 9.

Johan Johansson (1725–1815) var soldat på roten 1757–74. Innan dess var han soldat på roten 58 Dyr från 1743. Han gifte sig 1753 med Magdalena Jakobsdotter (– 1756). År 1756 gifte han om sig med Anna Erikdotter (1729–68) från Lund 3, 1769 gifte han om sig med Britta Hansdotter (1727–1809) som var inflyttad till socknen och efter 1809 gifte han om sig med Anna Johansdotter (1757–1832). Johan Johansson och Anna Erikdotter hade barnen Anna (1757–1832) och Magdalena (1763–1823).

Lars Eriksson (1749–1814) från Bodan 3 tjänstgjorde på roten 1776–90. Han gifte sig 1775 med Britta Lisa Johansdotter (1752–1840), som var dotter till skomakaren Johan Westermark från Kyrkobordet. Makarna hade tillsammans barnen Erik Karlman f. 1776, Johan f. 1777, Lars Fahlgren (1779–1864) som blev skeppare och bonde på Böle 4, Anna (1782–1809), Elisabet (1784–86), Per Fahlgren f. 1786 som var sjöman och landbonde, samt Lena (1794–1863).

Per Jonsson Pil (1768–1841) från Innerursviken 2 var soldat på roten 1791–1823. Han var gift med Susanna Johansdotter (1767–1845) från Bergsbyn 2, och makarna hade barnen Jon (1791–1855), Anna (1794–1843), Johan (1796–1841), Eva (1798–1809), Lena (1801–1842), Katarina (1803–03), Kajsa (1805–65) samt fostersonen Karl Bergmark.

Roten 39 Falk

Roten bytte namn till Falkman år 1749. I roten ingick hemmanen Falmark 2, 3 och 9. Jon Johansson var soldat från 1689 och på roten från 1695 och sannolikt fram emot 1709. Han var gift med Sigrid och hade sonen Anders f. 1700. Korpralen Erik Falk var soldat på roten 1709–10, och han dog sannolikt det sistnämnda året i Estland.

Gabriel Eriksson (1688–1768) från Falmark 9 var soldat på roten 1711–20. Han var gift med Anna Andersdotter (1694–1759). Makarna, som 1719 flyttade till Falmark 9, hade barnen Sigrid f. 1724, Anders (– 1745) samt Anna. Gabriel Eriksson bytte ut sig 1720.

Johan Nilsson Strål (1702–41) från Kusmark 14 var soldat på roten 1720–25. Han flyttade sedan till roten 87 Strål. Johan Nilsson var gift med Margareta/Maria Olofsdotter från Kusmark 16. Makarna hade sonen Olof f. 1723. Johan Nilsson gifte sig för andra gången 1739 med änkan Sara Pålsson f. 1697 från Gummark 8.

Johan Jönsson (1703–41) från Lund 6 var soldat på roten 1726–41. Han dog i slaget vid Villmanstrand 1741. Johan Jönssons far var troligen soldat på roten 57 Lund, och hans bror Anders Jönsson var soldat på roten 122 Fiskare. Han gifte sig 1724 med Margareta Persdotter f. 1705 från Hedensbyn 1. Makarna hade barnen Lisbet f. ca 1725 som växte upp hos trumslagaren Anders Johansson i Lövångers socken, Jöns f. 1726 som flyttade till Piteå socken 1751, Margareta f. 1730, Britta f. 1732, Britta f. 1733, Sara f. 1735, Per f. 1736 samt Anders Boman f. 1738 som på 1750-talet och 1760-talet bodde på Tuvan 3 och blev sockenbokbindare och var bosatt på Kyrkobordet. År 1735 beskrivs Johan Jönsson som kunnig skytt och timmerman. Margareta Persdotter flyttade ut ur socknen 1741 och gifte sig 1746 med Nils Johansson på Blåsmark 3 i Piteå socken. Margareta Persdotter bodde på Kyrkobordet i Skellefteå 1758–70.

Johan Svensson (1724–42) från Ragvaldsträsk 1 var soldat på roten en kort tid 1742. Hans Nilsson (1707–99) från Tjärn 4 var soldat på roten 1742–44. Han var bonde på Falmark 3. Beträffande familj, se under Falmark 3. Hans Nilsson kasserades från tjänsten 1744.

Jon Persson f. 1727 från Falmark 1 var soldat på roten 1747–49. Han var ägare till hemgården någon gång efter 1718. Beträffande familj, se under Falmark 1.

Olof Olofsson (1726–59) från Tjärn 2 var soldat på roten 1749–59. Han var gift med Maria Johansdotter (1721–1800) från kyrkstaden och makarna hade barnen Britta (1756–1833), som blev gift på Böle 2, och Olof f. 1758.

Olof Hansson (1731–70), som troligen kom från Morön 5 och Bäck 9, var soldat på roten 1760–63. Roten var sedan vakant fram till 1770. Samuel Nilsson (1742–1812) från Bureå 5 var soldat på roten 1770–72. Han ägde hemgården efter sin bror. Beträffande familj, se under Bureå 5.

Anders Hansson (1754–1789) från Falmark 3 tjänstgjorde på roten 1772–89, och hustrun hette Eva Jonsdotter f. 1749 och kom från Yttervik 7. Makarna hade barnen Hans (1778–1814) som var soldat på roten Järpe, Katarina (1779–1856), Jonas (1781–93), Anna (1782–1809), Anders (1785–88), Lisa (1786–1844), Johan (1787–87) samt Anders (1788–89).

Olof Johansson (1767–1808) från roten 54 Järpe var soldat på roten 1790–1808 och gift med Magdalena Olofsdotter (1766–1839) från Gagsmark 4.

Roten 40 Tartare

I roten ingick hemmanen Falmark 6 och 12. Roten bytte namn till Renfors 1757. Östen Augustinsson (1663–1744) från Falmark 4 var soldat från 1683 och på roten från 1695. Han var gift första gången med Margareta (1642–1731) och andra gången 1733 med soldatänkan Kerstin Andersdotter. Östen Augustinsson bodde i Falmark 1706 och hade ingen pension utan fick tigga sin föda. Han var dessutom sjuk och hade dåliga fötter. Johan var soldat på roten från 1704.

Olof Persson, som troligen kom från Falmark 6, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Tomas Persson (1692–1717) tjänstgjorde på roten 1712–17. Han dog i Strömstad 1717. Roten var sedan vakant fram till 1720.

Johan Olofsson (1700–65) från Falmark 12 var soldat på roten 1720–44. Han var tunnbindare 1735 och flyttade 1749 till Boviken 2. Beträffande familj, se under Boviken 2. Johan Olofsson var år 1744 "gammal och sjuklig" och fick avsked.

Lars Hansson (ca 1703–51) från Falmark 12 tjänstgjorde på roten 1747. Han var gift med Karin som dog 1735. Hon hade tidigare varit gift med en soldat Elias och hade dottern Karin.

Arvid Johan Markusson Tillberg f. 1726 från Viby socken i Östergötland var soldat på roten 1747–49. Han gifte sig 1747 med Marta eller Margareta Johansdotter (1711–89) från Bastuträsk 2. Makarna var bosatta i Viby i Östergötland 1750–57 och bodde på Drängsmark 10 1759–70. Arvid Tillberg var borta från socknen 1762–64. Familjen bodde sedan på Kyrkobordet. Makarna hade sonen Johan Tillberg f. 1752, som var född i Viby socken. Han var skräddare och bosatt på Kyrkobordet och sedan nybyggare i Raggsjö. Johan Tillberg blev soldat på roten 63 Norman.

Johan Hansson (1732–59) från Falmark 12 tjänstgjorde på roten 1749–59. Han gifte sig 1756 med Maria Persdotter (1726–91) och makarna hade dottern Stina (1758–71). Johan Hansson dog i Pommerska kriget 1759. Maria Persdotter gifte sedan om sig med en efterträdare på roten. Anders Andersson f. 1735 var soldat på roten 1759–60.

Jonas Andersson f. 1741 var innehavare av roten 1760–63. Lars Andersson (1742–1811) från Klutmark 2 var soldat på roten 1763–68 och gift med Maria Persdotter (1726–91), som tidigare varit gift med Johan Hansson på roten. Makarna hade

barnen Lars (1768–70) och Anna (1773–1816). Han fick lämna tjänsten 1768. Lars Andersson Renfors gifte om sig med Margareta Andersdotter (1756–98) från Varuträsk 1. Makarna hade en dotter som föddes 1795 och sonen Anders (1797–97). Lars Andersson var gift för tredje gången med Katarina Persdotter (1747–1809).

Jöns Andersson f. 1729, som troligen kom från roten 122 Fiskare, var soldat på roten 1768–70. Han var gift med Britta Persdotter f. 1740 från Åbyn 4 och makarna hade barnen Anders f. 1767, Per f. 1768, Per f. 1769, Lars f. 1773, Maria f. 1776 samt Britta f. 1780.

Erik Eriksson (1743–83) från Östanbäck 2 var soldat på roten 1771–83. Han gifte sig 1769 med Dorotea Olofsdotter (1746–1837) från Östanbäck 14. Makarna hade barnen Erik f. 1771, Olof Forsberg (1773–1822) som var sjöman och bosatt i Falmark och Vikmyran, Anders (1774–1801), Anna f. 1777, Per Forsberg (1778–1863) som bodde i Östanbäck, Tjärn och Bastunäs, Anna (1779–1862), Johannes (1781–81), Britta (1783–1873) samt Maria f. 1784. Volontären Anders Vävpling tjänstgjorde en tid på roten. Han dog 1784.

Jonas Persson (1764–90) från roten 35 Holmberg var soldat på roten 1784–90. Han var gift med Stina Olofsdotter (1759–1800) från Falmark 4. Makarna hade barnen Per (1786–91) och Olof (1787–1803). Jonas Persson dog i kriget i södra Finland. Nils Olofsson var soldat 1790, men dog samma år i kriget i Finland.

Roten 41 Lekatt

Roten bytte 1748 namn till Lokatt. I roten ingick hemmanen Falmark 1, 13, 16 och 17. Per Jönsson (– 1694) var soldat i Falmark fram till 1677. Han var ägare till Falmark 8 1663–64, och gifte sig första gången 1655 och blev änkeman 1694. Per Jönsson hade sonen Nils, som sedan blev soldat på roten.

Per Tomasson var soldat från 1677 och på roten 1695–96. Nils Persson (– ca 1699) från Falmark 8 var soldat på roten efter 1696. Han ägde hemgården 1695–99.

Nils, som ev. hade fadersnamnet Danielsson och kom från Ståmningsgården 5, var soldat på roten 1710. Han dog samma år i Estland. Denne Nils Danielsson tjänstgjorde antingen på roten 19 eller 41 Lekatt.

Christier Nilsson (1688–1718) var soldat på roten 1712–18, och han dog det sistnämnda året i Västergötland. Roten var därefter vakant fram till 1720.

Olof Olofsson f. 1700 var soldat på roten 1720–41. Han var gift med Kerstin Olofsdotter, som ev. kom från Boviken 2. Makarna hade barnen Kerstin f. 1723, Olof f. 1725, Margareta f. 1729, Elisabet f. 1732 och Britta som dog 1740. De hade troligen också en dotter som dog 1734. Olof Olofsson var bonde 1728 och sämskare 1740.

Jakob Danielsson (1720–92) från Hedensbyn 9 var soldat på roten från 1741. Han ägde hemgården efter fadern. Beträffande familj, se under Hedensbyn 9.

Brodern Daniel Danielsson (1733–58) var soldat på roten 1749–58. Han var gift med Lisa Svendsdotter (1731–95) från roten 70 Kwick, och makarna hade barnen Daniel f. 1755, som blev soldat på roten Vippa i Lappvattnet i Burträsk socken 1778– före 1786 och nybyggare i Gulltjärn i Bygdeå socken från 1798, samt Sven f. 1758. Lisa Svendsdotter gifte om sig på roten 45 Sjöman. Olof Olofsson var soldat på roten 1758.

Johan Eriksson (1734–89) var soldat på roten 1758–82. Han gifte sig 1759 med Anna Eriksdotter (1737–1829) från Ostvik 3. Makarna hade barnen Margareta (1760–63), Marta (1761–89), Erik (1763–1805), Olof (1765–65), Johan (1766–95), Olof f. 1768, Abraham (1770–70), Isak (1771–71), Jakob f. 1772–73, Margareta f. 1774, Maria (1775–1859), Fredrik f. 1776, Per (1777–77), Anna f. 1779 samt Katarina (1780–81).

Sonen Erik Johansson (1763–1805) var soldat på roten 1783–1805. Han var gift med Katarina Karlsdotter (1762–1801) från Ersmark 10, och makarna hade barnen Anna (1791–1865) och Johan Hedlund (1796–1841). Erik Johansson gifte om sig med Magdalena Larsdotter (1762–1849) från Lövångers socken, och makarna hade dottern Margareta f. 1802.

Roten 42 Storm

Roten bytte namn till Falstorm 1757 och till Karbin 1763. I roten ingick hemmanen Falmark 4, 8 och 14. Johan Olofsson var soldat i Tjärn från 1691. År 1695 blev han förflyttad till roten 42 Storm i Falmark, där han sannolikt tjänstgjorde till 1704.

Lars Andersson från Falmark 4 var soldat på roten från 1704. Jon Storm blev soldat på roten 1710, men han dog sannolikt samma år i Estland.

Lars Ersson f. 1691 från Falmark 10 var soldat på roten 1712–15. Han blev korporal 1712 och lämnade roten 1715, då han blev furir och tog namnet Pählström eller Fahlberg. Lars Ersson blev förare 1718 och tog avsked året därpå. Lars Fahlberg flyttade sedan till Piteå stad. Han var gift med Margareta Touchier från Piteå stad. Roten var vakant 1715–16.

Samuel Andersson (– 1719) från Falmark 4 var soldat på roten från mars till juli 1716. Han var gift med Mariet Andersdotter f. 1688 från Falmark 1 och hade barnen Britta f. 1712 och Maria (utom äktenskapet). Samuel Andersson bytte ut sig från roten och blev trossdräng 10 juli 1716. Han dog 30 april 1719.

Herman Olofsson (– 1717) som var trossdräng 1713–16 var soldat på roten 1716–17. Han dog 17 juli 1717 i Strömstad.

Nils Nilsson (1700–42), som troligen kom från Falmark 8 (eller Bureå 6), var soldat på roten 1718–42. Han var gift med Margareta Nilsson (ca 1696–1764) och hade barnen Britta f. 1723, Margareta f. 1724, Britta f. 1727, Maria f. 1729, Anders f. 1733, Maria f. 1736 samt Karin (1739–40). Nils Nilsson dog i Finland 24 augusti 1742. Han var sämskare 1735. Margareta Nilsson bodde 1724 på Falmark 8.

Anders Nilsson (1721–47) var soldat på roten 1742–47. Han dog 23 maj 1747. Han var gift med Maria, som bodde på Falmark 4 åren 1753–70. Makarna hade dottern Marta f. 1745. I födelse- och dopboken står att föräldrar till Marta var Nils Storm och hustru Mar.. (senare delen av namnet saknas). Troligen är Nils Storm en felskrivning för Anders Storm.

Volontären Petter Nilsson Clausén f. 1730 från Kyrkobordet, som varit soldat på roten 27 Sik, var soldat på roten från maj till december 1747. Volontären Olof eller Olaus Nilsson Clausén f. 1732, som var en bror till Petter, var soldat på roten 1747–49. Han blev förflyttad till roten 55 Grubb.

Johan Johansson (1733–58) var soldat på roten 1749–58. Roten fick nu det nya namnet Falstorm. Johan Johansson dog 21 februari 1758 i Pommern. Han var gift

med Lisa Olofsdotter (1725–1816), och makarna hade dottern Kristina (1755–1827). Lisa Olofsdotter gifte om sig med smeden Jon Svensson på Kyrkobordet.

Erik Matsson (1735–91) från Bodan 3 var soldat på roten 1759–63. Han var gift med Maria Larsdotter f. 1731 från Boviken 1. Erik Matsson kallades 1763 för ”genomliderlig” och fick avsked. Roten kallades nu för Carbin. Makarna hade barnen Lars f. 1761, Britta f. 1762 samt Ulrika f. 1768 som blev gift med Johan Hindriksson från Myckle 5. Makarna blev nybyggare i Lappträsk i Arvidsjaurs socken.

Volontären Abraham Eberhart (1748–86) var soldat på roten fram till 1766. Han blev sedan trumslagare. Volontären Anders Sundström f. 1745 från Kyrkobordet, som tidigare varit trumslagare, var soldat på roten 1766–71. Anders Sundström som kom från Kyrkobordet blev förare 1771.

Anders Andersson (1751–88) från Falmark 14 var soldat på roten 1771–88. Han gifte sig 1773 med Magdalena Johansdotter (1745–1819) från Bäck 10. Makarna hade barnen Anna (1773–1847), Eva (1775–1817), Johan (1776–1865), Anders (1777–1820), Sara (1779–1849), Marta (1783–83), Marta (1784–1855), Lisa (1787–1838) samt Per f. 1788. Anders Andersson dog 28 oktober 1788 i kriget i södra Finland.

Johan Jonsson var soldat på roten 1788–89, men dog 13 december 1789 i kriget i södra Finland.

Johan Olofsson (1765–1808) från Stavaträsk 1 var soldat på roten 1790–1808. Han var gift med Margareta Jakobsdotter (1755–1818) från Drängsmark 16. Makarna hade barnen Katarina f. 1794, Margareta (1796–96) samt Margareta (1797–1868).

Roten 43 Ryttare

I roten ingick hemmanen Falmark 5, 15 och 20. Soldattorpet låg i Sjöbotten. Johan Persson (– före 1704), som troligen kom från Falmark 20, var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Margareta som bodde i Holmsvattnet 1707.

Per Persson f. ca 1665 från Falmark 20 var soldat på roten 1703. Han var gift med Karin Johansdotter (1666–1741) från Tjärn 6 och han dog tidigast 1703. Makarna hade sonen Per (1703–75) som blev bonde på Falmark 20. Lars Ryttare var soldat på roten från 1704. Jon, som troligen kom från Falmark 15, var soldat på roten 1710. Han dog i juni samma år, sannolikt i Estland.

Jakob Johansson (1688–1745) från Falmark 5 var soldat på roten 1712–14 samt 1719–20, och han ägde hemgården 1708. Beträffande familj, se under Falmark 5. Per Persson (1697–1718) var soldat på roten 1714–18. Han dog i Bohuslän det sistnämnda året.

Moses Olofsson (1702–74) var soldat på roten 1720–40 och gift med Anna Larsdotter (– 1766) från Pjäsörn. Tillsammans med henne hade han barnen Helena f. 1720, Lars f. 1722, Anders f. 1723, Karin f. 1725, Olof f. 1726, Lars f. 1730, Nils f. 1732 samt en son som dog 1732. Moses Olofsson gifte om sig 1766 med Malin Olofsdotter (1720–96) från Tjärn 2. Han var laggare 1735. Moses Olofsson bodde 1753 på Falmark 6, men flyttade då till Falmark 18 i Sjöbotten, en gård som han troligen brukade 1758–70.

Jakob Jakobsson f. 1716 från Falmark 5 var soldat på roten 1740, och han ägde Burvik 7 från 1742. Beträffande familj, se under Burvik 7.

Nils Mosesson (1714–42) var soldat på roten 1740–42. Han gifte sig 1728 med Mariet Olofsdotter f. 1695 från Skråmträsk 7 och var ägare till hennes hemgård 1728–38. Nils Mosesson dog i kriget i Finland 28 augusti 1742.

Lars Hansson f. 1722 från Falmark 12 var soldat på roten 1742–45. Jon Jonsson f. 1727 var soldat på roten 1745–51. Jon Samuelsson (1732–58) var soldat på roten 1751–58. Han gifte sig 1756 med Lisbet Persdotter (1732–77) från Falmark 20, och makarna hade barnen Barbro (1756–1836) och Per f. 1757. Lisa Persdotter gifte om sig med Anders Eriksson (1733–82) från Hjoggböle 7.

Anders Eriksson (1733–82) från Hjoggböle 7 var soldat på roten 1759–82. Han gifte sig 1759 med Lisa Persdotter (1732–77) från Falmark 20 som var soldatänka på roten. Makarna hade barnen Erik (1760–60), Maria (1761–1819), Jonas (1762–1827) som var soldat på roten 125 Sund, Erik f. 1763, Erik f. 1766, dotter f. 1767, Johan (1769–69) samt Anna (–1771). Anders Eriksson gifte om sig 1779 med Margareta Eriksdotter (1750–1831) och makarna hade barnen Katarina (1780–83) och Gustav (1781–1808) som var soldat på roten 70 Kwick.

Per Stefansson (1758–1844) från Skråmträsk 3 tjänstgjorde på roten 1783–1811. Han var gift med Magdalena Nilsson (1758–1824) från Falmark 5. Makarna hade barnen Anna (1786–88), Kajsa (1787–1848), Nils (1791–1867), Per (1793–1863), Johan (1794–1837), Marta (1795–1846), Jakob (1798–1810) samt Lars (1800–10).

Roten 44 Sjöman

I roten ingick hemmanen Hjoggböle 3 och 7. Per Augustinsson var soldat i Hjoggböle från 1689 och på roten från 1695. Han var sannolikt en son till Augustin Larsson på Falmark 4. Olof Sjöman var soldat på roten 1704–07. Han hade troligen fadersnamnet Persson och var gift med Anna Johansdotter, som 1708 lät uppbjuda hans testamente på tinget.

Per Jonsson (1686–1741), som troligen kom från roten 46 Slumpare, var soldat på roten från augusti 1707 till slaget vid Poltava 1709. Han hade tidigare varit soldat på roten 113 Bäck. Per Jonsson hamnade i rysk fångenskap efter slaget vid Poltava, men återkom 1722 och blev soldat på roten 109 Brännare. Han var gift med Barbro Olofsdotter (1671–1751), som kom från Gammelbyn 12 i Burträsk socken och var dotter till Olof Håkansson och Ingrid. Per Jonsson och Barbro hade en dotter som var född 1706, Sigrid (1712–78) som gifte sig på Östanbäck 2 (hon kan vara identisk med dottern som är född 1706 och födelseåret 1712 skulle vara felaktigt, alternativt är inte Per Jonsson far till Sigrid) och Anders f. 1723. Barbro Olofsdotter bor som inhyses på Östanbäck 13 1720–49.

Samuel Johansson (1692–1718) var soldat på roten 1712–18. Erik Nilsson (1696–1755) från Hjoggböle 7 var soldat på roten 1718–19, och han ägde hemgården från 1718. Erik Nilsson kasserades från roten 1719. Beträffande familj, se under Hjoggböle 7.

Anders Christierson (1699–1724) från Holmsvattnet 1 var soldat på roten 1719–24. Han gifte sig med Malin f. 1693, och makarna hade dottern Malin f. 1724. Malin hade tidigare dottern Margareta f. ca 1711. Mor och dotter bodde ca 1723 på Holmsvattnet 2.

Per Jonsson (1698/1702–41) från Hjoggböle 3 var soldat på roten 1725–41. Han var också soldat på roten 6 Gran. Han gifte sig med Sara Jonsdotter, som sedan gifte

om sig på Storkåge 11. Makarna hade barnen Jonas f. 1728, Anna f. 1730 som gifte sig 1758 och flyttade till Burträsk socken, Karin (1732–1809) som gifte sig 1759 och blev hustru på Bäck 5, Malin (1734–1802) som gifte sig 1769, Per f. 1737 som 1762 gifte sig med Stina Olofsdotter från Storkåge 12, samt Olof f. 1739 som flyttade till annan socken 1770.

Jon Jonsson (1720–42) från Ragvaldsträsk 2 var soldat på roten 1742 då han dog på sjukhus i Stockholm.

Olof Olofsson f. 1725 från Hjoggböle 4 var soldat på roten 1743–44 och slutade på grund av svag syn. Han bröt sedan ut en del ur faderns hemman och blev bonde på Hjoggböle 5.

Nils Andersson f. 1720, som hade varit soldat på roten 126 Kring, var soldat på roten 1745–47. Hans hustru hette Katarina Persdotter, vilken troligen kom från Mjödvatnet i Burträsk socken, och makarna hade barnen Margareta f. 1750, Israel f. 1751, Per f. 1753 samt Nils f. 1756. Familjen flyttade till annan socken 1765.

Olof Jonsson (1727–58) från Norsjö 5 var soldat på roten 1747–58. Han gifte sig 1752 med Anna Jonsdotter f. 1729 från Hjoggböle 1, och de hade tillsammans barnen Katarina (1753–1834) som blev gift på roten 92 Skogsman, Jon (1756–1836) samt Stina (1758–1846) som gifte sig 1779.

Henrik Eriksson (1738–1802) från Hjoggböle 7 var soldat på roten 1759–79. Han gifte sig 1759 med Lisa Svensdotter (1731–95) från roten 70 Kvick. Henrik Eriksson gifte om sig 1799. Henrik hade barnen Maria f. 1760, Erik (1761–1826) som blev nybyggare i Fjällbonäs i Arvidsjaurns socken, Magdalena f. 1764, Lisa (1765–1819), Magdalena (1769–1838), Sven (1772–1855) som blev nybyggare i Auktsjaur i Arvidsjaurns socken och senare bosatt i Sandträsk i samma socken, Anders f. 1777 samt Märta f. 1784. Lisa Svensdotter hade tidigare varit gift med Daniel Danielsson på roten 41 Lokatt, och makarna hade sonen Daniel f. 1755. Henrik Eriksson gifte om sig med Magdalena Johansdotter (1745–1819) från Bäck 10.

Östen Jonsson (1759–1809) från Storkåge 13 var soldat på roten 1781–1809. Han var gift med Katarina Larsdotter (1763–1840) från Degerbyn 3. Makarna hade barnen Kristina (1781–81), Kristina f. 1783, Lars (1785–1863, Jonas f. 1787, Jonas (1791–1824), Marta (1794–1833), Östen (1796–98), Johan (1799–1825), Margareta (1800–00) samt Anders Sjöman (1802–61).

Roten 45 Gärs

Roten ändrade namn till Dalqvist 1833. I roten ingick hemmanen Hjoggböle 1 och 9. Jon Andersson var soldat på roten 1695. Olof Gärs var soldat på roten från 1704. Jon Jonsson var soldat på roten 1706–07. År 1722 uppgavs han ha dött vid polska gränsen vid uppbrottet mot Ryssland år 1707. Jon Jonsson var gift med Karin Jönsdotter och de hade sonen Jon f. 1700 som var ägare till Frostkåge 8. Karin Jönsdotter fick barn 1721 med ryttaren vid karelska kavalleriet Mats Wacherman f. 1698 från Säninge socken i Finland. Jon Jonsson och Karin fick sannolikt en dotter i december 1706.

Anders Nilsson var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Jon Nikodemusson (1689–1773) från Hjoggböle 9 var soldat på roten 1712–21. Han ägde hemgården från 1723 och framåt. Han gifte sig 1723 med Karin Nilsson

(1693–1757), som troligen kom från Hjöggböle 7. Jon Nikodemusson blev avskedad som soldat 1721, eftersom han hade fel på hörseln.

Nils Olofsson (Olofsson) Dunder (1700–1741) från Drängsmark 7 var soldat på roten 1721–25, och 1721–25 var han soldat på 117 Dunder. Han gifte sig 1731 med Malin Nilsdotter (1710–90) från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Sara (1732–88) som 1751 gifte sig på Fällfors 3, Nils (1733–1804) som gifte sig 1776 och blev nybyggare i Svanström, samt Ingeborg (1738–1810) som 1758 gifte sig på Fällfors 1. Malin Nilsdotter gifte sedan om sig 1765 på Norrlångträsk 2.

Anders Andersson (1702–41) var soldat på roten 1725–40 samt på roten 117 Dunder 1722–25 och på 102 Knabb 1740–41. Han gifte sig 1725 med Britta Jakobsdotter (1698–1777), och makarna hade barnen Lars f. 1726 som troligen dog 1733, Anders f. 1727 som troligen dog 1730, Anna f. 1728, Johan f. 1730, Britta (1731–1819) som gifte sig 1758 och blev bondmora på Lund 2, Lars f. 1732, Mårten (1734–58) som gifte sig 1755 och var soldat på roten 54 Järpe 1752–58, Anders f. 1736 som gifte sig 1770 och var soldat på roten 58 Dyr från 1757, samt Anna f. 1738. Anders Andersson var timmerman 1735.

Erik Danielsson (– 1741) var soldat på roten 1740–41. Han var soldat på roten 121 Lång 1728 och på roten 75 Orre 1728–40. Erik Danielsson stupade i slaget vid Villmanstrand 1741. Lars Svensson (1710–42) från Ullbergsträsk var soldat på roten 1742 och hade 1728 gift sig med Anna Andersdotter (1698–1765) från Kusmark 22.

Sven Persson Gärs (– 1752) var soldat på roten 1742–45. Han gifte sig 1745 med Karin Johansdotter (1725–96) från Myckle 3 och blev ägare till den gården från 1745. Beträffande barn, se under Myckle 3. Efter att ha blivit änka gifte Karin Johansdotter om sig på hemgården 1763.

Erik Jonsson (1727–58), som troligen kom från Norsjö 13, var soldat på roten 1745–58. Han gifte sig 1752 med Kerstin Persdotter f. 1727, och makarna fick barnen Anna (1755–89) och Kristina f. 1758. Jon Larsson f. 1735 var soldat på roten 1758–62, då han bytte ut sig.

Per Persson (1737–89) från Hjöggböle 6 var soldat på roten 1762–89, och han gifte sig 1766 med Lisa Jonsdotter f. 1736. De fick en dödfödd dotter 1773 och sonen Per (1777–77). Per Persson dog 1789 i sviterna efter kriget i södra Finland. Lisa Jonsdotter gifte sedan om sig med Per Holmberg (1740–1817) från Bureå.

Hans Hermansson (1765–90) tjänstgjorde på roten 1790, men dog samma år i kriget i södra Finland.

Roten 46 Slumpare

I roten ingick hemmanen Hjöggböle 4 och 6. Jon Johansson (– 1707) från Hjöggböle 3 var soldat från 1675 och på roten 1695–1702 då han var korpral. Jon Johansson var gift med Sara (– ca 1714) som bodde i Falmark 1706. Makarna hade sonen Abraham f. 1699. Jon Johansson var rustmästare 1702–06 och förare 1706–07. Han dog 2 februari 1707. Familjen bodde 1695 i Bodan. Hustru Sara hette troligen Olofsdotter och var en dotter till Olof Östensson på Bodan 3.

Per Berg (– 1706) från roten 32 Berg var korpral på roten 1702–06. Han dog den 3 februari 1706. Lars Matsson Utter (– 1709) från roten 17 Utter blev korpral och tjänstgjorde på roten mellan april och maj 1706. Han blev befordrad till sekundfurir i maj 1706 och fick namnet Sundberg. Senare samma år blev han sekundförare och i

juni 1707 blev han sergeant. Lars Matsson dog 1709 och samma år kvitterade hans bror Nils Matsson ut hans lön för 1708. Lars Matsson kom troligen från Ytterursviken 4.

Anders Andersson (– 1709) från roten 109 Brännare var korpral på roten 1706–09. Han dog 28 juni 1709. Hans hustru Mariet Danielsdotter från Ostvik kvitterade 1712 ut lönen för 1709. Anders Andersson kom från Kusmark 8 och ägde en del ur Ostvik 9.

Per Persson (1687–1774), som troligen kom från Hjoggböle 6, var korpral på roten 1710. Han var gift med Malin (1690–1729), och andra gången 1730 med Lisbet Svendsdotter (1705–48) från Yttervik 5. Per Persson gifte sig för tredje gången 1748 med Karin Persdotter f. 1701 från Myckle 2. Per Persson hade barnen Karin f. 1717 som blev gift till Hjoggböle 3, Sigrid f. 1726 som blev soldathustru på roten 28 Åberg, Sven f. 1733, Magdalena f. 1736 som gifte sig 1757 och flyttade ut ur socknen, Per f. 1738 samt Lisa f. 1748 som blev soldathustru på roten 83 Knipa.

Olof Larsson tjänstgjorde på roten 1711–12 men bytte ut sig i april sistnämnda år. Tomas Eriksson f. 1692 var korpral på roten 1712, men blev samma år soldat på roten 63 Norman.

Korpral Olof Eriksson (– 1742) från roten 63 Norman var korpral på roten 1712. Han blev sedan bonde på Östanbäck 11. Beträffande familj, se under Östanbäck 11. Olof Eriksson blev furir i juli 1712 och fick namnet Vikman. Roten var vakant 1712–14.

Korpral Olof Larsson f. 1698 från Böle 3 tjänstgjorde på roten 1714–19. Han blev sedan soldat på roten 23 Tuva. Lars Andersson (1693/94–1759) från Falmark 15 var korpral på roten 1719–28. Han hade tidigare varit soldat på roten 23 Tuva. Lars Andersson flyttade 1725 till Innervik 18. Beträffande familj, se under Innervik 18.

Korpral Fredrik Johan Zackrisson (1696–1759) från Livland tjänstgjorde på roten 1728–48. Han var en son till korpralen Zackris Schiönberg vid drabanterna. Fredrik Johan blev som barn tillfångatagen vid Poltava, men flydde och kom till överste Reh binder. Så småningom tog han tjänst vid Skellefteå kompani. Fredrik Johan Zackrisson var första gången gift med Magdalena Nilsdotter (– 1732) och andra gången 1733 med Karin Olofsdotter (1699–1759) från Myckle 7. Johan Zackrisson hade barnen Magdalena f. 1723 som gifte sig 1748 och blev soldathustru på roten 73 Lundström, Karin (1725–36), Nils f. 1729 som gifte sig 1759 och blev bonde i Tväråmark i Umeå socken efter fadern, Britta (1732–59) samt Katarina f. 1736 som 1768 gifte sig i Umeå med Lars Jonsson. Fredrik Johan hade tidigare varit soldat på roten 126 Kring. År 1748 blev han 126:e rotens livkarl. Vid detta tillfälle var Fredrik Johan 53 år och hade 31 tjänsteår bakom sig. Familjen flyttade 1748 till Åbyn i Burträsk socken. Fredrik Johan Zackrisson hade familjenamnet Schiönberg och flyttade sedan till Tväråmark i Umeå socken där han var bonde. Han dog 1759.

Korpral Mårten Persson (1727–1802) från Yttervik 5 tjänstgjorde på roten 1748–79. Han gifte sig 1751 med Lisa Svendsdotter (1724–94). Makarna hade barnen Per (1753–1834) som gifte sig 1780 och flyttade till Ytterursviken 5, Sven f. 1753 som gifte sig 1776 och blev soldat på roten 16 Ström, Anna (1755–1829), Olof (1763–1840) samt Jonas f. 1767.

Johan Öndesson (1757–90) från roten 68 Lamm var soldat på roten 1781–90. Han var gift med Margareta Jonsdotter (1760–1808) från Yttervik 1, och makarna hade

barnen Maria (1782–1844), Stina (1784–1865), Margareta (1786–1875) samt Johan (1788–1850) som var soldat på roten 57 Grönlund. Johan Öndesson dog i kriget i Finland 1790.

Jon Jonsson (1765–1840) från roten 113 Bäckman var korpral på roten 1790–98. Han var gift med Margareta Svensdotter (1772–1855) från Hjoggböle 6. Makarna hade barnen Stina (1794–1868), Jonas f. 1796, Jonas (1798–1830), Sara (1799–1831), Margareta (1801–01), Sven (1802–79), Margareta f. 1803 samt Greta (1809–47).

Roten 47 Vipp

Roten bytte år 1748 namn till Svan, 1758 till Svanfelt och 1780 till Flinkfelt. I roten ingick hemmanen Ragvaldsträsk 2 och 6. Anders Andersson var soldat från 1691 och på roten från 1695 och framåt. Han gifte sig möjligen med Barbro Persdotter från Östanbäck 7.

Nils Olofsson (1695–1763) från Piteå socken var soldat på roten 1712–25, då han bytte ut sig. Han var ägare till Furunäs 1 1720–25 och Ytterursviken 6 1725 och 1732. År 1730 ägde han Morön 4 och 1731 Stämmingsgården 1b. Beträffande familj, se under Furunäs 1. Nils Olofsson kom troligen från Roknäs.

Johan Persson (1704–41) var soldat på roten 1725–41, och han var gift med Mariet. De hade tillsammans barnen Per f. 1731, Olof f. 1733 samt Lars f. 1736. Någon av sönerna dog troligen 1734. Johan Persson betecknades 1735 som kunnig snickare, svarvare, skomakare och laggare.

Jakob Jakobsson (1721–42) från Böle 11 var soldat på roten 1742, och han hade varit vargeringskarl på roten 56 Kock. Han dog på Karlskronaflottan.

Daniel Jonsson (1725–94) från roten 25 Ryss var soldat på roten 1743–79, och han gifte sig 1763 med Marta Eriksdotter (1729–1821) från Bergsbyn 4. Makarna hade barnen Margareta Stina (1764–65), Jonas f. 1765 samt Erik (1767–87).

Jon Johansson (1757–1808/09) från roten 34 Storman var soldat på roten 1780–1807, och han var gift med Lisa Månsdotter (1759–1832) från Västerteg i Umeå socken. Makarna hade barnen Lisa (1781–1853), Anna (1782–1861), Johan f. 1783, Per f. 1787, Jonas f. 1791, Karl f. 1794, Karolina f. 1796, Gustav Fredrik (1798–1828) som bodde i Slagnäs i Arjeplogs socken, samt König (1804–29). Familjen blev nybyggare 1807 i Renträsk i Arvidsjauras socken.

Roten 48 Krus

Roten bytte 1757 namn till Södermark. I roten ingick hemmanen Ragvaldsträsk 1, 4 och 7. Per Olofsson var soldat i Ragvaldsträsk från 1691, och han var gift med Karin. Johan Skytt var soldat på roten från 1695. Olof Larsson var soldat på roten från 1708 och framåt, och han var gift med Malin.

Olof Olofsson var soldat på roten 1710 och dog sannolikt samma år i Estland. Han ägde Ragvaldsträsk 1 och var gift med dottern på gården, Cecilia Johansdotter. Lappen Tomas Turesson från Lappland var soldat på roten 1712, då han betecknades som ogift och sjuklig. Han försvann i Gävle.

Nils Andersson (1696–1717) var soldat på roten 1714–17. Han var gift och hade sonen Jon f. 1714. Roten var sedan vakant fram till 1720.

Anders Jonsson (1700–58) från Gummark 1 var soldat på roten 1720 och på roten 70 Kvick 1720–25. Han brukade hemgården någon gång efter 1700. Beträffande familj, se under Gummark 1.

Sven Olofsson (Olofsson) (1700–39) från Ragvaldsträsk 8 var soldat på roten 1720–25. Innan dess var han soldat på roten 100 Klint 1716–17 och på roten 70 Kvick 1717–20. Han ägde Ragvaldsträsk 1 ca 1723–39. Beträffande familj, se under Ragvaldsträsk 1.

Samuel Jakobsson f. 1706 var soldat på roten 1725–48, då han avskedades efter 23 tjänsteår efter att ha brutit armen. Han gifte sig första gången 1730 med Barbro Andersdotter (1700–54) från Ragvaldsträsk 5. Samuel Jakobsson gifte om sig 1756 med Britta Andersdotter från Yttervik 1. Samuel Jakobsson hade barnen Jonas f. 1731, Sara (1733–1801) som gifte sig 1782, Marta f. 1736 samt Anders f. 1740. Samuel Jakobsson var svarvare och laggare 1735.

Jon Andersson (1730–1800) från Ragvaldsträsk 4 var soldat på roten 1750–59, och han gifte sig 1761 med Britta Persdotter (1726–94) från Burvik 6. Jon Andersson ägde hemgården någon gång efter 1750. Beträffande familj, se under Ragvaldsträsk 4.

Jon Jonsson (1727–93) från Gummark 7 var soldat på roten 1759–63, och han blev sedan trädgårdsmästare på Kyrkobordet. Jon Södermark fick utbildning i Stockholm efter initiativ av kyrkoherde Pehr Högström. Han gifte sig 1753 med Katarina Jonsdotter f. 1732 från Innervik 15. Makarna hade barnen Jonas f. 1754, Per (1755–64), Kristina f. 1757, Olaus (Olof) (1759–60), Olaus (Olof) (1760–61), Anna f. 1762, Anders f. 1763, Margareta och Jonas som båda dog 1764, Eva f. 1766, Margareta f. 1768, Greta Lena (– 1769), Karin som dog 1770, Barbro f. 1771 samt Britta f. 1778. Katarina Jonsdotter var socknens första barnmorska och åkte till Stockholm för utbildning genom kyrkoherden Pehr Högströms försorg. Efter Katarinas död gifte Jonas om sig med Anna Johansdotter (1756–1837) från roten 92 Skryt/Skogsman. Hon hade tidigare varit gift med Samuel Larsson Degerman på Degerbyn 5.

Anders Jonsson (1743–70) var sedan soldat på roten 1763–70 och han var gift med Anna Jonsdotter från roten 50 Hybäck. Makarna hade barnen Jonas f. 1764, Jonas Södermark f. 1765 och Olof f. 1769. Anna Jonsdotter hade sedan utom äktenskapet barnen Anna f. 1776, Per (1779–1809) samt Markus f. 1783.

Johan (Jon) Andersson (1740–88), som flyttade in till socknen 1763, var soldat på roten 1772–88 och han var gift med Magdalena Persdotter f. 1740 från Frostkåge 7. Makarna hade tillsammans barnen Per (1772–73), Anders (1775–1802) samt Lena (1778–1853).

Olof Johansson (1752–1833) var soldat på roten 1789–1807. Han var son till en soldat på roten 34 Storman. Han gifte sig 1780 med Britta Andersdotter (1753–1817) från Storkåge 21. Makarna hade barnen Kristina (1780–99), Greta (1781–1852), Johan Söderström (1781–1864), Anna (1786–1806), Britta (1789–93), Eva (1792–93) samt Britta (1794–1861).

Roten 49 Skytt

Roten bytte namn till Jägare 1748. I roten ingick hemmanen Ragvaldsträsk 3, 5 och 8. Från 1768 ingick hemman i Ragvaldsträsk och Hjöggböle i roten. Olof Johansson

Skytt från Innervik var soldat i byn från 1689. Johan Skytt tjänstgjorde på roten från 1695. Olof Larsson var soldat på roten från 1708.

Per Andersson f. 1695 från Ragvaldsträsk 5 tjänstgjorde på roten 1712–28. År 1728 var han laggare, men eftersom han rubricerades som ”genomsjuk” fick han avsked och satte in Johan Olofsson i stället. Per Andersson var sedan bonde på Ragvaldsträsk 5. Beträffande familj, se under Ragvaldsträsk 5.

Johan Olofsson (1712–41), som möjligen var från Storkåge 4, var soldat på roten 1728–41. Han var gift med Kerstin Olofsdotter (1703–1779) från Ragvaldsträsk 8. Makarna hade barnen Sara f. 1733, Elisabet (1735–1814) som blev soldathustru på roten 101 Lustig, Olof f. 1737 samt Barbro f. 1739. Johan Olofsson var svarvare 1735 och dog 1741 i slaget vid Villmanstrand i Finland.

Daniel Olofsson, som troligen kom från Hjoggböle 1, tjänstgjorde på roten 1742, men dog samma år på Karlskronaflottan i sviterna efter kriget i Finland. Karl Mårtensson f. 1693 från Ragvaldsträsk 3 var soldat på roten 1743–44. År 1744 betecknades han som gammal och oduglig, varför han kasserades. Han var tvungen att betala tillbaka 50 daler kopparmynt till roten för bilegan och 25 daler för legokvar-talet.

Sonen Anders Karlsson (1727–1810) från Ragvaldsträsk 3 tjänstgjorde på roten 1747–49. Han flyttade ut ur socknen 1758 och var sedan bosatt i Hjuken i Degerfors socken 1759–67 och i Strycksele i Umeå socken från 1777. Han var soldat på roten Dalrot inom Umeå kompani. Anders Karlsson var gift med Sigrid Nilsson (1726–90) från Ragvaldsträsk 6, och makarna hade barnen Nils (1751–82) som var soldat på roten 96 Gruffman på Umeå kompani, Margareta f. 1752, Katarina f. 1754, Maria f. 1756 samt Karl f. 1757.

Johan Persson (1728–1820) från Ragvaldsträsk 5 tjänstgjorde på roten 1749–57. Han blev utbytt från roten 1757 och flyttade ut från socknen 1764. Han gifte sig med Kristina Persdotter på Bygdeträsk 13 i Kvarnbyn i Burträsk socken.

Johan Hansson (1737–58) från roten 72 Bäcker var soldat på roten 1757–58. Han dog i Pommerska kriget 11 april 1758. Volontären Johan Dyrén f. 1739 från Hedsensbyn 13 tjänstgjorde på roten 1758–59.

Olof Johansson (1735–90) var soldat på roten 1759–86. Han gifte sig 1759 med Elsa Josefsdotter (1725–98) från Kusmark 2, och makarna hade barnen Kristina f. 1761 och Johan f. 1763. Elsa hade tidigare bott i Luleå och hade dottern Marta Abrahamsdotter f. 1754.

Sonen Johan Olofsson (1763–90) var soldat på roten 1788–90 och han dog i kriget i södra Finland 25 januari 1790. Han var gift med Greta Jonsdotter (1764–1847) från Medle 6, och makarna hade dottern Eva (1789–1842). Greta Jonsdotter gifte om sig med Johan Söderberg (1766–1802) på roten 51.

Olof Persson f. 1765 innehade roten 1790–94.

Roten 50 Hybäck

Roten bytte 1757 namn till Högberg. I roten ingick hemmanen Gummark 1 och 4 samt Holmsvattnet 1. Från 1768 ingick i roten endast hemman i Gummark. Soldat-torpet låg i Gummark. Jon Jönsson eller Jonsson (– 1703) från Gummark 2 var soldat i Gummark från 1683 och på roten 1695–99. Han var korpral på roten 20 Fur-

man 1699–1703. Han var gift med en dotter till Per Jonsson på Skråmträsk 7 och makarna hade sonen Jon som var dräng i Frostkåge 1729.

År 1703 var Jon Jonsson Hybäcks hustru Dordi Jakobsdotter bosatt i Bergsbyn. Möjligen var hon gift med en Jon Jonsson som blev soldat på roten 1699.

Per Bur-Hybäck var soldat på roten 1704. Olof Olofsson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Han kom troligen från Gummark 4. Christier Andersson f. 1667 från Holmsvattnet 1 var soldat på roten 1712–16, då han bytte ut sig. Han ägde hemgården 1703–39. Beträffande familj, se under Holmsvattnet 1.

Anders Nilsson f. 1684, som var finne från Österbotten, var soldat på roten 1716–24. Han var gift med Karin Persdotter, som troligen kom från Falmark 20. Makarna hade barnen Erik, Per, Anna f. 1716 samt möjligen en dotter Karin som flyttade till Piteå socken 1731. Familjen flyttade 1726 till Piteå socken. Olof Jonsson f. 1709 från Gummark 4 var soldat på roten 1725–28. Han var gift och han drucknade 1728.

Korporalen Jon Nilsson (1715–93) var soldat på roten 1730–60. Han gifte sig 1736 med Anna Nilsson (1712–47) från Bäck 6, och makarna hade barnen Karin f. 1737, Margareta (1739–88) samt Anna (1745–1806). Han gifte sig andra gången med Lisbet (Lisa) Christiersdotter (1716–1808) från Holmsvattnet 1, och tillsammans med henne hade han barnen Kerstin f. 1748, Lisa f. 1750 som 1777 gifte sig med soldaten och trumslagaren Nils Eliasson Rask Lövvall i Lövångers socken, Magdalena f. 1752, Britta (1753–1835) samt Marta (1757–1839).

Anders Andersson (1742–88) från Myckle 8 var soldat på roten 1761–88. Han gifte sig 1766 med Margareta Andersdotter (1740–87) från Gummark 1, och makarna hade tillsammans barnen Anders (1767–1825) som var soldat på roten 72 Backman, Magdalena f. 1768, Katarina (1771–71), Katarina (1773–73), Jon (1775–1833), Kajsa (1777–1849) samt Johan f. 1779.

Mattias Larsson var soldat på roten 1789 och Olof Larsson f. 1767 från roten 35 Holm var soldat på roten 1790–97. Han gifte sig första gången med Barbro Olofsdotter (1768–94) från Risön och andra gången med Katarina Olofsdotter f. 1772 från Gummark 3. Olof Larsson hade barnen Elisabet (1792–94) och Elisabet f. 1795.

Roten 51 Hara

Roten bytte namn till Söderberg år 1748. I roten ingick hemmanen Gummark 5, 7 och 8. Mårten Persson, som möjligen var från Ragvaldsträsk 6, var soldat från 1689 och på roten från 1695. Per Andersson, som troligen kom från Gummark 5, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Johan Larsson (1692/98–1768) var soldat på roten 1712–44. Han gifte sig med Kerstin, och de hade sonen Johan f. 1722. De hade troligen också dottern Margareta, som dog 1736. Familjen bodde på Kyrkobordet 1753–67. Roten var vakant fram till 1747.

Johan Johansson (1724–49) från Gummark 5 var soldat på roten 1747–49, och han dog ogift. Han kom från roten 92 Skryt och blev förflyttad till roten 76 Frisk. Zackarias Tjärnberg (1726–92) var soldat på roten 1749–51. Han var soldat på roten 22 Tjärnberg 1757–60. Beträffande hans familj, se rote 22 Tjärnberg.

Anders Hansson (1735–96) från roten 32 Bäcker var soldat på roten 1751–89. Han gifte sig omkring 1756 med Britta Andersdotter (1725–1804) från Gummark 6.

Makarna hade barnen Anna (1758–87), Margareta (1763–70) samt Britta (1768–1835).

Johan Johansson (1766–1802) från roten 34 Storman tjänstgjorde på roten 1790–1802, och han gifte sig med Greta Jonsdotter (1764–1847) från Medle 6. Makarna hade barnen Eva (1789–1842), Johan Westerlund (1792–1868), Jon Söderberg (1795–1869), Lars Söderberg (1798–1856) samt Maja (1802–87).

Roten 52 Styv

I roten ingick hemmanen Gummark 3 och 6 samt Gärdsmark 4. Per Arvidsson var soldat på roten 1695–96 och han var gift med Karin Olofsdotter (1665–1742). På 1710–20-talen bodde hon hos Erik Olofsson på Degerbyn 1, som kan ha varit en bror till henne. Nils Mosesson var soldat på roten från 1702. Han hamnade sedan i fångenskap och kom tillbaka 1722, då han blev soldat för roten 13 Ros.

Nils Jakobsson (1673–1761) från Bäck 6 tjänstgjorde på roten 1710. Han var bonde på Bäck 6. Beträffande familj, se under Bäck 6. Nils Jakobsson kasserades från roten 1710.

Östen Svensson (1671–1748) från Gärdsmark 4 var soldat på roten 1712–14. Han var bonde på Gärdsmark 4 1700–25. Beträffande familj, se under Gärdsmark 4.

Lars Andersson (1695–1742) var soldat på roten 1714–42. Han var gift med Barbro Holgersdotter från Hedensbyn 8 och hade barnen Anders f. 1715 som troligen var soldat på roten 26 Skytt, Margareta f. 1722 som bodde i Piteå 1760–64, samt Jonas f. 1727. Lars Andersson var timmerman 1735. Han dog i kriget i Finland den 18 september 1742.

Anders Larsson (1723–91) från Skramträsk 5 tjänstgjorde på roten 1742–45 och flyttade 1745 till sin livrote 69 Örn. Han gifte sig 1751 med Margareta Larsdotter (1723–1804) från Innervik 18. Makarna hade barnen Lars f. 1751, Magdalena f. 1754 samt Stina f. 1755.

Önde Svensson (1723–58) från Ytterursviken 3 var soldat på roten 1747. Han gifte sig 1748 med Maria Larsdotter f. 1720. Han flyttade till roten 68 Lamm 1748.

Johan Larsson (1726–58) var soldat på roten 1748–58. Han var gift med Margareta Jonsdotter från Gummark 1. Makarna hade barnen Barbro (1750–1821), Margareta (1752–67), Lars (1757–1801) samt Stina f. 1758. Johan Larsson dog 1758 i Pommerska kriget.

Per Nilsson (1737–1789) från Storkågeträsk 2 tjänstgjorde på roten 1759–89. Han gifte sig 1769 med Barbro Persdotter (1739–96) från Gummark 7. Makarna hade barnen Anna f. 1760, Britta f. 1761, Anna (1762–1809), Nils f. 1763, Per (1765–1852), Nils f. 1766, Britta f. 1767, Margareta f. 1768, Nils f. 1772, Jonas f. 1775 som gifte sig med Maria, Britta (1777–1814), Olof f. 1780 samt Anders (1783–84). Per Nilsson dog i kriget i södra Finland.

Per Persson (–1790) var soldat på roten 1789–90. Han dog 10 januari i kriget i Finland.

Roten 53 Dryg

Roten ändrade år 1762 namn till Gärdfeldt. I roten ingick hemmanen Gärdsmark 1, 2 och 3. Jon (Johan) Andersson var soldat på roten 1695. Han gifte sig med Karin

Augustinsdotter från Ragvaldsträsk 4. Makarna hade barnen Malin (1693–1766), Britta f. 1695 samt Anders f. 1704 som gifte sig 1724 och blev hemmansägare på Ragvaldsträsk 4.

Per Nilsson från Gärdsmark 2 var soldat på roten från 1702. Han ägde hemgården 1699–1702. Beträffande familj, se under Gärdsmark 2. Johan Dryg var soldat på roten från 1704 och framåt. Han var gift med Anna Olofsdotter.

Hans Olofsson var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Sergeanten och länsmanen Anders Jonsson Lundström (1692–1746) från Medle 6 var soldat på roten från 1712–15. Beträffande familj, se under Medle 2. Roten var vakant fram till 1716.

Anders Andersson Dryg f. 1694 var soldat på roten 1716–57. Han gifte sig 1719 med Karin Persdotter f. 1696, som var dotter till en soldat på roten 63 Norman. Makarna bodde i Norsjö. De hade barnen Britta f. 1720 som flyttade till Piteå socken 1741, Anders f. 1726, Anna (1727–94) som 1762 gifte sig på Myckle 7, Petrus f. 1730 som troligen flyttade till Piteå där han gifte sig 1775 med änkan Elsa Johansdotter på Pitholm 9, Anders f. 1732 som troligen dog 1734, Karin (1734–34), Karin (1735–46), Sara (1737–39) samt Maria (– 1746). Troligen fanns i familjen även Barbro Dryg, som flyttade till Piteå socken 1741 och 1754. Anders Andersson var laggare 1735. Karin flyttade ut ur socknen 1773.

Johan Jonsson (1738–58) var soldat på roten 1757–58, då han dog i Pommerska kriget. Jon Jonsson var soldat på roten 1762–63. Johan Andersson (1746–89) från Klutmark 2 tjänstgjorde på roten 1767–89. Han gifte sig 1769 med Britta Nilsson (1732–76) från Tuvan 1. Makarna hade barnen Kristina f. 1770, Anders (1770–72), Katarina (1774–76), Anders (1776–76) samt Magdalena (1779–86). Daniel Daniels-son f. 1769 var soldat på roten 1790–93 och överfördes därefter till roten 94 Hedman.

Roten 54 Järpe

Roten bytte namn till Norgren 1803. I roten ingick hemmanen Kroksjön 1, 2 och 3 samt Finnfors 1. Efter 1768 låg roten under hemman i Kroksjön och Gummark. Anders Andersson var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var ägare till Kroksjön 2 1690–95. Beträffande familj, se under Kroksjön 2.

Olof var soldat på roten från 1704. Han kan möjligen vara identisk med Olof Andersson från Kroksjön 1 som ägde hemgården från 1685. Beträffande familj, se under Kroksjön 1.

Simon Andersson från Kroksjön 3 var soldat på roten 1706. Han var ägare till hemgården 1699–1705. Beträffande familj, se under Kroksjön 3.

Anders Hjärke var sedan soldat på roten och han var gift med Barbro. Han kom troligen från Kroksjön 1. Nils Nilsson från Finnfors 1 var soldat på roten 1710. Han var ägare till Kattisträsk a 1709 och gift med Kerstin Johansdotter. Nils Nilsson dog sannolikt 1710 i Estland.

Johan Andersson från Kroksjön 2 var soldat på roten 1712–16. Han var ägare till hemgården 1718–19. Beträffande familj, se under Kroksjön 2.

Zackarias Nilsson (– 1716), som möjligen kom från Finnfors 1, var soldat på roten 1716–16. F.d. sockensoldaten Fredrik Johan Zackrisson (1695–1759) från Livland var soldat på roten 1716–17, på roten 126 Kring 1717–28 och sedan korpral på

roten 46 Slumpare. Han var först gift med Magdalena Nilsson (- 1732) och gifte om sig 1733 med Karin Olofsdotter (1698–1759) från Myckle 7. Beträffande barn, se under roten 46 Slumpare.

Hans Göransson f. 1688 från Viborgs län i Finland var soldat på roten 1717–35. År 1719 betecknades han som rusthållare och hade varit i tjänst hos handelsmannen Bälse. Han gifte sig 1722 med Britta Andersdotter f. 1702 från Finnfors 1. Makarna hade barnen Göran f. 1723, Anders f. ca 1724, Hans f. 1726, Mattias f. 1728, Nils f. 1730, Lisbet f. 1732 samt Britta (1735–35). Ett barn dog 1731. Hela familjen flyttade sedan till Finland. Hans Göransson fanns 1747 på Finnfors 1 och hade då kommit från Vörå i Österbotten. Han flyttade tillbaka till Vörå kort därefter.

Tomas Andersson (1709–42) från Finnfors 1 var soldat på roten 1736–38. Han var vid samma tid nybyggare i Granbergsträsk. Han var gift med Anna och de hade barnen Lisbet (1733–34), Katarina (1735–35), Tomas f. 1736, Anna (1739–40) samt Anna f. 1741. Tomas Andersson blev sedan soldat på roten 59 Bur.

Erik Eriksson (1718–90) från Tjärn 1 var soldat på roten 1738–52 och blev nybyggare i Ullbergsträsk 1752. Beträffande familj, se under Ullbergsträsk.

Mårten Andersson (1734–58) var soldat på roten 1752–58. Han var son till en soldat på roten 45 Gärs. Han gifte sig 1755 med Margareta Eriksdotter (1733–1823) från roten 121 Lång efter att ha fått rättens tillstånd att ingå detta äktenskap. Makarna fick barnen Anders (- 1755), Erik (1756–1809) som var soldat på roten 15 Vik, samt Anders f. 1757.

Johan Andersson (1742–78) från Kroksjön 2 tjänstgjorde på roten 1762–78. Han gifte sig 1763 med Britta Olofsdotter f. 1736 från Sunnanå 3. Makarna fick barnen Sara Greta (1763–63), Anders (1765–65), Olof f. 1767 som var soldat på roten 40 Falkman, Margareta (1768–69), Sara (1770–85), Johan f. 1772, Stina (- 1773) samt Anders (- 1755).

Olof Persson (1759–1832), som var en son till Per Olofsson på Falmark 16, var soldat på roten 1780–86. Han var gift med Britta Hansdotter från Gummark 8. Makarna hade barnen Per (1785–1860), Hans Redlig (1788–1866), Stina (1790–1860), Olof (1793–1844), Anders (1795–1868), Johan Redlig (1797–1871) samt Greta (1800–75).

Johan Johansson (1766–95) från roten 41 Lokatt tjänstgjorde på roten 1787–95. Han var gift med Maria Andersdotter (1761–1819) från roten 43 Ryttare. Makarna hade dottern Anna f. 1794. Maria Andersdotter hade tidigare varit gift med Jonas Dyr, med vilken hon hade dottern Lisa (1790–1871).

Roten 55 Grubb

Roten bytte namn till Sundberg år 1757. I roten ingick hemmanen Sunnanå 2, 3 och 5. Efter 1768 ingick i roten hemman i Sunnanå och Stämningsgården. Johan Johansson Grubb från Ersmark 4 var soldat 1687–89 och ägde hemgården 1690–1718. Beträffande familj, se under Ersmark 4.

Olof Persson Grubb var soldat i Innervik från 1689 och blev 1695 soldat på denna rote där han tjänstgjorde till 1697. Han gifte sig med änkan Sara Johansdotter (ca 1665–1738) på Östanbäck 4 och var den gårdens ägare 1707–20. Makarna hade sonen Per f. 1712.

Anders Nilsson var soldat på roten från 1697. Han var möjligen gift med Elsa Olofsdotter från Sunnanå 5, vilken hade dottern Karin Andersdotter (1692–1760) som blev gift med Johan Hansson på Åbyn 6 i Burträsk socken. Johan eller Jon Persson (– 1710) var soldat på roten 1710, och han var gift med Karin. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Olof Olofsson (1678–1746) från Sunnanå 5 var soldat på roten 1712–14, och 1710–20 var han ägare till hemgården. Från 1721 ägde han Risön. Beträffande familj, se under Sunnanå 5. Olof Olofsson var ende bonde hemma och fick därför avsked.

Olof Persson Grubb (1695–1766) från Tuvan 3 var soldat på roten 1714–48. Han gifte sig 1733 med Malin Andersdotter f. 1705 från Sunnanå 2 och var ägare till hennes hemgård 1738–46. Beträffande barn, se under Sunnanå 2. Olof Persson fick ca 1749 lov av komminister Netrin på Lund 4 att sätta upp en stuga på Klavsgården eller Prästgården och inhägna en täppa. Marken låg mellan Tuvan, Innervik, Ytterursviken och Bergsbyn vid den nutida byn Stackgrönnan. Makarna bodde på 1750- och 1760-talen på Tuvan 3.

Olof Clausén från Kyrkobordet, som kom från roten 42 Storm, tjänstgjorde på roten 1749. Han fick samma år förflyttning till roten 65 Gök.

Johan Olofsson (1729–1810) från Sunnanå 3 var soldat på roten 1749–63 och blev kasserad det sistnämnda året. Han gifte sig 1751 med Lisa Johansdotter (1714–93) från Sunnanå. De fick en dödfödd son 1751. Efter hustruns död gifte Johan Olofsson om sig med Britta Olofsdotter (1750–1833) från roten 113 Bäckman. Efter 1763 var roten vakant fram till 1767.

Anders Olofsson Sundberg f. 1740 från Böle 6 var soldat på roten 1767–85. Han gifte sig 1766 med Magdalena Johansdotter (1737–1832), och makarna hade barnen Anna Margareta (– 1767), Fredrik (1768–1802), Olof (1769–97), Andreas (1772–83), Greta (1778–1845) samt Magdalena (1779–1849).

Håkan Håkansson (1753–88) var soldat på roten 1785–88, och han var gift med Maria Stina Larsdotter (1763–1811) som var en dotter till soldaten Lars Holm på roten 35. Makarna hade barnen Lotta (1786–1811) och Lisa (1788–1810).

Jonas Zackrisson (1760–1811) var soldat på roten 1789–1807, och han gifte sig med Lisa Andersdotter (1770–1824) från Frostkåge 12.

Roten 56 Kock

Roten bytte 1757 namn till Sundbom. I roten ingick hemmanen Sunnanå 1 och 4 samt Lund 5. Från 1728 ingick i roten hemmanen Sunnanå 4, Lund 5 samt Norsjö 6. Från 1768 ingick hemman i Sunnanå och Gärdsmark i rotan. Soldattorpet låg i Sunnanå. Abraham Andersson Kock från Frostkåge 11 var soldat från 1679 och på roten från 1695. Han hade dottern Kerstin (1690–1763) som tjänade piga från 6 eller 7 års ålder och gifte sig ca 1740 med Olof Jakobsson i Umeå socken. Gabriel Nilsson var soldat på roten 1696–97, och Ambrosius Nilsson från 1697 och framåt. Mats Kock var soldat på roten från 1704.

Lars Jonsson, som troligen kom från Bureå 5, var möjligen soldat på roten efter 1704. Lars Jonsson hade en dotter utom äktenskapet, Margareta Larsdotter (1694–1758), som gifte sig på Lillkågeträsk 2. Hennes mor hette Sara Johansdotter (1671–

1729) och kom från Ostvik-Östanbäck, och möjligen från Östanbäck 5. Lars Jonsson var gift med Britta.

Olof Andersson, som kom från Hedensbyn 12, var soldat på roten 1710, och han var gift med änkan Anna från Bodan 3. Olof Andersson dog sannolikt 1710 i Estland.

Anders Johansson (- 1715) från Lund 5 var soldat på roten 1712-13, då han bytte ut sig för att bruka sin gård. Han innehade hemgården 1703 - ca 1715, och var gift med Kerstin. Per Jonsson (1694-1714) var soldat på roten 1713-14.

Olof Nilsson (1667-1741) var soldat på roten 1714-16. Han ägde Norsjö 6 1690-1730. Beträffande familj, se under Norsjö 6.

Simon Simonsson (- 1717) var soldat på roten 1716-17. Han kom troligen från Norsjö 3. Christier Håkansson (1696-1770) från Drängsmark 12 var soldat på roten 1717-25, och innan dess var han sockensoldat. Han var ägare till hemgården från 1726. Beträffande familj, se under Drängsmark 12.

Jakob Olofsson (1707-42) från Norsjö 6 var soldat på roten 1725-42. Han var gift med Anna Olofsdotter (- ca 1731) från Ersmark. Han gifte om sig ca 1732 med Britta Nikodemusdotter (1701-91) från Hjoggböle 9. Makarna hade barnen Karin f. 1733, Nikodemus (1736-1814) som blev bonde på Hjoggböle 9, Kerstin (1740-40) samt en tvillingsyster f. 1740. Jakob Olofsson var laggare och skytt 1735. Änkan och barnen bodde i en annan socken 1744-57.

Per Johansson (- 1743) från Österbotten var soldat på roten 1742-43 och rymde 1743 från Stockholm. Han blev fasttagen och dog sedan i kriget.

Anders Johansson f. 1703 var soldat på roten 1743-44, men han var liten och otjänlig som soldat. Han var gift med Ingrid Olofsdotter f. 1695 från Hjoggböle 9. Volontären Hindrik Johan Moritz var soldat på roten 1744-47 och blev sedan förflyttad till roten 77 Näck vid Piteå kompani.

Rustmästare Jonas Sundström f. 1724 från Sunnanå 1 var soldat på roten 1747-56 och 1758-60, och hade fått lön från roten 15 Vik 1743-47. Jonas Sundström var bosatt på Kyrkobordet och blev förflyttad till roten 12 Skotte 1757. Beträffande familj, se under Kyrkobordet.

Volontären Olof Silverklot (- 1790), som kom från Piteå kompani, var soldat på roten 1760-62, och han for sedan till Kalix kompani. Han kom möjligen från Jakobstad i Österbotten. Per Persson Rutfelt från roten 61 var soldat på roten 1762, och han for sedan till roten 20 Furman. Han hade tidigare under 1762 tjänstgjort vid Kalix kompani. Efter 1762 tjänstgjorde volontärerna Wilhelm Carpelan och Anders Segergren på roten.

Nils Eriksson (1762-90), som var styvson hos korpralen Erik Berggren på roten 98, var soldat på roten 1790, och han var gift med Margareta Andersdotter f. 1749 från roten 20 Furman. Makarna hade dottern Sara Nilsson (1787-1823). Margareta Andersdotter hade tidigare sonen Anders Vikström f. 1775 utom äktenskapet med smeden Manasse Vikström. Nils Eriksson dog 1790 i kriget i södra Finland. Margareta gifte om sig med Jon Olofsson på Gagsmark 2.

Roten 57 Lund

Roten bytte namn till Grönlund år 1757. I roten ingick hemmanen Lund 4 och 6. Anders Lund (– 1690) från Frostkåge var soldat 1689–90. Nils Eriksson var soldat på roten 1695.

Jöns Andersson (– 1701) från Lund 6 var troligen soldat på denna rote 1702, och han ägde hemgården 1700–01. Beträffande familj, se under Lund 6.

Nils Lund var soldat på roten från 1704 och framåt. Östen Lund var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Anders Olofsson (1692–1713), som var son till länsmannen Olof Larsson Degerman på Tjärn 5, var soldat på roten 1711–13. Han var gift med Britta Nilsdotter f. 1690, vilken var en dotter till länsmannen Nils Persson Vikman på Böle 7. Anders Olofsson var korpral under sin tjänstgöring på roten.

Anders Nilsson (1696–1731) var soldat på roten 1714–31, och drunknade 1731. Han var gift med Kelu Jakobsdotter f. ca 1692 från Hedensbyn 9, vilken gifte om sig på Falmark 1. Makarna hade barnen Karin (Kerstin) f. 1720 som flyttade till Lycksele socken 1754 och gifte sig året därpå med Lars Jonsson i Siksele, Anna (1722–88) som gifte sig med inhysesmannen Anders Nilsson i Varuträsk, Nils f. 1723, Malin f. 1727, Britta f. 1728, som gifte sig med Olof Jonsson i Vänjaurbäck i Lycksele socken Jakob f. 1728 samt Karin (1731–1810). Anders Nilssons mor hette Kerstin (1670–1752) och familjen fanns efter 1731 på Lund 6.

Johan Jonsson (1713–68) var soldat på roten 1732–63. Han gifte sig 1732 med Malin Johansdotter (– 1767) och gifte om sig 1768. Johan och Malin hade barnen Elisabet f. 1734, Malin f. 1737 samt Britta f. 1738 som troligen blev gift med fjärdingskarlen Lars Eriksson på Sunnanå övriga. Johan Jonsson slog ängen Lunddrävjan vid Storgranden intill nuvarande Stackgrönnan som var roteäng. Ängen hade kommit från hemmanet Lund 4. Johan Jonsson var laggare 1735.

Volontären Abraham Clausén från Kyrkobordet var soldat på roten 1762 och på roten 80 Bjur 1763–68. Piparen Johan Tjärnberg var soldat på roten 1767–75. Han hade tidigare varit soldat på roten 28 Åberg 1765–67. På grund av lönebesparing avlönades piparen av denna rote.

Trumslagare Karl Petter Tjärnberg Grönlund var soldat på roten 1775–78 och for sedan till annan rote. Pipare Anders Boman var soldat 1778–84, och han blev sedan soldat på roten 30 Asplund. Per Andersson (1758–89) var soldat 1788–89, och Jonas Jakobsson (1767–90) var soldat 1790.

Roten 58 Dyr

I roten ingick hemmanen Lund 1, 2 och 3. Elias Dyr från Kattisträsk var soldat 1689. Jöns Tomasson, som troligen kom från Norsjö 9, var soldat från 1691 och på roten från 1695. Sigfrid Persson, som möjligen hade någon koppling till Lund 1, var soldat på roten från 1697 och framåt.

Anders Dyr var soldat på roten 1704–06, och 1706 var Olof Dyr soldat. Åren 1708–09 var Moses Olofsson soldat på roten, och han var gift med Susanna från Degerbyn 6 och hade sonen Olof f. 1709. Susanna var sannolikt änka efter Sven Andersson Hägg på roten 78.

Jon Olofsson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Nils Nilsson (1692–1718), som troligen kom från Degerbyn 7, var soldat på roten 1712–18. Han var gift med Maria och hade dottern Susanna f. 1712. Roten var sedan vakant fram till 1720.

Per Johansson f. 1703 som troligen kom från Lund 2, var soldat på roten 1720–28. Han var hemmansägare på Klutmark 1 1729–35 och gift med Britta Johansdotter f. 1693 från Degerbyn 4. Beträffande barn, se under Klutmark 1. Per Johansson be-tecknades som skomakare 1728.

Sergeant Olof Ersson Dyrén (1708–78) från Kusmark 5 var soldat på roten 1728–41. Han var också hemmansägare på Hedensbyn 13 efter 1746. Beträffande familj, se under Hedensbyn 13. Olof Ersson var snickare 1735.

Nils Nilsson Dyr (– 1741) från Luleå var soldat på roten 1741. Han gifte sig 1736 med Karin Jonsdotter f. 1710 som troligen kom från Sunnanå 1. Han ägde Lund 2 1741. Beträffande familj, se under Lund 2.

Lars Jönsson (– 1742) från Ersmark 10 var soldat på roten 1742 och gifte sig samma år med Anna. Makarna hade sonen Lars f. 1742 som flyttade till Umeå 1765.

Johan Johansson (1725–1815) var soldat på roten 1743–57. Han var soldat på ro-ten 38 Palm från 1757. Han gifte sig med Magdalena Jakobsdotter (– 1756) från Falmark 5. Han gifte sig andra gången med Anna Eriksdotter (– 1768), som efter makens död möjligen gifte om sig med en soldat på roten 78 Hägg.

Korpral Anders Andersson f. 1736 tjänstgjorde på roten 1757–89. Han var son till en soldat på roten 45 Gärs och gifte sig med Margareta Mosesdotter (– 1768). Han fick tillsammans med henne barnen Anders f. 1765, Moses (1766–1803) samt Johan f. 1768. Han gifte om sig 1770 med Britta Johansdotter (1738–1809), och tillsam-mans med henne hade han barnen Erik (1771–1811), Maria (1775–90), Martin f. 1775, Lisa (1777–1821), Anna f. 1780 samt Olof (1783–84). Anders Andersson och Margareta Mosesdotter fick troligen också en dödfödd son 1764.

Jonas Andersson (1766–90) från Gagsmark 1 var soldat på roten 1790, och han hade gift sig 1789.

Roten 59 Bur

I roten ingick hemmanen Kattisträsk 1, 2 och 3. Från 1768 ingick hemman i Kattis-träsk och Bastuträsk i roten. Per Regertsson Bur, som kom från Östanbäck 15, var soldat i Bureå före 1689. Lars Olofsson, som troligen kom från Kattisträsk 2, var soldat från 1689 och på roten från 1695.

Per Olofsson från Kattisträsk 3 var soldat på roten från 1704 och framåt, och han gifte sig 1697 i Burträsk socken, troligen med den Anna Larsdotter (1663–1743) som senare var hans hustru. Per Olofsson hade barnen Nils f. 1700, som 1720 gifte sig till Bjurvättnet 1, samt Anders f. 1703.

Anders Bur var soldat på roten 1706 och framåt, och Östen Bur var soldat på ro-ten 1710 och dog samma år i Estland.

Mats Olofsson (1691–1713) från Kattisträsk 1 var soldat på roten 1712–13. An-ders Johansson Bur (1695–1717) från Medle 2 var soldat på roten 1714–17. Han innehade hemgården 1714–17. Beträffande familj, se under Medle 2.

Roten var vakant fram till 1720, då Tomas Olofsson f. 1698 blev soldat fram till 1725. Han kom från Kattisträsk 1 som han senare ägde. Beträffande familj, se under Kattisträsk 1.

Olof Olofsson (1707–41), som kom från Kattisträsk 2, var soldat på roten 1725–41. Han gifte sig 1725 med Margareta Persdotter f. 1705 från Östanbäck 4, som flyttade till Ostvik 1 efter att ha blivit änka. Makarna hade barnen Olof f. 1728, Petrus (1729–38), Mikael f. 1731, Nils f. 1732, Jonas (1735–58) samt Karin (1738–38). De hade barn som dog 1731, 1732 och 1734. Olof Olofsson var laggare 1735.

Tomas Andersson (1709–42) från Finnfors var soldat på roten 1742 och dog samma år i kriget. Han var nybyggare i Granbergsträsk. Olof Jonsson (1725–1777) från Kattisträsk 2 var soldat på roten 1743–68 och på roten 62 Norberg 1763–74. Han var gift med Katarina Olofsdotter f. 1717, och makarna hade barnen Katrina (1749–1830), Sara (1750–83), Margareta (1752–52), Jonas (1753–54), Magdalena (– 1759), Anna (1756–1815), en dödfödd dotter 1755 samt en dotter f. 1757.

Korpralen Per Mikaelsson (1732–90) var soldat på roten 1768–90. Han hade tidigare varit soldat på roten 60 Lax 1752–68. Han var son till en soldat på roten 63 Norman. Beträffande familj, se under roten 60 Lax. Per Mikaelsson dog i kriget i södra Finland 6 mars 1790, efter att han en tid hade varit fången.

Roten 60 Lax

I roten ingick hemmanen Bastuträsk 1 och 2 samt Pjäsörn. Soldattorpet låg i Bastuträsk. Från 1768 ingick i roten hemman från Skrämräsk och Klutmark. Jon eller ev. Johan Tomasson från Gummark 3 var soldat på roten från 1695 och framåt. Jon Tomasson, som gifte sig 1686, dog sannolikt 1704.

Jöns Lax var soldat på roten från 1704, och Johan Lax (– 1710) var soldat på roten 1710 och dog sannolikt samma år i Estland. Han var troligen gift med Malin som 1718 bodde på Storkåge 9.

Anders Olofsson (Olofsson) (1691–1782) från Bastuträsk 2 var soldat på roten 1712–20 och blev 1721 ägare till Norsjö 4. Beträffande familj, se under Norsjö 4. Anders Olofsson var skräddare 1719.

Jon Jonsson (1703–42) var soldat på roten 1720–42. Han var gift med Sara. Makarna hade barnen Mariet f. 1727, Jon (1726–1803) som var soldat på denna rote, Anders (1732–98) som blev ägare till Norsjö 3, Karin f. 1736 samt Elsa (1739–39). Soldatänkan Sara bodde på Bastuträsk 1 1744–66 och sedan i Norsjö. Hon hade troligen fadersnamnet Mikaelsson och dog 1772. Roten var vakant till 1744.

Sven Christierson (1701–72) från Innervik 19 var soldat på roten 1743–44. Han var också soldat på roten 15 Vik 1720–25 och 1736–40. Sven Christierson ägde hemgården från 1725. Beträffande familj, se under Innervik 19.

Jon Jonsson (1726–1803), som var född på roten, var soldat 1747–52 och han blev ägare till Norsjö 12. Beträffande familj, se under Norsjö 12.

Korpralen Per Mikaelsson (1732–90) från roten 63 Norman var soldat på roten 1752–68 och på roten 59 Bur från 1768. Han gifte sig 1757 med Margareta Nilsdotter f. 1736 från Bastuträsk 2. Makarna hade barnen Per f. 1758 som blev nybyggare i Högheden och gift med Anna Olofsdotter f. 1754 från Storkågeträsk 4, Katarina (1763–63), Nikolaus (1764–66), Olof f. 1765 som blev Norsjö församlings första klockare, Anders Boman (1767–1843) som var pipare och soldat på roten 30 Asp-

lund, Elias (1769–69), Johan f. 1770 som bosatte sig i Örräsk, Jonas f. 1771, Anna (1774–74), Margareta (1775–75), Anna f. 1776, Adam f. 1778, Mikael f. 1778, Markus (1781–81) samt Nils f. 1782.

Lars Larsson (1730–91) från Skråmträsk 5 var soldat på roten 1768–89. Han hade varit soldat på roten 69 Örn/Träsklind 1749–68. Han gifte sig 1757 med Karin Andersdotter (1733–1827) från Gummark 4. Makarna hade tillsammans barnen Lars f. 1758 som gifte sig 1782 och blev soldat på roten 102 Junkare från 1781 och senare nybyggare i Mossaroträsk, Anders (1763–1826), Jonas f. 1764, Johan (1765–69), Magdalena (1767–1818), Johan f. 1769, Katarina (1770–70), Jonas (1770–70), Katarina (1772–1851) samt Nils (1774–1851).

Anders Persson (1769–1840) från Burträsk socken var soldat på roten 1789–1810, och han var gift med Lisa Olofsdotter (1764–1839) från Myckle 7. Makarna hade barnen Lisa (1792–1832), Olof (1793–1852), Anna (1797–1809), Kajsa f. 1798, Eva (1801–72), Lisa (1804–04), Per (1805–07) samt Anders (1807–73).

Roten 61 Rut

I roten ingick hemmanen Långträsk 1 och Hemmingen. Soldattorpet låg troligen i Hemmingen. Från 1761 ingick i roten hemman från Norsjö och Långträsk. Östen Nilsson från Östanbäck var soldat från 1689, och på roten från 1695. Jakob Nilsson var soldat 1703 och han var gift. Johan Rut var soldat på roten från 1706.

Per Olofsson från Medle 5 var soldat på roten 1710. Han hade fästmon Malin Jakobsdotter Hedman från Kyrkobordet som troligen var soldatdotter från roten 94 Hedman. Per Olofsson dog sannolikt 1710 i Estland.

Jon Simonsson (1694–1742) från Norsjö 3 var soldat på roten 1712–42. Han var gift med Britta Nikodemusdotter (– 1765) från Myckle 3. Makarna hade barnen Simon f. 1724, Johan f. 1727, Karin (1729–40), Jon (1730–1802) som flyttade till Frostkåge 8, Sara f. 1731 som blev gift på Degerbyn 3, Nikodemus f. 1734, Britta f. 1736 samt Anders (1739–83) som blev soldat på roten 76 Frisk. Johan Olofsson i Långträsk blev förmyndare för de omyndiga barnen efter Jon Simonssons död. Britta Nikodemusdotter bodde på Långträsk 1 1747–50 och på Myckle 4 1754–65.

Anders Abrahamsson (– 1743), som troligen kom från Kusmark 18, var soldat på roten 1742–43. Per Persson Rutfelt (1727–1818) var soldat på roten 1743–62. Möjligt var han en son till Malin Persdotter f. 1692 från Tuvan 3, som gifte sig 1726 och tycks ha flyttat ut från socknen. Han blev korpral 1760 och sedan rustmästare vid Kalix kompani 1767 och sedan förare. Han gifte sig 1756 med Stina Johansdotter Nyman (1726–72) från Bergsbyn 5 och hade barnen Kristina (Stina) (1757–1827), Katarina f. 1763 samt Per (1766–95). De fick också en dödfödd dotter 1768 resp. 1769. Per Persson gifte om sig med Kristina Wargstedt f. 1753 från Innervik 18.

Roten var därefter vakant under en period till 1770, då Nils Andersson f. 1748 blev soldat på roten till 1783. Han gifte sig 1778 med Anna Zackrisdotter f. 1754 som troligen kom från Norsjö 9. Makarna hade barnen Katarina f. 1778, Barbro f. 1779 samt Anders (1781–83). Olof Hermansson f. 1763 från Risliden var soldat på roten 1783–86. Han blev 1787 dömd till livstids straffarbete för stöld i Lycksele kyrka och i Skellefteå kyrkstad, men lyckades rymma och hördes aldrig mera av.

Jon Eliasson (1771–89), som troligen kom från Degerträsk, var soldat 1788–89. Erik Olofsson (1766–1809) från Långträsk 2 var soldat 1790–1809. Han var gift med Greta Andersdotter f. 1764 från Finnfors. Makarna hade barnen Olof f. 1797, barn f. 1798, Anders f. 1798, Anna (1800–00), Greta Rutfelt f. 1801, Jakob (1803–06), Stina (1804–04), Lisa (1805–09) samt Anders f. 1808.

Roten 62 Nimmernychter

Roten bytte år 1748 namn till Norberg. I roten ingick hemmanen Långträsk 2 och 3 samt Norsjö 11. Från 1768 ingick hemman från Långträsk och Kattisträsk i roten. Olof Johansson, som troligen var en son till Johan Finne i Hemmingen, var soldat från 1693 och på roten från 1695. Han ägde Norsjö 6 från 1693. Olof Mikaelsson från Norsjö 11 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Olof Mikaelsson var gift med Karin f. 1663 och makarna hade möjligen sonen Mikael (1702–68) som var soldat på roten 63 Norman från 1725.

Olof Olofsson (1692–1758) från Långträsk 2 var soldat på roten från 1711 till 1721, då han bytte ut sig och brukade hemgården från 1722. Beträffande familj, se under Långträsk 2.

Tomas Jonsson (1694–1742) från Norsjö 11 var soldat på roten 1721–42. Han ägde hemgården från 1729. Beträffande familj, se under Norsjö 11. Tomas Jonsson dog i kriget i Finland.

Johan Hindriksson (–1742) var soldat på roten 1742. Jon Gabrielsson (1725–79) från Kroksjön 1 var soldat på roten 1742–57. Han gifte sig 1752 med Sara Olofsdotter (1728–1805) från Långträsk 2. Makarna hade barnen Gabriel (1752–53), Olof f. 1754, Marta f. 1759, Sara f. 1761 samt Jonas (1770–70). Jon Gabrielsson fick avsked för att han hade en böld eller puckel i ryggen. Han blev nybyggare i Raggsjö 1773.

Tomas Jonsson (1735–58) från Norsjö 11 tjänstgjorde 1757–58 och han dog i Pommern sistnämnda år. Olof Olofsson f. 1725 tjänstgjorde på roten 1758–59.

Gabriel Jonsson (1736–1800), som var son till Jon Johansson på roten 69 Örn, var soldat på roten 1759–62, och på roten 6 Kanon från 1762. Han gifte sig 1759 med Karin Andersdotter (1730–1816) som var soldatänka från roten 64 From. Makarna hade tillsammans barnen Johan (1760–1817), Anna (1763–1823), Erik (1768–1827), Olof (1771–82) samt Katarina (1774–1809). Roten var sedan vakant 1758–62.

Jonas Nilsson f. 1743 var soldat på roten 1762–63. Han for sedan till en annan rote. Han var utlånad från roten 60 Lax men var aldrig i tjänst där. Jonas Nilsson lät utsyna nybygget i Svanselö 1763.

Olof Jonsson (1725–77) från Kattisträsk 2 var soldat på roten 1763–74. Han var soldat på roten 59 Bur 1743–68. Han gifte sig 1748 med Karin Olofsdotter f. 1717 från Ostvik 5, och makarna hade barnen Katarina (1749–1830), Sara (1750–83), Margareta (1752–52), Jonas (1753–54), Magdalena (–1759), en dödfödd dotter 1755, Anna Norberg (1756–1815) samt en dotter f. 1757.

Johan Eriksson (1753–89) från Medle 3 var soldat på roten 1774–89. Han dog den 13 december 1789 i kriget i södra Finland. Han var gift med Elisabet (Lisa) Olofsdotter f. 1751 från Vallen 5, Lövångers socken, och makarna hade barnen Sara f. 1776, Lisa (1777–1859), Olof f. 1780, Kajsa (1782–1856), Erik (1783–1849) som

var bosatt i Glommerträsk, Kåtaselet och Ånäset, Johan f. 1785, Johan (1787–87) samt Helena f. 1789.

Jakob Nilsson (1765–90) från roten 65 Nordström blev soldat på roten den 3 mars 1790, men dog redan 2 december i kriget i södra Finland.

Roten 63 Norman

I roten ingick hemmanen Norsjö 1 och 5. Per Andersson var soldat på roten från 1695. Han var lejd av Jon Olofsson i Norsjö. Johan Andersson tjänstgjorde som soldat från 1697. Erik Andersson från Gummark 5 var soldat från 1702. Östen Norman var soldat på roten från 1704. Olof Norman var soldat på roten från 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Olof Eriksson från Östanbäck 9 var soldat på roten 1711–12 och blev sedan förflyttad till roten 46 Slumpare. Han blev sedan sergeant och tog sig namnet Vikman. Han ägde Östanbäck 11 1722–35. Beträffande familj, se under Östanbäck 11.

Tomas Eriksson (1694–1771) från Norsjö 1 var soldat på roten från 1712 till 1725, då han bytte ut sig. Han var också soldat på roten 46 Slumpare 1711. Vid 45 års ålder hade Tomas Eriksson 23 tjänsteår bakom sig. Han innehade hemgården 1723–57. Beträffande familj, se under Norsjö 1.

Mikael Olofsson (1702–68), som troligen kom från roten Nimmernychter, var soldat på roten 1725–62. Han fanns 1724 på Norsjö 5 och kallades då knektämne. Mikael Olofsson gifte sig 1728 med Karin Olofsdotter (1705–73) och makarna hade barnen Olof (1730–30), Olof (1731–81), Per f. 1732 som blev soldat på roten 60 Lax och som ev. drunknade, Mikael f. 1733 som sannolikt dog samma år, Katarina (1735–1815), Kerstin (1737–38), Anders (1739–39), Anders f. 1744 som var nybyggare i Lidsträsk 1771 och Malåträsk/Fårträsk 1769–76 samt i Rentjärn i Malå socken från 1789, samt Mikael (1746–1831) som blev soldat på roten 47 Hök i Lövångers socken. Sonen Anders föreslogs till soldat 1762 men ansågs vara för späd och kunde därför inte antas. Han sattes på tillväxt.

Olof Olofsson (1752–88) från roten 127 Källmark var soldat på roten 1771–88. Han gifte sig 1769 med Stina Olofsdotter (1748–1808) från Kinnbäck 3. Makarna hade barnen Olof, Britta f. 1771 som var bosatt i Bastutjärn och Mensträsk, samt Stina (1774–1802) som utom äktenskapet hade dottern Stina Lisa Eriksdotter (1794–1874).

Johan Tillberg (1754–97) från Kyrkobordet var soldat på roten 1790–95. Han fick avsked p.g.a. renstölder och hade som straff fått slita spö. Johan Tillberg, som var skraddare, var gift med Margareta Jonsdotter (1754–85) från Östanbäck 3. Makarna hade barnen Marta Lena f. 1779, Jonas (1781–81), Sara Katarina f. 1782 samt Markus f. 1782. Dottern Sara Greta dog 1787. Johan Tillberg gifte om sig 1788 med Kristina Olofsdotter (1758–1811) från roten 117 Dunder. Makarna hade barnen Johan Petter (1788–1810), Olof (1791–1851) som var soldat på roten 61 Rut, Greta Stina f. 1793 som var gift med Olof Zackrisson, Kristina Elisabet (1794–95), Erik (1795–1874) som kallades Trollbergs-Erik samt Nils f. 1797. Johan Tillberg drunknade 1797 i Lillraggsjön väster om Norsjö. Han var nybyggare i Raggsjö.

Roten 64 From

I roten ingick hemmanen Norsjö 3, 13 och 14. Per Persson från Norsjö 3 var soldat från 1683 och var lejd av Anders Stefansson i Klutmark. Per Persson tjänstgjorde på roten från 1695 och framåt. Ett kort tag var han under 1695 på roten 63 Norman. Han hade dottern Karin f. 1696 som gifte sig 1719 och blev soldathustru på roten 53 Dryg.

Olof Jonsson från Drängsmark 5 var soldat på roten från 1704, och hans fästmö var Kerstin Larsdotter från Fällfors 1, med vilken han hade ett utomäktenskapligt barn f. 1705. Olof Jonsson skrev ett brev hem från Bersin i Polen den 18 november 1705, i vilket han förklarade att han lägrat Kerstin Larsdotter under äktenskapslöfte. Per From var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Kristoffer Persson (– 1713) från Klutmark 8 var soldat på roten 1712–13.

Tomas Olofsson From (1693–1759) från Bastuträsk 2 var soldat på roten 1714–25. Från 1723 var han ägare till Norsjö 8 och 1749–65 fanns familjen i Selet. Beträffande familj, se under Norsjö 8.

Jakob Jonsson (1706–43) var soldat på roten 1725–43. Han gifte sig 1732 med Kerstin Zackrisdotter (1713–95) från Norsjö 14. Makarna hade barnen Jöns (1733–1809) som gifte sig 1756 och var soldat på roten 99 Österman från 1757, Zackarias (1734–1826), Jakob (1739–1822) som gifte sig 1779 och gifte om sig 1795 samt Sara (1739–39). Jakob Jonsson, som betecknades som spelman och skytt 1735, dog i Stockholm i sviterna efter kriget. Änkan bodde 1754 i Kusmark.

Jon Jonsson (1724–1758) var soldat på roten 1743–58. Han var son till en soldat på roten 71 Klut. Han gifte sig 1750 med Karin Andersdotter (1730–1816) och hade tillsammans med henne barnen Jon (1751–83), en son f. 1752, Anna (1753–1844), en dotter som troligen hette Anna Greta f. 1754, samt Anders (1756–1823). Karin Andersdotter gifte om sig 1759, och hennes make var soldat på roten 62 Norberg 1758–62 och roten 6 Kanon från 1762.

Anders Persson (1736–1834) från Ersmark 8 var soldat på roten 1758–62. Han gifte sig 1764 med Kristina (Kerstin) Jakobsdotter f. 1736 från Ostvik 7, och makarna fick barnen Katarina f. 1765, Per f. 1767, Jakob f. 1769, Johan f. 1771, Elisabet f. 1773, Stina f. 1775, Anders f. 1777 samt Jakob f. 1780. Familjen flyttade senare till Svansele, Hemmingen och Manjaur i Degerfors socken. Anders Persson dog 1834 i Nybyn i Lycksele socken.

Olof Nikodemusson (1739–1813) från Myckle 4 var soldat på roten 1762–86. Han gifte sig 1767 med Sara Andersdotter f. 1739 från Pjäsörn. Makarna flyttade till Norsjö, och de hade barnen Magdalena (1765–65), Katarina (1767–70), Magdalena f. 1769, Nikodemus f. 1772, Anders f. 1773, Sara f. 1774 samt Kajsa (1777–1840). Olof Nikodemusson blev nybyggare i Örträsk 1778.

Johan Johansson (1766–90) var soldat på roten 1787–90. Han dog 19 mars 1790 i kriget i södra Finland. Nils Zackrisson (1768–90) tjänstgjorde på roten 1790 och dog 20 september i kriget i södra Finland.

Roten 65 Gök

Roten bytte 1757 namn till Nordström. I roten ingick hemmanen Norsjö 4, 8 och 9. Jon Jonsson från Norsjö 12 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han gifte

sig 1689 i Burträsk med Elsa Tomasdotter från Villvattnet. Makarna hade barnen Tomas f. 1692 och Johan f. 1702. Lars Tomasson (– ca 1704) från Norsjö 9 tjänstgjorde troligen någon gång före 1704.

Hindrik Persson (– omkring 1708) var soldat på roten 1704. Han var ägare till Norsjö 8 1695–1703 och gift med Karin Persdotter.

Korpral Olof Eliasson (1694–1773) var soldat på roten 1712–21 och på roten 20 Furman 1721–48. Beträffande familj, se under roten 20.

Anders Johansson f. 1702 var soldat på roten 1721–28. Han var soldat på roten 12 Skotte 1720–21. Anders Johansson blev avskedad från tjänsten 1728.

Nils Zackrisson Kuse (1709–1803) från Norsjö 14 var soldat på roten 1728–33 och på roten 90 Kuse 1742–44. Han ägde Storkågeträsk 2 åren 1734–44 och Storkågeträsk 1 1745–60. Nils Zackrisson fanns på Kusmark 5 en kort tid och slutligen på Hedensbyn 13 år 1744. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 2.

Lars Andersson (1708–42) var soldat på roten 1733–42. Han var soldat på roten 19 Lekatt 1728–33. Han var gift med Britta och makarna hade barnen Karin f. 1732, Anders (– 1738) och Lars f. 1739. De fick troligen också en son som dog 1734.

Önde Svensson (1723–58) från Ytterursviken 3 var soldat på roten 1742–46 och på roten 65 Gök 1742–46. Han hade varit vargeringsman på roten 38 Palm och blev sedan soldat på roten 68 Lamm.

Anders Eriksson (Ersson) (1725–58) från Bergsbyn 4 var soldat på roten 1746–48. Han var livkarl på roten 20 Furman 1748–58. Han var gift med Margareta eller Marta Andersdotter (1713–95), som var soldatänka från roten 24 Falk. Makarna hade barnen Margareta (1749–50), Anders f. 1754 och Anders f. 1757.

Volontären Olof Clausén som kom från roten 53 Grubb tjänstgjorde på roten 1749–53. Brodern Johan Clausén från Kyrkobordet var soldat 1753–57.

Nils Jakobsson (1734–1820) från Norsjö 9 var soldat på roten 1757–63. Han blev fånge i Pommern 1760, men kunde komma hem. Han delade hemgården 1763 och blev ägare till Norsjö 10. Beträffande familj, se under Norsjö 10.

Erik Eriksson f. 1744 var soldat på roten 1769. Under en period var roten vakant. Mattias Jönsson f. 1754 var soldat på roten 1776–79, Johan Johansson f. 1752 var soldat på roten 1779–89 och Per Olofsson f. 1754 var soldat på roten 1790–91.

Roten 66 Rännare

Roten bytte namn till Blylod år 1757. I roten ingick hemmanen Bjurvattnet 1 och 3 samt Norsjö 12. Soldattorpet låg i Bjurvattnet. Från 1768 ingick hemman från Bjurvattnet och Finnfors i roten. Anders Olofsson från Ytterursviken 3 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han gifte sig 1693 med Sigrid som bodde på Kyrkobordet 1710. Lars Rännare var soldat från 1704 och framåt.

Per Jonsson från Bjurvattnet 1 var soldat på roten från 1706. Han ägde hemgården 1702–06. Beträffande familj, se under Bjurvattnet 1. Han torde ha dött senast 1709.

Johan Olofsson (1692–1719) från Bjurvattnet 3 var soldat på roten 1712–19. Johan Jonsson f. 1701 från Norsjö 12 var soldat på roten 1720–28, och han ägde hemgården 1728–57. Beträffande familj, se under Norsjö 12. Johan Jonsson blev bonde och tog avsked från roten 1728.

Per Persson (1707–41), som troligen kom från Bjurvattnet 1, var soldat på roten 1728–41. Han dog i slaget vid Villmanstrand 1741.

Anders Eriksson (Ersson) (– 1742) var soldat på roten 1742 och han dog samma år i kriget i Finland. Olof Jonsson (1723–83) från Bjurvattnet 3 var soldat på roten från 1743 till 1744, då han blev ägare till hemgården. Beträffande familj, se under Bjurvattnet 3.

Jon Andersson (1726–60) från Frostkåge 8 var soldat på roten 1744–60. Han var gift med Magdalena Jonsdotter f. 1724 från Bjurvattnet 3. Makarna fick barnen Anna f. 1749 som fick dottern Anna 1778, en dödfödd dotter 1750, Katarina (1751–1828) som var gift med Nils Vikner på Kyrkobordet, Anders Rännare (1753–1815) som blev sågställare och från 1784 nybyggare i Flocktjärn, Jon Tapper (1755–1820) samt Olof som dog 1757. Jon Andersson, som bytte namn till Blylod, dog 12 juli 1760 i kriget i Pommern.

Anders Mårtensson (1741–95) från Östanbäck 11 var soldat på roten 1761–89. Han gifte sig 1762 med Magdalena (Malin) Eriksdotter (1734–99) från Medle 3. Makarna hade barnen Britta (1763–63), en dödfödd son 1764, Martin/Mårten f. 1765 som blev nybyggare i Pärilström 1789, Erik (1768–1839), Anders f. 1770, Johan (1773–1809), Magdalena f. 1775 samt Fredrik Högberg (1778–1864). Anders Mårtensson Blylod arbetade tydligen åt Nasafjällsbolaget, för Johan Fredrik Carpelan nämner honom i ett brev till sin bror av den 13 februari 1782.

Per Olofsson (1754–1837) från Långträsk 2 var soldat på roten 1790–1805. Han var gift med Magdalena Hindricksdotter (1769–1838) från roten 45 Sjöman. Makarna hade barnen Lisa (1790–90) och Magdalena (1791–93). Per Olofsson var nybyggare i Holmträsk 1780–85.

Roten 67 Skilling

I roten ingick hemmanen Varuträsk 1, 2, 3 och 4. Christoffer Jonsson som troligen kom från Kusmark 3 var soldat i Tjärn från 1689 och på roten 67 från 1695. Han gifte sig 1689 i Kusmark med Karin Larsdotter. Christoffer var bror till Sven Jonsson, som var korpral på roten 77 Lutter, och Britta Jonsdotter.

Olof Nilsson från Varuträsk 3 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Olof Nilsson var gift med Mariet.

Anders Abrahamsson f. 1688 från Fällfors 4 tjänstgjorde på roten 1712–14. Han var bonde på Fällfors 4. Beträffande familj, se under Fällfors 4.

Lars Andersson (1697–1718), som troligen kom från Varuträsk 1, var soldat på roten 1714–18. Han dog i tjänsten 1718.

Jakob Nilsson (1699–1778) från Varuträsk 3 tjänstgjorde på roten 1719–25. Han gifte sig före 1722 med Mariet Jakobsdotter (1695–1765) och gifte om sig 1767 med Karin Nilsson (1719–73) från Ragvaldsträsk 8. Jakob Nilsson hade barnen Nils f. 1719, Jakob f. 1720, Karin f. 1722, Margareta f. 1724, Kerstin f. 1726, Britta f. 1731 samt Olof f. 1735.

Johan Eliasson (1705–42) var soldat på roten 1725–42. Han dog i kriget i Finland 19 juli 1742. Johan Eliasson var gift men verkar inte ha haft några barn.

Herman Hansson (1724–92) från Frostkåge 5 tjänstgjorde på roten 1742–57. Han blev sedan ägare till Skråmträsk 3. Beträffande familj, se under Skråmträsk 3.

Per Persson (1733–1813) från Degerbyn 3 var soldat på roten 1757–1807. Han gifte sig 1753 med Maria Eriksdotter (1731–1820) från roten 80 Bjur. Makarna hade barnen Katarina (1755–1827), Per f. 1757, Marta (1763–1846), Britta f. 1764, Erik (1768–1843) samt Margareta (1775–1860). Per Persson rapporterades som bortkommen i Fehrbellin 1758, men återvände sedan från Pommern.

Roten 68 Lamm

Roten bytte år 1757 namn till Västerman. I roten ingick hemmanen Skråmträsk 1 och 3. Från 1768 ingick hemman från Skråmträsk och Klutmark i roten. Johan Johansson var soldat från 1691 och på roten från 1695. Anders Jakobsson var soldat på roten från 1696.

Jon Lamm var soldat på roten före 1704, och han var gift med Britta som 1714 bodde på Skråmträsk 1. Per Lamm var soldat på roten från 1704. Erik Andersson, som troligen kom från Skråmträsk 1, var soldat på roten före 1710. Olof Eriksson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Han var sjuk i Reval under året.

Per Eliasson (1692–1717), som troligen kom från Tåme 2, var soldat på roten 1712–17. Roten var vakant under en viss period.

Lars Eriksson (1691–1776) från Skråmträsk 1 var soldat på roten 1720–28. Han var soldat på roten 101 Lustig 1712–20 och flyttade med sin familj till Stavträsk 1 och brukade gården 1728–41. Lars Eriksson innehade Ragvaldsträsk 1 från 1742. Beträffande familj, se under ovanstående hemman.

Johan Olofsson (1711–41), som troligen kom från Innervik 15, var soldat på roten 1728–41, och han var gift en gång. Han var laggare 1735. Anders Persson (1709–42), som varit vargeringsman på roten 118 Tröger, var soldat på roten 1742 men dog samma år i kriget i Finland.

Daniel Danielsson f. 1713 från Drängsmark 4 var soldat på roten 1743–44. Han ägde Selet 2 1739–44 och Drängsmark 4 1744. Beträffande familj, se under Drängsmark 4. Daniel Danielsson blev lösgiven från soldattjänsten i oktober 1744 eftersom han var bonde. Han fick betala tillbaka på den erhållna legan 200 daler kopparmynt och på kvartalslegan 25 daler. Jon Andersson f. 1726 var soldat på roten 1747–49.

Önde Svensson (1723–58) från Ytterursviken 3 var soldat på roten 1749–58. Han hade tidigare varit vargeringsman år 1742 på roten 38 Palm, soldat på roten 65 Gök 1742–46 och på roten 52 Styv 1747–48. Han gifte sig 1748 med Maria Larsdotter f. 1721 från Skråmträsk 5, och de fick barnen Karin f. 1748, Sven Höglund (1749–1819) som var styrman på 1790-talet, Lars som dog 1751, Lars (1751–1812) som blev nybyggare i Småträsk 1785, Britta (1754–1825) som var gift med Per Lekatt på roten 19, Anders f. 1755 samt Johan (1757–90) som var korpral på roten 46 Slumpare. Önde Svensson dog 1758 i Fehrbellin i Pommern.

Nils Nilsson (1737–1817) från Klutmark 8 var soldat på roten 1759–74. Han gifte sig 1763 med Maria Andersdotter (1732–1808) från Myckle 8. Makarna blev nybyggare i Røjnoret från 1775. Makarna hade barnen Nils f. 1763, Anders f. 1765, Lars f. 1766, son f. 1768, Olof f. 1769, Karl f. 1771 samt Anders f. 1778.

Johan Nilsson f. 1751 från Skråmträsk 1 var soldat på roten 1774–89, och han var gift med Katarina Nilsson f. 1754 från Innervik 5. Makarna hade barnen Magda-

lena (1780–83), Nils (1781–1821), Anders f. 1782, Britta f. 1785, Markus f. 1787, Jonas Lundmark (1788–1868) som flyttade till Adolfström i Arjeplogs socken, Magdalena f. 1789, Magdalena f. 1791, Karl (1792–93), Karl (1793–94), Eva f. 1794 samt Anna f. 1797. Familjen flyttade sedan till Manjaur i Degerfors socken. Mats Nilsson f. 1755 var soldat 1790–96.

Roten 69 Örn

I roten ingick hemmanen Skråmträsk 5 och 6 samt Gummark 2. Från 1768 ingick i roten hemman från Gärdsmark och Gummark. Roten bytte 1757 namn till Träsklind och 1790 till Grönborg. Elias Abrahamsson från Drängsmark 1 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han gifte sig 1687 med änkan Kerstin Persdotter från Kågeträsk. Olof Jonsson från Gummark 2 tjänstgjorde på roten 1699.

Hindrik Jonsson var soldat på roten 1710, och han dog sannolikt samma år i Estland. Jon Johansson (1692–1763) från Skråmträsk 5 var soldat på roten 1712–44. Han var gift med Lisbeta Olofsdotter (–1722–24) från Rönnbäcken 1 och hade dottern Katarina f. 1722. Jon Johansson gifte om sig 1722–24 med Margareta (–1767), och makarna hade barnen Lisbeta f. 1724, Olof f. 1725, Johan f. 1732 samt Gabriel Jonsson (1736–1800) som var soldat på roten 62 Nimmernychter 1759–62 och på roten 6 Kanon från 1762. Jon Johansson ansågs vara oduglig 1744 och kasserades från roten. Familjen bodde på Skråmträsk 5 1753–67.

Anders Larsson (1723–91) från Skråmträsk 5, som varit soldat på roten 52 Styv, var soldat på roten 1745–49. Han blev sedan bonde på Skråmträsk 5. Beträffande familj, se under Skråmträsk 5.

Brodern Lars Larsson (1731–91) från Skråmträsk 5 var soldat på roten 1749–61 och flyttade 1768 till roten 60 Lax. Beträffande familj, se under roten 60 Lax. Sedan var roten vakant fram till 1767.

Anders Andersson (1742–90) från Gummark 4 var soldat på roten 1767–90. Han gifte sig 1767 med Lisa Nilsdotter (1746–98) och makarna hade barnen Anders f. 1770, Katarina (1772–1836), Nils (1774–1841), Britta f. 1776 samt Anders (1778–1839). Anders Andersson dog 1790 i kriget i södra Finland.

Roten 70 Kvick

I roten ingick hemmanen Skråmträsk 7 och 8 samt Klutmark 9. Olof Persson Kvick (1663–1755) från Skråmträsk 7 var soldat 1689–94, och han ägde hemgården 1695–1727. Beträffande familj, se under Skråmträsk 7.

Olof Johansson var soldat från 1694 och på roten från 1695, och han var gift och hade en dotter. Johan Andersson (–1710) från Ostvik var soldat på roten 1710 och han ägde Skråmträsk 8 1695–1709. Beträffande familj, se under Skråmträsk 8. Johan Andersson dog sannolikt 1710 i Estland.

Kristoffer Algotsson f. 1691 från Värmland var soldat på roten 1711–17. Han blev korpral 1713 och rymde 1717 till fienden.

Sven Olofsson (Olofsson) (1700–39) från Ragvaldsträsk 8 var soldat på roten 1717–20, på roten 100 Klint 1716–17, och på roten 48 Krus 1720–25. Han ägde Ragvaldsträsk 1 ca 1723–39. Beträffande familj, se under Ragvaldsträsk 1.

Anders Jonsson (1700–58) var soldat på roten 1720–25, då han bytte ut sig. Han var soldat på roten 48 Krus 1720. Anders Jonsson innehade Gummark 1 efter sin far. Beträffande familj, se under Gummark 1.

Erik Nilsson (1705–40) från Kusmark 14 var soldat på roten 1725–40, och han drunknade det sistnämnda året. Han var gift med Kerstin (Karin) Persdotter (1702–74) från Kusmark 3 som sedan bodde på Kyrkobordet. Makarna hade barnen Karin f. 1734 som gifte sig 1755 och flyttade till Lövängers socken 1756, Nils (1737–38), Kerstin (– 1736), Kerstin (1738–1824) som gifte sig 1759, samt Erik f. 1741 som gifte sig 1769 och var soldat på roten 21 Bergholm 1760–89. Erik Nilsson var laggare 1735.

Mikael Nilsson (1723–42) var soldat på roten 1741–42. Anders Olofsson f. 1720 var soldat på roten 1742–44 och gick därefter till faderns hemman.

Olof Abrahamsson (1728–72) från Kusmark 18 var soldat på roten 1747–51, och han tog över hemgården efter sin far. Beträffande familj, se under Kusmark 18.

Jon Olofsson (1735–58) var soldat på roten 1751–58. Han var son till en soldat på roten 59 Bur. Han gifte sig 1754 med Sigrid Andersdotter (1725–1813) från Skråmträsk 1. Makarna hade barnen Östen f. 1755, Olof (– 1755) samt Margareta f. 1757.

Petrus (Per) Olofsson (1735–78) var soldat på roten 1759–61. Han var soldat på roten 22 Tjärnberg från 1761. Per Olofsson var son till en soldat på roten 55 Grubb och bonde på Sunnanå 2. Han gifte sig 1768 med Margareta Olofsdotter (1729–1802) och makarna hade dottern Magdalena (1770–1858).

Gabriel Gabrielsson f. 1740 från Skråmträsk 7 tjänstgjorde på roten 1761–67 och var sedan ägare till hemgården efter sina föräldrar. Beträffande familj, se under Skråmträsk 7.

Olof Larsson (1745–1806) från Kusmark 4 var soldat på roten 1767–1802. Han gifte sig 1769 med Stina Olofsdotter (1742–1818) från Skråmträsk 7. Makarna hade barnen Katarina (1770–90), Lars f. 1772, Kristina (1774–1843) samt Olof (1775–1804).

Roten 71 Klut

Roten bytte 1748 namn till Karlman. I roten ingick hemmanen Klutmark 1, 5, 6 och 7. Per Persson Klut var soldat i Klutmark 1675–89. Han var gift. Östen Helgesson från Klutmark 1 var soldat på roten från 1695 och framåt. Han var gift. Hans bror Anders Helgesson var soldat på roten efter 1703. Han ägde hemgården 1697–1703. Beträffande familj, se under Klutmark 1.

Per Larsson var soldat på roten från 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Johan Persson (– 1717) var soldat på roten 1712–13, då han bytte ut sig. Han var också soldat på roten 1715–17 och dog vid Blomsholm. Hans första hustru hade möjligen fadersnamnet Eriksdotter. Andra gången var han gift med Karin Johansdotter (1677–1728) från Klutmark 5 och var ägare till den gården 1699–1716. Johan Johansson (1694–1715) var soldat på roten 1713–1715.

Jon Persson (1704–41) från Bjurvattnet 1 var soldat på roten 1720–41. Han var gift med Karin Jonsdotter från Långträsk 3. Makarna hade barnen Jon (1724–58) som var soldat på roten 64 From 1743–58, Per f. 1725, Anna f. 1729 samt Maria f. 1730. Makarna hade sannolikt en dotter som dog 1730, ett barn som dog 1731 samt ett dödfött barn 1733. Jon Persson var laggare 1735.

Jon Nilsson (1716–42) var soldat på roten under 1742 och han dog samma år. Rotebonden Johan Andersson (1713–71) från Klutmark 6 var soldat på roten under 1743.

Gabriel Christierson (1707–73) från Medle 9 var soldat på roten 1743–44 och var ägare till Myckle 1 från 1733. Beträffande familj, se under Myckle 1.

Johan Johansson (1726–58) var soldat på roten 1747–58 och han var gift med Katarina (Karin) Olofsdotter från Innervik 15. Makarna hade barnen Johan f. 1754 och Olof f. 1756. Katarina Olofsdotter gifte om sig med en son på Östanbäck 6 och flyttade med maken till Glommersträsk i Arvidsjaurs socken.

Nikodemus Gabrielsson (1736–1826) från Myckle 1 var soldat på roten 1759–77. Han gifte sig 1760 med Stina Jonsdotter (1738–1833) från Gammelbyn 1 i Lövängers socken. Makarna hade barnen Gabriel f. 1762 som var soldat på roten 81 Håman, Stefan (1764–1848) som flyttade till Kålaboda 2 i Nysätra socken, Sara (1767–90), Jonas (1770–1809) som var soldat på roten Forsman, Natanael f. 1774, Kristina f. 1778 samt Anna (1783–1833).

Jon Jonsson (1738–84) från Innervik 15 var soldat på roten 1778–86. Han gifte sig 1763 med Britta Andersdotter och de hade tillsammans barnen Jonas f. 1764, Anders f. 1766, Fredrik f. 1767 som blev soldat på roten, Karl f. 1769, Karl (1770–89), Jakob (1773–1856), Anders (1775–1859), Kristina f. 1777, Olof f. 1779, Johannes f. 1781 samt Samuel f. 1783.

Anders Jonsson f. 1768 var soldat på roten 1786. Fredrik Jonsson f. 1767, som var en son till Jon Jonsson på roten, tjänstgjorde 1786–99. Han gifte sig 1799 med Magdalena Andersdotter (1745–1829) från Kåsböle 5 i Lövängers socken.

Roten 72 Bäcker

Roten ändrade namn till Backman år 1757. I roten ingick hemmanen Klutmark 2, 3, 4 och 8. Anders Bäcker från roten 77 Lutter var soldat på roten 1695. Han hade tidigare varit på roten 77 Lutter. Han var gift med Karin. Per Josefsson från Morön 2 var soldat på roten 1697, och han kom att bruka jord som tillhörde Böle 3 ca 1698–1702 och Hedensbyn 8 1702–05. Beträffande familj, se under Hedensbyn 8.

Jöns Eriksson var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Per Persson (1692–1718) var soldat på roten 1712–18 och dog i fält. Johan Andersson (– 1724), som möjligen var från Klutmark 2, var soldat på roten 1720–24.

Anders Andersson (1705–80) från Klutmark 2 tjänstgjorde på roten 1724–34. Han ägde hemgården efter 1735. Beträffande familj, se under Klutmark 2.

Hans Andersson (1711–42) från Klutmark 2 var soldat 1731–42 och dog i fält. Han gifte sig 1734 med Sigrid Jonsdotter (1714–86), som gifte om sig 1745 på Skråmträsk 3. Makarna hade barnen Anders (1735–92) som var soldat på roten 51 Hara, samt Jon/Johan (1737–58) som var soldat på roten 49 Skytt.

Jon Andersson f. 1721 från Klutmark 4 var soldat på roten 1742–57. Han gifte sig 1745 med Margareta Nilsson f. 1726 från Böle 1. Makarna blev nybyggare 1759 i Bruträsk.

Samuel Johansson Backman (1735–72), som var en son till Johan Spännare på Kyrkobordet enligt kommunionlängden 1753–70, var soldat på roten 1757–68. Han gifte sig 1765 med Katarina Persdotter (1745–1805) från Klutmark 4 och hade barnen Anna (1766–87), Magdalena (1768–1841) och Stina (1771–1825).

Johan Johansson Holm (1753–87) var soldat på roten 1772–87. Han var en utom-äktenskaplig son till Maria Svendsdotter på Ragvaldsträsk 1 och borgaren Johan Johansson Holm i Piteå stad. Han växte upp på Kyrkobordet hos sin mor. Johan Holm gifte sig 1774 med Maria Andersdotter (1749–1809) från Kusmark 20. Makarna hade barnen Stina Stål (1775–1853), Anders Rolig (1779–1809), Nils f. 1782, Lisa (1784–1836), Ingeborg (1785–86), Margareta (1787–1858) samt Magdalena (1788–94). Anders Andersson Högberg (1767–1825) från roten 50 Högberg var soldat på roten 1787–1810.

Roten 73 Duva

Roten bytte år 1746 namn till Lundström. I roten ingick hemmanen Medle 1, 6 och 11. Jon Nilsson Duva var soldat och ägde Boviken 4 1661–86. Han var gift. Jon Pålsson, som troligen kom från Storkåge 18, var soldat från 1689 och på roten från 1695. Olof var soldat på roten från 1704. Johan Duva var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Jon Johansson (1693–1777) från Medle 1 var soldat på roten 1712–14. Han blev ägare till hemgården 1718. Beträffande familj, se under Medle 1.

Jon Olofsson Duva (1685–1756) var soldat på roten 1714–16. Han ägde Medle 11 1706–35. Beträffande familj, se under Medle 11.

Jöns Jonsson (1691–1718) var soldat på roten 1716–18. Erik Jonsson f. 1686 från Burvik 7 var soldat på roten 1719–20. Han var bonde och gift. Lars Johansson (1699–41) från Medle 1 var soldat på roten 1720–41. Han var gift med Elsa Johansdotter (– 1759), och de hade barnen Johan (1725–87) som bodde på Selet 2, Anders f. 1731, Lars (– 1737) och Elsa. Lars Johansson dog i slaget vid Villmanstrand. Änkan och dottern Elsa bodde sedan på Medle 1. Änkan dog i Morön. Lars Jonsson (1725–42) från Medle 1 var soldat på roten 1742 och dog samma år i kriget i Finland.

Johan Jonsson (1723–1808) från Medle 1 var soldat på roten 1743–46, men blev utbytt med hänsyn till faderns jordbruk. Han hade tidigare varit vargeringskarl.

Anders Andersson Lundström (1725–58) från Medle 6 var soldat på roten 1746–58. Han gifte sig med Magdalena Fredriksdotter f. 1723, som var dotter till en soldat på roten 126 Kring. Makarna fick barnen Margareta f. 1747 som troligen bodde i Österbotten 1772 och bodde senare i Närpes socken, Anders f. 1749 som var soldat på roten Tvarfelt i Umeå socken, Fredrik Johan (1751–51), Fredrik Johan (1752–89/90) som var soldat i Replot i Österbotten 1772 och senare soldat 139 vid Närpes kompani, Jonas f. 1755 som var soldat i Petsmo i Österbotten 1772 och senare soldat i Vörå, samt Katarina (1758–1828) som blev gift till Risön. Familjen flyttade 1767 till Tväråmark i Umeå socken, förutom Katarina som stannade kvar i socknen. Magdalena Fredriksdotter kallade sig Lundström 1772 då hon bodde i Kvevlax i Österbotten. Hon fick sonen Aron f. 1763 med soldaten Anders Dunder på roten 117.

Lars Andersson (1728–1805) från Medle 6 var soldat på roten 1758. Han gifte sig samma år med Karin Olofsdotter f. 1721 från Långträsk 1 och var ägare till hennes hemgård någon gång efter 1758. Olof Jonsson f. 1728 från Medle 1 var soldat på roten 1758–79. Han var gift med Katarina Jakobsdotter f. 1722, som var soldatänka från roten 74 Varg. Makarna hade barnen Margareta (– 1761), Marta f. 1763, Jon (1767–1848) som blev bonde i Hemmingen, samt Sara Katarina (– 1770).

Johan Jonsson (1757–1838) från Medle 6 var soldat på roten 1780–1807 och gift med Anna Olofsdotter f. 1756 från Vallen 5 i Lövångers socken.

Roten 74 Varg

I roten ingick hemmanen Medle 4, 8 och 10. Nils Svensson Varg på Innervik 6 var soldat 1666–68 samt tremänningssoldat i Jämtland 1676. Han blev sedan borgare i Piteå stad. På Innervik 18 fanns Jon Persson Varg som var bruksknekt i Silbojokk 1646–52. På samma gård fanns Sven Nilsson Varg, vars son Lars Svensson Varg var soldat 1661 samt 1671–83.

Philip Philipsson (1660–1740), som sannolikt kom från Ragvaldsträsk 1, var soldat från 1683 och på roten från 1695. Han flyttade 1704 till Varuträsk 2. Beträffande familj, se under Varuträsk 2. Philip Philipsson bodde sedan i kyrkstaden och har troligen gett namn till Vargbacken väster om kyrkstaden.

Johan, som hade anknytning till Medle 10, var soldat på roten 1704. Johan Andersson från Medle 4 var soldat på roten 1710 och var gift en gång. Han dog sannolikt i Estland 1710.

Jakob Johansson (1680–1769) från Medle 3 var soldat på roten 1712–13. Han blev sedan bonde på Medle 4 och bytte ut sig från roten tjänsten 1713. Beträffande familj, se under Medle 4.

Anders Eliasson (1692–1714), som troligen kom från Innerursviken 2, var soldat på roten 1713–14. Han var gift en gång och hade dottern Karin f. 1715. Anders Eliasson dog i tjänsten 1714.

Per Larsson (– 1718) var soldat på roten 1714–18. Jon Christierson (1700–57) från Medle 10 var soldat på roten 1720–33. Han blev sedan bonde på Medle 10. Beträffande familj, se under Medle 10. Jon Christierson bytte ut sig från roten 1733.

Johan Johansson (1718–42) var soldat på roten 1733–42. Han dog i kriget i Finland 1742. Daniel Andersson (1709–57) från Medle 8 var soldat på roten 1743–44. Han gifte sig 1738 med Karin Philipsdotter f. 1711 som var född på roten, och makarna flyttade till Medle 9. Beträffande barn, se under Medle 9.

Nils Jonsson (1729–81) var soldat på roten 1747–48 och flyttade 1750 till Medle 10. Beträffande familj, se under Medle 10. Nils Jonsson bytte ut sig från roten 1748.

Jon Larsson (1730–58) var soldat på roten 1748–58. Han gifte sig 1751 med Katarina Jakobsdotter f. 1722 från Varuträsk 3, och hon flyttade sedan till roten 73 Lundström. Jon Larsson dog i Pommerska kriget 1758.

Anders Johansson (1736–88) från Medle 8 var soldat på roten 1759–74. Han gifte sig 1764 med Britta Johansdotter (1742–1828) från Medle 4. Makarna blev nybyggare i Dalfors 1781. De hade barnen Lena (1765–1850), Anna f. 1769, Anna (1774–1865), Margareta (1777–1826) samt Johan (1780–1867).

Lars Olofsson (1753 –) tjänstgjorde på roten 1774–89. Han försvann vid Anjala i södra Finland under kriget mot Ryssland 1789.

Per Jonsson (1770–1808) från Arvidsjaurs socken var soldat på roten 1790–1808. Han dog i finska kriget 6 december 1808.

Roten 75 Orre

Roten bytte namn till Orrfelt år 1748 och 1757 till Medelström. I roten ingick hemmanen Medle 2, 3 och 5. Från 1768 ingick hemman från Medle och Myckle i roten. Olof Nilsson från Medle 2 var soldat i Medle 1683 och på roten från 1695. Han gifte sig med Britta Andersdotter (1681–1769). Makarna var barnlösa. Britta gifte om sig med Jakob Johansson på Medle 4. Per Gabrielsson var möjligen soldat på roten från 1696. Olof Olofsson från Medle 5 var soldat på roten före 1710. Johan Andersson var soldat från 1708.

Anders Johansson (– ca 1714) från Medle 3 var soldat på roten 1712–14. Han ägde hemgården 1703 – ca 1713. Beträffande familj, se under Medle 3.

Korporal Erik Nilsson (1698–1740) från Kusmark 3 var soldat på roten 1714–28. Därefter var han soldat på roten 121 Lång 1728–40. Han gifte sig 1722 med Elisabet Andersdotter f. 1705 från Medle 3. Makarna hade barnen Anders f. 1724, Nils f. 1726, Britta f. 1729, Margareta f. 1731, Margareta (1733–1823), Lisbet (Lisa) (1736–1825) som 1764 gifte sig med en nybyggare i Åselet, samt Kerstin (1739–1809). Erik Nilsson var laggare 1728.

Erik Danielsson (1709–41) från Drängsmark 4 var soldat på roten 1728–40, på roten 121 Lång 1728, och på roten 45 Gärs 1740–41. Han dog vid Villmanstrand. Erik Danielsson var gift och var laggare 1735. Anders Jonsson (– 1742) var soldat på roten 1741–42 och han dog i Fredrikshamn 5 januari 1742.

Johan Olofsson (– 1742) från Ragvaldsträsk 8 var soldat på roten 1742. Anders Johansson var soldat 1743–44, och han innehade också en bondgård. Han blev kasserad 1744 då han ansågs vara oduglig och fick betala tillbaka bilegan på 100 daler kopparmynt.

Olof Jonsson (1710–87) från Medle 11 var soldat på roten 1747–48. Han brukade hemgården från 1736. Beträffande familj, se under Medle 11.

Jon Abrahamsson (1728–58) från Drängsmark 1 var soldat på roten 1748–58. Han gifte sig 1751 med Margareta Olofsdotter (1728–92) från Innervik 15, och de fick barnen Abraham (1752–52), Olof (1751–81) samt Abraham (1756–99). Margareta Olofsdotter gifte om sig 1760 på Medle 9.

Anders Eriksson Medelström (1738–64), som var en son till Erik Andersson på Medle 3, var soldat på roten 1759–62. Han gifte sig 1760 med Margareta Olofsdotter. Makarna hade dottern Sara f. 1761 som var fosterbarn på Bastuträsk 1 och gift med Olof Andersson på Bastuträsk 2, Katarina (1762–1843) samt Anders (1764–1841). När Anders Eriksson dog 1764 titulerades han sågverksarbetare.

Nils Olofsson f. 1742 var soldat på roten 1762–63. Roten var därefter vakant 1762–68. Anders Andersson (1750–76) var soldat på roten 1769–76.

Per Andersson (1755–90) från Myckle 8 var soldat på roten 1755–90. Han dog 9 februari 1790 i samband med kriget i södra Finland. Per Andersson var gift med Margareta Johansdotter (1753–1834) från Medle 1. Makarna hade barnen Margareta f. 1780, Anders (1781–94), Johan f. 1784 samt Marta f. 1786.

Johan Augustinsson (1764–1849) från Åbyn 2 var soldat på roten 1790–96. Han gifte sig 1784 med Britta Katarina Jonsdotter (1761–1836) från Tåme 3. Makarna hade barnen Jon Olofsson (1781–1831) som var en son till hustrun, Johan Åström (1785–1865), Augustin (1787–1865), Gustav (1790–1854), Olof Lundholm (1792–

1865), Lisa (1794–1844), Martin (1797–1879), Britta (1799–1855) samt Karl (1803–59).

Roten 76 Frisk

I roten ingick hemmanen Myckle 2 och 8. Per Jonsson var soldat från 1683 och på roten från 1695. Per Eriksson Frisk (– ca 1710) var soldat på roten 1710. Han gifte sig med Sara Hermansdotter (1673–1751) från Myckle 2 och var ägare till halva hennes hemgård 1703–10, varefter hustrun stod som ägare till hemgården 1711. Beträffande barn, se under Myckle 2.

Anders Andersson (1671–1740) var soldat på roten 1711–14 och därefter var han ägare till Myckle 6. Beträffande familj, se under Myckle 6. Anders Andersson var bonde 1714 och blev därför utbytt.

Johan Persson (1696–1718), som möjligen kom från Myckle 2, var soldat på roten 1714–18. Han dog i tjänsten. Hans Larsson f. 1696, som sannolikt kom från Myckle 8, var soldat på roten från 1718 till 1722, då han bytte ut sig. Han var skomakare 1719.

Anders Mårtensson f. 1704 var soldat på roten 1722–32. Han var västgöte och spelman. Han blev kasserad i tjänsten 1732 och flyttade utomlands. Han var gift med Sigrid. Johan Jonsson (1715–42) från Medle 11 var soldat på roten 1734–42. Han var troligen gift.

Nils Jakobsson (1720–42) var soldat på roten 1742. Han gifte sig 1742 med Margareta Eriksdotter och dog samma år i kriget i Finland. Han hade börjat som vargeringskarl på roten i början av 1742. Rotebonden Anders Larsson från Myckle 8 tjänstgjorde på roten i april 1743. Abraham Olofsson f. 1725 från Hedensbyn 4 var soldat på roten 1743–51. Han for sedan till Luleå. Zackarias Tjärnberg var soldat 1751–57. Han hade tidigare varit soldat på roten 51 Söderberg.

Lars Svensson (1734–76) från Myckle 2 var soldat på roten 1757–63, och han gifte sig 1764 med Magdalena Andersdotter (1734–71) från Norsjö 4. Makarna fick barnen Anders (1764–70), Sven (1765–1833), Sara (1767–1809), Erik (1768–68) samt Olof (1771–71). Lars Svensson gifte om sig 1772 med Helena Larsdotter f. 1740, och makarna hade sonen Lars f. 1773.

Anders Jonsson (1739–83) från roten 61 Rut var soldat på roten 1767–83. Han var tidigare vargeringskarl. Anders Jonsson gifte sig 1757 med Anna Olofsdotter f. 1734 från Bäck 6. Makarna hade barnen Jonas f. 1768, Britta (1770–1849), Anna (1775–1852), Anders f. 1778 samt Sara (1781–1874).

Erik Johansson (1769–88) från Hedensbyn 14 var soldat på roten 1787–88. Anders Östensson Söderström (1764–1808) från Böle 4 (Sörböle) var soldat på roten 1789–1808. Han var gift med Sara Svendsdotter (1771–1858) från Myckle 2. Makarna hade barnen Sven (1792–93), Östen (1793–1868), Anders (1795–1839), Greta (1796–1800), Magdalena (1798–1800), Sven (1800–00), Sara (1801–09), Stina (1803–87), Kajsa (1803–93) samt Anna (1808–09).

Roten 77 Lutter

Rotens namn skrivs ibland Lütter. Roten bytte namn till Lindskog 1757. I roten ingick hemmanen Myckle 1, 3 och 9. Från 1728 ingick Myckle 1, 3, 4 och 9 i roten.

Rustmästare Olof Tomasson från Ersmark 11 var korpral från 1689 och på roten 1695–97. Han ägde Myckle 1 ca 1691–1700. Beträffande familj, se under Myckle 1. Han blev rustmästare 1697 och fick avsked 1699.

Sven Jonsson var korpral på roten 1697. Han var en bror till Christier Jonsson på roten 67 Skilling och till Britta Jonsdotter. Han kom troligen från Kusmark 3. Jon Persson Berg (– 1709) från roten 32 Berg var korpral på roten från 5 juni 1697 till 29 december 1699, då han blev rustmästare. Han var rustmästare 1699–1702, furir 1702–05, förare 1705–06, sergeant 1706–07 och fältväbel vid Umeå kompani 1707–09. Han dog i Kiev 1709. Jon Persson var gift med Britta Jonsdotter. Beträffande barn, se under roten 32 Berg.

Anders Larsson Lind (– 1708) från Kyrkobordet, som tidigare varit pipare, var korpral på roten 1699–1705, varefter han var furir 1705–07 och förare 1707–08. Han dog 31 augusti 1708. Anders Lind var gift med Dorotea Nilsdotter Häggström. Beträffande barn, se under Kyrkobordet.

Olof Zackrisson Vik (– 1709), som tidigare var soldat på roten 15 Vik, var korpral på roten 1706–07, varefter han var rustmästare 1707–08 och förare 1708–09. Olof Zackrisson var gift med Britta Christiersdotter från Innervik 4, och makarna hade dottern Karin som bodde i Innervik 1712.

Han efterträddes av Carl Larsson Ström som tidigare varit andre trumslagare. Carl Larsson Ström var korpral på roten 31 mars till 25 juni 1707, varefter han blev furir. Sedan var Johan Johansson Dubblare, från roten 114 Dubblare i Drängsmark, korpral på roten. Han tjänstgjorde från 1707 till sin död 31 augusti 1708. Johan Johansson var ägare till Drängsmark 2. Jakob Andersson Stråle, som tidigare varit soldat på roten 87 Stråle, var kopräl på roten 1708–09. Han dog 1709.

Per Andersson från Myckle 1 var soldat på roten 1710 och dog i Stockholm den 15 augusti samma år. Han var gift med Emerentia. Makarna hade sonen Anders (1709–42) som var soldat på roten 31 Smed.

Nikodemus Johansson från Myckle 3 var korpral på roten 1712–13. Han var gift med Karin Andersdotter (1673–1727) från Degerbyn 6. Nikodemus Johansson var bonde på Myckle 3 och bytte ut sig 1713.

Jon Mårtensson f. 1694 var korpral på roten 1713–14. Han dog 1714 och var kommenderad till Stockholms galejor.

Johan Olofsson (– 1718) var korpral på roten 1714–18. Han dog det sistnämnda året i Strömstad. Johan Olofsson var gift med Margareta Johansdotter från Drängsmark 2. Hon gifte sedan om sig med Hans Johansson på roten 28 Åberg.

Anders Olofsson (1681–1748) från Östanbäck 1, vilken tidigare varit soldat på roten 105 Ål, var korpral på roten 1719–25. Anders Olofsson blev "lösgiven" från roten 1725 p.g.a. att han var oduglig i fötterna. Han var gift med Britta Johansdotter (1689–1771) från Ostvik 4. Makarna flyttade till hennes hemgård 1721 och brukade den till 1732. Beträffande barn, se under Ostvik 4.

Anders Jonsson (1698–1767), som tidigare var soldat på roten 38 Palm, var korpral på roten 1725–48. Han var första gången gift med Lisbet Persdotter som dog 1763 och andra gången med Lisa, som flyttade till Yttervik. Anders Jonsson hade sonen Jon f. 1714 som blev soldat på roten 116 Polack. Anders Jonsson hade 1748, då han var 50 år gammal, 36 tjänsteår bakom sig och var rotens livkarl. Han var skräddare 1735.

Zackarias Jakobsson Palm f. 1728 från Norsjö 9 var korpral på roten 1748–52. Han hade tidigare varit soldat på roten 38 Palm. Roten bytte nu namn till Lindskog.

Lars Jakobsson Lindskog (1731–1812) från Norsjö 9 var korpral på roten 1752–68. Sedan blev han nybyggare i Holmfors. Beträffande familj, se under Holmfors. Lars Jakobsson blev tillfångatagen 1758 i Fehrbellin i Pommern och frigiven ur fångenskapen 1761. Han var smed 1763–83.

Johan Eriksson (1746–1803) från Ullbergsträsk och roten 54 Järpe var korpral på roten 1769–89. Han gifte sig 1769 med Margareta Persdotter, som dog 1791. Makarna fick döttrarna Stina (– 1770) och Margareta (– 1770). Johan Eriksson gifte om sig 1793. Han blev nybyggare på Änåset 2.

Sven Johansson Lindskog f. 1763 var korpral på roten 1790–91. Han dog 3 oktober 1791.

Roten 78 Hägg

I roten ingick hemmanen Degerbyn 2, 6 och 7. Sven Andersson Hägg (– 1706) från Degerbyn 6 var soldat på roten 1689–99. Han var gift med Britta Andersdotter från Medle 5, och gifte sig andra gången med Susanna (1673–1730). Sven Andersson och Susanna hade sonen Anders (1699–1736) som blev soldat på roten 96 Tysk och bonde på Storkåge 12. Sven Andersson blev korpral och flyttade till roten 123 Broman. Susanna gifte om sig med Moses Olofsson som 1708–09 var soldat på roten 58 Dyr.

Östen Broman var soldat på roten från 1704. Lars Hägg som 1706 blev korpral på roten 123 Broman hade troligen tjänstgjort på roten. Johan Persson från Degerbyn 2 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Olof Andersson (1679–1730) som var bonde på Degerbyn 6 var soldat på roten 1713–14. Beträffande familj, se under Degerbyn 6.

Olof Helgesson (1695–1717), som troligen kom från Klutmark 1, var soldat på roten 1714–17. Roten var vakant 1717–19. Karl Zackrisson f. 1698 var soldat på roten 1719–35. Han var gift en gång. År 1728 betecknades han som skomakare. Han blev "lösgiven" 1733 för bräcklighets skull, men återinsatt i februari 1734. År 1735 sades att han hade bräck och "rosen" i benet varför han fick avsked.

Olof Nilsson (1709–39) som kom från Tjärn 4 var soldat på roten 1736–39. Han vistades i Stockholm år 1732. Roten hölls vakant åren 1739–42 för rustmästarens indelning. Rustmästaren Casper Johan Boije från Tavastehus i Finland, som tidigare var volontär, fanns på roten 1740–41 och hade rustmästares karaktär men korprals indelning. Han blev sedan furir. Boije efterträddes av korpral Olof Ersson Dyr-Dyrén som fanns här från februari till september 1741. Han var tidigare soldat på roten 58 Dyr och avancerade till furir. Korpral Mikael Johansson Bergskråva-Bergstedt fanns på roten 1741–42. Han hade varit soldat på roten 33 Bergskråva och blev furir vid Kalix kompani i december 1742.

Jakob Nilsson f. 1720 från Drängsmark 10 var soldat på roten 1742–44 och blev sedan förflyttad till roten 115 Smed. Han hade tidigare varit vargeringskarl på 115 Smed.

Abraham Olofsson från Stämninggården 2 och roten 115 Smed var soldat på roten 1744 och flyttade till Degerbyn 7. Han var gift med Britta Eliasdotter f. 1712

från Frostkåge 4. Abraham Olofsson blev 1744 förklarad oduglig och kasserad från roten. Roten var vakant 1744–47.

Sven Olofsson f. 1724 från Degerbyn 6 var soldat på roten 1747–79. Han gifte sig 1754 med Britta Jonsdotter f. 1735 som möjligen var en dotter till soldaten Jon Knabb på roten 103. Makarna hade barnen Magdalena (1754–1811) som blev nybyggarghustru i Nyholm och Bastunäs, Jon (1755–1834), Sven f. 1757 som var dräng hos prästen Edin i Arvidsjaur och sedan nybyggare i Kåtaselet 1786, Anna Katarina f. 1763 som först gifte sig med soldaten Östen Rolig på roten 126 Rolig i Gagsmark och sedan med Per Jonsson Frimodig Nyström f. 1772 från Gagsmark, Susanna f. 1774 samt Olof (1777–77). Sven Olofsson var med i Pommerska kriget och var en tid sjuk där.

Anders Persson (1759–1834), som kom från roten 26 Storskytt, var soldat på roten 1779–1805. Under kriget 1789–90 var han sjuk i Tavastehus. Anders Persson var gift med Marta Johansdotter från Medle 1. Makarna hade barnen Anna (1780–80), Anna (1781–1809), Johan (1782–1809), Lena (1784–1856), Britta (1787–87), Per (1788–88), Stina (1791–1872), Anders (1793–94), Eva (1794–1811), Ulrika (1797–99) samt Per (1799–99).

Roten 79 Spännare

Roten bytte namn till Degerfeldt 1757. I roten ingick hemmanen Degerbyn 1, 4 och 5. Nils, som möjligen kom från Frostkåge, var soldat på roten 1695. Han blev transporterad från roten 111 i Frostkåge. Jöns Jönsson från Degerbyn 1 tjänstgjorde på roten 1710. Han var gift med Mariet, som enligt mantalslängden bodde på Tuvan 1 år 1714. Jöns Jönsson dog troligen 1710 i Estland.

Mats Persson (1692–1718) var soldat på roten 1712–18. Han dog i tjänst 12 februari 1718.

Johan Johansson (1700–78), som troligen kom från Drängsmark 2, var soldat på roten 1719–35. Han var skomakare 1728–60 varav sockenskomakare från 1743. Han var även kyrkvaktare. Familjen bodde på Lötén under Kyrkobordet. Johan Johansson fick avsked 1735 eftersom senorna var styva i vänstra knäet och han inte kunde marschera.

Josef Eriksson f. 1711 från Storkågeträsk 3 var soldat på roten 1736–38, bonde på Storkåge 22 1736–48, och i Stöcksjö i Umeå socken från 1748. Beträffande familj, se under Storkåge 22.

Jon Johansson (1718–41) tjänstgjorde på roten 1738–41. Han dog den 23 augusti 1741 i slaget vid Villmanstrand. Per Olofsson var soldat från 7 januari 1742 till sin död 28 juli samma år. I juni 1742 hade han kommit till Helsingfors. Nybyggaren Anders Andersson (1714–43) från Hornsträsk 2 var soldat på roten från 12 april 1743. Men han dog redan 8 juni samma år, troligen i kriget i Finland.

Zackarias Tomasson f. 1724 från Kyrkobordet, som var en son till pistolsmeden Tomas Björnklo, var soldat på roten 1743–53. Han skulle ha ersatts av Nils Eriksson, men denne godkändes inte vid mönstringen. Men Zackarias' vänstra tumme och pekfinger på höger hand var ofärdiga, varför bytet genomfördes. Zackarias bodde 1745 på Böle 5 hos sin moster Margareta Johansdotter från Degerbyn 4.

Nils Eriksson (1733–88) var soldat på roten 1755–89. År 1757 ändras namnet på roten från Spännare till Degerfeldt. Nils Eriksson, som var en son till soldaten Erik Bjur på roten 80 i Stämninggården och hans hustru Mariet, gifte sig 1756 med Britta Persdotter f. 1727 från Myckle 7. Makarna hade barnen Marta f. 1757, Nils Degerström (1758–1839) som var soldat på roten 83 Knipa och sedan sockenskräddare, Elisabet f. 1763, Erik f. 1765, Per f. 1767, Anders (1769–1841) som blev soldat på roten 98 Berggren i Storkåge 1791–1800 varefter han blev nybyggare i Glommersträsk i Arvidsjaurs socken, samt Per Berglund (1771–91). Nils Eriksson, som blev förste korpral 1779, dog i kriget i södra Finland 23 november 1788. Han dog troligen av sjukdom, eftersom regementet låg i vinterkvarter i Karelen.

Lars Nilsson (1765–1808), som var född på roten 124 Forsman i Boviken, var soldat på roten 1789–1808. Han var gift med Katarina Eriksdotter (1768–1836), och makarna hade barnen Nils (1792–93), Britta (1794–1860), Anna f. 1795, Lars Degerfeldt (1797–1874) som arbetade på Lejonströms såg, Anna (1798–1888), Stina (1800–34), Erik (1802–03), Erik Degerfelt (1804–78) samt Stina (1807–08).

Roten 80 Bjur

I roten ingick hemmanen Degerbyn 3 och Stämninggården 1, 2 och 3. Soldattorpet låg i Stämninggården, intill den nuvarande idrottsplatsen Sjungande dalen. Olof Philipsson Bjur var 1674–94 soldat i Bjurvattnet. Lars Olofsson var soldat på roten från 1695 och framåt. Anders Persson var soldat på roten 1708. Han var möjligen med om slaget vid Poltava 1709.

Anders Svensson var soldat på roten 1710, och han dog sannolikt samma år i Estland. Han kom möjligen från Stämninggården 3.

Anders Persson f. 1690, som troligen kom från Degerbyn 3, var soldat på roten 1713–19. Han gifte sig 1713 med Anna Eriksdotter från Hedensbyn 13. Anders Persson blev 1719 dömd till döden för stöld. Han blev benådad och dömdes till gatlopp, samt att hela sitt liv arbeta i artillerismedjan i Stockholm.

Erik Nilsson (1700–42) var soldat på roten 1720–42. Han var gift med Marta Olofsdotter (– 1780). Erik Nilsson hade barnen Nils f. 1723, Anders f. 1725, Britta (1726–1814), Erik f. 1729, Maria (1731–1820), Nils (1733–88) som blev soldat på roten 79 Degerfeldt, Olof f. 1736 samt Helena f. 1737 som bakade oblater till kyrkan från 1783. Erik Nilsson dog i kriget 8 september 1742. Marta Olofsdotter bodde på Stämninggården 3 1730–32 och 1744–70.

Olof Olofsson Blank (1713–43) från Ytterursviken 4 var soldat på roten 1742–43. Han hade varit vargeringskarl, dvs. en ersättningssoldat, på roten under 1742. Han gifte sig 1741 med änkan Mariet Jonsdotter (1715–52) på Stämninggården 2, se vidare under det hemmanet. Olof Olofsson dog i kriget 31 juli 1743.

Anders Eriksson (1717–58) var soldat på roten 1743–58. Han var gift med Britta Håkansdotter (1717–85), och makarna hade dottern Marta (1747–48). Britta Håkansdotter gifte sedan om sig 1760 med Lars Johansson på roten 32 Berg.

Trumslagaren Anders Jönsson Svanborg f. 1731 var soldat på roten 1758–59. Han gifte sig 1753 med Katarina Jakobsdotter Plogman f. 1724 från Böle 11. Makarna bodde sedan på Morön 1. Beträffande barn, se under den gården. Anders Svanborg som börjat som trumslagare avancerade till korpral på roten 14 Lampa vid Umeå

eller överstelöjtnantens kompani och senare till förare. Anders Svanborg var född i Hishults socken i södra Halland.

Lars Andersson (1736–97) var soldat på roten 1760–62. Han var son till en soldat på roten 26 Skytt. Han hade gift sig 1762 med Kerstin Jakobsdotter (1731–1814) och makarna hade barnen Anders (1762–91), Jakob (1769–69), Magdalena (– 1770) samt Nils (1776–76). Volontären Abraham Clausén från roten 57 Lund var soldat på roten 1763–68. Han bodde på Kyrkobordet.

Olof Larsson (1739–96), som var en son till soldaten Lars Persson Orre på roten 14, var soldat på roten 1769–74. Han hade tidigare tjänstgjort på roten 81 Håman. Olof Larsson gifte sig 1761 med Sara Andersdotter (1724–1802) från Innervik 2, och makarna hade barnen Greta (1757–1825), Lars f. 1761, Anders Lidström (1765–1844) som var bosatt i Stämmingsgården och senare bonde i Storkåge, samt Per f. 1768. Dessutom fanns styvdottern Greta Salomonsdotter (1757–1825) i familjen. Sara Andersdotter var tidigare gift på roten 101 Lustig. Olof Bjur var 1772 med och utsynade Missenträsk nybygge tillsammans med drängen Samuel Jakobsson i Stämmingsgården, men Olof verkar aldrig ha flyttat till nybygget. Efter det att Olof Larsson avgått ur soldattjänsten hade han sannolikt ett torp i Stämmingsgården. År 1800 fanns åkrar vid torpet som kallades Olof Bjursgårdet.

Jonas Johansson (1757–1819) från roten 21 Bergman var soldat på roten 1779–89. Han gifte sig med Maria Danielsdotter (1745–1842), som var en dotter till Daniel Nilsson på Stämmingsgården 5. Makarna hade barnen Marta f. 1779, Maria f. 1781, Johan (1783–83) samt Daniel (1785–88). Paret bodde sedan på ett torp i Stämmingsgården. År 1790 blev drängen Erik Johansson ny soldat på roten, men han dog den 5 augusti samma år i kriget mot Ryssland.

Roten 81 Håman

I roten ingick hemmanen Stämmingsgården 4 och 5 samt Ersmark 3. Soldattorpet låg i Stämmingsgården. Bonden Per Jonsson på Stämmingsgården 5 sålde 2 skälsland jord till Johan Nilsson på Ersmark 3. Jorden låg intill Per Jonssons gård. Där var torpet tänkt att byggas. Men efter det att kyrkoherde Nicolaus Buscherus köpte hemmanet 1702 lyckades han få torpet flyttat från gården och till en plats norr om Klintforsån. Efter 1768 organiserades rotarna om, och i roten ingick nu hemman i Medle. Idag finns på Kågnäset vid Kågnäsudden ett sandigt område som heter Håmanssand. Där har sannolikt en soldat Håman haft en fiskeplats för strömmingsfiske.

Erik Andersson (1658–1732) från Drängsmark 5 var soldat från 1691 och på roten från 1695. Hans första hustru kom från Lillkågeträsk 1 och hade fadersnamnet Olofsdotter, och makarna ägde Lillkågeträsk 2 fram t.o.m. 1694. Erik Andersson ägde hemgården 1695–1728. Beträffande familj, se under Drängsmark 5.

Anders Persson var soldat på roten från 1697. Anders Jonsson (– 1703) från Drängsmark 5 var soldat på roten fram till 1703. Han var gift med Kerstin Jonsdotter. Möjligen är hon den knektänka Kerstin som bodde på Böle 4 1730–40 tillsammans med Håmans Kerstin, möjligen en dotter. Anders Håman var soldat på roten från 1704.

Anders Mosesson från Stämninggården 4 var soldat på roten 1710, och han dog sannolikt samma år i Estland. Brodern Per Mosesson (1692–1713) var soldat på roten 1712–13. Han var gift.

Olof Olofsson (1695–1717), som möjligen kom från Stämninggården 2, var soldat på roten 1714–17. Han var gift och hade dottern Malin f. 1714.

Anders Persson (1698–1742) var soldat på roten 1718–40. Han var gift med Elisabet, och makarna hade barnen Dordi f. 1721, Anna f. 1722, Helena f. 1725 som gifte sig med Jakob Eskilsson Håman på roten, Margareta f. 1727 och Eva f. 1737. De fick även troligen en dotter (– 1731), en dotter (– 1734) samt Eva (– 1738). Vid utmarschen hade Anders Persson rymt i Ångermanland men sedermera inställt sig vid regementets hemkomst. Anders Persson hade 1724 satt upp en köpeskrift när Karin Olofsdotter sålde Stämninggården 1 till trumslagare Johan Falbom. Anders Persson var skrivkunnig och anlätades tydligen för att sätta upp skrivelser. År 1735 betecknades han som snickare och timmerman. Anders Persson blev korpral på roten 95 Utter 1740.

Benjamin Svensson (1705–42) från Yttervik 5 var soldat på roten 1740–42. Han hade tidigare varit soldat på roten 37 Humla 1736–40 och blev sedan förflyttad till roten 5 Tjörbåga.

Per Hansson var soldat på roten från 16 maj till sin död den 7 september 1742. Daniel Nilsson f. 1710, som var bonde på Stämninggården 5, var soldat på roten 1743–47. Beträffande familj, se under Stämninggården 5.

Jakob Eskilsson f. 1727, som kom från Piteå socken, var soldat på roten 1747–59. Han gifte sig 1749 med Helena Andersdotter f. 1725, som var en dotter till Anders Persson Håman på roten. Jakob Eskilssons föräldrar Eskil Jakobsson, som var född i Österbotten 1694, och Anna Persdotter (1683–1755), som tidigare bott i Piteå, bodde i Stämninggården 1748–57. De fanns på Stämninggården 1 under början av 1750-talet, möjligen som arrendatorer. Om Eskil Jakobsson står att han var "bortförd till Piteå". Han flyttade till Piteå 1757. Det finns uppgifter om att han var sinnessjuk. Jakob Eskilsson blev nybyggare i Missenträsk 1772 tillsammans med sönerna. Jakob Eskilsson och Helena hade barnen Samuel f. 1750, Anna f. 1752, Eva f. 1754, Helena f. 1755, Magdalena f. 1760, Jakob (1760–1847), Marta f. 1762, NN f. 1765 som troligen var Anders som dog 1767, samt Magdalena (1768–69).

Erik Tomasson Dalkvist f. 1724 var tillfälligtvis soldat på roten 1761. Han var annars soldat på roten 82 Dalkvist 1742–68. Beträffande familj, se under roten 82 Dalkvist.

Olof Larsson f. 1739 från roten 14 Orre var soldat på roten 1760–69. Han gifte sig 1761 med Sara Andersdotter från Innervik 2, som tidigare hade varit gift på roten 101 Lustig. Han blev sedan förflyttad till roten 80 Bjur.

Erik Andersson (1738–1813) från Gummark 5 var soldat på roten 1770–79. Han var gift med Margareta Persdotter (1740–1818) från Gummark 7. Makarna hade barnen Anders (1774–1855), Britta f. 1777 samt Per f. 1779.

Gabriel Nikodemusson f. 1762 från roten 71 Karlman var soldat på roten 1779–96. Han var gift med Katarina Andersdotter från Medle 9. Makarna hade barnen Nils f. 1788, Kristina f. 1792, Anders (1794–95) samt Gabriel (1797–97).

Roten 82 Järnhäst

Roten bytte 1757 namn till Dalkvist. I roten ingick hemmanen Ersmark 9 och 15 samt Myckle 7. Soldattorpet låg i Ersmark. Nils Jakobsson var soldat på roten 1695, och han kom troligen från Ersmark 15. Anders Andersson, som troligen kom från Kusmark 7 och var bonde på Ersmark 5, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Erik Jonsson (1692–1713) var soldat på roten 1712–13, och han var gift med Anna från Frostkåge 3.

Anders Olofsson (1696–1717) från Myckle 7 var soldat på roten 1714–17. Roten var vakant fram till 1720.

Brodern Olof Olofsson (1700–68) från Myckle 7 var soldat på roten från 1720 till 1725, då han bytte ut sig. Han blev ägare till Storkåge 12 1728. Beträffande familj, se under Storkåge 12.

Brodern Mikael Olofsson (1706–41) från Myckle 7 var soldat på roten 1725–41. Han var gift och hade barnen Dorotea f. 1731, som 1753 gifte sig till Storkåge 24, Karin (1734–1809), som var gift med Nils Persson på roten 84 Kopparslagare, Olof (– 1736), samt Margareta (– 1737). Mikael Olofsson var tunnbindare och skytt 1735.

Anders Olofsson (Olofsson) f. 1724 från Långträsk 1 var soldat på roten 1742. Han var vargeringskarl på roten 5 Tjörbåga.

Erik Tomasson (1724–90) från Norsjö 11 var soldat på roten 1742–68 och på 81 Håman bara tillfälligt under 1761. Han var gift med Barbro Svensdotter f. 1728 och de hade barnen Sven (1747–1837), Marta (1749–1809), Johan f. 1751, Johan (1753–89) som var soldat på roten 84 Kopparslagare, Stina (1753–1841), Erik (1756–57), Katarina (1758–1839), Sara f. 1761 samt Erik (1764–66).

Lars Andersson (1749–89) från Ersmark 9 var soldat på roten 1769–89. Han gifte sig 1772 med Eva Nilsdotter (1741–89) från Ersmark 3, och makarna hade barnen Anders f. 1774, Margareta (1776–1803), Kristina (1778–78), Nils (1778–78), Nils (1779–79), Katarina (1781–1819) samt Britta (1784–94).

Anders Olofsson (1772–1815) från roten 84 Kopparslagare var soldat på roten 1790–1815, och han var gift med Margareta Persdotter (1765–1808) från roten 85 Fältskär. Makarna hade barnen Anna (1795–1849), Olof (1797–1889), Per (1799–1892), Sara (1802–87), Lisa (1804–83), Anders (1808–10), Anders Dalkvist (1810–69), Jon (1812–57) samt Johan Dalkvist f. 1815.

Roten 83 Knipa

Roten bytte namn till Fält år 1810. I roten ingick hemmanen Ersmark 8, 10 och 11 samt Myckle 5. Från 1783 tillhörde roten hemman från Myckle. Soldattorpet låg i Myckle. Nils Andersson kom troligen från Drängsmark 5 och var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han var gift med Sara, som möjligen kom från Byske 3 och hade fadersnamnet Hermansdotter. Hon var född 1656 och dog 1731. Makarna hade sonen Olof f. 1699. Änkan Sara blev allmosehjon och bodde 1718 i Byske.

Israel Johansson, som troligen kom från Myckle 5, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Nils Hermansson (1692–1743) från Ersmark 8 var soldat på roten 1712–35 och 1743 då han dog i Finska kriget. Han var gift med Margareta Andersdotter från

Gummark 5 och makarna fick en dödfödd son 1735 och Alexander f. 1740. Nils Hermansson var kopparslagare 1719–35.

Anders Jonsson var soldat på roten 1736–38. Erik Andersson (1710–41) var soldat på roten 1738–42, och han var gift med Margareta Eriksdotter (1704–89), som var inflyttad 1728 och som tidigare arbetade som piga i Degerbyn. Hon bodde sedan på Kyrkobordet. Makarna hade sonen Erik Bergsten (1738–72), som blev bonde och bössmed på Böle 2. Han bodde 1754–55 på Kyrkobordet, var sedan borta från socknen och fanns från 1759–60 i Böle.

Jakob Persson f. 1726 var soldat på roten 1743–44. Olof Olofsson (1729–58), som möjligen var från Kusmark 6, var soldat på roten 1747–58. Han var gift med Malin Andersdotter (1721–1804) från Ostvik 6 och makarna hade barnen Olof (1748–1824) som var soldat på roten 103 Norrlänning, Anders (– 1750), Jonas f. 1751, barn f. 1752, Britta (1755–55) samt Anders (1756–57).

Anders Mårtensson var soldat på roten 1759, men han blev kasserad på grund av att han var för liten och svag. Olof Hindriksson f. 1732 från Myckle 5 var soldat på roten 1759–63, och han gifte sig 1763 med Anna Olofsdotter f. 1729 från Drängsmark 14.

Anders Andersson (1745–1810) var soldat på roten 1767–68. Han var soldat på roten 96 Tysk från 1769. Han gifte sig 1764 med Margareta (Greta) Jonsdotter (1749–1821) och makarna fick barnen Anders (1774–83), Jon (1776–1852), Magdalena (1778–1849), Karl (1780–1854), Per (1782–1809), Anders f. 1786 samt Nils f. 1787.

Johan Johansson (1747–1827) från Degerbyn 7 var soldat på roten 1769–71. Han gifte sig första gången 1771 med Lisa Persdotter (1741–90) från Hjoggböle 6, och makarna hade tillsammans barnen Margareta (1772–1814), Katarina (1774–74), Elisabet (1775–76), Kajsa (1778–1855) samt Johan (1783–1849). Johan Johansson gifte sig andra gången med Sara Tiderstedt (1752–1824) från Kyrkobordet, och de hade tillsammans barnen Johan (1793–93) och Israel (1794–99).

Lars Larsson (1743–1807) från Kusmark 4 var soldat på roten 1771–79, och han gifte sig 1775 med Katarina Jakobsdotter (1740–99) från Ostvik 7. De fick tillsammans barnen Katarina (1778–78), Jakob f. 1779 samt Lars f. 1782. Lars Larsson blev nybyggare i Bjursele. Han lät utsyna nybygget 1777 och fick tillstånd 1780.

Nils Nilsson (1758–1839) från roten 79 Degerfelt var soldat på roten 1780–89. Han var gift med Anna Andersdotter (1757–1821) från Degerbyn 6, och makarna hade barnen Britta (1784–1801), Anna (1786–1867), Lena (1789–1854), Stina Degerström (1792–1860) samt Nils Degerström (1795–1844) som var sockenskräddare. Nils Nilsson tog sig sedan namnet Degerström och arbetade som sockenskräddare. Familjen bodde i Degerbyn.

Jon Jonsson (1757–90) var soldat på roten 1790.

Roten 84 Kopparslagare

Roten bytte namn till Öman 1815. I roten ingick hemmanen Ersmark 1, 4 och 5 samt Myckle 6. Jöns Olofsson var soldat i Ersmark 1678–95. Han kom från Ersmark 1. Johan Johansson (– 1710) var soldat på roten 1710 och han var gift med Britta Persdotter (1685–1756) från Myckle 6. Han blev ägare till hennes hemgård 1707. Johan Johansson dog sannolikt 1710 i Estland.

Erik Persson (1683–1738) från Åbyn 4 var soldat på roten från 1712 till 1716, då han bytte ut sig. Han ägde hemgården 1714–29 och var gift med Britta Jakobsdotter f. 1671 från Ostvik 12.

Johan Pålsson f. 1700 från Finland var soldat på roten 1716–28, då han blev avskedad. Han var skomakare 1719. Nils Larsson (1707–42) från Ersmark 1 var soldat på roten 1728–42. Han var tunnbindare 1735, och han gifte sig med Anna Andersdotter (1701–43) från Sunnanå 2. De hade barnen Britta (1731–62), Anders f. 1732, Katarina (1734–1803) som gifte sig med Nils Larsson på Bastuträsk 2 och sedan bodde i Granbergsträsk med maken, Lars (1739–39) samt Anders (1739–39).

Olof Olofsson (1718–43), som troligen kom från Ersmark 5, var soldat på roten 1742–43. Nils Persson (1725–1807) från Storkåge 7 var soldat på roten 1743–57 och blev 1751 bonde på Storkåge 5.

Nils Larsson (1731–88/89) från Hornsträsk var soldat på roten 1757–79 och dog på Sveaborgs fästning. Nils Larsson blev tillfångatagen i Pommern 1759 men blev frigiven året därpå. Nils Larsson blev 1780 ägare till hälften av nybygget Holmfors. Han blev dömd till fästning för stöld. Beträffande familj, se under Holmfors.

Johan Ersson (1753–89) från roten 82 Knipa var soldat på roten 1779–89, och han var gift med Magdalena Nilsson (1753–1826) från Böle 11. Makarna hade barnen Barbro (1781–81), Anna (1782–1838), Barbro (1783–83), Barbro f. 1784, Erik f. 1785 samt Nils f. 1786. .

Olof Olofsson (1768–1825), som var en son till smeden och kopparslagaren Olof Jonsson från Ersmark 12, tjänstgjorde på roten 1790–1813. Han var gift med Lisa Svensdotter (1775–1859), som var en dotter till Sven Benjaminsson på Böle. Makarna hade barnen Olof Lind (1797–1875), Karl f. 1799, Jon f. 1800, Gustav f. 1802, Greta (1804–80), Stina (1806–93), Johan f. 1807, Israel f. 1810, Sara f. 1812, Jakob Karlberg (1817–90) samt Isak Karlberg (1817–1900).

Roten 85 Fältskär

I roten ingick hemmanen Ersmark 2, 7 och 12. Lars Jonsson f. 1659 från Ersmark 7 var soldat från 1678 och på roten från 1695. Han gifte sig första gången med Elsa Andersdotter och andra gången med Sigrid som var mor till dottern Britta f. 1699. Korpral Nils Fältskär var soldat på roten 1709–10. Han var gift med Kristina Skott och dog i Reval 1710.

Mikael Johansson Fältskär f. 1683 från Ersmark 2 var soldat på roten 1712–16. Han var ägare till hemgården 1706–29. Beträffande familj, se under Ersmark 2. Mikael Johansson var ende bonde hemma och lät byta ut sig från roten.

Anders Tomasson (1698–1741) från Frostkåge 7 var soldat på roten 1716–25 och 1725–41 på roten 125 Sund. Han var ägare till hemgården 1720–26. Beträffande familj, se under Frostkåge 7. Roten var vakant 1726–28.

Erik Nilsson Fältskär (1701–41) från Ersmark 12 var soldat på roten 1728–41. Han ägde hemgården 1720–38. Beträffande familj, se under Ersmark 12.

Anders Olofsson (1711–95) från Ostvik 5 var soldat på roten 1742–44 och på roten 105 Ål 1744–49. Han var bonde på Burvik 8 från 1748. Beträffande familj, se under Burvik 8.

Johan Jonsson (1720–1800) från Ersmark 7 var soldat på roten 1744–47 och dessförinnan var han soldat på roten 105 Ål fram till 1744. Han ägde hemgården från 1742. Beträffande familj, se under Ersmark 7.

Anders Jonsson (1726–89) från Kattisträsk 2 var soldat på roten 1747–52. Han blev sedan bonde på Varuträsk 1. Beträffande familj, se under Varuträsk 1.

Per Svensson (1731–1805) från Innervik 19 var soldat på roten 1752–68, och han hade 16 tjänsteår. Han gifte sig 1756 med Anna Tomasdotter (1735–1808), som var dotter till en soldat på roten 89 Klockare. Makarna hade tillsammans barnen Anna (1757–57), Sven (1763–90), Margareta (1765–1808), Kristoffer (1768–1822) samt Anna f. 1773.

Anders Andersson (1745–1809) från Ersmark 9 var soldat på roten 1768–1807, och han gifte sig 1769 med Elsa Mosesdotter (1744–1818) från Kusmark 3. Makarna hade barnen Anders (1770–1809), Margareta (1773–1832) som var gift med Anders Larsson i Myckle och mor till handelsmannen och sågverksägaren Anders Markstedt, Moses f. 1775, Jöns Marklund (1777–1848) som blev sågverksägare och borgare samt var bosatt i Renbergsvattnet i Burträsk socken, Katarina f. 1778, Moses (1779–1800), Anna (1782–82), Johan (1783–1812), Olof f. 1786 samt Nils f. 1788.

Roten 86 Mölnare

Roten bytte 1767 namn till Markberg och 1820 till Lejon. I roten ingick hemmanen Ersmark 6, 13 och 14 samt Kusmark 20. Soldattorpet låg i Ersmark. Jon Jonsson från Stämninggården var soldat från 1689 i Stämninggården och på roten från 1695. Han var ägare till Ersmark 6 1695, och han var gift med Malin som stod som ägare till gården 1702–14. Sannolikt hade Jon Jonsson varit mjölnare vid någon av de många kvarnar som fanns i Orrbyströmmen vid Stämninggården.

Nils Karlsson från Sunnanå 1 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Han ägde Kusmark 20 1699–1709. Beträffande familj, se under Kusmark 20. Anders Andersson (1690–1717) var soldat på roten 1712–17. Roten var sedan vakant fram till 1720.

Jon Andersson f. 1695 från Falmark 15 var soldat på roten från 1720 till 1725, då han bytte ut sig. Han var ägare till hemgården från 1730. Beträffande familj, se under Falmark 15.

Karl Nilsson (1705–85) från Kusmark 20 var soldat på roten 1725–41 och ägare till Stavaträsk 1 från 1742 och framåt. Beträffande familj, se under Stavaträsk 1. Karl Nilsson var snickare, tunnbindare, skytt och spelman 1735.

Jon Jonsson (1714–82) från Ersmark 7 var soldat på roten 1741–58. Han gifte sig 1738 med Sara Olofsdotter (1712–83) från Stämninggården 2, och de hade barnen Maria (1746–1836), Jon (1747–47), Magdalena (1751–51) samt Olof f. 1752 som bodde på Ersmark 7 och flyttade ut ur socknen 1780.

Johan Jakobsson (1726–95) från Ersmark 13 var soldat på roten 1758–63, och 1761 for han till Stralsund. Han ägde hemgården efter sin far. Beträffande familj, se under Ersmark 13. Roten var sedan vakant fram till 1767.

Mårten Larsson (1745–89) från Skrämräsk 3 var soldat på roten 1767–85. Han gifte sig 1769 med Maria Mikaelsson (1740–1823) från Åbyn 3, och de hade

barnen Eva f. 1769, Helena (1774–1857), Lars f. 1776, Jonas Marklund (1779–1836) som var skräddare på Kyrkobordet, Per f. 1781 samt Andreas f. 1784.

Jon Olofsson (1764–1841) från roten 84 Kopparslagare var soldat på roten 1785–1813. Han var gift med Sara Olofsdotter (1765–1838) från Ersmark 14. Makarna hade barnen Olof (1800–54), Jonas Marklund (1802–28) som var skomakare, Johan (1804–05) samt Erik (1806–86).

Roten 87 Strål

Roten bytte namn till Rönnkvist 1757. I roten ingick hemmanen Kusmark 1, 6, 8 och 14. Jakob Andersson (–1709), som troligen kom från Kusmark 5, var soldat i Myckle från 1689 och på roten 1695–1708. Jakob Andersson var gift med Mariet, och makarna var ägare till Kusmark 14. År 1695 sägs att Jakob Andersson bodde på ett hemman i den här roten och därför fick bli soldat här. Han blev korpral på roten 77 Lutter år 1708. Jakob Andersson dog i kriget 1709.

Johan var soldat på roten 1710 och var senare samma år sjuk i Reval i Estland. Han kom troligen från Kusmark 6 och hade fadersnamnet Olofsson. Sannolikt flyttade han tillbaka till gården, enligt 1728 års hemmansrannsakan.

Olof Olofsson (1683–1764) från Kusmark 6 var soldat på roten 1712–14. Han var sedan bonde på Kusmark 6. Beträffande familj, se under Kusmark 6.

Erik Johansson (1695–1768) från Gagsmark 3 tjänstgjorde på roten 1714–25. Han var bonde på Gagsmark 3 under perioden, och flyttade 1725 till Gagsmark 4. Beträffande familj, se under Gagsmark 4. Erik Johansson blev lösgiven från roten 1725 för att han var sjuklig.

Johan Nilsson (1702–41) från Kusmark 14, som tidigare varit soldat på roten 39 Falk, var soldat på roten 1725–41. Han var gift med Maria eller Margareta Olofsdotter (1681–1738) från Kusmark 16 och gift för andra gången 1739 med Sara Pålsdotter f. 1697 från Gummark 8. Johan Nilsson hade barnen Olof f. 1723, Karin f. 1723, Nils f. 1725 som troligen dog i Måttsund i Luleå socken år 1790, Maria f. 1728, Margareta f. 1731 som troligen dog i Måttsund i Luleå socken år 1790, samt Johan f. 1734. En dotter dog 1730. Johan Nilsson var timmerman 1735 och blev kommenderad till Finland 1739. Han dog i kriget 1741. Familjen verkar ha bott på Kusmark 16.

Erik Mikaelsson (1720–42) från Ersmark 2 var soldat på roten 1742. Han var i början av 1742 vargeringsman på roten 111 Skräddare i Frostkåge. Han dog i kriget den 9 september 1742.

Per Israelsson (1721–57) från Bergsbyn 2 tjänstgjorde på roten 1742–57. Han fick avsked 1757 eftersom han hade brutit högra fotleden och inte kunde marschera. Han var dessutom bonde. Per Israelsson hade 1742 varit vargeringsman på roten 91 Kruskopp.

Hans Andersson (1734–88) från Burvik 5 var soldat på roten 1757–88. Han gifte sig 1763 med Elsa Göransdotter från Hedensbyn 12. Makarna hade barnen Margareta (1764–1837), Katarina f. 1767, Anders f. 1769, Helena (1773–1856), Britta (1776–87), Stina (1781–1865) samt Eva (1784–84). Hans Andersson dog i kriget i södra Finland den 11 december 1788.

Johan Johansson f. 1770 var soldat på roten 1789–1805.

Roten 88 Lillkuse

Roten bytte namn till Krigsman år 1757. I roten ingick hemmanen Kusmark 3, 12 och 21. Moses Andersson var soldat från 1683 och på roten 1695–1708. Han var korpral på roten 30 Skarp från 1708 och framåt. Han var gift med Elsa (1646–1732), och makarna hade sonen Anders (1687–1766) som senare blev soldat på roten. Elsa bodde sedan hos sonen Anders på Kusmark 3.

Nils Mårtensson var möjligen soldat på roten därefter. Per Lillkuse var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Anders Mosesson (1687–1766) från roten var soldat 1712–14, och han var ägare till Kusmark 3 1709–39. Beträffande familj, se under Kusmark 3. Gabriel Persson (1690 – ca 1768), som möjligen var från Kinnbäck 1, var soldat 1714–28, då han tog avsked från roten. Han blev ägare till Åbyn 4 1730. Beträffande familj, se under Åbyn 4.

Korpral Anders Jönsson f. 1699 var soldat på roten 1728–41, 1742 och 1748–57. Han var soldat på roten 95 Utterman 1742–48. Han gifte sig 1737 med Karin Johansdotter (1717–58) från Norrlångträsk 1, och tillsammans med henne hade han barnen Aron (1739–1825) som var soldat på roten 106 Storfelt och 110 Bäckström 1762–89, Britta f. 1744, Margareta (1749–1838), Johan (1752–78) samt Anders f. 1756. De fick också sönerna Johan Petter som dog 1752 och Karl Magnus som dog 1754. Makarna blev varnade av kyrkorådet eftersom de levde i missämja och oenighet. Anders Jönsson gifte om sig 1758 med Mariet Persdotter (1718–82) som var änka på Kroksjön 2 och blev därigenom ägare till hennes gård. Tillsammans med sin andra hustru hade Anders Jönsson barnen Jöns f. 1758 och Lisa f. 1759. Mariet Persdotter hade 5 barn i sitt tidigare äktenskap. Anders Jönsson var timmerman 1735. Han blev skadad i knäet vid slaget i Villmanstrand 1741.

Lars Persson (1724–42) från Storkåge 7 var soldat på roten 1742. Han dog samma år i kriget i Finland. Johan Johansson Furmark (1720–98) från Kusmark 12 var soldat på roten 1742–48 och på roten 95 Utterman från 1748. Han ägde hemgården från 1746 och framåt. Beträffande familj, se under Kusmark 12.

Anders Abrahamsson (1736–99) från Drängsmark 1 var soldat på roten 1757–74. Han gifte sig 1763 med Anna Israelsdotter (1737–1811) från Bergsbyn 2. Makarna hade barnen Per (1764–64), Abraham (1765–65), Katarina (1766–1847), Lisa (1767–1833) som blev gift på roten 12 Stålbrost, Jonas (1771–1812) samt Anna (1775–81). Anders Abrahamsson hade sonen Kristoffer f. 1758 utom äktenskapet med Stina Olofsdotter från Kyrkobordet.

Östen Johansson (1755–1843) från Piteå stad var soldat på roten 1776–1807. Han var gift med Katarina Johansdotter (1751–1822) från Varuträsk 4. Makarna hade barnen Anna (1776–78), Britta (1777–1859), Johan (1779–1830), Kajsa f. 1781, Anna (1783–1843), Östen (1785–1848), Olof (1788–1864) samt Marta (1792–1853).

Roten 89 Klockare

I roten ingick hemmanen Kusmark 4, 19, 22 och 23. Per Andersson var soldat i Kusmark från 1679 och på roten från 1695. Han var troligen en son till klockaren Anders Erlandsson på Kyrkobordet. Per Andersson var ägare till Kusmark 19. Beträffande familj, se under Kusmark 19.

Per Johansson (– ca 1707) från Kusmark 1 var soldat på roten 1704–07. Han var ägare till Kusmark 3 1700–04. Beträffande familj, se under Kusmark 3.

Per Abrahamsson var soldat på roten 1707, och Johan Persson var soldat från 1708. Olof Persson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Lars Andersson (– 1717) från Kusmark 21 var soldat på roten 1712–17. Han ägde hemgården 1700–09. Beträffande familj, se under Kusmark 21.

Nils Persson (– 1719) från Kusmark 4 var soldat på roten januari–mars 1719. Sedan var roten vakant fram till 1720.

Anders Olofsson (1696–1773), som troligen kom från Drängsmark 7, var soldat på roten 1720–25, då han blev avskedad. Beträffande familj, se under Kusmark 19.

Tomas Mårtensson (1710–1800) var soldat på roten 1728–62 och han var gift med Anna Larsdotter (1705–76). De hade barnen Britta (1731–50), en dotter som dog 1732, Helena (1733–1809), Anna (1735–1808) som blev soldathustru på roten 85 Fältskär, Margareta f. 1737, Marta (1739–75) samt Lars (1747–47). Tomas Mårtensson gifte om sig med Marta Jonsdotter (1727–1824). Han var timmerman 1735.

Erik Larsson (1736–81) från Kusmark 4 var soldat på roten 1762–81. Han gifte sig 1764 med Sara Olofsdotter (1736–1818) och makarna hade barnen Kajsa (1765–1844), Lars (1767–87), Sara (1769–1842), Britta f. 1771, Anders (1774–1808) samt Greta (1777–1853).

Johan Johansson Markstedt f. 1763 från roten 91 Kruskopp var soldat på roten 1782–1802. Han var gift med Katarina Persdotter Törnström (1757–1829). Makarna hade barnen Eva (1784–1855), Per f. 1785, Johan Granström f. 1785 som gifte sig 1802 och flyttade till Kasker i Arjeplogs socken, Stina (1786–1869), Jonas Markstedt (1791–1864), Lovisa (1793–1855) samt Anna (1796–1863).

Roten 90 Kuse

Roten bytte namn till Färm år 1790. I roten ingick hemmanen Kusmark 5, 16 och 18. Sven Eriksson Kuse (– ca 1680) från Kusmark 17 var soldat i Kusmark från 1643 och framåt. Han var ägare till Kusmark 5 från 1663. Beträffande familj, se under Kusmark 5.

Anders Johansson Kuse var soldat 1681, och han blev samma år dräpt i ett slagsmål av skräddaren Axel Larsson från Norrlångträsk. Anders Johansson var känd som en av de starkaste personerna i socknen. Han var gift.

Olof Svensson från Kusmark 5 var soldat från 1691 och på roten från 1695, och han var gift med Anna Matsdotter. Olof Svensson ägde hemgården 1690. Lars Olofsson, som troligen kom från Kusmark 16, var soldat på roten från 1697.

Nils Andersson från Kusmark 21 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Han ägde Fällfors 3 1699–1707 och Kusmark 14 1708–09. Beträffande familj, se under ovanstående hemman.

Anders Olofsson (1692–1715) var soldat på roten 1712–15. Erik Eriksson (– 1717), som troligen kom från Kusmark 5, var soldat på roten 1716–17. Erik Zackrisson f. 1700, som sannolikt var en son till Zackarias Carlsson på Lund 3, var soldat på roten 1719–25. Han blev lösgiven från roten 1725.

Jon Jönsson (1713–94) från Burvik 2 var soldat på roten 1728–35 och ägde Drängsmark 5 från 1738. Beträffande familj, se under Drängsmark 5.

Johan Olofsson (1716–42) från Holmsvattnet 2 var soldat på roten 1736–42. Han gifte sig 1741 med Lisbet Olofsdotter f. 1723. Makarna fick möjligen dottern Lisa (–1752). Per Johansson Kvick (1715–42) var soldat på roten 1742. Erik Larsson Kuse var vargeringsman på roten 1742 och for sedan till roten 70 Kvick.

Nils Zackrisson (1709–1803) från Norsjö 14 var soldat på roten 1742–44 och ägde Storkågeträsk 2 1734–44, Hedensbyn 13 1744 och Storkågeträsk 1 1745–60. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 2.

Per Danielsson (1724–57) var soldat på roten 1744–57, och han var gift med Katarina Persdotter.

Johan Svensson (1732–1805) från Innervik 19 var soldat på roten 1758–79, och han gifte sig 1760 med Anna Jonsdotter (1735–1827) från Ersmark 6. Makarna hade barnen Anna (1761–1844) som gifte sig med Erik Brodén på Kusmark 2, Sven f. 1763, Jonas Markström (1766–1815), Britta (1769–1849) samt Johan (1771–1842).

Anders Olofsson f. 1751 från Kusmark 15 var soldat på roten 1780–90. Han var gift med Anna Johansdotter (1754–1840) från roten 94 Hedman. Makarna hade barnen Olof (1782–1863), Johan (1784–1865) samt Sara (1788–88). Anders Olofsson blev sårad i kriget i södra Finland och fick avsked 1790. Abraham Persson (1761–90) från Selet tjänstgjorde på roten 1790, men dog samma år i kriget i Finland.

Roten 91 Kruskopp

I roten ingick hemmanen Kusmark 7, 10 och 15. Anders Olofsson var soldat från 1691 och på roten år 1695. Jon Andersson var soldat från 1697, och tjänstgjorde fortfarande 1699. Johan Mattson f. 1670 från Innervik 11 var lejd som soldat på roten, men tillträdde aldrig.

Jakob Jakobsson från Gagsmark 1 var soldat på roten från 1702. Lars Andersson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Östen Andersson (–1713) var soldat 1712–13. Han hade varit ägare till Kusmark 17 1696–98, Kusmark 14 1698–1707 och Fällfors 3 1709–12. Beträffande familj, se under ovanstående hemman.

Abraham Andersson f. 1694, som troligen kom från Kusmark 7, var soldat på roten 1714–25, och han var ägare till Kusmark 18 från 1720. Beträffande familj, se under Kusmark 18.

Johan Andersson (1704–83) från Kusmark 7 var soldat på roten från 1725 till 1726, då han bytte ut sig. Han ägde hemgården från 1726. Beträffande familj, se under Kusmark 7.

Mårten Andersson (1706–42) från Kusmark 7 var soldat på roten 1726–42. Han var gift med Britta Olofsdotter (1705–85) från Storkåge 4, och hon ägde Östanbäck 11 från 1749. Makarna hade barnen Anna (1731–86) som flyttade till annan socken 1756, Olof (1734–89) som blev ägare till Östanbäck 11, Maria (1736–1823) som gifte sig 1765 och blev soldathustru på roten 106 Storfelt, Stina f. 1739 samt Anders f. 1741 som gifte sig 1762 och var soldat på roten 66 Blylod från 1762. Mårten Andersson var laggare, sämskare och timmerman 1735.

Olof Andersson (1723–43) från Kusmark 22 var soldat på roten 1742–43. Johan Jonsson (1726–1804) från Storkåge 21 var soldat på roten 1743–89. Han gifte sig före 1749 med Elsa Olofsdotter (1726–90) från Innervik 15. Makarna hade barnen

Katarina (1749–1837), Jon (1750–51), Olof (1752–75) samt Johan f. 1763 som var soldat på roten Klockare. Johan Kruskopp gifte om sig med Helena Olofsdotter (1747–1818) från Medle 11.

Sven Persson (– 1790) var soldat på roten 1789–90, och Anders Persson f. 1761 var soldat 1790–91. Han var sedan soldat på roten 32 Berg.

Roten 92 Skryt

Roten byter namn till Skogsman år 1757. I roten ingick hemmanen Kusmark 17 samt Storkågeträsk 1 och 4. Soldattorpet tycks ha legat i Kusmark. Johan Skryt var soldat 1662–65. Han var gift med Anna, och makarna hade sonen Nils f. 1673. Anna bodde på Kyrkobordet 1662 och bägge makarna fanns där 1669. Olof Abrahamsson Skryt från Fällfors var soldat från 1666 till 1690-talet. Han var gift med Dordi Johansdotter, och makarna hade barnen Nils f. 1676 och Johan. Olof Abrahamsson levde 1702. Dordi Johansdotter flyttade senare till Kusmark 22 och blev gift med Olof Persson. Olof Larsson Skryt (– 1690) från Fällfors var soldat 1684–90. Han var gift med Britta.

Johan Johansson, som troligen var en son till Johan Andersson Skryt på Böle 9, var soldat i Drängsmark från 1691 och på roten från 1695. Anders tjänstgjorde på roten från 1704. Nils Andersson, som troligen kom från Storkågeträsk 1, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Jon Olofsson från Drängsmark 7 var soldat på roten 1712–13. Han var bonde och bytte ut sig från roten. Per Olofsson (1690–1714) innehade roten 1713–14. Han var kommenderad till Stockholms galejor och dog 1714.

Jon Olofsson (1694–1772) från Drängsmark 7 var soldat på roten 1714–34. Han ägde sedan Storkågeträsk 5. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 5.

Johan Olofsson (1710–42) från Myckle 7 tjänstgjorde på roten 1734–42. Han gifte sig 1734 med Britta Eriksdotter (1714–81) från Degerbyn 1. Makarna hade barnen Olof (1735–1813) som gifte sig med Lisa Eriksdotter f. 1735 från Kusmark, Britta (1738–1809) samt Erik f. 1739. Johan Olofsson rubricerades 1735 som timmerman, tunnbindare, snickare och skytt. Han dog i kriget den 9 januari 1742. Britta Eriksdotter gifte om sig 1750 med efterträdaren på roten och namnen Johan Olofsson.

Erik Andersson var soldat på roten 1742–43. Han dog i kriget den 26 februari 1743. Sven Olofsson (1699–1768) från Storkågeträsk 1 innehade roten 1743–47, då han blev kasserad från roten. Familjen bodde fram till slutet av 1760-talet på Storkågeträsk 2.

Volontären Zackarias Tjärnberg f. 1726 från Nolbyn i Lövångers socken tjänstgjorde på roten 1748–49. Han blev sedan förflyttad till roten 51 Söderberg.

Johan Olofsson (1730–59) från Hedensbyn 4 innehade roten 1749–59. Han gifte sig 1750 med änkan Britta Eriksdotter (1714–81) som tidigare varit gift med företrädaren på roten, Johan Olofsson Skryt (1710–42). Makarna hade barnen Jon f. 1752 som bodde på Degerbyn 1 ännu 1770, Maria (1753–1829) som gifte sig med Per Eriksson från Ullbergsträsk och tillsammans med honom blev nybyggare i Ånäset, samt Anna (1756–1837). Johan Olofsson dog den 28 september 1759 i Pommern. Britta Eriksdotter bodde från 1761 på Degerbyn 1.

Johan Olofsson (1739–1824), som var en son till fältväbeln Olof Dyrén på Hedsbyn 13, var soldat på roten 1760–79. Han var gift med Lisa Nilsdotter (1738–1809) från Storkågeträsk 1. Makarna, som var barnlösa, bodde sedan på Böle 2.

Jon Olofsson (1758–1808) från Kusmark 15 tjänstgjorde på roten 1780–86. Han blev kasserad för att han var sjuklig och svag. Han blev sedan nybyggare i Sandfors.

Nils Nilsson (1763–1818), som var en son till Nils Larsson från Innervik 18, innehade roten 1786–1801. Han var gift med Katarina Olofsdotter (1753–1834) från roten 44 Sjöman, och makarna hade barnen Nils (1786–89), Olof (1788–1818), Sara (1791–91), Nils (1793–1876) samt Anna (1798–1809).

Roten 93 Kryst

Roten bytte 1748 namn till Kågström. I roten ingick hemmanen Storkågeträsk 2, 3 och Lillkågeträsk 2. Soldattorpet låg i Storkågeträsk. Johan Svensson (– 1702) från Gärdsmark 4 var soldat från 1683 i Långträsk och på roten Rejare 1695, men kom till denna rote samma år. Han gifte sig med Kerstin, som flyttade till Morön. Johan Svensson fick 1695 100 daler kopparmynt i lega.

Olof Kryst var soldat på roten från 1704 och framåt, och Anders Svensson var soldat på roten från 1708. Anders Andersson var soldat på roten 1710, och han dog sannolikt samma år i Estland.

Anders Mosesson (1691–1764) var soldat på roten 1712–44. Han gifte sig omkring 1719 med Anna Persdotter (– 1748) från Storkågeträsk 5 och andra gången 1750 med Margareta Jönsdotter (1711–94) som troligen kom från Klutmark 10. Hon gifte sig första gången 1736 med Lars Jonsson Gös på roten 28 inom Lövängers kompani och Burträsk socken. Margareta hade sönerna Per f. 1737 och Jakob f. 1739 som bodde i Drängsmark och Kågeträsk. Anders Mosesson hade barnen Sara f. 1720, Margareta f. 1722 som möjligen dog 1731, Per (1724–1808), Johan f. 1725 som möjligen dog 1736, samt Anna f. 1728. Anders Mosesson hade 1740 28 tjänstear. 1744 inlämnades en lång avskedskrönika. Familjen bodde 1753–64 på Kyrkobordet.

Sonen Per Andersson (1724–1808) var soldat på roten 1744–52. Han blev sedan inhysesman i Kågeträsk. Han gifte sig 1751 med Margareta Hindriksdotter (1730–95) från Lillkågeträsk 2. Makarna hade barnen Anna (1751–90) som gifte sig 1777, Margareta (1752–78), Sara (1754–1833) som gifte sig 1781 och blev bosatt i Kågeträsk, Kerstin (Kristina) (1756–1821) vilken blev soldathustru på roten 119 Frimodig., Maria (1759–1847), Lars f. 1763, Magdalena (1767–1856), Maja Kajsa eller Marta (1771–1859) som gifte sig 1792 och flyttade till Lundfors, samt Britta f. 1775.

Aron Andersson f. 1734 var soldat på roten 1752–59. Han gifte sig 1757 med M. Andersdotter och makarna hade sonen Anders f. 1757. Aron Andersson blev tillfångatagen i Pommern 1759 och hördes sedan inte av.

Moses Mosesson f. 1740 från Storkåge 4 var soldat på roten 1767–86, och han gifte sig 1764 med Maria Nilsdotter (1736–85). Makarna hade barnen Margareta f. 1762 Anna (1764–91), Margareta (1765–1845), Maria (1769–73), Lisa (1772–1847), Moses Nyström f. 1775 samt Nils (1778–1833) som flyttade till Luleå socken. Moses Kågström gifte om sig med Anna Jönsdotter (1750–1809) från roten 10 Kuse, och makarna hade sonen Jonas (1787–1845).

Gabriel Christiansson (1762–1841) från Myckle 1 tjänstgjorde på roten 1786–1807. Han var gift med Anna Zackrisdotter (1763–90) från Lund 3. Makarna hade barnen Kristoffer f. 1786 som var soldat på roten 76 Frisk, Britta (1787–1858) samt Zackarias f. 1788. Gabriel Christiansson gifte om sig med Magdalena Jakobsdotter (1765–1829), och makarna hade barnen Marta Kågström f. 1796, Anna Kågström (1798–1853), Gabriel f. 1799, Stina f. 1801, Sara (1803–04), Per f. 1805 samt Lovisa Kågström (1808–90).

Roten 94 Hedman

I roten ingick hemmanen Storkågeträsk 5, Lillkågeträsk 1 och Stavaträsk 1. Soldatorpet låg i Lillkågeträsk. Jakob Andersson (– 1709) från Drängsmark 15 var soldat från 1678 och på roten 1695–1706. Han gifte sig med Britta Jonsdotter från Stavaträsk 1, och makarna hade sonen Jon f. 1699. Jakob Andersson blev korpral på roten 123 Broman 1706. Per Hedman var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Anders Andersson (1691–1768) från Bäck 4 var soldat på roten 1712–14 och på roten 1 Gädda 1715–21. Han var ägare till hemgården från 1725. Beträffande familj, se under Bäck 4.

Tomas Mattsson (1671–1730) från Lillkågeträsk 1 var soldat på roten 1715–16, då han bytte ut sig. Han var ägare till hemgården 1696–1725. Beträffande familj, se under Lillkågeträsk 1. Tomas Mattsson drucknade 1730 vid träskfiske.

Erik Östensson (1696–1748) från Fällfors 3 var soldat på roten 1716–28. Han var trossdräng 1716. Erik Östensson fick avsked eftersom ena tummen blivit styv. Han ägde hemgården 1721–48. Beträffande familj, se under Fällfors 3.

Erik Tomasson (1714–88) från Lillkågeträsk 1 var soldat på roten 1728–41, och han var ägare till Bodan 3. Beträffande familj, se under Bodan 3. Erik Tomasson hade år 1740 ca 12 tjänsteår och var bl.a. hjulmakare, timmerman och snickare.

Johan Persson (1710–42) från Innervik 13 var soldat på roten 1741–42, och han gifte sig 1734 med Kerstin Danielsdotter f. 1707 från Storkåge 1. De bodde också i Stämmingsgården. Makarna hade barnen Margareta (1736–60), Malin f. 1738 samt Kerstin f. 1740. De fick troligen också sonen Daniel som dog 1739. Familjen bodde på Storkåge 1 1753–70.

Olof Jonsson (1723–95) från Storkågeträsk 5 var soldat på roten 1742–50, och han ägde hemgården efter sin far. Beträffande familj, se under Storkågeträsk 4.

Johan Eriksson (1728–58) var soldat på roten 1750–58. Han var son till en soldat på roten 85 Fältskär. Han gifte sig 1750 med Magdalena Olofsdotter (1728–1815) från Hedensbyn 4. Makarna hade barnen Marta (– 1751), Johan (– 1752), Anna (1754–1840) samt Erik f. 1755.

Lars Karlsson (1735–88) från Stavaträsk 1 var soldat på roten 1758–88. Han gifte sig 1761 med Sara Mårtensdotter f. 1735 från Skråmträsk 3. Makarna hade barnen Katarina (1762–1823), Magdalena (1764–1818), Sara Maria (1767–70), Karl (1769–1818), Maria f. 1770, Erik (1771–1821) som blev nybyggare på Lidbacken, Olof (1774–1857) som blev nybyggare på Lidbacken, samt Kristina (1776–77).

Mats Nilsson f. 1763 var soldat på roten 1789–93. Han var son till en soldat på roten 12 Skotte.

Roten 95 Utter

I roten ingick hemmanen Storkåge 1, 2, 3 och 7. Roten bytte 1748 namn till Utterman. Korpral Per Johansson (– 1697) från Gummark 2 var soldat från 1669 och på roten 1695–97. Han gifte sig 1680 med Kerstin Persdotter. Familjen bodde på Sunnanå.

Jon Andersson var korpral på roten 1697, men han ersattes samma år med Östen Persson som kom från roten 108 Herre. Östen Persson var i tjänst fram till sin död den 18 mars 1703. Han var troligen gift med Britta Utter, som 1703 betecknades som knektänka i ett domboksprotokoll.

Erik Jönsson Tegenfeldt från Umeå kompani var korpral på roten 1703–06 och blev sedan rustmästare vid Lövångers kompani. Isak Isaksson, som varit soldat på roten 102 Junkare, var korpral på roten 1706–09. Han dog det sistnämnda året. Han var gift med Margareta Johansdotter, och familjen bodde på Storkåge 11.

Per Herre var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Jöns Persson från Burvik 2 var soldat på roten 1712–14. Han var bonde på hemgården. Beträffande familj, se under Burvik 2.

Anders Svensson (1695/6–1719) var soldat på roten 1714–19 och blev sedan förflyttad till roten 109 Brännare. Han var gift en gång och hade dottern Britta f. 1721.

Korpral Olof Johansson (1694–1765) från Hedensbyn 11, vilken tidigare varit soldat på roten 109 Brännare, tjänstgjorde på roten 1719–21 och blev sedan rustmästare med namnet Hedbom. Han bodde på Hedensbyn 11. Beträffande familj, se under Hedensbyn 11.

Korpral Olof Jonsson (1694–1741) från Falmark 18, som varit soldat på roten 37 Humla, var korpral på roten 1721–40. Han bodde på Falmark 18. Beträffande familj, se under Falmark 18. Olof Jonsson kasserades från roten 1740 eftersom han hade kräfta i underläppen. Han var laggare 1735.

Anders Olofsson f. 1718, som var en son till rotebonden Olof Larsson på Storkåge 3, blev soldat den 12 juli 1740. Han verkar dock ha blivit underkänd. Samma datum antogs Anders Persson från roten 81 Håman som tjänstgjorde 1740–42. Han dog i kriget i Finland 1742.

Korpral Lars Johansson (1711–42) från roten 5 Tjörbåga var soldat på roten mars – oktober 1742. Beträffande familj, se under roten 5 Tjörbåga. Lars Johansson dog i kriget i Finland. Hustrun Britta Jonsdotter gifte om sig med skomakaren Per Bengtsson på Kyrkobordet.

Anders Jönsson f. 1699 från roten 88 Lillkuse var soldat på roten 1742–48. Han bodde sedan på Kroksjön 2. Beträffande familj, se under Kroksjön 2.

Johan Johansson (1720–98) från Kusmark 12 var korpral på roten 1748–57. Han hade varit soldat på roten 88 Lillkuse 1742–48. Beträffande familj se Kusmark 12.

Anders Jakobsson (1732–1800) från Ostvik 7 var korpral på roten 1757–92. Han gifte sig 1757 med Eva Andersdotter (1727–68) från roten 125 Sund. Hon var tidigare gift med Jon Samuelsson (1728–56) på roten 125 Sund. Anders och Eva hade barnen Jakob f. 1763 samt Jonas f. 1766. Anders Jakobsson gifte sig för andra gången 1769 med Lisa Persdotter (1734–1800) från Hedensbyn 2. Makarna hade barnen Olof f. 1770, Jakob (1773–1837), Per (1774–1841) som blev nybyggare i Norrbäck i Lycksele socken, Anders (1776–1851) samt Johan (1779–90).

Roten 96 Tysk

I roten ingick hemmanen Storkåge 8, 13 och 17. Från 1742 ingick inte Storkåge 13 i roten. Från 1768 ingick i roten hemman från Storkåge och Ersmark. Per Hansson Tysk från Bäck 6 var soldat från 1650. Per Johansson tysk var soldat fram till 1678 och var 1695 ägare till Bäck 6. Per Persson (– 1709) från Storkåge 13 var soldat från 1678 i Ersmark och på roten 1695–1709. Han var gift med Karin Jakobsdotter (1658–1742), som troligen kom från Ersmark 11. Makarna hade barnen Per och Elsa.

Lars Nilsson, som troligen kom från Storkåge 8, var soldat på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Lars Olofsson (– ca 1712), som kom från Storkåge 17, var möjligen soldat på roten omkring 1710.

Johan Nilsson (1684–1739) från Storkåge 8 var soldat på roten 1712–13. Han var bonde på gården. Beträffande familj, se under Storkåge 8.

Jakob Andersson (1691–1741) från Böle 5 var soldat på roten 1713 och blev samma år förflyttad till roten 28 Åberg. Beträffande familj, se under roten 28 Åberg.

Per Persson (– 1715) från roten 28 Åberg och Storkåge 13 var soldat på roten 1713–15. Han var bonde på Storkåge 13. Beträffande familj, se under Storkåge 13.

Anders Olofsson (– 1718) var soldat på roten 1716–18. Han dog det sistnämnda året i Västergötland. Roten var därefter vakant fram till 1720.

Anders Svensson (1699–1736) från Degerbyn 6 var soldat på roten 1720–36. Han var bonde på Storkåge 13 och beskrevs 1735 som laggare. Beträffande familj, se under Storkåge 13.

Nils Matsson (1716–72) var soldat på roten 1737–59. Han var gift med Malin Gertsdotter (1711–99) från Bergsbyn 7. Nils Tysk var sannolikt smed eftersom han 1758 tillverkade 6 stora kyrkyxor till kyrkan. Han blev korpral 1757 och stannade hemma när kompaniet åkte till kriget i Pommern. Familjen flyttade till Drängsmark efter soldattjänsten. Makarna hade barnen Britta f. 1745, Gert (1747–1809) som var torpare i Stormark vid Drängsmark och bosatt i Fällfors från 1791, Nils f. 1750, Jakob f. 1752 samt Magdalena (1756–1821). Gert Nilsson som var hjulmakare 1771 betecknades skönskrivare och blev far till läsarhövdingen Gerhard Gerhardsson och gammelläsaren Anders Gerhardsson.

Nils Nilsson (1736–1807) från Finnfors 1 var soldat på roten 1759–68. Han lånades 1759 från roten 46 Slumpare. Nils Nilsson gifte sig 1763 med Lisa Johansdotter f. 1739. Nils Nilsson beskrevs 1768 som liten och svag. Han blev 1769 nybyggare i Myrträsk i Arvidsjaurns socken. Makarna hade barnen Magdalena f. 1764 som blev gift med Nils Ersson i Pjesker i Arvidsjaurns socken, Nils f. 1766, Nils f. 1768 som bodde i Myrträsk och blev gift med Anna Johansdotter (1772–1813) från Frostkåge 2, Jonas f. 1770, Sara (1772–73), Abraham f. 1774, Maria Elisabet f. 1776 som blev gift med Anders Ersson i Pjesker, samt Anders Myrenius f. 1780 som blev länsman och var bosatt i Lappträsk i Arvidsjaurns socken.

Anders Andersson (1745–1810) från roten 69 Örn och troligen Myckle 8 var soldat på roten 1769–80. Han gifte sig 1767 med Lisa Nilsson (1746–98) och var gift för andra gången 1764 med Margareta Jonsdotter. Anders Andersson hade barnen Anders (1774–83), Jon (1776–1852), Magdalena (1778–1849), Karl (1780–1854), Per (1782–1809), Anders f. 1786 samt Nils f. 1787. Anders Andersson var soldat på roten 83 Knipa 1767–68.

Erik Larsson f. 1751 var soldat på roten 1780–86. Han fick avsked p.g.a. att han hade avskurna tår. Per Ersson (1766–90) var i tjänst 1786–90, men dog sistnämnda år i kriget i södra Finland. Olof Gertsson f. 1755 var soldat på roten 1790–1805.

Roten 97 Wahlberg

I roten ingick hemmanen Storkåge 10 och 19. Storkåge 13 ingick i roten från 1742. Från 1768 ingick hemman från Storkåge och Boviken i roten. Per Fålsson från Storkåge 18 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Under åren 1700–09 hade en son från Storkåge 10 varit soldat på roten. Anders Persson från Frostkåge 7 var soldat på roten 1710, och han dog sannolikt samma år i Estland.

Jon Jonsson f. 1691, som troligen kom från Storkåge 10, var soldat på roten 1712–18. År 1715 blev han korpral och var 1718–19 rustmästare med namnet Berg vid Skellefteå kompani, 1719–20 vid Piteå kompani och vid Skellefteå kompani 1720–21. Jon Jonsson Berg blev bonde på Ersmark 15. Beträffande familj, se under Ersmark 15.

Tomas Philipsson (1701–83) från roten 74 Varg var soldat på roten 1720–31 samt 1735–40. Han blev bonde 1725 på Storkåge 2. Beträffande familj, se under Storkåge 2. Tomas Philipsson bytte ut sig 1731 mot sin bror. År 1740 hade han ca 16 tjänsteår bakom sig.

Brodern Johan Philipsson f. 1712 från roten 74 Varg var soldat på roten 1731–35. Han gifte sig 1737 med Sara Jonsdotter f. 1701 från Renbergsvattnet 1 i Burträsk socken. Johan Philipsson fick avsked från roten 1735 p.g.a. halsfluss som medförde halsont och svårighet att svälja. Johan Philipsson var 1735 klensmed. Han förtenade 1735 siffrorna till psalmtavlan i kyrkan samt levererade spik och lät reparera redskap i kyrkan.

Tomas Östensson (1712–84) från Norsjö 13 var soldat på roten 1740–68. Han gifte sig 1746 med Marta Östensdotter (1719–1798) från Storkåge 19 och hade barnen Östen f. 1746, Maria d. 1748, Erik f. 1749, Margareta (1750–51), Olof (1752–52), Sara f. 1753, Marta f. 1754, Karin d. 1757 samt Tomas f. 1758.

Per Andersson f. 1754 var soldat på roten 1769–81. Han gifte sig 1774 med Helena Andersdotter (1753–1788) från Myckle 8. Han blev sedan bonde i Kroksjön. Anders Persson f. 1756 från Furunäs 2 var soldat på roten 1781–87 och gifte sig med Anna Jakobsdotter.

Anders Larsson (1765–1844) från Degerbyn 3 var soldat på roten 1787–1823. Han var gift med Helena Andersdotter (1763–1844) från Skråmträsk 5. Anders Larsson blev sårad vid Anjala i södra Finland 1788. Makarna hade bl.a. sonen Anders Andersson Seger (1788–1868).

Roten 98 Berg

Roten ändrade år 1743 namn till Berggren. I roten ingick hemmanen Storkåge 4, 6 och 18 samt Östanbäck 11. Soldattorpet låg i Storkåge. Från 1768 ingick endast hemman från Storkåge i roten. Per Nilsson som kom från Böle 6 var soldat på från 1691 och på roten från 1695. Beträffande familj, se under Böle 6. Per Slumpare var soldat på roten 1706.

Moses Jakobsson Berg (– 1710), som var bonde på Storkåge 6, var soldat på roten 1710 och dog samma år i Estland. Beträffande familj, se under Storkåge 6.

Olof Mosesson (1677/79–1716) från Storkåge 4 var soldat på roten 1712–13. Han gifte sig med Mariet Olofsdotter (1672–1761) från Storkåge 17. Makarna hade barnen Kerstin f. 1704, Britta f. 1705, Moses f. 1709 samt Olof f. 1710.

Nils Eliasson f. 1694, som troligen kom från Frostkåge 4, var soldat på roten 1713–15. Jakob Mosesson (– 1719) från Storkåge 6 var soldat på roten 1715–19. Han var ogift. Nils Nilsson (– 1727) var soldat på roten 1720–27.

Olof Olofsson (1710–76) från Storkåge 4 var soldat på roten 1728–35. Han gifte sig 1737 till Porsnäs i Piteå socken där han blev gästgivare. Jon Mosesson (1705–42) från Storkåge 6 var soldat på roten 1736–42. Han gifte sig 1738 med Sara Persdotter från Drängsmark. Jon Mosesson dog i kriget i Finland den 17 september 1742. Makarna hade inga barn.

Jon Jonsson f. 1710 var soldat på roten från 1743–57. Han kom från en annan socken 1732, och ägde Storkåge 18 från 1733 och framåt. Beträffande familj, se under Storkåge 18.

Erik Olofsson (1736–81) var soldat på roten från 1758–68. Han gifte sig 1760 med Sara Nilsson (1729–91). Makarna hade barnen Olof (1761–61), Per f. 1767, Margareta f. 1770 samt Sara (1775–1848). Erik Olofsson gifte sig med Karin Olofsdotter f. 1741 från Burvik, vilken hade sonen Nils Hedman (1762–89) som 1786 gifte sig med Margareta Andersdotter från roten 20 Furman och bodde tillsammans med henne i kyrkstaden. Nils Hedman blev sedan soldat på roten 56 Sundbom.

Nils Hansson (1748–89) tjänstgjorde på roten 1770–89. Han gifte sig 1771 med Margareta Andersdotter (1750–89) från Innervik 4.

Östen Jonsson f. 1753 var soldat på roten 1790–91. Han var ogift.

Roten 99 Rejare

Roten bytte namn till Österman år 1757. I roten ingick hemmanen Storkåge 9, 21 och 24. Johan Svensson från Gärdsmark 4 var soldat på roten 1695 och for sedan till roten 93 Kryst. Per Tomasson (– 1702) var soldat på Morön från 1683 och soldat på denna rote 1695–1702. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1669–1736) från Storkåge 9 och ägde den gården.

Nils Samuelsson (1682–1758) från Storkåge 4 var soldat på roten 1704–07 och återkom från fångenskap 1722. Han ägde Storkåge 9 1702–04 och 1722–28. Beträffande familj, se under Storkåge 9.

Jakob Rejare var soldat på roten 1710. Jakob var under samma år sjuk hemma i Västerbotten. Anders Olofsson (– 1717), som möjligen kom från Storkåge 9, var soldat på roten 1712–17. Han ägde Klutmark 6 1714–17. Beträffande familj, se under Klutmark 6.

Anders Nilsson (1703–61) från Storkåge 9 var soldat på roten 1720–28, och han ägde hemgården 1728–61. Beträffande familj, se under Storkåge 9.

Lars Olofsson (1708–36) från Frostkåge 9 var soldat på roten 1728–35. Han gifte sig 1727 med Mariet Nilsson f. 1705 från Varuträsk 3. Makarna hade barnen Kerstin f. 1728 som gifte sig 1767 och flyttade ut ur socknen 1750 och 1767, Karin f. 1730 som 1753 gifte sig med Anders Johansson Bäckström på roten 110 och flytt-

tade 1766 till Glommersträsk i Arvidsjaurs socken, Olof f. 1733 som gifte sig 1755 och som var soldat i Burträsk socken, samt Maria f. 1735. Lars Olofsson var smed 1735 men var sjuk och fick därför avsked från soldattjänsten. Mariet Nilsdotter flyttade 1767 till lappmarken, och sannolikt till Glommersträsk.

Anders Jonsson (1715–42) från Östanbäck 14 var soldat på roten 1736–38. Han gifte sig 1737 med Margareta Jonsdotter f. 1713 från Storkåge 21 och blev den gårdens ägare från samma år. Beträffande barn, se under Storkåge 21.

Anders Larsson (~ 1742) var soldat på roten 1738–42. Han var ogift. Per Andersson (1724–89) från Storkåge 13 var soldat på roten 1742–57, och han var ägare till Storkåge 22 1748. Beträffande familj, se under Storkåge 22.

Jöns Jakobsson Österman (1733–1809) var soldat på roten 1757–88. Han var son till en soldat på roten 64 From, och han gifte sig 1756 med Anna Svensdotter (1727–1816) från Kusmark 23. Makarna hade barnen Jakob (1758–1843) som gifte sig 1726 och gifte om sig 1789 och flyttade till Finnträsk, Johan f. 1763, Stina (1764–66), Magdalena (1768–1840) som gifte sig 1801, samt Olof (1771–1847) som gifte sig 1792 och gifte om sig 1823 till Finnträsk.

Johan Andersson (1769–90) var soldat på roten 1788–90. Han dog i kriget i Finland den 25 januari 1790. Fredrik Jakobsson (1769–1808) från Storkåge 6 var soldat 1790–1808. Han var ogift.

Roten 100 Klint

I roten ingick hemmanen Storkåge 4, 14, 15 och 23. Olof Klint var soldat i Storkåge 1689–91. Han hade tidigare varit soldat i Byske. Johan Davidsson från Storkåge 5 var från 1683 soldat i Byske. År 1695 var han soldat på roten 120 Strand och samma år blev han förflyttad till roten 100 Klint. Han ägde Storkåge 23 1694–95. Beträffande familj, se under Storkåge 23.

Nils Klint var soldat på roten från 1704. Per Klint var soldat på roten 1710, och han dog i Estland.

Herman Gabrielsson (1674–1729) från Storkåge 23 var soldat på roten 1712–13. Han bytte ut sig från roten för att bruka gården. Han var ägare till hemgården 1700–29. Beträffande familj, se under Storkåge 23.

Jöns Johansson f. 1694, som möjligen kom från Storkåge 14, var soldat på roten 1713–16. Han var vid 19 års ålder ogift. Han var hemma i landet vid utmarschen 1716.

Sven Olofsson (1700–39) från Ragvaldsträsk 8 var soldat på roten 1716–17, på roten 70 Kwick 1717–20 och på roten 48 Krus 1720–25. Han ägde Ragvaldsträsk 1 ca 1723–39. Beträffande familj, se under Ragvaldsträsk 8.

Rekryt Jon Jonsson (~ 1718) från Storkåge 15 var soldat på roten 1717–18. Han innehade hemgården 1699–1714. Beträffande familj, se under Storkåge 15. Moses Hansson, som troligen kom från Falmark 11, var soldat på roten 1720–25 och bytte sedan ut sig.

Jakob Johansson (1700–42) från Ersmark 4 var soldat på roten 1725–42. Han ägde hemgården 1720–24 och Ersmark 6 1725–33. Beträffande familj, se under Ersmark 6.

Olof Larsson (1717–42) från Drängsmark 6 var vargeringskarl på roten 1742, och han dog på Karlskronaflottan samma år. Anders Olofsson var soldat på roten 1743.

Han var rotebonde på Storkåge 14 från ca 1724. Beträffande familj, se under Storkåge 14.

Jon Tomasson f. 1723, som föddes på Norsjö 8 var soldat på roten 1743–62. Han ägde Skråmträsk 2. Beträffande familj, se under Skråmträsk 2.

Lars Olofsson (1746–88) var soldat på roten 1762–88. Han gifte sig 1765 med Margareta Gabrielsdotter f. 1730 från Åbyn 4. Makarna hade barnen Britta (1767–1815) och Margareta (1771–1810).

Roten 101 Lustig

Roten bytte år 1757 namn till Västerbottning. I roten ingick hemmanen Storkåge 12, 20 och 22. Från 1768 ingick hemman från Storkåge och Ersmark i roten. Olof Johansson (1643–1732) från Hedensbyn 7 var soldat i Storkåge 1672–90. Han ägde Bäck 6 från 1693 och Bäck 2 från 1704 och framåt. Beträffande familj, se under Bäck 2. Olof Larsson (– 1703) var soldat från 1691 och på roten från 1695, och han var gift med Britta. Olof Larssons mor kom från Storkågeträsk 4. Anders Lustig var soldat på roten från 1704. Nils Persson var sedan soldat på roten och han var gift med Britta från Storkåge.

Per Lustig var soldat 1710 men han avskedades från roten i juni samma år. Lars Eriksson f. 1691 från Skråmträsk 1 var soldat på roten 1712–20 och på roten 68 Lamm 1720–28. Han brukade Stavaträsk 1 1728–41 och Ragvaldsträsk 1 från 1742. Beträffande familj, se under ovanstående hemman.

Erik Andersson (1700–67) från Östanbäck 2 var soldat på roten 1720–25, då han bytte ut sig. Han ägde hemgården från 1718. Beträffande familj, se under Östanbäck 2.

Jon Olofsson (1704–42), som möjligen kom från Storkåge 4, var soldat på roten 1725–42. Han var gift med Malin och makarna hade barnen Anna f. 1735, Karin f. 1737 och Karl f. 1741 som gifte sig i Umeå socken 1761. Jon Olofsson var på marknaden i Vasa stad i Österbotten 1736 för att köpa råg tillsammans med trumslagaren Erik Vikman. Jon Olofsson var smed 1735.

Johan Östensson f. 1721, som kom från Storkåge 19, var soldat på roten 1742–50. Han hade varit vargeringsman på roten 97 Wahlberg. Salomon Eriksson (1731–58) från Bergsbyn 4 var soldat på roten 1752–58. Han var gift med Sara Andersdotter från Innervik 2. Makarna hade dottern Greta (1757–1825), som blev soldathustru på roten 126 Källmark. Sara Andersdotter gifte om sig med Olof Larsson på roten 81 Håman och 80 Bjur.

Jonas Larsson (1738–1817), som var en son till en soldat på roten 14 Orre, var soldat på roten 1759–68. Han gifte sig 1762 med Lisa Johansdotter (1735–1814), som var dotter till en soldat från roten 49 Skytt. År 1768 hade han huggit av vänstra tummen och blev därför avskedad vid generalmönstringen. Jonas Larsson blev nybyggare i Myrträsk i Arvidsjaurs socken 1769. Hans styvfar Per Israelsson Käck i Glommerträsk hade insynat nybygget 1768 men överlät det till styvsonen.

Jakob Persson (1752–89) från roten 99 och Storkåge 22 Rejare tjänstgjorde 1769–84, och han var gift med Stina Olofsdotter (1755–91) från Källbomark 1. Makarna hade barnen Karin (– 1772), Per f. 1772, Marta f. 1782, Lena (1785–1872) samt Per f. 1788. Jakob Persson dog i kriget i södra Finland den 7 december 1789.

Foto 6. Soldattorpet på roten 101 Stor i Storkåge 1948–49. Foto Ernst Westerland/Skellefteå museum.

Jakob Persson (1767–1808) från Selet 1 var soldat 1790–1808. Han var gift med Margareta Davidsdotter (1765–1844) från Byske 5. Makarna hade barnen Magdalena (1792–93), Kristina (1794–98), Greta (1796–1869), Stina (1799–1871), Eva (1801–68) samt Johan Westermarck (1803–66) som blev storbonde på Degerbyn 4 och riksdagsman.

Roten 102 Junkare

I roten ingick hemmanen Storkåge 5, 11 och 16. Från 1728 ingick även Östanbäck 13 i roten. Efter 1768 ingick hemman i Storkåge och Stämmingsgården i roten. Isak Isaksson (1671–1709) från Storkåge 11 var soldat från 1683 och på roten 1695–1706. Han blev sedan korpral på roten 95 Utter. Isak Isaksson ägde hemgården 1689–1700. Beträffande familj, se under Storkåge 11.

Erik Jonsson var soldat på roten från 1707 och Olof Olofsson från 1708. Isak Isakssons son Jon/Johan Isaksson var soldat på roten 1712–25 och bytte ut sig från roten för att ta hand om hemgården som han ägde 1725–31. Johan Junkare lagade 1724 en ljuskrona som fallit ner i kyrkan, kommunionkalken samt ett oblatjärn. Beträffande familj, se under Storkåge 11. Jon Isaksson var smed 1719.

Hans Persson (1706–42) från Myckle 2 var soldat på roten 1725–42. Han gifte sig första gången med Karin Persdotter (–1737), och makarna fick barnen Petrus (1733–33), Sara (1735–35) samt Sara (1736–36). Han gifte sig andra gången 1737 med Cecilia Mosesdotter (1701–88) från Storkåge 16, och de fick dottern Sara (1738–39). Hans Persson var timmerman 1735.

Moses Mosesson (1716–79) från Storkåge 16 var soldat på roten 1742–57. Han gifte sig 1745 med Marta Mosesdotter (1710–85) från Storkåge 4, och familjen flyttade 1756 till Gagsmark 3. Beträffande barn, se under Gagsmark 3.

Jonas Gabrielsson (1735–95) från Skråmträsk 7 var soldat på roten 1757–68. Han fick avgå för att han hade fallandesjuka eller epilepsi. Han blev nybyggare i Petiknäs 1769. Han gifte sig 1757 med Maria Jonsdotter f. 1731 och makarna hade barnen Jonas f. 1758, Gabriel (1763–63), Gabriel (1765–67), Abraham (1767–67), Sara Greta (1768–1825) samt Nils Johan (1770–1837).

Johan Tjärnberg, som kom från rote 57 Tjärnberg, fanns på roten 1775–79. Han blev sedan rustmästare.

Lars Larsson f. 1758 på roten 60 Lax var soldat på roten 1781–1805, och han gifte sig 1782 med Margareta Jonsdotter f. 1753. Lars Larsson blev nybyggare i Mossaroträsk. Makarna hade barnen Lars f. 1783, Sara (1784–1871), Nils (1787–1809), Inga (1788–1858), Jonas (1793–93), Anders f. 1794 samt Jonas f. 1796.

Roten 103 Knabb

Roten bytte namn till Norrlänning år 1757. I roten ingick hemmanen Boviken 1 och 3. Från 1768 ingick hemman från Norrböle och Morön i roten. Per Philipsson, som troligen kom från Ragvaldsträsk 1, var soldat i Boviken från 1685 och framåt. Han var ägare till Skråmträsk 8 1685–95. Beträffande familj, se under Skråmträsk 8.

Johan Johansson var soldat på roten från 1697 och framåt. Erik Knabb, som möjligen kom från Boviken 3, var soldat på roten från 1704. Olof Olofsson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Lars Andersson (1682–1742) från Boviken 1 var soldat på roten 1712–14 och han var ägare till hemgården 1708–41. Beträffande familj, se under Boviken 1.

Olof Jönsson (1697–1715) var soldat på roten 1714–15. Olof Jonsson (– 1717) var soldat på roten 1716–17. Lars Zackrisson var soldat på roten 1717 men blev kasserad. Därefter var roten vakant fram till 1720.

Lars Eriksson (Ersson) (1700–66) var soldat på roten 1720–22. Han var soldat på roten 120 Strand 1722–44, men kasserades och blev nybyggare på Hornsträsk 1 från 1745. Beträffande familj, se under Hornsträsk. Han kom möjligen från roten 24 Falk och Byske 4 där det fanns en Lars Eriksson som var född 1699. Knut Lundberg har en Lars f. 1700 på roten 104 Pipare, men det är oklart hur denne är belagd.

Jon Andersson (1703–41) från Boviken 3 var soldat på roten 1722–40. Innan dess var han soldat på roten 120 Strand 1721–22 och sedan korpral på roten 121 Lång 1740–41. Han gifte sig 1731 med Katarina Larsdotter f. 1710 från Boviken 1. Makarna hade barnen Anders f. 1732 som bodde på Boviken 3 1747–50, Britta f. 1735 som troligen var gift med soldaten Sven Hägg på roten 78, Karin (1737–1821) som 1799 gifte sig på Falmark 14, samt Margareta (1739–97) som gifte sig 1786. Jon Andersson var skräddare 1735. Katarina Larsdotter bodde en tid efter makens död på Kyrkobordet och sedan fanns hon i Byske fram till ca 1801.

Anders Andersson (1702–41) var soldat på roten 1740–41. Han var soldat på roten 117 Dunder 1722–25 och på roten 45 Gärs 1725–40. Han gifte sig 1725 med Britta Jakobsdotter (1698–1777) och makarna hade barnen Lars f. 1726 som troligen dog 1733, Anders f. 1727 som troligen dog 1730, Anna f. 1728, Johan f. 1730, Britta (1731–1819) som gifte sig 1758 och blev bondmora på Lund 2, Lars f. 1732, Mårten

(1734–58) som gifte sig 1755 och var soldat på roten 54 Järpe 1751–58, Anders f. 1736 som gifte sig 1770 och var soldat på roten 58 Dyr från 1757, samt Anna f. 1738.

Sven Mårtensson (1722–90) från Myckle 2 var soldat på roten 1742–68. Han gifte sig 1764 med Margareta Nilsson (1739–76) från Böle 11, och hade ev. gift sig första gången 1763 eller tidigare. Makarna hade barnen Anna f. 1765, Eva (1767–1834), Stina (1770–1847), Nils f. 1771, Sven Norrlänning (1772–1837) som blev ihjälstågad, samt Markus f. 1775. Sven Mårtensson var dräng på Byske 4 1764–70 och flyttade till Boviken 1770.

Olof Olofsson (1748–1815) från roten 83 Knipa var soldat på roten 1768–90. Han gifte sig 1769 med Kerstin Eriksdotter (1736–96), som kom från Bäck 7. Makarna hade barnen Olof (1770–70), Margareta (1771–72). Olof (1773–73), Olof f. 1774, Karl (1775–76), Erik (1777–77), Lars (1780–81), Maria (1798–99) samt Nils Norgren (1802–76).

Roten 104 Pipare

Roten ändrade namn till Tjärnlund år 1833. I roten ingick hemmanen Boviken 2 och 4 samt Östanbäck 9. Från 1768 ingick i roten hemman från Tjarn och Norrböle. Lars Andersson från Boviken var soldat från 1683 och på roten från 1695. Han var gift med Anna och hade sonen Anders f. 1699.

Erik Andersson från Boviken 3 var soldat på roten 1704. Han var gift med Sara Johansdotter från Ersmark 2, och de hade möjligen sonen Lars f. 1700. Man fick försträckning 1706 av Sven Pipare från Lillkuses rote Per Johansson f. 1674 från Bergsbyn 4 var soldat på roten före 1710. Han ägde Boviken 2 1700–10. Beträffande familj, se under Boviken 2. Gabriel Pipare var soldat på roten 1710 och dog sannolikt samma år i Estland.

Simon Andersson (1691–1712) från Boviken 4 var soldat på roten 1712. Sven Eriksson f. 1695 var soldat på roten 1714–20. Han blev avskedad från roten eftersom han var lam i handen. Sven Eriksson hade utom äktenskapet dottern Beata f. 1722 med änkan Valborg Matsdotter från Pyhäjoki socken i Österbotten. Dottern föddes i Ypperby i Pyhäjoki. Hennes föräldrar fick böta 1725.

Olof Nilsson (1701–72) var soldat på roten 1721–28. Han fick avsked och blev bonde på Källbomark 1 1730. Beträffande familj, se under Källbomark 1.

Jakob Tomasson f. 1706 från Lillkågeträsk 1 var soldat på roten 1728–40. Han var gift med Margareta Eriksdotter f. 1697 från Östanbäck 9, och de hade sonen Tomas (1733–34), Sara som dog 1736, samt Margareta (1738–39). Familjen flyttade till Piteå socken 1741.

Johan Svensson (1717–78), som var en son till kyrkvaktaren Sven Kräkman på Kyrkobordet, var soldat på roten 1740–57. Han gifte sig 1741 med Britta Persdotter (1712–87), och makarna hade barnen Sven Johansson Österberg (1747–1812) och Margareta (1748–93). Sven Johansson gifte sig 1776 med Katarina Hindersdotter f. 1749 från Myckle 5. Sven Johansson var mjölnare vid Lindalmströms kvarn i Stämningssgården och blev 1778 nybyggare i Avaviken i Arvidsjaurs socken.

Korpral Nils Larsson (1737–1817) från Skråmträsk 5 var soldat på roten 1757–68 och på roten 124 Forsman 1768–89. Han gifte sig 1763 med Britta Nilsson (1735–91) från Boviken 4. Makarna hade barnen Magdalena (1765–65), Lars

(1765–1808) som blev soldat på roten 79 Degerfelt, Nils (1766–69), Britta (1767–1812), Johan (1767–69), Anders (1769–69), Magdalena f. 1770, Nils (1772–1830), Anders (1773–78), Karl (1774–1857), Margareta (1777–1852), Magdalena (1777–77), Anders (1780–1830)) som var soldat på roten 110 Bäckström, samt Simon (1782–1810).

Johan Augustinsson (1723–1803) från Åbyn 2 var soldat på roten 1768, på 128 Stål 1743–44, på 124 Forsman 1744–68, och på 123 Nybyggare 1768–89. Beträffande familj, se under roten 124 Forsman.

Erik Nilsson (1749–1837) var soldat på roten 1769–1802. Han gifte sig 1776 med Marta Johansdotter (1752–1809), som var dotter till en soldat på roten 21 Bergman. Erik Nilsson hade barnen Nils (1777–1867), Johan (1778–1857), Erik (1781–82), Britta Kajsa (1782–1818), Erik (1785–86) samt Marta (1786–1871). Erik Nilsson blev sedan nybyggare i Stöverfors. Han gifte sedan om sig med Kajsa Andersdotter (1772–1836) från roten 69 Träsklind.

Roten 105 Ål

I roten ingick hemmanen Ostvik 1, 4 och 5. Jon Olofsson från Ostvik 5 var soldat från 1675 och på roten från 1695 och åtminstone till 1699. Han var gift med Anna Olofsdotter. Makarna hade sonen Jon f. 1699.

Johan Mattsson var soldat på roten från 1704. Tomas var soldat på roten från 1706, och han var gift med Mariet, som 1714 bodde på Ostvik 1.

Anders Olofsson från Östanbäck 1 var soldat på roten 1710–19 och blev korpral 1713 samt 1719 förflyttad till roten 77 Lutter. Han var gift med Britta Johansdotter från Ostvik 4 och makarna hade barnen Olof f. 1710 som sannolikt blev soldat på roten 17 Råbock i Lövångers socken och som dog 1741, Anna (1712–72) som gifte sig med Jonas Andersson på roten 116 Polack, samt Jonas f. 1726. Roten var vakant 1719–20.

Erik Jonsson var soldat på roten 1712, men han var bonde och blev utbytt när Anders Olofsson kom tillbaka, sannolikt från Estland. Jöns Johansson var soldat på roten 1720–25 och flyttade 1725 till roten 38 Palm. Beträffande familj, se under roten 38 Palm. Jöns Johansson var troligen en bror till Lars Gädde på roten 1.

Olof Olofsson (1708–42), som troligen kom från Ostvik 5, var soldat på roten 1728–42. Han dog det sistnämnda året i kriget i Finland. Olof Olofsson var ogift.

Johan Jonsson f. 1720 från Ersmark 7 var soldat på roten 1743–44. Han flyttade då till livroten 85 Fältskär. Johan Jonsson var bonde på Ersmark 7. Beträffande familj, se under Ersmark 7.

Anders Olofsson (1711–95) från Ostvik 5, som varit soldat på roten 85 Fältskär, var soldat på sin livrote 1744–49. Han gifte sig 1748 och flyttade till Burvik 8. Per Andersson f. 1730 tjänstgjorde på roten 1749–50.

Samuel Jonsson (1733–1820) från Ostvik 5 var soldat på roten 1750–79 och blev 1781 nybyggare i Stensjön. Beträffande familj, se under Stensjön. Samuel Jonsson blev fånge i Pommern 1760 och frigavs året därpå. Under kriget blev han sårad i huvudet.

Erik Jonsson (1751–92) från Ostvik 5 tjänstgjorde på roten 1780–89. Han var gift med Katarina Östensdotter (1755–1851) från roten 121 Lång. Makarna hade barnen Jonas Vikström (1782–1865) som var skomakare, Stina (1784–1874), Anna (1786–

1869) samt Östen (1788–1862). Katarina Östensdotter gifte om sig med Lars Holmbom från Ostvik 11.

Roten 106 Skråma

Roten bytte namn till Storfelt år 1748. I roten ingick hemmanen Ostvik 3, 6, 11 och 12. Från 1768 ingick i roten hemman från Ostvik och Östanbäck. Anders Mattsson från Frostkåge 6 var soldat i byn från 1683 och på roten från 1695. Han var bonde på Ostvik 3. Beträffande familj, se under Ostvik 3. Anders Mattsson dog i Polen någon gång efter 1702.

Anders Andersson (– 1710) tjänstgjorde på roten 1710, och dog den 12 september samma år i Reval i Estland.

Östen Jonsson f. 1694 från Ostvik 10 var soldat på roten 1712–18. Han blev korpral 1714, furir med namnet Palmgren 1718–21, förare 1721–22 och rustmästare 1722–26. Östen Jonsson Palmgren ägde Ostvik 10 från 1724. Beträffande familj, se under Ostvik 10. Östen Jonsson hade ägt Ostvik 9 1722–24.

Anders Andersson (1699–1750) från Ostvik 11 tjänstgjorde på roten 1720–38. Han var bonde på Ostvik 11 1735–50. Beträffande familj, se under Ostvik 11.

Johan Andersson (1712–42) från Östanbäck 2 var soldat på roten 1738–42. Han gifte sig 1738 med Margareta Jonsdotter från Burvik. Johan Andersson dog i Pernå socken i södra Finland den 7 mars 1742.

Hans Larsson (1722–58) från Östanbäck 7 innehade roten 1742–58. Han gifte sig 1745 med Karin Persdotter (1712–81) från Ersmark 11. Makarna hade barnen Lars (1745–80), Per f. 1747 som blev nybyggare i Stensjön, samt Anders f. 1751. Hans Larsson dog i Pommerska kriget den 11 oktober 1758. Hans Larsson hade haft en flickvän i Ersmark som hette Britta. År 1745 hade han på en anonym lapp fått veta att hon var "brottfälling", dvs. led av epilepsi.

Aron Andersson (1739–1825) från roten 88 Lillkuse var soldat på roten 1759–62. Han blev 1762 förflyttad till roten 110 Bäckström. Han gifte sig med Dorotea Östensdotter (1732–1801) från Ostvik 10. Aron Andersson hade barnen Anders (1765–65), Östen Boström (1766–1809), Johan (1769–69), Jonas f. 1770, Lars som dog 1770, Aron (1771–71), Aron f. 1774 samt Katarina (1775–1805). Aron Andersson gifte om sig med Anna Olofsdotter (1756–1815) från roten 62 Norberg.

Aron Östensson Storfelt (1740–1814) från Ostvik 10 var soldat på roten 1762–86. Han gifte sig 1765 med Maria Mårtensdotter (1736–1823) från Östanbäck 11. Makarna hade barnen Östen f. 1766, Katarina (1767–1814), Martin Wikström (1770–1831), Britta f. 1770 samt Maria (1776–1802).

Christier Jonsson f. 1765 från Frostkåge 13 var soldat på roten 1786–1805 och gift med Marta Esaiasdotter f. 1756 från Drängsmark 3. Makarna hade barnen Margareta (1784–84), Esaias f. 1786 som var soldat på roten 81 Håman, samt Jonas f. 1787.

Roten 107 Bonde

Roten ändrade år 1757 namn till Boström. I roten ingick Ostvik 2, 7 och 9 samt Östanbäck 12. Arvid Persson Bonde var soldat från 1683 och på roten från 1695.

Han var hemmansägare på Ostvik 9 1679–99. Beträffande familj, se under hemmanet.

Jon Bonde (1673–1759) tjänstgjorde på roten 1700–08. Sedan var han furir 1708–11. Han kom bort vid Dnjeprströmmen i juli 1709 och blev tillfångatagen. Han lyckades fly och kom hem i december 1710. Jon Bonde var sergeant 1711–12 och tog sig namnet Berg. Han var fältväbel 1712–16 och fänrik vid Piteå kompani 1716–18, då han fick avsked. Han bodde tillsammans med hustrun Magdalena Broman på Kyrkobordet 1753–56 och flyttade sedan ut ur socknen. Sista åren bodde Jon Berg på Vadstena krigsmanshus, där han avled den 12 mars 1759. Berg hade dottern Anna-Lisa f. 1712.

Hans Danielsson (1669–1764) från Östanbäck 12 var soldat på roten 1712–19. Han ägde hemgården 1703–27. Beträffande familj, se under Östanbäck 12.

Jakob Olofsson (1700–78) var soldat på roten 1719–25, då han blev utbytt. Han var bonde på Ostvik 7 från 1726 och framåt. Beträffande familj, se under Ostvik 7.

Jon Jonsson (1710–42) var soldat på roten 1725–42, då han dog i fält. Han gifte sig 1738 med Karin Andersdotter från Falmark 8. Anders Jönsson (1704–73) från Drängsmark 15 var soldat på roten 1742–44. Han var gift med Britta Olofsdotter (1699–1773) från Ostvik 2, och ägde den gården 1721–46. Anders Jönsson ansågs 1747 vara oduglig som soldat.

Jöns Andersson (1725–82) var soldat på roten 1747–48. Han kom från Ostvik 2 och brukade hemgården från 1747 och framåt. Beträffande familj, se under Ostvik 2. Sergeant Olof Jakobsson Boström (1731–1819) från Ostvik 7 var soldat på roten 1748–79. Han gifte sig 1756 med Margareta Andersdotter (1731–1806) från Ostvik 6. Makarna hade barnen Jakob f. 1757, Britta (1763–1855), Lisa (1766–1844), Nils f. 1768 samt Anders f. 1772. Möjligen är Olof Jakobsson identisk med den avskedade soldaten Boström som i början av 1800-talet i många år hade haft hand om barnundervisningen i socknen. Han hade utmärkt sig med flit och skicklighet och fick 1806 2 riksdaler ur gåvomedlen från Johan Olofsson i Boviken.

Anders Johansson (1760–89) från Östanbäck var soldat på roten 1780–89, och han var gift med Anna Jonsdotter f. 1762. Makarna hade barnen Margareta f. 1785 och Johan f. 1788.

Östen Aronsson (1766–1809), som var född på roten 11 Bäckström, var soldat på roten 1790–1808. Han var gift med Margareta Benjaminsdotter (1768–1812) från Åbyn, som var en dotter till Benjamin Abrahamsson från Drängsmark 1 som bodde i Åbyn. Östen och Margareta hade barnen Kajsa (1792–1879), Anna (1794–1855), Aron (1795–95), Britta (1796–1878), Lena (1800–44), Eva f. 1801, Ulrika (1804–83) samt Lovisa (1807–1900).

Roten 108 Herre

I roten ingick hemmanen Östanbäck 3, 6 och 14 samt Ostvik 8. Efter 1768 ingick i roten endast hemman från Östanbäck. Korpral Östen Persson (– 1703) från Ostvik 9 var soldat från 1676, och på roten 1695–96. Han blev befördrad till korpral och förflyttad till roten 95 Utter. Östen Persson var ägare till Ostvik 8 1688–1700. Beträffande familj, se under Ostvik 8.

Hans Johansson från Östanbäck 6 (– 1710) var soldat på roten 1710 och dog sannolikt samma år i Estland. Han ägde hemgården 1702–10. Beträffande familj, se under Östanbäck 6.

Per Olofsson f. 1692, som troligen kom från Östanbäck 14, var soldat på roten 1712–19. Per Olofsson blev avskedad 1719 efter att ha blivit lam i höger arm på grund av blessyrer i Strömstad.

Olof Andersson (1700–85) var soldat på roten 1719–34, då han bytte ut sig. Han ägde Östanbäck 3 från 1719. Beträffande familj, se under Östanbäck 3.

Korpral Johan Olofsson (1701–82) från Bohuslän var soldat på roten 1734–41 och 1748–57. Han gifte sig 1719 med Maria Andersdotter (– 1772), och makarna hade dottern Margareta f. 1735. Johan Olofsson blev förflyttad till roten 121 Lång år 1741, men kom tillbaka till roten 1748. Troligen är Johan Olofsson identisk med trumslagaren Johan Falbom f. 1702 från Bohuslän, vilken bodde på Kyrkobordet.

Gabriel Persson (– 1742), som kom från roten 121 Lång, tjänstgjorde på roten 1742 men dog samma år i kriget i Finland. Olof Olofsson f. 1725 var soldat på roten 1743–44, då han bytte ut sig.

Östen Andersson (1724–58) från Ostvik 8 var soldat på roten 1744–48 och på roten 121 Lång 1748–58. Beträffande familj, se under roten 121 Lång.

Abraham Abrahamsson (1737–60) från Drängsmark 1 var soldat på roten 1758–60. Abraham Abrahamsson satt i fångenskap i Pommern 1760 och dog samma år.

Johan (Jon) Jonsson f. 1742 från Ostvik 4 var soldat på roten från 1767–74. Han gifte sig 1769 med Lisa Nilsdotter f. 1740 från Fällfors 1 och blev nybyggare 1778 i Sandträsk i Arvidsjaurns socken. Makarna hade barnen Anna Greta f. 1769 som 1796 gifte sig med Per Israelsson Käck i Glommerträsk i Arvidsjaurns socken, Johan Herre (1771–1853), Jonas (1774–1854) som blev nybyggare i Hebberträsk eller Nyvall i Arvidsjaurns socken, Sara (1777–1842) som blev gift med nybyggaren i Baksjaur i Arvidsjaurns socken Johan Svensson Brännström, Elisabet f. 1780, Nils f. 1783, Lars f. 1785 samt Anders f. 1787.

Anders Johansson (1754–77) tjänstgjorde på roten 1777 men dog samma år. Han var en son till Johan Storman på roten 34.

Anders Benjaminsson f. 1760 var soldat på roten 1777–1809. Han var född utom äktenskapet och son till drängen Benjamin Abrahamsson i Byske och pigan Helena Tomasdotter från roten 89 Klockare. Anders Benjaminsson gifte sig med Lisa Andersdotter från roten 28 Åberg, och makarna hade barnen Lena (1791–1836), Anna (1793–1840), Anders Rönmark (1795–1854), Lars (1797–1809) samt Britta (1798–1809).

Roten 109 Brännare

Roten bytte 1826 namn till Bränn. I roten ingick hemmanen Östanbäck 7 och 10, samt en del ur Ostvik 9 och Ostvik 10. Från 1728 ingick i roten Östanbäck 7, 8 och 10 samt Ostvik 9. Efter 1768 ingick endast hemman från Östanbäck i roten. Korpral Anders Andersson (– 1709) från Kusmark 8 var soldat på roten 1695–1706. Han började som soldat 1683 och var en kort tid under år 1695 på roten 87 Strål. Anders Andersson kom från Brännan i Kusmark, den gård som gav namn till soldatroten. Han ägde en del av Ostvik 8 1688–95. Han gifte sig första gången med Karin Persdotter från Ostvik 9, och andra gången med Mariet Danielsdotter från Östanbäck 12.

Den sistnämnda hade en utomäktenskaplig son, Anders, tillsammans med soldaten Erik Jonsson från Ostvik. Mariet hade en faster, Mariet Hansdotter, som var gift med soldaten Erik Jonsson. Möjligen föreligger här någon sammanblandning av personer. Anders Andersson blev 1706 korpral på roten 46 Slumpare.

Per Eliasson var soldat på roten från 1707 och framåt. Per Brännare var soldat på roten 1710. Han var gift med Kerstin från Östanbäck 8. Per Brännare dog sannolikt i Estland 1710.

Erik Jonsson f. 1691 var soldat på roten 1712. Olof Johansson Hedbom (1692–1765) från Hedensbyn 11 var soldat på roten 1712–19 och på roten 95 Utterman 1719–21. Han avancerade till korpral och senare till rustmästare. Han var ägare till Hedensbyn 11 från 1721. Beträffande familj, se under Hedensbyn 11.

Anders Svensson f. 1695, som dog efter 1735, var soldat på roten 1719–21. Han var son till en soldat på roten 5 Tjörbåga. Anders Svensson var också soldat på roten 37 Humla 1721–35. Han var gift och hade barnen Britta f. 1721, Olof f. 1722, Karin f. 1726 och Sara f. 1729.

Per Jonsson (1686–41) var soldat på roten 1722–40 och på roten 44 Sjöman från 1708 och framåt. Han var son till en soldat på roten 113 Bäck. Per Jonsson gifte sig med Barbro Olofsdotter från Gammelbyn 11 i Burträsk socken, som var en dotter till Olof Håkansson och Ingrid. Makarna hade en dotter f. 1706. Per Jonsson gifte om sig med Margareta Persdotter (–1766) och makarna hade sonen Jonas (1725–40). De hade möjligen också sonen Anders f. 1723. Per Jonsson satt i rysk fångenskap 1709–22. År 1735 berättas att han är kunnig som laggare. Han hade 1740, då han tog avsked, 34 tjänsteår. I generalmönsterrullan står: "blifver för sin ålder och åtskilliga bräckligheter förafskiedat, medföljt armén i Polen samt wid Poltava blifvit fången han nu är utan hemmansbruk och näringsmedel jämbwäll så swag och bräcklig hvar till dess erhållna blesyret vid Poltava att han ej förmår med arbete sig födan förskaffa. Så är dess anhållan att blifva till underhåll i sin övriga lifstid, nådigt förhulpen". Familjen bodde på Östanbäck 7 1753–61 och flyttade sedan till Frostkåge 6.

Johan Johansson Brännare (1718–96) från Östanbäck 8 var soldat på roten 1740–41. Han ägde hemgården från 1742 och framåt. Beträffande familj, se Östanbäck 8.

Anders Persson Brännare (1722–1807) var soldat på roten från 1741–57. Han var möjligen son till soldaten Per Jonsson på samma rote. Han blev hemmansägare på Frostkåge 14. Beträffande familj, se under Frostkåge 14.

Sven Svensson (1736–1813) var soldat på roten 1757–89 och fick korprals grad. Han var son till en soldat på roten 48 Krus. Han gifte sig 1764 med Kerstin Persdotter (1739–81) från Östanbäck 7. Makarna hade barnen Magdalena (1764–1804), Sven (1767–1822), Per (1769–89), Johan Brännström (1771–99) som blev nybyggare i Sandliden och Norra Baksjaur i Arvidsjaurs socken, Lars (1776–1804), Jon (1779–1854) som blev nybyggare i Aspliden, Anders (1782–1860), Abraham (1793–1862) samt Carl (1796–98).

Per Kristoffersson f. 1763 var soldat på roten 1790–91. Han kom från Rognäs i Piteå socken och blev bonde på Källbomark 2.

Roten 110 Bäck

Roten ändrade 1757 namn till Bäckström. Till roten hörde hemmanen Östanbäck 1, 4, 5 och 15. Per Larsson var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han ägde Ös-

tanbäck 4 åren 1692–1706. Beträffande familj, se under Östanbäck 4. Nils var soldat på roten från 1704 och framåt. Per Bäck var soldat på roten år 1706. Erik Larsson tjänstgjorde på roten från 1708.

Anders Olofsson var soldat på roten år 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Per Johansson (1687–1739) från Ostvik 4 var soldat på roten 1712–14 och han var ägare till Östanbäck 15 åren 1714–39. Beträffande familj, se under Östanbäck 15.

Nils Larsson var soldat på roten 1714–17, och han dog i fält. Han kom troligen från Östanbäck 4. Johan Persson (1701–42) var soldat på roten 1720–42 och dog i fält. Han var först gift med Margareta Andersdotter (– 1739) från Hedensbyn 5 och hade tillsammans med henne barnen Margareta f. 1723 och Elsa (– 1739). Han gifte sig sedan 1739 med Cecilia Jönsdotter (1700–80), som troligen var från Drängsmark 15, och hade tillsammans med henne Per (1741–1809) och troligen Magdalena (– 1754). Johan Persson var timmerman och tunnbindare 1735.

Måns Jönsson (1715–43), som var en son till Jöns Johansson på Östanbäck 5, var soldat på roten 1742–43. Han var tidigare vargeringskarl på roten.

Anders Johansson (1723–1803) från Östanbäck 4 var soldat på roten 1743–62. Han flyttade till Glommersträsk i Arvidsjaurs socken och blev bonde där ca 1766. Han gifte sig med Katarina eller Karin Larsdotter f. 1730 från roten 99 Rejare och makarna hade tillsammans barnen Magdalena f. 1754, Johan f. 1755, Magdalena f. 1758 som gifte sig med Sven Svensson i Kåtaselet, Lars (1759–63), Katarina (1761–61), Anders f. 1762, Lars f. 1764, Olof f. 1766, Per (1767–70), Josef, Per (1770–84) och Anna Stina f. 1775.

Aron Andersson (1739–1825) från roten 88 Lillkuse var soldat på roten 1762–89. Han hade varit soldat på roten 106 Storfelt 1762. Beträffande familj, se under roten 106 Storfelt.

Nils Mikaelsson (– 1790) var soldat på roten 1789–90, och Erik Hansson f. 1772 var soldat på roten 1790–97.

Roten III Skräddare

Roten bytte namn till Lund 1780. I roten ingick hemmanen Frostkåge 1, 4, 7 och 12. Tomas Olofsson från Frostkåge 7 var soldat i byn från 1675 och på roten från 1695. Han var troligen även skräddare. Abraham Skräddare var sedan soldat på roten. Hans hustru bodde i ”staden” 1713, dvs. på Kyrkobordet.

Nils Nilsson var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Jonas Algotsson (1692–1718) från Värmland tjänstgjorde på roten 1712–18 och dog den 4 januari 1718.

Olof Zackrisson f. 1688 var soldat på roten 1718–35. Han var gift med Karin Johansdotter, som troligen kom från Östanbäck 10. Makarna hade barnen Katarina f. 1720 och Margareta f. 1724. Olof Zackrisson blev avskedad från roten 1735. Han rubricerades 1728 som snickare och 1735 som snickare och laggare.

Karl Persson (1721–42) från Frostkåge II var soldat på roten 1735–42. Han gifte sig 1739 med Marta Larsdotter, som troligen kom från Östanbäck 10. Han dog 6 september 1742 i kriget i Finland.

Erik Larsson (1723–1803), som kom från Kusmark 1, tjänstgjorde på roten 1742–44. Han lämnade tjänsten för att han behövdes i jordbruket hos sin far. Erik Larsson presenterade i sitt ställe Anders Andersson. Erik Larsson blev bonde på Kusmark 1.

Anders Andersson (1725–58) från Frostkåge 8 var soldat på roten 1744–58. Han gifte sig första gången 1749 och andra gången 1756 med Karin Olofsdotter (1707–91) från Tjärn 2 som var änka. Makarna tycks ha varit barnlösa. Anders Andersson dog 13 juli 1758 i Pommerska kriget.

Anders Eriksson (1741–1825) från Frostkåge 12 tjänstgjorde på roten 1759–64. Han tog sedan över hemmanet i Frostkåge.

Johan Jakobsson (1744–98) från Storkåge 24 var soldat på roten 1764–79. Han gifte sig 1762 med Margareta Mikaelssdotter (1735–86) från roten 113 Bäck, och makarna hade barnen Marta (1762–1823), Katarina (1764–1809), Jakob f. 1765, Helena (1766–1846), Maria f. 1769, Mikael f. 1770, Johan (1771–1809) som blev soldat på roten 113 Bäckman, Per (1774–74), Magdalena (1775–76) samt Anders (1777–79). Johan Jakobsson fick avsked 1779 då han rubricerades som "sjuklig, svag och oduglig". Han gifte om sig med Marta Jonsdotter (1739–97) från roten 121 Lång.

Jon Jonsson Lund (1760–1808) från Medle 6 innehade roten 1780–1808. Han var gift med Kristina Rutfelt (1757–1827), som var en dotter till furiren Per Rutfelt. Makarna hade barnen Jonas (1783–1806), Anna (1785–86), Per (1786–1857), Anna (1791–93), Johan (1794–1873) samt Stina (1797–1871).

Roten 112 Panna

I roten ingick hemmanen Frostkåge 2, 3, 8 och 11. Anders Jönsson Panna från Storkåge 14 var soldat i byn från 1673. Lars Olofsson från Frostkåge 3 var soldat från 1683 och på roten från 1695.

Anders Abrahamsson från Frostkåge 11 var soldat på roten från 1704. Moses Jakobsson (– 1710) från Frostkåge 2 var soldat på roten 1710. Han innehade hemgården 1709–10. Han var gift med Lisbet Persdotter (– 1741) och makarna hade dottern Kerstin. Moses Jakobsson dog sannolikt 1710 i Estland.

Jon Persson f. 1696 från Frostkåge 3 var soldat på roten 1712–14 och brukade hemgården 1715–27. Beträffande familj, se under Frostkåge 3.

Anders Holgersson (1695–1773) från Hedensbyn 8 var soldat på roten 1714–44 och flyttade 1720 till Frostkåge 8 och brukade den gården till 1731. Beträffande familj, se under Frostkåge 8. Anders Holgersson var laggare 1735.

Erik Andersson (1724–96) var soldat på roten 1744–57. Han var son till soldaten Anders Holgersson och blev bonde på Frostkåge 9. Beträffande familj, se under Frostkåge 9.

Johan Olofsson (1736–1805) från Ostvik 5 var soldat på roten 1757–88. Han gifte sig 1768 med Marta Andersdotter (1733–1809) från Norsjö 4. Makarna var barnlösa.

Johan Eriksson (1765–1826) från Frostkåge 3 tjänstgjorde på roten 1789–1801. Han var gift med Britta Larsdotter (1770–1839) från Drängsmark 14. Makarna hade barnen Lars (1795–1845), Stina (1796–1809), Sara (1799–1861), Johan (1802–67), Britta (1804–74), Karl (1806–77), Olof f. 1808, Stina f. 1811, Aron (1815–16) samt Aron f. 1818 som flyttade till Pilträsk i Arvidsjaurs socken. Johan Eriksson blev år 1800 nybyggare i Aspliden och flyttade sedan till Fällfors.

Roten 113 Bäck

Roten ändrade namn till Bäckman år 1748. I roten ingick hemmanen Frostkåge 5, 6, 13 och 14. Från 1768 ingick hemman från Frostkåge och Ostvik i roten. Mårten Jonsson var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han var gift med Sigrid. Per Jonsson f. 1686 var soldat på roten 1706–07, och han blev sedan förflyttad till roten 44 Sjöman.

Lars Nilsson Bäck (– 1709) från Drängsmark 3 var soldat på roten 1707–09 och han dog det sistnämnda året i slaget vid Poltava. Han var gift med Britta Larsdotter (ca 1680–1760) från Frostkåge 6. Beträffande barn, se under Frostkåge 6.

Herman Jonsson från Gagsmark 4 var soldat på roten 1710 och han dog troligen samma år i Estland. Han ägde föräldragården från 1695 och framåt och Frostkåge 14 1709–10. Beträffande familj, se under Gagsmark 4.

Olof Persson (1691–1769) från Frostkåge 6 var soldat på roten 1712–16 och 1719–21. Han ägde hemgården 1709–44. Beträffande familj, se under Frostkåge 6.

Jakob Andersson, som dog 1718 i fält, var soldat på roten 1721–41 och dog i fält. Mikael Olofsson (1703–41) från Frostkåge 9 var soldat på roten 1721–41 och dog i fält. Han var gift första gången med Anna och makarna hade dottern Kerstin f. 1725. Mikael Olofsson gifte sig 1727 med Cecilia Hermansdotter (1703–90) från Gagsmark 4. Makarna hade barnen Kristina f. 1727, Olof f. 1729 som 1752 flyttade till Piteå socken och gifte sig året därpå med Karin Jonsdotter från Blåsmark 7, Anna (1734–36), Margareta (1735–86) som 1762 gifte sig på roten 111 Skräddare, Magdalena f. 1736 som gifte sig 1760 och blev soldathustru på roten 121 Lång, Malin f. 1737 samt Katarina f. 1739 som flyttade till Blåsmark 7 i Piteå socken 1760. Makarna hade sannolikt också sonen Herman Mikaelsson f. 1731, vilken sades vara från Skellefteå socken, och han gifte sig i Piteå socken 1754 med Sara Johansdotter f. 1736 från Blåsmark. Herman och Sara bosatte sig på Tällträsk 1 och sedan på Roknäs 7. Efter Mikael Olofssons död flyttade Cecilia Hermansdotter till systemen och svågern på Kusmark 5. Hon bodde på Frostkåge 6 1753–70.

Jonas Andersson (– 1743) var soldat på roten 1742–43. Han for till Stockholm 1742 och dog 1743. Jakob Andersson var soldat på roten under 1743.

Olof Nilsson (1726–58) var soldat på roten 1743–58. Han var en utomäktenskaplig son till Nils Olofsson på Byske 1 och pigan Sara Persdotter från Falmark. Olof Nilsson gifte sig med Britta Johansdotter (1710–98), som i sitt tidigare äktenskap med en Lars hade döttrarna Katarina (1735–1820) som blev gift med Johan Johansson i Falträsk i Lycksele socken och Margareta (1736–90) som 1763 gifte sig med Anders Eriksson på Frostkåge 12. Makarna hade barnen Sara (1746–47), Johan f. 1746, Adam (– 1749), Eva (– 1749), Britta (1750–1833) som blev gift 1794, Eva f. 1755 samt Adam (– 1756).

Jonas Jonsson (1737–1825) från Ostvik 4 var soldat på roten 1759–89. Han gifte sig 1760 med Kerstin Jonsdotter (1727–1803) från Drängsmark 15, som tidigare hade gift sig 1753 på roten Lång. Makarna hade barnen Stina f. 1762, Margareta (1763–1813), Jonas (1765–1840), Britta (1767–1800) och Östen (1770–1810) som var soldat på roten 20 Furman 1790–1810. Jonas Jonsson gifte om sig med Maria Andersdotter (1768–1846) från Piteå.

Jonas Adamsson var soldat på roten 1789–94, och han var gift med Helena Johansdotter.

Roten 114 Dubblare

Roten ändrade 1748 namn till Stålberg. I roten ingick hemmanen Drängsmark 2, 3 och 6. Från 1768 ingick i roten hemman från Norrlångträsk. Anders Olofsson Dubblare (– omkring 1680) från Byske 7 var soldat omkring 1667–79. Han ägde hemgården 1679–80.

Johan Johansson Dubblare (– 1708) från Drängsmark 2 var soldat från 1691 och på roten 1695–1707. Han ägde hemgården från 1695. Beträffande familj, se under Drängsmark 2. Johan Johansson blev 1707 korpral på roten 77 Lutter.

Nils Jonsson var soldat på roten från 1708. Han var troligen gift med Anna f. 1675 som 1722 bodde på Drängsmark 6. Nils Persson Dubblare (1695–1745), som sannolikt kom från Bäck, var soldat på roten 1712–25. Han gifte sig med änkan på Drängsmark 3, Karin Olofsdotter f. 1695, och var den gårdens ägare 1725–39.

Anders Danielsson (1706–41) från Drängsmark 4 var soldat på roten 1725–41. Han var gift med Sara Nilsson f. 1709 från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Margareta f. 1731 som gifte sig 1768 på Hedensbyn 13, Britta f. 1733 som gifte sig 1763, Karin f. 1734 samt Daniel f. 1737. Jonas Andersson (– 1742) tjänstgjorde på roten 1742 och dog samma år i kriget i Finland.

Anders Olofsson f. 1725 från Östanbäck 3 var soldat på roten 1743–68. Han gifte sig 1749 med Britta Persdotter (1719–91). Vid 46 års ålder tog Anders Olofsson avsked från soldattjänsten. Han var skomakare på 1790-talet.

Karl Olofsson (1744–1813) från Kusmark 15 var soldat på roten 1769–81 och han blev nybyggare i Norra Bastuträsk 1777. Beträffande familj, se under Norra Bastuträsk.

Östen Östensson (1762–88) från Fällfors 3 var soldat på roten 1781–88, och han var gift med Anna Jonsdotter (1753–1844), som var en dotter till Jonas Jonsson på roten From. Makarna hade barnen Sara (1781–1824), Kajsa (1784–1868) och Östen (1787–1865). Östen Östensson var smed 1783. Anders Olofsson (1763–90) tjänstgjorde på roten 1789–90 och dog det sistnämnda året i kriget i Finland.

Roten 115 Smed

Roten bytte namn till Vallon 1757. I roten ingick hemmanen Drängsmark 1, 8 och 11. Från 1699 ingick Drängsmark 10 i roten. Jöns Östensson (1665–1740) från Drängsmark 1 var soldat från 1689 och på roten 1695–96. Han var bonde på Drängsmark 1 1699–1726. Beträffande familj, se under Drängsmark 1.

Hans Persson tjänstgjorde på roten 1696–97 och Nils Persson från 1697. Lars Jonsson (– ca 1707) från Morön 4 var soldat på roten därefter. Han var gift med en Persdotter från Drängsmark 6 och sedan med Märta Andersdotter från Hedensbyn 4.

Jon Persson tjänstgjorde på roten från 1708. Han eller föregångarna på roten Hans eller Nils Persson var från Falmark 20. Olof Olofsson (1692–1718) var soldat på roten 1712–18. Han dog det sistnämnda året i Strömstad. Roten var därefter vakant fram till 1720.

Abraham Jönsson (1699–1752) från Drängsmark 1 var soldat på roten 1720–26. Han blev sedan bonde på hemgården. Beträffande familj, se under Drängsmark 1. Abraham Jönsson bytte ut sig från roten 1726.

Erik Jönsson (1708–42) från Drängsmark 1 tjänstgjorde på roten 1726–42. Erik Jönsson dog i kriget i Finland den 14 oktober 1742. Han fick 1728 med Margareta Davidsdotter i Drängsmark ett utomäktenskapligt barn som dog. Erik Jönsson som var ogift fick 1731 dottern Britta Maria (1731–1808) med Karin Olofsdotter från Myckle. Bägge personerna tjänade då hos kapten Alexander Magnus Dahlberg i Degerbyn. Dottern växte upp i kyrkstaden hos modern och gifte sig med Anders Johansson på Degerbyn 7. Erik Jönsson gifte sig sedan med Margareta Eriksdotter eller Larsdotter.

Abraham Olofsson f. 1706 från Stämmingsgården 2 var soldat på roten 1742–44. Han noterades vara oduglig 1744 och kasserades från roten. Han fick betala tillbaka bilegan på 50 daler kopparmynt till roten. Abraham Olofsson blev bonde på Degerbyn 7. Beträffande familj, se under Degerbyn 7.

Jakob Nilsson (1721–93) tjänstgör på roten 1744–47. Han hade tidigare tjänstgjort på roten 78 Hägg. Jakob Nilsson kom från Drängsmark 13 och blev bonde på Furunäs 3. Beträffande familj, se under Furunäs 3.

Mattias Johansson (1730–58), som var född på roten 119 Frimodig, var soldat på roten 1747–58. Han var gift med Anna Svendsdotter (1729–1803) från Drängsmark 11, och makarna hade dottern Lisa (1756–1831). Anna Svendsdotter gifte om sig med Olof Svensson på Kusmark 5. Mattias Johansson dog i Pommerska kriget 1758. Mattias Johanssons mor Lisbeta Östensdotter hade 1745 tecknat kontrakt med Jakob Nilsson att sonen Mattias skulle gå som soldat för roten i framtiden. Hon och barnen fick bo i torpet och fick en penningssumma. Sedan försökte Mattias göra sig fri från kontraktet, dock utan att lyckas.

Jonas Jonsson (1730–82) från Drängsmark 15 var soldat på roten 1759–79. Han gifte sig 1763 med Britta Johansdotter (1735–1809) från roten 119 Frimodig, och makarna hade barnen Johan f. 1764, Jon (1767–1825) som blev soldat på roten Dunder, Katarina (1769–1855), Lisa (1774–1857) samt Per (1776–1842).

Kristoffer Andersson (1760–1808) från Degerbyn 7 var soldat på roten 1780–1808. Han var gift med Maja Stina Sundström (1753–1844), som var en dotter till fältväbeln Jonas Sundström på Kyrkobordet. Makarna hade barnen Anders (1783–83), Maria f. 1784, Stina (1785–1868), Jonas (1786–86), Anna (1787–1873), Eva (1788–89), Jonas (1791–92), Karl (1792–93), Eva (1793–94), Eva f. 1794, Karl (1795–97) samt Kristoffer (1797–98).

Roten 116 Polack

I roten ingick hemmanen Drängsmark 5, 14, och 16. Jakob Andersson från Drängsmark 16 var soldat från 1675 och på roten 1695–1704 och ägare till hemgården från 1688. Beträffande familj, se under Drängsmark 16.

Olof Persson (– 1710) från Drängsmark 14 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland.

Anders Jakobsson (1685–1752) från Drängsmark 16 var soldat på roten 1712–16, då han bytte ut sig, och han ägde hemgården 1709–41. Beträffande familj, se under Drängsmark 14.

Johan Sigfridsson (1690–1752) från Österbotten var soldat på roten 1716–44 och beskrevs 1744 som gammal och svag. Han var gift med Anna Johansdotter.

Jonas Andersson (1711–88) från Östanbäck 2 var soldat på roten 1746–49. Han var ägare till Ostvik 4 från 1733. Beträffande familj, se under Ostvik 4.

Sonen Anders Jonsson (1732–1810) var soldat på roten 1749–89. Han blev fånge i Lovitz 1758, men kom tillbaka från fångenskapen 1762. Han hade 15 tjänsteår bakom sig vid 40 års ålder. Han gifte sig 1754 med Britta Abrahamsdotter f. 1733 från Drängsmark 1. År 1765 gifte han om sig med Sara Karlsdotter (1746–90) från Drängsmark 9. Tredje hustrun hette Marta Jönsdotter (1740–98) från Storkåge 15 och fjärde hustrun hette Maria Danielsdotter (1746–1816) från Drängsmark 4, och hon gifte sedan om sig med Mårten Jakobsson på roten. Anders Jonsson hade barnen Jonas Marklin (1756–1819), Lisa f. 1757, Karl f. 1766, Anders f. 1767, Johannes (1768–1840) som var soldat på roten 75 Medelström, Kristoffer f. 1770 som troligen var soldat på roten 121 Lång och dog 1789 i kriget i södra Finland, Anna (1771–1811), Per (1774–74), Adam f. 1775, Erik (1776–88), Katarina (1777–1852), Sara f. 1778, Greta (1780–1862), Sara f. 1781, Natanael f. 1782, Marta (1784–1867), Per f. 1786 samt Eva f. 1787. År 1789 hade Anders Jonsson 8 söner och 6 döttrar i livet och 5 av sönerna var soldater.

Mårten Jakobsson (–1789) var soldat på roten 1789, och han var gift med Maria Danielsdotter (1746–1816), som varit gift med företrädaren på roten.

Jon Jonsson (1763–1818) från Drängsmark 5 var soldat 1790–95, och han var gift med Katarina Svendsdotter (1767–1845) från Falmark 11B. Makarna var barnlösa.

Roten 117 Dunder

I roten ingick hemmanen Drängsmark 4, 7 och 15. Olof Andersson från Drängsmark 15 var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Britta och hade sonen Anders f. 1699.

Jon Olofsson Lång (1691–1778) från Hjoggböle 1 var soldat på roten 1712–19 och på roten 121 Lång 1719–28. Han var ägare till hemgården 1655–90. Beträffande familj, se under Hjoggböle 1.

Elias Olofsson f. 1690, som troligen kom från Byske 5, var soldat på roten 1719–22 och på roten 121 Lång 1712–19. Han var gift. Anders Andersson (1702–41) var soldat på roten 1722–25 och på roten 45 Gärs 1725–40. Han gifte sig 1725 med Britta Jakobsdotter (1698–1777). Makarna hade barnen Britta f. 1731 som 1758 gifte sig på Lund 2, Mårten f. 1734 som gifte sig 1775 och var soldat på roten 54 Järpe samt Anders f. 1736 som gifte sig 1770 och var soldat på roten 58 Dyr från 1757.

Nils Olofsson Dunder (1700–41) från Drängsmark 7 var soldat på roten 1725–41. Han gifte sig 1731 med Malin Nilsson (1710–90) från Drängsmark 13. Makarna hade barnen Sara (1732–88) som gifte sig 1751 på Fällfors 3, Nils (1733–1804) som gifte sig 1776 och blev nybyggare i Svanström, samt Ingeborg (1738–1810) som gifte sig 1758 på Fällfors 1. Malin Nilsson gifte om sig 1750 på Fällfors 1 och 1765 på Norrlångträsk 2. Nils Olofsson betecknades som skytt 1735. Jöns Jonsson (1721–42) från Drängsmark 15 var soldat på roten 1742, och han dog samma år i kriget i Finland.

Johan Danielsson (–1743), som var rotebonde på Drängsmark 4, var soldat på roten 1743 och han dog samma år i kriget i Finland. Olof Jonsson (1726–60) från Drängsmark 15 var soldat på roten 1743–60. Han gifte sig 1755 med Margareta

Andersdotter (1733–89) från Kusmark 14 och makarna hade döttrarna Katarina (1756–82) och Stina (1758–1811) som var gift med nybyggaren i Raggsjö, Johan Tillberg Norman.

Anders Johansson f. 1742 från Frostkåge 2 var soldat på roten 1761–63. År 1762 fick han sonen Johan med Britta Abrahamsdotter på roten 116 Polack och 1763 fick han sonen Aron med soldatänkan Magdalena Lundström på roten 73. År 1764 fick han sonen Abraham med Britta Abrahamsdotter. Anders Johansson flyttade 1764 till Luleå socken där han var pipare och tog sig namnet Dunderberg.

Per Larsson (1737–1814) tjänstgjorde på roten 1767–89 och blev nybyggare i Orrtjärn 1786. Beträffande familj, se under Orrtjärn.

Jon Jonsson (1767–1825), som kom från roten 115 Vallon, var soldat på roten 1789–90. Han var gift första gången med Sara Larsdotter (1767–1809) från roten 76 Frisk och andra gången med Stina Olofsdotter (1779–1850), som var en dotter till Olof Schelfting från Frostkåge 3.

Roten 118 Tröger

I roten ingick hemmanen Drängsmark 9, 12 och 13. Från 1768 ingick i roten hemman från Drängsmark och Frostkåge. Roten bytte 1757 namn till Tapper. Per Nilsson, som kom från Drängsmark 13, var soldat från 1683 och på roten från 1695. Han var gift med Cecilia och hade barnen Anna f. 1687 som var gift med Anders Persson från Tåme 3, och Sara f. 1700. En Cecilia Tröger bodde 1753–55 på Kyrkobordet och hon dog det sistnämnda året. Dottern Malin bodde med henne. Lars var soldat på roten från 1704. Johan var soldat på roten 1710 och kasserades från roten samma år.

Nils Jakobsson (1685–1755) tjänstgjorde på roten 1712–20. Han var bonde på Drängsmark 13. Beträffande familj, se under Drängsmark 13.

Anders Nilsson (1700–42) från Kusmark 14 var soldat på roten 1720–42. Han var gift med Mariet Jakobsdotter, som troligen kom från Drängsmark 13. Anders Nilsson dog i kriget i Finland.

Anders Olofsson (1719–89) var soldat på roten 1742–48 och var bonde på Degerbyn 6. Beträffande familj, se under Degerbyn 6. Anders Olofsson hade fel på högra ögat och högra foten och fick därför avsked. Han var tvungen betala tillbaka 50 daler kopparmynt av legan.

Östen Johansson f. 1731 från roten 119 Frimodig tjänstgjorde på roten 1748–78. Han var gift med Marta Olofsdotter f. 1738 från Hedensbyn 13. Makarna hade barnen Nils f. 1754, Östen f. 1756 och Lars f. 1759. Östen Johansson hade 1759 ca 10 tjänsteår bakom sig och var 27 år. Han blev korpral 1758. Östen Johansson hade då fel på högra ögat, men det vänstra fungerade så han stannade kvar i tjänst. Östen Johansson blev rustmästare 1767 och kallade sig Segerstedt. Han fick nu lönen från roten. Roten blev vakant 1778.

Jon Jonsson f. 1755 var soldat på roten 1779–89. Möjligen blev han sjuk eller skadad i kriget i södra Finland. Jon Jakobsson f. 1762 tjänstgjorde på roten 1790–1807. Han var gift med Marta Johansdotter.

Roten 119 Frimodig

I roten ingick hemmanen Fällfors 1, 2, 3 och 4. Från 1768 ingick i roten hemman från Fällfors och Norrlångträsk. Abraham Persson Frimodig (– ca 1702) var soldat från 1683 och på roten från 1695. Han ägde Fällfors 4 åren 1680–1700. Beträffande familj, se under Fällfors 4.

Herman Johansson Frimodig var soldat på roten från 1705 och framåt. Han var ägare till Fällfors 4 1702–03. Beträffande familj, se under Fällfors 4.

Ambrosius Nilsson (1660–1710) från Drängsmark 10 var soldat på roten 1710. Han var ägare till Fällfors 1 1700–10. Beträffande familj, se under Fällfors 1. Ambrosius Nilsson dog sannolikt 1710 i Estland.

Sven Andersson f. 1684 var soldat på roten 1712–28 och han var gift. Sven Andersson var sjuk i kvarteret år 1713. År 1719 hade han 8 tjänsteår och var ogift. År 1728 tog han avsked från tjänsten.

Johan Mattsson (1712–41) från Torneå socken var soldat på roten 1728–41. Han gifte sig 1729 med Lisbeta Östensdotter (1708–90) från Fällfors 3. Makarna hade barnen Mattias (1730–58) som var soldat på roten 115 Smed från 1747, Östen Segerstedt (1733–1802) som var soldat på 118 Tröger och sedan rustmästare i Drängsmark, Britta (1735–1809) som gifte sig 1763 och blev soldathustru på roten 115 Smed, samt Lisa (1738–77) som var piga och var bosatt i Fällfors och Gummark. Lisbeta Östensdotter bodde 1753–70 på Fällfors 1.

Per Gabrielsson (1714–99) från Åbyn 4 var soldat på roten 1742–44, och sedan var han soldat på roten 123 Broman 1744–46. Han övertog hemmanet efter fadern. Beträffande barn, se under Åbyn 4.

Östen Nilsson (1727–58) från Fällfors 1 var soldat på roten 1747–58. Han gifte sig 1753 med Katarina Palmgren f. 1727 från Ostvik 10, och hon gifte om sig 1761 till Fällfors 4. Makarna hade barnen Nils f. 1752 som blev soldat på samma rote som fadern, Östen f. 1755 samt Lars f. 1758 som blev soldat på roten 122 Fiskare.

Tomas Eriksson (1737–1805) från Fällfors 3 var soldat på roten 1758–74. Han fick avsked på grund av att han fått ett hugg i foten och blivit oduglig till tjänst, och blev i stället nybyggare i Stryckfors 1775. Beträffande familj, se under Stryckfors.

Nils Östensson (1753–89) var soldat på roten 1777–89. Han var en son till Östen Nilsson på roten och var gift med Kristina Persdotter (1756–1821) från roten 93 Kågström. Makarna hade barnen Östen (1779–1862), Kajsa (1782–1869), Per (1786–87) samt Nils (1787–1868). Nils Östensson dog 1789 i kriget i södra Finland.

Jakob Andersson (1755–90) från Gagsmark 1 tjänstgjorde på roten 1790, och han dog samma år i kriget i Finland. Han var gift med Margareta Olofsdotter (1766–1809) från Boviken 2. Makarna hade dottern Lisa (1790–1874). Margareta Olofsdotter gifte om sig med Anders Rolig, på roten 126.

Roten 120 Strand

I roten ingick hemmanen Byske 1, 2 och 4. Från 1768 ingick hemman från Byske och Åbyn i roten. Hindrik Andersson från Byske 4 var soldat från 1689 och på roten från 1695. Han var gift med Karin. Johan Davidsson (– 1694), som troligen kom från Storkåge 5, var soldat 1695, men han blev flyttad till roten 100 Klint eftersom han ägde Storkåge 23.

Johan Johansson tjänstgjorde sedan på roten och var gift med Karin Nilsson f. 1673 från Byske 1. Makarna hade sonen Johan f. 1707, som blev soldat på roten 127 Kålare.

Anders Nilsson var soldat på roten 1709–10. Han var gift med Malin Johansson f. 1709 från Morön 1. Anders Nilsson dog i Estland den 19 augusti 1710.

Lars Davidsson (1692–1749) från Byske 4 tjänstgjorde på roten 1712–20. Han gifte sig 1721 med Malin Svensdotter (1702–84), och makarna hade barnen David f. 1723, Kerstin f. 1732 samt Johan f. 1733. Lars Davidsson blev avskedad från roten 1720 eftersom han var lam i handen.

Anders Andersson var soldat på roten ett dygn 1721. Jon Andersson f. 1703 från Boviken 3 tjänstgjorde på roten 1721–22 och blev förflyttad till roten 103 Knabb. Beträffande familj, se under roten 103 Knabb.

Lars Eriksson (1700–66) från roten 103 Knabb var soldat på roten 1722–44 och flyttade 1745 till Hornsträsk 1 och tog upp ett nybygge som legat öde en tid. Lars Ersson Strand var ägare till Hornsträsk 1 1745–65. Beträffande familj, se under Hornsträsk 1. Åren 1728 och 1735 betecknades Lars Eriksson som snickare. Lars Eriksson var 1744 sjuklig och kasserades från roten. Lars Eriksson verkar inte ha haft några släktingar i Skellefteå socken. Olof Olofsson f. 1722 var soldat på roten 1747–49. Johan Johansson (1727–58) tjänstgjorde på roten 1749–58. Han dog i Pommerska kriget och var ogift.

Erik Andersson (1733–1809) från Ostvik 8 var soldat på roten 1761–86. Han gifte sig 1778 med Katarina Östensdotter Buller (1735–91) från Nolbyn 5 i Lövsångers socken. Makarna hade dottern Sofia (1780–1858).

Anders Andersson (1761–1831) från roten 121 Lång tjänstgjorde på roten 1786–96. Han var gift med Stina Johansson (1770–1846) från Storkågeträsk 4. Makarna hade barnen Helena (1791–1875), Johan (1793–1839), Anders Strandberg (1794–1885), Kristina (1796–99), Olof (1797–98), Margareta (1799–1800), Nils (1801–09), Per f. 1804, David (1806–07) samt Anna (1808–75).

Roten 121 Lång

I roten ingick hemmanen Byske 5 och 7 samt Norrlångträsk 1. Från 1768 ingick i roten hemman från Byske och Ostvik. Elias Persson (– före 1701) var soldat från 1683 och på roten 1695–1700, och han var gift med Mariet Olofsdotter från Byske 4. Makarna hade sonen Olof.

Nils Nilsson från Norrlångträsk 1 var soldat på roten från 1704, och Jon Lång var soldat 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland. Elias Olofsson (Olsson) f. 1690, som troligen kom från Byske 5, var soldat på roten 1712–19, och på roten 117 Dunder 1718–22. Elias Olofsson var gift.

Korporal Jon Olofsson (1691–1778) från Hjöggböle 1 var soldat på roten 1719–28. Han var soldat på 117 Dunder 1711–18 och ägare till hemgården 1730–62. Jon Olofsson var skomakare 1719.

Erik Danielsson f. 1709 från Drängsmark 4 var soldat på roten 1728, på roten 75 Orre samma år, och på roten 45 Gärs från 1740.

Korporal Erik Nilsson (1698–1740) från Kusmark 3, vilken tidigare tjänstgjort på roten 75 Orre, var soldat på roten 1714–28. Han gifte sig 1722 med Elisabet Andersdotter f. 1705 från Medle 3. Makarna hade barnen Anders f. 1724, Nils f. 1726,

Britta f. 1729, Margareta (1731–32), Margareta (1733–1823) som blev gift till Ersmark 12, Lisbet (1736–1825) som gifte sig 1764 och blev nybyggarhustru i Åselet, samt Kerstin (1739–1809). Erik Nilsson var laggare 1735. Elisabet Andersdotter bodde efter makens död på Medle 3, men flyttade ut ur socknen 1774.

Jonas Andersson (1703–41) från Boviken 3 var soldat på roten 1740–41, på roten 120 Strand 1721–22, och på 103 Knabb 1722–40. Beträffande familj, se under roten 103 Knabb. Jonas Andersson dog i slaget vid Villmanstrand den 23 augusti 1741. Hustrun Katarina Larsdotter bodde 1753–70 på Kyrkobordet.

Korpral Johan Olofsson f. 1702 från Bohuslän var soldat på roten 1741–48 och hade tidigare varit soldat på roten 108 Herre 1734–41. Han blev sedan åter soldat på roten 108 Herre 1748–57. Han var gift med Maria Andersdotter (–1772). Johan Olofsson som troligen hade namnet Falborn hade varit pipare och bott på Kyrkobordet. Beträffande barn, se under Kyrkobordet. Han uppgavs 1744 vara så liderlig att han var oduglig till tjänstgöring, men han lovade att han skulle bättra sig och fick därför fortsätta som soldat.

Östen Andersson (1724–58) från Ostvik 8 var soldat på roten 1748–58 och på roten 108 Herre 1744–48. Han var gift med Kerstin Jonsdotter (1727–1803) från Drängsmark 15, och de hade barnen Anna (1755–1814) och Katarina (1755–1851) som blev gift på roten 105 Ål. Östen Andersson dog i Pommerska kriget 1758. Kerstin Jonsdotter gifte om sig med en soldat på roten 113 Bäckman.

Anders Olofsson (1733–1807) från Källbomark 1 var soldat på roten 1759–89. Han gifte sig 1760 med Magdalena Mikaelssdotter (1736–1809), som var dotter till en soldat på roten 113 Bäck. Makarna hade barnen Anders (1761–1831), Olof (1763–1833), Per (1765–1843) som blev soldat på roten, Kristina f. 1767, Anna (1774–1860) samt Nils (1776–1859). Anders Olofsson Lång ansökte 1769 om att få ta upp nybygget Bjurselet.

Christoffer Andersson var soldat på roten 1789 och dog samma år i kriget i södra Finland. Han var troligen född 1770 och var en son till soldaten Anders Polack på roten 116.

Per Andersson (1765–1843) från roten tjänstgjorde 1790–1800. Han var gift med Marta Olofsdotter (1763–1842) från roten 73 Lundström. Makarna hade barnen Lena (1794–1871), Anders (1795–1867), Anna (1797–1809), Stina (1798–1841), Eva (1800–00), Eva (1801–87), Sara (1803–71) samt Lovisa (1808–1900).

Roten 122 Fiskare

I roten ingick hemmanen Tåme 1, 2 och 3 samt Byske 3. Från 1768 ingick hemman från Tåme och Kinnbäck i roten. Soldattorpet låg i Tåme. Peder Fiskare från Morön var soldat 1662. Därefter var Jakob Fiskare från Frostkåge soldat. Han var gift med Karin, och makarna hade dottern Kerstin Jakobsdotter f. 1671 som gifte sig 1690 på Tåme 1.

Jon Jakobsson var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Lisbet Hermansdotter från Byske 3. Makarna hade sonen Jakob f. 1699 som blev soldat på roten 35 Holm. Per var soldat på roten omkring 1702–04.

Per Fiskare, som troligen var identisk med Per Jonsson Fiskare från Yttervik 4, var soldat på roten från 1704 och framåt. Han ägde Yttervik 1 från 1686 till omkring 1693 och Tåme 4 1694–1703. Beträffande familj, se under Tåme 4.

Jon Eliasson f. 1692 från Tåme 2 var soldat på roten 1709–15 och flyttade sedan till Hälsingland. Jon Eliasson var vid 20 års ålder ogift. År 1715, då han vistades i Roslagen, fick han avsked eftersom han inte ansågs vara lämplig som soldat.

Anders Jönsson (1696–1734) från Lund 6 var soldat på roten 1716–31. Han ägde Åbyn 2 år 1731 och Bäck 7 åren 1733–34. Han gifte sig 1726 med Margareta Olofsdotter (1705–71) från Byske 1, och makarna fick barnen Olof f. 1726, Kerstin f. 1729 och troligen Jöns som blev soldat på roten 123 Broman.

Per Danielsson (1708–42) var soldat på roten 1731–42. Han kom från Drängsmark 4. Han var gift med Malin Olofsdotter (1700–76) och makarna hade barnen Maria (1734–1822), Magdalena (1736–72) samt Daniel (1739–1811) som var nybyggare i Klintråsk från 1768. Malin Olofsdotter och barnen Magdalena och Daniel bodde på Drängsmark 10 1753–70.

Olof Nilsson f. 1699 som var bonde var soldat på roten 1742–43. Han blev förklarad oduglig som soldat. Olof Persson f. 1724 från Kinnbäck 2 var soldat på roten 1744–57. Han hade varit soldat på roten 127 Kålare 1742–44. Olof Persson blev sedan dräng hos rådman Höjer i Piteå stad.

Jon Jonsson (1736–58), ev. från Bjurvattnet 3, var soldat på roten 1757–58. Anders Svensson f. 1732 var soldat på roten 1759–68. Han var son till en soldat på roten 32 Berg. Han gifte sig 1762 med Karin Jonsdotter (– 1770) som troligen kom från Gummark 7 och han gifte om sig 1771 med Magdalena Lundström f. 1746 från Lund 5. Anders Svensson hade tillsammans med första hustrun barnen Sven (1763–65) och Margareta f. 1766, och tillsammans med andra hustrun barnen Magdalena f. 1772 och Samuel f. 1773.

Jon Gabrielsson (1745–1827) från Avan 2 tjänstgjorde på roten 1769–78 och blev sedan nybyggare i Nyholm. Beträffande familj, se under Nyholm.

Lars Östensson (1758–89) från roten 119 Frimodig var soldat på roten 1778–89 och han var gift med Magdalena Olofsdotter från Gagsmark 4. Makarna hade barnen Olof f. 1786 och Katarina (1788–1840). Lars Östensson dog i kriget i Finland.

Nils Östensson (1766–1806) tjänstgjorde på roten 1790–1806.

Roten 123 Broman

Roten bytte 1768 namn till Nybyggare och 1789 till Åman. I roten ingick hemmanen Åbyn 2, 4 och 6. Korpral Augustin Johansson (1659–1724) från Åbyn 2 var soldat från 1677 och på roten Broman 1695–99. Han ägde hemgården 1695–1724. Beträffande familj, se under Åbyn 2.

Sven Andersson (– 1706), som tidigare tjänstgjort på roten 78 Hägg, var korpral på roten 1699–1706. Lars Hägg från roten 78 Hägg var korpral på roten 1706. Jakob Andersson från roten 94 Hedman var korpral 1706–09. Han dog det sistnämnda året. Jakob Andersson var gift med Britta Jonsdotter, som 1712 bodde i Stavvattnet.

Per Samuelsson från Östanbäck 3 var soldat på roten 1710. Han var gift med Kerstin (1653–1733). Olof Augustinsson från Åbyn 2 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Korpral Johan Augustinsson (– 1718) från Åbyn 2 var soldat på roten 1711–18. Han var gift med Britta Olofsdotter från Tåme 1. Makarna hade tillsammans barnen Sara och Augustin f. 1713.

Per Mårtensson (1695–1739) från Åbyn 6 var soldat på roten 1720–28. Han brukade hemgården 1715–39. Beträffande familj, se under Åbyn 6. Per Mårtensson blev bestulen 1727. Han bröt benen två gånger och blev kasserad från tjänsten.

År 1735 var roten vakant. Per Johansson (1713–42) från Norrlångträsk 1 var soldat på roten 1736–42. Han gifte sig 1735 med Kerstin Andersdotter f. 1714 från Kusmark 12, som gifte om sig på Åbyn 1.

Johan Jonsson (1707–43) från Åbyn 2 var soldat på roten 1742–43 och dog i fält. Han gifte sig 1732 med Lisbet Augustinsdotter (1716–94) från Kusmark 12. Makarna hade barnen Augustin f. 1733, Jonas f. 1737 som gifte sig 1731, Britta f. 1739 som gifte sig 1763, och Kerstin (1744–1789) som 1761 gifte sig på Frostkåge 3. Lisbet Augustinsdotter gifte om sig till Åbyn 1.

Hans Karlsson (1718–78), som var bonde från Fällfors 2, var soldat på roten 1742–44. Han blev ägare till hemgården 1736. Beträffande familj, se under Fällfors 2.

Per Gabrielsson (1714–99) från Åbyn 4 var soldat på roten 1744–46 och på roten 119 Frimodig fram till 1744. Han innehade hemgården. Beträffande familj, se under Åbyn 6.

Jöns Andersson f. 1729 som troligen kom från roten 122 Fiskare var soldat på roten 1746–68. Han var möjligen också soldat på roten 40 Tartare/Renfors. Han var gift med Britta Persdotter (1740–1814) från Åbyn 4. Jöns Andersson sattes i fångenskap i Pommern 1758 och blev frigiven 1761. Makarna hade barnen Anders (1767–67), Per f. 1768 och Per f. 1769. Sonen Per Jönsson f. 1769 blev nybyggare i Myrträsk i Arvidsjaurns socken. Efter Jöns Anderssons död gifte änkan om sig med soldaten Per Larsson Vikberg (1736–1836) på roten 10, och makarna blev sedan nybyggare i Glommerträsk i Arvidsjaurns socken.

Johan Augustinsson f. 1723 från Åbyn 2 var soldat på roten 1768–89. Dessförinnan var han soldat på roten 124 Forsman 1744–68. Beträffande familj, se under roten 124.

Johan Larsson (1766–1844) från Åbyn 1 var soldat på roten 1789–1820. Han gifte sig 1792 med Kristina Olofsdotter (1758–1817) från Kusmark 18. Han gifte sig andra gången med Sara Persdotter (1771–1830) och tredje gången med Anna Jonsdotter (1786–1840). Johan Larsson hade barnen Lars (1792–1823), Johan (1794–1833), Stina (1797–1859) samt Olof (1799–1818) tillsammans med första hustrun. Johan Larsson kallades sig Åman som soldat, ett namn som var släktnamn på Åbyn 1.

Roten 124 Forsman

I roten ingick hemmanen Åbyn 1, 3 och 5. Från 1728 ingick i roten Åbyn 3 och 5 samt Ostvik 10. Från 1768 ingick i roten hemman från Boviken. Nils Johansson Forsman (1669–1738) från Falmarksforsen (Falmark 12) var soldat 1691 och kom 1695 på denna rote. Han ägde Åbyn 5 åren 1700–27. Beträffande familj, se under Åbyn 5.

Per Andersson från Åbyn 3 var soldat på roten 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Olof Andersson (– 1716) från Åbyn 3 var soldat på roten 1712–14 och 1715–16. Olof Andersson var ende bonde hemma och blev utbytt som soldat. Beträffande familj, se under Åbyn 3.

Jon Jönsson (1699–1718), som varit bonde på Storkågeträsk 4 ca 1714–16, var soldat på roten 1714–15 och 1716–18. Han gifte sig med Elsa Persdotter (1687–1740). Jon Jönsson hade varit fången hos fienden vid Umeå och där mist munderingen. Roten var sedan vakant fram till 1720.

Johan Nilsson Forsman (1702–67) från Åbyn 5 var soldat på roten 1720–28. Han tog avsked 1728 efter 8½ tjänsteår. Johan Nilsson ägde hemgården 1728–46. Han gifte sig 1722 med Britta Johansdotter (1696–1764), och de hade dottern Magdalena f. 1723.

Anders Eriksson f. 1712, som möjligen kom från Ostvik 3, var soldat på roten 1728–40. Han var gift och rubricerades 1735 som svarvare och snickare. Per Mattson (1716–42) från Böle 1 var soldat på roten 1740–42. Han gifte sig 1740 med Britta Olofsdotter (1715–58) från Åbyn 3.

Nils Johansson Forsman (1721–95) från Åbyn 5 var soldat på roten 1742–44 och han ägde hemgården från 1747. Beträffande familj, se under Åbyn 5.

Johan Augustinsson (1723–1803) från Åbyn 2 var soldat på roten 1744–68. Han var soldat på roten 128 Stål fram till 1744, på 104 Pipare 1768 och på 123 Broman/Nybyggare 1768–89. Han gifte sig 1750 med Eva Palmgren (1726–1808) från Ostvik 10. Makarna hade dödfödda tvillingdöttrar 1751, Stina f. 1753, Eva (1758–1836), Katarina f. 1763, Johan Blad (1765–1828), Östen (1768–80), Augustin Stålborg (1771–1856) samt Adam (1774–1843).

Korpral Nils Larsson (1737–1817) från Skråmträsk 3 var soldat på roten 1768–89. Han var soldat på roten 104 Pipare 1757–68. Beträffande familj, se under roten 104 Pipare.

Anders Persson (–1790) var soldat på roten 1790 och dog samma år i kriget i Finland.

Roten 125 Sund

I roten ingick hemmanen Avan 1 och 2 samt Gagsmark 2. Från 1768 ingick i roten hemman från Avan och Kinnbäck. Gabriel Mikaelsson från Avan 2 var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Britta och hade sonen Per f. 1699. Gabriel var i tjänst ännu 1699. Jakob Jakobsson, som möjligen kom från Drängsmark, tjänstgjorde på roten 1710. Han dog sannolikt samma år i Estland.

Anders Mattsson (1678–1767) var soldat på roten 1712–13. Han var bonde på Avan 1. Beträffande familj, se under Avan 1.

Jon Larsson (1679–1718) från Gagsmark 2 tjänstgjorde på roten 1713–18. Han var bonde på Gagsmark 2 1700–15. Beträffande familj, se under Gagsmark 2. Jon Larsson dog 1718 i Västergötland.

Hindrik Hindriksson f. 1699 från Österbotten var soldat på roten 1719–24. Han var gift med Margareta och hade barnen Hindrik f. 1723, Margareta f. 1724 samt Erik f. 1725. Hindrik Hindriksson blev ”lösgiven” från roten 1724. Familjen bodde i Ostvik 1725–26.

Anders Tomasson (1698–1741) som var bonde på Frostkåge 7 var soldat på roten 1725–41. Han hade tidigare tjänstgjort på roten 85 Fältskär. Anders Tomasson var snickare 1735. Han dog i slaget vid Villmanstrand den 23 augusti 1741. Beträffande familj, se under Frostkåge 7. Hustrun Malin Olofsdotter bodde på Avan 2 1754–71.

Mikael Mikaelsson (1718–42) från Åbyn 3 var soldat under 1742 och dog samma år på Karlskronaflottan sedan han blivit överförd till Helsingfors. Han var gift med pigan Helena Persdotter från Källbomark 2. De hade dottern Maria (1740–1823) som var soldathustru på roten 86 Mölnare i Ersmark. Olof Jonsson tjänstgjorde på roten under 1743, och han dog i oktober samma år i kriget i Finland. Möjligen kom han från Hjoggböle 1. Roten var sedan vakant 1743–47.

Jon Samuelsson (1728–55) från Kinnbäck 2 och roten 128 Stål var soldat på roten 1747–55. Han gifte sig 1749 med Eva Andersdotter (1727–68), som var en dotter till soldaten Anders Tomasson Sund. Hon flyttade sedan till roten 95 Utterman. Makarna hade barnen Samuel f. 1750, Anders f. 1751, Samuel (1752–1819) som blev soldat på roten 127 Källmark, samt Magdalena f. 1755.

Volontären Zackarias Björklund tjänstgjorde på roten 1756–57 och blev sedan förflyttad till roten 79 Degerfeldt. Per Johansson (1735–58) från Östanbäck 4 var soldat på roten 1757–58. Han dog i Pommerska kriget.

Per Hansson (1734–88) var soldat på roten 1762–88. Han gifte sig 1769 med Anna Andersdotter f. 1735 från Lövångers socken. Hon gifte om sig 1790 med Johan Eriksson på Kinnbäck 1. Per Hansson dog 1788 i kriget i södra Finland. Under hans tid i Pommern tjänstgjorde en kort tid trossdrängen Anders Johansson på roten.

Jon Andersson f. 1763 var soldat på roten 1789–1820. Han var gift med Britta Andersdotter.

Roten 126 Kring

Roten bytte 1757 namn till Rolig. I roten ingick hemmanen Gagsmark 1, 4, och 5. Staffan Persson från Rognäs i Piteå socken var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han var gift med Karin från Gagsmark 5.

Olof Persson från Gagsmark 5 var soldat på roten från 1710 och han dog sannolikt samma år i Estland. Hans hustru kom från Gagsmark 1 och hade fadersnamnet Jakobsdotter. Makarna hade dottern Elsa. Olof Perssons änka gifte troligen om sig på Byske 3.

Per Persson (1687–1761) från Gagsmark 5 var soldat på roten 1712–13. Han var ägare till hemgården från 1706 och framåt.

Sven Jakobsson (1677–1717) från Gagsmark 1 var soldat på roten 1713–17. Han ägde hemgården 1700–14. Beträffande familj, se under Gagsmark 1.

Johan Fredrik Zackrisson (1696–1759) från Livland var soldat på roten 1717–28. Han hade varit soldat på roten 54 Järpe 1716–17 och på roten 46 Slumpare 1728–48. Beträffande familj, se under roten 46 Slumpare.

Länsman Peter (Per) Gabrielsson Rönnberg (1699–1741) från Västmanland var soldat på roten 1734–41. Han ägde Myckle 1 1722–32 och Östanbäck 9 från 1733. Beträffande familj, se under Myckle 1 och Östanbäck 9. Peter Gabrielsson var spelman 1735.

Jakob Jakobsson (1721–42) var soldat på roten 1742. Han dog i kriget i södra Finland.

Nils Andersson f. 1720 var soldat på roten 1742–44 och på roten 44 Sjöman 1745–47. Beträffande familj, se under roten 44 Sjöman.

Mårten Persson f. 1729 var soldat på roten från 1747–48. Han blev förflyttad till roten 46 Slumpare 1748.

Olof Olofsson f. 1729 från Böle 6 var soldat på roten 1749–79. Han gifte sig första gången 1763 med Marta Eriksdotter (– 1764), andra gången 1765 med Malin Jonsdotter (– 1767), och tredje gången 1768 med Katarina Håkansdotter (1738–1820) som var inflyttad till socknen. Olof Olofsson hade barnen Margareta (1767–1813), Kristina (1770–1829), Marta (1773–1853), Olof f. 1775, Israel (1777–1807) samt Greta f. 1780.

Östen Östensson (1755–90) från roten 119 Frimodig var soldat på roten 1780–90. Han var gift första gången med Katarina Olofsdotter (1751–76) från Kusmark 15 och andra gången 1782 med Anna Svendsdotter f. 1763 från roten 78 Hägg. Östen och Anna hade barnen Katarina f. 1776, Östen (1783–96), Anna (1785–93) samt Sven (1787–93). Östen Östensson dog den 9 januari 1790 i kriget i södra Finland. Anna Svendsdotter gifte om sig med Per Frimodig på roten 119.

Jakob Olofsson (1768–1844) från Gagsmark 4 tjänstgjorde på roten 1790–98. Han var gift med Britta Andersdotter (1771–1815) från Frostkåge 5.

Roten 127 Kolare

Roten bytte namn till Källmark år 1757. I roten ingick hemmanen Källbomark 1, 2 och 4, samt från 1735 även Källbomark 3. Från 1768 ingick i roten hemman från Källbomark och Åbyn. Anders Eriksson från Lillpite i Piteå socken var soldat från 1691 och på roten från 1695. Jon Andersson från Källbomark 2, som sannolikt dog i Estland 1710, var soldat på roten 1710. Han ägde hemgården 1709–10. Beträffande familj, se under Källbomark 2.

Sergeant Lars Larsson Schelfting (1693–1783) från Hjoggböle 4 var soldat på roten 1712–14. Han blev korpral 1712 och rustmästare 1714–15 då han tog namnet Schelfting. Lars Larsson var förare 1715–18 och sekund sergeant 1718–19. Det sistnämnda året tog han avsked. År 1721 bodde Lars Larsson Schelfting i Hjoggböle. År 1722 flyttade han till Jävre i Piteå socken. Lars Larsson Schelfting blev 1727 ägare till Frostkåge 3. Beträffande familj, se under Frostkåge 3.

Anders Andersson f. 1694 från Källbomark 4 var soldat på roten 1714–25, då han blev lösgiven. Han hade då blivit lam i ena armen.

Johan Johansson (1707–42) från Myckle 5 var soldat på roten 1728–42. Han var gift med Beata Johansdotter (1710–91) från Österbotten, som blev ägare till Gagsmark 3 1748. Beträffande barn se under Gagsmark 3.

Olof Persson f. 1724 från Kinnbäck 2 var soldat på roten 1742–44, och på roten 122 Fiskare 1744–57. Han blev sedan dräng hos rådman Höjer i Piteå stad.

Olof Olofsson f. 1725 var soldat på roten 1747–48. År 1748 hade han 1 tjänsteår och var ogift.

Olof Persson (1713–95) var soldat på roten 1748–68. Han hade tidigare tjänstgjort vid Kungliga Livgardet i Stockholm och var från Västmanland. Ibland sägs att han kom från "de södra orterna", dvs. från södra Sverige. Han fick 1750 dottern Britta (1750–1821) med Kerstin Jonsdotter f. 1716 från Gagsmark 6. Makarna var inte gifta. Britta Olofsdotter blev nybyggarhustru i Högheden. Kerstin och Olof gifte sig 1752 och fick barnen Olof (1752–88) som blev soldat på roten 63 Norman, samt Maria (1754–87).

Samuel Jonsson (1752–1819) från roten 125 Sund var soldat på roten 1771–1802. Han var gift med Margareta Samuelsdotter (1757–1825) från roten 101 Lustig, och

makarna hade barnen Eva-Maria f. 1781, Salomon (1782–1809), Sara Källmark f. 1786, Johan (1788–88), Jonas (1792–93), Stina (1794–1856) samt Magdalena (1798–1870).

Roten 128 Stål

I roten ingick hemmanen Kinnbäck 1, 2 och 3 samt Gagsmark 3 och Östanbäck 2. Från 1768 ingick i roten hemman från Gagsmark och Källbomark. Jon Tomasson från Gummark 3 var soldat från 1691 och på roten från 1695. Han gifte sig 1686. Han var möjligen gift med den Kerstin Andersdotter Stål (1672–1705) som dog 1705 i Piteå stad och var hustru till Per Leen. Hon var från Skellefteå socken.

Nils Persson från Kinnbäck 1 tjänstgjorde på roten 1710 och han dog den 10 september samma år i Reval i Estland. Nils Persson hade dottern Karin f. 1710 som var född utom äktenskapet. Modern var Nils Perssons fästmo Margareta Olofsdotter f. 1679 från Bodan 3. Jon Olofsson var sedan soldat på roten, enligt en anteckning i kyrkoräkenskaperna från 1710.

Per Olofsson (1692–1761) från Kinnbäck 2 var soldat på roten 1712–28. Han hade 1728 16 tjänsteår bakom sig. Han avgick från roten och satte in sin broder Samuel. Per Olofsson var bonde på Kinnbäck 2 och dessutom laggare 1728.

Samuel Olofsson (1703–42) från Kinnbäck 2 var soldat på roten 1728–42. Han hade varit bonde på Kinnbäck 2 1720–28. Beträffande familj, se under Kinnbäck 2. Samuel Olofsson dog på sjukhus i Stockholm 1742 i samband med kriget i Finland. Hustrun Mariet Nilsson bodde på Kinnbäck 2 1753–69.

Johan Augustinsson (1723–1803) från Åbyn 2 var soldat på roten 1743–44. Han blev då förflyttad till livroten 124 Forsman. Beträffande familj, se under rote 124 Forsman.

Nils Samuelsson (1728–90) från Kinnbäck 2 var soldat på roten 1744–70. Han gifte sig 1750 med Karin Eriksdotter (1729–77). Makarna hade barnen Marta (1751–92), Margareta (1752–1803), dotter C f. 1755, Stina (1757–1825), Nils (1758–1810) som var soldat på roten 8 Hurtig, Samuel f. 1763, Erik f. 1765, Katarina (1767–1811) som blev gift med sockenskrivare Johan Forssén på Kyrkobordet, samt Magdalena (1770–1838). Nils Samuelsson gifte sedan om sig med Magdalena Persdotter (1729–1801).

Jon Nilsson f. 1750 var soldat på roten 1770, men blev avförd från tjänsten p.g.a. att han brutit ett axelben. Jon Persson (1755–90) tjänstgjorde på roten 1777–90. Han dog i kriget i södra Finland den 30 mars 1790. Östen Ambrosiusson (1767–1804) från Fällfors 1 var soldat på roten 1790–1804. Han drunknade det sistnämnda året. Östen Ambrosiusson var gift för första gången med Katarina Jonsdotter (1775–97) från Gagsmark 6. Makarna hade barnen Inga (1796–1869) och Anders (1797–1827). Östen Ambrosiusson gifte om sig med Stina Johansdotter (1775–1853) från roten 72 Backman. Makarna hade barnen Johannes (1804–04) och Fredrika (1805–30).

NOTER

¹ Lundström 1997, s. XX–XXV.

² Westin, J.G., "Bygden växer", i: *Skellefte sockens historia* 1, Uppsala 1953, s. 319.

³ Westin a.a., s. 312.

⁴ Wallerström, Thomas, *Norrboten, Sverige och medeltiden – problem kring makt och bosättning i en europeisk periferi*, 1, Lund studies in medieval archaeology 15:1, Stockholm 1995, s. 59–63.

⁵ Westin a.a., s. 316–322.

⁶ Östlund, Olof, *Rapport över arkeologisk slutundersökning av stensättningar från järnåldern i kvarteret Hallen, Stg 3149c, Hedensbyn, Skellefteå sn och kommun, Västerbottens län, Skellefteå museum, Skellefteå* 1997.

⁷ Skellefteå dombok 13 augusti 1753, en rågångstvist mellan Boviken och Hedensbyn.

⁸ Wiséhn, Eva, *Myntfynd från Lappland, Norrbotten och Västerbotten*, Sveriges mynthistoria, landskapsinventeringen 8, Kungl. Myntkabinetet, Stockholm 1995, s. 78.

⁹ Broadbent, Noel, *Den förhistoriska utvecklingen under 7000 år*, Skelleftebygdens historia 3, Skellefteå 1982, s. 148–150.

¹⁰ Jonsson, Ingvar, "Äldre kameral organisation och territoriell indelning i södra Norrland", i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 1982:4, s. 125.

¹¹ Nyström, Carl H., "Bure kloster", i: *Västerbotten* 1931, s. 122–123.

¹² Westin a.a., s. 320.

¹³ Charta öfver Skelefteå Sockn uti Västerbottns Läns Södra domsaga, sammandragen af äldre och nyare afvittrings och skattlägnings och rågångsmätningar år 1802 af And. Magnus Strinholm.

¹⁴ *Det svenska jordbrukets historia*, red. Janken Myrdal, Stockholm 1998, s. saknas.

¹⁵ *Kulturhistoriskt lexikon över nordisk medeltid* 7, Malmö 1962.

¹⁶ Wallerström 1995, s. 52–56.

¹⁷ Fellström, Kristian August, *Från kyrkbacken*, Skellefteå 1950, s. 134.

¹⁸ Skellefteå kyrkas räkenskapsbok 1666–85, kopierad volym på Kunskapskällan på Skellefteå museum, s. 226–227. Landsarkivet i Härnösand, Skellefteå landsförsamling, Räkenskaper för kyrka, huvudbok Lia:2 1651–1685.

¹⁹ Skellefteå landsförsamling, räkenskaper för kyrka huvudbok, LJa:2 1651–1685, s. 225–227.

²⁰ Skellefteå landsförsamling sockenstämmoprotokoll m.m. KIIIa:1 1725–1799, s. 2.1, 88.1–89.1.

²¹ Skellefteå landsförsamling, husförhörlängd AI:1 1724.

²² Skellefteå kommunionbok 1753–70.

²³ Muntliga upplysningar från Gösta Eklund, Stensjön, Janny Grönlund, Åbyn, Hjalmar Lundberg, Byske by, Karl Lundmark, Dalmyran och Osten Lundmark, Gagsmark.

²⁴ Db 8 december 1777, i: Vikner, Tore, *Ett urval från några allmänna tings- och häradsprotokoll, hämtade från Ersmarks byakista*, Ersmark 1994, s. 44. Karta över Ersmark med titeln *Charta öfwer Åker och Åkerstått uti Västerbottns Läns Södra Härad och Skellefta Sochn* av Pehr Sundström 1760. Ägora skiftades av samma lantmätare 1765 och jämkades av Olof Clausen 1785.

²⁵ Olika sagesmän är John Marklund från Kusmark, intervju 1971. Einar Holmqvist i Storkågeträsk, Bengt Marklund i Sandfors, Per Gustav Marklund i G.ranå, Henning Engström i

Djupfors, samtliga 1999. Ett annat drag som förekommer i hela Kågedalen är att *ai* i *stain* har övergått till *a*, dvs *stan*. Detta har påtalats av Gunnar Enqvist i Skellefteå.

²⁶ Skellefte sockens historia d. 1 s. 86.

²⁷ Rolf Bengtsson i Bureå har meddelat uttal från Lambert Nordqvist som sade *stain* och Ragnar Burstedt i Bäck som säger *stein*. Som komplettering till *Folkmål i Skelleftebygden* kan fogas att i Burvik är uttalet *stain*, enligt Helge Bergstedt i Skellefteå.

²⁸ Westerlund, Ernst, "Bygdemålen i norra Västerbotten", i: *Skelleftebygdens dialekter 1973–74*, utg. Studieförbundet Vuxenskolan och Skellefteå museum, s. I–VI.

²⁹ Holm, Gösta, "Lövångersmålet", i: *Lövångers socken: en sockenbeskrivning under medverkan av flere fackmän*, 1, Umeå 1942, s. 205–206.

³⁰ Awebro, Kenneth, "Vadmal, samer och Piteå silververk", i: *Oknytt* 1986:1/2, s. 13–28.

³¹ Bergling, Ragnar, *Kyrkstaden i övre Norrland*, Skytteanska samfundets handlingar 3, Umeå 1964, s. 193. RA, Städernas skrivelser och besvär, vol. 78, Luleå. Piteå stads yttrande 18 maj 1731.

³² Skellefteå dombok 1718HT, § 4.

³³ Gadd, Carl-Johan, *Den agrara revolutionen 1700–1870*, Det svenska jordbrukets historia 3, Stockholm 2000, s. 168–170.

³⁴ *Lantbruket i svenska Österbotten*, Vasa 1954, s. 71–72.

³⁵ Västerbottens landskapshandlingar 1580:5, under årliga räntan och fiskeregistret, s. 114.

³⁶ Lundkvist, Sven, "Resurser, skattetryck och fattigdom i 1610-talets Sverige", i: *Bördor, bönder, börd i 1600-talets Sverige*, Stockholm 1979, s. 133–161.

³⁷ Olofsson, Sven Ingemar, "Övre Norrlands historia under Carl IX och Gustav II Adolf", i: *Övre Norrlands historia 2*, Umeå 1965, s. 108–118. Jonsson, Ingvar, *Jordskatt och kameral organisation i Norrland under äldre tid*, Kungl. Skytteanska samfundets handlingar 9, Umeå 1971, s. 257–263.

³⁸ Olofsson, Sven Ingemar, "Övre Norrlands historia under Gustaf Vasa och hans söner", i: *Övre Norrlands historia 1*, Umeå 1962, s. 410–415.

³⁹ Korhonen, Olavi, "Ålderdomliga drag i sentida sälfångst och några samiska sältermer", i: *Botnisk kontakt 4*, Skellefteå 1989, s. 70–80.

⁴⁰ Bylund, Erik, *Koloniseringen av Pite lappmark t.o.m. år 1867*, Geographica 30, Uppsala 1956, s. 207–209.

⁴¹ Skellefteå dombok 1730, 71v.

⁴² Skellefteå dombok 1734, 8r.

⁴³ Skellefteå dombok 1737, VT 50r–53r.

⁴⁴ André 1993, a.a., s. 57. André, Per, "En handelsresa till Stockholm 1807", i: *Skelleftebygden* 1995, s. 55–60.

⁴⁵ Skellefteå dombok 1710, s. 601.

⁴⁶ Skellefteå dombok 1713, 17r–18r.

⁴⁷ Skellefteå dombok vårtinget 1799, § 25.

⁴⁸ Skellefteå dombok 1724, 127v–129v.

⁴⁹ Skellefteå dombok 1672, s. 217.

⁵⁰ Skellefteå dombok 1667, 555v.

⁵¹ Claesson, Claes, "Om bondeseglätion i Västerbotten", i: *Västerbotten* 1947, s. 105–122.

⁵² Skellefteå dombok 1783, 26/4.

⁵³ Nyström, Mauritz, *Norrlands ekonomi i stöpsleven: Ekonomisk expansion, stapelvaruproduktion och maritima näringar 1760–1812*, Umeå studies in economic history 4, Stockholm 1982, s. 213.

⁵⁴ Gadd, Carl-Johan, *Järnplogens och potatisens tid, jordbruksutveckling och samhällsförändring i Skaraborgs län 1750–1860*, Vara 1984.

- ⁵⁵ Fahlgren, ”Ur prosten Högströms skrifter”, i: *Skellefte sockens historia* 1:2, Uppsala 1956, s. 164–166.
- ⁵⁶ Db 1687, 675r.
- ⁵⁷ Skellefteå dombok 1709, 225v § 22.
- ⁵⁸ Skellefteå dombok 1696, 768r.
- ⁵⁹ Skellefteå dombok 1697, 191v.
- ⁶⁰ André, Per, *Nasafjällsvägen 1771–1810*, Skellefteå 1987, s. 26–27.
- ⁶¹ Skellefteå dombok 1729, 152r.
- ⁶² Skellefteå dombok hösttinget 1730, 275r.
- ⁶³ Skellefteå dombok 1737, s. 192.
- ⁶⁴ Skellefteå dombok 1778, 261 r.
- ⁶⁵ Berggren, Åke, *Fisket i Piteå*, 1, *Från medeltid till tidigt 1900-tal*, Piteå 1995. Se ortsgister.
- ⁶⁶ Karta från 1803 över kronoallmanningstrakten Kågnäset av lantmätare Nils Boström. Kartan finns under Hedensbyns lantmäterikartor.
- ⁶⁷ Skellefteå dombok hösttinget 1768, 9 november.
- ⁶⁸ Skellefteå dombok 1758, s. 50.
- ⁶⁹ Boupppteckning Skellefteå 31 maj 1802.
- ⁷⁰ Skellefteå dombok 1730, 297r.
- ⁷¹ Skellefteå dombok 1756, 282r–283r.
- ⁷² André, Per, *Lejonströms såg 1780–1905*, Skellefteå 1995, s. 71.
- ⁷³ Berggren, Åke, *Fisket i Piteå*, 1, *från medeltid till tidigt 1900-tal*, Piteå 1995, s. 213–214.
- ⁷⁴ Skellefteå häradsrätt, vårtinget 1699, 166r.
- ⁷⁵ Skellefteå dombok hösttinget 1758, 115r samt 1760, 44r.
- ⁷⁶ Gustafsson, Peter, ”Chapman och saltströmmingen”, i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, 1994, s. 39–52.
- ⁷⁷ Skellefteå dombok hösttinget 1799, 18 november.
- ⁷⁸ Karta över kronoallmanningstrakten Kågnäset, upprättad 1803 av lantmätare Nils Boström, Hedensbyn 74:3 och 74:4, Skellefteå 1099, mikrofilmade lantmäterikartor på Kunskapskällan vid Skellefteå museum.
- ⁷⁹ Skellefteå dombok vårtinget 1782, 179r och vårtinget 1782, s. 181.
- ⁸⁰ Skellefteå dombok hösttinget 1784, s. 285.
- ⁸¹ Brev från Johan Fredrik Carpelan till Carl Efraim Carpelan, Carpelan – Oodensaari brevsamling i Riksarkivet i Helsingfors, låda 3. Med tack till Britt-Marie och Guy Nordström i Skellefteå.
- ⁸² Gustafsson 1994.
- ⁸³ Skellefteå dombok vårtinget 1782, s. 204.
- ⁸⁴ André, Per, ”Tjärbränneri i Skellefteå socken före 1830, i: *Skogshistorisk tidskrift* 1993:2, s. 52–53.
- ⁸⁵ André 1993, a.a., s. 59.
- ⁸⁶ Skellefteå dombok 1777, 8 december, i: *Ett urval från några allmänna tings- och häradsprotokoll, hämtade från Ersmarks byakista*, nedskrivna och översatta av Tore Vikner, 1994, s. 39–45.
- ⁸⁷ Skellefteå dombok 1702, 965v.
- ⁸⁸ Skellefteå dombok vårtinget 1764, 2 maj.
- ⁸⁹ Överenskommelse om fördelning av nya kalkberget, 27 januari 1766, Bergsbyns byaarkiv. Skellefteå dombok hösttinget 1764, 30 oktober.
- ⁹⁰ Ericsson, Tom, *Vision och verklighet: landshövding Gabriel Gyllengrips riksdagsrelation år 1734*, Skrifter utgivna av Johan Nordlander-sällskapet 9, Umeå 1987, s. 66–67.

- ⁹¹ Skellefteå dombok hösttinget 1737, 92r.
- ⁹² Se källhänvisning, vid redovisningen av dessa nybyggen, nedan.
- ⁹³ Strandberg, Kerstin, "Gruvligt från Kågeträsk", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, 1995, s. 61–65.
- ⁹⁴ Zackrisson, Inger, "Olika typer av gränser under nordsveriges järnålder", i: *Kulturgränser: myt eller verklighet?, En artikelsamling utgiven av Lars-Erik Edlund*, Diabas, skrifter från den dialektgeografiska databasen inom institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 4, Umeå 1994, s. 35–50.
- ⁹⁵ Westerdahl, Christer, "Kulturgränzonen i norra Ångermanland – dess yttringar under ett längre tidsperspektiv och några förslag till förklaringar", i: *Kulturgränser myt eller verklighet?, En artikelsamling utgiven av Lars-Erik Edlund*, Diabas, skrifter från den dialektgeografiska databasen inom institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 4, Umeå 1994, s. 309–327.
- ⁹⁶ Westerlund, Ernst, *Norsjö: uppgifter jämväl om Kvavisträsk, Arnberg, Heden, Kläppen, Bodan, Finnäs och Berget m.fl.*, Västerbottensk allmogekultur 14, 1955. Duplic. s. 166.
- ⁹⁷ Frödin, John, "Upplands gamla fåbodar", i: *Uppland: Årsbok för medlemmarna i Upplands fornminnessällskap*, Uppsala 1950, s. 24–46.
- ⁹⁸ Westerlund, *Norsjö...*, s. 166–171.
- ⁹⁹ Lundström, Ulf, *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, Kulturens frontlinjer 3, Umeå 1997, s. 280–295.
- ¹⁰⁰ Mossberg, Kenneth, *Västerbottens regemente under Fredrik I 1720–1762, Skellefteå kompani*, Värby 1997.
- ¹⁰¹ Skellefteå dombok 1690, s. 172.
- ¹⁰² Skellefteå dombok hösttinget 1732, s. 291r.
- ¹⁰³ Skellefteå dombok 1665, 539v.
- ¹⁰⁴ Skellefteå dombok 1692, 634r.
- ¹⁰⁵ Skellefteå dombok 1737, 111v.
- ¹⁰⁶ Skellefteå dombok 1693, 650v.
- ¹⁰⁷ Skellefteå dombok 1703, 499r.
- ¹⁰⁸ Skellefteå dombok 1737, 89r.
- ¹⁰⁹ Skellefteå dombok 1687, 636v.
- ¹¹⁰ Ekstrand, *Samlingar i Landtmäteri, III Bilder ur Landtmätarnas Lif*, Stockholm 1902. Återgivet i: Bäcklund, Lars, *Släkten Steinwall från Västerbotten*, Linköping 1986, s. 22–23.
- ¹¹¹ Skellefteå dombok 1699, 165r.
- ¹¹² Skellefteå dombok 1673, 817r.
- ¹¹³ Skellefteå dombok 1713, 11r.
- ¹¹⁴ Skellefteå dombok 1671, s. 578v.
- ¹¹⁵ Skellefteå dombok 1674, 966r.
- ¹¹⁶ Skellefteå dombok 1704 659 r.
- ¹¹⁷ Skellefteå dombok 1784, Höijers arkiv, Forskningsarkivet vid Umeå universitet.
- ¹¹⁸ Skellefteå dombok 1737, s. 192.
- ¹¹⁹ Lundström, Ulf, "Medeltida laxfisken i Skellefteå socken", i: *Skelleftebygden: Årsskrift utgiven av Föreningen för skellefteforskning*, 1996, s. 59–68.
- ¹²⁰ Lemke, Kjellin, Platen, "Annotationer förda under recognosering i Skellefteå socken 1811", i: *Skelleftebygden: Årsskrift utgiven av Föreningen för skellefteforskning*, 1992, s. 39–52.
- ¹²¹ Skellefteå dombok 1701, s. 96r.
- ¹²² Lindqvist, Bertil, *Historik över Norrlångträsk by: Från äldsta tid fram till mitten av 1900-talet*, Skellefteå 1973, s. 125–133.
- ¹²³ Karta över Kågeträsk från ca år 1700. Geometrisk avmätning av Hans Kruse.

- ¹²⁴ Karta över Drängsmark 1703–04. Geometrisk avmätning av Hans Kruse.
- ¹²⁵ Dombok 8 december 1777, i: Vikner, Tore, *Ett urval från några allmänna tings- och häradsprotokoll, hämtade från Ersmarks byakista*, Ersmark 1994, s. 44. Karta över Ersmark med titeln *Charta öfwer Åker och Åkerslått uti Västerbottns Läns Södra Härad och Skelleftea Sochn* av Pehr Sundström 1760. Ågora skiftades av samma lantmätare 1765 och jämkades av Olof Clausen 1785.
- ¹²⁶ Vikner a.a., s. 66–68.
- ¹²⁷ Karta över Degerbyn 1699–1700, geometrisk avmätning av Hans Kruse.
- ¹²⁸ Lemke et al., a.a.
- ¹²⁹ Karta över Norsjöbygden 1703, avmätt av P. Häggström.
- ¹³⁰ André, Per, *Nasaffällsvägen 1771–1810: En undersökning av delsträckan från Skellefteå till Glommerträsk*, Skellefteå 1987, 148 s. ill.
- ¹³¹ Karta över Klutmark 1699–1700, geometrisk avmätning av Hans Kruse.
- ¹³² Lassila, Mauno, *Vägarna inom Västerbottens län: Kommunikationernas utveckling mot bakgrund av befolkning och näringsliv*, Umeå 1972, s. 87. Bygger delvis på Skellefteå höstting 1760.
- ¹³³ *Långvikens byhandlingar 1766–1814*, nr 34, Kunskapskällan vid Skellefteå museum, avskrifter av Krister Lundmark, överenskommelse om plogning 1 mars 1805.
- ¹³⁴ Hjöggböle byarkiv, handlingar rörande storskiftet, 1796?, Folkrorelsearkivet i Skellefteå.
- ¹³⁵ Skellefteå dombok 1801, hösttinget den 19 november, § 7.
- ¹³⁶ Karta över Bäck 1702, geometrisk avmätning av Hans Kruse.
- ¹³⁷ Skellefteå dombok, hösttinget 1790, 1 november, i: *Bergsbyn, Skellefteå: aktsamling 1733–1800*, tolkade av K.G. Wirsell, Skellefteå museum.
- ¹³⁸ Skellefteå dombok, extraordinarie ting 1739, 26 maj.
- ¹³⁹ *Långvikens byhandlingar 1766–1814*, nr 25, häradsrättens protokoll den 17 december 1804 rörande väg från Långviken och över byarna Gummark och Gärdsmark.
- ¹⁴⁰ Skellefteå dombok 1750, s. 201v.
- ¹⁴¹ Skellefteå dombok 1704, 647v.
- ¹⁴² Skellefteå dombok 1672, s. 411.
- ¹⁴³ Skellefteå dombok 1754 HT 278r–279r.
- ¹⁴⁴ Holmgren, John, *Norrlandsläseriet: Studier till dess förhistoria och historia fram till år 1830*, Samlingar till studier av svenska kyrkans historia 19, Stockholm 1948, s. 173.
- ¹⁴⁵ Skellefteå dombok 1794. Höijer.
- ¹⁴⁶ Skellefteå dombok 1729. Höijer.
- ¹⁴⁷ Skellefteå dombok 1751, 606r.
- ¹⁴⁸ Skellefteå dombok 1768, s. 245.
- ¹⁴⁹ Skellefteå dombok 1667, ingår i Gävleborgs läns domböcker fol 586. Höijer.
- ¹⁵⁰ Skellefteå dombok 1656. Höijer.
- ¹⁵¹ Skellefteå dombok, 1667, ingår i Gävleborgs läns domböcker fol 586. Höijer.
- ¹⁵² Johan Persson Gäddas sockenkartor över Skellefteå och Burträsk socknar samt Lövängers socken från 1660-talet.
- ¹⁵³ Komplettering efter Grenander, Greta och Juhlin, Inga-Maj, Mats Samuelssons i Källbo-mark förfäder, Stockholm i april 1996.
- ¹⁵⁴ Uppgifterna om Mickel står i kyrkboken i Skellefteå, återgivna av K.A. Fellström i boken *Från kyrkbacken*, s. 293.
- ¹⁵⁵ Hülphers, Abraham Abrahamsson, *Dagbok öfwer en resa genom Norrland 1758*, med efterskrift och register utgiven av Nils-Arvid Bringéus och Harald Hvarfner, Stockholm 1978, s. 130–131.
- ¹⁵⁶ Om Johan Olofssons familj – Karl-Ivar Andersson, Skellefteå i *Roten* 55, s. 16.

- ¹⁵⁷ Enligt utredning gjord av Henry Lindmark, Skellefteå.
- ¹⁵⁸ Skellefteå dombok 1678, 813v.
- ¹⁵⁹ Utredning om Jon Jonsson utförd av Lester Wikström, Uppsala. Dessa uppgifter avviker från Knut Lundberg vilken har Jon Jonsson som son till den person med samma namn som tidigare ägde hemmanet. Men Wikströms utredning pekar på att Sofia anges som dotter till Per Hermansson och Marjet i husförhörslängden 1720–70. Jon Jonsson uppges komma från s. 61 i soldatboken, vilket antyder att han kom från rote 61. Roten Rut är rote 61. Även faddrar pekar på att Jon Jonsson kommer från Långträsk.
- ¹⁶⁰ Johan Johanssons dödsår anges i husförhörslängden 1720–70 vara 1743. Denna sida i längden är dock rekonstruerad efter branden 1901 och denna uppgift är uppenbarligen fel. I registret till Skellefteås fattigvårdsräkenskaper 1729–73 s. 122 framgår att Johan Johansson dog 1761, då även arvsdelning hölls efter honom.
- ¹⁶¹ Utredning om Per Persson och Erik Tomasson av Karl Ivar Andersson, Skellefteå.
- ¹⁶² Stensby Jönsson, Marie, *Sikås – byn, gårdarna, släkterna: 1500–1996*, Östersund 1996. Bygdén, Leonard, *Hernösands stifts herdaminne*, 1, Uppsala 1923, s. 301.
- ¹⁶³ *Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll: 1 Jämtlands domböcker 1621–28*, Skrifter utgivna av Jämtlands fornskriftssällskap 3, Östersund 1933, s. 49, 241–242, 247–248.
- ¹⁶⁴ Enligt släktutredning av Gullik Dahlstedt, Umeå.
- ¹⁶⁵ Skellefteå dombok 1717, s. 19r.
- ¹⁶⁶ Uppgift från Karl-Ivar Andersson i Skellefteå.
- ¹⁶⁷ Umeå sockens dombok 1736 extraordinarie ting.
- ¹⁶⁸ Knut Lundberg har uppgiften att Olof Jonsson kom från Falmark 12, dock utan källa som styrker detta. Han verkar grunda sitt antagande på att Anders Jonsson från Falmark 12 hade en son Per som i domboken 1742 s. 155 uppgavs vara kusin med Olof Jonssons döttrar. Men kusinskapet kan härröra från Anders Jonssons hustru Karin Persdotter (1663–1751) som kan vara syster till Olof Jonssons hustru Ingrid Persdotter f. 1653.
- ¹⁶⁹ Löfvånger Burträsk dombok, VT 1715 § 5.
- ¹⁷⁰ Beträffande Greta Kajsa Karlssons förfäder, se Roland Fahlgren, Carl Julius Carlssons anor, i *Roten: Medlemsblad för Föreningen Skelleftebygdens släktforskare*, Skellefteå 1991 s. 9–13.
- ¹⁷¹ I en dombok från Löfvånger 1709 sägs Anders Jonsson i Önnesmark 2 har en brorson König Persson som var borgare i Piteå. Königs far heter då Per Jonsson. Ett av Königs barn heter Erik Fahlman vilket antyder att König kom från Falmark. I Piteås stads arkiv sägs att König kom från Skellefteå socken.
- ¹⁷² Umeå stads dombok 1733 8/2, med tack till Staffan Bengtsson, Stockholm.
- ¹⁷³ Umeå sockens dombok 1706 hösttinget, nr 29 samt 1707 vårtinget nr 60. Med tack till Staffan Bengtsson i Stockholm.
- ¹⁷⁴ Knut Lundberg uppger att Mårten Jonsson var gift flera gånger. Men denna uppgift tycks vara felaktig. Knut Lundberg verkar ha förväxlat Mårten Jonsson med Moses Jonsson på Bergsbyn 9 som var soldat.
- ¹⁷⁵ Skellefteå dombok 1673, s. 554r. Hustruns föräldrars bostadsort anges inte. Sara Andersdotter bor 1673 på Kyrkobordet och Nils Olofsson är död. Det finns inte många personer med namnet Nils Olofsson. Den familj som passar bäst in är familjen på Bergsbyn 9 (Bergsbyn 8 i *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*). Maken som är bonde och soldat dör ca 1643. Hustru Sara äger sedan gården till 1648 men verkar sedan gå ifrån hemmanet. Hon uppges ha många barn. År 1673 sägs att dottern inte fått något i arv efter fadern.
- ¹⁷⁶ Köpekontrakt i Skellefteå museums actaarkiv.
- ¹⁷⁷ Skellefteå dombok 1728, 549r.

- ¹⁷⁸ Protokoll hållet vid laga häradsyn mellan Skellefteå och Löfvångers socknar 6–13 juni 1757. Sture Karlssons gårdsarkiv i Övre Bäck.
- ¹⁷⁹ Skellefteå dombok 1782 VT, s. 204.
- ¹⁸⁰ André, Per, "Färgare i Skellefteå socken", i: *Roten* 55, Skellefteå 1996, s. 3–6.
- ¹⁸¹ André, Per; "Färgare i Skellefteå socken", i: *Roten* 55, Skellefteå 1996 s. 3–6.
- ¹⁸² Nordström, Britt-Marie, "Officerarna på Nyborg", i: *Lilla Skelleftebladet* 18, Skellefteå 1994, s. 4–7.
- ¹⁸³ Enligt utredning gjord av Per André, Skellefteå.
- ¹⁸⁴ Skellefteå dombok 1710, s. 602r.
- ¹⁸⁵ Skellefteå dombok 1763 HT, s. 731v.
- ¹⁸⁶ Många uppgifter kommer från en utredning gjord av Bruno Wikström i Jokkmokk.
- ¹⁸⁷ Skellefteå dombok 1672, s. 226.
- ¹⁸⁸ Uttal från Paul Linder Klockträsk med förmedling av Göran Marklund, Jörn. Även uppgifter hämtade från Per André, Skellefteå.
- ¹⁸⁹ Skellefteå dombok, 1775 HT.
- ¹⁹⁰ *Fyra byar: berättelser om folket i byarna Djupträsk, Nyborg, Högränna och Ullbergsträsk*, Skellefteå 2000, s. 68. Västerbottens läns landskontors resolutionskoncept 1808, s. 89–100.
- ¹⁹¹ Skellefteå dombok 1762, s. 188v.
- ¹⁹² Skellefteå dombok 1758, s. 103r–104v.
- ¹⁹³ Efter utredning gjord av Folke Berglund, Skellefteå.
- ¹⁹⁴ En del uppgifter är hämtade från en utredning gjord av Folke Berglund, Skellefteå.
- ¹⁹⁵ Skellefteå dombok 1724, s. 11r.

KÄLLOR OCH LITTERATUR

Otryckta källor

Demografiska databasen i Umeå, Indiko – Databas över Skellefteås kyrkböcker 1699–1897 (1901).

Forskningsarkivet vid Umeå universitet, Höjers arkiv.

Krigsarkivet, Västerbottens regemente, generalmönsterrulla 1728 med hemmansrannskan, volym 1728:1, SVARs mikrokort K05226.

Kungliga biblioteket, Stockholm, Nils Burman, Bureätten, Hb7, SVARs mikrokort S02508.

Kunskapskällan vid Skellefteå museum

Andersson, Olof & Öberg, Kristina, *Konstruktion av husförhörslängd 1700–1720 för Piteå landsförsamling*, d. 1–2.

Andersson, Pär, *Lövångers sockens hemmansägare 1695–1769*, 1–2, *Bergsbyn, Skellefteå : aktsamling 1733–1800*, tolkade av K.G. Wirsell, Kunskapskällan vid Skellefteå museum.

Lundberg, Knut, *Familjeregister över Skellefteå socken 1650–1760*, 1–4, *Långvikens byhandlingar 1766–1814*, nr 34, avskrifter av Krister Lundmark.

Personregister till Skellefteå landsförsamlings fattigvårdsräkenskaper 1729–1773, 1774–1814, LIII:2, LIII:3.

Piteå landsförsamlings flyttningsattester 1736–1862, register HII:1.

Piteå landsförsamlings husförhörslängd 1720–1749, renskrift utförd av Carina Bäckström och Inga Ölund 1989.

Piteå landsförsamlings husförhörslängd 1750–1770, renskrift av Inga Ölund 1989.

Register till Piteå landsförsamling HI:1 bilagor till kyrkobokföringen 1717–1749.

Skellefteå kyrkas räkenskapsbok 1651–65, 1666–85, 1686–97 och 1709–14, kopierade volymer på Kunskapskällan på Skellefteå museum.

Westerlund, Ernst, *Norsjö: uppgifter jämväl om Kvavisträsk, Arnberg, Heden, Kläppen, Bodan, Finnäs och Berget m.fl.*, Västerbottensk allmogekultur 14, 1955. Duplic.

Östlund, Olof, *Rapport över arkeologisk slutundersökning av stensättningar från järnåldern i kvarteret Hallen, Sig 3149c, Hedensbyn, Skellefteå sn och kommun*, Västerbottens län, Skellefteå museum, Skellefteå 1997.

Landsarkivet i Härnösand

Domstolsarkiv, Skellefteå tingslags häradsrätt 1794–1802. Mikrofilm GH1555–GH1559.

Häradsskrivaren i Skellefteå fögderi, mantalslängder för Skellefteå socken 1780, 1785 och 1790, volym 211 och 212.

Västerbottens läns landskontors resolutionskoncept AIIa:1 1808, s. 89–100. SVARs mikrokort S06846 3/14.

Skellefteå landsförsamling, husförhörslängder AI:1 1724, AI:2 1720–1770 och AI:3a och 3b 1771–1801. SVARs mikrokort S60681, S60682, S60683, S60684.
Skellefteå landsförsamling, räkenskaper för fattigvård LIII:2 1729–1773, LIII:3 1774–1814. SVARs mikrokort 65671, 65672.
Skellefteå landsförsamling, communionböcker 1730–1750, 1753–1770, 1771–1788. SVARs mikrokort DII:1, DII:2 och DII:3.
Skellefteå landsförsamling, Räkenskaper för kyrka, huvudbok LIa:2 1651–1685, LIa:3 1686–1714, LIa:4 1697–1760. SVARs mikrokort 65664, 65665, 65666.
Skellefteå landsförsamling, sockenstämmoprotokoll m.m., KIIIa:1 1725–1799, SVARs mikrokort S10087.

Mossberg, Kenneth, *Västerbottens mantalslängder 1654–1695*, CD-romskiva, Vårby 1999.

Mossberg, Kenneth, *Västerbottens regemente 1667–1762*, CD-romskiva, Vårby 1998.

Riksarkivet, handlingar rörande tullväsendet, vol. 30. Lilla tullen i Piteå 1637. SVARs mikrokort 17450.

Riksarkivet, kammararkivet, Västerbottens landskapshandlingar 1580:5. SVARs mikrokort S01097.

Riksarkivet, kammararkivet, Västerbottens läns jodrannsakningsprotokoll 1749. Västerbottens landsbok 1750 s. 972–1072.

Riksarkivet, kammarkollegiets arkiv, tredje provinskontoret, indelningsverk för Västerbottens infanteriregemente 1695, volym 287.

Riksarkivet, Svea hovrätts domstolsarkiv, Gävleborgs län 1656, 1665, 1667 och 1671, volym 5, 14–16 och 19. Västerbottens län 1672–1674, 1691–1793, volym 1–68. Västernorrlands län 1687 och 1690, volym 8 och 11–12.

Riksarkivet i Helsingfors, Carpelan – Oodensaari brevsamling, låda 3, brev från Johan Fredrik Carpelan till Carl Efraim Carpelan.

Uppsala universitetsbibliotek, Skellefteå kyrkobok 1710–1728 samt Buscherus' brevkopior 1697–1703, S162b, SVARs mikrokort S05340.

Litteratur

Andersson, Karl Ivar, "Om Johan Olofssons familj", i: *Roten: Medlemsblad för Föreningen Skelleftebygdens släktforskare* 55, 1996, s. 16.

Andersson, Kent & Anderö, Henrik, *Ordbok för släktforskare*, 2 uppl. Västerås 1997.

Andersson, Lennart, *Skellefteå bygdens soldater 1695–1895*, Umeå 1995.

Andersson, Olof & Lundgren, Helge, *Piteå församlings äldsta historia: 1300–1700-talen: artiklar om Gamla Kyrkobyns, Öjebyns, Piteå gamla stads och Piteå församlings historia*, Piteå 2000.

Andersson, Olof, "Skelleftebor i Piteå stad", i: *Roten: Medlemsblad för Föreningen Skelleftebygdens släktforskare* 31, 1990, s. 3–5.

Andersson, Olof, "Släktingar dom finns : Om Piteåborgarna 1707 och deras anor", i: *Roten: Medlemsblad för Föreningen Skelleftebygdens släktforskare* 32, 1990, s. 14.

- André, Per, "Färgare i Skellefteå socken", i: *Roten: Medlemsblad för Föreningen Skelleftebygdens släktforskare* 55, Skellefteå 1996, s. 3–6.
- André, Per, "En handelsresa till Stockholm 1807", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, Skellefteå 1995, s. 55–60.
- André, Per, *Lejonströms såg 1780–1905*, Skellefteå 1995.
- André, Per, *Nasafjällsvägen 1771–1810*, Skellefteå 1987.
- André, Per, "Tjärbränneri i Skellefteå socken före 1830", i: *Skogshistoriskt tidskrift* 1993:2, s. 52–53.
- Awebro, Kenneth, "Vadmal, samer och Piteå silververk", i: *Oknytt* 1986:1/2, s. 13–28.
- Awebro, Kenneth, "Ädelmetall till varje pris: bruksknektarna och Luleå silververks första svåra år 1660–1664", i: *Älvdal i norr*, Luleå 1990, s. 205–263.
- Beckman, Lars, "Om den nordsvenska befolkningens etniska utsprung", i: *Botnia – en nordsvensk region*, Höganäs 1994, s. 38–47.
- Berggren, Åke, *Fisket i Piteå I – Från medeltid till tidigt 1900-tal*, Piteå 1995.
- Bergling, Ragnar, *Kyrkstaden i övre Norrland*, Kungl. Skytteanska samfundets handlingar 3, Uppsala 1964.
- Broadbent, Noel, *Den förhistoriska utvecklingen under 7000 år*, Skelleftebygdens historia 3, Skellefteå 1982.
- Brömster, Daniel "Var Nordmaling i äldsta tid en fjärding av Ume socken?", i: *Oknytt : Johan Nordlander-sällskapets tidskrift* 2000:1–2, s. 2–20.
- Bygdén, Leonard, *Hernösands stifts herdaminne*, 3, Uppsala 1925.
- Bygdeträsk från Gustav Vasa till 1989*, Burträsk 1990.
- Bylund, Erik, *Kolonisationen av Pite lappmark t.o.m. år 1867*, Geographica 30, Uppsala 1956.
- Bäcklund, Lars, *Släkten Steinwall från Västerbotten*, Linköping 1986.
- Claesson, Claes, "Om bondeseglation i Västerbotten", i: *Västerbotten* 1947, s. 105–122.
- Edlund, Lars-Erik, "Några perspektiv på ortnamn och kulturområden i övre Norrlands kustland", i: *Saga och sed – Kungl. Gustav Adolfs akademiens årsbok* 1989, Uppsala 1990, s. 135–172.
- Det svenska jordbrukets historia*, red. Janken Myrdal, 1, Stockholm 1998.
- Ekstrand, *Samlingar i Landtmäteri, III Bilder ur Landtmätarnas Lif*, Stockholm 1902.
- Ericsson, Tom, *Vision och verklighet: Landshövding Gabriel Gyllengrips riksdagsrelation år 1734*, Skrifter utgivna av Johan Nordlander-sällskapet 9, Umeå 1987.
- Fahlgren, Roland, "Carl Julius Carlssons anor", i: *Roten: Medlemsblad för Föreningen Skelleftebygdens släktforskare*, Skellefteå 1991, s. 9–13.
- Fellström, Kristian August, *Från kyrkbacken*, Skellefteå 1950.
- Folkhäl i Skelleftebygden: en liten ordlista till bygdemålen i norra länsdelen jämte ett urval visor, gåtor, härm, ramsor, öknamn och åtskilligt annat: sammanfört och kompletterat efter uppteckningar av Vuxenskolans studiecirklar, urval, bearbetning och komplettering* Ernst Westerlund, Skellefteå 1978.
- Frödin, John, "Upplands gamla fåbodar", i: *Uppland: Årsbok för medlemmarna i Upplands fornminnessällskap*, Uppsala 1950, s. 24–46.

- Fyra byar: berättelser om folket i byarna Djupträsk, Nyborg, Högrännan och Ullbergsträsk*, Skellefteå 2000.
- Gadd, Carl-Johan, *Den agrara revolutionen 1700–1870*, Det svenska jordbrukets historia 3, Stockholm 2000.
- Gadd, Carl-Johan, *Järnplogens och potatisens tid. Jordbruksutveckling och samhällsförändring i Skaraborgs län 1750–1860*, Vara 1984.
- Gadd, Carl-Johan, *Självhushåll eller arbetsdelning: svenskt lant- och stadshantverk ca 1400–1860*, Meddelanden från ekonomisk-historiska institutionen vid Göteborgs universitet 64, Göteborg 1991.
- Grenander, Greta & Juhlin, Inga-Maj, *Mats Samuelssons i Källbomark förfäder*, Stockholm 1996.
- Gustafsson, Peter, "Chapman och saltströmmingen", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, 1994, s. 39–52.
- Holm, Gösta, "Lövångersmålet", i: *Lövångers socken: en sockenbeskrivning under medverkan av flere fackmän*, d. 1, Umeå 1942.
- Holmgren, John, *Norrlandsläseriet: Studier till dess förhistoria och historia fram till år 1830*, Samlingar till studier av svenska kyrkans historia 19, Stockholm 1948.
- Hülphers, Abraham Arahamsson, *Dagbok öfver en resa genom Norrland 1758*, med efterskrift och register utgiven av Nils-Arvid Bringéus och Harald Hvarfner, Stockholm 1978.
- Innansjön med omnejd 1539–1999*, Burträsk 1999.
- Jonsson, Ingvar, *Jordskatt och kameral organisation i Norrland under äldre tid*, Kungl. Skytteanska samfundets handlingar 9, Umeå 1971.
- Jonsson, Ingvar, "Äldre kameral organisation och territoriell indelning i södra Norrland", i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 1982:4, s. 125.
- Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll: 1 Jämtlands domböcker 1621–28*, Skrifter utgivna av Jämtlands fornskriftssällskap 3, Östersund 1933.
- Korhonen, Olavi, "Ålderdomliga drag i sentida sälfångst och några samiska sältermer", i: *Bottnisk kontakt* 4, Skellefteå 1989, s. 70–80.
- Kulturhistoriskt lexikon över nordisk medeltid*, 7, Malmö 1962.
- Kvarnbyn Västanträsk med omnejd 1539–1996*, Burträsk 1996.
- Lantbruket i svenska Österbotten*, Vasa 1954.
- Lassila, Mauno, *Vägarna inom Västerbottens län : kommunikationernas utveckling mot bakgrund av befolkning och näringsliv*, Umeå 1972.
- Lemke, Kjellin, Platen, "Annotationer förda under recognosering i Skellefteå socken 1811", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, 1992, s. 39–52.
- Lindqvist, Bertil, *Historik över Norrlängträsk by: Från äldsta tid fram till mitten av 1900-talet*, Skellefteå 1973.
- Lundgren, Sten (red.), *Gårdarna i Fjälbyn år 1999: en by i Lövånger*, Bureå 1999.
- Lundgren, Sten (red.), *Gårdarna i Kåsböle år 2000: en by i Lövånger*, Bureå 2000.
- Lundgren, Sten, *Gårdarna i Uttersjön år 2000: en by i Lövånger*, Bureå 2000.
- Lundkvist, Sven, "Resurser, skattetryck och fattigdom i 1610-talets Sverige", i: *Bördor, bönder, börd i 1600-talets Sverige*, Stockholm 1979, s. 133–161.
- Lundström, Ulf, *Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650*, Kulturens frontlinjer 3, Umeå 1997.

- Lundström, Ulf, "Den äldsta jordbruksbebyggelsen i Skellefteådal", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, 1995, s. 21–25.
- Lundström, Ulf, "Medeltida laxfisken i Skellefteå socken", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, 1996, s. 59–68.
- Lundström, Ulf, *Traditionella bruksbåtar i Västerbotten: Om båttyper och deras gränser*, Kulturens frontlinjer 15, Umeå 1998.
- Mossberg, Kenneth, *Västerbottens regemente under Fredrik I 1720–1762: Skellefteå kompani*, Vårby 1997.
- Mossberg, Kenneth, *Västerbottens regemente under Karl XI 1667–1695: Skellefteå kompani*, Vårby 1996.
- Mossberg, Kenneth & Lindfors, Bernt, *Västerbottens regemente under Karl XII 1689–1719: Skellefteå kompani*, Vårby, u.å.
- Nordström, Britt-Marie, "Officerarna på Nyborg", i: *Lilla Skelleftebladet: Medlemsblad för Skellefteå hembygdsförening* 18, Skellefteå 1994, s. 4–11.
- Nyman, Elsy & Nyman, Ruth, *Arvidsjaur byar och nybyggare 1757–1897*, 1–3, Arvidsjaur 1985.
- Nyström, Carl H., "Bure kloster", i: *Västerbotten* 1931, s. 122–123.
- Nyström, Mauritz, *Norrlands ekonomi i stöpsleven: Ekonomisk expansion, stapelvaruproduktion och maritima näringar 1760–1812*, Umeå studies in economic history 4, Stockholm 1982.
- Prästbordet: Kulturlandskapet i Skelleftebygden*, Studieförbundet Vuxenskolas cirkel 1982/83, Skellefteå 1983.
- Olofsson, Agneta, *Burträsk 1640–ca 1720 komplement till Isak Grapes kyrkobok*, Härnösand 1994.
- Olofsson, Agneta, *Bygdeå – byar och gårdar 1600–1800*, Härnösand 1993.
- Olofsson, Agneta, *Lövånger 1600–1800*, Härnösand 1995.
- Olofsson, Agneta, *Nysätra 1600–1800*, Härnösand 1999.
- Olofsson, Sven Ingemar, "Övre Norrlands historia under Gustaf Vasa och hans söner", i: *Övre Norrlands historia* 1, Umeå 1962, s. 253–516.
- Olofsson, Sven Ingemar, "Övre Norrlands historia under Carl IX och Gustaf II Adolf", i: *Övre Norrlands historia* 2, Umeå 1965, s. 1–319.
- Skellefte sockens historia* 1–1:2, red. Karl Fahlgren, Uppsala 1953–1956.
- Stensby Jönsson, Marie, *Sikås byn, gårdarna, släkterna: 1500–1996*, Östersund 1996.
- Strandberg, Kerstin, "Gruvligt från Kågeträsk", i: *Skelleftebygden – Årsskrift utgiven av Föreningen för Skellefteforskning – Skefo*, Skellefteå 1995, s. 61–65.
- Sveriges nationalatlas, bandet Kulturminnen och kulturmiljövård*, Stockholm 1994.
- Tollin, Clas, *Rågångar, gränshallar och ägoområden*, Stockholm 1999.
- Vallenboken*, red. Sivert Ceder, Skellefteå 1991.
- Wallerström, Thomas, *Norrboten, Sverige och medeltiden – problem kring makt och bosättning i en europeisk periferi*, 1, Lund studies in medieval archaeology 15:1, Stockholm 1995.
- Westerdahl, Christer, "Kulturgränzonen i norra Ångermanland – dess yttringar under ett längre tidsperspektiv och några förslag till förklaringar", i: *Kulturgränser: myt eller verklighet?* En artikelsamling utgiven av Lars-Erik Edlund, Diabas,

- skrifter från den dialektgeografiska databasen inom institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 4, Umeå 1994, s. 309–327.
- Westerlund, Ernst, "Bygdemålen i norra Västerbotten", i: *Skelleftebygdens dialekter 1973–74*, utgiven av Studieförbundet Vuxenskolan och Skellefteå museum, Skellefteå 1973, s. I–VI.
- Westin, Josef, "Bygden växer", i: *Skellefte sockens historia 1*, Uppsala 1953, s. 309–430.
- Vikner, Tore, *Ett urval från några allmänna tings- och häradsprotokoll, hämtade från Ersmarks byakista*, Ersmark 1994.
- Wiséhn, Eva, *Myntfynd från Lappland, Norrbotten och Västerbotten*, Sveriges mynthistoria, landskapsinventeringen 8, Kungl. Myntkabinettet, Stockholm 1995.
- Zackrisson, Inger, "Olika typer av gränser under Nordsveriges järnålder", i: *Kulturgränser: myt eller verklighet?* En artikelsamling utgiven av Lars-Erik Edlund, Diabas, skrifter från den dialektgeografiska databasen inom institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 4, Umeå 1994, s. 35–50.

REGISTER

A

Abborträsk, Arvidsjaur socken, 331
Abborträsk, Arvidsjaur socken, 280
Adak (Asplunda), Malå socken, 456
Aha, Sorsele socken, 657, 845
Ahlstedt, 740, 754
Ahn, von, 741
Akkavare, Arvidsjaur socken, 190
Alenius, 742
Alleman, 402
Alsen, Jämtland, 576
Alter, Piteå socken, 191
Altjärnsliden, Burträsk socken, 320
Alvik, Luleå socken, 188, 299, 736
Andersträsk, 827
Annön, Krångfors, 410, 413, 416, 422, 429, 805
Antholmen, Innervik, 747
Anundsjö, Ångermanland, 751, 752
Anundsträsk, 825
Anzenius, 502, 736, 749, 751
Appeldorf, 584, 736, 737, 761
Arjeplog, 621, 850
Arjeplogs socken, 300, 741, 873, 892, 911
Arnemark, Piteå socken, 540
Arnträsket, 473
Arnäs, Ångermanland, 499, 752
Arvidsjaur socken, 190, 199, 222, 229, 235, 250, 262, 267, 274, 276, 278, 280, 287, 323, 328, 331, 369, 410, 417, 426, 450, 458, 481, 483, 494, 534, 539, 541, 543, 585, 590, 592, 606, 670, 683, 718, 722, 731, 745, 776, 781, 782, 784, 786, 788, 789, 790, 791, 823, 835, 837, 841, 854, 861, 868, 870, 873, 894, 896, 902, 917, 920, 921, 924, 928, 929, 931, 941
Aspgren, 855
Aspliden, 929, 931
Asplund, 742
Auktsjaur, Arvidsjaur socken, 870
Avan, 182, 184, 188, 190, 191, 194, 196, 198, 199, 233, 234, 240, 254, 278, 317,

332, 335, 344, 350, 389, 571, 620, 650, 665, 693, 786, 798, 799, 806, 863, 940, 942

Avan, Innervik, 686
Avander, 198, 798
Avaviken, Arvidsjaur socken, 274, 417, 924
avrättning, 682, 830

B

Bachman, 754
Backa, Löten, Kyrkobordet, 742
Backen, Frostkåge, 249
Backen, Umeå socken, 285, 626, 744
backstugusittare, 688
Bagge, 492
Baktsjaur, Arvidsjaur socken, 534, 543, 823, 928, 929
barnmorska, 683, 741, 760, 874
Bastulund, 702
Bastunäs, 196, 198, 380, 524, 797, 806, 866, 901
Bastutjärn, 450, 460, 799, 814, 815, 887
Bastuträsk, 327, 366, 369, 380, 389, 419, 426, 438, 447, 454, 456, 457, 458, 461, 467, 469, 470, 477, 478, 479, 480, 481, 743, 775, 776, 777, 788, 806, 807, 810, 818, 819, 839, 865, 883, 884, 888, 897, 907
Bastuträsk, Stensele socken, 740, 824
befallningsman, 489, 494, 501, 708, 746
Bensbyn, Luleå socken, 738
Benzelberg, 738
Benzelbergshällan, 738
Berg, 319, 337
Berger, 758, 832
Bergat, Stämningsgården, 393
Berggren, 314
Berglund, 258, 489, 646, 678, 902
Bergmark, 183, 864
bergmästare, 356, 489, 490, 633, 751
Bergsbyn, 190, 198, 217, 232, 234, 236, 245, 272, 281, 289, 293, 309, 326, 329, 337, 347, 348, 352, 404, 406, 431, 455,

470, 488, 490, 498, 512, 517, 529, 540,
 541, 543, 545, 554, 561, 580, 582, 584,
 586, 587, 589, 590, 594, 596, 597, 601,
 609, 611, 612, 613, 615, 618, 620, 621,
 627, 629, 631, 634, 636, 638, 639, 641,
 642, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650,
 651, 652, 653, 655, 660, 661, 662, 663,
 664, 665, 666, 668, 672, 675, 677, 679,
 681, 682, 683, 684, 691, 692, 700, 701,
 705, 710, 713, 715, 717, 718, 721, 724,
 729, 744, 759, 830, 838, 841, 843, 844,
 845, 846, 847, 848, 850, 858, 864, 873,
 876, 880, 885, 889, 909, 910, 917, 921,
 924
 Bergsholmen, Bergsbyn, 648, 649
 bergsknekt, 265, 339, 361, 362, 388, 498
 Bergskärs varv, 730, 746
 Bergstedt, 397, 668, 900
 Bergsten, 394, 593, 906
 Bergström, 340, 341, 347, 428, 547, 548,
 549, 550, 551, 606, 645, 691, 724, 744,
 830, 845
 Bergudd, 501
 Bertzell, 282, 413, 488, 497, 503, 739,
 747, 757
 bildhuggare, 473, 816
 Bissjön, Lövängers socken, 488, 542,
 678, 725
 Bjugg, 623, 751
 Bjur, 604, 736, 742, 815, 852, 857
 Bjurfors, 554, 656, 679
 Bjurlidträsket, 422, 799
 Bjuresele, 269, 339, 815, 817, 906
 Bjureselet, 212, 763, 815, 817, 939
 Bjurträsk, 450, 461, 462, 815
 Bjurvattnet, 250, 255, 285, 294, 304, 348,
 353, 363, 370, 376, 378, 380, 381, 382,
 383, 394, 421, 422, 426, 432, 436, 448,
 452, 458, 461, 469, 474, 495, 524, 778,
 780, 784, 797, 800, 810, 821, 822, 883,
 889, 890, 893, 940
 Bjurån, 244, 315, 384, 389, 390, 798,
 799, 801
 Bjurön, Lövängers socken, 618, 713, 726
 Bjännsjöå, Bygdeå socken, 252
 Bjästa, Nätra socken, 490, 597, 754
 Björk, 501, 687
 Björkfors, Kalix socken, 420
 Björkfors, Nederkalix socken, 191, 857
 Björklund, 943
 Björknäs, 450, 455, 815, 816
 Björksele, Lycksele socken, 825
 Björnklo, 404, 735, 758, 901
 Blacke, Lövängers socken, 831
 bleckslagare, 303, 321
 blodsjukdom, 448
 Blomfelt, 758
 Blomsholm, 179, 893
 Blåberg, 656, 761
 Blåfors, 190, 214, 764, 767
 Blåsmark, Piteå socken, 183, 184, 199,
 695, 864, 932
 Bodan, 187, 215, 297, 311, 333, 354, 371,
 376, 401, 403, 415, 448, 489, 501, 507,
 512, 515, 530, 542, 543, 553, 558, 560,
 564, 568, 573, 574, 575, 576, 577, 580,
 581, 582, 587, 594, 620, 631, 639, 648,
 656, 683, 691, 693, 695, 754, 838, 840,
 843, 844, 847, 850, 860, 861, 864, 868,
 871, 881, 915, 945
 Bodan, Lövängers socken, 571, 732
 Bodbyn, Burträsk socken, 249, 272, 539,
 597, 678, 771, 776, 780
 Bodin, 423, 424, 577, 608, 616, 617
 Bohuslän, 265, 402, 601, 687, 756, 843,
 868, 928, 939
 Boije, 908
 bokbindare, 776, 855, 864
 bokhållare, 195, 272, 857
 Bolin, 491, 540, 566, 600, 625, 666, 750
 Boman, 294, 299, 542, 573, 678, 680,
 730, 738, 757, 776, 856, 864, 882, 884
 Bomanshädden, Bäck, 730
 Bondhammars järnbruk, 272, 300, 301,
 302, 303, 312, 316, 395
 borgare, 199, 258, 306, 308, 312, 317,
 393, 404, 405, 489, 534, 560, 562, 567,
 594, 596, 598, 600, 630, 649, 662, 665,
 676, 691, 711, 718, 726, 746, 836, 896,
 908
 Borgfors, Piteå socken, 319
 borgmästare, 490, 751, 755
 Borås, 737
 Boström, 295, 408, 597
 Bostället, Storkåge, 297
 Boviken, 181, 182, 184, 185, 210, 238,
 255, 282, 289, 290, 292, 293, 294, 295,
 296, 297, 301, 313, 319, 328, 332, 333,
 350, 353, 373, 393, 409, 410, 414, 418,
 437, 440, 448, 513, 520, 524, 542, 546,
 561, 578, 580, 594, 595, 600, 602, 615,
 624, 633, 647, 667, 678, 680, 685, 691,
 694, 696, 724, 733, 738, 758, 779, 786,
 830, 846, 854, 859, 860, 865, 866, 868,

895, 902, 918, 923, 924, 927, 937, 938, 939, 941

Brahestad, 445, 730, 736

Brattjärn, Lövängers socken, 609, 646

Braxenån, 463, 817

Bredenberg, 413

Bredskärs fiskeläge, 665

Brendberg, 701

Brodin, 343, 490, 794, 912

brofogde, 648, 705

Bromma, Uppland, 749

brotillsyningsman, 504

Broträsk, Lövängers socken, 373

brovakt, 748

Broånge, Lövängers socken, 490, 556, 673

bruksknekt, 181, 194, 216, 223, 229, 236, 242, 251, 254, 260, 279, 285, 287, 289, 294, 300, 306, 307, 321, 327, 328, 335, 361, 362, 365, 369, 382, 383, 394, 397, 413, 425, 427, 441, 459, 467, 469, 474, 477, 499, 513, 521, 523, 529, 530, 552, 556, 558, 562, 563, 568, 569, 595, 620, 622, 624, 644, 656, 685, 686, 692, 696, 699, 706, 711, 712, 730, 896

bruksskrivare, 339

Brunström, 501, 753, 761, 852

Burträsk, 422, 434, 438, 779, 799, 800, 814, 894

Brände, Nysättra socken, 539

Brännan, Drängsmark, 239

Brännan, Innervik, 685

Brännan, Kusmark, 349, 350, 928

Brännan, Kyrkobordet, 515, 739, 742, 745

Brännfors såg, 492, 772

Brännlund, 187, 190, 222, 764

Brännström, 281, 349, 928, 929

Brännvattnet, Burträsk socken, 432, 471, 473

Brännäs, 765

Brönet, Hedensbyn, 622

Brönet, Kusmark, 345, 346, 347, 356

Burenstrand, 652, 683, 716

Bureå, 203, 207, 218, 226, 249, 257, 278, 283, 297, 332, 355, 368, 369, 374, 398, 404, 414, 415, 438, 475, 506, 512, 514, 532, 534, 539, 543, 544, 555, 562, 564, 565, 572, 596, 598, 611, 618, 619, 622, 627, 629, 630, 649, 650, 651, 662, 663, 664, 665, 673, 677, 678, 679, 684, 689, 694, 695, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 712, 713, 714, 715, 718, 723, 728, 729, 730, 748, 750, 827, 830, 833, 834, 835, 845, 846, 847, 855, 862, 865, 867, 871, 880, 883

Burman, 262, 473, 534, 537, 596, 699, 700, 704, 705, 706, 717, 754

Bursiljum, Burträsk socken, 415, 514, 609, 611, 703, 714, 832

Burstrand, 640, 652, 710, 715, 737

Burström, 625

Burträsk socken, 199, 210, 241, 249, 271, 272, 276, 280, 281, 293, 297, 299, 302, 308, 311, 317, 318, 319, 320, 326, 332, 343, 358, 363, 369, 383, 394, 401, 405, 415, 416, 417, 419, 426, 427, 428, 431, 432, 434, 437, 441, 442, 443, 450, 453, 454, 455, 456, 459, 460, 465, 466, 467, 469, 470, 471, 473, 474, 475, 479, 481, 489, 491, 493, 499, 500, 501, 502, 503, 506, 512, 514, 517, 518, 520, 522, 524, 526, 527, 529, 530, 531, 534, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 552, 554, 559, 561, 564, 566, 567, 571, 573, 576, 595, 597, 599, 609, 611, 613, 614, 615, 618, 621, 623, 630, 634, 638, 649, 670, 678, 693, 695, 696, 702, 703, 714, 723, 724, 727, 730, 739, 740, 746, 747, 750, 752, 753, 756, 761, 771, 776, 778, 780, 809, 816, 818, 823, 824, 828, 830, 832, 833, 844, 852, 858, 860, 862, 866, 869, 870, 872, 875, 880, 883, 885, 908, 918, 920, 929

Burvik, 236, 240, 258, 268, 274, 307, 311, 332, 354, 365, 369, 397, 443, 469, 514, 521, 529, 530, 531, 532, 542, 544, 545, 552, 555, 566, 587, 596, 614, 619, 629, 630, 640, 645, 652, 682, 697, 699, 701, 703, 704, 705, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 721, 723, 725, 727, 728, 729, 731, 737, 779, 827, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 842, 843, 848, 851, 854, 862, 868, 874, 907, 909, 911, 916, 919, 925, 926

Burviks varv, 730

Burön, Bureå, 750

Bygdeträsk, Burträsk socken, 302, 358, 460, 471, 503, 526, 529, 566, 567, 576, 609, 830, 875

Bygdeå socken, 235, 401, 497, 530, 534, 545, 614, 670, 679, 732, 735, 736, 749, 755, 759, 761, 866

Bygdsiljum, Burträsk socken, 426, 443,
518

Byn, Piteå socken, 182

Byske, 182, 191, 198, 199, 201, 202, 203,
209, 210, 211, 212, 214, 215, 216, 217,
218, 235, 244, 253, 265, 268, 269, 270,
271, 272, 278, 279, 281, 294, 295, 301,
302, 304, 309, 317, 318, 319, 326, 333,
351, 359, 368, 397, 483, 492, 575, 580,
581, 586, 587, 650, 651, 665, 684, 693,
706, 728, 751, 759, 763, 769, 770, 850,
860, 905, 920, 922, 923, 928, 932, 933,
935, 937, 938, 939, 940, 943

Byske, Piteå socken, 187

Båtfors, 181

båtsman, 578, 711, 712

Båtvik, Yttervik, 695

Bäck, 214, 234, 245, 249, 252, 253, 271,
292, 293, 299, 326, 330, 346, 374, 409,
419, 431, 443, 459, 490, 503, 504, 528,
529, 543, 552, 553, 563, 584, 592, 593,
595, 614, 620, 624, 625, 627, 631, 648,
650, 651, 652, 656, 673, 675, 676, 678,
699, 700, 702, 704, 707, 708, 710, 711,
712, 713, 714, 716, 717, 721, 726, 727,
728, 729, 748, 801, 818, 822, 827, 829,
830, 831, 832, 833, 836, 840, 843, 844,
848, 852, 855, 856, 868, 870, 876, 877,
898, 915, 917, 921, 924, 933, 940

Bäcklund, 721

Bäckström, 272, 284, 490, 726, 788, 853,
919, 925, 926, 927, 929

Bäckån, Bäck, 728, 729

Bäckänget, Kusmark, 350, 351

Bälse, 879

Böle, 181, 188, 237, 239, 249, 273, 277,
289, 293, 294, 305, 311, 327, 329, 331,
334, 349, 363, 365, 373, 387, 396, 397,
404, 408, 410, 413, 414, 418, 436, 437,
439, 456, 461, 469, 483, 487, 488, 490,
491, 500, 514, 515, 527, 557, 559, 563,
566, 568, 576, 584, 589, 590, 591, 592,
593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600,
601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 609,
610, 611, 612, 614, 618, 619, 620, 622,
623, 624, 625, 627, 629, 631, 634, 641,
646, 655, 660, 687, 693, 696, 703, 724,
726, 731, 744, 745, 749, 751, 754, 755,
799, 829, 835, 840, 845, 846, 848, 849,
851, 852, 853, 854, 856, 857, 864, 865,
872, 873, 880, 882, 894, 898, 901, 902,

903, 906, 907, 913, 914, 917, 918, 924,
942, 944

Böle, Piteå socken, 501

Böle, Råneå socken, 307

Böle, Umeå socken, 750

Bölesvik, 565, 827

bössmed, 473, 593, 816, 906

C

Carlander, 295

Carlberg, 492

Carnall, de, 746

Carpelan, 299, 746, 851, 856, 881, 890

Caström, 410, 749, 761

Clausén, 200, 208, 230, 324, 386, 411,
412, 435, 502, 510, 642, 671, 690, 747,
754, 757, 838, 852, 856, 867, 880, 882,
889, 903

Colldin, 737

Comstedt, 684

Cramer, 735

D

Daglösten, Bäck, 704, 730, 731

Daglösten, Lövångers socken, 541, 544,
705, 713, 726, 727, 731

Dahlberg, 261, 270, 402, 490, 500, 502,
592, 601, 613, 627, 687, 745, 758, 759,
851, 859, 934

Dalarna, 489, 540, 844

Dalfors, 422, 430, 800, 805, 896

dammängar, 772

Decker, 611

Degerbyn, 191, 224, 228, 237, 251, 261,
287, 309, 313, 318, 323, 330, 331, 332,
345, 367, 388, 389, 393, 394, 395, 396,
398, 399, 401, 403, 404, 405, 407, 408,
409, 413, 414, 415, 416, 418, 419, 420,
428, 429, 431, 436, 437, 487, 490, 500,
503, 515, 537, 544, 576, 577, 578, 584,
585, 588, 597, 601, 610, 618, 621, 623,
627, 631, 636, 639, 644, 650, 651, 670,
678, 681, 684, 691, 700, 705, 706, 724,
735, 741, 744, 745, 747, 749, 750, 753,
758, 777, 781, 799, 801, 812, 835, 845,
847, 850, 855, 860, 870, 874, 877, 882,
883, 885, 891, 899, 900, 901, 902, 906,
913, 917, 918, 922, 934, 936

Degerfeldt, 405, 408

Degerfors socken, 191, 456, 491, 512,
528, 544, 566, 875, 888
Degerman, 384, 395, 401, 403, 404, 405,
406, 407, 493, 497, 588, 597, 634, 644,
745, 747, 749, 758, 772, 858, 874, 882
Degermark, 205
Degerstedt, 408, 610
Degerström, 406, 408, 409, 761, 902, 906
Degerträsk, 247, 259, 774, 782, 886
Degerträsket, 371, 774
Dicker, 611, 612
disponent, 316
Djurman, 488, 761
Draka, 597
Drejjer, 404, 750
Drängsmark, 181, 182, 186, 192, 198,
219, 222, 223, 224, 228, 229, 232, 233,
234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241,
242, 243, 244, 245, 246, 247, 251, 252,
259, 265, 267, 269, 271, 277, 278, 281,
282, 283, 301, 303, 305, 307, 309, 311,
315, 318, 334, 337, 338, 343, 346, 348,
349, 352, 354, 355, 358, 360, 365, 366,
367, 369, 371, 374, 379, 390, 393, 401,
407, 416, 417, 420, 425, 426, 427, 434,
436, 440, 441, 445, 448, 457, 469, 500,
515, 520, 527, 537, 540, 582, 584, 585,
599, 605, 610, 611, 623, 645, 646, 650,
652, 656, 663, 665, 675, 676, 677, 681,
682, 710, 716, 735, 739, 741, 765, 768,
769, 770, 771, 787, 795, 799, 806, 839,
840, 844, 847, 850, 851, 852, 855, 859,
865, 868, 871, 881, 888, 891, 892, 897,
899, 900, 901, 903, 905, 906, 910, 911,
913, 915, 917, 919, 920, 926, 927, 928,
930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937,
938, 939, 940, 942
Dyrén, 346, 629, 875, 883, 900, 914
Dyrhed, 408
dövstum, 217

E

Eberhart, 868
Edelstam, 492
Edström, 331
Ek, 365, 754
Ekerodde, 758
Eklund, 585, 827
Elingia, 754
Enberg, 253, 743, 849

Engman, 566, 748
Engström, 351
Enhielm, 374, 388, 410, 759
epilepsi, 418, 524, 715, 732, 847, 923,
926
Ersmark, 185, 196, 198, 204, 214, 222,
233, 235, 238, 239, 240, 249, 250, 251,
252, 254, 261, 269, 273, 277, 288, 293,
302, 303, 304, 305, 307, 309, 311, 312,
313, 314, 315, 318, 323, 324, 326, 327,
328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335,
336, 337, 338, 339, 342, 343, 344, 345,
347, 348, 349, 350, 354, 356, 358, 359,
360, 362, 366, 374, 378, 388, 389, 393,
394, 396, 404, 405, 406, 409, 410, 413,
416, 417, 418, 419, 420, 421, 426, 427,
430, 438, 440, 457, 459, 471, 473, 479,
484, 491, 520, 532, 576, 581, 585, 587,
589, 593, 594, 598, 600, 621, 638, 646,
650, 651, 665, 676, 678, 683, 685, 705,
711, 732, 750, 759, 761, 765, 766, 790,
793, 799, 801, 824, 825, 829, 836, 837,
844, 848, 850, 867, 879, 881, 883, 888,
899, 903, 905, 906, 907, 908, 909, 912,
917, 918, 920, 921, 924, 925, 926, 939,
943
Ersnäs, Luleå socken, 488, 692
Estland, 188, 219, 280, 304, 353, 359,
397, 511, 526, 829, 831, 832, 833, 836,
838, 839, 840, 843, 844, 845, 847, 848,
849, 851, 853, 855, 859, 861, 862, 863,
864, 865, 866, 867, 868, 870, 873, 876,
878, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886,
887, 888, 890, 891, 892, 893, 894, 895,
896, 900, 901, 902, 904, 905, 906, 908,
909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916,
917, 918, 919, 923, 924, 925, 926, 928,
929, 930, 931, 934, 937, 938, 940, 942,
943, 944, 945

F

Faber, 618
Fahlberg, 559, 867
Fahlgren, 384, 556, 560, 864
Fahlman, 553, 557, 562, 568, 810
Falbom, 393, 459, 605, 610, 756, 848,
856, 904, 928, 939
Falk, 492, 759
Falmark, 182, 191, 195, 196, 203, 205,
232, 236, 243, 256, 266, 288, 293, 299,

313, 318, 320, 328, 350, 354, 358, 369,
 374, 387, 394, 396, 398, 404, 414, 416,
 420, 430, 436, 439, 446, 448, 454, 488,
 498, 499, 502, 518, 522, 524, 530, 531,
 532, 537, 539, 540, 542, 544, 546, 547,
 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555,
 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563,
 564, 565, 566, 567, 568, 569, 572, 575,
 576, 578, 584, 587, 589, 592, 598, 600,
 601, 609, 613, 619, 630, 648, 656, 662,
 663, 664, 665, 666, 672, 674, 677, 679,
 680, 685, 686, 687, 693, 696, 697, 701,
 702, 703, 704, 710, 715, 717, 723, 724,
 743, 748, 761, 788, 810, 827, 834, 835,
 840, 847, 854, 859, 860, 861, 862, 863,
 864, 865, 866, 867, 868, 869, 871, 872,
 876, 879, 882, 883, 908, 916, 920, 923,
 927, 932, 935, 941
 Falmarksforsen, 553, 561, 731
 Falträsk, Lycksele socken, 932
 Falun, Dalarna, 489, 537, 757
 fartysägare, 349, 699
 Fattenborg, 609, 631, 757
 Fellenius, 740
 Fellingsbro, Västmanland, 740
 Felthusen, 410, 661, 751
 Finland, 238, 293, 299, 309, 346, 348,
 374, 388, 402, 529, 596, 609, 716, 727,
 737, 738, 746, 758, 879, 907
 finnar, 463, 466, 484, 556
 Finnfors, 447, 473, 475, 477, 481, 483,
 602, 774, 803, 806, 855, 862, 878, 879,
 884, 886, 917
 Finnfors laxfiske, 410, 422
 Finnforsbodträsket, 481, 483
 Finnforsrövarna, 410, 422, 805
 Finnträsk, 281, 284, 323, 331, 374, 430,
 437, 602, 765, 766, 772, 782, 801, 920
 fiskköpare, 745
 Fjellström, 299, 501, 752, 757
 Fjälbyn, Lövängers socken, 409, 517,
 572, 712, 833
 Fjällbonäs, Arvidsjauras socken, 870
 fjällträskfiske, 369, 799
 fjärdingsman, 187, 393, 503, 605, 728,
 744, 747, 761
 Flark, 488, 761
 Flink, 504
 Flocktjärn, 380, 800, 853, 890
 Flurkmark, Umeå socken, 314, 404, 759
 Fluor, 335, 378, 393, 396, 401, 410, 530,
 604, 623, 624, 689, 751, 752, 753
 Forsberg, 695, 740
 Forsen, Hjöggböle, 544
 Forsman, 561
 Forssén, 233, 742, 804
 Frautjälen, 471, 473, 816, 817
 Fredrikslund, Lund, 491
 Fritz, 667
 Frostkåge, 183, 184, 185, 188, 201, 202,
 209, 210, 211, 216, 224, 228, 229, 233,
 241, 242, 244, 245, 247, 248, 249, 250,
 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258,
 259, 260, 261, 262, 265, 266, 267, 268,
 269, 270, 272, 273, 276, 277, 278, 279,
 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 288,
 293, 297, 301, 302, 308, 311, 318, 319,
 320, 326, 327, 332, 336, 351, 352, 354,
 367, 368, 374, 378, 387, 394, 397, 406,
 409, 417, 431, 446, 457, 490, 511, 540,
 553, 578, 586, 596, 623, 624, 633, 634,
 639, 656, 680, 682, 687, 695, 697, 700,
 701, 703, 706, 712, 727, 743, 755, 757,
 771, 774, 811, 831, 834, 852, 858, 859,
 870, 874, 876, 880, 882, 890, 901, 905,
 907, 909, 917, 919, 926, 929, 930, 931,
 932, 936, 939, 941, 942, 944
 Frånö, Gudmundrå, 490
 Frösön, Jämtland, 493, 751
 Funbo socken, 756
 Furberg, 403, 672
 furir, 507, 758, 829, 847, 867, 871, 872,
 899, 900, 926, 927
 Furmark, 278, 295, 352, 353, 838, 847,
 910
 Furtenbach, 491, 598, 600, 603, 737, 747,
 754
 Furunäs, 199, 242, 249, 302, 320, 344,
 393, 408, 506, 552, 594, 605, 610, 644,
 647, 653, 654, 655, 656, 660, 667, 672,
 760, 761, 842, 845, 846, 849, 852, 863,
 873, 918, 934
 fångförare, 622, 625, 627, 630
 Fårträsk, Malå socken, 450, 452, 458,
 460, 461, 820, 887
 fåbod, 239, 247, 323, 325, 422, 473, 475,
 481, 483, 499, 546, 553, 555, 556, 558,
 561, 573, 600, 604, 609, 610, 615, 636,
 655, 670, 673, 678, 680, 689, 703, 732,
 805, 807, 808, 820, 823
 Fällan, Lövängers socken, 565
 Fällbäcken, 601, 602, 615, 733
 Fällbäcken, Boviken, 607

Fällfors, 181, 219, 222, 223, 224, 225,
235, 240, 241, 249, 258, 259, 260, 272,
273, 319, 335, 344, 351, 353, 354, 355,
356, 360, 368, 371, 376, 490, 531, 540,
768, 774, 785, 787, 790, 871, 888, 890,
911, 912, 913, 915, 917, 928, 931, 933,
935, 937, 941, 945
fältkamrer, 741
fältväbel, 282, 309, 319, 393, 396, 402,
408, 497, 603, 606, 629, 648, 660, 741,
743, 746, 752, 755, 757, 846, 856, 899,
927
fänrik, 299, 319, 402, 405, 408, 410, 500,
603, 606, 751, 758, 759, 793, 927
färgare, 740
färjkarl, 212, 493, 497, 499, 504, 609,
622, 747
förare, 391, 646, 736, 757, 867, 868, 871,
885, 899, 926, 944

G

Gagsmark, 179, 181, 182, 183, 184, 185,
186, 188, 192, 194, 195, 196, 201, 202,
203, 204, 205, 211, 215, 217, 223, 224,
226, 229, 233, 240, 254, 257, 260, 283,
292, 304, 310, 312, 327, 346, 350, 355,
413, 428, 509, 557, 566, 598, 600, 619,
621, 638, 673, 674, 693, 765, 768, 772,
773, 856, 865, 881, 883, 901, 909, 912,
923, 932, 937, 940, 942, 943, 944, 945
Gallejaure, Arvidsjaur socken, 328
Gamla Falmark, 546, 552, 553, 555, 565
Gamla Kattisträsk, Kattisträsk, 475
Gamlakarleby, Österbotten, 277, 365
Gammelbyn, Burträsk socken, 299, 415,
466, 526, 539, 543, 561, 566, 623, 634,
649, 693, 723, 753, 858, 869, 894, 929
Gammelbyn, Lövångers socken, 403
Gammelgrunnan, Ytterursviken, 652
Gammelstaden, Kyrkobordet, 738
garvare, 250, 315, 678, 740
Gillberg, 596, 716
gille, 733
Giölbjerg, 500
glasmästare, 332, 585, 609, 652, 683,
717, 737
Glommersträsk, Arvidsjaur socken, 274,
278, 280, 287, 303, 323, 331, 534, 539,
683, 745, 776, 781, 782, 786, 788, 789,

790, 837, 841, 861, 887, 894, 902, 920,
921, 928, 930, 941
Gran, 668
Gran, Tuvan, 636
Granberg, 788, 790
Granberget, Tarsmyran, 812
Granbergsträsk, 318, 354, 369, 441, 477,
480, 481, 483, 774, 775, 776, 783, 879,
884, 907
Granden, Bergsbyn, 651
Granden, Storkåge, 301
Granden, Tuvan, 636
Granden, Ursviken, 668
Granlund, 744
Grannäset, 466, 816, 817
Granrot, 740
Gransjö, 450, 455, 815, 818
Granstedt, 309
Granström, 436, 488, 599, 911
Granträsk, Burträsk socken, 816
Gravlund, Burträsk socken, 538
Groningen, Holland, 404
Grubban, Sunnanå, 502
Grundträsk, Arvidsjaur socken, 229,
235, 274, 287
gruva, 245, 356, 368
gruvfogde, 300, 489
Gryt, Östergötland, 492
Grånäs, 339, 351, 792
Gråträsk, Piteå socken, 195
Gräcktjärn, 339, 792, 793
Gräsandsetlet, 790
Gräsviken, Bäck, 718
Grönberg, 560
Grönlund, 304, 395, 494, 748
Gudmundrå, Ångermanland, 490, 751
guldsmed, 748
Gulltjärn, Bygdeå socken, 866
Gullön, Arvidsjaur socken, 235, 458
Gumboda, 784, 823
Gumboda, Nysätra socken, 252, 736
Gummark, 179, 236, 238, 243, 276, 287,
294, 320, 334, 355, 366, 367, 388, 390,
407, 413, 420, 427, 442, 443, 445, 448,
463, 473, 487, 489, 503, 504, 507, 513,
514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521,
522, 523, 527, 537, 538, 540, 552, 560,
561, 571, 572, 575, 596, 600, 620, 621,
624, 625, 638, 644, 652, 660, 663, 664,
680, 684, 686, 711, 713, 744, 759, 779,
828, 830, 842, 843, 848, 850, 864, 874,

875, 876, 877, 878, 879, 884, 885, 887,
892, 893, 904, 906, 909, 916, 945
Gällivare, 501
Gärde, Lövångers socken, 561, 569, 627,
704
Gårdsmark, 182, 258, 294, 304, 333, 339,
343, 393, 395, 396, 402, 418, 429, 434,
440, 450, 462, 466, 487, 502, 504, 509,
510, 511, 512, 513, 517, 520, 528, 538,
543, 571, 576, 596, 611, 625, 629, 634,
636, 647, 660, 685, 699, 714, 761, 777,
778, 793, 805, 831, 847, 848, 853, 859,
860, 861, 877, 878, 880, 892, 914, 919
gästgivare, 194, 199, 201, 203, 209, 210,
218, 259, 262, 302, 317, 398, 405, 497,
499, 517, 529, 532, 586, 596, 628, 650,
680, 691, 705, 732, 739, 747, 750, 919
Gästgivargården, Innervik, 679
Gästgivargården, Sunnanå, 495
Gästrikländ, 515, 623, 751
Gävle, 402, 490, 596, 687, 705, 737, 749,
751, 761, 873
Göhlberg, 752
Göteborg, 602, 754

H

Hackås, Jämtland, 634, 636
Hagelberg, 417
Hagenberg, 500
Hagenbäck, 500
Haljan, Kusmark, 354
Halland, 609, 631, 903
Hallen, Kusmark, 354
Hallin, 605
Hammerdal, Jämtland, 408, 492, 540
hamn, 748
hamnfogde, 196, 297, 347, 661, 665, 680
handelsbetjänt, 737
handelsman, 597, 604, 605, 908
handlare, 403, 684, 699, 755
Hastfehr, 410
Haverfelt, 530
haxe, 846
Hebbbersfors, 300, 339, 345, 357, 509,
793, 795, 796
Hebbbersliden, 702
Hedberg, 403, 623
Hedberget, Arvidsjaur's socken, 450, 458
Hedblad, 649

Hedbom, 406, 627, 650, 741, 757, 916,
929
Heden, Storkåge, 321
Hedensbyn, 183, 184, 204, 218, 234, 246,
255, 292, 293, 304, 312, 316, 339, 346,
352, 353, 361, 365, 366, 373, 391, 401,
403, 404, 406, 408, 413, 418, 420, 425,
428, 429, 430, 441, 443, 465, 487, 490,
492, 493, 500, 502, 512, 517, 527, 552,
565, 566, 567, 569, 576, 580, 584, 586,
587, 589, 590, 592, 593, 594, 596, 597,
599, 600, 601, 603, 604, 605, 607, 609,
610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617,
618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625,
626, 627, 628, 629, 630, 631, 633, 634,
635, 636, 638, 639, 640, 641, 644, 646,
647, 649, 650, 651, 652, 655, 661, 662,
666, 677, 679, 682, 686, 689, 692, 694,
695, 699, 703, 706, 710, 715, 722, 726,
728, 730, 741, 751, 757, 819, 829, 831,
832, 839, 842, 843, 845, 846, 847, 850,
851, 852, 853, 854, 855, 856, 859, 861,
864, 866, 875, 877, 881, 882, 883, 889,
894, 898, 902, 909, 912, 913, 914, 915,
916, 921, 929, 930, 931, 933, 936
Hedenström, 741, 757, 847, 850
Hedlund, 612, 626, 742, 744, 867
Hedman, 629, 630, 634
Hedström, 739, 750
Hellberg, 694
Hellström, 445
Hemmingen, 367, 450, 455, 463, 464,
465, 469, 475, 477, 519, 557, 631, 740,
817, 819, 825, 885, 886, 888, 895
Hemmingsmark, Piteå socken, 183, 184,
185, 224, 249, 255, 260, 292, 695
Hercules, 492
herrgård, 598, 752
herrnhutare, 746
Hiller, 490, 751
Hishult, Halland, 609, 631, 903
Hjertejaur (Storberg), Arvidsjaur's socken,
458
Hjoggböle, 226, 233, 235, 236, 239, 243,
250, 255, 282, 284, 294, 308, 312, 313,
314, 342, 362, 367, 396, 401, 407, 414,
416, 419, 447, 467, 488, 493, 498, 499,
509, 521, 527, 528, 532, 534, 536, 537,
538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545,
552, 553, 554, 558, 561, 562, 572, 589,
631, 634, 645, 649, 652, 660, 661, 685,
691, 693, 695, 696, 700, 703, 705, 715,

722, 732, 828, 833, 853, 860, 861, 862,
869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 881,
906, 935, 938, 943, 944
Hjuken, Degerfors socken, 191, 491, 530,
875
hjulmakare, 915, 917
Holland, 404
Holm, 895
Holmberg, 572, 702, 862, 871
Holmbom, 272, 926
Holmfors, 272, 300, 301, 302, 303, 312,
316, 450, 800, 802, 805, 900, 907
Holmfors såg, 272, 300, 301, 302, 303,
312, 316
Holmström, 499, 668, 684
Holmsvattnet, 196, 259, 445, 512, 521,
537, 546, 554, 566, 567, 569, 570, 571,
572, 589, 620, 636, 827, 828, 857, 861,
862, 868, 875, 876, 912
Holmträsk, 463, 467, 469, 480, 629, 818
Holmträsk, Piteå socken, 191
Holst, 402, 687, 746
Hornea, 501
Hornsträsk, 211, 363, 366, 369, 380, 460,
477, 480, 738, 761, 775, 776, 777, 778,
780, 783, 784, 797, 801, 806, 821, 822,
850, 901, 907, 923, 938
Hornsträsket, 363, 775, 777, 783
Hortlax, Piteå socken, 182, 185, 190, 202,
229, 521
Husbondliden, Lycksele socken, 458, 473
hustrumisshandel, 555
Håkansön, Piteå socken, 299, 319
Håmanssandén, 903
Hård, 743, 757
Häggberg, 737
Häggdal, 700
Häggman, 573, 702
Häggström, 755
Hähne, 740
Häll, 428
Hälla, Yttervik, 693
Hällbacken, Yttervik, 693
Hällberg, 316
Hällesjö, Jämtland, 195
Hällfors, 374, 689, 695, 767
Hällom, Tuvan, 639
Hällorna, Kusmark, 354
Hälsingland, 209, 247, 940
Hängengården, Storkåge, 302
häradshövding, 502, 598

häradsskrivare, 497, 501, 604, 668, 679,
735, 736, 761
Härnösand, 252, 398, 487, 489, 502, 578,
740, 748, 751, 752, 753, 758
Hästhagen, Innervik, 681, 682, 687
Högbacken, Arvidsjaurs socken, 861
Högbränna, Arvidsjaurs socken, 781
Högdal, 300, 343, 794
Högdalsås, 294
Högheden, 339, 348, 368, 777, 884, 944
Höglandsnäs, Piteå socken, 629
Höglin, 754
Höglund, 388, 891
Högnäsfors, 802
Högom, Medelpad, 752
Högom, Selångers socken, 754
Högsböle, Piteå socken, 228, 403, 613
Högström, 500, 585, 733, 747, 752, 755,
759, 816, 874
Högtjärn, 367
Hökmark, Lövångers socken, 373, 506,
509, 511, 538, 571, 627, 702, 712, 715,
716, 722, 728, 730, 731, 741, 760
Hörnberg, 757, 856

I

Illkärret, Kyrkobordet, 747
Indal, Medelpad, 752, 753
Ingermanland, 754
Innansjön, Burträsk socken, 526, 529,
609
Innertavle, Umeå socken, 252, 650
Innerursviken, 202, 288, 300, 418, 498,
509, 514, 519, 539, 540, 559, 586, 611,
629, 633, 641, 644, 648, 650, 657, 658,
660, 661, 663, 664, 666, 667, 691, 703,
723, 842, 843, 844, 845, 846, 857, 864,
896
Innervik, 179, 203, 204, 209, 238, 243,
250, 258, 266, 269, 270, 271, 273, 292,
293, 294, 299, 303, 306, 307, 326, 331,
332, 345, 347, 348, 352, 354, 355, 357,
368, 376, 378, 388, 390, 394, 397, 405,
417, 420, 426, 429, 430, 431, 432, 440,
447, 479, 487, 490, 491, 493, 498, 501,
503, 514, 517, 519, 522, 526, 532, 544,
553, 561, 564, 567, 568, 573, 575, 580,
581, 582, 584, 585, 586, 587, 588, 589,
596, 600, 606, 619, 623, 624, 626, 630,
641, 644, 645, 646, 648, 649, 652, 653,

655, 657, 662, 664, 665, 666, 667, 670,
671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678,
679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686,
687, 688, 689, 692, 693, 695, 696, 697,
699, 701, 706, 712, 715, 723, 724, 726,
730, 731, 735, 737, 740, 747, 759, 778,
806, 811, 831, 834, 835, 837, 838, 839,
840, 841, 842, 844, 845, 846, 849, 855,
860, 861, 862, 863, 872, 874, 875, 877,
879, 880, 884, 885, 891, 894, 896, 897,
899, 903, 904, 908, 912, 914, 915, 919,
921

inspektör, 195, 203, 754

Istermyrliden, 569, 582, 585, 827

J

Jakobstad, Österbotten, 752, 881

Jokkmokks socken, 436, 488, 753

Junosuando, 633

Jämtland, 195, 226, 252, 279, 311, 387,
408, 431, 453, 456, 492, 493, 540, 553,
576, 587, 598, 601, 602, 604, 634, 636,
664, 676, 896

Järvträsk, Arvidsjauris socken, 718, 722,
788, 857

Jävre, Piteå socken, 185, 199, 250, 257,
540, 831, 944

Jönköping, 678, 684

Jörn, 509, 514, 530, 685, 777, 778, 784

Jörnkläppen, Storkåge, 312, 313, 314,
321

Jörnträsket, 363, 775, 777, 778

K

Kalamark, Piteå socken, 217, 240, 555

Kalix, 202, 403, 758

Kalix socken, 420

kalk, 607, 610, 613, 653, 661, 662, 794

kalkbåt, 685

Kalvträsk, Burträsk socken, 383, 453,
454, 465, 479, 615, 647, 818

Kankberg, 380, 382, 428, 778, 799

kapten, 270, 279, 299, 349, 388, 402,

408, 410, 417, 431, 453, 456, 489, 490,

500, 501, 503, 587, 601, 602, 605, 627,

667, 687, 745, 746, 751, 756, 759, 812,

934

kaptensboställe, 299, 495, 501, 605, 687

Karelen, Finland, 346, 348, 879, 902

Karlö, Österbotten, 203

Karstråk, 798, 806

Kasker, Arjeplogs socken, 911

Kattislund, 475

Kattistråk, 268, 289, 300, 310, 331, 332,
336, 380, 383, 387, 419, 425, 434, 452,
454, 460, 463, 465, 466, 467, 469, 471,
472, 473, 474, 475, 476, 481, 483, 520,
531, 776, 806, 807, 814, 816, 817, 823,
878, 882, 883, 884, 886, 908

Kattisträsket, 475

Kedträsket, 462, 815

Kengis, Pajala socken, 740

Kettilsholmen, Hedensbyn, 490

Kinnbäck, 181, 182, 184, 185, 188, 192,
194, 195, 201, 202, 203, 204, 205, 211,
226, 237, 299, 357, 369, 447, 532, 576,
860, 861, 887, 939, 940, 942, 943, 944,
945

Kjellsbacken, Frostkåge, 251

Klabböle, Umeå socken, 735, 741, 746

Klavsgården, 498, 641, 657, 666, 668,
880

Klemensfäbodarna, 422

klensmed, 300, 918

Klingberg, 381, 497, 735, 736, 739, 746,
749

Klintfors såg, 394, 395, 396, 397, 403

Klintforsliden, 384, 387, 395, 802, 803

Klinträsk, 207, 294, 517, 779, 940

Klockarbordet, 491, 749, 750

klockare, 226, 397, 404, 491, 497, 597,
625, 739, 744, 749, 750

Klockträsk, 383, 777, 780, 806, 810

Klostergården, Kyrkobordet, 733

Klowensik, 490, 751

Klubbfors, Piteå socken, 628

Klutmark, 232, 242, 258, 265, 276, 284,
287, 292, 294, 295, 306, 317, 335, 353,
360, 380, 388, 389, 413, 414, 415, 419,
427, 428, 431, 432, 434, 435, 436, 437,
438, 439, 440, 441, 442, 446, 448, 449,
458, 475, 477, 484, 487, 489, 513, 514,
519, 526, 527, 528, 531, 553, 554, 562,
563, 568, 584, 586, 592, 595, 601, 611,
619, 630, 631, 684, 724, 766, 799, 803,
804, 807, 808, 825, 829, 838, 840, 841,
856, 865, 878, 883, 884, 888, 891, 892,
893, 894, 900, 919

Kläppen, Böle, 597

Kläppen, Kyrkobordet, 387, 397, 684,
733, 738, 758

Kläppen, Norsjö, 460
 Kläppenberg, 387, 735
 Kläppgården, Storkåge, 304
 Klöverfors, 223, 228, 371, 373, 374, 766, 767, 768, 785
 komminister, 261, 487, 490, 494, 498, 501, 502, 576, 597, 618, 661, 662, 668, 684, 687, 751, 752, 753, 754, 755, 757, 852, 858, 880
 Kopparberget, Dalarna, 489, 540
 Kopparnäs, Piteå socken, 314, 590, 592, 692
 kopparslagare, 251, 323, 327, 331, 332, 335, 404, 648, 906
 krog, 493, 500, 605, 730
 Kroksjön, 191, 245, 312, 346, 361, 365, 391, 407, 427, 431, 450, 487, 503, 504, 505, 506, 507, 509, 526, 564, 594, 655, 667, 678, 704, 723, 738, 748, 823, 834, 847, 878, 879, 886, 910, 916
 Kronoby, Österbotten, 582
 kryddgård, 503
 Kråka, 491, 750
 Krångfors, 410, 413, 416, 422, 429, 434, 438, 441, 448, 466, 742, 775, 803, 805, 806, 825
 Krångsvarvet, 509, 805, 806
 kräfta, 862, 916
 Kräkman, 214, 604, 695, 735, 759, 924
 Kräkånger, Lövångers socken, 238, 569, 684, 718, 759, 774
 Kullman, 737
 Kungsgropen, Kyrkobordet, 748
 Kusberg, 350
 Kusell, 339
 Kusmark, 179, 182, 183, 184, 186, 190, 191, 196, 201, 204, 216, 219, 222, 223, 226, 228, 229, 236, 237, 238, 241, 243, 244, 245, 246, 249, 256, 262, 268, 270, 272, 274, 282, 284, 294, 295, 300, 302, 303, 304, 306, 307, 310, 311, 312, 314, 315, 327, 329, 330, 331, 332, 333, 336, 337, 339, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 365, 366, 367, 368, 369, 371, 376, 378, 380, 402, 409, 416, 419, 421, 433, 436, 440, 441, 445, 447, 448, 449, 461, 473, 493, 495, 507, 511, 513, 540, 552, 557, 559, 573, 586, 588, 590, 594, 610, 623, 626, 629, 630, 636, 638, 645, 646, 648, 649, 656, 663, 667, 673, 675, 679, 681, 682, 685, 692, 696, 706, 715, 724, 766, 768, 775, 777, 782, 784, 787, 788, 792, 793, 794, 795, 806, 808, 810, 812, 815, 829, 831, 836, 838, 840, 845, 847, 848, 850, 857, 858, 859, 860, 864, 871, 872, 875, 883, 885, 889, 893, 897, 905, 906, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 916, 920, 928, 931, 932, 934, 936, 938, 941, 944
 Kvammarn, 450, 452, 819
 Kvarnbacken, Storkåge, 311
 Kvarnbyn, Burträsk socken, 875
 Kvarnriset, Burträsk socken, 524, 776, 780
 Kvavisträsk, 450, 461, 462, 814, 815
 Kvevlax, Österbotten, 895
 Kvikkjokk, 194, 215, 216, 229, 232, 236, 245, 254, 260, 265, 277, 278, 279, 285, 287, 300, 306, 308, 309, 314, 327, 347, 351, 353, 362, 368, 369, 382, 383, 413, 427, 442, 456, 459, 469, 474, 477, 494, 498, 519, 524, 529, 530, 552, 554, 556, 562, 569, 595, 601, 620, 623, 653, 657, 687, 692, 693, 696, 706, 711, 730
 kyrkbåt, 731
 Kyrkbäcken, Gummark, 523
 Kyrkobordet, 214, 228, 232, 233, 236, 237, 239, 250, 252, 253, 294, 295, 299, 300, 309, 310, 317, 334, 358, 363, 367, 369, 371, 387, 388, 394, 396, 397, 401, 402, 404, 410, 419, 431, 432, 459, 465, 487, 488, 489, 490, 491, 493, 494, 497, 499, 500, 501, 504, 515, 524, 526, 531, 542, 552, 558, 564, 576, 578, 604, 605, 606, 609, 610, 612, 613, 622, 623, 626, 631, 633, 649, 656, 668, 672, 677, 684, 691, 723, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 740, 742, 743, 744, 746, 747, 748, 749, 750, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 776, 791, 804, 806, 811, 813, 830, 832, 838, 842, 844, 845, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 855, 856, 858, 864, 865, 867, 868, 874, 876, 880, 881, 882, 885, 887, 889, 890, 899, 901, 903, 906, 909, 910, 913, 914, 923, 924, 928, 930, 934, 939
 Kyrkobordet, Luleå socken, 694
 Kyrkobordet, Piteå socken, 436
 kyrkoherde, 261, 401, 402, 410, 489, 490, 494, 585, 588, 604, 623, 633, 668, 689, 733, 745, 751, 752, 755, 816, 835, 858, 874
 kyrkrodd, 703

kyrkstaden, 223, 304, 314, 393, 404, 708,
748, 756, 761, 919
kyrkvaktare, 603, 735, 739, 759, 901, 924
kyrkvård, 243, 259, 314, 395, 401, 403,
405, 406, 414, 418, 420, 432, 443, 487,
556, 578, 600, 618, 638
Kågberg, 295, 363, 465, 758
Kågeman, 395
Kågeträsk, 224, 245, 254, 528
Kågeträsk koppargruva, 793
Kågeträsk kopparverk, 774, 785
Kåglund, 300
Kågman, 303
Kågnäset, 609, 610, 614, 633, 738, 903
Kågström, 301, 312
Kålaboda, Nysätra socken, 513, 526, 656,
894
kålhage, 503
Kåsböle, Lövångers socken, 326, 454,
567, 679, 702, 713, 715, 724, 726, 728,
729, 730, 732, 894
Kåtaselet, 398, 467, 780, 781, 789, 861,
887, 901
Kåtaselslandet, 781
Källbomark, 182, 183, 187, 188, 189,
190, 191, 194, 195, 196, 198, 201, 205,
206, 209, 217, 222, 250, 257, 280, 286,
311, 353, 403, 406, 417, 420, 445, 575,
601, 646, 764, 765, 772, 773, 777, 854,
857, 860, 921, 929, 939, 943, 944, 945
König, 746
köpman, 201, 316, 737
köpsven, 594
Körran, Kyrkobordet, 745, 806, 851, 856
körsnär, 745

L

Laestander, 741, 850
Lagerbom, 492, 494, 500, 501, 610, 627,
745, 746, 757, 806, 810, 813
laggare, 194, 258, 415, 529, 845, 847,
852, 853, 868, 873, 874, 875, 878, 881,
882, 884, 891, 893, 897, 912, 916, 917,
929, 930, 931, 939, 945
Lainejaur, Malå socken, 450, 457, 470
landbonde, 741
landsfiskal, 649, 736
landshövding, 746
Landstedt, 545
Landström, 349

lantmätare, 237, 497, 678, 684, 735, 739,
741, 746, 758, 855
lantmätarlärling, 251
Lappmarken, 280, 376, 395, 450, 452,
696, 775, 776
Lapträsk, Arvidsjaur socken, 410, 417,
590, 592, 731, 854, 868, 917
Lappvattnet, Burträsk socken, 297, 431,
499, 524, 526, 538, 573, 747, 828, 866
lasarettsvaktmästare, 746
Lauker, Arvidsjaur socken, 426
Lejonströms såg, 403, 683, 800
Lekatt, 558
Levin, 679
Liberg, 259
Lidbacken, 915
Liden, Frostkåge, 259
Liden, Kattisträsk, 473
Liden, Kusmark, 351, 353
Liden, Skråmträsk, 595
Lidman, 259, 260
Lidträsk, 460, 819, 820, 887
Lidträsk, Burträsk socken, 466, 824
Lidström, 903
Liljestråle, 502
Lilla Bjurvattnet, 799
Lillkågeträsk, 214, 223, 235, 236, 253,
285, 330, 331, 350, 354, 365, 367, 369,
371, 372, 373, 374, 390, 577, 600, 613,
628, 697, 702, 725, 761, 766, 767, 774,
784, 785, 857, 859, 880, 903, 914, 915,
924
Lillpite, Piteå socken, 191, 235, 272, 284,
746, 755, 944
Lillraggsjön, 743, 887
Limingo, Österbotten, 203, 223, 531, 774
Lind, 605, 750, 755, 842, 899, 907
Lindalmströms kvarn, 492, 924
Lindberg, 302, 395
Lindbom, 597
Lindemark, 494, 596, 684, 743
Linder, 742
Lindström, 499, 538
Lit, Jämtland, 492
Livland, 500, 745, 758, 872, 878, 943
Ljung, 739
Ljusvattnet, Burträsk socken, 241, 318,
343, 380, 443, 450, 455, 470, 471, 479,
481, 491, 506, 630, 721, 778, 823
Loccenia, 490, 751
Loffman, 740, 754
Lotträsk, Sorsele socken, 539

Lovisa, Finland, 238
 Lubboträsk, Burträsk socken, 369
 Luleå, 299, 355, 357, 488, 491, 493, 596,
     621, 622, 633, 679, 758, 836, 851, 875,
     883, 898
 Luleå silververk, 215, 232, 242, 245, 246,
     254, 260, 277, 278, 285, 287, 289, 294,
     295, 300, 306, 308, 309, 314, 327, 347,
     351, 353, 354, 361, 362, 368, 369, 382,
     383, 389, 394, 413, 427, 442, 456, 469,
     474, 477, 498, 519, 523, 524, 529, 530,
     552, 554, 556, 562, 595, 601, 620, 623,
     653, 657, 687, 693, 696, 706, 711, 730
 Luleå socken, 188, 245, 249, 299, 328,
     343, 350, 409, 429, 488, 501, 511, 588,
     597, 687, 692, 694, 736, 738, 759, 762,
     858, 909, 914, 936
 Luleå stad, 331, 492, 575, 740, 754, 811
 Lund, 194, 198, 202, 209, 224, 226, 250,
     261, 273, 274, 280, 282, 294, 313, 317,
     320, 329, 333, 334, 344, 350, 355, 396,
     404, 406, 407, 408, 413, 415, 428, 429,
     436, 437, 438, 441, 463, 466, 470, 477,
     484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491,
     492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499,
     500, 502, 503, 513, 518, 528, 538, 540,
     542, 552, 556, 564, 568, 575, 577, 578,
     588, 596, 599, 606, 610, 611, 613, 619,
     620, 626, 634, 646, 662, 668, 669, 673,
     674, 675, 687, 688, 695, 706, 710, 713,
     728, 731, 733, 740, 743, 744, 746, 749,
     750, 751, 752, 754, 758, 761, 812, 830,
     853, 863, 864, 871, 880, 881, 882, 883,
     903, 911, 915, 923, 930, 931, 935, 940
 Lund, Skåne, 751
 Lund, släkten, 429, 487, 492, 493, 500,
     540, 736
 Lundberg, 195, 203, 673, 772, 805
 Lundel, 492
 Lundelius, 489
 Lundell, 489
 Lundfors, 181, 914
 Lundgren, 613, 726
 Lundholm, 897
 Lundmark, 358, 369, 558, 892
 Lundstedt, 367, 487, 744
 Lundström, 203, 425, 429, 878
 Luspholmen, Stensele socken, 475
 Lybecker, 633
 Lycksele socken, 458, 473, 475, 504, 674,
     742, 752, 755, 760, 777, 825, 882, 916,
     932
 Långnäs, Piteå socken, 196, 288
 Långnästräsk, 363, 365, 366, 368, 782
 Långström, 228
 Långträsk, 245, 369, 382, 387, 415, 425,
     426, 428, 429, 432, 455, 457, 459, 460,
     461, 463, 465, 466, 467, 469, 470, 473,
     474, 475, 479, 480, 481, 540, 559, 683,
     706, 716, 781, 818, 820, 823, 862, 885,
     886, 895, 905, 914
 Långträsk, Övre, Arvidsjaurs socken,
     790, 791, 835
 Långvattnet, Kattisträsk, 474
 Långviken, Falmark, 228, 300, 369, 524,
     550, 555, 556, 557, 558, 560, 598, 810
 lässmed, 350
 lägersmål, 232, 481, 511, 524, 612, 803
 läkare, 251
 länsman, 199, 201, 210, 261, 282, 342,
     396, 405, 408, 410, 425, 429, 487, 488,
     490, 492, 493, 497, 509, 540, 588, 596,
     597, 598, 599, 612, 626, 636, 651, 693,
     705, 746, 758, 761, 763, 765, 782, 786,
     787, 789, 858, 861, 878, 882, 917
 lärare, 750, 829, 927
 läsare, 277, 474, 917
 Löfberg, 560
 Löfstedt, 544, 732
 löjtnant, 402, 410, 490, 500, 604, 757
 Lösten, Bäck, 730, 731
 Löten, Kyrkobordet, 737, 738, 744, 754,
     901
 Lövdal, 198
 Lövgren, 741
 Lövmärk, 760
 Lövångers socken, 187, 238, 245, 253,
     259, 295, 326, 357, 373, 398, 403, 408,
     409, 413, 427, 429, 430, 454, 487, 488,
     490, 506, 509, 511, 513, 517, 522, 523,
     530, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543,
     544, 555, 556, 560, 561, 562, 565, 567,
     569, 571, 572, 576, 581, 584, 586, 587,
     595, 598, 600, 609, 618, 621, 623, 624,
     626, 627, 631, 639, 645, 646, 647, 673,
     678, 679, 684, 686, 687, 694, 695, 696,
     699, 702, 703, 704, 705, 710, 712, 713,
     714, 715, 716, 718, 721, 722, 723, 724,
     725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732,
     740, 741, 743, 751, 753, 754, 759, 760,
     761, 774, 827, 829, 830, 831, 833, 849,
     854, 858, 862, 864, 867, 876, 886, 887,
     893, 894, 896, 913, 925, 938, 943

M

major, 492, 494, 501, 610, 745, 813
Malm, 456
malmlotare, 368, 748
Malmstedt, 758
Malå socken, 232, 452, 456, 457, 460, 461, 470, 744, 779, 820, 825, 838, 887
Malånäs, Malå socken, 450, 461
Malåträsk, Malå socken, 232, 450, 460, 819, 820, 838, 887
Manjaur, Degerfors socken, 456, 463, 888, 892
mantalskommissarie, 743
mantalsskrivare, 649
Marielund, Lund, 492
Markblad, 239
Marken, Frostkåge, 247
Marklin, 335, 935
Marklund, 233, 235, 353, 473, 908, 909
Markstedt, 216, 300, 345, 794, 908, 911
Markström, 242, 243, 245, 330, 406, 710, 731, 749, 912
Martini, 261, 489, 745, 752
Maunesjaur, Arvidsjaurs socken, 841, 861
Mausjaur, Arvidsjaurs socken, 458
Medelpad, 246, 751, 752, 753, 754
Medle, 185, 198, 202, 232, 233, 235, 245, 252, 259, 269, 285, 286, 295, 302, 307, 310, 313, 315, 326, 331, 334, 335, 343, 353, 374, 376, 383, 387, 388, 389, 393, 397, 402, 413, 415, 418, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 436, 441, 443, 447, 457, 467, 469, 474, 479, 480, 483, 484, 487, 500, 507, 526, 529, 531, 552, 581, 597, 620, 623, 626, 631, 650, 670, 677, 680, 683, 685, 686, 699, 706, 744, 748, 766, 773, 783, 785, 798, 799, 800, 801, 805, 842, 847, 857, 858, 875, 877, 878, 883, 885, 886, 890, 894, 895, 896, 897, 898, 900, 901, 903, 904, 913, 931, 938
Melander, 430
Mellin, 501, 753
Melträsk, 305, 766, 767, 782
Mensträsk, 450, 457, 459, 470, 820, 821, 887
mineralkälla, 582
Missenträsk, 391, 782, 783, 903, 904

Mjödvattnet, Burträsk socken, 241, 271, 520, 522, 539, 540, 541, 542, 545, 670, 714, 823, 828, 870
mjölnare, 417, 908, 924
Mon, Hammerdal, Jämtland, 492
mord, 545
Morén, 672, 740, 756
Moritz, 500, 503, 605, 744, 758
Morön, 255, 306, 311, 318, 346, 373, 387, 407, 434, 437, 461, 494, 502, 512, 555, 578, 586, 590, 593, 594, 595, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 620, 621, 623, 624, 625, 626, 629, 631, 639, 646, 647, 652, 653, 660, 662, 664, 665, 696, 699, 701, 715, 730, 744, 746, 747, 751, 755, 756, 761, 786, 829, 831, 832, 833, 837, 843, 850, 852, 853, 854, 855, 856, 858, 862, 873, 894, 902, 914, 919, 923, 933, 938, 939
Moröns silvergruva, 272, 300
Mossarotträsk, 294, 776, 783, 885, 923
Mullkälén, 702
murarmästare, 742, 748, 759
murarmästargesäll, 299, 742
musikant, 561
Mustasaari, Österbotten, 501, 745
Myckelström, 706
Myckle, 182, 191, 214, 222, 228, 232, 235, 242, 243, 257, 267, 269, 277, 282, 286, 288, 289, 292, 293, 300, 303, 309, 319, 326, 330, 334, 338, 345, 349, 352, 362, 366, 383, 384, 387, 389, 396, 397, 398, 401, 402, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 427, 430, 431, 432, 437, 438, 440, 448, 453, 454, 462, 467, 471, 477, 488, 491, 509, 515, 524, 526, 541, 556, 561, 576, 587, 589, 596, 597, 600, 602, 623, 661, 681, 682, 691, 705, 733, 737, 743, 749, 755, 771, 789, 798, 801, 805, 807, 809, 825, 831, 836, 842, 856, 863, 868, 871, 872, 876, 878, 879, 885, 888, 891, 894, 897, 898, 899, 902, 905, 906, 908, 909, 913, 915, 917, 918, 922, 924, 934, 943
Myrenius, 917
Myrträsk, Arvidsjaurs socken, 199, 250, 481, 483, 670, 841, 917, 921, 941
målare, 320, 587, 634
Mångbyn, Lövångers socken, 487, 571, 609, 679

Månstråk, Arvidsjaurs socken, 841, 861
Mårtensboda, Lövångers socken, 542,
595
Måttsund, Luleå socken, 909
mässingsmed, 759
mönsterskrivare, 413, 741, 758
Mörttjärn, Malå socken, 450, 456, 515,
534, 744, 779

N

Namnlösberget, Kusmark, 339
Nasafjäll, 229, 245, 277, 369, 456, 459,
481, 489, 623, 633, 711
Nasafjälls silvergruva, 492, 746
Nasafjälls silververk, 746
Nederkalix socken, 191, 201, 489, 490,
546, 597, 620, 683, 754, 857
Niemisel, Råneå socken, 403
Njurunda, Medelpad, 751
Nolbyn, Lövångers socken, 542, 726,
743, 849, 858, 913, 938
Nora, Ångermanland, 489, 754
Noracus, 746
Norberg, Västmanland, 500
Norborg, 465, 740
Nordbom, 584, 736
Nordin, 737
Nordström, 473
Noret, Gummark, 515
Noret, Lövångers socken, 722
Noreus, 621
Norge, 256, 361, 397, 759, 761
Norgren, 767
Norlund, 604
Normark, 517, 680
Norra Bastutråk, 310, 339, 354, 785,
794, 861, 933
Norrbyn, Norsjö, 455, 456, 457, 458, 459
Norrback, Lycksele socken, 916
Norrböle, 539, 596, 597, 598, 599, 600,
602, 603, 604, 857, 859, 923, 924
Norrköping, 740, 753
Norrlångtråk, 181, 194, 222, 223, 226,
228, 250, 251, 254, 255, 268, 362, 369,
371, 376, 403, 506, 589, 704, 736, 767,
768, 811, 871, 910, 911, 933, 935, 937,
938, 941
Norrskär, 738
Norrskärs fiskeläge, 661
Norrviken, Burvik, 708
Norsjö, 205, 235, 242, 255, 282, 292,
303, 328, 329, 330, 333, 335, 346, 352,
365, 366, 380, 383, 394, 416, 432, 436,
437, 441, 445, 450, 451, 452, 453, 454,
455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462,
463, 466, 467, 469, 470, 471, 473, 474,
475, 477, 479, 494, 506, 509, 528, 557,
581, 601, 603, 607, 629, 639, 664, 722,
743, 755, 756, 769, 777, 778, 801, 814,
815, 818, 819, 820, 821, 824, 825, 841,
845, 848, 858, 863, 870, 871, 878, 880,
881, 882, 884, 885, 886, 887, 888, 889,
898, 900, 905, 912, 918, 921, 931
Nyberg, 735, 736
Nyborg, Körran, Kyrkobordet, 745
Nyborg, Långviken, 300
Nyborg, Sunnanå, 500
Nyby, Lycksele socken, 825
Nybyn, Nysätra socken, 735
Nyholm, 234, 240, 342, 351, 365, 495,
502, 780, 806, 901, 940
Nykarleby, Österbotten, 321, 742
Nyköping, 757
Nyland, 300
Nyman, 648, 649, 885
Nystedt, 493
Nyström, 185, 301, 442, 594, 743, 901,
914
Nysätra socken, 252, 370, 513, 526, 539,
656, 712, 716, 735, 736, 757, 894
Nyvall, Arvidsjaurs socken, 235, 928
nämndeman, 187, 192, 196, 203, 204,
205, 211, 214, 215, 216, 238, 239, 240,
242, 243, 247, 249, 252, 265, 268, 269,
271, 273, 276, 277, 279, 284, 285, 286,
287, 294, 297, 302, 303, 305, 307, 309,
314, 315, 317, 326, 332, 333, 337, 343,
346, 347, 349, 355, 357, 367, 368, 395,
397, 403, 405, 406, 413, 415, 418, 419,
420, 427, 428, 432, 440, 442, 446, 447,
448, 488, 489, 493, 497, 509, 517, 518,
520, 521, 522, 539, 540, 545, 553, 555,
556, 558, 559, 560, 566, 573, 575, 576,
580, 581, 586, 587, 588, 589, 594, 600,
607, 610, 618, 622, 623, 628, 630, 641,
644, 646, 647, 649, 650, 651, 662, 666,
670, 676, 677, 679, 680, 681, 682, 683,
691, 693, 695, 702, 704, 705, 713, 714,
715, 716, 723, 724, 729
Näpnäs, Närpes socken, 445
Närpes, Österbotten, 445, 895
Näset, Kattistråk, 471

Nätra, Ångermanland, 490, 597, 735,
736, 749, 754, 755
Nätrin, 490, 502, 597, 754

O

Ockelbo, Gästrikland, 515
Offerdal, Jämtland, 492, 604
Offerdalin, 634
organist, 235, 243, 314, 317, 330, 396,
406, 410, 491, 493, 501, 539, 556, 604,
634, 726, 735, 736, 749
orgeltrampare, 736, 737, 742
Orrbyn, Råneå socken, 319
Orrbyströmmen, Stämmingsgården, 292,
293, 294, 295, 401, 403, 404, 405, 406,
408, 409, 413, 414, 416, 417, 418, 420,
421, 425, 426, 427, 428, 491, 492, 495,
497, 500, 502, 511, 580, 581, 592, 593,
595, 596, 597, 600, 602, 603, 604, 605,
609, 610, 611, 612, 613, 614, 619, 621,
622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629,
631, 635, 638, 639, 640, 644, 645, 646,
648, 649, 650, 651, 652, 655, 656, 908
Orrtjärn, 229, 768, 797, 936
Ostvik, 199, 202, 204, 212, 215, 216,
217, 218, 224, 234, 239, 240, 244, 247,
249, 253, 258, 259, 260, 261, 262, 265,
266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273,
274, 276, 278, 280, 281, 282, 283, 284,
285, 286, 287, 288, 308, 312, 315, 345,
351, 352, 373, 398, 430, 433, 437, 442,
448, 473, 493, 538, 589, 595, 623, 641,
676, 677, 682, 685, 686, 694, 695, 716,
718, 724, 767, 769, 770, 787, 815, 825,
831, 836, 843, 867, 872, 881, 884, 886,
888, 892, 899, 906, 907, 916, 925, 926,
927, 928, 930, 931, 932, 935, 937, 938,
939, 941, 942
Otto, 317, 320, 489, 490, 620, 752

P

Pajala socken, 740
Palmgren, 224, 271, 352, 926, 937, 942
Palmstruch, 746, 812
pata, 484, 495
Pedersöre, Österbotten, 235, 501
Perludden, 784
Persön, Luleå socken, 350

Petiknäs, 297, 312, 380, 382, 436, 448,
818, 821, 822, 825, 855, 923
Petikträsk, 823
Petisträsk, Degerfors socken, 512
Petsmo, Österbotten, 895
Pfundt, 210, 295, 320, 350, 628, 633, 748
Pilträsk, Arvidsjaurs socken, 931
pipare, 282, 288, 667, 743, 755, 756, 757,
856, 884, 899, 939
pistolsmed, 404, 758
Piteå, 179, 184, 188, 190, 191, 192, 194,
195, 202, 203, 205, 207, 209, 232, 247,
249, 250, 254, 276, 278, 282, 283, 288,
292, 305, 306, 319, 326, 330, 346, 354,
359, 361, 363, 367, 368, 369, 371, 397,
402, 413, 420, 476, 489, 520, 521, 527,
531, 541, 562, 566, 568, 571, 585, 586,
590, 602, 603, 604, 611, 622, 636, 653,
663, 667, 672, 678, 691, 692, 695, 707,
715, 721, 730, 731, 735, 741, 743, 744,
745, 746, 751, 759, 764, 773, 793, 832,
852, 863, 877, 881, 918, 927, 932, 943
Piteå drivhus, 633
Piteå silververk, 181, 215, 242, 245, 265,
270, 277, 294, 307, 314, 327, 328, 334,
335, 370, 388, 394, 397, 425, 441, 456,
467, 469, 474, 477, 481, 495, 499, 513,
562, 563, 593, 620, 624, 646, 647, 653,
656, 685, 686, 692, 696, 699, 711, 712,
730
Piteå skola, 281, 539, 542, 587, 588, 655,
739, 752, 858
Piteå socken, 181, 182, 183, 184, 185,
187, 190, 191, 195, 196, 198, 199, 201,
202, 228, 229, 246, 249, 250, 254, 261,
267, 276, 284, 285, 299, 305, 312, 314,
315, 319, 321, 327, 330, 347, 359, 378,
393, 403, 409, 414, 433, 436, 438, 441,
442, 446, 479, 489, 494, 501, 512, 521,
523, 534, 537, 540, 544, 555, 556, 559,
564, 568, 590, 592, 599, 613, 618, 625,
628, 629, 630, 636, 648, 660, 661, 663,
666, 667, 670, 691, 692, 695, 696, 714,
738, 740, 752, 753, 756, 765, 776, 777,
783, 831, 836, 842, 864, 873, 876, 878,
904, 919, 924, 929, 932, 944
Piteå stad, 239, 308, 312, 317, 321, 331,
352, 370, 378, 387, 393, 396, 401, 404,
405, 489, 526, 534, 540, 556, 560, 562,
573, 596, 600, 604, 607, 611, 630, 644,
649, 662, 665, 666, 676, 691, 700, 701,
702, 705, 710, 711, 735, 736, 748, 750,

751, 753, 754, 755, 759, 810, 836, 867,
895, 896, 910, 940, 944
Pitholm, Piteå socken, 185, 191, 194,
198, 201, 234, 250, 285, 347, 403, 600,
618, 831, 836, 878
Pjesker, Arvidsjaur's socken, 190, 788,
917
Pjäsörbäcken, Storträsk, 786
Pjäsörn, 453, 461, 462, 464, 466, 467,
473, 509, 528, 804, 815, 816, 817, 825,
884, 888
Plantin, 751
Plantina, 489, 633
Plogman, 590, 603, 607, 609, 631, 902
Porsnäs, Piteå socken, 236, 302, 919
porträttmålare, 238
postbonde, 199, 210, 262, 491, 493, 497,
499, 693, 705, 724, 731
postförare, 201, 214, 497
postmästare, 396, 413, 497, 588, 739,
741, 757, 858
potatisodling, 585
profoss, 288, 434, 572, 710, 760, 801,
832, 836
prost, 396, 490
Prästbordet, 733
Prästholm, Råneå socken, 706
Prästakern, Innervik, 687
Puchaeus, 752
Pulsmyrheden, 802
Pyhäjoki, Österbotten, 924
pärlfiske, 212, 363
Pärilström, 776, 777, 784, 890

Q

Qvist, 776

R

Raggsjö, 504, 743, 775, 823, 865, 886,
887, 936
Ragvaldsträsk, 195, 223, 237, 250, 280,
296, 312, 314, 317, 320, 323, 376, 383,
384, 389, 391, 420, 431, 432, 434, 437,
438, 447, 448, 488, 498, 504, 507, 509,
512, 513, 515, 518, 521, 522, 523, 524,
525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532,
533, 534, 537, 538, 541, 555, 558, 559,
560, 572, 575, 582, 585, 588, 589, 602,
618, 634, 673, 681, 685, 689, 692, 695,

714, 715, 724, 741, 742, 755, 760, 778,
797, 804, 834, 858, 859, 864, 870, 873,
874, 875, 876, 878, 890, 891, 892, 896,
897, 920, 921, 923
Ransberg, 531, 692, 741
Rechardt, 501, 746
regementsskrivare, 490, 649
Remahl, 742
Renberg, 280, 331
Renbergsvattnet, Burträsk socken, 394,
522, 523, 539, 540, 541, 542, 552, 571,
756, 828, 852, 862, 908, 918
Renström, 539, 542
renstöld, 369
Rentjärn, Malå socken, 820, 825
Renträsk, Arvidsjaur's socken, 873
Renvall, 491
Replot, Österbotten, 895
Reso, Finland, 299
ria, 501
riksdagsman, 203, 302, 359, 403, 405,
406, 487, 493, 540, 542, 566, 600, 619,
705, 922
Ripa, Åhus, Skåne, 183, 303, 330, 334,
362, 442, 448, 466, 470, 504, 529, 546,
620, 704, 725, 732
Risberg, 471, 473, 823
Risböle, Lövångers socken, 398, 544,
702, 703, 705, 718, 721, 722, 726, 728,
732, 829
Rishag, 319
Risliiden, 823, 824, 885
Risvattnet, Nysätra socken, 370
Risätträsk, Burträsk socken, 474
Risön, 210, 258, 286, 295, 320, 488, 493,
497, 500, 502, 512, 527, 541, 585, 603,
604, 620, 626, 628, 633, 634, 649, 657,
660, 736, 748, 749, 751, 754, 846, 847,
848, 852, 857, 876, 880, 895
Robertsfors bruk, 776
Rode, 756
Roknäs, Piteå socken, 188, 191, 330, 359,
367, 667, 873, 929, 932, 943
Ros, 396
Rosvik, Piteå socken, 556
Roting, 500
Rudbeck, 746
Rudholm, 757
Rusk, 655, 741
Ruskträsk, Lycksele socken, 458
rustmästare, 250, 271, 278, 283, 284, 307,
393, 402, 410, 437, 512, 526, 527, 538,

542, 563, 578, 587, 597, 601, 604, 609,
627, 631, 739, 743, 838, 842, 846, 847,
849, 850, 855, 856, 858, 871, 885, 899,
916, 918, 923, 926, 929, 936, 937, 944
Rutfelt, 885, 931
Ryssbält, Nederkalix socken, 620
ryttare, 346, 404, 493, 530, 736, 759
Råneå bruk, 588
Råneå socken, 307, 319, 403, 706
Rånningen, Stämninggården, 391
Röbäck, Umeå socken, 676, 726
Rödå, Umeå socken, 528
Röjnoret, 288, 420, 434, 441, 480, 670,
684, 806, 807, 891
Rönneberg, 283, 410, 578, 597, 736, 737,
749, 943
Rönnbäck, 398, 484, 578
Rönnbäcken, 195, 215, 247, 332, 398,
401, 431, 462, 483, 484, 499, 539, 573,
575, 577, 578, 579, 580, 588, 609, 646,
678, 680, 681, 682, 683, 736, 839, 849,
859, 861, 892
Rönnskär, 196
Rörträsk, 339, 354, 374, 422, 431, 784,
785
Rörträsk, Arvidsjaur socken, 606
Rörträsket, 371, 784, 785, 815

S

Sacken, von, 605
sadelmakare, 301, 303, 317
Sala gruva, 633
samer, 195, 345, 356, 369, 382, 383, 418,
463, 509, 663, 666, 759, 760, 824, 873
Samuelsbacken, Degerbyn, 405
Sandberg, 653
Sandelin, 740
Sandfors, 342, 351, 354, 793, 795, 796
Sandfors, Arvidsjaur socken, 190
Sandliden, Arvidsjaur socken, 929
Sandlån, Åbyn, 199
Sandman, 397, 735
Sandsele, Sorsele socken, 383, 450, 452
Sandträsk, Arvidsjaur socken, 262, 267,
276, 280, 861, 870, 928
Schalén, 604, 736
Scharin, 739
Schelfting, 201, 211, 228, 250, 540, 736,
936, 944
Schelin, 228, 736

Schildt, 757
Schillmark, 238
Schoten, von, 745
Scrutarius, 753
Sedelin, 740
Segergren, 881
Segerstedt, 246, 335, 936, 937
Selet, 184, 229, 235, 239, 242, 287, 356,
445, 455, 457, 594, 763, 765, 767, 768,
843, 895, 912, 922
Selet, Lövångers socken, 645, 679, 705,
761
Selånger, Medelpad, 502, 754
separatist, 816
sergeant, 250, 269, 282, 284, 289, 299,
346, 402, 408, 425, 540, 563, 587, 601,
603, 613, 627, 645, 661, 665, 685, 735,
743, 758, 854, 858, 872, 878, 887, 899,
927, 944
sexman, 207, 209, 236, 239, 240, 244,
245, 252, 258, 272, 283, 302, 305, 306,
315, 317, 326, 332, 343, 356, 395, 397,
405, 407, 409, 416, 419, 420, 426, 438,
473, 484, 487, 493, 494, 497, 500, 502,
515, 517, 521, 532, 534, 540, 552, 556,
575, 586, 587, 610, 619, 620, 630, 638,
640, 647, 649, 650, 655, 660, 662, 664,
680, 681, 683, 699
Sibort, 398
Sidbergsliden, 828
Siksele, Lycksele socken, 882
Siksjön, Arvidsjaur socken, 585
Sikström, 746
Sikås, Hammerdal, Jämtland, 492
Silbojokk, 194, 215, 216, 229, 239, 245,
328, 334, 335, 425, 441, 456, 467, 469,
474, 477, 481, 498, 499, 513, 519, 558,
562, 563, 569, 593, 595, 601, 620, 623,
647, 653, 685, 686, 692, 696, 699, 711,
712, 896
Silverklot, 881
silversmed, 856
sinkare, 847
Sjulnäs, Piteå socken, 327, 479, 777
Själlevad, Ångermanland, 198, 201, 661,
662
Sjöbotten, 181, 539, 546, 549, 562, 563,
564, 565, 566, 567, 721, 868
sjöman, 198, 294, 314, 445, 498, 502,
754, 866
Sjön, Hjoggböle, 542, 544
Sjöstedt, 369, 531, 558, 760

Sjöström, 543
 Skarda, Lycksele socken, 825
 Skarin, 745
 skarprättare, 428
 Skarviken, Burträsk socken, 281, 527
 Skatträsk, Sorsele socken, 657, 845
 skeppare, 258, 301, 349, 396, 403, 498.
 672, 684, 693, 694, 730, 740, 864
 skeppsbyggmästare, 730, 754
 Skinnarbyn, Bygdeå socken, 761
 skomakare, 232, 278, 310, 316, 343, 397,
 436, 512, 531, 537, 552, 558, 599, 604,
 606, 619, 630, 650, 735, 737, 738, 739,
 741, 743, 748, 761, 811, 829, 832, 838,
 847, 848, 855, 856, 864, 873, 883, 898,
 900, 901, 907, 909, 925, 938
 Skrämräsk, 182, 192, 229, 235, 237, 239,
 252, 255, 276, 279, 284, 295, 299, 303,
 304, 307, 308, 315, 344, 348, 354, 359,
 376, 415, 419, 425, 426, 427, 433, 436,
 437, 439, 443, 444, 445, 446, 447, 448,
 449, 484, 507, 518, 520, 522, 523, 526,
 530, 534, 567, 571, 580, 585, 595, 630,
 665, 682, 685, 710, 731, 776, 804, 809,
 840, 846, 851, 854, 859, 869, 876, 877,
 884, 885, 890, 891, 892, 893, 894, 908,
 915, 918, 921, 923, 924, 942
 skräddare, 186, 218, 226, 253, 254, 294,
 349, 362, 367, 401, 404, 408, 428, 454,
 489, 499, 513, 627, 649, 656, 691, 705,
 735, 737, 740, 743, 744, 745, 747, 748,
 759, 836, 838, 863, 865, 884, 887, 899,
 902, 906, 909, 923, 930
 skräddargesäll, 401
 skuta, 201, 398, 404, 487, 578, 607, 653,
 661, 662, 846
 skytt, 864, 881, 905, 908, 913, 935
 Skåne, 404, 745
 Skön, Medelpad, 751
 Skötgrunnan, 402, 475, 487, 680, 750
 Slagnäs, Arjeplogs socken, 873
 slaktare, 402
 Slandrom, Frösön, Jämtland, 493
 smed, 229, 258, 267, 294, 296, 306, 316,
 320, 335, 343, 347, 394, 395, 396, 403,
 404, 407, 417, 430, 489, 491, 515, 526,
 538, 559, 592, 595, 604, 614, 638, 644,
 648, 696, 738, 742, 743, 744, 801, 839,
 852, 855, 868, 917, 920, 921, 922, 933
 Smedsmyran, Frostkåge, 239, 265, 266,
 267, 268, 269, 270, 272, 273, 276, 277,
 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285,
 286, 288
 Småträsk, 294, 786, 790, 891
 snickare, 185, 369, 419, 531, 558, 605,
 609, 760, 823, 829, 830, 835, 836, 873,
 883, 904, 908, 913, 915, 930, 938, 942
 Snäckhamnen, 600, 604
 sockenläkare, 587
 sockenskrivare, 228, 542, 584, 603, 604,
 607, 648, 735, 736, 742, 749, 758, 761,
 804, 832
 Solberg, 702
 Sorsele socken, 383, 450, 452, 494, 513,
 539, 657, 845
 spelman, 234, 404, 630, 749, 830, 836,
 839, 842, 849, 853, 888, 898, 908, 943
 Stabäcken, 808
 Stackgrönnan, 498, 657, 880, 882
 Stamner, 667
 Stavaträsk, 226, 235, 288, 329, 347, 352,
 354, 355, 359, 371, 376, 377, 378, 379,
 425, 443, 446, 526, 600, 682, 779, 787,
 841, 868, 891, 908, 915, 921
 Stavbäck, 339, 344, 436, 440, 808, 809
 Stavvattnet, Lövängers socken, 539
 Stecksenius, 489, 751, 752
 Stegkläppen, Innervik, 678
 Steinwall, 678, 684
 Stenberg, 393, 396, 739
 Stenisjaur, Jokkmokks socken, 436, 488
 Stenlund, 404, 489, 503, 577, 740, 744
 Stenman, 316, 395
 Stenmark, 294, 373, 513
 Stensele socken, 475, 740, 824
 Stensjön, 217, 240, 262, 268, 769, 770,
 925, 926
 Stensträsk, 607, 611, 612, 705, 786
 Stensträsk, Burträsk socken, 756
 Stensträsk, Jokkmokks socken, 436, 488
 Stensträsk, Skrämräsk, 443, 447, 809
 Sterner, 748
 Stierncreutz, 854
 Stigsjö, Ångermanland, 501, 753
 Stockholm, 192, 201, 212, 218, 238, 252,
 292, 317, 319, 352, 404, 408, 410, 473,
 489, 501, 540, 566, 597, 598, 600, 602,
 605, 614, 628, 629, 653, 678, 679, 705,
 735, 736, 738, 740, 749, 751, 752, 754,
 759, 767, 811, 816, 838, 870, 874, 881,
 888, 899, 900, 902, 932, 944, 945
 Stora Orrträsket, 481, 483
 Stora Ryby, Bohuslän, 402, 601

Storkåge, 183, 188, 194, 196, 199, 204,
 215, 216, 218, 224, 233, 237, 238, 239,
 240, 243, 245, 247, 250, 252, 253, 254,
 256, 257, 260, 262, 268, 269, 270, 272,
 276, 278, 279, 280, 281, 285, 286, 287,
 289, 294, 297, 298, 299, 300, 301, 302,
 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310,
 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318,
 319, 320, 321, 326, 327, 328, 329, 330,
 331, 332, 334, 337, 339, 345, 347, 349,
 350, 357, 359, 367, 376, 383, 387, 393,
 394, 395, 397, 404, 405, 407, 408, 414,
 419, 420, 421, 427, 428, 430, 431, 432,
 434, 436, 438, 440, 441, 443, 445, 446,
 447, 448, 449, 454, 457, 471, 474, 484,
 489, 500, 506, 511, 515, 527, 528, 530,
 542, 559, 564, 566, 573, 575, 585, 586,
 587, 589, 597, 602, 624, 633, 639, 650,
 665, 668, 678, 680, 683, 684, 689, 695,
 706, 710, 715, 723, 730, 733, 737, 739,
 742, 749, 750, 753, 756, 757, 759, 761,
 769, 782, 784, 787, 795, 799, 818, 821,
 822, 833, 834, 835, 846, 850, 851, 853,
 870, 874, 875, 884, 895, 901, 902, 903,
 905, 907, 910, 912, 914, 915, 916, 917,
 918, 919, 920, 921, 922, 923, 931, 935,
 937

Storkågeträsk, 194, 219, 226, 235, 236,
 237, 239, 241, 243, 244, 247, 302, 314,
 318, 344, 346, 348, 349, 352, 359, 363,
 364, 365, 366, 367, 368, 370, 371, 374,
 378, 383, 419, 461, 462, 470, 477, 479,
 480, 513, 522, 538, 558, 585, 586, 597,
 606, 629, 683, 694, 744, 757, 758, 761,
 775, 776, 777, 782, 787, 790, 798, 829,
 833, 839, 844, 845, 846, 859, 862, 877,
 884, 889, 901, 912, 913, 914, 915, 921,
 938, 942

Storlångträsk, Arvidsjaurs socken, 190,
 585

Stormark, 229, 235, 243, 246, 249, 394,
 425, 770, 771, 917

Storträsk, 366, 596, 636, 786, 849

Storrattnet, 363, 376, 789

Storön, 539

Stralsund, Pommern, 756

Stryckfors, 219, 223, 241, 270, 787, 937

Strycksele, Umeå socken, 528, 530, 875

Ström, 755

Strömberg, 737

Strömfors, 207, 274, 286, 416, 702, 780,
 809

Strömsholm, Sunnanå, 499, 500

Strömsnäs, Storkåge, 297, 299

Strömsör, Norrböle, 597, 598

student, 352, 489, 494

styrman, 301, 349, 691, 891

Stämningsgården, 218, 235, 239, 243,
 249, 261, 292, 293, 294, 295, 319, 323,
 328, 329, 331, 334, 339, 380, 391, 392,
 393, 394, 395, 396, 397, 398, 401, 402,
 403, 404, 405, 406, 409, 413, 414, 416,
 417, 418, 419, 420, 421, 425, 426, 427,
 428, 429, 454, 487, 490, 491, 492, 495,
 497, 500, 502, 503, 507, 509, 511, 512,
 515, 527, 528, 530, 538, 553, 560, 580,
 581, 592, 593, 595, 596, 597, 598, 600,
 602, 603, 604, 605, 607, 609, 610, 611,
 612, 613, 614, 619, 621, 622, 623, 624,
 625, 626, 627, 628, 629, 631, 635, 638,
 639, 640, 644, 645, 646, 648, 649, 650,
 651, 652, 653, 655, 656, 665, 683, 691,
 693, 695, 735, 739, 742, 743, 746, 748,
 750, 751, 753, 755, 756, 768, 783, 832,
 835, 836, 837, 841, 845, 866, 873, 879,
 900, 902, 903, 904, 908, 915, 922, 924,
 934

Stöcke, Umeå socken, 318

Stöcksjö, Umeå socken, 523, 901

Stöverfors, 925

Suddesjaur, Arvidsjaurs socken, 784

Sundberg, 307, 490, 502, 634, 754

Sundqvist, 498, 744

Sundström, 213, 236, 364, 431, 491, 497,
 605, 606, 652, 668, 709, 734, 735, 739,
 741, 744, 745, 746, 750, 755, 756, 757,
 838, 842, 844, 851, 868, 881, 934

Sundsvall, 745, 754

Sunnanå, 209, 237, 241, 257, 278, 279,
 319, 328, 359, 361, 401, 408, 428, 429,
 436, 484, 487, 488, 489, 490, 491, 492,
 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500,
 501, 502, 503, 504, 511, 517, 530, 538,
 539, 560, 561, 565, 588, 605, 610, 627,
 634, 639, 661, 668, 687, 691, 724, 728,
 735, 739, 745, 746, 747, 748, 750, 753,
 754, 757, 758, 761, 806, 812, 813, 842,
 849, 852, 859, 879, 880, 881, 883, 893,
 907, 908, 916

Sunne, Jämtland, 489, 493

Svanberg, 261, 402, 490, 534, 687, 751

Svanborg, 251, 609, 631, 646, 757, 902

Svanfors, 339, 349, 388, 557, 810, 811,
 812

Svansale, 323, 332, 441, 450, 463, 469,
804, 815, 819, 821, 824, 825, 886, 888
Svanström, 228, 247, 251, 416, 674, 733,
738, 801, 810, 811, 812, 871, 935
Svartbjörnsbyn, Luleå socken, 511
Svartselet, 824
Svartjärn, Burträsk socken, 618, 832
Svartjärn, Lövångers socken, 259, 537,
560, 567, 569, 572, 576, 618, 647, 673,
694, 695, 699, 702, 727, 731, 732, 774,
827, 831
svarvare, 606, 618, 835, 873, 874, 875,
942
Sveaborgs fästning, 776, 824, 907
Svedberg, 740
Svedman, 401, 413, 666
Svensbyn, Piteå socken, 191, 315
svärdsslipare, 587, 631
svärdssmed, 432
sågbyggmästare, 735
sågställare, 683, 800, 857, 890
sågverksarbetare, 897
sågverksägare, 349, 684, 908
Säbrå, Ångermanland, 753
sämškare, 640, 710, 745, 841, 851, 852,
862, 866, 867, 912
Södermanland, 757, 856
Söderström, 253, 874, 898
Sörbyn, Frostkåge, 250
Sörbyn, Norsjö, 450, 452, 453, 454
Sörböle, 590, 592, 593, 595, 854, 898
Sörselet, Arvidsjaur socken, 541

T

Tallberg, 500, 605
Targan, Tuvan, 490, 668
Tarsmyran, 361, 495, 502, 792, 812, 813
tattare, 545
Tavastehus, Finland, 596, 900
Tavelsjö, Umeå socken, 191
tegel, 262, 356, 398
Tegsnäset, Degerfors socken, 544, 566
Thelberg, 753
Thunström, 753, 758, 832, 858
Tiderstedt, 493, 613, 631, 674, 735, 736,
749, 791, 906
Tigersköld, 745
Tillberg, 321, 743, 775, 865, 887, 936

timmerman, 749, 848, 849, 853, 854, 856,
858, 863, 864, 871, 877, 904, 909, 910,
911, 912, 913, 915, 922, 930
Tjerngren, 586
Tjärn, 214, 222, 234, 235, 238, 240, 243,
246, 256, 259, 297, 301, 307, 312, 314,
320, 323, 337, 349, 351, 360, 368, 371,
388, 405, 407, 418, 420, 439, 441, 445,
446, 479, 490, 493, 497, 527, 529, 530,
532, 553, 554, 565, 566, 568, 569, 575,
576, 578, 581, 582, 584, 585, 586, 587,
588, 589, 593, 594, 595, 602, 603, 609,
610, 619, 620, 625, 626, 627, 630, 631,
635, 639, 644, 645, 646, 650, 652, 656,
661, 674, 677, 678, 682, 685, 689, 700,
713, 724, 730, 737, 743, 827, 836, 838,
839, 840, 842, 851, 857, 858, 859, 860,
861, 864, 866, 867, 879, 882, 900, 924,
931
Tjärnberg, 253, 498, 587, 631, 743, 753,
755, 848, 849, 853, 858, 876, 882, 893,
898, 913, 923
Tjärnström, 588
tobaksinspektör, 653
tobaksspinnare, 705
Torneå, 243, 406, 408, 414, 576, 648,
702, 708, 735, 738, 746, 751, 759, 845,
850
Torneå socken, 633, 937
Torneå stad, 490, 501, 649
Tornstedt, 702, 723, 728
Torsåker, Gästrikland, 751
Touchier, 867
Trast, 249
Trehörningen, Nysätra socken, 757
trolldom, 326
Trumfelt, 756
trumslagare, 225, 235, 252, 282, 284,
288, 338, 363, 387, 432, 500, 588, 597,
605, 609, 610, 631, 649, 664, 740, 743,
744, 755, 756, 757, 843, 849, 868, 882,
899, 902, 904
trädgårdsmästare, 501, 735, 758, 759,
760, 874
träskfiske, 219, 339, 363, 371, 376, 380,
384, 422, 450, 471, 477, 534, 546, 569,
573, 775, 915
tulltjänsteman, 741
Tuna, Medelpad, 753
tunnbindare, 432, 832, 841, 844, 854,
855, 865, 905, 907, 908, 913, 930
Turdfjäll, 492

Tuvan, 198, 247, 253, 278, 297, 303, 328, 342, 347, 395, 398, 408, 460, 498, 503, 511, 517, 520, 567, 569, 575, 586, 609, 620, 625, 626, 630, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 644, 645, 647, 648, 650, 651, 652, 662, 663, 668, 694, 710, 715, 724, 786, 845, 849, 861, 864, 878, 880, 885, 901

Tvärtjärn, Burträsk socken, 756

Tväråmark, Umeå socken, 445, 511, 872, 895

tygtryckare, 321

Tyskland, 320, 633

Tåme, 182, 187, 194, 201, 202, 203, 207, 209, 210, 211, 212, 215, 216, 217, 234, 235, 250, 253, 254, 259, 286, 335, 487, 493, 497, 582, 633, 689, 771, 776, 779, 809, 829, 835, 891, 897, 936, 939, 940

Tåmeträsk, 207, 419, 538, 714, 771

Tällträsk, Piteå socken, 932

Törefors järnbruk, 403

Törnström, 911

U

Uddman, 596, 705

Uleåborg, Österbotten, 490, 501, 537, 609, 629, 718, 751, 840

Ulfhielm, 492

Ullbergsträsk, 339, 356, 361, 419, 421, 430, 552, 582, 645, 783, 787, 788, 789, 790, 801, 812, 871, 879, 900, 913

Ullbergsträsket, 339, 347, 363, 368, 376, 787, 789

Umbyns lappby, 824

Umeå, 205, 268, 274, 314, 351, 394, 398, 407, 446, 488, 537, 544, 557, 558, 584, 621, 648, 679, 691, 728, 736, 737, 738, 740, 742, 748, 749, 751, 752, 854, 883, 916

Umeå skola, 670, 672

Umeå socken, 188, 191, 252, 285, 307, 308, 314, 318, 358, 404, 407, 445, 491, 511, 523, 528, 530, 542, 543, 559, 567, 571, 578, 614, 618, 626, 627, 639, 645, 650, 676, 702, 726, 735, 736, 738, 744, 746, 749, 750, 759, 872, 873, 880, 895, 901, 921

Umeå stad, 218, 246, 367, 488, 594, 618, 625, 713, 718, 726, 738, 739, 742, 746, 761

Uppland, 317, 588, 749, 756, 836, 858

Uppsala, 490, 751, 840

Uppsala universitet, 335, 352

urmakare, 228, 358, 369, 558, 601, 606, 744

Ursviken, 241, 242, 265, 289, 301, 350,

366, 428, 559, 590, 607, 633, 657, 706, 728, 808, 842

utomlands, 404, 653, 655, 678, 715, 898

Uttersjön, Löfvångers socken, 522, 543,

624, 710, 721, 722, 723, 725, 730, 833

Utterström, 334

V

Vadstena, 927

vagnmakare, 320

Wahlberg, 759

Wahlström, 432, 756

Wallander, 502, 754

Vallen, Falmark, 555

Vallen, Löfvångers socken, 259, 295, 427, 429, 430, 555, 556, 565, 569, 571, 581, 584, 586, 587, 598, 600, 639, 687, 731, 732, 854, 896

Vallgården, Storkåge, 321

Wallmark, 237, 372, 392, 451, 570, 579, 741

Walter, von, 492

Varg, 676, 685

Warg, 754

Vargbacken, Kyrkobordet, 748, 896

Wargstedt, 885

Vargträsk, 557

Varuträsk, 198, 224, 234, 238, 244, 251, 288, 299, 323, 329, 330, 331, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 398, 401, 402, 403, 425, 427, 428, 430, 432, 436, 438, 446, 448, 474, 495, 519, 524, 552, 584, 614, 674, 682, 735, 766, 780, 792, 793, 798, 799, 802, 810, 811, 825, 836, 839, 866, 890, 896, 908, 910, 919

Vasa, Österbotten, 396, 501, 533, 653, 679, 696, 725, 761, 921

Wattke, von, 492

Vaxholm, 740

Vebomark, Löfvångers socken, 544, 703

Welander, 634

Vemmenhög, Skåne, 745

Verbojaur, Sorsele socken, 539

Westadia, 758

Vesterberg, 761
 Westerlund, 233, 613, 877
 Vestermark, 397, 419, 445, 571
 Westermark, 743, 745, 864, 922
 Westrell, 751
 Wibom, 258
 Viby, Östergötland, 743, 865
 Vidbom, 501
 Wiggman, 755
 Viken, Ostvik, 272
 Viklund, 260, 292, 693, 836
 Wiklund, 754
 Vikman, 282, 284, 492, 649, 665, 693,
 756, 757, 767, 838, 872, 882, 887, 921
 Wikman, 598, 691
 Vik Moran, Innervik, 670
 Vikmyran, 866
 Vikner, 691, 737, 741
 Viksten, 272, 837, 841
 Vikström, 660, 666, 672, 683, 881, 925
 Wikström, 267, 277, 926
 Villvattnet, Burträsk socken, 434, 459,
 475, 824, 889
 Winnberg, 759
 violmakare, 761
 Visträsk, Piteå socken, 181, 182, 204,
 229
 Vitfot, 494
 Vormträsk, Lycksele socken, 475
 Wrangel, 605
 Vuotner, Arvidsjaurs socken, 861
 vådeld, 179, 181, 185, 201, 214, 226,
 272, 556, 569, 665
 väderkvarn, 582
 Vällingträsket, 778
 Vällingån, 778
 Vänjaurbäck, 882
 Vännfors, Umeå socken, 407
 Värmland, 836, 930
 Västanträsk, Burträsk socken, 530
 Västergötland, 182, 627, 745, 754, 757,
 866, 898, 917, 942
 Västerhiske, Umeå socken, 358, 523, 736
 Västermark, 832
 Västerterg, Umeå socken, 873
 Västerås, Västmanland, 410, 491, 749
 Västmanland, 282, 408, 410, 500, 740,
 943, 944
 Västra Hjöggböle, 534, 537, 538, 539,
 545
 Vörå, Österbotten, 445, 483, 571, 879,
 895

Y

Ytterhiske, Umeå socken, 738
 Ytterhogdals socken, 247
 Ytterstfors bruk, 214
 Ytterstfors såg, 214, 272, 300, 316, 492
 Ytterursviken, 198, 240, 286, 295, 299,
 335, 361, 401, 445, 470, 498, 508, 518,
 522, 559, 562, 611, 614, 618, 620, 629,
 640, 641, 647, 648, 649, 651, 652, 653,
 657, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665,
 666, 667, 674, 684, 685, 686, 692, 700,
 703, 706, 831, 834, 837, 842, 843, 844,
 846, 872, 873, 877, 880, 889, 891, 902
 Yttervik, 182, 196, 198, 210, 216, 253,
 265, 268, 269, 281, 289, 293, 295, 300,
 304, 308, 338, 349, 353, 395, 406, 407,
 414, 430, 481, 483, 497, 499, 524, 526,
 530, 531, 539, 541, 558, 559, 573, 576,
 593, 594, 598, 600, 612, 614, 620, 622,
 639, 645, 646, 649, 651, 661, 662, 667,
 680, 682, 685, 689, 690, 691, 692, 693,
 694, 695, 696, 699, 700, 706, 737, 738,
 741, 767, 776, 810, 832, 833, 834, 835,
 836, 839, 841, 842, 844, 851, 856, 862,
 863, 865, 872, 874, 899, 904, 939

Z

zigenare, 545

Å

Åberg, 742
 Åbyn, 179, 183, 184, 185, 188, 190, 191,
 192, 194, 195, 199, 201, 202, 203, 204,
 205, 206, 209, 214, 216, 228, 250, 251,
 271, 273, 276, 286, 301, 305, 345, 352,
 369, 378, 461, 492, 507, 538, 661, 674,
 676, 677, 706, 764, 771, 821, 837, 839,
 840, 897, 907, 908, 910, 921, 925, 927,
 937, 940, 941, 942, 944, 945
 Åbyn, Burträsk socken, 199, 241, 311,
 317, 332, 364, 427, 428, 431, 441, 442,
 469, 475, 502, 517, 559, 564, 566, 597,
 609, 621, 638, 696, 724, 740, 860, 872,
 880
 Åkersbodarna, Bäck, 732
 ålfiske, 495, 501
 Ålsån, 229, 379, 788, 789

Ålund, 187, 188, 191, 192, 433, 771, 772,
773
Åman, 191, 192, 199, 201, 209, 296, 497,
755, 761, 839
Ångermanbäcken, Bergsbyn, 636, 652
Ångermanland, 198, 246, 307, 404, 499,
604, 673, 735, 753, 754, 755, 832, 904
Ånäset, 781, 786, 788, 789, 913
Ånäset, Arvidsjaurs socken, 235
Ånäset, Nysätra socken, 716
Årsbodarna, Klutmark, 808
Åsele, 858
Åsele lappmark, 327
Åselet, 219, 224, 323, 329, 333, 735, 787,
790, 791, 835, 897, 939
Åsen, Burträsk socken, 434, 479
Åström, 303, 602, 605, 738, 745, 790,
897
Åträsk, Umeå socken, 645
Åviken, 217, 366

Ä

Älghemmanet, Klutmark, 434, 436
Älgholmen, Petiknäs, 821
Änget, Kyrkobordet, 398, 499, 504, 532,
564, 747
Äppelböle, Kyrkobordet, 747

Ö

Öberg, 626, 744, 852
ödehemman, 179, 184, 185, 212, 219,
223, 224, 249, 252, 254, 255, 256, 261,
266, 270, 271, 277, 280, 284, 305, 316,
339, 347, 352, 355, 361, 362, 363, 365,
374, 376, 379, 380, 387, 388, 401, 410,
425, 436, 437, 438, 455, 457, 458, 459,
460, 461, 471, 474, 475, 490, 491, 500,
526, 527, 531, 543, 545, 561, 578, 596,
601, 602, 603, 604, 614, 623, 626, 629,
668, 680, 687, 696, 708, 712, 713, 718,
722, 723, 725, 728
Öjebyn, Piteå socken, 359, 414, 512, 534,
559, 568, 622, 625, 630, 648

Öland, 187, 195, 204, 207, 246, 257, 266,
286, 310, 327, 328, 338, 345, 360, 395,
476, 498, 523, 540, 561, 564, 593, 651,
676, 723
Ön, Umeå socken, 567
Öndegran, Bergsbyn, 641, 661
Önnesmark, Löfvångers socken, 562, 699,
714, 729, 732
Örnberg, 487, 598, 754
Örträsk, 410, 825, 826, 888
Östanbäck, 188, 190, 199, 202, 206, 207,
209, 214, 216, 232, 236, 241, 242, 244,
245, 247, 249, 252, 253, 255, 256, 259,
260, 261, 262, 265, 266, 267, 268, 269,
270, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 278,
279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286,
287, 288, 294, 302, 306, 307, 308, 314,
317, 329, 342, 349, 352, 359, 367, 373,
374, 413, 414, 416, 417, 434, 437, 445,
447, 473, 491, 493, 521, 529, 538, 606,
610, 613, 614, 634, 639, 655, 661, 667,
683, 695, 697, 711, 756, 766, 769, 807,
809, 832, 838, 839, 847, 866, 872, 873,
879, 883, 884, 885, 887, 890, 894, 899,
912, 918, 920, 921, 922, 924, 925, 926,
927, 928, 929, 930, 933, 935, 940, 943,
945
Österberg, 417, 924
Österbotten, 183, 196, 201, 203, 223,
235, 265, 271, 284, 321, 365, 393, 445,
483, 499, 501, 511, 531, 542, 571, 576,
582, 603, 607, 629, 653, 673, 685, 686,
696, 702, 704, 706, 714, 723, 725, 736,
737, 742, 745, 759, 761, 783, 837, 876,
879, 881, 895, 904, 921, 924, 934, 942
Östergötland, 492, 499, 739, 743, 865
Östermark, 274
Östman, 740
Östra Falmark, 559, 560, 863
Östra Hjoggböle, 540, 541
Öström, 605, 761
Östteg, Umeå socken, 559
Överkalix socken, 226
Överklinten, Bygdeå socken, 732
överstelöjtnant, 492

RÄTTELSE OCH TILLÄGG TILL BOKEN BÖNDER OCH GÅRDAR I SKELLEFTEÅ SOCKEN 1539–1650

- S. LV Sjö 11 Orrträsket. Namnet kunde även avse sjön Finnforsbodträsket som i äldre tider kallas *Stora Orrträsket*, så ännu i början av 1900-talet på en lantmäterikarta. Vad som talar emot är att sjön tycks ligga inom byn Finnfors, och den borde därför inte vara ett fjällträsk.
- S. LVI Fjällträsket Suarthenes Sellett är Svanselet. När Svansela utsynas som nybygge 1763 kallas platsen för *Svartselet*.
- S. LVII Sjö 35 Hedträsket, avser sjön Vänträsket i Jörns socken. Nybygget Hedträsk anlades 1819 vid nuvarande sjön Vänträsket, som då hette *Hedträsket*. Sedan flyttades nybygget till sjön Långträsket, men nybygget behöll sitt namn. Sedan bytte sjön *Långträsket* namn till *Hedträsket* och *Hedträsket* till *Vänträsket*.
- S. LX Sjö 82 Långträsket är sannolikt sjön Hedträsket, se ovan. Sjö 81 Myrträsket är sannolikt sjön med det namnet som ligger norr om dagens Hedträsket och öster om Österjörn. Sjön är idag en myr. Sjö nr 80 ligger i närheten av sjöarna 81 och 82 och kan möjligen vara Lillträsket intill dagens Hedträsket. Vad som talar för placeringen av dessa sjöar vid Hedträsket är att dessa sjöar nämns efter Bastusträsket och före Skidträsket och Bjurstuträsket, vilka alla ligger i närheten av varandra.
- S. LXIII Sjö nr 135 är inte Finnforsbodträsket.
- S. XCVI. Den samiska offerplatsen ligger på berget Tjärnmyrberget, nordost om Andersvattnet i Burträsk socken. Platsen ligger 8 km söder om Bureälven.
- S. CXXXI Beträffande Pjäsoörn jämför umesam. *Beäsure* 'Näversjön' i Arvidsjaur. Njusträsket uttalas idag 'njust träsk', enligt Lasse Warg i Norsjö. Namnet skrivs ibland på moderna kartor *Ljusträsket* och *Finnbotjärnen*.
- S. 31 Tåme 2 ska vara Tåme 4.
- S. 57 Här står felaktigt att hemmanet Drängsmark 10 fanns sedan 1539. Stamhemmanet är nr 11 som funnits så länge. Hemmanet nr 10 tillkom 1699 då Drängsmark 11 delades.
- S. 61 Frostkåge 1 ska vara Frostkåge 12.
- S. 63 Frostkåge 2 ska vara Frostkåge 1.
- S. 65–66 Frostkåge 10 ska vara Frostkåge 11.
- S. 66 Frostkåge 11 ska vara Frostkåge 14.
- S. 66–67 Frostkåge 12 ska vara Frostkåge 13.
- S. 69 Frostkåge f läggs till Frostkåge 13.
- S. 73 Ostvik 4 ska vara Ostvik 7.
- S. 92 rad 26. Nils Karlsson kom från Storkåge 9.
- S. 103 Det hemman som i boken redovisas under Storkåge 20 är Storkåge e i Skellefteå socken 1650–1790. Storkåge e läggs till Storkåge 17. I *Bönder och gårdar i*

- Skelleteå socken 1539–1650* står felaktigt att Lars Persson bodde på Storkåge 19. Det ska vara Storkåge 20.
- S. 106 Storkåge a läggs ihop med Storkåge 20.
- S. 117. Byanamnet skrivs 1514 Erikxmark. Samma år är Jöns Pedersson i byn nämndeman.
- S. 120 På rad 7 ska stå: Anders Larsson bryter ut en del som blir Ersmark 9.
- S. 133 Kusmark 6 ska vara Kusmark 16.
- S. 135 Kusmark 11 ska vara Kusmark 12.
- S. 136 Kusmark 14 ska vara Kusmark 15.
- S. 136–137 Kusmark 16 ska vara Kusmark 5.
- S. 137 Här står felaktigt att Kusmark 17 kom till 1643 genom en utbrytning från Kusmark 18. Kusmark 18 ska vara Kusmark 17 och har funnits ända sedan 1539. Johan Olofsson blir ägare till gården 1643. Det sker alltså ingen delning 1643.
- S. 138 Kusmark 19 ska vara Kusmark 20.
- S. 138 Kusmark 20 ska vara Kusmark 21.
- S. 138 Kusmark 21 ska vara Kusmark 22.
- S. 139 Kusmark 22 ska vara Kusmark 23.
- S. 142 Kågeträsk 1 ska vara Storkågeträsk 1.
- S. 142 Kågeträsk 2 ska vara Storkågeträsk 2.
- S. 144 Kågeträsk 3 ska vara Storkågeträsk 3.
- S. 145 Kågeträsk 4 ska vara Storkågeträsk 4.
- S. 146 Kågeträsk 5 ska vara Storkågeträsk 5. På rad 20–21 ska stå: Nils Eriksson som äger den delen kan vara en bror till Jöns Eriksson.
- S. 146 Kågeträsk 6 ska vara Lillkågeträsk 1.
- S. 198 Klutmark 9 ska vara Klutmark 10.
- S. 210 Norsjö 7 ska vara Norsjö 8.
- S. 210–211 Norsjö 9 ska vara Norsjö 11.
- S. 211 Norsjö 10 ska vara Norsjö 12.
- S. 211–212 Norsjö 11 ska vara Norsjö 13.
- S. 212 Norsjö 12 ska vara Norsjö 14.
- S. 214–216 Långträsk 1 ska vara Hemmingen.
- S. 216 Långträsk 2 ska vara Pjäsörn.
- S. 216 Långträsk 3 ska vara Långträsk 1.
- S. 217–218 Långträsk 4 ska vara Långträsk 2.
- S. 222 Olof Jonsson står som ägare till Kattisträsk a, vilket är fel. Han äger Kattisträsk 2.
- S. 229, rad 12. I boken står att Olof Andersson inte erlagt Älvsborgs lösen. Det ska vara Anders Olsson som inte erlagt Älvsborgs lösen.
- S. 262 Ragvaldsträsk 7 ska vara Ragvaldsträsk 6.
- S. 263 Ragvaldsträsk 8 ska vara Ragvaldsträsk 9.
- S. 264 Ragvaldsträsk 9 ska vara Ragvaldsträsk 8.
- S. 277 Hjöggböle 7, rad 10–11. Karin Eriksdotter var dotter till Erik Ersson. Rad 32, Mats Andersson dog troligen inte 1656. Han har inte återfunnits i kyrkans räkenskaper som död.
- S. 284 Falmark 1 rad 31. Lars Östensson bor på Falmark 18.

- S. 287 Falmark 5 flyttar inte till Långviken utan stannar kvar i Gamla Falmark. Efter en hemmansdelning blir hemmanets fäbod i Långviken Falmark 6.
- S. 289 Falmark 10, rad 13. Här ska stå: Per Nilsson bryter ut en del som blir Falmark 13, på den gården redovisas Per Nilsson, men det korrekta numret är Falmark 20.
- S. 291 Falmark 13 ska vara Falmark 20. Falmark 13, rad 1, ska stå: Nils Nilsson den äldre på Falmark 10.
- S. 293 Falmark 16 finns kvar i Gamla Falmark och flyttar inte till Sjöbotten.
- S. 294 Falmark 20 ska vara Falmark 13.
- S. 327 Morön 4 ska vara Morön 3.
- S. 338 Hedensbyn a ska vara Hedensbyn 7.
- S. 344, rad 3–4. Jakob Olsson var troligen en son till Olof Jönsson. Rad 20, ska stå Pelle i.st.f. Philip, vilken var död i början av 1600-talet.
- S. 374 Innervik 8 ska vara Innervik 11.
- S. 375–376 Innervik 11 ska vara Innervik 13.
- S. 376 Innervik 12 ska vara Innervik 15.
- S. 376–377 Innervik 13 ska vara Innervik 17.
- S. 377 Innervik 14 ska vara Innervik 18.
- S. 377–378 Innervik 15 ska vara Innervik 19.
- S. 384–385 Yttervik 4 ska vara Yttervik a.
- S. 387 Yttervik a ska vara Yttervik 4.
- S. 389 På rad 28 ska stå Edvard Andersson i stället för Anders Andersson i Älvkarleby. Står ordagrant *Ädwardt*.
- S. 395 Bureå nr 5 rad 23. Ska stå Mariet Andersdotter som hade varit gift med Nils Andersson på Bureå nr 5.

KULTURENS FRONTLINJER

1. Kulturgräns norr: Förändringsprocesser i tid och rum. Presentation av forskningsprogram jämte en uppsats om tvärvetenskap. Umeå 1997.
2. Kartan i kulturforskningens tjänst. En artikelsamling redigerad av Lars-Erik Edlund. Umeå 1997.
3. Ulf Lundström: Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539–1650. Umeå 1997.
4. Lars Olov Sjöström: Bönder och borgerlighet i festseder och matvanor. En etnologisk studie i kulturgränser utifrån Skellefteå. Umeå 1997.
5. Kurt Genrup: Germania och Moder Svea: Kulturella möten och gränser. Umeå 1997.
6. Daniel Lindmark: Puritanismen och låtsinnet. Fem föredrag om folkläsnung och folklig fromhet. Umeå 1997.
7. Olavi Korhonen & Birger Winsa: Språkliga och kulturella gränser i Nordskandinavien. Umeå 1997.
8. Carina Rönqvist: Var går gränsen? Metoder vid kartläggning av kulturgränser i immigrationsområden. Umeå 1998.
9. Torbjörn Danell: Skelleftebygden som kulturgräns för företagande. En studie av företagsutvecklingen i Skelleftebygden under 200 år. Umeå 1998.
10. Jörgen Björklund: Den nordeuropeiska timmergränsen i Sverige och Ryssland. Umeå 1998.
11. Lisa Eriksson & Gunvor Flodell: Mål i norr. Två artiklar om nutida dialektförhållanden i norra Sverige. Umeå 1998.
12. Kristina Kram (red.): "Vi" och "dom" i norra Sverige. Nutida identifikationsmönster och moderniseringsstrategier speglade i ord och sak 1. Umeå 1998.
13. Peter Sköld & Kristina Kram (red.): Kulturkonfrontation i Lappmarken. Sex essäer om mötet mellan samer och svenskar. Umeå 1998.
14. Per André: Skogshistoriska studier i Skelleftetrakten. Sex uppsatser om Skellefteskogens historia. Umeå 1998.
15. Ulf Lundström: Traditionella bruksbåtar i Västerbotten. Om båttypen och deras gränser. Umeå 1998.
16. Bertil Marklund: Skogssamiska studier. Möten i kultur och näringar 1650–1800. Umeå 1999.
17. Christer Nordlund: Natur i norr. Historiska studier i gränser, vetenskap och miljö. Umeå 1999.
18. Daniel Lindmark (red.): Swedishness Reconsidered. Three centuries of Swedish-American identities. Umeå 1999.
19. Anders Brändström & Birger Winsa: Två uppsatser om nordsvenska giftermålsmönster. Umeå 2001.
20. Andrea Amft: Sápmi i förändringens tid. En studie av svenska samers levnadsvillkor under 1900-talet ur ett genus- och etnicitetsperspektiv. Umeå 2000.
21. Kjell-Arne Brändström (red.): Bilden av det samiska. Samerna och det samiska i skönlitteratur, forskning och debatt. Umeå 2000.

22. Kulturgräns norr. Studier av kulturella förändringsprocesser på nordskandinaviskt område sammanställda av Lars-Erik Edlund och Anna Karolina Greggas. Umeå 2000.
23. Lars-Erik Edlund & Anna Karolina Greggas (red.): Kontinuitet och förändring i regionala rum. Umeå 2000.
24. Ulf Lundström: Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1650–1790. Umeå 2001.
25. Christer Karlsson: Vetenskap som politik. K.B. Wiklund, staten och samerna under 1900-talets första hälft. Umeå 2000.
26. Lena Sandberg: "Anders Andersson hade eld i sin tjärdal". En analys av Jonas Åströms dagböcker 1868–1891. Umeå 2000.
27. Lars-Göran Tedebrand & Lars-Erik Edlund: Tre kulturer i möte. Umeå 2001.
28. Birgitta Roeck Hansen: Gårdsgårdor och tegskiftesåker. Resursutnyttjande och kulturellt inflytande i det gamla landskapet Västerbotten. Umeå 2001.
29. Daniel Lindmark (ed.): Education and Colonialism. Swedish Schooling Projects in Colonial Areas, 1638–1878. Umeå 2000.
30. Anders Häggström: Levda rum och beskrivna platser. Former för landskapsidentitet. Umeå 2000.
31. Torbjörn Danell: Entreprenörskap i industrialismens gränsområde? En studie av lokala förutsättningar och företagarnätverk i Skelleftebygden under 1800- och 1900-talen. Umeå 2000.
32. Patrik Lantto: Tiden börjar på nytt. En analys av samernas etnopolitiska mobilisering i Sverige 1900–1950. Umeå 2000.
33. Anna-Lena Axelsson: Forest Landscape Change in Boreal Sweden 1850-2000 – a multi-scale approach. Umeå 2001.

SKELLEFTEÅ SOCKEN 1650-1790

I boken följs samtliga byar, hemman, soldatrotar och nybyggen i Skellefteå gamla socken under åren 1650-1790. Boken behandlar ett område i Västerbottens län om innefattas av Skellefteå och Norsjö kommuner utom Burträsk och Lövångers församlingar. Här finns ägare och andra personer på de olika enheterna angivna samt uppgifter om flyttningar, kreatur, mantal och notiser från domböcker. I bokens första del redogörs bl.a. för jordbruk, handel, hantverk, sjöfart, fiske, andra näringar, kolonisation, etniska grupper, kommunikationer, kyrkoliv, namnskick, territoriell indelning och gränser av varjehanda slag samt flyttningar och kontakter med andra områden. Boken ges ut inom projektet Kulturgräns norr vid Umeå universitet och ett yttersta syfte är att kartlägga områdets gränser och se hur skillnaden mellan "vi" och "dom" har uppfattats. Finns det kulturgränser i området och hur lång hävd har dessa skiljelinjer som är osynliga i landskapet?

